Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ນໂມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ

ທີຆນິກາເຍ

ສີລກ຺ຂນ຺ຘວຄ຺ຄອຠິນວຏີກາ

(ທຸຕິໂຍ ຠາໂຄ)

໒ຯ ສາມຎ຺ຎຜລສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ

ຣາຊາມຈ຺ຈກຖາວຓ຺ຓນາ

໑໕໐ຯ ອິທານິ ສາມຎ຺ຎຜລສຸຕ຺ຕສ຺ສ ສໍວຓ຺ຓນາກ຺ກໂມ ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ເອວໍ…ເປ… ສຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ອນຸປຸພ຺ພປທວຓ຺ຓນາຕິ ອນຸກ຺ກເມນ ປທວຓ຺ຓນາ, ປທໍ ປທໍ ປຕິ ອນຸກ຺ກເມນ ວຓ຺ຓນາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕຎ຺ຫິ, ອຸຕ຺ຕານໍ ວາ ປທມຎ຺ຎຕ຺ຣ ວຓ຺ຓນາປິ ''ອນຸປຸພ຺ພປທວຓ຺ຓນາ'' ຕ຺ເວວ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ເອວຎ຺ຈ ກຕ຺ວາ ''ອປຸພ຺ພປທວຓ຺ຓນາ''ຕິປິ ປຐນ຺ຕິ, ປຸພ຺ເພ ອວຓ຺ຓິຕປທວຓ຺ຓນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ທຸຄ຺ຄຊນປທຏ຺ຐານວິເສສສມ຺ປທາທິໂຍຄໂຕ ປຘານຠາເວນ ຣາຊູຫິ ຄຫິຕຏ຺ເຐນ ເອວໍນາມກໍ, ນ ປນ ນາມມຕ຺ເຕນາຕິ ອາຫ ''ຕຎ຺ຫີ''ຕິອາທີຯ ນນຸ ມຫາວຄ຺ເຄ ມຫາໂຄວິນ຺ທສຸຕ຺ເຕ ອາຄໂຕ ເອສ ປຸໂຣຫິໂຕ ເອວ, ນ ຣາຊາ, ກສ຺ມາ ໂສ ຣາຊສທ຺ທວຈນີຍຠາເວນ ຄຫິໂຕຕິ? ມຫາໂຄວິນ຺ເທນ ປຸໂຣຫິເຕນ ປຣິຄ຺ຄຫິຕມ຺ປິ ເຈຕໍ ເຣຓຸນາ ນາມ ມຄຘຣາເຊນ ປຣິຄ຺ຄຫິຕເມວາຕິ ອຕ຺ຖສມ຺ຠວໂຕ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ປນ ໂສ ຣາຊສທ຺ທວຈນີຍຠາເວນ ຄຫິໂຕ ຕສ຺ສ ຣາຊາຠາວໂຕຯ ມຫາໂຄວິນ຺ທປຣິຄ຺ຄຫິຕກາລກິຕ຺ຕນຎ຺ຫິ ຕທາ ເຣຓຸຣຎ຺ຎາ ປຣິຄ຺ຄຫິຕກາລູປລກ຺ຂຓໍຯ ໂສ ຫິ ຕສ຺ສ ສພ຺ພກິຈ຺ຈກາຣໂກ ປຸໂຣຫິໂຕ, ອິທມ຺ປິ ຈ ໂລເກ ສມຸທາຈິຓ຺ຓໍ ''ຣາຊກມ຺ມປສຸເຕນ ກຕມ຺ປິ ຣຎ຺ຎາ ກຕ''ນ຺ຕິຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ມນຸສ຺ສານໍ ເຈວ ມຫາໂຄວິນ຺ທໍ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ປຸໂຣຫິຕມາຄາເປຕ຺ວາ ເຣຓຸຣຎ຺ຎາ ຈ ອຎ຺ເຎຫີ ຈ ຣາຊູຫີ ປຣິຄ຺ຄຫິຕຕ຺ຕາ ຣາຊຄຫນ຺ຕິຯ ເກຈິ ປນ ''ມຫາໂຄວິນ຺ໂທ''ຕິ ມຫານຸຠາໂວ ເອໂກ ປຸຣາຕໂນ ຣາຊາຕິ ວທນ຺ຕິຯ ປຣິຄ຺ຄຫິຕຕ຺ຕາຕິ ຣາຊຘານີຠາເວນ ປຣິຄ຺ຄຫິຕຕ຺ຕາຯ ຄຍ຺ຫຕີຕິ ຫີ ຄຫໍ, ຣາຊູນໍ, ຣາຊູຫີ ວາ ຄຫນ຺ຕິ ຣາຊຄຫໍຯ ນຄຣສທ຺ທາເປກ຺ຂາຍ ນປຸໍສກນິທ຺ເທໂສຯ

ອຎ຺ເຎເປຕ຺ຖ ປກາເຣຕິ ນຄຣມາປເນນ ຣຎ຺ຎາ ກາຣິຕສພ຺ພເຄຫຕ຺ຕາ ຣາຊຄຫໍ, ຄິຊ຺ຊກູຏາທີຫີ ປຎ຺ຈຫີ ປພ຺ພເຕຫີ ປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປພ຺ພຕຣາເຊຫີ ປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕເຄຫສທິສນ຺ຕິປິ ຣາຊຄຫໍ, ສມ຺ປນ຺ນຠວນຕາຍ ຣາຊມານໍ ເຄຫນ຺ຕິປິ ຣາຊຄຫໍ, ສຸສໍວິຫິຕາຣກ຺ຂຕາຍ ອນຕ຺ຖາວຫິຕຸກາເມນ ອຸປຄຕານໍ ປຏິຣາຊູນໍ ຄຫໍ ຄຫກຠູຕນ຺ຕິປິ ຣາຊຄຫໍ, ຣາຊູຫີ ທິສ຺ວາ ສມ຺ມາ ປຏິຏ຺ຐາປິຕຕ຺ຕາ ເຕສໍ ຄຫໍ ເຄຫຠູຕນ຺ຕິປິ ຣາຊຄຫໍ, ອາຣາມຣາມເຓຍ຺ຍຕາທີຫີ ຣາຊຕິ, ນິວາສສຸຂຕາທີນາ ຈ ສຕ຺ເຕຫີ ມມຕ຺ຕວເສນ ຄຍ຺ຫຕິ ປຣິຄ຺ຄຍ຺ຫຕີຕິປິ ຣາຊຄຫນ຺ຕິ ເອວມາທີເສ ປກາເຣຯ ນາມມຕ຺ຕເມວ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕນເຍນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ໂສ ປນ ປເທໂສ ວິເສສຏ຺ຐານຠາເວນ ອຸຬາຣສຕ຺ຕປຣິໂຠໂຄຕິ ອາຫ ''ຕໍ ປເນຕ''ນ຺ຕິອາທີຯ ຕຕ຺ຖ ''ພຸທ຺ຘກາເລ, ຈກ຺ກວຕ຺ຕິກາເລ ຈາ''ຕິ ອິທໍ ເຍຠຸຍ຺ຍວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ ອຎ຺ຎທາປິ ກທາຈິ ສມ຺ຠວໂຕ, ''ນຄຣໍ ໂຫຕີ''ຕິ ຈ ອິທໍ ອຸປລກ຺ຂຓເມວ ມນຸສ຺ສາວາສສ຺ເສວ ອສມ຺ຠວໂຕຯ ຕໂຕ ຫີ ວຸຕ຺ຕໍ ''ເສສກາເລ ສຸຎ຺ຎໍ ໂຫຕີ''ຕິອາທີຯ ເຕສນ຺ຕິ ຍກ຺ຂານໍຯ ວສນວນນ຺ຕິ ອາປານຠູມິຠູຕໍ ອຸປວນໍຯ

ອວິເສເສນາຕິ ວິຫາຣຠາວສາມຎ຺ເຎນ, ສທ຺ທນ຺ຕຣສນ຺ນິຘານສິທ຺ຘໍ ວິເສສປຣາມສນມນ຺ຕເຣນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ''ປາຏິໂມກ຺ຂສໍວຣສໍວຸໂຕ ວິຫຣຕິ, (ອຯ ນິຯ ໕ຯ໑໐໑; ປາຈິຯ ໑໔໗; ປຣິຯ ໔໔໑) ປຖມໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ, (ສຯ ສຯ ໑໖໐) ເມຕ຺ຕາສຫຄເຕນ ເຈຕສາ ເອກໍ ທິສໍ ຜຣິຕ຺ວາ ວິຫຣຕິ, (ທີຯ ນິຯ ໓ຯ໗໑, ໓໐໙; ມຯ ນິຯ ໑ຯ໗໗, ໔໕໙, ໕໐໙; ໒ຯ໓໐໙, ໓໑໕; ໓ຯ໒໓໐; ວິພຯ ໖໔໒) ສພ຺ພນິມິຕ຺ຕານໍ ອມນສິກາຣາ ອນິມິຕ຺ຕໍ ເຈໂຕສມາຘິໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕີ''ຕິອາທີສຸ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໔໕໙) ສທ຺ທນ຺ຕຣສນ຺ນິຘານສິທ຺ເຘນ ວິເສສປຣາມສເນນ ຍຖາກ຺ກມໍ ອິຣິຍາປຖວິຫາຣາທິວິເສສວິຫາຣສມງ຺ຄີປຣິ

ທີປ໌ນໍ , ນ ເອວມິທໍ, ອິທໍ ປ໌ນ ຕຖາ ວິເສສປ໌ຣາມສນມນ຺ຕເຣນ ອຌ຺ຌຕຣວິຫາຣສມງ຺ຄີປ໌ຣິທີປ໌ນນ຺ຕີ຿

ສຕິປີ ຈ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຌ຺ຌຕຣວິຫາຣສມງ຺ຄີປ໌ຣິທີປ໌ເນ ອິຮ ອິຣິຍາປ໌ຖສງ຺ຂາຕວິເສສວິຫາຣສມງ຺ຄີປ໌ຣິທີປ໌ນເມວ ສມ຺ກາວຕີຕິ ທສ຺ເສຕິ "ອິຮ ປ໌ນາ"ຕິອາທີນາ຿ ກສ຺ມາ ປ໌ນ ສທ຺ທນ຺ຕຣສນ຺ນິຮານສີທ຺ຮສ຺ສ ວິເສສປ໌ຣາມສນສ຺ສາກາເວປີ ອິຮ ວິເສສວິຫາຣສມງ຺ຄີປ໌ຣິທີປ໌ນໍ ສມ຺ກາວຕີຕິ? ວິເສສວິຫາຣສມງ຺ຄີປ໌ຣິທີປ໌ນສ຺ສ ສທ຺ທນ຺ຕຣສງ຺ຂາຕວິເສສວຈນສ຺ສ ອກາວໂຕ ເອວ຿ ວິເສສວຈເນ ຫິ ອສຕິ ວິເສສນິຈ຺ຉຕາ ວິເສໂສ ປ໌ໂຍຊິຕພ຺ໂພຕິ຿ ອປິຈ ອິຣິຍາປ໌ຖສມາໂຍຄປ໌ຣິທີປ໌ນສ຺ສ ອຕ຺ຖໂຕ ສິທ຺ຮຕ຺ຕາ ຕຖາທີປ໌ນເມວ ສມ຺ກາວຕີຕິ຿ ກສ຺ມາ ຈາຍມຕ຺ໂຖ ສິທ຺ໂຮຕິ? ທິພ຺ພວິຫາຣາທີນມ຺ປີ ສາຘາຣຓໂຕ຿ ກທາຈິປີ ຫິ ອິຣິຍາປ໌ຖວິຫາເຣນ ວິນາ ນ ກວຕິ ຕມນ຺ຕເຣນ ອຕ຺ຕກາວປ໌ຣິຫຣຓາກາວໂຕຕິ຿

ອິຣິຍນໍ ປ໌ວຕ຺ຕນໍ ອິຣິຍາ, ກາຍິກກິຣິຍາ, ຕສ຺ສາ ປ໌ວຕ຺ຕນຸປ໌າຍກາວໂຕ ປ໌ໂຖຕິ ອິຣິຍາປ໌ໂຖ, ຖານນິສຊ຺ຊາທໂຍ຿ ນ ຫິ ຖານນິສຊ຺ຊາທິອວຕ຺ຖາຫິ ວິນາ ກຌ຺ຈິ ກາຍິກໍ ກິຣິຍໍ ປ໌ວຕ຺ເຕຕຸໍ ສກ຺ກາ, ຕສ຺ມາ ໂສ ຕາຍ ປ໌ວຕ຺ຕນຸປ໌າໂຍຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ຿ ວິຫຣຕິ ປ໌ວຕ຺ຕຕິ ເອເຕນ, ວິຫຣຓມຕ຺ຕໍ ວາ ຕນ຺ຕິ ວິຫາໂຣ, ໂສ ເອວ ວິຫາໂຣ ຕຖາ, ອຕ຺ຖໂຕ ປ໌ເນສ ຖານນິສຊ຺ຊາທິອາກາຣປ໌ປ໌ວຕ຺ໂຕ ຈຕຸສນ຺ຕຕິຣູປ໌ປ໌ປ໌ພນ຺ໂຘວ຿ ທິວີ ກໂວ ທິພ຺ໂພ, ຕຕ຺ຖ ພຫຸລໍ ປ໌ວຕ຺ຕິຍາ ພ຺ຣຫ຺ມປ໌າຣິສຊ຺ຊາທິເທວໂລເກ ກໂວຕິ ອຕ຺ໂຖ, ໂຍ ວາ ຕຕ຺ຖ ທິພ຺ພານຸກາໂວ, ຕທຕ຺ຖາຍ ສໍວຕ຺ຕຕີຕິ ທິພ຺ໂພ, ອກິຌ຺ຌາກິນີຫາຣາທິວເສນ ວາ ມຫາຄຕິກຕ຺ຕາ ທິພ຺ໂພ, ໂສວ ວິຫາໂຣ, ທິພ຺ພກາວາວໂຫ ວາ ວິຫາໂຣ ທິພ຺ພວິຫາໂຣ, ມຫຄ຺ຄຕຊ຺ຌານານິ຿ ເນຕ຺ຕິຍໍ [ເນຕ຺ຕິ຿ ໑໖ (ອຕ຺ຖໂຕ ສມານໍ)] ປ໌ນ ຈຕສ຺ໂສ ອາຣຸປ໌ປ໌ສມາປ໌ຕ຺ຕິໂຍ ອາເນຌ຺ຊວິຫາຣາຕິ ວິສຸໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ປ໌ນ ເມຕ຺ຕາຊ຺ຌານາທີນໍ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣຕາ ວິຍ ຕາສໍ ກາວນາວິເສສກາວໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ຿ ອຌ຺ຖກຖາສຸ ປ໌ນ ທິພ຺ພກາວາວຫສາມຌ຺ຌໂຕ ຕາປີ "ທິພ຺ພວິຫາຣາ" ຕ຺ເວວ ວຸຕ຺ຕາ຿ ພ຺ຣຫ຺ມານໍ, ພ຺ຣຫ຺ມກູຕາ ວາ ຫິຕູປ໌ສໍຫາຣາທິວເສນ ປ໌ວຕ຺ຕິຍາ ເສຎ຺ຖກູຕາ ວິຫາຣາຕິ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣາ, ເມຕ຺ຕາຊ຺ຌານາທິວເສນ ປ໌ວຕ຺ຕາ ຈຕສ຺ໂສ ອປ໌ປ໌ມຌ຺ຌາໂຍ຿ ອຣິຍາ ອຸຕ຺ຕມາ, ອນຌ຺ຌສາຘາຣຓຕ຺ຕາ ວາ ອຣິຍານໍ ວິຫາຣາຕິ ອຣິຍວິຫາຣາ, ຈຕສ຺ໂສປີ ຜລສມາປ໌ຕ຺ຕິໂຍ຿ ອິຮ ປ໌ນ ຣູປ໌າວຈຣຈຕ຺ຕຖຊ຺ຌານໍ, ຕພ຺ພເສນ ປ໌ວຕ຺ຕາ ອປ໌ປ໌ມຌ຺ຌາໂຍ , ຈຕ຺ຕຖຊ຺ຌານິກ ອຄ຺ຄຜລສມາປ໌ຕ຺ຕິ ຈ ກຄວໂຕ ທິພ຺ພພ຺ຣຫ຺ມອຣິຍວິຫາຣາ຿

ອຌ຺ຌຕຣວິຫາຣສມງ຺ຄີປ໌ຣິທີປ໌ນນ຺ຕິ ຕາສເມກໂຕ ອປ໌ປ໌ວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເອເກນ ວາ ທ຺ວີຫີ ວາ ສມງ຺ຄີກາວປ໌ຣິທີປ໌ນໍ, ກາວໂລເປ໌ນາຍໍ ກາວປ໌ປ໌ຘາເນນ ວາ ນິທ຺ເທໂສ຿ ກຄວາ ຫິ ໂລກໂທສໂມຫຸສ຺ສນ຺ເນ ໂລເກ ສກປ໌ຜິປ໌ຕ຺ຕິຍາ ເວເນຍ຺ຍານໍ ວິນຍນຕ຺ຖໍ ຕໍ ຕໍ ວິຫາເຣ ອຸປ໌ສມ຺ປ໌ຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ຿ ຕຖາ ຫິ ຍທາ ສຕ຺ຕາ ກາເມສຸ ວິປ໌ປ໌ຜິປ໌ຊ຺ຊນ຺ຕິ, ຕທາ ກິຣ ກຄວາ ທິພ຺ເພນ ວິຫາເຣນ ວິຫຣຕິ ເຕສໍ ອໂລກກຸສລມູລຸປ໌ປ໌າທນຕ຺ຖໍ "ອປ໌ເປ໌ວ ນາມ ອິມໍ ປ໌ຜິປ໌ຕ຺ຕີ ທິສ຺ວາ ເອຕ຺ຖ ຣຸຈິມຸປ໌ປ໌າເທຕ຺ວາ ກາເມສຸ ວິຣຊ຺ເຊຍ຺ຍຸ"ນ຺ຕິ຿ ຍທາ ປ໌ນ ອິສ຺ສຣິຍຕ຺ຖໍ ສຕ຺ເຕສຸ ວິປ໌ປ໌ຜິປ໌ຊ຺ຊນ຺ຕິ, ຕທາ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາເຣນ ວິຫຣຕິ ເຕສໍ ອໂທສກຸສລມູລຸປ໌ປ໌າທນຕ຺ຖໍ "ອປ໌ເປ໌ວ ນາມ ອິມໍ ປ໌ຜິປ໌ຕ຺ຕີ ທິສ຺ວາ ເອຕ຺ຖ ຣຸຈິມຸປ໌ປ໌າເທຕ຺ວາ ອໂທເສນ ໂທສໍ ວູປ໌ສເມຍ຺ຍຸ"ນ຺ຕິ຿ ຍທາ ປ໌ນ ປ໌ພ຺ພຊິຕາ ຘມ຺ມາຘິກຣຓໍ ວິວທນ຺ຕິ, ຕທາ ອຣິຍວິຫາເຣນ ວິຫຣຕິ ເຕສໍ ອໂມຫກຸສລມູລຸປ໌ປ໌າທນຕ຺ຖໍ "ອປ໌ເປ໌ວ ນາມ ອິມໍ ປ໌ຜິປ໌ຕ຺ຕີ ທິສ຺ວາ ເອຕ຺ຖ ຣຸຈິມຸປ໌ປ໌າເທຕ຺ວາ ອໂມເຫນ ໂມຫໍ ວູປ໌ສເມຍ຺ຍຸ"ນ຺ຕິ຿ ເອວຌ຺ຈ ກຕ຺ວາ ອິເມຫິ ທິພ຺ພພ຺ຣຫ຺ມອຣິຍວິຫາເຣຫິ ສຕ຺ຕານໍ ວິວິຘໍ ຫິຕສຸຂໍ ຫຣຕິ, ອິຣິຍາປ໌ຖວິຫາເຣນ ຈ ເອກໍ ອິຣິຍາປ໌ຖພາຘນໍ ອຌ຺ເຌນ ອິຣິຍາປ໌ເຖນ ວິຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ອປ໌ຣິປ໌ຕນ຺ຕໍ ອຕ຺ຕກາວໍ ຫຣຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ອຌ຺ຌຕຣວິຫາຣສມງ຺ຄີປ໌ຣິທີປ໌ນ"ນ຺ຕິ຿

"ເຕນາ"ຕິອາທີ ຍຖາວຸຕ຺ຕສໍວຕ຺ຓນາຍ ຄຸຓທສ຺ສນໍ, ຕສ຺ມາຕິ ອຕ຺ໂຖ, ຍຖາວຸຕ຺ຕຕ຺ຖສມຕ຺ຖນໍ ວາ຿ ເຕນ ອິຣິຍາປ໌ຖວິຫາເຣນ ວິຫຣຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ຿ ຕຖາ ວທມາໂນ ປ໌ນ ວິຫຣຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ວິ-ສທ຺ໂທ ວິຈ຺ເຉທນຕ຺ໂຖຊໂກ, "ຫຣຕີ"ຕິ ເອຕສ຺ສ ຈ ເນຕິ ປ໌ວຕ຺ເຕຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຕິ ຌາເປ໌ຕິ "ກິໂຕປີ"ຕິອາທີນາ ວິຈ຺ເຉທນຍນາກາເຣນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ຿ ເອວຌ຺ຫິ ສຕິ ຕຕ຺ຖ ກສ຺ສ ເກນ ວິຈ຺ຉິນ຺ທນໍ, ກຖໍ ກສ຺ສ ນຍນນ຺ຕິ ອນ຺ໂຕລີນໂຈທນໍ ສນ຺ຘາຍາຫ຿ "ໂສ ຫິ"ຕິອາທີຕິ ອຍມ຺ປີ ສມ຺ພນ຺ໂຘ ອຸປ໌ປ໌ນ຺ໂນ ໂຫຕິ຿ ຍທິປີ ກຄວາ ເອເກເນວ ອິຣິຍາປ໌ເຖນ ຈິຣຕຣໍ ກາລໍ ປ໌ວຕ຺ເຕຕຸໍ ສກ຺ໂກຕິ, ຕຖາປີ ອຸປ໌າທິນ຺ນກສ຺ສ ນາມ ສຣີຣສ຺ສ ອຍໍ ສກາໂວຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ "ເອກໍ ອິຣິຍາປ໌ຖພາຘນ"ນ຺ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ຿ ອປ໌ຣິປ໌ຕນ຺ຕນ຺ຕິ ກາວນປ໌ຸສກນິທ຺ເທໂສ, ອປ໌ຕມານໍ ກຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ຿ ຍສ຺ມາ ປ໌ນ ກຄວາ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ວສນ຺ໂຕ ເວເນຍ຺ຍານໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ, ນານາສມາປ໌ຕ຺ຕີຫິ ຈ ກາລໍ ວີຕິນາເມນ຺ໂຕ ວສຕິ, ສຕ຺ຕານໍ, ອຕ຺ຕໂນ ຈ ວິວິຘໍ ສຸຂໍ ຫຣຕິ, ຕສ຺ມາ ວິວິຘໍ ຫຣຕີຕິ ວິຫຣຕີຕິ ເອວມ຺ເປ໌ຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ຿

ໂຄຈຣຄາມນິທສ຺ສນຕ຺ຖໍ "ຣາຊຄເຫ"ຕິ ວຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘານມນຸຣູປ໌ນິວາສຎ຺ຖານທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ປຸ໌ນ "ອມ຺ພວເນ"ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ

ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ອິທມສ຺ສາ’’ຕິອາທິມາຫຯ ອສ຺ສາຕິ ຠຄວໂຕຯ ຕສ຺ສາຕິ ຣາຊຄຫສງ຺ຂາຕສ຺ສ ໂຄຈຣຄາມສ຺ສຯ ຍສ຺ສ ສມີປວເສນ ‘‘ຣາຊຄເຫ’’ຕິ ຠຸມ຺ມວຈນໍ ປວຕ຺ຕຕິ, ໂສປິ ຕສ຺ສ ສມີປວເສນ ວຕ຺ຕພ຺ໂພຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ຣາຊຄຫສມີເປ ອມ຺ພວເນ’’ຕິ ອິມິນາຯ ສມີປຕ຺ເຖຕິ ອມ຺ພວນສ຺ສ ສມີປຕ຺ເຖຯ ເອຕນ຺ຕິ ‘‘ຣາຊຄເຫ’’ຕິ ວຈນໍຯ ຠຸມ຺ມວຈນນ຺ຕິ ອາຘາຣວຈນໍຯ ຠວນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ຫິ ຠຸມ຺ມໍ, ອາຘາໂຣ, ຕເທວ ວຈນໍ ຕຖາ, ຠຸມ຺ເມ ປວຕ຺ຕໍ ວາ ວຈນໍ ວິຠຕ຺ຕິ ຠຸມ຺ມວຈນໍ, ເຕນ ຍຸຕ຺ຕໍ ຕຖາ, ສຕ຺ຕມີວິຠຕ຺ຕິຍຸຕ຺ຕປທນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ກາມໍ ຠຄວາ ອມ຺ພວເນເຍວ ວິຫຣຕິຯ ຕສ຺ສມີປຕ຺ຕາ ປນ ໂຄຈຣຄາມທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ຠຸມ຺ມວຈນວເສນ ‘‘ຣາຊຄເຫ’’ຕິປິ ວຸຕ຺ຕໍ ຍຖາ ຕໍ ‘‘ຄງ຺ຄາຍໍ ຄາໂວ ຈຣນ຺ຕິ, ກູເປ ຄຄ຺ຄກຸລ’’ນ຺ຕິ ຈາຕິຯ ອເນເນວ ຍທິ ຠຄວາ ຣາຊຄເຫ ວິຫຣຕິ, ອຖ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ‘‘ອມ຺ພວເນ’’ຕິຯ ຍທິ ຈ ອມ຺ພວເນ, ເອວມ຺ປິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ‘‘ຣາຊຄເຫ’’ຕິຯ ນ ຫິ ‘‘ປາຏລິປຸຕ຺ເຕ ປາສາເທ ວສຕີ’’ຕິອາທີສຸ ວິຍ ອິຘ ອຘິກຣຓາຘິກຣຓສ຺ສ ອຠາວໂຕ ອຘິກຣຓສ຺ສ ທ຺ວຍນິທ຺ເທໂສ ຍຸຕ຺ໂຕ ສິຍາຕິ ໂຈທນາ ອນວກາສາ ກຕາຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ກຸມາຣຠໂຕ ເອວ ໂກມາຣຠຈ຺ໂຈ ສກຕ຺ຖວຸຕ຺ຕິປຈ຺ຈເຍນ, ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ ວາ ຍຖາ ‘‘ຠິສກ຺ກເມວ ເຠສຊ຺ຊ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ຍຖາຫາ’’ຕິອາທີນາ ຂນ຺ຘກປາຬິວເສນ ຕທຕ຺ຖໍ ສາເຘຕິຯ ກສ຺ມາ ຈ ອມ຺ພວນໍ ຊີວກສມ຺ພນ຺ຘໍ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອນຸໂຍເຄນ ມູລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຕມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ອຍໍ ປນາ’’ຕິອາທິມາຫຯ

ໂທສາຠິສນ຺ນນ຺ຕິ ວາຕປິຕ຺ຕາທີຫິ ອຸສ຺ສນ຺ນໂທສໍຯ ວິເຣເຈຕ຺ວາຕິ ໂທສປ຺ປໂກປໂຕ ວິເວເຈຕ຺ວາຯ ສິເວຍ຺ຍກໍ ທຸສ຺ສຍຸຄນ຺ຕິ ສິວິຣຏ຺ເຐ ຊາຕໍ ມຫຄ຺ຆໍ ທຸສ຺ສຍຸຄໍຯ ທິວສສ຺ສ ທ຺ວຕ຺ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸນ຺ຕິ ເອກສ຺ເສວ ທິວສສ຺ສ ທ຺ວິວາເຣ ວາ ຕິວາເຣ ວາ ກາເລ, ຠຸມ຺ມຕ຺ເຖ ວາ ເອຕໍ ສາມິວຈນໍ, ເອກສ຺ມິເຍວ ທິວເສ ທ຺ວິວາຣໍ ວາ ຕິວາຣໍ ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕມ຺ພປຏ຺ຏວຓ຺ເຓນາຕິ ຕມ຺ພໂລຫປຏ຺ຏວຓ຺ເຓນຯ ສຈີວຣຠຕ຺ເຕນາຕິ ຈີວເຣນ, ຠຕ຺ເຕນ ຈຯ ‘‘ຕໍ ສນ຺ຘາຍາ’’ຕິ ອິມິນາ ນ ຠຄວາ ອມ຺ພວນມຕ຺ເຕເຍວ ວິຫຣຕິ, ອຖ ໂຂ ເອວໍ ຠເຕ ວິຫາເຣຯ ໂສ ປນ ຕທຘິກຣຓຕາຍ ວິສໍ ອຘິກຣຓຠາເວນ ນ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ສນ຺ຘາຍຠາສິຕມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິຯ ສາມຄ຺ເຄ ຫິ ສຕິ ສນ຺ຘາຍຠາສິຕນິທ຺ຘາຣຓໍຯ

ອຑ຺ເຒນ ເຕຬສ ອຑ຺ຒເຕຬສຯ ຕາທິເສຫິ ຠິກ຺ຂຸສເຕຫິຯ ອຑ຺ໂຒ ປເນຕ຺ຖ ສຕສ຺ເສວຯ ເຍນ ຫິ ປຍຸຕ຺ໂຕ ຕພ຺ຠາຄວາຈໂກ ອຑ຺ຒສທ຺ໂທ, ໂສ ຈ ໂຂ ປຕ຺ຕາສາວ, ຕສ຺ມາ ປຎ຺ຎາສາຍ ອູນານິ ເຕຬສ ຠິກ຺ຂຸສຕານີຕິ ອຕ຺ຖໍ ວິຎ຺ຎາເປຕຸໍ ‘‘ອຑ຺ຒສເຕນາ’’ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຑ຺ຒເມວ ສຕໍ ສຕສ຺ສ ວາ ອຑ຺ຒໍ ຕຖາຯ

ຣາຊຕີຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອິສ຺ສຣິຍສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ທິພ຺ພຕິ ໂສຠຕີ ຈຯ ຣຎ຺ເຊຕີຕິ ທານາທີນາ, ສສ຺ສເມຘາທີນາ ຈ ຈຕູຫິ ສງ຺ຄຫວຕ຺ຖູຫິ ຣເມຕີ, ອຕ຺ຕນິ ວາ ຣາຄໍ ກໂຣຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຈ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ວິກປ຺ປນຕ຺ໂຖຯ ຊນປທວາຈິໂນ ປຸຖຸວຈນປຣຕ຺ຕາ ‘‘ມຄຘານ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຊນປ຺ປທາປເທເສນ ວາ ຕພ຺ພາສິການໍ ຄຫິຕຕ຺ຕາຯ ຣຎ຺ໂຎຕິ ປິຕຸ ພິມ຺ພິສາຣຣຎ຺ໂຎຯ ສສຕິ ຫີສຕີຕິ ສຕ຺ຕຸ, ເວຣີ, ອຊາໂຕເຍວ ສຕ຺ຕຸ ອຊາຕສຕ຺ຕຸຯ ‘‘ເນມິຕ຺ຕເກຫິ ນິທ຺ທິຏ຺ໂຐ’’ຕິ ວຈເນນ ຈ ອຊາຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຕຸຠາໂວ ນ ຕາວ ໂຫຕິ, ສຕ຺ຕຸຠາວສ຺ສ ປນ ຕຖາ ນິທ຺ທິຏ຺ຐຕ຺ຕາ ເອວໍ ໂວຫາຣິຍຕີຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ອຊາຕສ຺ເສວ ປນ ຕສ຺ສ ‘‘ຣຎ຺ໂຎ ໂລຫິຕໍ ປິເວຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ເທວິຍາ ໂທຫຬສ຺ສ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຊາໂຕເຍວ ຣຎ຺ໂຎ ສຕ຺ຕູຕິປິ ວທນ຺ຕິຯ

‘‘ຕສ຺ມິ’’ນ຺ຕິອາທີນາ ຕທຕ຺ຖໍ ວິວຣຕິ, ສມຕ຺ເຖຕິ ຈຯ ໂທຫໂຬຕິ ອຠິລາໂສຯ ກາຣີເຍຕິ ຄຣຸເກ, ອຎ຺ເຎສໍ ອສກ຺ກຸເຓຍ຺ເຍ ວາຯ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີຕິ ອສກ຺ກຸຓມານາຯ ອກເຖນ຺ຕີຕິ ອກຖຍມານາ ສມານາຯ ນິພນ຺ຘິຕ຺ວາຕິ ວຈສາ ພນ຺ຘິຕ຺ວາຯ ສຸວຓ຺ຓສຕ຺ຖເກນາຕິ ສຸວຓ຺ຓມເຍນ ສຕ຺ຖເກນ, ຆນສຸວຓ຺ຓກເຕນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອໂຍມຍຎ຺ຫິ ຣຎ຺ໂຎ ສຣີຣໍ ອຸປເນຕຸໍ ອຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ສຸວຓ຺ຓປຣິກ຺ຂເຕນ ວາ ອໂຍມຍສຕ຺ຖເກນາຕິ ອຕ຺ໂຖປິ ອຍເມວາຘິປ຺ປາໂຍຯ ພາຫຸໍ ຜາລາເປຕ຺ວາຕິ ໂລຫິຕສິຣາເວຘວເສນ ພາຫຸໍ ຜາລາເປຕ຺ວາຯ ເກວລສ຺ສ ໂລຫິຕສ຺ສ ຄພ຺ຠິນິຍາ ທຸຊ຺ຊີຣຠາວໂຕ ອຸທເກນ ສມ຺ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ປາເຍສີຯ ຫຎ຺ຎິສ຺ສຕີຕິ ຫຎ຺ຎິສ຺ສເຕ, ອາຍຕີ ຫນີຍເຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເນມິຕ຺ຕການໍ ວຈນໍ ຕຖໍ ວາ ສິຍາ, ວິຕຖໍ ວາຕິ ອຘິປ຺ປາເຍນ ‘‘ປຸຕ຺ໂຕຕິ ວາ ຘີຕາຕິ ວາ ນ ປຎ຺ຎາຍຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ’’ຕິອາທີນາ ອຎ຺ຎມ຺ປິ ກາຣຓໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ນິວາເຣສິຯ ຣຎ຺ໂຎ ຠາໂວ ຣຊ຺ຊໍ, ຣຊ຺ຊສ຺ສ ສມີເປ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ໂອປຣຊ຺ຊໍ, ຐານນ຺ຕຣໍຯ

ມຫາຕິ ມຫຕີຯ ສມາເສ ວິຍ ຫິ ວາກ຺ເຍປິ ມຫນ຺ຕສທ຺ທສ຺ສ ມຫາເທໂສຯ ຘຸຣາຕິ ຄຕສ຺ສ ຘຸຣຠູຕາ, ໂຘຣຍ຺ຫາ ເຊຏ຺ຐກາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຘຸຣໍ ນິຫຣາມີຕິ ຄຕຘຸຣມາວຫາມິ, ຄຕພນ຺ຘີຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕສ຺ສາມີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ‘‘ໂສ ນ ສກ຺ກາ’’ຕິອາທີນາ ປຸນ ຈິນ຺ຕນາກາຣໍ ທສ຺ເສຕິຯ ອິທ຺ຘິປາຏິຫາຣິເຍນາຕິ ອຫິເມຂລິກກຸມາຣວຓ຺ຓວິກຸພ຺ພນິທ຺ຘີນາຯ ເຕນາຕິ ອປ຺ປາຍຸກຠາເວນຯ ຫີຕີ ນິປາຕມຕ຺ຕໍຯ ເຕນ ຫີຕີ ວາ ອຸຍ຺ໂຍຊນຕ຺ເຖ ນິປາໂຕຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ກຸມາຣໍ...ເປ... ອຸຍ຺ໂຍເຊສີ’’ຕິຯ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສາມີຕິ ເອຕ຺ຖ

ອິຕິ-ສທ຺ໂທ ອິທມຕ຺ໂຖ, ອິມິນາ ຂນ຺ຊເກ ອາຄຕນເຍນາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປຸພ຺ເພ ໂຂຕິອາທີຫິປິ ຂນ຺ຊກປາລຸອິເຍວ (ຈູລຸອວ. ໖໖໙).

ໂປ຺ຕຖນິຍນ຺ຕິ ຊຸຣີກໍ. ຍໍ ''ນຂຣ''ນ຺ຕິປິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ທີວາ ທີວເສຕີ (ທີ. ນິ. ຜີ. ໑.໑໔໐) ທີວສສ຺ສປິ ທີວາ. ສາມ຺ຍຕ຺ເຖ ເຫຕໍ ກຸມ຺ມວຈນໍ ''ທີວາ ທີວສສ຺ສາ''ຕິ ອລຸລຕ຺ຖ ທສ຺ສນໂຕ. ທີວສ຺ສ ທີວເສຕິປິ ວຜ຺ຜຕິ ອກາຣນ຺ຕສ຺ສປິ ທີວສທ຺ທສ຺ສ ວິຊ຺ຊ ມານຕ຺ຕາ. ເນປາຕິກມ຺ປິ ທີວາສທ຺ທມິຈ຺ຈນ຺ຕິ ສທ຺ທວິທູ, ມຊ຺ຊນ຺ຫິກເວລາຍນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສາ ຫິ ທີວສສ຺ສ ວິເສໂສ ທີວໂສ ຕິ. ''ກີໂຕ''ຕິອາທີ ປຣິຍາໂຍ, ກາຍຖມ຺ກເນນ ວາ ກີໂຕ. ຫທຍມໍສຈລເນນ ອຸພ຺ພິຄ຺ໂຄ. ''ຊາເນຍ຺ຍຸໍ ວາ, ມາ ວາ''ຕິ ປຣິສງ ກາຍ ອຸສ຺ສງກີ. ຝາເຕ ສຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອາຄຈ຺ຉມານກຍວເສນ ອຸຕ຺ຣສ຺ໂຕ. ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣນ຺ຕິ ເທວທຕ຺ເຕນ ວຸຕ຺ຕາກາຣໍ ວິປ຺ປ ກາຣນ຺ຕິ ອປກາຣໍ ອນຸປກາຣໍ, ວິປຣີຕກິຈ຺ຈໍ ວາ. ສພ຺ເພ ກິກ຺ຂູຕິ ເທວທຕ຺ຕປຣິສໍ ສນ຺ຊາຍາຫ.

ອຈ຺ຈິນ຺ທິຕ຺ວາຕິ ອປນຍນວເສນ ວິລຸມ຺ປິຕ຺ວາ. ຣຊເຊນາຕິ ວິຊິເຕນ. ເອກສ຺ສ ຣລຸໂລ ອາຕາປວຕ຺ຕິຍຸຄານໍ ''ຣຊ຺ຊ''ນ຺ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຣາຊກາເວນ ວາ.

ມນໂສ ອຕ຺ໂຖ ອິຈ຺ຉາ ມໂນຣໂຖ ຣ-ກາຣາຄມໍ, ຕ-ກາຣໂລປລ຺ຈ ກຕ຺ວາ, ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ວາ ນານາຣມ຺ມເຕສຸ ວິພ຺ກມກຣຕາໂຕ ມນໂສ ຣໂຖ ອິວ ມໂນຣໂຖ, ມໂນ ເອວ ຣໂຖ ວິຍາຕິ ວາ ມໂນຣໂຖຕິປິ ເນຣຸຕ຺ຕິກາ ວທນ຺ຕິ. ສຸກິຈ຺ຈກາຣີມ຺ຫີຕິ ສຸກິຈ຺ຈກາຣີ ອມ຺ຫີ. ອວມານນ຺ຕິ ອວມລຸລນໍ ອນາທຣໍ. ມູລພ຺ຈຈນ຺ຕິ ຊີວິຕາ ໂວໂຣປນໍ ສນ຺ຊາຍາຫ, ກາວນປຸໍສກເມຕໍ. ຣາຊກຸລານໍ ກິຣ ສຕ຺ເຖນ ພາຕນໍ ຣາຊູນມນາຈິຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ໂສ ''ນນຸ ກນ຺ເຕ''ຕິອາທິມາຫ. ຕາປນເຄຫໍ ນາມ ອຸຕ຺ຫຄຫາປນເຄຫໍ, ຕໍ ປນ ຊູ ເມເນວ ອຈ຺ຈິນ຺ນາ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຊູມພຣ''ນ຺ຕິ. ກມ຺ມກຣຕາຕ຺ຖາຍາຕິ ຕາປນ ກມ຺ມກຣຕາຕ຺ຖເມວ. ເກນຈິ ຉາທິຕຕ຺ຕາ ອຸຈ຺ໂຈ ອງໂຄຕິ ອຸຈ຺ຈງໂຄ, ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ຄຫາຕ຺ຖໍ ປຜິຈ຺ຈນ຺ໂນ ອຸນ຺ນຕງໂຄຕິ ອິຊ ອຣີປ຺ເປໂຕ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອຸຈ຺ຈງຄໍ ກຕ຺ວາ ປວິສິຕຸໍ ມາ ເທຖາ''ຕິ. ''ອຸຈ຺ຉງເຄ ກຕ຺ວາ''ຕິປິ ປາໂຖ, ເອວໍ ສຕິ ມຊ຺ຊິມງໂຄວ, ອຸຈ຺ຉງເຄ ກິລຸຈິ ຄເຫຕພ຺ພໍ ກຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂມລຸອິຍນ຺ຕິ ຈູລຸອາຍໍ ''ເວຕ຺ວານ ໂມລຸອີ ວຣຄນ຺ຊວາສິຕ''ນ຺ຕິອາທີສຸ (ມ. ນິ. ອຜ຺ຖ. ໔.໑; ສໍ. ນິ. ອຜ຺ຖ. ໔.໔.໕໕; ອປ. ອຜ຺ຖ. ໑.ອວິທູເຣນິທານກຖາ; ພຸ. ວໍ. ອຜ຺ຖ. ໔ກ.ອວິທູເຣນິທານກຖາ; ຊາ. ອຜ຺ຖ. ໑.ອວິທູເຣນິທານກຖາ) ວິຍ. ເຕນາຫ ''ໂມລຸອີ ພນ຺ທິຕ຺ວາ''ຕິ. ຈຕຸມສ຺ເຣນາຕິ ສປ຺ປີສກ຺ກຣມສ຺ນາລຸອິເກຣສ຺ເນຫສງຂາເຕຫີ ຈຕູຫີ ມສ຺ເຣຫີ ອກີສງຂຕປານ ວິເສເສນາຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ມຫາສມ຺ມສມາທານສຸຕ຺ຕປາລຸອິຍາ (ມ. ນິ. ໑.໔ກ໖) ນ ສເມຕິ. ວຸຕ຺ຕລ຺ຫິ ຕຕ຺ຖ ''ທສິ ຈ ມສຸ ຈ ສປ຺ປີ ຈ ຜາຕິຕລ຺ຈ ເອກຊ຺ຊໍ ສໍສຜ຺ຖ''ນ຺ຕິ, (ມ. ນິ. ໑.໔໗໔) ຕທຜ຺ຖກຖາຍລ຺ຈ ວຸຕ຺ຕໍ ''ທສິ ຈ ມສຸ ຈາຕິ ສຸປຣີສຸທ຺ຊໍ ທສິ ຈ ສຸມສຸຣໍ ມສຸ ຈ. ເອກຊ຺ຊໍ ສໍສຜ຺ຖນ຺ຕິ ເອກໂຕ ກຕ຺ວາ ມິສ຺ສິຕໍ ອາລຸລຸອິຕໍ. ຕສ຺ສ ຕນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ຕໍ ຈຕຸມສ຺ຣເກສຊ຺ຊໍ ປີວ ໂຕ''ຕິ ''ອຕ຺ຕຸປກ຺ກເມນ ມຣຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ມນສິ ກຕ຺ວາ ຣາຊາ ຕສ຺ສາ ສຣີຣໍ ເລທິຕ຺ວາ ຍາເປຕິ. ນ ຫິ ອຣິຍາ ອຕ຺ຕານໍ ວິນິປາເຕນ຺ຕິ.

ມຄ຺ຄຜລສຸເຂນາຕິ ມຄ຺ຄຜລສຸຂວຕາ, ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄຜລສຸຂູປສລ຺ຫິເຕນ ຈງກເມນ ຍາເປຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຫາເຣສ຺ສາມີຕິ ອປ ເນສ຺ສາມິ. ວິຕຈ຺ຈິເຕຫີຕິ ວິຄຕອຈ຺ຈິເຕຫີ ຊາລວິຄເຕຫີ ສຸທ຺ຊງຄາເຣຫີ. ເກນຈິ ສລຸລຕ຺ໂຕຕິ ເກນຈິ ສມ຺ມາ ລາປີໂຕ, ໂອວທິໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ມສ຺ສຸກຣຕາຕ຺ຖາຍາຕິ ມສ຺ສຸວິໂສຊນຕ຺ຖາຍ. ມນໍ ກໂຣຖາຕິ ຍຖາ ຣລຸໂລ ມນໍ ໂຫຕິ, ຕຖາ ກໂຣຖ. ປຸພ຺ເພຕິ ປຸຣີມກເວ. ເຈຕິຍງຄເຕຕິ ຄນ຺ຊປຸປ຺ຜາທີຫີ ປູຊນຍຸຄານກູເຕ ເຈຕິຍສ຺ສ ກູມິຕເລ. ນິສຊ຺ຊນຕ຺ຖາຍາຕິ ກິກ຺ຂຸສງພສ຺ສ ນິສີທນຕ຺ຖາຍ. ປລຸລຕ຺ຕກຍສາຣກນ຺ຕິ ປລຸລເປຕພ຺ເພົາຕ຺ຕມກິລຸຊໍ. ຕຖາວິໂຊ ກິລຸໂຊ ຫິ ''ກຍສາຣ ໂກ''ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ຕສ຺ສາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕສ຺ສ ກມ຺ມທ຺ວຍສ຺ສ. ຕໍ ປນ ມໂນປໂທສວເສເນວ ເຕນ ກຕນ຺ຕິ ທຜ຺ຖພ຺ພໍ. ຍຖາຫ –

''ມໂນປຸພ຺ພງຄມາ ຊມ຺ມາ, ມໂນເສຜ຺ຖາ ມໂນມຍາ;

ມນສາ ເຈ ປທຸຜ຺ເຖນ, ກາສຕິ ວາ ກໂຣຕິ ວາ;

ຕໂຕ ນໍ ທຸກ຺ຂມນ຺ເວຕິ, ຈກ຺ກໍວ ວຫໂຕ ປທ''ນ຺ຕິ. (ຊ. ປ. ໑; ເນຕ຺ຕິ. ໙໐);

ປຣິຈາຣໂກຕິ ສຫາຍໂກ. ອເກເທປີ ເກທມິວ ໂວຫາໂຣ ໂລເກ ປາກໂຜຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຍກ຺ໂຂ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ''ຕິ. ເອກາຍປີ ຫິ ອຸປ຺ ປາທກິຣິຍາຍ ອິຊ ເກທໂວຫາໂຣ, ປຜິສນ຺ຊິວເສນ ຫຸຕ຺ວາ, ປວຕ຺ຕິວເສນ ນິພ຺ພຕ຺ຕີຕິ ວາ ປຈ຺ເຈກໍ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ,

ປຏິສນ຺ຘິວເສນ ວາ ປວຕ຺ຕນສງ຺ຂາຕໍ ສາຕິສຍນິພ຺ພຕ຺ຕນໍ ຎາເປຕຸໍ ເອກາເຍວ ກິຣິຍາ ປທທ຺ວເຍນ ວຸຕ຺ຕາຯ ຕຖາວຈນຎ຺ຫິ ປຏິສນ຺ຘິວເສນ ນິພ຺ພຕ຺ຕເນເຍວ ທິສ຺ສຕິ "ມກ຺ກຏໂກ ນາມ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ (ສຯ ປຯ ອຏ຺ຐຯ ໑໘) ກຕ຺ຍໂກ ນາມ...ເປ... ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, (ຊາຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯອວິທູເຣນິທານກຖາ) ມຕ຺ຫູໂກ ນາມ...ເປ... ນິພ຺ພຕ຺ຕີ"ຕິອາທີສຸ ວິຍຯ ທ຺ວິນ຺ນໍ ວາ ປທານໍ ກາວຕ຺ຖມເປກ຺ຂິຕ຺ວາ "ຍກ຺ໂຂ"ຕິອາທີສຸ ສາມິອຕ຺ເຖ ປຈ຺ຈຕ຺ຕວຈນໍ ກຕໍ ປຸຣິມາຍ ປຈ຺ຈິມວິເສສນໂຕ, ປຣິຈາຣກສ຺ສ...ເປ... ຍກ຺ຂສ຺ສ ກາເວນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ, ເຫຕ຺ວຕ຺ເຖ ວາ ເອຕ຺ຖ ຕ຺ວາ-ສທ຺ໂທ ຍກ຺ຂສ຺ສ ກາວໂຕ ປວຕ຺ຕນເຫຕູຕິຯ ອສ຺ສ ປນ ຣຎ຺ໂຎ ມຫາປຸຎ຺ຎສ຺ສປິ ສມານສ຺ສ ຕຕ຺ຖ ພຫຸລໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕປຸພ຺ພຕາຍ ຈິຣປຣິຈິຕນິກນ຺ຕິ ວເສນ ຕຕ຺ເຖວ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພາຯ

ຕໍ ທິວສເມວາຕິ ຣຎ຺ໂຎ ມຣຕທິວເສເຍວຯ ໂຂເກຕ຺ວາຕິ ປຸຕ຺ຕສ຺ເນຫສ຺ສ ພລວກາວໂຕ, ຕໍສຫຊາຕປີຕິ ເວຄສ຺ສ ຈ ສວິປ຺ຜາຣຕາຍ ຕໍ ສມ຺ຏ຺ຐານຣູປສມ຺ເມຫີ ຜຣຕາວເສນ ສກລສຣີຣໍ ອາໂລລຸເອຕ຺ວາຯ ເຕນາຫ "ອຏ຺ຖິມິຎ຺ຊໍ ອາຫຈ຺ຈ ອຏ຺ຐາສີ"ຕິຯ ປີຕຸ ຄຸຓນ຺ຕິ ປີຕຸໂນ ອຕ຺ຕນິ ສິເນຫຄຸຕໍຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ມຍິ ຊາເຕປີ"ຕິອາທິຯ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຖ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຖາຕິ ຕຸຣິຕວເສນ, ໂສກວເສນ ຈ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ອນຸຏ຺ຐິຕ຺ວາຕິ ອຊ຺ຫ຺ເຫຕ຺ວາຯ

ນາລຸອາຄິຣິຫຕ຺ຖີ ມຸຎ຺ຈາເປຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ອິຕິ-ສທ຺ໂທ ປກາຣຕ຺ໂຖ, ເຕນ "ອກິມາຣກປຸຣິສເປເສນາທິປ຺ປກາເຣນາ"ຕິ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣຕ຺ຕຍໍ ປຈ຺ຈາມສຕິ, ກຕ຺ຖຈິ ປນ ໂສ ນ ທິຏ຺ໂຐຯ ປຎ຺ຈ ວຕ຺ຖູນີຕິ "ສາຆ ກນ຺ເຕ ກິກ຺ຂູ ຍາວຊີວໍ ອາຣຎ຺ຎິກາ ອສ຺ສູ"ຕິອາທິນາ (ປາຣາຯ ໔໐໙; ຈູລຸອວຯ ໓໔໓) ວິນເຍ ວຸຕ຺ຕານິ ປຎ຺ຈ ວຕ຺ຖູນິຯ ຍາຈິຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ຍາຈນໍ ວິຍ ກຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ນ ຫິ ໂສ ປຍິປ຺ຊຊິຕຸກາໂມ ຍາຈຕີຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ວິນເຍ (ປາຣາຯ ອຏ຺ຐຯ ໔ຯ໔໑໐) ວຸຕ຺ໂຕເຍວຯ ສຎ຺ຎາເປສ຺ສາມີຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ສງ຺ໆເກທໍ ກຕ຺ວາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ອິທຎ຺ຈ ຕສ຺ສ ອນິກ຺ຂິຕ຺ຕຘຸຣຕາທສ຺ສນວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ໂສ ປນ ອກາເຕປີ ສງ຺ໆເກເທ ເຕຫິ ສຎ຺ຎາເປຕິເຍວຯ ອຸຕ຺ຫໂລຫິຕນ຺ຕິ ພລວໂສກສມ຺ຏ຺ຐິຕໍ ອຸຕ຺ຫກູຕໍ ໂລຫິຕໍຯ ມຫານິຣເຍຕິ ອວີຈິນິຣເຍຯ ວິຕ຺ຖາຣກຖານໂຍຕິ ອຊາຕສຕ຺ຕຸປສາທນາທິວເສນ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ວຕ຺ຕພ຺ພາຍ ກຖາຍ ນຍມຕ຺ຕໍຯ ກສ຺ມາ ປເນຕ຺ຖ ສາ ນ ວຸຕ຺ຕາ, ນນຸ ສງ຺ຄີຕິກຖາ ວິຍ ຂນ຺ຘເກ (ຈູລຸອວຯ ໓໔໓) ອາຄຕາປີ ສາ ວຕ຺ຕພ຺ພາຕິ ໂຈທນາຍ ອາຫ "ອາຄຕຕ຺ຕາ ປນ ສພ຺ພໍ ນ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ, ຂນ຺ຘເກ ອາຄຕຕ຺ຕາ, ກິຎ຺ຈິມຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ວຈນກ຺ກມສ຺ສ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນ ເອຕ຺ຖ ໂກຈິ ວິໂຣໂຘຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ "ເອວ"ນ຺ຕິອາທິ ຍຖານຸສນ຺ຘິນາ ນິຄມນໍຯ

ໂກສລຣຎ຺ໂຎຕິ ປເສນທິໂກສລສ຺ສ ປີຕຸ ມຫາໂກສລຣຎ຺ໂຎຯ ນນຸ ວິເທຫສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎ ຘີຕາ ເວເທຫີຕິ ອຕ຺ໂຖ ສມ຺ກວຕີຕິ ໂຈທນມປເນຕິ "ນ ວິເທຫຣຎ຺ໂຎ"ຕິ ອິມິນາຯ ອຖ ເກນຏ຺ເຐນາຕິ ອາຫ "ປຕ຺ຑິຕາຘິວຈນເມຕ"ນ຺ຕິ, ປຕ຺ຑິຕເວວຈນໍ, ປຕ຺ຑິຕນາມນ຺ຕິ ວາ ອຕ຺ໂຖຯ ອຍໍ ປນ ປທຕ຺ໂຖ ເກນ ນິພ຺ພຈເນນາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ຕຕ຺ຣາຍ"ນ຺ຕິອາທິຯ ວິທນ຺ຕີຕິ ຊານນ຺ຕິຯ ເວເທນາຕິ ກຣຕາກູເຕນ ຎາເຕນຯ "ອີຫຕີ"ຕິ ເອຕສ຺ສ ປວຕ຺ຕຕີຕິປີ ອຕ຺ໂຖ ຜີກາຍໍ ວຸຕ຺ໂຕຯ ເວເທຫີຕິ ອິສ ນທາທິຄໂຕຕິ ອາຫ "ເວເທຫີຍາ"ຕິຯ

ໂສເຍວ ອໂທ ຕທໂທ, ສຕ຺ຕມີວຈເນນ ປນ "ຕທຫູ"ຕິ ປທສິທ຺ຘິຯ ເອຕ຺ຖາຕິ ເອຕສ຺ມິ ທິວເສຯ ອຸປສທ຺ເທນ ວິສິຏ຺ໂຐ ວສສທ຺ໂທ ອຸປວສເນເຍວ, ນ ວສນມຕ຺ເຕ, ອຸປວສນຎ຺ຈ ສມາທານເມວາຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ "ສີເລນາ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອຕ຺ຖ ຈ ສີເລນາຕິ ສາສເນ ອຣິຍຸໂປສຖໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອນສເນນາຕິ ອກຸຎ຺ຊນມຕ຺ຕສງ຺ຂາຕໍ ພາຫິຣຸໂປສຖໍຯ ວາ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ອນິຍມຕ຺ໂຖ, ເຕນ ເອກຈ຺ຈໍ ມໂນທຸຈ຺ຈຣິຕໍ, ທຸສ຺ສີລ຺ຍາທິຎ຺ຈ ສງ຺ຄຕ຺ຫາຕິຯ ຕຖາ ຫິ ໂຄປາລກຸໂປສໂຖ ອກິຊ຺ຊາສຫຄຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ວເສນ ວຸຕ຺ໂຕ, ນິຄຕ຺ຐຸໂປສໂຖ ໂມສວຊ຺ຊາທິວເສນຯ ຍຖາຫ ວິສາຂຸໂປສເຖ "ໂສ ເຕນ ອກິຊ຺ຊາສຫຄເຕນ ເຈຕສາ ທິວສໍ ອຕິນາເມຕີ"ຕິ, (ອຯ ນິຯ ໓ຯ໗໑) "ອິຕິ ຍສ຺ມິ ສມເຍ ສຈ຺ເຈ ສມາທເປຕພ຺ພາ, ມຸສາວາເທ ຕສ຺ມິ ສມເຍ ສມາທເປຕີ"ຕິ (ອຯ ນິຯ ໓ຯ໗໑) ຈ ອາທິຯ

ເອວໍ ອຘິປ຺ເປຕຕ຺ຖານຸຣູປໍ ນິພ຺ພຈນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ອຕ຺ຖຸທ຺ຘາຣວເສນ ນິພ຺ພຈນານຸຣູປໍ ອຘິປ຺ເປຕຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອຍໍ ປນາ"ຕິອາທິມາຫຯ ເອຕ຺ຖາຕິ ອຸໂປສຖສທ຺ເທຯ ສມານສທ຺ທວຈນີຍານໍ ອເນກປ຺ປເກທານໍ ອຕ຺ຖານມຸທ຺ຘຣຕໍ ອຕ຺ຖຸທ຺ຘາໂຣ ສມານສທ຺ທວຈນີເຍສຸ ວາ ອຕ຺ເຖສຸ ອຘິປ຺ເປຕສ຺ເສວ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອຸທ຺ຘຣຕໍ ອຕ຺ຖຸທ຺ຘາໂຣຕິປີ ວຏ຺ຏຕິຯ ອເນກຕ຺ຖທສ຺ສນຎ຺ຫິ

ອຣິປຸ໌ເປ໌ຕຕ຺ຖສ຺ສ ອຸທ຺ຘຣຓຕ຺ຖເມວ຺ ນນຸ ຈ ‘‘ອຕ຺ຖມຕ຺ຕໍ ປ໌ຕິ ສທ຺ທາ ອກິນິວິສນ຺ຕິ’’ຕິອາທິນາ ອຕ຺ຖຸທ຺ຘາເຣ ໂຈທນາ, ໂສຘ ນາ ຈ ເຫຍ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕາເຍວ຺ ອປິຈ ວິເສສສທ຺ທສ຺ສ ອວາຈກກາວໂຕ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສາທິວິສໂຍປິ ອຸໂປ໌ສຖສທ຺ໂທ ສາມ ຄ຺ຍຣູໂປ໌ ເອວ, ອຖ ກສ຺ມາ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສາທິວິເສສວິສໂຍ ວຸຕ຺ໂຕຕິ? ສຈ຺ຈເມຕໍ, ອຍໍ ປ໌ນຕ຺ໂຖ ຕາທິສໍ ສທ຺ທສາມຄ຺ຍມ ນາທິຍິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ສມ຺ກວຕ຺ຖທສ຺ສນວເສເນວ ວຸຕ຺ໂຕຕິ, ເອວໍ ສພ຺ພຕ຺ຖ຺ ສີລທີຍ຺ກິວເສນ (ສີລສຸທ຺ຘິວເສນ ທີ຺ ນີ຺ ຒີ຺ ໑຺໑໔໐) ອຸເປ໌ເຕທີ ສມຄ຺ເຄທີ ວສີຍຕີ ນ ອຸຍ຺ກິຍຕີຕີ ອຸໂປ໌ສໂຖ, ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທໂສ຺ ສມາທານວເສນ, ອຘິຍ຺ຖານວເສນ ວາ ອຸເປ໌ຈ຺ຈ ອຣິຍວາສາທິອຕ຺ຖາຍ ວສີຕພ຺ໂພ ອາວສີຕພ຺ໂພຕິ ອຸໂປ໌ສໂຖ, ສີລໍ຺ ອນສນາທິວເສນ ອຸເປ໌ຈ຺ຈ ວສີຕພ຺ໂພ ອນຸວສີຕພ຺ໂພຕິ ອຸໂປ໌ສໂຖ, ວຕສມາທານສງ຺ຂາໂຕ ອຸປ໌ວາໂສ຺ ນວມຫຕ຺ຖິກຸລປ໌ຣິຍາປນ຺ເນ ຫຕ຺ຖິນາເຄ ກິຄ຺ຈິ ກິຣິຍມນ ເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ຕໍກຸລສມ຺ກູຕຕາມຕ຺ຕໍ ປ໌ຕິ ຣຸລ຺ຫິວເສເນວ ອຸໂປ໌ສໂຖຕິ ສມຄ຺ຍາ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ນາມປ໌ຄ຺ຍຕ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພາ຺ ອຣໂຍ ອຸປ໌ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸເສຕິ ທາເຫຕີຕີ ອຸໂປ໌ສໂຖ, ອຸສສທ຺ໂທ ທາເຫຕິປີ ສທ຺ທວິທູ ວທນ຺ຕິ຺ ທິວເສ ປ໌ນ ອຸໂປ໌ສຖ ສທ຺ທປ໌ວຕ຺ ຕິ ອຍ຺ຖກາຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕາເຍວ຺ ‘‘ສຸທ຺ຘສ຺ສ ເວ ສທາຜຄ຺ຄູ’’ຕິອາທີສຸ ສຸທ຺ຘສ຺ສາຕິ ສພ຺ພໂສ ກິເລສມລາກາເວນ ປ໌ຣິສຸທ຺ຘສ຺ສ຺ ເວຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ, ພ຺ຍຕ຺ຕນ຺ຕິ ວາ ອຕ຺ໂຖ຺ ສທາຕິ ນິຈ຺ຈກາລມ຺ປີ຺ ຜຄ຺ຄູຕິ ຜຄ຺ຄຸຕີນກ຺ຂຕ຺ຕເມວ ຍຸຕ຺ຕໍ ກວຕິ, ນິຣຸຕ຺ ຕີນເຍນ ເຈຕສ຺ສ ສີທ຺ຘິ຺ ຍສ຺ສ ທີ ສຸນ຺ທຣິກການທ຺ວາຊສ຺ສ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ຜຄ຺ຄຸຕມາເສ ອຸຕ຺ຕຣຜຄ຺ຄຸຕີຍຸຕ຺ຕທິວເສ ຕິຕ຺ຖນ຺ຫານໍ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ສໍວຈ຺ຉຣມ຺ປີ ກຕປາປ໌ປ໌ວາຫນໍ ໂຫຕີຕີ ລທ຺ຘິ຺ ຕໂຕ ຕໍ ວິເວເຈຕຸໍ ອິທໍ ມຊ຺ຊິມາຄມາວເຣ ມູລປ໌ຕ຺ຕາສເກ ວຕ຺ຖສຸຕ຺ເຕ ກຄວຕາ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ສຸທ຺ຘສ຺ສຸໂປ໌ສໂຖ ສທາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕກິເລສມລສຸທ຺ຘິຍາ ປ໌ຣິສຸທ຺ຘສ຺ສ ອຸໂປ໌ສຖງ ຄານີ, ວຕສມາທານານີ ຈ ອສມາທີຍໂຕປີ ນິຈ຺ຈກາລໍ ອຸໂປ໌ສຖວາໂສ ເອວ ກວຕີຕີ ອຕ຺ໂຖ຺ ‘‘ນ ກິກ຺ຂເວ’’ຕິອາທີສຸ ‘‘ອກິກ຺ຂຸ ໂກ ອາວາໂສ ນ ຄນ຺ຕພ຺ໂພ’’ຕິ ນີຫຣິຕ຺ວາ ສມ຺ພນ຺ໂຘ຺ ອຸປ໌ວສີຕພ຺ພທິວໂສຕິ ອຸປ໌ວສນກຣຕາທິວໂສ, ອຘິກຣເຕ ວາ ຕພ຺ພສທ຺ ໂທ ທຍ຺ຖພ຺ໂພ຺ ເອວຄ຺ທີ ອຍ຺ຖກາຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕນິພ຺ພຈເນນ ສເມຕິ຺ ອນ຺ໂຕຄຘາວຘາຣເຕນ, ອຄ຺ຍຕ຺ຖາໂປ໌ຫເນນ ຈ ນິວາຣຕາໍ ສນ຺ຘາຍ ‘‘ເສສທ຺ວຍນິວາຣຕາຕ຺ຖ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ‘‘ປ໌ນ຺ນຣເສ’’ຕິ ປ໌ທມາຣພ຺ກ ທິວສວເສນ ຍຖາວຸຕ຺ຕນິພ຺ພຈນໍ ກຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ເຕເນວ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິອາທິມາຫ຺ ປ໌ຄ຺ຈທສນ຺ນໍ ຕິຖີນໍ ປູຣຕາວເສນ ‘‘ປ໌ນ຺ນຣໂສ’’ຕິ ທີ ທິວໂສ ວຸຕ຺ໂຕ຺

‘‘ຕານີ ເອຕ຺ຖ ສນ຺ຕີ’’ຕິ ເອຕ຺ຕເກເຍວ ວຸຕ຺ເຕ ນນ຺ເວຕານີ ອຄ຺ຍຕ຺ຖາປີ ສນ຺ຕີຕີ ໂຈທນາ ສີຍາຕິ ຕໍ ນິວາເຣຕຸໍ ‘‘ຕທາ ກິຣາ’’ຕິ ອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ອເນນ ພຫຸໂສ, ອຕິສຍໂຕ ວາ ເອຕ຺ຖ ຕທ຺ຘິຕວິສໂຍ ປ໌ຍຸຕ຺ໂຕຕິ ທສ຺ເສຕິ຺ ຈາຕຸມາສີ, ຈາຕຸມາສີນີຕິ ຈ ປ໌ຈ຺ຈຍວິເສເສນ ອິຕ຺ຖິລິງ຺ເຄເຍວ ປ໌ຣິຍາຍວຈນໍ຺ ປ໌ຣິໂຍສານກູຕາຕິ ຈ ປູຣຕກາວເມວ ສນ຺ຘາຍ ວທຕິ ຕາຍ ສເຫວ ຈຕຸມ າສປ໌ຣິປຸ໌ຕ຺ຕກາວໂຕ຺ ອິຘາຕິ ປາລຸອິຍໍ຺ ຕີທີ ອາກາເຣທີ ປູເຣຕີຕີ ປຸ໌ຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ມາສປຸ໌ຕ຺ຕຕາຍາ’’ຕິອາທິນາ຺ ຕຕ຺ຖ ຕທາ ກຕ຺ຕິກມາສສ຺ສ ປຸ໌ຕ຺ຕຕາຍ ມາສປຸ໌ຕ຺ຕຕາ຺ ປຸ໌ຣິມປຸ໌ຕ຺ຕມີໂຕ ທີ ປ໌ຍ຺ຖາຍ ຍາວ ອປ໌ຣາ ປຸ໌ຕ຺ຕມີ, ຕາວ ເອໂກ ມາໂສຕິ ຕຕ຺ຖ ໂວຫາໂຣ຺ ວສ຺ສານສ຺ສ ອຸຕຸໂນ ປຸ໌ຕ຺ຕຕາຍ ອຸຕຸປຸ໌ຕ຺ຕຕາ຺ ກຕ຺ຕິກມາສລກ຺ຂິຕສ຺ສ ສໍວຈ຺ຉຣສ຺ສ ປຸ໌ຕ຺ຕຕາຍ ສໍວຈ຺ຉຣປຸ໌ຕ຺ຕຕາ຺ ປຸ໌ຣິມກຕ຺ຕິກມາສໂຕ ປ໌ກຸຕິ ຍາວ ອປ໌ຣກຕ຺ຕິກມາໂສ, ຕາວ ເອໂກ ກຕ຺ຕິກສໍວຈ຺ຉໂຣຕິ ເອວໍ ສໍວຈ຺ຉຣປຸ໌ຕ຺ຕຕາຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ຺ ໂລກິການໍ ມເຕນ ປ໌ນ ມາສວເສນ ສໍວຈ຺ຉຣສມຄ຺ຍາ ລກ຺ຂິຕາ຺ ຕຖາ ຈ ລກ຺ຂຕໍ ຄຣຸສງ຺ການ຺ຕິວເສນ຺ ວຸຕ຺ຕຄ຺ທີ ໂຊຕິສຕ຺ເຖ –

‘‘ນກ຺ຂຕ຺ເຕນ ສໂຫທຍ-ມຕ຺ຖໍ ຍາຕິ ສູຣມນ຺ຕິ;

ຕສ຺ສ ສງ຺ກໍ ຕຕ຺ຣ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ວສ຺ສໍ ມາສກເມເນວາ’’ຕິ຺

ມີນີຍຕີ ທິວໂສ ເອເຕນາຕີ ມາ຺ ຕສ຺ສ ທີ ຄຕິຍາ ທິວໂສ ມິນີຕພ຺ໂພ ‘‘ປາຜິປໂທ ທຸຕິຍາ, ຕຕິຍາ’’ຕິອາທິນາ຺ ເອຕ຺ຖ ປຸ໌ຕ຺ໂຕ ຕິ ເອຕິສ຺ສາ ຣຕ຺ຕິຍາ ສພ຺ພກລາປາຣິປູຣິຍາ ປຸ໌ຕ຺ໂຕ຺ ຈນ຺ທສ຺ສ ທີ ໂສລຸອສໂມ ກາໂຄ ‘‘ກລາ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕທາ ຈ ຈນ຺ໂທ ສພ຺ ພາສມ຺ປີ ໂສລຸອສນ຺ນໍ ກລານໍ ວເສນ ປ໌ຣິປຸ໌ຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ທິສ຺ສຕິ຺ ເອຕ຺ຖ ຈ ‘‘ຕທຫຸໂປ໌ສເຖ ປ໌ນ຺ນຣເສ’’ຕິ ປ໌ທານີ ທິວສວເສນ ວຸຕ຺ຕານີ, ‘‘ໂກມຸທິຍາ’’ຕິອາທີນີ ຕເທກເທສຣຕ຺ຕິວເສນ຺

ກສ຺ມາ ປ໌ນ ຣາຊາ ອມຈ຺ຈປ໌ຣິວຸໂຕ ນິສິນ຺ໂນ, ນ ເອກໂກວາຕິ ໂຈທນາຍ ໂສຘນາເລສໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ປາລຸອິປ໌ທຕ຺ຖເມວ ອວຕ຺ວາ ‘‘ເອວຣູປາຍາ’’ຕິອາທີນິປີ ວທຕິ຺ ເອເຕທີ ຈາຍໍ ໂສຘນາເລໂສ ທສ຺ສິໂຕ ‘‘ເອວໍ ຣຸຈິຍມານາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ຕທາ ປ໌ວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕຖາ ປ໌ຣິວຸໂຕ ນິສິນ຺ໂນ’’ຕິ຺ ໂຘວິຍມານທິສາກາຄາຍາຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ວິຍສທ຺ໂທ ໂຍເຊຕພ຺ໂພ຺ ຣຊຕວິມານນິຈ຺ຉຣິເຕທີຕິ ຣຊຕວິມານໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ເຕທີ, ຣຊຕວິມານປຸ໌ປ໌ກາຍ ວາ ວິປ໌ຜຸຣິເຕທີ຺ ‘‘ວິສໂຣ’’ຕິ ອິທໍ ມຸຕ຺ຕາວລຸອິອາທີນມ຺ປີ ວິເສສນປ໌ທໍ຺

ອພ຺ກໍ ຆູໂມ ຣໂຊ ຣາຫູຕິ ອິເມ ຈຕ຺ຕາໂຣ ອຸປ຺ກ຺ກິເລສາ ປາລຸອິນເຍນ (ອຯ ນິຯ ໔ຯ໕໐; ປາຈິຯ ໔໔໗)ຯ ຣາຊາມຈ຺ເຈຫີຕິ ຣາຊກຸລສມ຺ຫາຄເຕຫິ ອມຈ຺ເຈຫິຯ ອຖ ວາ ອນຸຍຸຕ຺ຕກຣາຊູຫິ ເຈວ ອມຈ຺ເຈຫິ ຈາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ກລ຺ຈນາສເນຕິ ສີຫາສເນຯ ‘‘ຣຄ຺ຄໍ ຕ຺ ເຫມມາສນໍ, ສີຫາສນມໂຖ ວາລຸອພີຊນິຕ຺ຖີ ຈ ຈາມຣ’’ນ຺ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກສ຺ມາ ນິສີນ຺ໂນຕິ ນິສີທນມຕ຺ເຕ ໂຈທນາຯ ເອຕ ນ຺ຕິ ກນ຺ທນໍ, ປໂພສນໍ ວາຯ ອິຕິຕິ ອິມິນາ ເທຕ຺ນາຯ ນກ຺ຂຕ຺ຕ ນ຺ຕິ ກຕ຺ຕິການກ຺ຂຕ຺ຕລຕໍຯ ສມ຺ມາ ໂພສິຕພ຺ພໍ ເອຕຣຫິ ນກ຺ຂຕ຺ຕນ຺ຕິ ສງ຺ຆຸຍ຺ກໍຯ ປຄ຺ຈວຕ຺ຕກຸສເມຫີ ລາເຊນ, ປຸຕ຺ຕຆເຍຫີ ຈ ປຍິມຕ຺ຫີຕໍ ຆເຣສຸ ທ຺ວາຣໍ ຍສ຺ສ ຕເທຕໍ ນຄຣໍ ປຄ຺ຈ…ເປ… ທ຺ວາຣໍຯຆໂຊ ວໂຍຯ ປຍາໂກ ປຍ຺ໂຍຕິ ສີຫລຸອິຍາ ວທນ຺ຕິຯ ຕທາ ກິຣ ປທິປ຺ຸຊຊລນສີເສນ ກຕນກ຺ຂຕ຺ຕໍຯ ຕຖາ ຫິ ອຸມ຺ມາທນ຺ຕິຊາຕກາທີສຸປີ (ຊາຯ ໔ຯ໑໗ຯ໔໗) ກຕ຺ຕິກມາເສ ເອວເມວ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕນາຫ ‘‘ສມຸຊ຺ຊລິຕທີປມາ ລາລງ຺ກຕສພ຺ພທິສາກາຄ’’ນ຺ຕິຯ ວີຖີ ນາມ ຣຖີກາ ມຫາມຄ຺ໂຄຯ ຣຈ຺ຉາ ນາມ ອນິພ຺ພິທ຺ຆາ ຊຸທ຺ທກມຄ຺ໂຄຯ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ນິສີນ຺ນວເສນ ສມານກາເຄນ ປາຍິເຍກ຺ກໍ ນກ຺ຂຕ຺ຕກີລຸອໍ ອນຸກວມາເນນ ສມກີກິຕ຺ຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ມຫາອຍ຺ຄກຖາຍໍ ເອວໍ ວຕ຺ວາປີ ຕຕ຺ເຖວ ອິຕິ ສນ຺ນິຍ຺ຄານໍ ກຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ອຸທານໍ ອຸທາຫາໂຣຕິ ອຕ຺ໂຖໂຕ ເອກໍຯ ມານນ຺ຕິ ມານປຕ຺ຕໍ ກຕ຺ຕຸກູຕໍຯ ລຫ຺ຫນວເສນ ອວເສໂກຯ ໂສຕວເສນ ໂອໂພຯ ປີຕິວຈນນ຺ຕິ ປີຕິສມຸຍ຺ຄານວຈນໍ ກມ຺ມກູຕໍຯ ຫທຍນ຺ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ກຕ຺ຕຸກູຕໍຯ ຄເທຕ຺ນ຺ຕິ ພທິ ອນິຈ຺ລຣຕວເສນ ຄຕ຺ຫີຕໍ, ຫທຍນ຺ໂຕເຍວ ຄເປຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕີຕິ ອທິປ຺ປາໂຍຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຣິກໍ ຫຸຕ຺ວາ’’ຕິອາທິຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍໍ ວຈນໍ ປຍິຄ຺ຄາຫກ ນີຣເປກ຺ຂໍ ເກວລໍ ອຸລຸອາຣາຍ ປີຕິຍາ ວເສນ ສຣສໂຕ ສຫສາວ ມຸຂໂຕ ນິຈ຺ລຣຕິ, ຕເທວິຆ ‘‘ອຸທານ’’ນ຺ຕິ ອທິປ຺ເປຕນ຺ຕິຯ

ໂທເສທີ ອິຕາ ຄຕາ ອປຄຕາຕິ ໂທສິນາ ຕ-ກາຣສ຺ສ ນ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ຍຖາ ‘‘ກິເລເສ ຊິໂຕ ວິຊິຕາວິຕິ ຊິໂນ’’ຕິ ອາຫ ‘‘ໂທສາປຄຕາ’’ຕິຯ ຍທິປີ ສຸຕ຺ເຕ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຈຕ຺ຕາໂຣເມ ກິກ຺ຂເວ ຈນ຺ທິມສູຣິຍານໍ ອຸປ຺ກ຺ກິເລສາ, ເຍທິ ອຸປ຺ກ຺ກິເລເສທິ ອຸປ຺ກ຺ກິລິຍ຺ຄາ ຈນ຺ທິມສູຣິຍາ ນ ຕປນ຺ຕິ ນ ກາສນ຺ຕິ ນ ວິໂຣຈນ຺ຕິຯ ກຕເມ ຈຕ຺ຕາໂຣ? ອພ຺ກາ ກິກ຺ຂເວ…ເປ… ມຫິກາຯ ຆູໂມ ຣໂຊຯ ຣາຫຸ ກິກ຺ຂເວ ຈນ຺ທິມສູຣິຍານໍ ອຸປ຺ກ຺ກິເລໂສ’’ຕິ, (ຈູລຸອວຯ ໔໔໗) ຕຖາປີ ຕຕິຍຸປ຺ກ຺ກິເລສສ຺ສ ປເກທທສ຺ສນ ວເສນ ອຍ຺ຄກຖານເຍນ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ປຄ຺ຈທີ ອຸປ຺ກ຺ກິເລເສທີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຍມຕ຺ໂຖ ຈ ຣມຕີຍາທິສທ຺ທໂຍຄໂຕ ລາຍຕີຕິ ອາຫ ‘‘ຕສ຺ມາ’’ຕິອາທີຯ ອນິຍ-ສທ຺ໂທປີ ພຫຸລາ ກຕ຺ວຕ຺ຖາກີສາຍໂກ ຍຖາ ‘‘ນິຍ຺ຍານິກາ ຆມ຺ມາ’’ຕິ (ຆຯ ສຯ ທຸກມາຕິກາ ໙໙) ທສ຺ເສຕິ ‘‘ຣມຍຕີ’’ຕິ ອິມິນາຯ ຊຕ຺ຫາວເສນ ຣຕ຺ຕິຍາ ສຸຣູປຕ຺ຕມາຫ ‘‘ວຸຕ຺ຕໂທສວິມຸຕ຺ຕາຍາ’’ຕິອາທີນາຯ ອພ຺ກາທໂຍ ເຈຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕໂທສາຯ ອຍຄ຺ຈ ເທຕຸ ‘‘ທສ຺ສິຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕາ’’ຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ສມ຺ພຊ຺ຊິຕພ຺ໂພຯ ເຕນ ກາຣເຕນ, ອຸຕຸສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຈ ປາສາທີກຕາ ທຍ຺ຄພ຺ພາຯ ອິທີສາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ຍຸຕ຺ໂຕ ທິວໂສ ມາໂສ ອຸຕຸ ສໍວຈ຺ລໂຣຕິ ເອວໍ ທິວສມາສາທີນໍ ລກ຺ຂຕາ ສລຸລກ຺ຂຕຸປາຍາ ກວິຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ລກ຺ຂິຕພ຺ພາຕິ ລກ຺ຂຕີຍາ, ສາ ເອວ ລກ຺ຂຄ຺ລາ ຍ-ວໂຕ ຕ-ກາຣສ຺ສ ລ-ກາຣາເທສວເສນ ຍຖາ ‘‘ໂປກ຺ຂຣຄ຺ໂລ ສຸມາປີຕາ’’ຕິ ອາຫ ‘‘ທິວສມາສາທີນ’’ນ຺ຕິອາທີຯ

‘‘ຍໍ ໂນ ປຍິຣຸປາສໂຕ ຈິຕ຺ຕໍ ປສີເທຍ຺ຍາ’’ຕິ ວຈນໂຕ ສມຕໍ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ປຣມຕ຺ຖສມໂຕ, ປຣມຕ຺ຖພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ຈ ອທິປ຺ເປໂຕ, ນ ປນ ປພ຺ພຊ຺ຊາມຕ຺ຕສມໂຕ, ນ ຈ ຊາຕິມຕ຺ຕພ຺ຣາຫ຺ມໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສມິຕປາປຕາຍາ’’ຕິອາທີຯ ພຫາຕິ ປາເປ ພທີ ກໂຣຕີຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນຯ ພຫຸວຈເນ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ເອກວຈນໍ, ເອກວຈເນ ວາ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ພຫຸວຈນໍ ວຈນພ຺ຍຕ຺ຕໂຍ ວຈນວິປລ຺ລາໂສຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອິຆ ປນ ‘‘ປຍິຣຸປາສຕ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ‘‘ປຍິຣຸປາສໂຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ພຫຸວຈເນ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ເອກວຈນວເສນ ວຈນພ຺ຍຕ຺ຕໂຍ ທສ຺ສິໂຕຯ ອຕ຺ຕນິ, ຄຣຸຍ຺ຄານິເຍ ຈ ຫິ ເອກສ຺ມິມ຺ປີ ພຫຸວຈນປ຺ປໂຍໂຄ ນິຣຸລ຺ໂຫຯ ປຍິຣຸປາສໂຕຕິ ຈ ວຕ຺ຕວິປຣິຍາຍນິທ຺ເທໂສ ເອສ ຍຖາ ‘‘ປຍິຣຸທາຫາສີ’’ຕິຯ ອຍຄ຺ຫີ ພຫຸລໍ ທິຍ຺ຄປໂຍໂຄ, ຍທິທໍ ປຣິສທ຺ເທ ຍ-ກາຣປເຣ ວຕ຺ຕວິປຣິຍາໂຍຯ ຕຖາ ຫິ ອກ຺ຂຣຈິນ຺ຕກາ ວທນ຺ຕິ ‘‘ປຣິຍາທີນໍ ຣຍາທິວຕ຺ຕສ຺ສ ຍຣາທີທີ ວິປຣິຍາໂຍ’’ຕິຯ ຍນ຺ຕິ ສມຕໍ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ວາຯ ອິມິນາ ສພ຺ເພນປີ ວຈເນນາຕິ ‘‘ຣມຕີຍາ ວຕາ’’ຕິອາທິວຈເນນຯ ໂອກາສນິມິຕ຺ຕກມ຺ມນ຺ຕິ ໂອກາສກູຕໍ ນິມິຕ຺ຕກມ຺ມໍ , ປຣິພ຺ຍຕ຺ຕໍ ນິມິຕ຺ຕກຣຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ມຫາປຣາຆຕາຍາຕິ ມຫາໂທສຕາຍຯ

‘‘ເຕນ ຫີ’’ຕິອາທີ ຕທຕ຺ຖວິວຣຕໍຯ ເທວທຕ຺ໂຕ ຈາຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ-ສທ຺ໂທ ສມຸຈ຺ຈຍວເສນ ອຕ຺ຖຸປນຍເນ, ເຕນ ຍຖາ ຣາຊາ ອຊາຕສຕ຺ຕຸ ອຕ຺ຕໂນ ປິຕຸ ອຣິຍສາວກສ຺ສ ສຕ຺ຖຸ ອຸປຍ຺ຄາກສ຺ສ ຆາຕເນນ ມຫາປຣາໂຆ, ເອວໍ ກຄວໂຕ ມຫານຕ຺ຖກຣສ຺ສ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ອປສ຺ສຍກາເວນາປີຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ອຸປເນຕິຯ ຕສ຺ສ ປີຍ຺ຄິລາຍາຍາຕິ ໂວຫາຣມຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ສ ຊີວກສ຺ສ ປີຍ຺ຄິອປສ຺ສເຍນ, ຕໍ ປມຸຂໍ ກຕ຺ວາ ອປສ຺ສາຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ວິກ຺ເຂປປ຺ຈ຺ເລທນຕ຺ຖນ຺ຕິ ວກ຺ຂມານາຍ ອຕ຺ຕໂນ ກຖາຍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນກວິກ຺ເຂປສ຺ສ ປຈ຺ລິນ຺ທນຕ຺ຖໍ, ອນຸປ຺ປຊ຺ຊນຕ຺ຖນ຺ຕິ ອທິປ຺ປາໂຍຯ ເຕນາຫ ‘‘ຕສ຺ສໍ ຫີ’’ຕິອາທີຯ ອສິກ຺ຂິຕານນ຺ຕິ ກາຍ

ວຈີສໍຍເມ ວິຄຕສິກ຺ຂານໍ໌ ກຸລູປເກຕິ ກຸລມຸປຄເຕ ສຕ຺ຖາເຣ໌ ຄຫີຕາສາຣຕາຍາຕິ ຄເຫຕພ຺ພຄຸຕາສາຣວິຄຕຕາຍ໌ ນິພ຺ພິກ຺ເຂປນ຺ຕິ ອຄຸເລສມປ຺ນຍນວິຣຫິຕໍ໌

ກທ຺ທນ຺ຕິ ອວສ຺ສຍສມ຺ປນ຺ນຕາຍ ສຸນ຺ທຣໍ໌

໑໕໑໌ ອຍຄຸຈຕ຺ໂຖ ອິມາຍ ປາລຸອິຈ຺ຉາຍາຍ ອຊີຄໂຕ, ອິມມຕ຺ຖເມວ ວາ ອນ຺ໂຕຄຊ໌ ກຕ຺ວາ ປາລຸອິຍເມວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ເຕນາຫ''ຕິອາທິນາ໌ ອສຕ຺ຖາປີ ສມາໂນ ສຕ຺ຖາ ປຜິຄຸລາໂຕ ເຍນາຕິ ສຕ຺ຖຸປຜິຄຸລາໂຕ, ຕສ຺ສ ອພຸທ຺ຊສ຺ສາປີ ສມານສ຺ສ ພຸທ຺ຊປຜິຄຸລາຕສ຺ສ ''ອຫເມໂກ ໂລເກ ອຕ຺ຖຊມ຺ມານຸສາສໂກ''ຕິ ອາຈຣິຍປຜິຄຸລາຕກາວໍ ວາ ສນ຺ຊາຍ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ໌ ''ໂສ ກິຣາ''ຕິອາທີນາ ອນຸສ຺ສຸຕິມຕ຺ຕໍ ປຕິ ໂປຣາຕຍຸກຖານໂຍວ ກິຣສທ຺ເທນ ວຸຕ຺ໂຕ໌ ເອສ ນໂຍ ປຣໂຕ ມກ຺ຂລິປທນິພ຺ພຈເນປີ ໌ ເອກູນທາສສຕໍ ປູຣຍມາໂນຕິ ເອເກນູນທາສສຕໍ ອຕ຺ຕນາ ສທ຺ຊີ ອນູນທາສສຕໍ ກຕ຺ວາ ປູຣຍມາໂນ໌ ເອວໍ ຊາຍມາໂນ ເຈສ ມງຄລທາໂສ ຊາໂຕ໌ ຊາຕຣູເປເນວາຕິ ມາຕຸກຸຈ຺ຊິໂຕ ວິຊາຕເວເສເນວ, ຍຖາ ວາ ສຕ຺ຕາ ອນິວຕ຺ຖາ ອປາຣຸຕາ ຊາຍນ຺ຕິ, ຕຖາ ຊາຕຣູເປເນວ໌ ອຸປສງກມນ຺ຕີຕິ ອຸປຄຕາ ກຊນ຺ຕາ ໂໜນ຺ຕິ໌ ຕເທວ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ອຄຸຄເຫສີຕິ ຕເທວ ນຄຸຄຣູປໍ ''ອຍເມວ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ນາມ ສີຍາ''ຕິ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ກຕ຺ວາ ອຄຸຄເຫສິ໌ ປພ຺ພຊີສູຕິ ຕໍ ປພ຺ພຊິຕມນຸປພ຺ພຊິສຸ໌

''ປພ຺ພຊິຕສມູຫສງຂາໂຕ''ຕິ ເອເຕນ ປພ຺ພຊິຕສມູຫຕາມຕ຺ເຕນ ສງໂຜ, ນ ນິຍຸຍານິກທິຍ຺ຖິວິສຸທ຺ຊສີລສາມຄຸຄວເສນ ສໍຫຕຕ຺ຕາຕິ ທສ຺ເສຕິ໌ ອສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕິ ອສ຺ສ ສຕ຺ຖຸປຜິຄຸລາຕສ຺ສ ປຣິວາຣກາເວນ ອຕ຺ຖີ໌ ''ສງຝີ ຄຕີ''ຕິ ເຈທໍ ປຣິຍາຍວຈນໍ, ສງເກຕມຕ຺ຕໂຕ ນານນ຺ຕິ ອາຫ ''ສເວວາ''ຕິອາທີ໌ ສເວວາຕິ ຈ ປພ຺ພຊິຕສມູຫສງຂາໂຕ ເອວ໌ ເກຈີ ປນ ''ປພ຺ພຊິຕສມູຫວເສນ ສງຝີ, ຄຫຍ຺ຖສມູຫວເສນ ຄຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ເຕສໍ ມຕິມຕ຺ຕໍ ຄເຕ ເອວ ໂລເກ ສງຆ-ສທ຺ທສ຺ສ ນິຣຸລຸຫຕ຺ຕາ໌ ອເຈລກວຕຈຣິຍາທີ ອຕ຺ຕນາ ປຣິກປ຺ປີຕມຕ຺ຕໍ ອາຈາໂຣ໌ປຄຸລາໂຕ ປາກໂຜ ສງຝີອາທິກາເວນ໌ ອປ຺ປີຈ຺ໂຉ ສນ຺ຕຸຍ຺ໂຖຕິ ອຕ຺ຖໂຕ ເອກໍ໌ ຕຕ຺ຖ ລພ຺ກມານາປ຺ປີຈ຺ຉຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ອປ຺ປີຈ຺ຉຕາຍ ວຕ຺ຖມ຺ປີ ນ ນິວາເສຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໌ ນ ຫິ ຕສ຺ມີ ສາສນິເກ ວິຍ ສນ຺ຕຄຸຕນິຄຸຄູຫຕາລກ຺ຂຕາ ອປ຺ປີຈ຺ຉຕາ ລພ຺ກາຕີ໌ ຍໂສຕິ ກິຕ຺ຕິສທ຺ໂທ໌ ຕຣນ຺ຕິ ເອເຕນ ສໍສາໂຣຆນ຺ຕິ ເອວໍ ສມ຺ມຕຕາຍ ລທ຺ຊີ ຕິຕ຺ຖໍ ນາມ ''ສາຊູ''ຕິ ສມ຺ມໂຕ, ນ ຈ ສາຊູທີ ສມ຺ມໂຕຕິ ອຕ຺ຖມາຫ ''ອຍ''ນ຺ຕິອາທີນາ໌ ນ ຫີ ຕສ຺ສ ສາຊູທີ ສມ຺ມຕຕາ ລພ຺ກາຕີ໌ ສຸນ຺ທໂຣ ສປ຺ປຸຣິໂສຕິ ທ຺ວິຊາ ອຕ຺ໂຖ໌ ອສ຺ສຸຕວໂຕຕິ ອສ຺ສຸຕາຣິຍຊມ຺ມສ຺ສ, ກຕ຺ຕຸຕ຺ເຖ ເຈຕໍ ສາມິວຈນໍ໌ ''ອິມານີ ເມ ວຕສມາທານານີ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ສຸຈິຕ຺ຕານີ''ຕິ ພຫູ ຣຕ຺ຕິໂຍ ຊານາຕີ໌ ຕາ ປນສ຺ສ ຣຕ຺ຕິໂຍ ຈິຣກາລກູຕາຕິ ກຕ຺ວາ ''ຈິຣໍ ປພ຺ພຊິຕສ຺ສາ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ, ອນ຺ຕຕ຺ຖອຄຸຄປທຕ຺ຖສມາໂສ ເຈສ ຍຖາ ''ມາສຊາໂຕ''ຕີ໌ ອຖ ຕສ຺ສ ປທທ຺ວຍສ຺ສ ໂກ ວິເສໂສຕິ ເຈ? ຈິຣປພ຺ພຊິຕຄຸຄຫເຕນສ຺ສ ພຸທ຺ຊີສີລຕາ, ຣຕ຺ຕຄຸຄູຄຫເຕນ ຕຕ຺ຖ ສມ຺ປຊານຕາ ທສ຺ສິຕາ, ອຍເມຕສ຺ສ ວິເສໂສຕີ໌ ກີ ປນ ອຕ຺ຖໍ ສນ຺ຊາຍ ໂສ ອມຈ຺ໂຈ ອາຫາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອຈິຣປພ຺ພຊິຕສ຺ສາ''ຕິອາທີ໌ ໂອກປ຺ປນີຍາຕິ ສທ຺ທຫນີຍາ໌ ອທ຺ຊານນ຺ຕິ ທີຆກາລໍ໌ ກິຕ຺ຕໂກ ປນ ໂສຕິ ອາຫ ''ທ຺ເວ ຕໂຍ ຣາຊປຣິວຍ຺ເຜ''ຕີ, ທ຺ວີນ຺ນໍ, ຕີຕ຺ຕໍ ວາ ຣາຊູນໍ ຣຊ຺ຊານຸສາສນປຜິປາຜິໂຍຕິ ອຕ຺ໂຖ໌ ''ອທ຺ຊຄໂຕ''ຕິ ວຕ຺ວາປີ ປຸນ ກຕໍ ວຍຄຸຄຫຕໍ ໂອສານວຍາເປກ຺ຂໍ ປທທ຺ວຍສ຺ສ ອຕ຺ຖວິເສສສມ຺ກວໂຕຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ປຈ຺ຉິມວຍ''ນ຺ຕິ ອີມີນາ໌ ອຸກຍນ຺ຕິ ''ອທ຺ຊຄໂຕ, ວໂຍອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕ''ຕິ ປທທ຺ວຍໍ໌

ກາຊໂຣ ນາມ ເອໂກ ຣຸກ຺ຂວິເສໂສ, ໂຍ ''ປຕ຺ຕາກຣຸກ຺ໂຂ''ຕິປີ ວຸຈ຺ຈຕີ໌ ທີສ຺ວາ ວິຍ ອນຕ຺ຕມໂນຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຊ໌ ປຸພ຺ເພ ປີຕຣາ ສທ຺ຊີ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເທສນາຍ ສຸຕປຸພ຺ພຕໍ ສນ຺ຊາຍາຫ ''ຊານາ...ເປ... ກາໂມ''ຕີ໌ ຕິລກ຺ຂຕພ຺ກາຫຕນ຺ຕິ ຕີທີ ລກ຺ຂເຕທີ ອກິຆຜີຕໍ໌ ທສ຺ສເນນາຕິ ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕໍ໌ ໂສ ທີ ທີສ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຊີ ອລຸລາປສລຸລາປໍ ກຕ຺ວາ , ຕໂຕ ອກີຣິຍວາທໍ ສຸຕ຺ວາ ຈ ອນຕ຺ຕມໂນ ອໂຫສີ໌ ຄຸຕາກາຖາຍາຕິ ອກູຕຄຸຕາກາຖາຍ໌ ເຕນາຫ ''ສຸຍ຺ຖຸຕຣໍ ອນຕ຺ຕມໂນ''ຕີ໌ ຍທີ ອນຕ຺ຕມໂນ, ກສ຺ມາ ຕຸຕ຺ຫີ ອໂຫສີຕິ ໂຈທນໍ ວິໂສເຊຕິ ''ອນຕ຺ຕມໂນ ສມາໂນປີ''ຕິອາທີນາ໌

໑໕໔໌ໂຄສາລາຍາຕິ ເອວໍນາມເກ ຄາເມຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໌ ວສ຺ສານກາເລ ຄຸນ຺ນໍ ປຕິຍ຺ຖິຕສາລາຍາຕິ ປນ ອຕ຺ເຖ ຕພ຺ພເສນ ຕສ຺ສ ນາມໍ ສາຕິສຍມຸປປນ຺ນໍ ໂຫຕິ ພຫຸລມນຄຸຄສາຊາຣຕາຕ຺ຕາ, ຕຖາປີ ໂສ ໂປຣາເຕທີ ອນນຸສ຺ສຸໂຕຕິ ເອກຈ຺ຈວາໂທ ນາມ ກໂຕ໌ ''ນາ ຂລີຕິ ສາມິໂກ ອາຫາ''ຕິ ອີມີນາ ຕຖາວຈນມຸປາທາຍ ຕສ຺ສ ອາຂ຺ຍາຕປເທນ ສມຄຸລາຕິ ທສ຺ເສຕີ໌ ສຄຸລາຍ ທີ ວຕ຺ຕຸມິຈ຺ຉາຍ ອາຂ຺ຍາຕປທມ຺ປີ ນາມິກໍ ກວຕິ ຍຖາ ''ອຄຸລາສີໂກຕ຺ຫລຸໂລ''ຕິ (ມຫາວ໌ ໑໗)໌ ເສສນ຺ຕິ ''ໂສ ປຕ຺ເຕນ ວາ''ຕິ ອາທິວຈນໍ໌

໑໘໓ຯ ທາສາທີສຸ ສີຣິວຑ຺ຒກາທີນາມມິວ ອຊີໂຕຕິ ຕສ຺ສ ນາມມຕ຺ຕໍຯ ເກເສຫີ ວາຍິໂຕ ກມ຺ພໂລ ຍສ຺ສາຕິປີ ຍຸຊ຺ຊຕິຯ ປຏິກິຏ຺ຐຕຣນ຺ຕີ ນິຫີນຕຣໍຯ "ຍຖາຫາ"ຕິອາທີນາ ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣາຄເມ ຕິກນິປາເຕ ມກ຺ຂລິສຸຕ຺ຕ (ອຯ ນິຯ ໓ຯ໑໓໒) ມາຫຣິຯ ຕນ຺ຕາວຸຕານີຕິ ຕນ຺ເຕ ວີຕານີຯ "ສີເຕ ສີໂຕ"ຕິອາທີນາ ລຫາກາເຣຫີ ຕສ຺ສ ປຏິກິຏ຺ຐຕຣໍ ທສ຺ເສຕິຯ

໑໘໔ຯ ປກ຺ຊ຺ຊຕິ ສມ຺ມາທີຏ຺ຐິເກສຸ ພ຺ຍາປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ ປກຸໂຊຯ ວຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາປີຕິ ເອຕ຺ຖ ປີ-ສທ຺ເທນ ໂກຊນໍ ກຸລ຺ຊິຕ຺ວາປີ ເກນຈິ ອ ສຸຈິນາ ມກ຺ຂິຕ຺ວາປີຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ສມ຺ປີຕ຺ເຫຕີຯ ວາລິກາຖູປໍ ກຕ຺ວາຕິ ວຕສມາທານສີເສນ ວາລິກາສຎ຺ຈຍໍ ກຕ຺ວາ, ຕຖາຣູເປ ອນຸປຄມນີຍຏ຺ຐາເນ ປຸນ ວຕໍ ສມາທາຍ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ

໑໘໕ຯ"ຄຕ຺ຖນກິເລໂສ"ຕິ ເອຕສ຺ສ "ປລິພຸນ຺ຘນກິເລໂສ"ຕິ ອຕ຺ຖວຈນໍ, ສໍສາເຣ ປຣິພຸນ຺ຘນກິຈ຺ໂຈ ເຂຕ຺ຕວຕ຺ຖຸປ຺ຕ຺ຕທາຣາ ທີວິສໂຍ ຣາຄາທີກິເລໂສຕິ ອຕ຺ໂຖຯ "ເອວໍວາທີຕາຍາ"ຕິ ອິມິນາ ລທ຺ຘິວເສນສ຺ສ ນາມໍ, ນ ປນຕ຺ຖໂຕຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ຍາວ ທີ ໂສ ມຄ຺ເຄນ ສມຸຄ຺ຆາຝິໂຕ, ຕາວ ອຕ຺ຖິເຍວຯ ອຍໍ ປນ ວຈນຕ຺ໂຖ – "ນຕ຺ຖິ ມຍ຺ຫໍ ຄຕ຺ໂຖ"ຕິ ຄຕ຺ຫາຕີຕິ ນິຄຕ຺ໂຖຕິຯ ນາຝສ຺ສາຕິ ເອວໍນາມກສ຺ສຯ

ໂກມາຣກຈ຺ຈຊີວກກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໘໖ຯ ສພ຺ພຖາ ຕຸຕ຺ທີກູຕກາວໍ ສນ຺ຉາຍ "ເອສ ນາຄ…ເປ… ວິຍາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສຸປ຺ຕ຺ໂຕຕິ ຄຣຸລຸໂອ, ຄຣຸໂທ ວາ ສກ຺ກຝມ ເຕນຯ "ທ-ລຸອານ'ມວິເສໂສ"ຕິ ທີ ຕຕ຺ຖ ວທນ຺ຕິຯ ຍຖານິປ຺ປາຍໍ ນ ວຕ຺ຕຕີຕິ ກຕ຺ວາ "ອນຕ຺ໂຖ ວຕ ເມ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຸປສນ຺ຕສ຺ສາຕິ ສພ຺ພຖາ ສຎ຺ຎເມນ ອຸປສມໍ ຄຕສ຺ສຯ ຊີວກສ຺ສ ຕຸຕ຺ທີກາໂວ ມມ ອນິປ຺ປາຍສ຺ສ ມທ຺ທນສທີໂສ, ຕສ຺ມາ ຕ ເທວ ຕຸຕ຺ທີກາວໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ກຖາປເນນ ມມ ອນິປ຺ປາໂຍ ສມ຺ປາເທຕພ຺ໂພຕິ ອຍເມຕ຺ຖ ຣຎ຺ໂຎ ອນິປ຺ປາໂຍຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ຫຕ຺ຖິມ຺ທີ ໂຂ ປນາ"ຕິອາທີມາຫຯ ກິນ຺ຕິ ກາຣຕາປຸຈ຺ຉາຍໍ ນິປາໂຕຕິ ທສ຺ເສຕິ "ເກນ ກາຣເຕນາ"ຕິ ອິມິນາ, ເຍນ ຕຸວໍ ຕຸຕ຺ທີ, ກີ ຕໍ ກາຣຕນ຺ຕິ ວາ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິຯ ຕຕ຺ຖ ຍຖາສມ຺ກວໍ ກາຣຕໍ ອຸທ຺ທຣິຕ຺ວາ ອນິປ຺ປາຍໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອິເມສ"ນ຺ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຍຖາ ເອເຕສນ຺ຕິ ເອເຕສໍ ກຸລູປໂກ ອຕ຺ຖິ ຍຖາ, ອິເມສໍ ນຸ ໂຂ ຕີຕ຺ຕໍ ກາຣຕານໍ ອຎ຺ຎຕເຣນ ກາຣເຕນ ຕຸຕ຺ທີ ກວສີ ຕິ ປຸຈ຺ຉຕີຕິ ອນິປ຺ປາໂຍຯ

ກຖາເປຕີຕິ ກຖາເປຕຸກາໂມ ໂຫຕິຯ ປຎ຺ຈປຕິຏ຺ຐິເຕນາຕິ ເອຕ຺ຖ ປຎ຺ຈຫີ ອງ຺ເຄຫີ ອກິມຸຂໍ ຐິເຕນາຕິ ອຕ຺ໂຖ, ປາທຊາຕຸ ກປ຺ປຣ ຫຕ຺ຖ ສີສສງ຺ຂາຕານີ ປຎ຺ຈ ອງ຺ຄານີ ສມໍ ກຕ຺ວາ ໂອນາເມຕ຺ວາ ອກິມຸຂໍ ຐິເຕນ ປຣຸມໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ຍມ຺ປີ ວທນ຺ຕິ "ນວກຕເຣນຸປາລີ ກິກ຺ຂຸນາ ວຸຑ຺ຒຕຣສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ປາເທ ວນ຺ທນ຺ເຕນ ອິເມ ປຎ຺ຈ ຉມ຺ເມ ອຊ຺ຊຕ຺ຕໍ ອຸປຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ປາທາ ວນ຺ທິຕພ຺ພາ'ຕິອາທີກໍ (ປຣິຯ ໔໖໑) ວິນຍປາລຸອິມາຫຣິຕ຺ວາ ເອກໍສກຣຕາອຎ຺ຊລີປ຺ຄຸຄຫຕາປາທສມ຺ພາຫນ ເປມຄາຣວຸປຏ຺ຐາປນວເສນ ປຎ຺ຈປຕິຏ຺ຐິຕວນ຺ທນາ"ຕິ, ຕເມຕ຺ຖານນິປ຺ເປຕໍ ທູຣໂຕ ວນ຺ທເນ ຍຖາວຸຕ຺ຕປຎ຺ຈງ຺ຄສ຺ສ ອປຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ວນ຺ທນາ ເຈຕ຺ຖ ປຕມນາ ອຎ຺ຊລີປ຺ຄຸຄຫຕາກຣປຸຝສມາໂຍໂຄຯ "ປຎ຺ຈປຕິຏ຺ຐິເຕນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ"ຕິ ຈ ກາຍ ປຕາໂມ ວຸຕ຺ໂຕ, "ມມ ສຕ຺ຖຸໂນ"ຕິອາທີນາ ປນ ວຈີປຕາໂມ, ຕທຸກຍປ຺ເຣຈຣານຸຈຣວເສນ ມໂນປຕາໂມຕິຯ ກາມໍ ສພ຺ພາປີ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປຕິປ຺ຕ຺ຕິ ອນຎ຺ຎສາຘາຣຕາ ອຈ຺ຉຣິຍພ຺ກຸຕຣູປາວ, ຕຖາປີ ຄພ຺ໂກກ຺ກນ຺ຕິ ອກິຊາຕິ ອກິນິກ຺ຂມນ ອກິສມ຺ໂພຘິ ຘມ຺ມຈກ຺ກປ຺ປວຕ຺ຕນ (ສໍຯ ນິຯ ໔ຯ໑໐໒໑; ປຕິຯ ມຯ ໓ຯ໓໐) ຍມກປາຝິຫາຣິຍເທໂວໂຣຫນານີ ສເທວເກ ໂລເກ ອຕິວິຍ ສຸປາກ ຝານີ, ນ ສກ຺ກາ ເກນຈິ ປຝິພາຫິຕຸນ຺ຕິ ຕານິເຍເວຕ຺ຖ ອຸທ຺ທຝານີຯ

ອິຕ຺ຖໍ ອິມໍ ປກາຣໍ ກູໂຕ ປຕ຺ໂຕຕິ ອິຕ຺ຖມ຺ກູໂຕ, ຕສ຺ສ ອາຂ຺ຍານໍ ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕາຂ຺ຍານໍ, ໂສເຍວຕ຺ໂຖ ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕາຂ຺ຍານຕ຺ໂຖຯ ອຖ ວາ ອິຕ຺ຖໍ ເອວໍປກາໂຣ ກູໂຕ ຊາໂຕຕິ ອິຕ຺ຖມ຺ກູໂຕ, ຕາທີໂສຕິ ອາຂ຺ຍານໍ ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕາຂ຺ຍານໍ, ຕເທວຕ຺ໂຖ ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕາຂ຺ ຍານຕ຺ໂຖ, ຕສ຺ມີ ອຸປໂຍຄວຈນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອພ຺ກຸຄ຺ຄໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ທີ ອກິສທ຺ໂທ ປຉານວເສນ ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕາຂ຺ຍານຕ຺ຖໂຊຕໂກ ກມ຺ມປ຺ປວຈນີໂຍ ອກິກວິຕ຺ວາ ອຸຄ຺ຄມນກິຣິຍາປກາຣສ຺ສ ທີປນໂຕ, ເຕນ ປໂຍຄໂຕ "ຕໍ ໂຂ ປນ ກຄວນ຺ຕ"ນ຺ຕິ ອິທໍ ອຸປໂຍຄວຈນໍ ສາມິອຕ຺ເຖ ສມານມ຺ປີ ອປ຺ປຉານວເສນ ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕາຂ຺ຍານຕ຺ຖທີປນໂຕ "ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕາຂ຺ຍານຕ຺ເຖ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕເນວາຫ "ຕສ຺ສ ໂຂ ປນ ກຄວໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ"ຕິຯ ນນຸ ຈ "ສາຘຸ ເທວທຕ຺ໂຕ ມາຕຣມກິ"ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິຍ "ຕໍ ໂຂ ປນ ກຄວນ຺ ຕ"ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອກິສທ຺ໂທ ອປ຺ປຍຸຕ຺ໂຕ, ກຖເມຕ຺ຖ ຕໍປໂຍຄໂຕ ອຸປໂຍຄວຈນໍ ສິຍາຕິ? ອຕ຺ຖໂຕ ປຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ

ອຕ຺ຖສຫ຺ທປໂຍເຄສຸ ຫິ ອຕ຺ຖປໂຍໂຄເຍວ ປຊາໂນຕີ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ “ສາຊຸ ເທວທຕ຺ໂຕ ມາຕຣມກິ”ຕິ ເອຕ຺ຖ
ອກິສຫ຺ທປໂຍຄໂຕ ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕາຂຍາເນ ອຸປໂຍຄວຈນໍ ກຕໍ, ເອວມິຊາປີ “ຕໍ ໂຂ ປນ ກຄວນ຺ຕໍ ອກິ ເອວໍ ກລ຺ຍາໂຓ ກິຕ຺ຕິສຫ຺
ໂທ ອຸຄ຺ຄໂຕ”ຕິ ອກິສຫ຺ທປໂຍຄໂຕ ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕາຂຍາເນ ອຸປໂຍຄວຈນໍ ກຕນ຺ຕີ. ຍຖາ ຫິ “ສາຊຸ ເທວທຕ຺ໂຕ ມາຕຣມກິ”ຕິ
ເອຕ຺ຖ “ເທວທຕ຺ໂຕ ມາຕຣມກິ ມາຕຸວິສເຍ, ມາຕຸຍາ ວາ ສາຊູ”ຕິ ເອວໍ ອຊິກຣຓຕ຺ເຖ, ສາມິອຕ຺ເຖ ວາ ກຸມ຺ມວຈນສ຺ສ, ສາ
ມິວຈນສ຺ສ ວາ ປສງ຺ເຄ ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕາຂຍານໂຊຕເກນ ກມ຺ມປ຺ປວຈນີເຍນ ອກິສຫ຺ເທນ ປໂຍຄໂຕ ອຸປໂຍຄວຈນໍ ກຕໍ, ເອວ
ມິຊາປີ ສາມິອຕ຺ເຖ ສາມິວຈນປ຺ປສງ຺ເຄ ຍຖາ ຈ ຕຕ຺ຖ “ເທວທຕ຺ໂຕ ມາຕຸວິສເຍ, ມາຕຸ ສມ຺ພນ຺ຊິ ວາ ສາຊຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣປ຺ປຕ຺
ໂຕ”ຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ວິຍ຺ຍາຍຕິ, ເອວມິຊາປີ “ກຄວໂຕ ສມ຺ພນ຺ຊີ ກິຕ຺ຕິສຫ຺ໂທ ອພ຺ກຸຄ຺ຄໂຕ ອກິກວິຕ຺ວາ ອຸຄ຺ຄມນປ຺ປ
ກາຣປ຺ປຕ຺ໂຕ”ຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ວິຍ຺ຍາຍຕີ. ຕຕ຺ຖ ຫິ ເທວທຕ຺ຕຄ຺ຄຫຓໍ ວິຍ ອິຊ ກິຕ຺ຕິສຫ຺ທຄ຺ຄຫຓໍ, “ມາຕຣ”ນ຺ຕິ ວຈນໍ ວິຍ
“ກຄວນ຺ຕ”ນ຺ຕິ ວຈນໍ, ສາຊຸສຫ຺ໂທ ວິຍ ອຸຄ຺ຄຕສຫ຺ໂທ ເວທິຕພ຺ໂພ.

ກລ຺ຍາໂຓຕິ ກທ຺ທໂກ. ກລ຺ຍາຓກາໂວ ຈສ຺ສ ກລ຺ຍາຓຄຸຓວິສຍຕາຍາຕິ ອາຫ “ກລ຺ຍາຓຄຸຓສມນ຺ນາຄໂຕ”ຕິ, ກລ຺ຍາເຓຫິ
ຄຸເຓຫິ ສມນ຺ນາຄໂຕ ຕພ຺ພິສຍຕາຍ ຍຸຕ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕໍ ວິສຍຕາ ເຫຕ຺ຖ ສມນ຺ນາຄໂມ, ກລ຺ຍາຓຄຸຓວິສຍຕາຍ ຕນ຺ນິສ຺ສິ
ໂຕຕິ ອຊິປ຺ປາໂຍ. ເສຍ຺ໂຖຕິ ປຣິຍາຍວຈເນປີ ເອເສວ ນໂຍ. ເສຍ຺ຖຄຸຓວິສຍຕາ ເອວ ຫິ ກິຕ຺ຕິສຫ຺ທສ຺ສ ເສຍ຺ຖຕາ “ກຄວາຕິ
ວຈນໍ ເສຍ຺ຖໍ, ກຄວາຕິ ວຈນມຸຕ຺ຕມ”ນ຺ຕິອາທີສຸ (ວິສຸທ຺ຊິ. ໑.໑໔໘; ປາຣາ. ອຍ຺ຖ. ໑.ເວຣຍ຺ຊກຄຕ຺ຫວຕ຺ຓນາ; ອຸທາ.
ອຍ຺ຖ. ໑; ອິຕິວຸ. ອຍ຺ຖ. ນິທານວຕ຺ຓນາ; ມຫານິ. ອຍ຺ຖ. ໔໙) ວິຍ. “ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຊ”ຕິອາທິນາ ຄຸຓານໍ ສໍ
ກິຕ຺ຕນໂຕ, ສຫ຺ທນິຍໂຕ ຈ ວຓ຺ໂຓເຍວ ກິຕ຺ຕິສຫ຺ໂທ ນາມາຕິ ອາຫ “ກິຕ຺ຕິເຍວາ”ຕີ. ວຓ຺ໂຓ ເອວ ຫິ ກິຕ຺ເຕຕພ຺ພໂຕ ກິຕ຺
ຕິ, ສຫ຺ທນິຍໂຕ ສຫ຺ໂທຕິ ຈ ວຸຈ຺ຈຕີ. ກິຕ຺ຕິປຣິຍາໂຍ ຫິ ສຫ຺ທສຫ຺ໂທ ຍຖາ “ອຸລ຺ອາຣສຫ຺ທາ ອິສໂຍ, ຄຸຓວນ຺ໂຕ ຕປສ຺ສິ
ໂນ”ຕີ. ກິຕ຺ຕິວເສນ ປວຕ຺ໂຕ ສຫ຺ໂທ ກິຕ຺ຕິສຫ຺ໂທຕິ ກິນ຺ນາຊິກຣຓໍ ທສ຺ເສຕິ “ຖຸຕິໂຆໂສ”ຕິ ອິມິນາ. ກິຕ຺ຕິສຫ຺ໂທ ເຫຕ຺ຖ
ຖຸຕິປຣິຍາໂຍ ກິຕ຺ຕນມກິຕ຺ຖວນໍ ກິຕ຺ຕີຕີ. ຖຸຕິວເສນ ປວຕ຺ໂຕ ໂຆໂສ ຖຸຕິໂຆໂສ, ອກິຕ຺ຖວຸທາຫາໂຣຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອກິສຫ຺ໂທ
ອກິກວເນ, ອກິກວນຍ຺ເຈຕ຺ຖ ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຣຓເມວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ”ຕິ, ອນຍ຺ຍສາຊາຣເຓ ຄຸເຓ ອາຣພ຺ກ
ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອກິພ຺ຍາເປຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກິນ຺ຕິ-ສຫ຺ໂທ ອພ຺ກຸຄ຺ຄໂຕຕິ ໂຈທນາຍ “ອິຕິປີ ໂສ ກຄວາ”ຕິອາທິມາຫາຕິ
ອນຸສນ຺ຊິ ທສ຺ເສຕຸໍ “ກິນ຺ຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

ປທານໍ ສມ຺ພຊ຺ຊນໍ ປທສມ຺ພນ຺ໂຊ. ໂສ ກຄວາຕິ ໂຍ ໂສ ສມຕິສ ປາຣມິໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ ສພ຺ພກິເລເສ ກຍ຺ຊິຕ຺ວາ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ສມ຺
ມາສມ຺ໂພຊິ ອກິສມ຺ພຸທ຺ໂຊ ເທວານມຕິເທໂວ ສກ຺ການມຕິສກ຺ໂກ ພ຺ຣຫ຺ມານມຕິພ຺ຣຫ຺ມາ ໂລກນາໂຖ ກາຄຍວນ຺ຕຕາທີຫິ
ກາຣເຓຫິ ສເທວເກ ໂລເກ “ກຄວາ”ຕິ ປຕ຺ຖຍກິຕ຺ຕິສຫ຺ໂທ, ໂສ ກຄວາ. ຍໍ ຕໍ-ສຫ຺ທາ ຫິ ນິຈ຺ຈສມ຺ພນ຺ຊາ. “ກຄວາ”ຕິ ຈ
ອິທມາທິປທໍ ສຕ຺ຖຸ ນາມກິຕ຺ຕນໍ. ເຕນາຫ ອາຍສ຺ມາ ຊມ຺ມເສນາປຕິ “ກຄວາຕິ ເນຕໍ ນາມໍ ມາຕຣາ ກຕໍ, ນ ປິຕຣາ ກຕ”ນ຺
ຕິອາທີ (ມຫານິ. ໑໙; ຈູລ຺ອນິ. ໘). ປຣໂຕ ປນ “ກຄວາ”ຕິ ປທໍ ຄຸຓກິຕ຺ຕນໍ. ຍຖາ ກມ຺ມຍ຺ຖານິເກນ“ອຣຫ”ນ຺ຕິອາທີສຸ ນວສຸ
ຖາເນສຸ ປຈ຺ເຈກໍ ອິຕິປີສທ຺ທໍ ໂຍເຊຕ຺ວາ ພຸທ຺ຊຄຸຓາ ອນຸສ຺ສຣິຍນ຺ຕິ, ເອວມິຊ ພຸທ຺ຊຄຸຓສໍກິຕ຺ຕເກນາປີຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ອິຕິປີ
ອຣຫໍ...ເປ... ອິຕິປີ ກຄວາ”ຕິ ອາຫ. ເອວຍ຺ຫິ ສຕິ“ອຣຫ”ນ຺ຕິອາທີຫິ ນວຫິ ປເທຫິ ເຍ ສເທວເກ ໂລເກ ອຕິວິຍ ປາກຍາ
ປຍ຺ຍາຕາ ພຸທ຺ຊຄຸຓາ, ເຕ ນານປ຺ປກາຣໂຕ ວິກາວິຕາ ໂຫນ຺ຕິ “ອິຕິປີ”ຕິ ປທທ຺ວເຍນ ເຕສໍ ນານປ຺ປກາຣຕາທີປນໂຕ. “ອິຕິ
ເປຕໍ ກູຕໍ, ອິຕິເປຕໍ ຕຈ຺ຈ”ນ຺ຕິອາທີສຸ (ທີ. ນິ. ໑.໖) ວິຍ ຫິ ອິຕິ-ສຫ຺ໂທ ອິຊ ອາສນ຺ນປຈ຺ຈກ຺ຂກຣຓຕ຺ໂຖ, ປີ-ສຫ຺ໂທ
ສມ຺ປິຕ຺ຫນຕ຺ໂຖ, ເຕນ ຈ ເນສໍ ນານປ຺ປກາຣກາໂວ ທີປິໂຕ, ຕານິ ຈ ຄຸຓສລ຺ລກ຺ຂຓກາຣຓານິ ສຫ຺ຊາສມ຺ປນ຺ນານໍ ວິຍ຺ຍູຊາ
ຕິການໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂານິ ໂຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຕານິ ສໍກິຕ຺ເຕນ຺ເຕນ ວິຍ຺ຍຸນາ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ສມ຺ມຸຂີກູຕາເນວ ກຕ຺ວາ ສໍກິຕ຺ເຕຕພ຺ພານີຕິ
ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ອິມິນາ ຈ ອິມິນາ ຈ ກາຣເຓນາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ”ຕິ ອາຫ. ເອວຍ຺ຫິ ນິຣູເປຕ຺ວາ ກິຕ຺ເຕນ຺ເຕ ຍສ຺ສ ສໍກິຕ຺ເຕຕິ,
ຕສ຺ສ ກຄວຕິ ອຕິວິຍ ປສາໂທ ໂຫຕີ.

ອາຣກຕ຺ຕາຕິ ກິເລເສຫິ ສຸວິທູຣຕ຺ຕາ. ອຣີນນ຺ຕິ ກິເລສາຣີນໍ. ອຣານນ຺ຕິ ສໍສາຣຈກ຺ກສ຺ສ ອຣານໍ. ຫຕຕ຺ຕາຕິ ວິທ຺ຊໍສິຕຕ຺
ຕາ. ປຈ຺ຈຍາທີນນ຺ຕິ ຈີວຣາທິປຈ຺ຈຍານຍ຺ເຈວ ປູຊາ ວິເສສານຍ຺ຈ. ຣຫາກາວາຕິ ຈກ຺ຂຸຣຫາທີນມກາວໂຕ. ຣໂຫ
ປາປກຣຓາກາໂວ ຫິ ປທມນຕິກ຺ກມ຺ມ ຣຫາກາໂວຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອວມ຺ປີ ຫິ ຍຖາຊິປ຺ເປຕມຕ຺ໂຖ ລພ຺ກຕີຕີ. ຕໂຕຕິ ວິສຸທ຺ຊິມຄ຺ຄ
ໂຕ (ວິສຸທ຺ຊິ. ໑.໑໒໙). ຍຖາ ຈ ວິສຸທ຺ຊິມຄ຺ຄໂຕ, ເອວໍ ຕໍສໍວຕ຺ຓນາຍ ປຣມຕ຺ຖມຍ຺ຊູສາຍໍ (ວິສຸທ຺ຊິ. ຝີ. ໑.໑໒໔) ເນສໍ
ວິຕ຺ຖາໂຣ ຄເຫຕພ຺ໂພ.

ຍສ຺ມາ ອິວໂກ ພຫຸໂສ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ພຸທ຺ຘຖ຺ເຕ ສຸຕ຺ວາ ກິໂຕ, ທິຏ຺ຘສຈ຺ຈຕາຍ ຈ ສຕ຺ຖຸສາສເນ ວິຄຕກຖໍກໂຖ, ສຕ຺ຖຸຄຸຕາກຖເນ ຈ ເວສາຣຊ຺ຊປ຺ປ຺ຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ມາ ໂສ ເອວໍ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ເອວ ອາຫາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ອິວໂກ ປນາ”ຕິອາທິຯ “ເອຕ຺ຖ ຈາ”ຕິອາທີນາ ສາມຕ຺ຖິຍຕ຺ຖມາຫຯ ຖາໂມ ເທສນາຌາຓເມວ, ພລໍ ປນ ທສພລຌາຓໍຯ ວິສ຺ສຕ຺ຖນ຺ຕິ ກາວນປຸ໊ສກປທໍ, ອນາສງ຺ກນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ປຌ຺ຈວຕ຺ຕາຍາຕິ ຊຸທ຺ທິກາທິວເສນ ປຌ຺ຈປ຺ກາຣາຍຯ ນິຣນ຺ຕຣໍ ຜຸຜໍ ອໂຫສິ ກຕາຘິກາຣກາວໂຕຯ ກມ຺ມນ຺ຕຣາຍວເສນ ທີສ຺ສ ຣຌ຺ໂຌ ຄຸຕສຣີຣໍ ຂຕູປຫຕໍ ໂຫຕິຯ ກສ຺ມາ ປເນສ ອິວກເມວ ຄມນສຊ຺ຊາຍ ອາຕາເປຕິຕິ ອາຫ “ອິມາຍາ”ຕິອາທິຯ

໑໘໗ຯ “ອຸຕ຺ຕມ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ນ ເກວລໍ ອຸຕ຺ຕມກາໂວເຍເວຕ຺ຖ ກາຣຕໍ, ອຖ ໂຂ ອປ຺ປ໌ສທ຺ທຕາປີຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ “ອສ຺ສຍານຣຖຍານານີ”ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຫຕ຺ຖິຍາເນສ຺ ຈ ນິພ຺ພິເສວນເມວ ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ຫຕ຺ຖິນີໂຍປີ ກປ຺ປ໌າເປສີຯ ປຫານ຺ປຫນ຺ຕິ ປທມນ຺ຄຕໍ ປທໍ ປຸ໊ຣໂຕ ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖິຍານສ຺ສ ປເທ ເຕສໍ ປທໍ ກຕ຺ວາ, ປທສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ປທວລຸອຌ຺ເຊຯ ນິພ຺ພຸຕສ຺ສາຕິ ສພ຺ພກິເລສທຣຖວູປສມສ຺ສ ຯ ນິພ຺ພຸເຕເຫວາຕິ ອປ຺ປ໌ສທ຺ທຕາຍ ສທ຺ທສງ຺ໂຂກນວູປສເມເຫວຯ

ກເຣຕູຕິ ຫຕ຺ຖິນິປ຺ຣິຍາຍວຈນໍຯ ກຓຕິ ສທ຺ທໍ ກໂຣຕີຕິ ທີ ກເຣຕຸ, ກໂຣວ ຍສ຺ສາ, ນ ທີໂຜ ທນ຺ໂຕຕິ ວາ ກເຣຕຸ,“ກເຣຕຸກາ”ຕິປີ ປາໂຖ, ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ ປທສິທ຺ຘິຯ ອາໂຣຫນສຊ຺ຊນໍ ກຸຖາທີນໍ ພນ຺ຘນເມວຯ ໂອປວຍ຺ຫນ຺ຕິ ຣາຊານມ຺ປວຫິຕຸໍ ສມຕ຺ຖໍຯ “ໂອປຄຸຍ຺ຫ”ນ຺ຕິປີ ປຖນ຺ຕິ, ຣາຊານມ຺ປຄູຫິຕຸໍ ໂຄປີຕຸໍ ສມຕ຺ຖນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ “ເອວໍ ກີຣສ຺ສາ”ຕິອາທີ ປຕ຺ຫິຕກາວວິກາວນໍຯ ກຖາ ວຕ຺ຕຕີຕິ ລທ຺ໂຘກາສກາເວນ ຘມ຺ມກຖາ ປວຕ຺ຕຕິຯ “ຣຌ຺ໂຌ ອາສງ຺ການິວຕ຺ຕນຕ຺ຖໍ ອາສນ຺ນຈາຣີກາເວນ ຫຕ຺ຖິນິສ຺ ອິຕ຺ຖິໂຍ ນິສຊ຺ຊາປີຕາ”ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຜີຯ ໑ຯ໑໘໗) ອາຈຣິຍຘມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຏ຺ຘກຖາຍໍ ປນ “ອິຕ຺ຖິໂຍ ນິສ຺ສາຍ ປຸ໊ຣິສານໍ ກຍໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ສຸຂໍ ອິຕ຺ຖິປຣິວຸໂຕ ຄມິສ຺ສາມີ”ຕິ ຕຕ຺ຖ ກາຣຕໍ ວຸຕ຺ຕເມວຯ ອິມິນາປີ ກາຣເຕນ ກວິຕພ຺ພນ຺ຕິ ປນ ອາຈຣິເຍນ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ ສິຍາຯ ຣຌ຺ໂຌ ປເຣສໍ ທູຣຸປສງ຺ກມນກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ຕາ ປຸ໊ຣິສເວສໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ອາວຸຘຫຕ຺ຖາ ກາຣິຕາຯ ຫຕ຺ຖິນິກາສຕານີຕິ ເອຕ຺ຖ ຫຕ຺ຖິນິໂຍ ເອວ ຫຕ຺ຖິນິກາຯ “ປຌ຺ຈ ຫຕ຺ຖິນິຍາ ສຕານີ”ຕິປີ ກຕ຺ຖຈິ ປາໂຖ, ໂສ ອຍຸຕ຺ໂຕວ “ປຌ຺ຈມຕ຺ເຕຫິ ກິກ຺ຂຸສເຕຫິ”ຕິອາທີສ຺ (ປາຣາຯ ໑) ວິຍ ອີທິເສສ຺ ປຈ຺ອິມປທສ຺ສ ສມາສສ຺ເສວ ທສ຺ສນໂຕຯ ກສ຺ສຈິເຫວາຕິ ສນ຺ນິປຕິເຕ ມຫາຊເນ ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ເອວ, ຕທຌ຺ເຌສມ຺ປີ ອາຍຕື ມຄ຺ຄຜລານມ຺ປນິສ຺ສໂຍຕິ ອາຫ “ສາ ມຫາຊນສ຺ສ ອຸປກາຣາຍ ກວິສ຺ສຕີ”ຕິຯ

ປຜິເວເທສີຕິ ຌາເປສີຯ ອຸປຈາຣວຈນນ຺ຕິ ໂວຫາຣວຈນມຕ຺ຕໍ ເຕເນວ ອສີປ຺ເປຕຕ຺ຖສ຺ສ ອປຣິໂຍສານໂຕ ຯ ເຕນາຫ “ຕເທວ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິຍາ ກໂຣຫີ”ຕິຯ ອິມິນາເຍວ ທີ ຕທຕ຺ຖປຣິໂຍສານໍຯ ມຌ຺ຌສີຕິ ປກຕິຍາວ ຊານາສີຯ ຕເທວາຕິ ຄມນາຄມນເມວຯ ຍທີ ຄນ຺ຕຸກາໂມ, ຄຈ຺ຉ, ອຖ ນ ຄນ຺ຕຸກາໂມ, ມາ ຄຈ຺ຉ, ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິເຍເວຕ຺ຖ ປມາຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ

໑໘໙ຯ ປາຜິເອກ຺ກາເຍວ ສນ຺ຘິວເສນ ປຈ຺ເຈກາຯ “ມຫລ຺ຈ”ນ຺ຕິ ປເທ ກຣຕຕ຺ເຖ ປຈ຺ຈຕ຺ຕວຈນນ຺ຕິ ອາຫ “ມຫຕາ”ຕິຯ ມຫນ຺ຕສ຺ສ ກາໂວ ມຫລ຺ຈໍຯ ນ ເກວລໍ ນິຄ຺ຄຫີຕນ຺ຕວເສເນວ ປາໂຖ, ອຖ ໂຂ ອາກາຣນ຺ຕວເສນາປີຕິ ອາຫ “ມຫຈ຺ຈາຕິປີ ປາລຸອິ”ຕິຯ ຍຖາ “ຂຕ຺ຕິຍາ”ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ “ຂຕ຺ຍາ”ຕິ, ເອວໍ “ມຫຕິຍາ”ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ມຫຕ຺ຍາຯ ປຸນ ຈ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ມຫຈ຺ຈາຕິ ສນ຺ຘິວເສນ ປທສິທ຺ຘິຯ ປຸລ຺ລິງ຺ຄວເສນ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ອິຕ຺ຖິລິງ຺ຄວເສນ ວິປລ຺ລາໂສ ລິງ຺ຄວິປ຺ຣິຍາໂຍຯ ວິເສສນຌ຺ຫີ ກິຍ຺ໂຍ ວິເສສ຺ຍລິງ຺ຄາທິຄາຫກໍຯ ຕີໂຍຊນສຕານນ຺ຕິ ປຈ຺ເຈກໍ ຕີໂຍຊນສຕປ຺ຣິມຕ຺ຫລານໍຯ ທ຺ວິນ຺ນໍ ມຫາຣຏ຺ຘານໍ ອີສ຺ສຣິຍສີຣີຕິ ອງ຺ຄມຄຘຣຏ຺ຘານມາຘິປຈ຺ຈມາຫຯ ຕທຕ຺ຖໍ ວິວຣຕິ “ຕສ຺ສາ”ຕິອາທີນາຯ ປຜິມຸກ຺ກເວຖນານີຕິ ອາພນ຺ຘສີໂຣເວຖນານິຯ ອາສຕ຺ຕຂຄ຺ຄານີຕິ ອໍເສ ໂອລມ຺ພນວເສນ ສນ຺ນທ຺ຘາສີນີຯ ມຕິທຕ຺ຫໂຕມເຣຕິ ມຕິທຕ຺ຫງ຺ກຸເສຯ

“ອປຣາປີ”ຕິອາທີນາ ປທສາ ປຣິວາຣາ ວຸຕ຺ຕາຯ ຊຊ຺ຊວາມນກາ ເວສວເສນ, ກິຣາຕສວຣອນ຺ຘກາທໂຍ ຊາຕິວເສນ ຕາສໍ ປຣິຈາຣກີນີໂຍ ທສ຺ສິຕາຯ ວິສ຺ສາສິກປຸ໊ຣິສາຕິ ວສ຺ສວເຣ ສນ຺ຘາຍາຫຯ ກຸລໂກໄຄສ຺ສຣິຍາທິວເສນ ມຫຕີ ມຕ຺ຕາ ປມາຕເມເຕສນ຺ຕີ ມຫາມຕ຺ຕາ, ມຫານຸກາວາ ຣາຊາມຈ຺ຈາຯ ວິຊ຺ຊາຘຣຕຣຸຕາ ວິຍາຕີ ມນ຺ຕານຸກາເວນ ວິຊ຺ຊາມຍິທ຺ຘິສມ຺ປນ຺ນາ ວິຊ຺ຊາຘຣກຸມາຣກາ ວິຍຯ ຣຏ຺ຖິຍປຸຕ຺ຕາຕິ ໂກຊປຸຕ຺ຕາຯ ຣຏ຺ເຖ ປຣິຈຣນ຺ຕີຕິ ທີ ລຸທ຺ທກາ ຣຏ຺ຖິຍາ, ເຕສໍ ນານາວຸຘປຣິຈຍຕາຍ ຣາຊກຜກູຕາ ປຸຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ, ອນ຺ຕຣຣຏ຺ຖໂກຊການໍ ວາ ປຸຕ຺ຕາ ຣຏ຺ຖິຍປຸຕ຺ຕາ, ຂຕ຺ຕິຍາ ໂກຊຣາຊາໂນຯ “ອນ຺ຍຸຕ຺ຕາ ກວນ຺ຕຸ ເຕ”ຕິອາທີສ຺ ວິຍ ທີ ຜິກາຍໍ (ທີຯ ນິຯ ຜີຯ ໑ຯ໑໘໙) ວຸຕ຺ໂຕ ໂກຊສທ຺ໂທ ໂກຊກວາຈໂກຕິ ທຏ຺ຘພ຺ພໍຯ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ

ຕິ ອຸທ຺ຘໍ ປສາເຣຕ຺ວາ. ຊຍສທ຺ທນ຺ຕິ "ຊຍຕຸ ມຫາຣາຊາ"ຕິອາທິຊຍປຏິພທ຺ທໍ ສທ຺ທໍ. ສມ຺ປນ຺ຕິປຣິກ຺ເຂໂປຕິ ສມ຺ປນ຺ຕິປຣິວາ ໂຣ. ສພ຺ພຕ຺ຖ ຕໍຄາຫກາວເສນ ເວທິຕພ຺ໂພ. ຫຕ຺ຖິຆຏາຕິ ຫຕ຺ຖິສມູຫາ. ປຫຣມານາຕິ ຘຸສມານາ. ອຓ຺ຓມຓ຺ຓສງ຺ຆຏ຺ຏນາ ຕິ ອວິຈ຺ເຆທຄມເນນ ອຓ຺ຓມຓ຺ຓສມ຺ພນ຺ຘາ. ເສຕົໂຍຕິ ຄນ຺ຘິກເສຕົທ຺ສິກເສຕົອາທໂຍ "ອນປໂລເກຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ວາ ສງ຺ຆໍ ວາ ຄຓໍ ວາ ປູຄໍ ວາ ເສຕົ ວາ ອຓ຺ຓຕ຺ຣ ກປ຺ປາ ວຸຏ຺ຐາເປຍ຺ຍາ"ຕິອາທີສຸ (ປາຈິ. ຜ໑໘) ວິຍ. "ອຏ຺ຐາຣສ ອກ຺ໂຂຫິຕີ ເສນີໂຍ"ຕິ ກຕ຺ຖຈິ ລິຂນ຺ຕິ, ໂສ ອເນເກສຸປິ ໂປ຺ຕ຺ຖເກສຸ ນ ທິຏ຺ໂຐ. ອເນກສງ຺ຂຍາ ຈ ເສນາ ເຫຏ຺ຐາ ຄຕົຕາຕິ ອຍຸຕ຺ໂຕເຍວ. ຕທາ ສພ຺ພາວຸຘໂຕ ສໂຣວ ທູຣຄາມີຕິ ກຕ຺ວາ ສຣປຕນາຕິກ຺ກມປ຺ປມາເຓນ ຣຓ຺ໂຓ ປຣິສໍ ສໍວິທຫຕິ. ກິມຕ຺ຖນ຺ຕິ ອາຫ "ສເຈ"ຕິອາທີ.

ສຍໍ ກາຍນຏ຺ເຐນ ຈິຕ຺ຕຕ຺ຣາໂສ ກຍໍ ຍຖາ ຕຖາ ກາຍຕິຕິ ກຕ຺ວາ. ກາຍິຕພ຺ເພ ເອວ ວຕ຺ຖຸສ຺ມິ ກຍໂຕ ອຸປຏ຺ຐິເຕ "ກາຍິຕພ຺ພ ມິທ"ນ຺ຕິ ກາຍິຕພ຺ພາກາເຣນ ຕິຣຕາໂຕ ຓາຕໍ ກຍໍ ກຍໂຕ ຕິເຣຕິຕິ ກຕ຺ວາ. ເຕເນວາຫ ວິສຸທ຺ຘິມຄ຺ເຄ (ວິສຸທ຺ຘິ. ໒.໑໘໑) "ກຍຕຸປ຺ຏ຺ຐານຓາຕໍ ປນ ກາຍຕິ, ນ ກາຍຕິຕິ? ນ ກາຍຕິ. ຕຓ຺ຫີ 'ອຕີຕາ ສງ຺ຂາຣາ ນິຣຸທ຺ຘາ, ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນາ ນິຣຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ອ ນາຄຕາ ນິຣຸຊ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕີ'ຕິ ຕີຣຕາມຕ຺ຕເມວ ໂຫຕີ"ຕິ. ກາຍນຏ຺ຐານຏ຺ເຐນ ອາຣມ຺ມຕໍ ກຍໍ ກາຍຕິ ເອຕສ຺ມາຕິ ກຕ຺ວາ. ກາຍນເຫຕຸຏ຺ເຐນ ໂອຕ຺ຕປ຺ປໍ ກຍໍ ປາປໂຕ ກາຍຕິ ເອເຕນາຕິ ກຕ຺ວາ. ກຍານກນ຺ຕິ ກາຍນາກາໂຣ. ເຕປິຕິ ທີຆາຍຸກາ ເທວາ ປີ. ຘມ຺ມເທສນນ຺ຕິ ປຓ຺ຈສຸ ຂນ຺ເຘສຸ ປນ຺ນຣສລກ຺ຂຓປຏິມຕ຺ຫິຕໍ ຘມ຺ມເທສນໍ. ເຍກ຺ເຍນາຕິ ຖເປຕ຺ວາ ຂີຓາສເວເທເວ ຕທຓ຺ເຓສໍ ວເສນ ພາຫຸລ຺ລໂຕ. ຂີຓາສວຕ຺ຕາ ຫີ ເຕສໍ ຈິຕ຺ຕຕ຺ຣາສກຍມ຺ປີ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ. ການໍ ສີໂຫປມສຸຕ຺ຕຏ຺ຐກຖາຍໍ (ອ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໒.໔.໓໓) ຈິຕ຺ຕຕ຺ຣາສກຍມ຺ປີ ຕທຕ຺ຖກາເວນ ວຸຕ຺ຕໍ, ອິຘ ປນ ປກຣຕານຸຣູປໂຕ ຓາຕກຍເມວ ຄຫິຕໍ. ສໍ ເວຄນ຺ຕິ ສໂຫຕ຺ຕປ຺ປຓາຕໍ. ສນ຺ຕາສນ຺ຕິ ສພ຺ພໂສ ອຸພ຺ພິຊ຺ຊນໍ. ກາຍິຕພ຺ພຏ຺ເຐນ ກຍເມວ ກິມກາເວນ ເກຣວນ຺ຕິ ກຍເກຣວໍ, ກິຕພ຺ພວຕ຺ຖຸ. ເຕນາຫ "ອາຄຈ຺ຉຕີ"ຕິ, ເອຕໍ ນຣໍ ຕໍ ກຍເກຣວໍ ອາຄຈ຺ຉຕິ ນູນາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ກິຣຸໍ ປສໍສນ຺ຕີຕິ ປາປໂຕ ກາຍນໂຕ ອຸຕ຺ຣາສນໂຕ ກິຣຸໍ ປສໍສນ຺ຕິ ປຕ຺ຫິຕາ. ນ ຫີ ຕຕ຺ຖ ສູຣນ຺ຕິ ຕສ຺ມີ ປາປກຣເຓ ສູຣໍ ປຄພ຺ກໍສີນໍ ນ ຫີ ປສໍສນ຺ຕິ. ເຕນາຫ "ກຍາ ຫີ ສນ຺ໂຕ ນ ກໂຣນ຺ຕິ ປາປ"ນ຺ຕິ. ຕຕ຺ຖ ກຍາຕິ ປາປຸຕ຺ຣາສໂຕ, ໂອຕ຺ຕປ຺ປເຫຕູ ຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ຉມ຺ກິຕສ຺ສາຕິ ຖມ຺ກິຕສ຺ສ, ຖ-ກາຣສ຺ສ ຉ-ກາຣາເທໂສ. ຕທຕ຺ຖມາຫ "ສກລສຣີຣຈລນ"ນ຺ຕິ, ກຍວເສນ ສກ ລກາຍປກມ຺ປນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຸຍ຺ໂຍຘນໍ ສມ຺ປຫາໂຣ.

ເອເກຕິ ອຸຕ຺ຕຣວິຫາຣວາສິໂນ. "ຣາຊຄເຫ"ຕິອາທີ ເຕສມຘິປ຺ປາຍວິວຣຕໍ. ເອເກກສ຺ມີ ມຫາທ຺ວາເຣ ທ຺ເວ ທ຺ເວ ກຕ຺ວາ ຈຕຸສຏ຺ຐີ ຂຸທ຺ທກທ຺ວາຣານີ. "ຕທາ"ຕິອາທີນາ ອກາຣຕາກາເວ ເຫຕຸໍ ທສ຺ເສຕິ.

ອິທານີ ສກາວາທໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອຍໍ ປນາ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ. "ຊີວໂກ ກິຣາ"ຕິອາທີ ອາສງ຺ກນາກາຣທສ຺ສນໍ. ອສ຺ສາຕິ ອ ຊາຕສຕ຺ຕຸຣຓ຺ໂຓ. ອຸກ຺ກຕ຺ຖໍໂຕຕິ ອນກິຣໂຕ. ຉຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ກາໂມ ມຓ຺ເຓຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ . ກາຍິຕ຺ວາຕິ ກາຍນເຫຕຸ. ຕສ຺ ສາຕິ ຊີວກສ຺ສ. ສມ຺ມສທ຺ໂທ ສມານຕ຺ໂຖ, ສມານກາໂວ ຈ ວເຍນາຕິ ອາຫ "ວຍສ຺ສາກິລາໂປ"ຕິ. ວເຍນ ສມາໂນ ວຍສ຺ໂສ ຍຖາ "ເອກຣາຊາ ຫຣິສ຺ສວຕ຺ໂຓ"ຕິ (ຊາ. ໑.໔.໑໗). ສມານສທ຺ທສ຺ສ ຫີ ສາເທສມິຈ຺ຉນ຺ຕິ ສທ຺ທວິທູ, ເຕນ ອກິລາໂປ ອາລປນໍ ຕຖາ, ຣຸລ຺ຫີນິທ຺ເທໂສ ເອສ, "ມາຣິສາ"ຕິ ອາລປນມິວ. ຍຖາ ຫີ ມາຣິສາຕິ ນິທ຺ທຸກ຺ຂຕາກິລາໂປ ສທຸກ຺ເຂປີ ເນຣຍິ ເກ ວຸຈ຺ຈຕິ "ຍທາ ໂຂ ເຕ ມາຣິສ ສງ຺ກຸນາ ສງ຺ກຸ ຫທເຍ ສມາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາ"ຕິອາທີສຸ, (ມ. ນິ. ໑.໕໑໘) ເອວໍ ໂຍ ໂກຈິ ສຫາໂຍ ອສມານວໂຍປິ "ສມ຺ມາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ, ຕສ຺ມາ ສຫາຍາກິລາໂປ ອິຈ຺ເຈວ ອຕ຺ໂຖ. ກຈ຺ຈິ ນ ວຓ຺ເຈສີຕິ ປາລຸອິຍາ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. "ນ ປລມ຺ເກສີ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕປິ ອິຘ ປຣິກປ຺ປຕ຺ໂຖວ ສມ຺ກາວຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ນ ວິປ຺ປລມ຺ເກຍ຺ຍາສີ"ຕິ, ນ ປໂລເກຍ຺ຍາສີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກຖາຍ ສລ຺ລາໂປ, ໂສ ເອວ ນິຄ຺ໂຆໂສ ຕຖາ.

ວິນສ຺ເສຍ຺ຍາຕິ ຈິຕ຺ຕວິຆາເຕນ ວິຫຓ຺ເຓຍ຺ຍ. "ນ ຕໍ ເທວາ"ຕິອາທີວຈນໍ ສນ຺ຘາຍ "ທລ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຸຣິຕວເສນິທ ມາເນຫິຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ "ຕຣມາໂນວາ"ຕິ ອິມິນາ. "ອກິກ຺ກມ ມຫາຣາຊາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ກາຣຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ເອເຕ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ສສມ຺ພນ຺ຘມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ມຫາຣາຊ ໂຈຣພລໍ ນາມາ"ຕິອາທີມາຫ.

ສາມຎ຺ຎຜລປຸຈ຺ຉາວຓ຺ຓນາ

໑໖໐ຯ ອຍໍ ພຫິທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐໂກກາໂສ ນາຄສ຺ສ ຠູມິ ນາມຯ ເຕນາຫ “ວິຫາຣສ຺ສາ”ຕິອາທິຯ ຠຄວໂຕ ເຕໂຊຕິ ພຸທ຺ຘານຸຠາໂວຯ ຣຎ຺ໂຎ ສຣີຣໍ ຜຣິ ຍຖາ ຕໍ ໂສຓທຓ຺ຑສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ຠຄວໂຕ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ອນ຺ໂຕວນສຓ຺ຑຄຕສ຺ສຯ “ອຕ຺ຕໂນ ອປ຺ຣາຘໍ ສຣິຕ຺ວາ ມຫາຠຍໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ”ຕິ ອິທໍ ເສທມຸຈ຺ຈນສ຺ສ ກາຣຓທສ຺ສນໍຯ ນ ຫິ ພຸທ຺ຘານຸຠາວໂຕ ເສທມຸຈ຺ຈນໍ ສມ຺ຠວຕິ ກາຍຈິຕ຺ຕປສ຺ສທ຺ຘິເຫຕຸຠາວໂຕຯ

ເອເກຕິ ອຸຕ຺ຕຣວິຫາຣວາສີໂນເຍວຯ ຕທຍຸຕ຺ຕເມວາຕິ ທສ຺ເສຕິ “ອິມິນາ”ຕິອາທິນາຯ ອຠິມາເຣຕິ ຘນຸຄ຺ຄເຫຯ ຘນປາລນ຺ຕິ ນາຬາຄິຣິໍຯ ໂສ ຫິ ຕທາ ນາຄເຣຫິ ປູຊິຕຘນຣາສິໂນ ລພ຺ຠນ຺ໂຕ “ຘນປາໂລ”ຕິ ໂວຫຣິຍຕິຯ ນ ເກວລໍ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ພໂຕເຍວ, ອຖ ໂຂ ປກຕິຍາປິ ຠຄວາ ສຎ຺ຎາໂຕຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ “ຠຄວາ ຫີ”ຕິອາທິມາຫຯ ອາກິຓ຺ຓວຣລກ຺ຂໂຓຕິ ພຕ຺ຕິໍສ ມຫາປຸຣິສລກ຺ຂເຓ ສນ຺ຘາຍາຫຯ ອນຸພ຺ຍຎ຺ຊນປຏິມຓ຺ຑິໂຕຕິ ອສີຕານຸພ຺ຍຎ຺ຊເນ (ຊິນາລງ຺ກາຣຏີກາຍ ວິຊາຕມງ຺ຄລວຓ຺ຓນາຍໍ ວິຕ຺ຖາໂຣ)ຯ ຉພ຺ພຓ຺ຓາຫີ ຣສ຺ມີຫີຕິ ຕທາ ວຕ຺ຕມານາ ຣສ຺ມິໂຍຯ ອິສ຺ສຣິຍລີຬາຍາຕິ ອິສ຺ສຣິຍວິລາເສນຯ ນນຸ ຈ ຠຄວໂຕ ສນ຺ຕິເກ ອິສ຺ສຣິຍລີຬາຍ ປຸຈ຺ຉາ ອຄາຣໂວເຍວ ສິຍາຕິ ໂຈທນາຍ “ປກຕິ ເຫສາ”ຕິອາທິມາຫ, ປກຕິຍາ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ນ ອຄາຣໂວຕິ ອທິປ຺ປາໂຍຯ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ນິສິນ຺ເນນ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນ ປຸເຣ ກເຕປິ ອຕ຺ຖໂຕ ຕສ຺ສ ປຸຣໂຕ ນິສິນ຺ໂນ ນາມຯ ເຕນາຫ “ປຣິວາເຣຕ຺ວາ”ຕິອາທິຯ

໑໖໑ຯເຍນ, ເຕນາຕິ ຈ ຠຸມ຺ມຕ຺ເຖ ກຣຓວຈນນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ “ຍຕ຺ຖ, ຕຕ຺ຖາ”ຕິ ອິມິນາຯ ເຍນ ມຓ຺ຑລສ຺ສ ທ຺ວາຣໍ, ເຕນູປສງ຺ກມີຕິ ສມ຺ປຕ຺ຕຠາວສ຺ສ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອິຘ ອຸປຄມນເມວ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ “ອຸປຄໂຕ”ຕິຯ ອນຸຈ຺ຉວິເກ ເອກສ຺ມິໍ ປເທເສຕິ ຍຕ຺ຖ ວິຎ຺ຎຸຊາຕິກາ ອຏ຺ຐໍສຸ, ຕສ຺ມິໍຯ ໂກ ປເນສ ອນຸຈ຺ຉວິກປເທໂສ ນາມ? ອຕິທູຣຕາທິຉນິສຊ຺ຊໂທສວິຣຫິໂຕ ປເທໂສ, ນປຈ຺ຉຕາທິອຏ຺ຐນິສຊ຺ຊໂທສວິຣຫິໂຕ ວາຯ ຍຖາຫຸ ອຏ຺ຐກຖາຈຣິຍາ –

“ນ ປຈ຺ຉໂຕ ນ ປຸຣໂຕ, ນາປິ ອາສນ຺ນທູຣໂຕ;

ນ ກຈ຺ເຉ ໂນ ປຏິວາເຕ, ນ ຈາປິ ໂອນຕຸນ຺ນເຕ;

ອິເມ ໂທເສ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ, ເອກມນ຺ຕໍ ຐິຕາ ອຫູ”ຕິຯ (ຂຸຯ ປາຯ ອຏ຺ຐຯ ເອວມິຈ຺ຈາທິປາຐວຓ຺ຓນາ; ສຸຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໒ຯ໒໖໑);

ຕທາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆ ຕຸຓ຺ຫີຠາວສ຺ສ ອນວເສສໂຕ ພ຺ຍາປິຕຠາວໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ຕຸຓ຺ຫີຠູຕໍ ຕຸຓ຺ຫີຠູຕ”ນ຺ຕິ ວິຈ຺ຉາວຈນໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ “ຍໂຕ…ເປ… ເມວາ”ຕິ, ຍໂຕ ຍໂຕ ຠິກ຺ຂຸໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຫຕ຺ເຖນ, ຫຕ຺ຖສ຺ສ ວາ ກຸກຕຠາໂວ ຫຕ຺ຖກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ, ອສຎ຺ຎໂມ, ອສມ຺ປຊຎ຺ຎກິຣິຍາ ຈຯ ຕຖາ ປາທກຸກ຺ກຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາປິຯ ວາ-ສທ຺ໂທ ອວຸຕ຺ຕວິກປ຺ປເນ, ເຕນ ຕທຎ຺ໂຎປິ ຈກ຺ຂຸໂສຕາທິອສຎ຺ຎໂມ ນຕ຺ຖີຕິ ວິຠາວິໂຕຯ ຕຕ຺ຖ ປນ ຈກ຺ຂຸອສຎ຺ຎໂມ ສພ຺ພປຐໂມ ທຸນ຺ນິວາຣິໂຕ ຈາຕິ ຕທຠາວໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ສພ຺ພາລງ຺ກາຣປຏິມຓ຺ຑິຕ”ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ວິປ຺ປສນ຺ນຣຫທມິວາຕິ ອນາວິໂລທກສຣມິວຯ ເຍເນຕຣຫີ…ເປ… ອິມິນາ ເມ…ເປ… ໂຫຕູຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ອຎ຺ໂຎ ຫິ ອຕ຺ຖກ຺ກໂມ, ອຎ຺ໂຎ ສທ຺ທກ຺ກໂມຕິ ອາຫ “ເຍນາ”ຕິອາທິຯ ຕຕ຺ຖ ກາຍິກ-ວາຈສິເກນ ອຸປສເມນ ລທ຺ເຘນ ມານສິໂກປິ ອຸປສໂມ ອນຸມານໂຕ ລທ຺ໂຘ ເອວາຕິ ກຕ຺ວາ “ມານສິເກນ ຈາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສີລູປສເມນາຕິ ສີລສຎ຺ຎເມນຯ ວຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ໂລກປກຕິຍາ ສາເຘນ຺ໂຕ “ທຸລ຺ລຠຎ຺ຫີ”ຕິອາທິມາຫຯ ລທ຺ຘາຕິ ລຠິຕ຺ວາຯ

ອຸປສມນ຺ຕິ ອາຈາຣສມ຺ປຕ຺ຕິສງ຺ຂາຕໍ ສໍຍມໍຯ “ເອວ”ນ຺ຕິອາທິນາ ຕຖາ ອິຈ຺ຉາຍ ກາຣຓໍ ທສ຺ເສຕິ ຯ ໂສຕິ ອຍໍ ໂຍ, ອຸທຍຠທ຺ໂທ ວາຯ “ກິຎ຺ຈາປີ”ຕິອາທິ ຕທຕ຺ຖ-ສມຕ຺ຖນໍຯ ຆາເຕສ຺ສຕິເຍວາຕິ ຕໍກາລາເປກ຺ຂາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕນາຫ “ຆາເຕສີ”ຕິຯ ອິທຎ຺ຫິ ສມ຺ປຕິເປກ຺ຂວຈນໍຯ ປຎ຺ຈປຣິວຏ຺ໂຏຕິ ປຎ຺ຈຣາຊປຣິວຏ຺ໂຏຯ

ກສ຺ມາ ເອວມາຫ, ນນຸ ກຄວນ຺ຕມຸທ຺ທິສ຺ສ ຣາຊາ ນ ກິຜຸຈິ ວທຕີຕິ ອຜີປ຺ປາໂຍ။ ວຈີເກເຫຕີ ຍຖາວຸຕ຺ເຕົາຫາບວຈີເກເຫ။ ຕຸຕຸທີ ນິຣໂວຕີ ປຣິຍາຍວຈນເມຕໍ။ "ອຍ"ນ຺ຕິອາທີ ຈິຕຸຕຊານນາກາຣທສ຺ສນໍ။ ອຍໍ...ເປ... ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຕີຕິ ລຕຸວາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຜ။ ວຈນານນ຺ຕຣນ຺ຕີ ອຸທານວຈນານນ຺ຕຣໍ။ ເຍນາຕີ ຍຕ຺ຖ ປເທເສ, ເຍນ ວາ ໂສຕປ຺ເຖນ။ ເຍນ ເປ຺ມນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ຍຖາຣຫເມສ ນໂຍ။

ກຕາປຣາຊສ຺ສ ອາລປ຺ນໍ ນາມ ທຸກ຺ກຣນ຺ຕິ ສນ຺ຊາຍ "ນຸຂໍ ນປ຺ປໂຫຕີ"ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ။ "ອາຄມາ ໂຂ ຕ຺ວໍ ມຫາຣາຊ ຍຖາເປ຺ມ"ນ຺ຕິ ວຈນນິທ຺ທິຜຸຖໍ ວາ ຕທາ ຕທຕຸຖທິປນາກາເຣນ ປວຕ຺ຕໍ ນານານຍວິຈິຕ຺ຕໍ ກຄວໂຕ ມຊຸຣວຈນມ຺ປີ ສນ຺ຊາຍ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຜຸຖພ຺ພໍ။ ເອກມ຺ປີ ທີ ອຕ຺ຖໍ ກຄວາ ຍຖາ ໂສຕູນໍ ລາຕໍ ປວຕ຺ຕຕີ, ຕຖາ ເທເສຕີ။ ຍໍ ສນ຺ຊາຍ ອຜຸຖກຖາສຸ ວຸຕ຺ຕໍ "ກຄວຕາ ອພ຺ຍາກຕໍ ຕນ຺ຕິປທໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ສພ຺ເພສຜຸເລວ ອຕ຺ໂຖປີ ກາສິໂຕ"ຕີ။ ປຜຸຈຫາກາເຣທີຕີ ອິຜຸຖານິຜຸເຖສຸ ສມກາວາທີສງ ຂາເຕທິ ປຜຸຈທິ ກາຣເຕທີ။ ວຸຕ຺ຕຜຸເຫຕໍ ມຫານິທ຺ເທເສ (ມຫານິ။ ໑໗, ໑໒໘) –

"ປຜຸຈຫາກາເຣທີ ຕາທີ ອິຜຸຖານິຜຸເຖ ຕາທີ, ຈຕ຺ຕາວີຕີ ຕາທີ, ຕິຕ຺ຕາວີຕີ ຕາທີ, ມຸຕ຺ຕາວີຕີ ຕາທີ, ຕໍນິທ຺ເທສາ ຕາທີ။

ກຖໍ ອຣຫາ ອິຜຸຖານິຜຸເຖ ຕາທີ? ອຣຫາ ລາເກປີ ຕາທີ, ອລາເກປີ, ຍເສປີ, ອຍເສປີ, ປສໍສາຍປີ, ນິນ຺ທາຍປີ, ສຸເຂປີ, ທຸກ຺ເຂປີ ຕາທີ, ເອກໍ ເຈ ພາຫໍ ຄນ຺ເຜນ ລິມ຺ເປຍ຺ຍຸໍ, ເອກໍ ເຈ ພາຫໍ ວາສີຍາ ຕຈ຺ເຈຍ຺ຍຸໍ, ອມ຺ສຸມີ ນຕ຺ຖິ ຣາໂຄ, ອມ຺ສຸມີ ນຕ຺ຖິ ປຜິໍ, ອນ຺ນຍປຜິພວິປ຺ປຫີໂນ, ອຸຄ຺ພາຕິນິພາຕິວີຕິວຕ຺ໂຕ, ອນ຺ໂຣຊວິໂຣຊສມຕິກ຺ກນ຺ໂຕ, ເອວໍ ອຣຫາ ອິຜຸຖານິຜຸເຖ ຕາທີ။

ກຖໍ ອຣຫາ ຈຕ຺ຕາວີຕີ ຕາທີ? ອຣຫໂຕ...ເປ... ຖມ຺ໂກ, ສາຣມ຺ໂກ, ມາໂນ, ອຕິມາໂນ, ມໂທ, ປມາໂທ, ສພ຺ເພ ກິເລສາ, ສພ຺ເພ ທຸຈ຺ຈຣິຕາ, ສພ຺ເພ ທຣຖາ, ສພ຺ເພ ປຣິລຸອາຫາ , ສພ຺ເພ ສນ຺ຕາປາ, ສພ຺ພາ ກຸສລາກິສງຂາຣາ ຈຕ຺ຕາ ວນ຺ຕາ ມຸຕ຺ຕາ ປຫີນາ ປຜິນິສ຺ສຜຸຖາ, ເອວໍ ອຣຫາ ຈຕ຺ຕາວີຕີ ຕາທີ။

ກຖໍ ອຣຫາ ຕິຕ຺ຕາວີຕີ ຕາທີ? ອຣຫາ ກາໂມພໍ ຕິຕ຺ໂຕ, ກໂວພໍ ຕິຕ຺ໂຕ, ທິຜຸໂຖພໍ ຕິຕ຺ໂຕ, ອວິຊ຺ໂຊພໍ ຕິຕ຺ໂຕ, ສພ຺ພໍ ສໍສາຣປຖໍ ຕິຕ຺ໂຕ ອຸຕ຺ຕິຕ຺ໂຕ ນິຕ຺ຕິຕ຺ໂຕ ອຕິກ຺ກນ຺ໂຕ ສມຕິກ຺ກນ຺ໂຕ ວີຕິວຕ຺ໂຕ, ໂສ ວຸຜຸຖວາໂສ ຈິຕ຺ຕາຈຣໂຕ ຊາຕິມຣຕາສງຂໂຍ, ຊາຕິມຣຕາສໍສາໂຣ (ມຫານິ။ ໑໗) ນຕ຺ຖິ ຕສ຺ສ ປຸນພ຺ກໂວຕີ, ເອວໍ ອຣຫາ ຕິຕ຺ຕາວີຕີ ຕາທີ။

ກຖໍ ອຣຫາ ມຸຕ຺ຕາວີຕີ ຕາທີ? ອຣຫໂຕ ຣາຄາ ຈິຕ຺ຕໍ ມຸຕ຺ຕໍ ວິມຸຕ຺ຕໍ ສຸວິມຸຕ຺ຕໍ, ໂທສາ, ໂມຫາ, ໂກຊາ, ອຸປນາຫາ, ມກ຺ຂາ, ປລຸອາສາ, ອິສ຺ສາຍ, ມຈ຺ຊຣິຍາ, ມາຍາຍ, ສາເຖຍ຺ຍາ, ຖມ຺ກາ, ສາຣມ຺ກາ, ມານາ, ອຕິມານາ, ມທາ, ປມາທາ, ສພ຺ພກິເລເສທີ, ສພ຺ພທຸຈ຺ຈຣິເຕທີ, ສພ຺ພທຣເຖທີ, ສພ຺ພປຣິລຸອາເຫທີ, ສພ຺ພສນ຺ຕາເປທີ, ສພ຺ພາກຸສລາກິສງຂາເຣທີ ຈິຕ຺ຕໍ ມຸຕ຺ຕໍ ວິມຸຕ຺ຕໍ ສຸວິມຸຕ຺ຕໍ; ເອວໍ ອຣຫາ ມຸຕ຺ຕາວີຕີ ຕາທີ။

ກຖໍ ອຣຫາ ຕໍນິທ຺ເທສາ ຕາທີ? ອຣຫາ 'ສີເລ ສຕິ ສີລວາ'ຕີ ຕໍນິທ຺ເທສາ ຕາທີ, 'ສທ຺ຊາຍ ສຕິ ສທ຺ໂຊ'ຕີ, 'ວີຣິເຍ ສຕິ ວີຣິຍວາ'ຕີ, 'ສຕິຍາ ສຕິ ສຕິມາ'ຕີ, 'ສມາຊິມ຺ທີ ສຕິ ສມາຫິໂຕ'ຕີ, 'ປຜຸລາຍ ສຕິ ປຜຸລວາ'ຕີ, 'ວິຊ຺ຊາຍ ສຕິ ເຕວິຊ຺ໂຊ'ຕີ, 'ອກິຜຸລາຍ ສຕິ ລລຸອກິຜຸໂລ'ຕີ ຕໍນິທ຺ເທສາ ຕາທີ, ເອວໍ ອຣຫາ ຕໍນິທ຺ເທສາ ຕາທີ"ຕີ။

ກຄວາ ປນ ສພ຺ເພສມ຺ປີ ຕາທີນມຕິສໂຍ ຕາທີ။ ເຕນາຫ "ສຸປ຺ປຕິຜຸຖິໂຕ"ຕີ။ ວຸຕ຺ຕມ຺ປີ ເຈຕໍ ກຄວຕາ ກາລຸອການາມສຸຕ຺ຕນ຺ເຕ "ອິຕິ ໂຂ ກິກ຺ຂເວ ຕຖາຄໂຕ ທິຜຸຖສຸຕມຸຕວິຜຸລາຕພ຺ເພສຸ ຊມ຺ເມສຸ ຕາທີເຍວ ຕາທີ, ຕມ຺ຫາ ຈ ປນ ຕາທິມ຺ຫາ ອຜຸໂຍ ຕາທີ ອຸຕ຺ຕຣິຕໂຣ ວາ ປຕີຕຕໂຣ ວາ ນຕ຺ຖີຕີ ວທາມີ"ຕີ (ອ။ ນິ။ ໔။໒໔)။ ອຖ ວາ ປຜຸຈວິຊາຣິຍິທ຺ຊິສິທ຺ເຜທີ ປຜຸຈຫາກາເຣທີ ຕາທິລກ຺ຂເຕ ສຸປ຺ປຕິຜຸຖິໂຕຕີ ອຕ຺ໂຖ။ ວຸຕ຺ຕຜຸເຫຕໍ ອາຍສ຺ມຕາ ຊມ຺ມເສນາປຕິນາ ປຜິສມ຺ກິທາມຄ຺ເຄ –

"ກຕມາ ອຣິຍາ ອິທ຺ຊິ? ອິຊ ກິກ຺ຂຸ ສເຈ ອາກງ຺ຂຕີ 'ປຜິກູເລ ອປ຺ປຜິກູລສຜຸລີ ວິຫເຣຍ຺ຍ'ນ຺ຕິ, ອປ຺ປຜິກູລສຜຸລີ ຕຕ຺ຖ ວິຫຣຕີ, ສເຈ ອາກງ຺ຂຕີ 'ອປ຺ປຜິກູເລ ປຜິກູລສຜຸລີ ວິຫເຣຍ຺ຍ'ນ຺ຕິ, ປຜິກູລສຜຸລີ ຕຕ຺ຖ ວິຫຣຕີ, ສເຈ ອາກງ຺ຂຕີ 'ປຜິກູເລ ຈ ອປ຺ປຜິກູເລ ຈ ອປ຺ປຜິກູລສຜຸລີ ວິຫເຣຍ຺ຍ'ນ຺ຕິ, ອປ຺ປຜິກູລສຜຸລີ ຕຕ຺ຖ ວິຫຣຕີ, ສເຈ ອາກງ຺ຂຕີ 'ອປ຺ປຜິກູເລ ຈ ປຜິກູເລ ຈ ປຜິກູລສຜຸລີ ວິຫເຣຍ຺ຍ'ນ຺ຕິ, ປຜິກູລສຜຸລີ ຕຕ຺ຖ ວິຫຣຕີ, ສເຈ ອາກງ຺ຂຕີ 'ປຜິກູເລ ຈ ອປ຺ປຜິກູເລ ຈ ຕທຸກຍໍ ອກິນິວຊ຺ເຊຕ຺

ວາ ອຸເປກ຺ຂໂກ ວິຫເຣຍ຺ຍໍ ສໂຕ ສມ຺ປ຺ຊາໂນ’ຕິ, ອຸເປກ຺ຂໂກ ຕຕ຺ຖ ວິຫຣຕິ ສໂຕ ສມ຺ປ຺ຊາໂນ’’ຕິ (ປ຺ຜີ. ມ. ຜີ.໑໗).

ພຫິທ຺ຮາຕິ ສາສນໂຕ ພຫິສມເຍ.

໑໖໔.ເອສາຕິ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ວນ຺ທນາກາໂຣ. ຕມຕ຺ຖໍ ໂລກສິທ຺ຮາຍ ອຸປ຺ມາຍ ສາເຮຕຸໍ ‘‘ຣາຊານ’’ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ໂອກາສນ຺ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຉິຕພ຺ພຍ຺ຖານໍ.

ນ ເມ ປຎ຺ຫວິສ຺ສຊ຺ຊເນ ກາໂຣ ອຕ຺ຖີຕິ ສຕ຺ຖຸ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອປ຺ປ຺ຜິຫຕຎາຓຈາຣຕາຍ ອຕ຺ຖໂຕ ອາປນ຺ນາຍ ທສ຺ສນໍ. ‘‘ຍທິ ອາກງ຺ຂສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕເຍວ ຫິ ເອສ ອຕ຺ໂຖ ອາປນ຺ໂນ ໂຫຕິ. ສພ຺ພໍ ເຕ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສ຺ສາມີຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ອຍໍ ນໂຍ. ‘‘ຍໍ ອາກງ຺ຂສິ, ຕໍ ປ຺ຸຈ຺ຉາ’’ຕິ ວຈເນເນວ ຫິ ອຍມຕ຺ໂຖ ສິຊ຺ຌຕີ. ອສາຮາຣຕໍ ສພ຺ພຎ຺ຎຸປ຺ວາຣຕນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ຍທິ ‘‘ຍທາກງ຺ຂສີ’’ຕິ ນ ວທນ຺ຕິ, ອຖ ກຖໍ ວທນ຺ຕີຕິ ອາຫ ‘‘ສຸຕ຺ວາ’’ຕິອາທີ. ປເທສຎາເຓເຍວ ຖິຕຕ຺ຕາ ຕຖາ ວທນ຺ຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ພຸທ຺ຮາ ປນ ສພ຺ພຎ຺ຎຸປ຺ວາຣຕໍ ປວາເຣນ຺ຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ.

‘‘ປ຺ຸຈ຺ຉາວຸໂສ ຍທາກງ຺ຂສີ’’ຕິອາທີນິ ສຸຕ຺ຕປທານິ ເຍສໍ ປຸຄ຺ຄລານໍ ວເສນ ອາຄຕານິ, ຕໍ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ‘‘ຍກ຺ຂນຣິນ຺ທ ເທວສມຕພ຺ຣາຫ຺ມຕປຣິພ຺ພາຊການ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ຫິ ‘‘ປ຺ຸຈ຺ຉາວຸໂສ ຍທາກງ຺ຂສີ’’ຕິ ອາລວກສ຺ສ ຍກ຺ຂສ຺ສ ໂອກາສກຣຕໍ, ‘‘ປ຺ຸຈ຺ຉ ມຫາຣາຊາ’’ຕິ ນຣິນ຺ທານໍ, ‘‘ປ຺ຸຈ຺ຉ ວາສວາ’’ຕິອາທີ ເທວານມິນ຺ທສ຺ສ, ‘‘ເຕນ ຫີ’’ຕິອາທີ ສມຕານໍ, ‘‘ພາວຣິສ຺ສ ຈາ’’ຕິອາທີ ພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ, ‘‘ປ຺ຸຈ຺ຉ ມໍ ສກິຍາ’’ຕິອາທີ ປຣິພ຺ພາຊການໍ ໂອກາສກຣຕນ຺ຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. ວາສວາຕິ ເທວານມິນ຺ທາລປນໍ. ຕເທຕຎ຺ຫິ ສກ຺ກປຎ຺ຫສຸຕ຺ເຕ. ມນສິຈ຺ຉສີຕິ ມນສາ ອິຈ຺ຉສີ.

ກຕາວກາສາຕິ ຍສ຺ມາ ຕຸມ຺ເຫ ມຍາ ກໂຕກາສາ, ຕສ຺ມາ ພາວຣິສ຺ສ ຈ ຕຸຍ຺ຫໍ ອຊິຕສ຺ສ ຈ ສພ຺ເພສຎ຺ຈ ເສສານໍ ຍໍ ກິຎ຺ຈິ ສພ຺ພໍ ສໍສຍໍ ຍຖາ ມນສາ ອິຈ຺ຉຖ, ຕຖາ ປ຺ຸຈ຺ຉວ຺ໂຫ ປ຺ຸຈ຺ຉຖາຕິ ໂຍຊນາ. ເອຕ຺ຖ ຈ ພາວຣິສ຺ສ ສໍສຍໍ ມນສາ ປ຺ຸຈ຺ຉວ຺ໂຫ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ປນ ສພ຺ເພສໍ ສໍສຍໍ ມນສາ ຈ ອຎ຺ຎຖາ ຈ ຍຖາ ອິຈ຺ຉຖ, ຕຖາ ປ຺ຸຈ຺ຉວ຺ໂຫຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍ. ພາວຣີ ຫີ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ສໍສຍໍ ມນສາວ ປ຺ຸຈ຺ຉຖາ’’ຕິ ອນ຺ເຕວາສິເກ ອາຕາເປສີ. ວຸຕ຺ຕຎ຺ຫີ –

‘‘ອນາວຣຕທສ຺ສາວີ, ຍທິ ພຸທ຺ໂຘ ກວິສ຺ສຕິ;

ມນສາ ປ຺ຸຈ຺ຉິເຕ ປຎ຺ເຫ, ວາຈາຍ ວິສ຺ສເຊສ຺ສຕີ’’ຕິ. (ສຸ. ນິ. ໑໐໑໑);

ຕເທຕໍ ປາຣາຍນວຕ຺ເຄ. ຕຖາ ‘‘ປ຺ຸຈ຺ຉ ມໍ ສກິຍາ’’ຕິອາທີປີ.

ພຸທ຺ຮກູມິນ຺ຕິ ພຸທ຺ຮຍ຺ຖານໍ, ອາສວກ຺ຂຍຎາຓໍ, ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓຎ຺ຈ. ໂພຘິສຕ຺ຕກູມີ ນາມ ໂພຘິສຕ຺ຕຍ຺ຖານໍ ປາຣມີສມ຺ກຣຕຎາຓໍ, ກູມິສທ຺ໂທ ວາ ອວຕ຺ຖາວາຈໂກ, ພຸທ຺ຮາວຕ຺ຖໍ, ໂພຘິສຕ຺ຕາວຕ຺ຖາຍນ຺ຕິ ຈ ອຕ຺ໂຖ. ເອກຕ຺ຕນເຍນ ຫີ ປວຕ຺ເຕສຸ ຂນ຺ເຮສຸ ອວຕ຺ຖາເຍວ ຕໍ ຕທາກາຣນິສ຺ສິຕາ.

ໂຍ ກຄວາ ໂພຘິສຕ຺ຕກູມິຍໍ ປເທສຎາເຓ ຖິໂຕ ສພ຺ພຎ຺ຎຸປ຺ວາຣຕໍ ປວາເຣສີ, ຕສ຺ສ ຕເທວ ອຈ຺ຉຣິຍນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ກຄນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ໂກຕ຺ຫຎ຺ຎ ປຎ຺ຫານີ’’ຕິອາທີ. ຕຕ຺ຖ ໂກຕ຺ຫຎ຺ຎາຕິ ໂຄຕ຺ຕວເສນ ສຣກງ຺ຄມາລປນ຺ຕີ. ວິຍາກໂຣຫີຕິ ພ຺ຍາກໂຣຫີ. ສາຣຸຣູປ຺ປາຕິ ສາຣຸສກາວາ. ຌມ຺ໂມຕິ ສນນ຺ຕໂນ ປເວຕີຌມ຺ໂມ. ຍນ຺ຕິ ອາຄມນກິຣິຍາປຣາມສນໍ, ເຍນ ວາ ກາຣເຓນ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ເຕນ ວິຍາກໂຣຫີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ວຸທ຺ຮນ຺ຕິ ສີລປຎ຺ຎາທີຫິ ວຸທ຺ຮິປ຺ປຕ຺ຕໍ, ຄຣຸນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອສ ກາໂຣຕິ ສໍສຍຸປ຺ຈ຺ເຉທນສງ຺ຂາໂຕ ເອໂສ ກາໂຣ, ອາຄໂຕ ກາໂຣ ຕຍາ ອວສ຺ສໍ ວຫິຕພ຺ໂພຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍ.

ມຍາ ກຕາວກາສາ ໂກນ຺ໂຕ ປ຺ຸຈ຺ຉນ຺ຕູ. ກສ຺ມາຕິ ເຈ? ອຫຎ຺ຫິ ຕໍ ຕໍ ໂວ ພ຺ຍາກຣິສ຺ສໍ ຎຕ຺ວາ ສຍໍ ໂລກມິມໍ, ປຣຎ຺ຈາຕິ. ສຍນ຺ຕິ ຈ ສຍເມວ ປຣູປເທເສນ ວິນາ. ເອວໍ ສຣກງ຺ຄກາເລ ສພ຺ພຎ຺ຎຸປ຺ວາຣຕໍ ປວາເຣສີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ.

ປ໌ລຸຫານນຸຕິ ຆມຸມຍາຄປ໌ລຸຫານໍ຺. ອນຸຕກຣນຸຕິ ນິຍຸຄານກຣໍ຺. ສຸຈິຣເຕນາຕິ ເອວໍ ນາມເກນ ພຸຣາຫຸມເຕນ຺. ປຸ໌ຍຸຄຸນຸຕິ ປຸ໌ຈຸຉິຕຸໍ຺. ຊາຕິຍາຕິ ປ໌ຜິສນຸຘິຍາ, “ວິຊາຕິຍາ”ຕິປິ໌ ວທນຸຕິ຺. ປ໌ສຸໍ ກິລຸອນຸໂຕ ສມຸກາວກຸມາໂຣ ນິສິນຸໂນວ ຫຸຕຸວາ ປ໌ວາເຣສີຕິ ໂຍ ເຊຕພຸພໍ຺.

ຕຄຸຆາຕິ ເອກໍສຕຸເຖ ນິປ໌າໂຕ຺. ຍຖາປິ໌ ກຸສໂລ ຕຖາຕິ ຍຖາ ສພຸພຆມຸມກຸສໂລ ສພຸພຆມຸມວິທູ ພຸທຸໂຘ ຊານາຕິ ກເຖຕິ, ຕຖາ ເຕ ອຫມກຸຂິສຸສນຸຕິ ອຕຸໂຖ຺. ຊານາຕິ-ສທຸໂທ ຫິ ອິຘ ສມຸພນຸຆມຸປ໌ຄຈຸຉຕິ ຺. ຍຖາຫ “ເຍນ ຍສຸສ ຫິ ສມຸພນຸໂຘ, ທູຣຜຸຄມຸປິ໌ ຈ ຕສຸສ ຕ”ນຸຕິ (ສາຣຕຸຖ຺. ຝີ຺. ໑຺ປ໌ຄມມຫາສງຄີຕິກຖາວຕຸຕນາ)຺. ຊານນາ ເຈຕຸຖ ກຖນາ຺. ຍຖາ “ອິມິນາ ອິມໍ ຊານາຕິ”ຕິ ວຸຕຸໂຕວາຍມຕຸໂຖ ອາຈຣິເຍນ຺. ຣາຊາ ຈ ໂຂ ຕໍ ຍທິ ກາຫຕິ ວາ,ນ ວາຕິ ໂຍ ຕໍ ອິຘ ປຸ໌ຈຸຉິຕຸໍ ເປ໌ເສສີ, ໂສ ໂກຣພຸຍຣາຊາ ຕໍ ຕຍາ ປຸ໌ຈຸຉິຕມຕຸຖໍ, ຕຍາ ວາ ປຸ໌ຍຸເຄນ ມຍາ ອກຸຂາຕມຕຸຖໍ ຍທິ ກໂຣຕຸ ວາ, ນ ວາ ກໂຣຕຸ, ອຫໍ ປນ ຍຖາຆມຸມໍ ເຕ ອກຸຂິສຸສໍ ອາຈິກຸຂິສຸສາມີຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ຺. ຊາຕກຜຸຄກຖາຍໍ ປນ –

“ຣາຊາ ຈ ໂຂ ຕນຸຕິ ອຫໍ ຕໍ ປ໌ລຸຫໍ ຍຖາ ຕຸມຸຫາກໍ ຣາຊາ ຊານາຕິ ຊານິຕຸໍ ສກຸໂກຕິ, ຕຖາ ອກຸຂິສຸສໍ຺. ຕໂຕ ອຸຕຸຕຣິ ຣາຊາ ຍຖາ ຊານາຕິ, ຕຖາ ຍທິ ກຣິສຸສຕິ ວາ, ນ ວາ ກຣິສຸສຕິ, ກໂຣນຸຕສຸສ ວາ ອກໂຣນຸຕສຸສ ວາ ຕສຸເສເວຕໍ ກວິສຸສຕິ, ມຍຸຫໍ ປນ ໂທໂສ ນຕຸຖີຕິ ທີເປ໌ຕີ”ຕິ (ຊາ຺. ອຜຸຄ຺. ໕຺໑໖຺໑໗໘) –

ຊານາຕິ-ສທຸໂທ ວາກຸຍທຸວຍສາຆາຣຕາວເສນ ວຸຕຸໂຕ຺.

໑໖໖຺ສິປຸ໌ປ໌ເມວ ສິປຸ໌ປາຍຕນໍ ອາຍຕນສທຸທສຸສ ຕພຸກາວວຸຕຸຕິຕຸຕາ຺. ອປິ໌ຈ ສິກຸຂິຕພຸພຕາຍ ສິປຸ໌ປ໌ລຸຈ ຕໍ ສຕຸຕານໍ ຊີວິຕວຸຕຸ ຕິຍາ ກາຣຕກາວໂຕ, ນິສຸສຍກາວໂຕ ວາ ອາຍຕນລຸຈາຕິ ສິປຸ໌ປາຍຕນໍ຺. ເສຍຸຍຖີທນຸຕິ ເອໂກວ ນິປ໌າໂຕ, ນິປ໌າຕສມຸທາໂຍ ວາ຺. ຕສຸສ ເຕ ກຕເມຕິ ອິຘ ອຕຸໂຖຕິ ອາຫ “ກຕເມ ປນ ເຕ”ຕິ຺. ອິເມ ກຕເມຕິປິ໌ ປ໌ຈຸເຈກມຕຸໂຖ ຍຸຊຸຊຕິ຺. ເອວໍ ສພຸພຕຸຖ຺. ອິທລຸຈ ວຕຕພຸພາເປ໌ກຸຂນວເສນ ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ເຕ ສິປຸ໌ປາຍຕນິກາ ກຕເມຕິ ອຕຸໂຖ຺. “ປຸ໌ຖຸສິປຸ໌ປາຍຕນານີ”ຕິ ທີ ສາຆາຣຕາ ໂຕ ສິປຸ໌ປານິ ອຸທຸທິສິຕຸວາ ອຸປ໌ຣິ ຕໍຕໍສິປຸ໌ປູ໌ປ໌ຊີວິໂນວ ນິທຸທິຜຸຄາ ປຸ໌ຄຸຄລາຘິຜຸຄານາຍ ກຖາຍ຺. ກສຸມາຕິ ເຈ? ປ໌ປ໌ລຸຈໍ ປ໌ຣິຫຣິຕຸ ກາມຕຸຕາ຺. ອລຸລຖາ ຫິ ຍຖາສິປຸ໌ເປ໌ຕານິ ຕາວ ສິປຸ໌ປາຍຕນານິ ທສຸເສຕຸວາ ປຸ໌ນ ຕໍຕໍສິປຸ໌ປູ໌ປ໌ຊີວິໂນປິ໌ ທສຸເສຕພຸພາ ສິຍຸໍ ເຕສ ເມເວຕຸຖ ປ໌ຆານໂຕ ອຘິປຸ໌ເປ໌ຕຕຸຕາ຺. ເອວລຸຈ ສຕິ ກຖາປ໌ປ໌ລຸໂຈ ກເວຍຸຍ, ຕສຸມາ ຕໍ ປ໌ປ໌ລຸຈໍ ປ໌ຣິຫຣິຕຸໍ ສິປຸ໌ປູ໌ປ໌ຊີວີຫິ ຕໍຕໍສິປຸ໌ ປາຍຕນານີ ສງຄເຫຕຸວາ ເອວມາຫາຕິ ຕມຕຸຖໍ ທສຸເສຕຸໍ “ຫຕຸຖາໂຣຫາຕິອາທີຫີ ເຍ ຕໍ ຕໍ ສິປຸ໌ປໍ໌ ນິສຸສາຍ ຊີວນຸຕິ, ເຕ ທສຸເສ ຕີ”ຕິ ວຸຕຸຕໍ຺. ກສຸມາຕິ ອາຫ “ອຍລຸຫີ”ຕິອາທີ຺. ສິປຸ໌ປໍ໌ ອຸປ໌ນິສຸສາຍ ຊີວນຸຕີຕິ ສິປຸ໌ປູ໌ປ໌ຊີວິໂນ຺.

ຫຕຸຖິມາໂຣຫນຸຕີຕິ ຫຕຸຖາໂຣຫາ, ຫຕຸຖາຣຸລຸຫໂຍຆາ຺. ຫຕຸຖີ ອາໂຣຫາປ໌ຍນຸຕີຕິ ຫຕຸຖາໂຣຫາ, ຫຕຸຖາຈຣິຍ ຫຕຸຖິເວຊຸຊ ຫຕຸຖິເມຕຸຫາທໂຍ຺. ເຍນ ຫິ ປ໌ໂຍເຄນ ປຸ໌ຣິໂສ ຫຕຸຖິໂນ ອາໂຣຫນໂຍຄຸໂຄ ໂຫຕິ, ຕໍ ຫຕຸຖິສຸສ ປ໌ໂຍຄໍ ວິຆາຍນຸຕານໍ ສພຸເພສມຸ ເປ໌ເຕສໍ ຄຫຕໍ຺. ເຕນາຫ “ສພຸເພປິ໌”ຕິອາທີ຺. ຕຕຸຖ ຫຕຸຖາຈຣິຍາ ນາມ ເຍ ຫຕຸຖິໂນ, ຫຕຸຖາໂຣຫກາລຸຈ ສິກຸຂາປ໌ກາ຺. ຫຕຸຖິເວຊຸຊາ ນາມ ຫຕຸຖິກິສກຸກາ຺. ຫຕຸຖິເມຕຸຫາ ນາມ ຫຕຸຖີນໍ ປາທຣກຸຂກາ຺. ຫຕຸຖີ ມຕຸຫຍນຸຕິ ຣກຸຂນຸຕີຕິ ຫຕຸຖິມຕຸຫາ, ເຕເຍວ ຫຕຸຖິເມຕຸຫາ, ຫຕຸຖີ ມິເນນຸຕິ ສມຸມາ ວິທຫເນນ ຫີສນຸຕີຕິ ວາ ຫຕຸຖິເມຕຸຫາ຺ອາທີ-ສທຸເທນ ຫຕຸຖີ ນໍ ຍວປ໌ທາຍກາທໂຍ ສງຄຕຸຫາຕິ຺. ອສຸສາໂຣຫາຕິ ເອຕຸຖາປິ໌ ສຸທຸຆເຫຕຸກຕຸຕຸວເສນ ຍຖາວຸຕຸໂຕວ ອຕຸໂຖ຺. ຣເຖ ນິຍຸຕຸຕາ ຣຖີກາ຺. ຣຖຣກຸຂາ ນາມ ຣຖສຸສ ອາຕິຣກຸຂກາ຺. ຆນຸໍ ຄຕຸຫນຸຕີຕິ ຆນຸຄຸຄຫາ, ອິສຸສາສາ, ຆນຸໍ ຄຕຸຫາເປ໌ນຸຕີຕິ ຆນຸຄຸຄຫາ, ຆນຸສິປຸ໌ປ໌ສິກຸຂາປ໌ກາ ຆນຸວາຈຣິຍາ຺.

ເຈເລນ ເຈລປ໌ຜາກາຍ ຍຸທຸເຘ ອກນຸຕິ ຄຈຸຉນຸຕີຕິ ເຈລກາ, ຊຍທຸຆຊຄາຫກາຕິ ອາຫ “ເຍ ຍຸທຸເຘ”ຕິອາທີ຺. ຊຍຆຊນຸຕິ ຊຍນຕຸຖໍ, ຊຍກາເລ ວາ ປ໌ຄຸຄຫີຕຆຊໍ຺. ປຸ໌ຣໂຕຕິ ເສນາຍ ປຸ໌ພຸເພ຺. ຍຖາ ຕຖາ ກິເຕ ເສນິເກ ພຸຍູຫວິຈາຣຕາວເສນ ຕໂຕ ຕໂຕ ຈລຍນຸຕິ ອຸຈຸຈາເລນຸຕີຕິ ຈລກາຕິ ວຸຕຸຕໍ “ອິຘ ຣລຸໂລ”ຕິອາທີ຺. ສກຸຕຄຸຆິອາທໂຍ ວິຍ ມໍສປີ໌ຕຸຫໍ ປ໌ຣເສນາສມູຫສງຂາຕໍ ປິ໌ຕຸຫໍ ສາຫສິກຕາຍ ເຉຕຸວາ ເຉຕຸວາ ທຍນຸຕິ ອຸປຸ໌ປ໌ຕິຕຸວາ ອຸປຸ໌ປ໌ຕິຕຸວາ ນິຄຸຄຈຸຉນຸຕີຕິ ປິ໌ຕຸຫທາຍກາ຺. ເຕນາຫ “ເຕ ກິຣາ”ຕິອາທີ຺. ສາຫສໍ ກໂຣນຸຕີຕິ ສາຫສິກາ, ເຕເຍວ ມຫາໂຍຆາ຺. ປິ໌ຕຸຫມິວາຕິ ຕາລຜລປິ໌ຕຸຫມິວາຕິ ວທນຸຕິ, “ມໍສປິ໌ຕຸຫ ມິວາ”ຕິ (ທີ຺. ນິ຺. ຝີ຺. ໑຺໑໖໖) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕຸຕໍ຺. ສພຸພຕຸຖ “ອາຈຣິເຍນາ”ຕິ ວຸຕຸເຕ ອາຈຣິຍຆມຸມປາລຕຸເຖໂຣວ ຄເຫຕພຸ ໂພ຺. ທຸຕິຍວິກປຸ໌ເປ໌ ປິ໌ຕຸເຫ ຊນສມູຫສງຂາເຕ ສມຸມທຸເທ ທຍນຸຕິ ອຸປຸ໌ປ໌ຕນຸຕາ ວິຍ ຄຈຸຉນຸຕີຕິ ປິ໌ຕຸຫທາຍກາ, ທຍ-ສທຸໂທ

ຄຕິຍໍ, ອຍ-ສຫ຺ຫສ຺ສ ວາ ທ-ກາຣາຄເມນ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິ។

ອຸຄ຺ຄຕ຺ຄ຺ຄຕາຕິ ສຽຄານໍ ປຕ຺ວາ ຊວປຣກ຺ກມາທິວເສນ ອຕິວິຍ ອຸຄ຺ຄຕາ។ ຕເທວາຕິ ປເຣທີ ວຸຕ຺ຕໍ ຕເມວ ສີສໍ ວາ ອາວຸຂໍ ວາ។ ປກ຺ຂນ຺ທນ຺ຕີຕິ ວິຣສູຣກາເວນ ອສຊ຺ຊມານາ ປຣເສນມນຸປວິສນ຺ຕີ។ ຖາມຊວພລປຣກ຺ກມາທິສມ຺ປຕ຺ຕີຍາ ມຫາ ນາຄສທິສຕາ។ ເຕນາຫ "ຫຕ຺ຖີອາທີສຸປີ"ຕິອາທີ។ ເອກນ຺ຕສູຣາຕິ ເອກຈຣສູຣາ ອນ຺ຕສຫ຺ຫສ຺ສ ຕພ຺ກາວວຸຕ຺ຕິໂຕ, ສູຣກາ ເວນ ເອກາກີໂນ ຫຸຕ຺ວາ ຍຸຊ຺ຊນກາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ສຊາລິກາຕິ ສວມ຺ມິກາ។ ສນ຺ນາໂຫ ກຽກໂຜ ວມ຺ມໍ ກວໂຈ ອຸຣຈ຺ຉໂທ ຊາລິກາ ຕິ ທີ ອຕ຺ຖໂຕ ເອກໍ។ ສຈມ຺ມິກາຕິ ຊາລິກາ ວິຍ ສຣີຣປຣິຕ຺ຕາເຕນ ຈມ຺ເມນ ສຈມ຺ມິກາ។ ຈມ຺ມກລ຺ຈຸກນ຺ຕີ ຈມ຺ມມຍກລ຺ຈຸກໍ។ ປວິສິຕ຺ວາຕິ ຕສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ, ປຜິມຸລ຺ຈິຕ຺ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ។ ສຣປຣິຕ຺ຕາຕໍ ຈມ຺ມນ຺ຕີ ຈມ຺ມປຜິສິພ຺ພິຕໍ ເຈລກໍ, ຈມ຺ມມ ຍໍ ວາ ຜລກໍ។ ພລວສິເນຫາຕິ ສາມິນິ ອຕິສຍເປມາ។ ຒຣທາສໂຍຂາຕິ ອນ຺ໂຕຊາຕທາສປຣິຍາປນ຺ນາ ໂຍຂາ, "ຒຣທາສິກປຸຕ຺ ຕາ"ຕິປີ ປາໂຖ, ອນ຺ໂຕຊາຕທາສີນໍ ປຸຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ອາລຸອາຣໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ມຫານສໍ, ຕຕ຺ຖ ນິຍຸຕ຺ຕາ ອາລຸອາຣິກາ។ປູວິກາຕິ ປູວສມ຺ປາທກາ, ເຍ ປູວເມວ ນານປ຺ປກາຣໂຕ ສມ຺ປາ ເທຕ຺ວາ ວິກ຺ກິຕນ຺ຕາ ຊີວນ຺ຕີ។ ເກສນຂສຕ຺ຖປນາທິວເສນ ມນຸສ຺ສານໍ ອລງກາຣວິຂີ ກປ຺ເປນ຺ຕີ ສໍວິທຫນ຺ຕີຕິ ກປ຺ປກາ។ ຈຸຕ຺ຕວິເລປນາທີທີ ມລຫຣຕວຕ຺ຕສມ຺ປາທນວິຂີນາ ນ຺ຫາເປນ຺ຕີ ນຫານໍ ກໂຣນ຺ຕີຕິ ນ຺ຫາປີກາ។ ນວນ຺ຕາທິວິຂີນາ ປວຕ຺ໂຕ ຄຕນຄນ຺ໂຖ ອນ຺ຕຣາ ຂິຫ຺ທາກາເວນ ອຈ຺ຂິຫ຺ທໂກຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕເທວ ປເຖນ຺ຕີຕິ ອຈ຺ຂິຫ຺ທກປາຖກາ។ ຫຕ຺ເຖນ ອຂີປ຺ປາຍ ວິລ຺ລາປນໍ, ຄຕນໍ ວາ ຫຕ຺ຖມຸຫ຺ທາ។ ອງຄຸລິສງໂກຈນລ຺ທີ ມຸຫ຺ທາຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເຕນ ຈ ວິລ຺ລາປນໍ, ຄຕນໍ ວາ ໂຫຕິ។ ຫຕ຺ຖສຫ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ຕເທກເທເສສຸ ອງຄຸລີສຸ ທຜ຺ຖພ຺ໂພ "ນ ກຸລ຺ຊມາໂນ ສພ຺ພໍ ຫຕ຺ຖໍ ມຸເຂ ປກ຺ຂິປີສ຺ສາມີ"ຕິອາທີສຸ (ປາຈີ។ ຝ໑໗) ວິຍ, ຕມຸປນິສ຺ສາຍ ຊີວນ຺ຕີຕິ ມຸຫ຺ທີກາ។ ເຕນາຫ "ຫຕ຺ຖມຸຫ຺ທາຍາ"ຕິອາທີ។

ອຍກາໂຣ ກມ຺ມາຣກາຣໂກ។ ທນ຺ຕກາໂຣ ກມກາໂຣ។ ຈິຕ຺ຕກາໂຣ ເລປຈິຕ຺ຕກາໂຣ។ ອາທີ-ສຫ຺ເທນ ໂກຜ຺ຜກເລຂກວິລິວ ກາໂຣຜ຺ຖກກາຣທາຣຸກາຣາທີນໍ ສງຄໂຫ។ ທິຜ຺ເຖວ ຂມ຺ເມຕິ ອີມສ຺ມີເຍວ ອຕ຺ຕກາເວ។ ກຣຕນິປ຺ຜາທນວເສນ ທສ຺ເສຕ຺ວາ។ ສນ຺ທິຜ຺ຖິກເມວາຕິ ອສມ຺ປຣາຍິກຕາຍ ສາມໍ ທຜ຺ຖພ຺ພໍ, ສຍມນຸກວິຕພ຺ພໍ ອຕ຺ຕປຈ຺ຈກ຺ຂນ຺ຕີ ອຕ຺ໂຖ។ ອຸປຊີວນ຺ຕີຕິ ອຸປນິສ຺ສາຍ ຊີວນ຺ຕີ។ ສຸຂິຕນ຺ຕີ ສຸຂປ຺ປຕ຺ຕໍ។ ຖາມພລູເປຕກາໂວວ ປີຕນນ຺ຕີ ອາຫ "ປີຕິຕໍ ຖາມພລູເປຕ"ນ຺ຕີ។ ອຸປຣີຕີ ເທວໂລເກ។ ຕຖາ ອຸທ຺ຂນ຺ຕີປີ។ ໂສ ທີ ມນຸສ຺ສໂລກໂຕ ອຸປຣິໂມ។ ອຄ຺ຄໍ ວິຍາຕິ ອຄ຺ຄໍ, ຜລໍ។ "ກມ຺ມສ຺ສ ກຕຕ຺ຕາ ຜລສ຺ສ ນິພ຺ພຕ຺ຕນໂຕ ຕໍ ກມ຺ມສ຺ສ ອຄ຺ຄິສິຂາ ວິຍ ໂຫຕີ"ຕິ ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອປີຈ ສຄ຺ຄນ຺ຕີ ອຸຕ຺ຕມໍ, ຜລໍ។ ສຄ຺ຄນ຺ຕີ ສຸຜ຺ຖຸ ອຄ຺ຄໍ, ຣູປສຫ຺ທາ ທີທສວິຂໍ ອຕ຺ຕໂນ ຜລໍ ນິປ຺ຜາເທຕຸໍ ອຣຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ສຸອຄ຺ຄິກາວ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ ໂສວຄ຺ຄິກາ, ທກ຺ຂິຕາສຫ຺ທາເປກ຺ຂາຍ ຈ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອິຕ຺ຖີລິງຄນິຫ຺ເທໂສ។ ສຸໂຂຕິ ສຸຂູປາໂຍ ອິຜ຺ໂຖ ກນ຺ໂຕ។ ອຄ຺ເຄຕິ ອຸລຸອາເຣ។ ອຕ຺ຕນາ ປຣິກ຺ລ຺ຊິຕພ຺ພໍ ພາທີຣໍ ຣູປໍ, ອຕ຺ຕໂນ ວຕ຺ຕໂປກ຺ຂຣຕາ ວຕ຺ໂຕຕິ ອຍເມເຕສໍ ວິເສໂສ។ ທກ຺ຂນ຺ຕີ ວຓ຺ຍນ຺ຕີ ເອຕາຍາຕິ ທກ຺ຂິຕາ, ປຣິຈ຺ຈາຄມຍໍ ປຸລ຺ລນ຺ຕີ ອາຫ "ທກ຺ຂິຕໍ ທານ"ນ຺ຕີ។

ມຄ຺ໂຄ ສາມລ຺ລໍ ສມິຕປາປສງຂາຕສ຺ສ ສມຕສ຺ສ ກາໂວຕິ ກຕ຺ວາ, ຕສ຺ສ ວິປາກຕ຺ຕາ ອຣິຍຜລໍ ສາມລ຺ລຜລໍ។"ຍຖາຫາ"ຕິ ອາທີນາ ມຫາວຄ຺ຄສໍຍຸຕ຺ຕປາລຸອິວເສນ ຕທຕ຺ຖໍ ສາເຂຕິ។ ຕໍ ເອສ ຣາຊາ ນ ຊານາຕິ ອຣິຍຂມ຺ມສ຺ສ ອໂກວິທຕາຍ។ ຍສ຺ມາ ປເນສ "ທາສກສ຺ສກາທີກູຕານໍ ປພ຺ພຊິຕານໍ ໂລກໂຕ ອກິວາທນາທີລາໂກ ສນ຺ທິຜ຺ຖິກໍ ສາມລ຺ລຜລໍ ນາມາ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ "ອຕ຺ຖີ ນຸ ໂຂ ໂກຈິ ສມໂຕ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ວາ ອີທີສມຕ຺ຖໍ ຊານນ຺ໂຕ"ຕິ ວິມໍສນ຺ໂຕ ປູຣຕາທີເກ ປຸຈ຺ຂິຕ຺ວາ ເຕສໍ ກຖາຍ ອນຂິຄຕວິຕ຺ໂຕ ກຄວນ຺ຕມ຺ປີ ເອຕມຕ຺ຖໍ ປຸຈ຺ຂິ។ ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕໍ "ທາສກສ຺ສໂກປມໍ ສນ຺ຂາຍ ປຸຈ຺ຉຕີ"ຕິ។

ຣາຊາມຈ຺ຈາຕິ ຣາຊກຸລສມ຺ທາຄຕາ ອມຈ຺ຈາ, ອນຸຍຸຕ຺ຕກຣາຊາໂນ ເຈວ ອມຈ຺ຈາ ຈາຕິປີ ອຕ຺ໂຖ។ ກຕ຺ຫປກ຺ຂນ຺ຕີ ຍຖາປຸຈ຺ຂິ ເຕ ອຕ຺ເຖ ລພ຺ກມານທິຜ຺ຖິຄຕູປສໍທີຕໍ ສໍກິເລສປກ຺ຂໍ។ ສຸກ຺ກປກ຺ຂນ຺ຕີ ຕພ຺ພິຂຸຣໍ ອຸປຣີ ສຸຕ຺ຕາຄຕໍ ໂວທານປກ຺ຂໍ។ ສມຕໂກລາ ຫລນ຺ຕີ ສມຕໂກຕູຫລໍ ຕໍ ຕໍ ສມຕວາທານໍ ອລ຺ລມລ຺ລວິໂຣຂໍ។ ສມຕກຕ຺ໜນນ຺ຕີ ເຕເນວ ວິໂຣເຂນ "ເອວໍວາທີນໍ ເຕສໍ ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ອຍໍ ໂທໂສ, ເອວໍວາທີນໍ ເຕສໍ ອຍໍ ໂທໂສ"ຕິ ເອວໍ ຕໍ ຕໍ ວາທສ຺ສ ປຣິກາສນໍ។ ອິສ຺ສຣານຸວຕ຺ຕໂກ ທີ ໂລ ໂກຕິ ຂມ຺ມຕາທສ຺ສເນນ ຕທຕ຺ຖສມຕ຺ຖນໍ។ ອຕ຺ຕໂນ ເທສນາໂກສລ຺ເລນ ຣລ຺ໂລ ກາຣໍ ກໂຣນ຺ໂຕ, ນ ຕທລ຺ເລນ ປຣວມ຺ກ ນາທີກາຣເຕນ។

໑໖໔໚ ນຸ-ສທ຺ໂທ ວິຍ ໂນ-ສທ຺ໂທປິ ປຸຈ຺ຉາຍໍ ນິປາໂຕຕິ ອາຫ ‘‘ອກິຊານາສີ ນູ’’ຕິ໚ ອຍຌ຺ຈາຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ-ສທ຺ໂທ ນ ເກວລໍ ອກິຊານາສີປເທເນວ, ອຖ ໂຂ ‘‘ປຸຈ຺ຉິຕາ’’ຕິ ປເທນ ຈາຕິ ສມຸຈ຺ຈຍຕ຺ໂຖ໚ ກາຖໍ ໂຍເຊຕພ຺ໂພຕິ ອນຸໂຍຄມປເນຕິ ‘‘ອິທຌ຺ຫີ’’ຕິອາທິນາ໚ ປຸຈ຺ຉິຕາ ນູຕິ ປຸພ຺ເພ ປຸຈ຺ຉໍ ກຕ຺ຕາ ນຸ໚ ນໍ ປຸຜ຺ຊກາວນ຺ຕິ ຕາທິສໍ ປຸຈ຺ຉິຕກາວໍ ອກິຊານາສີ ນຸ໚ ນ ເຕ ສມ຺ມຸຜ຺ຊນ຺ຕິ ຕວ ນ ປມຸຜ຺ຊໍ ວຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ອຜາສຸກກາໂວຕິ ຕຖາ ກາສເນນ ອສຸຂກາໂວ໚ ປຕ຺ທິຕປຕິຣູປການນ຺ຕິ (ສາມໍ ວິຍ ອຕ຺ຕໂນ ສກ຺ການານໍ ປຕ຺ທິຕການສານໍ) ອາມໍ ວິຍ ປກ຺ການໍ ປຕ຺ທິຕາ ກາສານໍ໚ (ທີ໚ ນິ໚ ຜີ໚ ໑໚໑໖໖) ປາລຸອິປທອຕ຺ຖພ຺ຍຌ຺ຊເນສູຕິ ປາລຸອິສຽຂາເຕ ປເທ, ຕທຕ຺ເຖ ຕປ຺ປຣິຍາປນ຺ນກ຺ຂເຣ ຈ, ວາກ຺ຍປຣິຍາໂຍ ວາ ພ຺ຍຌ຺ຊນສທ຺ໂທ ‘‘ອກ຺ຂຣໍ ປທໍ ພ຺ຍຌ຺ຊນ’’ນ຺ຕິອາທີສຸ (ເນຕ຺ຕິ໚ ໔໗) ວິຍ໚ ກຄວໂຕ ຣູປໍ ສກາໂວ ວິຍ ຣູປມສ຺ສາຕິ ກຄວນ຺ຕຣູໂປ, ກຄວາ ວິຍ ເອກນ຺ຕປຕ຺ທິໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ໚

ປູຣຕາກສ຺ສປວາທວຕ຺ຕນາ

໑໖໔໚ເອກມິທາຫນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອິທນ຺ຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ, ເອກໍ ສມຍມິຈ຺ເຈວ ອຕ຺ໂຖ໚ ສມ຺ໂມເທຕິ ສມ຺ໂມທນໍ ກໂຣຕິຕິ ສມ຺ໂມທນີຍໍ໚ ອນີຍສທ຺ໂທ ຫິ ພຫຸລາ ກຕ຺ວຕ຺ຖາກິຌາຍໂກ ຍຖາ ‘‘ນິຍ຺ຍານິກາ’’ຕິ, (ຌ໚ ສ໚ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕທຸກມາຕິກາ ໙ກ) ສມ຺ໂມທນໍ ວາ ຊເນຕິຕິ ສມ຺ໂມທນີຍໍ ຕທຸຌິຕວເສນ໚ ສຣິຕພ຺ພນ຺ຕິ ສາຣຕີຍໍ, ສຣຕາສ຺ສ ອນຸຈ຺ຉວິກນ຺ຕິ ວາ ສາຣຕີຍໍ, ເອຕມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ສມ຺ໂມທຊນກໍ ສຣິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ສຣິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກນ຺ຕິ ຈ ສຣຕານຸຈ຺ຉວິກນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ໚

໑໖໖໚ສຫຕ຺ຖາຕິ ສຫຕ຺ເຖເນວ, ເຕນ ສຸທ຺ຌກຕ຺ຕາຣໍ ທສ຺ເສຕິ, ອາຓຕ຺ຕິຍາຕິ ປນ ເຫຕຸກຕ຺ຕາຣໍ, ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍຖາວຣາທໂຍປິ ອິຌ ສຫຕ຺ຖ ກຣເຕເນວ ສຽຄຫິຕາ໚ ຫຕ຺ຖາທີນີຕິ ຫຕ຺ຖປາທກຕ຺ຕນາສາທີນິ໚ ປຈນໍ ທຫນໍ ວິພາຌນນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ທຕ຺ເໜນ ອຸປ຺ປີລຸເອນ຺ຕສ຺ສາ’’ຕິ໚ ປປຌ຺ຈສູທນີຍໍ ນາມ ມຊ຺ຊິມາຄມຜ຺ຊກຖາຍໍ ປນ ‘‘ປຈໂຕ’’ຕິ ເອຕສ຺ສ ‘‘ຕຊ຺ເຊນ຺ຕສ຺ສ ວາ’’ຕິ (ມ໚ ນິ໚ ອຜ຺ຊ໚ ໖໚໙ກ) ທຸຕິໂຍປິ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ, ອິຌ ປນ ຕຊ຺ຊນໍ, ປຣິກາສນຌ຺ຈ ທຕ຺ເໜນ ສຽຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ທຕ຺ເໜນ ອຸປ຺ປີລຸເອນ຺ຕສ຺ສ ອິຈ຺ເຈວ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ (ທີ໚ ນິ໚ ຜີ໚ ໑໚໑໖໖) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຌຸນາ ປນ ໂປຕ຺ຖເກສຸ ‘‘ຕຊ຺ເຊນ຺ຕສ຺ສ ວາ’’ຕິ ປາໂຖປິ ພຫຸໂສ ທິສ຺ສຕິ໚ ໂສກນ຺ຕິ ໂສກກາຣຕໍ, ໂສຈນນ຺ຕິປິ ຍຸຊ຺ຊຕິ ກາຣຕສມ຺ປາທເນນ ຜລສ຺ສປິ ກຕ຺ຕພ຺ພໂຕ໚ ປເຣຫີຕິ ອຕ຺ຕໂນ ວຈນກເຣຫິ ກມ຺ມກູເຕຫີ໚ ຜນ຺ທໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ປຣສ຺ສ ຜນ຺ທນວເສນ ສຸທ຺ຌກຕ຺ຕຸຕ຺ໂຖ ນ ລພ຺ກຕິ, ອຖ ໂຂ ອຕ຺ຕໂນ ຜນ຺ທນວເສເນວາຕິ ອາຫ ‘‘ປຣໍ ຜນ຺ທນ຺ຕໍ ຜນ຺ທນກາເລ ສຍມ຺ປິ ຜນ຺ທໂຕ’’ຕິ, ອຕ຺ຕນາ ກເຕນ ປຣສ຺ສ ວິພາຌນປໂຍເຄນ ສຍມ຺ປິ ຜນ຺ທໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ‘‘ອຕິປາຕາປຍໂຕ’’ຕິ ປທໍ ສຸທ຺ຌກຕ຺ຕຣີ, ເຫຕຸກຕ຺ຕຣີ ຈ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ຫນ຺ຕສ຺ສາປິ ຫນາເປນ຺ຕສ຺ສາປີ’’ຕິ ອິມິນາ໚ ສພ຺ພຕ຺ຖາຕິ ‘‘ອາທິຍໂຕ’’ຕິອາທີສຸ໚ ກຣຕກາຣຕວເສນາຕິ ສຍໍກາຣປຣໍກາຣວເສນ໚

ໝຣກິຕ຺ຕິຍາ ອນ຺ໂຕ ຈ ພທິ ຈ ສນ຺ຌິ ໝຣສນ຺ຌິ໚ ກິຌ຺ຈິປິ ອເສເສຕ຺ວາ ນິຣວເສໂສ ໂລໂປ ວິລຸມ຺ປນໍ ນິລ຺ໂລໂປຕິ ອາຫ ‘‘ມຫາວິໂລປ’’ນ຺ຕິ໚ ເອກາຄາເຣ ນິຍຸຕ຺ໂຕ ວິໂລໂປ ເອກາຄາຣິໂກ໚ ເຕນາຫ ‘‘ເອກເມວ’’ຕິອາທິ໚ ‘‘ປຣິປນ຺ເຖ ຕິຜ຺ຊໂຕ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ອຈ຺ຉິນ຺ທນຕ຺ເຖເມວ ຕິຜ຺ຊຕີຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ປກຣຕໂຕ ສິທ຺ໂຌຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ອາຄຕາຄຕານ’’ນ຺ຕິອາທິນາ໚ ‘‘ປຣິໂຕ ສພ຺ພໂສ ປນ຺ເຖ ຫນນໍ ປຣິປນ຺ໂຖ’’ຕິ (ທີ໚ ນິ໚ ຜີ໚ ໑໚໑໖໖) ອຍມຕ຺ໂຖປິ ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ໂຕ໚ ກໂຣມິຕີ ສຌ຺ຍາຍາຕິ ສຌ຺ເຈຕນິກກາວມາຫ, ເຕເນຕໍ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ສຌ຺ຈິຈ຺ຈ ກໂຣໂຕປີ ນ ກຣີຍຕິ ນາມ, ປເຄວ ອສຌ຺ຈິຈ຺ຈາ’’ຕິ໚ ປາປໍ ນ ກຣີຍຕີຕິ ປຸພ຺ເພ ອສໂຕ ອຸປ຺ປາເທຕຸໍ ອສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍຕ຺ຕາ ປາປໍ ອກເຕເມວ ນາມ໚ ເຕນາຫ ‘‘ນຕ຺ຖິ ປາປ’’ນ຺ຕິ໚

ຍທິ ເອວໍ ກາຖໍ ສຕ຺ຕາ ປາເປ ປວຕ຺ຕນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ຕໂນ ວາເທ ປເຣຫິ ອາໂຣປີຕໍ ໂທສມປເນຕຸກາໂມ ປູຣໂຕ ອິມມຕ຺ຖມ຺ປິ ທສ຺ເສຕີຕິ ອາຫ ‘‘ສຕ຺ຕາ ປນາ’’ຕິອາທິ໚ ສຌ຺ຍາມຕ຺ຕເມຕໍ ‘‘ປາປໍ ກໂຣນ຺ຕີ’’ຕິ, ປາປໍ ປນ ນຕ຺ເຖວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ໚ ເອວໍ ກິຣສ຺ສ ໂຫຕິ – ອິເມສໍ ສຕ຺ຕານໍ ຫິໍສາທິກິຣິຍາ ອຕ຺ຕານໍ ນ ປາປຸຕາຕິ ຕສ຺ສ ນິຈ຺ຈຕາຍ ນິພ຺ພິກາຣຕ຺ຕາ, ສຣີຣໍ ປນ ອເຈຕນໍ ກຜ຺ຊກລິງຄຣູປມໍ, ຕສ຺ມິໍ ວິໂກປິເຕປີ ນ ກິຌ຺ຈິ ປາປນ຺ຕີ໚ ປຣິຍນ຺ໂຕ ວຸຈ຺ຈຕິ ເນມີ ປຣິໂຍສາເນ ຄິຕຕ຺ຕາ໚ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ອາຈຣິເຍນ ‘‘ນິສິຕຂຸຣມຍເນມິນາ’’ຕິ (ທີ໚ ນິ໚ ຜີ໚ ໑໚໑໖໖)໚ ທຸຕິຍວິກປ຺ເປ ຈກ຺ກປຣິໂຍສານເມວ ປຣິຍນ຺ໂຕ, ຂຸເຣນ ສທິໂສ ປຣິຍນ຺ໂຕ ຍສ຺ສາຕິ ຂຸຣປຣິຍນ຺ໂຕ໚ ຂຸຣຄ຺ຄຫເຕນ ເຈຕ຺ຖ ຂຸຣຌາຣາ ຄຫິຕາ ຕທວໂຣຌໂຕ໚ ປາລຸອິຍໍ ຈກ຺ເກນາຕິ ຈກ຺ກາກາຣກເຕນ ອາວຸຌວິເສເສນ໚ ຕໍ ມໍສຂລກຣຕສຽຂາຕໍ ນິທານໍ ກາຣຕໍ ຍສ຺ສາຕິ ຕໂຕນິທານໍ, ‘‘ປຈ຺ຈຕ຺ຕວຈນສ຺ສ ໂຕອາເທໂສ, ສມາເສ ຈສ຺ສ ໂລປາກາໂວ’’ຕິ (ປາຣາ໚ ອຜ຺ຊ໚ ໑໚໔໑) ອຜ຺ຊກຖາສຸ ວຸຕ຺ໂຕ໚ ‘‘ປຈ຺ຈຕ຺ຕຕ຺ເຖ ນິສ຺ສກ຺ກວຈນມ຺ປິ ຍຸຊ຺ຊຕີ’’ຕິ (ສາຣຕ຺ຖ໚ ຜີ໚ ປຖມມຫາສຽຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນາ) ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ໚ ‘‘ກາຣຕຕ຺ເຖ ນິປາຕສມຸທາໂຍ’’ຕິປີ ອກ຺ຂຣຈິນ຺ຕກາ໚

ຄງ຺ຄາຍ ທກ຺ຂິຓທິສາ ອປ຺ປຕິຣູປເທໂສ, ອຸຕ຺ຕຣທິສາ ປນ ປຕິຣູປເທໂສຕິ ອຘິປ຺ປາເຍນ “ທກ຺ຂິຓຎ຺ເຈ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຎ຺ຈ ເທສທິສາປເທເສນ ຕນ຺ນິວາສິໂນ ສນ຺ຘາຍາຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ “ທກ຺ຂິຓຕິເຣ”ຕິອາທິມາຫຯ ຫນນທານກິຣິຍາ ຫິ ຕທາຍຕ຺ຕາຯ ມຫາຍາຄນ຺ຕິ ມຫາວິຊິຕຣຎ຺ໂຎ ຍຎ຺ຎສທິສມ຺ປິ ມຫາຍາຄໍຯ ທມສທ຺ໂທ ອິນ຺ທ຺ຣິຍສໍວຣສ຺ສ, ອຸໂປສຖສີລສ຺ສ ຈ ວາຈໂກຕິ ອາຫ “ອິນ຺ທ຺ຣິຍທເມນ ອຸໂປສຖກມ຺ເມນາ”ຕິຯ ເກຈິ ປນ ອຸໂປສຖກມ຺ເມນາ’ຕິ ອິທໍ ອິນ຺ທ຺ຣິຍທມສ຺ສ ວິເສສນໍ, ຕສ຺ມາ ‘ອຸໂປສຖກມ຺ມຠູເຕນ ອິນ຺ທ຺ຣິຍທເມນາ’ຕິ” ອຕ຺ຖໍ ວທນ຺ຕິ, ຕທຍຸຕ຺ຕເມວ ຕທຸຠາຍຕ຺ຖວາຈກຕ຺ຕາ ທມສທ຺ທສ຺ສ, ອຕ຺ຖທ຺ວຍສ຺ສ ຈ ວິເສສວຸຕ຺ຕິໂຕຯ ອຘຸນາ ຫິ ກຕ຺ຖຈິ ໂປຕ຺ຖເກ ວາ-ສທ຺ໂທ, ຈ-ສທ຺ໂທປິ ທິສ຺ສຕິຯ ສີລສໍຍເມນາຕິ ຕທຎ຺ເຎນ ກາຍິກວາຈສິກສໍວເຣນຯ ສຈ຺ຈວຈເນນາຕິ ອໂມສວຊ຺ເຊນຯ ຕສ຺ສ ວິສໍ ວຈນໍ ໂລເກ ຄຣຸຕຣປຸຎ຺ຎສມ຺ມຕຠາວໂຕຯ ຍຖາ ຫິ ປາປຘມ຺ເມສຸ ມຸສາວາໂທ ຄຣຸຕໂຣ, ເອວໍ ປຸຎ຺ຎຘມ຺ເມສຸ ອໂມສວຊ຺ໂຊຯ ເຕນາຫ ຠຄວາ ອິຕິວຸຕ຺ຕເກ –

“ເອກຘມ຺ມໍ ອຕີຕສ຺ສ, ມຸສາວາທິສ຺ສ ຊນ຺ຕຸໂນ;

ວິຕິຓ຺ຓປຣໂລກສ຺ສ, ນຕ຺ຖິ ປາປໍ ອກາຣິຍ”ນ຺ຕິຯ (ອິຕິວຸຯ ໒໕);

ປວຕ຺ຕິຕິ ໂຍ ກໂຣຕິ, ຕສ຺ສ ສນ຺ຕາເນ ຜລຸປ຺ປາທປຈ຺ຈຍຠາເວນ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຯ ເອວຎ຺ຫິ “ນຕ຺ຖິ ກມ຺ມໍ, ນຕ຺ຖິ ກມ຺ມຜລ”ນ຺ຕິ ອກິຣິຍວາທສ຺ສ ປຣິປຸຓ຺ຓຕາຯ ສຕິ ຫິ ກມ຺ມຜເລ ກມ຺ມານມກິຣິຍຠາໂວ ກຖໍ ຠວິສ຺ສຕິຯ ສພ຺ພຖາປີຕິ “ກໂຣໂຕ”ຕິອາທິນາ ວຸຕ຺ເຕນ ສພ຺ພປ຺ປກາເຣນປີຯ

ລພ຺ຊນ຺ຕິ ລິກ຺ຈໍຯ ປາປປຸຎ຺ຎານໍ ກິຣິຍເມວ ປຏິກ຺ຂິປຕິ, ນ ຣຎ຺ຎາ ປຸຏ຺ຐໍ ສນ຺ທິຏ຺ຐິກໍ ສາມຎ຺ຎຜລໍ ພ຺ຍາກໂຣຕີຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ ອິທຎ຺ຫິ ອວຘາຣຓໍ ວິປາກປຏິກ຺ເຂປນິວຕ຺ຕນຕ຺ຖໍຯ ໂຍ ຫິ ກມ຺ມໍ ປຏິກ຺ຂິປຕິ, ເຕນ ອຕ຺ຖໂຕ ວິປາໂກປິ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ໂຕເຍວ ນາມ ໂຫຕິຯ ຕຖາ ຫິ ວກ຺ຂຕິ “ກມ຺ມໍ ປຏິພາຫນ຺ເຕນາປີ”ຕິອາທິ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໑໕໐-໑໕໔)ຯ

ປຏິຣາຊູຫິ ອນຠິຠວນິຍຠາເວນ ວິເສສໂຕ ຊິຕນ຺ຕິ ວິຊິຕໍ, ເອກສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎ ອາຓາປວຕ຺ຕິເທໂສຯ “ມາ ມຍ຺ຫໍ ວິຊິເຕ ວສຖາ”ຕິ ອປສາທນາ ປພ຺ພຊິຕສ຺ສ ປພ຺ພາຊນສງ຺ຂາຕາ ວິເຫຐນາເຍວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ວິເຫເຐຕພ຺ພ”ນ຺ຕິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ “ເອວເມຕ”ນ຺ຕິ ອຸປຘາຣຓໍ ສລ຺ລກ຺ຂຓໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫນໍ, ຕທມິນາ ປຏິກ຺ຂິປຕີຕິ ອາຫ “ສາຣໂຕ ອຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ”ຕິຯ ຕສ຺ສ ປນ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອທ຺ຘນິຍຠາວປາທນວເສນ ຈິຕ຺ເຕນ ສນ຺ຘາຣຓໍ ນິກ຺ກຸຊ຺ຊນໍ, ຕທມິນາ ປຏິກ຺ຂິປຕີຕິ ທສ຺ເສຕິ “ສາຣວເສເນວ…ເປ… ອຏ຺ຐເປນ຺ໂຕ”ຕິ ອິມິນາຯ ສາຣວເສເນວາຕິ ອຸຕ຺ຕມວເສເນວ, ອວິຕຖຕ຺ຕາ ວາ ປເຣຫິ ອນຸຈ຺ຈາລິໂຕ ຖິຣຠູໂຕ ອຕ຺ໂຖ ອເຜຄ຺ຄຸຠາເວນ ສາໂຣຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕໍວເສເນວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ນິສ຺ສຣຓນ຺ຕິ ວຏ຺ຏໂຕ ນິຍ຺ຍານໍຯ ປຣມຕ຺ໂຖຕິ ອວິປຣີຕຕ຺ໂຖ, ອຸຕ຺ຕມສ຺ສ ວາ ຎາຓສ຺ສາຣມ຺ມຓຠູໂຕ ອຕ຺ໂຖຯ ພ຺ຍຎ຺ຊນໍ ປນ ເຕນ ອຸຄ຺ຄຫີຕຎ຺ເຈວ ນິກ຺ກຸຊ຺ຊິຕຎ຺ຈ ຕຖາເຍວ ຠຄວໂຕ ສນ຺ຕິເກ ຠາສິຕຕ຺ຕາຯ

ມກ຺ຂລິໂຄສາລວາທວຓ຺ຓນາ

໑໖໘ຯອຸຠເຍນາຕິ ເຫຕຸປຈ຺ຈຍປຏິເສຘວຈເນນຯ “ວິຊ຺ຊມານເມວາ”ຕິ ອິມິນາ ສຠາວໂຕ ວິຊ຺ຊມານສ຺ເສວ ປຏິກ຺ຂິປເນ ຕສ຺ສ ອຎ຺ຎາຓເມວ ກາຣຓນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ສໍກິເລສປຈ຺ຈຍນ຺ຕິ ສໍກິລິສ຺ສນສ຺ສ ມລິນສ຺ສ ກາຣຓໍ ຯ ວິສຸທ຺ຘິປຈ຺ຈຍນ຺ຕິ ສໍກິເລສໂຕ ວິສຸທ຺ຘິຍາ ໂວທານສ຺ສ ປຈ຺ຈຍໍຯ ອຕ຺ຕກາເຣຕິ ປຈ຺ຈຕ຺ຕວຈນສ຺ສ ເອ-ກາຣວເສນ ປທສິທ຺ຘິ ຍຖາ “ວນປ຺ປຄຸມ຺ເພ ຍຖາ ຜຸສິຕຄ຺ເຄ”ຕິ, (ຂຸຯ ປາຯ ໑໓; ສຸຯ ນິຯ ໒໓໖) ປຈ຺ຈຕ຺ຕເຖ ວາ ຠຸມ຺ມວຈນໍ ຍຖາ “ອິທມ຺ປິສ຺ສ ໂຫຕິ ສີລສ຺ມິ”ນ຺ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໑໙໔), ຕເທວຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ “ອຕ຺ຕກາໂຣ”ຕິ ອິມິນາຯ ໂສ ຈ ເຕນ ເຕນ ສຕ຺ເຕນ ອຕ຺ຕນາ ກາຕພ຺ພກມ຺ມໍ, ອຕ຺ຕນາ ນິປ຺ຜາເທຕພ຺ພປໂຍໂຄ ວາຯ ເຕນາຫ “ເຍນາ”ຕິອາທິຯ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕນ຺ຕິ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິໍຯ ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ຕນາ ກຕກມ຺ມໍຯ ທຸຕິຍປເທນາຕິ “ນຕ຺ຖິ ປຣກາເຣ”ຕິ ປເທນຯ ປຣກາໂຣ ຈ ນາມ ປຣສ຺ສ ວາຫສາ ອິຊ຺ຊນກປ຺ໂຍໂຄຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ຍໍ ປຣກາຣ”ນ຺ຕິອາທິຯ ໂອວາທານຸສາສນິນ຺ຕິ ໂອວາທຠູຕມນຸສາສນິໍ, ປຖມໍ ວາ ໂອວາໂທ, ປຈ຺ຉາ ອນຸສາສນີຯ “ປຣກາຣ”ນ຺ຕິ ປທສ຺ສ ອຸປລກ຺ຂຓວເສນ ອຕ຺ຖທສ຺ສນຎ຺ເຈຕໍ, ໂລກຸຕ຺ຕຣຘມ຺ເມ ປຣກາຣາວສ຺ສໂຍ ນຕ຺ຖີຕິ ອາຫ “ຐເປຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕ”ນ຺ຕິຯ ອຕ຺ເຖເວສ ໂລກິຍຘມ຺ເມ ຍຖາ ຕໍ ອມ຺ຫາກໍ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ອາລຸອາຣຸທເກ ນິສ຺ສາຍ ປຎ຺ຈາຠິຎ຺ຎາໂລກິຍສມາປຕ຺ຕິລາໂຠ, ຕຎ຺ຈ ປຈ຺ຉິມຠວິກມຫາສຕ຺ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ປຈ຺ເຈກໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສປິ ເອຕ຺ເຖວ ສງ຺ຄໂຫ ເຕສມ຺ປີ ຕທຠາວໂຕຯ ມນຸສ຺ສໂສກຄ຺ຍຕນ຺ຕິ ມນຸສ຺ເສສຸ

ສຸກຄກາວໍ່ຯ ເອວນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາເຣນ ກມ຺ມວາທສ຺ສ, ກິຣິຍວາທສ຺ສ ຈ ປ຺ຜິກ຺ຂິປເນນຯ ຊິນຈກ຺ເກຕິ ''ອຕ຺ຖິ ກິກ຺ຂເວ ກມ຺ມໍ່ ກຕ຺ທໍ່ ກຕ຺ຫວິປ່າກ''ນ຺ຕິອາທິ (ອຯ ນິຯ ໔໗໘໓໘) ນຍປ຺ປວຕ຺ເຕ ກມ຺ມານໍ່, ກມ຺ມຜລານຍ຺ຈ ອຕ຺ຖິຕາປຣິທີປເນ ພຸທ຺ຮສາສເນຯ ປ຺ຈຸຈນິກກຖນໍ່ ປ຺ຫາຣທານສທິສນ຺ຕິ ''ປ຺ຫາຣໍ່ ເທຕິ ນາມາ''ຕິຯ

ຍຖາວຸຕ຺ຕອຕ຺ຕກາຣປຣກາຣາກາວໂຕ ເອວ ສຕ຺ຕານໍ່ ປ຺ຈຸຈຕ຺ຕປຸ່ຣິສກາໂຣ ນາມ ໂກຈິ ນຕ຺ຖິຕິ ສນ຺ຮາຍ ''ນຕ຺ຖິປຸ່ຣິສກາເຣ''ຕິ ຕສ຺ສ ປ຺ຜິກ຺ຂິປນໍ່ ທສ຺ເສຕ຺ຸ ''ເຍນ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ່ຯ ''ເທວຕ຺ຕມ຺ປີ''ຕິອາທິນາ, ''ມນຸສ຺ສໂສາຄ຺ຍຕ''ນ຺ຕິອາທິນາ ຈ ວຸຕ຺ຕປ຺ປ ກາຣາຯ ''ພເລ ປ຺ຕິຍ຺ກິຕາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ວິຣິຍເມວິຮ ພລນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕ຺ຸ ''ວິຣິຍໍ່ ກຕ຺ວາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ່ຯ ສຕ຺ຕານຍ຺ຫີ ທິຍ຺ຖຮມ຺ ມິກສມ຺ປຣາຍິກ ນິພ຺ພານສມ຺ປຕ຺ຕິອາວຫໍ່ ວິຣິຍພລໍ່ ນຕ຺ຖິຕິ ໂສ ປ຺ຜິກ຺ຂິປ຺ຕິ, ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕຍ຺ເຈຕໍ່ ໂວທານິຍພລສ຺ສ ປ຺ຜິກ຺ຂິປ ນໍ່ ສໍ່ກິເລສິກສ຺ສາປີ ພລສ຺ສ ເຕນ ປ຺ຜິກ຺ຂິປນໂຕຯ ຍທິ ວິຣິຍາທີນິ ປຸ່ຣິສກາຣເວວຈນານິ, ອຖ ກສ຺ມາ ເຕສໍ່ ວິສຸ໋ ຄຫຕນ຺ຕິ ອາຫ ''ອິທໍ່ ໂນ ວິຣິເຍນາ''ຕິອາທີຯ ອິທໍ່ ໂນ ວິຣິເຍນາຕິ ອິທໍ່ ຜລໍ່ ອມ຺ຫາກໍ່ ວິຣິເຍນ ປວຕ຺ຕໍ່ຯ ປວຕ຺ຕວຈນປ຺ຜິກ຺ເຂປກຣຕາວ ເສນາຕິ ອຍ຺ເຍສໍ່ ປວຕ຺ຕໂວຫາຣວຈນສ຺ສ ປ຺ຜິກ຺ເຂປກຣຕາວເສນ ຯ ວິຣິຍຖາມປຣກ຺ກມສມ຺ພນ຺ຮເນນ ປວຕ຺ຕພລວາທີນໍ່ ວາທສ຺ສ ປ຺ຜິກ຺ເຂປກຣຕາວເສນ ''ນຕ຺ຖິ ພລ''ນ຺ຕິ ປ຺ທມິວ ສພ຺ພານິເປຕານິ ເຕນ ອາທີຍນ຺ຕີຕິ ອຮິປ຺ປາໂຍຯ ຕຍ຺ຈ ວຈນິຍຕ຺ຖ ໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ່, ວຈນຕ຺ຖໂຕ ປນ ຕສ຺ສາ ຕສ຺ສາ ກິຣິຍາຍ ອຸສ຺ສນ຺ນຍ຺ເຖນ ພລໍ່ຯ ສູຣວິຣກາວາວຫຍ຺ເຖນ ວິຣິຍໍ່ຯ ຕເທວ ທລຸ໋ຫກາວ ໂຕ, ໂປ໋ຣິສຮຸຣໍ່ ວຫນ຺ເຕນ ປວຕ຺ເຕຕພ຺ພໂຕ ຈ ປຸ່ຣິສຖາໂມຯ ປຣໍ່ ປຣໍ່ ຖານໍ່ ອກ຺ກມນວເສນ ປວຕ຺ຕິຍາ ປຸ່ຣິສປຣກ຺ກໂມຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ່ຯ

ຣູປ່າທີສຸ ສຕ຺ຕວິສຕ຺ຕຕາຍ ສຕ຺ຕາຯ ອສ຺ສສນປສ຺ສສນວເສນ ປວຕ຺ຕິຍາ ປ່າຕນໂຕ ປ່າຕາຕິ ອິມິນາ ອຕ຺ເຖນ ສມາເນປີ ປ຺ທທ຺ວເຍ ເອກິນ຺ທ຺ຣິຍາທິວເສນ ປ່າເຕ ວິກຊິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕໂຕ ວິເສສໍ່ ກຕ຺ວາ ເອສ ວທຕີຕິ ອາຫ ''ເອກິນ຺ທ຺ຣິໂຍ''ຕິອາທີຯ ກວນ຺ຕີຕິ ກູຕາຕິ ສຕ຺ຕປ່າຕປຣິຍາເຍປີ ສຕິ ອຕ຺ຫໂກສາທີສຸ ສມ຺ກວນຍ຺ເຖນ ຕໂຕ ວິເສສາວ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕາຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ອຕ຺ຫ...ເປ... ວທຕີ''ຕິ ອິມິນາຯ ວຕ຺ຖິໂກໂສ ຄພ຺ກາສໂຍຯ ຊີວນໂຕ ປ່າຕໍ່ ຮາເຣນ຺ໂຕ ວິຍ ວທ຺ຍນໂຕ ຊີວາຯ ເຕນາຫ ''ສາ ລິຍວາ''ຕິອາທີຯ ອາທີສທ຺ເທນ ວິຣຸລຸ໋ຫຮມ຺ມາ ຕິຕຣຸກ຺ຂາ ຄຫີຕາຯ ນຕ຺ຖິ ເອເຕສໍ່ ສໍ່ກິເລສວິສຸທ຺ຮີສຸ ວໂສ ສາມຕ຺ຖິຍນ຺ຕິ ອວ ສາຯ ຕຖາ ອພລາ ອວິຣິຍາຯ ເຕນາຫ ''ເຕສ''ນ຺ຕິອາທີຯ ນິຍຕາຕິ ນິຍມນາ, ອເຂຊ຺ຊສຸຕ຺ຕາວຸຕສ຺ສ ອເກຊ຺ຊມຕິໂນ ວິຍ ນິຍຕປ຺ປວຕ຺ຕິຕາຍ ຄຕິຊາຕິພນ຺ຮາປວຄ຺ຄວເສນ ນິຍາໂມຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕາສຸ ຕາສຸ ຊາຕີສຸຯ ຉນ຺ນໍ່ ອກິຊາຕີນໍ່ ສມ຺ພນ຺ຮີກູຕານໍ່ ຄມນໍ່ ສມວາເຍນ ສມາຄໂມຯ ສມ຺ພນ຺ຮີນິຣເປກ຺ໂຂປີ ກາວສທ຺ໂທ ສມ຺ພນ຺ຮີສທີໂຕ ວິຍ ປກຕິຍຕ຺ຖວາຈໂກຕິ ອາຫ ''ສກາໂວເຍວາ''ຕິ, ຍຖາ ກຕ຺ຍກສ຺ສ ຕິກ຺ຂຕາ, ກປີຕ຺ຖຜລາທີນໍ່ ປຣິມຕ຺ຫລຕາ, ມິຄປກ຺ຂີນໍ່ ວິຈິຕ຺ຕາກາຣຕາ ຈ, ເອວໍ່ ສພ຺ພສ຺ສາປີ ໂລກສ຺ສ ເຫຕຸປ຺ຈຸຈຍມນ຺ຕເຣນ ຕຖາ ຕຖາ ປຣິຕາໂມ ອກ຺ຕຕິໂມ ສກາໂວເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ່ ''ເຍນ''ຕິ ອາທີຯ ປຣິຕມນໍ່ ນານປ຺ປກາຣຕາປຕ຺ຕິຯ ເຍນາຕິ ສຕ຺ຕປ່າຕາທີນາຯ ຍຖາ ກວິຕພ຺ພໍ່, ຕເຖວາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຮຯ

ຉລຸອກິຊາຕີໂຍ ປຣໂຕ ວິຕ຺ຖາຣິຍິສ຺ສນ຺ຕິຯ ''ສຸຂຍ຺ຈ ທຸກ຺ຂຍ຺ຈ ປ຺ຜິສໍ່ເວເທນ຺ຕີ''ຕິ ວທນ຺ໂຕ ມກ຺ຂລີ ອທຸກ຺ຂມສຸຂກູມີ ສພ຺ເພນ ສພ຺ພໍ່ ນ ຊານາຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ່ ''ອຍ຺ຍາ ອທຸກ຺ຂມສຸຂກູມິ ນຕ຺ຖີຕິ ທສ຺ເສຕີ''ຕິຯ ອຍໍ່ ''ສຸຂຍ຺ຈ ທຸກ຺ຂຍ຺ຈ ປ຺ຜິສໍ່ເວເທນ຺ຕີ''ຕິ ວຈນໍ່ ກຣຕາເວນ ຄເຫຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕາ ອາຈຣິຍສ຺ສ ມຕີຯ ໂປ໋ຕ຺ຖເກສຸ ປນ ''ອຍ຺ຍາ ສຸຂທຸກ຺ຂກູມິ ນຕ຺ຖີຕິ ທສ຺ເສຕີ''ຕິ ອຍເມວ ປ່າໂຖ ທິຍ຺ໂຖ, ນ ''ອທຸກ຺ຂມສຸຂກູມີ''ຕິຯ ເອວໍ່ ສຕິ ''ຉສ຺ເວວາກິຊາຕີສູ''ຕິ ວຈນໍ່ ອຮິກຣຕາເວນ ຄເຫຕ຺ວາ ຉສ຺ ເອວ ອກິຊາ ຕີສຸ ສຸຂທຸກ຺ຂປ຺ຜິສໍ່ເວທນໍ່, ນ ເຕຫີ ອຍ຺ຍຕ຺ຖ, ຕາເຍວ ສຸຂທຸກ຺ຂກູມິ, ນ ຕທຍ຺ຍາຕິ ທສ຺ເສຕີຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ່ຯ ອຍ ເມວ ຈ ຍຸຕ຺ຕຕໂຣ ປ຺ຜິກ຺ເຂປີຕພ຺ພສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ກູມິວເສນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ຍທິ ຫິ ''ສຸຂຍ຺ຈ ທຸກ຺ຂຍ຺ຈ ປ຺ຜິສໍ່ເວເທນ຺ຕີ''ຕິ ວຈ ເນນ ປ຺ຜິກ຺ເຂປີຕພ຺ພສ຺ສ ທສ຺ສນໍ່ ສິຍາ, ອຖ ''ອຍ຺ຍາ ອທຸກ຺ຂມສຸຂາ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ທສ຺ເສຍ຺ຍ, ນ ''ອທຸກ຺ຂມສຸຂກູມີ''ຕິ ທສ຺ສນເຫຕຸວຈນສ຺ສ ກູມິອຕ຺ຖາກາວໂຕຯ ທສ຺ເສຕິ ເຈຕໍ່ ຕາສໍ່ ກູມິຍາ ອກາວເມວ, ເຕນ ວິຍ຺ຍາຍຕິ ອຍໍ່ ປ່າໂຖ, ອຍຍ຺ຈຕ຺ໂຖ ຍຸຕ຺ຕຕໂຣຕິຯ

ປມຸ໋ຂໂຍນີນນ຺ຕິ ມນຸສ຺ເສສຸ ຂຕ຺ຕິຍພ຺ຣາຫ຺ມຕາທິວເສນ, ຕິຣຈ຺ຉານາທີສຸ ສີຫພ຺ຍຄ຺ຆາທິວເສນ ປ຺ຮານໂຍນີນໍ່, ປ຺ຮານຕາ ເຈຕ຺ຖ ອຸຕ຺ຕມຕາຯ ເຕນາຫ ''ອຸຕ຺ຕມໂຍນີນ''ນ຺ຕິຯ ສຍ຺ຖິ ສຕານີຕິ ຉ ສຫສ຺ສານີຯ ''ປຍ຺ຈ ຈ ກມ຺ມຸໂນ ສຕານີ''ຕິ ປທສ຺ສ ອຕ຺ຖທສ຺ສນໍ່ ''ປຍ຺ຈ ກມ຺ມສຕານີ ຈາ''ຕີຯ ''ເອເສວ ນໂຍ''ຕິ ອິມິນາ ''ເກວລໍ່ ຕກ຺ກມຕ຺ຕເກນ ນິຣຕ຺ຖກໍ່ ທິຍ຺ຖິໍ່ ທີເປຕີ''ຕິ ອິມເມວຕ຺ຖມຕິທີສຕິຯ ເອຕ຺ຖ ຈ ''ຕກ຺ກມຕ຺ຕເກນາ''ຕິ ວທນ຺ໂຕ ຍສ຺ມາ ຕກ຺ກີກາ ອວສ຺ສຍກູຕຕຖຕ຺ຖຄ຺ຄຫຕອຽກຸສນຍມນ຺ຕເຣນ ນິຣຽກຸສຕາຍ ປຣິກປ຺ປນສ຺ສ ຍໍ່ ກິຍ຺ຈິ ອຕ຺ຕນາ ປຣິກປ຺ປີຕໍ່ ສາຣໂຕ ມຍ຺ຍ

ມານາ ຕເຖວ ອກິນິວິສ຺ສ ຕຕ຺ຖ ຈ ທິຏ຺ຠິຄາຫໍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ນ ເຕສໍ ທິຏ຺ຠິວຕ຺ຖຸສ຺ມິໍ ວິຓ຺ຓູຫິ ວິຈາຣຓາ ກາຕພ຺ພາຕິ
ອິມມ຺ສິປ຺ປາຍໍ ວິກາເວຕິ຺ ເກຈິຕິ ອຸຕ຺ຕຣວິຫາຣວາສີໂນ຺ ປຓ຺ຈິນ຺ທ຺ຣິຍວເສນາຕິ ຈກ຺ຂາທິປຓ຺ຈິນ຺ທ຺ຣິຍວເສນ຺ ເຕ ທິ
''ຈກ຺ຂຸໂສຕຆານຊິວ຺ຫາກາຍສງ຺ຂາຕານິ ອິມານິ ປຓ຺ຈິນ຺ທ຺ຣິຍານິ 'ປຓ຺ຈ ກມ຺ມານິ'ຕິ ຕິຕ຺ຖິຍາ ປຓ຺ຓເປນ຺ຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕິ ''ກາຍ
ວຈີມໂນກມ຺ມານີ ຈ 'ຕີຕິ ກມ຺ມານີ'ຕິ''຺ ກມ຺ມນ຺ຕິ ລທ຺ຆີຕິ ຕທຸກຍໍ ໂອລຸອາຣິກຕ຺ຕາ ປຣິປຸຕ຺ຕກມ຺ມນ຺ຕິ ລທ຺ຆີ຺ ມໂນກມ຺ມໍ
ອໂນລຸອາຣິກຕ຺ຕາ ອຸປຫ຺ຒກມ຺ມນ຺ຕິ ລທ຺ຆີຕິ ໂຍຊນາ຺ ''ທ຺ວາສຏ຺ຠິ ປຜິປທາ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ສກາວນິຣຸຕ຺ຕີ ອຊານນ຺ໂຕ
''ທ຺ວຏ຺ຠິປຜິປທາ''ຕິ ວທຕີຕິ ອາຫ ''ທ຺ວາສຏ຺ຠິ ປຜິປທາ''ຕິ຺ ສທ຺ທຣຈກາ ປນ ''ທ຺ວາສຏ຺ຠິຍາ ສໂລໂປ, ອຕ຺ຕມາ''ຕິ ວທນ຺
ຕິ, ຕທຍຸຕ຺ຕເມວ ສກາວນິຣຸຕ຺ຕິຍາ ໂຍຄໂຕ ອສີທ຺ຆຕ຺ຕາ ຺ ຍທິ ທີ ສາ ໂຍເຄນ ສີທ຺ຆາ ອສ຺ສ, ເອວໍ ສກາວນິຣຸຕ຺ຕິເຍວ ສິ
ຍາ, ຕຖາ ຈ ສຕິ ອາຈຣິຍານໍ ມເຕນ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕິ ວທນ຺ຕິ຺ ''ຈຸລ຺ລາສີຕິ ສຫສ຺ສານີ''ຕິອາທິກາ ປນ ອຓ຺ຓຕ຺ຣ ທິຏ຺ຠປໂຍຄາ
ສກາວນິຣຸຕ຺ຕິເຍວ຺ ທິສ຺ສຕິ ທີ ວິສຸທ຺ຆິມຄ຺ຄາທີສຸ –

''ຈຸລ຺ລາສີຕິ ສຫສ຺ສານີ, ກປ຺ປາ ຕິຏ຺ຠນ຺ຕິ ເຍ ມຣູ;

ນ ຕ຺ເວວ ເຕປີ ຕິຏ຺ຠນ຺ຕິ, ທ຺ວີຫິ ຈິຕ຺ເຕຫິ ສໂມຫິຕາ''ຕິ຺ (ວິສຸທ຺ຆີ຺ ໒຺໗໑໔; ມຫານິ຺ ໑໐, ໓໙);

ເອກສ຺ມິໍ ກປ຺ເປຕິ ຈຕຸນ຺ນມສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍກປ຺ປານໍ ອຓ຺ຓຕຣກູເຕ ເອກສ຺ມິໍ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍກປ຺ເປ຺ ຕຕ຺ຖາປີ ຈ ວິວຏ຺ຏຏ຺ຠາຍີສຓ຺ຓິ
ຕໍ ເອກເມວ ສນ຺ຆາຍ ''ທ຺ວຏ຺ຠນ຺ຕຣກປ຺ປາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ນ ທີ ໂສ ອສ຺ສຸຕສາສນຆມ຺ໂມ ອິຕເຣ ຊານາຕິ ພາຫິຣການມວິສຍຕ຺
ຕາ, ອຊານນ຺ໂຕ ເອວມາຫາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺

ອຸຣພ຺ເກ ທນນ຺ຕິ, ທນ຺ຕ຺ວາ ວາ ຊີວິຕໍ ກປ຺ເປນ຺ຕີຕິ ໂອຣພ຺ກິກາ຺ ເອສ ນໂຍ ສາກຸຕິກາທີສຸປີ຺ ລຸທ຺ທາຕິ ວຸຕ຺ຕາວເສສກາ ເຍ
ເກຈິ ຈາຕຸປ຺ປທຊີວິກາ ເນສາທາ຺ ມາຄວິກປທສ຺ມິໍ ໂຣຫິຕາທິມິຄຊາຕິເຍວ ຄທິຕາ຺ ພນ຺ຆນາຄາເຣ ນິໂຍຊນ຺ຕີຕິ ພນ຺ຆ
ນາຄາຣິກາ຺ ກຸຣູຣກມ຺ມນ຺ຕາຕິ ທາຣຸຕກມ຺ມນ຺ຕາ຺ ອຍໍ ສພ຺ໂພປີ ກຕ຺ທກມ຺ມປສຸຕາຍ ກຕ຺ທາກິຊາຕີຕິ ວທຕິ ກຕ຺ທສ຺ສ
ຆມ຺ມສ຺ສ ອກິຊາຕິ ອພ຺ກຸປ຺ປຕ຺ຕິ ຍສ຺ສາຕິ ກຕ຺ວາ຺ ກິກ຺ຂູຕິ ພຸທ຺ຆສາສເນ ກິກ຺ຂ຺ູ ກຕ຺ຜເກຕິ ຓນ຺ທຣາເຄ຺ ສຓ຺ໂຓຄວເສນ
ເຕສໍ ປກ຺ຂິປນໍ຺ ກຕ຺ຜກສທິສຓນ຺ທຣາເຄນ ສຓ຺ຓຸຕ຺ຕາ ກຸຓ຺ຊນ຺ຕີຕິ ທີ ອສິປ຺ປາເຍນ ''ກຕ຺ຜເກ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ກສ຺
ມາຕິ ເຈ? ຍສ຺ມາ ''ເຕ ປຕິຕປຕິເຕ ປຈ຺ຈເຍ ປຜິເສວນ຺ຕີ''ຕິ ຕສ຺ສ ມິຈ຺ຓາຄາໂຫ, ຕສ຺ມາ ຓາຍລທ຺ເຆປີ ປຈ຺ຈເຍ ກຸຓ຺ຊມານາ
ອາຊີວກສມຍສ຺ສ ວິໂລມຄາຫີຕາຍ ປຈ຺ຈເຍສຸ ກຕ຺ຜເກ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຂາທນ຺ຕິ ນາມາຕິ ວທຕິ ກຕ຺ຜກວຸຕ຺ຕິກາຕິ ກຕ຺ຜເກນ
ຍຖາວຸຕ຺ເຕນ ສທ ຊີວິກາ຺ ອຍຓ຺ທີສ຺ສ ປາລຸອິເຍວາຕີ ອຍໍ ມກ຺ຂລິສ຺ສ ວາທທີປນາ ອຕ຺ຕນາ ຣຈິຕາ ປາລຸອິເຍວາຕີ
ຍຖາວຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ສມຕ຺ເຖຕິ຺ ກຕ຺ຜກວຸຕ຺ຕິກາ ເອວ ນາມ ເອເກ ອປເຣ ປພ຺ພຊິຕາ ພາຫິຣກາ ສນ຺ຕີ, ເຕ ນີລາກິຊາຕີຕິ ວທຕີ
ຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ເຕ ທີ ສວິເສສໍ ອຕ຺ຕກິລມຖານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ຕາ຺ ຕຖາ ທີ ເຕ ກຕ຺ຜເກ ວຕ຺ຕນ຺ຕາ ວິຍ ກວນ຺ຕີຕິ ກຕ຺ຜກວຸຕ຺ຕິກາ
ຕິ ວຸຕ຺ຕາ຺ ນີລສ຺ສ ຆມ຺ມສ຺ສ ອກິຊາຕິ ຍສ຺ສາຕິ ນີລາກິຊາຕີ຺ ເອວມິຕເຣສຸປີ຺

ອມ຺ຫາກໍ ສຓ຺ໂຓຊນຄຕ຺ໂຄ ນຕ຺ຖີຕິ ວາທີໂນ ພາຫິຣປພ຺ພຊິຕາ ນີຄຕ຺ຓາ຺ ເອກເມວ ສາຜກໍ ປຣິທທນ຺ຕາ ເອກສາຜກາ຺
ກຕ຺ຫໂຕ ປຣິສຸທ຺ໂຆ ນີໂລ, ຕໂຕ ປນ ໂລຫິໂຕຕິອາທີນາ ຍຖາກ຺ກມໍ ຕສ຺ສ ປຣິສຸທ຺ຆໍ ວາທໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ອິເມ ກີຣາ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺
ຕໍ຺ ປຕ຺ຫຣຕຣາຕີ ກຸຓ຺ຊນທານປຜິກ຺ເຂປາທິວຕສມາໂຍເຄນ ປຣິສຸທ຺ຆຕຣາ ກຕ຺ຫນີລມຸປາທາຍ ໂລຫິຕສ຺ສາປີ ປຣິ
ສຸທ຺ຆກາເວນ ວຕ຺ຕພ຺ພໂຕ຺ ໂອທາຕວສນາຕີ ໂອທາຕວຕ຺ຖປຣິທທນາ຺ ອເຈລກສາວກາຕີ ອາຊີວກສາວກກູຕາ຺ ເຕ ກີຣ ອາ
ຊີວກລທ຺ຆິຍາ ວິສຸທ຺ຆຈິຕ຺ຕຕາຍ ນິຄຕ຺ເຄທິປີ ປຕ຺ຫຣຕຣາ ຫລິທ຺ທາການມ຺ປີ ປຸຣິເມ ອຸປາທາຍ ປຣິສຸທ຺ຆກາວປ຺ປຕ຺ຕິໂຕ຺
''ເອວ''ນ຺ຕິອາທີນາ ຕສ຺ສ ຓນ຺ທາຄມນໍ ທສ຺ເສຕິ຺ ນນ຺ທາທີນໍ ສາວກກູຕາ ປພ຺ພຊິຕາ ອາຊີວກາ຺ ຕຖາ ອາຊີວກິນີໂຍ຺ ນນ຺
ທາທໂຍ ກີຣ ຕຖາຣູປໍ ອາຊີວກປຜິປຕ຺ຕີ ອຸກ຺ກໍສໍ ປາເປຕ຺ວາ ຄິຕາ, ຕສ຺ມາ ນີຄຕ຺ເຄທິ ອາຊີວກສາວເກທິ ປພ຺ພຊິເຕທິ
ປຕ຺ຫຣຕຣາ ວຸຕ຺ຕາ ປຣມສຸກ຺ກາກິຊາຕີຕິ ອຍໍ ຕສ຺ສ ລທ຺ຆີ຺

ປຸຣິສກູມິໂຍຕີ ປຆານນິທ຺ເທໂສ຺ ອິຕ຺ຖີນມ຺ປີ ເທຕາ ກູມິໂຍ ເອສ ອິຈ຺ຓເຕວ຺ ສຕ຺ຕ ທິວເສຕີ ອຈ຺ຈນ຺ຕສຓ຺ໂຓຄວຈນໍ,
ເອຕ຺ຕກມ຺ປີ ມນ຺ທາ ໂມມູທາຕິ຺ ສມ຺ພາຆຏ຺ຠານໂຕຕິ ມາຕຸກຸຈ຺ຉີ ສນ຺ຆາຍາຫ຺ ໂຣທນ຺ຕິ ເຈວ ວິຣວນ຺ຕິ ຈ ຕມນຸສ຺ສຣິຕ຺ວາ຺
ເຂທນໍ, ກິລຸອນຓ຺ຈ ຂິຫ຺ຫາສທ຺ເທເນວ ສງ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຂິຫ຺ຫາກູມິ ວຸຕ຺ຕາ຺ ປທສ຺ສ ນິກ຺ຂິປນໍ ປທນິກ຺ຂິປນໍ຺ ຍທາ ຕຖາ ປທໍ
ນິກ຺ຂິປິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ, ຕທາ ປທວີມໍສກູມິ ນາມາຕິ ກາໂວ຺ ວຕາວຕສ຺ສ ຊານນກາເລ຺ ກິກ຺ຂຸ ຈ ປນ຺ນໂກຕິອາທີປີ ເຕສໍ ພາຫິຣ

ກາມໍ ປາລຸອິເຍວຯ ຕຕ຺ຖ ປ຺ນ຺ນໂກຕິ ກິກ຺ຂາຍ ວິຈຣຕໂກ, ເຕສໍ ວາ ປ຺ຜິປ຺ຕ຺ຕິຍາ ປ຺ຜິປ຺ນ຺ນໂກຯ ຊິໂນຕິ ຊິຕ຺ໂຕ ຊຣາວເສນ ຫີນສາຕ຺ໂກ, ອຕ຺ຕໂນ ວາ ປ຺ຜິປ຺ຕ຺ຕິຍາ ປ຺ຜິປກ຺ຂໍ ຊິນິຕ຺ວາ ຄິໂຕຯ ໂສ ກິຣ ຕຖາກູໂຕ ສມ຺ມມ຺ປິ ກສ຺ສຈິ ນ ກເຖສິຯ ເຕນາຫ "ນ ກິລ຺ຈິ ອາຫາ"ຕິຯ ໂອຜ຺ຖວທນາທິວິປ຺ປກາເຣ ກເຕປິ ຂມນວເສນ ນ ກິລ຺ຈິ ກເຖຕີຕິປິ ວທນ຺ຕິຯ ອລາກິນ຺ຕິ "ໂສ ນ ກຸມ຺ ກິມຸຂາ ປ຺ຜິຄຸຄຕ຺ຫາຕິ"ຕິອາທີນາ ນເຍນ ມຫາສີຫນາທສຸຕ຺ເຕ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໓໒໔; ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໕໔) ວຸຕ຺ຕອລາກເຫຕຸສມາ ໂຍເຄນ ອລາກີຯ ຕໂຕເຍວ ຊີຌຈ຺ຉາທຸພ຺ພລປ຺ເຣຕຕາຍ ສຍນປ຺ຣາຍນຜ຺ເຖນ ສມຕ຺ ປ຺ນ຺ນກູມີຕິ ວທຕິຯ

ອາຊີວວຸຕ຺ຕິສຕານີຕິ ສຕ຺ຕານມາຊີວກູຕານີ ຊີວິກາວຸຕ຺ຕິສຕານີຯ "ປ໌ຣິພ຺ພາຊກສຕານີ"ຕິ ວຸຈ຺ຈມາເນປິ ເຈສ ສກາວລິງຄມ ຊານນ຺ໂຕ "ປ໌ຣິພ຺ພາຊກສເຕ"ຕິ ວທຕິຯ ເອວມລ຺ເລສຸປິຯ ເຕນາຫ "ປ໌ຣິພ຺ພາຊກປ໌ພ຺ພຊ຺ຊາສຕານີ"ຕິຯ ນາຄກາວນໍ ນາຄມຕ຺ຫ ລໍ ຍຖາ "ມຫີສກມຕ຺ຫລ"ນ຺ຕິຯ ປ໌ຣມາຕຸອາທີ ຣໂຊຯ ປ໌ສຸຕຸຄຫເຕນ ເອລຸອກຊາຕິ ຄຫີຕາຯ ມິຄຸຄຫເຕນ ຣຸຣຸຄວຍາທີ ມິຄ ຊາຕິຯ ຄຕ຺ກິມ຺ຫີຕິ ຜລຸອຸມ຺ຫີ, ປ໌ພ຺ເພຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຈາຕຸມຫາຣາຊິກາທິພ຺ຣຫ຺ມກາຍິກາທິວເສນ, ເຕສລ຺ຈ ອນ຺ຕຣເກທວເສນ ພຫູ ເທວາຯ ຕຕ຺ຖ ຈາຕຸມຫາຣາຊິການໍ ເອກຈ຺ຈອນ຺ຕຣເກໂທ ມຫາສມຍສຸຕ຺ເຕນ (ທີຯ ນິຯ ໔ຯ໓໓໑) ທີເປ໌ຕພ຺ໂພຯ "ໂສ ປ໌ນາ"ຕິອາທີນາ ອຊານນ຺ໂຕ ປ໌ເນສ ພຫູ ເທເວປິ ສຕ຺ຕ ເອວ ວທຕີຕິ ຕສ຺ສ ອປ຺ປ໌ມາຕຕ໌ ທສ຺ເສຕິຯ ມນຸສ຺ສາປິ ອນນ຺ຕາຕິ ທີປ໌ເທສກຸລວໍສາຊີວາທີວິກາຄວເສນຯ ປີສາຈາ ເອວ ເປ໌ສາຈາ, ເຕ ອປ໌ຣເປ໌ຕາທິວເສນ ມຫນ຺ຕມຫນ຺ຕາ, ພຫຸຕຣາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ພາຫິຣກສມເຍ ປ໌ນ "ຉຫ຺ທນ຺ຕທຫມນ຺ທາກິນີໂຍ ກຸວາລຸອິຍມຸຈລິນ຺ທນາເມນ ໂວຫຣິຕາ"ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຜິຯ ໑ຯ໑໖໗) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ຄຕ຺ກິກາຕິ ປ໌ພ຺ພຄຕ຺ກິກາຯ ປ໌ພ຺ພຄຕ຺ກິມ຺ຫີ ທີ ປ໌ວຸຜສຫ຺ໂທຯ ມຫາປ໌ປາຕາຕິ ມຫາຕຜາຯ ປາຣິເສສນເຍນ ຊຸທ຺ທກປ໌ປາຕສ ຕານີຯ ເອວໍ ສຸປິເນສຸປິຯ "ມຫາກປ໌ປິໂນ"ຕິ ອິທໍ "ມຫາກປ໌ປານ"ນ຺ຕິ ອຕ຺ຖໂຕ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ສທ຺ທໂຕ ປ໌ເນສ ອຊານນ຺ໂຕ ເອວໍ ວທຕີຕິ ນ ວິຈາຣຕກ຺ຂມໍຯ ຕຖາ "ຈຸລ຺ລາສີຕິ ສຕສຫສ຺ສານີ"ຕິ ອິທມ຺ປິຯ ໂສ ທີ "ຈຕຸຣາສີຕິ ສຕສຫສ຺ສານີ"ຕິ ວຕ຺ຕຸມສກ຺ ໂກນ຺ໂຕ ເອວໍ ວທຕິຯ ສທ຺ທຣຈກາ ປ໌ນ "ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ຕຸໂລໂປ໌, ຈສ຺ສ ຈຸ, ຣສ຺ສ ໂລ, ທ຺ວິຕ຺ຕລ຺ຈາ"ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ເອຕ຺ຕກາ ມ ຫາສຣາຕິ ເອຕປ຺ປ໌ມາຕວຕາ ມຫາສຣໂຕ, ສຕ຺ຕມຫາສຣໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ກິຣາຕິ ຕສ຺ສ ວາທານຸສ຺ສວເນ ນິປາໂຕຯ ປ໌ຕ຺ທີ ໂຕປິ...ເປ໌... ນ ຄຈ຺ຉຕິ, ກສ຺ມາ? ສຕ຺ຕານໍ ສໍສຣຕກາລສ຺ສ ນິຍຕກາວໂຕຯ

"ອເຈລກວເຕນ ວາ ອລ຺ເລນ ວາ ເຍນ ເກນຈິ"ຕິ ວຸຕ຺ຕມຕິທິສຕິ "ຕາທີເສເນວາ"ຕິ ອິມິນາຯ ຕໂປ໌ກມ຺ເມນາຕິ ຕປ໌ກຣເຕນຯ ເອຕ຺ຖາປິ "ຕາທີເສເນວາ"ຕິ ອຌິກາໂຣຯ ໂຍ...ເປ໌... ວິສຸຊ຺ຊຕິ, ໂສ ອປ໌ຣິປ໌ກ຺ກໍ ກມ຺ມໍ ປ໌ຣິປາເຈຕິ ນາມາຕິ ໂຍຊນາຯ ອນ຺ຕຣາ ຕິ ຈຕຸຣາສີຕິມຫາກປ຺ປ໌ສຕສຫສ຺ສານມພ຺ການ຺ຕເຣຯ ຜຸສ຺ສ ຜຸສ຺ສາຕິ ປ໌ຕ຺ວາ ປ໌ຕ຺ວາຯ ວຸຕ຺ຕປ໌ຣິມາຕໍ ກາລນ຺ຕິ ຈຕຸຣາສີຕິມ ຫາກປ຺ປ໌ສຕສຫສ຺ສປ໌ມາຕໍ ກາລໍຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ອປ໌ຣິປ໌ກ຺ກໍ ສໍສຣຕນິມິຕ຺ຕໍ ກມ຺ມໍ ສີລາທີນາ ສີຌໍເຍວ ວິສຸທ຺ຌປ຺ປ໌ຕ຺ຕິ ຍາ ປ໌ຣິປາເຈຕິ ນາມຯ ປ໌ຣິປ໌ກ຺ກໍ ກມ຺ມໍ ຜຸສ຺ສ ຜຸສ຺ສ ກາເລນ ປ໌ຣິປ໌ກ຺ກກາວານາປາທເນນ ພ຺ຍນ຺ຕີ ວິຄມນໍ ກໂຣຕິ ນາມາຕິຯ ໂທເຕນາຕິ ປ໌ຣິມິນນໂທຕຕຸມ຺ເພນຯ ຣູປ໌ກວເສນຕ຺ໂຖ ລພ຺ກຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ມິຕໍ ວິຍາ"ຕິຯ ນ ຫາປ໌ນວທ຺ຒນໍ ປ໌ຕ຺ທີຕພາລວ ເສນາຕິ ທສ຺ເສຕິ "ນ ສໍສາໂຣ"ຕິອາທີນາຯ ວທ຺ຒນໍ ອຸກ຺ກໍໂສຯ ຫາປ໌ນໍ ອວກໍໂສຯ

ກຕສຸຕ຺ຕຄຸລຸເອຕິ ກຕສຸຕ຺ຕວຜ຺ຜິຍໍຯ ປ໌ເລຕີຕິ ປ໌ເຣຕິ ຍຖາ "ອກິສມ຺ປ໌ຣາໂຍ"ຕິ, (ມຫານິຯ ໖໙; ຈູລຸອນິຯ ໗໔; ປ໌ຜິຯ ມຯ ໓ຯ໔) ຣ-ກາຣສ຺ສ ປ໌ນ ລ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ ຍຖາ "ປ໌ລິພຸທ຺ໂຌ"ຕິ (ຈູລຸອນິຯ ໑໔; ມິຯ ປ໌ຯ ໓ຯ໖)ຯ ໂສ ຈ ຈຸຣາທິຄຕວເສນ ຄ ຕິຍນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ຄຈ຺ຉຕີ"ຕິຯ ອິມາຍ ອຸປ໌ມາຍ ເຈສ ສຕ຺ຕານໍ ສໍສາໂຣ ອນຸກ຺ກເມນ ຊີຍເຕວ, ນ ວທ຺ຒຕີ ປ໌ຣິຈ຺ຉິນ຺ນຣູປ໌ຕ຺ຕາຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ວິກາເວຕີຕິ ອາຫ "ສຸຕ຺ເຕ ຊີເຕ"ຕິອາທີຯ ຕຕ຺ເຖວາຕິ ຊີຍນຜ຺ຖາເນເຍວຯ

ອຊີຕເກສກມ຺ພລວາທວຕ຺ຕນາ

໑໗໑ຯທີນ຺ນນ຺ຕິ ເທຍ຺ຍສມ຺ມສີເສນ ທານເຈຕນາເຍວ ວຸຕ຺ຕາຯ ຕໍມຸເຂນ ຈ ຜລນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ "ທີນ຺ນສ຺ສ ຜລາກາວ"ນ຺ຕິ ອິມິ ນາຯ ທີນ຺ນລ຺ຫີ ມຸຂ຺ຍໂຕ ອນ຺ນາທິວຕ຺ຖຸ, ຕໍ ກຖເມສ ປ໌ຜິກ຺ຂິປິສ຺ສຕິ ຯ ເອສ ນໂຍ ຍິຜ຺ຖໍ ຫຸຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາປິຯ ສພ຺ພສາຊາຣຕໍ ມຫາທານໍ ມຫາຍາໂຄຯ ປາຫຸນກາເວນ ກຕ຺ຕພ຺ພສກ຺ກາໂຣ ປາຫຸນກສກ຺ກາໂຣຯ ຜລນ຺ຕິ ອານິສໍສຜລໍ, ນິສ຺ສນ຺ທຜລລ຺ຈຯ ວິ ປາໂກຕິ ສທິສຜລໍຯ ຈຕຸຣງຄສມນ຺ນາຄເຕ ທາເນ ຖານນ຺ຕຣາທິປ໌ຕ຺ຕິ ວິຍ ທີ ອານິສໍໂສ, ສງຂພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ທາເນ (ຊາຯ ໑ຯ໑໐ຯ໓໙) ຕາຕລາກມຕ຺ຕໍ ວິຍ ນິສ຺ສນ຺ໂທ, ປ໌ຜິສນ຺ຌິສງຂາຕໍ ສທິສຜລໍ ວິປາໂກຯ ອຍໍ ໂລໂກ, ປ໌ຣໂລໂກຕິ ຈ ກມ຺ມຸນາ

ລທ຺ຘພ຺ໂພ ວຸຕ຺ໂຕ ຜລາກາວເມວ ສນ຺ຘາຍ ປຏິກ຺ຂິປ຺ປໂຕ຺ ປຈ຺ຈກ຺ຂທິຜ຺ໂຖ ຫິ ໂລໂກ ກຖໍ ເຕນ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ສິຍາ຺ “ສພ຺ເພ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ ອຸຈ຺ຆິຊ຺ຊນ຺ຕີ”ຕິ ອິມິນາ ກາຣຕມາຫ, ຍຕ຺ຖ ຍຕ຺ຖ ກວໂຍນິອາທີສຸ ຖິຕາ ອິເມ ສຕ຺ຕາ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ ອຸຈ຺ຆິຊ຺ຊນ຺ຕິ, ນິຣຸທຍວິນາສວເສນ ວິນສ຺ສນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ເຕສູຕິ ມາຕາປິຕູສ຺ຸ ຜລາກາວເສເນວ ວທຕິ, ນ ມາຕາປິຕູນໍ, ນາປິ ເຕສຸ ອິທານິ ກຣິຍມານສກ຺ກາຣາສກ຺ກາຣານມກາວວເສນ ເຕສໍ ໂລເກ ປຈ຺ຈກ຺ຂຕ຺ຕາ຺ ປຸພ຺ພຸລຸອສ຺ສ ວິຍ ອິເມສໍ ສຕ຺ຕາ ນໍ ອຸປ຺ປາໂທ ນາມ ເກວໂລ, ນ ຈວິຕ຺ວາ ອາຄມນປຸພ຺ພໂກ ອຕ຺ຖີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ “ນຕ຺ຖິ ສຕ຺ຕາ ໂອປປາຕິກາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ “ຈວິຕ຺ວາ ອຸປປຊ຺ຊນກາ ສຕ຺ຕາ ນາມ ນຕ຺ຖີ”ຕິ຺ ສມເຕນ ນາມ ຍາຖາວໂຕ ຊານນ຺ເຕນ ກສ຺ສຈິ ອກເຖຕ຺ວາ ສຍ຺ຍ ເຕນ ກວິຕພ຺ພໍ, ອຍ຺ຍຖາ ອໂຫປຸຣິສິກາ ນາມ ສິຍາ຺ ກິຍ຺ຫີ ປໂຣ ປຣສ຺ສ ກຣິສ຺ສຕິ, ຕຖາ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ສມ຺ປາທນສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ອວສ຺ສໂຍ ເອວ ນ ສິຍາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ ອຸຈ຺ຆິຊ຺ຊນໂຕຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ສນ຺ຘາຍ “ເຍ ອິມຍ຺ຈ...ເປ... ປເວເທນ຺ຕີ”ຕິ ອາຫ຺ ອຍໍ ອຜ຺ຖກຖາວເສສໂກ ອຕ຺ໂຖ຺

ຈຕູສຸ ມຫາກູເຕສຸ ນິຍຸຕ຺ໂຕ ຈາຕຸມຫາກູຕິໂກ, ອຕ຺ຖມຕ຺ຕໂຕ ປນ ທສ຺ເສຕຸໍ “ຈຕຸມຫາກູຕມໂຍ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຍຖາ ຫິ ມຕ຺ຕິກາຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕໍ ກາຊນໍ ມຕ຺ຕິກາມຍໍ, ເອວມຍມ຺ປິ ຈຕູຫິ ມຫາກູເຕຫິ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ຈຕຸມຫາກູຕມໂຍຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ຺ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກປຖວີຘາ ຕູຕິ ສຕ຺ຕສນ຺ຕານຄຕາ ປຖວີຘາຕ຺ຸ ພາຫິຣປຖວີຘາຕຸນ຺ຕິ ພຫິທ຺ຘາ ມຫາປຖວີ, ເຕນ ປຖວິເຍວ ກາໂຍຕິ ທສ຺ເສຕິ຺ ອນຸຄຈ຺ຉ ຕີຕິ ອນຸພນ຺ຘຕິ຺ ອຸກເຍນາປີຕິ ປທທ຺ວເຍນປິ຺ ອຸເປຕິ ອຸປຄຈ຺ຉຕີຕິ ພາຫິຣປຖວີກາຍໂຕ ຕເທກເທສກູຕາ ປຖວີ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກກາວປຸປ຺ປຕ຺ຕິ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຕກາເວນ ສຕ຺ຖິຕາ, ສາ ຈ ມຫາປຖວີ ຌຍາທິຄຕປຖວີ ວິຍ ອິທານິ ຕເມວ ພາຫິຣໍ ປຖວີ ກາຍໍ ສມຸທາຍກູຕໍ ປຸນ ອຸເປຕິ ອຸປຄຈ຺ຉຕິ, ສພ຺ພໂສ ເຕນ ພາຫິຣປຖວີກາເຍນ ນິພ຺ພິເສສຕໍ ເອກີກາວເມວ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ອາປາທີສຸປິ ເອເສວ ນໂຍຕິ ເອຕ຺ຖ ປຊ຺ຊນ຺ເນນ ມຫາສມຸທ຺ທໂຕ ຄຫິຕອາໂປ ວິຍ ວສ຺ໂສທກກາເວນ ປຸນປິ ມຫາສມຸທ຺ທໍ, ສູ ຣິຍຣໍສິໂຕ ຄຫິໄຕນ຺ທຄ຺ຄິສາຍຂາຕເຕໂຊ ວິຍ ປຸນປິ ສູຣິຍຣໍສີ, ມຫາວາຍຸກ຺ຂນ຺ຘໂຕ ນິຄ຺ຄຕມຫາວາໂຕ ວິຍ ປຸນປິ ມຫາວາຍຸກ຺ ຂນ຺ຘໍ ອຸເປຕິ ອຸປຄຈ຺ຉຕີຕິ ປຣິກປ຺ປນາມຕ຺ເຕນ ທິຜ຺ຖິຄຕິກສ຺ສ ອຘິປ຺ປາໂຍ຺

ມນຈ຺ຉຜ຺ຖານິອິນ຺ທ຺ຣິຍານີຕິ ມນເມວ ຉຜ຺ຖໍ ເຍສໍ ຈກ຺ຂຸໂສຕຌານຊິວ຺ຫາກາຍານໍ, ຕານິ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານິ຺ ອາກາສໍ ປກ຺ຂນ຺ທນ຺ຕີ ເຕສໍ ວິສຍກາວາຕິ ວທນ຺ຕິ຺ ວິສຍິຄຫເຕນ ຫິ ວິສຍາປິ ຄຫິຕາ ເອວ ໂຫນ຺ຕີ຺ ກຖໍ ຄຕິຕາ ມຍ຺ຈປຍ຺ຈມາຕີ ອາຫ “ມຍ຺ໂຈ ເຈວ...ເປ... ອຕ຺ໂຖ”ຕິ຺ ອາລຸອາຫນໍ ສຸສານນ຺ຕິ ອຕ຺ຖໂຕ ເອກໍ຺ ຄຸຕາຄຸຕປທານີຕິ ຄຸຕໂທສໂກຜ຺ຖາສານີ຺ ສຣີຣເມວ ວາ ປ ທານິ ຕໍຕໍກີຣິຍາຍ ປຊ຺ຊິຕພ຺ພໂຕ຺ ປາຣາວຕປກ຺ຂິວຕ຺ຕານີຕິ ປາຣາວຕສ຺ສ ນາມ ປກ຺ຂິໂນ ວຕ຺ຕານິ຺ “ປາຣາ ວຕປກ຺ຂວຕ຺ຕານີ”ຕິ ປາໂຖ, ປາຣາວຕສກຸຕສ຺ສ ປຕ຺ຕວຕ຺ຕານີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ກສ຺ສມນ຺ຕາຕິ ຉາຣິກາປຣິຍນ຺ຕາ຺ ເຕນາຫ “ຉາ ຣິກາວສານເມວາ”ຕິ຺ ອາຫຸຕິສທ຺ເທເນຕ຺ຖ “ທິນ຺ນໍ ຍິຜ຺ຖໍ ຫຸຕ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕປ຺ປການໍ ທານໍ ສພ຺ພມ຺ປິ ຄຫິຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ “ປາ ຫຸນກສກ຺ກາຣາທິເກທໍ ທິນ຺ນທານ”ນ຺ຕິ ອິມິນາ, ວິຣູເປກເສສນິທ຺ເທໂສ ວາ ເອສ຺ ອຕ຺ໂຖຕິ ອຘິປ຺ປາຍໂຕ ອຕ຺ໂຖ ສທ຺ທໂຕ ຕສ຺ສ ອນຘິຄມິຕຕ຺ຕາ຺ ເອວມິທິເສສ຺ຸ ທພ຺ພນ຺ຕີ ມຸຍ຺ຫນ຺ຕີຕິ ທຕ຺ຕູ, ພາລປຸຄ຺ຄລາ, ເຕຫິ ທຕ຺ຕູຫິ຺ ກິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີຕິ ອາຫ “ພາລາ ເທນ຺ຕີ”ຕິອາທີ຺ ປາລຸອິຍໍ “ໂລໂກ ອຕ຺ຖີ”ຕິ ມຕິ ເຍສໍ ເຕ ອຕ຺ຖິກາ, “ອຕ຺ຖີ”ຕິ ເຈທໍ ເນປາຕິກປທໍ, ເຕສໍ ວາໂທ ອຕ຺ຖິກວາໂທ, ຕໍ ອຕ຺ຖິກວາທໍ຺

ຕຕ຺ຖາຕິ ເຕສຸ ຍຖາວຸຕ຺ເຕສຸ ຕີສຸ ມິຈ຺ຉາວາທີສ຺ຸ ກມ຺ມໍ ປຏິພາຫຕີ ອກີຣິຍວາທີກາວໂຕ຺ ວິປາກໍ ປຏິພາຫຕີ ສພ຺ເພນ ສພ຺ພໍ ອາຍຕີ ອຸປປຕ຺ຕິຍາ ປຏິກ຺ຂິປ຺ປໂຕ຺ ວິປາກນ຺ຕິ ຈ ອານິສໍສນິສ຺ສນ຺ທສທິສຜລວເສນ ຕິວິຘມ຺ປິ ວິປາກໍ຺ ອຸກຍໍ ປຏິພາຫຕີ ສພ຺ພໂສ ເຫຕຸປຏິເສຘເນເນວ ຜລສ຺ສາປິ ປຏິເສຘິຕຕ຺ຕາ຺ ອຸກຍນ຺ຕິ ຈ ກມ຺ມໍ ວິປາກມ຺ປິ຺ ໂສ ຫິ “ອເຫຕູ ອປ຺ປຈ຺ຈຍາ ສຕ຺ຕາ ສໍກິລິສ຺ສນ຺ຕິ, ວິສຸຊ຺ຊນ຺ຕິ ຈາ”ຕິ ວທນ຺ໂຕ ກມ຺ມສ຺ສ ວິຍ ວິປາກສ຺ສາປິ ສໍກິເລສວິສຸທ຺ຘີນໍ ປຈ຺ຈຍຕ຺ຕາກາວໂຊຕນໂຕ ຕທຸກຍໍ ປຏິພາຫຕິ ນາມ຺ ວິປາໂກ ປຏິພາຫິໂຕ ໂຫຕິ ອສຕິ ກມ຺ມສ຺ມິ ວິປາກາກາວໂຕ຺ ກມ຺ມໍ ປຏິພາຫິຕໍ ໂຫຕິ ອສຕິ ວິປາເກ ກມ຺ມສ຺ສ ນິຣຕ຺ຖກຕາປຕ຺ຕິໂຕ຺ ອິຕີຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຖນິທສ຺ສນໍ຺ ອຕ຺ຖໂຕຕິ ສຣູປໂຕ, ວິສໍ ວິສໍ ຕໍຕໍທິຜ຺ຖິທີປກກາເວນ ປາລຸອິຍໍ ອາຄຕາປິ ຕທຸກຍປຏິພາຫກາວາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ປຈ຺ເຈກໍ ຕິວິຘທິຜ຺ຖິກາ ເອວ ເຕ ອຸກຍປຏິພາຫກຕ຺ຕາ຺ “ອຸກຍປ຺ປຏິພາຫກາ”ຕິ ຫິ ເຫຕຸວຈນໍ ເຫຕຸຄພ຺ກຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ວິເສສນສ຺ສ຺ ອເຫຕຸກວາທາ ເຈວາຕິອາທີ ປຏິຍ຺ຍາວຈນໍ ຕປ຺ຜລກາເວນ ນິຈ຺ຉິຕຕ຺ຕາ຺ ຕສ຺ມາ ວິປາກປຏິພາຫກຕ຺ຕາ ນຕ຺ຖິກວາທາ, ກມ຺ມປຏິພາຫກຕ຺ຕາ ອກີຣິຍວາທາ, ຕທຸກຍປຏິພາຫກຕ຺ຕາ ອເຫຕຸກວາທາຕິ ຍຖາລາກໍ ເຫຕຸຜລຕາສມ຺ພນ຺ໂຘ ເວທິຕພ຺ໂພ຺ ໂຍ ຫິ ວິປາກປຏິພາຫເນນ ນຕ຺ຖິກທິຜ຺ຖິໂກ ອຸຈ຺ເຉທວາທີ, ໂສ ອຕ຺ຖໂຕ ກມ຺ມປຏິພາຫເນນ ອກີຣິຍທິຜ຺ຖິໂກ, ອຸກຍປຏິພາຫເນນ ອເຫຕຸກທິຜ຺ຖິໂກ ຈ ໂຫຕິ຺ ເສສທ຺ວເຍປິ ເອເສວ ນໂຍ຺

‘‘ເຍ ວາ ປນາ’’ຕິອາທີນາ ເຕສມນຸທິຜຸຖິການໍ ນິຍາໂມກກນຸຕິວິນິຈຸຊໂຍ ວຸຕຸໂຕ។ ຕຸຕຸຖ ເຕສນຸຕິ ປູຣຕາທີນໍ។ ສຊຊາຍນຸຕິຕິ ຕໍ ທິຜຸຖິທິປກໍ ຄນຸຖໍ ຍຖາ ຕຖາ ເຕທີ ກຕໍ ຂຸຄຸຄເທຕຸວາ ປຖນຸຕິ។ ວິມໍສນຸຕິຕິ ຕສຸສ ອຕຸຖໍ ວິຈາເຣນຸຕິ។ ‘‘ເຕສ’’ນຸຕິອາທີ ວິມໍສນາກາຣທສຸສນໍ។ ‘‘ກໂຣໂຕ...ເປ... ອຸຈຸຊິຊຊຕີ’’ຕິ ເອວໍ ວິມໍສນຸຕານໍ ເຕສນຸຕິ ສມຸພນຸໂຊ។ ຕສຸມີ ອາຣມຸມເຕາຕິ ຍຖາປຣິກປຸປິເຕ ກມຸມຜລາກາວາທິເກ ‘‘ກໂຣໂຕ ນ ກຣີຍຕິ ປາປ’’ນຸຕິອາທີ ນຍປຸປວຕຸຕາຍ ມິຈຸຊາທສຸສນສງຂາຕາຍ ລທຸຊິຍາ ອາຣມຸມເຕ។ ມິຈຸຊາສຕີ ສນຸຕິຜຸຖຕີຕິ ມິຈຸຊາສຕີສງຂາຕາ ລທຸຊິສຫຄຕາ ຕຕຸຫາ ສນຸຕິຜຸຖຕີ។ ‘‘ກໂຣໂຕ ນ ກຣີຍຕິ ປາປ’’ນຸຕິອາທິວເສນ ທີ ອນຸສຸສວູປລທຸເຊ ອຕຸເຖ ຕທາກາຣປຣິວິຕກຸກເນທີ ສວິຄຸຄເຫ ວິຍ ສຣູປໂຕ ຈິຕຸຕສຸສ ປຈຸຈຸປຜຸຖິເຕ ຈິຣກາລປຣິຈເຍນ ‘‘ເອວເມຕ’’ນຸຕິ ນິຊຊານກຸຂມກາວູປຄມເນ, ນິຊຊານກຸຂນຸຕິຍາ ຈ ຕຖາ ຕຖາ ຄທິເຕ ປຸນປຸປຸນໍ ຕເຖວ ອາເສວນຸຕສຸສ ພຫຸລີກໂຣນຸຕສຸສ ມິຈຸຊາວິຕກຸເກນ ສມານີຍມານາ ມິຈຸຊາວາຍາມຸປຕຸຖມຸກິຕາ ອຕໍສກາວມຸປີ ‘‘ຕໍສກາວ’’ນຸຕິ ຄຕຸຫນຸຕິ ມິຈຸຊາລທຸຊິສຫຄຕາ ຕຕຸຫາ ມຸສາ ວິຕຖໍ ສຣຕໂຕ ປວຕຸຕນໂຕ ມິຈຸຊາສຕີຕິ ວຸຈຸຈຕີ។ ຈຕຸຣງຄຸຕຸຕຣຜິກາຍມຸປີ (ອ។ ນິ។ ອຜຸຖ។ ໔។໔។ໝ໐) ເຈສ ອຕຸໂຖ ວຸຕຸໂຕເຍວ។ ມິຈຸຊາສງກປຸປາທໂຍ ວິຍ ທີ ມິຈຸຊາສຕີ ນາມ ປາຜິເຍກຸໂກ ໂກຈິ ຊມຸໂມ ນຕຸຖິ, ຕຕຸຫາສີເສນ ຄທິຕານໍ ຈຕຸນຸນມຸປີ ອກຸສລກຸຂນຸຊານເມຕໍ ອຊິວຈນນຸຕິ ມຊຊິມາຄມຜຸຖກຖາຍມຸປີ ສລຸເລຂສຸຕຸຕວຕຸຕນາຍໍ (ມ។ ນິ។ ອຜຸຖ។ ໑។ໜໝ) ວຸຕຸຕໍ។

ຈິຕຸຕໍ ເອກຄຸຄໍ ໂຫຕີຕິ ຍຖາສກໍ ວິຕກຸກາທິປຈຸຈຍລາເກນ ຕສຸມີ ອາຣມຸມເຕ ອວຜຸຖິຕຕາຍ ອເນກຄຸຄຕໍ ປຫາຍ ເອກຄຸຄໍ ອປຸປີຕໍ ວິຍ ໂຫຕີ, ຈິຕຸຕສີເສນ ເຈຕຸຖ ມິຈຸຊາສມາຊິ ເອວ ວຸຕຸໂຕ។ ໂສ ທີ ປຈຸຈຍວິເສເສທີ ລທຸຊກາວນາພໂລ ອີທີເສ ຖາເນ ສມາຊານປຕິຣູປກກິຈຸຈກໂຣເຍວ ໂຫຕີ ວາລວິຊຊນາທີສຸ ວິຍາຕິ ທຜຸຖພຸພໍ។ ຊວນານິ ຊວນຸຕີຕິ ອເນກກຸຂຕຸຕຸໍ ເຕນາກາເຣນ ປຸພຸພກາຄີເຍສຸ ຊວນວາເຣສຸ ປວຕຸເຕສຸ ສນຸນິຜຸຖານກູເຕ ສພຸພປຈຸຊິເມ ຊວນວາເຣ ສຕຸຕ ຊວນານິ ຊວນຸຕີ។ ‘‘ປຖມຊວເນ ສເຕກິຈຸຊາ ໂຫນຸຕິ, ຕຖາ ທຸຕິຍາທີສູ’’ຕິ ອີທໍ ຊມຸມສກາວທສຸສນເມວ, ນ ປນ ຕສຸມີ ຂເຕ ເຕສໍ ຕິກິຈຸຊາ ເກນຈິ ສກຸກາ ກາຕຸນຸຕິ ທສຸສນໍ ເຕສຸເວວ ຖຕຸວາ ສຕຸຕມຊວນສຸສ ອວສຸສມຸປຸປຊຊມານສຸສ ນິວຕຸຕີຕຸໍ ອສກຸກຸເຕຍຸຍຕຸຕາ, ເອວໍ ລຫຸປຣິວຕຸເຕ ຈ ຈິຕຸຕວາເຣ ໂອວາທານຸສາສນ ວເສນ ຕິກິຈຸຊາຍ ອສມຸກວໂຕ។ ເຕນາຫ ‘‘ພຸທຸຊານມຸປີ ອເຕກິຈຸຊາ ອນິວຕຸຕີໂນ’’ຕິ ។ ອຣິຜຸຖກຕຸຜກສທີສາຕິ ອຣິຜຸຖກິກຸຊກຕຸຜກສາມເຕຣສທີສາ, ເຕ ວິຍ ອເຕກິຈຸຊາ ອນິວຕຸຕີໂນ ມິຈຸຊາທິຜຸຖິຄຕິກາເຍວ ຊາຕາຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕີ។

ຕຕຸຖາຕິ ເຕສຸ ຕີສຸ ມິຈຸຊາທສຸສເນສຸ។ ໂກຈິ ເອກໍ ທສຸສນໍ ໂອກກມຕີຕິ ຍສຸສ ເອກສຸມີເຍວ ອກິນິເວໂສ, ອາເສວນາ ຈ ປວຕຸຕາ, ໂສ ເອກເມວ ທສຸສນໍ ໂອກກມຕິ។ ໂກຈິ ທຸເວ, ໂກຈິ ຕີຕີປີຕິ ຍສຸສ ທຸວີສຸ, ຕີສຸປີ ວາ ອກິນິເວໂສ, ອາເສວນາ ຈ ປວຕຸຕາ, ໂສ ທຸເວ , ຕີຕີປີ ໂອກກມຕິ, ເອເຕນ ປນ ວຈເນນ ຍາ ປຸພຸເພ ‘‘ອິຕິ ສພຸເພເປເຕ ອຕຸຖໂຕ ອຸກຍປຸປຜິພາຫກາ’’ຕິອາທີນາ ອຸກຍປຸປຜິພາຫກຕາມຸເຂນ ທີປີຕາ ອຕຸຖໂຕ ສີທຸຊາ ສພຸພທິຜຸຖິກຕາ, ສາ ປຸພຸພກາຄີຍາ។ ຍາ ປນ ມິຈຸຊຕຸຕນິຍາໂມກກນຸຕິກູຕາ, ສາ ຍຖາສກໍ ປຈຸຈຍສມຸທາຄມສິທຸຊິໂຕ ກິນຸນາຣມຸມຕານໍ ວິຍ ວິເສສາຊິຄມານໍ ເອກຊຊໍ ອນຸປຸປຕຸຕີຍາ ອລຸລມລຸລໍ ອພຸໂພກິຕຸຕາ ເອວາຕິ ທສຸເສຕິ។ ‘‘ເອກສຸມີ ໂອກກນຸເຕປີ’’ຕິອາທີນາ ຕີສຸສນຸນມຸປີ ທິຜຸຖີນໍ ສມານສາມຕຸຖິຍຕໍ, ສມານຜລຕລຸຈ ວີກາເວຕິ។ ສຄຸຄາວຣຕາທີນາ ເຫຕາ ສມານສາມຕຸຖິຍາ ເຈວ ສມານຜລາ ຈ, ຕສຸມາ ຕີສຸໂສປີ ເຈຕາ ເອກສຸສ ອຸປຸປນຸນາປີ ອພຸໂພກິຕຸຕາ ເອວ, ເອກາຍ ວິປາເກ ທິນຸເນ ອີຕຣາ ຕສຸສາ ອນຸພລປຸປທາຍິກາໂຍຕິ ທຜຸຖພຸພໍ។ ‘‘ປຕຸໂຕ ສຄຸຄມຄຸຄາວຣຕລຸເຈວາ’’ຕິອາທີ ວຕຸວາ ‘‘ອກພຸໂພ’’ຕິອາທີນາ ຕເທວຕຸຖໍ ອາວິກໂຣຕີ។ ໂມກຸຂມຄຸຄາວຣຕນຸຕິ ນິພຸພານປຖກູຕສຸສ ອຣິຍມຄຸຄສຸສ ນິວາຣຕໍ។ ປເຄວາຕິ ປຜິກຸເຂປຕຸເຖ ນິປາໂຕ, ໂມກຸຂສງຂາຕໍ ປນ ນິພຸພານໍ ຄນຸຕຸໍ ກາ ນາມ ກຖາຕິ ອຕຸໂຖ។ ອປີຈ ປເຄວາຕິ ປາ ເອວ, ປຖມຕຣເມວ ໂມກຸຂໍ ຄນຸຕຸມກພຸໂພ, ໂມກຸຂຄມນໂຕປີ ທູຣຕຣເມວາຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕີ។ ເອວມລຸລຕຸຖາປີ ຍຖາຣຫໍ។

‘‘ວຜຸຜຂາຕຸ ນາເມສ ສຕຸໂຕ’’ຕິ ອີທໍ ວຈນໍ ເນຍຸຍຕຸຖເມວ, ນ ນີຕຸຖໍ។ ຕຖາ ທີ ວຸຕຸຕໍ ປປລຸຈສູທນິຍໍ ນາມ ມຊຊິມາຄມຜຸຖກຖາຍໍ ‘‘ກີ ປເນສ ເອກສຸມີເຍວ ອຕຸຕກາເວ ນິຍໂຕ ໂຫຕິ, ອຸທາຫຸ ອລຸລສຸມີມຸປີຕີ? ເອກສຸມີເຍວ ນິຍໂຕ, ອາເສວນວເສນ ປນ ກວນຸຕເຣປີ ຕໍ ຕໍ ທິຜຸຖີ ໂຣເຈຕິເຍວາ’’ຕິ (ມ។ ນິ។ ອຜຸຖ។ ໝ។໑໐ໝ)។ ອກຸສລລຸທີ ນາເມຕໍ ອພລໍ ທຸພຸພລໍ, ນ ກຸສລໍ ວິຍ ສພລໍ ມຫາພລໍ, ຕສຸມາ ‘‘ເອກສຸມີເຍວ ອຕຸຕກາເວ ນິຍໂຕ’’ຕິ ຕຕຸຖ ວຸຕຸຕໍ។ ອລຸລຖາ ສມຸມຕຸຕນິຍາໂມ ວິຍ ມິຈຸຊຕຸຕນິຍາໂມປີ ອຈຸຈນຸຕິໂກ ສິຍາ, ນ ຈ ອຈຸຈນຸຕິໂກ។ ຍເທວໍ ວຜຸຜຂາຕຸໂຊຕນາ ກຖໍ ຍຸຊຊເຍຸຍາຕິ ອາຫ ‘‘ອາເສວນວເສນາ’’ຕິອາທີ, ຕສຸມາ ຍຖາ ສຕຸຕງຄຸຕຸຕຣປາລຸອິຍໍ ‘‘ສກີ ນິມຸຄຸໂຄປີ ນິມຸຄຸໂຄ ເອວ ພາໂລ’’ຕິ [ອ។ ນິ។ ກ។໑໘ (ອຕຸຖໂຕ ສມານໍ)] ວຸຕຸຕໍ, ເອວໍ ວຜຸຜຂາຕຸໂຊຕນາປີ ວຸຕຸຕາ។ ຍາທິເສ ທີ ປຈຸຈເຍ ປຜິຈຸຈ ອຍໍ ຕໍ ຕໍ ທສຸສນໍ ໂອກກນຸໂຕ, ປຸນ ກທາຈິ

ຕປ຺ປ຺ຜິປກ຺ເຂ ປຈ຺ຈເຍ ປ຺ຜິຈ຺ຈ ຕໂຕ ສິສ຺ກ຺ຂິປ຺ນມສ຺ສ ນ ໂຫຕິຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ. ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ, (ມ. ນິ. ອຏ຺ຄ. ໒.໑໐໘) ອິຉ ຈ ອຏ຺ຄກຖາຍໍ "ເອວຣູປສ຺ສ ທີ ເຍກ຺ຍ຺ເຍນ ກວໂຕ ວຸຏ຺ຄານໍ ນາມ ນຕ຺ຖີ"ຕິ ເຍກ຺ຍ຺ຍຄ຺ຄຫຕໍ ກຕໍ, ອິຕິ ອາເສວນວເສນ ກວນ຺ຕເຣປີ ຕໍຕໍທິຏ຺ຄິຍາ ໂຣຈນໂຕ ເຍກ຺ຍ຺ເຍນສ຺ສ ກວໂຕ ວຸຏ຺ຄານໍ ນຕ຺ຖີຕິ ກຕ຺ວາ ວຏ຺ຜຂາຕ຺ໂກ ນາເມສ ຊາໂຕ, ນ ປນ ມິຈ຺ຉຕ຺ຕນິຍາມສ຺ສ ອຈ຺ຈນ຺ຕິກຕາຍາຕິ ນິຫຣິຕ຺ວາ ຌາຕພ຺ພຕ຺ຖຕາຍ ເນຍ຺ຍຕ຺ຖມິທໍ, ນ ນິຕຕ຺ຖນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຍໍ ສນ຺ຉາຍ ອກິສມ຺ເມປີ "ອຣຫາ, ເຍ ຈ ປ຺ຖຸຊ຺ຊນາ ມຄ຺ຄໍ ນ ປ຺ຜິລກິສ຺ສນ຺ຕິ, ເຕ ຣູປກ຺ຂນ຺ຉ຺ຸຈ ນ ປຣິຊານນ຺ຕິ, ເວທນາກ຺ຂນ຺ຉ຺ຸຈ ນ ປຣິຊານິສ຺ສນ຺ຕິ"ຕິອາທີ (ຍມ. ໑.ຂນ຺ຉຍມກ ໘໑໐) ວຸຕ຺ຕໍ. ປຖວິໂຄປໂກຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕກາຣເຕນ ປຖວິປາລໂກ. ຕທຕ຺ຖໍ ສມຕ຺ເຖຕຸ໌ "ເຍກ຺ຍ຺ເຍນາ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ.

ເອວໍ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຄິຍາ ປຣມສາວຊ຺ຊານຸສາເຣນ ໂສຕູນໍ ສຕິມຸປ຺ປາເທນ຺ໂຕ "ຕສ຺ມາ"ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ຕສ຺ມາຕິ ຍສ຺ມາ ເອວໍ ສໍສາຣຂາຕ຺ກາວສ຺ສາປີ ປຈ຺ຈໂຍ ອປ຺ຕ຺ຕກຊາໂຕ, ຕສ຺ມາ ປຣິວຊ຺ເຊຍ຺ຍາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຉ. ອກລ຺ຍາຕຊນນ຺ຕິ ກລ຺ຍາຕຉມ຺ມວິຣ ຫິຕຊນໍ ອສາຊ຺ຊນໍ. ອາສີວິສນ຺ຕິ ອາສ຺ມາຄຕຫລາຫລໍ. ກູຕິກາໂມຕິ ທິຏ຺ຄຉມ຺ມິກສມ຺ປຣາຍິກປຣມຕ຺ຖານໍ ວເສນ ອຕ຺ຕໂນ ຄ຺ເຕຫິ ວຸຫ຺ຒິກາໂມ. ວິຈກ຺ຂໂຕຕິ ປຌ຺ຌາຈກ຺ຂຸນາ ວິວິຉຕ຺ຖສ຺ສ ປສ຺ສໂກ, ຊີໂຣຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ປກ຺ຉກຈ຺ຈາຍນວາທວຕ຺ຕນາ

໑໗໘. "ອກຍາ"ຕິ ເອຕ຺ຖ ຕ-ກາຣສ຺ສ ຍ-ກາຣາເທໂສຕິ ອາຫ "ອກຕາ"ຕິ, ສເມນ, ວິສເມນ ວາ ເກນຈິປີ ເຫຕຸນາ ອກຕາ, ນ ວິຫິຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕຖາ ອກຍວິຉາຕິ ເອຕ຺ຖາປີ. ນຕ຺ຖິ ກຕວິໂຉ ກຣຕວິຊີ ເອເຕສນ຺ຕິ ອກຍວິຉາ. ປຫຫ຺ວເຍນາປີ ໂລເກ ເກນຈິ ເຫຕຸປ຺ຈ຺ຈເຍນ ເນສໍ ອນິພ຺ພຕ຺ຕກາວໍ ທສ຺ເສຕິ. ເຕນາຫ "ເອວໍ ກໂຣຫີ"ຕິອາທີ. ອິທ຺ຉິຍາປີ ນ ນິມ຺ມິຕາຕິ ກສ຺ສຈິ ອິທ຺ຉິມໂຕ ເຈໂຕວສິປ຺ປຕ຺ຕສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ, ເທວສ຺ສ, ອິສ຺ສຣາທີໂນ ຈ ອິທ຺ຉິຍາປີ ນ ນິມ຺ມິຕາ. ອນິມ຺ມາປີຕາຕິ ກສ຺ສຈິ ອນິມ຺ມາປີຕາ. ກາມໍ ສທ຺ທໂຕ ຍຸຕ຺ຕໍ, ອຕ຺ຖໂຕ ຈ ປຸຣິເມນ ສມານໍ, ຕຖາປີ ປາລຸອິຍມຏ຺ຄກຖາຍຌ຺ຈ ອນາຄຕເມວ ອຄເຫຕພ຺ພກາເວ ກາຣຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ "ຕໍ ເນວ ປາລຸອິຍ"ນ຺ຕິອາທິນາ.

ພ຺ຣຫ຺ມຊາລສຸຕ຺ຕສໍວຕ຺ຕນາຍໍ (ທີ. ນິ. ອຏ຺ຄ. ໑.໒໐) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຖເມວ. ອິທເມຕ຺ຖ ໂຍຊນາມຕ຺ຕໍ – ວຌ຺ຊາຕິ ທີ ວຌ຺ຊປ ສຸວຌ຺ຊຕາລາທໂຍ ວິຍ ອຜລາ ກສ຺ສຈິ ອຊນກາ, ເຕນ ປຖວິກາຍາທີນໍ ຣູປາທິຊນກກາວໍ ປ຺ຜິກ຺ຂິປຕິ. ຣູປສທ຺ທາທໂຍ ທີ ປຖວິກາຍາທີຫີ ອປ຺ປ຺ຜິພທ຺ຉວຕ຺ຕິກາຕິ ຕສ຺ສ ລທ຺ຊີ. ປ຺ພຕສ຺ສ ກູຜມິວ ຄິຕາຕິ ກູຜຏ຺ຄາ, ຍຖາ ປ຺ພຕກູຜໍ ເກນຈິ ອນິພ຺ພຕ຺ຕິຕໍ ກສ຺ສຈິ ຈ ອນິພ຺ພຕ຺ຕກໍ, ເອວເມເຕປີ ສຕ຺ຕກາຍາຕິ ອຊີປ຺ປາໂຍ. ຍມິທໍ "ພີຊໂຕ ອງ຺ກຸຣາທີ ຊາຍຕີ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕໍ ວິຊ຺ຊມານເມວ ຕໂຕ ນິກ຺ຂມຕິ, ນ ອວິຊ຺ຊມານໍ, ອິຕຣຖາ ອຌ຺ຌໂຕປີ ອຌ຺ຌສ຺ສ ອຸປ຺ລທ຺ຊີ ສິຍາ, ເອວເມເຕປີ ສຕ຺ຕກາຍາ, ຕສ຺ມາ ເອສິກຏ຺ຄາຍິຏ຺ຄິຕາຕິ. ຄິຕຕ຺ຕາຕິ ນິພ຺ພິກາຣກາເວນ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຄິຕຕ຺ຕາ. ນ ຈລນ຺ຕີຕິ ນ ວິກາຣມາປຊ຺ຊນ຺ຕິ. ວິກາຣາກາວໂຕ ທີ ເຕສໍ ສຕ຺ຕນ຺ນໍ ກາຍານໍ ເອສິກຏ຺ຄາຍິຏ຺ຄິຕຕາ, ອນິຌ຺ຊນຌ຺ຈ ອຕ຺ຕໂນ ປກຕິຍາ ອວຏ຺ຄານເມວ. ເຕນາຫ "ນ ວິປຣິຕມນ຺ຕີ"ຕິ. ປກຕິນ຺ຕິ ສກາວໍ . ອວິປຣິຕາມຉມ຺ມຕ຺ຕາ ເອວ ນ ອຌ຺ຌມຌ຺ຌໍ ອຸປຫນນ຺ຕີ. ສຕິ ທີ ວິກາຣມາປາ ເທຕພ຺ພກາເວ ອຸປຆາຕກຕາ ສິຍາ, ຕຖາ ອນຸຄ຺ຄເຫຕພ຺ພກາເວ ສຕິ ອນຸຄ຺ຄາຫກຕາປີຕິ ຕທກາວໍ ທສ຺ເສຕຸ໌ ປາລຸອິຍໍ "ນາລ"ນ຺ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ. ປຖວິເຍວ ກາເຍກເທສຕ຺ຕາ ປຖວິກາໂຍ ຍຖາ "ສມຸທ຺ໂທ ທິຏ຺ໂຄ"ຕິ, ປຖວິສມູໂຫ ວາ ກາຍສທ຺ທສ຺ສ ສມູຫວາຈກຕ຺ຕາ ຍຖາ "ຫຕ຺ຖິກາໂຍ"ຕິ. ຊີວສຕ຺ຕມານໍ ກາຍານໍ ນິຈ຺ຈຕາຍ ນິພ຺ພິກາຣກາວໂຕ ນ ຫນ຺ຕພ຺ພຕາ, ນ ຆາ ເຕຕພ຺ພຕາ ຈ, ຕສ຺ມາ ເນວ ໂກຈິ ຫນ຺ຕາ, ຆາເຕຕາ ວາ ອຕ຺ຖີຕິ ທສ຺ເສຕຸ໌ ປາລຸອິຍໍ "ສຕ຺ຕນ຺ນໍ ຕ຺ເວວ ກາຍານ"ນ຺ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ. ຍທີ ໂກຈິ ຫນ຺ຕາ ນຕ຺ຖີ, ກຖໍ ເຕສໍ ສຕ຺ຖປ຺ປຫາໂຣຕິ ຕຕ຺ຖ ໂຈທນາຍາຫ "ຍຖາ"ຕິອາທີ. ຕຕ຺ຖ ສຕ຺ຕນ຺ນໍ ຕ຺ເວວາຕິ ສຕ຺ຕນ຺ນເມວ. ອິຕິສທ຺ໂທ ເຫຕຸຖ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ. ປຫຕນ຺ຕິ ປຫຣິຕໍ. ເອກໂຕຉາຣາທິກໍ ສຕ຺ຖໍ. ອນ຺ຕເຣເນວ ປວິສຕິ, ນ ເຕ ສຸ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ເກວລໍ "ອຫໍ ອິມໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປມີ"ຕິ ເຕສໍ ຕຖາ ສຌ຺ຌາມຕ຺ຕເມວ, ຫນນຆາຕນາທິ ປນ ປຣມຕ຺ຖ ໂຕ ນຕ຺ເຖວ ກາຍານໍ ອວິໂກປນິຍກາວໂຕຕິ.

ນິຄຕ຺ຄນາຍປຸຕ຺ຕວາທວຕ຺ຕນາ

໑໗໗. ຈຕ຺ຕາໂຣ ຍາມາ ກາຄາ ຈຕຸຍາມໍ, ຈຕຸຍາມໍ ເອວ ຈາຕຸຍາມໍ. ກາຄຕ຺ໂຖ ທີ ອິຉ ຍາມ-ສທ຺ໂທ ຍຖາ "ຣຕ຺ຕິຍາ ປຄໂມ ຍາໂມ"ຕິ (ສໍ. ນິ. ອຏ຺ຄ. ໒.໒໒໕). ໂສ ປເນຕ຺ຖ ກາໂຄ ສໍວຣລກ຺ຂໂຕຕິ ອາຫ "ຈຕຸໂກຏ຺ຄາເສນ ສໍວເຣນ ສໍວຸໂຕ"ຕິ, ສໍຍມຕ຺

ໂຖ ວາ ຍາມສທ຺ໂທ ຍມນໍ ສຄ຺ຄມນໍ ຍາໂມຕີ ກຕ຺ວາ. "ຍຕຕ຺ໂຕ"ຕິອາທີສຸ ວິຍ ທີ ອນຸປ຺ສຄ຺ໂຄປີ ເສົາປ຺ສຄ຺ໂຄ ວິຍ ສຄ຺ຄມຕ຺ຖວາຈໂກ, ໂສ ປນ ຈຕູທີ ອາກາເຣຫີຕິ ອາຫ "ຈຕຸໂກຍ຺ຖາເສນ ສໍວເຣນາ"ຕິ. ອາກາໂຣ ໂກຍ຺ຖາໂສຕິ ທີ ອຕ຺ຖໂຕ ເອ ກໍ. ວາຣິໂຕ ສພ຺ພວາຣີ ຍສ຺ສາຍໍ ສພ຺ພວາຣີວາຣິໂຕ ຍຖາ "ອຄ຺ຍາທີໂຕ"ຕິ. ເຕນາຫ "ວາຣິຕສພ຺ເພົາຫໂກ"ຕິ. ວາຣິສທ຺ເທນ ເຈຕ຺ຖ ວາຣິປ຺ຣິໂກໂຄ ວຸຕ຺ໂຕ ຍຖາ "ຣຕ຺ຕູປ຺ຣໂຕ"ຕິ. ປ຺ຜິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ສພ຺ພສີໂຕທໂກ ຕປ຺ປ຺ຣິໂກໂຄ ຍສ຺ສາຕິ ຕຖາ. ຕນ຺ຕິ ສີ ໂຕທກໍ. ສພ຺ພວາຣິຍຸຕ຺ໂຕຕິ ສໍວຣລກ຺ຂຕມຕ຺ຕໍ ກຖິຕໍ. ສພ຺ພວາຣິສຸໂຕຕິ ປາປນິຊ຺ຊຣລກ຺ຂຕໍ. ສພ຺ພວາຣີຝຸໂຜຕິ ກມ຺ມກ຺ຂຍ ລກ຺ຂຕນ຺ຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ສພ຺ເພນາ"ຕິອາທີມາຫ, ສພ຺ເພນ ປາປວາຣເຕນ ຍຸຕ຺ໂຕຕິ ທີ ສພ຺ພປ຺ປກາເຣນ ສໍວຣ ລກ຺ຂເຕນ ປາປວາຣເຕນ ສມນ຺ນາຄໂຕ. ສຸຕປາໂປຕິ ສພ຺ເພນ ນິຊ຺ຊຣລກ຺ຂເຕນ ປາປວາຣເຕນ ວິສຸຕປາໂປ. ຝຸຍ຺ໂຖຕິ ອຍ຺ຖນ຺ນມ຺ປີ ກມ຺ມານໍ ເຂປເນນ ໂມກ຺ຂປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ກມ຺ມກ຺ຂຍລກ຺ຂເຕນ ສພ຺ເພນ ປາປວາຣເຕນ ຝຸຍ຺ໂຖ, ຕໍ ປຕ຺ວາ ຄິໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. "ທ຺ເວເຍວ ຄຕິໂຍ ກວນ຺ຕິ, ອນຄ຺ຄາ"ຕິອາທີສຸ (ທີ. ນີ. ໑.໔໕໗; ໔.໓໔; ໓.໑໙໙, ໔໐໐; ມ. ນີ. ໔.໓໗໔, ໓໙໗) ວິຍ ຄມຸສທ຺ໂທ ນິຍ຺ຖານຕ຺ໂຖຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ໂກຜິປ຺ປ຺ຕຕຈິຕ຺ໂຕ"ຕິ, ໂມກ຺ຂາສິຄເມນ ອຸຕ຺ຕມຣິຍາທປ຺ປ຺ຕຕຈິຕ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກາ ຍາທີສຸ ອິນ຺ທ຺ຣິເຍສຸ ສໍຍເມຕພ຺ພສ຺ສ ອກາວໂຕ ສໍຍຕຈິຕ຺ໂຕ. ອຕິເຕ ເທຕ຺ຖ ຕ-ສທ຺ໂທ. ສໍຍເມຕພ຺ພສ຺ສ ອວເສສສ຺ສ ອກາວ ໂຕ ສຸປ຺ປ຺ຕິຍ຺ຖິຕຈິຕ຺ໂຕ. ກິຄ຺ຈິ ສາສນານຸໂລມນ຺ຕິ ປາປວາຣຕໍ ສນ຺ສາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ອສຸທ຺ສລທ຺ສິຕາຍາຕິ "ອຕ຺ຖິ ຊີໂວ, ໂສ ຈ ສີ ຍາ ນິຈ຺ໂຈ, ສີຍາ ອນິຈ຺ໂຈ"ຕິ (ທີ. ນີ. ຜີ. ໑.໑ກກ). ເອວມາທິນລີນລທ຺ສິຕາຍ. ສພ຺ພາຕິ ກມ຺ມປກຕິວິກາຄາທິວິສຍາປີ ສພ຺ ພາ ນິຊ຺ຊານກ຺ຂນ຺ຕິໂຍ. ທິຍ຺ຖິເຍວາຕິ ມິຈ຺ສາທິຍ຺ຖິໂຍ ເອວ ຊາຕາ.

ສຄ຺ຈຍເພລຍ຺ຖປຸຕ຺ຕວາທວຕ຺ຕນາ

໑ກ໙-໑໗໑. ອມຣາວິກ຺ເຂເປວຸຕ຺ຕນໂຍ ເອວາຕິ ພຸຣຫ຺ມຊາເລ ອມຣາວິກ຺ເຂປວາທວຕ຺ຕນາຍໍ (ທີ. ນີ. ອຍ຺ຖ. ໑.໖໑) ວຸຕ຺ຕນໂຍ ເອວ. ກສ຺ມາ? ວິກ຺ເຂປພ຺ຍາກຣຕາກາວໂຕ, ຕເຖວ ຈ ຕຕ຺ຖ ວິກ຺ເຂປວາທສ຺ສ ອາຄຕຕ຺ຕາ.

ປຖມສນ຺ທິຍ຺ຖິກສາມຄ຺ຄຜລວຕ຺ຕນາ

໑໗໔. ປີລຸເອຕ຺ວາຕິ ເຕລຍນ຺ເຕນ ອຸປ຺ປີລຸເອຕ຺ວາ, ອິມິນາ ຣຄ຺ໂຄ ອາໂກຄມາຫ. ວທໂຕ ທີ ອາໂກຄວເສນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອຕ຺ຖນິຈ຺ສໂຍ. ອຍ຺ຖກຖາຈຣິຍາ ຈ ຕທາໂກຄຄ຺ຄູ, ປຣມ຺ປຣາກຕຕ຺ຖສ຺ສາວິໂຣສິໂນ ຈ, ຕສ຺ມາ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຍຖາ ຕຖາ ວຈໂນ ກາສລທ຺ສກາວມຕ຺ເຕນ ອຕ຺ໂຖ ນ ວຸຕ຺ໂຕ, ອຖ ໂຂ ເຕສໍ ວຕ຺ຕຸມິຈ຺ສິຕວເສນາຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍ, ເອວຄ຺ຈ ກຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຖຸທ຺ສາຣາທິວເສນ ອຕ຺ຖວິເວຈນາ ກຕາຕິ.

໑໗໓. ຍຖາ ເຕ ຣຸຈ຺ເຈຍ຺ຍາຕິ ອິທານິ ມຍາ ປຸຈ຺ສິຍມາໂນ ອຕ຺ໂຖ ຍຖາ ຕວ ຈິຕ຺ເຕ ຣຸຈ຺ເຈຍ຺ຍ, ຕຍາ ຈິຕ຺ເຕ ຣຸຈ຺ເຈຖາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກມ຺ມຕ຺ເຖ ເຫຕໍ ກິຣິຍາປທໍ. ມຍາ ວາ ທານິ ປຸຈ຺ສິຍມານມຕ຺ຖໍ ຕວ ສມ຺ປທານກູຕສ຺ສ ໂຣເຈຍ຺ຍາຕິປີ ວຍ຺ຜຕິ. ຆຣທາສີຍາ ກຸຈ຺ສິສ຺ມີ ຊາໂຕ ອນ຺ໂຕຊາໂຕ. ສເນນ ກີໂຕ ສນກ຺ກີໂຕ. ພນ຺ສຄ຺ຄາຫຄຫີໂຕ ກຣມຣານີໂຕ. ສາມເມວ ເຍນ ເກນຈິ ເຫຕຸນາ ທາສກາວມຸປຄໂຕ ສາມໍທາສພ຺ໂຍປຄໂຕ. ສາມນ຺ຕິ ທີ ສຍເມວ. ທາສພ຺ຍນ຺ຕິ ທາສກາວໍ. ໂກຈິ ທາໂສປີ ສມາໂນ ອລໂສ ກມ຺ ມໍ ອກໂຣນ຺ໂຕ "ກມ຺ມກາໂຣ"ຕິ ນ ວຸຈ຺ຈຕິ, ໂສ ປນ ນ ຕຖາກູໂຕຕິ ວິເສສນເມຕນ຺ຕິ ອາຫ "ອນລໂສ"ຕິອາທີ. ທູຣໂຕຕິ ທູຣ ເທສໂຕ ອາຄຕໍ. ປຖມເມວາຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອາສນ຺ນຕຣຍ຺ຖານຸປສງກມນໂຕ ປເຄວ ປຸເຣຕຣເມວ. ອຸຍ຺ຖຫຕິຕິ ຄາຣວວເສນ ອຸຍ຺ຖຫິຕ຺ວາ ຕິຍ຺ຖຕິ, ປຈ຺ຈຸຍ຺ຖາຕີຕິ ວາ ອຕ຺ໂຖ. ປຈ຺ສາຕິ ສາມິກສ຺ສ ນິປຊ຺ຊາຍ ປຈ຺ສາ. ສຍນໂຕ ອວຸຍ຺ຖິເຕຕິ ຣຕ຺ຕິຍາ ວິກາຍນເວລາຍ ເສຍ຺ຍໂຕ ອວຸຍ຺ຖິເຕ. ປຈ຺ຈູສກາລໂຕຕິ ອຕິຕຣຕ຺ຕິຍາ ປຈ຺ຈູສກາລໂຕ . ຍາວ ສາມິໂນ ຣຕ຺ຕິ ນິທ຺ ໂທກ຺ກມນນ຺ຕິ ອປຣາຍ ກາວິນິຍາ ຣຕ຺ຕິຍາ ປໂທສເວລາຍໍ ຍາວ ນິທ຺ໂທກ຺ກມນໍ. ຍາ ອຕິຕຣຕ຺ຕິຍາ ປຈ຺ຈູສເວລາ, ກາວິນິຍາ ຈ ປໂທສເວລາ, ເອຕ຺ຖນ຺ຕເຣ ສພ຺ພກິຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ປຈ຺ສາ ນິປຕຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ກິ ກາຣເມວາຕິ ກິ ກຣຕິຍເມວ ກິນ຺ຕິ ປຸຈ຺ສາຍ ກາຕພ຺ພໂຕ, ປຸຈ຺ສິຕ຺ວາ ກາຕພ຺ພເວຍ຺ຍາວຈ຺ຈນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປຜິສ຺ສເວເນວ ສມິປຈາຣິຕາ ວຸຕ຺ຕາຕິ ອາຫ "ປຜິສ຺ຕນ຺ ໂຕ ວິຈຣຕີ"ຕິ. ປຜິກ຺ຖຸທ຺ສໍ ມຸຂໍ ໂອໂລເກຕຸໍ ນ ວິສຫຕີຕິປີ ທສ຺ເສຕິ "ຕຸຍ຺ຖປຫຍ຺ຖ"ນ຺ຕິ ອິມິນາ.

ເທໂວ ວິຍາຕິ ອາສິປຈ຺ຈປ຺ຣິວາຣາທີສມນ຺ນາຄໂຕ ປສານເທໂວ ວິຍ, ເຕນ ມຄ຺ເຄ-ສທ຺ໂທ ອິສ ອຸປມຕ຺ໂຖຕິ ຄາເປຕິ ຍຖາ "ອກ຺ຂາຫຕໍ ມຄ຺ເຄ ອຍ຺ຖາສີ ຣຄ຺ໂຄ ມຫາສຸທສ຺ສນສ຺ສ ອນ຺ເຕປຸຣໍ ອຸປໂສກຍມານ"ນ຺ຕິ (ທີ. ນີ. ໔.໔໔໔). ໂສ ວຕສ຺ສາຫນ຺ ຕິ ເອຕ຺ຖ ໂສ ວຕ ອສ຺ສໍ ອຫນ຺ຕິ ປທຈ຺ເສໂທ, ໂສ ຣາຊາ ວິຍ ອຫມ຺ປີ ກເວຍ຺ຍໍ. ເກນາຕິ ເຈ? ຍທິ ປຸຄ຺ຄານິ ກເຣຍ຺ຍໍ, ເຕນາຕິ

ອຕ຺ໂຖຕິ ອາຫ 'ໂສ ວຕ ອຫ''ນ຺ຕິອາທິ. ວຕສທ຺ໂທ ອຸປ໌ມາຍໍ. ເຕນາຫ ''ເອວຣູໂປ໌''ຕິ. ປຸໍ່ຍາມີຕິ ອຸລຸອາຣຕຣໍ ປຸ໌ໆສໍ ສນ຺ໄສາຍ ວຸຕ຺ຕໍ ອລ຺ຸລທາ ກຕປຸໍ່ຍໂຕ ອຸລຸອາຣາຍ ປ໌ພ຺ພຊຊາຍ ອພິປ຺ເປ໌ຕຕ຺ຕາ. 'ໂສ ວຕສ຺ສາຍ''ນ຺ຕິປີ ປ໌າເຖ ໂສ ຣາຊາ ວິຍ ອຍໍ ອໝມ຺ປີ ອສ຺ສໍ. ກຖໍ? ''ຍທິ ປຸໍ່ຍານິ ກເຣຍ຺ຍ''ນ຺ຕິ ອຕ຺ຖສມ຺ກາວໂຕ ''ອຍເມວຕ຺ໂຖ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອສ຺ສນ຺ຕິ ຫິ ອຸຕ຺ຕມປຸຣິສໂຍເຄ ອຫໍ-ສທ຺ໂທ ອປ຺ປຍຸຕ຺ໂຕປີ ອຍໍ-ສທ຺ເທນ ປ໌ຣາມສນໂຕ ປຍຸຕ຺ໂຕ ວິຍ ໂຫຕິ. ໂສ ອຫໍ ເອວຣູໂປ໌ ອສ຺ສໍ ວຕ, ຍທິ ປຸໍ່ຍານິ ກເຣຍ຺ຍນ຺ຕິ ປ໌ຖມປ໌າຖສ຺ສ ອຕ຺ຖມິຈ຺ຈນ຺ຕິ ເກຈິ. ເອວໍ ສຕິ ທຸຕິຍປ໌າເຖ ''ອຍເມວຕ຺ໂຖ''ຕິ ອວຕ຺ຕພ຺ໂພ ສິຍາ ຕຕ຺ຖ ອຍໍ-ສທ຺ເທນ ອຫໍ-ສທ຺ທສ຺ສ ປ໌ຣາມສນໂຕ, 'ໂສ''ຕິ ຈ ປ໌ຣາມສິຕພ຺ພສ຺ສ ອລ຺ຸລສ຺ສ ສມ຺ກາວໂຕ. ຍນ຺ຕິ ທານໍ. ສຕກາຄມ຺ປີຕິ ສຕກູຕໍ ກາຄມ຺ປີ, ຣລ຺ຸລາ ທີນ຺ນທານໍ ສຕສາ ກຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ເອກກາຄມ຺ປີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ຍາວຊີວໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ ສາມິ ທາຕຸນ຺ຕິ ຍາວຊີວໍ ທານຕ຺ຖາຍ ອຸສ຺ສາຫໍ ກໂຣນ຺ໂຕປີ ສຕກາຄມຕ຺ຕມ຺ປີ ທາຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ຕສ຺ມາ ປ໌ພ຺ພຊິສ຺ສາມີຕິ ປ໌ພ຺ພຊຊາຍໍ ອຸສ຺ສາຫໍ ກຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ''ຍໍມູນາ''ຕິ ນິປ໌າໂຕ ປ໌ຣິວິຕກ຺ກນຕ຺ເຖຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ເອວໍ ຈິນ຺ຕນກາວ''ນ຺ຕິ.

ກາເຍນ ປີທິໂຕຕິ ກາເຍນ ສໍວຣິຕພ຺ພສ຺ສ ກາຍທ຺ວາເຣນ ປ໌ວຕ຺ຕນກສ຺ສ ປ໌າປ໌ສມ຺ມສ຺ສ ສໍວຣຕາວເສນ ປີທຫິໂຕ. ອຸສ຺ສຸກ຺ ກວຈນວເສນ ປ໌ນຕ຺ໂຖ ວິຫເຣຍ຺ຍ-ປ໌ເທນ ສມ຺ພຊຊິຕພ຺ພຕ຺ຕາຕິ ອາຫ ''ອກຸສລປ໌ເວສນທ຺ວາຣໍ ຖເກຕ຺ວາ''ຕິ. ຫຸຕ຺ວາຕິ ຫິ ເສໂສ. ອກຸສລປ໌ເວສນທ຺ວາຣນ຺ຕິ ຈ ກາຍກມ຺ມກູຕານມກຸສລານໍ ປ໌ເວສນກູຕໍ ກາຍວິລ຺ຸລຕ຺ຕິສງ຺ຂາຕໍ ທ຺ວາຣໍ. ເສສປ໌ທທ຺ວເຍປີຕິ ''ວາຈາຍ ສໍວຸໂຕ, ມນສາ ສໍວຸໂຕ''ຕິ ປ໌ທທ຺ວເຍປີ. ພາສຈ຺ຊາທເນນ ປ໌ຣມຕາຍາຕິ ພາສຈ຺ຊາທນປ໌ຣິເຍສ ເນ ສລ຺ເລຂວເສນ ປ໌ຣມຕາຍ, ອຸກ຺ກຍ຺ຖກາເວ ວາ ສຕ຺ກິໂຕ ພາສຈ຺ຊາທນມຕ຺ຕເມວ ປ໌ຣມໍ ປ໌ມາຕໍ ໂກຍິ ເອຕສ຺ສ , ນ ຕໂຕ ປ໌ຣໍ ກິລ຺ຸຈິ ອາມິສຊາຕໍ ປ໌ຣິເຍສຕິ, ປ໌ຈ຺ຈາສີສຕິ ຈາຕິ ພາສຈ຺ຊາທນປ໌ຣໂມ, ຕສ຺ສ ກາໂວ ພາສຈ຺ຊາທນປ໌ຣມຕາຕິປີ ອຍ຺ຖກາ ຖາມ຺ຕຕ຺ໂກ ນໂຍ. ພສິຕພ຺ໂພ ອສິຕພ຺ໂພຕິ ພາໂສ, ອາຫາໂຣ, ອາກຸໂສ ຊາເທຕິ ປ໌ຣິທຫຕິ ເອເຕນາຕິ ອຈ຺ຊາທນໍ, ນິວາສນໍ, ອປີຈ ພສນໍ ພາໂສ, ອາກຸໂສ ຊາທີຍເຕ ອຈ຺ຊາທນນ຺ຕິປີ ຍຸຊຊຕິ. ເອຕທຕ຺ຖມ຺ປີຕິ ພາສຈ຺ຊາທນຕ຺ຖາຍາປີ. ອເນສນນ຺ຕິ ເອກວິສຕິວິສມ຺ປີ ອນນຸຣູປ໌ເມສນໍ.

ວິເວກຍ຺ຖກາຍານນ຺ຕິ ຄຕສງ຺ຄຕິກໂຕ ປ໌ວິວິຕ຺ເຕ ກິຕກາຍານໍ, ສມ຺ພນ຺ສິກູຕານໍ ກາຍວິເວໂກຕິ ສມ຺ພນ຺ໂສ. ເນກ຺ຂມ຺ມາກິຣ ຕານນ຺ຕິ ຊານາກິຣຕານໍ. ປ໌ຣມໂວທານປ຺ປ໌ຕ຺ຕານນ຺ຕິ ຕາຍ ເອວ ຊານາກິຣຕິຍາ ປ໌ຣມໍ ອຸຕ຺ຕມໍ ໂວທານໍ ຈິຕ຺ຕວິສຸທ຺ຊໍ ປ໌ຕ຺ ຕານໍ. ນິຣຸປ໌ສິນນ຺ຕິ ກິເລສູປ໌ສິອກິສງ຺ຂາຣູປ໌ສີທິ ອຈ຺ຈນ຺ຕວິຄຕານໍ. ວິສງ຺ຂາຣໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ນິພ຺ພານໍ, ຕທສິຄມເນຕາ ວິສງ຺ຂາຣຄ ຕາ, ອຣຫນ຺ໂຕ, ເຕສໍ. ''ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ''ຕິ ອິມິນາ ມຫານິທ຺ເທເສ (ມຫານິ. ກ, ລ) ອາຄຕກາວໍ ທສ຺ເສຕິ. ເອຕ຺ຖ ຈ ປ໌ຖໂມ ວິເວໂກ ອິຕເຣຫິ ທ຺ວີຫິ ວິເວເກຫິ ສຫາປີ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ ອິຕເຣສຸ ສິທ຺ເສສຸ ຕສ຺ສາປີ ສິຊ຺ຊນໂຕ, ວິນາ ຈ ຕສ຺ມື ສິທ຺ເສປີ ອິຕເຣ ສມສິຊ຺ຊນໂຕ. ຕຖາ ທຸຕິໂຍປີ. ຕຕິໂຍ ປ໌ນ ອິຕເຣຫິ ສເຫວ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ. ນ ວິນາ ອິຕເຣສຸ ສິທ຺ເສສຸເຍວ ຕສ຺ສ ສິຊ຺ຊນໂຕຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. ''ຄຕສງ຺ຄຕິກໍ ປ໌ຫາຍາ''ຕິອາທິ ຕທສິປ຺ປ໌າຍວິກາວນໍ. ຕຕ຺ຖ ຄເຕ ຊນສມາຄເມ ສນ຺ນິປ໌ຕນໍ ຄຕສງ຺ຄຕິກາ, ຕໍ ປ໌ຫາຍ. ກາເຍນ ເອໂກ ວິຫຣຕິ ວິຈຣຕິ ປຸຄ຺ຄລວເສນ ອສຫາຍຕ຺ຕາ. ຈິຕ຺ເຕ ກິເລສານໍ ສນ຺ນິປ໌ຕນໍ ຈິຕ຺ຕກິເລສສງ຺ຄຕິກາ, ຕໍ ປ໌ຫາຍ. ເອໂກ ວິຫຣຕິ ກິເລສວເສນ ອສຫາຍຕ຺ຕາ. ມຄ຺ຄສ຺ສ ເອກຈິຕ຺ຕກ຺ຂຕິກຕ຺ຕາ, ໂຄຕ຺ຣກ຺ອາທີນລ຺ຸຈ ອາຣມ຺ມຕາກຣຕມຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນ ເຕສໍ ວເສນ ສາຕິສຍາ ນິພ຺ພຸຕິສຸຂສມ຺ຟຸສນາ, ຜລສມາປ໌ຕ຺ຕິນິໂຣຣສມາປ໌ຕ຺ຕິວເສນ ປ໌ນ ສາ ຕິສຍາຕິ ອາຫ ''ຜລສມາປ໌ຕ຺ຕື ວາ ນິໂຣຣສມາປ໌ຕ຺ຕື ວາ''ຕິ. ຜລປ໌ຣິໂຍສາໂນ ຫິ ນິໂຣໂຣ. ປ໌ວິສິຕ຺ວາຕິ ສມາປ໌ຊ຺ຊນວເສນ ອນ຺ໂຕກຕ຺ວາ. ນິພ຺ພານໍ ປ໌ຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ອຸສ຺ສຸກ຺ກວຈນເມຕໍ ອາຣມ຺ມຕາກຣເຕນ, ຈິຕ຺ຕເຈຕສິການໍ ນິໂຣເຣນ ຈ ນິພ຺ພຸ ຕິປ໌ຊ຺ຊນສ຺ສ ອພິປ຺ເປ໌ຕຕ຺ຕາ. ໂຈທນຕ຺ເຖຕິ ຊານາເປ໌ຕຸໍ ອຸສ຺ສາຫກຣຕ຺ເຖ.

໑໗໔.ອກິຫຣິຕ຺ວາຕິ ອກິມຸຂກາເວນ ເນຕ຺ວາ. ນນ຺ຕິ ຕຖາ ປ໌ພ຺ພຊຊາຍ ວິຫຣນ຺ຕໍ. ອກິຫາໂຣຕິ ນິມນ຺ຕນວເສນ ອກິຫຣຕໍ. ''ຈີວຣາທີຫິ ປ໌ໂຍຊນໍ ສາເສສ຺ສາມີ''ຕິ ວຈນເສເສນ ໂຍຊນາ. ຕຖາ ''ເຍນຕ຺ໂຖ, ຕໍ ວເທຍ຺ຍາຖາ''ຕິ. ຈີວຣາທີເວກລຸລນ຺ຕິ ຈີວຣາທີນໍ ລູຂຕາຍ ວິກລກາວໍ. ຕທຸກຍມ຺ປີຕິ ຕເທວ ອກິຫາຣທ຺ວຍມ຺ປີ. ສປ຺ປ໌າຍນ຺ຕິ ສພ຺ພເຄລລ຺ຸລາປ໌ຫຣຕາວເສນ ອຸປ໌ກາ ຣາວຫໍ. ກາວິໂນ ອນຕ຺ຖສ຺ສ ອຊນນວເສນ ປ໌ຣິປ໌າລນໍ ຣກ຺ຂາຄຸຕ຺ຕີ. ປ໌ຈ຺ຈຸປ຺ປ໌ນ຺ນສ຺ສ ປ໌ນ ອນຕ຺ຖສ຺ສ ນິເສຣວເສນ ປ໌ຣິປ໌າລນໍ ອາວຣຕຄຸຕ຺ຕີ. ກິມຕ຺ຖິຍໍ ''ຮມ຺ມິກ'ນ຺ຕິ ວິເສສນນ຺ຕິ ອາຫ ''ສາ ປ໌ເນສາ''ຕິອາທິ. ວິຫາຣສີມາຍາຕິ ອຸປ໌ຈາຣສີມາຍ, ລາກສີ ມາຍ ວາ.

໑໗໔. ເກວໂລ ຍທິ-ເອວໍ-ສທ຺ໂທ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຖາເປ໌ກ຺ຂໂກຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຍທິ ຕວ ທາໂສ''ຕິອາທີ. ເອວໍ ສນ຺ເຕຕິ ເອວໍ ລພ຺ກມາ ເນ ສຕິ. ທຸຕິຍໍ ອຸປ໌າທາຍ ປ໌ຖມກາໂວ, ຕສ຺ມາ ''ປ໌ຖມ''ນ຺ຕິ ກຕນ຺ໂຕ ອລ຺ຸລສ຺ສາປີ ອຕ຺ຖິຕໍ ທີເປ໌ຕິ. ຕເທວ ຈ ກາຣຕໍ ກຕ຺

ວາ ຣາຊາປິ ເອວມາຫາຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ປຐມນ຺ຕິ ກຓນ຺ໂຕ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕເນວາຕິ ປຐມສທ຺ເທນ ອຍ຺ຍສ຺ສາປິ ອຕ຺ຖິຕາທີປ ເນເນວຯ

ທຸຕິຍສນ຺ທິຏ຺ຐິກສາມຍ຺ຍຜລວຕ຺ຓນາ

໑໗໔ຯກສຕີຕິ ວິເລຂຕິ ກສີ ກໂຣຕີຯ ຄຫປຕິໂກຕິ ເອຕ຺ຖ ກ-ສທ຺ໂທ ອປ຺ປຕ຺ໂຖຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ເອກເຄຫມຕ຺ເຕ ເຊຏ຺ຐໂກ’’ຕິຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຄຫສ຺ສ ປຕີ ຄຫປຕີ, ຂຸທ຺ທໂກ ຄຫປຕີ ຄຫປຕິໂກ ເອກສ຺ມິຍ຺ເຍວ ເຄຫມຕ຺ເຕ ເຊຏ຺ຐກຕ຺ຕາຕີ, ຂຸທ຺ທກກາໂວ ປນສ຺ສ ເຄຫວເສເນວາຕິ ກຕ຺ວາ ‘‘ເອກເຄຫມຕ຺ເຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕນ ຫິ ອເນກກຸລເຊຏ຺ຐກາກາວໍ ປຝິກ຺ຂິປຕີ, ຄຫໍ, ເຄຫນ຺ຕິ ຈ ອຕ຺ຖໂຕ ສມານເມວຯ ກຣສທ຺ໂທ ພລິມ຺ຫີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ພລິສງ຺ຂາຕ’’ນ຺ຕີຯ ກໂຣຕີຕິ ອກິນິປ຺ຜາເທຕິ ສມ຺ປາເທຕີຯ ວທ຺ເຒຕີຕິ ອຸປຣູປຣິ ອຸປ຺ປາທເນນ ມຫນ຺ຕໍ ສນ຺ນິຈຍໍ ກໂຣຕີຯ

ກສ຺ມາ ຕທຸກຍມ຺ປີ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ຍຖາ ຫີ’’ຕິອາທີຯ ອປ຺ປມ຺ປີ ປຫາຍ ປພ຺ພຊິຕຸໍ ທຸກ຺ກຣນ຺ຕິ ທສ຺ສນຍ຺ຈ ປເຄວ ມຫນ຺ຕນ຺ຕິ ວິຍ຺ຍາປນຕ຺ຖໍຯ ເອສາ ຫິ ກຖິການໍ ປກຕິ, ຍທິທໍ ເຍນ ເກນຈິ ປກາເຣນ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣວິຍ຺ຍາປນນ຺ຕີຯ ອປ຺ປມ຺ປີ ປຫາຍ ປພ຺ພຊິຕຸໍ ທຸກ຺ກຣກາໂວ ປນ ມຊ຺ຌິມນິກາເຍ ມຊ຺ຌິມປຕ຺ຓາສເກ ລຍຸກິໂກປມສຸຕ຺ເຕນ (ມຯ ນິຯ ໔ຯ໑໔໗ ອາທໂຍ) ທີເປຕພ຺ໂພຯ ວຸຕ຺ຕຍ຺ຫິ ຕຕ຺ຖ ‘‘ເສຍ຺ຍຖາປີ ອຸທາຍິ ປຸຣິໂສ ທລິທ຺ໂທ ອສ຺ສໂກ ອນາລ຺ຫິໂຍ, ຕສ຺ສ’ສ຺ສ ເອກໍ ອຄາຣກໍ ໂອລຸຄ຺ຄວິລຸຄ຺ຄໍ ກາກາ ຕິທາຍີ ນປຣມຣູປໍ, ເອກາ ຂໂຝປິກາ ໂອລຸຄ຺ຄວິລຸຄ຺ຄາ ນປຣມຣູປາ’’ຕິ ວິຕ຺ຖາໂຣຯ ຍທິ ອປ຺ປມ຺ປີ ໂກຄໍ ປຫາຍ ປພ຺ພຊິຕຸໍ ທຸກ຺ກຣໍ, ກສ຺ມາ ທາສວາເຣປີ ໂກຄກ຺ຄຫຕໍ ນ ກຕນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ທາສວາເຣ ປນາ’’ຕິອາທີຯ ອຕ຺ຕໂນປີ ອນິສ຺ສໂຣຕີ ອຕ຺ຕານມ຺ປີ ສຍມນິສ຺ສໂຣຯ ຍຖາ ຈ ທາສສ຺ສ ໂກຄາປີ ອໂກຄາເຍວ ປຣາຍຕ຺ຕກາວໂຕ, ເອວໍ ຎາຕໂຍປີຕິ ທາສວາເຣ ຎາຕິ ປຣິວຍ຺ຍຄ຺ຄຫຕມ຺ປີ ນ ກຕນ຺ຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍຯ ປຣິວຍ຺ຍຕີ ປຣມ຺ປຣກາເວນ ສມນ຺ຕໂຕ ອາວຍ຺ຍຕີຕິ ປຣິວຍ຺ໂຍ, ຎາຕິເຍວຯ ເຕ ນາຫ ‘‘ຎາຕິເຍວ ຎາຕິປຣິວຍ຺ໂຍ’’ຕິຯ

ປຓີຕຕຣສາມຍ຺ຍຜລວຕ຺ຓນາ

໑໗໘ຯຕນ຺ຕິ ຍຖາ ທາສວາເຣ ‘‘ເອວເມວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ຕຖາ ອິຘ ກສ຺ສກວາເຣ, ຕທວຈນໍ ກສ຺ມາຕິ ອນຸຍຸຍ຺ເຊຍ຺ຍ ເຈຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເອວເມວາຕິ ວຸຈ຺ຈມາເນຕິ ຍຖາ ປຐມທຸຕິຍານິ ສາມຍ຺ຍຜລານິ ປຍ຺ຍຕ຺ຕານິ, ຕຖາເຍວ ປຍ຺ຍເປຕຸໍ ສກ຺ກາ ນຸ ໂຂຕິ ວຸຕ຺ເຕຯ ເອວຣູປາຫີຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕທາສກສ຺ສກູປມາສຫິສາຫີ ອຸປມາຫີຯ ສາມຍ຺ຍຜລໍ ທີເປຕຸໍ ປໂຫຕິ ອນນ຺ຕປຝິການຕາຍ ວິຈິຕ຺ຕນຍເທສນກາວໂຕຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ເອວໍ ທີປເນຯ ປຣິຍນ຺ຕໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ ອນນ຺ຕນຍເທສນກາວໂຕ, ສວເນ ວາ ອສນ຺ໂຕສ ເນນ ກິຍ຺ໂຍ ກິຍ຺ໂຍ ໂສຕຸກາມຕາຊນນໂຕ ໂສຕຸກາມຕາຍ ປຣິຍນ຺ຕໍ ນາມ ນຕ຺ຖີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕຖາປີຕິ ‘‘ເທສນາຍ ອຸຕ຺ຕຣຸຕ຺ຕຣານິກນານານຍວິຈິຕ຺ຕກາເວ ສຕິປີ’’ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໑໗໘) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ, ສຕິປີ ເອວໍ ອປຣິຍນ຺ຕກາເວ ຕິປີ ຍຸຊ຺ຊຕີຯ ອນຸມານຎາເຕນ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາຯ ອຸປຣີ ວິເສສນ຺ຕິ ຕໍ ຄເປຕ຺ວາ ຕທຸປຣິ ວິເສສເມວ ສາມຍ຺ຍຜລໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕຯ ກສ຺ມາຕິ ອາຫ ‘‘ສວເນ’’ຕິອາທີຯ ເອເຕນ ອິມມຕ຺ຖໍ ທີເປຕິ – ອເນກຕ຺ຖາ ສມານາປີ ສທ຺ທາ ວຕ຺ຕິຈ຺ຉານຸປຸພ຺ພິກາເຍວ ຕໍຕທຕ຺ຖ ທີປກາຕີຯ

ສາຣຸກໍ ສາຣູຕິ ເອກຕ຺ຖເມຕໍ ສາຣຸສທ຺ທສ຺ເສວ ກ-ກາເຣນ ວທ຺ເຒຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ເຕເນວ ຫິ ສາຣຸກສທ຺ທສ຺ສຕ຺ຖໍ ວທນ຺ເຕນ ສາຣຸສທ຺ໂທ ອຕ຺ຖຸທ຺ຘາຣວເສນ ອຸທາຫໂຝຯ ເຕນ ຈ ນນຸ ສາຣຸກສທ຺ທສ຺ເສວ ອຕ຺ຖຸທ຺ຘາໂຣ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ, ນ ສາຣຸສທ຺ທສ຺ສາຕິ ໂຈທນາ ນິເສຘິຕາຯ ອາຍາຈເນຕິ ອກິມຸຂໍ ຍາຈເນ, ອກິປ຺ຕ຺ຸຖນາຍນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສມ຺ປຝິຈ຺ຉເນຕິ ປຝິຄ຺ຄຫເຕຯ ສມ຺ປຫໍສ ເນຕິ ສໍວິຊ຺ຊມານຄຸຓວເສນ ຫໍສເນ ໂຕສເນ, ອຸທຄ຺ຄຕາກຣເຓຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ສາຣຸ ຆມ຺ມຣຸຈີຕິ ຄາຖາ ອຸມ຺ມາທນ຺ຕີຊາຕເກ (ຊາຯ ໔ຯ໑໗ຯ໑໐໑)ຯ ຕຕ຺ຖາຍມຍ຺ຖກຖາວິນິຈ຺ຉຍປ໌ເວຕີ – ສຸຈຣິຕຆມ຺ເມ ໂຣເຈ ຕີຕິ ຆມ຺ມຣຸຈິ, ຆມ຺ມຣໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕາທີໂສ ຫິ ຊີວິຕໍ ຊຫນ຺ໂຕປີ ອກຕ຺ຕພ຺ພໍ ນ ກໂຣຕີຯ ປຍ຺ຎາຓວາຕິ ປຍ຺ຎວາ ຎາຓສມ຺ປນ຺ໂນຯ ມິຕ຺ຕານມທ຺ທຸພ຺ໂກຕິ ມິຕ຺ຕານໍ ອທຸສ຺ສນກາໂວຯ ‘‘ອທູສໂກ ອນຸປ຺ຆາຕໂກ’’ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໑໗໘) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ອທ຺ຣຸພ຺ໂກ’’ຕິປິ ປາໂຄ ທ-ກາຣສ຺ສ ທ຺ຣ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາຯ

ທລ຺ຫີກມ຺ເມຕິ ສາຕຈ຺ຈກິຣິຍາຍໍຯ ອາຄຕ຺ຕິຍນ຺ຕິ ອາຄາປເນຯ ອິຈາປີຕິ ສາມຄ຺ຄຟເລປີຯ ອສ຺ສາຕິ ສາຊ຺ກສທ຺ທສ຺ສຯ ''ສ຺ໂຕ
ຫິ ສາຊ຺ກໍ ມນສິ ກໂຣຫີ''ຕິ ຫິ ສາຊ຺ກສທ຺ເທນ ສວນມນສິກາຣານໍ ສາຕຈ຺ຈກິຣິຍາປີ ຕທາຄາປນມ຺ປີ ໂຊຕິຕໍ ໂຫຕິຯ ອາຍາຈ
ເນເນວ ຈ ອຸຍ຺ໂຍຊນສາມຄ຺ຄໂຕ ອາຄຕ຺ຕິ ສງ຺ຄຫິຕາຕິ ນ ສາ ວິສໍ ອຕ຺ຖຸທ຺ຊາເຣ ວຸຕ຺ຕາຯ ອາຄາຣຫສ຺ສ ຫິ ອາຄຕ຺ຕິ ,
ຕທນຣຫສ຺ສ ອາຍາຈນນ຺ຕິ ວິເສໂສຯ ສຸນ຺ທເຣປີຕິ ສຸນ຺ທຣຕ຺ເຖປີຯ ອິທານິ ຍຖາວຸຕ຺ເຕນ ສາຊ຺ກສທ຺ທສ຺ສ ອຕ຺ຖຕ຺ຕເຍນ ປກາ
ສິຕໍ ວິເສສໍ ທສ຺ເສຕ຺ຸ, ຕສ຺ສ ວາ ອຕ຺ຖຕ຺ຕຍສ຺ສ ອິຊ ໂຍຄ຺ຍຕໍ ວິກາເວຕ຺ຸ ''ທລ຺ຫີກມ຺ມຕ຺ເຖນ ຫີ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສຸຄ຺ຄຫິຕໍ
ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕຕິ ສຸຄ຺ຄຫິຕໍ ກຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕຯ ສຸນ຺ທຣນ຺ຕິ ກາວນປຸ໌ສກໍຯ ກທ຺ທກນ຺ຕິ ປສຕ຺ຖໍ, ''ຊມ຺ມ''ນ຺ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ພນ຺ໂຊຯ
ສຸນ຺ທຣໍ ກທ຺ທກນ຺ຕິ ວາ ສວນານຸຄ຺ຄຫເຄ ປຣິຍາຍວຈນໍຯ

ມນສິ ກໂຣຫີຕິ ເອຕ຺ຖ ນ ອາຣມ຺ມຕປຜິປາທນລກ຺ຂໂຄ ມນສິກາໂຣ, ອຖ ໂຂ ວີຖິປຜິປາທນຊວນປຜິປາທນມນສິກາຣປຸພ຺ພ
ເກ ຈິຕ຺ເຕ ຄປນລກ຺ຂໂຄຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ອາວຊ຺ຊ, ສມນ຺ນາຫຣາ''ຕິ ອາຫຯ ອວິກ຺ຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕມນສິ
ກາຣທ຺ວຍປຸພ຺ພກາຍ ຈິຕ຺ຕປຜິປາຜິຍາ ເອກາຣມ຺ມເຄ ຄປນວເສນ ອນຸທ຺ຊຕຈິຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາຯ ນິສາເມຫີຕິ ສຸຄາຫິ,
ອນຄ຺ຟຣຕນມິວ ວາ ສຸວຕ຺ຄມລ຺ຊສາຍ ທຸລ຺ລາຊມ຺ມຣຕນໍ ຈິຕ຺ເຕ ປຜິສາເມຫີຕິປີ ອຕ຺ໂຖ ຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຈິຕ຺ເຕ ກໂຣຫີ''ຕິຯ
ເອວໍ ປທທ຺ວຍສ຺ສ ປຈ຺ເຈກໍ ໂຍຊນາວເສນ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ປຜິໂຍຄິວເສນ ທສ຺ເສຕ຺ຸ ''ອປີຈາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ
ໂສຕິນ຺ທ຺ຣິຍວິກ຺ເຂປວາຣຄໍ ສວເນ ນິໂຍຊນວເສນ ກິຣິຍນ຺ຕຣປຜິເສຊນໂຕ, ເຕນ ໂສຕໍ ໂອທຫາຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິຯ
ມນິນ຺ທ຺ຣິຍວິກ຺ເຂປວາຣຄໍ ມນສິກາເຣນ ທລ຺ຫີກມ຺ມນິໂຍຊເນນ ອລ຺ລຈິນ຺ຕາປຜິເສຊນໂຕຯ ພ຺ຍລ຺ຊນວິປ຺ລ຺ລາສຄ຺ຄາຫວາຣຄໍ
''ສາຊ຺ກ''ນ຺ຕິ ວິເສເສຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ອຕ຺ຖວິປ຺ລ຺ລາສຄ຺ຄາຫວາຣເຄປີ ເອສ ນໂຍຯ

ຊາຣຕູປປຣິກ຺ຂາທີສູຕິ ເອຕ຺ຖ ອາທິ-ສທ຺ເທນ ຕຸລນຕີຣຄາທີເກ, ທິຜ຺ຖິຍາ ສຸປ຺ປຜິເວເຊ ຈ ສງ຺ຄຕ຺ຫາຕິຯ ຍຖານິປ຺ເປຕມຕ຺ຖໍ
ພ຺ຍລ຺ເຊຕິ ປກາເສຕິ, ສຍເມເຕນາຕິ ວາ ພ຺ຍລ຺ຊນໍ, ສກາວນິຣຸຕ຺ຕິ, ສຫ ພ຺ຍລ຺ຊເນນາຕິ ສພ຺ຍລ຺ຊໂນ, ພ຺ຍລ຺ຊນສມ຺ປນ຺ໂນຕິ
ອຕ຺ໂຖຯ ສຫປ຺ປວຕ຺ຕິ ຫີ ''ສມ຺ປນ຺ນຕາ ສມວາຍຕາ ວິຊ຺ຊມານຕາ''ຕິອາທີນາ ອເນກວິຊາ, ອິຊ ປນ ສມ຺ປນ຺ນຕາເຍວ
ຕທລ຺ລສ຺ສ ອສມ຺ກວໂຕ, ຕສ຺ມາ ''ສຫ ພ຺ຍລ຺ຊເນນາ''ຕິ ນິພ຺ພຈນໍ ກຕ຺ວາປີ ''ພ຺ຍລ຺ຊນສມ຺ປນ຺ໂນ''ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຜີຯ ໑ຯ໑໗ລ)
ອຕ຺ໂຖ ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ທຜ຺ຖພ຺ພໍ, ຍຖາ ຕໍ ''ນ ກຸສລາ ອກຸສລາ, ກຸສລປຜິປກ຺ຂາ''ຕິ (ຊຯ ສຯ ໑) ອຣຕ຺ຍໂຕ
ອຸປຄນ຺ຕພ຺ພໂຕ ອນຸຊາຕພ຺ພໂຕ ອຕ຺ໂຖ, ຈຕຸປາຣິສຸທ຺ຊິສີລາທີ, ສຫ ອຕ຺ເຖນາຕິ ສາຕ຺ໂຖ, ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຕ຺ຖສມ຺ປນ຺ໂນຕິ ອຕ຺
ໂຖຯ ສາຊ຺ກປທໍ ເອກເມວ ສມານໍ ອາວຸຕ຺ຕິນຍາທິວເສນ ອຸກຍຕ຺ຖ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ ກຖນ຺ຕິ ອາຫ ''ຍສ຺ມາ''ຕິອາທີຯ ຊມ຺ໂມ ນາມ
ຕນ຺ຕິຯ ເທສນາ ນາມ ຕສ຺ສາ ມນສາ ວວຕ຺ຖາປິຕາຍ ຕນ຺ຕິຍາ ເທສນາຯ ອຕ຺ໂຖ ນາມ ຕນ຺ຕິຍາ ອຕ຺ໂຖຯ ປຜິເວໂຊ ນາມ ຕນ຺
ຕິຍາ, ຕນ຺ຕິອຕ຺ຖສ຺ສ ຈ ຍຖາກູຕາວໂພໂຊຯ ຍສ຺ມາ ເຈເຕ ຊມ຺ມເທສນາຕ຺ຖປຜິເວຊາ ສສາທີຫີ ວິຍ ມຫາສມຸທ຺ໂທ ມນ຺ທ
ພຸທ຺ຊີຫິ ທຸກ຺ໂຂຄາຫາ, ອລພ຺ກເນຍ຺ຍປຕິຜ຺ຖາ ຈ, ຕສ຺ມາ ຄມ຺ກີຣາຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຍສ຺ມາ...ເປ... ມນສິ ກໂຣຫີ''ຕິຯ ເອຕ຺ຖ ຈ
ປຜິເວຊສ຺ສ ທຸກ຺ກຣກາວໂຕ ຊມ຺ມຕ຺ຖານໍ ທຸກ຺ໂຂຄາຫຕາ, ເທສນາຍາຄສ຺ສ ທຸກ຺ກຣກາວໂຕ ເທສນາຍ, ອຸປ຺ປາເທຕຸມ
ສກ຺ກຸເຄຍ຺ຍຕາຍ, ຕພ຺ພິສຍຍາຕຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຈ ທຸກ຺ກຣກາວໂຕ ປຜິເວຊສ຺ສ ທຸກ຺ໂຂຄາຫຕາ ເວທິຕພ຺ພາຯ ຍເມຕ຺ຖ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ,
ຕໍ ນິທານວຕ຺ຄນາຍໍ ວຸຕ຺ຕເມວຯ

''ສຸຄາຫິ ສາຊ຺ກ''ນ຺ຕິ ''ສາຊ຺ກໍ ມນສິ ກໂຣຫີ''ຕິ ວທນ຺ໂຕ ນ ເກວລໍ ອຕ຺ຖກ຺ກມໂຕ ເອວ ອຍໍ ໂຍຊນາ, ອຖ ໂຂ ສທ຺ທກ຺ກມ
ໂຕປີ ອຸກຍຕ຺ຖ ສມ຺ພນ຺ຊຕ຺ຕາຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ''ສກ຺ກາ ມຫາຣາຊາ''ຕິ ອິຊາປີ ''ອລ຺ລມ຺ປີ ທິຜ຺ເຖວ ຊມ຺ເມ ສນ຺ທິຜ຺ຖິກໍ ສາມ
ຄ຺ຄຟລໍ...ເປ... ປຄ຺ຄຕຕຣລ຺ຈາ''ຕິ ອິທມນຸວຕ຺ຕຕີຕິ ອາຫ ''ເອວໍ ປຜິລ຺ລາຕໍ ສາມຄ຺ຄຟລເທສນ''ນ຺ຕິຯ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ
ກາສນນ຺ຕິ ອຕ຺ຖເມວ ທລ຺ຫໍ ກໂຣຕິ ''ເທເສສ຺ສາມິຕິ ສໍຂິຕ຺ຕທີປນ''ນ຺ຕິອາທີນາຯ ຫີ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ລຸຕ຺ຕນິທ຺ທິຜ຺ໂຖຯ ອິທໍ
ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ເທສນໍ ນາມ ອຸທ຺ທິສນໍຯ ກາສນໍ ນາມ ນິທ຺ທິສນໍ ປຣິພ຺ຍຕ຺ຕກຖນໍຯ ເຕນາຍມຕ຺ໂຖ ສມ຺ກວຕີຕິ
ຍຖາວຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ສຄາຖາວຄ຺ຄສໍຍຸຕ຺ເຕ ວງ຺ຄີສສຸຕ຺ເຕ (ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໒໑໔) ຄາຖາປເທນ ສາເຊຕ຺ຸ ''ເຕນາຫາ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ສາລ຺ອິກາຍິວ ນິຄ຺ໂຟໂສຕິ ສາລ຺ອິກາຍ ນິຄ຺ໂຟໂສ ວິຍ, ຍຖາ ສາລ຺ອິກາຍ ອາລາໂປ ມຊ຺ໂຣ ກຕ຺ຄສ຺ໂຂ ເປມນີໂຍ, ເອວນ຺ຕິ ອຕ຺
ໂຖຯ ປຜິການນ຺ຕິ ເຈຕສ຺ສ ວິເສສນໍ ລິງ຺ຄເກທສ຺ສປີ ວິເສສນສ຺ສ ທິສ຺ສນໂຕ ຍຖາ ''ຄ຺ໂຄ ປມາຄ''ນ຺ຕິຯ ປຜິການນ຺ຕິ ຈ ສທ຺
ໂທ ວຸຈ຺ຈຕິ ປຜິກາຕິ ຕໍຕທາກາເຣນ ທິສ຺ສຕີຕິ ກຕ຺ວາຯ ອຸທີຣຍີຕິ ອຸຈ຺ຈາຣຍິ, ວຸຈ຺ຈຕິ ວາ, ກມ຺ມຄພ຺ກລ຺ເຈຕໍ ກິຣິຍາປທໍຯ ອິ
ມິນາ ເຈຕໍ ທີເປຕິ – ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ຊມ຺ມເສນາປຕຶ ໂຖເມຕຸກາເມນ ເທສນາກາສນານໍ ວິເສສໍ ທສ຺ເສນ຺ເຕນ ປກິນ຺ນປຜິສມ຺ກິ
ເທນ ອາຍສ຺ມຕາ ວງ຺ຄີສຕ຺ເຖເຣນ ''ສງ຺ຂິຕ຺ເຕນ, ວິຕ຺ຖາເຣນາ''ຕິ ຈ ວິເສສນໍ ກຕໍ, ເຕນາຍມຕ຺ໂຖ ວິລ຺ລາຍຕີຕິຯ

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕຕິ “ກາສິສ຺ສາມີ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕຯ “ນ ກິຣ ກຄວາ ສງ຺ເຂເປເນວ ເທເສສ຺ສຕິ, ອຖ ໂຂ ວິຕ຺ຖາເຣນປິ ກາສິສ຺ສຕີ”ຕິ ຫີ ຕໍ ປຫໍ ສຸຕ຺ວາວ ອຸສ຺ສາຫຊາໂຕ ສຍ຺ຊາຕຸສ຺ສາໂຫ, ຫຍ຺ຖຕຸຍ຺ໂຖຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຍມາຈຣິຍສ຺ສ ອທິປ຺ປາໂຍຯ ອປິຈ “ເຕນ ຫີ ມຫາຣາຊ ສຸໂຕຫີ ສາທຸກໍ ມນສິ ກໂຣຫີ, ກາສິສ຺ສາມີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ສພ຺ພມ຺ປີ ອຸຍ຺ໂຍຊນປຍິຍ຺ຍາກຣຕປ຺ປກາຣໍ ອຸສ຺ສາຫຊນນກາຣຕໍ ສພ຺ເພເນວ ອຸສ຺ສາຫສມ຺ກາວໂຕ, ຕສ຺ມາ ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕຕິ “ສຸໂຕຫີ, ສາທຸກໍ ມນສິ ກໂຣຫີ, ກາສິສ຺ສາມີ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສພ຺ເພຫາວ ຕິ ຫີປີ ປເທຫີ ອຸສ຺ສາຫຊາໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ ຫຍ຺ຖພ຺ໂພຯ ປຈ຺ຈສ຺ໂສສີຕິ ປຕິ ອສ຺ໂສສີ ກຄວໂຕ ວຈນສມນນ຺ຕຣເມວ ປຈ຺ຈາ ອສ຺ໂສສີ, “ສກ຺ກາ ປນ ກນ຺ເຕ”ຕິອາທິນາ ວາ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ປຸນ “ເອວໍ ກນ຺ເຕ”ຕິ ອສ຺ໂສສີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕໍ ປນ ປຕິສ຺ສວນໍ ອຕ຺ຖໂຕ ສມ຺ປຍິຈ຺ຊນເມວາຕິ ອາຫ “ສມ຺ປຍິຈ຺ຊີ, ປຍິຄ຺ຄເຫສີ”ຕິຯ ເຕເນວ ຫີ “ອິຕິ ອຕ຺ໂຖ”ຕິ ອວຕ຺ວາ “ອິຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

໑໒໐ຯ “ອຖສ຺ສ ກຄວາ ເອຕທໂວຈາ”ຕິ ວຈນສມ຺ພນ຺ຎມຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ “ເອຕໍ ອໂວຈາ”ຕິ ປທໍ ວິກຊິຕ຺ວາ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ອິທານີ”ຕິອາທິມາຫຯ “ອິຎາ”ຕິ ອິມິນາ ວຸຈ຺ຈມານໍ ອຣິກຣຕໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຍ຺ຖານກູຕໍ ໂລກເມວານິປ຺ເປຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ “ເທໂສປເທເສ ນິປາໂຕ”ຕິ ອິມິນາຯ ເທສສ຺ສ ອຸປທິສນໍ ເທໂສປເທໂສ, ຕສ຺ມິໍ ຍທິ ສພ຺ພຕ຺ຖ ເທໂສປເທເສ, ອຖາຍມຕ຺ໂຖ ນ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ ອວຸຕ຺ເຕປີ ລພ຺ກມານຕ຺ຕາຕິ ໂຈທນາຍາຫ “ສ຺ວາຍ”ນ຺ຕິອາທິຯ ສາມຍ຺ຍກູຕໍ ອິຎສທ຺ທໍ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ “ສ຺ວາຍ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ຕຸ ຍຖາວິເສສິຕພ຺ພໍຯ ຕຖາ ຫີ ວກ຺ຂຕິ “ກຕ຺ຖຈິ ປທປູຣຕມຕ຺ຕເມວາ”ຕິ (ທີຯ ນິຯ ອຍ຺ຖຯ ໑ຯ໑໒໐)ຯ ໂລກໍ ອຸປາທາຍ ວຸຈ຺ຈຕິ ໂລກສທ຺ເທນ ສມານາຣິກຣຕກາວໂຕຯ ອິຎ ໂລເກຕິ ຈ ຊາຕິກ຺ເຂຕ຺ຕໍ, ຕຕ຺ຖາປີ ອຍໍ ຈກ຺ກວາລຸໂອ ອທິປ຺ເປໂຕຯ ສາສນມຸປາທາຍ ວຸຈ຺ຈຕິ “ສມໂຕ”ຕິ ສທ຺ທນ຺ຕຣສນ຺ນິຎານໂຕຯ ອຍຍ຺ຫີ ຈຕຸກງ຺ຄຸຕ຺ຕຣປາລຸອິຯ ຕຕ຺ຖ ປຖໂມ ສມໂຕຕິ ໂສຕາປນ຺ໂນຯ ທຸຕິໂຍ ສມໂຕຕິ ສກທາຄາມີຯ ວຸຕ຺ຕຍ຺ເຫຕໍ ຕຕ຺ເຖວ –

“ກຕໂມ ຈ ກິກ຺ຂເວ ປຖໂມ ສມໂຕ? ອິຎ ກິກ຺ຂເວ ກິກ຺ຂຸ ຕິຕ຺ຕໍ ສໍໂຍຊນານໍ ປຣິກ຺ຂຍາ ໂສຕາປນ຺ໂນ ໂຫຕີ”ຕິ, (ອຯ ນິຯ ໔ຯ໘໔໑) “ກຕໂມ ຈ ກິກ຺ຂເວ ທຸຕິໂຍ ສມໂຕ? ອິຎ ກິກ຺ຂເວ ກິກ຺ຂຸ ຕິຕ຺ຕໍ ສໍໂຍຊນານໍ ປຣິກ຺ຂຍາ ຣາຄໂທສໂມຫານໍ ຕນຸຕ຺ຕາ ສກທາຄາມີ ໂຫຕີ”ຕິ (ອຯ ນິຯ ໔ຯ໘໔໑) ຈ ອາທິຯ

ໂອກາສນ຺ຕິ ກຍ຺ຈິ ປເທສມຸປາທາຍ ວຸຈ຺ຈຕິ “ຕິຍ຺ຖມານສ຺ສາ”ຕິ ສທ຺ທນ຺ຕຣສນ຺ນິຎານໂຕຯ

ອິເຎວ ຕິຍ຺ຖມານສ຺ສາຕິ ອິມິສ຺ສໍເຍວ ອິນ຺ທສາລຄຸຫາຍໍ ປຕິຍ຺ຖມານສ຺ສ, ເທວກູຕສ຺ສ ເມ ສໂຕຕິ ເທວກາເວນ, ເທໂວ ຫຸຕ຺ວາ ວາ ກູຕສ຺ສ ສມານສ຺ສຯ ເມຕິ ອນາທຣໂຍເຄ ສາມິວຈນໍຯ ປຸນ ເມຕິ ກຕ຺ຕຸຕ຺ເຖຯ ອິທຍ຺ຫີ ສກ຺ກປຍ຺ຫໂຕ ອຸທາຫຍໍຯ

ປທປູຣຕມຕ຺ຕເມວ ໂອກາສາປທິສນສ຺ສາປີ ອສມ຺ກເວນ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣສ຺ສ ອໂພຎນໂຕຯ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຍ຺ຖານກູຕເມວ ສນ຺ຎາຍ “ໂລກ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປຸຣິມໍ ອຸຍ຺ໂຍຊນປຍິຍ຺ຍາກຣຕວິສເຍ ອາລປນນ຺ຕິ ປຸນ “ມຫາຣາຊາ”ຕິ ອາລປຕິຯ “ອຣຫ”ນ຺ຕິ ອາທໂຍ ສທ຺ທາ ວິຕ຺ຖາຣິຕາຕິ ໂຍຊນາຯ ອຕ຺ຖໂຕ ຫີ ວິຕ຺ຖາຣຕໍ ສທ຺ທມຸເຂເນວ ໂຫຕີຕິ ອຸກຍຕ຺ຖ ສທ຺ທຄ຺ຄຫຕໍ ກຕໍຯ ຍສ຺ມາ ປນ “ອປເຣຫິປີ ອຍ຺ຖຫີ ກາຣເຕຫີ ກຄວາ ຕຖາຄໂຕ”ຕິອາທິນາ (ອຸທາຯ ອຍ຺ຖຯ ໑໗; ອິຕິວຸຯ ອຍ຺ຖຯ ໖໗) ຕຖາຄຕ-ສທ຺ໂທ ອຸທານຍ຺ຖກຖາທີສຸ, “ອຣຫ”ນ຺ຕິ ອາທໂຍ ຈ ວິສຸທ຺ຎິມຄ຺ຄຍິກາຍໍ (ວິສຸທ຺ຎິຯ ຍິຯ ໑ຯ໑໖໐) ອປເຣຫິປີ ປກາເຣຫີ ວິຕ຺ຖາຣິຕາ ອາຈຣິເຍນ, ຕສ຺ມາ ເຕສຸ ວຸຕ຺ຕນເຍນປີ ເຕສມຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ຕຖາຄຕສ຺ສ ສຕ຺ຕນິກາຍ ນ຺ໂຕຄຎຕາຍ “ອິຎ ປນ ສຕ຺ຕໂລໂກ ອທິປ຺ເປໂຕ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖາຍໍ ຍສ຺ມິໍ ສຕ຺ຕນິກາເຍ, ຍສ຺ມິຍ຺ຈ ໂອກາເສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ສຕ຺ຕໂລເກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມາໂນປີ ຈາ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ນ ເທວໂລເກ, ນ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກຕິ ເອຕ຺ຖ ຍໍ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ຕໍ ປຣໂຕ ອາຄມິສ຺ສຕິຯ

ຕສ຺ສາປເຣນາຕິ ຕສ຺ສ ນິຄມສ຺ສ ອປເຣນ, ຕໂຕ ພຫີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ຕໂຕຕິ ມຫາສາລໂຕຯ ໂອຣໂຕ ມຊ຺ເຊຕິ ອພ຺ກນ຺ຕຣໍ ມຊ຺ຊິມປເທໂສຯ ເອວໍ ປຣິຈ຺ຊິນ຺ເນຕິ ປຍ຺ຈນິມິຕ຺ຕພທ຺ຎາ ສີມາ ວິຍ ປຍ຺ຈຫີ ຍຖາວຸຕ຺ຕນິມິຕ຺ເຕຫີ ປຣິຈ຺ຊິນ຺ເນຯ ອາຍາມ ເຕຍ຺ຍໂຍຊນສເຕຕິ ປຕ຺ຕາສໂຍຊເນຫີ ອູນຕິໂຍຊນສເຕຯ ອຍຍ຺ຫີ ມຊ຺ຊິມຊນປໂທ ມຸທິງ຺ຄສຕ຺ຖາໂນ, ນ ສມປຣິວຍ຺ໂຍ, ນ ຈ ສມຈຕຸຣສ຺ໂສ, ອຸຊ຺ເກນ ກຕ຺ຖຈິ ອສີຕິໂຍຊໂນ ໂຫຕິ, ກຕ຺ຖຈິ ໂຍຊນສຕິໂກ, ຕຖາປີ ເຈສ ກຸຍິລປຣິຈ຺ເຊເທນ ມິນິຍມາໂນ ປຣິຍນ຺ຕ ປຣິກ຺ເຂປໂຕ ນວໂຍຊນສຕິໂກ ໂຫຕິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ນວໂຍຊນສເຕ”ຕິຯ ອສີຕິມຫາເຖຣາຕິ ເຍກຸຍ຺ຍວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ ສຸນາປຣນ຺ຕກສ຺ສ ປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສາປີ ມຫາສາວເກສຸ ປຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາຯ ສຸນາປຣນ຺ຕຊນປໂທ ຫີ ປຈ຺ຈນ຺ຕວິສໂຍຯ ຕຖາ ຫີ

‘‘ຈນ຺ທນມຕ຺ຫລມາລຸອປ຺ຜິຕ຺ຄຫເຕ ກຄວາ ນ ຕຕ຺ຖ ອຣຸຕ຺ຳ ອຸຜ຺ຄເປ຺ຕີ’’ຕິ ມຊ຺ຊິມາຄມ- (ມ຺. ນິ. ອຜ຺ຄ຺. ໔.໓໒໓) ສໍຍຸຕ຺ຕາຄມຜ຺ຄກຖາສຸ (ສໍ. ນິ. ອຜ຺ຄ຺. ໓.໔.໗໗-໗໘) ວຸຕ຺ຕໍ. ສາຣປ຺ປ຺ຕາຕິ ກຸລໂກຄິສຸສຣິຍາທິວເສນ, ສີລສາຣາທິວເສນ ຈ ສາຣກູຕາ. ພ຺ຣາຫ຺ມຕຄຫປ຺ຕິກາຕິພ຺ຣຫ຺ມາຍຸໂປ຺ກ຺ຂຣສາຕິອາທິພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ເຈວ ອນາຖປິ຺ຕ຺ຫິກາທິຄຫປ຺ຕິກາ ຈ.

ຕຕ຺ຖາຕິ ມຊ຺ຊິມປ຺ເທເສ, ຕສ຺ມິເຍວ ‘‘ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ’’ຕິ ວຈເນ ວາ. ສຸຊາຕາຍາຕິ ເອວໍນາມິກາຍ ປ຺ຄມໍ ສຣຕຄມນິກາຍ ຍສຕ຺ເຖຣມາຕຸຍາ. ຈຕູສຸ ປ຺ເນເຕສຸ ວິກປ຺ເປສຸ ປ຺ຄໂມ ພຸທ຺ຂກາວາຍ ອາສນ຺ນຕຣປ຺ຜິປ຺ຕ຺ຕິທສ຺ສນວເສນ ວຸຕ຺ໂຕ. ອາສນ຺ນຕຣາຍ ຫິ ປ຺ຜິປ຺ຕ຺ຕິຍາ ກິໂຕປີ ‘‘ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ ອຸປ຺ປາທສ຺ສ ເອກນ຺ຕິກຕ຺ຕາ, ປ຺ເຄວ ປ຺ຜິປ຺ຕ຺ຕິຍາ ມຕ຺ຖເກ ກິໂຕ. ທຸຕິໂຍ ພຸທ຺ຂກາວາວຫປ຺ພ຺ພຊ຺ຊໂຕ ປ຺ຜ຺ຄາຍ ອາສນ຺ນມຕ຺ຕປ຺ຜິປ຺ຕ຺ຕິທສ຺ສນວເສນ, ຕຕິໂຍ ພຸທ຺ຂກຣຂມ຺ມປາຣິປູຣິໂຕ ປ຺ຜ຺ຄາຍ ພຸທ຺ຂກາວາຍ ປ຺ຜິປ຺ຕ຺ຕິທສ຺ສນວເສນ. ນ ຫິ ມຫາສຕ຺ຕານໍ ອນ຺ຕິມກວູປ຺ປ຺ຕ຺ຕິໂຕ ປ຺ຜ຺ຄາຍ ໂພຂິສມ຺ກາຣສມ຺ກຣຕໍ ນາມ ອຕ຺ຖິ ພຸທ຺ຂຕ຺ຖາຍ ກາລມາຄມຍມາເນເນວ ຕຕ຺ຖ ປ຺ຕິຜ຺ຄນໂຕ. ຈຕຸຕ຺ໂຖ ພຸທ຺ຂກາວກຣຂມ຺ມສມາຣມ຺ກໂຕ ປ຺ຜ຺ຄາຍ ໂພຂິຍາ ນິຍຕກາວທສ຺ສເນນ. ໂພຂິຍາ ຫິ ນິຍຕກາວປ຺ປ຺ຕ຺ຕິໂຕ ປ຺ກຸຕິ ‘‘ພຸທ຺ໂຂ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ’’ຕິ ວິຍ຺ຍູທີ ວຕ຺ຕຸໍ ສກ຺ກາ ອຸປ຺ປາທສ຺ສ ເອກນ຺ຕິກຕ຺ຕາ. ຍຖາ ປ຺ນ ‘‘ສນ຺ທນ຺ຕິ ນທິໂຍ’’ຕິ ສນ຺ທນກິຣິຍາຍ ອວິຈ຺ເຂທມຸປາທາຍ ວຕ຺ຕມານປ຺ປໂຍໂຄ , ເອວໍ ອຸປ຺ປາທຕ຺ຖາຍ ປ຺ຜິປ຺ຊ຺ຊນກິຣິຍາຍ ອວິຈ຺ເຂທມຸປາທາຍ ຈຕູສຸປິ ວິກປ຺ເປສຸ ‘‘ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ປ຺ວຕ຺ຕາປ຺ຣຕວຕ຺ຕມານວຈນລ຺ເຈຕໍ. ຈຕຸພ຺ພິຂລ຺ຫີ ວຕ຺ຕມານລກ຺ຂຕໍ ສທ຺ທສຕ຺ເຖ ປ຺ກາສິຕໍ –

‘‘ນິຈ຺ຈປ຺ວຕ຺ຕິ ສມີໂປ, ປ຺ວຕ຺ຕຸປ຺ຣໂຕ ຕຖາ;

ປ຺ວຕ຺ຕາປ຺ຣໂຕ ເຈວ, ວຕ຺ຕມາໂນ ຈຕຸພ຺ພິໂຂ’’ຕິ.

ຍສ຺ມາ ປ຺ນ ພຸທ຺ຂານໍ ສາວການໍ ວິຍ ນ ປ຺ຜິປາຜິຍາ ອິທ຺ຂິວິຂລາຕາທີນິ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕິ, ສເຫວ ປ຺ນ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ເຄນ ສກໂລປິ ສພ຺ພລ຺ລຸຕລ຺ລາຕາທິຄຸຕຣາສິ ອາຄໂຕ ນາມ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ເຕສໍ ນິປ຺ຜຕ຺ຕສພ຺ພກິຈ຺ຈຕ຺ຕາ ອຣຫຕ຺ຕຜລກ຺ຂເຕ ອຸປ຺ປັນ຺ໂນ ນາມາຕິ ເອກງ຺ຄຸຕ຺ຕຣວຕ຺ຕນາຍໍ (ອ. ນິ. ອຜ຺ຄ຺. ໑.໑.໑໗໐) ວຸຕ຺ຕໍ. ອສຕິ ຫິ ນິປ຺ຜຕ຺ຕສພ຺ພກິຈ຺ຈຕ຺ເຕ ນ ຕາວຕາ ‘‘ອຸປ຺ປັນ຺ໂນ’’ຕິ ວຕ຺ຕຸມຣຫຕິ. ສພ຺ພປ຺ຄມໍ ອຸປ຺ປັນ຺ນກາວນ຺ຕິ ຈຕູສຸ ວິກປ຺ເປສຸ ສພ຺ພປ຺ຄມໍ ‘‘ຕຖາຄໂຕ ສຸຊາຕາຍ…ເປ…ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອຸປ຺ປັນ຺ນຕາສງ຺ຂາຕໍ ອຕ຺ຖິກາວໍ. ຕເທວ ສນ຺ຂາຍ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ພຸທ຺ຂກາວາຍ ອາສນ຺ນຕຣປ຺ຜິປ຺ຕ຺ຕິຍໍ ກິຕສ຺ເສວ ອຂິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ. ອຍເມວ ຫິ ອຕ຺ໂຖ ມຸຂ຺ຍໂຕ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ. ເຕນາຫ ‘‘ຕຖາຄໂຕ…ເປ… ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ.

ເອຕ຺ຖ ຈ ‘‘ອຸປ຺ປັນ຺ໂນ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອຕີຕກາລວເສນ ໂກຈິ ອຕ຺ຖໍ ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍາຕິ ຕນ຺ນິວຕ຺ຕນຕ຺ຖໍ ‘‘ອຸປ຺ປັນ຺ໂນ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ‘‘ອຸປ຺ປັນ຺ນາ ຂມ຺ມາ’’ຕິອາທີສຸ (ຂ. ສ. ຕິກມາຕິກາ ໑໗) ວິຍ ຫິ ອິຂ ອຸປ຺ປັນ຺ນສທ຺ໂທ ປ຺ຈ຺ຈຸປ຺ປັນ຺ນກາລິໂກ. ນນຸ ຈ ອຣຫຕ຺ຕຜລສມງ຺ຄີສງ຺ຂາໂຕ ອຸປ຺ປັນ຺ໂນເຍວ ຕຖາຄໂຕ ປ຺ເວທນເທສນາທີນິ ສາເຂຕິ, ອຖ ກສ຺ມາ ຍຖາວຸຕ຺ໂຕ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄປ຺ຣິໂຍສາໂນ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມາໂນເຍວ ຕຖາຄໂຕ ອຂິປ຺ເປ຺ໂຕ. ນ ຫິ ໂສ ປ຺ເວທນເທສນາທີນິ ສາເຂຕິ ມຊ຺ປາຍາສໂກຊນໂຕ ຍາວ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ໂຄ, ຕາວ ເຕສໍ ກິຈ຺ຈານມສາຂນໂຕຕິ? ນ ເຫວໍ ທຜ຺ຄພ຺ພໍ, ພຸທ຺ຂກາວາຍ ອາສນ຺ນຕຣປ຺ຜິປ຺ຕ຺ຕິຍໍ ກິຕສ຺ສ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມານສ຺ສ ຄຫເຕເນວ ອຣຫຕ຺ຕຜລສມງ຺ຄີສງ຺ຂາຕສ຺ສ ອຸປ຺ປັນ຺ນສ຺ສາປິ ຄຫິຕຕ຺ຕາ. ກາຣຕຄ຺ຄຫເຕເນວ ຫິ ຜລມ຺ປິ ຄຫິຕໍ ຕທວິນາກາວິຕ຺ຕາ. ອິຕິ ປ຺ເວທນເທສນາທິສາຂກສ຺ສ ອຣຫຕ຺ຕຜລສມງ຺ຄິໂນປິ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຄເຫຕພ຺ພຕ຺ຕາ ເນຍ຺ຍຕ຺ຖມິທໍ ‘‘ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ’’ຕິ ວຈນໍ ທຜ຺ຄພ຺ພນ຺ຕິ. ຕຖາ ຫິ ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣຜ຺ຄກຖາຍໍ (ອ. ນິ. ອຜ຺ຄ຺. ໑.໑.໑໗໐) ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມາໂນ, ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ, ອຸປ຺ປັນ຺ໂນຕິ ຕີຫິ ກາເລຫິ ອຕ຺ຖວິກຊເນ ‘‘ທີປງ຺ກຣປາທມູເລ ລທ຺ຂພ຺ຍາກຣຕໂຕ ຍາວ ອນາຄາມິຜລາ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມາໂນ ນາມ, ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄກ຺ຂເຕ ປ຺ນ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ ນາມ, ອຣຫຕ຺ຕຜລກ຺ຂເຕ ອຸປ຺ປັນ຺ໂນ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຍເມຕ຺ຖ ອາຈຣິຍຂມ຺ມປາລຕ຺ເຖຣສ຺ສ ມຕິ. ຍສ຺ມາ ປ຺ນ ເອກງ຺ຄຸຕ຺ຕຣຜ຺ຄກຖາຍໍ ‘‘ເອກປຸຄ຺ຄໂລ ກິກ຺ຂເວ ໂລເກ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມາໂນ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ’’ຕິ (ອ. ນິ. ໑.໑໗໐) ສຸຕ຺ຕປທວຕ຺ຕນາຍໍ ‘‘ອິມສ຺ມິມ຺ປິ ສຸຕ຺ເຕ ອຣຫຕ຺ຕຜລກ຺ຂຕໍເຍວ ສນ຺ຂາຍ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ‘‘ອຸປ຺ປັນ຺ໂນ ໂຫຕີຕິ ອຍລ຺ເຫຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ (ອ. ນິ. ອຜ຺ຄ຺. ໑.໑.໑໗໐) ອາຄຕໍ, ຕສ຺ມາ ອິຂາປິ ອຣຫຕ຺ຕຜລກ຺ຂຕເມວ ສນ຺ຂາຍ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ສພ຺ພປ຺ຄມໍ ອຸປ຺ປັນ຺ນກາວໍ ສນ຺ຂາຍາ’’ຕິ ອິມິນາ. ເຕນາຫ ‘‘ອຸປ຺ປັນ຺ໂນ ໂຫຕີຕິ ອຍລ຺ເຫຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ. ສພ຺ພປ຺ຄມໍ ອຸປ຺ປັນ຺ນກາວນ຺ຕິ ຈ ສພ຺ພເວເນຍ຺ຍານໍ ປ຺ຄມຕຣໍ ອຣຫຕ຺ຕຜລວເສນ ອຸປ຺ປັນ຺ນກາວນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ‘‘ອຸປ຺ປັນ຺ໂນ ໂຫຕີ’’ຕິ ຈ ອິມິນາ ອຣຫຕ຺ຕຜລກ຺ຂຕວເສນ ອຕີຕກາລໍ ທສ຺ເສຕິ

ຕິ. ອຍເມວ ຈ ນໂຍ ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣຏີກາກາເຣນ ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນ ອຠິປ຺ເປໂຕຕິ.

ໂສ ຠຄວາຕິ ໂຍ ໂສ ຕຖາຄໂຕ ''ອຣຫ''ນ຺ຕິອາທິນາ ປກິຕ຺ຕິຕຄຸໂຓ, ໂສ ຠຄວາ. ອິທານິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ອິມສ຺ເທນ ນິທ຺ເສຕິ ວຸຈ຺ຈມານຕ຺ຖສ຺ສ ປຣາມສນໂຕ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ນຍິທໍ ມຫາຊນສ຺ສ ສມ຺ມຸຂມຕ຺ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ''ອິມໍ ໂລກ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຖ ໂຂ ''ສເທວກ''ນ຺ຕິອາທິນາ ວກ຺ຂມານໍ ອນວເສສປ຺ຣິຍາທານໍ ສນ຺ຘາຍາຕິ. ''ສຫ ເທເວຫິ ສເທວກ''ນ຺ຕິອາທິນາ ຍຖາວາກ຺ຍໍ ປທນິພ຺ພຈນໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຍຖາປທໍ ປນ ''ສເທວໂກ''ຕິອາທິນາ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ອິເມ ຈ ຕຄ຺ຄຸຓສໍວິຎ຺ຎາຓພາຫິຣຕ຺ຖສມາສາ. ເອຕ຺ຖ ຫິ ອວຍເວນ ວິຄ຺ຄໂຫ, ສມ຺ທາໂຍ ສມາສຕ຺ໂຖ ໂຫຕິ ໂລກາວຍເວນ ກຕວິຄ຺ຄເຫນ ໂລກສມ຺ທາຍສ຺ສ ຍຖາຣຫໍ ລພ຺ກມານຕ຺ຕາ. ສມວາຍໂຊຕກສຫສທ຺ທໂຍເຄ ຫິ ອຍເມວ ສມາໂສ ວິຎ຺ຎາຍຕິ. ເທເວຫີຕິ ຈ ປຎ຺ຈກາມາວຈຣເທເວຫິ, ອຣູປາວຈຣເທເວຫີ ວາ. ພ຺ຣຫ຺ມຸນາຕິ ຣູປາວຈຣາຣູປາວຈຣພ຺ຣຫ຺ມຸນາ, ຣູປາວຈຣພ຺ຣຫ຺ມຸນາ ເອວ ວາ, ພຫຸກຕ຺ຕຸກາທີນມິວ ເນສໍ ສິທ຺ທີ. ປຊາຕຕ຺ຕາຕິ ຍຖາສກໍ ກມ຺ມກິເລເສຫິ ປກາເຣນ ນິພ຺ພຕ຺ຕກຕ຺ຕາ.

ເອວໍ ວຈນຕ຺ຖໂຕ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ວຈນິຍຕ຺ຖໂຕ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ຕຕ຺ຖາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ປຎ຺ຈກາມາວຈຣເທວຄ຺ຄຫຓໍ ປາຣິເສສຎາເຍນ ອິຕເຣສໍ ປທນ຺ຕເຣຫິ ວິສຸໍ ຄຫິຕຕ຺ຕາ. ຉຎ຺ຎກາມາວຈຣເທວຄ຺ຄຫຓໍ ປຈ຺ຈາສຕ຺ຕິຎາເຍນ. ຕຕ຺ຖ ຫິ ມາໂຣ ຊາໂຕ, ຕນ຺ນິວາສີ ຈ. ຍສ຺ມາ ເຈສ ທາມຣິກຣາຊປຸຕ຺ໂຕ ວິຍ ຕຕ຺ຖ ວສິຕຕ຺ຕາ ປາກໂຏ, ຕສ຺ມາ ສນ຺ເຕສ຺ປິ ອຎ຺ເຎສ຺ ວສວຕ຺ຕິມຫາຣາຊາທີສ຺ ປາກຏຕເຣນ ເຕເນວ ວິເສເສຕ຺ວາ ວຸຕ຺ໂຕຕິ, ອຍຎ຺ຈ ນໂຍ ມຊ຺ຊິມາຄມຏ຺ຄກຖາຍໍ (ມ. ນິ. ອຏ຺ຄ. ໔.໔໙໐) ປກາສິໂຕວ. ມາຣຄ຺ຄຫເຓນ ເຈຕ຺ຖ ຕໍສມ຺ພນ຺ຘິໂນ ເທວາປິ ຄຫິຕາ ໂອກາສໂລເກນ ສທ຺ຘິ ສຕ຺ຕໂລກສ຺ສ ຄຫຓໂຕ. ເອວຎ຺ຈ ວສວຕ຺ຕິສຕ຺ຕໂລກສ຺ສ ອນວເສສປ຺ຣິຍາທານໍ ໂຫຕິ. ພ຺ຣຫ຺ມກາຍິກາທິພ຺ຣຫ຺ມຄ຺ຄຫຓມ຺ປິ ປຈ຺ຈາສຕ຺ຕິຎາເຍນ. ປຈ຺ຈຕ຺ຖິກປຈ຺ຈາມິຕ຺ຕສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓຄ຺ຄຫຓນ຺ຕິ ປຈ຺ຈຕ຺ຖິກາ ເອວ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ຕາ, ເຕເຍວ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ, ເຕສໍ ຄຫຓໍ ຕຖາ, ເຕນ ພາຫິຣກສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓຄ຺ຄຫຓໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນິທ຺ສນມຕ຺ຕຎ຺ເຈຕໍ ອປຈ຺ຈຕ຺ຖິກປຈ຺ຈາມິຕ຺ຕານມ຺ປິ ເຕສໍ ອິມິນາ ຄຫຓໂຕ. ສມິຕປາປພາຫິຕປາປສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓຄ຺ຄຫຓນ຺ຕິ ປນ ສາສນິກສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ຄຫຓໍ ເວທິຕພ຺ພໍ. ກາມໍ ''ສເທວກ''ນ຺ຕິອາທິວິເສສນານໍ ວເສເນວ ສຕ຺ຕວິສໂຍປິ ໂລກສທ຺ໂທ ວິຎ຺ຎາຍຕິ ສມວາຍຕ຺ຖວເສນ ຕຸລ຺ຍໂຍຄວິສຍຕ຺ຕາ ເຕສໍ, ''ສໂລມໂກ ສປກ຺ຂໂກ''ຕິອາທີສຸ ປນ ວິຊ຺ຊມານຕ຺ຖວເສນ ອຕຸລ຺ຍໂຍຄວິສເຍປິ ອຍໍ ສມາໂສ ລພ຺ກຕີຕິ ພ຺ຍກິຈາຣທສ຺ສນໂຕ ອພ຺ຍກິຈາເຣນຕ຺ຖຎາປກໍ ປຊາຄ຺ຄຫຓນ຺ຕິ ອາຫ ''ປຊາວຈເນນ ສຕ຺ຕໂລກຄ຺ຄຫຓ''ນ຺ຕິ, ນ ປນ ໂລກສທ຺ເທນ ສຕ຺ຕໂລກສ຺ສ ອຄ຺ຄຫິຕຕ຺ຕາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ເຕນາຫ ''ຕີຫິ ປເທຫິ ໂອກາສໂລເກນ ສທ຺ຘິ ສຕ຺ຕໂລໂກ''ຕິ. ສເທວກາທິວຈເນນ ອຸປປຕ຺ຕິເທວານໍ, ສສ຺ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓິວຈເນນ ວິສຸທ຺ຘິເທວານຎ຺ຈ ຄຫິຕຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສເທວ…ເປ…ມນຸສ຺ສຄ຺ຄຫຓ''ນ຺ຕິ. ຕຕ຺ຖ ສມ຺ມຸຕິເທວາ ຣາຊາໂນ ฯ ອວເສສມນຸສ຺ສຄ຺ຄຫຓນ຺ຕິ ສມ຺ມຸຕິເທເວຫິ, ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມເຓຫິ ຈ ອວສິຏ຺ຐມນຸສ຺ສານໍ ຄຫຓໍ. ເອຕ຺ຖາຕິ ເອເຕສຸ ປເທສຸ. ຕີຫີ ປເທຫີຕິ ສເທວກສມາຣກສພ຺ຣຫ຺ມກປເທຫິ. ທ຺ວີຫີຕິ ສສ຺ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓີສເທວມນຸສ຺ສປເທຫິ. ສມາສປທຕ຺ເຖສ຺ ສຕ຺ຕໂລກສ຺ສປິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ເຕນ ຄຫິຕຕ຺ຕາ ''ໂອກາສໂລເກນ ສທ຺ຘິ ສຕ຺ຕໂລໂກ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

''ອປໂຣ ນໂຍ''ຕິອາທິນາ ອປຣມ຺ປິ ວຈນິຍຕ຺ຖມາຫ. ອຣູປີໂນປິ ສຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕໂນ ອາເນຎ຺ຊວິຫາເຣນ ວິຫຣນ຺ຕາ ''ທິພ຺ພນ຺ຕີຕິ ເທວາ''ຕິ ອິທໍ ນິພ຺ພຈນໍ ລທ຺ຘຸມຣຫນ຺ຕີຕິ ອາຫ ''ສເທວກຄ຺ຄຫເຓນ ອຣູປາວຈຣໂລໂກ ຄຫິໂຕ''ຕິ. ເຕເນວາຫ ຠຄວາ ພ຺ຣຫ຺ມຊາລາທີສ຺ ''ອາກາສານຎ຺ຈາຍຕນູປຄານໍ ເທວານໍ ສຫພ຺ຍຕ''ນ຺ຕິອາທິ, (ອ. ນິ. ໓.໑໑໗) ອຣູປາວຈຣຠູໂຕ ໂອກາສໂລໂກ, ສຕ຺ຕໂລໂກ ຈ ຄຫິໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອວໍ ຉກາມາວຈຣເທວໂລໂກ, ຣູປີ ພ຺ຣຫ຺ມໂລໂກຕິ ເອຕ຺ຖາປິ. ຉກາມາວຈຣເທວໂລກສ຺ສ ສວິເສສໍ ມາຣວເສ ປວຕ຺ຕນໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສມາຣກຄ຺ຄຫເຓນ ຉກາມາວຈຣເທວໂລໂກ''ຕິ. ໂສ ຫິ ຕສ຺ສ ທາມຣິກສ຺ສ ວິຍ ວສປວຕ຺ຕໂນກາໂສ. ຣູປີ ພ຺ຣຫ຺ມໂລໂກ ຄຫິໂຕ ປາຣິເສສຎາເຍນ ອຣູປີພ຺ຣຫ຺ມໂລກສ຺ສ ວິສຸໍ ຄຫິຕຕ຺ຕາ. ຈຕຸປ຺ຣິສວເສນາຕິ ຂຕ຺ຕິຍພ຺ຣາຫ຺ມຓຄຫປຕິສມຓຈາຕຸມຫາຣາຊິກຕາວຕີສມາຣພ຺ຣຫ຺ມສງ຺ຂາຕາສຸ ອຏ຺ຐສຸ ປຣິສາສຸ ຂຕ຺ຕິຍາທິຈຕຸປ຺ຣິສວເສເນວ ຕທຎ຺ຎາສໍ ສເທວກາທິຄ຺ຄຫເຓນ ຄຫິຕຕ຺ຕາ. ກຖໍ ປເນຕ຺ຖ ຈຕຸປ຺ຣິສວເສນ ມນຸສ຺ສໂລໂກ ຄຫິໂຕຕິ? ''ສສ຺ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓີ''ນ຺ຕິ ອິມິນາ ສມຓປ຺ຣິສາ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓປ຺ຣິສາ ຈ ຄຫິຕາ, ''ສເທວມນຸສ຺ສ''ນ຺ຕິ ອິມິນາ ຂຕ຺ຕິຍປ຺ຣິສາ, ຄຫປຕິປ຺ຣິສາ ຈາຕິ. ''ປຊ''ນ຺ຕິ ອິມິນາ ປນ ອິມາເຍວ ຈຕສ຺ໂສ ປ຺ຣິສາ ວຸຕ຺ຕາ. ຈຕຸປ຺ຣິສສງ຺ຂາຕໍ ປຊນ຺ຕິ ຫິ ອິຘ ອຕ຺ໂຖ.

ອຎ຺ຎຖາ ຄເຫຕພ຺ພມາຫ ''ສມ຺ມຸຕິເທເວຫິ ວາ ສຫ ມນຸສ຺ສໂລໂກ''ຕິ. ກຖໍ ປນ ຄຫິໂຕຕິ? ''ສສ຺ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓີ''ນ຺ຕິ ອິມິນາ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ຄຫິຕາ, ''ສເທວມນຸສ຺ສ''ນ຺ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ມຸຕິເທວສງ຺ຂາຕາ ຂຕ຺ຕິຍາ, ຄຫປຕິສຸທ຺ທສງ຺ຂາຕາ ຈ

ອວເສສມນຸສ຺ສາຕິຯ ອິໂຕ ປນ ອຍ຺ເຍສໍ ມນຸສ຺ສຕ຺ຕານມກາວໂຕ “ປຊ”ນ຺ຕິ ອິມິນາ ເອເຕເຍວ ຈຕູຫິ ປກາເຣຫິ ກິຕາ ມນຸສ຺ສຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕາຯ ຈຕຸກຸລປ຺ປເຠທໍ ປຊນ຺ຕິ ຫິ ອິຘ ອຕ຺ໂຖຯ ເອວໍ ວິກປ຺ປທ຺ວເຍປີ ປຊາຄຫເຓນ ຈຕຸປ຺ຣິສາທິວເສນ ມນຸສ຺ສານຍ຺ເຍວ ຄຫິຕຕ຺ຕາ ອິຫາປິ ອວເສສສຕ຺ເຕປີ ສງ຺ຄເຫຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕຸໍ “ອວເສສສພ຺ພສຕ຺ຕໂລເກ ວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອຕ຺ຖາປີ ຈຕຸປ຺ຣິສວເສນ ຄຫເຓນ ມນຸສ຺ສໂລເກນ ສຫ ອວເສສສພ຺ພສຕ຺ຕໂລໂກ ຄຫິໂຕ, ສມ຺ມຸຕິເທເວຫິ ວາ ສຫ ອວເສສສພ຺ພສຕ຺ຕໂລໂກຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ ນາຄຄຣຸຬາທິວເສນ ຈ ອວເສສສພ຺ພສຕ຺ຕໂລໂກຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຈຕຸປ຺ຣິສສຫິໂຕ ອວເສສສຸທ຺ທນາຄສຸປ຺ຓເນຣຍິກາທິສຕ຺ຕໂລໂກ, ຈຕຸກຸລປ຺ປເຠທມນຸສ຺ສສຫິໂຕ ວາ ອວເສສນາຄສຸປ຺ຓເນຣຍິກາທິສຕ຺ຕໂລໂກ ຄຫິໂຕຕິຯ

ເອຕ຺ຕາວຕາ ຠາຄໂສ ໂລກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂຍຊນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ເຕນ ເຕນ ວິເສເສນ ອຠາຄໂສ ໂລກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂຍຊນໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ອປີເຈຕ຺ຖາ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ອຸກ຺ກຍ຺ຖປ຺ຣິຈ຺ເຈທໂຕຕິ ອຸກ຺ກໍສຄຕິປ຺ຣິຈ຺ເຈທໂຕ, ຕພ຺ພິຊານເນນາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ປຖມນເຍນ ຫິ ປຍ຺ຈສຸ ຄຕີສຸ ເທວຄຕິປ຺ຣິຍາປນ຺ນາວ ປຍ຺ຈກາມຄຸຓສມງ຺ຄີຕາຍ, ທີຆາຍຸກຕາຍາຕິ ເອວມາທີຫີ ວິເສເສຫີ ເສຍ຺ຖາຯ ທຸຕິຍນເຍນ ປນ ອຣູປີໂນ ທູຣສມຸຄ຺ຆາຏິຕກິເລສທຸກ຺ຂຕາຍ, ສນ຺ຕປ຺ປຕີຕອາເນຍ຺ຊວິຫາຣສມງ຺ຄີຕາຍ, ອຕີວ ທີຆາຍຸກຕາຍາຕິ ເອວມາທີຫີ ວິເສເສຫີ ອຕີວ ອຸກ຺ກຍ຺ຖາຯ ອາຈຣິເຍຫີ ປນ ທຸຕິຍນຍເມວ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອວໍ ປຖມປເທເນວ ປຘານເຍນ ສພ຺ພໂລກສ຺ສ ສຈ຺ຈິກຕກາເວ ສິທ຺ເຘປີ ອິມິນາ ກາຣຓວິເສເສນ ເສສປທານິ ວຸຕ຺ຕານີຕິ ທສ຺ເສຕີ “ຕໂຕ ເຍສ”ນ຺ຕິອາທິນາຯ ຕໂຕຕິ ປຖມປທໂຕ ປຣໍ ອາຫາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ “ຉກາມາວຈຣິສ຺ສໂຣ” ຕິເຍວ ວຸຕ຺ເຕ ສກ຺ກາທີນມ຺ປີ ຕສ຺ສ ອາທິປ຺ຈ຺ຈໍ ສິຍາຕິ ອາສງ຺ການິວຕ຺ຕນຕ຺ຖໍ “ວສວຕ຺ຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕນ ສາຫສິກກຣເຓນ ວສວຕ຺ຕາປນເມວ ຕສ຺ສາທິປ຺ຈ຺ຈນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕີຯ ໂສ ຫິ ຉຍ຺ຖເທວໂລເກປີ ອນິສ຺ສໂຣ ຕຕ຺ຖ ວສວຕ຺ຕີເທວຣາຊສ຺ເສວ ອິສ຺ສຣຕ຺ຕາຯ ເຕນາຫ ຠຄວາ ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣາຄມວເຣ ອຍ຺ຖນິປາເຕ ທານານິສໍສສຸຕ຺ເຕ “ຕຕ຺ຣ ຠິກ຺ຂເວ ວສວຕ຺ຕີ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ທານມຍໍ ປຸຍ຺ຍກິຣິຍວຕ຺ຖຸໍ ອຕິເຣກໍ ກຣິຕ຺ວາ...ເປ... ປຣນິມ຺ມິຕວສວຕ຺ຕີ ເທເວ ທສຫິ ຖາເນຫິ ອຘິຄຕ຺ຫາຕີ”ຕິ (ອຯ ນິຯ ໘ຯ໓໖) ວິຕ຺ຖາໂຣຯ ມຊ຺ຊິມາຄມຍ຺ຖກຖາຍມ຺ປີ ວຸຕ຺ຕໍ “ຕຕ຺ຣ ຫິ ວສວຕ຺ຕີຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຕິ, ມາໂຣ ປນ ເອກສ຺ມິ ປເທເສ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິສາຍ ອິສ຺ສຣິຍໍ ປວຕ຺ເຕນ຺ໂຕ ຣຊ຺ຊປ຺ຈ຺ຈນ຺ເຕ ທາມຣິກຣາຊປຸຕ຺ໂຕ ວິຍ ວສຕີ”ຕິ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໖໐) “ພ຺ຣຫ຺ມາ ມຫານຸຠາໂວ”ຕິອາທິ ທສສຫສ຺ສິຍໍ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມຸໂນ ວເສນ ວທຕິຯ “ອຸກ຺ກຍ຺ຖປ຺ຣິຈ຺ເຈທໂຕ”ຕິ ຫິ ເຫຍ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕເມວຯ “ເອກງ຺ຄຸລິຍາ”ຕິອາທິ ເອກເທເສນ ມຫານຸຠາວຕາທສ຺ສນໍຯ ອນຸຕ຺ຕຣນ຺ຕິ ເສຍ຺ຖໍ ນວໂລກຸຕ຺ຕຣໍຯ ປຸຖູຕິ ພຫຸກາ, ວິສຸໍ ຠູຕາ ວາຯ ອຸກ຺ກຍ຺ຖຍ຺ຖານານ຺ຕິ ອຸກ຺ກໍສຄຕິການໍຯ ຠາວານຸກ຺ກໂມຕິ ຠາວວເສນ ປເຣສມຊ຺ຌາສຍານຸຣູປໍ “ສເທວກ”ນ຺ຕິອາທິປທານໍ ອນຸກ຺ກໂມ, ຠາວວເສນ ອນຸສນ຺ຘິກ຺ກໂມ ວາ ຠາວານຸກ຺ກໂມ, ອຕ຺ຖານຍ຺ເຈວ ປທານຍ຺ຈ ອນຸສນ຺ຘານປຏິປາຏີຕິ ອຕ຺ໂຖ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ ຕຖາເຍວ ສມນ຺ຕປາສາທິກາຍໍ (ປາຣາຯ ອຍ຺ຖຯ ເວຣຍ຺ຊກຓ຺ຑວຓ຺ຓນາ ໑) ທິຍ຺ຖຕ຺ຕາ, ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນ (ສາຣຕ຺ຖຯ ຏີຯ ໑ຯເວຣຍ຺ຊກຓ຺ຑວຓ຺ຓນາ) ຈ ວຓ຺ຓິຕຕ຺ຕາຯ “ວິຠາວນານຸກ຺ກໂມ”ຕິປິ ປາໂຖ ທິສ຺ສຕິ, ໂສ ປນ ເຕສຸ ອທິຍ຺ຖຕ຺ຕາ ນ ສຸນ຺ທໂຣຯ

ອິທານິ ໂປຣາຓານໍ ສໍວຓ຺ຓນານຍໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ໂປຣາຓາ ປນາຫູ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ອຍ຺ຍປເທນ ນິຣວເສສສຕ຺ຕໂລກສ຺ສ ຄຫິຕຕ຺ຕາ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອວເສສໂລກນ຺ຕິ ອນວເສສປຣິຍາທານໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕນາຫ “ຕິຠວູປເຄ ສຕ຺ເຕ”ຕິ, ເຕຘາຕຸກສງ຺ຂາເຕ ຕໂຍ ຠເວ ອຸປຄຕສຕ຺ເຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕີຫາກາເຣຫີຕິ ເທວມາຣພ຺ຣຫ຺ມສຫິຕຕາສງ຺ຂາເຕຫີ ຕີຫີ ອາກາເຣຫີຯ ຕີສຸ ປເທສູຕິ “ສເທວກ”ນ຺ຕິອາທີສຸ ຕີສຸ ປເທສຸຯ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ຖວເສນ ສງ຺ຄເຫຕ຺ວາຯ ເຕເຍວ ຕິຠວູປເຄ ສຕ຺ເຕ “ສສ຺ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓີ, ສເທວມນຸສ຺ສ”ນ຺ຕິ ປທທ຺ວເຍ ປກ຺ຂິປີຕິ ຍາເປຕຸໍ “ປຸນາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕນ ເຕນາກາເຣນາຕິ ສເທວກຕ຺ຕາທິນາ, ສສ຺ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓີຠາວາທິນາ ຈ ເຕນ ເຕນ ປກາເຣນຯ “ຕິຠວູປເຄ ສຕ຺ເຕ”ຕິ ວຕ຺ວາ “ເຕຘາຕຸກເມວາ”ຕິ ວທນ຺ຕາ ໂອກາສໂລເກນ ສຫ຺ສີ ສຕ຺ຕໂລໂກ ຄຫິໂຕຕິ ທສ຺ເສນ຺ຕິຯ ເຕຘາຕຸກເມວ ປຣິຍາທິນ຺ນນ຺ຕິ ໂປຣາຓາ ປນາຫູຕິ ໂຍຊນາຯ

ສາມນ຺ຕິ ອຕ຺ຕນາຯ ອຍ຺ຍຕ຺ຖາໂປທເນນ, ອນ຺ໂຕສາວສາຣເຓນ ວາ ຕປ຺ປຏິເສສນມາຫ “ອປຣເນຍ຺ໂຍ ຫຸຕ຺ວາ”ຕິ, ອປເຣຫີ ອນຠິຊານາເປຕພ຺ໂພ ຫຸຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຠິຍ຺ຍາຕິ ຍ-ກາຣໂລປນິທ຺ເທໂສ ຍຖາ “ປຏິສງ຺ຂາ ໂຍນິໂສ”ຕິ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໒໓, ໔໒໒; ໒ຯ໒໔; ໓ຯ໗໕; ສໍຯ ນິຯ ໔ຯ໑໒໐; ອຯ ນິຯ ໖ຯ໕໘; ມຫານິຯ ໒໐໖) ວຸຕ຺ຕໍ “ອຠິຍ຺ຍາຍາ”ຕິຯ ອຠິສທ຺ເທນ ນ ວິເສສນມຕ຺ຕໍ ໂຊຕິຕໍ, ອຖ ໂຂ ວິເສສນມຸເຂນ ກຣຓມ຺ປີຕິ ທສ຺ເສຕີ “ອຘິເກນ ຍາເຓນາ”ຕິ ອິມິນາຯ ອນຸມານາທິປຏິກ຺ເຂໂປຕິ ເອຕ຺ຖ ອາທິສທ຺ເທນ ອຸປມານອຕ຺ຖາປຕ຺ຕິສທ຺ທນ຺ຕຣສນ຺ນິຘານສມ຺ປໂຍຄວິປ຺ປໂຍຄສຫຈຣຓາທິນາ ກາຣຓເລສມຕ຺ເຕນ ປເວທນໍ ສງ຺ຄຓ຺ຫາຕິ ເອກປ຺ປມາຓຕ຺ຕາຯ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອປ຺ປຏິຫຕຍາຓຈາຣຕາຍ ຫິ ສພ຺ພຍ຺ຍຸປ຺ປຈ຺ຈກ຺ຂາ ພຸທ຺ຘາ ຠຄວນ຺ໂຕຯ ໂພເຘຕິ

ວິຎ຺ຎາເປຕີຕິ ສທ຺ທໂຕ ອຕ຺ຖວຈນໍຯ ປກາເສຕີຕິ ອທິປ຺ປາຍໂຕຯ ເອວໍ ສພ຺ພຕ຺ຖ ວິເວຈິຕພ຺ໂພຯ

ອນ຺ຕ຺ຕຣໍ ວິເວກສຸຂນ຺ຕິ ຜລສມາປ຺ຕ຺ຕິສຸຂໍຯ ຫິຕ຺ວາປີຕິ ປິ-ສທ຺ທຄ຺ຄຫຓໍ ຜລສມາປ຺ຕ຺ຕິຍາ ອນ຺ຕຣາ ກິຕິກາປິ ກທາຈິ ກຣວໂຕ ເທສນາ ໂຫຕີຕິ ກຕ຺ວາ ກຕໍຯ ຠຄວາ ຫິ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ຍສ຺ມິໍ ຂເຓ ປຣິສາ ສາຘຸກາຣໍ ວາ ເທຕິ, ຍຖາສຸຕໍ ວາ ຘມ຺ມໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕິ, ຕໍ ຂຓມ຺ປິ ປຸພ຺ພາໂຠເຄນ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຜລສມາປ຺ຕ຺ຕິໍ ສມາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ຍຖາປຣິຈ຺ເຉທຎ຺ຈ ສມາປ຺ຕ຺ຕິໂຕ ວຸຏ຺ຐາຍ ປຸພ຺ເພ ຐິຕຏ຺ຐານໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕີຕິ ອຏ຺ຐກຖາສຸ (ມຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໒ຯ໓໘໗) ວຸຕ຺ໂຕວາຍມຕ຺ໂຖຯ ອປ຺ປໍ ວາ ພຫຸໍ ວາ ເທເສນ຺ໂຕຕິ ອຸຄ຺ຆຏິຕຎ຺ຎຸສ຺ສ ວເສນ ອປ຺ປໍ ວາ ວິປຎ຺ຈິຕຎ຺ຎຸສ຺ສ, ເນຍ຺ຍສ຺ສ ຈ ວເສນ ພຫຸໍ ວາ ເທເສນ຺ໂຕຯ ກຖໍ ເທເສຕີຕິ ອາຫ "ອາທິມ຺ຫິປີ"ຕິອາທິຯ ຘມ຺ມສ຺ສ ກລ຺ຍາຓຕາ ນິຍ຺ຍານິກຕາຍ, ນິຍ຺ຍານິກຕາ ຈ ສພ຺ພໂສ ອນວຊ຺ຊກາເວເນວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ອນວຊ຺ຊເມວ ກຕ຺ວາ"ຕິຯ ເທສນາຍາຕິ ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ມສ຺ສ ເທສກາຍຕ຺ເຕນ ຫິ ອາຓາທິວິຘິນາ ອຕິສຊ຺ຊນໍ ປໂພຘນໍ ເທສນາຕິ ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ໂມ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ກິຎ຺ຈາປິ ອວຍວວິນິມຸຕ຺ໂຕ ສມຸທາໂຍ ນາມ ປຣມຕ຺ຖໂຕ ໂກຈິ ນຕ຺ຖິ, ເຍສຸ ປນ ອວຍເວສຸ ສມຸທາຍຣູເປນ ອເວກ຺ຂິເຕສຸ ຄາຖາທິສມຎ຺ຎາ, ຕໍ ຕໂຕ ຠິນ຺ນໍ ວິຍ ກຕ຺ວາ ສໍສາມິໂວຫາຣມາໂຣເປຕ຺ວາ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ອຕ຺ຖິ ເທສນາຍ ອາທິມຊ຺ຌປຣິໂຍສານ"ນ຺ຕິ ອາຫຯ ສາສນສ຺ສາຕິ ປຏິປ຺ຕ຺ຕິຘມ຺ມສ຺ສຯ ສາສິຕພ຺ພປຸຄ຺ຄລຄເຕນ ຫິ ຍຖາປຣາຘາທິນາ ສາສິຕພ຺ພຠາເວນ ອນຸສາສນໍ, ຕທງ຺ຄວິນຍາທິວເສນ ວິນຍນນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ປຏິປ຺ຕ຺ຕິຘມ຺ໂມ "ສາສນ"ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ອຕ຺ຖິ ສາສນສ຺ສ ອາທິມຊ຺ຌປຣິໂຍສານນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ຈຕຸປ຺ປທິກາຍປີຕິ ເອຕ຺ຖ ປິ-ສທ຺ໂທ ສມ຺ຠາວເນ, ເຕນ ເອວໍ ອປ຺ປກຕຣາຍປິ ອາທິມຊ຺ຌປຣິໂຍສາເນສຸ ກລ຺ຍາຓຕາ, ປເຄວ ພຫຸຕຣາຍາຕິ ສມ຺ຠາເວຕິຯ ປທຎ຺ເຈຕ຺ຖ ຄາຖາຍ ຈຕຸຕ຺ຖໍໂສ, ຍໍ "ປາໂທ"ຕິປິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເອເຕເນວ ຕິປາທິກຉປາທິກາສຸປິ ຍຖາສມ຺ຠວໍ ວິຠາຄໍ ທສ຺ເສຕິຯ ເອວໍ ສຸຕ຺ຕາວຍເວ ກລ຺ຍາຓຕ຺ຕຍໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສກເລປິ ສຸຕ຺ເຕ ທສ຺ເສຕຸໍ "ເອການຸສນ຺ຘິກສ຺ສາ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ນາຕິພຫຸວິຠາຄໍ ຍຖານຸສນ຺ຘິນາ ເອການຸສນ຺ຘິກໍ ສນ຺ຘາຍ "ເອການຸສນ຺ຘິກສ຺ສາ"ຕິ ອາຫຯ ອິຕຣສ຺ມິໍ ປນ ເຕເນວ ຘມ຺ມວິຠາເຄນ ອາທິມຊ຺ຌປຣິໂຍສານາ ລພ຺ຠນ຺ຕີຕິ "ອເນການຸສນ຺ຘິກສ຺ສາ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ນິທານນ຺ຕິ ອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ຐປິຕໍ ກາລເທສເທສກປຣິສາທິອປທິສນລກ຺ຂຓໍ ນິທານຄນ຺ຖໍຯ ອິທມ຺ໂວຈາຕິ ນິຄມນໍ ອຸປລກ຺ຂຓເມວ "ອິຕິ ຍໍ ຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ອິທເມຕໍ ປຏິຈ຺ຈ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ນິຄມນສ຺ສປິ ຄເຫຕພ຺ພໂຕຯ ສງ຺ຄີຕິກາຣເກຫິ ຐປິຕານິປິ ຫິ ນິທານນິຄມນານິ ສຕ຺ຖຸ ເທສນາຍ ອນຸວິຘານໂຕ ຕທນ຺ໂຕຄຘາເນວາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອນ຺ເຕ ອນຸສນ຺ຘີຕິ ສພ຺ພປຈ຺ຉິໂມ ອນຸສນ຺ຘິຯ

"ສີລສມາຘິວິປ຺ສ຺ສນາ"ຕິອາທິນາ ສາສນສ຺ສ ອິຘ ປຏິປ຺ຕ຺ຕິຘມ຺ມຕໍ ວິຠາເວຕິຯ ວິນຍຏ຺ຐກຖາຍໍ ປນ "ສາສນຘມ຺ໂມ"ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ –

"ສພ຺ພປາປສ຺ສ ອກຣຓໍ, ກຸສລສ຺ສ ອຸປສມ຺ປທາ;

ສຈິຕ຺ຕປຣິໂຍທປນໍ, ເອຕໍ ພຸທ຺ຘານ ສາສນ"ນ຺ຕິຯ (ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໙໐; ຘຯ ປຯ ໑໘໓; ເນຕ຺ຕິຯ ໓໐, ໕໐, ໑໑໖, ໑໒໔);

ເອວໍ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ສຕ຺ຖຸສາສນສ຺ສ ປກາສໂກ ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ໂມ ເອວ ສີລາທິອຕ຺ຖວເສນ ກລ຺ຍາຓຕ຺ຕຍວິຠາວເນ ວຸຕ຺ໂຕຯ ອິຘ ປນ ປຏິປ຺ຕ຺ຕິເຍວຯ ເຕນ ວກ຺ຂຕິ "ອິຘ ເທສນາຍ ອາທິມຊ຺ຌປຣິໂຍສານໍ ອທິປ຺ເປຕ"ນ຺ຕິຯ ສີລສມາຘິວິປ຺ສ຺ສນາ ອາທິ ນາມ ສາສນສມ຺ປຕ຺ຕິຠູຕານໍ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສຘມ຺ມານໍ ມູລຠາວໂຕຯ ກຸສລານໍ ຘມ຺ມານນ຺ຕິ ອນວຊ຺ຊຘມ຺ມານໍຯ ທິຏ຺ຐີຕິ ວິປ຺ສ຺ສນາ, ອວິນາຠາວໂຕ ປເນຕ຺ຖ ສມາຘິຄ຺ຄຫຓໍຯ ມຫາວຄ຺ຄສໍຍຸຕ຺ເຕ ພາຫິຍສຸຕ຺ຕປທມິທໍ (ສໍຯ ນິຯ ໕ຯ໓໘໑)ຯ ກາມໍ ສຸຕ຺ເຕ ອຣິຍມຄ຺ຄສ຺ສ ອນ຺ຕທ຺ວຍວິຄເມນ ເຕສໍ ມຊ຺ຌິມປຏິປທາຠາໂວ ວຸຕ຺ໂຕ, ມຊ຺ຌິມຠາວສາມຎ຺ຎໂຕ ປນ ສມ຺ມາປຏິປ຺ຕ຺ຕິຍາ ອາຣມ຺ຠນິປ຺ຜຕ຺ຕີນໍ ມຊ຺ຌິມຠາວສ຺ສາປິ ສາຘກາເວ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ "ອຕ຺ຖິ ຠິກ຺ຂເວ, ມຊ຺ຌິມາ ປຏິປທາ ຕຖາຄເຕນ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ຘາຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ໂຕ ອຣິຍມຄ຺ໂຄ ມຊ຺ຌໍ ນາມາ"ຕິ, ສີລສມາຘິວິປ຺ສ຺ສນາສງ຺ຂາຕານໍ ອາຣມ຺ຠານໍ, ຜລນິພ຺ພານສງ຺ຂາຕານຎ຺ຈ ນິປ຺ຜຕ຺ຕີນໍ ເວມຊ຺ຌຠາວໂຕ ອຣິຍມຄ຺ໂຄ ມຊ຺ຌໍ ນາມາຕິ ອທິປ຺ປາໂຍຯ ເສົາປາທິເສສນິພ຺ພານຘາຕຸວເສນ ຜລໍ ປຣິໂຍສານໍ ນາມ, ອນຸປາທິເສສນິພ຺ພານຘາຕຸວເສນ ປນ ນິພ຺ພານໍຯ ສາສນປຣິໂຍສານາ ຫິ ນິພ຺ພານຘາຕຸຯ ມຄ຺ຄສ຺ສ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິ ຜລວເສນ, ນິພ຺ພານສຈ຺ຉິກິຣິຍາ ຈ ໂຫຕີ ຕໂຕ ປຣໍ ກຕ຺ຕພ຺ພາຠາວໂຕຕິ ວາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອິທານິ ເຕສໍ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປິ ສາສນສ຺ສ ປຣິໂຍສານຕໍ ອາຄເມນ ສາເຘຕຸໍ "ເອຕທຕ຺ຖໍ ອິທ"ນ຺ຕິອາທິມາຫຯ ເອຕເທວ ຜລໍ ອຕ຺ໂຖ ຍສ຺ສາຕິ ເອຕທຕ຺ຖໍຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາຕິ ປີງ຺ຄລໂກຈ຺ຉພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ຠຄວາ ອາລປຕິຯ ອິທຎ຺ຫິ ມຊ຺ຌິມາຄເມ ມູລປຓ຺ຓາສເກ ຈູຬສາໂຣປມສຸຕ຺ຕ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໓໑໒ ອາທໂຍ) ປທໍຯ ເອຕເທວ ຜລໍ ສາຣໍ ຍສ຺ສາຕິ ເອຕໍສາຣໍ ນິຄ຺ຄຫີຕາຄເມນຯ ຕຖາ ເອຕໍປຣິໂຍສານໍຯ ນິພ຺ພາ

ໂນຄສນ຺ຕິ ນິພ຺ພານນ຺ໂຕຄສໍ຺ ອາວຸໂສ ວິສາຂາຕິ ສມ຺ມທິນ຺ນາຍ ເຖຣິຍາ ວິສາຂຄຫປຕິມາລປນໍ຺ ອິທລ຺ທີ ຈູລຸອເວທລ຺ລສຸຕ຺ເຕ (ມ຺ ນິ຺ ໑຺໔໖໐ ອາທໂຍ) ''ສາຕ຺ຖໍ ສພ຺ຍລ຺ຊນ''ນ຺ຕິອາທີສທ຺ທນ຺ຕຣສນ຺ນິສານໂຕ ''ອິສ ເທສນາຍ ອາທິມ຺ຊ຺ຊປຣິໂຍສານໍ ອສີປ຺ເປຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺

ເອວໍ ສທ຺ທປພນ຺ສວເສນ ເທສນາຍ ກລ຺ຍາຓຕ຺ຕຍວິກາຄໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຕທຕ຺ຖວເສນປີ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ກຄວາ ທີ''ຕິອາທິມາຫ຺ ອຕ຺ຖໂຕປີ ທີ ຕສ຺ສາສີປ຺ເປຕກາວໍ ທີ-ສທ຺ເທນ ສມຕ຺ເຖຕິ຺ ຕຖາ ສມຕ຺ຖນມ຺ເຂນ ຈ ອຕ຺ຖວເສນ ກລ຺ຍາຓຕ຺ຕຍວິກາຄໍ ທສ຺ເສຕິຕິ຺ ອຕ຺ຖໂຕ ປເນຕໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ໂຍ ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມີ ອຕ຺ເຖ ກຕວິສີ ສທ຺ທປພນ຺ໂສ ຄາຖາສຸຕ຺ຕວເສນ ວວຕ຺ຖິໂຕ ປຣິຍຕ຺ຕິສມ຺ໂມເຍວ ອິສ ເທສນາຕິ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ສ ຈຕ຺ໂຖ ວິເສສໂຕ ສີລາທີ ເອວາຕິ ອາຫ ''ອາທິມ຺ທີ ສີລ''ນ຺ຕິອາທີ຺ ວິເສສກຖນລ຺ເຫຕຳ຺ ສາມລ຺ລໂຕ ປນ ສີລຄ຺ຄຫເຄນ ສສມ຺ກາຣສີລໍ ຄຫິຕໍ, ຕຖາ ມຄ຺ຄຄ຺ຄຫເຄນ ສສມ຺ກາຣມຄ຺ໂຄຕິ ອຕ຺ຖຕ຺ຕຍວເສນ ອນວເສສໂຕ ປຣິຍຕ຺ຕິອຕ຺ຖໍ ປຣິຍາທາຍ ຕິຍ຺ກຕິ຺ ອິຕຣຖາ ທີ ກລ຺ຍາຓຕ຺ຕຍວິກາໂຄ ອສພ຺ພສາສາຣໂຄ ສິຍາ຺ ເອຕ຺ຖ ຈ ສີລມູລກຕ຺ຕາ ສາສນສ຺ສ ສີເລນ ອາທິກລ຺ຍາຓຕາ ວຸຕ຺ຕາ, ສາສນສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ເວມ຺ຊ຺ຊກາວໂຕ ມຄ຺ເຄນ ມ຺ຊເຊກລ຺ຍາຓຕາ຺ ນິພ຺ພານາສິຄມໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິ ກຣຕິຍາກາວໂຕ ນິພ຺ພາເນນ ປຣິໂຍສານກລ຺ຍາຓຕາ຺ ເຕນາຕິ ສີລາທິທສ຺ສເນນ຺ ອຕ຺ຖວເສນ ທີ ອິສ ເທສນາຍ ອາທິກລ຺ຍາຕາທິກາໂວ ວຸຕ຺ໂຕ຺ ''ຕສ຺ມາ''ຕິອາທີ ຍຖາວຸຕ຺ຕານຸສາເຣນ ໂສຕູນມນຸສາສນິທສ຺ສນໍ຺

ເອສາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕາກາເຣນ ກຖນາ຺ ກຖິກສຕ຺ກິຕິຕິ ສມ຺ມກຖິກສ຺ສ ສຕ຺ຖານໍ ກຖນວເສນ ສມວຍ຺ຖານໍ຺

ວຕ຺ຕນາ ອຕ຺ຖວິວຣຕາ, ປສໍສນາ ວາ຺ ນ ໂສ ສາຕ຺ຖໍ ເທເສຕິ ນິຍ຺ຍານຕ຺ຖວິຣຫໂຕ ຕສ຺ສາ ເທສນາຍ຺ ຕສ຺ມາຕິ ຈຕຸສຕິປຍ຺ຖານາທີນິຍ຺ຍານຕ຺ຖເທສນໂຕ຺ ເອກພ຺ຍລ຺ຊນາທິຍຸຕ຺ຕາຕິ ສິຖິລສນິຕາທິເກເທສຸ ທສສຸ ພ຺ຍລ຺ຊເນສຸ ເອກປ຺ປກາເຣເນວ, ທ຺ວິປ຺ປກາເຣເນວ ວາ ພ຺ຍລ຺ຊເນນ ຍຸຕ຺ຕາ ທມິລຸອກາສາ ວິຍ຺ ສພ຺ພນິໂຣຍ຺ຖພ຺ຍລ຺ຊນາຕິ ວິວຍກຣຕາຍ ໂອຍ຺ເຖ ອຟຸສາເປຕ຺ວາ ອຸຈ຺ຈາເຣຕພ຺ພໂຕ ສພ຺ພຖາ ໂອຍ຺ຖຟຸສນຣທິຕວິມຸຕ຺ຕພ຺ຍລ຺ຊນາ ກິຣາຕກາສາ ວິຍ຺ ສພ຺ພວິສ຺ສຍ຺ຖພ຺ຍລ຺ຊນາຕິ ສພ຺ພສ຺ເສວ ວິສ຺ສຊ຺ຊນີຍຍຸຕ຺ຕຕາຍ ສພ຺ພຖາ ວິສ຺ສຄ຺ຄພ຺ຍລ຺ຊນາ ສວຣກາສາ ວິຍ຺ ສພ຺ພນິຄ຺ຄຫິຕພ຺ຍລ຺ຊນາຕິ ສພ຺ພສ຺ເສວ ສານຸສາຣຕາຍ ສພ຺ພຖາ ພິນ຺ທຸສຫິຕພ຺ຍລ຺ຊນາ ປາຣສິກາທີມິລກ຺ຂຸກາສາ ວິຍ຺ ເອວໍ ''ທມິລຸອກິຣາຕສວຣມິລກ຺ຂູນໍ ກາສາ ວິຍາ''ຕິ ອິທໍ ປຈ຺ເຈກໍ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ຺ ມິລກ຺ຂູຕິ ຈ ປາຣສິກາທໂຍ຺ ສພ຺ພາເປສາ ພ຺ຍລ຺ຊເນກເທສວເສເນວ ປວຕ຺ຕິຍາ ອປຣິປຸຕ຺ຕພ຺ຍລ຺ຊນາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ພ຺ຍລ຺ຊນປາຣິປູຣິຍາ ອກາວໂຕ ອພ຺ຍລ຺ຊນາ ນາມາ''ຕິ຺

ຖານກຣຕານິ ສິຖິລານິ ກຕ຺ວາ ອຸຈ຺ຈາເຣຕພ຺ພມກ຺ຂຣໍ ປລ຺ຈສຸ ວຄ຺ເຄສຸ ປຖມຕຕິຍໍ ສິຖິລໍ຺ ຕານິ ອສິຖິລານິ ກຕ຺ວາ ອຸຈ຺ຈາເຣຕພ຺ພມກ຺ຂຣໍ ເຕສ຺ເວວ ທຸຕິຍຈຕຸຕ຺ຖໍ ສນິຕໍ຺ ທ຺ວິມຕ຺ຕກາລມກ຺ຂຣໍ ທີ຺ຆໍ຺ ເອກມຕ຺ຕກາລໍ ຣສ຺ສໍ຺

ປມາຄໍ ເອກມຕ຺ຕສ຺ສ, ນິມິສຸມິສໂຕ' ພ຺ຣວຸໍ;

ອຽຄ຺ລິໂຜຍກາລສ຺ສ, ປມາເຄນາປີ ອພ຺ຣວຸໍ຺

ສລ຺ໂລຄປຣໍ, ທີຆລ຺ຈ ຄຣຸກໍ຺ ອສໍໂຍຄປຣໍ ຣສ຺ສໍ ລຫຸກໍ຺ ຖານກຣຕານິ ນິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອວິວເຜນ ມ຺ເຂນ ອຸຈ຺ຈາເຣຕພ຺ພໍ ນິຄ຺ຄຫິຕໍ຺ ປຣປເທນ ສມ຺ພຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອຸຈ຺ຈາເຣຕພ຺ພໍ ສມ຺ພນ຺ສໍ຺ ຕຖາ ອສມ຺ພຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ ວວຕ຺ຖິຕໍ຺ ຖານກຣຕານິ ວິສ຺ສຍ຺ຖານິ ກຕ຺ວາ ວິວເຜນ ມ຺ເຂນ ອຸຈ຺ຈາເຣຕພ຺ພໍ ວິມຸຕ຺ຕໍ຺ທສສາຕິອາທີສຸ ເອວໍ ສິຖິລາທິວເສນ ພ຺ຍລ຺ຊນພຸທ຺ທິສຽຂາຕສ຺ສ ອກ຺ຂຣຸປ຺ປາທກຈິຕ຺ຕສ຺ສ ທສທີ ປກາເຣທີ ພ຺ຍລ຺ຊນານໍ ປເກໂທຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ສພ຺ພານີ ທີ ອກ຺ຂຣານີ ຈິຕ຺ຕສມ຺ຍ຺ຖານານີ, ຍຖາສີປ຺ເປຕຕ຺ຖສ຺ສ ຈ ພ຺ຍລ຺ຊນໂຕ ປກາສນໂຕ ພ຺ຍລ຺ຊນານີຕີ, ພ຺ຍລ຺ຊນພຸທ຺ສິຍາ ວາ ກຣຕກູຕາຍ ພ຺ຍລ຺ຊນານໍ ທສສາ ປເກໂທຕິປີ ຍຸຊ຺ຊຕິ຺

ອມກ຺ເຂຕ຺ວາຕິ ອມິເລຈ຺ເຈຕ຺ວາ ອວິນາເສຕ຺ວາ, ອຫາເປຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ຕທຕ຺ຖມາຫ ''ປຣິປຸຕ຺ຕພ຺ຍລ຺ຊນເມວ ກຕ຺ວາ''ຕິ, ຍມຕ຺ຖໍ ກຄວາ ລາເປຕຸໍ ເອກຄາຖໍ, ເອກວາກ຺ຍມ຺ປີ ເທເສຕິ, ຕມຕ຺ຖໍ ປຣິມຕ຺ຆລປທພ຺ຍລ຺ຊນາຍ ເອວ ເທສນາຍ ເທເສຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂທຕິ຺ ຕສ຺ມາຕິ ປຣິປຸຕ຺ຕພ຺ຍລ຺ຊນສມ຺ມເທສນໂຕ ຺ ເກວລສທ຺ໂທ ອິສ ອນວເສສວາຈໂກ຺ ນ ອໂວມິສ຺ສຕາທິວາຈໂກ

ຕິ ອາຫ ‘‘ສກລານິວຈນ’’ນ຺ຕິ. ປຣິປຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ສພ຺ພໂສ ປຸຕ຺ຕໍ. ຕໍ ປນຕ຺ຖໂຕ ອູນານິກນິເສທນນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອນູນານິກວຈນ’’ນ຺ຕິ. ຕຕ຺ຖ ຍທຕ຺ຖໍ ເທສິໂຕ, ຕສ຺ສ ສາຘກຕ຺ຕາ ອນູນຕາ ເວທິຕພ຺ພາ, ຕພ຺ພິທຸຣສ຺ສ ປນ ອສາຘກຕ຺ຕາ ອນທິກຕາ. ອຸປ ເນຕພ຺ພສ຺ສ ວາ ໂວທານຕ຺ຖສ຺ສ ອວຸຕ຺ຕສ຺ສ ອກາວໂຕ ອນູນຕາ, ອປເນຕພ຺ພສ຺ສ ສໍກິເລສຕ຺ຖສ຺ສ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ອກາວໂຕ ອນທິກຕາ. ສກລນ຺ຕິ ສພ຺ພກາຄວນ຺ຕໍ. ປຣິປຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ສພ຺ພໂສ ປຸຕ຺ຕເມວ. ເຕນາຫ ‘‘ເອກເທເສນາປິ ອປຣິປຸຕ຺ຕາ ນຕ຺ຖິ’’ຕິ. ອປຣິສຸທ຺ທາ ເທສນາ ໂຫຕິ ຕຕ຺ຫາຍ ສໍກິລິຍ຺ຄຕ຺ຕາ. ໂລເກຫິ ຕຕ຺ຫາຍ ອາມສິຕພ຺ພໂຕ ໂລກາມິສາ, ຈີວຣາທໂຍ ປຈ຺ຈຍາ, ເຕສຸ ອຄທິຕຈິຕ຺ຕຕາຍ ໂລກາມິສນິຣເປກ຺ໂຂ. ຫິຕຜຣເຕນາຕິ ຫິຕໂຕ ຜຣເຕນ ຫິຕູປສໍຫາເຣນ ວິເສສນກູເຕນ. ເມຕ຺ຕາກາວນາຍ ກຣຕກູຕາຍ ມຸທຸຫທໂຍ. ອຸລ຺ລຸມ຺ປນສກາວສຕ຺ຖິເຕນາຕິ ສກລສໍກິເລສໂຕ, ວຍ຺ຍທຸກ຺ຂໂຕ ຈ ອຸທ຺ທຣຕາ ກາຣສຕ຺ຖິເຕນ, ກາຣຸຍ຺ຍານິປ຺ປາເຍນາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ.

‘‘ອິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ທສ຺ສາມິ, ເອວຍ຺ຈ ທສ຺ສາມິ’’ຕິ ສມາທາຕພ຺ພຍ຺ເຖນ ທານໍ ວຕໍ. ປຕ຺ຊິຕປຍ຺ຍຕ຺ຕຕາຍ ເສຍ຺ຖຍ຺ເຖນ ພ຺ຣຫ຺ມໍ, ພ຺ຣຫ຺ມານໍ ວາ ເສຍ຺ຖານໍ ຈຣິຍນ຺ຕິ ທານເມວ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ. ມຈ຺ຉຣິຍໂລກາທີນິຄ຺ຄຫເຕນ ສມາຈິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ທານເມວ ສຸຈິຕ຺ຕໍ. ອິທ຺ທິຕິ ເທວິທ຺ທີ. ຊຸຕິຕິ ປກາ, ອານຸກາໂວ ວາ. ພລວີຣິຍູປປ຺ຕິຕິ ມຫຕາ ພເລນ, ວີຣິເຍນ ຈ ສມນ຺ນາຄໂມ. ນາ ຄາຕິ ວຣຸຕນາຄຣາຊານໍ ວິສຸຣປຕ຺ຊິຕສ຺ສ ອາລປນໍ.

ທານປ຺ຕິຕິ ທານສາມິໂນ. ໂອປານກູຕນ຺ຕິ ອຸທກຕິຕ຺ຖມິວ ກູຕໍ.

ສີຣາຕິ ໂສ ວິສຸຣປຕ຺ຊິຕມາລປ຺ຕິ.

ມສຸສ຺ສໂວຕິ ມສຸຣສສນ຺ທນໍ. ປຸຍ຺ຍນ຺ຕິ ປຸຍ຺ຍຜລໍ, ກາຣຕໂວຫາເຣນ ວຸຕ຺ຕໍ. ພ຺ຣຫ຺ມໍ, ພ຺ຣຫ຺ມານໍ ວາ ຈຣິຍນ຺ຕິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ, ເວຍ຺ຍາວຈ຺ຈໍ. ເອສ ນໂຍ ເສເສສຸປິ.

ຕິຕ຺ຕິຣິຍນ຺ຕິ ຕິຕ຺ຕິຣສກ຺ຕຣາເຊນ ກາສິຕໍ.

ອຄ຺ຄຕ຺ຣ ຕາທິຕິ ປຣທາຣກູຕາທີ ວຊ຺ເຊຕ຺ວາ. ອມ຺ຫນ຺ຕິ ອມ຺ຫາກໍ.

ຕປສ຺ສີ , ລູໂຂ, ເຊຄ຺ຈຸຈ຺ຉີ, ປວິວິຕ຺ໂຕຕິ ຈຕຸພ຺ພິທສ຺ສ ທຸກ຺ກຣສ຺ສ ກຕຕ຺ຕາ ຈຕຸຣງ຺ຄສມນ຺ນາຄຕໍ. ສຸທນ຺ຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ. ໂລມ ຫໍສນສຸຕ຺ຕໍ ມຊ຺ຊິມາຄເມ ມູລປຕ຺ຕາສເກ, ‘‘ມຫາສີຫນາທສຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິປິ (ມ. ນິ. ໑.໑໔໖) ຕໍ ວທນ຺ຕິ.

ອິທ຺ທນ຺ຕິ ສມິທ຺ທໍ. ຜີຕນ຺ຕິ ຜຸລ຺ລິຕໍ. ວິຕ຺ຖາຣິກນ຺ຕິ ວິຕ຺ຖາຣກູຕໍ. ພາຫຸຊຍ຺ຍນ຺ຕິ ພຫູຫີ ຊເນຫີ ນິຍ຺ຍານິກການວເນ ຍາຕໍ. ປຸຖຸກູຕນ຺ຕິ ພຫຸກູຕໍ. ຍາວ ເທວມນຸສ຺ເສຫີຕິ ເອຕ຺ຖ ເທວໂລກໂຕ ຍາວ ມນຸສ຺ສໂລກາ ສຸປກາສິຕນ຺ຕິ ອທິປ຺ປາຍວເສນ ປາສາ ທິກສຸຕ຺ຕຍ຺ຖກຖາຍໍ (ທີ. ນິ. ອຍ຺ຖ. ໓.໑໗໐) ວຸຕ຺ຕໍ, ຍາວ ເທວາ ຈ ມນຸສ຺ສາ ຈາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕສ຺ມາຕິ ຍສ຺ມາ ສິກ຺ຂຕ຺ຕຍສງ຺ຄຫໍ ສກລສາສນໍ ອິທ "ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍ’’ນ຺ຕິ ອທິປ຺ເປຕໍ, ຕສ຺ມາ. ‘‘ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ ສມານາທິກຣຕານິ ສພ຺ພປທານິ ໂຍເຊຕ຺ວາ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘ໂສ ທມ຺ມໍ ເທເສຕິ’’ຕິອາທິມາຫ. ‘‘ເອວໍ ເທເສນ຺ໂຕ ຈາ’’ຕິ ທີ ອິມິນາ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍສທ຺ເທນ ທມ຺ມສທ຺ທາທີນໍ ສມານຕ຺ຖຕໍ ທສ຺ເສຕິ, ‘‘ທມ຺ມໍ ເທເສຕິ’’ຕິ ວຕ຺ວາປິ ‘‘ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ປກາເສຕິ’’ຕິ ວຈນໍ ສຣູປໂຕ ອຕ຺ຖປ຺ປກາສນຕ຺ຖນ຺ຕິ ຈ ວິກາເວຕິ.

໑໘໑.ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣສມ຺ປທນ຺ຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕອາທິກລ຺ຍາຕຕາທິປ຺ປເກທຄຸຕສມ຺ປທໍ. ທູຣສມຸສ຺ສາຣິຕມານສ຺ເສວ ສາສເນ ສມ຺ມາປຝິປຕ຺ຕິ ສມ຺ກວຕິ, ນ ມານຊາຕິກສ຺ສາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ນິຫຕມານຕ຺ຕາ’’ຕິ. ອຸສ຺ສນ຺ນຕ຺ຕາຕິ ພຫຸລກາວໂຕ. ໂກຄຣູປາທີວຕ຺ຖຸ ກາ ມຫາ ສຸປ຺ປເຫຍ຺ຍາ ໂຫນ຺ຕິ ນິມິຕ຺ຕສ຺ສ ອນວຍ຺ຖານໂຕ, ນ ຕຖາ ກຸລວິຊ຺ຊາທີມຫາ ນິມິຕ຺ຕສ຺ສ ສມວຍ຺ຖານໂຕ. ຕສ຺ມາ ຂຕ຺ຕິຍພ຺ຣາຫ຺ມຕກຸລີນານໍ ປພ຺ພຊິຕານມ຺ປິ ຊາຕິວິຊ຺ຊໍ ນິສ຺ສາຍ ມານຊປ຺ປນໍ ທຸປ຺ປຊຫນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ເຍກຸຍ຺ເຍນ…ເປ… ມານໍ ກໂຣນ຺ຕີ’’ຕິ. ວິຊາຕິຕາຍາຕິ ວິປຣີຕຊາຕິຕາຍ, ຫີນຊາຕິຕາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເຍກຸຍ຺ເຍນ ອຸປນິສ຺ສຍສມ຺ປນ຺ນາ ສຸຊາຕິກາ ເອວ, ນ ທຸຊ຺ຊາຕິກາຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ປຕິຍ຺ຖາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕີຕິ ສີເລ ປຕິຍ຺ຖຫີຕຸໍ ນ ອຸສ຺ສຫນ຺ຕິ, ສຸວິສຸທ຺ທໍ ກຕ຺ວາ ສີລໍ ຣກ຺ຂິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ສີລເມວ ທີ ສາສເນ ປຕິຍ຺ຖາ, ປຕິຍ຺ຖາຕຸນ຺ຕິ ວາ ສຈ຺ຈປຝິເວເທນ ໂລກຸຕ຺ຕຣາຍ ປຕິຍ຺ຖາຍ ປ

ຕິຏ຺ຐາຕີ. ສາ ຫິ ນິປ຺ປຣິຍາຍໂຕ ສາສເນ ປຕິຏ຺ຐາ ນາມ.

ເອວໍ ພຸຍ຺ຍເຣາໂຕ ອຕ຺ຖໍ ວຕ຺ວາ ອນຸວຍ຺ໂຕປິ ວທຕິ "ຄຫປຕິທາຣກາ ປນາ"ຕິອາທີນາ. ກຈ຺ເຉທີເສທໍ ມຸຍ຺ຈນ຺ເຕທີຕິ ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕລກ຺ຂເຓ ກຣຓວຈນໍ. ຕຖາ ປິຌ຺ຄິຍາ ໂລຓໍ ປຸປ຺ຜມານາຍາຕິ, ເສທໍ ມຸຍ຺ຈນ຺ຕກຈ຺ຉາ ໂລຓໍ ປຸປ຺ຜມານປິຌ຺ຄິກາ ຫຸຕ຺ວາ, ເຕຫິ ວາ ປກາເຣຫິ ລກ຺ຂິຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກູມີ ກສິຕ຺ວາຕິ ກູມິຍາ ກສ຺ສນໂຕ, ເຂຕ຺ຕູປຊີວນໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ຕາທິສສ຺ສາຕິ ຊາຕິມນ຺ຕູປນິສ຺ສຍສ຺ສ. ທຸພ຺ພລໍ ມານໍ. ພລວໍ ທປ຺ປໍ. ກມ຺ມນ຺ຕິ ປຣິກມ຺ມໍ. "ອິຕເຣຫີ"ຕິອາທີນາ "ອຸສ຺ສນ຺ນຕ຺ຕາ"ຕິ ເຫຕຸປທໍ ວິວຣຕິ. "ອິຕີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ຕທປຣາມສິຕພ຺ພໍ ທສ຺ເສຕິ "ນິຫຕມານຕ຺ຕາ"ຕິອາທີນາ, ອິຕິສທ຺ໂທ ວາ ນິທສ຺ສເນ, ເອວໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອສ ນໂຍ ອິທີເສສຸ.

ປຈ຺ຈາຊາໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ອາກາໂຣ ອຸປສຄ຺ຄມຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ "ປຕິຊາໂຕ"ຕິ. ປຣິສຸທ຺ຌນ຺ຕິ ຣາຄາທີນໍ ອຈ຺ຈນ຺ຕເມວ ປຫານທີປນໂຕ ນິຣຸປກ຺ກິເລສຕາຍ ສພ຺ພຖາ ສຸທ຺ຌໍ. ຌມ຺ມສ຺ສ ສາມີ ຕທຸປ຺ປາທກຜ຺ເຣນ, ຌມ຺ເມນ ວາ ສເທວກສ຺ສ ໂລກສ຺ສ ສາມີຕິ ຌມ຺ມສ຺ສາມີ. ສທ຺ຌນ຺ຕິ ໂປຖຸຊ຺ຊນິກສທ຺ຌາວເສນ ສທ຺ທຫນໍ. ວິຌ຺ຌູຊາຕິການຍ຺ຫີ ຌມ຺ມສມ຺ປຕ຺ຕິຄຫຓປ຺ພ຺ພິກາ ສທ຺ຌາສິທ຺ຌີ ຈຕູສຸ ປຸຄ຺ຄເລສຸ ຌມ຺ມປ຺ປມາຓຌມ຺ມປ຺ປສນ຺ນປຸຄ຺ຄລກາວໂຕ. "ໂຍ ເອວໍ ສ຺ວາກ຺ຂາຕຌມ຺ໂມ, ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຌ ວຕ ໂສ ກຄວາ"ຕິ ສທ຺ຌໍ ປຕິລກຕິ. ໂຍຊນສຕນ຺ຕເຣປິ ວາ ປເທເສ. ຊາຍມ຺ປຕິກາຕິ ຊານິປຕິກາ. ກາມໍ "ຊາຍມ຺ປຕິກາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕເຍວ ຆຣສາມິກຆຣສາມິນີວເສນ ທ຺ວິນ຺ນເມວ ຄຫຓໍ ວິຌ຺ຌາຍຕິ, ຍສ຺ສ ປນ ປຸຣິສສ຺ສ ອເນກາ ປຊາປຕິໂຍ, ຕສ຺ສ ວຕ຺ຕພ຺ພເມວ ນຕ຺ຖິ. ເອກາຍປິ ຕາວ ສໍວາໂສ ສມ຺ພາໂຌເຍວາຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ "ທ຺ເວ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຣາຄາທີນາ ກິຍ຺ຈນໍ, ເຂຕ຺ຕວຕ຺ຖາທີນາ ປລິໂພຌນໍ, ຕທຸກເຍນ ສຫ ວຕ຺ຕຕີຕິ ສກິຍ຺ຈນປລິໂພໂຌ, ໂສເຍວຕ຺ໂຖ ຕຖາ. ຣາໂຄ ເອວ ຣໂຊ, ຕທາທິ ກາ ໂທສໂມຫຣຊາ. ວຸຕ຺ຕຍ຺ຫີ "ຣາໂຄ ຣໂຊ ນ ຈ ປນ ເຣຕຸ ວຸຈ຺ຈຕີ"ຕິອາທີ (ມຫານິ. ໒໐໙; ຈູລຸອນິ. ກ໒໔) ອາຄມນປຖຕາປິ ອຸຜ຺ຖານຜ຺ຖານຕາ ເອວາຕິ ທ຺ເວປິ ສໍວຕ຺ຕນາ ເອກຕ຺ຖາ, ພ຺ຍຍ຺ຊນເມວ ນານໍ. ອລຄ຺ຄນຜ຺ເຐນາຕິ ອສຊ຺ຊນຜ຺ເຐນ ອປ຺ປຕິພນ຺ຌສກາເວນ. ຣູປກວເສນ, ຕທ຺ຌີຕວເສນ ວາ ອພ຺ໂພກາໂສຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ວິຍ-ສທ຺ທຄ຺ຄຫຓໍ. ເອວໍ ອກຸສ ລກຸສລປ຺ປວຕ຺ຕີນໍ ຄມນາຄມນກາເວນ ຆຣາວາສປພ຺ພຊ຺ຊານໍ ສມ຺ພາຌພ຺ໂພກາສຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ກຸສລປ຺ປວຕ຺ຕິຍາ ເອວ ອຜ຺ຖານຜ຺ຖານກາເວນ ເຕສໍ ຕພ຺ກາວໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອປິຈ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຣຊານໍ ສນ຺ນິປາຕຜ຺ຖານໍ ວິຍາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຌ.

ວິສ຺ຸ ວິສ຺ຸ ປທຸທ຺ຌາຣມກຕ຺ວາ ສມາສໂຕ ອຕ຺ຖວຕ຺ຓນາ ສງ຺ເຂປກຖາ. ເອກມ຺ປິ ທິວສນ຺ຕິ ເອກທິວສມຕ຺ຕມ຺ປິ. ອຂຕ຺ຫໍ ກຕ຺ວາຕິ ທຸກ຺ກຜມຕ຺ຕສ຺ສາປິ ອນາປຊ຺ຊເນນ ອຂິທ຺ທໍ ກຕ຺ວາ. ຈຣິມກຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ຈຸຕິຈິຕ຺ຕໍ. ກິເລສມເລນາຕິ ຕຕ຺ຫາສໍກິເລສາ ທິມເລນ. ອມລີນນ຺ຕິ ອສໍກິລິຜ຺ຖໍ. ປຣິໂຍທາຕຜ຺ເຐນ ນິມ຺ມລກາເວນ ສງ຺ຂໍ ວິຍ ລິຂິຕໍ ໂຌຕນ຺ຕິ ສງ຺ຂລິຂິຕໍ. ອຕ຺ຖມຕ຺ຕໍ ປນ ທສ຺ເສຕຸໍ "ລິຂິຕສງ຺ຂສທິສ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ໂຌຕສງ຺ຂສປ຺ປຕິກາຄນ຺ຕິ ຕທຕ຺ຖສ຺ເສວ ວິວຣຕໍ. ອປິຈ ລິຂິຕໍ ສງ຺ຂໍ ສງ຺ຂລິຂິຕໍ ຍຖາ "ອຄ຺ຍາຫິໂຕ"ຕິ, ຕສ຺ສທິສຕ຺ຕາ ປນ ອິທໍ ສງ຺ຂລິຂິຕນ຺ຕິປິ ທສ຺ເສຕິ, ກາວນປຸໍສກຍ຺ເຈຕໍ. ອຊ຺ຊາວສຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ອຌິ-ສທ຺ເທນ ກມ຺ມປ຺ປວຈນີເຍນ ໂຍຄໂຕ "ອຄາຣ"ນ຺ຕິ ເອຕໍ ກຸມ຺ມຕ຺ເຖ ອຸປໂຍຄວຈນນ຺ຕິ ອາຫ "ອຄາຣມຊ຺ເຊ"ຕິ. ຍໍ ນູນ ຍທິ ປນ ປພ຺ພເຊຍ຺ຍໍ, ສາຌຸ ວຕາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຌ. ກສາເຍນ ຣຕ຺ຕານີ ກາສາຍານີຕິ ທສ຺ເສຕິ "ກສາຍຣສປີຕຕາຍາ"ຕິ ອິມິນາ. ກສ຺ມາ ເຈຕານີ ຄຫີຕານີຕິ ອາຫ "ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣນ຺ຕານໍ ອນ຺ຈ຺ຉວິການີ"ຕິ. ອຈ຺ຉາເທຕ຺ວາຕິ ໂວຫາຣວຈນມຕ຺ຕໍ, ປຣິທຫິຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ, ຕຍ຺ຈ ໂຂ ນິວາສນປາຣຸປນວເສນ. ອຄາຣວາໂສ ອຄາຣໍ ອຸຕ຺ຕຣປທໂລເປນ, ຕສ຺ສ ຫິຕໍ ວຸທ຺ຒິອາວຫໍ ກສິວາຓິຊ຺ຊາທິກມ຺ມໍ. ຕໍ ອນຄາຣິຍນ຺ຕິ ຕສ຺ມີ ອນຄາຣິເຍ.

໑໙໔. ສຫສ຺ສໂຕຕິ ກຫາປຓສຫສ຺ສໂຕ. ໂກຄກ຺ຂນ຺ໂຌ ໂກຄຣາສິ. ອາພນ຺ຌນຜ຺ເຐນາຕິ "ປຸຕ຺ໂຕ ນຕ຺ຕາ ປນຕ຺ຕາ"ຕິອາທີນາ ເປມວເສນ ປຣິຈ຺ເຉທໍ ກຕ຺ວາ ພນ຺ຌນຜ຺ເຐນ, ເອເຕນ ອາພນ຺ຌນຕ຺ໂຖ ປຣິວຜ຺ຜ-ສທ຺ໂທຕິ ທສ຺ເສຕິ. ອຖ ວາ ປີຕາມຫປີຕຸປຸຕ຺ຕາທິວເສນ ປຣິວຕ຺ຕນຜ຺ເຐນ ປຣິວຜ຺ໂຜຕິປິ ຍຸຊ຺ຊຕິ. "ອມ຺ຫາກເມເຕ"ຕິ ຌາຍນ຺ຕີຕິ ຌາຕໂຍ.

໑໙໕. ປາຕິໂມກ຺ຂສໍວເຣນ ປິຫິຕກາຍວຈີທ຺ວາໂຣ ສມາໂນ ເຕນ ສໍວເຣນ ອຸເປໂຕ ນາມາຕິ ກຕ຺ວາ "ປາຕິໂມກ຺ຂສໍວເຣນ ສມນ຺ນາຄໂຕ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອາຈາຣໂຄຈຣານໍ ວິຕ຺ຖາໂຣ ວິກງ຺ຄຜ຺ຄກຖາທີສຸ (ວິກ. ອຜ຺ຖ. ໔໐໙) ຄເຫຕພ຺ໂພ. "ອາຈາຣໂຄຈຣສມ຺ປນ຺ໂນ"ຕິອາທີ ຈ ຕສ຺ເສວ ປາຕິໂມກ຺ຂສໍວຣສ຺ສໍວຸຕກາວສ຺ສ ປຈ຺ຈຍທສ຺ສນໍ. ອຕຸສທິສຕາຍ ອປ຺ປມຕ຺ຕກໍ "ອຕູ"ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ "ອປ຺ປມຕ຺ຕເກສູ"ຕິ. ອສຍ຺ຈິຈ຺ຈ ອາປນ຺ນອນຸຂຸທ຺ທກາປຕ຺ຕິວເສນ, ສຫສາ ອຸປ຺ປນ຺ນອກຸສລຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທວເສນ ຈ ອປ຺ປມຕ຺ຕກຕາ. ກາຍທສ຺ສີຕິ ກາຍທສ຺ສນສີໂລ. ສມ຺ມາຕິ ອວິປຣີຕໍ, ສຸນ຺ທຣໍ ວາ, ຕພ຺ກາໂວ ຈ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ຍາວ

ຊີວໍ ອວີຕິກ຺ກມວເສນ។ ''ສິກ຺ຂາປເທສູ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕເຍວ ຕທວຍວກູຕໍ ''ສິກ຺ຂາປທໍ ສມາທາຍ ສິກ຺ຂຕີ''ຕິ ອຕ຺ຖສ຺ສ ຄມ຺ຍມານຕ຺ຕາ ກມ຺ມປທໍ ນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ ''ຕໍ ຕໍ ສິກ຺ຂາປທ''ນ຺ຕິ, ຕໍ ຕໍ ສິກ຺ຂາໂກຍ຺ຖາສໍ, ສິກ຺ຂາຍ ວາ ອງ຺ຄມ຺ປາຍໍ, ຕສ຺ສາ ວາ ນິສ຺ສຍນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ເອຕ຺ຖາຕິ ເອຕສ຺ມິ ''ປາຕິໂມກ຺ຂສໍວຣສໍວຸໂຕ''ຕິອາທິວຈເນ។ ອາຈາຣໂຄຈຣຄ຺ຄຫເຕເນວາຕິ ''ອາຈາຣໂຄຈຣສມ຺ປນ຺ໂນ''ຕິ ວຈເນເນວ។ ເຕນາຫ ''ກຸສເລ ກາຍກມ຺ມວຈີກມ຺ເມ ຄຫິເຕປີ''ຕີ។ ນ ຫີ ອາຈາຣໂຄຈຣສທ຺ທມຕ຺ເຕນ ກຸສລກາຍວຈີກມ຺ມຄ຺ຄຫຕໍ ສມ຺ກວຕິ, ອິມີນາ ປຸນຣຸຕ຺ຕິຕາຍ ໂຈທນາເລສໍ ທສ຺ເສຕິ។ ຕສ຺ສາຕິ ອາຊີວປາຣິສຸທ຺ທິສີລສ຺ສ។ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິທ຺ວາຣທສ຺ສນຕ຺ຖນ຺ຕິ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ກາຍວຈີວິຍ຺ຍຕ຺ຕິສງ຺ຂາຕສ຺ສ ທ຺ວາຣສ຺ສ ກມ຺ມາປເທເສນ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ, ເອເຕນ ຍຖາວຸຕ຺ຕໂຈທນາຍ ໂສທນໍ ທສ຺ເສຕິ។ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ສິທ຺ເທປີ ສຕິ ປຸນາຣມ຺ໂກ ນິຍມາຍ ວາ ໂຫຕິ, ອຕ຺ຖນ຺ຕຣໂພທນາຍ ວາ, ອິທ ປນ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣໍ ໂພເທຕິ, ຕສ຺ມາ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິທ຺ວາຣທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ។ ກຸສເລນາຕິ ຈ ສພ຺ພໂສ ອເນສນປຫານໂຕ ອນວຊ຺ເຊນ។ ກຖໍ ເຕນ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິທ຺ວາຣທສ຺ສນນ຺ຕິ ອາຫ ''ຍສ຺ມາ ປນາ''ຕິອາທີ។ ກາຍວຈີທ຺ວາເຣສຸ ອຸປ຺ປນ຺ເນນ ອນວຊ຺ເຊນ ກາຍກມ຺ມວຈີກມ຺ເມນ ສມນ຺ນາຄຕຕ຺ຕາ ປຣິສຸທ຺ທາຊີໂວຕິ ອທິປ຺ປາໂຍ។ ຕທຸກຍເມວ ຫີ ອາຊີວເຫຕຸກໍ ອາຊີວປາຣິສຸທ຺ທິສີລໍ។

ອິທານິ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕເຣນ ສໍສນ຺ທິຕຸໍ ''ມຸຕ຺ທິກປຸຕ຺ຕສຸຕ຺ຕນ຺ຕວເສນ ວາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ອາຫ។ ວາ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕຣສໍສນ຺ທນາສງ຺ຂາຕອຕ຺ຖນ຺ຕຣວິກປ຺ປນຕ຺ໂຖ។ ມຸຕ຺ທິກປຸຕ຺ຕສຸຕ຺ຕນ຺ຕໍ ນາມ ມຊ຺ຊິມາຄມວເຣ ມຊ຺ຊິມປຕ຺ຕາສເກ, ຍໍ ''ສມຕມຸຕ຺ທິກປຸຕ຺ຕສຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິປີ ວທນ຺ຕິ។ ຕຕ຺ຖ ຖປຕີຕີ ປຍ຺ຈກງ຺ຄໍ ນາມ ວທ຺ຒກີ ກຄວາ ອາລປຕີ។ ຖປຕີ-ສທ຺ໂທ ຫີ ວທ຺ຒກີປຣິຍາໂຍ។ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍສ຺ມາ ''ກຕເມ ຈ ຖປຕີ ກຸສລາ ສີລາ? ກຸສລໍ ກາຍກມ຺ມໍ ກຸສລໍ ວຈີກມ຺ມ''ນ຺ຕິ ສີລສ຺ສ ກຸສລກາຍກມ຺ມວຈີກມ຺ມກາວໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ''ອາຊີວປາຣິສຸທ຺ທມ຺ປີ ໂຂ ອຫໍ ຖປຕີ ສີລສ຺ມິ ວທາມີ''ຕິ (ມ។ ນິ។ ໒។໒໖໔) ເອວໍ ປວຕ຺ຕາຍ ມຸຕ຺ທິກປຸຕ຺ຕສຸຕ຺ຕເທສນາຍ ''ກາຍກມ຺ມວຈີກມ຺ເມນ ສມນ຺ນາຄໂຕ ກຸສເລນາ''ຕິ ສີລສ຺ສ ກຸສລກາຍກມ຺ມວຈີກມ຺ມກາວໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ''ປຣິສຸທ຺ທາຊີໂວ''ຕິ ເອວໍ ປວຕ຺ຕາ ອຍໍ ສາມຍ຺ຍຜລສຸຕ຺ຕເທສນາ ເອກສງ຺ຄຫາ ອຍ຺ຍທຕ຺ຖຸ ສໍສນ຺ທຕີ ສເມຕີ ຍຖາ ຕໍ ຄງ຺ໂຄທເກນ ຍມຸໂນທກໍ, ຕສ຺ມາ ອີທີສີປີ ກຄວໂຕ ເທສນາວິກູຕີ ອຕ຺ເຖວາຕິ ។ ສີລສ຺ມີ ວທາມີຕິ ສີລນ຺ຕິ ວທາມິ, ສີລສ຺ມີ ວາ ອາສາຣກູເຕ ອນ຺ໂຕຄເຕ ປຣິຍາປນ຺ນໍ, ນິທ຺ສາຣຕສມ຺ທາຍກູເຕ ວາ ເອກໍ ສີລນ຺ຕິ ວທາມີ។

ຕິວິເສນາຕິ ຈູລ຺ລສີລມຊ຺ຊິມສີລມຫາສີລໂຕ ຕິວິເສນ។ ''ມນຈ຺ຈຍ຺ເຖສູ''ຕິ ອິມີນາ ກາຍປຍ຺ຈມານເມວ ຄຫຕໍ ນິວຕ຺ເຕຕີ។ ອຸປຣີ ນິທ຺ເທເສ ວກ຺ຂມາເນສຸ ສຕ຺ຕສຸ ຖາເນສຸ។ ຕິວິເສນາຕິ ຈຕູສຸ ປຈ຺ເຈກໍ ຍຖາລາກຍຖາພລຍຖາສາຣຸປ຺ປຕາວເສນ ຕິພ຺ພິເສນ។

ຈູລ຺ລມຊ຺ຊິມມຫາສີລວຕ຺ຕນາ

໑໓໔-໒໑໑។ເອວນ຺ຕິ ''ໂສ ເອວໍ ປພ຺ພຊິໂຕ ສມາໂນ ປາຕິໂມກ຺ຂສໍວຣສໍວຸໂຕ ວິຫຣຕີ''ຕິອາທິນາ ນເຍນ។ ''ສີລສ຺ມີ''ນ຺ຕິ ອິທໍ ນິທ຺ສາຣເຕ ກຸມ຺ມໍ ຕໂຕ ເອກສ຺ສ ນິທ຺ສາຣຕີຍຕ຺ຕາຕິ ອາຫ ''ເອກໍ ສີລ''ນ຺ຕິ។ ອປີຈ ອິມີນາ ອາສາເຣ ກຸມ຺ມໍ ທສ຺ເສຕິ ສມຸທາຍສ຺ສ ອວຍວາສີຍ຺ຖານຕ຺ຕາ ຍຖາ ''ຣຸກ຺ເຂ ສາຂາ''ຕິ។ ''ອິທ''ນ຺ຕິ ປເທນ ກຕ຺ວຕ຺ຖວເສນ ສມານາສິກຣຕໍ ກຸມ຺ມວຈນສ຺ສ ກຕ຺ວຕ຺ເຖ ປວຕ຺ຕນໂຕ ຍຖາ ''ວນປ຺ປຄຸມ຺ເພ ຍຖ ຜຸສິຕຄ຺ເຄ''ຕິ (ຂຸ។ ປາ។ ໖។໑໓; ສຸ។ ນິ។ ໒໓໖) ທສ຺ເສຕິ ''ປຈ຺ຈຕ຺ຕວຈນຕ຺ເຖ ວາ ເອຕໍ ກຸມ຺ມ''ນ຺ຕິ ອິມີນາ។ ອຍເມວຕ຺ໂຖຕິ ປຈ຺ຈຕ຺ຕວຈນຕ຺ໂຖ ເອວ។ ພ຺ຣຫ຺ມຊາເລຕິ ພ຺ຣຫ຺ມຊາລສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍໍ, (ທີ។ ນິ។ ອຕ຺ຖ។ ໑។໗) ພ຺ຣຫ຺ມຊາລສຸຕ຺ຕປເທ ວາ។ ສໍວຕ຺ຕນາວເສນ ວຸຕ຺ຕນເຍນາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ''ອິທມສ຺ສ ໂຫຕິ ສີລສ຺ມີ''ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ມຫາສີລປຣິໂຍສາເນນ ນິທ຺ສາຣິຍມານສ຺ສ ອກາວໂຕ ປຈ຺ຈຕ຺ຕວຈນຕ຺ໂຖເຍວ ສມ຺ກວຕີຕິ ອາຫ ''ອິທໍ ອສ຺ສ ສີລໍ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ''ຕິ, ຕໂຕເຍວ ຈ ປາລ຺ລິຍໍ ອປີຄ຺ຄຫຕມກຕນ຺ຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ។

໒໑໒។ ອຕ຺ຕານຸວາທປ຺ປານຸວາທທຕ຺ຑກຍາທີນີ ອສໍວຣມູລການີ ກຍານີ។ ''ສີລສ຺ສາສໍວຣໂຕຕິ ສີລສ຺ສ ອສໍວຣຕ຺ໂຕ, ສີລສໍວຣາກາວໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ''ຕິ (ທີ។ ນິ។ ຏີ។ ໑។໒໓໐) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ, ''ຍທິທໍ ສີລສໍວຣໂຕ''ຕິ ປນ ປທສ຺ສ ''ຍໍ ອິທໍ ກຍໍ ສີລສໍວຣໂຕ ກເວຍ຺ຍາ''ຕິ ອຕ຺ຖວຈນໂຕ, ''ສີລສໍວຣເຫຕຸ ກຍໍ ນ ສມ຺ປັສ຺ສຕີ''ຕິ ຈ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອຸປປຕ຺ຕິໂຕ ສີລສໍວຣໂຕ ສີລສໍວຣເຫຕູຕິ ອຕ຺ໂຖເຍວ ສມ຺ກວຕີ។ ''ຍໍ ອິທໍ ກຍໍ ສີລສໍວຣໂຕ ກເວຍ຺ຍາ''ຕິ ຫີ ປາໂຖປີ ທິສ຺ສຕີ។ ''ສໍວຣໂຕ''ຕິ ເຫຕຸໍ ວຕ຺ວາ ຕທນິຄມິຕອຕ຺ຖວເສນ ''ອສໍວຣມູລກສ຺ສ ກຍສ຺ສ ອກາວາ''ຕິປີ ເຫຕຸໍ ວທຕີ។ ຍຖາວິຊານວິທີເຕນາຕິ ຍຖາວິຊານໍ ສມ຺ປາທີ

ເຕນ຺ຯ ຂຕ຺ຕິຍາກິເສເກນາຕິ ຂຕ຺ຕິຍກາວາວເຫນ ອກິເສເກນຯ ມຸທ຺ຓນິ ອວສິຕ຺ໂຕຕິ ມຕ຺ຖເກເຍວ ອກິສິຕ຺ໂຕຯ ເອຕ຺ຖ ຈ "ຍຖາວິຓານວິຫິເຕນາ"ຕິ ອິມິນາ ໂປຣາຕກາຈິຕ຺ຕວິຓານສມ຺ຄິຕາສງ຺ຂາຕໍ ເອກໍ ອງ຺ຄໍ ທສ຺ເສຕິ, "ຂຕ຺ຕິຍາກິເສເກນາ"ຕິ ອິມິນາ ຂຕ຺ຕິຍກາວາວຫຕາສງ຺ຂາຕໍ, "ມຸທ຺ຓນິ ອວສິຕ຺ໂຕ"ຕິ ອິມິນາ ມຸທ຺ຓນິເຍວ ອກິສິຍ຺ຈິຕກາວສງ຺ຂາຕໍຯ ອິຕິ ຕິວງ຺ຄສມນ຺ນາຄໂຕ ຂຕ຺ຕິຍາກິເສໂກ ວຸຕ຺ໂຕ ໂຫຕິຯ ເຍນ ອກິສິຕ຺ຕຣາຊູນໍ ຣາຊານຸກາໂວ ສມິຊ຺ຊຕິຯ ເກນ ປນາຍມຕ຺ໂຖ ວິຍ຺ຍາຍຕິຕິ?
ໂປຣາຕກສຕ຺ຖາຄຕນເຍນຯ ວຸຕ຺ຕຍ຺ຫິ ອຄ຺ຄຍ຺ຍສຸຕ຺ຕຍ຺ກາຖາຍໍ ມຫາສມ຺ມຕາກິເສກວິກາວນາຍ "ເຕ ປນ຺ສ຺ສ ເຂຕ຺ຕສາມິໂນ ຕິຫີ ສງ຺ເຂຫີ ອກິເສກມ຺ປີ ອກໍສູ"ຕິ (ທີຯ ນິຯ ອຍ຺ກ຺ຯ ໓ຯ໑໓໑) ມຊ຺ຊິມາຄມຍ຺ກາຖາຍຍ຺ຈ ມຫາສີຫນາທສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ "ມຸທ຺ຓາວສິຕ຺ເຕນາຕິ ຕິຫີ ສງ຺ເຂຫີ ຂຕ຺ຕິຍາກິເສເກນ ມຸທ຺ຓນິ ອກິສິຕ຺ເຕນາ"ຕິ (ມຯ ນິຯ ອຍ຺ກ຺ຯ ໑ຯ໑໒໐) ສີຫລຸອຍ຺ກາຖາຍມ຺ປີ ຈູລຸອສີຫນາທສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍໍ "ປຖມໍ ຕາວ ອກິເສກໍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕານໍ ຣາຊູນໍ ສຸວຕ຺ຕມຍາທີນີ ຕີຕິ ສງ຺ຂານີ ຈ ຄງ຺ໂຄທກຍ຺ຈ ຂຕ຺ຕິຍກຍ຺ຍຍ຺ຈ ລທ຺ຓຸ ວຍ຺ຍຕິ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ອຍໍ ປນ ຕຕ຺ຖາຄຕນເຍນ ອກິເສກວິຓານວິນິຈ຺ຉໂຍ – ອກິເສກມງ຺ຄລຕ຺ຖຍ຺ຫິ ອລງ຺ກຕປ຺ຜິຍຕ຺ຕສ຺ສ ມຕ຺ຫປ຺ສ຺ສ ອນ຺ໂຕກຕສ຺ສ ອຸທຸມ຺ພຣສາຂມຕ຺ຫປ຺ສ຺ສ ມຊ຺ເຊ ສຸປ຺ປຕິຍ຺ກິເຕ ອຸທຸມ຺ພຣກທ຺ທປີຖມ຺ຫິ ອກິເສກາຣຫໍ ອກິຊ຺ຈຈໍ ຂຕ຺ຕິຍໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ປຖມໍ ຕາວ ມງ຺ຄລາກຣຕກູສິຕາ ຊາຕິສມ຺ປນ຺ນາ ຂຕ຺ຕິຍກຍ຺ຍາ ຄງ຺ໂຄທກປຸຕ຺ຕໍ ສຸວຕ຺ຕມຍສາມຸທ຺ທິກທກຸຂິຕາວຍ຺ຍສງ຺ຂໍ ອຸໂກຫິ ຫຕ຺ເຖຫິ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສີໂສປ຺ຣີ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ ເຕນ ຕສ຺ສ ມຸທ຺ຓນິ ອກິເສໂກທກໍ ອກິສິຍ຺ຈຕິ, ເອວຍ຺ຈ ວເທຕິ "ເທວ ຕໍ ສພ຺ເພປີ ຂຕ຺ຕິຍຄຕາ ອຕ຺ຕານມາຣກ຺ຂຕ຺ຖໍ ອິມິນາ ອກິເສເກນ ອກິເສກໍກໍ ມຫາຣາຊໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ຕ຺ວໍ ຣາຊທມ຺ເມສຸ ຖິໂຕ ທມ຺ເມນ ສເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຫິ, ເອເຕສຸ ຂຕ຺ຕິຍຄເຕສຸ ຕ຺ວໍ ປຸຕ຺ຕສີເນຫານຸກມ຺ປາຍ ສຫິຕຈິຕ຺ໂຕ, ຫິຕສມເມຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ ຈ ກວ, ຣກ຺ຂາວຣຕຄຸຕ຺ຕິຍາ ເຕສໍ ຣກ຺ຂິໂຕ ຈ ກວາຫີ"ຕິຯ ຕໂຕ ປຸນ ປຸໂຣຫິໂຕປີ ໂປໂຣຫິຈ຺ຈຖານານຸຣູປາລງ຺ກາເຣຫີ ອລງ຺ກຕປ຺ຜິຍຕ຺ໂຕ ຄງ຺ໂຄທກປຸຕ຺ຕໍ ຣຊຕມຍໍ ສງ຺ຂໍ ອຸໂກຫິ ຫຕ຺ເຖຫິ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສີໂສປ຺ຣີ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ ເຕນ ຕສ຺ສ ມຸທ຺ຓນິ ອກິເສໂກທກໍ ອກິສິຍ຺ຈຕິ, ເອວຍ຺ຈ ວເທຕິ "ເທວ ຕໍ ສພ຺ເພປີ ພ຺ຣາຫ຺ມຕຄຕາ ອຕ຺ຕານມາຣກ຺ຂຕ຺ຖໍ ອິມິນາ ອກິເສເກນ ອກິເສກໍກໍ ມຫາຣາຊໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ຕ຺ວໍ ຣາຊທມ຺ເມສຸ ຖິໂຕ ທມ຺ເມນ ສເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຫິ, ເອເຕສຸ ພ຺ຣາຫ຺ມຕຄເຕສຸ ຕ຺ວໍ ປຸຕ຺ຕສີເນຫານຸກມ຺ປາຍ ສຫິຕຈິຕ຺ໂຕ, ຫິຕສມເມຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ ຈ ກວ, ຣກ຺ຂາວຣຕຄຸຕ຺ຕິຍາ ເຕສໍ ຣກ຺ຂິໂຕ ຈ ກວາຫີ"ຕິຯ ຕໂຕ ປຸນ ເສຍ຺ຖິປີ ເສຍ຺ຖິຍ຺ຖານກູສນກູສິໂຕ ຄງ຺ໂຄທກປຸຕ຺ຕໍ ຣຕນມຍໍ ສງ຺ຂໍ ອຸໂກຫິ ຫຕ຺ເຖຫິ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສີໂສປ຺ຣີ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ ເຕນ ຕສ຺ສ ມຸທ຺ຓນິ ອກິເສໂກທກໍ ອກິສິຍ຺ຈຕິ, ເອວຍ຺ຈ ວເທຕິ "ເທວ ຕໍ ສພ຺ເພປີ ຄຫປ຺ຕິຄຕາ ອຕ຺ຕານມາຣກ຺ຂຕ຺ຖໍ ອິມິນາ ອກິເສເກນ ອກິເສກໍກໍ ມຫາຣາຊໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ຕ຺ວໍ ຣາຊທມ຺ເມສຸ ຖິໂຕ ທມ຺ເມນ ສເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຫິ, ເອເຕສຸ ຄຫປ຺ຕິຄເຕສຸ ຕ຺ວໍ ປຸຕ຺ຕສີເນຫານຸກມ຺ປາຍ ສຫິຕຈິຕ຺ໂຕ, ຫິຕສມເມຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ ຈ ກວ, ຣກ຺ຂາວຣຕຄຸຕ຺ຕິຍາ ເຕສໍ ຣກ຺ຂິໂຕ ຈ ກວາຫີ"ຕິຯ ເຕ ປນ ຕສ຺ສ ເອວໍ ວທນ຺ຕາ "ສເຈ ຕ຺ວໍ ອມ຺ຫາກໍ ວຈນານຸຣູປໍ ຣຊ຺ຊໍ ກຣິສ຺ສສິ, ອິຈ຺ເຈຕໍ ກຸສລໍຯ ໂນ ເຈ ກຣິສ຺ສສິ, ຕວ ມຸທ຺ຓາ ສຕ຺ຕຓາ ຜລຕູ"ຕິ ເອວໍ ຣຍ຺ໂຍ ອກິສປ຺ນ຺ຕິ ວິຍາຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພນ຺ຕິຯ ວຫ຺ຍກິສູກຣຊາຕກາທີຫິ ຈາຍມຕ຺ໂຖ ວິກາເວຕພ຺ໂພ, ອກິເສໂກປກຣຕານິປີ ສມນ຺ຕປາສາທິກາທີສຸ (ປາຣາຯ ອຍ຺ກ຺ຯ ໑ຯຕຕິຍສງ຺ຄີຕິກຖາ) ຄເຫຕພ຺ພານີຕິຯ

ຍສ຺ມາ ນິຫຕປ຺ຈ຺ຈາມິຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ມາ ນ ສມນ຺ປສ຺ສຕິຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຖຯ ອນວຊ຺ຊຕາ ກຸສລກາເວນາຕິ ອາຫ "ກຸສລໍ ສີລປທຍ຺ຖາເນທີ"ຕິອາທີຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ກຸສລສີລປທຍ຺ຖານາ ອວິປ຺ປຜິສາຣປາໂມຊ຺ຊປີຕິປ຺ສ຺ສທ຺ຓິສມ຺ມາ, ອວິປ຺ປຜິສາຣາທີນິມິຕ຺ຕຍ຺ຈ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ເຈຕສິກສຸຂໍ ປຜິສໍເວເທຕິ, ເຈຕສິກສຸຂສມຸຍ຺ຖາເນຫີ ຈ ປຕີຕຣູເປຫີ ຟຸຍ຺ຖສຣີຣສ຺ສ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ກາຍິກສຸຂນ຺ຕິຯ

ອິນ຺ທ຺ຣິຍສໍວຣກຖາວຕ຺ຕນາ

໘໑໓ຯ ສາມຍ຺ຍສ຺ສ ວິເສສາເປກ຺ຂຕາຍ ອິຓາຣິປ຺ເປໂຕປີ ວິເສໂສ ເຕນ ອປ຺ຣິຈ຺ຈຕ຺ໂຕ ເອວ ໂຫຕີຕິ ອາຫ "ຈກ຺ຂຸສທ຺ໂທ ກຕ຺ຖຈິ ພຸທ຺ຓຈກ຺ຂຸມ຺ຫິ ວຕ຺ຕຕີ"ຕິອາທີຯ ວິຊ຺ຊມານເມວ ຫິ ອກິເຍຍ຺ຍກາເວນ ວິເສສຕ຺ຖໍ ວິເສສນ຺ຕຣນິວຕ຺ຕເນນ ວິເສສສທ຺ໂທ ວິກາເວຕິ, ນ ອວິຊ຺ຊມານໍຯ ເສສປ຺ເທສຸປີ ເອເສວ ນໂຍຯ ອຍ຺ເຍຫີ ອສາຓາຣຕໍ ພຸທ຺ຓານເມວ ຈກ຺ຂຸ ທສ຺ສນ຺ຕີ ພຸທ຺ຓຈກ຺ຂຸ, ອາສຍານຸສຍຍາຕໍ, ອິນ຺ທ຺ຣິຍປ຺ໂຣປຣິຍຕ຺ຕຍາຕຍ຺ຈຯ ສມນ຺ຕໂຕ ສພ຺ພໂສ ທສ຺ສນຍ຺ເຖນ ຈກ຺ຂູຕິ ສມນ຺ຕຈກ຺ຂຸ, ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຕໍຯ ຕຖ຺ປມນ຺ຕິ ປພ຺ພຕມຸທ຺ຖູປມໍ, ຣມ຺ມມຍໍ ປາສາທມ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຖຯ ສຸເມຓ ສມນ຺ຕຈກ຺ຂຸ ຕ຺ວໍ ຊນຕມເວກ຺ຂສ຺ສູຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຣິຍມຄ຺ຄຕ຺ຕຍປ຺ຍ຺ຍາຕິ ເທຍ຺ຖິມາຣິຍມຄ຺ຄຕ຺ຕຍປ຺ຍ຺ຍາຯ "ຓມ຺ມຈກ຺ຂຸ ນາມ ເທຍ຺ຖິມາ ຕໂຍ

ມຄ຺ຄາ, ຕິຕິ ຈ ຜລານີ''ຕິ ສຬາຍຕນວຄ຺ຄອຏ຺ຐກຖາຍໍ (ສໍຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໓ຯ໔ຯ໔໑໗) ວຸຕ຺ຕໍ, ອິຘ ປນ ມຄ຺ຄເຄໂຫວ ຜລານີ ສງ຺ຄເຫຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕິຯ ຈຕຸສຈ຺ຈສງ຺ຂາເຕ ຘມ຺ເມ ຈກ຺ຂູຕິ ທີ ຘມ຺ມຈກ຺ຂຸຯ ປຎ຺ຎາເຍວ ທສ຺ສນຏ຺ເຐນ ຈກ຺ຂູຕິ ປຎ຺ຎາຈກ຺ຂຸ, ປຸພ຺ເພນິວາສາສວກ຺ຂຍຎາຓໍຯ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸມ຺ຫີຕິ ທຸຕິຍວິຊ຺ຊາຍຯ ອິຘາຕິ ''ຈກ຺ຂຸນາ ຣູປໍ ທິສ຺ວາ''ຕິ ອິມສ຺ມີ ປາເຐຯ ອຍນ຺ຕິ ຈກ຺ຂຸສທ຺ໂທຯ ''ປສາທຈກ຺ຂຸໂວຫາເຣນາ''ຕິ ອິມິນາ ອິຘ ຈກ຺ຂຸສທ຺ໂທ ຈກ຺ຂຸປສາເທເຍວ ນິປ຺ປຣິຍາຍໂຕ ວຕ຺ຕຕິ, ປຣິຍາຍໂຕ ປນ ນິສ຺ສຍໂວຫາເຣນ ນິສ຺ສິຕສ຺ສ ວຕ຺ຕພ຺ພໂຕ ຈກ຺ຂຸວິຎ຺ຎາເຓປີ ຍຖາ ''ມຎ຺ຈາ ອຸກ຺ກຸຏ຺ຐິໍ ກໂຣນ຺ຕີ''ຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ອິຘາປີ ສສມ຺ຠາຣກຖາ ອວສິຏ຺ຐາຕິ ກຕ຺ວາ ເສສປເທສຸປີຕິ ປີ-ສທ຺ທຄ຺ຄຫຓໍ, ''ນ ນິມິຕ຺ຕຄ຺ຄາຫີ''ຕິອາທິປເທສຸປີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ວິວິຘໍ ອສນໍ ເຂທນໍ ພ຺ຍາເສໂກ, ກິເລໂສ ເອວ ພ຺ຍາເສໂກ, ເຕນ ວິຣຫິໂຕ ຕຖາ, ວິຣຫິຕຕາ ຈ ອສມ຺ມິສ຺ສຕາ, ອສມ຺ມິສ຺ສຠາໂວ ຈ ສມ຺ປໂຍຄາຠາວໂຕ ປຣິສຸທ຺ຘຕາຕິ ອາຫ ''ອສມ຺ມິສ຺ສໍ ປຣິສຸທ຺ຘ''ນ຺ຕິ, ກິເລສທຸກ຺ເຂນ ອໂວມິສ຺ສໍ, ຕໂຕ ຈ ສຸວິສຸທ຺ຘນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສຕິ ຈ ສຸວິສຸທ຺ເຘ ອິນ຺ທ຺ຣິຍສໍວເຣ ນິວຣເຓສຸ ປຘານຠູຕປາປຘມ຺ມວິຄເມນ ອຘິຈິຕ຺ຕານຸໂຍໂຄ ຫຕ຺ຖຄໂຕ ເອວ ໂຫຕີ, ຕສ຺ມາ ອຘິຈິຕ຺ຕສຸຂເມວ ''ອພ຺ຍາເສກສຸຂ''ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ອຘິຈິຕ຺ຕສຸຂ''ນ຺ຕິ ອິມິນາຯ

ສຕິສມ຺ປຊ຺ຎກຖາວຓ຺ຓນາ

໘໑໔ຯ ສມນ຺ຕໂຕ ປກາເຣຫິ, ປກຏ຺ຐໍ ວາ ສວິເສສໍ ຊານາຕີຕິ ສມ຺ປຊາໂນ, ຕສ຺ສ ຠາໂວ ສມ຺ປຊ຺ຎໍ, ຕຖາປວຕ຺ຕຎາຓໍ, ຕສ຺ສ ວິຠຊນໍ ສມ຺ປຊ຺ຎກຖານິຍໍ, ຕສ຺ມີ ສມ຺ປຊ຺ຎກຖານິຍມ຺ຫີຯ''ຄມເນ''ນ຺ຕິ ອິມິນາ ອຠິກ຺ກມນໍ ອຠິກ຺ກນ຺ຕນ຺ຕິ ຠາວ ສາຘນມາຫຯ ຕຖາ ປຏິກ຺ກມນໍ ປຏິກ຺ກນ຺ຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ນິວຕ຺ຕນ''ນ຺ຕິຯ ຄມນຎ຺ເຈຕ຺ຖ ນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ, ອນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຈ ຄມນໍ, ນິວຕ຺ຕນໍ ປນ ນິວຕ຺ຕິມຕ຺ຕເມວ, ອຎ຺ຎມຎ຺ຎມຸປາທານກິຣິຍາມຕ຺ຕຎ຺ເຈຕໍ ທ຺ວຍໍຯ ກຖໍ ລພ຺ຠຕີຕິ ອາຫ ''ຄມເນ''ຕິອາທີຯ ອຠິຫຣນ຺ໂຕຕິ ຄມນວເສນ ກາຍໍ ອຸປເນນ຺ໂຕຯ ປຏິນິວຕ຺ເຕນ຺ໂຕຕິ ຕໂຕ ປຸນ ນິວຕ຺ເຕນ຺ໂຕຯ ອປນາເມນ຺ໂຕຕິ ອປກ຺ກມນວເສນ ປຣິຓາເມນ຺ໂຕຯ ອາສນສ຺ສາຕິ ປີຐກາທິອາສນສ຺ສຯ ປຸຣິມອງ຺ຄາຠິມຸໂຂຕິ ອຏນິກາທິປຸຣິມາວຍວາຠິມຸໂຂຯ ສໍສຣນ຺ໂຕຕິ ສໍສປ຺ປນ຺ໂຕຯ ປຈ຺ຉິມອງ຺ຄປເທສນ຺ຕິ ອຏນິກາທິປຈ຺ຉິມາວຍວປ຺ປເທສໍຯ ປຈ຺ຈາສໍສຣນ຺ໂຕຕິ ປຏິອາສປ຺ປນ຺ໂຕຯ ''ເອເສວ ນໂຍ''ຕິ ອິມິນາ ນິປນ຺ນສ຺ເສວ ອຠິມຸຂໍ ສໍສປ຺ປນປຏິອາສປ຺ປນານີ ທສ຺ເສຕິຯ ຐານນິສຊ຺ຊາສຍເນສຸ ທີ ໂຍ ຄມນວິຘຸໂຣ ກາຍສ຺ສ ປຸຣໂຕ ອຠິຫາໂຣ, ໂສ ອຠິກ຺ກໂມຯ ປຈ຺ຉໂຕ ອປຫາໂຣ ປຏິກ຺ກໂມຕິ ລກ຺ຂຓໍຯ

ສມ຺ປຊານນໍ ສມ຺ປຊານໍ, ເຕນ ອຕ຺ຕນາ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈສ຺ສ ກຣຓສີໂລ ສມ຺ປຊານກາຣີຕິ ອາຫ ''ສມ຺ປຊ຺ເຎນ ສພ຺ພກິຈ຺ຈກາຣີ''ຕິຯ ''ສມ຺ປຊ຺ຎເມວ ວາ ກາຣີ''ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ປຊານສ຺ສ ກຣຓສີໂລ ສມ຺ປຊານກາຣີຕິ ທສ຺ເສຕິຯ 'ໂສ ທີ''ຕິອາທິ ທຸຕິຍວິກປ຺ປສ຺ສ ສມຕ຺ຖນໍຯ ''ສມ຺ປຊ຺ຎ''ນ຺ຕິ ຈ ອິມິນາ ສມ຺ປຊານ-ສທ຺ທສ຺ສ ສມ຺ປຊ຺ຎປຣິຍາຍຕາ ວຸຕ຺ຕາຯ ຕຖາ ທີ ອາຈຣິຍານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສມນ຺ຕໂຕ, ສມ຺ມາ, ສມໍ ວາ ປຊານນໍ ສມ຺ປຊານໍ, ຕເທວ ສມ຺ປຊ຺ຎ''ນ຺ຕິ (ວິຠຯ ມູລຏີຯ ໘ຯ໔໘໓) ອຍໍ ອຏ຺ຐກຖາໂຕ ອປໂຣ ນໂຍ – ຍຖາ ອຕິກ຺ກນ຺ຕາທີສຸ ອສມ຺ໂມຫໍ ອຸປ຺ປາເທຕິ, ຕຖາ ສມ຺ປຊານສ຺ສ ກາໂຣ ກຣຓໍ ສມ຺ປຊານກາໂຣ, ໂສ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕິ ສມ຺ປຊານກາຣີຕິຯ

ຘມ຺ມໂຕ ວຑ຺ຒິສງ຺ຂາເຕນ ອຕ຺ເຖນ ສຫ ວຕ຺ຕຕີຕິ ສາຕ຺ຖກໍ, ອຠິກ຺ກນ຺ຕາທີ, ສາຕ຺ຖກສ຺ສ ສມ຺ປຊານນໍ ສາຕ຺ຖກສມ຺ປຊ຺ຎໍຯ ສປ຺ປາຍສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ປຕິຣູປສ຺ສ ສມ຺ປຊານນໍ ສປ຺ປາຍສມ຺ປຊ຺ຎໍຯ ອຠິກ຺ກມາທີສຸ ຠິກ຺ຂາຈາຣໂຄຈເຣ, ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ຈ ປວຕ຺ເຕສຸ ອວິຊ຺ຫິຕກມ຺ມຏ຺ຐານສງ຺ຂາເຕ ໂຄຈເຣ ສມ຺ປຊານນໍ ໂຄຈຣສມ຺ປຊ຺ຎໍຯ ສາມຎ຺ຎນິທ຺ເທເສນ, ທີ ເອກເສສເນນ ວາ ໂຄຈຣສທ຺ໂທ ຕທຕ຺ຖທ຺ວເຍປີ ປວຕ຺ຕຕິຯ ອຕິກ຺ກມາທີສຸ ອສມ຺ມຸຍ຺ຫນສງ຺ຂາຕໍ ອສມ຺ໂມຫເມວ ສມ຺ປຊ຺ຎໍ ອສມ຺ໂມຫສມ຺ປຊ຺ຎໍຯ ຈິຕ຺ຕວເສເນວາຕິ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ວເສເນວ, ຈິຕ຺ຕວສມນຸຄເຕເນວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປຣິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາຕິ ຕຸລຍິຕ຺ວາ ຕີເຣຕ຺ວາ, ປຏິສງ຺ຂາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສງ຺ຆທສ຺ສເນເນວ ອຸໂປສຖປວາຣຓາທິອຕ຺ຖາຍ ຄມນໍ ສງ຺ຄຫີຕໍຯ ອາທິສທ຺ເທນ ກສິຓປຣິກມ຺ມາທີນໍ ສງ຺ຄໂຫຯ ສງ຺ເຂປໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ ຕທຕ຺ຖເມວ ວິວຣິຕຸໍ ''ເຈຕິຍໍ ວາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓາຕີຕິ ອຸກ຺ກຏ຺ຐນິທ຺ເທໂສ ເອສຯ ສມຖວິປສ຺ສນຸປ຺ປາທນມ຺ປີ ທີ ຠິກ຺ຂໂນ ວຑ຺ຒີເຍວຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ອສຸຠາຣມ຺ມເຓຯ ເກຈີຕິ ອຠຍຄິຣິວາສີໂນຯ ອາມິສໂຕຕິ ຈີວຣາທິອາມິສປຈ຺ຈຍໂຕຯ ກສ຺ມາຕິ ອາຫ ''ຕໍ ນິສ຺ສາຍາ''ຕິອາທີຯ

ຕສ຺ມິນ຺ຕິ ສາຕ຺ຖກສມ຺ປຊ຺ຎວເສນ ປຣິຄ຺ຄຫິຕອຕ຺ເຖຯ ຍສ຺ມາ ປນ ຘມ຺ມໂຕ ວຑ຺ຒີເຍວ ອຕ຺ໂຖ ນາມ, ຕສ຺ມາ ຍໍ ''ສາຕ຺ຖກ''ນ຺ຕິ ອຘິປ຺ເປຕໍ ຄມນໍ, ຕໍ ສພ຺ພມ຺ປີ ສປ຺ປາຍເມວາຕິ ສິຍາ ອວິເສເສນ ກສ຺ສຈິ ອາສງ຺ກາຕິ ຕນ຺ນິວຕ຺ຕນຕ຺ຖໍ ''ເຈຕິຍທສ຺ສນໍ ຕາວາ''ຕິອາທິ ອາຣທ຺ຘໍຯ ມຫາປູຊາຍາຕິ ມຫຕິຍາ ປູຊາຍ, ພຫູນໍ ປູຊາທິວເສຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ຈິຕ຺ຕກມ຺ມຣູປ

ການິ ວິຍາຕິ ຈິຕ຺ຕກມ຺ມກຕປຏິມາໂຍ ວິຍ, ຍນ຺ຕປ຺ໂຍເຄນ ວາ ນານປ຺ປກາຣວິຈິຕ຺ຕກິຣິຍາ ປຏິມາໂຍ ວິຍຯ ຕຕ຺ຣາຕິ ຕາສຸ ປຣິສາສຸຯ ອສ຺ສາຕິ ຠິກ຺ຂຸໂນຯ ອສມເປກ຺ຂນໍ ນາມ ເຄຫສ຺ສິຕອຎ຺ຎາຓຸເປກ຺ຂາວເສນ ອາຣມ຺ມຓສ຺ສ ອໂຍນິໂສ ຄຫຓໍຯ ຍໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ “ຈກ຺ຂຸນາ ຣູປໍ ທິສ຺ວາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ອຸເປກ຺ຂາ ພາລສ຺ສ ມູຬ຺ຫສ຺ສ ປຸຖຸຊ຺ຊນສ຺ສາ”ຕິອາທິ (ມຯ ນິຯ ໓ຯ໓໐໘) ມາຕຸຄາມສມ຺ຜສ຺ສວເສນ ກາຍສໍສຄ຺ຄາປຕ຺ຕິຯ ຫຕ຺ຖິອາທິສມ຺ມທ຺ເທນ ຊີວິຕນ຺ຕຣາໂຍຯ ວິສພາຄຣູປທສ຺ສນາທິນາ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍນ຺ຕຣາໂຍຯ “ທສທ຺ວາທສໂຍຊນນ຺ຕເຣ ປຣິສາ ສນ຺ນິປຕນ຺ຕີ”ຕິອາທິນາ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາເຣເນວຯ ມຫາປຣິສປຣິວາຣານ຺ຕິ ກທາຈິ ຘມ຺ມສ຺ສວນາທິອຕ຺ຖາຍ ອິຕ຺ຖີປຸຣິສສມ຺ມິສ຺ສປຣິວາເຣ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ຕທຕ຺ຖທີປນຕ຺ຖນ຺ຕິ ອສຸກທສ຺ສນສ຺ສ ສາຕ຺ຖກຠາວສງ຺ຂາຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ທີປນຕ຺ຖໍຯ ປພ຺ພຊິຕທິວສໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປຏິວຈນທານວເສນ ຠິກ຺ຂູນໍ ອນຸວຕ຺ຕນກຖາ ອາຈິຓ຺ຓາ, ຕສ຺ມາ ປຏິວຈນສ຺ສ ອທານວເສນ ອນນຸວຕ຺ຕນກຖາ ຕສ຺ສ ທຸຕິຍາ ນາມ ໂຫຕີຕິ ອາຫ “ທ຺ເວ ກຖາ ນາມ ນ ກຖິຕປຸພ຺ພາ”ຕິຯ ທ຺ເວ ກຖາຕິ ຫິ ວຈນກຣຓາກຣຓກຖາຯ ຕຕ຺ຖ ວຈນກຣຓກຖາເຍວ ກຖິຕປຸພ຺ພາ, ທຸຕິຍາ ນ ກຖິຕປຸພ຺ພາຯ ຕສ຺ມາ ສຸພ຺ພຈຕ຺ຕາ ປຏິວຈນມທາສີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເອວນ຺ຕິ ອິມິນາຯ “ສເຈ ປນ ເຈຕິຍສ຺ສ ມຫາປູຊາຍາ”ຕິອາທິກໍ ສພ຺ພມ຺ປິ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣໍ ປຈ຺ຈາມສຕິ, ນ “ປຸຣິສສ຺ສ ມາຕຸຄາມາສຸກ”ນ຺ຕິອາທິກເມວຯ ປຣິຄ຺ຄຫິຕໍ ສາຕ຺ຖກໍ, ສປ຺ປາຍຎ຺ຈ ເຍນ ໂສ ປຣິຄ຺ຄຫິຕສາຕ຺ຖກສປ຺ປາໂຍ, ຕສ຺ສ, ເຕນ ຍຖານຸປຸພ຺ພິກໍ ສມ຺ປຊຎ຺ຎປຣິຄ຺ຄຫຓໍ ທສ຺ເສຕິຯ ວຸຈ຺ຈມານໂຍຄກມ຺ມສ຺ສ ປວຕ຺ຕິຏ຺ຐານຕາຍ ຠາວນາຍ ອາຣມ຺ມຓໍ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ, ຕເທວ ຠາວນາຍ ວິສຍຠາວໂຕ ໂຄຈຣນ຺ຕິ ອາຫ “ກມ຺ມຏ຺ຐານສງ຺ຂາຕໍ ໂຄຈຣ”ນ຺ຕິຯ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາຕິ ຍຖາ ອຸຄ຺ຄຫນິມິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ເອວໍ ອຸຄ຺ຄຫໂກສລ຺ລສ຺ສ ສມ຺ປາທນວເສນ ອຸຄ຺ຄຫຓໍ ກຕ຺ວາຯ ຠິກ຺ຂາຈາຣໂຄຈເຣຕິ ຠິກ຺ຂາຈາຣສງ຺ຂາເຕ ໂຄຈເຣ, ອເນນ ກມ຺ມຏ຺ຐາເນ, ຠິກ຺ຂາຈາເຣ ຈ ໂຄຈຣສທ຺ໂທຕິ ທສ຺ເສຕິຯ

ອິຘາຕິ ສາສເນຯ ຫຣຕີຕິ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ປວຕ຺ຕນວເສນ ເນຕິ, ຍາວ ປິຓ຺ຑປາຕປຏິກ຺ກມາ ອນຸຍຸຍ຺ຊຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ນ ປຈ຺ຈາຫຣຕີຕິ ອາຫາຣູປໂຍຄໂຕ ຍາວ ທິວາຐານຸປສງ຺ກມນາ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ນ ປຏິເນຕິຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ເຕສຸ ຈຕູສຸ ຠິກ຺ຂູສຸຯ ອາວຣຓີເຍຫີຕິ ນີວຣເຓຫິຯ ປເຄວາຕິ ປາໂຕເຍວ ຯ ສຣີຣປຣິກມ຺ມນ຺ຕິ ມຸຂໂຘວນາທິສຣີຣປຏິຊຄ຺ຄນໍຯ ທ຺ເວ ຕໂຍ ປລ຺ລງ຺ເກຕິ ທ຺ເວ ຕໂຍ ນິສຊ຺ຊາວາເຣຯ ອູຣຸພທ຺ຘາສນຎ຺ເຫຕ຺ຖ ປລ຺ລງ຺ໂກຯ ອຸສ຺ມນ຺ຕິ ທ຺ເວ ຕີຓິ ອຸຓ຺ຫາປນານິ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ອນຸຍຸຍ຺ຊິຕ຺ວາຕິ ຕທເຫ ມູລຠູຕໍ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ອນຸຍຸຍ຺ຊິຕ຺ວາຯ ກມ຺ມຏ຺ຐານສີເສເນວາຕິ ກມ຺ມຏ຺ຐານມຸເຂເນວ, ກມ຺ມຏ຺ຐານມວິຊຫນ຺ໂຕ ເອວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ເຕນ “ປໂຕປິ ອເຈຕໂນ”ຕິອາທິນາ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໒໑໔; ມຯ ນິຯ ອຏ຺ຐ຺ຯ ໑ຯ໒໐໙; ສໍຯ ນິຯ ອຏ຺ຐ຺ຯ ໓ຯ໕ຯ໑໖໘; ວິຠຯ ອຏ຺ຐຯ ໕໒໓) ວກ຺ຂມານໍ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ, ຍຖາປຣິຫຣິຍມານໍ ວາ ອວິຊຫິຕ຺ວາຕິ ທສ຺ເສຕິຯ

ຄນ຺ຕ຺ວາຕິ ປາປຸຓິຕ຺ວາຯ ພຸທ຺ຘານຸສ຺ສຕິກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ເຈ, ຕເທວ ນິປຈ຺ຈກາຣສາຘນໍຯ ອຎ຺ຎຎ຺ເຈ, ອນິປຈ຺ຈກາຣກຣຓມ຺ປິ ໂຫຕີຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ “ສເຈ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຕພ຺ພິສເຍນ ຕໍ ຐເປຕ຺ວາຯ“ມຫນ຺ຕໍ ເຈຕິຍໍ ເຈ”ຕິອາທິນາ ກມ຺ມຏ຺ຐານິກສ຺ສ ມູລກມ຺ມຏ຺ຐານມນສິກາຣສ຺ສ ປປຎ຺ຈາຠາວທສ຺ສນໍຯ ອຎ຺ເຎນ ປນ ຕຖາປີ ອຎ຺ຎຖາປີ ວນ຺ທິຕພ຺ພເມວຯ ຕເຖວາຕິ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸເມວຯ ປຣິໂພຄເຈຕິຍໂຕ ສາຣີຣິກເຈຕິຍໍ ຄຣຸຕຣນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ “ເຈຕິຍໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ”ຕິ ປຸພ຺ພກາລກິຣິຍາວເສນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຍຖາຫ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ “ເຈຕິຍໍ ພາຘຍມານາ ໂພຘິສາຂາ ຫຣິຕພ຺ພາ”ຕິ, (ມຯ ນິຯ ອຏ຺ຐ຺ຯ ໔ຯ໑໒໘; ອຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໑ຯ໒໓໔; ວິຠຯ ອຏ຺ຐຯ ໘໐໙) ອຍໍ ອາຈຣິຍສ຺ສ ມຕິ, “ໂພຘິຍງ຺ຄຓໍ ປຕ຺ເຕນາປີ”ຕິ ປນ ວຈນໂຕ ຍທິ ເຈຕິຍງ຺ຄຓໂຕ ຄເຕ ຠິກ຺ຂາຈາຣມຄ຺ເຄ ໂພຘິຍງ຺ຄຓໍ ຠເວຍ຺ຍ, ສາປິ ວນ຺ທິຕພ຺ພາຕິ ມຄ຺ຄານຸກ຺ກເມເນວ “ເຈຕິຍໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ”ຕິ ປຸພ຺ພກາລກິຣິຍາວຈນໍ, ນ ຕຸ ຄຣຸກາຕພ຺ພຕານຸກ຺ກເມນຯ ເອວຎ຺ຫິ ສຕິ ໂພຘິຍງ຺ຄຓໍ ປຖມໍ ປຕ຺ເຕນາປີ ໂພຘິໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເຈຕິຍໍ ວນ຺ທິຕພ຺ພໍ, ເອກເມວ ປຕ຺ເຕນາປີ ຕເທວ ວນ຺ທິຕພ຺ພໍ, ຕທຸກຍມ຺ປີ ອປ຺ປຕ຺ເຕນ ນ ວນ຺ທິຕພ຺ພນ຺ຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ສຸວິຎ຺ຎາໂຕ ໂຫຕີຯ ຠິກ຺ຂາຈາຣຄຕມຄ຺ເຄນ ຫິ ປຕ຺ຕຍ຺ຄເນ ກຕ຺ຕພ຺ພອນ຺ຕຣາວຕ຺ຕທສ຺ສນເມຕໍ, ນ ປນ ສຸວວຕ຺ຕທສ຺ສນໍຯ ປຸພ຺ເພ ເທສ ກຕວຕ຺ໂຕເຍວຯ ເຕນາຫ “ປເຄວ ເຈຕິຍງ຺ຄຓໂພຘິຍງ຺ຄຓວຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ”ຕິອາທິຯ ພຸທ຺ຘຄຸຓານຸສ຺ສຣຓວເສເນວ ໂພຘິອາທິປຣິໂພຄເຈຕິເຍປີ ນິປຈ຺ຈກາຣໍ ອຸປປນ຺ນນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ “ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຠຄວໂຕ ສມ຺ມຸຂາ ວິຍ ນິປຈ຺ຈກາຣໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ”ຕິ ອິມິນາຯ ປຏິສາມິຕຏ຺ຐານນ຺ຕິ ໂສປານມູລຠາວສາມຎ຺ເຎນ ວຸຕ຺ຕໍ, ພຸທ຺ຘາຣມ຺ມຓປີຕິວິສຍຠູຕເຈຕິຍງ຺ຄຓໂພຘິຍງ຺ຄຓໂຕ ພາຫິຣຏ຺ຐານໍ ປຕ຺ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີຯ

ຄາມສມີເປຕິ ຄາມູປຈາເຣຯ ຕາວ ປຎ຺ຫໍ ວາ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຘມ຺ມໍ ວາ ໂສຕຸກາມາ ໂຫນ຺ຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ຊນສງ຺ຄຫຕ຺ຖນ຺ຕິ “ມຍິ

ອກເຖນ຺ເຕ ເອເຕສໍ ໂກ ກເຖສ຺ສຕີ”ຕິ ສມ຺ມານຸຄ຺ຄເຫນ ມຫາຊນສ຺ສ ສງ຺ຄຫຕ຺ຖໍຯ ອຏ຺ຐກຖາຈຣິຍານໍ ວຈນໍ ສມຕ຺ເຖຕຸໍ “ຘມ຺ມກຖາ ຫິ ກມ຺ມຏ຺ຐານວິນິມຸຕ຺ຕາ ນາມ ນຕ຺ຖີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕສ຺ມາຕິ ຍສ຺ມາ “ຘມ຺ມກຖາ ນາມ ກາຕພ຺ພາເຍວາ”ຕິ ອຏ຺ຐກຖາຈຣິຍາ ວທນ຺ຕິ, ຍສ຺ມາ ວາ ຘມ຺ມກຖາ ກມ຺ມຏ຺ຐານວິນິມຸຕ຺ຕາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ຘມ຺ມກໍ ກເຖຕ຺ວາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ອາຈຣິຍານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ (ວິຠຯ ມູລຏີຯ ໘໙) ປນ “ຕສ຺ມາ”ຕິ ເອຕສ຺ສ “ກເຖຕພ຺ພາເຍວາຕິ ວທນ຺ຕີ”ຕິ ເອເຕນ ສມ຺ພນ຺ໂຘ ວຸຕ຺ໂຕຯ ກມ຺ມຏ຺ຐານສີເສເນວາຕິ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິຫຣິຍມານໍ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ອວິຊຫນວເສນ, ຕທນຸຄ຺ຄຕໍເຍວ ຘມ຺ມກໍ ກເຖຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ, ທຸຕິຍປເທປີ ເອເສວ ນໂຍຯ ອນຸໂມທນໍ ກຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖາປີ “ກມ຺ມຏ຺ຐານສີເສເນວາ”ຕິ ອທິກາໂຣຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ຄາມໂຕ ນິກ຺ຂມນຏ຺ຐາເນເຍວຯ

“ໂປຣາຓກຠິກ຺ຂູ”ຕິອາທີນາ ໂປຣາຓກາຈິຕ຺ຕທສ຺ສເນນ ຍຖາວຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ທຬ຺ຫໍ ກໂຣຕິຯ ສມ຺ປຕ຺ຕປຣິຈ຺ເຊເທເນວາຕິ “ປຣິຈິໂຕ ອປຣິຈິໂຕ”ຕິອາທິວິຠາຄໍ ອກຕ຺ວາ ສມ຺ປຕ຺ຕໂກຏິຍາ ເອວ, ສມາຄມມຕ຺ເຕເນວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອານຸຠາເວນາຕິ ອນຸຄ຺ຄຫພເລນຯ ຠເຍຕິ ປຣຈກ຺ກາທິຠເຍຯ ຉາຕເກຕິ ທຸພ຺ຠິກ຺ເຂຯ

“ປຈ຺ຉິມຍາເມປີ ນິສຊ຺ຊາຈງ຺ກເມຫີ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ”ຕິອາທີນາ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣໍຯ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສາຕິ ກຣມານສ຺ເສວ, ອນາທເຣ ເຈຕໍ ສາມິວຈນໍຯ ກມ຺ມຊເຕໂຊຕິ ຄຫຓີ ສນ຺ຘາຍາຫຯ ປຊ຺ຊລຕີຕິ ອຸຓ຺ຫຠາວໍ ຊເນຕິຯ ຕໂຕເຍວ ອຸປາທິນ຺ນກໍ ຄຓ຺ຫາຕິ, ເສທາ ມຸຈ຺ຈນ຺ຕິຯ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ວີຖິ ນາໂຣຫຕິ ຂຸທາປຣິສ຺ສເມນ ກິລນ຺ຕກາຍສ຺ສ ສມາຘານາຠາວໂຕຯ ອນຸປາທິນ຺ນໍ ໂອທນາທິວຕ຺ຖຸຯ ອຸປາທິນ຺ນໍ ອຸທຣປຏລໍຯ ອນ຺ໂຕກຸຈ຺ຉິຍຍ຺ຫິ ໂອທນາທິວຕ຺ຖຸສ຺ມິ ອສຕິ ກມ຺ມຊເຕໂຊ ອຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ອຸທຣປຏລໍ ຄຓ຺ຫາຕິ, “ຉາໂຕສ຺ມິ, ອາຫາຣໍ ເມ ເທຖາ”ຕິ ວທາເປຕິ, ກຸຕ຺ຕກາເລ ອຸທຣປຏລໍ ມຸຍ຺ຈິຕ຺ວາ ວຕ຺ຖຸໍ ຄຓ຺ຫາຕິ, ອຖ ສຕ຺ໂຕ ເອກຄ຺ໂຄ ໂຫຕິ, ຍໂຕ “ຉາຍາຣກ຺ຂໂສ ວິຍ ກມ຺ມຊເຕໂຊ”ຕິ ອຏ຺ຐກຖາສຸ ວຸຕ຺ໂຕຯ ໂສ ປເຄວາຕິ ເອຕ຺ຖ “ຕສ຺ມາ”ຕິ ເສໂສຯ ໂຄຣູປານນ຺ຕິ ຄຸນ຺ນໍ, ໂຄສມູຫານໍ ວາ, ວຊໂຕ ໂຄຈຣຕ຺ຖາຍ ນິກ຺ຂມນເວລາຍເມວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ວຸຕ຺ຕວິປ຺ປຣິຕເຍນ ອຸປາທິນ຺ນກໍ ມຸຍ຺ຈິຕ຺ວາ ອນຸປາທິນ຺ນກໍ ຄຓ຺ຫາຕີຯ ອນ຺ຕຣາຄຕ຺ເຕຕີ ຄຕ຺ຕສ຺ສ ອນ຺ຕເຣ, ຍາວ ຄຕ຺ຕໍ ນ ຠຸຍ຺ຊຕິ, ຕາວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເຕນາຫ “ກມ຺ມຏ຺ຐານສີເສນ ອາຫາຣຍ຺ຈ ປຣິຠຸຍ຺ຊິຕ຺ວາ”ຕີຯ ອວເສສຏ຺ຐາເນຕີ ຍາຄຸຍາ ອຄ຺ຄຫິຕຏ຺ຐາເນຯ ຕໂຕຕີ ຠຸຍ຺ຊນໂຕຯ ໂປງ຺ຂານຸໂປງ຺ຂນ຺ຕີ ກມ຺ມຏ຺ຐານານຸປຏ຺ຐານສ຺ສ ອນວຈ຺ເຉທທສ຺ສນເມຕໍ, ອຸຕ຺ຕຣຸຕ຺ຕຣິນ຺ຕີ ອຕ຺ໂຖ, ຍຖາ ໂປງ຺ຂານຸໂປງ຺ຂໍ ປວຕ຺ຕາຍ ສຣປຏິປາຏິຍາ ອນວຈ຺ເຉໂທ, ເອວເມຕສ຺ສາປີ ກມ຺ມຏ຺ຐານຸປຏ຺ຐານສ຺ສາຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີຯ “ເອຫີສາ ຈາ”ຕິອາທີນາ ຕຖາ ກມ຺ມຏ຺ຐານມນສິກາຣສ຺ສາປີ ສາຕ຺ຖກຠາວໍ ທສ຺ເສຕີຯ ອາສນ຺ຕີ ນິສຊ຺ຊາສນໍຯ

ນິກ຺ຂິຕ຺ຕສຸໂຣຕິ ຠາວນານຸໂຍເຄ ອນຸກ຺ຂິຕ຺ຕສຸໂຣ ອນາຣທ຺ຘວີຣິໂຍຯ ວຕ຺ຕປຏິປຕ຺ຕິຍາ ອປຣິປູຣເຕນ ສພ຺ພວຕ຺ຕານິ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາຯ ປຍ຺ຈວິຘເຈໂຕຂີລວິນິພນ຺ຘຈິຕ຺ໂຕຕິ ປຍ຺ຈວິເຘນ ເຈໂຕຂີເລນ, ວິນິພນ຺ເຘນ ຈ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕຯ ວຸຕ຺ຕຍ຺ຫິ ມຊ຺ຌິມາຄເມ ເຈໂຕຂີລສຸຕ຺ເຕ –

“ກຕມສ຺ສ ປຍ຺ຈ ເຈໂຕຂີລາ ອປ຺ປຫີນາ ໂຫນ຺ຕິ? ອິຘ ຠິກ຺ຂເວ ຠິກ຺ຂຸ ສຕ຺ຖຣິ ກງ຺ຂຕິ, ຘມ຺ເມ ກງ຺ຂຕິ, ສງ຺ເຆ ກງ຺ຂຕິ, ສິກ຺ຂາຍ ກງ຺ຂຕິ, ສພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີສຸ ກຸປິໂຕ ໂຫຕີ”ຕິ, (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໘໕)

“ກຕມສ຺ສ ປຍ຺ຈ ເຈຕໂສ ວິນິພນ຺ຘາ ອສມຸຈ຺ຉິນ຺ນາ ໂຫນ຺ຕິ? ອິຘ ຠິກ຺ຂເວ ຠິກ຺ຂຸ ກາເມ ອວີຕຣາໂຄ ໂຫຕິ, ກາເຍ ອວີຕຣາໂຄ ໂຫຕິ, ຣູເປ ອວີຕຣາໂຄ ໂຫຕິ, ຍາວທຕ຺ຖໍ ອຸທຣາວເທຫກໍ ຠຸຍ຺ຊິຕ຺ວາ ເສຍ຺ຍສຸຂໍ ປສ຺ສສຸຂໍ ມິທ຺ຘສຸຂໍ ອນຸຍຸຕ຺ໂຕ ວິຫຣຕິ, ອຍ຺ຍຕຣໍ ເທວນິກາຍໍ ປຓິຘາຍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣຕີ”ຕິ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໘໖)ຯ ຈ –

ວິຕ຺ຖາໂຣ ຯ ອາຈຣິເຍນ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໔໑໘) ປນ ປຍ຺ຈວິຘເຈໂຕວິນິພນ຺ຘຈິຕ຺ຕຠາໂວເຍວ ປເທກເທສມຸລ຺ລິງ຺ເຄຕ຺ວາ ທສ຺ສິໂຕຯ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ກຈວຣຂາຓຸກຠາໂວ ຫີ ເຈໂຕຂີໂລ, ຈິຕ຺ຕໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ມຸຏ຺ຐິຍໍ ວິຍ ກຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫນຠາໂວ ເຈຕໂສ ວິນິພນ຺ໂຘຯ ປຐໂມ ເຈຕ຺ຖ ວິຈິກິຈ຺ຉາໂທສວເສນ, ທຸຕິໂຍ ໂລຠວເສນາຕິ ອຍເມເຕສໍ ວິເສໂສຯ ຈຣິຕ຺ວາຕິ ວິຈຣິຕ຺ວາຯ ກມ຺ມຏ຺ຐານວິຣຫວເສນ ຕຸຈ຺ໂຉຯ

ຠາວນາສຫິຕເມວ ຠິກ຺ຂາຍ ຄຕໍ, ປຈ຺ຈາຄຕຍ຺ຈ ຍສ຺ສາຕິ ຄຕປຈ຺ຈາຄຕິກໍ, ຕເທວ ວຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ສ ວເສນຯ ອຕ຺ຕກາມາຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຫິຕສຸຂມິຈ຺ຉນ຺ຕາ, ຘມ຺ມຈ຺ຉນ຺ທວນ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຘມ຺ໂມ ຫີ ຫິຕໍ, ສຸຂຍ຺ຈ ຕນ຺ນິມິຕ຺ຕກນ຺ຕິຯ ອຖ ວາ ວິຍ຺ຍູນໍ

ອຕຸຕໂຕ ນິພຸພິເສສຕຸຕາ, ອຕຸຕກາວປຣິຍາປນຸນຕຸຕາ ຈ ສມຸໂມ ອຕຸຕາ ນາມ, ຕໍ ກາເມນຸຕິ ອິຈຸຉນຸຕີຕິ ອຕຸຕກາມາ។ ອສຸນາ ປນ ອຕຸຖກາມາຕິ ທິຕວາຈເກນ ອຕຸຖສທຸເທນ ປາໂຖ ທີສຸສຕີ, ສມຸມສຸສລຸລຸຕຸຕໍ ທີຕມີຈຸຉນຸຕາ, ທີຕກູຕໍ ວາ ສມຸມມີຈຸຉນຸຕາ ຕິ ຕສຸສຕຸໂຖ។ ອິຕມຸຜາຕິ ອິເຕນ ປີລຸອິຕາ។ ຕຖາ ເສສປທທຸວເຍປີ។ ເອຕຸຖາຕິ ສາສເນ។

ອຸສກໍ ນາມ ວິສຕິ ຍຜຸກີໂຍ, ຄາວຸຕໍ ນາມ ອສີຕິ ອຸສກາ។ ຕາຍ ສລຸລາຍາຕິ ຕາທິສາຍ ປາສາຓສລຸລາຍ, ກມຸມຜຸຖານມນສິ ກາເຣນ "ເອຕຸຕກໍ ຖານມາຄຕາ"ຕິ ຊານນຸຕາ ຄຈຸຉນຸຕີຕິ ອສີປຸປາໂຍ។ ນນຸຕິ ກິເລສໍ។ ກມຸມຜຸຖານວິປຸປຍຸຕຸຕຈິຕຸເຕນ ປາ ທຸທຸສາຣຕາມກຕຸຖກາມໂຕ ຕິຜຸຖຕິ, ປຈຸຉາຄໂຕ ປນ ກີຕີມນຕິກຸກມິຕຸກາມໂຕ។ ໂສຕີ ອຸປຸປນຸນກິເລໂສ ກິກຸຂຸ។ ອຍນຸຕິ ປຈຸຉາຄໂຕ ។ ເອຕນຸຕິ ປຣສຸສ ຊານນໍ។ ຕຕຸເຖວາຕິ ປຕິຜຸຖິຕຜຸຖາເນເຍວ។ ໂສເຍວ ນໂຍຕິ "ອຍໍ ກິກຸຂູ"ຕິອາທິກາ ໂຍ ປ ຕິຜຸຖາເນ ວຸຕຸໂຕ, ໂສ ເອວ ນິສຊຸຊາຍປີ ນໂຍ។ ປຈຸຉໂຕ ອາຄຈຸຉນຸຕານໍ ລິນຸນກຕຸຕກາວາກເຍນາປີ ໂຍນິໂສມນສິກາຣໍ ປຣິພຸຣູເຫຕີຕິ ອິທມຸປີ ປຣສຸສ ຊານເນເນວ ສງຄທິຕນຸຕິ ທຜຸຖພຸພໍ។ ປຸຣິມປາເທເຍວາຕິ ປຖມໍ ກມຸມຜຸຖານວິປຸປຍຸຕຸຕຈິຕຸ ເຕນ ອຸທຸສຣິຕປາທວລຸອຄຸເຊເຍວ។ ເອຕິຕິ ຄຈຸຉຕິ។ "ອາລິນຸທກວາສີ ມຫາຜຸສຸສເທວຕຸເຖໂຣ ວິຍາ"ຕິອາທີນາ ອຜຸຖາເນ ເຍເວຕໍ ກຖິຕໍ។ "ກຸວາຍໍ ເອວໍ ປຜິປນຸນປຸພຸໂພ"ຕິ ອາສງກໍ ນິວຕຸເຕຕີ។

ມທຸທນຸຕາຕິ ສລຸລກຣຕຜຸຖາເນ ສາລີສີສາທີນິ ມທຸທນຸຕາ។ ອສຸສາຕິ ເຖຣສຸສ, ອຸກາຍາເປກຸຂວຈນເມຕໍ។ ອສຸສ ອຣຫຕຸຕປຸປຕຸຕທິວເສ ຈງກມນໂກຜິຍນຸຕິ ຈ ។ ອສີຄມປຸປີຈຸຉຕາຍ ວິກຸເຂປີ ກຕຸວາ, ນິພນຸສິຕຸວາ ຈ ປຜິຊານິຕຸວາເຍວ ອາ ໂຣເຈສິ។

ປຖມໍ ຕາວາຕິ ປທໂສການຕຸຖໍ ປຣິຍາຍວຈນໍ។ ມຫາປສານນຸຕິ ກຄວໂຕ ທຸກຸກຣຈຣິຍໍ, ອມຸຫາກໍ ອຕຸຖາຍ ໂລກນາເຖນ ລພຸພສຸ ສານີ ກຕໍ ທຸກຸກຣຈຣິຍໍ "ເອວາທໍ ຍຖາພລໍ ປູເຊສຸສາມີ"ຕິ ອຕຸໂຖ។ ປຜິປຕຸຕີປູຊາເຍວ ທີ ປສຕຸຖຕຣາ ສຕຸຖຸປູຊາ, ນ ຕຖາ ອາ ມິສປູຊາ។ ຖານຈງກມເນວາຕິ ອສີຜຸຖາຕພຸໂພຣີຍາປຖວເສນ ວຸຕຸຕໍ, ນ ໂກຊນກາລາທີສຸ ອວສຸສໍ ກຕຸຕພຸພນິສຊຸຊາຍ ປຜິກຸເຂປວເສນ។ ເອວສທຸເທນ ທີ ອິຕຣາຍ ນິສຊຸຊາຍ, ສຍນສຸສ ຈ ນິວຕຸຕນໍ ກໂຣຕີ។ ວິປຸປຍຸຕຸເຕນ ອຸທຸສເຍ ປຜິນິວຕຸເຕນຸ ໂຕຕິ ສມຸປຍຸຕຸເຕນ ອຸທຸສຣິຕປາເທເຍວ ປຸນ ຖປນໍ ສນຸສາຍາຫ។ "ຄາມສມີປໍ ຄນຸຕຸວາ"ຕິ ວຕຸວາ ຕທຕຸຖໍ ວິວຣຕິ "ຄາວິ ນູ"ຕິອາທີນາ។ ກຈຸຉກນຸຕຣໂຕຕິ ອຸປກຈຸຉນຸຕຣໂຕ, ອຸປກຈຸເຉ ລຄຸຄິຕກມຕຸທລຸໂຕຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂທຕິ។ ອຸທກຄຕຸທູສນຸຕິ ອຸທ ກາວຄຕຸທກາຣກໍ។ ກຕົນໍ ຕິຖືນໍ ປູຣຕີ ກຕົມີ, "ປລຸຈມີ ນຸ ໂຂ ປກຸຂສຸສ, ອຜຸຖມີ"ຕິອາທີນາ ທິວສໍ ວາ ປຸຈຸຉິໂຕຕິ ອຕຸໂຖ។ ອ ນາໂຣຈນສຸສ ອກຕຸຕພຸພຕຸຕາ ອາໂຣເຈຕີ។ ຕຖາ ທີ ວຸຕຸຕໍ "ອນຸຊານາມິ ກິກຸຂເວ ສພຸເພເທວ ປກຸຂຄຕນໍ ອຸຄຸຄເຫຕຸ"ນຸຕິ ອາທີ (ມຫາວ។ ໑໘໖)។

"ອຸທກໍ ຄິລິຕຸວາ ອາໂຣເຈຕີ"ຕິ ວຸຕຸຕນເຍນ។ຕຕຸຖາຕິ ຄາມທຸວາເຣ។ ນີຜຸຖກມນຸຕິ ອຸທກນິຜຸຖກມຜຸຖານໍ។ ເຕສູຕິ ມນຸສຸເສ ສຸ។ ສາຕາຈກຸຂສມຸປນຸນຕຸຕາ ຈກຸຂຸມາ។ອິທີໂສຕິ ສຸສມຸມຜຸຖເຈຕີຍງຄຕາທີໂກ។ ວິສຸທຸຊິປວາຣຕາມຸຕິ ຊີຕາສວກາເວນ ປ ວາຣຕາໍ។

ວີຖີ ໂອຕຣິຕຸວາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ອໂນໂລເກຕຸວາ ປຖມເມວ ວີຖີໂຍ ສລຸລກຸເຂຕພຸພາຕິ ອາຫ "ວີຖີໂຍ ສລຸລກຸເຂຕຸວາ"ຕິ។ ຍໍ ສນຸສາຍ ວຸຕຸຕໍ "ປາສາທິເກນ ອກິກຸກນຸເຕນ ປຜິກຸກນຸເຕນາ"ຕິອາທີ (ປາຣາ។ ໔໓໘)។ ຕໍ ຄມນໍ ທສຸເສຕຸໍ "ຕຕຸຖ ຈາ"ຕິອາທີ ມາຫ។ "ນ ທີ ຊເວນ ປີຕຸຫປາຕິຍສຸຕງຄໍ ນາມ ກິລຸຈິ ອຕຸຖີ"ຕິ ອິມີນາ ຊເວນ ຄມເນ ໂລລຸປຸປຈາຣິຕາ ວິຍ ອສາຣຸປຸປຕໍ ທສຸເສຕິ។ ອຸທກສກຜນຸຕິ ອຸທກສາຣສກຜໍ។ ຕລຸທີ ວິສມກູມິກາຄປຸປຕຸຕໍ ນິຈຸຈລເມວ ກາຕຸໍ ວຜຸຜຕີ។ ຕທນຸຣູປນຸຕິ ກິກຸຂາ ທານານຸຣູປໍ។ "ອາຫາເຣ ປຜິກູລສລຸລໍ ອຸປຜຸຖເປຕຸວາ"ຕິອາທີສຸ ຍໍ ວຕຸຕພຸພໍ, ຕໍ ປຣໂຕ ອາຄມິສຸສຕີ។ ຣຖສຸສ ອກຸຂານໍ ເຕ ເລນ ອພຸກາລຸຊນໍ, ວຓສຸສ ເລປນໍ, ປຸຕຸຕມໍສສຸສ ຂາທນລຸຈ ຕີສາ ອຸປມາ ຍສຸສ ອາຫຣຕາສຸສາຕິ ຕຖາ។ ອຜຸຖງຄສມນຸ ນາຄຕນຸຕິ "ຍາວເທວ ອິມສຸສ ກາຍສຸສ ຖິຕິຍາ, ຍາປນາຍາ"ຕິອາທີນາ (ມ។ ນີ។ ໑។໒໖; ໔។໒໔, ໖໗ຖ; ສໍ។ ນີ។ ໔។໑໒໐; ອ។ ນີ។ ໖។໕໘; ໕។ຒ; ວິກ។ ໕໑໘; ມຫານີ។ ໒໐໖) ວຸຕຸເຕທີ ອຜຸຖທີ ອງເຄທີ ສມນຸນາຄຕໍ ກຕຸວາ។ "ເນວ ທວາຍາ"ຕິອາທີ ປນ ປຜິກຸເຂປມຕຸຕທສຸສນໍ។ ກຕຸຕກິລມຖນຸຕິ ກຕຸຕວເສນ ອຸປຸປນຸນກິລມຖໍ។ ປຸເຣກຕຸຕາທີ ທີວາວເສນ ວຸຕຸຕໍ។ ປຸຣິມຍາມາທີ ຣຕຸຕິວເສນ។

ຄຕປຈຸຈາຄເຕສຸ ກມຸມຜຸຖານສຸສ ຫຣຕໍ ວຕຸຕນຸຕິ ອຕຸຖໍ ທສຸເສນຸໂຕ "ຫຣຕປຈຸຈາຫຣຕາສງຂາຕ"ນຸຕິ ອາຫ។ "ຍທີ

ອຸປ໌ປິສຸສຍສມຸປ໌ນ຺ໂນ ໂຫຕີ’’ຕິ ອິທໍ ‘‘ເທວປຸຕຸໂຕ ຫຸຕຸວາ’’ຕິອາທີສຸປິ ສພຸພຕຸຖ ສມຸພຊຸຊິຕພຸພໍ។ ຕຕຸຖ ປ໌ຈຸເຈກໂພຂິຍາ ອຸປ໌ປິສຸສຍສມຸປ໌ທາ ກປຸປ໌ານໍ ທຸເວ ອສງຸຂເຍຍຸຍານິ, ສຕສຫສຸສຄຸຈ ຕຊຸຊາ ປຸຄຸຄລາຕສມຸກາຣສມຸກາຣຕໍ, ສາວກໂພຂິຍາ ອຄຸຄສາວການໍ ເອກມສງຸຂເຍຍຸຍໍ, ກປຸປ໌ສຕສຫສຸສຄຸຈ, ມຫາສາວການໍ (ເຖຣຄາ។ ອຄຸຖ។ ໔។ວງຄີສຕຸເຖຣຄາຖາວຄຸຄນາ ວິຕຸຖາໂຣ) ກປຸປ໌ສຕສຫສຸສເມວ, ອິຕເຣສໍ ປນ ອຕີຕາສຸ ຊາຕີສຸ ວິວຄຸຕຸປ໌ນິສຸສຍວເສນ ກາລນິຍມມນຸຕເຣນ ນິພຸພຕຸຕິຕໍ ນິພຸເພຕກາຄິຍກຸສລໍ។ ‘‘ເສຍຸຍຖາປີ’’ຕິອາທີນາ ຕສຸມິ ຕສຸມິ ຖານນຸຕເຣ ເອຕທຄຸຄຍຸຄປິຕານໍ ເຖຣານໍ ສກຸຂິທສຸສນໍ។ ຕຕຸຖ ເຖໂຣ ພາຫິໂຍ ທາຣຸຈີຣິໂຍຕິ ພາຫິຍວິສເຍ ສຄຸຊາຕສໍວຫຸໝຕາຍ ພາຫິໂຍ, ທາຣຸຈີຣປຣິຫຣຄາໂຕ ທາຣຸຈີຣິໂຍຕິ ຈ ສມຄຸຄິໂຕ ເຖໂຣ។ ໂສ ຫາຍສຸມາ –

‘‘ຕສຸມາ ຕິຫ ເຕ ພາຫິຍ ເອວໍ ສິກຸຂິຕພຸພໍ ‘ທິຍຸເຖ ທິຍຸຖມຕຸຕໍ ກວິສຸສຕິ, ສຸເຕ, ມຸເຕ, ວິຄຸຍາເຕ ວິຄຸຍາຕມຕຸຕໍ ກວິສຸສຕີ’ຕິ, ເອວຄຸຫິ ເຕ ພາຫິຍ ສິກຸຂິຕພຸພໍ។ ຍໂຕ ໂຂ ເຕ ພາຫິຍ ທິຍຸເຖ ທິຍຸຖມຕຸຕໍ ກວິສຸສຕິ, ສຸເຕ, ມຸເຕ, ວິຄຸຍາເຕ ວິຄຸຍາຕມຕຸຕໍ ກວິສຸສຕິ, ຕໂຕ ຕຸວໍ ພາຫິຍ ນ ເຕນ។ ຍໂຕ ຕຸວໍ ພາຫິຍ ນ ເຕນ, ຕໂຕ ພາຫິຍ ນ ຕຕຸຖ។ ຍໂຕ ຕຸວໍ ພາຫິຍ ນ ຕຕຸຖ, ຕໂຕ ຕຸວໍ ພາຫິຍ ເນວິຘ ນ ຫຸຣໍ ນ ອຸກຍມນຸຕເຣນ, ເອເສວນຸໂຕ ທຸກຸຂສຸສາ’ຕິ’’ (ອຸທາ។ ໑໐)។

ເອຕຸຕກາຍ ເທສນາຍ ອຣຫຕຸຕໍ ສຈຸຈາກາສີ។ ເອວໍ ສາຣີປຸຕຸຕຕຸເຖຣາທີນມຸປີ ມຫາປ໌ຄຸຄຕາທີທີປ໌ນານິ ສຸຕຸຕປ໌ທານິ ວິຕຸຖາຣໂຕ ວຕຸຕພຸພານິ។ ວິເສສໂຕ ປນ ອງຄຸຕຸຕຣາຄເມ ເອຕທຄຸຄສຸຕຸຕປ໌ທານິ (ອ។ ນິ។ ໑។໑໘໘) ສີຂາປ໌ຕຸຕນຸຕີ ໂກຍີປຸປ໌ຕຸຕໍ ນິຍຸຖານປຸປ໌ຕຸຕໍ ສພຸພຖາ ປຣິປຸຕຸຄາໂຕ។

ຕນຸຕີ ອສມຸມຸຍຸຫນໍ។ ເອວນຸຕີ ອິທານີ ວຸຈຸຈມານາກາເຣນ ເວທິຕພຸພໍ។ ‘‘ອຕຸຕາ ອກິກຸກມຕີ’’ຕິ ອິມິນາ ທິຍຸຖິຄາຫວເສນ, ‘‘ອຫໍ ອກິກຸກມາມີ’’ຕິ ອິມິນາ ມານຄາຫວເສນ, ຕທຸກຍສຸສ ປນ ວິນາ ຕຄຸຫາຍ ອປຸປ໌ວຕຸຕນໂຕ ຕຄຸຫາຄາຫວເສນາຕິ ຕີຫິປີ ມຄຸຄນາຫີ ອນຸສພາລປຸຖຸຊຸຊນສຸສ ອກິກຸກເມ ສມຸມຸຍຸຫນໍ ທສຸເສຕິ។ ‘‘ຕຖາ ອສມຸມຸຍຸຫນໂຕ’’ຕິ ວຕຸວາ ຕເທວ ອສມຸມຸຍຸຫນໍ ເຍນ ພນວິນີພຸໂກເຄນ ໂຫຕິ, ຕໍ ທສຸເສນຸໂຕ ‘‘ອກິກຸກມາມີ’’ຕິອາທີມາຫ។ ຈິຕຸຕສມຸຍຸຖານວາໂຍຂາຕູຕິ ເຕເນວ ອກິກຸກມນຈິຕຸເຕນ ສມຸຍຸຖານາ, ຕໍຈິຕຸຕສມຸຍຸຖານິກາ ວາ ວາໂຍຂາຕຸ។ ວິຄຸຄຕຸຕິນຸຕີ ກາຍວິຄຸຄຕຸຕິໍ។ ຊນຍມານາ ອຸປ໌ປ໌ຊຸຊຕິ ຕສຸສາ ວິການກາວໂຕ។ ອິຕິຕີ ຕສຸມາ ອຸປ໌ປ໌ຊຸຊນໂຕ។ ຈິຕຸຕກິຣິຍວາໂຍຂາຕຸວິປຸພາຣວເສນາຕິ ກິຣິຍມຍຈິຕຸຕສມຸຍຸຖານວາໂຍຂາຕຸຍາ ວິຈລນາການສງຂາຕກາຍວິຄຸຄຕຸຕິວເສນ។ ຕສຸສາຕິ ອຄຸຖິສງຸພາຍສຸສ។ ອກິກຸກມໂຕຕິ ອກິກຸກມນຸຕສຸສ។ ໂອມຕຸຕາຕິ ອວມຕຸຕາ ລາມກປຸປ໌ມາຕາ។ ວາໂຍຂາຕຸເຕໂຊຂາຕຸວເສນ ອິຕຣາ ທຸເວ ຂາຕຸໂຍ។

ອິທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ – ຍສຸມາ ເຈຕຸຖ ວາໂຍຂາຕຸຍາ ອນຸຄຕາ ເຕໂຊຂາຕຸ ອຸທຸຂຣຄາສຸສ ປ໌ຈຸຈໂຍ។ ອຸທຸຂຣຄາຄຕິກາ ຫິ ເຕໂຊຂາຕຸ, ເຕນ ຕສຸສາ ອຸທຸຂຣເຄ ວາໂຍຂາຕຸຍາ ອນຸຄຕກາໂວ ໂຫຕິ, ຕສຸມາ ອິມາສໍ ທຸວິນຸນເມຕຸຖ ສາມຕຸຖິຍໂຕ ອຂິມຕຸຕຕາ, ຕຖາ ອກາວໂຕ ປນ ອິຕຣາສໍ ໂອມຕຸຕຕາຕີ។ ຍສຸມາ ປນ ເຕໂຊຂາຕຸຍາ ອນຸຄຕາ ວາໂຍຂາຕຸ ອຕິຫຣຄາວີຕິຫຣຄານໍ ປ໌ຈຸຈໂຍ។ ກິຣິຍຄຕິກາຍ ຫິ ວາໂຍຂາຕຸຍາ ອຕິຫຣຄາວີຕິຫຣເຄສຸ ສາຕິສໂຍ ພຸຍາປ໌າໂຣ, ເຕນ ຕສຸສາ ຕຕຸຖ ເຕໂຊຂາຕຸຍາ ອນຸຄຕກາໂວ ໂຫຕິ, ຕສຸມາ ອິມາສໍ ທຸວິນຸນເມຕຸຖ ສາມຕຸຖິຍໂຕ ອຂິມຕຸຕຕາ, ອິຕຣາສຄຸຈ ຕທກາວໂຕ ໂອມຕຸຕຕາຕີ ທສຸເສຕິ ‘‘ຕຖາ ອຕິຫຣຄາວີຕິຫຣເຄສູ’’ຕິ ອິມິນາ។ ສຕິປີ ເຈຕຸຖ ອນຸຄມການຸຄນຸຕພຸພຕາວິເສເສ ເຕໂຊຂາຕຸວາໂຍຂາຕຸກາວມຕຸຕໍ ສນຸຂາຍ ຕຖາສທທຄຸຄຫໍ ກຕໍ។ ປ໌ຖເມ ຫິ ນເຍ ເຕໂຊຂາຕຸຍາ ອນຸຄມກຕາ, ວາໂຍຂາຕຸຍາ ອນຸຄນຸຕພຸພຕາ, ທຸຕິເຍ ປນ ວາໂຍຂາຕຸຍາ ອນຸຄມກຕາ, ເຕໂຊຂາຕຸຍາ ອນຸຄນຸຕພຸພຕາຕີ។ ຕຕຸຖ ອກຸການຸຕຍຸຖານໂຕ ປ໌າທສຸສ ອຸກຸຂິປນໍ ອຸທຸຂຣຄໍ, ຄຶຕຍຸຖານໍ ອຕິກຸກມິຕຸວາ ປຸຣໂຕ ຫຣຄໍ ອຕິຫຣຄໍ។ ຂາຄຸອາທີປຣິຫຣຄຕຸຖໍ, ປຕິຍຸຄິຕ ປ໌າທພຍຸຍນາປຣິຫຣຄຕຸຖໍ ວາ ປສຸເສນ ຫຣຄໍ ວີຕິຫຣຄໍ, ຍາວ ປຕິຍຸຄິຕປ໌າໂທ, ຕາວ ຫຣຄໍ ອຕິຫຣຄໍ, ຕໂຕ ປຣໍ ຫຣຄໍ ວີຕິຫຣຄນຸຕີ ວາ ອຍເມເຕສໍ ວິເສໂສ។

ຍສຸມາ ປ໌ຖວີຂາຕຸຍາ ອນຸຄຕາ ອາໂປ໌ຂາຕຸ ໂວສຸສຊຸຊເນ ປ໌ຈຸຈໂຍ។ ຄຣຸຕຣສກາວາ ຫິ ອາໂປ໌ຂາຕຸ, ເຕນ ຕສຸສາ ໂວສຸສຊຸຊເນ ປ໌ຖວີຂາຕຸຍາ ອນຸຄຕກາໂວ ໂຫຕິ, ຕສຸມາ ຕາສໍ ທຸວິນຸນເມຕຸຖ ສາມຕຸຖິຍໂຕ ອຂິມຕຸຕຕາ, ອິຕຣາສຄຸຈ ຕທກາວໂຕ ໂອມຕຸຕຕາຕິ ທສຸເສນຸໂຕ ອາຫ ‘‘ໂວສຸສຊຸຊເນ…ເປ…ພລວຕີໂຍ’’ຕີ។ ຍສຸມາ ປນ ອາໂປ໌ຂາຕຸຍາ ອນຸຄຕາ ປ໌ຖວີຂາຕຸ ສນຸນິກຸເຂປ໌ນສຸສ ປ໌ຈຸຈໂຍ។ ປຕິຍຸຖາກາເວ ວິຍ ປຕິຍຸຖາປເນປີ ຕສຸສາ ສາຕິສຍກິຈຸຈຕຸຕາ ອາໂປ໌ຂາຕຸຍາ ຕສຸສາ ອນຸຄຕກາໂວ ໂຫຕິ, ຕຖາ ພຍຸຍນກິຣິຍາຍ ປ໌ຖວີຂາຕຸຍາ ວເສນ ສນຸນິຣຸຊຸຊນສຸສ ສີຊຸຊນໂຕ ຕສຸສາ ສນຸນິຣຸຊຸຊເນປີ ອາໂປ໌ຂາຕຸຍາ

ອນຸຄຕກາໂວ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຕຖາ ສນ຺ນິກ຺ເຂປ຺ປສນ຺ນິຣຸຊ຺ຊເນສູ’’ຕິ຺.

ອນຸຄມການຸຄນ຺ຕພ຺ພຕາວິເສເສປິ ສຕິ ປຖວີສາຕຸອາໂປສາຕຸກາວມຕ຺ຕໍ ສນ຺ສາຍ ຕຖາສຫ຺ທຄ຺ຄຫຕໍ ກຕໍ. ປຄເມ ຫິ ນເຍ ປຖວີສາຕຸຍາ ອນຸຄມກຕາ, ອາໂປສາຕຸຍາ ອນຸຄນ຺ຕພ຺ພຕາ, ທຸຕິເຍ ປນ ອາໂປສາຕຸຍາ ອນຸຄມກຕາ, ປຖວີສາຕຸຍາ ອນຸຄນ຺ຕພ຺ພຕາຕິ. ໂວສ຺ສຊ຺ຊນຄ຺ເຈຕ຺ຖ ປາທສ຺ສ ໂອນາມນວເສນ ໂວສ຺ສຄ຺ໂຄ, ຕໂຕ ປຣໍ ກູມິອາທີສຸ ປຕິຄ຺ຄາປນໍ ສນ຺ນິກ຺ເຂປນໍ, ປຕິຄ຺ຄາເປຕ຺ວາ ນິມ຺ມທ຺ທນວເສນ ຄມນສ຺ສ ສນ຺ນິໂຣໂສ ສນ຺ນິຣຸຊ຺ຊນໍ.

ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມິ ອຕິກ຺ກມເນ, ເຕສຸ ວາ ຍຖາວຸຕ຺ເຕສຸ ອຸທ຺ສຣຕາຕິຫຣຕວີຕິຫຣຕໂວສ຺ສຊ຺ຊນສນ຺ນິກ຺ເຂປນສນ຺ນິຣຸຊ຺ຊນສງ຺ຂາເຕສຸ ຉສຸ ໂກຄ຺ຄາເສສຸ. ອຸທ຺ສຣເຕຕິ ອຸທ຺ສຣຕກ຺ຂເຕ. ຣູປາຣູປສມ຺ມາຕິ ອຸທ຺ສຣຕາກາເຣນ ປວຕ຺ຕາ ຣູປສມ຺ມາ, ຕໍສມຸຄ຺ຄາປກາ ຈ ອຣູປສມ຺ມາ. ອຕິຫຣຕໍ ນ ປາປຸຕນ຺ຕິ ຂຕມຕ຺ຕາວຄ຺ຄານໂຕ. ສພ຺ພຕ຺ຖ ເອສ ນໂຍ. ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວາຕິ ຍຕ຺ຖ ຍຕ຺ຖ ອຸທ຺ສຣຕາທີເກ ອຸປ຺ປນ຺ນາ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ. ນ ຫິ ສມ຺ມານໍ ເທສນ຺ຕຣສງ຺ກມນໍ ອຕ຺ຖິ ລຫຸປຣິວຕ຺ຕນໂຕ. ປພ຺ພໍ ປພ຺ພນ຺ຕິ ປຣິຈ຺ເຉທໍ ປຣິຈ຺ເຉທໍ. ສນ຺ສິ ສນ຺ສີຕິ ຄຕ຺ຖິ ຄຕ຺ຖິ. ໂອສິ ໂອສີຕິ ກາຄໍ ກາຄໍ. ສພ຺ພຄ຺ເຈຕໍ ອຸທ຺ສຣຕາທິໂກຄ຺ຄາເສ ສນ຺ສາຍ ສກາຄສນ຺ຕຕິວເສນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ອິຕໂຣ ເອວ ຫິ ຣູປສມ຺ມານມ຺ປີ ປວຕ຺ຕິກ຺ຂໂຄ ຄມນໂຍຄຄມນສ຺ສາທານໍ ເທວປຸຕ຺ຕານໍ ເທຄ຺ຄປຣິເຍນ ປຄິມຸຂໍ ສາວນ຺ຕານໍ ສິຣສິ, ປາເທ ຈ ພນ຺ສຂຸຣສາຣາສມາຄມໂຕປິ ສີພຕໂຣ, ຍຖາ ຕິລານໍ ກິຊ຺ຊຍມານານໍ ປຄປຄາຍເນນ ເກໂທ ລກ຺ຂີຍຕິ, ເອວໍ ສງ຺ຂຕສມ຺ມານໍ ອຸປ຺ປາເທນາຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ‘‘ປຄປຄາຍນ຺ຕາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຸປ຺ປາທວເສນ ປຄປຄ-ສທ຺ທໍ ອກໂຣນ຺ຕາປີ ກໂຣນ຺ຕາ ວິຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕິລເກທລກ຺ຂຕໍ ປຄປຄາຍນໍ ວິຍ ຫິ ສງ຺ຂຕເກທລກ຺ຂຕໍ ອຸປ຺ປາໂທ ອຸປ຺ປນ຺ນານເມກນ຺ຕໂຕ ກິນ຺ນຕ຺ຕາ. ຕຕ຺ຖາຕິ ອກິກ຺ກມເນ. ໂກ ເອໂກ ອກິກ຺ກມຕິ ນາກິກ຺ກມຕິເຍວ. ກສ຺ສ ວາ ເອກສ຺ສ ອກິກ຺ກມນໍ ສິຍາ, ນ ສິຍາ ເອວ. ກສ຺ມາ? ປຣມຕ຺ຖໂຕ ຫິ…ເປ… ສາຕູນໍ ສຍນໍ, ຕສ຺ມາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອນ຺ສພາລປຸຖຸຊ຺ຊນສມ຺ມູລ຺ຫສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ອກິກ຺ກມນນິວຕ຺ຕນຄ຺ເຫຕໍ ວຈນໍ. ອຖ ວາ ‘‘ໂກ ເອໂກ…ເປ… ອກິກ຺ກມນ’’ນ຺ຕິ ໂຈທ຺ນາຍ ‘‘ປຣມຕ຺ຖໂຕ ຫີ’’ຕິອາທີນາ ໂສສນາ ວຸຕ຺ຕາ.

ຕສ຺ມິ ຕສ຺ມິ ໂກຄ຺ຄາເສຕິ ຍຖາວຸຕ຺ເຕ ຉພ຺ພິເສປິ ໂກຄ຺ຄາເສ ຄມນາທີກສ຺ສ ອປ຺ຈ຺ຈາມຄ຺ຄຕ຺ຕາ. ‘‘ສທ຺ສີ ຣູເປນ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊເຕ, ນິຣຸຊ຺ຊຕີ’’ຕິ ຈ ສີໂລກປເທນ ສທ ສມ຺ພນ຺ໂສ. ຕຕ຺ຖ ປຄມປທສມ຺ພນ຺ເສ ຣູເປນາຕິ ເຍນ ເກນຈິ ສຫຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນເກນ ຣູເປນ. ທຸຕິຍປທສມ຺ພນ຺ເສ ປນ ‘‘ຣູເປນາ’’ຕິ ອິທໍ ຍໍ ຕໂຕ ນິຣຸຊ຺ຊມານຈິຕ຺ຕໂຕ ອຸປ຺ຣິ ສຕ຺ຕຣສມຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປ຺ປາທກ຺ຂເຕ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ຕເທວ ຕສ຺ສ ນິຣຸຊ຺ຊມານຈິຕ຺ຕສ຺ສ ນິໂຣເສນ ສທ຺ສີ ນິຣຸຊ຺ຊນກໍ ສຕ຺ຕຣສຈິຕ຺ຕກ຺ຂຕາຍຸກໍ ຣູປໍ ສນ຺ສາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຄ຺ຄຖາ ຣູປາຣູປສມ຺ມາ ສມານາຍຸກາ ສິຍຸໍ. ຍທິ ຈ ສິຍຸໍ, ອຖ ‘‘ຣູປໍ ຄຣຸປຣິຕາມໍ ທນ຺ສນິໂຣສ’’ນ຺ຕິອາທິ (ວິກ. ອຄ຺ຄ. ປກິຕ຺ຕກກຖາ) ອຄ຺ຄກຖາວຈເນຫິ, ‘‘ນາທໍ ກິກ຺ຂເວ ອຄ຺ຄໍ ເອກສມ຺ມມ຺ປີ ສມນຸປສ຺ສາມິ, ຍໍ ເອວໍ ລຫຸປຣິວຕ຺ຕໍ, ຍຖຍິທໍ ຈິຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ (ອ. ນິ. ໑.໒໒) ເອວມາທິປາລຸອິວຈເນຫິ ຈ ວິໂຣໂສ ສິຍາ. ຈິຕ຺ຕເຈຕສິກາ ຫິ ສາຣມ຺ມຕສກາວາ ຍຖາພລໍ ອຕ຺ຕໂນ ອາຣມ຺ມຕປ຺ຈ຺ຈຍກູຕມຕ຺ຖໍ ວິກາເວນ຺ໂຕ ເອວ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ເຕສໍ ຕໍສກາວນິປ຺ຜຕ຺ຕິອນນ຺ຕຣໍ ນິໂຣໂສ, ຣູປສມ຺ມາ ປນ ອນາຣມ຺ມຕາ ປກາເສຕພ຺ພາ, ເອວໍ ເຕສໍ ປກາເສຕພ຺ພກາວນິປ຺ຜຕ຺ຕິ ໂສລຸອສຫິ ຈິຕ຺ເຕຫິ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ເອກ ຈິຕ຺ຕກ຺ຂຕາຕີເຕນ ສທ ສຕ຺ຕຣສຈິຕ຺ຕກ຺ຂຕາຍຸກຕາ ຣູປສມ຺ມານມິຈ຺ສິຕາຕິ. ລຫຸປຣິວຕ຺ຕນວິຄ຺ຄາຕວິເສສສ຺ສ ສງ຺ຄຕິມຕ຺ຕປ຺ຈ຺ຈຍຕາຍ ຕິຕ຺ຕໍ ຂນ຺ສານໍ, ວິສຍສງ຺ຄຕິມຕ຺ຕຕາຍ ຈ ວິຄ຺ຄາຕສ຺ສ ລຫຸປຣິວຕ຺ຕິຕາ, ທນ຺ສມຫາກູຕປ຺ຈ຺ຈຍຕາຍ ຣູປສ຺ສ ຄຣຸປຣິວຕ຺ຕິຕາ. ຍຖາກູຕໍ ນານາສາຕຸຄາຕໍ ໂຂ ປນ ຕຖາຄຕສ຺ເສວ, ເຕນ ຈ ປຸເຣຊາຕປ຺ຈ຺ຈໂຍ ຣູປສມ຺ໂມວ ວຸຕ຺ໂຕ, ປ຺ຈ຺ຉາຊາຕປ຺ຈ຺ຈໂຍ ຈ ຕເຖວາຕິ ຣູປາຣູປສມ຺ມານໍ ສມານກ຺ຂຕຕາ ນ ຍຸຊ຺ຊເຕວ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນເວຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຕິ ອາຈຣິເຍນ (ທີ. ນິ. ຜີ. ໑.໔໑໔) ວຸຕ຺ຕໍ , ຕເທຕໍ ຈິຕ຺ຕານຸປຣິວຕ຺ຕິຍາ ວິຄ຺ຄຕ຺ຕິຍາ ເອກນິໂຣສກາວສ຺ສ ສຸວິຄ຺ເຄຍ຺ຍຕ຺ຕາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕໂຕ ສວິຄ຺ຄຕ຺ຕິເກນ ປຸເຣຕຣໍ ສຕ຺ຕຣສມຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປ຺ປາທກ຺ຂເຕ ອຸປ຺ປນ຺ເນນ ຣູເປນ ສທ຺ສີ ອຄ຺ຄໍ ຈິຕ຺ຕໍ ນິຣຸຊ຺ຊຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ. ອຄ຺ຄໍ ຈິຕ຺ຕໍ ນິຣຸຊ຺ຊຕິ, ອຄ຺ຄໍ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊເຕ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ. ອຄ຺ໂຄ ຫິ ສທ຺ທກ຺ກໂມ, ອຄ຺ໂຄ ອຕ຺ຖກ຺ກໂມຕິ. ຍຄ຺ຫິ ປຸຣິມຸປ຺ປນ຺ນໍ ຈິຕ຺ຕໍ, ຕໍ ນິຣຸຊ຺ຊນ຺ຕໍ ອຄ຺ຄສ຺ສ ປ຺ຈ຺ຉາ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມານສ຺ສ ອນນ຺ຕຣາທິປ຺ຈ຺ຈຍກາເວເນວ ນິຣຸຊ຺ຊຕິ, ຕຖາ ລທ຺ສປ຺ຈ຺ຈຍເມວ ອຄ຺ຄມ຺ປີ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊເຕ ຈິຕ຺ຕໍ, ອວຕ຺ຖາວິເສສໂຕ ເຈຕ຺ຖ ອຄ຺ຄຖາ. ຍທິ ເອວໍ ເຕສມຸກິນ຺ນໍ ອນ຺ຕໂຣ ລພ຺ເກຍ຺ຍາຕິ ໂຈທນໍ ‘‘ໂນ’’ຕິ ອປເນຕຸມາຫ ‘‘ອວີຈິ ມນຸສມ຺ພນ຺ໂສ’’ຕິ, ຍຖາ ວີຈິ ອນ຺ຕໂຣ ນ ລພ຺ກຕິ, ຕເທເວທນ຺ຕິ ອວິເສສໍ ວິທູ ມຄ຺ຄນ຺ຕິ, ເອວໍ ອນຸ ອນຸ ສມ຺ພນ຺ໂສ ຈິຕ຺ຕສນ຺ຕາໂນ, ຣູປສນ຺ຕາໂນ ຈ ນທີ ໂສໂຕວ ນທີຍໍ ອຸທກປ຺ປວາໂຫ ວິຍ ວຕ຺ຕຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອວີຈີຕິ ຫີ ນິຣນ຺ຕຣຕາວເສນ ກາວນປຸ໌ສກວຈນໍ.

ອກິມຸຂໍ ໂລກິຕໍ ອາໂລກິຕນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ປຸຣໂຕເປກ຺ຂນ’’ນ຺ຕິຯ ຍໍທິສາກິມຸໂຂ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕິຎ຺ຐຕິ, ນິສີທຕິ, ສຍຕິ ວາ, ຕຫກິມຸຂໍ
ເປກ຺ຂນນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ຍສ຺ມາ ຈ ຕາທິສມາໂລກິຕໍ ນາມ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ຕຫນຸຄຕທິສາໂລກນໍ ວິໂລກິຕນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ອນຸທິ
ສາເປກ຺ຂນ’’ນ຺ຕິ, ອກິມຸຂທິສານຸຣູປຄເຕສຸ ວາມທກ຺ຂິຓປສ຺ເສສຸ ວິວິຉາ ເປກ຺ຂນນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ເຫຎ຺ຐາອຸປຣິປຈ຺ຉາ
ເປກ຺ຂນຄ຺ຫີ ‘‘ໂອໂລກິເຕົາລຸໂລກິຕາປໂລກິຕານີ’’ຕິ ຄຫິຕານີຯ ສາຣຸປ຺ປວເສນາຕິ ສມຓປຕິຣູປວເສນ, ອິມິນາວ ອສາ
ຣຸປ຺ປວເສນ ອິຕເຣສມຄ຺ຄຫຓນ຺ຕິ ສິຊ຺ຊຕິຯ ສມ຺ມຊ຺ຊນປຣິກຕ຺ຫາທິກຣເຓ ໂອໂລກິຕສ຺ສ, ອຸລ຺ໂລກຫຣຓາທີສຸ ອຸລ຺ໂລກິຕສ຺ສ,
ປຈ຺ຉໂຕ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕປຣິສ຺ສຍປຣິວຊ຺ຊນາທີສຸ ອປໂລກິຕສ຺ສ ຈ ສີຍາ ສມ຺ກໂວຕິ ອາຫ ‘‘ອິມິນາ ວາ’’ຕິອາທີ, ເອເຕນ ອຸປ
ລກ຺ຂຓມຕ຺ຕຄ຺ເຈຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິຯ

ກາຍສກ຺ຂິນ຺ຕິ ກາເຍນ ສຈ຺ຉິກຕໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂກາຣິນໍ, ສາຌກນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ໂສ ຫິ ອາຍສ຺ມາ ວິປສ຺ສນາກາເລ ‘‘ຍເມວາຫໍ ອິນ຺ທ຺ຣິເຍ
ສຸ ອຄຸຕ຺ຕທ຺ວາຣຕໍ ນິສ຺ສາຍ ສາສເນ ອນກິຣຕິອາທິວິປ຺ປກາຣໍ ປຕ຺ໂຕ, ຕເມວ ສຸຎ຺ຐຸ ນິຄ຺ຄເຫສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຸສ຺ສາຫຊາໂຕ ພລວ
ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ໂປ, ຕຕ຺ຖ ຈ ກຕາຌິການຕ຺ຕາ ອິນ຺ທ຺ຣິຍສໍວເຣ ອຸກ຺ກໍສປາຣມິປ຺ປຕ຺ໂຕ, ເຕເນວ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ເອຕທຄ຺ຄໍ ກິກ຺ຂເວ ມມ
ສາວການໍ ກິກ຺ຂູນໍ ອິນ຺ທ຺ຣິເຍສຸ ຄຸຕ຺ຕທ຺ວາຣານໍ, ຍທິທໍ ນນ຺ໂທ’’ຕິ (ອຯ ນິຯ ໑໔໘໖໐) ເອຕທຄ຺ເຄ ຐເປສີຯ ນນ຺ທສ຺ສາຕິ
ກຕ຺ຕຸຕ຺ເຖ ສາມິວຈນໍຯ ອິຕິຕິ ອິມິນາ ອາໂລກເນນຯ

ສາຕ຺ຖກຕາຈ ສປ຺ປາຍຕາ ຈ ເວທິຕພ຺ພາ ອາໂລກິຕວິໂລກິຕສ຺ສາຕິ ອຊ຺ຊາຫຣິຕ຺ວາ ສມ຺ພນ຺ໂຌຯ ຕສ຺ມາຕິ ກມ຺ມຎ຺ຐານາວິ
ຊຫນສ຺ເສວ ອາໂລກິຕວິໂລກິເຕຯ ໂຄຈຣສມ຺ປຊ຺ຄ຺ຄກາວໂຕ ເອຕ຺ຖາຕິ ອາໂລກິຕວິໂລກິເຕຯ ອຕ຺ຕໂນ ກມ຺ມຎ຺ຐານວເສເນວາຕິ
ຂນ຺ຌາທິກມ຺ມຎ຺ຐານວເສເນວ ອາໂລກນວິໂລກນໍ ກາຕພ຺ພໍ, ນ ອຄ຺ໂຄ ອຸປາໂຍ ຄເວສິຕພ຺ໂພຕິ ອຌິປ຺ປາໂຍຯ ກມ຺ມຎ຺ຐານສີ
ເສເນວາຕິ ວກ຺ຂມານກມ຺ມຎ຺ຐານມຸເຂເນວຯ ຍສ຺ມາ ປນ ອາໂລກິຕາທິ ນາມ ຌມ຺ມມຕ຺ຕສ຺ເສວ ປວຕ຺ຕິວິເສໂສ, ຕສ຺ມາ ຕສ຺ສ
ຍາຖາວໂຕ ຊານນໍ ອສມ຺ໂມຫສມ຺ປຊ຺ຄ຺ຄນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ອພ຺ກນ຺ຕເຣ’’ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອາໂລເກຕາຕິ ອາໂລເກນ຺ໂຕຯ ຕຖາ
ວິໂລເກຕາຯ ວິຄ຺ຄຕ຺ຕິນ຺ຕິ ກາຍວິຄ຺ຄຕ຺ຕີຯ ອິຕິຕິ ຕສ຺ມາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ເຕຯ ຈິຕ຺ຕກິຣິຍວາໂຍຌາຕຸວິປ຺ຜາຣວເສນາຕິ
ກິຣິຍມຍຈິຕ຺ຕສມຸຎ຺ຐານາຍ ວາໂຍຌາຕຸຍາ ວິຈລນາກາຣສງ຺ຂາຕກາຍວິຄ຺ຄຕ຺ຕິວເສນຯ ອກ຺ຂິທລນ຺ຕິ ອກ຺ຂິປຜລໍຯ ອໂຌ ສີທ
ຕິຕິ ໂອສີທນ຺ຕໍ ວິຍ ເຫຎ຺ຐາ ຄຈ຺ຉຕິຯ ອຸທ຺ຌໍ ລງ຺ເຆຕິຕິ ລງ຺ເຆນ຺ຕໍ ວິຍ ອຸປຣິ ຄຈ຺ຉຕິຯ ຍນ຺ຕເກນາຕິ ອກ຺ຂິທເລສຸ ໂຍຊິ
ຕຣຊ຺ຊຸໂຍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິພ຺ກມນກຈກ຺ເກນຯ ຕໂຕຕິ ຕຖາ ອກ຺ຂິທລານໂມສີທນຸລ຺ລງ຺ຆນໂຕຯ ມໂນທ຺ວາຣິກຊວນສ຺ສ ມູ
ລກາຣຓປຣິຊານນໍ ມູລປຣິຄ຺ຄາຯ ອາຄນ຺ຕຸກສ຺ສ ອພ຺ກາຄຕສ຺ສ, ຕາວກາລິກສ຺ສ ຈ ຕງ຺ຂຓມຕ຺ຕປວຕ຺ຕກສ຺ສ ກາໂວ
ອາຄນ຺ຕຸກຕາວກາລິກກາໂວ, ເຕສໍ ວເສນຯ

ຕຕ຺ຖາຕິ ເຕສຸ ຄາຖາຍ ທສ຺ສິເຕສຸ ສຕ຺ຕສຸ ຈິຕ຺ເຕສຸຯ ອງ຺ຄກິຈ຺ຈໍ ສາຌຍມານນ຺ຕິ ປຌານກູຕອງ຺ຄກິຈ຺ຈໍ ນິປ຺ຜາເທນ຺ຕໍ, ສຣິຣໍ
ຫຸຕ຺ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ກວງ຺ຄຄ຺ຫີ ປຜິສນ຺ຌິສທິສຕ຺ຕາ ປຌານມງ຺ຄໍ, ປຌານຄ຺ຈ ‘‘ສຣີຣ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ອວິຈ຺ເຉທປ຺ປວຕ຺ຕິ
ເຫຕຸກາເວນ ວາ ກາຣຓກິຈ຺ຈໍ ສາຌຍມານນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕໍ ອາວຎ຺ເຜຕ຺ວາຕິ ກວງ຺ຄສາມຄ຺ຄິວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ປວຕ຺ຕາ
ກາຣວິເສສວເສນ ປນ ອຕິຕາທິນາ ຕິພ຺ພິຌໍ, ຕຕ຺ຖ ຈ ກວງ຺ຄຸປຈ຺ເຉທສ຺ເສວ ອາວຎ຺ຜນໍຯ ຕນ຺ນິໂຣຌາຕິ ຕສ຺ສ ນິຣຸຊ຺ຊນ຺ໂຕ,
ອນນ຺ຕຣປຈ຺ຈຍວເສນ ເຫຕຸວຈນໍຯ ‘‘ປຖມຊວເນປິ…ເປ… ສຕ຺ຕມຊວເນປີ’’ຕິ ອິທໍ ປຄ຺ຈທ຺ວາຣິກວິຖິຍໍ ‘‘ອຍໍ ອິຕ຺ຖີ, ອຍໍ
ປຸຣິໂສ’’ຕິ ຣຊ຺ຊນທຸສ຺ສນມຸຍ຺ຫນານມກາວໍ ສນ຺ຌາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ຫິ ອາວຊ຺ຊນໂວຎ຺ຐພ຺ພນານໍ ປຸເຣຕຣໍ ປວຕ຺ຕາໂຍນິໂສມ
ນສິກາຣວເສນ ອໂຍນິໂສ ອາວຊ຺ຊນໂວຎ຺ຐພ຺ພນາກາເຣນ ປວຕ຺ຕນ຺ໂຕ ອິຎ຺ເຐ ອິຕ຺ຖິຣູປາທິມ຺ຫິ ໂລກສຫຄຕມຕ຺ຕໍ ຊວນໍ
ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ອນິຎ຺ເຐ ຈ ໂທສສຫຄຕມຕ຺ຕໍ, ນ ປເນກນ຺ຕຣຊ຺ຊນທຸສ຺ສນາທິ, ມໂນທ຺ວາເຣ ເອວ ເອກນ຺ຕຣຊ຺ຊນທຸສ຺ສນາທີ ໂຫ
ຕິ, ຕສ຺ສ ປນ ມໂນທ຺ວາຣິກສ຺ສ ຣຊ຺ຊນທຸສ຺ສນາທິໂນ ປຄ຺ຈທ຺ວາຣິກຊວນໍ ມູລໍ, ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ວາ ສພ຺ພມ຺ປີ ກວງ຺ຄາທີ, ເອວໍ ມ
ໂນທ຺ວາຣິກຊວນສ຺ສ ມູລກາຣຓວເສນ ມູລປຣິຄ຺ຄາ ວຸຕ຺ຕາ, ອາຄນ຺ຕຸກຕາວກາລິກຕາ ປນ ປຄ຺ຈທ຺ວາຣິກ ຊວນສ຺ເສວ
ອປຸພ຺ພກາວວເສນ, ອິຕ຺ຕຣຕາວເສນ ຈຯ ຍຸທ຺ຌມຕ຺ຫເລຕິ ສງ຺ຄາມປ຺ປເທເສຯ ເຫຎ຺ຐປຣິຍວເສນາຕິ ເຫຎ຺ຐາ ຈ ອຸປຣິ ຈ
ປຣິວຕ຺ຕມານວເສນ, ອປຣາປຣໍ ກວງ຺ຄຸປ຺ປຕ຺ຕິວເສນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕຖາ ກວງ຺ຄຸປ຺ປາທວເສນ ຫິ ເຕສໍ ກິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຕນໍ, ອິມິ
ນາ ປນ ເຫຎ຺ຐິມສ຺ສ, ອຸປຣິມສ຺ສ ຈ ກວງ຺ຄສ຺ສ ອປຣາປຣຸປ຺ປຕ຺ຕິວເສນ ປຄ຺ຈທ຺ວາຣິກຊວນໂຕ ວິສທິສສ຺ສ ມໂນທ຺ວາຣິກ
ຊວນສ຺ສ ອຸປ຺ປາທໍ ທສ຺ເສຕິ ຕສ຺ສ ວເສເນວ ຣຊ຺ຊນາທິປວຕ຺ຕນໂຕຯ ເຕເນວາຫ ‘‘ຣຊ຺ຊນາທິວເສນ ອາໂລກິຕວິໂລກິຕໍ ໂຫ
ຕິ’’ຕິຯ

ອາປາຖນ຺ຕິ ໂຄຈຣກາວໍຯ ສກກິຈ຺ຈນິປ຺ຜາທນວເສນາຕິ ອາວຊ຺ຊນາທິກິຈ຺ຈນິປ຺ຜາທນວເສນຯ ຕນ຺ຕິ ຊວນໍຯ ຈກ຺ຂຸທ຺ວາເຣ

ຣູປ຺ສ຺ສ ອາປາຖຄມເນນ ອາວຊ຺ຊນາທີນໍ ປວຕ຺ຕນໂຕ ປວຕ຺ຕິການາວເສເນວ ‘‘ເຄຫກູເຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ນິສ຺ສຍວເສນ។ ອາຄນ຺ຕຸກປ຺ຣິໂສ ວິຍາຕິ ອພ຺ກາຄຕປ຺ຣິໂສ ວິຍ។ ທຸວິຬາ ຫິ ອາຄນ຺ຕຸກາ ອຕິຖິອພ຺ກາຄຕວເສນ។ ຕຕ຺ຖ ກຕປ຺ຣິຈໂຍ ‘‘ອຕິຖີ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ອກຕປ຺ຣິຈໂຍ ‘‘ອພ຺ກາຄໂຕ’’ຕິ, ອຍເມວິຬານິປ຺ເປໂຕ។ ເຕນາຫ ‘‘ຍຖາ ປຣເຄເຫ’’ຕິອາທິ ។ ຕສ຺ສາຕິ ຊວນສ຺ສ ຣຊ຺ຊນທຸສ຺ສນມຸຍ຺ຫນໍ ອຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຣ។ ອາສີເນສູຕິ ນິສິນ຺ເນສຸ។ ອາຕາກຣຕນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ວສກຣຕໍ។

ສທ຺ຣີ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຣມ຺ເມຫິ ຜສ຺ສາທີຫິ។ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ ສກກິຈ຺ຈນິປ຺ຜາທນຍ຺ຖາເນ ກິຊ຺ຊນ຺ຕິ។ ອິຕິຕິ ຕສ຺ມາ ອາວຊ຺ຊນາ ທິໂວຍ຺ຖພ຺ພນປ຺ຣິໂຍສານານໍ ກິຊ຺ຊນໂຕ។ ອິຕ຺ຕຣານີຕິ ອຈິຣຍ຺ຖິຕິການິ។ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມີ ວຈເນ ອຍໍ ອຸປ຺ມາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອຸທຍພ຺ພຍປ຺ຣິຈ຺ຈິນ຺ໂນ ຕາວ ຕຕ຺ຕໂກ ກາໂລ ເອເຕສນ຺ຕິ ຕາວກາລິການິ, ຕສ຺ສ ກາໂວ, ຕໍວເສນ។

ເອຕນ຺ຕິ ອສມ຺ໂມຫສມ຺ປຊ຺ຍ຺ຬໍ។ ເອຕ຺ຖາຕິ ເອຕສ຺ມີ ຍຖາວຸຕ຺ຕຣມ຺ມສມຸທາເຍ។ ທສ຺ສນໍ ຈກ຺ຂຸວິຍ຺ຬາຕໍ, ຕສ຺ສ ວເສເນວ ອາ ໂລກນວິໂລກນປ຺ຍ຺ຬາຍນໂຕ ອາວຊ຺ຊນາທີນມ຺ຄຫຕໍ។

ສມວາເຍຕິ ສາມຄ຺ຄິຍໍ។ ຕຕ຺ຖາຕິ ປ຺ຍ຺ຈກ຺ຂນ຺ຣວເສນ ອາໂລກນວິໂລກນ ປ຺ຍ຺ຬາຍມາເນ។ ນິມິຕ຺ຕຕ຺ເຖ ເຈຕໍ ກຸມ຺ມໍ, ຕພ຺ພິ ນິມຸຕ຺ຕໂກ ໂກ ເອໂກອາໂລເກຕິ ນ ຕ຺ເວວ ອາໂລເກຕິ។ ໂກ ຈ ເອໂກ ວິໂລເກຕິ ນຕ຺ເວວ ວິໂລເກຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ។

‘‘ຕຖາ’’ຕິອາທິ ອາຍຕນວເສນ, ຬາຕຸວເສນ ຈ ທສ຺ສນໍ។ ຈກ຺ຂຸຣູປານິ ຍຖາຣຫໍ ທສ຺ສນສ຺ສ ນິສ຺ສຍາຣມ຺ມຕປ຺ຈ຺ຈໂຍ, ຕຖາ ອາວຊ຺ຊນາ ອນນ຺ຕຣາທິປ຺ຈ຺ຈໂຍ, ອາໂລໂກ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍປ຺ຈ຺ຈໂຍຕິ ທສ຺ສນສ຺ສ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕນເຍນ ປ຺ຣິຍາຍໂຕ ປ຺ຈ຺ຈຍຕາ ວຸຕ຺ຕາ។ ສຫຊາຕປ຺ຈ຺ຈໂຍປີ ທສ຺ສນສ຺ເສວ, ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕຍ຺ເຈຕໍ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍສມ຺ປຍຸຕ຺ຕອຕ຺ຖິອວິຄຕາທິປ຺ຈ຺ຈຍານມ຺ປີ ລພ຺ການໂຕ, ‘‘ສຫຊາຕາທິປ຺ຈ຺ຈຍາ’’ຕິປີ ອຬຸນາ ປາໂຖ ທິສ຺ສຕິ។ ‘‘ເອວ’’ນ຺ຕິອາທິ ນິຄມນໍ។

ອິທານິ ຍຖາປາຖໍ ສມິຍ຺ຊນປ຺ສາຣເຕສຸ ສມ຺ປຊານໍ ວິກາເວນ຺ໂຕ ‘‘ສມິຍ຺ຊິເຕ ປ຺ສາຣິເຕ’’ຕິອາທິມາຫ។ ຕຕ຺ຖ ປ຺ພ຺ພານນ຺ຕິ ປ຺ພ຺ພກູຕານໍ។ ຕໍສມິຍ຺ຊນປ຺ສາຣເຕເນວ ຫິ ສພ຺ເພສໍ ຫຕ຺ຖປາທານໍ ສມິຍ຺ຊນປ຺ສາຣຕໍ ໂຫຕິ, ປ຺ພ຺ພເມເຕສນ຺ຕິ ວາ ປ຺ພ຺ພາ ຍຖາ ‘‘ສທ຺ໂຣ’’ຕິ, ປ຺ພ຺ພວນ຺ຕານນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຈິຕ຺ຕວເສເນວາຕິ ຈິຕ຺ຕຣຸຈິຍາ ເອວ, ຈິຕ຺ຕສາມຕ຺ຖິຍາ ວາ។ ຍໍ ຍໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ ສາຕ຺ເຖປີ ອນຕ຺ເຖປີ ສມິຍ຺ຊິຕຸໍ, ປ຺ສາຣິຕຸໍ ວາ, ຕໍຕໍຈິຕ຺ຕານຸຄເຕເນວ ສມິຍ຺ຊນປ຺ສາຣຕມກຕ຺ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ។ ຕຕ຺ຖາຕິ ສມິຍ຺ຊນປ຺ສາຣເຕສຸ ອຕ຺ຖານຕ຺ຖປ຺ຣິຄ຺ຄຕ຺ຫນໍ ເວທິຕພ຺ພນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຣ។ ຂເຕ ຂເຕຕິ ຕຖາ ກິຕກ຺ຂຕສ຺ສ ພ຺ ຍາປ຺ນິຈ຺ຈາວຈນໍ។ ເວທນາຕິ ສນ຺ຖມ຺ກນາທີຫິ ຣຸຊ຺ຊນາ។ ‘‘ເວທນາ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ’’ຕິອາທິນາ ປຣມ຺ປຣປ຺ໂຍຊນໍ ທສ຺ເສຕິ។ ຕຖາ ‘‘ຕາ ເວທນານຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕິ’’ຕິອາທິນາປີ។ ປ຺ຣິມໍ ປ຺ຣິມຍ຺ຫິ ປ຺ຈ຺ຈິມສ຺ສ ປ຺ຈ຺ຈິມສ຺ສ ກາຣຕາວຈນໍ។ ກາເລຕິ ສມິຍ຺ຊິຕຸໍ, ປ຺ສາຣິຕຸໍ ວາ ຍຸຕ຺ຕກາເລ។ ຜາຕິນ຺ຕິ ວຸທ຺ຣີ។ ຊານາທີ ປນ ວິເສໂສ។

ຕຕ຺ຣາຍໍ ນໂຍຕິ ສປ຺ປາຍາສປ຺ປາຍອປ຺ຣິຄ຺ຄຕ຺ຫເນ ວຕ຺ຖຸສນ຺ທສ຺ສນສໍງຂາໂຕ ນໂຍ។ ຕທປ຺ຣິຄ຺ຄຫເຕ ອາທີນວທສ຺ສເນເນວ ປ຺ຣິຄ຺ຄຫເຕປີ ອານິສໍໂສ ວິກາວິໂຕຕິ ເຕສມິຊ ອຸທາຫຣຕໍ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ມຫາເຈຕິຍງຄເຕຕິ ທຸຍ຺ຖຄາມຕິຣຍ຺ຬາ ກຕສ຺ສ ເໜມມາລິນາມກສ຺ສ ມຫາເຈຕິຍສ຺ສ ອງຄເຕ។ ວຸຕ຺ຕຍ຺ຫິ –

‘‘ທິປ຺ປ຺ປ຺ສາທໂກ ເຖໂຣ, ຣາຊິໂນ ອຍ຺ຍກສ຺ສ ເມ;

ເອວໍ ກິຣາຫ ນຕ຺ຕາ ເຕ, ທຸຍ຺ຖຄາມຕິ ກູປຕິ។

ມຫາປຸຍ຺ໂຍ ມຫາຖູປໍ, ໂສຕ຺ຕມາລີ ມໂນຣມໍ;

ວິສໍ ຫຕ຺ຖສຕໍ ອຸຈ຺ຈໍ, ກາເຣສ຺ສຕິ ອນາຄເຕ’’ຕິ។

ກູມິປ຺ປ຺ເທໂສ ເຈຕ຺ຖ ອງຄຕໍ ‘‘ອຸທງຄເຕ ຕຕ຺ຖ ປປ຺ ອວິນ຺ທຸ’’ນ຺ຕິອາທີສຸ (ຊາ។ ໑។໑។໘) ວິຍ, ຕສ຺ມາ ອຸປ຺ຈາຣກູເຕ ສຸສງຂເຕ ກູມິປ຺ປ຺ເທເສຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ເຕເນວ ກາຣເຄນ ຄິຫີ ຊາໂຕຕິ ກາຍສໍສຄ຺ຄສມາປ຺ຊ຺ຊນເທຕຸນາ ອຸກ຺ກຕ຺ກິໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ທີນາຍາວຕ຺

ໂຕ຺ ຊາຍິຕິ ຊາຍນ຺ ທຍ຺ທນມາປ຺ຊຊິ຺ ມຫາເຈຕິຍງ຺ຄເຕາປີ ຈີວຣກຸຜີ ກຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ສຊຊາຍ຺ ຄຕ຺ທນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕ຺ "ຈີວຣກຸຜິທຕ຺ທເກ"ຕິ, ຈີວຣກຸຜິຍາ ຈີວຣຂທນຕ຺ຖາຍ ກຕທຕ຺ທເກຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ "ມຕິສປ຺ໂປ ນາມ ສິທລຸອທິເປ ວິຊຊມານາ ເອກາ ສປ຺ປ຺ຊາຕີຕິ ວທນ຺ຕີ"ຕິ ອາຈຣິຍານ຺ທຕ຺ເຖເຣນ, (ວິກ຺ ມູລຜີ຺ ໘໔໘) ອາຈຣິຍທມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ (ທີ຺ ນີ຺ ຜີ຺ ໑຺໘໑໔) ຈ ວຸຕ຺ຕ຺຺ "ເກຈີ, ອປເຣ, ອຄຸເຄ"ຕິ ວາ ອວຕ຺ວາ "ວທນ຺ຕີ"ຈຸເຈວ ວຈນຄຸຈ ສາຣໂຕ ຄເທຕພ຺ພຕາວິຄຸຄາປນຕ຺ຖ຺ ອຄຸຄຖາ ຄເທຕພ຺ພສຸສ ອວຈນໂຕ, ຕສຸມາ ນ ນິລສປ຺ປາທິ ອິຜ "ມຕິສປ຺ໂປ"ຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ຺

ມຫາເຖຣວຕ຺ຖຸນາຕິ ເອວ຺ນາມກສຸສ ເຖຣສຸສ ວຕ຺ຖຸນາ຺ ອນ຺ເຕວາສິເກຫີຕິ ຕຕ຺ຖ ນິສິນ຺ເນສຸ ພຫູສຸ ອນ຺ເຕວາສິເກສຸ ເອເກນ ອນ຺ເຕວາສິເກນ຺ ເຕນາຫ "ຕ຺ ອນ຺ເຕວາສິກາ ປ຺ຸຈ຺ຊິສູ"ຕີ຺ ກມ຺ມຜຸຄານນ຺ຕີ "ອພ຺ກນ຺ຕເຣ ອຕ຺ຕາ ນາມາ"ຕິອາທິນາ (ທີ຺ ນີ຺ ອຜຸຄ຺ ໑຺໘໑໔) ວກ຺ຂມານປ຺ປກາຣ຺ ຂາຕຸກມ຺ມຜຸຄານ຺຺ ປກຣຕາໂຕປີ ຫີ ອຕ຺ໂຖ ວິຄຸຄາຍຕີຕີ຺ ຕຕ຺ຖ ຄິຕານ຺ ປ຺ຸຈ຺ຂນ຺ຕານ຺ ສງ຺ຄຫຕາວເສນ "ຕຸມ຺ເທຫີ"ຕິ ປຸນ ປ຺ຸຖວຈນກຣຕ຺຺ ເອວ຺ ຣູປ຺ ສກາໂວ ຍສຸສາຕິ ເອວຣູໂປ ນິຄຸຄຫີຕໂລປວເສນ ເຕນ , ກມ຺ມຜຸຄານມນສິກາຣສກາເວນາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ເອວເມຕ຺ຖາປີຕິ ອປີ-ສທ຺ເທນ ເທຜຸຄາ ວຸຕ຺ຕ຺ ອາໂລກິຕວິໂລກິຕປກ຺ຂມເປກ຺ຂນ຺ ກໂຣຕີ຺ ອຍ຺ ນໂຍ ອຸປຣິປີ຺

ສຸຕ຺ຕາກຫ຺ຒນວເສນາຕິ ຍນ຺ເຕ ໂຍຊິຕສຸຕ຺ຕານ຺ ອາວິຄຸຂນວເສນ຺ ທາຣຸຍນ຺ຕສຸສາຕິ ທາຣຸນາ ກຕຍນ຺ຕຣູປສຸສ຺ ຕ຺ ຕ຺ ກີຣິຍ຺ ຍາຕິ ປາປຸຕາຕິ, ຫຕ຺ຖປາທາທີຫີ ວາ ຕ຺ ຕ຺ ອາກາຣ຺ ກຸຣຸມານ຺ ຍາຕິ ຄຈ຺ຂຕີຕິ ຍນ຺ຕ຺, ນຜກາທິປຄຸຈາລິກາຣູປ຺, ທາຣຸນາ ກຕ຺ ຍນ຺ຕ຺ ຕຖາ, ນິທສຸສນມຕ຺ຕຄຸເຈຕ຺຺ ຕຖາ ຫີ ນ຺ ໂປ຺ຕ຺ເຖນ ວຕ຺ເຖນ ອລງ຺ກຣິຍຕ຺ຕາ ໂປ຺ຕ຺ຖລິກາ, ປຄຸຈ ອງ຺ຄານິ ຍສຸສາ ສ ຊີວສຸເສວາຕິ ປຄຸຈາລິກາຕິ ຈ ໂວຫຣນ຺ຕີ຺ ຫຕ຺ຖປາທລລຸອນນ຺ຕີ ຫຕ຺ຖປາທານ຺ ກມ຺ປນ຺, ຫຕ຺ຖປາເທຫີ ວາ ລີລຸອາກຣຕ຺຺

ສງ຺ຆາຜີປຕ຺ຕຈີວຣຂາຣເຕາຕີ ເອຕ຺ຖ ສງ຺ຆາຜີຈີວຣານ຺ ສມານຂາຣຕາຕາຍ ເອກໂຕທສຸສນ຺ ຄນ຺ຖຄຣຸຕາປນຍນຕ຺ຖ຺, ອນ຺ຕຣ ວາສກສຸສ ນິວາສນວເສນ, ເສສານ຺ ປາຣຸປນວເສນາຕິ ຍຖາຣຫມຕ຺ໂຖ຺ ຕຕ຺ຖາຕິ ສງ຺ຆາຜີຈີວຣຂາຣຕປຕ຺ຕຂາຣເຕສ຺ຸ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາໂຣຕິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕວິຂີນາ ສຸຕ຺ເຕ ວຸຕ຺ຕປ຺ປເກາໂທ຺

ອຸຕ຺ຫປາກຕິກສຸສາຕິ ອຸຕ຺ຫາລຸກສຸສ ປຣິລຸອາຫພຫຸລກາຍສຸສ຺ ສີຕາລຸກສຸສາຕິ ສີຕພຫຸລກາຍສຸສ຺ ຆນນ຺ຕີ ອປ຺ປີຕ຺຺ ທຸປ຺ຜຸຜນ຺ຕີ ນິທສຸສນມຕ຺ຕ຺຺ "ອຸຕຸທຸຂຜານ຺ ທຸສຸສານ຺ ຈຕຸຄ຺ຄຸຕ຺ ສງ຺ຆາຜີ, ທິຄຸຕ຺ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄ຺, ທິຄຸຕ຺ ອນ຺ຕຣວາສກ຺, ປ຺ ສຸກູເລ ຍາວທຕ຺ຖ"ນ຺ຕີ (ມຫາວ຺ ໓໔໗) ຫີ ວຸຕ຺ຕ຺຺ ວິປຣີຕນ຺ຕີ ຕທຸກາຍໂຕ ວິປຣີຕ຺, ເຕສ຺ ຕີຕ຺ຕມ຺ປີ ອສປ຺ປາຍ຺຺ ກສຸມາຕິ ອາຫ "ອຄ຺ຄລຸອາທິທາເນນາ"ຕິອາທີ຺ ອຸທຸຂຣິຕ຺ວາ ອລຸລີຍາປນຂຕ຺ທ຺ ອຄ຺ຄລຸອ຺຺ ອາທິສທ຺ເທນ ຕຸນ຺ນກມ຺ມາທີນິ ສງ຺ຄຕ຺ ຫາຕີ຺ ຕຖາ-ສທ຺ໂທ ອນຸກຫ຺ຒນຕ຺ໂຖ, ອສປ຺ປາຍເມວາຕີ຺ ປຜຸຜຸຕ຺ຕາເທເສ ປາຕເກຫີ ສຄຸຊາຕວຕ຺ຖ຺ ປຜຸຜຸຕ຺ຕ຺຺ ວາ ກວິເສສມຍ຺ ເສຕວຕ຺ຕ຺ ທຸກູລ຺຺ ອາທິສທ຺ເທນ ໂກເສຍຸຍກມ຺ພລາທີກ຺ ສານຸໂລມ຺ ກປ຺ປີຍຈີວຣ຺ ສງ຺ຄຕ຺ຫາຕີ຺ ກສຸມາຕິ ວຸຕ຺ຕ຺ "ຕາທີສຄຸຫີ"ຕິອາທີ຺ ອຣຄຸເຄ ເອກກສຸສ ນິວາສນ຺ຕຣາຍກຣນ຺ຕີ ພຣຫ຺ມຈຣິຍນ຺ຕຣາເຍກເທສມາຫ຺ ໂຈຣາທີສາຂາຣຕາໂຕ ຈ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕ຺຺ ນິປ຺ປຣິຍາເຍນ ຕ຺ ອສປ຺ປາຍນ຺ຕີ ສມ຺ພນ຺ໂຂ຺ ອເນເວ ຍຖາວຸຕ຺ຕມສປ຺ປາຍ຺ ອເນກນ຺ຕ຺ ຕຖາຣູປປຈ຺ຈເຍນ ກສຸສຈິ ກທາຈິ ສປ຺ປາຍສມ຺ກວໂຕ຺ ອິທ຺ ປນ ທຸວຍ຺ ເອກນ຺ຕເມວ ອສປ຺ປາຍ຺ ກສຸສຈິ ກທາຈິປີ ສປ຺ປາຍາກາວໂຕຕິ ທສຸເສຕີ຺ ມິຈ຺ຂາ ອາຊີວນ຺ຕີ ເອເຕນາຕິ ມິຈ຺ຂາຊີໂວ, ອເນສນວເສນ ປຈ຺ຈຍປຣິເຍສນປໂຍໂຄ຺ ນິມິຕ຺ຕກມ຺ມາທີຫີ ປວຕ຺ໂຕ ມິຈ຺ຂາຊີໂວ ຕຖາ, ເອເຕນ ເອກວິສຕິວິຂ຺ ອເນສນປໂຍຄມາຫ຺ ວຸຕ຺ຕຄຸຫີ ສຸຕ຺ຕນິປາຕຜຸຄກຖາຍ຺ ຂຸທ຺ທກປາຄຜຸຄກຖາຍຄຸຈ ເມຕ຺ຕ ສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍ຺ –

'ໂຍ ອິມສຸມິ ສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານ຺ ນ ສມ຺ມາ ປໂຍເຊຕິ, ຂຕ຺ຫສີໂລ ໂຫຕິ , ເອກວິສຕິວິຂ຺ ອເນສນ຺ ນິສຸສາຍ ຊີວິກ຺ ກປ຺ເປຕີ຺ ເສຍຸຍຖິທ຺? ເວລຸອຸທານ຺, ປຕ຺ຕທານ຺, ປ຺ຸປ຺ຜ, ຜລ, ທນ຺ຕກຜຸຄ, ມຸໂຂທກ, ສິນານ, ຈຸຕ຺ຕ, ມຕ຺ຕິກາທານ຺, ຈາຜຸກມ຺ຍຕ຺, ມຸຄ຺ຄສູປ຺ຍຕ຺, ປາຣິກຜຸຕ຺, ຊງ຺ຆເປສນິກ຺, ເວຊ຺ຊກມ຺ມ຺, ທູຕກມ຺ມ຺, ປຫີຕຄມນ຺, ປີຕ຺ທປຜິປີຕ຺ທ຺, ທານານຸປ຺ປ ທານ຺, ວຕ຺ຖຸວິຊ຺ຊ຺, ນກ຺ຂຕ຺ຕວິຊ຺ຊ຺, ອງ຺ຄວິຊ຺ຊ"ນ຺ຕີ຺

ອກິຂມ຺ມຜິກາກາເຣນ ປນ ອາຈຣິຍານ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ເອວ຺ ວຸຕ຺ຕ຺ –

"ເອກວິສຕິ ອເນສນາ ນາມ ເວຊ຺ຊກມ຺ມ຺ ກໂຣຕິ, ທູຕກມ຺ມ຺ ກໂຣຕິ, ປຫີຕກມ຺ມ຺ ກໂຣຕິ, ຄຕ຺ທ຺ ຜາເລຕິ, ອຣຸມກ຺ຂນ຺ ເທຕິ,

ອຸທ຺ທໍວິເຣຈນໍ ເທຕິ, ອໂຘວິເຣຈນໍ ເທຕິ, ນຕ຺ຖຸເຕລໍ ປຈຕິ, ວຓເຕລໍ ປຈຕິ, ເວລຸອຸທານໍ ເທຕິ, ປຕ຺ຕ, ປຸປ຺ຜ, ຜລ, ສິນານ, ທນ຺ຕກຊ຺ຖ, ມຸໂຂທກ, ຈຸຕ຺ຓ, ມຕ຺ຕິກາທານໍ ເທຕິ, ຈາຕຸກມ຺ມໍ ກໂຣຕິ, ມຸຄ຺ຄສູປີຍໍ, ປາຣິພຕ຺ຍໍ, ຊງ຺ຘເປສນິກໍ ທ຺ວາວີສຕິມໍ ທູຕກມ຺ເມນ ສທິໍ, ຕສ຺ມາ ເອກວີສຕີ''ຕິ (ຊ. ສ. ມູລຓີ. ໑໘໐-໘໑).

ອຊ຺ຊກາຍາວຈນຸເຈຕ຺ຖ ພ຺ຣຫ຺ມຊາລາທິສຸຕ຺ຕນ຺ຕເນເນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຜິກາວຈນໍ ປນ ຂຸທ຺ທກວຕ຺ຖຸວິກງ຺ຄາທີອກິຊ຺ມເມນ, ອໂຕ ເຈຕ຺ຖ ເກສຸຈິ ວິສມຕາຕິ ວທນ຺ຕິ, ວິມໍສິຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍ. ອປີຈ ''ນິມິຕ຺ຕກມ຺ມາທີ''ຕິ ອິມິນາ ນິມິຕ຺ໂຕກາສປຣິກຖາໂຍ ວຸຕ຺ຕາ. ''ມິຈ຺ຉາຊີໂວ''ຕິ ປນ ຍຖາວຸຕ຺ຕປໂຍໂຄ, ຕສ຺ມາ ນິມິຕ຺ຕກມ຺ມຸຈ ມິຈ຺ຉາຊີໂວ ຈ, ຕພ຺ພເສນ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ອສປ຺ປາຍໍ ສີລວິນາສເນນ ອນຕ຺ຖາວຫຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສມາຫາຣທ຺ວນ຺ເທປີ ທີ ກຕ຺ຖຈິ ປຸລ຺ລິງ຺ຄປໂຍໂຄ ທິສ຺ສຕິ ຍຖາ ''ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາໂທ''ຕິ. ອຕິຣຸຈິເຍ ຣາຄາທໂຍ, ອຕິອຣຸຈິເຍ ຈ ໂທສາທໂຍຕິ ອາຫ ''ອກຸສລາ ຊມ຺ມາ ອກິວຑ຺ຒນ຺ຕີ''ຕິ. ຕນ຺ຕິ ຕທຸກຍໍ. ກມ຺ມຊ຺ຊານາວິຊ຺ໜນວເສນາຕິ ວກ຺ຂມານກມ຺ມຊ຺ຊານສ຺ສ ອວິຊ຺ໜນວເສນ.

''ອພ຺ການ຺ຕເຣ ອຕ຺ຕາ ນາມາ''ຕິອາທີນາ ສງ຺ເຂປໂຕ ອສມ຺ໂມຫສມ຺ປຊ຺ຊໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ''ຕຕ຺ຖ ຈິວຣມ຺ປີ ອເຈຕນ''ນ຺ຕິອາທີນາ ຈີວຣສ຺ສ ວິຍ ''ກາໂຍປີ ອເຈຕໂນ''ຕິ ກາຍສ຺ສ ອຕ຺ຕສຸຍ຺ຍຕາວິກາວເນນ ຕມຕ຺ຖໍ ປຣິທີເປນ຺ໂຕ ''ຕສ຺ມາ ເນວ ສຸນ຺ທຣໍ ຈີວຣໍ ລກິຕ຺ວາ''ຕິອາທີນາ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ອິຕຣີຕຣສນ຺ໂຕສສ຺ສ ກາຣຕໍ ວິກາເວຕີຕິ ທຊ຺ຊພ຺ພໍ. ເອວຍ຺ຫີ ສມ຺ພນ຺ໂຊ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ – ອສມ຺ໂມຫສມ຺ປຊ຺ຊໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ອພ຺ການ຺ຕເຣ''ຕິອາທີມາຫ. ອຕ຺ຕສຸຍ຺ຍຕາວິກາວເນນ ປນ ຕທຕ຺ຖໍ ປຣິທີປີຕຸໍ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຕຕ຺ຖ ຈີວຣ''ນ຺ຕິອາທີ. ອິທານິ ອຕ຺ຕສຸຍ຺ຍຕາວິກາວນສ຺ສ ປໂຍຊນກູຕໍ ອິຕຣີຕຣສນ຺ໂຕສສງ຺ຂາຕໍ ລທ຺ຊຄຸຕໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ອາຫ ''ຕສ຺ມາ ເນວ ສຸນ຺ທຣ''ນ຺ຕິອາທີຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອພ຺ການ຺ຕເຣຕິ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕາເນ. ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມີ ຈີວຣປາຣຸປເນ. ເຕສຸ ວາ ປາຣຸປກຕ຺ຕປາຣຸປີຕພ຺ພຈີວເຣສຸ. ກາໂຍປີຕິ ອຕ຺ຕປຸຍ຺ຍຕ຺ຕີມຕ຺ໂຕ ກາໂຍປີ. ''ຕສ຺ມາ''ຕິ ອຊ຺ຊາຫຣິຕພ຺ພໍ, ອເຈຕນຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຫນ຺ຕີ ກມ຺ມກູໂຕ ກາໂຍ. ຊາຕ຺ໂຍຕິ ຈີວຣສງ຺ຂາໂຕ ພາຫິຣາ ຊາຕ຺ໂຍ. ຊາຕ຺ສມ຺ມູຫນ຺ຕິ ກາຍສງ຺ຂາຕໍ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກໍ ຊາຕ຺ສມ຺ມູຫໍ. ໂປຕ຺ຖກຣູປປຜິຈ຺ຉາທເນ ຊາຕ຺ໂຍ ຊາຕ຺ສມ຺ມູຫໍ ປຜິຈ຺ຉາເທນ຺ຕີ ວິຍາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຊ. ປຸສນໍ ສຸເນທເສຈນໍ, ປູຣຕໍ ວາ ໂປຕ຺ຖໍ, ເລປນຂນນກິຣິຍາ, ເຕນ ກຕນ຺ຕີ ໂປຕ຺ຖກໍ, ຕເມວ ຣູປໍ ຕຖາ, ຂນນກມ຺ມນິພ຺ພຕ຺ຕໍ ທາຣຸມຕ຺ຕິກາທີຣູປມິຊານິປ຺ເປຕໍ. ຕສ຺ມາຕິ ອເຈຕນຕ຺ຕາ, ອຕ຺ຕສຸຍ຺ຍກາວໂຕ ວາ.

ນາຄານໍ ນິວາໂສ ວມ຺ມິໂກ ນາຄວມ຺ມິໂກ. ຈິຕ຺ຕິກຣຕຊ຺ຊານກູໂຕ ຣຸກ຺ໂຂ ເຈຕິຍຣຸກ຺ໂຂ. ເກຫິຈິ ສກ຺ກຕສ຺ສາປີ ເກຫິຈິ ອສກ຺ກຕສ຺ສ ກາຍສ຺ສ ອຸປມານກາເວນ ໂຍຄຸຍຕ຺ຕາ ເຕສມ຺ຊ ກຖນໍ. ເຕຫີຕິ ມາລາຄນ຺ຊຄູຖມຸຕ຺ຕາທີຫີ. ອຕ຺ຕສຸຍ຺ຍຕາຍ ນາຄວມ຺ມິກເຈຕິຍຣຸກ຺ຂາທີຫີ ວິຍ ກາຍສງ຺ຂາເຕນ ອຕ຺ຕນາ ໂສມນສ຺ສໍ ວາ ໂທມນສ຺ສໍ ວາ ນ ກາຕພ຺ພນ຺ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ.

''ລກິສ຺ສາມິ ວາ, ໂນ ວາ''ຕິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕປ຺ພ຺ພເກນ ''ລກິສ຺ສາມີ''ຕິ ອຕ຺ຖສມ຺ປສ຺ສເນເນວ ຄເຫຕພ຺ພໍ. ເອວຍ຺ຫີ ສາຕ຺ຖກສມ຺ປຊ຺ຊໍ ກວຕີຕິ ອາຫ ''ສຫສາວ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ''ຕິອາທີ.

ຄຣຸປຕ຺ໂຕຕິ ອຕິກາຣກູໂຕ ປຕ຺ໂຕ. ຈຕ຺ຕາໂຣ ວາ ປຍ຺ຈ ວາ ຄຕ຺ຖິກາ ຈຕຸປຍ຺ຈຄຕ຺ຖິກາ ຍຖາ ''ທ຺ວຕ຺ຕິປຕ຺ຕາ (ປາຈິ. ໘໓໘), ຉປ຺ປຍ຺ຈວາຈາ''ຕິ (ປາຈິ. ໖໑) ອຍ຺ຍປທກູຕສ຺ສ ທີ ວາ-ສທ຺ທສ຺ເສວ ອຕ຺ໂຖ ອິຊ ປຊາໂນ ຈຕຸຄຕ຺ຖິກາຫໂຕ ວາ ປຍ຺ຈຄຕ຺ຖິກາຫໂຕ ວາ ປຕ຺ໂຕ ທຸພ຺ພິໂສຊນີໂຍຕິ ວິກປ຺ປນວເສນ ອຕ຺ຖສ຺ສ ຄຍ຺ຫມານຕ຺ຕາ. ອາຫຕາ ຈຕຸປຍ຺ຈຄຕ຺ຖິກາ ຍສ຺ສາຕິ ຈຕຸປຍ຺ຈຄຕ຺ຖິກາຫໂຕ ຍຖາ ''ອຄ຺ຍາຫິໂຕ''ຕິ, ຈຕຸປຍ຺ຈຄຕ຺ຖິກາຫີ ວາ ອາຫໂຕ ຕຖາ, ທຸພ຺ພິໂສຊນີຍກາວສ຺ສ ເຫຕຸຄພ຺ພວຈນຸເຈຕໍ. ກາມຍ຺ຈອູນປຍ຺ຈພນ຺ຊນສິກ຺ຂາປເທ (ປາຣາ. ໖໑໘) ປຍ຺ຈຄຕ຺ຖິກາຫໂຕປີ ປຕ຺ໂຕ ປຣິກຸຍ຺ຊິຕພ຺ພກາເວນ ວຸຕ຺ໂຕ, ທຸພ຺ພິໂສຊນີຍຕາມຕ຺ເຕນ ປນ ປລິໂພຊກາຣຓໂຕ ອິຊ ອສປ຺ປາໂຍຕິ ທຊ຺ຊພ຺ພໍ. ທຸທ຺ໂຊຕປຕ຺ໂຕຕິ ອຄຕ຺ຖິກາຫຕມ຺ປີ ປກຕິຍາວ ທຸພ຺ພິໂສຊນີຍປຕ຺ຕໍ ສນ຺ຊາຍາຫ. ''ຕໍ ໂຊວນ຺ຕສ຺ເສວາ''ຕິອາທີ ຕທຸກຍສ຺ສາປີ ອສປ຺ປາຍກາເວ ກາຣຕໍ. ''ມຕິວຕ຺ຕປຕ຺ໂຕ ປນ ໂລກນີໂຍ''ຕິ ອິມິນາ ກິຍ຺ຈາປີ ໂສ ວິນຍປຣິຍາເຍນ ກປ຺ປີໂຍ, ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປຣິຍາເຍນ ປນ ອນ຺ຕຣາຍກຣຓໂຕ ອສປ຺ປາໂຍຕິ ທສ຺ເສຕິ. ''ປຕ຺ຕໍ ກມໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຈນ຺ຕີ 'ມຕິວຕ຺ຕໍ ກຣິສ຺ສາມາ'ຕິ, ນ ວຊ຺ຊຕີ''ຕິ (ປາຣາ. ອຊ຺ຊ. ໑.ປາລຸອິມຸຕ຺ຕກວິນິຈ຺ຉໂຍ) ທີ ວິນຍຊ຺ຊກຖາສຸ ປຈນກິຣິຍາມຕ຺ຕເມວ ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ. ຕຖາ ທີ ວທນ຺ຕິ ''ມຕິວຕ຺ຕໍ ປນ ປຕ຺ຕໍ ອຍ຺ເຍນ ກຕໍ ລກິຕ຺ວາ ປຣິກຸຍ຺ຊິຕຸໍ ວຊ຺ຊຕີ''ຕິ (ສາຣຕ຺ຖ. ຓີ. ໘.໓໘) ''ຕາທິສຍ຺ຫີ

ອຣຍ຺ເຍ ເອກກາສ຺ສ ນິວາສນ຺ຕຣາຍກຣ''ນ຺ຕິອາທີນາ ຈີວເຣ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ''ນິມິຕ຺ຕກມ຺ມາທິວເສນ ລທ຺ໂຘ ປນ ເອກນ຺ຕອກ ປ຺ປິໂຍ ສີລວິນາສເນນ ອນຕ຺ຖາວຫຕ຺ຕາ''ຕິອາທີນາ ອມ຺ເຫຫີ ວຸຕ຺ຕນໂຍປີ ຍຖາຣຫໍ ເນຕພ຺ໂພ. ເສວມານສ຺ສາຕິ ເຫຕ຺ວນ຺ໂຕ ຄສວຈນໍ ອກິວຫຸຒນປຣິຫາຍນສ຺ສ.

''ອພ຺ການ຺ຕເຣ''ຕິອາທີ ສຽເຂໂປ. ''ຕຕ຺ຖາ''ຕິອາທີ ອຕ຺ຕສຸຍ຺ຍຕາວິກາວເນນ ວິຕ຺ຖາໂຣ. ສຕ຺ຫາເສນາຕິ ກມ຺ມາຣານໍ ອໂຍຄຫຕາວິເສເສນ. ອຄ຺ຄິວຕ຺ຕປຕ຺ຕຄ຺ຄຫເຕາຕີ ອຄ຺ຄິນາ ຊາປິຕຕ຺ຕາ ອຄ຺ຄິວຕ຺ຕກູຕປຕ຺ຕສ຺ສ ຄຫເຕາ. ຣາຄາທີປຣິລ຺ ອາຫຊນກປຕ຺ຕສ຺ສ ອິທິສເມວ ອຸປມານໍ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ.

''ອປີຈາ''ຕິອາທີນາ ສຽພາຍິຈີວຣປຕ຺ຕສາຣເຕາສ຺ ເອກໂຕ ອສມ຺ໂມຫສມ຺ປຊຍ຺ຍໍ ທສ຺ເສຕິ. ລິນ຺ນຫຕ຺ຖປາເທ ອນາຄມນ຺ສ຺ເສ ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຮ. ນິລມກ຺ຂິກາ ນາມ ອາສາຍິກກາຣິກາ. ຄວາທີນຍ຺ຫີ ວເຕາສ຺ ນິລມກ຺ຂິກາຫີ ກຕາ ອນຍພຸຍສນເຫຕຸກູຕາ ອຕ຺ພກາ ອາສາຍິກາ ນາມ ວຸຈ຺ຈຕິ. ອນາຄສາລາຍນ຺ຕິ ອນາຄານໍ ນິວາສສາລາຍໍ. ທຍາລຸກາຕິ ກຣຸຕາພຫຸລາ. ວຕມຕ຺ຕໂຈລຸອການີຕິ ວຕປ຺ປມາເຕນ ປຍິຈ຺ຊາທນຕ຺ຖາຍ ລິນ຺ນໂຈລຸອຂຕ຺ພການີ. ເກສຍ຺ຈີຕິ ພຫູສ຺ ເກສຍ຺ຈິ ອນາຄມນ຺ສ຺ ສານໍ. ຖູລານີຕິ ຖທ຺ຮານີ. ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມີ ປາປຸຕເນ, ກາວລກ຺ຂເຕ, ນິມິຕ຺ເຕ ວາ ເອຕໍ ກຸມ຺ມໍ. ກສ຺ມາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ວຕປຍິຈ຺ຊາທນມຕ຺ເຕເນວາ''ຕິອາທີ. ໂຈລຸອເກນ, ກປາເລນາຕິ ຈ ອຕ຺ຖໂຍເຄ ກມ຺ມຕ຺ເຖ ຕຕິຍາ, ກຣຕ຺ເຖ ວາ. ວຕປຍິຈ຺ຊາທນມຕ຺ເຕເນວ ເກສຊ຺ຊກຣຕມຕ຺ເຕເນວາຕິ ປນ ວິເສສນໍ, ນ ປນ ມຕ຺ພນານຸກວນາທີປຸ໌ປກາເຣນ ອຕ຺ໂຖຕິ. ສຽ ຂາຣທຸກ຺ຂຕາທີຫີ ນິຈ຺ຈາຕຸຣສ຺ສ ກາຍສ຺ສ ປຣິໂກຄກູຕານໍ ປຕ຺ຕຈີວຣານໍ ເອທີສເມວ ອຸປມານມຸປ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ ຕຖາ ວຈນໍ ຫຍ຺ຖພ຺ພໍ. ສຸຂຸມຕ຺ຕສລ຺ລກ຺ຂເຕນ ອຸຕ຺ຕມສ຺ສ ສມ຺ປຊານສ຺ສ ກຣຕສີລຕ຺ຕາ, ປຸ໌ຣິເມຫີ ຈ ສມ຺ປຊານກາຣີຫີ ອຸຕ຺ຕມຕ຺ຕາ ອຸຕ຺ຕມສມ຺ປຊານກາຣີ.

ອສນາທີກິຣິຍາຍ ກມ຺ມວິເສສໂຍຄໂຕ ອສິຕາທີປເທເຫວ ກມ຺ມວິເສສສທີໂຕ ກິຣິຍາວິເສໂສ ວິຍ຺ຍາຍຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອສິເຕຕີ ປີຕ຺ພປາຕໂກຊເນ''ຕິອາທີ. ອຍ຺ຖວິໂຮປີ ອຕ຺ໂຖຕິ ອຍ຺ຖປ຺ປກາໂຣປີ ປໂຍຊນວິເສໂສ.

ຕຕ຺ຖ ປີຕ຺ພປາຕໂກຊນາທີສ຺ ອຕ຺ໂຖ ນາມ ອິມິນາ ມຫາສີວຕ຺ເຖຣວາທວເສນ ''ອິມສ຺ສ ກາຍສ຺ສ ກິຕິຍາ''ຕິອາທີນາ (ສໍ. ນີ. ໔.໑໒໐; ອ. ນີ. ຝ.໔໗; ໗.ຝ; ສ. ສ. ໑໖໔; ມຫານີ. ໒໐໖) ສຸຕ຺ເຕ ວຸຕ຺ຕໍ ອຍ຺ຖວິຮມ຺ປີ ປໂຍຊນໍ ທສ຺ເສຕິ. ມຫາສີວຕ຺ເຖໂຣ (ສ. ສ. ໑.໑໖໔) ຫີ ''ເຫຍ຺ຖາ ຈຕ຺ຕາຣີ ອຽຄານິ ປຍິກ຺ເຂໂປ ນາມ, ອຸປຣິ ປນ ອຍ຺ຖຽຄານິ ປໂຍຊນວເສນ ສໂມຮາ ເນຕພ຺ພານີ''ຕິ ວທຕິ. ຕຕ຺ຖ ''ຍາວເທວ ອິມສ຺ສ ກາຍສ຺ສ ກິຕິຍາ''ຕິ ເອກມຽຄໍ, ''ຍາປນາຍາ''ຕິ ເອກໍ, ''ວິຫິໍສູປຣຕິຍາ''ຕິ ເອກໍ, ''ພຸຣຫ຺ມຈຣິຍານຸຄ຺ຄຫາຍາ''ຕິ ເອກໍ, ''ອິຕິ ປຸຣາຕຍ຺ຈ ເວທນໍ ປຍິຫຽຂາມີ''ຕິ ເອກໍ, ''ນວຍ຺ຈ ເວທນໍ ນ ອຸປ຺ປາເທສ຺ ສາມີ''ຕິ ເອກໍ, ''ຍາຕ຺ຣາ ຈ ເມ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ເອກໍ, ''ອນວຊ຺ຊຕາ ຈາ''ຕິ ເອກໍ, ຜາສຸວິຫາໂຣ ປນ ໂກຊນານິສໍສມຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອວໍ ອຍ຺ຖ ອຽຄານິ ປໂຍຊນວເສນ ສໂມຮາເນຕພ຺ພານີ. ອຍ຺ລຖາ ປນ ''ເນວ ທວາຍາ''ຕິ ເອກມຽຄໍ, ''ນ ມທາຍາ''ຕິ ເອກໍ, ''ນ ມຕ຺ພນາຍາ''ຕິ ເອກໍ, ''ນ ວິກູສນາຍາ''ຕິ ເອກໍ, ''ຍາວເທວ ອິມສ຺ສ ກາຍສ຺ສ ກິຕິຍາ ຍາປນາຍາ''ຕິ ເອກໍ, ''ວິຫິໍສູປຣຕິຍາ ພຸຣຫ຺ມຈຣິຍານຸຄ຺ຄຫາຍາ''ຕິ ເອກໍ, ''ອິຕິ ປຸຣາຕຍ຺ຈ ເວທນໍ ປຍິຫຽຂາມີ, ນວຍ຺ຈ ເວທນໍ ນ ອຸປ຺ປາເທສ຺ສາມີ''ຕິ ເອກໍ, ''ຍາຕ຺ຣາ ຈ ເມ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ເອກໍ, ''ອນວຊ຺ຊຕາ ຈ ຜາສຸວິຫາໂຣ ຈາ''ຕິ ປນ ໂກຊນານິສໍສມຕ຺ຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕານິ ອຍ຺ຖຽຄານິ ອິຮານິປ຺ເປຕານີ. ກສ຺ມາຕິ ເຈ? ປໂຍຊນານເມວ ອກາວໂຕ, ເຕສເມວ ຈ ອິຮ ອຕ຺ຖສທ຺ເທນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ນນຸ ຈ ''ເນວ ທວາຍາຕິອາທີນາ ນເຍນ ວຸຕ຺ໂຕ''ຕິ ມຣິຍາທວຈເນນ ທຸຕິຍນຍສ຺ເສວ ອິຮານິປ຺ເປຕກາໂວ ວິຍ຺ຍາຍຕີຕິ? ນ, ''ເນວ ທວາຍ າ''ຕິອາທີນາ ປຍິກ຺ເຂປຽຄທສ຺ສນມ຺ເຂນ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕປາລຸອິຍາ ເທສິຕຕ຺ຕາ, ຍຖາເທສິຕຕນ຺ຕິກ຺ກມສ຺ເສວ ມຣິຍາທກາເວນ ທສ຺ສນໂຕ. ປາຄກ຺ກເມເນວ ຫີ ''ເນວ ທວາຍາຕິອາທີນາ ນເຍນາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ອຕ຺ຖກ຺ກເມນ, ເຕນ ປນ ''ອິມສ຺ສ ກາຍສ຺ສ ກິ ຕິຍາຕິອາທີນາ ນເຍນາ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ.

ຕີຮາ ເທນ຺ເຕ ທ຺ວິຮາ ຄາຫໍ ສນ຺ຮາຍ ''ປຍິຄ຺ຄຫຕໍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ໂກຊນາທິຄຫຕຕ຺ຖາຍ ຫຕ຺ຖໂອຕາຣຕໍ ກຸຍ຺ຊນາ ທີອຕ຺ຖາຍ ອາໂລປກຣຕນ຺ຕິອາທີນາ ອນຸກ຺ກເມນ ກຸຍ຺ຊນາທີປໂຍໂຄ ວາໂຍຮາຕຸວເສເນວ ວິກາວິໂຕ. ວາໂຍຮາຕຸວິປ຺ຜາເຣເນ ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ເອວ-ສທ຺ເທນ ນິວຕ຺ເຕຕພ຺ພໍ ທສ຺ເສຕິ ''ນ ໂກຈີ''ຕິອາທີນາ. ກຸຍ຺ຈິກາ ນາມ ອວາປຸຣຕໍ, ຍໍ ''ຕາລຸໂອ''ຕິປີ ວທນ຺ຕິ. ຍນ຺ຕເກນາຕິ ຈກ຺ກຍນ຺ຕເກນ. ຍຕຕີ ອຸຄ຺ພາຍນນິຄ຺ພາຍເນາກ຺ຂິປນນິກ຺ຂິປນາທີສ຺ ວາຍມຕີ ເອເຕນາຕິ ຫີ ຍນ຺ຕ ກໍ. ສຍ຺ຈຸຕ຺ຕກາຣຕໍ ມຸສລກິຈ຺ຈໍ. ອນ຺ໂຕກຕ຺ວາ ປຕິຍ຺ຖາປນໍ ອຸທຸກ຺ຂລກິຈ຺ຈໍ. ອາໂລລຸອິຕວິໂລລຸອິຕວເສນ ປຣິວຕ຺ຕນໍ

ຫຕ຺ຖກິຈ຺ຈໍ។ ອິຕິຕິ ເອວໍ។ ຕຕ຺ຖາຕິ ຫຕ຺ຖກິຈ຺ຈສາຌເນ, ກາວລກ຺ຂເຓ, ນິມິຕ຺ເຕ ວາ ກຸມ຺ມໍ។ ຕນຸກເຂລຸໂອຕິ ປສນ຺ນເຂລຸໂອ។ ພຫລເຂລຸໂອຕິ ອາວິລເຂລຸໂອ។ ຊິວ຺ຫາສງ຺ຂາເຕນ ຫຕ຺ເຖນ ອາໂລລຸອິຕວິໂລລຸອິຕວເສນ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ປຣິວຕ຺ຕກໍ ຊິວ຺ຫາຫຕ຺ຖປຣິວຕ຺ຕກໍ។ ກຌຈ຺ຊຸ, ທພ຺ພິຕິ ກຕ຺ຖຈິ ປຣິຍາຍວຈນໍ។ ‘‘ປຸເມ ກຌຈ຺ຊຸ ທພ຺ພິຕ຺ຖິ’’ຕິ ທີ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອິຌ ປນ ເຍນ ໂກຊນາ ຫີນີ ອນຸໂຕກຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫາຕິ, ໂສ ກຌຈ຺ຊຸ, ຍາຍ ປນ ເຕສມຸທ຺ຌຣຕາທີນີ ກໂຣຕິ, ສາ ທພ຺ພິຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ປລາລສນ຺ຖາຣນ຺ຕິ ປຕິຌ຺ຖານກູຕໍ ປລາລາທິສນ຺ຖາຣໍ។ ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕຌ຺ເຫຕໍ។ ຌາເຣນ຺ໂຕຕິ ປຕິຌ຺ຖານກາເວນ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉນ຺ໂຕ។ ປຖ ວິສນ຺ຌາຣກຊລສ຺ສ ຕໍສນ຺ຌາຣກວາຍຸນາ ວິຍ ປຣິກຸຕ຺ຕາຫາຣສ຺ສ ວາໂຍຌາຕຸນາວ ອາມາສເຍ ອວຌ຺ຖານນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ວາ ໂຍຌາຕຸວເສເນວ ຕິຌ຺ຖຕີ’’ຕິ ອິມິນາ។ ຕຖາ ປຣິກຸຕ຺ຕລ຺ທີ ອາຫາຣໍ ວາໂຍຌາຕຸ ເທຌ຺ຖາ ຈ ຕິຣິຍລ຺ຈ ຌນໍ ປຣິວຌຸມໍ ກຕ຺ວາ ຍາວ ປກ຺ກາ ສນ຺ນິຣຸຊ຺ຊນວເສນ ອາມາສເຍ ປຕິຌ຺ຖິຕໍ ກໂຣຕີຕິ។ ອຸທ຺ຌນໍ ນາມ ຍຕ຺ຖ ອຸກ຺ຂລິຍາທີນີ ປຕິຌ຺ຖາເປຕ຺ວາ ປຈນ຺ຕິ, ຍາ ‘‘ຈຸລ຺ລີ’’ຕິປີ ວຸຈ຺ຈຕິ។ ຣສ຺ສທຕ຺ໂຫ ທຕ຺ຫໂກ។ ປໂຕໂທ ຍຌ຺ຖິ។ ອິຕີຕິ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣມຕີທິສຕິ។ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣສ຺ເສວ ທີ ຌາຕຸວເສນ ວິກາວນາ។ ຕຕ຺ຖ ອຕິຫຣຕີຕິ ຍາວ ມຸຂາ ອກິຫຣຕິ។ ວິຕິຫຣຕີຕິ ຕໂຕ ກຸຈ຺ຉິຍໍ ວິມິສ຺ສໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຫຣຕີ’’ຕິ (ທີ។ ນີ។ ຜີ។ ໑។໔໑໔) ອາຈຣິຍຌມ຺ມປາລຕ຺ເຖໂຣ, ອາຈຣິຍານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ປນ ‘‘ຕໂຕ ຍາວ ກຸຈ຺ຉິ, ຕາວ ຫຣຕີ’’ຕິ (ວິກ។ ມູລຜີ។ ໔໔໑) ອາຫ។ ຕທຸກຍມ຺ປີ ອຕ຺ຖໂຕ ເອກເມວ ອຸກຍຕ຺ຖາປີ ກຸຈ຺ຉິສມ຺ພນ຺ຌມຕ຺ຕໍ ຫຣຕສ຺ເສວ ອຌິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ។

ອປິຈ ອຕິຫຣຕີຕິ ມຸຂທ຺ວາຣໍ ອຕິກ຺ກາເມນ຺ໂຕ ຫຣຕິ។ ວິຕິຫຣຕີຕິ ກຸຈ຺ຉິຄຕໍ ປສ຺ສໂຕ ຫຣຕິ។ ຌາເຣຕີຕິ ອາມາສເຍ ປຕິຌ຺ຖິຕໍ ກໂຣຕິ ។ ປຣິວຕ຺ເຕຕີຕິ ອປຣາປຣໍ ປຣິວຕ຺ຕນໍ ກໂຣຕິ។ ສລ຺ຈຸຕ຺ເຓຕີຕິ ມຸສເລນ ວິຍ ສລ຺ຈຸຕ຺ຓນໍ ກໂຣຕິ។ ວິໂສເສຕີຕິ ວິໂສສ ນໍ ນາຕິສຸກ຺ຂໍ ກໂຣຕິ។ ນິຫຣຕີຕິ ກຸຈ຺ຉິໂຕ ພທີ ນິທ຺ຌາເຣຕິ។ ປຖວີຌາຕຸກິຈ຺ເຈສຸປີ ຍຖາວຸຕ຺ໂຕເຍວ ອຕ຺ໂຖ។ ຕານີ ປນ ອາ ຫາຣສ຺ສ ຌາຣຕປຣິວຕ຺ຕນສລ຺ຈຸຕ຺ຓນວິໂສສນານີ ປຖວີສທີຕາ ເອວ ວາໂຍຌາຕຸ ກາຕຸໍ ສກ຺ໂກຕິ, ນ ເກວລາ, ຕສ຺ມາ ຕານີ ປຖວີຌາຕຸຍາປີ ກິຈ຺ຈກາເວນ ວຸຕ຺ຕານີ។ ສິເນເຫຕີຕິ ເຕເມຕິ។ ອລ຺ລຕ຺ຕລ຺ຈ ອນຸປາເລຕີຕິ ຍຖາ ວາໂຍຌາຕຸອາທີທີ ອຕີວິຍ ໂສສນໍ ນ ໂຫຕິ, ຕຖາ ອລ຺ລກາວລ຺ຈ ນາຕິອລ຺ລຕາກຣຕາວເສນ ອນຸປາເລຕິ។ ອລ຺ຊໂສຕິ ອາຫາຣສ຺ສ ປວິສນປຣິວຕ຺ຕນນິກ຺ ຂມນາທີນໍ ມຄ຺ໂຄ។ ວິລ຺ຌາຓຌາຕູຕິ ມໂນວິລ຺ຌາຓຌາຕຸ ປຣິເຍສນຊ຺ໂຊຫຣຕາທີວິຊານນສ຺ສ ອຌິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ។ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖາ ຕີ ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມີ ປຣິເຍສນຊ຺ໂຊຫຣຕາທີກິຈ຺ເຈ។ ຕໍຕໍວິຊານນສ຺ສ ປຈ຺ຈຍກູໂຕ ຕໍນິປ຺ຜາທໂກເຍວ ປໂຍໂຄ ສມ຺ມາປໂຍໂຄ ນາມ។ ເຍນ ທີ ປໂຍເຄນ ປຣິເຍສນາທີ ນິປ຺ຜຊ຺ຊຕິ,។ ໂສ ຕພ຺ພິສຍວິຊານນມ຺ປີ ນິປ຺ຜາເທຕິ ນາມ ຕທວິນາກາວໂຕ។ ຕມນ຺ວາຍ ອາຄມ຺ມາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອາກຸຊຕີຕິ ປຣິເຍສນວເສນ, ອຊ຺ຊາຫຣຕຊິຕ຺ຕາຊິຕ຺ຕຕາທີປ຺ຜິສໍເວທນວເສນ ຈ ຕານີ ປຣິເຍສນຊ຺ໂຊຫຣຕຊິຕ຺ຕາຊິຕ຺ຕຕາທີນີ ອາວຊ຺ເຊຕິ ວິຊານາຕີ។ ອາວຊ຺ຊນປ຺ພ຺ພກຕ຺ຕາ ວິຊານນສ຺ສ ວິຊານນມ຺ເປຕ຺ຖ ຄ ທິຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ອຖ ວາ ສມ຺ມາປໂຍໂຄ ນາມ ສມ຺ມາປຜິປຕ຺ຕິ។ ຕມນ຺ວາຍ ອາຄມ຺ມ។ ‘‘ອພ຺ການ຺ຕເຣ ອຕ຺ຕາ ນາມ ໂກຈິ ກຸລ຺ຊນໂກ ນຕ຺ຖີ’’ຕິອາທີນາ ອາກຸຊຕິ ສມນ຺ນາຫຣຕິ, ວິຊານາຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອາໂກຄປ຺ພ຺ພໂກ ທີ ສພ຺ໂພ ວິລ຺ຌາຓພ຺ຍາປາໂຣ ຕີ ‘‘ອາກຸຊຕີ’’ຈ຺ເຈວ ວຸຕ຺ຕໍ។

ຄມນໂຕຕິ ກິກ຺ຂາຈາຣວເສນ ໂຄຈຣຄາມໍ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ຄມນໂຕ។ ປຈ຺ຈາຄມນມ຺ປີ ຄມນສກາວຕ຺ຕາ ອິມິນາວ ສງ຺ຄທິຕໍ។ ປຣິເຍສນໂຕຕິ ໂຄຈຣຄາເມ ກິກ຺ຂາຍ ອາທິຕ຺ຫນໂຕ។ ປຣິເຍສນສກາວຕ຺ຕາ ອິມິນາວ ປຜິກ຺ກມນສາລາທິອຸປສງ຺ກມນມ຺ປີ ສງ຺ຄທິຕໍ។ ປຣິໂກຄໂຕຕິ ທນ຺ຕມຸສເລທີ ສລ຺ຈຸຕ຺ເຓຕ຺ວາ ຊິວ຺ຫາຍ ສມ຺ປຣິວຕ຺ຕນກ຺ຂເຓເຍວ ອນ຺ຕຣທີຕວຕ຺ຕຄນ຺ຌສງ຺ ຂາຣວິເສສໍ ສຸວານໂທຕີຍໍ ສຸວານວມຖຸ ວິຍ ປຣມເຊຄຸຈ຺ຉໍ ອາຫາຣໍ ປຣິກຸລ຺ຊນໂຕ។ ອາສຍໂຕຕິ ເອວໍ ປຣິກຸຕ຺ຕສ຺ສ ອາ ຫາຣສ຺ສ ປີຕ຺ຕເສມ຺ຫປ຺ພ຺ພໂລທິຕາສຍກາວູປຄມເນນ ປຣມຊິຄຸຈ຺ຉນເຫຕຸກູຕໂຕ ອາມາສຍສ຺ສ ອຸປຣິ ປຕິຌ຺ຖານກປີຕ຺ຕາ ທິຈຕ຺ພ຺ພິຌາສຍໂຕ។ ອາສຍຕີ ເອກຊ຺ຊໍ ປວຕ຺ຕມາໂນປີ ກມ຺ມພລວວຕ຺ຖິໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ມຣິຍາທວເສນ ອລ຺ຌມລ຺ລໍ ອສງ຺ກຣໂຕ ຕິຌ຺ຖຕິ ປວຕ຺ຕຕີ ເອຕ຺ຖາຕີ ທີ ອາສໂຍ, ອາມາສຍສ຺ສ ອຸປຣິ ປຕິຌ຺ຖານໂກ ປີຕ຺ຕາທີ ຈຕຸພ຺ພິຌາສໂຍ។ ມຣິຍາທຕ຺ໂຖ ທີ ອຍ ມາກາໂຣ។ ນິຌານໂຕຕິ ອາມາສຍໂຕ។ ນິເຌຕິ ຍຖາກຸຕ຺ໂຕ ອາຫາໂຣ ນິຈິໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຕິຌ຺ຖຕິ ເອຕ຺ຖາຕີ ທີ ອາມາສໂຍ ‘‘ນິຌານ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ។ ອປຣິປກ຺ກໂຕຕິ ກຸຕ຺ຕາຫາຣປຣິປາຈເນນ ຄຫຕີສງ຺ຂາເຕນ ກມ຺ມຊເຕຊສາ ອປຣິປາກໂຕ។ ປຣິປກ຺ກໂຕ ຕີ ຍຖາວຸຕ຺ຕກມ຺ມຊເຕຊສາວ ປຣິປາກໂຕ។ ຜລໂຕຕິ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິໂຕ, ສມ຺ມາປຣິປຈ຺ຈມານສ຺ສ, ອສມ຺ມາປຣິປຈ຺ຈມານສ຺ສ ຈ ກຸຕ຺ຕາຫາຣສ຺ສ ຍຖາກ຺ກມໍ ເກສາທິກຸຓປທທ຺ທຸອາທີໂຣຄາກິນິປ຺ຜຕ຺ຕິສງ຺ຂາຕປໂຍຊນໂຕຕິ ວາ ອຕ຺ໂຖ។ ‘‘ອິທມສ຺ສ ຜລ’’ນ຺ຕິ ທີ ວຸຕ຺ຕໍ។ ນິສ຺ສນ຺ທນໂຕຕິ ອກ຺ຂິກຕ຺ຓາທີສຸ ອເນກທ຺ວາເຣສຸ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ວິສ຺ສນ຺ທນໂຕ។ ວຸຕ຺ຕລ຺ທີ –

‘‘ອນ຺ນໍ ປານໍ ຂາທນີຍໍ, ໂກຊນລ຺ຈ ມຫາຣຫໍ;

ເອກທ຺ວາເຣນ ປວິສິຕ຺ວາ, ນວທ຺ວາເຣຫິ ສນ຺ທຕິ”ຕິ។ (ວິສຸທ຺ຘິ។ ໑។໓໐໓);

ສມ຺ມກ຺ຂນໂຕຕິ ຫຕ຺ຖໂອຏ຺ຐາທິອງ຺ເຄສຸ ນວສຸ ທ຺ວາເຣສຸ ປຣິໂຠຄກາເລ, ປຣິຠຸຕ຺ຕກາເລ ຈ ຍຖາຣຫໍ ສພ຺ພໂສ ມກ຺ຂນໂຕ។ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອາຫາເຣ ປຏິກ຺ກູລຕາ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພາຕິ ສຫ ປາຐເສເສນ ໂຍຊນາ។ ຕໍຕໍກິຣິຍານິປ຺ຜຕ຺ຕິປຏິປາຏິວເສນ ຈາຍໍ “ຄມນໂຕ”ຕິອາທິກາ ອນຸປຸພ຺ພີ ຐປີຕາ។ ສມ຺ມກ຺ຂນໍ ປນ ປຣິໂຠຄາທີສຸ ລພ຺ຠມານມ຺ປີ ນິສ຺ສນ຺ທວເສນ ວິເສສໂຕ ປຏິກ຺ກູລນ຺ຕິ ສພ຺ພປຈ຺ຉາ ຐປີຕນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ។

ປຕ຺ຕກາເລຕິ ຍຸຕ຺ຕກາເລ, ຍຖາວຸຕ຺ເຕນ ວາ ເຕເຊນ ປຣິປຈ຺ຈນໂຕ ອຸຈ຺ຈາຣປສ຺ສາວຠາວໍ ປຕ຺ຕກາເລ។ ເວຄສນ຺ຘາຣເຓນ ອຸປ຺ປນ຺ນປຣິຬາຫຕ຺ຕາ ສກລສຣີຣໂຕ ເສທາ ມຸຈ຺ຈນ຺ຕິ។ ຕໂຕເຍວ ອກ຺ຂີນິ ປຣິພ຺ຠມນ຺ຕິ, ຈິຕ຺ຕຎ຺ຈ ເອກຄ຺ຄໍ ນ ໂຫຕິ។ ອຎ຺ເຎ ຈ ສູລຠຄນ຺ທຣາທໂຍ ໂຣຄາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ។ ສພ຺ພໍ ຕນ຺ຕິ ເສທມຸຈ຺ຈນາທິກໍ។

ອຏ຺ຐາເນຕິ ມນຸສ຺ສາມນຸສ຺ສປຣິຄ຺ຄຫິເຕ ເຂຕ຺ຕເທວາຍຕນາທິເກ ອຍຸຕ຺ຕຏ຺ຐາເນ។ ຕາທິເສ ຫິ ກໂຣນ຺ຕໍ ກຸທ຺ຘາ ມນຸສ຺ສາ, ອມນຸສ຺ສາ ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍມ຺ປີ ປາເປນ຺ຕິ។ ອາປຕ຺ຕີຕິ ປນ ຠິກ຺ຂຸຠິກ຺ຂຸນີນໍ ຍຖາຣຫໍ ທຸກ຺ກຏປາຈິຕ຺ຕິຍາ។ ປຕິຣູເປ ຐາເນຕິ ວຸຕ຺ຕວິປຣີເຕ ຐາເນ។ ສພ຺ພໍ ຕນ຺ຕິ ອາປຕ຺ຕິອາທິກໍ។

ນິກ຺ຂມາເປຕາ ອຕ຺ຕາ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ສ ກາມຕາຍ ນິກ຺ຂມນ຺ຕີຕິ ພາລມຎ຺ຎນໍ ນິວຕ຺ເຕຕຸໍ “ອກາມຕາຍາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຕ຺ຕໂນ ອນິຈ຺ຉາຍ ອປໂຍເຄນ ວາໂຍຘາຕຸວິປ຺ຜາເຣເນວ ນິກ຺ຂມຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ។ ສນ຺ນິຈິຕາຕິ ສມຸຈ຺ຈເຍນ ຐິຕາ។ ວາຍຸເວຄສມຸປ຺ປີຬິຕາຕິ ວາໂຍຘາຕຸຍາ ເວເຄນ ສມນ຺ຕໂຕ ອວປີຬິຕາ, ນິກ຺ຂມນສ຺ສ ເຈຕໍ ເຫຕຸວຈນໍ។ “ສນ຺ນິຈິຕາ ອຸຈ຺ຈາຣປສ຺ສາວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ‘ໂສ ປນາຍໍ ອຸຈ຺ຈາຣປສ຺ສາໂວ’ຕິ ປຸນ ວຈນໍ ສມາຫາຣທ຺ວນ຺ເທປີ ປຸລ຺ລິງ຺ຄປໂຍຄສ຺ສ ສມ຺ຠວຕາທສ຺ສນຕ຺ຖໍ។ ເອກຕ຺ຕເມວ ຫິ ຕສ຺ສ ນິຍຕລກ຺ຂຓນ຺ຕິ។ ອຕ຺ຕນາ ນິຣເປກ຺ຂໍ ນິສ຺ສຏ຺ຐຕ຺ຕາ ເນວ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖາຍ ສນ຺ຕກໍ ວາ ໂຫຕິ, ກສ຺ສຈິປີ ທີຍນວເສນ ອນິສ຺ສຊ຺ຊິຕຕ຺ຕາ, ຊິຄຸຈ຺ຉນີຍຕ຺ຕາ ຈ ນ ປຣສ຺ສປີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ສຣີຣນິສ຺ສນ຺ໂທວາຕິ ສຣີຣໂຕ ວິສ຺ສນ຺ທນເມວ ນິກ຺ຂມນມຕ຺ຖໍ។ ສຣີເຣ ສຕິ ໂສ ໂຫຕິ, ນາສຕີຕິ ສຣີຣສ຺ສ ອານິສໍສມຕ຺ຕນ຺ຕິປີ ວທນ຺ຕິ។ ຕທຍຸຕ຺ຕເມວ ນິທສ຺ສເນນ ວິສມຠາວໂຕ។ ຕຕ຺ຖ ຫິ “ປຏິຊຄ຺ຄນມຕ຺ຕເມວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ປຏິໂສຘນມຕ຺ຕໍ ເອວາຕິ ຈສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ។ ເວຬຸນາຬິອາທິອຸທກຠາຊນໍ ອຸທກຕຸມ຺ໂພ។ ຕນ຺ຕິ ຉຑ຺ຑິເຕາທກໍ។

“ຄເຕຕິ ຄມເນ”ຕິ ປຸພ຺ເພ ອຠິກ຺ກມປຏິກ຺ກມຄຫເຓນ ຄມເນປີ ປຸຣໂຕ, ປຈ຺ຉໂຕ ຈ ກາຍສ຺ສ ອຕິຫຣຓໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອິຘ ຄມນເມວ ຄຫິຕ”ນ຺ຕິ (ວິຠ។ ມູລຏີ។ ໕໒໕) ອາຈຣິຍານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ເກຈິວາໂທ ນາມ ອາຈຣິຍຘມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ ກຕໍ។ ກສ຺ມາຕິ ເຈ? ຄມເນ ປວຕ຺ຕສ຺ສ ປຸຣໂຕ, ປຈ຺ຉໂຕ ຈ ກາຍາຕິຫຣຓສ຺ສ ຕທວິນາຠາວໂຕ ປທວີຕິຫາຣນິຍມິຕາຍ ຄມນກິຣິຍາຍ ເອວ ສງ຺ຄຫິຕຕ຺ຕາ, ວິຠງ຺ຄອຏ຺ຐກຖາທີຫິ (ອຠິ។ ອຏ຺ຐ។ ໒។໕໒໓) ຈ ວິໂຣຘນໂຕ។ ວຸຕ຺ຕຎ຺ຫິ ຕຕ຺ຖ ຄມນສ຺ສ ອຸຠຍຕ຺ຖ ສມວໂຣຘຕ຺ຕໍ, ເກາຫຕ຺ຕຎ຺ຈ –

“ເອຕ຺ຖ ຈ ເອໂກ ອິຣິຍາປໂຖ ທ຺ວີສຸ ຐາເນສຸ ອາຄໂຕ។ ໂສ ເຫຏ຺ຐາ ‘ອຠິກ຺ກນ຺ເຕ ປຏິກ຺ກນ຺ເຕ’ຕິ ເອຕ຺ຖ ຠິກ຺ຂາຈາຣຄາມໍ ຄຈ຺ຉໂຕ ຈ ອາຄຈ຺ຉໂຕ ຈ ອທ຺ຘານຄມນວເສນ ກຖິໂຕ។ ‘ຄເຕ ຐິເຕ ນິສິນ຺ເນ’ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິຫາເຣ ຈຸຓ຺ຓິກປາທຸທ຺ຘາໂຣຣິຍາປຖວເສນ ກຖິໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ”ຕິ។

“ຄເຕ”ຕິອາທີສຸ ອວຕ຺ຖາເຠເທນ ກິຣິຍາເຠໂທເຍວ, ນ ປນ ອຕ຺ຖເຠໂທຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ “ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ວາ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເຕນາຫ “ຕສ຺ມາ”ຕິອາທິ ។ ຕຕ຺ຖ ສຸຕ຺ເຕຕິ ທີຆນິກາເຍ, ມຊ຺ຌິມນິກາເຍ ຈ ສງ຺ຄີເຕ ສຕິປຏ຺ຐານສຸຕ຺ເຕ (ທີ។ ນິ។ ໒។໓໗໖; ມ។ ນິ។ ໑។໑໐໕) ອທ຺ຘາໄນຣິຍາປຖາຕິ ຈິຣປວຕ຺ຕກາ ທີຆກາລິກາ ອິຣິຍາປຖາ ອທ຺ຘານສທ຺ທສ຺ສ ຈິຣກາລວຈນໂຕ “ອທ຺ຘນິຍໍ ອສ຺ສ ຈິຣຏ຺ຐິຕິກ”ນ຺ຕິອາທີສຸ (ທີ។ ນິ។ ໒។໑໗໖; ໓។໑໗໗; ປາຣາ។ ໒໑) ວິຍ, ອທ຺ຘານຄມນປວຕ຺ຕກາ ວາ ທີຆມຄ຺ຄິກາ ອິຣິຍາປຖາ។ ອທ຺ຘານສທ຺ໂທ ຫິ ທີຆມຄ຺ຄປຣິຍາໂຍ “ອທ຺ຘານຄມນສມໂຍ”ຕິອາທີສຸ (ປາຈິ។ ໒໑໓, ໒໑໗) ວິຍ។ ມຊ຺ຌິມາຕິ ຠິກ຺ຂາຈາຣາທິວເສນ ປວຕ຺ຕາ ນາຕິຈິຣກາລິກາ, ນາຕິທີຆມຄ຺ຄິກາ ວາ ອິຣິຍາປຖາ។ ຈຸຓ຺ຓິໄຍຣິຍາປຖາຕິ ວິຫາເຣ, ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ວາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ປຣິວຕ຺ຕນາທິວເສນ ປວຕ຺ຕາ ອປ຺ປມຕ຺ຕກກາເລນ ຈຸຓ຺ຓວິຈຸຓ຺ຓີຍຠູຕາ ອິຣິຍາປຖາ។ ອປ຺ປມຕ຺ຕກມ຺ປີ ຫິ “ຈຸຓ຺ຓວິຈຸຓ຺ຓ”ນ຺ຕິ ໂລເກ ວທນ຺ຕິ។ “ຂຸທ຺ທກຈຸຓ຺ຓິໄກຣິຍາປຖາ”ຕິປິ ປາໂຐ, ຂຸທ຺ທກາ ຫຸຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ຈຸຓ຺ຓິກາ ອິຣິ

ຍາປ໌ຖາຕິ ອຕ຺ໂຖ໌ ຕສ຺ມາຕິ ເອວໍ ອວຕ຺ຖາເກເທນ ອິຣິຍາປ໌ຖເກຫມຕ຺ຕສ຺ສ ກຖນໂຕ໌ ເຕສຸປີຕິ ''ຄເຕ ຄິເຕ''ຕິອາທີສຸປີ໌ ວຸຕ຺ຕນເຍນາຕິ ''ອກິກ຺ກນ຺ເຕ''ຕິອາທີສຸ ວຸຕ຺ຕນເຍນ໌

ອປ໌ຣກາເຄຕິ ຄມໄນຣິຍາປ໌ຖໂຕ ອປ໌ຣກາເຄ໌ ຄິໂຕຕິ ຄິໄຕຣິຍາປ໌ຖສມ຺ປ໌ນ຺ໂນ໌ ເອຕ຺ເຖວາຕິ ຈງກມເນເຍວ໌ ເອວໍ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຍຖາຣຫໍ໌

ຄມນຄານນິສຊ຺ຊານໍ ວິຍ ນີສີທນສຍນສ຺ສ ກມວຈນມຍຸຕ຺ຕໍ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ຕຖາ ກມາກາວໂຕຕິ ''ອຸຜ຺ຄາຍ'' ມີຈຸເຈວ ວຸຕ຺ຕໍ໌

ຊາຄຣິຕສຫ຺ຫສນ຺ນີສານໂຕ ເຈຕ຺ຖ ກວງໂຄຕຣຕາວເສນ ນິຫ຺ໂທກ຺ກມນເມວ ສຍນໍ, ນ ປນ ປີຜ຺ຄິປ໌ສາຣຕມຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ກິຣິຍາມຍປ໌ວຕ຺ຕານ''ນ຺ຕິອາທີນາ໌ ທີວາເສຍ຺ຍສິກ຺ຂາປ໌ເທ (ປ໌າຣາ໌ ກ຺ກ) ວິຍ ປີຜ຺ຄິປ໌ສາຣຕສ຺ສາປີ ສຍໄນຣິຍາປ໌ຖກາເວນ ເອກລກ຺ຂຕຕ຺ຕາ ເອຕ຺ຖາວໂຣຜນໍ ທຜ຺ຄພ຺ພໍ໌ ກຣຕໍ ກິຣິຍາ, ກາຍາທີກິຈ຺ຈໍ, ຕໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕນ຺ຕີຕິ ກິຣິຍາມຍານິ ຕທ຺ນິຕສຫ຺ ຫານມເນກຕ຺ຖວຸຕ຺ຕິໂຕ໌ ອຖ ວາ ອາວຊ຺ຊນທ຺ວຍກິຈ຺ຈໍ ກິຣິຍາ, ຕາຍ ປ໌ກຕານິ, ນິພ຺ພຕ຺ຕານິ ວາ ກິຣິຍາມຍານິ໌ ອາວ ຊ຺ຊນວເສນ ຫິ ກວງຄຸປ໌ຈ຺ເຂເທ ສຕິ ວີຖິຈິຕ຺ຕານິ ອຸປ຺ປ໌ຊ຺ຊນ຺ຕິຕິ໌ ອປ໌ຣາປ໌ຣຸປ຺ປ໌ຕ຺ຕີຍາ ນານປ໌ປ໌ກາຣໂຕ ວຕ຺ຕນ຺ຕິ ປ໌ຣິວຕ຺ຕນ຺ຕີຕິ ປ໌ວຕ຺ຕານິ໌ ກຕ຺ຖຈິ ປນ ''ຈິຕ຺ຕານ''ນ຺ຕິ ປ໌າໂຄ, ໂສ ອກິຜມ຺ມຜ຺ຄກຖາທີຫິ, (ວິກ໌ ອຜ຺ຄ໌ ໔໘໕) ຕຜ຺ຜິກາຫິ ຈ ວິຣຸທ຺ຜຕ຺ຕາ ນ ໂປ໌ຣາຕປ໌າໂຄຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ໌ ກິຣິຍາມຍານິ ເອວ ປ໌ວຕ຺ຕານິ ຕຖາ, ຊວນໍ, ສພ຺ພມ຺ປີ ວາ ຉທ຺ວາຣິກວີຖິຈິຕ຺ ຕໍ໌ ເຕນາຫ ອກິຜມ຺ມຜິກາຍໍ (ວິກ໌ ມູລຜີ໌ ໔໘໔) ''ກາຍາທີກິຣິຍາມຍຕ຺ຕາ , ອາວຊ຺ຊນກິຣິຍາສມຸຜ຺ຄິຕຕ຺ຕາ ຈ ຊວນໍ, ສພ຺ພມ຺ປີ ວາ ຉທ຺ວາຣປ໌ປ໌ວຕ຺ຕໍ ກິຣິຍາມຍປ໌ວຕ຺ຕໍ ນາມາ''ຕີ໌ ອປ໌ປ໌ວຕ຺ຕນ຺ຕິ ນິທ຺ໂທກ຺ກມນກາເລ ອນ຺ປ຺ປ໌ຊ຺ຊນໍ ສຸຕ຺ຕໍ ນາມາ ຕິ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ໌ ເນຍ຺ຍຕ຺ຖວຈນຄ຺ຫິ ອິທໍ, ອິຕຣຖາ ຉທ຺ວາຣິກຈິຕ຺ຕານໍ ປຸເຣຈຣານຸຈຣວເສນ ອຸປ຺ປ໌ຊ຺ຊນ຺ຕານໍ ສພ຺ ເພສມ຺ປີ ທ຺ວາຣວິມຸຕ຺ຕຈິຕ຺ຕານໍ ປ໌ວຕ຺ຕໍ ສຸຕ຺ຕໍ ນາມ ສິຍາ, ເອວຄ຺ຈ ກຕ຺ວາ ນິທ຺ໂທກ຺ກມນກາລໂຕ ອຄ຺ຄສ຺ມີ ກາເລ ອຸປ຺ປ໌ຊ຺ຊນ຺ຕານໍ ທ຺ວາຣວິມຸຕ຺ຕຈິຕ຺ຕານມ຺ປີ ປ໌ວຕ຺ຕໍ ຊາຄຣິເຕ ສງຄຍ຺ຫຕິຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ໌

ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ປ໌ໂຍຄກາຣຕາກູເຕ ໂອຜ຺ຄາທິເກ ປ໌ຜິຈ຺ຈ ຍຖາສກໍ ຄາເນ ສທ຺ໂທ ຊາຍຕີຕິ ອາຫ ''ໂອຜ຺ເຄ ຈ ປ໌ຜິຈ຺ຈາ''ຕິອາທີ໌ ກິຄ຺ ຈາປີ ສທ຺ໂທ ຍຖາຄານໍ ຊາຍຕິ, ໂອຜ຺ຄາລນາທີນາ ປນ ປ໌ໂຍເຄເນວ ຊາຍຕິ, ນ ວິນາ ເຕນ ປ໌ໂຍເຄນາຕິ ອຜິປ຺ປ໌າໂຍ໌ ເກຈິ ປນ ວທນ຺ຕິ ''ໂອຜ຺ເຄ ຈາຕິອາທີ ສທ຺ທຸປ຺ປ໌ຕ຺ຕິຜ຺ຄານນິທສ຺ສນ''ນ຺ຕິ, ຕທຍຸຕ຺ຕເມວ ຕຖາ ອວຈນໂຕ໌ ນ ຫິ ''ໂອຜ຺ເຄ ຈ ປ໌ຜິຈ຺ ຈາ''ຕິອາທີນາ ສສມຸຈ຺ຈເຍນ ກມ຺ມວຈເນນ ຄານວຈນໍ ສມ຺ກວຕີຕິ໌ ຕທນຸຣູປນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ສທ຺ທສ຺ສ ອນຸຣູປໍ໌ ກາສນສ຺ສ ປ໌ຜິສຄ຺ຈິກ຺ຂນວິໂຣຜໂຕ ຕຸຕ຺ທີກາວປ໌ກ຺ເຂ ''ອປ໌ຣກາເຄ ກາສິໂຕ ອິຕິ ປ໌ຜິສຄ຺ຈິກ຺ຂຕີ''ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕນ ຈ ວິຄ຺ຄາຍຕິ ''ຕຸຕ຺ທີກູໂຕວ ປ໌ຜິສຄ຺ຈິກ຺ຂຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ''ຕີ໌

ກາສນຕຸຕ຺ທີກາວານໍ ສກາວໂຕ ເກເທ ສຕິ ອຍໍ ວິກາໂຄ ຍຸຕ຺ໂຕ ສິຍາ, ນາສຕີຕິ ອນຸໂຍເຄນາຫ ''ອຸປ໌າທາຣູປ໌ປ໌ວຕ຺ຕີຍຄ຺ຫີ''ຕິ ອາທີ໌ ອຸປ໌າທາຣູປ໌ສ຺ສ ສທ຺ທາຍຕນສ຺ສ ປ໌ວຕ຺ຕິ ຕຖາ, ສທ຺ທາຍຕນສ຺ສ ປ໌ວຕ຺ຕນໍ ກາສນໍ, ອປ຺ປ໌ວຕ຺ຕນໍ ຕຸຕ຺ທີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫ ຕີ໌

ຍສ຺ມາ ປນ ມຫາສີວຕ຺ເຖຣວາເທ ອນນ຺ຕເຣ ອນນ຺ຕເຣ ອິຣິຍາປ໌ເຖ ປ໌ວຕ຺ຕຣູປ໌າຣູປ໌ຜມ຺ມານໍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ ນິໂຣຜທສ຺ສນວເສນ ສມ຺ປ໌ຊານກາຣິຕາ ຄຫິຕາ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ມຫາສຕິປ໌ຜ຺ຄານສຸຕ຺ເຕ (ທີ໌ ນີ໌ ໒໌໓໗໖; ມ໌ ນີ໌ ໑໌໑໐໙) ອາຄຕອສມ຺ໂມຫສມ຺ປ໌ຊຄ຺ຄວິປ໌ສ຺ສນາວາຣວເສນ ເວທິຕພ຺ພໍ, ນ ຈຕຸພ຺ພິຜສມ຺ປ໌ຊຄ຺ຄວິກາຄວເສນ, ອໂຕ ຕຕ຺ເຖວ ຕມຜິປ຺ເປ ຕໍ, ນ ອິຜາຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ຕຍິທ''ນ຺ຕິອາທີມາຫ໌ ອສມ຺ໂມຫສງຂາຕໍ ຜຸຣໍ ເຊຜ຺ຄກໍ ຍສ຺ສ ວຈນສ຺ສາຕິ ອສມ຺ໂມຫຜຸຣໍ, ມຫາສ ຕິປ໌ຜ຺ຄານສຸຕ຺ເຕເຍວ ຕສ຺ສ ວຈນສ຺ສ ອຜິປ຺ເປຕກາວສ຺ສ ເຫຕຸຄພ຺ກມິທໍ ວຈນໍ໌ ຍສ຺ມາ ປເນຕ຺ຖ ສພ຺ພມ຺ປີ ຈຕຸພ຺ພິຜໍ ສມ຺ປ໌ຊຄ຺ຄໍ ລພ຺ກຕິ ຍາວເທວ ສາມຄ຺ຄຜລວິເສສທສ຺ສນປ໌ຜານຕ຺ຕາ ອິມິສ຺ສາ ເທສນາຍ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ອິຜ ອຜິປ຺ເປຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ອິມສ຺ມີ ປ໌ນາ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ໌ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວາຕິ ອກິກ຺ກນ຺ຕາທີສຸ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ໌ ນນຸ ''ສຕິສມ຺ປ໌ຊຄ຺ເຄນ ສມນ຺ ນາຄໂຕ''ຕິ ເອຕສ຺ສ ອຸທ຺ເທສສ຺ສາຍໍ ນິທ຺ເທໂສ, ອຖ ກສ຺ມາ ສມ຺ປ໌ຊຄ຺ຄວເສເນວ ວິຕ຺ຖາໂຣ ກໂຕຕິ ໂຈທນໍ ໂສເຜນ຺ໂຕ ''ສມ຺ປ໌ ຊານກາຣີຕິ ຈາ''ຕິອາທີມາຫ, ສຕິສມ຺ປ໌ຍຸຕ຺ຕສ຺ເສວ ສມ຺ປ໌ຊານສ຺ສ ວເສນ ອຕ຺ຖສ຺ສ ວິທິຕພ຺ພຕ຺ຕາ ເອວໍ ວິຕ຺ຖາໂຣ ກໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ໌ ''ສຕິສມ຺ປ໌ຍຸຕ຺ຕສ຺ເສວາ''ຕິ ຈ ອິມິນາ ຍຖາ ສມ຺ປ໌ຊຄ຺ຄສ຺ສ ກິຈ຺ຈໂຕ ປ໌ຜານຕາ ຄຫິຕາ, ເອວໍ ສຕິຍາປີຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ, ນ ປ໌ເນຕໍ ສຕິຍາ ສມ຺ປ໌ຊຄ຺ເຄນ ສຫ ກາວມຕ຺ຕທສ຺ສນໍ໌ ນ ຫິ ກທາຈິ ສຕິຣຫິຕາ ຄາຕປ຺ປ໌ວຕ຺ຕິ ອຕ຺ຖີຕີ໌

ນນຸ ຈ ສມ຺ປ຺ຊລຸລວເສເນວາຍໍ ວິຕຸຖາໂຣ, ອຖ ກສ຺ມາ ສຕິສມ຺ປ຺ຍຸຕ຺ຕສ຺ສ ສມ຺ປ຺ຊລຸລສ຺ສ ວເສນ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຕິ ໂຈທນມ຺ປິ ໂສເຣຕິ "ສຕິສມ຺ປ຺ຊລຸເລນ ສມນ຺ນາຄໂຕຕິ ເອຕສ຺ສ ຫິ ປທສ຺ສ ອຍໍ ວິຕຸຖາໂຣ"ຕິ ອິມິນາ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – "ສ ຕິສມ຺ປ຺ຊລຸເລນ ສມນ຺ນາຄໂຕ"ຕິ ເອວໍ ເອກໂຕ ອຸທ຺ທິຜຸຖສ຺ສ ອຕຸຖສ຺ສ ວິຕຸຖາຣຕ຺ຕາ ອຸທ຺ເທເສ ວິຍ ນິທ຺ເທເສປິ ຕທຸກຍໍ ສມສ຺ຣກາເວເນວ ຄຫິຕນ຺ຕິ. ອິມິນາປິ ຫິ ສຕິຍາ ສມ຺ປ຺ຊລຸເລນ ສມສ຺ຣຕໍເຍວ ວິກາເວຕິ ເອກໂຕ ອຸທ຺ທິຜຸຖສ຺ສ ອຕຸຖສ຺ສ ວິຕຸຖາຣກາວທສ຺ສເນນ ຕທຕ຺ຖສ຺ສ ສິທ຺ຣຕ຺ຕາ. ອິທານິ ວິກາງຄເນເຍນາປິ ຕທຕຸຖໍ ສມຕ຺ເຖຕຸໍ "ວິກາງຄປ຺ປກຣເຄ ປນາ"ຕິ ອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິມິນາປິ ຫິ ສມ຺ປ຺ຊລຸລສ຺ສ ວິຍ ສຕິຍາເປຕ຺ຖ ປ຺ຣານຕໍເຍວ ວິກາເວຕິ. ຕຕ຺ຖ ເອຕານິ ປທານີຕິ "ອກິກ຺ກນ຺ເຕ ປຟິກ຺ກນ຺ເຕ ສມ຺ປ຺ຊານກາຣີ ໂຫຕີ"ຕິອາທີນິ ອຸທ຺ເທສປທານິ. ວິກຕ຺ຕາເນວາຕິ ສຕິຍາ ສມ຺ປ຺ຊລຸເລນ ສມ຺ປໂຍຄມກຕ຺ວາ ສພ຺ພຜຸຖາເນສຸ ວິສຸໍ ວິສຸໍ ວິກຕ຺ຕານິເຍວ.

ມຊ຺ຊິມກາຕາກາ, ປນ ອາກິສມ຺ມິກາ (ວິກ. ອຜຸຖ. ໕໒໓) ຈ ເອວໍ ວທນ຺ຕິ – ເອໂກ ກິກ຺ຂຸ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອຸລຸລໍ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ອຸລຸລໍ ວິຕກ຺ເກນ຺ໂຕ ຄຈ຺ຉຕິ, ເອໂກ ກມ຺ມຜຸຖານໍ ອວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາວ ຄຈ຺ຉຕິ. ຕຖາ ເອໂກ ຕິຜຸຖນ຺ໂຕ ອຸລຸລໍ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ອຸລຸລໍ ວິຕກ຺ເກນ຺ໂຕ ຕິຜຸຖຕິ, ເອໂກ ກມ຺ມຜຸຖານໍ ອວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາວ ຕິຜຸຖຕິ. ເອໂກ ນິສີທນ຺ໂຕ ອຸລຸລໍ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ອຸລຸລໍ ວິຕກ຺ເກນ຺ໂຕ ນິສີທຕິ, ເອໂກ ກມ຺ມຜຸຖານໍ ອວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາວ ນິສີທຕິ. ເອໂກ ສຍນ຺ໂຕ ອຸລຸລໍ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ອຸລຸລໍ ວິຕກ຺ເກນ຺ ໂຕ ສຍຕິ, ເອໂກ ກມ຺ມຜຸຖານໍ ອວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາວ ສຍຕິ. ເອຕ຺ຕເກນ ປນ ໂຄຈຣສມ຺ປ຺ຊລຸລໍ ນ ປາກຍໍ ໂຫຕີຕິ ຈງກມເນນ ທີເປນ຺ຕິ. ໂຍ ຫິ ກິກ຺ຂຸ ຈງກມໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຈງກມນໂກຜິຍໍ ຖິໂຕ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫາຕິ "ປາຈີນຈງກມນໂກຜິຍໍ ປວຕ຺ຕາ ຣູປາຣູປທ຺ມ຺ ມາ ປຈ຺ຈິມຈງກມນໂກຜິ ອປ຺ປ຺ຕ຺ວາ ເອຕ຺ເຖວ ນິຣຸທ຺ຣາ, ປຈ຺ຈິມຈງກມນໂກຜິຍໍ ປວຕ຺ຕາປິ ປາຈີນຈງກມນໂກຜິ ອປ຺ປ຺ຕ຺ວາ ເອຕ຺ເຖວ ນິຣຸທ຺ຣາ, ຈງກມນເວມຊ຺ເຊ ປວຕ຺ຕາ ອຸໂກ ໂກຜິໂຍ ອປ຺ປ຺ຕ຺ວາ ເອຕ຺ເຖວ ນິຣຸທ຺ຣາ, ຈງກມເນ ປວຕ຺ຕາ ຣູປາຣູປທ຺ມ຺ ມາ ຖານໍ ອປ຺ປ຺ຕ຺ວາ ເອຕ຺ເຖວ ນິຣຸທ຺ຣາ, ຖາເນ ປວຕ຺ຕາ ນິສຊ຺ຊໍ, ນິສຊ຺ຊາຍ ປວຕ຺ຕາ ສຍນໍ ອປ຺ປ຺ຕ຺ວາ ເອຕ຺ເຖວ ນິຣຸທ຺ຣາ"ຕິ ເອວໍ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕເຍວ ກວງຄໍ ໂອຕາເຣຕິ, ອຸຜຸຖຫນ຺ໂຕ ກມ຺ມຜຸຖານໍ ຄເຫຕ຺ວາວ ອຸຜຸຖຫ ຕິ. ອຍໍ ກິກ຺ຂຸ ຄຕາທີສຸ ສມ຺ປ຺ຊານກາຣີ ນາມ ໂຫຕີ.

ເອວໍ ປນ ສຸຕ຺ເຕ ກມ຺ມຜຸຖານໍ ອວິກູຕໍ ໂຫຕິ, ກມ຺ມຜຸຖານໍ ອວິກູຕໍ ນ ກາຕພ຺ພໍ, ຕສ຺ມາ ໂຍ ກິກ຺ຂຸ ຍາວ ສກ຺ໂກຕິ, ຕາວ ຈງກ ມິຕ຺ວາ ຖຕ຺ວາ ນິສີທິຕ຺ວາ ສຍມາໂນ ເອວໍ ປຣິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ສຍຕິ "ກາໂຍ ອເຈຕໂນ, ມລຸໂຈ ອເຈຕໂນ, ກາໂຍ ນ ຊານາຕິ 'ອຫໍ ມລຸເຈ ສຍິໂຕ'ຕິ, ມລຸໂຈປິ ນ ຊານາຕິ 'ມຍິ ກາໂຍ ສຍິໂຕ'ຕິ. ອເຈຕໂນ ກາໂຍ ອເຈຕເນ ມລຸເຈ ສຍິໂຕ"ຕິ. ເອວໍ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕເຍວ ຈິຕ຺ຕໍ ກວງຄໍ ໂອຕາເຣຕິ, ປພຸຊ຺ຊນ຺ໂຕ ກມ຺ມຜຸຖານໍ ຄເຫຕ຺ວາວ ປພຸຊ຺ຊຕິ, ອຍໍ ສຸຕ຺ເຕ ສມ຺ປ຺ຊານກາຣີ ນາມ ໂຫຕີ.

"ກາຍາທິກິຣິຍານິປ຺ຜຕ຺ຕເນນ ຕມ຺ມຍຕ຺ຕາ, ອາວຊ຺ຊນກິຣິຍາສມຸຜຸຖິຕຕ຺ຕາ ຈ ຊວນໍ, ສພ຺ພມ຺ປິ ວາ ຉທ຺ວາຣປ຺ປວຕ຺ຕໍ ກິຣິ ຍາມຍປວຕ຺ຕໍ ນາມ, ຕສ຺ມິ ສຕິ ຊາຄຣິຕໍ ນາມ ໂຫຕີ"ຕິ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ກິກ຺ຂຸ ຊາຄຣິເຕ ສມ຺ປ຺ຊານກາຣີ ນາມ. ອປິຈ ຣຕ຺ ຕິນ຺ທິວໍ ໒ ໂກຜຸຖາເສ ກຕ຺ວາ ປລຸຈ ໂກຜຸຖາເສ ຊຄ຺ຄນ຺ໂຕປິ ຊາຄຣິເຕ ສມ຺ປ຺ຊານກາຣີ ນາມ ໂຫຕີ.

ວິມຸຕ຺ຕາຍຕນສີເສນ ທມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕປິ, ພາຕ຺ຕິໍສ ຕິຣຈ຺ຉານກຖາ ປຫາຍ ທສກຖາວຕ຺ຖຸນິສ຺ສິຕໍ ສປ຺ປາຍກຖໍ ກເຖນ຺ໂຕປິ ກາສິເຕ ສມ຺ປ຺ຊານກາຣີ ນາມ.

ອຜຸຖຕິໍສາຍ ອາຣມ຺ມເຕສຸ ຈິຕ຺ຕຣຸຈິຍໍ ມນສິກາຣໍ ປວຕ຺ເຕນ຺ໂຕປິ ທຸຕິຍຊ຺ຊານໍ ສມາປນ຺ໂນປິ ຕຸຕ຺ຫີກາເວ ສມ຺ປ຺ຊານກາຣີ ນາມ. ທຸຕິຍລຸຫິ ຊານໍ ວຈີສງຂາຣວິຣຫໂຕ ວິເສສໂຕ ຕຸຕ຺ຫີກາໂວ ນາມາຕິ. ອຍມ຺ປິ ນໂຍ ປຸຣິມນຍໂຕ ວິເສສນຍຕ຺ຕາ ອິຮາປິ ອາຫຣິຕ຺ວາ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ. ຕຖາ ເຫສ ອກິທ຺ມ຺ມຜຸຖກຖາທີສຸ (ວິກ. ອຜຸຖ. ໕໒໓) "ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອປໂຣປິ ນໂຍ"ຕິ ອາຣກິຕ຺ວາ ຍຖາວຸຕ຺ຕນໂຍ ວິກາວິໂຕຕິ. "ເອວໍ ໂຂ ມຫາຣາຊາ"ຕິອາທີ ຍຖານິທ຺ທິຜຸຖສ຺ສ ອຕຸຖສ຺ສ ນິຄມນໍ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ນິທ຺ເທສານຸຣູປໍ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ເອວ"ນ຺ຕິອາທິມາຫ. ສຕິສມ຺ປ຺ຍຸຕ຺ຕສ຺ສ ສມ຺ປ຺ຊລຸລສ຺ສາຕິ ຫິ ນິທ຺ເທສານຸຣູປໍ ອຕ຺ຖວຈ ນໍ. ຕຕ຺ຖ ວິນິຈ຺ຉໂຍ ວຸຕ຺ໂຕເຍວ. ເອວນ຺ຕິ ອິມິນາ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາເຣນ ອກິກ຺ກນ຺ຕປຟິກ຺ກນ຺ຕາທີສຸ ສຕ຺ຕສຸ ຖາເນສຸ ປຈ຺ເຈກໍ ຈຕ຺ພ຺ພິເຣນ ປກາເຣນາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ສນ຺ໂຕສກຖາວຓ຺ຓນາ

໔໑໕໗ ອຓ຺ຖຫສ຺ສເນນ ປ໌ຫສ຺ສປິ ວິຎ຺ຎາຍມານຕ຺ຕາ ປ໌ຫມນເປ໌ກ຺ຂິຕ຺ວາ ສນ຺ໂຕສສ຺ສ ອຕ຺ຕນີ ອຕ຺ຖິຕາຍ ກິກ຺ຂຸ ສມ຺ຕຸຍ຺ໂຖຕິ ປ໌ວຸຈ຺ຈຕິຕີ ອຕ຺ຖມຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕຸ໌ "ອິຕຣີຕຣປ໌ຈ຺ຈຍສນ຺ໂຕເສນ ສມນ຺ນາຄໂຕ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໗ ສນ຺ຕຸສ຺ສຕິ ນ ລຸທ຺ໂສ ກວຕີຕິ ທີ ປ໌ຫນີພ຺ພຈນໍ໗ ອປີຈ ປ໌ຫນີພ຺ພຈນວເສນ ອຕ຺ເຖ ວຸຕ຺ເຕ ຍສ຺ສ ສນ຺ໂຕສສ຺ສ ອຕ຺ຕນີ ອຕ຺ຖິກາວໂຕ ສມ຺ຕຸຍ຺ໂຖ ນາມ, ໂສ ອປ໌າກ ໂຍຕີ ຕໍ ປ໌າກຍກຣຓ຺ຖໍ "ອິຕຣີຕຣປ໌ຈ຺ຈຍສນ຺ໂຕເສນ ສມນ຺ນາຄໂຕ"ຕິ ອຕ຺ຖມຕ຺ຕມາຫ, ຈີວຣາທີເກ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ກປ຺ປິຍປ໌ຈ຺ຈເຍ ສນ຺ໂຕເສນ ສມງ຺ຄີກູໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ໗ ອິຕຣ-ສທ຺ໂທ ທີ ອນິຍມວຈໂນ ທ຺ວິກ຺ຂຕ຺ຕຸ໌ ວຸຈ຺ຈມາໂນ ຍໍ ກິຎ຺ຈິ-ສທ຺ເທນ ສມານຕ຺ໂຖ ໂຫຕີ໗ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ກປ຺ປິຍປ໌ຈ຺ຈເຍ"ຕີ໗ ອຖ ວາ ອິຕຣໍ ວຸຈ຺ຈຕີ ຫີນໍ ປ໌ຓີຕໂຕ ອຎ຺ຎຕ຺ຕາ, ຕຖາ ປ໌ຓີຕມ຺ປີ ຫີນໂຕ ອຎ຺ຎຕ຺ຕາ໗ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎາເປ໌ກ຺ຂາສິທ຺ຘາ ທີ ອິຕຣຕາ, ຕສ຺ມາ ຫີເນນ ວາ ປ໌ຓີເຕນ ວາ ຈີວຣາທິກປ຺ປິຍປ໌ຈ຺ຈເຍນ ສນ຺ໂຕເສນ ສມງ຺ຄີກູໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ ທຍ຺ຖພ຺ໂພ໗ ສນ຺ຕຸສ຺ສຕິ ເຕນ, ສນ຺ຕຸສ຺ສນມຕ຺ຕນ຺ຕິ ວາ ສນ຺ໂຕໂສ, ຕຖາ ປ໌ວຕ຺ໂຕ ອໂລໂກ, ອໂລກປ໌ຮານາ ວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຂນ຺ຘາ໗ ລກນໍ ລາໂກ, ອຕ຺ຕໂນ ລາກສ຺ສ ອນຸຣູປ໌ ສນ຺ໂຕໂສ ຍຖາລາກສນ຺ໂຕໂສ໗ ພລນ຺ຕິ ກາຍພລໍ, ອຕ຺ຕໂນ ພລສ຺ສ ອນຸຣູປ໌ ສນ຺ໂຕໂສ ຍຖາພລສນ຺ໂຕໂສ໗ສາຣຸປ຺ປ໌ນ຺ຕິ ສປ຺ປ໌າຍໍ ປ໌ຕິຣູປ໌ ກິກ຺ຂຸໂນ ອນຸຈ຺ຉວິກຕາ, ອຕ຺ຕໂນ ສາຣຸປ຺ປ໌ສ຺ສ ອນຸຣູປ໌ ສນ຺ໂຕໂສ ຍຖາສາຣຸປ຺ປ໌ສນ຺ໂຕໂສ໗

ອປໂຣ ນໂຍ – ລພ຺ກເຕຕິ ລາໂກ, ໂຍ ໂຍ ລາໂກ ຍຖາລາກໍ, ອິຕຣີຕຣປ໌ຈ຺ຈໂຍ, ຍຖາລາເກນ ສນ຺ໂຕໂສ ຍຖາລາກສນ຺ໂຕໂສ໗ ພລສ຺ສ ອນຸຣູປ໌ ປ໌ວຕ຺ຕຕີຕິ ຍຖາພລໍ, ອຕ຺ຕໂນ ພລານຸຈ຺ຉວິກປ໌ຈ຺ຈໂຍ, ຍຖາ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ສສາຘນໍ ອນຸຣູປ໌ກິຣິຍໍ ວທຕິ, ຍຖາ ຕໍ "ອຘິຈິຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອຘິ-ສທ຺ໂທ ສສາຘນໍ ອຘິກຣຓກິຣິຍນ຺ຕີ໗ ຍຖາພເລນ ສນ຺ໂຕໂສ ຍຖາພລສນ຺ໂຕໂສ໗ ສາຣຸປ຺ປ໌ຕິ ປ໌ຕິຣູປ໌ ກວຕິ, ໂສກນໍ ວາ ອາໂຣເປ໌ຕີຕິ ສາຣຸປ຺ປ໌ໍ, ຍໍ ຍໍ ສາຣຸປ຺ປ໌ໍ ຍຖາສາຣຸປ຺ປ໌ໍ, ກິກ຺ຂຸໂນ ສປ຺ປ໌າຍປ໌ຈ຺ຈໂຍ, ຍຖາສາຣຸປ຺ເປ໌ນ ສນ຺ໂຕໂສ ຍຖາສາຣຸປ຺ປ໌ສນ຺ໂຕໂສ໗ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ປ໌ເກທມນຸຄຕາ ວຓ຺ຓນາ ປ໌ເກທວຓ຺ຓນາ໗

ອິຘາຕິ ສາສເນ໗ ອຎ຺ຎໍ ນ ປ໌ຕ຺ເຖຕີຕິ ອປ຺ປ໌ຕ຺ຕປ໌ຕ຺ຖນກາວມາຫ, ລກນ຺ໂຕປີ ນ ຄຕ຺ຫາຕີຕິ ປ໌ຕ຺ຕປ໌ຕ຺ຖນາກາວໍ໗ ປ໌ຖເມນ ອປ຺ປ໌ຕ຺ຕປ໌ຕ຺ຖນາກາເວເຍວ ວຸຕ຺ເຕ ຍຖາລທ຺ຘໂຕ ອຎ຺ຎສ຺ສ ອປ໌ຕ຺ຖນາ ນາມ ອປ຺ປິຈ຺ຉຕາຍປີ ສິຍາ ປ໌ວຕ຺ຕິອາກາໂຣຕິ ອປ຺ປິຈ຺ຉຕາປ໌ສງ຺ຄກາວໂຕ ຕໂຕປີ ນິວຕ຺ຕເນວ ສນ຺ໂຕສສ຺ສ ສຣູປ໌ ທສ຺ເສຕຸ໌ ທຸຕິເຍນ ປ໌ຕ຺ຕປ໌ຕ຺ຖນາກາໂວ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ໗ ເອວມ຺ປ໌ຣິປີ໗ ປ໌ກຕິທຸພ຺ພໂລຕິ ອາພາຘາທິວິຣເຫປີ ສກາວທຸພ຺ພໂລ໗ ສມາໂນ ສິລາທິກາໂຄ ຍສ຺ສາຕິ ສກາໂຄ, ສຫ ວາ ສິລາທີຫີ ຄຸຓກາເຄຫີ ວຕ຺ຕຕີຕິ ສກາໂຄ, ລຊ຺ຊີເປ໌ສໂລ ກິກ຺ຂຸ, ເຕນ໗ ຕໍ ປ໌ຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາຕິ ປ໌ກຕິທຸພ຺ພລາທີນໍ ຄຣຸຈີວຣໍ ນ ຜາສຸກາວາວຫໍ, ສຣີຣເຂທາວຫຎ຺ຈ ໂຫຕີຕິ ປໂຍຊນວເສນ ປ໌ຣິວຕ຺ຕນໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ອຕ຺ຣິຈ຺ຉຕາທິວເສນ໗ ອຕ຺ຣິຈ຺ຉຕາທິປ຺ປ໌ກາເຣນ ທີ ປ໌ຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ລຫຸກຈີວຣປ໌ຣິໂກໂຄ ສນ຺ໂຕສວິໂຣຘີ ໂຫຕິ, ຕສ຺ສ ປ໌ນ ຕທກາວໂຕ ຍຖາວຸຕ຺ຕປ຺ປໂຍຊນວເສນ ປ໌ຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ລຫຸກຈີວຣປ໌ຣິໂກໂຄປີ ນ ສນ຺ໂຕສວິໂຣຘີຕິ ອາຫ "ລຫຸເກນ ຍາເປ໌ນ຺ໂຕປີ ສນ຺ຕຸຍ຺ໂຖວ ໂຫຕີ"ຕີ໗ ປໂຍຊນວເສນ ປ໌ຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ລຫຸກຈີວຣປ໌ຣິໂກໂຄປີ ນ ຕາວ ສນ຺ໂຕສວິໂຣຘີ, ປ໌ເຄວ ຕຖາ ອປ໌ຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປ໌ຣິໂກເຄຕິ ສມ຺ກາວິຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ທສ຺ສນຕ຺ຖຎ຺ເຫຕ຺ຖ ອປິ-ສທ຺ທຄ຺ຄຫຓໍ໗ ຈີວຣນິທ຺ເທເສປີ "ປ໌ຕ຺ຕຈີວຣາທີນໍ ອຎ຺ຎຕຣ"ນ຺ຕິ ວຈນໍ ຍຖາຣຸຕໍ ຄຫີ ຕາວເສສປ໌ຈ຺ຈຍສນ຺ໂຕສສ຺ສ ຈີວຣສນ຺ໂຕເສ ສມໂວໂຣຘາທສ຺ສນຕ຺ຖໍ໗ "ເຖໂຣ ອຍມາຍສ຺ມາ ມລຸລໂກ"ຕິອາທີສຸ ເຖໂຣວຫາຣສ຺ສ ປ໌ຎ຺ຎຕ຺ຕິມຕ຺ເຕປີ ປ໌ວຕ຺ຕິໂຕ ທສວສ຺ສໂຕ ປ໌ກຸຕິ ຈີຣວສ຺ສປ໌ພ຺ພຊິເຕສ຺ເວວ ອິຘ ປ໌ວຕ຺ຕິຎາປ໌ນຕ຺ຖໍ "ເຖຣານໍ ຈີຣປ໌ພ຺ພຊິຕານ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຖຣານນ຺ຕິ ວາ ສງ຺ຄຕ຺ເຖຣໍ ວທຕີ໗ ຈີຣປ໌ພ຺ພຊິຕານນ຺ຕິ ປ໌ນ ຕທວເສເສ ວຸທ຺ຒກິກ຺ຂູ໗ ສງ຺ກາຣກູຍາທີໂຕຕິ ກຈວຣຣາສິອາທີໂຕ໗ ອນນ຺ຕການີຕິ ນນ຺ຕການີ ປີໂລຕິການີ໗ "ອ-ກາໂຣ ເຈຕ຺ຖ ນິປ໌າຕມຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ (ວິ໗ ວ໗ ອຍ຺ຖ໗ ໑໑໖໔) ວິມານຍ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ໗ ຕຖາ ຈາຫຸ "ນນ຺ຕກໍ ກປ຺ປ໌ໂຍ ຊິຕ຺ຓາວສນໍ ຕຸ ປ໌ຍຈ຺ຈຣ"ນ຺ຕິ ນຕ຺ຖິ ທສາສງ຺ຂາໂຕ ອນ຺ໂຕ ໂກຍິ ເຍສນ຺ຕິ ທີ ນນ຺ຕການີ, ນ-ສທ຺ທສ຺ສ ຕຸ ອນາເທເສ ອນນ຺ຕການີຕິປີ ຍຸຊ຺ຊຕີ໗ ສງ຺ເກຕ຺ໂກວິທານໍ ປ໌ນ ອາຈຣິຍານໍ ຕຖາ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ວິມໍສິຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍ໗ "ສນນ຺ຕການີ"ຕິປີ ປ໌າໂຖ, ນນ຺ຕເກນ ສຫ ສໍສິພ຺ພິຕານີ ປໍສຸກູລານີ ຈີວຣານີຕິ ອຕ຺ໂຖ໗ ສງ຺ຆາຍິນ຺ຕິ ຕິຕ຺ຓໍ ຈີວຣານໍ ອຎ຺ຎຕຣໍ ຈີວຣໍ໗ ຕີຕິປີ ທີ ຈີວຣານິ ສງ຺ຆຍິຕຕ຺ຕາ "ສງ຺ຆາຍິ"ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີ໗ ມຫຄ຺ຆໍ ຈີວຣໍ, ພຫູນິ ວາ ຈີວຣານິ ລກິຕ຺ວາ ຕານິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຕທຎ຺ຎສ຺ສ ຄຫຓມ຺ປີ ມຫິຈ຺ຉຕາທີນເຍ ອຍ຺ຖຕ຺ວາ ຍຖາສາຣຸປ຺ປ໌ນເຍ ເອວ ຖິຕຕ຺ຕາ ນ ສນ຺ໂຕສວິໂຣຘີຕິ ອາຫ "ເຕສໍ…ເປ໌… ຘາເຣນ຺ໂຕປີ ສນ຺ຕຸຍ຺ໂຖວ ໂຫຕີ"ຕີ໗ ຍຖາສາຣຸປ຺ປ໌ນເຍນ ຍຖາລທ຺ຘໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຕທຎ຺ຎຄຫຓມ຺ປີ ນ ຕາວ ສນ຺ໂຕສວິໂຣຘີ, ປ໌ເຄວ ອນຎ຺ຎຄຫເຓນ ຍຖາລທ຺ຘສ຺ເສວ ຍຖາສາຣຸປ຺ປ໌ ປ໌ຣິໂກເຄຕິ ສມ຺ກາວິຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ທສ຺ສນຕ຺ຖຎ຺ເຫຕ຺ຖ ອປິ-ສທ຺ທຄ຺ຄຫຓໍ, ເອວໍ ເສສປ໌ຈ຺ຈເຍສຸປີ ຍຖາພລຍຖາສາຣຸປ຺ປ໌ນິທ຺ເທເສສຸ ອປິ-ສທ຺ທຄ຺ຄຫເຓ ອຘິປ຺ປ໌າໂຍ ເວທິຕພ຺ໂພ໗

ປກຕິວິຣຸທ຺ຘນ຺ຕິ ສພາເວນ ອສປ຺ປາຍໍຯ ສມຓຘມ຺ມກຣຓສີເລນ ສປ຺ປາຍປຈ຺ຈຍປຣິເຍສນໍ, ປຣິຠຸຎ຺ຊນຎ຺ຈ ວິເສສໂຕ ຍຸຕ຺ຕຕຣນ຺ຕິ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣໍ ວິຎ຺ຎາເປຕຸໍ “ຍາເປນ຺ໂຕປີ”ຕິ ອວຕ຺ວາ “ສມຓຘມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕປີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ມິສ຺ສກາຫາຣນ຺ຕິ ຕຓ຺ຑຸລມຸຄ຺ຄາທີຫິ ນານາວິຘປຸພ຺ພຓ຺ຓາປຣຓ຺ເຓຫິ ມິສ຺ເສຕ຺ວາ ກຕໍ ອາຫາຣໍຯ

ອຎ຺ຎມ຺ປີ ເສນາສເນ ຍຖາສາຣຸປ຺ປສນ຺ໂຕສໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ອາຫ “ໂຍ ຫິ”ຕິອາທິຯ ປຖເມ ຫິ ນເຍ ຍຖາລທ຺ຘສ຺ສ ວິສ຺ສຊ຺ຊເນນ, ທຸຕິເຍ ປນ ຍຖາປຕ຺ຕສ຺ສ ອສມ຺ປຏິຈ຺ຉເນນ ຍຖາສາຣຸປ຺ປສນ຺ໂຕໂສ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ອຍເມເຕສໍ ວິເສໂສຯ ຫິ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ປກ຺ຂນ຺ຕຣໂຊຕໂກຯ ມຊ຺ຌິມາຄມຏ຺ຐກຖາຍໍ ປນ ປິ-ສທ຺ໂທ ທິສ຺ສຕິຯ “ອຸຕ຺ຕມເສນາສນໍ ນາມ ປມາທຏ຺ຐານ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຕພ຺ຠາວເນວ ທສ຺ເສຕຸໍ “ຕຕ຺ຖ ນິສິນ຺ນສ຺ສາ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ນິທ຺ທາຠິຠູຕສ຺ສາຕິ ຖີນມິທ຺ໂທກ຺ກມເນນ ຈິຕ຺ຕເຈຕສິກ ເຄລຎ຺ຎຠາວໂຕ ຠວງ຺ຄສນ຺ຕຕິສງ຺ຂາຕາຍ ນິທ຺ທາຍ ອຠິຠູຕສ຺ສ, ນິທ຺ທາຍນ຺ຕສ຺ສາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປຏິພຸຊ຺ຌໂຕຕິ ຕຖາຣູເປນ ອາຣມ຺ມຓນ຺ຕເຣນ ປຏິພຸຊ຺ຌນ຺ຕສ຺ສ ປຏິພຸຊ຺ຌນເຫຕຸ ກາມວິຕກ຺ກາ ປາຕຸຠວນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີຯ “ປຏິພຸຊ຺ຌນ຺ໂຕ”ຕິປີ ຫິ ກຕ຺ຖຈິ ປາໂຐ ທິສ຺ສຕິຯ ອຍມ຺ປີຕິ ປຖມນຍໍ ອຸປາທາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ເຕສໍ ອາກເຕນາຕິ ເຕຫິ ເຖຣາທີຫິ ອາກເຕນ, ເຕສໍ ວາ ເຍນ ເກນຈິ ສນ຺ຕເກນາຕິ ອຊ຺ຌາຫຣິຕ຺ວາ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ມຸຕ຺ຕຫຣີຕກນ຺ຕິ ໂຄມຸຕ຺ຕປຣິຠາວິຕໍ, ປູຕິຠາເວນ ວາ ໂມຈິຕໍ ຉຑ຺ຑິຕໍ ຫຣີຕກໍ, ອິທານິ ປນ ໂປຕ຺ຖເກສຸ “ໂຄມຸຕ຺ຕຫຣີຕກ”ນ຺ຕິ ປາໂຐ, ໂສ ນ ໂປຣາຓປາໂຐ ຕພ຺ພຓ຺ຓນາຍ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໔໑໔) ວິຣຸທ຺ຘຕ຺ຕາຯ ຈຕຸມຘຸຣນ຺ຕິ ມຊ຺ຌິມາຄມວເຣ ມຫາຘມ຺ມສມາທານສຸຕ຺ເຕ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໔໘໔ ອາທໂຍ) ວຸຕ຺ຕໍ ທຘິມຘຸສປ຺ປິຜາຓິຕສງ຺ຂາຕໍ ຈຕຸມຘຸຣໍ, ເອກສ຺ມິຎ຺ຈ ຠາຊເນ ຈຕຸມຘຸຣໍ ຐເປຕ຺ວາ ເຕສຸ ຍທິຈ຺ຉສິ, ຕໍ ຄຓ຺ຫາຫິ ຠນ຺ເຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ “ສຈສ຺ສາ”ຕິອາທິນາ ຕທຸຠຍສ຺ສ ໂຣຄວູປສມນຠາວໍ ທສ຺ເສຕິຯ ພຸທ຺ຘາທີຫິ ວຓ຺ຓິຕນ຺ຕິ “ປູຕິມຸຕ຺ຕເຠສຊ຺ຊໍ ນິສ຺ສາຍ ປພ຺ພຊ຺ຊາ”ຕິອາທິນາ (ມຫາວຯ ໗໓, ໑໒໘) ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘາທີຫິ ປສຕ຺ຖໍຯ ອປ຺ປິຈ຺ຉຕາວິສິຏ຺ຐາຍ ສນ຺ຕຸຏ຺ຐິຍາ ນິໂຍຊນໂຕ ປຣເມນ ອຸກ຺ກໍສຄເຕນ ສນ຺ໂຕເສນ ສນ຺ຕຸສ຺ສຕີຕິ ປຣມສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐຯ

ກາມຎ຺ຈ ສນ຺ໂຕສປ຺ປເຠທາ ຍຖາວຸຕ຺ຕໂຕປີ ອຘິກຕຣາ ຈີວເຣ ວີສຕິ ສນ຺ໂຕສາ, ປິຓ຺ຑປາເຕ ປນ຺ນຣສ, ເສນາສເນ ຈ ປນ຺ນຣສ, ຄິລານປຈ຺ຈເຍ ວີສຕີຕິ, ອິຘ ປນ ສງ຺ເຂເປນ ທ຺ວາທສວິໂຘເຍວ ສນ຺ໂຕໂສ ວຸຕ຺ໂຕຯ ຕທຘິກຕຣປ຺ປເຠໂທ ປນ ຈຕຸຣງ຺ຄຸຕ຺ຕເຣ ມຫາອຣິຍວໍສສຸຕ຺ຕຏ຺ຐກຖາຍ (ອຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໒ຯ໔ຯ໒໘) ຄເຫຕພ຺ໂພຯ ເຕນາຫ “ອິມິນາ ປນາ”ຕິອາທິຯ ເອວໍ “ອິຘ ມຫາຣາຊ ຠິກ຺ຂຸ ສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐ ໂຫຕີ”ຕິ ເອຕ຺ຖ ປຸຄ຺ຄລາຘິຏ຺ຐານນິທ຺ທິຏ຺ເຐນ ສນ຺ຕຸຏ຺ຐປເທເນວ ສນ຺ໂຕສປ຺ປເຠທໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ “ກາຍປຣິຫາຣິເກນ ຈີວເຣນ ກຸຈ຺ຉິປຣິຫາຣິເກນ ປິຓ຺ຑປາເຕນາ”ຕິອາທິ ເທສນານຸຣູປໍ ເຕນ ສນ຺ໂຕເສນ ສນ຺ຕຸຏ຺ຐສ຺ສ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ປຈ຺ຈຍປ຺ປເຠທໍ, ຕສ຺ສ ຈ ກາຍກຸຈ຺ຉິປຣິຫາຣິຍຠາວໍ ວິຠາເວນ຺ໂຕ ເອວມາຫາຕິ ອຍເມຕ຺ຖ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ກາມຎ຺ຈສ຺ສ ຈີວຣປິຓ຺ຑປາເຕເຫວ ຍຖາກ຺ກມໍ ກາຍກຸຈ຺ຉິປຣິຫາຣິເຍຫິ ສນ຺ຕຸຏ຺ຐຕາ ປາຬິຍໍ ວຸຕ຺ຕາ, ຕຖາປິ ເສສປຣິກ຺ຂາຣຈຕຸກ຺ເກນ ຈ ວິນາ ວິຈຣຓມຍຸຕ຺ຕໍ, ສພ຺ພຕ຺ຖ ຈ ກາຍກຸຈ຺ຉິປຣິຫາຣິຍຕາ ລທ຺ຘພ຺ພາຕິ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ອຍໍ ວິນິຈ຺ຉໂຍ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ທນ຺ຕກຏ຺ຐຈ຺ເຉທນວາສີຕິ ລກ຺ຂຓມຕ຺ຕໍ ຕທຎ຺ຎກິຈ຺ຈສ຺ສາປີ ຕາຍ ສາເຘຕພ຺ພຕ຺ຕາ, ເຕນ ວກ຺ຂຕິ “ມຎ຺ຈປີຐານໍ ອງ຺ຄປາທຈີວຣກຸຏິທຓ຺ຑກສຊ຺ຊນກາເລ ຈາ”ຕິອາທິຯ ວຸຕ຺ຕມ຺ປີ ເຈຕໍ ໂປຣາຓຏ຺ຐກຖາສຸ “ນ ເຫຕໍ ກຕ຺ຖຈິປີ ປາຬິຍມາຄຕ”ນ຺ຕິຯ

ພນ຺ຘນນ຺ຕິ ກາຍພນ຺ຘນໍຯ ປຣິສ຺ສາວເນນ ປຣິສ຺ສາວນຎ຺ຈ, ເຕນ ສຫາຕິ ວາ ອຕ຺ໂຖຯ ຍຸຕ຺ໂຕ ກມ຺ມຏ຺ຐານຠາວນາສງ຺ຂາໂຕ ໂຍໂຄ ຍສ຺ສ, ຕສ຺ມີ ວາ ໂຍໂຄ ຍຸຕ຺ໂຕຕິ ຍຸຕ຺ຕໂຍໂຄ, ຕສ຺ສຯ

ກາຍໍ ປຣິຫຣນ຺ຕີຕິ ໂປເສນ຺ຕີຕິ, ກາຍສ຺ສ ວາ ປຣິຫາໂຣ ໂປສນມຕ຺ຕໍ ປໂຍຊນເມເຕສນ຺ຕິ ກາຍປຣິຫາຣິຍາ ກ-ກາຣສ຺ສ ຍ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາຯ ໂປສນຎ຺ເຈຕ຺ຖ ວຑ຺ຒນໍ, ຠຣຓໍ ວາ, ຕຖາ ກຸຈ຺ຉິປຣິຫາຣິຍາປີ ເວທິຕພ຺ພາຯ ພຫິທ຺ຘາ ກາຍສ຺ສ ອຸປການຠາເວນ ກາຍປຣິຫາຣິຍຕາ, ອຊ຺ໂຌຫຣຓວເສນ ສຣີຣຏ຺ຐິຕິຍາ ອຸປການຠາເວນ ກຸຈ຺ຉິປຣິຫາຣິຍຕາຕິ ອຍເມເຕສໍ ວິເສໂສຯ ເຕນາຫ “ຕິຈີວຣໍ ຕາວາ”ຕິອາທິຯ “ປຣິຫຣຕີ”ຕິ ເອຕສ຺ສ ໂປເສຕີຕິ ອຕ຺ຖວຈນໍຯ ອິຕີຕິ ນິທສ຺ສເນ ນິປາໂຕ, ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ກາຍປຣິຫາຣິຍໍ ໂຫຕີຕິ ກາຣຓໂຊຕເນ ວາ, ຕສ຺ມາ ໂປສໂກ ກາຍປຣິຫາຣິຍໍ ໂຫຕີຕິຯ ເອວມຸປຣິປີຯ ຈີວຣກຓ຺ເຓນາຕິ ຈີວຣປຣິຍນ຺ເຕນຯ

ກຸຜິປ຺ຣິກຕ຺ໜກຣຕາກາເລຕິ ກຸຜິຍາ ສມ຺ປ຺ຕໂຕ ວິລິມ຺ປ຺ເນນ ສມ຺ມຍ຺ຄກຣຕາກາເລ຿

ອຽຄໍ ນາມ ມລ຺ຈປີຄານໍ ປາຫູປ຺ຣິ ຄປີໂຕ ປ຺ສານສມ຺ກາຣວິເສໂສ຿ ຍຕ຺ຖ ປ຺ທຣສລ຺ຈິນນປີຍ຺ຄິອປ຺ສ຺ສຍນາທີນີ ກໂຣນ຺ຕິ, ໂຍ "ອຜນີ"ຕິປີ ວຸຈ຺ຈຕິ຿

ມສຸທ຺ທຸມປ຺ປ຺ຜໍ ມສຸກໍ ນາມ, ມກ຺ຂິກາມສູທີ ກຕປູວໍ ວາ຿ ປ຺ຣິກ຺ຂາຣມຕ຺ຕາ ປ຺ຣິກ຺ຂາຣປ຺ມາຄໍ຿ ເສຍ຺ຍໍ ປ຺ວິສນ຺ຕສ຺ສາຕິ ປ຺ຈ຺ຈຕ຺ຖຣຕາກຸລ຺ຈິການໍ ຕາທິເສ ກາເລ ປ຺ຣິກ຺ຕ຺ຕກາວໍ ສນ຺ສາຍ ວຸຕ຺ຕໍ຿ ເຕນາຫ "ຕຕ຺ຣຍ຺ຄກໍ ປ຺ຈ຺ຈຕ຺ຖຣຕ"ນ຺ຕິ຿ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກກາເວນ ປ຺ຈ຺ຈຕ຺ຖຣຕາສິຍ຺ຄາເນນ ອສິຍ຺ຄຫິຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ເສນາສເນ ຕິຍ຺ຄນກລ຺ຫີ "ຕຕ຺ຣຍ຺ຄກ"ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ຿ ວິກປ຺ປນວຈນໂຕ ປນ ເຕສມລ຺ລຕຣສ຺ສ ນວມຕາ, ຍຖາວຸຕ຺ຕປ຺ຜິປາຜິຍາ ເຈຕ຺ຖ ນວມກາໂວ, ນ ຕຸ ເຕສໍ ຕຖາປ຺ຕິນິຍຕກາ ເວນ຿ ກສ຺ມາຕິ ເຈ? ຕຖາເຍວ ເຕສມສາຣຕາໂຕ຿ ເອສ ນໂຍ ທສມາທີສ຺ປີ຿ ເຕລໍ ປ຺ຜິສາເມຕ຺ວາ ໜຣິຕາ ເວລຸອຸນາລຸອິອາທີກາ ເຕລນາລຸອິ຿ ນນຸ ສນ຺ຕຸຍ຺ຄປ຺ຸຄ຺ຄລທສ຺ສເນ ສນ຺ຕຸຍ຺ໂຖວ ອຍ຺ຄປ຺ຣິກ຺ຂາຣິໂກ ທສ຺ເສຕພ຺ໂພຕິ ອນຸໂຍເຄ ຍຖາຣທໍ ເຕສມ຺ປີ ສນ຺ຕຸຍ຺ຄກາວໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ເອເຕສຸ ຈາ"ຕິອາທີມາຫ຿ ມໜນ຺ໂຕ ປ຺ຣິກ຺ຂາຣສຽຂາໂຕ ກາໂຣ ເອເຕສນ຺ຕິ ມຫາກາຣາ, ອຍໍ ອສຸ ນາ ປາໂຄ, ອາຈຣິຍສມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ ປນ "ມຫາຄຊາ"ຕິ ປາຄສ຺ສ ທິຍ຺ຄຕ຺ຕາ "ທຸປ຺ໂປ຺ສກາເວນ ມຫາຄຊາ ວິຍາຕິ ມຫາຄ ຊາ"ຕິ (ທີ຿ ນີ຿ ຜີ຿ ໑຿໘໑໘) ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ເຕ ເອຕ຺ຕເກຫີ ປ຺ຣິກ຺ຂາເຣຫີ "ມຫິຈ຺ຊາ, ອສນ຺ຕຸຍ຺ຄາ, ທຸພ຺ກຣາ, ພາຫຸລ຺ລວຸຕ຺ຕິ ໂນ"ຕິ ຈ ວຕ຺ຕພ຺ພາຕິ ອສິປ຺ປາໂຍ຿ ຍທີ ອິຕເຣປີ ສນ຺ຕຸຍ຺ຄາ ອປ຺ປີຈ຺ຊຕາທີສກາວາ, ກິເມເຕສມ຺ປີ ວເສນ ອຍໍ ເທສນາ ອິຈ຺ຊິ ຕາຕິ ໂຈທນໍ ໂສເຜຕຸໍ "ກຄວາ ປນາ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ຿ ອຍ຺ຄປ຺ຣິກ຺ຂາຣິກສ຺ສ ວເສນ ອິມິສ຺ສາ ເທສນາຍ ອິຈ຺ຊິຕກາໂວ ກຖໍ ວິລ຺ລາຍຕິຕິ ອນຸໂຍຄມ຺ປີ ອປເນຕິ "ໂສ ທີ"ຕິອາທີນາ, ຕສ຺ເສວ ຕຖາ ປ຺ກ຺ການ຺ຕກາເວນ "ກາຍປ຺ຣິຫາຣິເກນ ຈີວເຣນາ"ຕິອາທີ ປາລຸອິຍາ ໂຍຄ຺ຍໂຕ ຕສ຺ສ ວເສນ ອິຈ຺ຊິຕກາໂວ ວິລ຺ລາຍຕິຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂໜຕິ຿ ວຈນີຍສ຺ສ ເຫຕຸກາວທສ຺ສເນນ ທີ ວາຈກສ຺ສາປີ ເຫຕຸກາໂວ ທສ຺ສິໂຕຕິ ຿ ເອວລ຺ຈ ກຕ຺ວາ "ອິຕິ ອິມສ຺ສາ"ຕິອາທີ ລທ຺ຜຄຸຕາວຈນມ຺ປີ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂໜຕິ຿ ສລ຺ລຫຸກາ ວຸຕ຺ຕິ ຊີວິ ກາ ຍສ຺ສາຕິ ສລ຺ລຫຸກວຸຕ຺ຕິ, ຕສ຺ສ ກາໂວ ສລ຺ລຫຸກວຸຕ຺ຕິຕາ, ຕໍ຿ ກາຍປາຣິຫາຣິເຍນາຕິ ກາວປ຺ປ຺ສານນິທ຺ເທໂສ, ກາວໂລປ຺ນິທ຺ເທໂສ ວາຕິ ທສ຺ເສຕິ "ກາຍໍ ປ຺ຣິຫຣຕມຕ຺ຕເກນາ"ຕິ ອິມິນາ, ກາຍໂປ຺ສນປ຺ປ຺ມາເຕນາຕິ ອຕ຺ໂຖ຿ ຕຖາ ກຸຈ຺ຊິປ຺ຣິຫາຣິເຍນາຕິ ເອຕ຺ຖາປີ຿ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ເຈຕ຺ຖ ທ຺ວິສາ ວຈນຕ຺ໂຖ, ຜິກາຍໍ (ທີ຿ ນີ຿ ຜີ຿ ໑຿໘໑໘) ປນ ປ຺ຄມສ຺ສ ວຈນຕ຺ຖສ຺ສ ເຫຍ຺ຄາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ທຸຕິໂຍວ ອິສ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ທຍ຺ຄພ຺ພໍ຿ ມມາຍນຕຕ຺ຫາຍ ອາສຽໂຄ຿ ປ຺ຣິຄ຺ຄຫຕຕ຺ຫາຍ ພນ຺ໂສ຿ ຊີຍາມຸຕ຺ໂຕຕິ ສນຸຊີຍາຍ ມຸຕ຺ໂຕ຿ ຍູຖາຕິ ຫຕ຺ຖິຄຕໂຕ຿ ຕິສາ ປ຺ກິນ຺ນມໂທ ມຫຫຕ຺ຖີ຿ ວນປ຺ພ຺ກາຣນ຺ຕິ ວເນ ປ຺ພ຺ກາຣໍ຿

ຈຕູສຸ ທີສາສຸ ສຸຂວິຫາຣິຕາຍ ສຸຂວິຫາຣຍ຺ຄານກູຕາ, "ເອກໍ ທີສໍ ຜຣິຕ຺ວາ"ຕິອາທີນາ (ທີ຿ ນີ຿ ໑຿໑໐໒; ມ຿ ນີ຿ ໑຿ກກ, ໔໕ລ, ໔໐ລ; ໔຿໑໐ລ) ວາ ນເຍນ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣກາວນາຜຣຕຍ຺ຄານກູຕາ ຈຕສ຺ໂສ ທີສາ ເອຕສ຺ສາຕິ ຈຕຸທ຺ທີໂສ, ໂສ ເອວ ຈາຕຸທ຺ທີໂສ, ຈຕສ຺ໂສ ວາ ທີສາ ຈຕຸທ຺ທີສໍ, ວຸຕ຺ຕນເຍນ ຕມສ຺ສາຕິ ຈາຕຸທ຺ທີໂສ ຍຖາ "ສທ຺ໂສ"ຕິ຿ ຕາສ຺ເວວ ທີສາສຸ ກຕ຺ຖຈິປີ ສຕ຺ເຕ ວາ ສຽຂາເຣ ວາ ກເຍນ ນ ປ຺ຜິຫນຕິ, ສຍໍ ວາ ເຕຫີ ນ ປ຺ຜິຫລ຺ລເຕຕິ ອປ຺ປ຺ຜິໂພ຿ ສນ຺ຕຸສ຺ສມາໂນຕິ ສເກນ, ສນ຺ເຕນ ວາ, ສມເມວ ວາ ຕຸສ຺ສນ຺ໂກ຿ ອິຕຣີຕເຣນາຕິ ເຍນ ເກນຈິ ປ຺ຈ຺ຈເຍນ, ອຸຈ຺ຈາວເຈນ ວາ຿ ປ຺ຣິຈ຺ຈ ສຍນ຺ຕິ ປ຺ວຕ຺ຕນ຺ຕິ ກາຍຈິຕ຺ຕານີ, ຕານີ ວາ ປ຺ຣິສຍນ຺ຕິ ອກິກວນ຺ຕິຕິ ປ຺ຣິສ຺ສຍາ, ສີຫພ຺ຍຄ຺ຒາທໂຍ ພາຫີຣາ, ກາມຈ຺ຊນ຺ທາທໂຍ ຈ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກາ ກາຍຈິຕ຺ຕຸປ຺ທ຺ທວາ, ອຸປ຺ໂຍຄຕ຺ເຖ ເຈຕໍ ສາມິວຈນໍ຿ ສຫິຕາຕິ ອສິວາສນຂນ຺ຕິຍາ, ວີຣິຍາທີສມ຺ເມຫີ ຈ ຍຖາຣທໍ ຂນ຺ຕາ, ຄໜນ຺ຕາ ຈາຕິ ອຕ຺ໂຖ຿ ຖທ຺ສກາວກຣກາຍາກາເວນ ອຊມ຺ກີ຿ ເອໂກ ຈເຣຕິ ອສຫາໂຍ ເອກາກີ ຫຸຕ຺ວາ ຈຣິຕຸໍ ວິຫຣິຕຸໍ ສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍ຿ ສມຕ຺ຖເນ ທີ ເອຍ຺ຍ-ສທ຺ໂທ ຍຖາ "ໂກ ອິມໍ ວິຊຜເຍ ຊຜ"ນ຺ຕິ (ສໍ຿ ນີ຿ ໑຿໘໑) ຂຄ຺ຄວິສາຕາກປ຺ປ຺ຕາຍ ເອກວິ ຫາຣິຕິ ທສ຺ເສຕິ "ຂຄ຺ຄວິສາຕາກປ຺ໂປ"ຕິ ອິມິນາ຿ ສຕ຺ຄາເນນ ຂຄ຺ຄສທີສໍ ເອກເມວ ມຕ຺ຖເກ ອຸຍ຺ຄິຕໍ ວິສາຕໍ ຍສ຺ສາຕິ ຂຄ຺ໂຄ; ຂຄ຺ຄສທ຺ເທນ ຕໍສທີສວິສາຕສ຺ສ ຄຫິຕຕ຺ຕາ, ມຫິສປ຺ປ຺ມາໂຕ ມິຄວິເສໂສ, ໂຍ ໂລເກ "ປ຺ລາສາໂທ, ຄຕ຺ຄໂກ"ຕິ ຈ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ສ ວິສາເຕນ ເອກີກາເວນ ສທີໂສຕິ ອຕ຺ໂຖ຿ ອປີຈ ເອກວິຫາຣິຕາຍ ຂຄ຺ຄວິສາຕາກປ຺ໂປຕິ ທສ຺ເສຕຸມ຺ປີ ເອວໍ ວຸຕ຺ ຕໍ຿ ວິຕ຺ຖາໂຣ ປນສ຺ສາ ອຕ຺ໂຖ ຂຄ຺ຄວິສາຕສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍໍ, (ສຸ຿ ນີ຿ ອຍ຺ຄ຿ ໑຿໔໘) ຈູລ຺ອນິທ຺ເທເສ (ຈູລ຺ອນີ຿ ໑໘໒) ຈ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ເວທິຕພ຺ໂພ຿

ເອວໍ ວຕ຺ຕິຕນ຺ຕິ ຂຄ຺ຄວິສາຕສຸຕ຺ເຕ ກຄວຕາ ຕຖາ ເທສນາຍ ວິວຣິຕໍ, ໂຖມິຕໍ ວາ຿ ຂຄ຺ຄສ຺ສ ນາມ ມິຄສ຺ສ ວິສາເຕນ ກປ຺ ໂປ຺ ສທີໂສ ຕຖາ຿ ກປ຺ປ-ສທ຺ໂທ ເຫຕຸ "ສຕ຺ຖຸກປ຺ເປ຺ນ ວຕ ໂກ ກິຣ ສາວເກນ ສທ຺ສຶ ມນ຺ຕຍມານາ"ຕິອາທີສຸ (ມ຿ ນີ຿

໑ຯ໘໖໐) ວິຍ ປຏິຠາເຄ ວຕ຺ຕຕິ, ຕສ຺ສ ຠາໂວ ຂຄ຺ຄວິສາຓກປ຺ປຕາ, ຕໍ ໂສ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ

ວາຕາຠິຆາຕາທີຫິ ສີຍາ ສກຸໂຓ ຉິນ຺ນປກ຺ໂຂ, ອສຎ຺ຊາຕປກ຺ໂຂ ວາ, ອິຘ ປນ ເຑຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ສປກ຺ຂິໂກວ ອທິປ຺ເປໂຕຕິ ວິເສສທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ປາຬິຍໍ ‘‘ປກ຺ຂີ ສກຸໂຓ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ຕຸ ‘‘ອາກາເສ ອນ຺ຕລິກ຺ເຂ ຈງ຺ກມຕີ’’ຕິອາທີສຸ (ປຏິຯ ມຯ ໓ຯ໑໑) ວິຍ ປຣິຍາຍມຕ຺ຕທສ຺ສນຕ຺ຖນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ປກ຺ຂຍຸຕ຺ໂຕ ສກຸໂຓ’’ຕິຯ ອຸປ຺ປຕຕີຕິ ອຸທ຺ຘໍ ປຕຕິ ຄຈ຺ຉຕິ, ປກ຺ຂນ຺ທຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ວິຘຸນນ຺ຕາຕິ ວິຠິນ຺ທນ຺ຕາ, ວິຈາເລນ຺ຕາ ວາຯ ອຊ຺ຊຕນາຍາຕິ ອຊ຺ຊຠາວຕ຺ຖາຍຯ ຕຖາ ສ຺ວາຕນາຍາຕິ ເອຕ຺ຖາປີຯ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕໍ ເອວ ຠາໂຣ ຍສ຺ສາຕິ ສປຕ຺ຕຠາໂຣຯ ມມາຍນຕຓ຺ຫາຠາເວນ ນິສ຺ສງ຺ໂຄຯ ປຣິຄ຺ຄຫຕຓ຺ຫາຠາເວນ ນິຣເປກ຺ໂຂຯ ເຍນ ກາມນ຺ຕິ ຍຕ຺ຖ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິ, ຕຕ຺ຖຯ ຠາວນປຸໍສກໍ ວາ ເອຕໍຯ ເຍນ ຍຖາ ປວຕ຺ໂຕ ກາໂມຕິ ຫິ ເຍນກາໂມ, ຕໍ, ຍຖາກາມນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ນີວຣຓປ຺ປຫານກຖາວຓ຺ຓນາ

໘໑໖ຯ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕສ຺ເສວ ອຕ຺ຖຈຕຸກ຺ກສ຺ສ ປຸນ ສມ຺ປີຓ຺ເຑຕ຺ວາ ກຖນໍ ກິມຕ຺ຖນ຺ຕິ ອທິປ຺ປາເຍນ ອນຸໂຍຄໍ ອຸທ຺ທຣິຕ຺ວາ ໂສເຘຕິ ‘‘ໂສ…ເປ… ກີ ທສ຺ເສຕີ’’ຕິອາທິນາຯ ປຈ຺ຈຍສມ຺ປຕ຺ຕິນ຺ຕິ ສມ຺ຠາຣປາຣິປູຣິຯ ອິເມ ຈຕ຺ຕາໂຣຕິ ສີລສໍວໂຣ ອິນ຺ທ຺ຣິຍສໍວໂຣ ສມ຺ປຊຎ຺ຎໍ ສນ຺ໂຕໂສຕິ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ອາຣຎ຺ຎິກສ຺ສ ສມ຺ຠາຣາຯ ນ ອິຊ຺ຊຕີຕິ ນ ສມ຺ປຊ຺ຊຕິ ນ ສຜໂລ ຠວຕິຯ ນ ເກວລໍ ອນິຊ຺ຊນມຕ຺ຕໍ, ອຖ ໂຂ ອຍມ຺ປີ ໂທໂສຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ຕິຣຈ຺ຉານຄເຕຫິ ວາ’’ຕິອາທິນາຯ ວຕ຺ຕພ຺ພຕໍ ອາປຊ຺ຊຕີຕິ ‘‘ອສຸກສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ອຣຎ຺ເຎ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕານໍ ວິຍ, ວນຈຣການໍ ວິຍ ຈ ນິວາສນມຕ຺ຕເມວ, ນ ປນ ອຣຎ຺ຎວາສານຸຈ຺ຉວິກາ ກາຈິ ສມ຺ມາປຏິປຕ຺ຕິ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ອປວາທວເສນ ວຈນີຍຠາວມາປຊ຺ຊຕິ, ອິມສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ປນ ທສ຺ສເນນ ວິຣຸຊ຺ຊນ຺ໂຕ ສທ຺ຘິໍ-ສທ຺ໂທ ນ ໂປຣາໂຓຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ອຖ ວາ ອາຣຎ຺ຎເກຫິ ຕິຣຈ຺ຉານຄເຕຫິ, ວນຈຣວິສຠາຄຊເນຫິ ວາ ສທ຺ຘິໍ ວິປ຺ປຏິປຕ຺ຕິວເສນ ວສນີຍຠາວໍ ອາປຊ຺ຊຕິຯ ‘‘ນ ຠິກ຺ຂເວ ປຕິສາຍ ອຣຎ຺ເຎ ວຕ຺ຖພ຺ພໍ, ໂຍ ວເສຍ຺ຍ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາ’’ຕິອາທີສຸ (ປາຣາຯ ໘໘໓) ວິຍ ຫິ ວຕ຺ຖພ຺ພ-ສທ຺ໂທ ວສິຕພ຺ພປຣິຍາໂຍຯ ຕຖາ ຫິ ວິຠງ຺ຄຏ຺ຐກຖາຍມ຺ປີ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ເອວຣູປສ຺ສ ຫິ ອຣຎ຺ຎວາໂສ ກາຬມກ຺ກຏອຈ຺ຉຕຣຈ຺ຉທີປິມິຄານໍ ອຏວີວາສສທິໂສ ໂຫຕີ’’ຕິ (ວິຠຯ ອຏ຺ຐຯ ໘໘໖) ອສີວຕ຺ຖາຕິ ອສີວສນ຺ຕາຯ ປຖມໍ ເຠຣວສທ຺ທໍ ສາເວນ຺ຕີຯ ຕາວຕາ ອປລາຍນ຺ຕສ຺ສ ຫຕ຺ເຖຫິປີ ສີສໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ປລາປນາກາຣໍ ກໂຣນ຺ຕີຕິ ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນ ກຖິຕໍຯ ເອວໍ ພ຺ຍຕິເຣກໂຕ ປຈ຺ຈຍສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ທສ຺ສິຕຠາວໍ ປກາເສຕ຺ວາ ອິທານິ ອນ຺ວຍໂຕປີ ປກາເສຕຸໍ ‘‘ຍສ຺ສ ປເນເຕ’’ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກຖໍ ອິຊ຺ຊຕີຕິ ອາຫ ‘‘ໂສ ຫີ’’ຕິອາທີຯ ກາຬໂກ ຕິລໂກຕິ ວຓ຺ຓວິກາຣາປນໂຣຄວເສນ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ປຣິຍາຍວຈນໍຯ ວຸຕ຺ຕຎ຺ຫິ –

‘‘ທຸນ຺ນາມກຎ຺ຈ ອຣິສໍ, ຉທ຺ທິໂກ ວມຖູຣິໂຕ;

ທວຖຸ ປຣິຕາໂປຈ, ຕິລໂກ ຕິລກາຬໂກ’’ຕິຯ

ຕິລສຓ຺ຐານໍ ວິຍ ຊາຍຕີຕິ ຫິ ຕິລໂກ, ກາໂຬ ຫຸຕ຺ວາ ຊາຍຕີຕິ ກາຬໂກຯ ອິຘ ປນ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິວີຕິກ຺ກມສງ຺ຂາຕໍ ຖູລວຊ຺ຊໍ ກາຬກສທິສຕ຺ຕາ ກາຬກໍ, ມິຈ຺ຉາວິຕິກ຺ກມສງ຺ຂາຕໍ ອຓຸມຕ຺ຕວຊ຺ຊໍ ຕິລກສທິສຕ຺ຕາ ຕິລກນ຺ຕິ ອຍໍ ວິເສໂສຯ ຕນ຺ຕິ ຕຖາ ອຸປ຺ປາທິຕໍ ປີຕິໍຯ ວິຄຕຠາເວນ ອຸປຏ຺ຐານໂຕ ຂຍວຍວເສນ ສມ຺ມສນ຺ໂຕຯ ຊີຍນ຺ຕຏ຺ເຐນ ຫິ ຂໂຍວ ວິຄໂຕ, ວິປຣີໂຕ ວາ ຫຸຕ຺ວາ ອຍນຏ຺ເຐນ ວໂຍຕິປີ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ອຣິຍຠູມິ ນາມ ໂລກຸຕ຺ຕຣຠູມິຯ ອິຕີຕິ ອຣິຍຠູມິໂອກ຺ກມນ຺ໂຕ, ເທວຕານໍ ວຓ຺ຓຠຓນ຺ໂຕ ວາ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ເທວຕານໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຍໂສ ປຕ຺ຖໂຏຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ເອວຎ຺ຈ ກຕ຺ວາ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ຕໍ ອຍສປຕ຺ຖຣຓມ຺ປີ ເທວຕານມາໂຣຈນວເສນາຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ

ວິວິຕ຺ຕ-ສທ຺ໂທ ຊນວິເວເກຕິ ອາຫ ‘‘ສຸຎ຺ຎ’’ນ຺ຕິຯ ຕໍ ປນ ຊນສທ຺ທນິຄ຺ໂຄສາຠາເວນ ເວທິຕພ຺ພໍ ສທ຺ທກາຍກຕ຺ຕາ ຊານສ຺ສາຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ອປ຺ປສທ຺ທໍ ອປ຺ປນິຄ຺ໂຄສນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຊນກຄ຺ຄຫເຓເນວ ຫິ ອິຘ ຊຎ຺ຎໍ ຄຫິຕໍຯ ຕຖາ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ ວິຠງ຺ເຄ ‘‘ຍເທວ ຕໍ ອປ຺ປນິຄ຺ໂຄສໍ, ຕເທວ ຕໍ ວິຊນວາຕ’’ນ຺ຕິ (ວິຠຯ ໕໓໓)ຯ ອປ຺ປສທ຺ທນ຺ຕິ ຈ ປກຕິສທ຺ທາຠາວມາຫຯ ອປ຺ປນິຄ຺ໂຄສນ຺ຕິ ນຄຣນິຄ຺ໂຄສາທິສທ຺ທາຠາວໍຯ ອີທິເສສຸ ຫິ ພ຺ຍຎ຺ຊນໍ ສາວເສສໍ ວິຍ, ອຕ຺ໂຖ ປນ ນິຣວເສໂສຕິ ອຏ຺ຐກຖາສຸ ວຸຕ຺ຕໍຯ ມຊ຺ຌິມາຄມຏ຺ຐກຖາວຓ຺ຓນາຍໍ (ມຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໓ຯ໓໖໘) ປນ ອາຈຣິຍຘມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣ ເອວມາຫ ‘‘ອປ຺ປສທ຺ທສ຺ສ ປຣິຕ຺ຕປຣິຍາຍໍ ມນສິ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ ‘ພ຺ຍຎ຺ຊນໍ ສາວເສສໍ ສິຍາ’ຕິຯ ເຕນາຫ ‘ນ ຫິ ຕສ຺ສາ’ຕິອາທີຯ ອປ຺ປສທ຺ໂທ ປເນຕ຺ຖ

ອກາວຕ຺ໂຖຕິປີ ສກ຺ກາ ວິຄ຺ລາຕຸ ‘ອປ຺ປໍາພາຂຕລ຺ຈ ສຄ຺ຊານາມິ’ຕິອາທີສຸ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໔໘໔) ວິຍາ”ຕີຯ ຕມຕ຺ຖໍ ວິກງ຺ຄປໍາລຸອິຍາ (ວິກຯ ໔໘໗) ສໍສນ຺ຫນ຺ໂຕ “ເອຕເທວາ”ຕິອາທີມາຫຯ ເອຕເທວາຕິ ຈ ມຍາ ສໍວຕ຺ຕິຍມານໍ ນິສ຺ສຫ຺ທຕໍ ເອວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສນ຺ຕິເກປີຕິ ຄາມາທີນໍ ສມີເປປີ ເອທີສໍ ວິວິຕ຺ຕໍ ນາມ, ປເຄວ ທູເຣຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອນາກິຕ຺ຕນ຺ຕິ ອສງ຺ກິຕ຺ຕໍ ອສມ຺ພາຂໍຯ ຍສ຺ສ ເສນາສນສ຺ສ ສມນ຺ຕາ ຄາວຸຕມ຺ປີ ອທ຺ຒໂຍຊນມ຺ປີ ປພ຺ພຕຄຫນໍ ວນຄຫນໍ ນທີຄຫນໍ ໂຫຕິ, ນ ໂກຈິ ອເວລາຍ ອຸປສງ຺ກມິຕຸໍ ສກ຺ໂກຕິ, ອິທໍ ສນ຺ຕິເກປີ ອນາກິຕ຺ຕໍ ນາມຯ ເສຕິຕິ ສຍຕິຯ ອາສຕິຕິ ນິສີທຕິຯ “ເອຕ຺ຖາ”ຕິ ອີມີນາ ເສນ-ສທ຺ທສ຺ສ, ອາສນ-ສທ຺ທສ຺ສ ຈ ອຂິກຣຕຕ຺ຖກາວໍ ທສ຺ເສຕິ, ຈ-ສທ຺ເທນ ຈ ຕທຸກຍປທສ຺ສ ຈຕ຺ຖສມາສກາວໍຯ “ເຕນາຫາ”ຕິ ອາທີນາ ວິກງ຺ຄປໍາລຸອິເມວ ອາຫຣຕິຯ

ອິທານີ ຕສ຺ສາເຍວຕ຺ຖໍ ເສນາສນປ຺ປເກທທສ຺ສນວເສນ ວິກາເວຕຸໍ “ອປີຈາ”ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ວິກງ຺ຄປໍາລຸອິຍໍ ນິທສ຺ສນເຍນ ສຣູປໂຕ ທສ຺ສິຕເສນາສນສ຺ເສວ ທີ ອຍໍ ວິກາໂຄຯ ຕຕ຺ຖ ວິຫາໂຣ ປາກາຣປຣິຈ຺ຊິນ຺ໂນ ສກໂລ ອາວາໂສຯ ອຑ຺ຒໂຍໂຄ ທີຆປາສາໂທ, “ຄຣຸລອສຕ຺ຖານປາສາໂທ”ຕິປີ ວທນ຺ຕີຯ ປາສາໂທ ຈຕຸຣສ຺ສປາສາໂທຯ ຫມ຺ມິຍໍ ມຸຕ຺ຫຈ຺ຉທນປາສາໂທຯ ອຍ຺ໂຍ ປຜິຣາຊູນໍ ປຜິພາຫນໂຍຄ຺ໂຄ ຈຕຸປລ຺ຈກູມໂກ ປຕິສ຺ສຍວິເສໂສຯ ມາລຸໂອ ເອກກູຜສງ຺ຄຫິໂຕ ອເນກໂກຕວນ຺ໂຕ ປຕິສ຺ສຍວິເສໂສຯ ອປໂຣ ນໂຍ – ວິຫາໂຣ ທີຆມຸຂປາສາໂທຯ ອຑ຺ຒໂຍໂຄ ເອກປສ຺ສຉທນກເຄທໍຯ ຕສ຺ສ ກິຣ ເອກປສ຺ເສ ກິຕ຺ຕິ ອຸຈ຺ຈຕຣາ ໂຫຕິ, ອິຕຣປສ຺ເສ ນີຈາ, ເຕນ ຕໍ ເອກຉທນກໍ ໂຫຕິຯ ປາສາໂທ ອາຍຕຈຕຸຣສ຺ສປາສາໂທຯ ຫມ຺ມິຍໍ ມຸຕ຺ຫຈ຺ຉທນກໍ ຈນ຺ທິກງ຺ຄຕຍຸຕ຺ຕໍຯ ຄຸຫາ ເກວລາ ປພ຺ພຕຄຸຫາຯ ເລຕ຺ ທ຺ວາຣພນ຺ຂໍ ປພ຺ການ຺ຣໍຯ ເສສໍ ວຸຕ຺ຕນຍເມວຯ “ມຕ຺ຫໂປຕິ ສາຂາມຕ຺ຫໂປ”ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຜີຯ ໑ຯ໔໑໖) ເອວໍ ອາຈຣິຍຂມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ, ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣຜີກາການເຣນ ຈ ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ວິກງ຺ຄຜ຺ຖກຖາຍໍ (ວິກຯ ອຜ຺ຖຯ ໔໘໗) ປນ ວິຫາໂຣຕິ ສມນ຺ຕາ ປຣິຫາຣປຖໍ, ອນ຺ໂຕເຍວ ຈ ຣຕ຺ຕິຜ຺ຖານທິວາຜ຺ຖານານິ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ກຕເສນາສນໍຯ ອຑ຺ຒໂຍໂຄຕິ ສຸປຕ຺ຕວງ຺ກເຄທໍຯ ປາສາໂທຕິ ທ຺ເວ ກຕ຺ຕິການິ ຄເຫຕ຺ວາ ກໂຕ ທີຆປາສາໂທຯ ອຜ຺ໂຜຕິ ປຜິຣາຊາທີປຜິພາຫນຕ຺ຖໍ ອິຜ຺ຖກາຫີ ກໂຕ ພຫລກິຕ຺ຕິໂກ ຈຕຸປລ຺ຈກູມໂກ ປຕິສ຺ສຍວິເສໂສຯ ມາລຸໂອຕິ ໂກຊນສາລາສທິໂສ ມຕ຺ຫລມາລຸໂອຯ ວິນຍຜ຺ຖກຖາຍໍ ປນ “ເອກກູຜສງ຺ຄຫິໂຕ ຈຕຸຣສ຺ສປາສາໂທ”ຕິ (ປາຣາຯ ອຜ຺ຖຯ ໔ຯ໔໗໘-໔໗໗) ວຸຕ຺ຕໍຯ ເລຕນ຺ຕິ ປພ຺ພຕໍ ຂຕິຕ຺ວາ ວາ ປພ຺ການຣສ຺ສ ອປ຺ປໂຫນກຜ຺ຖາເນ ກຸຜ຺ຜໍ ອຸຜ຺ຖາເປຕ຺ວາ ວາ ກຕເສນາສນໍຯ ຄຸຫາຕິ ກູມິທຣີ ວາ ຍຕ຺ຖ ຣຕ຺ຕິນ຺ທິວໍ ທີປໍ ລທ຺ຂໍ ວຜ຺ຜຕິ, ປພ຺ພຕຄຸຫາ ວາ ກູມິຄຸຫາ ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ຕໍ ອາວສຖກູຕໍ ປຕິສ຺ສຍເສນາສນໍ ວິຫຣິຕພ຺ພຜ຺ເຖນ, ວິຫາຣຜ຺ຖານຜ຺ເຖນ ຈ ວິຫາຣເສນາສນໍ ນາມຯ ມສາຣກາທິຈຕຸພ຺ພິໂຂມລ຺ໂຈຯ ຕຖາ ປີຖໍຯ ອຸຕ຺ຕກິສີອາທີປລ຺ຈວິຂາ ກິສີຯ ສີສປ຺ປມາຕໍ ພິມ຺ໂພຫນໍຯ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ວິທຕ຺ຖິຈຕຸຣງ຺ຄຸລຕາ, ທີຆໂຕ ມລ຺ຈວິຕ຺ຖາຣປ຺ປມາຕຕາ ເຈຕ຺ຖ ສີສປ຺ປມາຕໍຯ ມສາຣກາທີນີ ມລ຺ຈປີຖກາວໂຕ, ກິສີອຸປຂານລ຺ຈ ມລ຺ຈປີຖສມ຺ພນ຺ຂໂຕ ມລ຺ຈປີຖເສນາສນໍຯ ມລ຺ຈປີຖກູຕລ຺ຫີ ເສນາສນໍ, ມລ຺ຈປີຖສມ຺ພນ຺ຂລ຺ຈ ສາມລ຺ລນິທ຺ເທເສນ, ເອກເສເສນ ວາ “ມລ຺ຈປີຖເສນາສນ”ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣປີ ເອວເມວ ວທຕິຯ ອາຈຣິຍຂມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ ປນ “ມລ຺ຈປີຖເສນາສນນ຺ຕິ ມລ຺ຈປີຖລ຺ເຈວ ມລ຺ຈປີຖສມ຺ພນ຺ຂເສນາສນລ຺ຈາ”ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຜີຯ ໑ຯ໔໑໖) ວຸຕ຺ຕໍຯ ຈິມິລິກາ ນາມ ສຸຂາປຣິກມ຺ມກຕາຍ ກູມິຍາ ວຕ຺ຕານຸຣກ຺ຂຕຕ຺ຖໍ ປຜຂຕ຺ຫາທີຫີ ສິພ຺ເພຕ຺ວາ ກຕາຯ ຈມ຺ມຂຕ຺ໂຫ ນາມ ສີຫພ຺ຍຄ຺ຆທີປີຕຣຈ຺ຉຈມ຺ມາທີສຸປີ ຍໍ ກິລ຺ຈິ ຈມ຺ມໍຯ ອຜ຺ຖກຖາສຸ (ປາຈິຯ ອຜ຺ຖຯ ໑໑໘; ວິຯ ສງ຺ຄຯ ອຜ຺ຖຯ ໗໔) ທີ ເສນາສນປຣິໂກເຄ ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕຈມ຺ມໍ ນ ທິສ຺ສຕິຯ ຕິຕສນ຺ຖາໂຣຕິ ເຍສໍ ເກສລ຺ຈິ ຕິຕານໍ ສນ຺ຖາໂຣຯ ເອເສວ ນໂຍ ປຕ຺ຕສນ຺ຖາເຣປີຯ ຈິມິລິກາທີ ກູມິຍໍ ສນ຺ຖຣິຕພ຺ພຕາຍ ສນ຺ຖຕເສນາສນໍຯ ຍຕ຺ຖ ວາ ປນ ກິກ຺ຂູ ປຜິກ຺ກມນ຺ຕີຕິ ຖເປຕ຺ວາ ວາ ເອຕານິ ມລ຺ຈາທີນິ ຍຕ຺ຖ ກິກ຺ຂູ ສນ຺ນິປຕນ຺ຕີ, ສພ຺ພເມຕໍ ເສນາສນໍ ນາມາຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ ອວເສສໍ ຣຸກ຺ຂມູລາທີປຜິກ຺ກມິຕພ຺ພຜ຺ຖານໍ ອກິສງ຺ຂຣຕາກາວໂຕ ເກວລໍ ສຍນສ຺ສ, ນິສ຺ສຊ຺ຊາຍ ຈ ໂອກາສກູຕຕ຺ຕາ ໂອກາສເສນາສນໍຯ ເສນາສນຄ຺ຄຫເຕນາຕິ “ວິວິຕ຺ຕໍ ເສນາສນ”ນ຺ຕິ ອີມີນາ ເສນາສນສທ຺ເທນ ວິວິຕ຺ຕເສນາສນສ຺ສ ວາ ອາທາເນນ, ວຈເນນ ວາ ຄຫິຕເມວ ສາມລ຺ລໂຊຕນາຍ ວິເສເສ ອວຜ຺ຖານໂຕ, ວິເສສຕ຺ຖິນາ ຈ ວິເສສສ຺ສ ປຍຸຊ຺ຊິຕພ຺ພໂຕຯ

ຍເທວໍ ກສ຺ມາ “ອຣລ຺ລ”ນ຺ຕິອາທີ ປຸນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອນ຺ໂຍເຄນ “ອິຂ ປນສ຺ສາ”ຕິອາທີມາຫຯ ເອວໍ ຄທິເຕສຸປີ ເສນາສເນສຸ ຍຖາວຸຕ຺ຕສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ອນຸຈ຺ຉວິກເມວ ເສນາສນໍ ທສ຺ເສຕຸການຕ຺ຕາ ປຸນ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຂິປ຺ປາໂຍຯ “ກິກ຺ຂຸນີນໍ ວເສນ ອາຄຕ”ນ຺ຕິ ອິທໍ ວິນເຍ ອາຄຕເມວ ສນ຺ຂາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ອກິຂມ຺ເມຯ ວິນເຍ ທີ ຄາມນ຺ຫາໂອທີຍນສິກ຺ຂາປເທ (ປາຈິຯ ໖໕໑)

ກິກ຺ຂຸນີນໍ ອາຣຸມ຺ມກສຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຝິກ຺ຂິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອິທມ຺ປິ ຈ ຕາສໍ ອຣຸມ຺ມໍ ນາມ, ນ ປນ ປລ຺ຸຈສນ຺ສຕິກໍ ປຈ຺ຈິມໍ ອຣຸມ຺ມເມວ ເສນາສນໍ, ອິທມ຺ປິ ຈ ຕາສໍ ຄາມ຺ຫາໂອທີຍນາປຕ຺ຕິກຣໍ, ນ ຕຸ ປລ຺ຸຈສນ຺ສຕິກາທີເມວ ອຣຸມ຺ມໍ. ວຸຕ຺ຕລ຺ຸຫິ ຕຕ຺ຖ –

''ເອກາ ວາ ຄາມ຺ຫາ ໂອທີເຍຍ຺ຍາຕິ ອຄາມເກ ອຣຸມ຺ເມ ທຸຕິຍິກາຍ ກິກ຺ຂຸນິຍາ ທສ຺ສນູປຈາຣໍ ວາ ສວນູປຈາຣໍ ວາ ວິຊຫນ຺ຕິ ຍາ ອາປຕ຺ຕິ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍສ຺ສ, ວິຊຫິເຕ ອາປຕ຺ຕິ ສງ຺ຈາທິເສສສ຺ສາ''ຕິ.

ວິນຍຝ຺ຖກຖາສຸປິ (ປາຈິ. ອຝ຺ຖ. ຝ຺ລ໘) ຫິ ຕຖາວ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕຕິ. ອກິຌມ຺ເມ ປນ ''ອຣຸມ຺ມນ຺ຕິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ພຫິ ອິນ຺ທຂີລາ ສພ຺ພເມຕໍ ອຣຸມ຺ມ''ນ຺ຕິ (ວິກ. ໕໘໙) ອາຄຕໍ. ວິນຍສຸຕ຺ຕນ຺ຕາ ຫິ ອຸໂກປິ ປຣິຍາຍເທສນາ ນາມ, ອກິຌມ຺ໂມ ປນ ນິປ຺ປຣິຍາຍເທສນາ, ຕສ຺ມາ ຍໍ ນ ຄາມປເທສນ຺ໂຕຄຌໍ, ຕໍ ອຣຸມ຺ມນ຺ຕິ ນິປ຺ປຣິຍາເຍນ ທສ຺ເສຕຸໍ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິນ຺ທຂີລາ ພຫິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຍໍ ຖານໍ ປວຕ຺ຕໍ , ສພ຺ພເມຕໍ ອຣຸມ຺ມໍ ນາມາຕິ ເຈຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ. ອາຣຸມ຺ມກໍ ນາມ…ເປ… ປຈ຺ຈິມນ຺ຕິ ອິທໍ ປນ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕນເຍນ ອາຣຸມ຺ມກສິກ຺ຂາປເທ (ປາຣາ. ຝ໕໘) ອາຣຸມ຺ມິກໍ ກິກ຺ຂຸໍ ສນ຺ຌາຍ ວຸຕ຺ຕໍ ອິມສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ອນຸຣູປໍ, ຕສ຺ມາ ວິສຸທ຺ຌິມຄ຺ເຄ ສຸຕ຺ຕຄນິທ຺ເທເສ (ວິສຸທ຺ຌິ. ໑.໑໙) ຍໍ ຕສ຺ສ ລກ຺ຂຓໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ຍຸຕ຺ຕເມວ, ອໂຕ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ຄເທຕພ຺ພນ຺ຕິ ອລິປ຺ປາໂຍ.

ສນ຺ທຈ຺ຉາຍນ຺ຕິ ສີຕຈ຺ຉາຍໍ. ເຕນາຫ ''ຕຕ຺ຖ ຫີ''ຕິອາທິ. ຣຸກ຺ຂມູລນ຺ຕິ ຣຸກ຺ຂສມີປໍ. ວຸຕ຺ຕລ຺ຸເຫຕໍ ''ຍາວຕາ ມຊ຺ຊນ຺ຫິເກ ກາເລ ສມນ຺ຕາ ຉາຍາ ຜຣຕິ, ນິວາເຕ ປຄ຺ຕານິ ນິປຕນ຺ຕິ, ເອຕ຺ຕາວຕາ ຣຸກ຺ຂມູລ''ນ຺ຕິ. ປພ຺ພຕນ຺ຕິ ສຸທ຺ຌປາສາຓສຸທ຺ຌປໍສຸອຸກຍມິສ຺ສກວເສນ ຕິວິໂຌປິ ປພ຺ພໂຕ ອລິປ຺ເປໂຕ, ນ ສີລາມໂຍ ເອວ. ເສລ-ສທ຺ໂທ ປນ ອວິເສສໂຕ ປພ຺ພຕປຣິຍາໂຍຕິ ກຕ຺ວາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ຕຕ຺ຖ ຫີ''ຕິອາທິນາ ຕທຸກຍສ຺ສ ອນຸຣູປໍ ທສ຺ເສຕິ. ທິສາສຸ ຂາຍມານາສູຕິ ທສ຺ສຸ ທິສາສຸ ອກິມຸຂີກາເວນ ທິສ຺ສມານາສຸ. ຕຖາຣູເປນປິ ກາຣເຓນ ສີຍາ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ເອກຄ຺ຄຕາຕິ ເອຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ສພ຺ພທິສາຫິ ອາຄເຕນ ວາເຕນ ພີຊິຍມານກາວເຫຕຸທສ຺ສນຕ຺ຖນ຺ຕິ ເກຈິ. ກໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ອຸທກໍ ປີປາສວິໂນທນສ຺ສ ກາຣກຕ຺ຕາ. ''ຍໍ ນທິຕຸມ຺ພນ຺ຕິປິ ນທິກຸລ຺ຸຊນ຺ຕິປິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ກນ຺ທຣນ຺ຕິ ອປ຺ພຕປເທເສປິ ວິທຸຄ຺ຄນທີນິວຕ຺ຕນປເທສໍ ກນ຺ທຣນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ''ຕິ (ວິກ. ມູລຝີ. ໕໖໐) ອາຈຣິຍານ຺ທຕ຺ເຖໂຣ, ເຕເນວ ວິລ຺ຸຌາຍຕິ ''ນທິຕຸມ຺ພນທິກຸລ຺ຸຊສທ຺ທາ ນທີນິວຕ຺ຕນປເທສວາຈກາ''ຕິ. ນທີນິວຕ຺ຕນປເທໂສ ຈ ນາມ ນທິຍາ ນິກ຺ຂມເນົາທເກນ ປຸນ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຄໂຕ ວິທຸຄ຺ຄປເທໂສ. ''ອປ຺ພຕປເທເສປີ''ຕິ ວທນ຺ໂຕ ປນ ອຝ຺ຖກຖາຍໍ ນິທສ຺ສນມຕ຺ເຕນ ປຄຸມໍ ປພ຺ພຕປເທສນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຍຖາວຸຕ຺ໂຕ ປນ ນທີປເທໂສປິ ກນ຺ທໂຣ ເອວາຕິ ທສ຺ເສຕິ.

''ຕຕ຺ຖ ຫີ''ຕິອາທິນາປິ ນິທສ຺ສນມຕ຺ເຕເນວ ຕສ຺ສານຸຣູປກາວມາຫ. ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາຕິ ປຸລ຺ຸຊໍ ກຕ຺ວາ. ''ທ຺ວິນ຺ນໍ ປພ຺ພຕານມ຺ປິ ອາສນ຺ນຕເຣ ຄິຕານໍ ໂອວຣກາທິສທິສໍ ວິວຣໍ ໂຫຕິ, ເອກສ຺ມິເຍວ ປນ ປພ຺ພເຕ ອຸມງ຺ຄສທິສ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ ອາຈຣິຍາ. ເອກສ຺ມິເຍວ ຫິ ອຸມງ຺ຄສທິສໍ ອນ຺ໂຕເລຓໍ ໂຫຕິ ອຸປຣີ ປຝິຈ຺ຉນ຺ນຕ຺ຕາ, ນ ທ຺ວິສຸ ຕຖາ ອປ຺ປຝິຈ຺ຉນ຺ນຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ''ອຸມງ຺ຄສທິສ''ນ຺ຕິ ອິທໍ ''ເອກສ຺ມິ ເຍວາ''ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ພນ຺ຌິຍໍ. ''ມຫາວິວຣ''ນ຺ຕິ ອິທໍ ປນ ອຸກເຍຫິປິ. ອຸມງ຺ຄສທິສນ຺ຕິ ຈ ''ສຸທ຺ງຄາສທິສ''ນ຺ຕິ (ທີ. ນີ. ຝີ. ໑.໘໑໖) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ. ສຸທ຺ງຄາຕິ ຫິ ກູມິຜຣສ຺ເສຕໍ ອລິວຈນໍ, ''ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຸທ຺ງຄາຍ ຣວນ຺ຕໍ ຍກ຺ຂີນິ ຂີປີ''ຕິອາທີສຸ ວິຍ. ມນຸສ຺ສານໍ ອນຸປຈາຣຝ຺ຖານນ຺ຕິ ປກຕິສລ຺ຸຈາຣວເສນ ມນຸສ຺ເສຫິ ນ ສລ຺ຸຈຣິຕພ຺ພຝ຺ຖານໍ. ກສ຺ສນວປ຺ປນາທິວເສນ ຫິ ປກຕິສລ຺ຸຈາຣປຝິກ຺ເຂໂປ ອິຌາລິປ຺ເປໂຕ. ເຕນາຫ ''ຍຕ຺ຖນ ກສນ຺ຕິ ນ ວປນ຺ຕີ''ຕິ. ອາທິສທ຺ເທນ ປນ ''ວນປຕ຺ຖນ຺ຕິ ວນສຕ຺ຄານເມຕໍ ເສນາສນານໍ ອລິວຈນໍ, ວນປຕ຺ຖນ຺ຕິ ກີສນການເມຕໍ, ວນປຕ຺ຖນ຺ຕິ ສໂລມຫໍສານເມຕໍ, ວນປຕ຺ຖນ຺ຕິ ປຣິຍນ຺ຕານເມຕໍ, ວນປຕ຺ຖນ຺ຕິ ນ ມນຸສ຺ສູປຈາຣານເມຕໍ ເສນາສນານໍ ອລິວຈນ''ນ຺ຕິ (ວິກ. ໕໖໑) ອິມໍ ວິກງ຺ຄປາລຸອິເສສໍ ສງ຺ຄຕ຺ຫາຕິ. ປຕ຺ໂຖຕິ ຫິ ປພ຺ພຕສ຺ສ ສມານກູມິ, ໂຍ ''ສານູ''ຕິປິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ສທິສຕ຺ຕາ ປນ ມນຸສ຺ສານມສລ຺ຸຈຣຕາກູຕໍ ວນໍ, ຕສ຺ມາ ປຕ຺ຖສທິສໍ ວນໍ ວນປຕ຺ໂຖຕິ ວິເສສນປຣນິປາໂຕ ທຝ຺ຖພ຺ໂພ. ສພ຺ເພສໍ ສພ຺ພາສຸ ທິສາສຸ ອກິມຸໂຂ ໂອກາໂສ ອພ຺ໂກກາໂສຕິ ອາຫ ''ອຈ຺ຉນ຺ນ''ນ຺ຕິ, ເກນຈິ ຉທເນນ ອນ຺ຕມໂສ ຣຸກ຺ຂສາຂາຍປິ ນ ຉາທິຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ທຕ຺ຫການໍ ອຸປຣີ ຈີວຣໍ ຉາເທຕ຺ວາ ກຕາ ຈີວຣກຸຝີ. ນິກ຺ກຫ຺ຌິຕ຺ວາຕິ ນີຫຣິຕ຺ວາ. ອນ຺ໂຕປພ຺ກາຣເລຓສທິໂສ ປລາລຣາສິເຍວ ອລິປ຺ເປໂຕ, ອິຕຣຖາ ຕິຓປຕ຺ຓສນ຺ຖາຣສງ຺ໂຄປິ ສີຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ປພ຺ກາຣເລຓສທິເສ ອາລເຍ''ຕິ, ປພ຺ກາຣສທິເສ, ເລຓສທິເສ ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຄຈ຺ຉຄຸມ຺ພາທີນມ຺ປີຕິ ປີ-ສທ຺ເທນ ປຸຣິມນຍໍ ສມ຺ປີຓ຺ເຫຕິ.

ປີຓ຺ຫປາຕສ຺ສ ປຣິເຍສນໍ ປີຓ຺ຫປາໂຕ ອຸຕ຺ຕຣປທໂລເປນ, ຕໂຕ ປຝິກ຺ກນ຺ໂຕ ປີຓ຺ຫປາຕປຝິກ຺ກນ຺ໂຕຕິ ອາຫ ''ປີຓ຺ຫປາຕປຣິເຍສນໂຕ ປຝິກ຺ກນ຺ໂຕ''ຕິ. ປລ຺ຸລງ຺ກນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ປຣິ-ສທ຺ໂທ ''ສມນ຺ຕໂຕ''ຕິ ເອຕສ຺ມິ ອຕ຺ເຖ, ຕສ຺ມາ ປຣິສມນ຺ຕໂຕ

ອງກນໍ ອາສນໍ ປ໌ລຸລງ໌ໂກ ຣ-ກາຣສຸສ ລ-ກາຣໍ, ທຸວິກາວລຸຈ ກຕ຺ວາ ຍຖາ ''ປ໌ລິພຸທຸໂຌ''ຕິ, (ມິ໚ ປ໚ ໖໚໖໚໖) ສມນຸຕກາໂວ ຈ ວາໂມຣຸ໌, ທກຸຂິໂຕຣຸລຸຈ ສມໍ ຄເປ຺ຕ຺ວາ ອຸກິນຸນໍ ປາທານໍ ອລຸລມລຸລສມຸພນຸຌນກຣຕໍ໚ ເຕນາຫ ''ສມນຸຕໂຕ ຂູຣຸພທຸຌາສນ''ນຸຕິ໚ ຂູຣູນໍ ພນຸຌນວເສນ ນິສຊຸຊາວ ອິຌ ປ໌ລຸລງ໌ໂກ, ນ ອາຫຣິເມທີ ວາລຸເອທີ ກໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ໚ ອາກຸຊິຕ຺ ວາຕິ ຈ ຍຖາ ປ໌ລຸລງກວເສນ ນິສຊຸຊາ ໂຫຕິ, ຕຖາ ອຸໂກ ປາເທ ອາກຸຕຸເຄ ສມິລຸຊິເຕ ກຕ຺ວາ, ຕໍ ປນ ອຸກິນຸນໍ ປາທານໍ ຕຖາພນຸຌຕາກຣຕເມວາຕິ ອາຫ ''ພນຸຌິຕ຺ວາ''ຕິ໚ ອຸຊຸໍ ກາຍນຸຕິ ເອຕ຺ຖ ກາຍ-ສທຸໂທ ອຸປ໌ຣິມກາຍວິສໂຍ ເຫຍຸຖິມກາຍສຸສ ອນຸຊຸກໍ ຄປ໌ນສຸສ ນິສຊຸຊາວຈເນເນວ ວິລຸລາປີຕຕ຺ຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອຸປ໌ຣິມໍ ສຣີຣໍ ອຸຊຸໍ ຄເປ຺ຕ຺ວາ''ຕິ໚ ຕໍ ປນ ອຸປ໌ຣິມກາຍສຸສ ອຸ ຊຸກໍ ຄປ໌ນໍ ສຣູປ໌ໂຕ ທສຸເສຕິ ''ອຌຸຖາຣສາ''ຕິອາທິນາ, ອຌຸຖາຣສນຸນໍ ປີຌຸກິກຕຸຌກຌຸກິການໍ ໂກຍິຍາ ໂກຍີ ປ໌ຍິປາທນເມວ ຕຖາ ຄປ໌ນນຸຕິ ອຌິປຸ໌ປາໂຍ໚

ອິທານິ ຕຖາ ຄປ໌ນສຸສ ປໂຍຊນໍ ທສຸເສນຸໂຕ ''ເອວລຸຫີ''ຕິອາທິມາຫ໚ ຕຕ຺ຖ ເອວນຸຕິ ຕຖາ ຄປ໌ເນ ສຕິ, ອິມິນາ ວາ ຕຖາຄປ໌ນເຫຕຸນາ໚ ນ ປຕມນຸຕີຕິ ນ ໂອນມນຸຕິ໚ ''ອຖສຸສາ''ຕິອາທິ ປນ ປຣມຸປຣປໂຍຊນທສຸສນໍ໚ ອຖາຕິ ເອວໍ ອໂນນມ ເນ໚ ເວທນາຕິ ປີຌຸກິຄິລານາທິເວທນາ໚ ນ ປ໌ຣິປຕຕີຕິ ນ ວິຄຈຸຉຕິ ວີຖີ ນ ວິລງເພຕິ໚ ຕໂຕ ເອວ ປຸພ຺ເພນາປ໌ຣໍ ວິເສສປຸ໌ປຕຕິ ຍາ ກມຸມຌຸຖານໍ ວຸທຸຌີ ຍາຕີ ເວປຸລຸລໍ ອຸປ໌ຄຈຸຉຕິ໚ ປ໌ຣິສທຸໂທ ເຈຕ຺ຖ ອກິສທຸທປ໌ຣິຍາໂຍ ອກິມຸຂຕຸໂຖຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ກມຸມຌຸຖາ ນາກິມຸຂ''ນຸຕິ, ພຫິທຸຌາ ປຸຖຸຕ຺ຕາຣມຸມຕາໂຕ ນິວາເຣຕ຺ວາ ກມຸມຌຸຖານໍເຍວ ປຸຣກຸຂຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ປ໌ຣິສທຸທສຸສ ສມີປ໌ຕ຺ຖຕໍ ທສຸເສຕິ ''ມຸຂສມີເປ ວາ ກຕ຺ວາ''ຕິ ອິມິນາ, ມຸຂສຸສ ສມີເປ ວິຍ ຈິຕ຺ເຕ ນິພທຸຌໍ ອຸປ໌ຌຸຖາປ໌ນວເສນ ກຕ຺ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ໚ ປ໌ຣິສທຸທສຸສ ສມີປ໌ຕ຺ຖຕໍ ວິກງຄປາລຸອິຍາ (ວິກ໚ ໕໖໗) ສາເຌຕຸໍ ''ເຕເນວາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ນາສິກຄຸເຄຕິ ນາສປຸ໌ຍຄຸເຄ໚ ມຸຂນິມິຕ຺ຕໍ ນາມ ອຸຕ຺ຕໂຣຌຸຖສຸສ ເວມຊຸຊປຸ໌ປ໌ເທໂສ, ຍຕ຺ຖ ນາສິກວາໂຕ ປ໌ຍິຫລຸລຕິ໚

ເອຕ຺ຖ ຈ ຍຖາ ''ວິວິຕ຺ຕໍ ເສນາສນໍ ກຊຕິ''ຕິອາທິນາ (ວິກ໚ ໕໐໗) ກາວນານຸຣູປ໌ ເສນາສນໍ ທສຸສິຕໍ, ເອວໍ ''ນິສີທຕີ''ຕິ ອິມິ ນາ ອລີນານຸທຸຌຈຸຈປກຸຂິໂກ ສນຸໂຕ ອິຣິຍາປໂຖ ທສຸສິໂຕ, ''ປ໌ລຸລງກໍ ອາກຸຊິຕ຺ວາ''ຕິ ອິມິນາ ນິສຊຸຊາຍ ທລຸຫກາໂວ, ''ປ໌ຣິມຸ ຂໍ ສຕີ ອຸປ໌ຌຸຄເປ຺ຕ຺ວາ''ຕິ ອິມິນາ ອາຣມຸມຕປ໌ຣິຄຸຄຫຕູປາໂຍຕິ໚ ປ໌ຣິ-ສທຸໂທ ປ໌ຣິຄຸຄຫຌຸໂຖ ''ປ໌ຣິຕາຍິກາ''ຕິອາທີສຸ (ຌ໚ ສ໚ ໑໖) ວິຍ໚ ມຸຂ-ສທຸໂທ ນິຍຸຍານຌຸໂຖ ''ສຸລຸລຕວິໂມກຸຂມຸຂ''ນຸຕິອາທີສຸ ວິຍ໚ ປ໌ຍິປ໌ກຸຂໂຕ ນິກຸຂມນເມວ ທີ ນິຍຸຍານໍ໚ ອສມຸ ໂມສນກາໂວ ອຸປ໌ຌຸຖານຌຸໂຖ໚ ຕຕຸຣາຕິ ປ໌ຍິສມຸກິທານເຍ໚ ປ໌ຣິຄຸຄຫີຕນິຍຸຍານນຸຕິ ສພ຺ພຖາ ຄຫີຕາສມຸໂມສຕາຍ ປ໌ຣິຄຸຄຫີຕໍ, ປ໌ຣິຈຸຈຕ຺ຕສມຸໂມສປ໌ຍິປກຸຂຕາຍ ຈ ນິຍຸຍານໍ ສຕີ ກຕ຺ວາ, ປ໌ຣມໍ ສຕິເນປກຸກໍ ອຸປ໌ຌຸຄເປ຺ຕ຺ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ໚ ອຍໍ ອາຈຣິຍຌມຸມປາລຕຸເຖຣສຸສ, ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕຸເຖຣສຸສ ຈ ມຕິ໚ ອຖ ວາ ''ກາຍາທີສຸ ສຸຌຸຄຸປ໌ວຕ຺ຕິຍາ ປ໌ຣິຄຸຄຫີຕໍ, ຕໂຕ ເອວ ຈ ນິຍຸຍານກາວຍຸຕ຺ຕໍ, ກາຍາທິປ໌ຣິຄຸຄຫຕາລາຕສມຸປ໌ຍຸຕ຺ຕຕາຍ ວາ ປ໌ຣິຄຸຄຫີຕໍ, ຕໂຕເຍວ ຈ ນິຍຸຍານກູຕໍ ອຸປ໌ຌຸຖານໍ ກຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ''ຕິ ອຍໍ ອາຈຣິຍານນຸທຕຸເຖຣສຸສ (ວິກ໚ ມູລຍີ໚ ໕໖໗) ມຕິ໚

໕໑໗໚ ອກິຊຸຊາຍຕີ ຄິຊຸຊຕິ ອກິກງຂຕີ ເອຕາຍາຕິ ອກິຊຸຊາ, ກາມຈຸຉນຸທນີວຣຕໍ໚ ລຸຈຸຈນຌຸເຄນາຕິ ກິຊຸຊນຌຸເຄນ, ຂເຕ ຂເຕ ກິຊຸຊນຌຸເຄນາຕິ ອຕ຺ໂຖຕິ ອາຈຣິຍຌມຸມປາລຕຸເຖເຣນ, (ທີ໚ ນີ໚ ຍີ໚ ໑໚໕໑໗) ອງຄຸຕ຺ຕຣຍີກາກາເຣນ ຈ ອາຈຣິຍສາ ຣິປຸຕ຺ຕຕຸເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ສຸຕ຺ເຕສຸ ຈ ທິສຸສຕິ ''ລຸຈຸຈຕີຕິ ໂຂ ກິກຸຂຸ ໂລໂກຕິ ວຸຈຸຈຕິ໚ ກິລຸຈ ລຸຈຸຈຕິ? ຈກຸຂຸ ໂຂ ກິກຸຂຸ ລຸຈຸຈຕິ, ຣູປາ ລຸຈຸຈນຸຕິ, ຈກຸຂຸວິລຸລາຕໍ ລຸຈຸຈຕີ''ຕິອາທີ໚ (ສໍ໚ ນີ໚ ໔໚໗໘) ອກິຌມຸມຌຸຄກຖາຍໍ, (ຌ໚ ສ໚ ອຌຸຄ໚ ກ-໑໖) ປນ ອິຌ ຈ ອຌຸນາ ໂປ຺ຕ຺ຖເກ ''ລຸຈຸຈນປ໌ລຸຈຸຈນຌຸເຄນາ''ຕິ ລິຂິຕໍ໚ ຕຕ຺ຖ ລຸຈຸຈນເມວ ປ໌ລຸຈຸຈນປ໌ຣິຍາເຍນ ວິເສເສຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ລຸຈສທຸໂທ ທີ ອເປກຸຂນາທິອຕ຺ໂຖປ໌ ກວຕິ ''ໂອໂລເກຕີ''ຕິອາທີສຸ, ກິຊຸຊນປ໌ກິຊຸຊນຌຸເຄນາຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ວໍສຕ຺ຖປ໌ກາສິນິຍໍ ປນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຂຕກງຄວເສນ ລຸຈຸຈນສກາວໂຕ, ຈຸຕິກງຄວເສນ ຈ ປ໌ລຸຈຸຈນສກາວໂຕ ໂລໂກ ນາມາ''ຕິ (ວໍສຕ຺ຖປ໌ກາສິນິຍໍ ນາມ ມຫາວໍ ສຍີກາຍໍ ປ໌ຄມປ໌ຣິຈຸເຉເທ ປ໌ລຸຈມຄາຖາ ວຕ຺ຕນາຍໍ) ເກຈິ ປນ ''ກິຊຸຊເນົາປຸ໌ປ໌ຊຸຊນຌຸເຄນາ''ຕິ ອຕ຺ຖໍ ວທນຸຕິ໚ ອາຫຈຸຈກາສິຕວຈນຕ຺ເຖນ ວິຣຸຊຸຌນໂຕ, ລຸຈສທຸທສຸສ ຈ ອນຸປ໌ປາທວາຈກຕ຺ຕາ ອຍຸຕ຺ຕເມເວຕໍ໚ ອປີຈ ອາຈຣິເຍຫີປີ ''ລຸຈຸຈນປ໌ລຸຈຸຈນຌຸເຄນາ''ຕິ ປາຄເມວ ອຸລຸລິງເຄຕ຺ວາ ຕຖາ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ ສິຍາ, ປ໌ຈຸຉາ ປນ ປ໌ຣມຸປ໌ຣາກຕວເສນ ປ໌ມາທ ເລຂຕ຺ຕາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ນ ທິຌຸໂຄຕິ ທຌຸຄພ຺ພໍ, ນ ລຸຈຸຈຕິ ນ ປ໌ລຸຈຸຈຕີຕິ ໂຍ ຄຫີໂຕປີ ຕຖາ ນ ໂຫຕິ, ສຸເວວ ໂລໂກ, ອນິຈຸຈານຸ ປ໌ສຸສນາຍ ວາ ລຸຈຸຈຕິ ກິຊຸຊຕິ ວິນສຸສຕີຕິ ຄເຫຕພ຺ໂພ ໂລໂກຕິ ຕໍຄຫຕາຣຫີຕານໍ ໂລກຸຕ຺ຕຣານໍ ນຕ຺ຖິ ໂລກຕາ, ທຸກຸຂສຈຸຈໍ ວາ ໂລໂກຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ປ໌ລຸຈຸປາທານກຸຂນຸຌາ ໂລໂກ''ຕິ໚ ເອວໍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ວຈນໂຕປີ ຍຖາວຸຕ຺ໂຕ ເກສລຸຈິ ອຕ຺ໂຖ ນ ຍຸຕ຺ໂຕຕິ໚

ຕສຸມາຕິ ປ໌ລຸຈຸປາທານກຸຂນຸຌານເມວ ໂລກກາວໂຕ໚ ວິກຸຂມຸກນວເສນາຕິ ເອຕ຺ຖ ວິກຸຂມຸກນໍ ຕທງຄປຸ໌ປ໌ຫານວເສເນວ ອນຸປຸ໌

ປາຫນໍ ອປ຺ປວຕ຺ຕນໍ, ນ ປນ ວິກ຺ຂມ຺ການປ຺ປຫານວເສນ ປຜິປກ຺ຂານໍ ສຸຍ຺ຖປ຺ຫີນໍ. “ປ຺ຫີນຕ຺ຕາ”ຕິ ຫິ ຕຖາປ຺ຫີນສຫິສຕໍ ເອວ ສນ຺ຣາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ກສ຺ມາຕິ ເຈ? ຊານສ຺ສ ອນຣິຄຕຕ຺ຕາ. ເອວໍ ປນ ປຸພ຺ພກາຄກາວນາຍ ຕຖາ ປຫານໂຕເຍເວຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ວິຄ ຕາກິຊ຺ຊໍ ນາມ, ນ ຕຸ ຈກ຺ຂຸວິຍ຺ຍາຓມິວ ສກາວໂຕ ອກິຊ຺ຊາວິຣຫິຕຕ຺ຕາຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ “ນ ຈກ຺ຂຸວິຍ຺ຍາຓສຫິເສນາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຍຖາ ຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຕນ຺ຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ, ຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ວາ. ອຣຸນາ ມຸຍ຺ຈນສ຺ສ, ອນາຄເຕ ຈ ປຸນ ອນາທານສ຺ສ ກຣຕໍ ປ຺ຣິໂສຣນໍ ນາມາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ຍຖາ ຈ ອິມສ຺ສ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ປຸພ຺ພກາຄກາວນາຍ ປ຺ຣິໂສຣິຕຕ຺ຕາ ວິຄຕາກິຊ຺ຊຕາ, ເອວໍ ອພ຺ຍາປນ຺ນຕາ, ວິຄຕຖີນມິທ຺ຣຕາ, ອນຸທ຺ຣຕຕາ, ນິພ຺ພິຈິກິຈ຺ຉຕາ ຈ ເວທິຕພ຺ພາຕິ ນິທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ພ຺ຍາປາທປ຺ໂທສໍ ປຫາຍາຕິອາທິສຸປິ ເອ ເສວ ນໂຍ”ຕິ ອາຫ. ປູຕິກຸມ຺ມາສາທໂຍຕິ ອາກິໂຫສິກຍວກຸມ຺ມາສາທໂຍ. ປຸຣິມປກຕິນ຺ຕິ ປ຺ຣິສຸທ຺ຣປຕ຺ໝຣສກາວໍ, ອິມິນາ ວິ ການມາປ຺ຊ຺ຊຕິຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ. ວິກາຣາປຕ຺ຕິຍາຕິ ປຸຣິມປກຕິວິຊ຺ໝນສງ຺ຂາເຕນ ວິການມາປ຺ຊ຺ຊເນນ. “ອຸກາຍ”ນ຺ຕິອາທິ ນາ ຕຸລຍຕ຺ຖສມາສກາວມາຫ. “ຍາ ຕສ຺ມີ ສມເຍ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອກລ຺ລຕາ”ຕິອາທິນາ (ຣ. ສ. ໑໑໖໘; ວິກ. ໕໔໖) ຖີນສ຺ສ, “ຍາ ຕສ຺ມີ ສມເຍ ກາຍສ຺ສ ອກລ຺ລຕາ”ຕິອາທິນາ ຈ ມິທ຺ຣສ຺ສ ອກິຣມ຺ເມ ນິທ຺ທິຍ຺ຖຕ຺ຕາ “ຖີນໍ ຈິຕ຺ຕເຄລຍ຺ຍໍ, ມິທ຺ຣໍ ເຈຕສິກເຄລຍ຺ຍ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ສຕິປິ ຫິ ຖີນມິທ຺ຣສ຺ສ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍໍ ອວິປ຺ປໂຍເຄ ຈິຕ຺ຕກາຍລຫຸຕາທີນໍ ວິຍ ຈິຕ຺ຕເຈຕສິການໍ ຍຖາກ຺ກມໍ ຕໍຕໍວິເສສສ຺ສ ຍາ ເຕສໍ ອກລ຺ລຕາທີນໍ ວິເສສປ຺ຈ຺ຈຍຕາ, ອຍເມເຕສໍ ສກາໂວຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. ທິຍ຺ຖາໂລໂກ ນາມ ປສ຺ສິໂຕ ຣຕ຺ຕິ ຈນ຺ທາໂລກທີປາໂລເກາກ຺ກາໂລກາທີ, ທິວາ ຈ ສູຣິຍາໂລກາທີ. ຣຕ຺ຕິມ຺ປີ ທິວາປິ ຕສ຺ສ ສຍ຺ຊານນສມຕ຺ຖາ ສຍ຺ຍາ ອາໂລກສຍ຺ຍາ, ຕສ຺ສາ ຈ ວິຄຕນີວຣຕາຍ ປ຺ຣິສຸທ຺ຣາຍ ອຕ຺ຖິຕາ ອິຣ ອຣິປ຺ເປຕາ. ອຕິສຍຕ຺ຖວິສິຍ຺ຖສ຺ສ ຫິ ອຕ຺ຖິອຕ຺ຖສ຺ສ ອວໂພຣໂກ ອຍມິກາໂຣຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ຣຕ຺ຕິມ຺ປີ”ຕິອາທິມາຫ, ວິຄຕຖີນມິທ຺ຣກາວສ຺ສ ການຓຕ຺ຕາ ເຈຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ສຸຕ຺ເຕສຸ ປາກໂຜວາຍມຕ຺ໂຖ.

ສຣຕີຕິ ສໂຕ, ສມ຺ປຊານາຕີຕິ ສມ຺ປຊາໂນຕິ ເອວໍ ປຸຄ຺ຄລນິທ຺ເທໂສຕິ ທສ຺ເສຕິ “ສຕິຍາ ຈ ຍາເຓນ ຈ ສມນ຺ນາຄໂຕ”ຕິ ອິມິ ນາ. ສນ຺ເຕສຸປິ ອຍ຺ເຍສຸ ວີຣິຍສມາຣິອາທີສຸ ກສ຺ມາ ອິທເມວ ອຸກຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ວິຄຕາກິຊ຺ຊາທີສຸ ວາ ອິທໍ ອຸກຍໍ ອວຕ຺ວາ ກສ຺ມາ ອິເຣວ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອນຸໂຍຄມປເນຕຸໍ “ອິທໍ ອຸກາຍ”ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ, ປຸຄ຺ຄລາຣິຍ຺ຖາເນນ ນິທ຺ທິຍ຺ຖສຕິສມ຺ປຊຍ຺ຍສງ຺ຂາຕໍ ອິ ທໍ ອຸກາຍນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ກິໂຕຕິ ຕ-ສທ຺ທສ຺ສ ອຕິຕຕ຺ຖຕໍ ອາຫ, ປຸພ຺ພກາຄກາວນາຍ ປຊຫນເມວ ຈ ອຕິກ຺ກມນໍ. “ກຖໍ ອິທໍ ກຖໍ ອິທ”ນ຺ຕິ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ກຖໍກຖາ, ວິຈິກິຈ຺ຉາ, ສາ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕິ ກຖໍກຖີ, ນ ກຖໍກຖີ ອກຖໍກຖີ, ນິພ຺ພິຈິກິຈ຺ໂຉຕິ ວຈນຕ຺ໂຖ, ອຕ຺ຖມຕ຺ຕໍ ປນ ທສ຺ເສຕຸໍ “ກຖໍ ອິທໍ ກຖໍ ອິທ”ນ຺ຕິ ເອວໍ ນປ຺ປວຕ຺ຕຕີຕິ ອກຖໍກຖີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. “ກຸສເລສຸ ຣມ຺ເມສູ”ຕິ ອິທໍ “ອກຖໍກຖີ”ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ພຊ຺ຊິຕພ຺ພນ຺ຕິ ອາຫ “ນ ວິຈິກິຈ຺ຉຕິ, ນ ກງ຺ຂຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ”ຕິ. ວຈນຕ຺ຖລກ຺ຂຓາທີເກາທ ໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ອາທິສທ຺ເທນ ປ຺ຈ຺ຈຍປຫານປຫາຍກາທີນມ຺ປີ ສງ຺ຄໂຫ ທຍ຺ຖພ຺ໂພ. ເຕປີ ຫິ ປເກາທໂຕ ວຕ຺ຕພ຺ພາຕິ.

໔໑໗. ວຫ຺ຌິຍາ ຄທິຕໍ ຣນໍ ອິຓໍ ນາມາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ວຫ຺ຌິຍາ ຣນໍ ຄເຫຕ຺ວາ”ຕິ. ວິຄໂຕ ອນ຺ໂຕ ພ຺ຍນ຺ໂຕ, ໂສ ຍສ຺ສາຕິ ພ຺ຍນ຺ຕິ. ເຕນາຫ “ວິຄຕນ຺ຕ”ນ຺ຕິ, ວິຣຫິຕທາຕພ຺ພໍຕປ຺ຣິຍນ຺ຕໍ ກເຣຍ຺ຍາຕິ ເຈຕສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ. ເຕສນ຺ຕິ ວຫ຺ຌິຍາ ຄທິຕານໍ ອິຓຣ ນານໍ. ປ຺ຣິຍນ຺ໂຕ ນາມ ຕທຸຕ຺ຕຣີ ທາຕພ຺ພໍຕເສໂສ. ນຕ຺ຖິ ອິຓມສ຺ສາຕິ ອຓໂຓ. ຕສ຺ສ ກາໂວ ອາຓຓຍໍ. ຕເມວ ນິທານໍ ອາຓຓຍນິທານໍ, ອາຓຓຍເຫຕຸ ອາຓຓຍການຓາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອາຓຓຍເມວ ຫິ ນິທານໍ ການຓມສ຺ສາຕິ ວາ ອາຓຓຍ ນິທານໍ, “ປາໂມຊ຺ຊໍ ໂສມນສ຺ສ”ນ຺ຕິ ອິເມຫິ ສມ຺ພນ຺ໂຣ. “ອິຓປ຺ລິໂພຣໂຕ ມຸຕ຺ໂຕມ຺ຫີ”ຕິ ພລວປາໂມຊ຺ຊໍ ລກຕິ. “ຊີວິກາປິ ມິຕ຺ຕມ຺ປີ ເມ ອວສິຍ຺ຖໍ ອຕ຺ຖີ”ຕິ ໂສມນສ຺ສໍ ອຣິຄຈ຺ຉຕິ.

໔໑໘.ວິສກາຄເວທນາ ນາມ ທຸກ຺ຂເວທນາ. ສາ ຫິ ກຸສລວິປາກສນ຺ຕານສ຺ສ ວິໂຣຣິກາວໂຕ ສຸຂເວທນາຍ ວິສກາຄາ, ຕສ຺ສາ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ກຣຓກູຕາຍ. ກກເຈເນວາຕິ ກກເຈນ ອິວ. ຈຕຸອິຣິຍາປຖນ຺ຕິ ຈຕຸພ຺ພິຣມ຺ປີ ອິຣິຍາປຖໍ. ພ຺ຍາຣິໂຕ ຫິ ຍຖາ ຖານຄມເນສຸ ອສມຕ຺ໂຖ, ເອວໍ ນິສຊ຺ຊາທີສຸປີ. ອາພາເຣຕີຕິ ປີລ຺ເອຕິ. ວາຕາທີນໍ ວິກາຣກູຕາ ວິສມາວຕ຺ຖາເຍວ “ອາ ພາໂຣ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ເຕນາຫ “ຕໍສມຸຍ຺ຖາເນນ ທຸກ຺ເຂນ ທຸກ຺ຂິໂຕ”ຕິ, ອາພາຣສມຸຍ຺ຖາເນນ ທຸກ຺ຂເວທນາສງ຺ຂາເຕນ ທຸກ຺ເຂນ ທຸກ຺ຂິໂຕ ທຸກ຺ຂສມນ຺ນາຄໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. ທຸກ຺ຂເວທນາຍ ປນ ອາພາຣກາເວນ ອາທິມ຺ຫີ ພາຣຕີຕິ ອາພາໂຣຕິ ກຕ຺ວາ ອາ ພາຣສງ຺ຂາເຕນ ມູລພ຺ຍາຣິນາ ອາພາຣິໂກ, ອປຣາປຣໍ ສຍ຺ຊາຕທຸກ຺ຂສງ຺ຂາເຕນ ອນຸພນ຺ຣພ຺ຍາຣິນາ ທຸກ຺ຂິໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ. ເອວຍ຺ຫິ ສຕິ ທຸກ຺ຂເວທນາວເສນ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ທຸກ຺ຂິຕປທສ຺ສ ອາພາຣິກປເທນ ວິເສສິຕພ຺ພຕາ ປາກຍາ ໂຫຕີຕິ ອຍເມຕ຺ຖ ອາຈຣິຍຣມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ (ທີ. ນີ. ຜີ. ໑.໔໑໘) ວຸຕ຺ຕນໂຍ. ອຣິກໍ ມຕ຺ຕໍ ປມາຓໍ ອຣິມຕ຺ຕໍ, ພາລ຺ຫໍ, ອຣິມຕ຺ຕໍ ຄິລາໂນ ຣາຕຸສງ຺ຂເຍນ ປ຺ຣິກ຺ຂີຓສຣີໂຣຕິ ອຣິມຕ຺ຕຄິລາໂນ. ອຣິມຕ຺ຕພ຺ຍາຣິປເຣຕຕາຍາຕິ ອຣິມຕ຺ຕພ຺ຍາຣິປີລ຺ອິຕຕາຍ. ນ ຣຸຈ຺ເຈຍ຺ຍາຕິ ນ ຣຸຈ຺ເຈຖ, ກມ຺ມຕ຺ຖປທຍ຺ເຈຕໍ “ກຕ຺ຕຍ຺ຈສ຺ສາ”ຕິ ເອຕ຺ຖ “ອສ຺ສາ”ຕິ ກຕ຺ຕຸທສ຺ສນໂຕ. ມຕ຺ຕາສທ຺ໂທ

ອນຕ຺ຖໂກຕິ ວຸຕ຺ຕံ “ພລມຕ຺ຕາຕິ ພລເມວາ”ຕິ, ອປ຺ປມຕ຺ຕກំ ວາ ພລំ ພລມຕ຺ຕາຯ ຕທຸກາຍນ຺ຕິ ປາໂມຊ຺ຊំ, ໂສມນສ຺ສຍ຺ຈຯ ລເກາຖ ປາໂມຊ຺ຊំ “ໂຣຄໂຕ ມຸຕ຺ໂຕມ຺ຫີ”ຕິຯ ອຊິຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ ໂສມນສ຺ສំ “ອຕ຺ຖິ ເມ ກາຍພລ”ນ຺ຕິ ປາລຸອິຍາ ອຕ຺ໂຖຯ

໘໘໐ຯກາກຕິກມຕ຺ຕំ ນາມ “ເອກຕຸຍ຺ຊມຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິຯ “ທິຍຫ຺ຌວິທີມຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ວິນຍຝິກາຍំ ວຸຕ຺ຕំຯ ອປິຈ ກຕ-ສທ຺ໂທ ກຸຕ຺ຫເກ –

“ອກຕំ ອຖຸສំ ສຸທ຺ຌំ, ສຸຄນ຺ຌំ ຕຕ຺ຫຸລປ຺ຜລំ;

ຕຸຕ຺ທີກິເຣ ປ຺ຈິຕ຺ວານ, ຕໂຕ ກຸຍ຺ຊນ຺ຕິ ໂກຊນ”ນ຺ຕິຯ (ທີຯ ນິຯ ໓ຯ໘໗໑) ອາທີສຸ ວິຍ;

“ກໂຕ ຕຸ ກຸຕ຺ຫໂກ ກເວ”ຕິ (ອກິສາເນ ກກຕ຺ເຫ ຈຕຸພ຺ພຕ຺ຕາວຄ຺ເຄ ໘໕໘ ຄາຖາ) ທີ ວຸຕ຺ຕំຯ ອປ຺ປໂກ ປນ ກໂຕ ກາກໂຕຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ ຍຖາ “ກາລວຕ”ນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ກາກໂຕວ ປມາຕມສ຺ສາຕິ ກາກຕິກំ, ກາກຕິກເມວ ກາກຕິກມຕ຺ຕំ, ຊຸທ຺ທກກຸຕ຺ຫກປ຺ປມາຕເມວາຕິ ອຕ຺ໂຖ ທຍ຺ຖພ຺ໂພຯ ເອວລ຺ຫີ ສຕິ “ຣາຊທາໂຍ ນາມ ກາກຕິກມຕ຺ຕំ ນ ວຍ຺ຍຕິ, ອຫ຺ຌ ມາສຄ຺ຆນິກំ ມໍສំ ເທຕິ”ຕິ (ຊາຯ ອຍ຺ຖຯ ໓ຯອຸມ຺ມງ຺ຄຊາຕກວຕ຺ຕນາຍ) ວຸຕ຺ເຕນ ອຸມ຺ມງ຺ຄຊາຕກວຈເນນ ຈ ອວິຣຸທ຺ທំ ໂຫຕິຯ ວໂຍຕິ ຂໂຍ ກງ຺ໂຄ, ຕສ຺ສ “ພນ຺ສນາ ມຸຕ຺ໂຕມ຺ຫີ”ຕິ ອາວຊ຺ຊຍໂຕ ຕທຸກາຍំ ໂຫຕິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕំ “ລເກາຖ ປາໂມຊ຺ຊំ, ອຊິຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ ໂສມນສ຺ສ”ນ຺ຕິຯ ວຈນາວເສສំ ສນ຺ສາຍ “ເສສំ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວາ”ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕំຯ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວາຕິ ຈ ປຖມທຸ ຕິຍປ຺ເທສຸ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວຯ ສພ຺ພປ຺ເທສູຕິ ຕຕິຍາທີສຸ ຕີສຸ ໂກຍ຺ຖາເສສຸຯ ເອເກໂກ ທີ ອຸປ຺ມາປກ຺ໂຂ “ປທ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ໂຕຯ

໘໘໑-໘໘໔ຯອສີໂນຕິ ອາຍຕ຺ໂຕ, ນ ເສຣິກາວຍຸຕ຺ໂຕຯ ເຕນາຫ “ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິຍາ ກິຍ຺ຈິ ກາຕຸំ ນ ລກຕິ”ຕິຯ ເອວມິຕຣສ຺ມິມ຺ປິຯ ເຍນ ຄນ຺ຕຸກາໂມ, ເຕນ ກາມំ ຄໂມ ນ ໂຫຕີຕິ ສປາຖເສສໂຍຊນំ ທສ຺ເສຕຸំ “ເຍນາ”ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕំຯ ກາມນ຺ຕິ ເຈຕំ ກາວນປຸໍສກວຈນំ, ກາເມນ ວາ ອິຈ຺ຉາຍ ຄໂມ ກາມំຄໂມ ນິຄ຺ຄຫີຕາຄເມນຯ ທາສພ຺ຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ພ຺ຍ-ສທ຺ທສ຺ສ ກາວຕ຺ຖຕំ ທສ຺ເສຕິ “ທາສກາວາ”ຕິ ອິມິນາຯ ອປຣາສີນຕາຍ ອຕ຺ຕໂນ ກຸໂຊ ວິຍ ສກິຈ຺ເຈ ເອສິຕພ຺ໂພ ເປສິຕພ຺ໂພຕິ ກຸຊິສ຺ໂສ, ສຍໍວສີຕິ ນິພ຺ພຈນំຯ “ກຸໂຊ ນາມ ອຕ຺ຕໂນ ຍຖາສຸຂំ ວິນິໂຍໂຄ, ໂສ ອິສ຺ໂສ ອິຈ຺ຉິຕພ຺ໂພ ເອຕ຺ຖາຕິ ກຸຊິສ຺ໂສ, ອສ຺ສາມິໂກ”ຕິ ມູລປຕ຺ຕາສກຝິກາຍំ ວຸຕ຺ຕំຯ ອຕ຺ຖມຕ຺ຕំ ປນ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕໂກ”ຕິ ອາຫ, ອຕ຺ຕາວ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕໂກ, ນ ປຣສ຺ສາຕິ ວຸຕ຺ຕំ ໂຫຕິຯ ອນ຺ທກຕາຍ ກំ ປານິຍំ ຕາເຣນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ກນ຺ຕາໂຣ, ອທ຺ສານສທ຺ໂທ ຈ ທີຆປຣິຍາໂຍຕິ ວຸຕ຺ຕំ “ນິຣຸທກំ ທີຆມຄ຺ຄ”ນ຺ຕິຯ

໘໘໓ຯເສສານີຕິ ພ຺ຍາປາທາທີນິຯ ຕຕ຺ຣາຕິ ທສ຺ສເນຯ ອຍນ຺ຕິ ອິທານິ ວຸຈ຺ຈມານາ ສທິສຕາ, ເຍນ ອິຕາທີນំ ອຸປ຺ມາກາໂວ, ກາມຈ຺ຉນ຺ທາທີນຍ຺ຈ ອຸປ຺ເມຍ຺ຍກາໂວ ໂຫຕິ, ໂສ ເນສំ ອຸປໂມປ຺ເມຍ຺ຍສມ຺ພນ຺ໂຊ ສທິສຕາຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພំຯ ເຕທີຕິ ປເຣທີ ອິຕາສາ ມິເກທີຯ ກິຍ຺ຈິ ປຝິພາທີຕຸນ຺ຕິ ຜຣຸສວຈນາທີກំ ກິຍ຺ຈິປິ ປຝິເສເຊຕຸំ ນ ສກ຺ໂກຕິ ອິຕំ ທາຕຸມສກ຺ກຸຕຕ຺ຕາຯ ກສ຺ມາຕິ ວຸຕ຺ຕំ “ຕິຕິກ຺ຂາກາຣຕ”ນ຺ຕິອາທີ, ອິຕາສ຺ສ ຕິຕິກ຺ຂາກາຣຕຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ໂຍ ຍມ຺ຫີ ກາມຈ຺ຉນ຺ເທນ ຣຊ຺ຊຕີຕິ ໂຍ ປຸຄ຺ຄໂລ ຍມ຺ຫີ ກາມຈ຺ຉນ຺ທສ຺ສ ວຕ຺ຖຸກູເຕ ປຸຄ຺ຄເລ ກາມຈ຺ຉນ຺ເທນ ຣຊ຺ຊຕິຯ ຕຕ຺ຫາສຫຄເຕນ ຕំ ວຕ຺ຖຸំ ຄຕ຺ຫາຕີຕິ ຕຕ຺ຫາກູເຕນ ກາມຈ຺ຉນ຺ເທນ ຕំ ກາມຈ຺ຉນ຺ທສ຺ສ ວຕ຺ຖຸກູຕំ ປຸຄ຺ຄລំ “ມເມຕ”ນ຺ຕິ ຄຕ຺ຫາຕິຯ ສຫຄຕສທ຺ໂທ ເຫຕ຺ຖ ຕພ຺ກາວມຕ຺ໂຕ “ຍາຍំ ຕຕ຺ຫາ ໂປ຺ໂນກວິກາ ນນ຺ທີຣາຄສຫຄຕາ”ຕິອາທີສຸ (ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໔໐໐; ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໑໓, ໔໗໐; ໓ຯ໑໓໓; ສំຯ ນິຯ ໕ຯ໑໐໗໑; ມ ຫາວຯ ໑໔; ປຝິຯ ມຯ ໒ຯ໓໐) ວິຍຯ ເຕນາຕິ ກາມຈ຺ຉນ຺ທສ຺ສ ວຕ຺ຖຸກູເຕນ ປຸຄ຺ຄເລນຯ ກສ຺ມາຕິ ອາຫ “ຕິຕິກ຺ຂາກາຣຕ”ນ຺ຕິ ອາທີ, ກາມຈ຺ຉນ຺ທສ຺ສ ຕິຕິກ຺ຂາກາຣຕຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕິຕິກ຺ຂາສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ຣາຄປ຺ສາໂນ ອກຸສລຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາໂທ “ຕິຕິກ຺ຂາ”ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ, ນ ຕຸ “ຂນ຺ຕິ ປຣມំ ຕໂປ຺ ຕິຕິກ຺ຂາ”ຕິອາທີສຸ (ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໙໑; ຂຯ ປຯ ໑໘໔) ວິຍ ຕປ຺ກູໂຕ ອໂທສປ຺ສາໂນ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາໂທຯ ຆຣສາມິເກທີຕິ ຆຣສ຺ສ ສາມິກກູເຕທີ ສສ຺ສຸສສ຺ສຸຣສາມິເກທີຯ ອິຕ຺ຖີນំ ກາມຈ຺ຉນ຺ໂທ ຕິຕິກ຺ຂາກາຣຕំ ໂຫຕິ ວິ ຍາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຊຯ

“ຍຖາ ປນາ”ຕິອາທີນາ ເສສານំ ໂຣຄາທີສທິສຕາ ວຸຕ຺ຕາຯ ຕຕ຺ຖ ປິຕ຺ຕໂທສໂກປນວເສນ ປິຕ຺ຕໂຣຄາຕຸໂຣຯ ຕສ຺ສ ປິຕ຺ຕ ໂກປນໂຕ ສພ຺ພມ຺ປິ ມທຸສກ຺ກຣາທີກំ ອມທຸຣກາເວນ ສມ຺ປ຺ຊຊຕີຕິ ວຸຕ຺ຕំ “ຕິຕ຺ຕກំ ຕິຕ຺ຕກນ຺ຕິ ອຸຄ຺ຄິຣຕິເຍວາ”ຕິຯ ຕຸມ຺ເຫ ອຸປ຺ທຸທເວຖາຕິ ຝິກາຍំ (ທີຯ ນິຯ ຝິຯ ໑ຯ໘໘໓) ອຸທ຺ສຍປາໂຖ, “ອຸປ຺ທຸທວំ ກໂຣຖາ”ຕິ ນາມສາຕຸວເສນ ອຕ຺ໂຖ, ອິທານິ ປນ

‘‘ຕຸມ຺ເຫຫີ ອຸປທ຺ທຸຕາ’’ຕິ ປາໂຖ ທິສ຺ສຕິຯ ວິພ຺ການຕີຕິ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ອາຫິຕ຺ຫຕິ, ຫີນາຍ ວາ ອາວຕ຺ຕຕິຯ ມນຸສ຺ກ຺ກຣາທີນໍ ຣສໍ ນ ວິນ຺ທຕິ ນານຸກວຕິ ນ ຊານາຕິ ນ ລກຕິ ຈ ວິຍາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂທຯ ສາສນຣສນ຺ຕິ ສາສນສ຺ສ ຣສໍ, ສາສນເມວ ວາ ຣສໍຯ

ນກ຺ຂຕ຺ຕວຓ຺ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍຯ ເຕນາຫ ‘‘ອໂຫ ນຈ຺ຈໍ, ອໂຫ ຄີຕ’’ນ຺ຕິຯ ມຸຕ຺ໂຕຕິ ພນ຺ຘນໂຕ ປມຸຕ຺ໂຕຯ ຘມ຺ມສ຺ສວນສ຺ສາຕິ ໂສຕພ຺ພຘມ຺ມສ຺ສຯ

ສີຜໍ ປວຕ຺ເຕຕພ຺ພກິຈ຺ຈໍ ອຈ຺ຈາຍິກໍຯ ສີຜຕ຺ໂຖ ທີ ອຕິສທ຺ໂທ ‘‘ປາຓາຕິປາໂຕ’’ຕິອາທີສຸ (ມ. ນິ. ໔.໑໒໓; ວິກ. ໔໕໗) ວິຍ. ວິນເຍ ອປກາຕຄ຺ຄຸນາຕິ ວິນຍກ຺ກເມ ອກ຺ສເລນ. ປກຕໍ ນິຍ຺ຫານໍ ວິນິຈ຺ຉຍໍ ຊານາຕີຕິ ປກາຕຄ຺ຄູ, ນ ປກາຕຄ຺ຄູ ຕຖາ. ໂສ ທີ ກປ຺ປີຍາກປ຺ປີຍໍ ຍາຖາວໂຕ ນ ຊານາຕິຯ ເຕນາຫ ‘‘ກີສ຺ມິຄ຺ຈິເຫວາ’’ຕິອາທີຯ ກປ຺ປີຍມໍສເປີຕິ ສູກຣມໍສາທີເກປີ. ອກປ຺ປີຍ ມໍສສຄ຺ຄາຍາຕີ ອຈ຺ຉມໍສາທີສຄ຺ຄາຍ.

ທຕ຺ທກາສທ຺ເທນາປີຕິ ສາຂາທຕ຺ທກາສທ຺ເທນປີຯ ອຸສ຺ສງ຺ກິຕປຣິສງ຺ກິໂຕຕິ ອວສງ຺ກິໂຕ ເຈວ ສມນ຺ຕໂຕ ສງ຺ກິໂຕ ຈ, ອຕິວິຍ ສງ຺ກິໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ຕທາກາຣທສ຺ສນໍ ‘‘ຄຈ຺ຉຕິປີ’’ຕິອາທີຯ ໂສ ທີ ໂຖກໍ ຄຈ຺ຉຕິປີ. ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປນ ຕາຍ ອຸສ຺ສງ຺ກິຕປຣິສງ຺ກິຕຕາຍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຕິຍ຺ຖຕິປີຯ ອິທິເສ ກນ຺ຕາເຣ ຄເຕ ‘‘ໂກ ຊານາຕິ, ກີ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ນິວຕ຺ຕຕິປີ, ຕສ຺ມາ ຈ ຄຕຍ຺ຖານໂຕ ອຄຕຍ຺ຖານເມວ ພຫຸຕຣໍ ໂຫຕິ, ຕໂຕ ເອວ ຈ ໂສ ກິຈ຺ເຉນ ກສິເຣນ ເຂມນ຺ຕກູມີ ປາປຸຓາຕີ ວາ, ນ ວາ ປາປຸຓາຕິຯ ກິຈ຺ເຉນ ກສິເຣນາຕິ ປຣິຍາຍວຈນໍ, ກາຍິກທຸກ຺ເຂນ ເຂທນໍ ວາ ກິຈ຺ຉໍ, ເຈຕສິກທຸກ຺ເຂນ ປີລຸອນໍ ກສິຣໍຯ ເຂມນ຺ຕກູມີນ຺ຕິ ເຂມກູຕໍ ກູມີ ອນ຺ຕສທ຺ທສ຺ສ ຕພ຺ກາວຕ຺ຕາ, ກຍສ຺ສ ຊີຍນໍ ວາ ເຂໂມ, ໂສວ ອນ຺ໂຕ ປຣິຈ຺ເຉໂທ ຍສ຺ສາ ຕຖາ, ສາ ເອວ ກູມີຕິ ເຂມນ຺ຕກູມີ, ຕໍ ນິພ຺ກາຍປ຺ປເທສນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຍ຺ຫກສ຺ສ ຖາເນສູຕິ ‘‘ຕຕ຺ຖ ກຕມາ ວິຈິກິຈ຺ຉາ? ສຕ຺ຖຣີ ກງ຺ຂຕິ ວິຈິກິຈ຺ຉຕິຯ ຘມ຺ເມຯ ສງ຺ເຜຯ ສິກ຺ຂາຍຯ ປຸພ຺ພນ຺ເຕຯ ອປຣນ຺ເຕຯ ປຸພ຺ພນ຺ຕາປຣນ຺ເຕຯ ອິທປ຺ປຈ຺ຈຍຕາປຕິຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ເນສຸ ຘມ຺ເມສຸ ກງ຺ຂຕິ ວິຈິກິຈ຺ຉຕີ’’ຕິ (ວິກ. ໙໑໔) ວິກງ຺ເຄ ວຸຕ຺ເຕສຸ ອຍ຺ຫກສ຺ສ ຖາເນສຸຯ ອຊິມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາຕິ ວິນິຈ຺ຉິນິຕ຺ວາ, ສທ຺ທຫິຕ຺ວາ ວາຯ ສທ຺ຘາຍ ຄຕ຺ຫິຕພ຺ພຕິ ສທ຺ເຘຍ຺ຍວຕ຺ຖຸໍ ‘‘ອິທເມວ’’ນ຺ຕິ ສທ຺ທຫນວເສນ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ, ສທ຺ທຫິຕ຺ວາ ນ ສກ຺ໂກຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອິຕີຕິ ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອສກ຺ກຸຓນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາຍໍ ກໂຣຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂທຯ ‘‘ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ, ນຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ’’ຕິ ອຣຄ຺ຄໍ ປວິຍ຺ຖສ຺ສ ອາທິມ຺ຫິ ເອວ ສປ຺ປນໍ ສໍສໂຍ ອາສປ຺ປນໍຯ ຕໂຕ ປຣໍ ສມນ຺ຕໂຕ, ອຸປຣູປຣີ ວາ ສປ຺ປນໍ ປຣິສປ຺ປນໍຯ ອຸກເຍນປີ ຕຕ຺ເຖວ ສໍສຍວເສນ ປຣິພ຺ການນໍ ທສ຺ເສຕິຯ ເຕນາຫ ‘‘ອປຣິໂຍຄາຫນ’’ນ຺ຕິ, ‘‘ເອວມິທ’’ນ຺ຕິ ສມນ຺ຕໂຕ ອໂນຄາຫນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຉມ຺ກິຕຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຣຄ຺ຄສຄ຺ຄາຍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ຉມ຺ກິຕກາວໍ ທທຍມໍສຈລນໍ, ອຸຕ຺ຣາສນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ອຸປເມຍ຺ຍປກ຺ເຂປີ ຍຖາຣທເມສມຕ຺ໂຖຯ

໔໔ຯຕຕ຺ຣາຍໍ ສຫິສຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ອປ຺ປຫີນປກ຺ເຂ ວຸຕ຺ຕນຍານຸສາເຣນ ສທິສຕາ ເວທິຕພ຺ພາ ຯ ຍທຄ຺ເຄນ ທີ ກາມຈ຺ຉນ຺ທາທໂຍ ອີຕາທີສທິສາ, ຕທຄ຺ເຄນ ຈ ເຕສໍ ປຫານໍ ອາຓຕ຺ຍາທີສທິສຕາຕີຯ ອີທໍ ປນ ອນ຺ຕຕານປທຕ຺ຖມຕ຺ຕໍ – ສ ມິທ຺ຘຕນ຺ຕິ ອທ຺ຘຕໍຯ ປຸພ຺ເພ ປຕ຺ຓມາໂຣປີຕາຍ ວທ຺ຘີຍາ ສທ ວຕ຺ຕຕີຕິ ສວທ຺ຘີກໍຯ ປຕ຺ຓນ຺ຕິ ອີຕາທານຄຄ຺ທເຕ ສຄ຺ ລກ຺ຂຓວເສນ ລິຂິຕປຕ຺ຓໍຯ ປຸນ ປຕ຺ຓນ຺ຕິ ອີຕາຍາຈນວເສນ ສາສນລິຂິຕປຕ຺ຓໍຯ ນິຄ຺ເລປຕາຍາຕິ ຘນສມ຺ພນ຺ຘາກາເວນ ອວິລິມ຺ປນຕາຍ. ຕຖາ ອລຄ຺ຄຕາຍ. ປຣິຍາຍວຈນຄ຺ເຫຕໍ ທວຍໍ. ອຖ ວາ ນິຄ຺ເລປຕາຍາຕິ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອວິລິມ຺ປນກາເວນ ວິເສສນກູເຕນ ອລຄ຺ຄຕາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຉ ຘມ຺ເມຕິ ອສຸກນິມິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸຄ຺ຄໂຫ, ອສຸກກາວນານຸໂຍໂຄ, ອິນ຺ທ຺ຣິເຍສຸ ຄຸຕ຺ຕທ຺ວາຣຕາ, ໂກຊເນ ມຕ຺ຕຄ຺ຄຸຕາ, ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ຕຕາ, ສປ຺ປາຍກຖາຕິ ອິເມ ຉ ຘມ຺ເມ. ກາເວຕ຺ວາຕິ ພຸຣ຺ເຫຕ຺ວາ, ອຕ຺ຕນິ ວາ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ. ອນຸປ຺ປນ຺ນອນຸປ຺ປາທເນາປ຺ປນ຺ນປ຺ປຫານາທິວິກາວນວເສນ ມຫາສຕິປຍ຺ຖານສຸຕ຺ເຕ ສວິເສສໍ ປາລຸອີຍາ ອາຄຕຕ຺ຕາ ‘‘ມຫາສຕິປຍ຺ຖາເນ ວຕ຺ຓາຍິສ຺ສາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ມຫາສຕິປຍ຺ຖາເນ’’ຕິ ຈ ອິມສ຺ມີ ທີຜາຄເມ (ທີ. ນິ. ໔.໓໗໔ ອາທໂຍ) ສງ຺ຄີຕມາຫ, ນ ມຊ຺ຊິມາຄເມ ນິກາຍນ຺ຕຣຕ຺ຕາ. ນິກາຍນ຺ຕຣາຄໂຕປີ ທີ ອຕ຺ໂຖ ອາຈຣິເຍຫິ ອຄ຺ຄຕ຺ຖ ເຍກ຺ຍເຍນ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ວທນ຺ຕີຯ ເອສ ນໂຍ ພ຺ຍາປາທາທີປ຺ປຫານກາເຕປີຯ ປຣວຕ຺ຖຸມ຺ຫີຕີ ອາຣມ຺ມຓກູເຕ ປຣສ຺ມີ ວຕ຺ຖຸສ຺ມີຯ ມມາຍ ນາກາເວນ ເນວ ສງ຺ໂຄ. ປຣິຄ຺ຄຫາກາເວນ ນ ພທ຺ໂຘ. ທີພ຺ພານິປີ ຮູປານິ ປສ຺ສໂຕ ກິເລໂສ ນ ສມຸທາຈຣຕີ, ປເຄວ ມານຸສີ ຍານີຕິ ສມ຺ກາວເນ ອປີ-ສທ຺ໂທຯ

ອນຕ຺ຖກໂຣຕິ ອຕ຺ຕໂນ, ປຣສ຺ສ ຈ ອທິຕກໂຣຯ ຉ ຘມ຺ເມຕິ ເມຕ຺ຕານິມິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸຄ຺ຄໂຫ, ເມຕ຺ຕາກາວນານຸໂຍໂຄ, ກມ຺ມສ຺ສກຕາ, ປຕິສງ຺ຂານພຫຸລຕາ, ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ຕຕາ, ສປ຺ປາຍກຖາຕິ ອິເມ ຉ ຘມ຺ເມຯ ຕຕ຺ເຖວາຕິ ມຫາສຕິປຍ຺ຖາເນ ເຍວຯ ຈາຣິຕ຺ຕສີລເມວ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ປຄ຺ຄຕ຺ຕສິກ຺ຂາປທໍ ‘‘ອາຈາຣປຕ຺ຓຕ຺ຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອາທິ-ສທ຺ເທນ ວາຣິຕ຺ຕປຕ຺ຓຕ຺ຕີສິກ຺

ຂາປທໍ ສງຄຕຸຫາຕິ។

ປເວສິໂຕຕິ ປເວສາປິໂຕ។ ພນ຺ຜນາຄາຣໍ ປເວສາປີຕຕ຺ຕາ ອລທ຺ຜນກ຺ຂຕ຺ຕານຸກວໂນ ປຸຣິໂສ ຫີ “ນກ຺ຂຕ຺ຕທິວເສ ພນ຺ຜນາ
ຄາຣໍ ປເວສິໂຕ ປຸຣິໂສ”ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ, ນກ຺ຂຕ຺ຕທິວເສ ເອວ ວາ ຕຫນຸກວນຕ຺ຖໍ ຕຖາ ກໂຕ ປຸຣິໂສ ເອວໍ ວຸຕ຺ໂຕຕິປີ ວຜ຺ຜຕິ។
ອປຣສ຺ມິນ຺ຕິ ຕໂຕ ປຈ຺ຉິເມ, ອຄ຺ຄສ຺ມີ ວາ ນກ຺ຂຕ຺ຕທິວເສ។ ໂອກາສນ຺ຕິ ກມ຺ມກາຣຕາກາຣຕໍ, ກມ຺ມກາຣຕກ຺ຂຕໍ ວາ។ ມ
ຫານຕ຺ຖກຣນ຺ຕິ ທິຜ຺ຖຜມ຺ມິກາທິອຕ຺ຖຫາປນມຸເຂນ ມຫໂຕ ອນຕ຺ຖສ຺ສ ກາຣກໍ។ ລ ຜມ຺ເມຕິ ອຕິໂກຊເນ ນິມິຕ຺ຕຄ຺ຄາໂຫ,
ອິຣິຍາປຖສມ຺ປຣິວຕ຺ຕນຕາ, ອາໂລກສຄ຺ຄາມນສິກາໂຣ, ອພ຺ໂກກາສວາໂສ, ກລ຺ຍາຕມິຕ຺ຕຕາ, ສປ຺ປາຍກຖາຕິ ອິເມ ລ ຜມ຺
ເມ, ຜມ຺ມນກ຺ຂຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕໂສຕພ຺ພຜມ຺ມສງຂາຕສ຺ສ ມຫສ຺ສ។ ສາຜູນໍ ຣຕິຊນໂຕ ຫີ ຜມ຺ໂມປີ ລຕສທິສຜ຺ເຄນ
“ນກ຺ຂຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ។

ອຸທ຺ຜຈ຺ຈກຸກ຺ກຸຈ຺ເຈ ມຫານຕ຺ຖກຣນ຺ຕິ ປຣາຍຕ຺ຕຕາປາຫເນນ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ມຫໂຕ ອນຕ຺ຖສ຺ສ ກາຣກໍ។ ລ ຜມ຺ເມຕິ ພຫຸສ຺ສຸຕ
ຕາ, ປຣິປຸຈ຺ຉກຕາ, ວິນເຍ ປກຕຄ຺ຄຸຕາ, ວຸຫ຺ຒເສວິຕາ, ກລ຺ຍາຕມິຕ຺ຕຕາ, ສປ຺ປາຍກຖາຕິ ອິເມ ລ ຜມ຺ເມ។ ພລສ຺ສ, ພເລນ
ວາ ອຕ຺ຕນາ ອິຈ຺ຉິຕສ຺ສ ກຣຕໍ ພລກ຺ກາໂຣ, ເຕນ។ ເນກ຺ຂມ຺ມປຜິປທນ຺ຕິ ນີວຣຕາໂຕ ນິກ຺ຂມນປຜິປທໍ ອຸປຈາຣກາວນເມວ,
ນ ປຖມໍ ຊານໍ។ ອຍຄ຺ຫິ ອຸປຈາຣກາວນາຜິກາໂຣ។

ພລວາຕິ ປຈ຺ຈຕ຺ຖິກວິຜມນສມຕ຺ເຖນ ພເລນ ພລວາ ວນ຺ຕ-ສທ຺ທສ຺ສ ອກິສຍຕ຺ຖວິສິຜ຺ຖສ຺ສ ອຕ຺ຖິຍຕ຺ຖສ຺ສ ໂພຜນໂຕ។ ຫຕ຺ຖ
ສາຣນ຺ຕິ ຫຕ຺ຖຄຕຜນສາຣໍ។ ສຊ຺ຊາວຸໂຜຕິ ສຊ຺ຊິຕຜນ຺ວາທິອາວຸໂຜ, ສນ຺ນທ຺ຜປຄ຺ຈາວຸໂຜຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ສູຣວີຣເສວກຊນວເສນ
ສປຣິວາໂຣ។ ຕນ຺ຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ປຸຣິສໍ។ ພລວນ຺ຕຕາຍ, ສຊ຺ຊາວຸຜຕາຍ, ສປຣິວາຣຕາຍ ຈ ໂຈຣາ ທູຣໂຕວ ທິສ຺ວາ ປລາເຍຍ຺ຍຸໍ។
ອນຕ຺ຖກາຣິກາຕິ ສມ຺ມາປຜິປຕ຺ຕິຍາ ວິພນ຺ຜກຣຕາໂຕ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຫິຕກາຣິກາ។ ລ ຜມ຺ເມຕິ ພຫຸສ຺ສຸຕຕາ, ປຣິປຸຈ຺ຉກຕາ ,
ວິນເຍ ປກຕຄ຺ຄຸຕາ, ອຜິໂມກ຺ຂພຫຸລຕາ, ກລ຺ຍາຕມິຕ຺ຕຕາ, ສປ຺ປາຍກຖາຕິ ອິເມ ລ ຜມ຺ເມ។ ຍຖາ ພາຫຸສຈ຺ຈາທີນິ ອຸທ຺ຜຈ຺ຈ
ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈສ຺ສ ປຫານາຍ ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕິ, ເອວໍ ວິຈິກິຈ຺ຉາຍປີຕິ ອິຜາປີ ພຫຸສ຺ສຸຕຕາຫໂຍ ຕໂຍປີ ຜມ຺ມາ ຄຫິຕາ, ກລ຺ຍາຕມິຕ຺ຕ
ຕາ, ປນ ສປ຺ປາຍກຖາ ຈ ປຄ຺ຈນ຺ນມ຺ປີ ປຫານາຍ ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຕາສຸ ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ນີວຣຕສ຺ສ ອນຸຈ຺ຉວິກເສວນຕາ
ທຜ຺ຖພ຺ພາ។ ຕີຕໍ ວິຍາຕິ ຕີຕໍ ກຍວເສນ ນ ຄເຕາຕິ ວິຍ។ ທຸຈ຺ຈຣິຕກນ຺ຕາຣໍ ນິຕ຺ຖຣິຕ຺ວາຕິ ທຸຈ຺ຈຣິຕຈຣຕູປາຍກູຕາຍ ວິຈິກິ
ຈ຺ຉາຍ ນິຕ຺ຖຣຕາວເສນ ທຸຈ຺ຈຣິຕສງຂາຕໍ ກນ຺ຕາຣໍ ນິຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ។ ວິຈິກິຈ຺ຉາ ຫີ ສມ຺ມາປຜິປຕ຺ຕິຍາ ອປ຺ປຜິປຊ຺ຊນນິມິຕ຺ຕ
ຕາມຸເຂນ ມິຈ຺ຉາປຜິປຕ຺ຕິເມວ ປຣິພ຺ຣູເຫຕີຕິ ຕສ຺ສາ ອປ຺ປຫານໍ ທຸຈ຺ຈຣິຕຈຣຕູປາໂຍ, ປຫານຄ຺ຈ ທຸຈ຺ຈຣິຕວິຜູນນູປາໂຍຕິ។

໘໘໕។“ຕຸຜ຺ຖາກາໂຣ”ຕິ ອິມິນາ ປາໂມຊ຺ຊໍ ນາມ ຕຣຸຕປີຕີ ທສ຺ເສຕິ។ ສາ ຫີ ຕຣຸຕຕາຍ ກຖຄ຺ຈິປີ ຕຸຜ຺ຖາວຕ຺ຖາ ຕຸຜ຺ຖາ
ກາຣມຕ຺ຕໍ។ “ຕຸຜ຺ຖສ຺ສາ”ຕິ ອິທໍ “ປມຸທິຕສ຺ສາ”ຕິ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖວຈນໍ, ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ ‘ໂອກ຺ການ຺ຕິກກາວປ຺ປຕ຺ຕາຍ ປີຕິຍາ
ວເສນ ຕຸຜ຺ຖສ຺ສາ”ຕິ ຜິກາຍໍ ວຸຕ຺ໂຕ, ເອວໍ ສຕິ ປາໂມຊ຺ຊປເທນ ໂອກ຺ການ຺ຕິກາ ປີຕິເຍວ ຄຫິຕາ ສິຍາ។ “ສກລສຣີຣໍ ໂຂກຍ
ມານາ ປີຕິ ຊາຍຕິ”ຕິ ເອຕສ຺ສາ ຈຕ຺ໂຖ “ອຕ຺ຕໂນ ສວິປ຺ຜາຣິກຕາຍ, ອຕ຺ຕສມຸຜ຺ຖານປຕີຕຣູປຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຈ ສກລສຣີຣໍ
ໂຂກຍມານາ ຜຣຕລກ຺ຂຕາ ປີຕິ ຊາຍຕິ”ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ, ເອວຄ຺ຈ ສຕິ ປີຕິປເທນ ຜຣຕາ ປີຕິເຍວ ຄຫິຕາ ສິຍາ, ກາຣຕໍ ປເນຕ຺ຖ
ຄເວສິຕພ຺ພໍ។ ອິຜ, ປນ ອຄ຺ຄຕ຺ຖ ຈ ຕຣຸຕພລວຕາມຕ຺ຕສາມຄ຺ເຄນ ປທທ຺ວຍສ຺ສ ອຕ຺ຖທີປນໂຕ ຍາ ກາຈິ ຕຣຸຕາ ປີຕິ ປາ
ໂມຊ຺ຊໍ, ພລວຕີ ປີຕີ, ປຄ຺ຈວິຜາຍ ວາ ປີຕິຍາ ຍຖາກ຺ກມໍ ຕຣຸຕພລວຕາສມ຺ກວໂຕ ປຸຣິມາ ປຸຣິມາ ປາໂມຊ຺ຊໍ, ປຈ຺ຉິມາ ປຈ຺ຉິ
ມາ ປີຕີຕິປີ ວທນ຺ຕິ, ອຍເມຕ຺ຖ ຕທນຸຈ຺ຉວິໂກ ອຕ຺ໂຖ។ ຕຸຜ຺ຖສ຺ສາຕິ ປາໂມຊ຺ຊສງຂາຕາຍ ຕຣຸຕປີຕິຍາ ວເສນ ຕຸຜ຺ຖສ຺ສ។ ຕ-
ສທ຺ໂທ ຫີ ອຕີຕຕ຺ໂຖ, ອິຕຣຖາ ເຫຕຸຜລສມ຺ພນ຺ຜາກາວາປຕ຺ຕິໂຕ, ເຫຕຸຜລສມ຺ພນ຺ຜກາວສ຺ສ ຈ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ។ “ສກລສຣີຣໍ
ໂຂກຍມານາ”ຕິ ອິມິນາ ປີຕິ ນາມ ເອຕ຺ຖ ພລວປີຕີຕິ ທສ຺ເສຕິ។ ສາ ຫີ ອຕ຺ຕໂນ ສວິປ຺ຜາຣິກຕາຍ,
ອຕ຺ຕສມຸຜ຺ຖານປຕີຕຣູປຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຈ ສກລສຣີຣໍ ສງໂຂກຍມານາ ຊາຍຕິ។ ສກລສຣີເຣ ປີຕິເວຄສ຺ສ ປີຕິວິປ຺ຜາຣສ຺ສ ອຸປ຺
ປາທນຄ຺ເຈຕ຺ຖ ສງໂຂກນໍ។

ປີຕິສຫິຕໍ ປີຕິ ອຸຕ຺ຕຣປທໂລເປນ។ ກີ ປນ ຕໍ? ມໂນ, ປີຕິ ມໂນ ເອຕສ຺ສາຕິ ສມາໂສ។ ປີຕິຍາ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕໍ ມໂນ ຍສ຺ສາຕິປີ
ວຜ຺ຜຕິ, ຕສ຺ສ។ ອຕ຺ຖມຕ຺ຕໍ ປນ ທສ຺ເສຕຸໍ “ປີຕິສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຈິຕ຺ຕສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ກາໂຍຕິ ອິຜ ສພ຺ໂພປີ ອຣູປກລາ
ໂປ ອຜິປ຺ເປໂຕ, ນ ປນ ກາຍລຫຸຕາທີສຸ ວິຍ ເວທນາທິກ຺ຂນ຺ຜຕ຺ຕຍເມວ, ນ ຈ ກາຍາຍຕນາທີສຸ ວິຍ ຣູປກາຍມ຺ປີຕິ ທສ຺ເສຕິ
“ນາມກາໂຍ”ຕິ ອິມິນາ។ ປສ຺ສທ຺ຜິທ຺ວຍວເສເນວ ເຫຕ຺ຖ ປສ຺ສມ຺ກນມຜິປ຺ເປຕໍ, ປສ຺ສມ຺ກນໍ ປນ ວິຄຕກິເລສທຣຖຕາຕິ ອາຫ

‘‘ວິຄຕທຣໂຖ ໂຫຕີ’’ຕິ, ປຫີເນົາທ຺ຣຈ຺ຈາທິກິເລສທຣໂຖຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ວຸຕ຺ຕປ຺ປການາຍ ປຸພ຺ພກາຄກາວນາຍ ວເສນ ເຈຕສິກສຸຂໍ ປຎິສໍເວເທນ຺ໂຕເຍວ ຕໍສມຸຎ຺ຖານປຓີຕຣູປຟຸຎສຣີຣຕາຍ ກາຍິກມ຺ປິ ສຸຂໍ ປຎິສໍເວເທຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ກາຍິກມ຺ປິ ເຈຕສິກມ຺ປິ ສຸຂໍ ເວທຍຕີ’’ຕິ។ ອິມິນາ ເນກ຺ຂມ຺ມສຸເຂນາຕິ ‘‘ສຸຂໍ ເວເທຕີ’’ຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕນ ສໍກິເລສນິວຣຓປກ຺ຂໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕຕ຺ຕາ, ປຖມຊ຺ຊານປກ຺ຂິກຕ຺ຕາ ຈ ຍຖາຣຫໍ ເນກ຺ຂມ຺ມສງ຺ຂາເຕນ ອຸປ຺ຈາຣສຸເຂນ ອປ຺ປນາສຸເຂນ ຈ។ ສມາຣານມ຺ເປຕ຺ຖ ຕທຸກເຍເນ ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຸປ຺ຈາຣວເສນາປິ ອປ຺ປນາວເສນາປີ’’ຕິ។

ເອຕ຺ຖ ປນາຍມະປ຺ປາໂຍ – ການຈ຺ຈນ຺ທປ຺ປຫານໂຕ ປຎ຺ຖາຍ ຍາວ ປສ຺ສທ຺ຣກາຍສ຺ສ ສຸຂປຎິສໍເວທນາ, ຕາວ ຍຖາ ປຸພ຺ເພ, ຕຖາ ອິຣາປິ ປຸພ຺ພກາຄກາວນາເຍວ ວຸຕ຺ຕາ, ນ ອປ຺ປນາ។ ຕຖາ ຫິ ການຈ຺ຈນ຺ທປ຺ປຫາເນ ອາຈຣິຍຣມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ວິກ຺ຂມ຺ການວເສນາຕິ ເອຕ຺ຖ ວິກ຺ຂມ຺ການໍ ອນຸປ຺ປາທນໍ ອປ຺ປວຕ຺ຕນໍ, ນ ປຎິປກ຺ຂານໍ ສຸປ຺ປຫີນຕາ, ປຫີນຕ຺ຕາຕິ ຈ ປຫີນສທິສ ຕໍ ສນ຺ຣາຍ ວຸຕ຺ຕໍ ຊານສ຺ສ ອນຣິຄຕຕ຺ຕາ’’ຕິ (ທີ។ ນິ។ ຜີ។ ໑໔໒໑)។ ປສ຺ສທ຺ຣກາຍສ຺ສ ສຸຂປຎິສໍເວທນາຍ ຈ ວຸຕ຺ຕປ຺ປການາຍ ປຸພ຺ພກາຄກາວນາຍ ວເສນ ເຈຕສິກສຸຂໍ ປຎິສໍເວເທນ຺ໂຕເຍວ ຕໍສມຸຎ຺ຖານປຓີຕຣູປຟຸຎສຣີຣຕາຍ ກາຍິກມ຺ປິ ສຸຂໍ ປຎິສໍເວເທຕີຕິ។ ອປິຈ ກາ ນາມ ກຖາ ອຍ຺ເລຫີ ວຕ຺ຕພ຺ພາ ອຍ຺ຖກຖາຍເມວ ‘‘໖ ຣມ຺ເມ ກາເວຕ຺ວາ’’ຕິ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ປຸພ຺ພກາຄກາວນາຍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ។ ສຸຂິໂນ ຈິຕ຺ຕສມາຣາເນ ປນ ສຸຂສ຺ສ ອຸປ຺ຈາຣກາວນາຍ ວິຍ ອປ຺ປນາຍປິ ການຕາຕ຺ຕາ, ‘‘ໂສ ວິວິຈ຺ເຈວ ກາເມຫີ’’ຕິອາທິນາ ຈ ວກ຺ຂມານາຍ ອປ຺ປນາຍ ເຫຕຸຜລວເສນ ສມ຺ພຊ຺ຊນໂຕ ປຸພ຺ພກາຄສມາຣິ , ອປ຺ປນາສມາຣິ ຈ ວຸຕ຺ໂຕ, ປຸພ຺ພກາຄສຸຂມ຺ປິ ວາ ອປ຺ປນາສຸຂມ຺ປິ ອປ຺ປນາສມາຣິສ຺ສ ການຕເມວາຕິ ຕມ຺ປິ ອປ຺ປນາສຸຂໍ ອປ຺ປນາສມາຣິໂນ ການຕກາເວນ ອາຈຣິຍຣມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ ຄຫິຕນ຺ຕິ ອິມມຕ຺ຖມສລ຺ລກ຺ເຂນ຺ຕາ ເນກ຺ຂມ຺ມປທຕ຺ຖໍ ຍຖາຕຖໍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ປາລຸອິຍໍ, ອຍ຺ຖກຖາຍມ຺ປິ ສໍກິຕ຺ຕາກຸລໍ ເກຈີ ກໂຣນ຺ຕີຕິ។

ປຖມຊ຺ຊານກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໔໒។ ຍເທວໍ ‘‘ສຸຂິໂນ ຈິຕ຺ຕໍ ສມາຣິຍຕີ’’ຕິ ເອເຕເນວ ອຸປ຺ຈາຣວເສນປິ ອປ຺ປນາວເສນປິ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ສມາຣານໍ ກຖິຕໍ ສິຍາ, ເອວໍ ສນ຺ເຕ ‘‘ໂສ ວິວິຈ຺ເຈວ ກາເມຫີ’’ຕິອາທິກາ ເທສນາ ກິມຕ຺ຖິຍາຕິ ໂຈທນາຍ ‘‘ໂສ ວິວິຈ຺ເຈວ…ເປ… ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຕຕ຺ຖ ‘‘ສມາຫິເຕ’’ຕິ ປທທ຺ວຍໍ ‘‘ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ອິເມຫິ ສມ຺ພນ຺ຣິຕ຺ວາ ສມາຫິຕຕ຺ຕາ ຕຖາ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍ ເວທິຕພ຺ໂພ។ ອຸປຣິວິເສສທສ຺ສນຕ຺ຖນ຺ຕິ ອຸປ຺ຈາຣສມາຣິໂຕ, ປຖມຊ຺ຊານາທິສມາຣິໂຕ ຈ ອຸປຣິ ປຕ຺ຕພ຺ພສ຺ສ ປຖມທຸຕິຍຊ຺ຊານາທິວິເສສສ຺ສ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ។ ອຸປ຺ຈາຣສມາຣິສມຣິຄເມເນວ ຫິ ປຖມຊ຺ຊານາທິວິເສໂສ ສມຣິຄນ຺ຕຸໍ ສກ຺ກາ, ນ ປນ ເຕນ ວິນາ, ທຸຕິຍຊ຺ຊານາທິສມຣິຄເມປິ ປາໂມຊ຺ຊປ຺ປາທາທິການຕປຣມ຺ປຣາ ອິຈ຺ຊິຕພ຺ພາ, ທຸຕິຍມຄ຺ຄາທິສມຣິຄເມ ປຎິປທາຓາຕທສ຺ສນວິສຸທ຺ຣິ ວິຍາຕິ ທຎ຺ຖພ຺ພໍ។ ອປ຺ປນາສມາຣິນາຕິ ປຖມຊ຺ຊານາທິອປ຺ປນາສມາຣິນາ។ ຕສ຺ສ ສມາຣິໂນຕິ ໂຍ ອປ຺ປນາລກ຺ຂໂຓ ສມາຣິ ‘‘ສຸຂິໂນ ຈິຕ຺ຕໍ ສມາຣິຍຕີ’’ຕິ ສພ຺ພສາຣາຣຓວເສນ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ສ ສມາຣິໂນ។ ປເກທທສ຺ສນຕ຺ຖນ຺ຕິ ທຸຕິຍຊ຺ຊານາທິວິກາຄສ຺ສ ເຈວ ປຖມາກິຍ຺ຍາທິວິກາຄສ຺ສ ຈ ປເກທທສ຺ສນຕ຺ຖໍ។ ກຣຊກາຍນ຺ຕິ ຈຕຸສນ຺ຕຕິຣູປສມຸທາຍກູຕໍ ຈາຕຸມຫາກູຕິກກາຍໍ។ ໂສ ຫິ ຄພ຺ກາສເຍ ກຣີຍຕີຕິ ກຕ຺ວາ ກຣສງ຺ຂາຕໂຕ ປຸປ຺ຜສມ຺ກວໂຕ ຊາຕຕ຺ຕາ ກຣໂຊຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ។ ກໂຣຕິ ຫິ ມາຕຸ ໂສຓິຕສງ຺ຂາຕປຸປ຺ຜສ຺ສ, ປີຕຸ ສຸກ຺ກສງ຺ຂາຕສມ຺ກວສ຺ສ ຈ ນາມໍ, ຕໂຕ ຊາໂຕ ປນ ອຕ຺ຫຊ຺ຊລາພຸຊວເສນ ຄພ຺ກເສຍ຺ຍກກາໂຍວ។ ການໍ ໂອປປາຕິກາທີນມ຺ປິ ເຫຕຸສມ຺ປນ຺ນານໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕສມາຣິສມຣິຄໂມ ສມ຺ກວຕິ, ຕຖາປິ ເຍກຸຍ຺ຍຕ຺ຕາ, ປາກຜຕ຺ຕາ ຈ ສ຺ເວວ ກາໂຍ ວຸຕ຺ໂຕຕິ។ ກໂຣຕິ ປຸຕ຺ເຕ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕີຕິ ກໂຣ, ສຸກ຺ກໂສຓິຕໍ, ກເຣນ ຊາໂຕ ກຣໂຊຕິປິ ວທນ຺ຕິ។

ນນຸ ຈ ນາມກາໂຍປິ ວິເວກເຊນ ປີຕິສຸເຂນ ຕຖາ ລທ຺ຣູປກາໂຣວ ສິຍາ, ອຖ ກສ຺ມາ ຍຖາວຸຕ຺ໂຕ ຣູປກາໂຍວ ອິຣ ຄຫິໂຕຕິ? ສທ຺ທນ຺ຕຣາກິສມ຺ພນ຺ເຣນ ອຣິຄຕຕ຺ຕາ។ ‘‘ອກິສນ຺ເທຕີ’’ຕິອາທິສທ຺ທນ຺ຕຣາກິສມ຺ພນ຺ຣໂຕ ຫິ ຣູປກາໂຍ ເອວ ອິຣ ກຄວຕາ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ອຣິຄມິຍຕິ ຕສ຺ເສວ ອກິສນ຺ທນາທິກິຣິຍາໂຍຄ຺ຍຕ຺ຕາຕີ។ ອກິສນ຺ເທຕີຕິ ອກິສນ຺ທນໍ ກໂຣຕິ, ໂສ ອິມເມວ ກາຍໍ ວິເວກເຊນ ປີຕິສຸເຂນາຕິ ຫີ ເກທວເສນ, ສມຸທາຍາວຍວວເສນ ຈ ປຣິກປ຺ປນາມຕ຺ຕສິທ຺ຣາ ເຫຕຸກິຣິຍາ ເອຕ຺ຖ ລພ຺ກຕິ, ອກິສນ຺ທນໍ ປເນຕໍ ຊານມເຍນ ປີຕິສຸເຂນ ກຣຊກາຍສ຺ສ ຕິນ຺ຕກາວາປາທນໍ, ສພ຺ພຕ຺ຖກເມວ ຈ ລູຂກາວສ຺ສາປນຍນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ເຕເມຕິ ສ຺ເນເຫຕີ’’ຕິ, ອວສ຺ສຸຕກາວໍ, ອລ຺ລກາວຍ຺ຈ ກໂຣຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອຕ຺ຖໂຕ ປນ ອກິສນ຺ທນໍ ນາມ ຍຖາວຸຕ຺ຕປີຕິສຸຂສມຸຎ຺ຖາເນຫິ ປຓີຕຣູເປຫິ ກາຍສ຺ສ ປຣິປ຺ຜຣຓໍ ທຎ຺ຖພ຺ພໍ។ ເຕເນວາຫ ‘‘ສພ຺ພຕ຺ຖ ປວຕ຺ຕປີຕິ ສຸຂໍ ກໂຣຕີ’’ຕິ។ ຕໍສມຸຎ຺ຖານຣູປຜຣຓວເສເນວ ຫິ ສພ຺ພຕ຺ຖ ປວຕ຺ຕປີຕິສຸຂຕາ។ ປຣິສນ຺ເທຕີຕິອາທີສຸປິ ເອເສວ ນໂຍ។ ກສ຺ຕໍ ນາມ

ຈມ຺ມປສິພ຺ພກໍ. ປ໌ຣິປ຺ຜຣຕິຕິ ສ຺ຫ຺ຌກິຣິຍາປທໍ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສມນ຺ຕໂຕ ຜຸສຕິ''ຕິ, ໂສ ອິມເມວ ກາຍໍ ວິເວກເຊນ ປີຕິສຸເຂນ ສມນ຺ຕໂຕ ຜຸຏ຺ໂຖ ກວຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຜຸສນກິຣິຍາເຍເວຕ຺ຖ ອຸປ຺ປ຺ນາ, ນ ພ຺ຍາປນກິຣິຍາ ກິກ຺ຂຸສ຺ເສວ ສ຺ຫ຺ຌກຕ຺ຕຸກາວໂຕ. ສພ຺ພໍ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖິຕິ ສພ຺ພວາ ຍຖາ ''ຄຸຓວາ''ຕິ, ຕສ຺ສ ສພ຺ພວໂຕ, ''ອວຍວາວຍວິສມ຺ພນ຺ເຌ ອວຍວິນິ ສາມິວຈນ''ນ຺ຕິ ສທ຺ທລກ຺ຂເຓນ ປ໌ເນຕສ຺ສ ''ກິຌ຺ຈິ''ຕິ ອວຍເວນ ສມ຺ພຊ຺ຌນໂຕ ອວຍວິວິສໂຍເຍເວສ ສພ຺ພສທ຺ໂທຕິ ມນ຺ຕ຺ວາ ລວິມໍສາທິ ໂກຏ຺ຖາສສ຺ຂາເຕນ ອວຍເວນ ອວຍວິກາວໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ອາຫ ''ສພ຺ພໂກຏ຺ຖາສວໂຕ ກາຍສ຺ສາ''ຕິ. ''ກິຌ຺ຈິ''ຕິ ເອຕສ຺ສ ''ອຸປາ...ເປ... ຖານ''ນ຺ຕິ ອຕ຺ຖວຈນໍ. ອຸປາທິນ຺ນກສນ຺ຕຕິປວຕ຺ຕິຏ຺ຖາເນຕິ ກມ຺ມຊຣູປສນ຺ຕຕິຍາ ປວຕ຺ຕິຏ຺ຖາເນ ອຜຸຏໍ ນາມ ນ ໂຫຕິຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຌ. ລວິມໍສໂລຫິຕານຸຄຕນ຺ຕິ ລວິມໍສໂລຫິຕາທິກມ຺ມຊຣູປມນຸຄຕໍ. ຍຕ຺ຖ ຍຕ຺ຖ ກມ຺ມຊຣູປໍ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຈິຕ຺ຕຊຣູປສ຺ສາປິ ພ຺ຍາປນໂຕ ເຕນ ຕສ຺ສ ກາຍສ຺ສ ຜຸຜກາວໍ ສນ຺ຌາຍ ''ອຜຸຏໍ ນາມ ນ ໂຫຕິ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

໔໘໑. ເລໂກຕິ ກຸສໂລ, ຕໍ ປນ ໂກສລ຺ລໍ ''ກໍສຖາເລ ນ຺ຫານີຍຈຸຓ຺ຓານິ ອາກິຣິຕ຺ວາ''ຕິອາທິສທ຺ທນ຺ຕຣສນ຺ນິຌານໂຕ, ປ໌ກຣຓ ໂຕ ຈ ນ຺ຫານີຍຈຸຓ຺ຓານໍ ກຣເຓ, ປ໌ໂຍຊເນ, ປິຓ຺ຑເນ ຈ ສມຕ຺ຖຕາວເສນ ເວທິຕພ຺ພນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ປ໌ຜິພໂລ''ຕິອາທິນາ. ກໍສສທ຺ໂທ ປນ ''ມຫຕິຍາ ກໍສປາຕິຍາ''ຕິອາທິສຸ (ມ. ນິ. ໑.໖໑) ສຸວຓ຺ເຓ ອາຄໂຕ, ''ກໍໂສ ອຸປ຺ຫໂຕ ຍຖາ''ຕິອາທິສຸ (ຌ. ປ. ໑໓໔) ກິຕ຺ຕິມໂລເຫ, ''ອຸປກໍໂສ ນາມ ຣາຊາ ມຫາກໍສສ຺ສ ອຕ຺ຣໂຊ''ຕິອາທິສຸ [ຊາ. ອຏ຺ຖ. ໔.໑໐.໑໖໔ (ອຕ຺ຖໂຕ ສມາ ນໍ)] ປຓ຺ຓຕ຺ຕິມຕ຺ເຕ. ອິຌ ປນ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ໂລເຫຕິ ອາຫ ''ເຍນ ເກນຈິ ໂລເຫນ ກຕກາຊເນ''ຕິ. ນນຸ ອຸປມາກຣຓມຕ຺ຕ ເມວິທໍ, ອຖ ກສ຺ມາ ກໍສຖາລກສ຺ສ ສວິເສສສ຺ສ ຄຫຓໍ ກຕນ຺ຕິ ອນຸໂຍຄໍ ປ໌ຣິຫຣຕິ ''ມຕ຺ຕິກາກາຊນ''ນ຺ຕິອາທິນາ. ''ສນ຺ເທນ຺ຕສ຺ສາ''ຕິ ປ໌ຣິມທ຺ເທຕ຺ວາ ປິຓ຺ຑໍ ກໂຣນ຺ຕສ຺ເສວ ກິຊ຺ຊຕິ, ນ ປນ ສນ຺ທນກ຺ຂມໍ ໂຫຕິ, ອນາທຣລກ຺ຂເຓ ເຈຕໍ ສາມິວຈ ນໍ. ກິຣິຍນ຺ຕຣສ຺ສ ປວຕ຺ຕນກ຺ຂເຓເຍວ ກິຣິຍນ຺ຕຣສ຺ສ ປວຕ຺ຕນຌ຺ຫີ ອນາທຣລກ຺ຂຓໍ. ''ປ໌ຣິປ຺ໂຜສກໍ ປ໌ຣິປ຺ໂຜສກ''ນ຺ຕິ ອິທໍ ກາວນປ຺ໍສກນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ສິຌ຺ຈິຕ຺ວາ ສິຌ຺ຈິຕ຺ວາ''ຕິ ອິມິນາ. ຜຸສສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ປ໌ຣິສິຌ຺ຈເນ ຍຖາ ຕໍ ວາຕວຸຏ຺ກິສມເຍ ''ເທໂວ ຈ ໂຖກໍ ໂຖກໍ ຜຸສາຍຕີ''ຕິ, (ປາຈິ. ໓໖໘) ຕສ຺ມາ ຕໂຕ ຕໂຕ ນ຺ຫານີຍຈຸຓ຺ຓໂຕ ອຸປ໌ຣິ ອຸທເກນ ພ຺ຍາປນກຣຓວເສນ ປ໌ຣິສິຌ຺ຈິຕ຺ວາ ປ໌ຣິສິຌ຺ຈິຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອນຸປສຄ຺ໂຄປິ ຫີ ສທ຺ໂທ ເສົາປສຄ຺ໂຄ ວິຍ ປ໌ກຣຓານຶຄຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ທີປ໌ໂກ, ''ສິຌ຺ຈິຕ຺ວາ ສິຌ຺ຈິຕ຺ວາ''ຕິ ປນ ວຈນໍ ''ປ໌ຣິປ຺ໂຜສກໍ ປ໌ຣິປ຺ໂຜສກ''ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ ''ສນ຺ເທຍ຺ຍາ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິເສສນກາວວິຌ຺ຌາປນຕ຺ຖໍ. ເອວມິທິເສສຸ. ''ສນ຺ເທຍ຺ຍາ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ສນ຺ທ-ສທ຺ໂທ ປິຓ຺ຑກຣເຓຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ປິຓ຺ຑໍ ກເຣຍ຺ຍາ''ຕິ. ອນຸຄຕາຕິ ອນຸປວິສນວເສນ ຄຕາ ອຸປຄຕາ. ປ໌ຣິຄ຺ຄຫິຕາຕິ ປ໌ຣິໂຕ ຄຫິຕາ ສມນ຺ຕໂຕ ຜຸຏ຺ຖາ.

ອນ຺ຕໂຣ ຈ ພາຫິໂຣ ຈ ປ໌ເທໂສ, ເຕຫິ ສຫ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ສນ຺ຕຣພາຫິຣາ, ນ຺ຫານີຍປິຓ຺ຑີ, ''ສມນ຺ຕຣພາຫິຣາ''ຕິປິ ປາໂຖ, ມ-ກາໂຣ ປທສນ຺ຌິວເສນ ອາຄໂມ. ຍຖາວຸຕ຺ເຕນ ປ໌ຣິຄ຺ຄຫິຕຕາກາຣເຕເນວ ສນ຺ຕຣພາຫິໂຣ ນ຺ຫານີຍປິຓ຺ຑີ ຜຸຏາ ອຸທກສ຺ເນເຫ ນາຕິ ອາຫ ''ສພ຺ພຕ຺ຖກເມວ ອຸທກສິເນເຫນ ຜຸຏາ''ຕິ. ສພ຺ພຕ຺ຖ ປວຕ຺ຕນໍ ສພ຺ພຕ຺ຖກໍ, ກາວນປ຺ໍສກຌ຺ເຈຕໍ, ສພ຺ພປ໌ເທເສ ຫຸຕ຺ວາ ເອວ ຜຸຏາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ''ສນ຺ຕຣພາຫິຣາ ຜຸຏາ''ຕິ ຈ ອິມິນາ ນ຺ຫານີຍປິຓ຺ຑີຍາ ສພ຺ພໂສ ອຸທເກນ ເຕມິຕກາວມາຫ, ''ນ ຈ ປຄ຺ຆຣຕີ''ຕິ ປນ ອິມິນາ ຕິນ຺ຕາຍປິ ຕາຍ ຆນຖທ຺ຌກາວໍ. ເຕນາຫ ''ນ ຈ ພິນ຺ທຸໍ ພິນ຺ທຸ''ນ຺ຕິອາທີ. ອຸທກສ຺ສ ຜຸສິຕໍ ຜຸສິຕໍ, ນ ຈ ປຄ຺ຆຣຕີ ສູທນີຕິ ອຕ຺ໂຖ, ''ພິນ຺ທຸໍ ອຸທກໍ'' ຕິປິ ກຕ຺ຖຈິ ປາໂຖ, ອຸທກສ຺ຂາຕໍ ພິນ຺ທຸນ຺ຕິ ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ. ພິນ຺ທຸສທ຺ໂທ ຫີ ''ພ຺ຍາລມ຺ພມ຺ພຸຌຣພິນ຺ທູ''ຕິອາທີສຸ ວິຍ ຌາຣາວຍເວ. ເອວໍ ປນ ອປຄ຺ຆຣຓໂຕ ຫຕ຺ເຖນປິ ທ຺ວີຫີປິ ຕີຫີປິ ອງ຺ຄຸເລຫິ ຄເຫຕ຺ວຸໍ, ໂອວຏ຺ຜິກາຍ ວາ ກາຕ຺ວຸໍ ສກ຺ກາ. ຍທິ ຫີ ສາ ປຄ຺ຆຣຕີ ອສ຺ສ, ເອວໍ ສຕີ ສ຺ເນຫວິຄມເນນ ສຸກ຺ຂຕ຺ຕາ ຖທ຺ຌາ ຫຸຕ຺ວາ ຕຖາ ຄເຫຕ຺ວຸໍ, ກາຕ຺ວຸໍ ວາ ນ ສກ຺ກາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ. ໂອວຏ຺ຜິກາຍາຕິ ປ໌ຣິວຏ຺ຜຸລວເສນ, ຄຸລຸອິກາວເສນ ສາ ປິຓ຺ຑີ ກາຕ຺ວຸໍ ສກ຺ກາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ທຸຕິຍຊ຺ຌານກຖາວຓ຺ຓນາ

໔໘໒. ຕາຫິ ຕາຫິ ອຸທກສິຣາຫິ ອຸພ຺ກິຊ຺ຊຕີ ອຸທ຺ຌໍ ນິກ຺ຂມຕີຕິ ອຸພ຺ກິທໍ, ຕາທິສໍ ອຸທກໍ ຍສ຺ສາຕິ ອຸພ຺ກິໂທທໂກ, ທ-ກາຣສ຺ສ ປນ ຕ-ກາເຣ ກເຕ ອຸພ຺ກິໂຕທໂກ, ອິມມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ອຸພ຺ກິນ຺ເນົາທໂກ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ນທີຕີເຣ ຂຕກູປໂກ ວິຍ ອຸພ຺ກິຊ຺ຊນເກົາທ ໂກຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຸພ຺ກິຊ຺ຊນກມ຺ປິ ອຸທກໍ ກຕ຺ຖຈິ ເຫຏ຺ຖາ ອຸພ຺ກິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຌາຣາວເສນ ອຸຏ຺ຖຫິຕ຺ວາ ພຫີ ຄຈ຺ຉຕີ, ນ ຕໍ ໂກຈິ ອນ຺ໂຕເຍວ ປຕິຏ຺ຖິຕໍ ກາຕຸໍ ສກ຺ໂກຕີ ຌາຣາວເສນ ອຸຏ຺ຖຫນໂຕ, ອິຌ ປນ ວາລິກາຕເຜ ວິຍ ອຸທກຣຫທສ຺ສ ອນ຺ໂຕເຍວ ອຸພ຺ກິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ຕິຏ຺ຖຕີ, ນ ຌາຣາວເສນ ອຸຏ຺ຖຫິຕ຺ວາ ພຫີ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ວິຌ຺ຌາຍຕິ ອໂຂກສ຺ສ ສນ຺ນິສິນ຺ນສ຺ເສວ ອຸທກສ຺ສ ອຊີປ຺ເປຕຕ຺ຕາຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ສນ຺ຌາຍາຫ ''ນ ເຫຏ຺ຖາ''ຕິອາທີ. ເຫຏ຺ຖາຕິ ອຸທກຣຫທສ຺ສ ເຫຏ຺ຖາ ມຫາອຸທກສິຣາ, ໂລຫິຕານຸ

ຄຕາ ໂລຫິຕສິຣາ ວິຍ ອຸທການຸຄໂຕ ປຖວິປ຺ເທໂສ "ອຸທກສິຣາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ။ ອຸຄ຺ຄຈຸລນເກົາທໂກຕິ ຌາຣາວເສນ ອຸຍ຺ຄຫນເກົາທໂກ။ ອນ຺ໂຕເຍວາຕິ ອຸທກຣຫທສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ສມຕລປ຺ເທເສ ເອວ။ ອຸພ຺ກິຊ຺ຊນເກົາທໂກຕິ ອຸພ຺ກິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ຕິຍ຺ຄນ ເກົາທໂກ။ ອາຄມນມຄ຺ໂຄຕິ ພາຫິຣໂຕ ອຸທກຣຫທາກິມຸຂໍ ອາຄມນມຄ຺ໂຄ။ ກາເລນ ກາລນ຺ຕິ ຣຸລ຺ຫີປຫໍ "ເອໂກ ເອກາຍາ"ຕິ ອາທີ (ປາຣາ။ ໔໔໓, ໔໔໔, ໔໕໔) ວິຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ກາເລ ກາເລ"ຕີ။ ອນ຺ວທ຺ຌມາສນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອນຸສທ຺ໂທ ພ຺ຍາປເນ။ ວສ຺ສານສ຺ສ ອທ຺ຌມາສໍ ອທ຺ຌມາສນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ။ ເອວໍ ອນຸທສາຫນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາປີ။ ວຸຍ຺ຄິນ຺ຕິ ວສ຺ສນ຺ໍ။ ອນຸປ຺ປວຈ຺ເຉຍ຺ຍາຕິ ນ ອຸປວຈ຺ເຉຍ຺ຍ။ ວສ຺ສສທ຺ທໂຕ ຈສ຺ສ ສີທ຺ຌີຕິ ທສ຺ເສຕິ "ນ ວສ຺ເສຍ຺ຍາ"ຕິ ອິມິນາ။

"ສີຕາ ວາຣິຌາຣາ"ຕິ ອີຕ຺ຖີລິງຄປທສ຺ສ "ສີຕໍ ຌາຣ"ນ຺ຕິ ນປຸໍສກລິງເຄນ ອຕ຺ຖວຈນໍ ຌາຣສທ຺ທສ຺ສ ທ຺ວິລິງຄິກ ກາວວິຍ຺ຍາປນຕ຺ຖໍ။ ສີຕນ຺ຕິ ໂຂກນາກາເວນ ສີຕລໍ, ປຸຣາຕປຕ຺ຕຕິຕາກຍ຺ຄາທີສໍກິຕ຺ຕາກາເວນ ວາ ເສຕໍ ປຣິສຸທ຺ຌໍ။ ເສຕໍ ສີຕນ຺ຕີ ຫີ ປຣິຍາໂຍ။ ກສ຺ມາ ປເນຕ຺ຖ ອຸພ຺ກິໂທທໂກເຍວ ຣຫໂທ ຄຫິໂຕ, ນ ອິຕເຣຕິ ອນຸໂຍຄມປເນຕິ "ເຫຍ຺ຄາ ອຸຄ຺ຄຈຸລ ເນົາທກລ຺ຫີ"ຕິອາທີນາ။ ອຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ກິຊ຺ຊນ຺ຕນ຺ຕິ ອຸຍ຺ຄຫິຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຄຫິຕ຺ວາ ຌາຣາກິຣຕາວເສນ ອຸພ຺ກິຊ຺ຊນ຺ ຕໍ, ວິນສ຺ສນ຺ຕໍ ວາ။ ໂຂເກຕີຕິ ອາໂລລຸເອຕີ။ ວຸຍ຺ຄິຕິ ວສ຺ສນໍ။ ຌາຣານິປາຕປຸພ຺ພລຸອເກຫີຕີ ອຸທກຌາຣານິປາເຕຫີ ຈ ຕໂຕ ເຍວ ອຸຍ຺ຄິເຕົາທກປຸພ຺ພລຸອກສງ຺ຂາເຕຫີ ເຍຕປ຺ຍເລຫີ ຈ။ ເອວໍ ຍຖາກ຺ກມໍ ຕິຕ຺ຕມ຺ປີ ຣຫທານມຄເຫຕພ຺ພຕໍ ວຕ຺ວາ ອຸພ຺ກິ ໂທທກສ຺ເສວ ຄເຫຕພ຺ພຕໍ ວທຕິ "ສນ຺ນິສິນ຺ນເມວາ"ຕິອາທີນາ။ ຕຕ຺ຖ ສນ຺ນິສິນ຺ນເມວາຕິ ສມ຺ມາ, ສມໍ ວາ ນິສິນ຺ນເມວ, ອປ຺ຣິກ຺ໂຂກຕາຍ ນິຈ຺ຈລເມວ, ສຸປ຺ປສນ຺ນເມວາຕິ ອຌິປ຺ປາໂຍ။ ອິທ຺ຌິນິມ຺ມິຕມິວາຕິ ອິທ຺ຌິມຕາ ອິທ຺ຌິຍາ ຕຖາ ນິມ຺ມິຕໍ ອິວ။ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມີ ອຸປ຺ໂມປເມຍ຺ຍວຈເນ။ ເສສນ຺ຕິ "ອກິສນ຺ເທຕິ"ຕິອາທີກໍ။

ຕຕິຍຊ຺ຊານກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໓໑။"ອຸປ຺ປລີນີ"ຕິອາທີ ຄຈ຺ຉສ຺ສປີ ວນສ຺ສປີ ອຌິວຈນໍ။ ອິຌ ປນ "ຍາວ ອຄ຺ຄາ, ຍາວ ຈ ມູລາ"ຕິ ວຈນໂຍເຄນ "ອປ຺ເປກຈ຺ ຈານີ"ຕິອາທີນາ ອຸປ຺ປລຄຈ຺ຉາທີນເມວ ຄເຫຕພ຺ພຕາຍ ວນເມວາຌິປ຺ເປຕໍ, ຕສ຺ມາ "ອຸປ຺ປລານີຕິ ອຸປ຺ປລຄຈ຺ຉານີ။ ເອຕ຺ຖາຕິ ອຸປ຺ປລວເນ"ຕິອາທີນາ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ။ ອວຍເວນ ຫີ ສມຸທາຍສ຺ສ ນິພ຺ພຈນໍ ກຕໍ။ ເອກລ຺ຫີ ອຸປ຺ປລຄຈ຺ຉາທີ ອຸປ຺ປລາ ທີເຍວ, ຈຕຸປ຺ຍ຺ຈມຕ຺ຕມ຺ປີ ປນ ອຸປ຺ປລາທີວນນ຺ຕິ ໂວຫຣິຍຕີ, ສາຣຕ຺ຖທີປ຺ນິຍໍ ປນ ຊລາສໂຍປີ ອຸປ຺ປລີນີອາທີກາເວນ ວຸຕ຺ ໂຕ။ ເອຕ຺ຖ ຈາຕິ ເອຕສ຺ມີ ປທຕ຺ຕເຍ, ເອເຕສຸ ວາ ຕີສຸ ອຸປ຺ປລປທຸມປຸຕ຺ຑຣີກສງ຺ຂາເຕສຸ ອຕ຺ເຖສຸ။ "ເສຕຣຕ຺ຕນີເລສູ"ຕິ ອຸປ຺ປລເມວ ວຸຕ຺ຕໍ, ເສຕຸປ຺ປລຣຕ຺ຕຸປ຺ປລນີລຸປ຺ປເລສູຕິ ອຕ຺ໂຖ။ ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ອຸປ຺ປລໍ ອຸປ຺ປລເມວ ອຸປ຺ປລສທ຺ທສ຺ສ ສາມຍ຺ຍນາມ ວເສນ ເຕສຸ ສພ຺ເພສຸປີ ປວຕ຺ຕນໂຕ။ ສຕປຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ສຕສທ຺ໂທ ພຫຸປຣິຍາໂຍ "ສຕຄ຺ຆີ ສຕຣໍສີ ສູຣິໂຍ"ຕິອາທີສຸ ວິຍ ອ ເນກສງ຺ຂຍາກາວໂຕ။ ເອວຍ຺ຈ ກຕ຺ວາ ອເນກປຕ຺ຕສ຺ສາປີ ປທຸມກາເວ ສງ຺ຄໂຫ ສິທ຺ໂຌ ໂຫຕີ။ ປຕ຺ຕນ຺ຕິ ຈ ປຸປ຺ຜທລມຌິປ຺ເປ ຕໍ။ ວຕ຺ຕນິຍເມນ ເສຕໍ ປທຸມໍ,ຣຕ຺ຕໍປຸຕ຺ຑຣີກນ຺ຕິ ສາສນໂວຫາໂຣ, ໂລເກ ປນ "ຣຕ຺ຕໍ ປທຸມໍ, ເສຕໍ ປຸຕ຺ຑຣີກ"ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕີ။ ວຸຕ຺ຕຍ຺ຫີ "ປຸຕ຺ຑຣີກໍ ສີຕໍ ຣຕ຺ຕໍ, ໂກກນທໍ ໂກກາສໂກ"ຕີ။ ຣຕ຺ຕວຕ຺ຕຕາຍ ຫີ ໂກກນາມການໍ ສຸນຂານໍ ນາທຍໂຕ ສທ຺ ທາປຍໂຕ, ເຕຫີ ຈ ອສີຕພ຺ພໂຕ "ໂກກນທໍ, ໂກກາສໂກ"ຕິ ຈ ປທຸມໍ ວຸຈ຺ຈຕີ။ ຍຖາຫ "ປທ຺ມໍ ຍຖາ ໂກກນທໍ ສຸຄນ຺ຌ"ນ຺ຕີ။ ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ວຈນຕ຺ໂຖ ອຸທກໍ ປາຕີ, ອຸທເກ ວາ ປ຺ລວຕີຕິ ອຸປ຺ປລໍ။ ປງ຺ເກ ທວຕີ ຄຈ຺ຉຕີ, ປກາເຣນ ວາ ທວຕີ ວິຣຸຫຕີຕິ ປທຸ ມໍ။ ປຕ຺ຑຣໍ ວຕ຺ຕມສ຺ສ, ມຫນ຺ຕຕາຍ ວາ ມຸທິຕພ຺ພໍຂຕ຺ເຫຕພ຺ພນ຺ຕິ ປຸຕ຺ຑຣີກໍ ມ-ກາຣສ຺ສ ປ-ກາຣາທິວເສນ။ ມຸທີສທ຺ທລ຺ ຫີ ມຸຑຣິສທ຺ທໍ ວາ ຂຕ຺ຫນຕ຺ຖມິຈ຺ຉນ຺ຕີ ສທ຺ທວິທູ, ສທ຺ທສຕ຺ຖໂຕ ເຈຕ຺ຖ ປທສິທ຺ຌີ။ ຍາວ ອຄ຺ຄາ, ຍາວ ຈ ມູລາ ອຸທເກນ ອກິສນ຺ທນາທີກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ປາລຸອິຍໍ "ອຸທການຸຄ຺ຄຕານີ"ຕິ ວຈນໍ, ຕສ຺ມາ ອຸທກໂຕ ນ ອຸຄ຺ຄຕານິຈ຺ເຈວ ອຕ຺ໂຖ, ນ ຕ຺ ອຸທເກ ອນຸຣູປຄຕານີຕິ ອາຫ "ອຸທກາ…ເປ… ຄຕານີ"ຕີ။ ອິຌ ປນ ອຸປ຺ປລາທີນີ ວິຍ ກຣຊກາໂຍ, ອຸທກໍ ວິຍ ຕຕິຍຊ຺ຊານສຸ ຂໍ ທຍ຺ຄພ຺ພໍ။

ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໓໓။ ຍສ຺ມາ ປນ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານຈິຕ຺ຕເມວ "ເຈຕສາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຍ຺ຈ ຣາຄາທິອຸປກ຺ກິເລສມລາປຄມໂຕ ນິຣຸປກ຺ກິເລສໍ ນິມ຺ມ ລໍ, ຕສ຺ມາ ອຸປກ຺ກິເລສວິຄມນເມວ ປຣິສຸທ຺ຌກາໂວຕິ ອາຫ "ນິຣຸປກ຺ກິເລສຍ຺ເຄນ ປຣິສຸທ຺ຌ"ນ຺ຕີ။ ຍສ຺ມາ ຈ ປຣິສຸທ຺ຌສ຺ເສວ ປຈ຺ຈຍວິເສເສນ ປວຕ຺ຕິວິເສໂສ ປຣິໂຍທາຕຕາ ສຸທ຺ຌນ຺ຕສ຺ວຕ຺ຕາສ຺ສ ນິຆໍສເນນ ປກສ຺ສຣຕາ ວິຍ, ຕສ຺ມາ ປກສ຺ສຣຕາເຍວ ປຣິໂຍທາຕຕາຕິ ອາຫ "ປກສ຺ສຣຍ຺ເຄນ ປຣິໂຍທາຕ"ນ຺ຕີ။ ວິຊ຺ຊ ວິຍ ປກາຍ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ນິຈ຺ຉຣຕໍ ປກສ຺ສຣໍ ຍຖາ

‘‘ອາກາສຸສຣາ’’ຕິ໚ ໂອຫາເຕນ ວຕຸເຖນາຕິ ເອຕຸຖ ‘‘ໂອຫາເຕນາ’’ຕິ ຄຸຕາວຈນໍ ສນຸຊາຍ ‘‘ໂອຫາເຕນ…ເປ… ອິທ’’ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ໚
ອຸຕຸຜຣຕຕຸຖນຸຕິ ອຸຕຸຫສຸສ ອຸຕຸໂນ ຜຣຕຫສຸສນຕຸຖໍ໚ ກສຸມາຕິ ອາຫ ‘‘ກິລິຝຸຖວຕຸເຖນາ’’ຕິອາທິ໚ ອຸຕຸຜຣຕໍ ນ ໂຫຕີຕິ ໂອ
ຫາຕວຕຸເຖນ ວິຍ ສວິເສສໍ ອຸຕຸຜຣຕໍ ນ ໂຫຕິ, ອປຸປກມຕຸຕເມວ ໂຫຕີຕິ ອທິປຸປາໂຍ ໚ ເຕນາຫ ‘‘ຕຽຂຕ…ເປ… ພລວໍ ໂຫ
ຕີ’’ຕິ໚ ‘‘ຕຽຂຕໂຂຕປຣິສຸທຸເຂນາ’’ຕິ ຈ ເອເຕນ ໂອຫາຕສທຸໂທ ເອຕຸຖ ປຣິສຸທຸຂວຈໂນ ເອວ ‘‘ຄີຫີ ໂອຫາຕວຕຸຖວສໂນ’’ຕິ
ອາທີສຸ ວິຍ , ນ ເສຕວຈໂນ ເຍນ ເກນຈິ ຕຽຂຕໂຂຕປຣິສຸທຸເຂເນວ ອຸຕຸຜຣຕສມຸກວໂຕຕິ ທສຸເສຕິ໚

ນນຸ ຈ ປາລຸອິຍໍ ‘‘ນາສຸສ ກິຄຸຈິ ສພຸພາວໂຕ ກາຍສຸສ ໂອຫາເຕນ ວຕຸເຖນ ອຜຸຍໍ ອສຸສາ’’ຕິ ກາຍສຸສ ໂອຫາຕວຕຸຖຜຣຕໍ ວຸຕຸ
ຕໍ, ນ ປນ ວຕຸຖສຸສ ອຸຕຸຜຣຕໍ, ອຖ ກສຸມາ ອຸຕຸຜຣຕໍ ອິຂ ວຸຕຸຕນຸຕິ ອນຸໂຍເຄນາຫ ‘‘ອິມິສຸສາຍ ທີ’’ຕິອາທິ໚ ຍສຸມາ ວຕຸຖໍ
ວິຍ ກຣຊກາໂຍ, ອຸຕຸຜຣຕໍ ວິຍ ຈຕຸຕຸຖຊຸຊານສຸຂໍ, ຕສຸມາ ເອວມຕຸໂຖ ເວທິຕພຸໂພຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ, ເອເຕນ ຈ ໂອຫາເຕນ ວຕຸ
ເຖນ ສພຸພາວໂຕ ກາຍສຸສ ຜຣຕາສມຸກວໂຕ, ອຸປເມຍຸເຍນ ຈ ອຍຸຕຸຕຕຸຕາ ກາຍຄຸຄຫເຕນ ຕນຸນິສຸສິຕວຕຸຖໍ ຄເຫຕພຸພໍ,
ວຕຸຖຄຸຄຫເຕນ ຈ ຕປຸປຈຸຈຍໍ ອຸຕຸຜຣຕນຸຕິ ທສຸເສຕິ໚ ເນຍຸຍຕຸຖໂຕ ທີ ອຍໍ ອຸປມາ ວຸຕຸຕາ໚ ວິຈິຕຸຣເທສນາ ທີ ພຸທຸຂາ ກ
ຄວນຸໂຕຕິ໚ ໂຍຄີໂນ ທີ ກຣຊກາໂຍ ວຕຸຖໍ ວິຍ ທຝຸຖພຸໂພ ອຸຕຸຜຣຕສທິເສນ ຈຕຸຕຸຖຊຸຊານສຸເຂນ ຜຣິຕພຸພຕຸຕາ, ອຸຕຸຜຣຕໍ
ວິຍ ຈຕຸຕຸຖຊຸຊານສຸຂໍ ວຕຸຖສຸສ ວິຍ ເຕນ ກຣຊກາຍສຸສ ຜຣຕໂຕ, ປຸຣິສສຸສ ສຣີຣໍ ວິຍ ຈຕຸຕຸຖຊຸຊານໍ ອຸຕຸຜຣຕຝຸຖານິຍສຸສ
ສຸຂສຸສ ນິສຸສຍກາວໂຕ໚ ເຕນາຫ ‘‘ຕສຸມາ’’ຕິອາທິ໚ ອິທຄຸທີ ຍຖາວຸຕຸຕວຈນສຸສ ຄຸຕທສຸສນໍ໚ ເອຕຸຖ ຈ ປາລຸອິຍໍ ‘‘ປຣິ
ສຸທຸເຂນ ເຈຕສາ’’ຕິ ເຈໂຕຄຫເຕນ ຈຕຸຕຸຖຊຸຊານສຸຂໍ ກຄວຕາ ວຸຕຸຕນຸຕິ ຌາເປຕຸໍ ‘‘ຈຕຸຕຸຖຊຸຊານສຸຂໍ, ຈຕຸຕຸຖຊຸຊານສຸເຂນ
໑’’ຕິ ຈ ວຸຕຸຕນຸຕິ ທຝຸຖພຸພໍ໚ ນນຸ ຈ ຈຕຸຕຸຖຊຸຊານສຸຂໍ ນາມ ສາຕລກຸຂຕໍ ນຕຸຖີຕິ? ສຈຸຈໍ, ສນຸຕສກາວຕຸຕາ ປເນຕຸຖ ອຸເປກຸ
ຂາເຍວ ‘‘ສຸຂ’’ນຸຕິ ອທິປຸເປຕາ໚ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ ສມຸໂມຫວິໂນທນິຍໍ ‘‘ອຸເປກຸຂາ ປນ ສນຸຕຕຸຕາ, ສຸຂມິຈຸເຈວ ກາສິຕາ’’ຕິ (ວິກ໚
ອຝຸຖ໚ ໒໓໒; ວິສຸທຸຂິ໚ ໒໚໖໔໔; ມຫານິ໚ ອຝຸຖ໚ ໒໗; ປຝິ໚ ມ໚ ອຝຸຖ໚ ໑໚໑໐໔)໚

ເອຕຸຕາວຕາຕິ ປຖມຊຸຊານາຂິຄມປຣິທີປນໂຕ ປຝຸຖາຍ ຍາວ ຈຕຸຕຸຖຊຸຊານາຂິຄມປຣິທີປນາ, ຕາວຕາ ວຈນກຸກເມນ໚ ລກນໍ
ລາໂກ, ໂສ ເອຕສຸສາຕິ ລາກີ, ຣູປຊຸຊານານໍ ລາກີ ຣູປຊຸຊານລາກີ ຍຖາ ‘‘ລາກີ ຈີວຣປິຕຸຑປາຕເສນາສນຄິລານ
ປຈຸຈຍເກສຊຸຊປຣິກຸຂາຣານ’’ນຸຕິ, (ສໍ໚ ນິ໚ ໒໚໗໐; ອຸທາ໚ ໓໙) ລກນສີໂລ ວາ ລາກີ໚ ກິໍ ລກນສີໂລ? ຣູປຊຸຊານານີຕິປິ ຍຸຊຸຊ
ຕິ໚ ເອວມິຕຣສຸມິມຸປິ໚ ນ ອຣູປຊຸຊານລາກີຕິ ນ ເວທິຕພຸໂພຕິ ໂຍເຊຕພຸພໍ໚ ກສຸມາຕິ ວຸຕຸຕໍ ‘‘ນ ທີ’’ຕິອາທິ, ອຝຸຖນຸນມຸປິ ສ
ມາປຕຸຕີນໍ ອຸປຣິ ອກິຄຸຌານິຄເມ ອວິນາກາວໂຕຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ໚ ຈຸທຸທສຫາກາເຣຫີຕິ ‘‘ກສິຕານຸໂລມໂຕ, ກສິຕປຝິໂລມໂຕ
ກສິຕານຸໂລມປຝິໂລມໂຕ, ຊານານຸໂລມໂຕ, ຊານປຝິໂລມໂຕ, ຊານານຸໂລມປຝິໂລມໂຕ, ຊານຸກຸກນຸຕິກໂຕ, ກສິຕຸກຸກນຸຕິກ
ໂຕ, ຊານກສິຕຸກຸກນຸຕິກໂຕ, ອຽຄສຽກນຸຕິໂຕ, ອາຣມຸມຕສຽກນຸຕິໂຕ , ອຽຄາຣມຸມຕສຽກນຸຕິໂຕ ອຽຄວວຕຸຖານໂຕ,
ອາຣມຸມຕວວຕຸຖານໂຕ’’ຕິ (ວິສຸທຸຂິ໚ ໒໚໓໖໔) ວິສຸທຸຂິມຄຸເຄ ວຸຕຸເຕຫິ ອິເມຫິ ຈຸທຸທສຫາກາເຣຫີ໚ ສຕິປີ ຊາເນສຸ ອາວຊຸຊ
ນາທິປຄຸຈວິຂວສີກາເວ ອຍເມວ ຈຸທຸທສວິໂຂ ວສີກາໂວ ອກິຄຸຌາ ນິພຸພຕຸຕເນ ເອກນຸເຕນ ອິຈຸຂິຕພຸໂພຕິ ທສຸເສນຸເຕນ
‘‘ຈຸທຸທສຫາກາເຣຫີ ຈິຕຸຕວສີກາວ’’ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ, ອິມິນາ ຈ ອຣູປສມາປຕຸຕີສຸ ຈິຕຸຕວສີກາວໍ ວິນາ ຣູປສມາປຕຸຕີສຸ ເອວ
ຈິຕຸຕວສີກາເວນ ສມາປຕຸຕິ ນ ອິຊຸຊຕີຕິ ຕາສໍ ອກິຄຸຌານິຄເມ ອວິນາກາວໍ ທສຸເສຕີຕິ ເວທິຕພຸພໍ໚

ນນຸ ຍຖາປາຖເມວ ວິນິຈຸຂໂຍ ວຕຸຕພຸໂພຕິ ໂຈທນໍ ໂສເຂຕິ ‘‘ປາລຸອິຍໍ ປນາ’’ຕິອາທິນາ, ສາວເສສປາຖກາວໂຕ ນິຫຣິຕຸວາ
ເອສ ວິນິຈຸຂໂຍ ວຕຸຕພຸໂພຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ໚ ຍຊຸເຊວໍ ອຣູປຊຸຊານານິປິ ປາລຸອິຍໍ ຄເຫຕພຸພານິ, ອຖ ກສຸມາ ຕານິ ອຄຸຄເຫຕຸວາ
ສາວເສສປາໂຖ ກຄວຕາ ກໂຕຕິ? ສພຸພາກິຄຸຌານໍ ວິເສສໂຕ ຣູປາວຈຣຈຕຸຕຸຖຊຸຊານປາທກຕຸຕາ໚ ສຕິປີ ທີ ຕາສໍ ຕຖາ ອ
ວິນາກາເວ ວິເສສໂຕ ປເນຕາ ຣູປາວຈຣຈຕຸຕຸຖຊຸຊານປາທກາ, ຕສຸມາ ຕາສໍ ຕປຸປາທກກາວວິຄຸຌາປນຕຸຖໍ ຕຕຸເຖວ ຖຕຸວາ
ເທສນາ ກຕາ, ນ ປນ ອຣູປາວຈຣຊຸຊານານໍ ອິຂ ອນນຸປໂຍຄໂຕ໚ ເຕນາຫ ‘‘ອຣູປຊຸຊານານິ ອາຫຣິຕຸວາ ກເຖຕພຸພານີ’’ຕິ໚

ວິປສຸສນາຌາຕກຖາວຕຸຕນາ

໒໓໔໚ ‘‘ປຸນ ຈປຣໍ ມຫາຣາຊ (ປາລຸອິຍໍ ນຕຸຖິ) ກິກຸຂູ’’ຕິ ວຕຸວາປິ ກິມຕຸຖໍ ທສຸເສຕຸໍ ‘‘ໂສ’’ຕິ ປທໍ ປຸນ ວຸຕຸຕນຸຕິ ໂຈທນາຍາຫ
‘‘ໂສ…ເປ… ທສຸເສຕີ’’ຕິ, ຍຖາຣຸຕວເສນ, ເນຍຸຍຕຸຖວເສນ ຈ ວຸຕຸຕາສຸ ອຝຸຖສຸ ສມາປຕຸຕີສຸ ຈິຕຸຕວສີຕາວິສິຝຸຖໍ ກິກຸຂໍ
ທສຸເສຕຸໍ ເອວໍ ວຸຕຸຕນຸຕິ ອທິປຸປາໂຍ໚ ເສສນຸຕິ ‘‘ໂສ’’ຕິ ປທຕຸຖໂຕ ເສສໍ ‘‘ເອວໍ ສມາຫິເຕ’’ຕິອາທີສຸ ວຕຸຕພຸພໍ ສາທິປຸປາຍ
ມຕຸຖຊາຕໍ໚ ເລຍຸຍໍ ຊານາຕີຕິ ຌາຕໍ, ຕເທວ ປຈຸຈກຸຂໍ ກຕຸວາ ປສຸສຕີຕິ ທສຸສນໍ, ຌາຕເມວ ທສຸສນໍ ນ ຈກຸຂາທີກນຸຕິ

ຎາຓທ຺ສ຺ສນໍ, ປຎ຺ຈວິຘມ຺ປິ ຎາຓໍ, ຕຍິທໍ ປນ ຎາຓທ຺ສ຺ສນປທໍ ສາສເນ ເຍສຸ ຎາຓວິເສເສສຸ ນິຣຸຬ຺ຫໍ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ອຕ຺ຖຸທ຺ຘາຣວເສນ ທ຺ສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ຎາຓທ຺ສ຺ສນນ຺ຕິ ມຄ຺ຄຎາຓມ຺ປິ ວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິອາທິມາຫຯ ຎາຓທ຺ສ຺ສນວິສຸທ຺ຘິຍນ຺ຕິ ຎາຓທ຺ສ຺ສນສ຺ສ ວິສຸທ຺ຘິປໂຍຊນາຍຯ ຜາສຸວິຫາໂຣຕິ ອຣິຍວິຫາຣຠູໂຕ ສຸຂວິຫາໂຣຯ ຠຄວໂຕປິຕິ ນ ເກວລໍ ເທວຕາໂຣຈນເມວ, ອຖ ໂຂ ຕທາ ຠຄວໂຕປິ ຎາຓທ຺ສ຺ສນໍ ອຸທປາທີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສຕ຺ຕາຫໍ ກາລງ຺ກຕສ຺ສ ອສ຺ສາຕິ ສຕ຺ຕາຫກາລງ຺ກໂຕຯ ‘‘ກາລາໂມ’’ຕິ ໂຄຕ຺ຕວເສນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຈໂຕວິມຸຕ຺ຕິ [ວິມຸຕ຺ຕິ (ອຏ຺ຐກຖາຍໍ)] ນາມ ອຣຫຕ຺ຕຜລສມາປຕ຺ຕິຯ ຍສ຺ມາ ວິປ຺ສ຺ສນາຎາຓໍ ເຎຍ຺ຍສງ຺ຂາເຕ ເຕຠູມກສງ຺ຂາເຣ ອນິຈ຺ຈາທິໂຕ ຊານາຕິ, ຠງ຺ຄານຸປ຺ສ຺ສນໂຕ ຈ ປຎ຺ຎາຍ ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ເຕ ປ຺ສ຺ສຕິ, ຕສ຺ມາ ຍຖາວຸຕ຺ຕຎ຺ເຎນ ຎາຓທ຺ສ຺ສນໍ ນາມ ຊາຕນ຺ຕິ ທ຺ສ຺ເສຕິ ‘‘ອິຘ ປນາ’’ຕິອາທິນາຯ

ອຠິນີຫຣຕີຕິ ວິປ຺ສ຺ສນາຠິມຸຂໍ ຈິຕ຺ຕໍ ຕທຎ຺ຎກຣຓີຍໂຕ ນີຫຣິຕ຺ວາ ຫຣຕີຕິ ອຍໍ ສທ຺ໂທ ອຕ຺ໂຖ, ອຠິປ຺ປາຍໂຕ ປນ ຕໍ ທ຺ສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ວິປ຺ສ຺ສນາຎາຓສ຺ສາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕທຠິມຸຂກາໂວເຍວ ຫິສ຺ສ ຕນ຺ນິນ຺ນຕາທິກຣຓໍ, ຕໍ ປນ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຏ຺ຐງ຺ຄສມນ຺ນາຄເຕ ຕສ຺ມິໍ ຈິຕ຺ເຕ ວິປ຺ສ຺ສນາກ຺ກເມນ ຊາເຕ ວິປ຺ສ຺ສນາຠິມຸຂໍ ຈິຕ຺ຕເປສນເມວາຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ຕນ຺ນິນ຺ນນ຺ຕິ ຕສ຺ສໍ ວິປ຺ສ຺ສນາຍໍ ນິນ຺ນໍຯ ອິຕຣທ຺ວຍໍ ຕສ຺ເສວ ເວວຈນໍຯ ຕສ຺ສໍ ໂປຓໍ ວງ຺ກໍ ປພ຺ຠາຣໍ ນີຈນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ພ຺ຣຫ຺ມຊາເລ ວຸຕ຺ໂຕເຍວຯ ໂອທນກຸມ຺ມາເສຫີ ອຸປຈີຍຕີ ວຑ຺ຒາປີຍຕີ, ອຸປຈຍຕີ ວາ ວຑ຺ຒຕີຕິ ອຕ຺ຖໍ ສນ຺ຘາຍ ‘‘ໂອທເນນາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອນິຈ຺ຈຸຈ຺ຉາທນປຣິມທ຺ທນເຠທນວິທ຺ຘໍສນຘມ຺ໂມຕິ ເອຕ຺ຖ ‘‘ອນິຈ຺ຈຘມ຺ໂມ’’ຕິອາທິນາ ຘມ຺ມສທ຺ໂທ ປຈ຺ເຈກໍ ໂຍເຊຕພ຺ໂພຯ ຕຕ຺ຖ ອນິຈ຺ຈຘມ຺ໂມຕິ ປຠງ຺ຄຸຕາຍ ອທ຺ຘຸວສຠາໂວຯ ທຸຄ຺ຄນ຺ຘວິຆາຕຕ຺ຖາຍາຕິ ສຣີເຣ ທຸຄ຺ຄນ຺ຘສ຺ສ ວິຄມາຍຯ ອຸຈ຺ຉາທນຘມ຺ໂມຕິ ອຸຈ຺ຉາເທຕພ຺ພຕາສຠາໂວ, ອິມສ຺ສ ປູຕິກາຍສ຺ສ ທຸຄ຺ຄນ຺ຘຠາວໂຕ ຄນ຺ໂຘທກາທີຫິ ອຸພ຺ພຏ຺ຏນວິລິມ຺ປນຊາຕິໂກຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຸຈ຺ຉາທເນນ ຫິ ປູຕິກາເຍ ເສທວາຕປິຕ຺ຕເສມ຺ຫາທີຫິ ຄຣຸຠາວທຸຄ຺ຄນ຺ຘານມ຺ປຄໂມ ໂຫຕີຯ ມຫາສມ຺ພາຫນໍ ມລ຺ລາທີນໍ ພາຫຸວຑ຺ຒນາທິອຕ຺ຖໍວ ໂຫຕີ, ອງ຺ຄປຈ຺ຈງ຺ຄາພາຘວິໂນທນຕ຺ຖໍ ປນ ຂຸທ຺ທກສມ຺ພາຫນເມວ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ຂຸທ຺ທກສມ຺ພາຫເນນາ’’ຕິ, ມນ຺ທສມ຺ພາຫເນນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປຣິມທ຺ທນຘມ຺ໂມຕິ ປຣິມທ຺ທິຕພ຺ພຕາສຠາໂວຯ

ເອວໍ ອນິຍມິຕກາລວເສນ ອຕ຺ຖໍ ວຕ຺ວາ ອິທານິ ນິຍມິຕກາລວເສນ ອຕ຺ຖໍ ວທຕິ ‘‘ທຫຣກາເລ’’ຕິອາທິນາຯ ວາ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ອຕ຺ຖທ຺ສ຺ສນວເສເນວ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣວິກປ຺ປນສ຺ສ ວິຎ຺ຎາຍມານຕ຺ຕາ ນ ປຍຸຕ຺ໂຕ, ລຸຕ຺ຕນິທ຺ທິຏ຺ໂຐ ວາຯ ທຫຣກາເລຕິ ອຈິຣວິຊາຕກາເລຯ ສຍາເປຕ຺ວາ ອຎ຺ຉນປີຬນາທິວເສນ ປຣິມທ຺ທນຘມ຺ໂມຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ມິຕນ຺ຕິ ຠາວນປຸໍສກນິທ຺ເທໂສ, ເຕນ ຍຖາປມາຓໍ, ມນ຺ທໍ ວາ ອຎ຺ຉນປີຬນາທີນິ ທ຺ສ຺ເສຕິຯ ອຎ຺ຉນຎ຺ເຈຕ຺ຖ ອາກຑ຺ຒນໍຯ ປີຬນໍ ສມ຺ພາຫນໍຯ ອາທິສທ຺ເທນ ສມິຎ຺ຊເນາຕ຺ຄມນາທີນິ ສງ຺ຄຓ຺ຫາຕິຯ ເອວໍ ປຣິຫຣິໂຕປີຕິ ອຸຈ຺ຉາທນາທີຫິ ສຸເຂຘິໂຕປິຯ ຠິຊ຺ຊຕິ ເຈວາຕິ ອນິຈ຺ຈຕາທິວເສນ ນສ຺ສຕິ ຈຯ ວິກິຣຕິ ຈາຕິ ເອວໍ ຠິນ຺ທນ຺ໂຕ ຈ ກິຎ຺ຈິ ປໂຍຊນໍ ອສາເຘນ຺ໂຕ ວິປ຺ປກິຕ຺ໂຕວ ໂຫຕີຯ ເອວໍ ນວຫີ ປເທຫີ ຍຖາຣຫໍ ກາເຍ ສມຸທຍວຍສມ຺ມານຸປ຺ສ຺ສິຕາ ທ຺ສ຺ສິຕາຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ວິຠາເວນ຺ໂຕ ‘‘ຕຕ຺ຖາ’’ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ຉຫີ ປເທຫີຕິ ‘‘ຣູປີ, ຈາຕຸມຫາຠູຕິໂກ, ມາຕາເປຕ຺ຕິກສມ຺ຠໂວ, ໂອທນກຸມ຺ມາສູປຈໂຍ, ອຸຈ຺ຉາທນຘມ຺ໂມ, ປຣິມທ຺ທນຘມ຺ໂມ’’ຕິ ອິເມຫີ ຉຫີ ປເທຫີຯ ຍຸຕ຺ຕໍ ຕາວ ໂຫຕຸ ມຊ຺ເຊ ຕີຫິປິ ປເທຫີ ກາຍສ຺ສ ສມຸທຍກຖນໍ ເຕສໍ ຕທຕ຺ຖທີປນໂຕ, ‘‘ຣູປີ, ອຸຈ຺ຉາທນຘມ຺ໂມ, ປຣິມທ຺ທນຘມ຺ໂມ’’ຕິ ປນ ຕີຫີ ຕຸປເທຫີ ກຖໍ ຕສ຺ສ ວຍກຖນໍ ຍຸຕ຺ຕໍ ສິຍາ ເຕສໍ ຕທຕ຺ຖສ຺ສ ອທີປນໂຕຕີ? ຍຸຕ຺ຕເມວ ເຕສມ຺ປິ ຕທຕ຺ຖສ຺ສ ທີປິຕຕ຺ຕາຯ ‘‘ຣູປີ’’ຕິ ຫິ ອິທໍ ອຕ຺ຕໂນ ປຈ຺ຈຍຠູເຕຫີ ອຸຕຸອາຫາຣລກ຺ຂເຓຫີ ຣູເປຫີ ຣູປວາຕິ ອຕ຺ຖສ຺ສ ທີປກໍຯ ປຈ຺ຈຍສງ຺ຄມວິສິຏ຺ເຐ ຫີ ຕທສ຺ສຕ຺ຖີອຕ຺ເຖ ອຍມີກາໂຣຯ ‘‘ອຸຈ຺ຉາທນຘມ຺ໂມ, ປຣິມທ຺ທນຘມ຺ໂມ’’ຕິ ຈ ອິທໍ ປທທ຺ວຍໍ ຕທາວິສຣູປຸປ຺ປາທເນນ ສນ຺ຕານສມ຺ປາທນຕ຺ຖສ຺ສ ທີປກນ຺ຕິຯ ທ຺ວີຫີປີຕິ ‘‘ເຠທນຘມ຺ໂມ, ວິທ຺ຘໍສນຘມ຺ໂມ’’ຕິ ທ຺ວີຫີ ປເທຫີຯ ນິສ຺ສິຕຎ຺ຈ ກາຍປຣິຍາປນ຺ເນ ຫທຍວຕ຺ຖຸມ຺ຫີ ນິສ຺ສິຕຕ຺ຕາ ວິປ຺ສ຺ສນາຈິຕ຺ຕສ຺ສຯ ຕທາ ປວຕ຺ຕຎ຺ຫິ ວິປ຺ສ຺ສນາຈິຕ຺ຕເມວ ‘‘ອິທຎ຺ຈ ເມ ວິຎ຺ຎາຓ’’ນ຺ຕິ ອາສນ຺ນປຈ຺ຈກ຺ຂວເສນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປຏິພທ຺ຘຎ຺ຈ ກາເຍນ ວິນາ ອປ຺ປວຕ຺ຕນໂຕ, ກາຍສຎ຺ຎິຕານຎ຺ຈ ຣູປຘມ຺ມານໍ ອາຣມ຺ມຓກຣຓໂຕຯ

໘໖໕ຯ ສຸຏ຺ຐຸ ໂອກາສຕີຕິ ສຸໂຠ, ປກາສມ຺ປນ຺ໂນ ມຓີ, ຕາຍ ເອວ ປກາສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ມຓິໂນ ຠທ຺ຣຕາຕີ ອຕ຺ຖມຕ຺ຕໍ ທ຺ສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ສຸໂຠຕິ ສຸນ຺ທໂຣ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປຣິສຸທ຺ຘາກຣສມຸຏ຺ຐານເມວ ມຓິໂນ ສຸວິສຸທ຺ຘຊາຕິຕາຕິ ອາຫ ‘‘ຊາຕິມາຕິ ປຣິສຸທ຺ຘາກຣສມຸຏ຺ຐິໂຕ’’ຕິຯ ສຸວິສຸທ຺ຘຣຕນາກຣໂຕ ສມຸຏ຺ຐິໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອາກຣປຣິວິສຸທ຺ຘິມູລໂກ ເອວ ຫິ ມຓິໂນ ກຸຣຸວິນ຺ທຊາຕິອາທິຊາຕິວິເສໂສຕິຯ ອິຘາຘິປ຺ເປຕສ຺ສ ປນ ເວຬຸຣິຍມຓິໂນ ວິຬູຣ (ວິຯ ວຯ ອຏ຺ຐຯ ໖໘ ອາທໂຍ ວາກ຺ຍກ຺ຂນ຺ເຘສຸ ປ຺ສ຺ສິຕພ຺ພໍ) ປພ຺ພຕສ຺ສ, ວິຬູຣ ຄາມສ຺ສ ຈ ອວິທູເຣ ປຣິສຸທ຺ຘາກໂຣຯ ເຍຠຸຍ຺ເຍນ ຫິ ໂສ ຕໂຕ ສມຸຏ຺ຐິໂຕຯ ຕຖາ ເຫສ ວິຬູຣນາມກສ຺ສ ປພ຺ພຕສ຺ສ, ຄາມສ຺ສ ຈ ອວິທູເຣ ສມຸຏ຺ຐິຕຕ຺ຕາ ເວຬຸຣິໂຍຕິ ປຎ຺ຎາຍິຕ຺ຖ, ເທວໂລເກ ປວຕ຺ຕສ຺ສປິ ຈ

ຕໍສທີສວຕ຺ຕນິກາຕາຍ ເທວ ນາມໍ ຊາຕໍ ຍຖາ ຕໍ ມນຸສ຺ສໂລເກ ລທ຺ຘນາມວເສນ ເທວໂລເກ ເທວຕານໍ, ໂສ ປນ ມຍູຣຄີ ວາວຕ຺ໂຕ ວາ ໂຫຕິ ວາຍສປ຺ຕວຕ຺ໂຕ ວາ ສີນິທ຺ຘເວຕ຺ປ຺ຕວຕ຺ໂຕ ວາຕິ ອາຈຣິຍຘມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ ປຣມຕ຺ຖທີປນິຍໍ (ວິຯ ວຯ ອຜ຺ຖຯ ໓໘) ວຸຕ຺ຕໍຯ ວິນຍສໍວຕ຺ຓນາສຸ (ວິຯ ວິຯ ຜີຯ ໑ຯ໘໗໑) ປນ "ອລ຺ລເວລຸຂຸວຕ຺ໂຕ"ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ຕຖາ ທີສ຺ສ "ວໍສວຕ຺ໂຕ"ຕິປິ ນາມໍ ຊາຕໍຯ "ມຎ຺ຊາຣກ຺ຂິມຕ຺ຫລວຕ຺ໂຕ"ຕິ ຈ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕໂຕເຍວ ໂສ ອິຘ ປເທເສ ມຎ຺ຊາຣມຕິຕິ ປາກ ໂຜ ໂຫຕິຯ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິປຣິໂກຄາຣຫປຕິຕຕຣມຕິກາວໂຕ ປນ ຕສ຺ເສວ ປາລຸອິຍໍ ວຈນໍ ທຜ຺ຖພ຺ພໍຯ ຍຖາຫ "ປຸນ ຈປຣໍ ອານ ນ຺ທ ຣຎ຺ໂຍ ມຫາສຸທສ຺ສນສ຺ສ ມຕິຣຕນໍ ປາຕຸຣໂຫສິ, ໂສ ອໂຫສິ ມຕິ ເວລຸຣິໂຍ ສຸໂກ ຊາຕິມາ ອຜ຺ຖໍໂສ"ຕິອາທີ (ທີຯ ນິຯ ໘ຯ໘໗)ຯ ປາສາຕສກ຺ຂຣາທີໂທສນິຫຣຕາວເສເນວ ປຣິກມ຺ມນິປ຺ຜຕ຺ຕິຕິ ທສ຺ເສຕິ "ອປນີຕປາສາຕສກ຺ຂໂຣ"ຕິ ອິມິນາຯ

ຉວິຍາ ເອວ ສຕ຺ຫກາເວນ ອຈ຺ຉຕາ, ນ ສງ຺ຆາຕສ຺ສາຕິ ອາຫ "ອຈ຺ໂຉຕິ ຕນຸຈ຺ຉວີ"ຕິຯ ຕໂຕ ເຈວ ວິເສເສນ ປສນ຺ໂນຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ "ສຸຜ຺ຖຸ ປສນ຺ໂນ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປຣິໂກຄມຕິຣຕນາກາຣສມ຺ປຕ຺ຕິ ສພ຺ພາກາຣສມ຺ປນ຺ນຕາ ຯ ເຕນາຫ "ໂຘວນເວຘນາ ທີທີ"ຕິອາທີຯ ປາສາຕາທີສຸ ໂຘຕຕາ ໂຘວນໍ, ກາລຸອກາທີອປຫຣຕຕ຺ຖາຍ ເຈວ ສຸຕ຺ເຕນ ອາວຸນຕ຺ຖາຍ ຈ ວິຊ຺ຊິຕພ຺ພຕາ ເວຘນໍຯ ອາທີສທ຺ເທນ ຕາປສຕ຺ຫກຣຕາທີນໍ ສງ຺ຄໂຫຯ ວຕ຺ຕສມ຺ປຕ຺ຕິນ຺ຕິ ອາວຸນິຕສຸຕ຺ຕສ຺ສ ວຕ຺ຕສມ຺ປຕ຺ຕິຯ ກສ຺ມາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ຕາທີສ"ນ຺ຕິອາທີ, ຕາທີສສ຺ເສວ ອາວຸຕສ຺ສ ປາກຜກາວໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ

ມຕິ ວິຍ ກຣຊກາໂຍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພໂຕຯ ອາວຸຕສຸຕ຺ຕໍ ວິຍ ວິຎ຺ຎາຓໍ ອນຸປວິສິຕ຺ວາ ຖິຕຕ຺ຕາຯ ຈກ຺ຂຸມາ ປຸຣິໂສ ວິຍ ວິປ຺ສ຺ສ ນາລາກີ ກິກ຺ຂຸ ສມ຺ມເທວ ຕສ຺ສ ທສ຺ສນໂຕ, ຕສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສ ມຕິໂນ ອາວິກູຕກາໂລ ວິຍ ຕສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ກາຍສ຺ສ ອາວິກູຕ ກາໂລ ຕນ຺ນິສ຺ສຍສ຺ສ ປາກຜກາວໂຕຯ ສຸຕ຺ຕສ຺ສາວິກູຕກາໂລ ວິຍ ເຕສໍ ຘມ຺ມານມາວິກູຕກາໂລ ຕນ຺ນິສ຺ສິຕສ຺ສ ປາກຜກາວ ໂຕຕິ ອຍເມຕ຺ຖ ອຸປມາສມ຺ປາທເນ ກາຣຕວິກາວນາ, "ອາວຸຕສຸຕ຺ຕໍ ວິຍ ວິປ຺ສ຺ສນາຎາຓ"ນ຺ຕິ ກຕ຺ຖຈິ ປາໂຖ, "ອິທຎ຺ຈ ວິຎ຺ຎາຓ"ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ປນ "ວິຎ຺ຎາຓ"ນ຺ຕິ ປາໂຖວ ສຸນ຺ທຣຕໂຣ, "ວິປ຺ສ຺ສນາວິຎ຺ຎາຓ"ນ຺ຕິ ວາ ກວິຕພ຺ພໍຯ ວິປ຺ສ຺ສ ນາຎາຓໍ ອກິນິຫຣິຕ຺ວາຕິ ວິປ຺ສ຺ສນາຎາຓາກິມຸຂໍ ຈິຕ຺ຕໍ ນີຫຣິຕ຺ວາຯ

ຕຕ຺ຣາຕິ ເວລຸຣິຍມຕິມ຺ທີຯ ຕທາຣມ຺ມຕານນ຺ຕິ ກາຍສຎ຺ຎິຕຣູປຘມ຺ມາຣມ຺ມຕານໍຯ "ຜສ຺ສປຎ຺ຈມການ"ນ຺ຕິອາ ທີປທຕ຺ຕຍສ຺ເສຕໍ ວິເສສນໍ ອຕ຺ຖວສາ ລິງ຺ຄວິກຕ຺ຕິວຈນວິປຣິຕາໂມຕິ ກຕ຺ວາ ປຈ຺ຈຼິມປທສ຺ສາປີ ວິເສສນກາວໂຕຯ ຜສ຺ສປຎ຺ຈມກຄ຺ຄຫເຕນ, ສພ຺ພຈິຕ຺ຕເຈຕສິກຄ຺ຄຫເຕນ ຈ ຄທິຕຘມ຺ມາ ວິປ຺ສ຺ສນາຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທປຣິຍາປນ຺ນາ ເອວາຕິ ທຜ຺ຖພ຺ພໍຯ ເອວຎ຺ທິ ເຕສໍ ວິປ຺ສ຺ສນາວິຎ຺ຎາຓຄຕິກຕ຺ຕາ ອາວຸຕສຸຕ຺ຕໍ ວິຍ "ວິປ຺ສ຺ສນາວິຎ຺ຎາຓ"ນ຺ຕິ ເທຜ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕວຈນໍ ອວິໂຣຘິຕໍ ໂຫຕິຯ ກສ຺ມາ ປນ ວິປ຺ສ຺ສນາວິຎ຺ຎາຓສ຺ເສວ ຄຫຕນ຺ຕິ? "ອິທຎ຺ຈ ເມ ວິຎ຺ຎາຓໍ ເອຕ຺ຖ ສິຕໍ ເອຕ຺ຖ ປຜິພທ຺ຘ"ນ຺ ຕິ ອິມິນາ ຕສ຺ເສວ ວຈນໂຕຯ "ອຍໍ ໂຂ ເມ ກາໂຍ"ຕິອາທີນາ ທີ ວິປ຺ສ຺ສນາຎາເຕນ ວິປ຺ສ຺ສິຕ຺ວາ "ຕເທວ ວິປ຺ສ຺ສ ນາຎາຓສມ຺ປຍຸຕ຺ຕໍ ວິຎ຺ຎາຓໍ ເອຕ຺ຖ ສິຕໍ ເອຕ຺ຖ ປຜິພທ຺ຘ"ນ຺ຕິ ນິສ຺ສຍວິສຍາທິວເສນ ມນສີ ກໂຣຕິ, ຕສ຺ມາ ຕສ຺ເສວ ອິຘ ຄຫຕໍ ສມ຺ກວຕິ, ນາຎ຺ຎສ຺ສາຕິ ທຜ຺ຖພ຺ພໍຯ ເຕນາຫ "ວິປ຺ສ຺ສນາວິຎ຺ຎາຓສ຺ເສວ ວາ ອາວິກູຕກາໂລ"ຕິຯ ຘມ຺ມສງ຺ຄຫາທີສຸ (ຘຯ ສຯ ໔ ອາທໂຍ) ເທສິຕນເຍນ ປາກຜກາວໂຕ ເຈຕ຺ຖ ຜສ຺ສປຎ຺ຈມການໍ ຄຫຕໍ, ນິຣວເສສປຣິຄ຺ຄຫຕໂຕ ສພ຺ພຈິຕ຺ຕເຈຕສິການໍ, ຍຖາຣຸຕໍ ເທສິຕວເສນ ປຘານກາວໂຕ ວິປ຺ສ຺ສນາວິຎ຺ຎາຓສ຺ສາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ກີ ປເນເຕ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕຎາຓສ຺ສ ອາວິກວນ຺ຕິ, ອຸທາຫຸ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສາຕິ? ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕຎາຓສ຺ເສວ, ຕສ຺ສ ປນ ອາວິກູຕຕ຺ຕາ ປຸຄ຺ຄລສ຺ ສາປີ ອາວິກູຕາ ນາມ ໂທນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ "ກິກ຺ຂຸໂນ ອາວິກູຕກາໂລ"ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິຯ

ຍສ຺ມາ ປນິທໍ ວິປ຺ສ຺ສນາຎາຓໍ ມຄ຺ຄຎາຕານນ຺ຕຣໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ໂລກິຍາກິຎ຺ຎານໍ ປຣໂຕ, ຉຜ຺ຖາກິຎ຺ຎາຍ ຈ ປຸຣໂຕ ວຕ຺ຕພ຺ ພໍ, ອຖ ກສ຺ມາ ສພ຺ພາກິຎ຺ຎານໍ ປຸຣໂຕວ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ໂຈທນາເລສໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຣິຫຣນ຺ໂຕ "ອິທຎ຺ຈ ວິປ຺ສ຺ສນາຎາຓ"ນ຺ຕິອາ ທິມາຫຯ "ອິທຎ຺ຈ ມຄ຺ຄຎາຕານນ຺ຕຣ"ນ຺ຕິ ທີ ອິມິນາ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ໂຈທນາເລສໍ ທສ຺ເສຕິຯ ຕຕ຺ຖ "ມຄ຺ຄຎາຕານນ຺ຕຣ"ນ຺ຕິ ສິຂາປ຺ປຕ຺ຕວິປ຺ສ຺ສນາກູຕໍ ໂຄຕ຺ຣກ຺ຎາຓໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕເທວ ທີ ອຣທຕ຺ຕມຄ຺ຄສ຺ສ, ສພ຺ເພສໍ ວາ ມຄ຺ຄຜລານມນນ຺ຕຣໍ ໂຫຕິ, ປຘານໂຕ ປນ ຕພ຺ພຈເນເນວ ສພ຺ພສ຺ສປີ ວິປ຺ສ຺ສນາຎາຓສ຺ສ ຄຫຕໍ ທຜ຺ຖພ຺ພໍ ອວິເສສໂຕ ຕສ຺ສ ອິຘ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ມຄ຺ຄສທ຺ເທນ ຈ ອຣທຕ຺ຕມຄ຺ຄສ຺ເສວ ຄຫຕໍ ຕສ຺ເສວາກິຎ຺ຎາປຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ, ອກິຎ຺ຎາສມ຺ພນ຺ຘິ ຈ ໂຈທນາສມ຺ກວ ໂຕຯ ໂລກິຍາກິຎ຺ຎານໍ ປຸຣໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ ວິປ຺ສ຺ສນາຎາຓໍ ຕາສໍ ນານນ຺ຕຣຕາຍ ອນຸປກາຣໍ, ອາສວກ຺ຂຍຎາຓສງ຺ຂາຕາຍ ປນ ໂລກຸຕ຺ຕຣາກິຎ຺ຎາຍ ປຸຣໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ ຕສ຺ສາ ອນນ຺ຕຣຕາຍ ອຸປກາຣໍ, ຕສ຺ມາ ອິທໍ ໂລກິຍາກິຎ຺ຎານໍ ປຣໂຕ, ຉຜ຺ຖາກິຎ຺ຎາຍ ຈ ປຸຣໂຕ ວຕ຺ຕພ຺ພໍຯ ກສ຺ມາ ປນ ອຸປກາຣຜ຺ຖາເນ ຕຖາ ອວຕ຺ວາ ອນຸປກາຣຜ຺ຖາເນວ ກຄວຕາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທີ ໂຈທນາ ສມ຺ກວຕິຯ

‘‘ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ’’ຕິອາທິ ປຣິຫາຣທສ຺ສນໍຯ ຕຕ຺ຖ ເອວໍ ສນ຺ເຕປີຕິ ຍທິປິ ຎາຓານຸປຸພ຺ພິຍາ ມຄ຺ຄຎາຓສ຺ສ ອນນ຺ຕຣາຍ ອຸປກາຣໍ ໂຫຕິ, ເອວໍ ສຕິປີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ອຠິຎ຺ຎາວາເຣຕິ ຉຬອຠິຎ຺ຎາວເສນ ວຸຕ຺ເຕ ເທສນາວາເຣຯ ເອຕສ຺ສ ອນນ຺ຕຣາ ວາໂຣ ນຕ຺ຖີຕິ ປຎ຺ຈສຸ ໂລກິຍາຠິຎ຺ຎາສຸ ກຖິຕາສຸ ອາກງ຺ເຂຍ຺ຍສຸຕ຺ຕາທີສຸ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໖໕) ວິຍ ຉຏ຺ຐາຠິຎ຺ຎາປິ ອວສ຺ສໍ ກເຖຕພ຺ພາ ອຠິຎ຺ຎາລກ຺ຂຓກາເວນ ຕປ຺ປຣິຍາປນ຺ນໂຕ, ນ ຈ ວິປສ຺ສນາຎາຓໍ ໂລກິຍາຠິຎ຺ຎານໍ, ຉຏ຺ຐາຠິຎ຺ຎາຍ ຈ ອນນ຺ຕຣາ ປເວເສຕ຺ວາ ກເຖຕພ຺ພໍ ອຠິຎ຺ຎາລກ຺ຂຓກາເວນ ຕທປຣິຍາປນ຺ນໂຕຯ ອິຕິ ເອຕສ຺ສ ວິປສ຺ສນາຎາຓສ຺ສ ຕາສມຠິຎ຺ຎານໍ ອນນ຺ຕຣາ ວາໂຣ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ອວສຣາຠາວໂຕ ອິເຘວ ຣູປາວຈຣຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຌານານນ຺ຕຣໍ ວິປສ຺ສນາຎາຓໍ ກຖິຕນ຺ຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ ‘‘ຍສ຺ມາ ຈາ’’ຕິອາທີນາ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ຈ-ສທ຺ໂທ ສມຸຈ຺ຈຍຕ຺ໂຖ, ເຕນ ນ ເກວລໍ ວິປສ຺ສນາຎາຓສ຺ສ ອິຘ ທສ຺ສເນ ຕເທວ ກາຣຓໍ, ອຖ ໂຂ ອິທມ຺ປີຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ສມຸຈ຺ຈິນາຕີຕິ ອາຈຣິເຍນ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໒໓໕) ວຸຕ຺ຕໍຯ ສທ຺ທວິທູ ປນ ອີທິເສ ຐາເນ ຈ-ສທ຺ໂທ ວາ-ສທ຺ທຕ຺ໂຖ, ໂສ ຈ ວິກປ຺ປຕ຺ໂຖຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕມ຺ປິ ຍຸຕ຺ຕເມວ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣທສ຺ສເນ ປຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ອຕ຺ຕນາ ປຍຸຊ຺ຊິຕພ຺ພສ຺ສ ຫິ ວິຊ຺ຊມານຕ຺ຖສ຺ເສວ ໂຊຕກາ ອຸປສ຺ຄນິປາຕາ ຍຖາ ມຄ຺ຄນິທສ຺ສເນ ສາຂາກ຺ຄາ, ຍຖາ ຈ ອທິສ຺ສມານາ ໂຊຕເນ ປທີປາທີ ເອວມີທິເສສຸຯ ໂຫຕິ ເຈຕ຺ຖ –

‘‘ອຕ຺ຖນ຺ຕຣທສ຺ສນມ຺ຫິ , ຈ ສທ຺ໂທ ຍທິ ທິສ຺ສຕິ;

ສມຸຈ຺ຈເຍ ວິກປ຺ເປ ໂສ, ຄເຫຕພ຺ໂພ ວິຠາວິນາ’’ຕິຯ

ອກຕສມ຺ມສນສ຺ສາຕິ ເຫຕຸຄພ຺ຠປທໍຯ ຕຖາ ກຕສມ຺ມສນສ຺ສາຕິ ຈຯ ‘‘ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ເຠຣວມ຺ປີ ຣູປໍ ປສ຺ສໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ອິທ຺ຘິວິສເຍນ ເຠຣວໍ ຣູປໍ ນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ມໍສຈກ຺ຂຸນາ ປສ຺ສໂຕຕິປິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍຯ ເອວມ຺ປີ ຫິ ອຠິຎ຺ຎາລາຠິໂນ ອປຣິຎ຺ຎາຕວຕ຺ຖຸກສ຺ສ ຠຍໍ ສນ຺ຕາໂສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ອຸຈ຺ຈວາລິກວາສິມຫານາຄຕ຺ເຖຣສ຺ສ ວິຍາ’’ຕິ ອາຈຣິເຍນ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໒໓໕) ວຸຕ຺ຕໍຯ ຍຖາ ເຈຕ຺ຖ, ເອວໍ ທິພ຺ພາຍ ໂສຕຘາຕຸຍາ ເຠຣວໍ ສທ຺ທໍ ສຸຓໂຕຕິ ເອຕ຺ຖາປິ ອິທ຺ຘິວິສເຍນ ເຠຣວໍ ສທ຺ທໍ ນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ມໍສໂສເຕນ ສຸຓໂຕປີຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພເມວຯ ເອວມ຺ປີ ຫິ ອຠິຎ຺ຎາລາຠິໂນ ອປຣິຎ຺ຎາຕວຕ຺ຖຸກສ຺ສ ຠຍໍ ສນ຺ຕາໂສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ອຸຈ຺ຈວາລິກວາສິມຫານາຄຕ຺ເຖຣສ຺ສ ວິຍຯ ເຖໂຣ ຫິ ໂກຎ຺ຈນາທສຫິຕໍ ສພ຺ພເສຕໍ ຫຕ຺ຖິນາຄໍ ມາເປຕ຺ວາ ທິສ຺ວາ, ສຸຕ຺ວາ ຈ ສຎ຺ຊາຕກາຍສນ຺ຕາໂສຕິ ອຏ຺ຐກຖາສຸ (ວິຠຯ ອຏ຺ຐຯ ໒ຯ໘໘໒; ມຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໘໑; ວິສຸທ຺ທິຯ ໒ຯ໗໓໓) ວຸຕ຺ໂຕຯ ອນິຈ຺ຈາທິວເສນ ກຕສມ຺ມສນສ຺ສ ທິພ຺ພາຍ…ເປ… ຠຍໍ ສນ຺ຕາໂສ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ຠຍວິໂນທນເຫຕຸ ນາມ ວິປສ຺ສນາຎາເຓນ ກຕສມ຺ມສນຕາ, ຕສ຺ສ, ເຕນ ວາ ສມ຺ປາທນຕ຺ຖນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອິເຘວາຕິ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຌານານນ຺ຕຣເມວຯ ‘‘ອປີຈາ’’ຕິອາທີນາ ຍຖາປາກໍ ຍຸຕ຺ຕຕຣນຍໍ ທສ຺ເສຕິຯ ວິປສ຺ສນາຍ ປວຕ຺ຕໍ ປາໂມຊ຺ຊປີຕິປສ຺ສທ຺ຘິປຣມ຺ປຣາຄຕສຸຂໍ ວິປສ຺ສນາສຸຂໍຯ ປາຏິເຍກ຺ກນ຺ຕິ ຌານາຠິຎ຺ຎາທີຫິ ອສມ຺ມິສ຺ສໍ ວິສຸໍ ຠູຕໍ ສນ຺ທິຏ຺ຐິກໍ ສາມຎ຺ຎຜລໍຯ ເຕນາຫ ຠຄວາ ຘມ຺ມປເທ –

‘‘ຍໂຕ ຍໂຕ ສມ຺ມສຕິ, ຂນ຺ຘານໍ ອຸທຍພ຺ພຍໍ;

ລຠຕິ ປີຕິປາໂມຊ຺ຊໍ, ອມຕໍ ຕໍ ວິຊານຕ’’ນ຺ຕິອາທິຯ (ຘຯ ປຯ ໓໗໔);

ອິຘາປີ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອິທມ຺ປີ ໂຂ ມຫາຣາຊ ສນ຺ທິຏ຺ຐິກໍ ສາມຎ຺ຎຜລໍ…ເປ… ປຓີຕຕຣຎ຺ຈາ’’ຕິ, ຕສ຺ມາ ປາຬິຍາ ສໍສນ຺ທນໂຕ ອິມເມວ ນຍໍ ຍຸຕ຺ຕຕຣນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ອາທິໂຕວາຕິ ອຠິຎ຺ຎານມາທິມ຺ຫິເຍວຯ

ມໂນມຍິທ຺ຘິຎາຓກຖາວຓ຺ຓນາ

໒໓໖-໗ຯ ມໂນມຍນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ມຍສທ຺ໂທ ອປຣປ຺ປຈ຺ຈຍຕ຺ຕິວິການປທປູຣຓນິພ຺ພຕ຺ຕິອາທີສຸ ອເນເກສ຺ວຕ຺ເຖສຸ ອາຄໂຕຯ ອິຘ ປນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິອຕ຺ເຖຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ມເນນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ອຠິຎ຺ຎາມເນນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ’’ນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຕິ ອາຈຣິເຍນາຕິ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໒໓໖, ໒໓໗) ວຸຕ຺ຕໍຯ ວິສຸທ຺ທິມຄ຺ເຄ (ວິສຸທ຺ທິຯ ໒ຯ໓໑໗) ປນ ‘‘ອຘິຏ຺ຐານມເນນ ນິມ຺ມິຕຕ຺ຕາ ມໂນມຍ’’ນ຺ຕິ ອາຄຕໍ, ອຠິຎ຺ຎາມເນນ, ອຘິຏ຺ຐານມເນນ ຈາຕິ ອຸຠຍຖາປິ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຸຠຍມ຺ເປຕໍ ຍຸຕ຺ຕເມວ ຯ ອງ຺ຄໍ ນາມ ຫຕ຺ຖປາທາ

ທິຕ່ຕ່ສມຸທາຍໍ, ປ໌ຈ຺ຈງຄ໌ ນາມ ກປ຺ປ໌ຣຊຕ຺ຕຸອາທິ ຕສ຺ມິ ຕສ຺ມິ ສມຸທາເຍ ອວຍວໍ໌ຯ ''ອທີນິນ຺ທ຺ຣິຍ''ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ປ໌ຣິປຸ໌ຕ຺ຓຕາ ເຍວ ອທີນຕາ, ນ ຕຸ ອປ຺ປ໌ຕີຕຕາ, ປ໌ຣິປຸ໌ຕ຺ຓກາໂວ ຈ ຈກ຺ຂຸໂສຕາທີນໍ ສຕ຺ຖານວເສເນວຯ ນິມ຺ມິຕຣູເປ໌ ທີ ປ໌ສາໂທ ນາມ ນຕ຺ຖິຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ສຕ຺ຖານວເສນ ອວິກລິນ຺ທ຺ຣິຍ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອິມິນາວ ຕສ຺ສ ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍາທີນມ຺ປີ ອກາໂວ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍຯ ສຕ຺ຖານວເສນາຕິ ຈ ກມລທລາທິສທິສສຕ຺ຖານມຕ຺ຕວເສນ, ນ ຣູປາກິຌາຕາຣຫກູຕປ຺ປ໌ສາທາທິອິນ຺ທ຺ຣິຍວເສນຯ ''ສພ຺ພງຄປ໌ຈ຺ຈງຄີ ອທີນິນ຺ທ຺ຣິຍ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕເມວຕ຺ຖໍ ສມຕ຺ເຖນ຺ໂຕ ''ອິທ຺ຌິມຕາ''ຕິອາທິມາຫຯ ອວິທ຺ຌກຕ຺ໂຓຕິ ກຸລຈາຣິຕ຺ຕວເສນ ກຕ຺ຓາລງກາຣປີລຸອນ຺ຌນຕ຺ຖໍ ອວິຊຊີຕກຕ຺ໂຓ, ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕເມຕໍຯ ເຕນາຫ ''ສພ຺ພາກາເຣຫິ''ຕິ, ວຕ຺ຓສຕ຺ຖານາວຍວວິເສສາທິສພ຺ພາກາເຣຫີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເຕນາຕິ ອິທ຺ຌິມຕາຯ

ອຍເມວຕ຺ໂຖ ປາລຸອິຍມ຺ປີ ວິກາວິໂຕຕິ ອາຫ ''ມຸລ຺ຊມ຺ທາ ອິສິກາມ຺ຕິອາທິອຸປ໌ມາຕ຺ຕຍມ຺ປີ ທີ...ເປ໌... ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິຯ ກຕ຺ຖຈິ ປ໌ນ ''ມຸລ຺ຊມ຺ທາ ອິສິກາມ຺ຕິອາທິ ອຸປ໌ມາມຕ຺ຕໍຯ ຍມ຺ປີ ທີ ສທິສກາວທສ຺ສນຕ຺ຖເມວ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ປາໂຖ ທິສ຺ສຕິຯ ຕຕ຺ຖ ''ອຸປ໌ມາມຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ອິມິນາ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣທສ຺ສນໍ ນິວຕ຺ເຕຕິ, ''ຍມ຺ປີ ທີ''ຕິອາທິນາ ປ໌ນ ຕສ຺ສ ອຸປ໌ມາກາວໍ ສມຕ຺ເຖຕິຯ ນິຍຕານເປກ຺ເຂນ ຈ ຍໍ-ສທ຺ເທນ ''ມຸລ຺ຊມ຺ທາ ອິສິກ''ນ຺ຕິອາທິວຈນເມວ ປ໌ຈ຺ຈາມສຕິຯ ສທິສກາວທສ຺ສນຕ຺ຖເມວາຕິ ສຕ຺ຖານໂຕປີ ວຕ຺ຓໂຕປີ ອວຍວວິເສສໂຕປີ ສທິສກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍເຍວຯ ກຖໍ ສທິສກາໂວຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ມຸລ຺ຊສທິສາ ເອວ ທີ''ຕິອາທິຯ ມຸລ຺ຊໍ ນາມ ຕິຓວິເສໂສ, ເຍນ ໂກຈ຺ຉາທີນິ ກໂຣນ຺ຕິຯ ''ປ໌ວາເທຍ຺ຍາ''ຕິ ວຈນໂຕ ອນ຺ໂຕ ຄິຕາ ເອວ ອິສິກາ ອຌິປ຺ເປ໌ຕາຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ອນ຺ໂຕ ອິສິກາ ໂຫຕິ''ຕິ ອິມິນາຯ ອິສິກາຕິ ຈ ກລຸອິໂຣຯ ວິສຸທ຺ຌິມຄ຺ຄຜິກາຍໍ ປ໌ນ ''ກຕ຺ຑ''ນ຺ຕິ (ວິສຸທ຺ຌິຯ ຜີຯ ໒ຯ໓໙໙) ວຸຕ຺ຕໍຯ ວຍ຺ຍາຍ ໂກສິຍາຕິ ປ໌ຣິວຍ຺ຍຸລາຍ ອສິໂກສິຍາຯ ປ໌ຕ຺ຖຍາຍາຕິ ປ໌ຍ຺ຜິກາຍຯ ກຣຑີຕພ຺ໂພ ກາເຊຕພ຺ໂພຕິ ກຣຕ຺ໂຫ, ເປ໌ລຸອາຯ ກຣຑີຕພ຺ໂພ ຊີຄ຺ຈ຺ຉິຕພ຺ໂພຕິ ກຣຕ຺ໂຫ, ນິມ຺ໂມກໍາຯ ອິຌາປີ ນິມ຺ໂມກເມວາຕິ ອາຫ ''ກຣຕ຺ຑາຕິ ອິທມ຺ປີ''ຕິອາທິຯ ວິລີວກຣຕ຺ໂຫ ນາມ ເປ໌ລຸອາຯ ກສ຺ມາ ອທີກລ຺ຈຸກສ຺ເສວ ນາມໍ, ນ ວິລີວກຣຕ຺ຑກສ຺ສາຕິ ໂຈທນໍ ໂສເຌຕິ ''ອທີກລ຺ຈຸໂກ ທີ''ຕິອາທິນາ, ສ຺ເວວ ອທີນາ ສທິໂສ, ຕສ຺ມາ ຕສ຺ເສວ ນາມນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ວິສຸທ຺ຌິມຄ຺ຄຜິກາຍໍ ປ໌ນ ''ກຣຕ຺ຑາຍາຕິ ເປ໌ລຸອາຍ, ນິມ຺ໂມກໂຕຕິ ຈ ວທນ຺ຕີ''ຕິ (ວິສຸທ຺ຌິຯ ຜີຯ ໒ຯ໓໙໙) ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ເປ໌ລຸອາຄຫຕໍ ອທີນາ ອສທິສຕາຍ ວິຈາເຣຕພ຺ພໍຯ

ຍຊ຺ເຊວໍ ''ເສຍ຺ຍຖາປີ ປ໌ນ ມຫາຣາຊ ປຸ໌ຣິໂສ ອທີ ກຣຕ຺ຑາ ອຸທ຺ຌເຣຍ຺ຍາ''ຕິ ປຸ໌ຣິສສ຺ສ ກຣຕ຺ຑໂຕ ອທີອຸທ຺ຌຣຕູປ໌ມາຍ ອຍມຕ຺ໂຖ ວິຣຸຊ຺ເຊຍ຺ຍຯ ນ ທີ ໂສ ຫຕ຺ເຖນ ຕໂຕ ອຸທ຺ຌຣິຕຸໍ ສກ຺ກາຕິ ອນຸໂຍເຄນາຫ ''ຕຕ຺ຖາ''ຕິອາທິຯ ''ອຸທ຺ຌເຣຍ຺ຍາ''ຕິ ທີ ອນິຍມວຈເນປີ ຫຕ຺ເຖນ ອຸທ຺ຌຣຕສ຺ເສວ ປາກຍຕ຺ຕາ ຕໍທສ຺ສນມິວ ຊາຕໍຯ ເຕນາຫ ''ຫຕ຺ເຖນ ອຸທ຺ຌຣມາໂນ ວິຍ ທສ຺ສິໂຕ''ຕິຯ ''ອຍລ຺ທີ''ຕິອາທິ ຈິຕ຺ເຕນ ອຸທ຺ຌຣຓສ຺ສ ເທຕ຺ທສ຺ສນໍຯ ອທີໂນ ນາມ ປ໌ລ຺ຈສ຺ ຖາເນສ຺ ສຊາຕີ ນາຕິວຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຸປ໌ປ໌ຕ຺ຕິຍໍ, ຈຸຕິຍໍ, ວິສ຺ສຍ຺ຖນິທ຺ໂທກ຺ກມເນ, ສມານຊາຕິຍາ ເມຖຸນປ໌ຜິເສວເນ, ຊີຕ຺ຓຕຈາປ໌ນຍເນຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສຊາຕິຍໍ ຄິໂຕ''ຕິຯ ອຸຣຄຊາຕິຍເມວ ຄິໂຕ ປ໌ຊຫຕິ, ນ ນາຄິທ຺ຌິຍາ ອລ຺ລຊາຕິຣູໂປ໌ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອິທລ຺ທີ ມທິທ຺ຌິເກ ນາເຄ ສນ຺ຌາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສຣີຣໍ ຂາທຍມານໍ ວິຍາຕິ ອຕ຺ຕໂນເຍວ ຕຈໍ ອຕ຺ຕໂນ ສຣີຣໍ ຂາທຍມານໍ ວິຍຯ ປຸ໌ຣາຓຕຈໍ ຊີຄ຺ຈ຺ຉນ຺ໂຕຕິ ຊີຕ຺ຓຕາຍ ກຕ຺ຖຈິ ມຸຕ຺ຕໍ ກຕ຺ຖຈິ ໂອລມ຺ພິຕໍ ຊີຕ຺ຓຕຈໍ ຊີຄ຺ຈ຺ຉນ຺ໂຕຯ ຈຕູຫີຕິ ''ສຊາຕິຍໍ ຄິໂຕ, ນິສ຺ສາຍ, ຖາເມນ, ຊີຄ຺ຈ຺ຉນ຺ໂຕ''ຕິ ຍຖາວຸຕ຺ເຕຫິ ຈຕູຫິ ກາຣເຓຫິຯ ຕໂຕຕິ ກລ຺ຈຸກໂຕຯ ອລ຺ເລນາຕິ ອຕ຺ຕໂຕ ອລ຺ເລນຯ ຈິຕ຺ເຕນາຕິ ປຸ໌ຣິສສ຺ສ ຈິຕ຺ເຕເນວ, ນ ຫຕ຺ເຖນຯ ເສຍ຺ຍຖາປີ ນາມ ປຸ໌ຣິໂສ ອທີ ປ໌ສ຺ສິຕ຺ວາ ''ອໂຫ ວຕາຫໍ ອິມໍ ອທີ ກລ຺ຈຸກໂຕ ອຸທ຺ຌເຣຍ຺ຍ''ນ຺ຕິ ອທີ ກຣຕ຺ຑາ ຈິຕ຺ເຕນ ອຸທ຺ຌເຣຍ຺ຍ, ຕສ຺ສ ເອວມສ຺ສ ''ອຍໍ ອທີ, ອຍໍ ກຣຕ຺ໂຫ, ອລ຺ໂລ ອທີ, ອລ຺ໂລ ກຣຕ຺ໂຫ, ກຣຕ຺ຑາ ຕ຺ເວວ ອທີ ອຸພ຺ພໂຕ''ຕິ, ເອວເມວ...ເປ໌... ໂສ ອິມມ຺ຫາ ກາຍາ ອລ຺ລໍ ກາຍໍ ອກິນິມ຺ມິນາຕິ...ເປ໌... ອທີນິນ຺ທ຺ຣິຍນ຺ຕິ ອຍເມຕ຺ຖ ອຌິປ຺ປາໂຍຯ

ອິທ຺ຌິວິຌລາຓາທິກຖາວຕ຺ຓນາ

໒໓໙ຯ ກາຊນາທິວິກຕິກີຣິຍານິສ຺ສຍກູຕາ ສຸປ໌ຣິກມ຺ມກຕມຕ຺ຕິກາທໂຍ ວິຍ ວິກຸພ຺ພນກີຣິຍານິສ຺ສຍກາວໂຕ ອິທ຺ຌິວິຌລາຕໍ ທຍ຺ຖພ຺ພໍຯ

໒໔໑ຯ ປຸ໌ພ຺ເພ ນິວຣຕປ຺ປ໌ຫານວາເຣ ວິຍ ກນ຺ຕາຣຄ຺ຄຫຕໍ ອກຕ຺ວາ ເກວລໍ ອທ຺ຌານມຄ຺ຄຄ຺ຄຫຕໍ ເຂມມຄ຺ຄທສ຺ສນຕ຺ຖໍຯ ກສ຺ມາ ປ໌ນ ເຂມມຄ຺ຄສ຺ເສວ ທສ຺ສນໍ, ນ ກນ຺ຕາຣມຄ຺ຄສ຺ສ, ນນຸ ອຸປ໌ມາທສ຺ສນມຕ຺ຕເມຕນ຺ຕິ ໂຈທນໍ ປ໌ຣິຫຣນ຺ໂຕ ''ຍສ຺ມາ''ຕິອາທິມາຫຯ ''ອປ຺ປ໌ຜິກາຍລ຺ທີ''ຕິອາທິ ປ໌ນ ເຂມມຄ຺ຄສ຺ເສວ ຄຫຓກາຣຓທສ຺ສນໍຯ ວາຕາຕປາທີນິວາຣຓຕ຺ຖໍ ສີເສ ສາຍກໍ ກຕ຺ວາຯ ຕຖາ ຕຖາ ປ໌ນ ປ໌ຣິປຸ໌ຕ຺ຓວຈນໍ ອຸປ໌ມາສມ຺ປ໌ຕ຺ຕິຍາ ອຸປ໌ເມຍ຺ຍສມ຺ປາທນຕ຺ຖໍ, ອຌິປ຺ເປ໌ຕສ຺ສ ຈ ອຸປ໌ເມຍ຺ຍຕ຺ຖສ຺ສ ສຸ

ວິຍຸສາປນຕຸຖໍ, ເຫຕຸທາຫຣຕາເກຫຍເກທກາທີສມຸປນຸນວຈເນນ ຈ ວິຍຸລູຊາຕິການໍ ຈິຕຸຕາຣາຊນຕຸຖນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ່ໆ ເອວໍ ສພຸພຕຸຖຯ ສຸຂໍ ວວຕຸຖເປຕິຕິ ອກິຈຸຈໍ ອກາສິເຣນ ສລຸລກຸເຂຕິ, ປຣິຈຸຈິນຸທຕິ ຈຯ

໔໔໓ຯ ມນຸໂທ ອຸຕຸຕານເສຍຍກຫາຣໂກປີ "ທທໂຮ"ຕິ ວຸຈຸຈຕິຕິ ຕໂຕ ວິເສສນຕຸຖໍ "ຍຸວາ"ຕິ ວຸຕຸຕນຸຕິ ມນຸຕຸວາ ຍຸວສທຸເທນ ວິເສສິຕພຸພເມວ ທທຣສທຸທສຸສ ອຕຸຖໍ ທສຸເສຕຸໍ "ຕຣຸໂຕ"ຕິ ວຸຕຸຕໍໆ ຕຖາ ຍຸວາປີ ໂກຈິ ອນິຈຸຊນໂກ, ອນິຈຸຊນໂຕ ຈ ອມຕຸຫນຊາຕິໂກຕິ ຕໂຕ ວິເສສນຕຸຖໍ "ມຕຸຫນຊາຕິໂກ"ຕິອາທິ ວຸຕຸຕນຸຕິ ມນຸຕຸວາ ມຕຸຫນຊາຕິກາທິສທຸເທນ ວິເສສິຕພຸພເມວ ຍຸວສທຸທສຸສ ອຕຸຖໍ ທສຸເສຕຸໍ 'ໂຍພຸພນຸເນນ ສມນຸນາຄໂຕ"ຕິ ວຸຕຸຕໍໆ ປາລຸອິຍຸຫິ ຍຖາກຸກມໍ ປທຕຸຕຍສຸສ ວິເສສິຕພຸພວິເສສກກາເວນ ວຈນໂຕ ຕຖາ ສໍວຕຸຕນາ ກຕາ, ອິຕຣຖາ ເອກເກນາປີ ປເທນ ອຕິປຸເປຕຸຖາສິຄມິກາ ສປຣິວາຣາ ສໍວຕຸຕນາວ ກາຕພຸພາ ສິຍາຕິໆ "ມຕຸຫນປກຕິໂກ"ຕິ ວຸຕຸຕເມວ ວິວຣິຕຸໍ "ທີວສສຸສາ"ຕິອາທິມາຫຯ ກຕິກສທຸໂທ ໂທສປຣິຍາໂຍ, ໂທໂສ ຈ ນາມ ກາລຸອຕິລກາທີຕິ ທສຸເສຕິ "ກາລຸອຕິລກາ"ຕິອາທິນາຯ ກາລຸອຕິລປຸປມາຕາ ພິນຸທໂວ ກາລຸອຕິລການີ, ກາລຸອາ ວາ ກມຸມາສາ, ເຍ "ສາສປພິອິກາ"ຕິປີ ວຸຈຸຈນຸຕິໆ ຕິລປຸປມາຕາ ພິນຸທໂວ ຕິລການີໆ ວງຄໍ ນາມ ວິຍງຄໍ ວິປຣິຕາມິຕມງຄໍໆ ໂຍພຸພນຸນປີລຸອກາທໂຍ ມຸຂທູສິປີລຸອກາ, ເຍ "ຂຣປີລຸອກາ" ຕິປີ ວຸຈຸຈນຸຕິໆ ມຸຂນິມິຕຸຕນຸຕິ ມຸຂຈຸຊາຍໍໆ ມຸເຂ ຄໂຕ ໂທໂສ ມຸຂໂທໂສໆ ລກຸຂຕາວຈນມຕຸຕເມຕໍ ມຸເຂ ອໂທສສຸສປີ ປາກຍກາວສຸສ ອຕິປຸເປຕຸຕຕາ, ຍຖາ ວາ ມຸເຂ ໂທໂສ, ເອວໍ ມຸເຂ ອໂທໂສປີ ມຸຂໂທໂສຕິ ສຣໂລເປນ ວຸຕຸໂຕ ສາມຍຸລນິທຸເທສໂຕປີ ອເນກຕຸຖສຸສ ວິຍຸລາຕພຸພຕຸຕາ, ປີສທຸທໂລເປນ ວາ ອຍມຕຸໂຖ ເວທິຕພຸໂພໆ ອວຸຕຸໂຕປີ ທິ ອຕຸໂຖ ສມຸປີຕຸຫນວເສນ ວຸຕຸໂຕ ວິຍ ວິຍຸລາຍຕິ, ມຸຂໂທໂສ ຈ ມຸຂອໂທໂສ ຈ ມຸຂໂທໂສຕິ ເອກເທສສຣູເປກເສສນເຍນເປຕຸຖ ອຕຸໂຖ ທຍຸຄພຸໂພໆ ເອວຍຸທິ ອຕຸຖສຸສ ປຣິປຸຕຸຕາຕາຍ "ປເຣສໍ ໂສລຸອສວິສໍ ຈິຕຸຕໍ ປາກຍໍ ໂຫຕິ"ຕິ ວຈນໍ ສມຕຸຖິຕໍ ໂຫຕິໆ ເຕເນຕໍ ວຸຈຸຈຕິ –

"ວຕຸຕພຸພສຸສາວສິຍຸຄສຸສ, ຄາໂຫ ນິທສຸສນາທິນາ;

ອປີສທຸທາທິໂລເປນ, ເອກເສສນເຍນ ວາໆ

ອສມາເນ ສທຸເທ ຕິສາ, ຈຕຸສາ ຈ ສມານເກ;

ສາມຍຸລນິທຸເທສໂຕປີ, ເວທິຕພຸໂພ ວິກາວິນາ"ຕິໆ

"ສຣາຄໍ ວາ ຈິຕຸຕ"ນຸຕິອາທິນາ ປາລຸອິຍໍ ວຸຕຸຕໍ ໂສລຸອສວິສໍ ຈິຕຸຕໍໆ

໔໔໔ຯປຸພຸເພນິວາສຍາຕູປມາຍນຸຕິ ປຸພຸເພນິວາສຍາຕສຸສ, ປຸພຸເພນິວາສຍາເຕ ວາ ທສຸສິຕາຍ ອຸປມາຍໆ ກສຸມາ ປນ ປາລຸອິຍໍ ຄາມຕຸຕຍເມວ ອຸປມາເນ ຄຫິຕນຸຕິ ໂຈທນໍ ໂສເຫຕຸໍ "ຕໍ ທິວສ"ນຸຕິອາທິ ວຸຕຸຕໍໆ ຕໍ ທິວສໍ ກຕກິຣິຍາ ນາມ ປາກຕິກ ສຕຸຕສຸສາປີ ເຍກຸຍເຍນ ປາກຍາ ໂຫຕິໆ ຕສຸມາ ຕໍ ທິວສໍ ຄນຸຕຸໍ ສກຸກຸເຕຍຸຍໍ ຄາມຕຸຕຍເມວ ກຄວຕາ ຄຫິຕໍ, ນ ຕທຸຕຸຕຣີຕິ ອຕິປຸປາໂຍ ໆ ກິຍຸຈາປີ ປາລຸອິຍໍ ຕໍທິວສຄຸຄຫຕໍ ນຕຸຖິ, ຄາມຕຸຕຍຄຸຄຫເຕນ ປນ ຕທເທວ ກຕກິຣິຍາ ອຕິປຸເປຕາຕິ ມນຸຕຸວາ ອຍຸຄກຖາຍໍ ຕໍທິວສຄຸຄຫຕໍ ກຕນຸຕິ ທຍຸຄພຸພໍໆ ຕໍທິວສຄຕຄາມຕຸຕຍຄຸຄຫເຕເນວ ຈ ມຫາກິນີຫາເຣທີ ອຍຸເລສມຸປີ ປຸພຸເພນິວາສຍາຕລາກີນໍ ຕີສຸປີ ກເວສຸ ກຕກິຣິຍາ ເຍກຸຍເຍນ ປາກຍາ ໂຫຕີຕິ ທີປິຕນຸຕິ ທຍຸຄພຸພໍໆ ເອຕທຕຸຖມຸປີ ທີ ຄາມ ຕຸຕຍຄຸຄຫຕນຸຕິໆ ຕີສຸ ກເວສຸ ກຕກິຣິຍາຍາຕິ ອກິສມຸປຣາເຍສຸ ປຸພຸເພ ທິຍຸຄຊມຸເມ ປນ ອິທານີ, ປຸພຸເພ ຈ ກຕກິຈຸຈສຸສໆ

໔໔໗ຯ ປາລຸອິຍໍ ຣຖິກາຍ ວີຖີ ສຍຸຈຣນຸເຕຕິ ອຍຸຍາຍ ຣຖິກາຍ ອຍຸຍໍ ຣຖີ ສຍຸຈຣນຸເຕຕິ ອຕຸໂຖ, ເຕນ ອປຣາປຣໍ ສຍຸຈຣຕໍ ທສຸສິຕນຸຕິ ອາຫ "ອປຣາປຣໍ ສຍຸຈຣນຸເຕ"ຕິ, ຕໍຕໍກິຈຸຈວເສນ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ສຍຸຈຣນຸເຕຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ, ອຍເມວຕຸໂຖ ຣຖີວິຖີສທຸທານເມກຕຸຖຕຸຕາໆ ສິງຂາຍກມຸທີຕິ ວີຖີຈຕຸກຸເກໆ ປາສາໂທ ວິຍ ກິກຸຂຸສຸສ ກຣຊກາໂຍ ທຍຸຄພຸໂພ ຕຕຸຖ ປຕິຍຸຖິຕສຸສ ທຍຸຄພຸພທສຸສນສິທຸຂິໂຕໆ ມໍສຈກຸຂຸມໂຕ ທີ ທິພຸພຈກຸຂຸສມຂິຄໂມໆ ຍຖາຫ "ມໍສຈກຸຂຸສຸສ ອຸປຸປາໂທ, ມຄຸໂຄ ທິພຸພສຸສ ຈກຸຂຸໂນ"ຕິ (ອິຕິວຸ. ໖໑)ໆ ຈກຸຂຸມາ ປຸຣິໂສ ວິຍ ອຍເມວ ທິພຸພຈກຸຂຸໍ ປຕຸວາ ຖິໂຕ ກິກຸຂຸ ທຍຸຄພຸພສຸສ ທສຸສນໂຕໆ ເຄຫໍ ປວິສນຸໂຕ, ຕໂຕ ນິກຸຂມນຸໂຕ ວິຍ ຈ ມາຕຸກຸຈຸຊີ ປຕິສນຸທິວເສນ ປວິສນຸໂຕ, ຕໂຕ ຈ ວິຊາຕິວເສນ ນິກຸຂມນຸໂຕ ມາຕຸກຸຈຸຊິຍາ ເຄຫສທິສຕຸຕາໆ ຕຖາ ທິ ວຸຕຸຕໍ "ມາຕຣໍ ກຸຍິກໍ ພຣູສິ, ກຣິຍໍ ພຣູສິ ກຸລາວກ"ນຸຕິ (ສໍ. ນິ. ໑໑໑໙)ໆ ອຍໍ ອຍຸຄກຖາມຸຕຸຕໂກ

ນໂຍ – ເຄຫໍ ປວິສນ຺ໂຕ ວິຍ ອຕ຺ຕຠາວໍ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນວເສນ ໂອກ຺ກມນ຺ໂຕ, ເຄຫາ ນິກ຺ຂມນ຺ໂຕ ວິຍ ຈ ອຕ຺ຕຠາວໂຕ ຈວນວເສນ ອປ຺ກ຺ກມນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕຠາວສ຺ສ ເຄຫສທິສຕ຺ຕາຯ ວຸຕ຺ຕຎ຺ຫິ ‘‘ຄຫກາຣກ ທິຏ຺ໂຐສິ, ປຸນ ເຄຫໍ ນ ກາຫສີ’’ຕິ (ຘຯ ປຯ ໑໕໔)ຯ

ອປຣາປຣໍ ສຎ຺ຈຣຓກສຕ຺ຕາຕິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ສໍສາເຣ ປຣິພ຺ຠມນກສຕ຺ຕາຯ ອພ຺ໂຠກາສຏ຺ຐາເນຕິ ອຊ຺ໂຌກາສເທສຠູເຕຯ ມຊ຺ເຌຕິ ນຄຣສ຺ສ ມຊ຺ຌຠູເຕ ສິງ຺ຆາຏເກຯ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມິໍ ຕສ຺ມິໍ ຠເວກເທເສຯ ນິພ຺ພຕ຺ຕສຕ຺ຕາຕິ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມານກສຕ຺ຕາຯ ອິມິນາ ຫິ ຕສ຺ມິໍ ຕສ຺ມິໍ ຠເວ ຊາຕສໍວທ຺ເຘ ສຕ຺ເຕ ວທຕິ, ‘‘ອປຣາປຣໍ ສຎ຺ຈຣຓກສຕ຺ຕາ’’ຕິ ປນ ເອເຕນ ຕຖາ ອນິຍມິຕກາລິເກ ສາຘາຣຓສຕ຺ເຕຯ ເອວຎ຺ຫິ ເຕສໍ ຍຖາກ຺ກມໍ ສຎ຺ຈຣຓກສນ຺ນິສິນ຺ນກຊໂນປ຺ມຕາ ອຸປ຺ປນ຺ນາ ໂຫຕີຕິຯ ຕີສຸ ຠເວສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕສຕ຺ຕານໍ ອາວິຠູຕກາໂລຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣານໍ ສພ຺ເພສມ຺ປິ ສຕ຺ຕານໍ ອນິຍມໂຕ ຄຫຓໍ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ນນຸ ຈາຍໍ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸກຖາ, ອຖ ກສ຺ມາ ‘‘ຕີສຸ ຠເວສູ’’ຕິ ຈຕຸໂວກາຣຠວສ຺ສາປິ ສງ຺ຄໂຫ ກໂຕຯ ນ ຫິ ໂສ ອຣູປສມ຺ມາຣມ຺ມໂຓຕິ ອນຸໂຍຄໍ ປຣິຫຣນ຺ໂຕ ‘‘ອິທຎ຺ຈາ’’ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ‘‘ອິທນ຺ຕິ ຕີສຸ ຠເວສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕສຕ຺ຕານນ຺ຕິ ອິທໍ ວຈນ’’ນ຺ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໘໔ກ) ອຍເມຕ຺ຖ ອາຈຣິຍສ຺ສ ມຕິ, ເອວໍ ສຕິ ອຏ຺ຐກຖາຈຣິເຍຫິ ອຏ຺ຐກຖາຍເມວ ຍຖາວຸຕ຺ໂຕ ອນຸໂຍໂຄ ປຣິຫຣິໂຕຕິຯ ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອມ຺ຫາກໍ ຂນ຺ຕິ – ນນຸ ຈາຍໍ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸກຖາ, ອຖ ກສ຺ມາ ‘‘ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ວິສຸທ຺ເຘນ ອຕິກ຺ກນ຺ຕມານຸສເກນ ສຕ຺ເຕ ປສ຺ສຕິ ຈວມາເນ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມາເນ’’ຕິອາທິນາ ອວິເສສໂຕ ຈຕຸໂວກາຣຠວູປ຺ຄສ຺ສາປິ ສງ຺ຄໂຫ ກໂຕຯ ນ ຫິ ໂສ ອຣູປສມ຺ມາຣມ຺ມໂຓຕິ ອນຸໂຍຄໍ ປຣິຫຣນ຺ໂຕ ‘‘ອິທຎ຺ຈາ’’ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ອິທນ຺ຕິ ‘‘ສຕ຺ເຕ ປສ຺ສຕິ ຈວມາເນ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມາເນ’’ຕິອາທິວຈນໍຯ ເອວຎ຺ຫິ ສຕິ ອຏ຺ຐກຖາຈຣິເຍຫິ ປາຬິຍເມວ ຍຖາວຸຕ຺ໂຕ ອນຸໂຍໂຄ ປຣິຫຣິໂຕຕິຯ ຍທຄ຺ເຄນ ໂສ ປາຬິຍໍ ປຣິຫຣິໂຕ, ຕທຄ຺ເຄນ ອຏ຺ຐກຖາຍມ຺ປິ ຕສ຺ສາ ອຕ຺ຖວຓ຺ຓນາຠາວໂຕຯ ເທສນາສຸຂຕ຺ຖເມວາຕິ ເກວລໍ ເທສນາສຸຂຕ຺ຖໍ ເອວ ອວິເສເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ປນ ຈຕຸໂວກາຣຠວູປຄານໍ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸສ຺ສ ອາວິຠາວສພ຺ຠາວໂຕຯ ‘‘ຐເປຕ຺ວາ ອຣູປຠເວ’’ນ຺ຕິ ວາ ‘‘ທ຺ວີສຸ ຠເວສູ’’ຕິ ວາ ສຕ຺ເຕ ປສ຺ສຕິ ກາມາວຈຣຠວໂຕ, ຣູປາວຈຣຠວໂຕ ຈ ຈວມາເນຕິ ວາ ກາມາວຈເຣ, ຣູປາວຈເຣ ຈ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມາເນຕິ ວາ ວຸຈ຺ຈມາເນ ຫິ ເທສນາ ຍຖາຣຫໍ ເກທ຺ຍເກທກາທິວິຠາວເນນ ສຸຂາສຸຂາວໂພຘາ ຈ ນ ໂຫຕິ, ອວິເສເສນ ປນ ເອວເມວ ວຸຈ຺ຈມານາ ສຸຂາສຸຂາວໂພຘາ ຈຯ ເທເສຕຸໍ, ອວໂພເຘຕຸຎ຺ຈ ສຸກຣຕາປໂຍຊນຎ຺ຫິ ‘‘ເທສນາສຸຂຕ຺ຖ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກສ຺ມາຕິ ອາຫ ‘‘ອາຣຸປ຺ເປ…ເປ… ນຕ຺ຖີ’’ຕິ, ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸໂຄຈຣຠູຕານໍ ຣູປສມ຺ມານມຠາວໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ

ອາສວກ຺ຂຍຎາຓກຖາວຓ຺ຓນາ

໘໔໙ຯອິຘ ວິປ຺ສ຺ສນາປາທກໍ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຌານຈິຕ຺ຕໍ ເວທິຕພ຺ພໍ, ນ ໂລກິຍາຠິຎ຺ຎາສຸ ວິຍ ອຠິຎ຺ຎາປາທກໍຯ ວິປ຺ສ຺ສນາປາທກນ຺ຕິ ຈ ວິປ຺ສ຺ສນາຍ ປທຏ຺ຐານຠູຕໍ, ວິປ຺ສ຺ສນາ ຈ ນາເມສາ ຕິວິຘາ ວິປ຺ສ຺ສກປຸຄ຺ຄລເຠເທນ ມຫາໂພຘິສຕ຺ຕານໍ ວິປ຺ສ຺ສນາ, ປຈ຺ເຈກໂພຘິສຕ຺ຕານໍ ວິປ຺ສ຺ສນາ, ສາວການໍ ວິປ຺ສ຺ສນາ ຈາຕິຯ ຕຕ຺ຖ ມຫາໂພຘິສຕ຺ຕານໍ, ປຈ຺ເຈກໂພຘິສຕ຺ຕານຎ຺ຈ ວິປ຺ສ຺ສນາ ຈິນ຺ຕາມຍຎາຓສມ຺ພນ຺ຘິກາ ສຍມ຺ຠູຎາຓຠູຕາ, ສາວການໍ ປນ ສຸຕມຍຎາຓສມ຺ພນ຺ຘິກາ ປໂຣປເທສສມ຺ຠູຕາຯ ສາ ‘‘ຐເປຕ຺ວາ ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນໍ ອວເສສຣູປາຣູປຊ຺ຌານານໍ ອຎ຺ຎຕຣໂຕ ວຸຏ຺ຐາຍາ’’ຕິອາທິນາ ອເນກຘາ, ອຣູປມຸເຂນ ຈຕຸຘາຕຸວວຕ຺ຖາເນ ວຸຕ຺ຕານໍ ເຕສໍ ເຕສໍ ຘາຕຸປຣິຄ຺ຄຫມຸຂານຎ຺ຈ ອຎ຺ຎຕຣມຸເຂນ ອເນກຘາ ຈ ວິສຸທ຺ຘິມຄ຺ເຄ (ວິສຸທ຺ຘິຯ ໘ຯ໗໗໔) ນານານຍໂຕ ວິຠາວິຕາ, ມຫາໂພຘິສຕ຺ຕານໍ ປນ ຈຕຸວີສຕິໂກຏິສຕສຫສ຺ສມຸເຂນ ປເຠທຄມນ຺ໂຕ ນານານຍໍ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓສນ຺ນິສ຺ສຍສ຺ສ ອຣິຍມຄ຺ຄຎາຓສ຺ສ ອທິຏ຺ຐານຠູຕໍ ປຸພ຺ພຠາຄຎາຓຄພ຺ຠໍ ຄຓ຺ຫາເປນ຺ຕໍ ປຣິປາກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ປຣມຄມ຺ພີຣໍ ສຓ຺ຫສຸຂຸມຕຣໍ ອນຎ຺ຎສາຘາຣຓໍ ວິປ຺ສ຺ສນາຎາຓໍ ໂຫຕິ , ຍໍ ອຏ຺ຐກຖາສຸ ‘‘ມຫາວຊິຣຎາຓ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຍສ຺ສ ຈ ປວຕ຺ຕິວິຠາເຄນ ຈຕຸວີສຕິໂກຏິສຕສຫສ຺ສປ຺ປເຠທສ຺ສ ປາທກຠາເວນ ສມາປ຺ຊ຺ຊິຍມານາ ຈຕຸວີສຕິໂກຏິສຕສຫສ຺ສສງ຺ຂ຺ຍາ ເທວສິກໍ ສຕ຺ຖຸ ວຬຎ຺ຊນສມາປຕ຺ຕິໂຍ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິຯ ສ຺ວາຍໍ ພຸທ຺ຘານໍ ວິປ຺ສ຺ສນາຈາໂຣ ປຣມຕ຺ຖມຎ຺ຊູສາຍໍ ວິສຸທ຺ຘິມຄ຺ຄວຓ຺ຓນາຍໍ (ວິສຸທ຺ຘິຯ ຏີຯ ໑ຯ໑໘໔) ອຸທ຺ເທສໂຕ ອາຈຣິເຍນ ທສ຺ສິໂຕ, ຕໂຕ ໂສ ອຕ຺ຖິເກຫິ ຄເຫຕພ຺ໂພຯ ອິຘ ປນ ສາວການໍ ວິປ຺ສ຺ສນາ ອຘິປ຺ເປຕາຯ

‘‘ອາສວານໍ ຂຍຎາຓາຍາ’’ຕິ ອິທໍ ກິຣິຍາປໂຍຊນຠູເຕ ຕທຕ຺ເຖ ສມ຺ປທານວຈນໍ, ຕສ຺ມາ ອສຕິປິ ປໂຍຊນວາຈເກ ປໂຍຊນວເສເນວ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຕິ ອາຫ ‘‘ຂຍຎາຓນິພ຺ພຕ຺ຕນຕ຺ຖາຍາ’’ຕິຯ ເອວມີທິເສສຸຯ ນິພ຺ພານໍ, ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ໂຄ ຈ ອຸກ຺ກຏ຺ຐນິທ຺ເທເສນ ອິຘ ຂໂຍ ນາມ, ຕຕ຺ຖ ຎາຓໍ ຂຍຎາຓໍ, ຕສ຺ສ ນິພ຺ພຕ຺ຕນສງ຺ຂາໂຕ ອຕ຺ໂຖ ປໂຍຊນໍ, ຕທຕ຺ຖາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເຂເປຕິ ປາປຘມ຺ເມ ສມຸຈ຺ຉິນ຺ທຕີຕິ ຂໂຍ, ມຄ຺ໂຄຯ ໂສ ປນ ປາປກ຺ຂໂຍ ອາສວກ຺ຂເຍນ ວິນາ ນຕ຺ຖີ, ຕສ຺ມາ ‘‘ຂເຍ

ຎາຓ''ນ຺ຕິ (ຘຯ ສຯ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕທຸກມາຕິກາ ໑໘໗) ເອຕ຺ຖ ຂຍຄ຺ຄຫເຓນ ອາສວກ຺ຂໂຍວ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ອາສວານໍ
ຂໂຍ''ຕິ ອິມິນາຯ ອນຸປ຺ປາເທ ຎາຓນ຺ຕິ ອາສວານມນຸປ຺ປາທຠູເຕ ອຣິຍຜເລ ຎາຓໍຯ ຂີຍີສຸ ອາສວາ ເອຕ຺ຖາຕິ ຂໂຍ, ຜລໍຯ ສ
ມິຕປາປຕາຍ ສມໂຓ, ສມິຕປາປຕາ ຈ ນິປ຺ປຣິຍາຍໂຕ ອຣຫຕ຺ຕຜເລເນວາຕິ ອາຫ ''ອາສວານໍ ຂຍາ ສມໂຓ ໂຫຕີຕິ ເອຕ຺ຖ
ຜລ''ນ຺ຕິຯ ຂຍາຕິ ຈ ຂີຓຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຂີຍນ຺ຕິ ອາສວາ ເອຕ຺ຖາຕິ ຂໂຍ, ນິພ຺ພານໍຯ ''ອາສວກ຺ຂຍາ''ຕິ ປນ ສມາສວເສນ
ທ຺ວິຠາວໍ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ''ອາສວານໍ ຂໂຍ''ຕິ ປທສ຺ສ ອຕ຺ຖຸທ຺ຘາເຣ ອາສວກ຺ຂຍປທຄ຺ຄຫຓໍຯ

''ປຣວຊ຺ຊານຸປ຺ປສ຺ສີສ຺ສາ''ຕິອາທິຄາຖາ ຘມ຺ມປເທ (ຘຯ ປຯ ໘໕໓)ຯ ຕຕ຺ຖ ອຸຊ຺ຌານສຎ຺ຎີໂນຕິ ຄຣຫສຎ຺ຎີໂນຯ ອຣາຕິ ທູຣາຯ
''ອຣາ ສິງ຺ຆາມິ ວາຣິຊ''ນ຺ຕິອາທີສຸ (ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໘໓໘; ຊາຯ ໑ຯ໖ຯ໑໑໖) ວິຍ ຫິ ທູຣຕ຺ໂຖຍໍ ນິປາໂຕຯ ''ອາຣາ''ຕິປີ ປາໂຐຯ
ອຣາສທ຺ໂທ ວິຍ ອາຣາສທ຺ໂທປີ ທູຣຕ຺ເຖ ເອໂກ ນິປາໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ຕເທວ ຫິ ປທໍ ສທ຺ທສຕ຺ເຖ ອຸທາຫຓໍຯ ການ຺ຈ
ຘມ຺ມປທຏ຺ຐກຖາຍໍ ''ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄສງ຺ຂາເຕາ ອາຣາ ທູຣໍ ຄໂຕວ ໂຫຕີ''ຕິ (ຘຯ ປຯ ອຏ຺ຐຯ ໘ຯ໘໕໓) ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາປີ ອາ
ສວວຑ຺ຒີຍາ ສງ຺ຂາເຣ ວຑ຺ເຒນ຺ໂຕ ວິສງ຺ຂາຣໂຕ ສຸວິທູຣທູໂຣ, ຕສ຺ມາ ''ອາຣາ ໂສ ອາສວກ຺ຂຍາ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ອາສວກ຺ຂຍປທໍ
ວິສງ຺ຂາຣາທິວຈນມ຺ປີ ສມ຺ກາວຕີຕິ ອາຫ ''ນິພ຺ພານ''ນ຺ຕິຯ ຂຍນໍ ຂໂຍ, ອາສວານໍ ຂຓນິໂຣໂຘຯ ເສສໍ ຕສ຺ສ ປຣິຍາຍວຈນໍຯ
ກງ຺ໂຄ ອາສວານໍ ຂໂຍຕິ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ໂຍຊນາຯ ອິຘ ປນ ນິພ຺ພານມ຺ປີ ມຄ຺ໂຄປີ ອວິນາຠາວໂຕຯ ນ ຫິ ນິພ຺ພານມນາຣພ຺ຠ ມຄ຺ເຄ
ເນວ ອາສວານໍ ຂໂຍ ໂຫຕີຕິຯ

ຕນ຺ນິນ຺ນນ຺ຕິ ຕສ຺ມີ ອາສວານໍ ຂຍຎາເຓ ນິນ຺ນໍຯ ເສສໍ ຕສ຺ເສວ ເວວຈນໍຯ ປາຬິຍໍ ອິທໍ ທຸກ຺ຂນ຺ຕິ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ອຣິຍສຈ຺ຈສ຺ສ
ປຣິຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ, ອນວເສເສຕ຺ວາ ຈ ຕທາ ຕສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ປຈ຺ຈກ຺ໂຂ ຄຫິຕຠາວທສ຺ສນນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ເອຕ຺ຕກ''ນ຺ຕິອາທິ
ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ຫິ ເອຕ຺ຕກໍ ທຸກ຺ຂນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ປຣິຈ຺ຉິຊ຺ຊ ຄຫິຕຠາວທສ຺ສນໍຯ ນ ອິໂຕ ຠີຍ຺ໂຍຕິ ອນວເສເສຕ຺ວາ ຄຫິຕຠາວທສ຺ສ
ນໍຯ ເຕນາຫ ''ສພ຺ພມ຺ປີ ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈ''ນ຺ຕິອາທິຯ ສຣສລກ຺ຂຓປຏິເວຘວເສນ ປຊານນ຺ເນວ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານນໍ ນາມາຕິ ທສ຺ເສ
ຕິ ''ສຣສລກ຺ຂຓປຏິເວເຘນາ''ຕິ ອິມິນາຯ ຣໂສຕິ ສຠາໂວ ຣສິຕພ຺ໂພ ຊານິຕພ຺ໂພຕິ ກຕ຺ວາ, ອຕ຺ຕໂນ ຣໂສ ສຣໂສ, ໂສ ເອວ
ລກ຺ຂຓໍ, ຕສ຺ສ ອສມ຺ໂມຫໂຕ ປຏິວິຊ຺ຌເນນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອສມ຺ໂມຫໂຕ ປຏິວິຊ຺ຌນຎ຺ຈ ນາມ ຍຖາ ຕສ຺ມີ ຎາເຓ ປວຕ຺ເຕ
ປຈ຺ຉາ ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈສ຺ສ ສຣູປາທິປຣິຈ຺ເຉເທ ສມ຺ໂມໂຫ ນ ໂຫຕິ, ຕຖາ ຕສ຺ສ ປວຕ຺ຕິເຍວຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕີ''ຕິຯ
''ນິພ຺ພຕ຺ຕິກ''ນ຺ຕິ ອິມິນາ ''ທຸກ຺ຂໍ ສມຸເທຕິ ເອຕສ຺ມາຕິ ທຸກ຺ຂສມຸທໂຍ''ຕິ ນິພ຺ພຈນໍ ທສ຺ເສຕິຯ ຕທຸຠຍນ຺ຕິ ທຸກ຺ຂໍ, ທຸກ຺
ຂສມຸທໂຍ ຈຯ ຍໍ ຐານໍ ປຕ຺ວາຕິ ຍໍ ນິພ຺ພານໍ ມຄ຺ຄສ຺ສ ອາຣມ຺ມຓປຈ຺ຈຍຏ຺ເຐນ ກາຣຓຠູຕໍ ອາຄມ຺ມຯ ຐານນ຺ຕິ ຫິ ກາຣຓໍ
ວຸຈ຺ຈຕິ ຕິຏ຺ຐຕິ ເອຕ຺ຖ ຜລໍ ຕທາຍຕ຺ຕວຸຕ຺ຕິຕາຍາຕິ ກຕ຺ວາຯ ຕທຸຠຍໍ ປຕ຺ວາຕິ ຈ ຕທຸຠຍວໂຕ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ຕທຸຠຍສ຺ສ ປຕ຺ຕິ ວິຍ
ວຸຕ຺ຕາຯ ປຸຄ຺ຄລສ຺ເສວ ຫິ ອາຣມ຺ມຓກຣເຓນ ນິພ຺ພານປ຺ປຕ຺ຕິ, ນ ຕທຸຠຍສ຺ສຯ ອປິຈ ປຕ຺ວາຕິ ປາປຸຓນເຫຕຸ, ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ
ອາຣມ຺ມຓກຣເຓນ ສມາປຊ຺ຊນໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອສມານກຕ຺ຕຸເກ ວິຍ ຫິ ສມານກຕ຺ຕຸເກປີ ຕ຺ວາປຈ຺ຈຍສ຺ສ ເຫຕ຺ວຕ຺ເຖ
ປວຕ຺ຕິ ສທ຺ທສຕ຺ເຖສຸ ປາກຏາຯ ອປ຺ປວຕ຺ຕີຕິ ອປ຺ປວຕ຺ຕິນິມິຕ຺ຕໍ ''ນ ປວຕ຺ຕຕິ ຕທຸຠຍເມເຕນາ''ຕິ ກຕ຺ວາ, ອປ຺ປວຕ຺ຕິຍຏ຺ຐາ
ນໍ ວາ ''ນ ປວຕ຺ຕຕິ ຕທຸຠຍເມຕ຺ຖາ''ຕິ ກຕ຺ວາ, ອເນນ ຈ ''ທຸກ຺ຂໍ ນິຣຸຊ຺ຌຕິ ເອຕ຺ຖ, ເອເຕນາຕິ ວາ ທຸກ຺ຂນິໂຣໂຘ''ຕິ ນິພ຺ພຈ
ນໍ ທສ຺ເສຕິ, ທຸກ຺ຂສມຸທຍສ຺ສ ປນ ຄຫຓໍ ຕນ຺ນິພ຺ພຕ຺ຕກສ຺ສ ນິຣຸຊ຺ຌນໂຕ ຕສ຺ສາປີ ນິຣຸຊ຺ຌນທສ຺ສນຕ຺ຖນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ນິພ຺
ພານປເທເຍວ ຕ-ສທ຺ໂທ ນິວຕ຺ຕຕີຕິ ອຍໍ-ສທ຺ໂທ ປຸນ ວຸຕ຺ໂຕຯ ສພ຺ພນາມິກລ຺ທີ ປທໍ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ວາ ລິງ຺ຄສ຺ສ ຄາຫກໍ, ວຸຈ຺ຈ
ມານສ຺ສ ວາຯ ຕສ຺ສາຕິ ທຸກ຺ຂນິໂຣຘສ຺ສຯ ສມ຺ປາປກນ຺ຕິ ສຈ຺ຉິກຣຓວເສນ ສມ຺ມເທວ ປາປກໍ, ເອເຕນ ຈ ''ທຸກ຺ຂນິໂຣຘໍ ຄມຍ
ຕີ, ຄຈ຺ຉຕິ ວາ ເອຕາຍາຕິ ທຸກ຺ຂນິໂຣຘຄາມິນີ, ສາເຍວ ປຏິປທາ ທຸກ຺ຂນິໂຣຘຄາມິນີປຏິປທາ''ຕິ ນິພ຺ພຈນໍ ທສ຺ເສຕິຯ

ກິເລສວເສນາຕິ ອາສວສງ຺ຂາຕກິເລສວເສນຯ ຕເທວ ອາສວປຣິຍາເຍນ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ປຸນ ອາຫ, ຕສ຺ມາ ນ ເອຕ຺ຖ ປຸນຣຸຕ຺ຕີ
ໂທໂສຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ ປຣິຍາຍເທສນາຠາໂວ ນາມ ຫິ ອາເວຓິໂກ ພຸທ຺ຘຘມ຺ໂມຕິ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ໂຕວາຍມຕ຺ໂຖຯ ນນຸ ຈ ອາສວາ
ນໍ ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈປຣິຍາໂຍວ ອຕ຺ຖິ, ນ ເສສສຈ຺ຈປຣິຍາໂຍ, ອຖ ກສ຺ມາ ສຣູປໂຕ ທສ຺ສິຕສຈ຺ຈານິເຍວ ກິເລສວເສນ ປຣິຍາຍໂຕ
ປຸນ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ເອວມາຫາຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ? ສຈ຺ຈໍ, ຕໍສມ຺ພນ຺ຘຕ຺ຕາ ປນ ເສສສຈ຺ຈານໍ ຕໍສມຸທຍາທິປຣິຍາໂຍປີ ລພ຺ຠຕີຕິ ກຕ຺
ວາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈປຣິຍາຍຠູຕອາສວສມ຺ພນ຺ຘານິ ຫິ ອາສວສມຸທຍາທີນີຕິ, ສຈ຺ຈານິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕຕິປີ
ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ ''ອາສວານໍ ຂຍຎາຓາຍາ''ຕິ ອາຣທ຺ຘຕ຺ຕາ ເຈຕ຺ຖ ອາສວານເມວ ຄຫຓໍ, ນ ເສສກິເລສານໍ ຕຖາ ອນາຣທ຺ຘຕ຺
ຕາຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ຕຖາ ຫິ ''ກາມາສວາປີ ຈິຕ຺ຕໍ ວິມຸຈ຺ຈຕີ''ຕິອາທີນາ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໘໗; ມຯ ນິຯ ໑ຯ໘໓໓; ໓ຯ໑໐) ອາ
ສວວິມຸຕ຺ຕສີເສເນວ ສພ຺ພກິເລສວິມຸຕ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕາຯ ''ອິທໍ ທຸກ຺ຂນ຺ຕິ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕີ''ຕິອາທີນາ ມິສ຺ສກມຄ຺ໂຄວ ອິຘ ກຖິ
ໂຕ ໂລກິຍວິປ຺ສ຺ສນາຍ ໂລກຸຕ຺ຕຣມຄ຺ຄສ຺ສ ມິສ຺ສກຕ຺ຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສຫ ວິປ຺ສ຺ສນາຍ ໂກຏິປ຺ປຕ຺ຕໍ ມຄ຺ຄໍ ກເຖສີ''ຕິຯ ''ຊານໂຕ

ປສ຺ສໂຕ''ຕິ ອິມິນາ ຕໂຍປິ ປຣິຍ຺ຍາສຈ຺ຆິກິຣິຍາກາວນາກິສມຍາ ວຸຕ຺ຕາ ຈຕຸສຈ຺ຈປ຺ຊານນາຍ ເອວ ຈຕຸກິຈ຺ຈສິທ຺ຘິໂຕ, ປຫາ ນາກິສມໂຍ ປນ ປາຣິເສສໂຕ "ວິມຸຈ຺ຈຕີ''ຕິ ອິມິນາ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ອາຫ "ມຄ຺ຄກ຺ຂຓໍ ທສ຺ເສຕີ''ຕິ຿ ຈຕ຺ຕາຣິ ຫິ ກິຈ຺ຈານິ ຈຕຸສຈ຺ຈປ຺ຊານນາຍ ເອວ ສິທ຺ຘານິ຿ ຍຖາຫ "ຕໍ ໂຂ ປນິທໍ ທຸກ຺ຂໍ ອຣິຍສຈ຺ຈໍ ປຣິຍ຺ຍາຕນ຺ຕິ ເມ ກິກ຺ຂເວ ປຸພ຺ເພ ອນນຸສ຺ສຸເຕສຸ ຘມ຺ເມສຸ ຈກ຺ຂຸ ອຸທປາທີ''ຕິອາທິ (ສໍ຿ ນິ຿ ໕຿໑໐໘໑; ມຫາວ຿ ໑໕; ປຜິ຿ ມ຿ ໔໗໔໙)຿ ອຍໍ ອຍ຺ຄກຖາມຸຕ຺ຕໂກ ນໂຍ – ຊານໂຕ ປສ຺ສໂຕຕິ ຈ ເຫຕຸນິທ຺ເທໂສ, "ຊານນເຫຕຸ ປສ຺ສນເຫຕຸ ກາມາສວາປິ ຈິຕ຺ຕໍ ວິມຸຈ຺ຈຕີ''ຕິອາທິນາ ໂຍຊນາ຿ ການ ຍ຺ເຈຕ຺ຖ ຊານນປສ຺ສນກິຣິຍານໍ, ວິມຸຈ຺ຈນກິຣິຍາຍ ຈ ສມານກາລຕາ, ຕຖາປິ ຘມ຺ມານໍ ສມານກາລິການມ຺ປິ ປຈ຺ຈຍປຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ນຕາ ສຫຊາຕາທິໂກຜິຍາ ລພ຺ການີຕິ, ເຫຕຸຄພ຺ກວິເສສນຕາທສ຺ສນເມຕນ຺ຕິປີ ວທນ຺ຕິ຿

ກວາສວຄ຺ຄຫເນນ ເຈຕ຺ຖ ກວຣາຄສ຺ສ ວິຍ ກວທິຍ຺ຄິຍາປິ ສມວໂຣໂຘຕິ ທິຍ຺ຖາສວສ຺ສາປິ ສງ຺ຄໂຫ ທຍ຺ຖພ຺ໂພ, ອຊຸນາ ປນ "ທິຍ຺ຖາສວາປິ ຈິຕ຺ຕໍ ວິມຸຈ຺ຈຕີ''ຕິ ກຕ຺ຖຈິ ປາໂຖ ທິສ຺ສຕິ, ໂສ ນ ໂປຣາໂຓ, ປຈ຺ຉາ ປມາທລິຂິໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ຿ ກຍເກຣວ ສຸຕ຺ຕສໍວຕ຺ຓນາທີສຸ (ມ຿ ນິ຿ ອຍ຺ຖ຿ ໑໗໕໔) ອເນກາສຸປິ ຕເຖວ ສໍວຕ຺ຓິຕຕ຺ຕາ຿ ເອຕ຺ຖ ຈ ກິຍ຺ຈາປິ ປາລິອິຍໍ ສຈ຺ຈປຜິເວໂຘ ອນິຍມິຕປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອນິຍມິຕກາລວເສນ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕຖາປິ ອກິສມຍກາເລ ຕສ຺ສ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນຕໍ ອຸປາທາຍ "ເອວໍ ຊານໂຕ ເອວໍ ປສ຺ສໂຕ''ຕິ ວຕ຺ຕມານກາລນິທ຺ເທໂສ ກໂຕ, ໂສ ຈ ການໍ ກສ຺ສຈິ ມຄ຺ຄກ຺ຂຓໂຕ ປຣໍ ຍາວຊ຺ຊຕນາ ອຕີຕ ກາລິໂກ ເອວ, ສພ຺ພປຖມໍ ປນສ຺ສ ອຕີຕກາລິກຕ຺ຕໍ ຜລກ຺ຂເຓນ ເວທິຕພ຺ພນ຺ຕີ ອາຫ "ວິມຸຕ຺ຕສ຺ມິນ຺ຕີ ອິມິນາ ຜລກ຺ຂຓ''ນ຺ຕີ຿ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຍາຓນ຺ຕີ ຜລປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຍາຓໍ ຕຖາ ເຈວ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ຿ ຕຄ຺ຄຫເຓນ ປນ ຕທວິນາກາວໂຕ ເສສານິ ນິຣວເສສານິ ຄເຫຕພ຺ພານິ, ເອກເທສານິ ວາ ອປ຺ຣິປຸຕ຺ຕາຍປິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາຍ ສມ຺ກວໂຕ຿ "ຂີຓາ ຊາຕີ''ຕິອາທີຫິ ປເທຫິ "ນາປຣໍ ອິຕ຺ຖຕ຺ຕາຍາ''ຕິ ປທປຣິໂຍສາເນຫິ຿ ຕສ຺ສາຕິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຍາຓສ຺ສ຿ ກູມິນ຺ຕີ ປວຕ຺ຕິຍ຺ຖານໍ຿ ນນຸ ຈ "ວິມຸຕ຺ຕສ຺ມິ ວິມຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ຜລເມວ ຕສ຺ສ ອາຣມ຺ມຓສງ຺ຂາຕາ ກູມິ, ອຖ ກສ຺ມາ "ຂີຓາ ຊາຕີ''ຕິອາທີຫິ ຕສ຺ສ ກູມິທສ຺ສນນ຺ຕີ ໂຈທນໍ ໂສເຘຕຸໍ "ເຕນ ຫີ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ຿ ຍສ຺ມາ ປນ ປຫີນກິເລສປຈ຺ຈເວກ຺ຂເຓນ ວິຊ຺ຊມານສ຺ສາປິ ກມ຺ມສ຺ສ ອາຍຕີ ອປ຺ປຜິສນ຺ຘິກກາວໂຕ "ຂີຓາ ຊາຕີ''ຕິ ປຊານາຕີ, ຍສ຺ມາ ຈ ມຄ຺ຄປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາທີຫິ "ວຸສິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍ''ນ຺ຕິອາທີນີ ປ ຊານາຕີ, ຕສ຺ມາ "ຂີຓາ ຊາຕີ''ຕິອາທີຫິ ຕສ຺ສ ກູມິທສ຺ສນນ຺ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ຿ "ເຕນ ຍາເຓນາ''ຕິ ຫິ ຍຖາຣຸຕໂຕ, ອວິນ າກາວໂຕ ຈ ຄຫິເຕນ ປຍ຺ຈວິເຘນ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຍາເຓນາຕິ ອຕ຺ໂຖ຿

"ຂີຓາ ຊາຕີ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ໂສຕຸຊນານໍ ສຸວິຍ຺ຍາປນຕ຺ຖໍ ປຣມ຺ມຸຂາ ວິຍ ໂຈທນໍ ສມຸຍ຺ຖາເປຕິ "ກຕມາ ປນາ''ຕິອາທີນາ຿ ເຍນ ປ ນາຘິປ຺ປາເຍນ ໂຈທນາ ກຕາ, ຕທຘິປ຺ປາຍໍ ປກາເສຕ຺ວາ ປຣິຫາຣໍ ວຕ຺ຕຸກາໂມ "ນ ຕາວສ຺ສາ''ຕິອາທິມາຫ຿ "ນ ຕາວ…ເປ…ວິຊ຺ຊມານຕ຺ຕາ''ຕິ ວກ຺ຂມານເມວ ຫິ ອຕ຺ຖໍ ມນສິ ກຕ຺ວາ ອຍໍ ໂຈທນາ ສມຸຍ຺ຖາປິຕາ, ຕຕ຺ຖ ນ ຕາວສ຺ສ ອຕີຕາຊາຕິ ຂີຓາຕິ ອສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ອຕີຕາ ຊາຕິ, ນ ຕາວ ມຄ຺ຄກາວນາຍ ຂີຓາ຿ ຕຕ຺ຖ ການຓມາຫ "ປຸພ຺ເພວ ຂີຓຕ຺ຕາ''ຕິ, ມຄ຺ຄກາວນາຍ ປຸຣິມຕຣເມວ ນິຣຸຊ຺ຊນວເສນ ຂີຓຕ຺ຕາຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍ຿ ນ ອນາຄຕາ ອສ຺ສ ຊາຕິ ຂີຓາ ມຄ຺ຄກາວນາຍາຕິ ໂຍຊນາ຿ ຕຕ຺ຖ ການຓມາຫ "ອນາຄເຕ ວາຍາມາກາວໂຕ''ຕິ, ອິທຍ຺ຈ ອນາຄຕກາວສາມຍ຺ຍເມວ ຄເຫຕ຺ວາ ເລເສນ ໂຈທນາຘິປ຺ປາຍ ວິກາວນຕ຺ຖໍ ວຫຕິ, ນ ອນາຄຕວິເສສໍ ອນາຄເຕ ມຄ຺ຄກາວນາຍ ເຂປນປໂຍຄາກາວໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ຿ ວິຊ຺ຊມາເນເຍວ ຫິ ປໂຍໂຄ ສມ຺ກວຕິ, ນ ອວິຊ຺ຊມາເນຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ຿ ອນາຄຕວິເສໂສ ປເນຕ຺ຖ ອຘິປ຺ເປໂຕ, ຕສ຺ສ ຈ ເຂປເນ ວາຍາໂມປິ ລພ຺ກເຕວ຿ ເຕ ນາຫ "ຍາ ປນ ມຄ຺ຄສ຺ສາ''ຕິອາທີ຿ ອນາຄຕວິເສໂສຕິ ຈ ອກາວິເຕ ມຄ຺ເຄ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນາຣໂຫ ອນນ຺ຕຣຊາຕິເກໂທ ວຸຈ຺ຈຕີ຿ ນ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນາ ອສ຺ສ ຊາຕິ ຂີຓາ ມຄ຺ຄກາວນາຍາຕິ ໂຍຊນາ຿ ຕຕ຺ຖ ການຓມາຫ "ວິຊ຺ຊມານຕ຺ຕາ''ຕິ, ເອກກວປຣິຍາປນ຺ນ ຕາຍ ວິຊ຺ຊມານຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ຿ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ກເວ ປຖມາກິນິພ຺ພຕ຺ຕິລກ຺ຂຓາ ຫິ ຊາຕິ຿ "ຍາ ປນາ''ຕິອາທີນາ ປນ ມຄ຺ຄກາວນາຍ ກິເລສເຫຕຸວິນາສນມ຺ເຂນ ອນາຄຕຊາຕິຍາ ເອວ ຂີຓກາໂວ ປກາສິໂຕຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ຿ ເອກຈຕຸປຍ຺ຈໂວກ າຣກເວສູຕິ ກວຕ຺ຕຍຄ຺ຄຫຓໍ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອນວເສສໂຕ ຊາຕິຍາ ຂີຓກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ, ປຸພ຺ພປທທ຺ວເຍເປຕ຺ຖ ອຸຕ຺ຕຣປທໂລ ໂປ຿ ເອກຈຕຸປຍ຺ຈກ຺ຂນ຺ຘປ຺ປເກທາຕິ ເອຕ຺ຖາປິ ເອເສວ ນໂຍ຿ "ຕໍ ໂສ''ຕິອາທີ "ກຖຍ຺ຈ ນໍ ປຊານາຕີ''ຕິ ໂຈທນາຍ ໂສຘນາວ ຈນໍ຿ ຕຕ຺ຖ ຕນ຺ຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ຊາຕຶ຿ ໂສຕິ ຂີຓາສໂວ ກິກ຺ຂຸ຿ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕ຺ວາຕິ ປຊານນາຍ ປຸພ຺ພກາເຄ ປຫີນກິ ເລສປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາທສ຺ສນໍ຿ ເອວຍ຺ຈ ກຕ຺ວາ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາປຣມ຺ປຣາຍ ຕຖາ ປຊານນາ ສິທ຺ຘາຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ຿ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓານ຺ຕຣວິກາວນຕ຺ຖເມວ ຫິ "ຊານນ຺ໂຕ ປຊານາຕີ''ຕິ ວຕ຺ຕມານວຈນທ຺ວຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຊານນ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ, ຊານ ນເຫຕຸ ວາ ປຊານາຕີ ນາມາຕິ ອຕ຺ໂຖ຿

ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍວາໂສ ນາມ ອຸກ຺ກຍ຺ຖນິທ຺ເທສໂຕ ມຄ຺ຄພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍສ຺ສ ນິພ຺ພຕ຺ຕນເມວາຕິ ອາຫ "ປຣິວຸຕ຺ຖ''ນ຺ຕີ, ສມນ຺ຕໂຕ

ນິຣວເສເສນ ວສີຕໍ ປ໌ຣິຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ກສ຺ມາ ປ໌ນິທໍ ໂສ ອຕິຕກາລວເສນ ປ໌ຊານາຕີຕິ ອນຸໂຍເຄນາຫ “ປຸ໌ຖຸຊ຺ຊນກລ຺ຍາຄເກນ ທີ ສທ຺ສີ”ນ຺ຕິອາທີ໚ ປຸ໌ຖຸຊ຺ຊນກລ຺ຍາຄໂກປີ ທີ ເຫຍ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕລກ຺ຂໂຄ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລສຈ຺ຈິກິຣິຍາຍ ປ໌ຜິປ໌ນ຺ໂນ ນາມ ທກ຺ຂິຄວິກງ຺ຄສຸຕ຺ຕາທີສຸ (ມ໚ ນິ໚ ໓໚໓໗ລ) ຕຖາ ເອວ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ໚ ວສນ຺ຕິ ນາມາຕິ ວສນ຺ຕາ ເອວ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ, ນ ວຸຕ຺ຖວາສາ໚ ຕສ຺ມາຕິ ວຸຕ຺ຖວາສຕ຺ຕາ໚ ນນຸ ຈ “ໂສ ‘ອິທໍ ທຸກ຺ຂ”ນ຺ຕິ ຍຖາກູຕໍ ປ໌ຊານາຕີ”ຕິອາທີນາ ປາລຸອິຍໍ ສມ຺ມາທິຜ຺ຖິເຍວ ວຸຕ຺ຕາ, ນ ສມ຺ມາສງ຺ກປ຺ປາທໂຍ, ອຖ ກສ຺ມາ “ຈຕູສຸ ສຈ຺ເຈສຸ ຈຕູທີ ມຄ຺ເຄທີ ປ໌ຣິຍ຺ຍາປ໌ຫານສຈ຺ຈິກິຣິຍາກາວນາວເສນ ໂສລຸອສວິສໍ ກິຈ຺ຈໍ ນິຍ຺ຖາປີຕ”ນ຺ຕິ ອຍ຺ຖງ຺ຄິກສ຺ສ ມຄ຺ຄສ຺ສ ສາຊາຣຄໂຕ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ? ສມ຺ມາສງ຺ກປ຺ປາທີນມ຺ປີ ຈຕຸກິຈ຺ຈສາຊນວເສນ ປ໌ວຕ຺ຕິໂຕ໚ ສມ຺ມາທິຜ຺ຖິຍາ ທີ ຈຕູສຸ ສຈ຺ເຈສຸ ປ໌ຣິຍ຺ຍາທິກິຈ຺ຈສາຊນວເສນ ປ໌ວຕ຺ຕມານາຍ ສມ຺ມາສງ຺ກປ຺ປາທີນມ຺ປີ ເສສານໍ ທຸກ຺ຂສຈ຺ເຈ ປ໌ຣິຍ຺ຍາກິສມຍານຸຄຸຄາວ ປ໌ວຕ຺ຕິ, ອິຕຣສຈ຺ເຈສຸ ຈ ເນສໍ ປ໌ຫານາກິສມຍາທິວເສນ ປ໌ວຕ຺ຕິ ປາກຍາ ເອວາຕິ໚ ທຸກ຺ຂນິໂຣຊມຄ຺ເຄສຸ ຍຖາກ຺ກມໍ ປ໌ຣິຍ຺ຍາສຈ຺ຈິກິຣິຍາກາວນາປີ ຍາວເທວ ສມຸທຍປ໌ຫານຕ຺ຖາຕິ ກຕ຺ວາ ຕທຕ຺ເຖເຍວ ຕາສໍ ປກ຺ຂິປ໌ເນນ “ກຕໍ ກຣຕີຍ”ນ຺ຕິ ປ໌ທສ຺ສ ອສິປ຺ປາຍໍ ວິກາເວຕຸໍ “ເຕນາ”ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ໚ “ທຸກ຺ຂມູລໍ ສມຸຈ຺ຊິນ຺ນ”ນ຺ຕິ ອິມິນາປີ ຕເທວ ປ໌ກາຣນ຺ຕເຣນ ວິກາເວຕິ໚

ກສ຺ມາ ປ໌ເນຕ຺ຖ “ກຕໍ ກຣຕີຍ”ນ຺ຕິ ອຕີຕນິທ຺ເທໂສ ກໂຕຕິ ອາຫ “ປຸ໌ຖຸຊ຺ຊນກລ຺ຍາຄກາທໂຍ”ຕິອາທີ໚ ອິເມ ປ໌ກາຣາ ອິຕ຺ຖໍ, ຕພ຺ກາໂວ ອິຕ຺ຖຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ “ອິຕ຺ຖກາວາຍາ”ຕິ ອິມິນາ, ອາຍ-ສທ຺ໂທ ຈ ສມ຺ປ໌ທານຕ຺ເຖ, ຕທຕ຺ຖາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ເຕ ປ໌ນ ປ໌ກາຣາ ອຣິຍມຄ຺ຄພ຺ຍາປາຣກູຕາ ປ໌ຣິຍ຺ຍາທໂຍ ອິຊານິປ຺ເປ໌ຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ເອວໍ ໂສລຸອສກິຈ຺ຈກາວາຍາ”ຕິ໚ ເຕ ທີ ມຄ຺ຄໍ ປ໌ຈ຺ຈເວກ຺ຂໂຕ ມຄ຺ຄານຸກາເວນ ປາກຍາ ຫຸຕ຺ວາ ອຸປ໌ຍ຺ຖຫນ຺ຕິ ມຄ຺ເຄ ປ໌ຈ຺ຈເວກ຺ຂິເຕ ຕໍກິຈ຺ຈປ໌ຈ຺ຈເວກ຺ຂຄາຍປີ ສຸເຂນ ສິທ຺ສິໂຕ໚ ເອວໍ ສາຊາຣຄໂຕ ຈຕູສຸ ມຄ຺ເຄສຸ ປ໌ຈ຺ເຈກໍ ຈຕຸກິຈ຺ຈວເສນ ໂສລຸອສກິຈ຺ຈກາວໍ ປ໌ກາເສຕ຺ວາ ເຕສຸປີ ກິຈ຺ເຈສຸ ປ໌ຫານເມວ ປ໌ຊານໍ ຕທຕ຺ຖຕ຺ຕາ ອິຕເຣສໍ ປ໌ຣິຍ຺ຍາທີນນ຺ຕິ ຕເທວ ວິເສສໂຕ ປ໌ກາເສຕຸໍ “ກິເລສກ຺ຂຍກາວາຍ ວາ”ຕິ ອາຫ໚

ອປີຈ ປຸ໌ຣິມນເຍນ ປ໌ຈ຺ຈເວກ຺ຂຄປ໌ຣມ຺ປ໌ຣາຍ ປ໌ຈ຺ຈເວກ຺ຂຄວິສີ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານີ ປ໌ຊານຕ຺ຕາ ປ໌ຫີນກິເລສປ໌ຈ຺ຈເວກ຺ຂຄວິສີເມວ ທສ຺ເສຕຸໍ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິປີ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ໚ ທຸຕິຍວິກປ຺ເປ໌ ອຍໍ ປ໌ກາໂຣ ອິຕ຺ຖໍ, ຕພ຺ກາໂວ ອິຕ຺ຖຕ຺ຕໍ, ອາຍສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ສມ຺ປ໌ທານວຈນສ຺ສ ກາຣິຍກູໂຕ ນິສ຺ສກ຺ກຕ຺ເຖຕິ ທສ຺ເສຕິ “ອິຕ຺ຖກາວໂຕ”ຕິ ອິມິນາ໚ “ອິມສ຺ມາ ເອວໍ ປ໌ກາຣາ”ຕິ ປ໌ນ ວທນ຺ໂຕ ປ໌ກາໂຣ ນາມ ປ໌ກາຣວນ຺ຕໂຕ ອຕ຺ຖໂຕ ເກໂທ ນຕ຺ຖີ໚ ຍທີ ທີ ໂສ ເກໂທ ອສ຺ສ, ຕສ຺ເສວ ໂສ ປ໌ກາໂຣ ນ ສິຍາ, ຕສ຺ມາ ອິຕ຺ຖໍ-ສທ຺ໂທ ປ໌ກາຣວນ຺ຕວາຈໂກ, ອຕ຺ຖໂຕ ປ໌ນ ອເກເທປີ ສຕິ ອວຍວາວຍວິຕາທີນາ ເກທປ໌ຣິກປ຺ປ໌ນາວເສນ ສິຍາ ກິຍ຺ຈິ ເກທມຕ຺ຖໍ, ຕສ຺ມາ ອິຕ຺ຖຕ຺ຕສທ຺ໂທ ປ໌ກາຣວາຈໂກຕິ ທສ຺ເສຕິ໚ ອຍມິຊ ຜິກາຍໍ, (ທີ໚ ນິ໚ ຜີ໚ ໑໚໔໕) ມຊ຺ຊິມາຄມຜິກາວິນຍຜິກາທີສຸ (ສາຣຕ຺ຖ໚ ຜີ໚ ໑໚໑໔) ຈ ອາຄຕນໂຍ໚

ສທ຺ທວິທູ ປ໌ນ ປ໌ວຕ຺ຕິນິມິຕ຺ຕານຸສາເຣນ ເອວມິຈ຺ຊນ຺ຕິ – ອຍໍ ປ໌ກາໂຣ ອສ຺ສາຕິ ອິຕ຺ຖໍ, ປ໌ກາຣວນ຺ໂຕ໚ ວິຈິຕ຺ຣາ ທີ ຕທ຺ສິຕວຸຕ຺ຕິ໚ ຕສ຺ສ ກາໂວ ອິຕ຺ຖຕ຺ຕໍ, ປ໌ກາໂຣ, ອິມມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ອິຕ຺ຖກາວໂຕ ອິມສ຺ມາ ເອວໍ ປ໌ກາຣາ”ຕິ ອາຫາຕິ໚ ປ໌ຖມວິກປ຺ເປ໌ປີ ຍຖາຣຫໍ ເອສ ນໂຍ໚ ອິທານີ ວຕ຺ຕມານຂນ຺ຊສນ຺ຕານາຕິ ສຮູປ໌ກຖນໍ໚ ອປ໌ຣນ຺ຕິ ອນາຄຕໍ໚ “ອິເມ ປ໌ນ ປ໌ຍ຺ຈກ຺ຂນ຺ຊາ ປ໌ຣິຍ຺ຍາຕາ ຕິຍ຺ຖນ຺ຕິ”ຕິ ອິທານີ ປາໂຖ, “ອິເມ ປ໌ນ ຈຣິມກຕ຺ຕກາວສງ຺ຂາຕາ ປ໌ຍ຺ຈກ຺ຂນ຺ຊາ ປ໌ຣິຍ຺ຍາຕາ ຕິຍ຺ຖນ຺ຕິ”ຕິ ປ໌ນ ມຊ຺ຊິມາຄມວິນຍຜິກາທີສຸ, (ສາຣຕ຺ຖ໚ ຜີ໚ ໑໚໑໔) ອິຊ ຈ ຜິກາຍໍ (ທີ໚ ນິ໚ ຜີ໚ ໑໚໔໕) ອຸລຸລິງ຺ຄິຕ ປາໂຖ໚ ຕຕ຺ຖ ຈຣິມກຕ຺ຕກາວສງ຺ຂາຕາຕິ ເອກສນ຺ຕຕິປ໌ຣິຍາປ໌ນ຺ນກາເວນ ປ໌ຈ຺ຊິມກຕ຺ຕກາວກຖິຕາ໚ ປ໌ຣິຍ຺ຍາຕາຕິ ມຄ຺ເຄນ ປ໌ຣິຈ຺ຊິຊ຺ຊ ຍາຕາ໚ ຕິຍ຺ຖນ຺ຕີຕິ ອປ຺ປ໌ຕິຍ຺ຖາ ອໂນກາສາ ຕິຍ຺ຖນ຺ຕິ໚ ເອເຕນ ທີ ເຕສໍ ຂນ຺ຊານໍ ອປ໌ຣິຍ຺ຍາມູລາກາເວນ ອປ໌ຕິຍ຺ຖາກາວໍ ທສ຺ເສຕິ໚ ອປ໌ຣິຍ຺ຍາມູລິກາ ທີ ປ໌ຕິຍ຺ຖາ, ຕທກາວໂຕ ປ໌ນ ອປ຺ປ໌ຕິຍ຺ຖາກາໂວ໚ ຍຖາຫ “ກພລຸອີກາເຣ ເຈ ກິກ຺ຂເວ ອາຫາເຣ ອຕ຺ຖິ ຣາໂຄ, ອຕ຺ຖິ ນນ຺ທີ, ອຕ຺ຖິ ຕຕ຺ຫາ, ປ໌ຕິຍ຺ຖິຕໍ ຕຕ຺ຖ ວິຍ຺ຍາຄໍ ວິຣຸລ຺ຫ”ນ຺ຕິອາທີ (ສໍ໚ ນິ໚ ໔໚໖໔; ກຖາ໚ ໔໙໖; ມຫານິ໚ ໗)໚ ຕທຸປ໌ມໍ ວິກາເວຕິ “ຊິນ຺ນມູລກາ ຣຸກ຺ຂາ ວິຍາ”ຕິ ອິມິນາ, ຍຖາ ຊິນ຺ນມູລກາ ຣຸກ຺ຂາ ມູລາກາວໂຕ ອປ຺ປ໌ຕິຍ຺ຖາ ອໂນກາສາ ຕິຍ຺ຖນ຺ຕິ, ເອວເມເຕປີ ອປ໌ຣິຍ຺ຍາມູລາກາວໂຕຕິ໚ ອຍເມຕ຺ຖ ໂອປ໌ມ຺ມສໍສນ຺ທນາ໚ ຈຣິມກຈິຕ຺ຕນິໂຣເຊນາຕິ ປ໌ຣິນິພ຺ພານຈິຕ຺ຕນິໂຣເຊນ໚ ອນຸປາທາໂນຕິ ອນິນ຺ຊໂນ໚ ອປ໌ຄຕ຺ຕິກກາວນ຺ຕິ ເຍສຸ ຂນ຺ເຊສຸ ວິຊ຺ຊມາເນສຸ ຕຖາ ຕຖາ ປ໌ຣິກປ຺ປ໌ນາສິທ຺ຊາ ປ໌ຍ຺ຍຕ຺ຕິ, ຕທກາວໂຕ ຕສ຺ສາປີ ຊຣມານກປ໌ຍ຺ຍຕ຺ຕິຍາ ອກາເວນ ອປ໌ຍ຺ຍຕ຺ຕິກາວໍ ຄມິສ຺ສນ຺ຕິ໚ ປ໌ຄຕ຺ຕິ ປ໌ຍ຺ຍຕ຺ຕີຕິ ທີ ອຕ຺ຖໂຕ ເອກໍ ຍຖາ “ປ໌ຍ຺ຍາສ ປ໌ຄຕາສາ”ຕິ໚ ປ໌ຍ຺ຍາສ ປ໌ຄຕາເທໂສຕິ ທີ ອກ຺ຂຣຈິນ຺ຕກາ ວທນ຺ຕິ໚

໒໔໙ຯ ເຍຠຸຍ຺ເຍນ ສໍຂິປຕິ ສງ຺ກຸຈິໂຕ ກາວຕີຕິ ສງ຺ເຂໂປ, ປພ຺ພຕມຕ຺ຖກໍຯ ຕຎ຺ຫິ ປພ຺ພຕປາທໂຕ ອນຸກ຺ກເມນ ພຫຸລໍ ສໍຂິຕ຺ຕໍ ສງ຺ກຸຈິຕໍ ໂຫຕິຯ ເຕນາຫ ‘‘ປພ຺ພຕມຕ຺ຖເກ’’ຕິ, ປພ຺ພຕສິຂເຣຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຍໍ ອຏ຺ຐກຖາມຸຕ຺ຕໂກ ນໂຍ – ສງ຺ຂິປີຍຕິ ປພ຺ພຕາກາເວນ ຄຕີຍຕີຕິ ສງ຺ເຂໂປ, ປພ຺ພຕປຣິຍາປນ຺ໂນ ປເທໂສ, ຕສ຺ມິໍ ປພ຺ພຕປຣິຍາປນ຺ເນ ປເທເສຕິ ອຕ຺ໂຖຕິຯ ອນາວິໂລຕິ ອກາລຸສິໂຍ, ສາ ຈສ຺ສ ອນາວິລຕາ ກທ຺ທມາກາເວນ ໂຫຕີຕິ ອາຫ ‘‘ນິກ຺ກທ຺ທໂມ’’ຕິຯ ສປຕິ ອປທາປີ ສມານາ ຄຈ຺ຈຕີຕິ ສິປ຺ປີ, ຊຸທ຺ທກາ ສິປ຺ປີ ສິປ຺ປີໂຍ ກາ-ກາຣສ຺ສ ຍ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ, ໂຍ ‘‘ມຸຕ຺ຕິໂກ’’ຕິປີ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ສວຕິ ປສວຕີຕິ ສມ຺ພຸໂກ, ຍໍ ‘‘ຊລສຸຕ຺ຕິ, ສງ຺ຂລິກາ’’ຕິ ຈ ໂວຫຣນ຺ຕິຯ ສມາຫາເຣ ເຍຠຸຍ຺ຍໂຕ ນປຸໍສກປ຺ໂຍໂຄຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສິປ຺ປີຍສມ຺ພຸກ’’ນ຺ຕິຯ ເອວມິທິເສສຸຯ ສກ຺ຂຣາຕິ ມຸຏ຺ຐິປ຺ປມາຓາ ປາສາຓາຯ ກຐລານີຕິ ກປາລຂຓ຺ຑານິຯ ສມູຫວາຈກສ຺ສ ຆຏາສທ຺ທສ຺ສ ອິຕ຺ຖິລິງ຺ຄສ຺ສາປີ ທິສ຺ສນໂຕ ‘‘ຄຸມ຺ພ’’ນ຺ຕິ ປທສ຺ສຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ຆຏາ’’ຕິ ອິມິນາຯ

ກາມຎ຺ຈ ‘‘ສິປ຺ປີຍສມ຺ພຸກມ຺ປີ ສກ຺ຂຣກຐລມ຺ປີ ມຈ຺ຉຄຸມ຺ພມ຺ປີ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕມ຺ປີ ຈຣນ຺ຕມ຺ປີ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ສກ຺ຂຣກຐລໍ ຕິຏ຺ຐຕິເຍວ, ສິປ຺ປີຍສມ຺ພຸກມຈ຺ຉຄຸມ຺ພານິ ຈຣນ຺ຕິປີ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕິປີ, ຕຖາປິ ສຫຈຣຓເນນ ສພ຺ພາເນວ ຈຣນ຺ຕິ ວິຍ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ຕິຏ຺ຐນ຺ຕມ຺ປີ ຈຣນ຺ຕມ຺ປີຕິ ເອຕ຺ຖາ’’ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ຫິ ‘‘ສກ຺ຂຣກຐລໍ ຕິຏ຺ຐຕິເຍວາ’’ຕິອາທິນາ ຍຖາສມ຺ຠວມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ, ‘‘ຍຖາ ປນາ’’ຕິອາທິນາ ປນ ສຫຈຣຓຍໍຯ ປນ-ສທ຺ໂທ ອຣຸຈິສໍສູຈເນ, ຕຖາປີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາຕິ ພຫູນໍ ຄາວີນມນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ຐິຕາສຸ ຄາວີສຸ ວິຊ຺ຊມານາສຸປີຯ ຄາໂວຕິ ຄາວິໂຍຯ ອິຕຣາປີຕິ ຐິຕາປີ ນິສິນ຺ນາປີຯ ຈຣນ຺ຕີຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ສຫຈຣຓເນນຯ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕເມວາຕິອາທີສຸ ອຍມຘິປ຺ປາໂຍ – ສິປ຺ປີຍສມ຺ພຸກມຈ຺ຉຄຸມ຺ພານໍ ຈຣຓກິຣິຍາຍປີ ໂຍຄໂຕ ຐານກິຣິຍາຍ ອເນກນ຺ຕຕ຺ຕາ ເອກນ຺ຕໂຕ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕເມວ ນ ກທາຈິປີ ຈຣນ຺ຕໍ ສກ຺ຂຣກຐລໍ ອຸປາທາຍ ສິປ຺ປີຍສມ຺ພຸກມ຺ປີ ມຈ຺ຉຄຸມ຺ພມ຺ປີ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ຕຸ ເຕສໍ ຐານກິຣິຍມຸປາທາຍຯ ເຕສໍ ປນ ຈຣຓກິຣິຍມຸປາທາຍ ‘‘ຈຣນ຺ຕມ຺ປີ’’ຕິ ປີ-ສທ຺ທໂລໂປ ເອຕ຺ຖ ທຏ຺ຐພ຺ໂພຯ ອິຕຣມ຺ປີ ທ຺ວຍນ຺ຕິ ສິປ຺ປີຍສມ຺ພຸກມຈ຺ຉຄຸມ຺ພໍ ປທ຺ວເສນ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອິຕຣຎ຺ຈ ທ຺ວຍນ຺ຕິ ສິປ຺ປີຍສມ຺ພຸກມຈ຺ຉຄຸມ຺ພເມວຯ ຈຣນ຺ຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ເຕສໍ ຐານກິຣິຍມຸປາທາຍ ‘‘ຕິຏ຺ຐນ຺ຕມ຺ປີ’’ຕິ ປີ-ສທ຺ທໂລໂປ, ເອວເມຕ຺ຖ ອຏ຺ຐກຖາຈຣິເຍຫິ ສຫຈຣຓນໂຍ ທສ຺ສິໂຕ, ອາຈຣິຍທມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ ປນ ຍຖາລາຠນໂຍປີຯ ຕຖາ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ກິໍ ວາ ອິມາຍ ສຫຈຣິຍາຍ, ຍຖາລາຠຄ຺ຄຫຓໍ ປເນຕ຺ຖ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ສກ຺ຂຣກຐລສ຺ສ ຫິ ວເສນ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕນ຺ຕິ, ສິປ຺ປີສມ຺ພຸກສ຺ສ ມຈ຺ຉຄຸມ຺ພສ຺ສ ຈ ວເສນ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕມ຺ປີ ຈຣນ຺ຕມ຺ປີຕິ ເອວໍ ໂຍຊນາ ກາຕພ຺ພາ’’ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໒໔໙)ຯ ອລຠ຺ພມານສ຺ສາປີ ອຕ຺ຖສ຺ສ ສຫໂຍຄີວເສນ ເທສນາມຕ຺ຕໍ ປຕິ ສຫຈຣຓນໂຍ, ສາທາຣຓໂຕ ເທສິຕສ຺ສາປີ ອຕ຺ຖສ຺ສ ສມ຺ຠວວເສນ ວິເວຈນໍ ປຕິ ຍຖາລາຠນໂຍຕິ ອຸຠຍຖາປີ ຍຸຊ຺ຊຕິຯ

ເອວມ຺ເປຕ຺ຖ ວທນ຺ຕິ – ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ‘‘ສກ຺ຂຣກຐລໍ ຕິຏ຺ຐຕິເຍວ, ອິຕຣານິ ຈຣນ຺ຕິປີ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕິປີ’’ຕິ ອິມິນາ ຍຖາລາຠນໂຍ ທສ຺ສິໂຕ ຍຖາສມ຺ຠວໍ ອຕ຺ຖສ຺ສ ວິເວຈິຕຕ຺ຕາ, ‘‘ຍຖາ ປນາ’’ຕິອາທິນາ ປນ ສຫຈຣຓນໂຍ ອລຠ຺ພມານສ຺ສາປີ ອຕ຺ຖສ຺ສ ສຫໂຍຄີວເສນ ເທສນາມຕ຺ຕສ຺ສ ວິຠາວິຕຕ຺ຕາຕິ , ຕເທຕມ຺ປີ ອນຸປວຊ຺ຊເມວ ອຕ຺ຖສ຺ສ ຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ອຏ຺ຐກຖາຍຎ຺ຈ ຕຖາ ທສ຺ສນສ຺ສາປີ ສມ຺ຠວໂຕຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ‘‘ຕຕ຺ຖາ’’ຕິອາທິ ອຸປມາສໍສນ຺ທນໍຯ ຕີເຣຕິ ອຸທກຣຫທສ຺ສ ຕີເຣຯ ອຸທກຣຫໂທ ຈ ນາມ ກຕ຺ຖຈິ ສມຸທ຺ໂທປີ ວຸຈ຺ຈຕິ ‘‘ຣຫໂທປີ ຕຕ຺ຖ ຄມ຺ຠີໂຣ, ສມຸທ຺ໂທ ສຣິໂຕທໂກ’’ຕິອາທີສຸ (ທີຯ ນິຯ ໓ຯ໒໗໘)ຯ ກຕ຺ຖຈິ ຊລາສໂຍປີ ‘‘ຣຫໂທປີ ຕຕ຺ຖ ຘຣຓີ ນາມ, ຍໂຕ ເມຆາ ປວສ຺ສນ຺ຕິ, ວສ຺ສາ ຍໂຕ ປຕາຍນ຺ຕິ’’ຕິອາທີສຸ, (ທີຯ ນິຯ ໓ຯ໒໘໑) ອິທາປີ ຊລາສໂຍເຍວຯ ໂສ ຫິ ອຸທກວເສນ ຣໂຫ ຈກ຺ຂຸຣຫາທີກໍ ທທາຕີຕິ ອຸທກຣຫໂທ ໂອ-ກາຣສ຺ສ ອ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາຯ ສທ຺ທວິທູ ປນ ‘‘ອຸທກໍ ຫຣຕີຕິ ອຸທກຣຫໂທ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນາ’’ຕິ ວທນ຺ຕິຯ

‘‘ເອຕາວຕາ’’ຕິອາທິນາ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຌານນ຺ຕຣໍ ທສ຺ສິຕວິປສ຺ສນາຎາຓໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຍຖາວຸຕ຺ຕຕ຺ຖສ຺ສ ສມ຺ປິຓ຺ຑນໍຯ ຕຕ຺ຖ ເອຕາວຕາຕິ ‘‘ປຸນ ຈປຣໍ ມຫາຣາຊ ຠິກ຺ຂຸ ເອວໍ ສມາຫິເຕ ຈິຕ຺ເຕ...ເປ... ຎາຓທສ຺ສນາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຠິນີຫຣຕີ’’ຕິອາທິນາ ເອຕ຺ຕເກນ, ເອຕປຣິມາຓວນ຺ເຕນ ວາ ວຈນກ຺ກເມນຯ ວິປສ຺ສນາຎາຓນ຺ຕິ ຎາຓທສ຺ສນນາເມນ ທສ຺ສິຕໍ ວິປສ຺ສນາຎາຓໍ, ຕສ຺ສ ຈ ວິສຸໍ ຄຓນທສ຺ສເນນ ເຫຏ຺ຐາ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຌານນ຺ຕຣໍ ວຕ຺ຕພ຺ພຕາກາຣເຕສຸ ຕີສຸ ນເຍສຸ ຕຕິຍນຍສ຺ເສວ ຍຸຕ຺ຕຕຣກາໂວປີ ທີປິໂຕຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ມໂນມຍຎາຓສ຺ສ ອິທ຺ຘິວິຘສມວໂຣຘິຕກາເວ ວິສຸທ຺ຘິມຄ຺ເຄ (ວິສຸທ຺ຘິຯ ໒ຯ໓໗໙ ອາທໂຍ) ວຸຕ຺ເຕປີ ອິທ ປາຬິຍໍ ວິສຸໍ ເທສິຕຕ຺ຕາ ວິສຸໍ ເອວ ຄຫຓໍ, ຕຖາ ເທສນາ ຈ ປາຏິເຍກ຺ກສນ຺ທິຏ຺ຐິກສາມຎ຺ຎຜລຕ຺ຕາຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ອນາຄຕໍສຎາຓຍຖາກມ຺ມູປຄຎາຓທ຺ວຍສ຺ສ ປາຬິຍໍ ອນາຄຕຕ຺ຕາ ‘‘ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸວເສນ ນິປ຺ຜນ຺ນ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕພ຺ພເສນ ນິປ຺ຜນ຺ນຕ຺ຕາ ຕຄ຺ຄຫເຓເນວ ຄຫິຕໍ ຕໍ ຎາຓທ຺ວຍນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸສ຺ສ ຫິ ອນາຄຕໍສຎາຓໍ, ຍຖາກມ຺ມູປຄຎາຓຎ຺ຈາຕິ ທ຺ເວປີ ຎາຓານິ ປຣິກ຺ຂານິ ໂຫນ຺ຕີຕິຯ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸຎາຓນ຺ຕິ ຈຸຕູປປາຕຎາຓນາເມນ ທສ຺ສິຕໍ

ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸຎາຓໍຯ

ສພ຺ເພສໍ ປິ ທສນ຺ນໍ ຎາຓານໍ ອາຣມ຺ມຓວິຠາຄສ຺ສ ວິສຸທ຺ຘິມຄ຺ເຄ ອນາຄຕຕ຺ຕາ ຕຕ຺ຖານາຄຕຎາຓານໍ ອາຣມ຺ມຓວິຠາຄໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ເຕສ’’ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕສນ຺ຕິ ທສນ຺ນໍ ຎາຓານໍຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມິໍ ອາຣມ຺ມຓວິຠາເຄ, ເຕສຸ ວາ ທສສຸ ຎາເຓສຸຯ ຠູມິໂຕ ປຣິຕ຺ຕມຫຄ຺ຄຕໍ, ກາລໂຕ ອຕີຕານາຄຕປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນໍ, ສນ຺ຕານໂຕ ອຊ຺ຌຕ຺ຕພຫິທ຺ຘາ ຈາຕິ ວິປ຺ສ຺ສນາຎາຓໍ ສຕ຺ຕວິຘາຣມ຺ມຓໍຯ ປຣິຕ຺ຕາຣມ຺ມຓາທິຕິກຕ຺ຕເຍເນວ ຫິ ຕສ຺ສ ອາຣມ຺ມຓວິຠາໂຄ, ນ ມຄ຺ຄາຣມ຺ມຓາທິເກນຯ ນິມ຺ມິຕຣູປາຍຕນມຕ຺ຕເມວາຕິ ອຕ຺ຕນາ ນິມ຺ມິຕໍ ຣູປາຣມ຺ມຓເມວ, ອຕ຺ຕນາ ວາ ນິມ຺ມິເຕ ມໂນມເຍ ກາເຍ ວິຊ຺ຊມານໍ ຣູປາຍຕນເມວາຕິປິ ຍຸຊ຺ຊຕິຯ ອິທຎ຺ຫິ ຕສ຺ສ ຎາຓສ຺ສ ອຠິນິມ຺ມິຍມາເນ ມໂນມເຍ ກາເຍ ຣູປາຍຕນເມວາຣພ຺ຠ ປວຕ຺ຕນໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ປນ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຘາຍຕນາທີນມ຺ຠາວໂຕ ຯ ນ ຫິ ຣູປກລາໂປ ຄນ຺ຘາຍຕນາທິວິຣຫິໂຕ ອຕ຺ຖີຕິ ສພ຺ພຖາ ປຣິນິປ຺ຜນ຺ນເມວ ນິມ຺ມິຕຣູປໍຯ ເຕນາຫ ‘‘ປຣິຕ຺ຕປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນພຫິທ຺ຘາຣມ຺ມຓ’’ນ຺ຕິ, ຍຖາກ຺ກມໍ ຠູມິກາລສນ຺ຕານໂຕ ຕິພ຺ພິຘາຣມ຺ມຓນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ນິພ຺ພານວເສນ ເອກສ຺ມາຣມ຺ມຓມ຺ປິ ສມານໍ ອາສວກ຺ຂຍຎາຓໍ ປຣິຕ຺ຕາຣມ຺ມຓາທິຕິກວເສນ ຕິວິຘາຣມ຺ມຓໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ອປ຺ປມາຓພຫິທ຺ຘານວຕ຺ຕພ຺ພາຣມ຺ມຓ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຎ຺ຫິ ປຣິຕ຺ຕຕິກວເສນ ອປ຺ປມາຓາຣມ຺ມຓໍ, ອຊ຺ຌຕ຺ຕິກວເສນ ພຫິທ຺ຘາຣມ຺ມຓໍ, ອຕີຕຕິກວເສນ ນວຕ຺ຕພ຺ພາຣມ຺ມຓຎ຺ຈ ໂຫຕິຯ

ອຸຕ຺ຕຣິຕຣສທ຺ໂທ, ປຓີຕຕຣສທ຺ໂທ ຈ ປຣິຍາໂຍຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ເສຍ຺ຍຕຣ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາຯ ຣຕນກູຏໍ ວິຍ ກູຏາຄາຣສ຺ສ ອຣຫຕ຺ຕໍ ກູຏໍ ອຸຕ຺ຕມງ຺ຄຠູຕໍ ກຕ຺ວາ ເທສນາຍ ອຣຫຕ຺ຕປຣິໂຍສານຕ຺ຕາຕິ ອາຫ ‘‘ອຣຫຕ຺ຕນິກູເຏນາ’’ຕິຯ ເທສນໍ ນິຏ຺ຐາເປສີຕິ ຕິຕ຺ຖກຣມຕຫຣວິຠາວິນີ ນານາວິຘກຸຫນລປນາທິມິຈ຺ຉາຊີວວິທ຺ຘໍສິນີ ຕິວິຘສີລາລງ຺ກາຣປຣມສລ຺ເລຂປຏິປຕ຺ຕິປຣິທີປິນີ ຌານາຠິຎ຺ຎາທິອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສຘມ຺ມວິຠູສິນີ ຈຸທ຺ທສວິຘມຫາສາມຎ຺ຎຜລປຏິມຓ຺ຑິຕໍ ອນຎ຺ຎສາຘາຣຓໍ ສາມຎ຺ຎຜລເທສນໍ ຣຕນາຄາຣໍ ວິຍ ຣຕນກູເຏນ ອຣຫຕ຺ຕກູເຏນ ນິຏ຺ຐາເປສີ ‘‘ວິມຸຕ຺ຕສ຺ມິ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ, ອຣຫຕ຺ຕຜລສ຺ສ ເທສິຕຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ອຊາຕສຕ຺ຕຸອຸປາສກຕ຺ຕປຏິເວທນາກຖາວຓ຺ຓນາ

໘໔໐ຯ ເອຕ຺ຕາວຕາ ຠຄວຕາ ເທສິຕສ຺ສ ສາມຎ຺ຎຜລສຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖວຓ຺ຓນໍ ກຕ຺ວາ ອິທານິ ຘມ຺ມສງ຺ຄາຫເກຫິ ສງ຺ຄີຕສ຺ສ ‘‘ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ’’ຕິອາທິປາຐສ຺ສປິ ອຕ຺ຖວຓ຺ຓນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ປຐມໍ ສມ຺ພນ຺ຘໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ຣາຊາ’’ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມິໍ ຕສ຺ມິໍ ສາມຎ຺ຎຜເລ, ສຸຕ຺ຕປເທເສ ວາຯ ກຣຓໍ ກາໂຣ, ສາຘຸ ອິຕິ ກາໂຣ ຕຖາ, ‘‘ສາຘຸ ຠຄວາ, ສາຘຸ ສຸຄຕາ’’ຕິອາທິນາ ຕໍ ປວຕ຺ເຕນ຺ໂຕຯ ອາທິມຊ຺ຌປຣິໂຍສານນ຺ຕິ ເທສນາຍ ອາທິຎ຺ຈ ມຊ຺ຌຎ຺ຈ ປຣິໂຍສານຎ຺ຈຯ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ສາທຣໍ ຄາຣວໍ ສຸຕ຺ວາ, ‘‘ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ອິທໍ ປຸພ຺ພກາລກິຣິຍາວຈນໍຯ ອິເມ ປຎ຺ເຫ ປຸຖູ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມເຓ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອຫໍ ຈິຣໍ ວຕ ອມ຺ຫີ, ເອວໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕປິ ອຫໍ ຖຸເສ ໂກຏ຺ເຏນ຺ໂຕ ວິຍ ກຎ຺ຈິ ສາຣໍ ນາລຕ຺ຖນ຺ຕິ ໂຍຊນາຯ ຕຖາ ໂຍ...ເປ... ວິສ຺ສຊ຺ເຊສີ, ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ຄຓສມ຺ປທາ ອໂຫ ວຕຯ ທສພລສ຺ສ ຄຓານຸຠາວໍ ອຊານນ຺ໂຕ ອຫໍ ວຎ຺ຈິໂຕ ສຸຈິຣໍ ວຕ ອມ຺ຫີຕິຯ ວຎ຺ຈິໂຕຕິ ຈ ອຎ຺ຎາເຓນ ວຎ຺ຈິໂຕ ອາວຏ຺ຏິໂຕ, ໂມເຫນ ປຏິຈ຺ຉາທິໂຕ ອມ຺ຫີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ເຕນາຫ ‘‘ທສພລສ຺ສ ຄຓານຸຠາວໍ ອຊານນ຺ໂຕ’’ຕິຯ ສາມຎ຺ຎໂຊຕນາ ຫິ ວິເສເສ ອວຕິຏ຺ຐຕີຕິຯ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາວິກໂຣນ຺ໂຕຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ອຸລ຺ລງ຺ຆນສມຕ຺ຖາຍປິ ອຸພ຺ເພຄປີຕິຍາ ອນຸລ຺ລງ຺ຆນມ຺ປິ ສິຍາຕິ ອາຫ ‘‘ປຎ຺ຈວິຘາຍ ປີຕິຍາ ຜຸຏສຣີໂຣ’’ຕິຯ ຜຸຏສຣີໂຣຕິ ຈ ຜຸສິຕສຣີໂຣຕິ ອຕ຺ໂຖ, ນ ພ຺ຍາປີຕສຣີໂຣຕິ ສພ຺ພາຍ ປີຕິຍາ ອພ຺ຍາປີຕຕ຺ຕາຯ ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ປສາທສ຺ສ ອາວິກຣຓໍ, ອຸປາສກຕ຺ຕປເວທນຎ຺ຈຯ ອາຣທ຺ຘໍ ຘມ຺ມສງ຺ຄາຫເກຫິຯ

ອຠິກ຺ກນ຺ຕາຕິ ອຕິກ຺ກນ຺ຕາ ວິຄຕາ, ວິຄຕກາໂລ ຈ ຂໂຍ ເອວາຕິ ອາຫ ‘‘ຂເຍ ທິສ຺ສຕີ’’ຕິຯ ຕຖາ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ປຐໂມ ຍາໂມ’’ຕິຯ ອຠິກ຺ກນ຺ຕຕໂຣຕິ ອຕິວິຍ ກນ຺ຕຕໂຣ ມໂນຣໂມ, ຕາທິໂສ ຈ ສຸນ຺ທໂຣ ຠທ຺ທໂກ ນາມາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສຸນ຺ທເຣ’’ຕິຯ

‘‘ໂກ ເມ’’ຕິອາທິ ຄາຖາ ວິມານວຕ຺ຖຸມ຺ຫິ (ວິຯ ວຯ ໗໘໓)ຯ ຕຕ຺ຖ ໂກຕິ ເທວນາຄຍກ຺ຂຄນ຺ຘພ຺ພາທີສຸ ກຕໂມຯ ເມຕິ ມມຯ ປາທານີຕິ ປາເທ, ລິງ຺ຄວິປ຺ປຣິຍາໂຍຍໍຯ ອິທ຺ຘິຍາຕິ ອິທີສາຍ ເທວິທ຺ຘິຍາຯ ຍສສາຕິ ອິທີເສນ ປຣິວາເຣນ, ປຣິຊເນນ ຈຯ ຊລນ຺ຕິ ຊລນ຺ໂຕ ວິໂຊເຕມາໂນຯ ອຠິກ຺ກນ຺ເຕນາຕິ ອຕິວິຍ ກນ຺ເຕນ ກມນີເຍນ, ອຠິຣູເປນາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ວຓ຺ເຓນາຕິ ຉວິວຓ຺ເຓນ ສຣີຣວຓ຺ຓນິຠາຍຯ ສພ຺ພາ ໂອກາສຍໍ ທິສາຕິ ສພ຺ພາ ທສປິ ທິສາ ໂອກາສຍນ຺ໂຕຯ ຈນ຺ໂທ ວິຍ, ສູຣິໂຍ ວິຍ ຈ ເອໂກກາສໍ ເອກາໂລກໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ໂກ ວນ຺ທຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ

ອພິຣູເປຕິ ອຕິເຣກຣູເປ ອຸລຸອາຣວຕ຺ເຕນ ສມ຺ປນ຺ນຣູເປ໚ ອພ຺ການຸໂມທເນຕິ ອພິອນຸໂມທເນ ອພິປ຺ປໂມທິຕາກາເຣ໚ ກິມຕ຺ຖິຍໍ "ອພ຺ການຸໂມທເນ"ຕິ ວຈນນ຺ຕິ ອາຫ "ຕສ຺ມາ"ຕິອາທິ໚ ຍຸຕ຺ຕໍ ຕາວ ໂຫຕຸ ອພ຺ການຸໂມທເນ, ກສ຺ມາ ປນາຍໍ ທ຺ວິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ໂຈທນາຍ ໂສຌນາມຸເຂນ ອາເມທິຕວິສຍໍ ນິທ຺ທາເຣຕິ "ກເຍ ໂກເຌ"ຕິອາທິນາ, ອິມິນາ ສທ຺ທລກ຺ຂເຕນ ເຫຕຸກູເຕນ ເອວໍ ວຸຕ຺ໂຕ, ອິມິນາ ຈ ອິມິນາ ຈ ວິສເຍນາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ໚ "ສາຌຸ ສາຌຸ ກນ຺ເຕ"ຕິ ອາເມທິຕວເສນ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ວິສຍໍ ນິທ຺ທາເຣນ຺ໂຕ ເອວມາຫາຕິປີ ສມ຺ພນ຺ຌໍ ວທນ຺ຕິ໚ ຕຕ຺ຖ "ໂຈໂຣ ໂຈໂຣ, ສປ຺ໂປ ສປ຺ໂປ"ຕິອາທິສຸ ກເຍ ອາເມທິຕໍ, "ວິຊ຺ຊ ວິຊ຺ຊ, ປຫຣ ປຫຣາ"ຕິອາທິສຸ ໂກເຌ, "ສາຌຸ ສາຌູ"ຕິອາທິສຸ (ສໍ໚ ນິ໚ ໔໚໑໘໗; ໖໚໖໔; ໕໚໑໐໘໔) ປສໍສາຍໍ, "ຄຈ຺ຉ ຄຈ຺ຉ, ລຸນາຫິ ລຸນາຫີ"ຕິອາທິສຸ ຕຸຣິເຕ, "ອາຄຈ຺ຉ ອາຄຈ຺ຉາ"ຕິອາທິສຸ ໂກຕູຫເລ, "ພຸທ຺ໂຌ ພຸທ຺ໂຌຕິ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ"ຕິອາທິສຸ (ພຸ໚ ວໍ໚ ໔໚໔໔) ອຈ຺ຉເຣ, "ອກິກ຺ກມຖາຍສ຺ມນ຺ໂຕ ອກິກ຺ກມຖາຍສ຺ມນ຺ໂຕ"ຕິອາທິສຸ (ທີ໚ ນິ໚ ໖໚໔໐; ອ໚ ນິ໚ ໗໚໑໑) ຫາເສ, "ກຫໍ ເອກປຸຕ຺ຕກ, ກຫໍ ເອກປຸຕ຺ຕກາ"ຕິອາທິສຸ (ສໍ໚ ນິ໚ ໔໚໖໖) ໂສເກ, "ອໂຫ ສຸຂໍ, ອໂຫ ສຸຂ"ນ຺ຕິອາທິສຸ (ອຸທາ໚ ໔໐; ທີ໚ ນິ໚ ໖໚໖໐໔) ປສາເທ໚ ຈສທ຺ໂທ ອວຸຕ຺ຕສມຸຈ຺ຈຍຕ຺ໂຖ, ເຕນ ຄຣຫາ ອສມ຺ມານາທີນໍ ສງ຺ຄໂຫ ທຎ຺ຖພ຺ໂພ໚ "ປາໂປ ປາໂປ"ຕິອາທີສຸ ຫິ ຄຣຫາຍໍ, "ອກິຣູປກ ອກິຣູປກາ"ຕິອາທິສຸ ອສມ຺ມາເນ໚ ເອວເມເຕສຸ ນວສຸ, ອຍ຺ເຍສຸ ຈ ວິສເຍສຸ ອາເມທິຕວຈນໍ ພຸໂຌກເຣຍ຺ຍ, ໂຍເຊຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ອາເມຫນໍ ປຸນປ຺ປຸນມຸຈ຺ຈາຣຕໍ, ອາເມທິຍຕິ ວາ ປຸນປ຺ປຸນມຸຈ຺ຈາຣີຍຕີຕິ ອາເມທິຕໍ, ເອກສ຺ເສວຕ຺ຖສ຺ສ ທ຺ວຕ຺ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ວຈນໍ໚ ເມທິສທ຺ໂທ ຫິ ອຸມ຺ມາທເນ, ອາປຸພ຺ໂພ ຕຸ ທ຺ວຕ຺ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸມຸຈ຺ຈາຣເຓ ວຕ຺ຕຕິ ຍຖາ "ເອຕເທວ ຍທາ ວາກ຺ຍ-ມາເມຫຍຕິ ວາສໂວ"ຕິ໚

ເອວໍ ອາເມທິຕວເສນ ທ຺ວິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ວຸຕ຺ຕການໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ນຍິທໍ ອາເມທິຕວເສເນວ ທ຺ວິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຖ ໂຂ ປຈ຺ເຈກມຕ຺ຖທ຺ວຍວເສນປີຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ອຖ ວາ"ຕິອາທິມາຫ໚ ອາເມທິຕວເສນ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ວິຈ຺ຉາວເສນາປີ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ເອວມາຫາຕິປີ ວທນ຺ຕິ, ຕທຍຸຕ຺ຕເມວ ພ຺ຍາເປຕພ຺ພສ຺ສ ທ຺ວິກ຺ຂຕ຺ຕຸມວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ໚ ພ຺ຍາເປຕພ຺ພສ຺ສ ຫິ ພ຺ຍາປເກນ ຄຸຕກິຣິຍາທພ຺ເພນ ພ຺ຍາປນິຈ຺ຉາຍ ທ຺ວຕ຺ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ວຈນໍ ວິຈ຺ຉາ ຍຖາ "ຄາໂມ ຄາໂມ ຣມຕີໂຍ"ຕິ໚ ຕຕ຺ຖ ອກິກ຺ກນ຺ຕນ຺ຕິ ອກິກ຺ກມນີຍໍ, ຕພ຺ກາໂວ ຈ ອຕິອິຎ຺ຖຕາຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ອຕິອິຎ຺ຖ"ນ຺ຕິອາທິ, ປທຕ຺ຕຍຍ຺ເຈຕໍ ປຣິຍາຍວຈນໍ໚ ເອຕ຺ຖາຕິ ທ຺ວິສຸ ອກິກ຺ກນ຺ຕສທ຺ເທສຸ໚ "ອກິກ຺ກນ຺ຕ"ນ຺ຕິ ວຈນໍ ອເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ນປຸໍສກລິງ຺ເຄນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ປນ ກຄວໂຕ ວຈນໍ ຌມ຺ມເທສນາເຍວາຕິ ກຕ຺ວາ "ຍທິທໍ ກຄວໂຕ ຌມ຺ມເທສນາ"ຕິ ອາຫ, ຍາຍໍ ກຄວໂຕ ຌມ຺ມເທສນາ ມຍາ ສຸຕາ, ຕທິທໍ ກຄວໂຕ ຌມ຺ມເທສນາສງ຺ຂາຕໍ ວຈນໍ ອກິກ຺ກນ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ເອວໍ ປຜິນິທ຺ເທໂສປີ ຫິ ອຕ຺ຖໂຕ ອເກທຕ຺ຕາ ຍຸຕ຺ໂຕ ເອວ "ຍຕ຺ຖ ຈ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລມາຫູ"ຕິອາທິສຸ (ວິ໚ ວ໚ ໘໘໘) ວິຍ໚ "ອກິກ຺ກນ຺ຕ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ວາ ອຕ຺ຖມຕ຺ຕທສ຺ສນໍ ເອຕໍ, ຕສ຺ມາ ອຕ຺ຖວເສນ ລິງ຺ຄວິກຕ຺ຕິວິປ຺ປຣິຕາໂມ ເວທິຕພ຺ໂພ, ກາຣິຍວິປ຺ປຣິຕາມວເສນ ເຈຕ຺ຖ ວິກຕ຺ຕິວິປ຺ປຣິຕາມຕາ໚ ວຈນນ຺ຕິ ເຫຕ຺ຖ ເສໂສ, ອກິກ຺ກນ຺ຕໍ ກຄວໂຕ ວຈນໍ, ຍາຍໍ ກຄວໂຕ ຌມ຺ມເທສນາ ມຍາ ສຸຕາ, ສາ ອກິກ຺ກນ຺ຕໍ ອກິກ຺ກນ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ທຸຕິຍປເທປີ "ອກິກ຺ກນ຺ຕນ຺ຕິ ປສາທນໍ ອເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ນປຸໍສກລິງ຺ເຄນ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິອາທິນາ ຍຖາຣຫເມສ ນໂຍ ເນຕພ຺ໂພ໚

"ກຄວໂຕ ວຈນ"ນ຺ຕິອາທິນາ ອຕ຺ຖທ຺ວຍສຣູປໍ ທສ຺ເສຕິ໚ ຕຕ຺ຖ ໂທສນາສນໂຕຕິ ຣາຄາທິກິເລສໂທສວິທ຺ຌໍສນໂຕ໚ ຄຸຕາຌິຄມນໂຕຕິ ສີລາທິຄຸຕານໍ ສມ຺ປາທນວເສນ ອຌິຄມາປນໂຕ໚ ເຍ ຄຸເຓ ເທສນາ ອຌິຄເມຕິ, ເຕສຸ "ຄຸຕາຌິຄມນໂຕ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕສຸເຍວ ຄຸເຓສຸ ປຌານກູຕາ ຄຸຕາ ທສ຺ເສຕພ຺ພາຕິ ເຕ ປຌານກູເຕ ຄຸເຓ ຕາວ ທສ຺ເສຕຸໍ "ສທ຺ຌາຊນນໂຕ ປຎ຺ຎາຊນນໂຕ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ສທ຺ຌາປຌານາ ຫິ ໂລກິຍາ ຄຸຕາ, ປຎ຺ຎາປຌານາ ໂລກຸຕ຺ຕຣາຕິ, ປຌານນິທ຺ເທໂສ ເຈສ ເທສນາຍ ອຌິຄເມຕພ຺ເພຫິ ສີລສມາຌິທຸກາທີຫີປີ ໂຍຊນາສມ຺ກວໂຕ໚ ອຎ຺ຎມ຺ປີ ອຕ຺ຖທ຺ວຍໍ ທສ຺ເສຕິ "ສາຕ຺ຖໂຕ"ຕິອາທິນາ໚ ສີລາທິອຕ຺ຖສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ສາຕ຺ຖໂຕ໚ ສກາວນິຣຸຕ຺ຕິສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ສພ຺ຍຎ຺ຊນໂຕ໚ ສຸວິຎ຺ເຎຍ຺ຍສທ຺ທປ຺ໂຍຄຕາຍ ອຸຕ຺ຕານປທໂຕ໚ ສຕ຺ຫສຸຂຸມກາເວນ ທຸພ຺ພິຎ຺ເຎຍ຺ຍຕ຺ຖຕາຍ ຄມ຺ກີຣຕ຺ຖໂຕ໚ ສິນິທ຺ຌມຸທຸມຌຸຣສທ຺ທປ຺ໂຍຄຕາຍ ກຕ຺ຕສຸຂໂຕ໚ ວິປຸລວິສຸທ຺ຌເປ຺ມນີຍຕ຺ຖຕາຍ ຫທຍງ຺ຄມໂຕ໚ ມານາຕິມານວິຌມເນນ ອນຕ຺ຕຸກ຺ກໍສນໂຕ໚ ຖມ຺ກສາຣມ຺ກນິມ຺ມທ຺ທເນນ ອປ຺ຣວມ຺ກນໂຕ໚ ທີຕາຌິປ຺ປາຍປ຺ປວຕ຺ຕິຍາ ປເຣສໍ ຣາຄປຣິລຸອາຫາທິວູປສມເນນ ກຣຸຕາສີຕລໂຕ໚ ກິເລສນ຺ຌກາຣວິຌມເນນ ປຎ຺ຎາວທາຕໂຕ໚ ອວທາຕໍ, ໂອທາຕນ຺ຕິ ຈ ອຕ຺ຖໂຕ ເອກໍ໚ ກຣວິກຣຸຕມຎ຺ຊຕາຍ ອາປາຖຣມຕີຍໂຕ໚ ປຸພ຺ພາປຣາວິຣຸທ຺ຌສຸວິສຸທ຺ຌຕາຍ ວິມທ຺ທກ຺ຂມໂຕ໚ ອາປາຖຣມຕີຍຕາຍ ເອວ ສຸຍ຺ຍມານສຸຂໂຕ໚ ວິມທ຺ທກ຺ຂມຕາຍ, ຫິຕຊ຺ຊາສຍປ຺ປວຕ຺ຕິຕາຍ ຈ ວີມໍສິຍມານຫິຕໂຕຕິ ເອວເມຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ໚ ອາທີສທ຺ເທນ ປນ ສໍສາຣຈກ຺ກນິວຕ຺ຕນໂຕ, ສທ຺ຌມ຺ມຈກ຺ກປ຺ປວຕ຺ຕນໂຕ, ມິຈ຺ຉາວາທວິທ຺ຌໍສນໂຕ, ສມ຺ມາວາທປຕິຎ຺ຖາປນໂຕ, ອກຸສລມູລສມຸທ຺ຌຣຕໂຕ, ກຸສລມູລສໍໂຣປນໂຕ, ອປາຍທ຺ວາຣວິຌານໂຕ, ສຄ຺ຄມຄ຺ຄທ຺ວາຣວິວຣຕໂຕ, ປຣິຍຸຎ຺ຖານວູປສມນໂຕ, ອນຸສຍສມຸຄ຺ຆາຜນໂຕຕິ ເອວມາທີນໍ ສງ຺ຄໂຫ ທຎ຺ຖພ຺ໂພ໚

ນ ເກວລໍ ປ໌ຫ຺ທວເຍເນວ, ຕໂຕ ປ໌ຣມ຺ປີ ຈຕູຫີ ອຸປ໌ມາຫີຕິ ປີ-ສທ຺ໂທ ສມ຺ປິຕ຺ໜນຕ຺ໂຖ຺. ''ຈກ຺ຂຸມນ຺ໂຕ ຣູປ໌ານິ ທກ຺ຂນ຺ຕີ''ຕິ ອິທໍ ''ເຕລປ໌ຊ຺ໂຊຕໍ ຊາເຣຍ຺ຍາ''ຕິ ຈຕ຺ຕ຺ເຖົາປ໌ມາຍ ອາກາຣມຕ຺ຕທສ຺ສນໍ, ນ ປ໌ນ ອຸປ໌ມນ຺ຕຣທສ຺ສນນ຺ຕິ ອາໜ ''ຈຕູຫີ ອຸປ໌ມາຫີ''ຕິ. ອໂຣມຸຂຍ຺ຖປີຕນ຺ຕິ ເກນຈິ ອໂຣມຸຂໍ ຖປີຕໍ. ເໜຍ຺ຖາມຸຂຊາຕນ຺ຕິ ສກາເວເນວ ເໜຍ຺ຖາມຸຂໍ ຊາຕໍ. ອຸຄ຺ໝາເຜຍ຺ຍາຕິ ວິວໝໍ ກເຣຍ຺ຍ. ''ໜຕ຺ເຖ ຄເໜຕ຺ວາ''ຕິ ສມາຈິກ຺ຂຕາທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ''ປ໌ຸຣຕ຺ຖາກິມ຺ໂຂ, ອຸຕ຺ຕຣາກິມ຺ໂຂ ວາ ຄຈ຺ຉາ''ຕິອາທີນາ ວຈນມຕ຺ຕໍ ອວຕ຺ວາ ''ເອສ ມຄ຺ໂຄ, ເອວໍ ຄຈ຺ຉາ''ຕິ ໜຕ຺ເຖ ຄເໜຕ຺ວາ ນິສ຺ສນ຺ເທຫໍ ທສ຺ເສຍ຺ຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ກາລຸອປກ຺ເຂ ຈາຕຸທ຺ທສີ ກາລຸອປກ຺ຂຈາຕຸທ຺ທສີ. ນິຣນ຺ຕຣຣຸກ຺ຂຄໜເນນ ເອກຄ຺ໝໂນ ວນສຕ຺ໂທ ໝນວນສຕ຺ໂທ. ເມໝສ຺ສ ປ໌ຜລໍ ເມໝປ໌ຜລໍ, ເມໝຈ຺ຉນ຺ນຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ນິກ຺ກຸຊ຺ຊິຕໍ ອຸກ຺ກຸຊ຺ເຊຍ຺ຍາຕິ ກສ຺ສຈິປີ ອາເຍຍ຺ຍສ຺ສ ອນາຊາຣກູຕໍ ກິລ຺ຈິ ກາຊນໍ ອາຊາຣກາວາປ໌າທນວເສນ ອຸກ຺ກຸຊ຺ເຊຍ຺ຍ ອຸປ໌ຣິ ມຸຂໍ ຖເປຍ຺ຍ. ເໜຍ຺ຖາມຸຂຊາຕຕາຍ ວິມຸຂໍ, ອໂຣມຸຂຍ຺ຖປີຕຕາຍ ອສທ຺ຊມ຺ເມ ປ໌ຕິຕນ຺ຕິ ເອວໍ ປ໌ຫທ຺ວຍໍ ນິກ຺ກຸຊ຺ຊິຕປ໌ທສ຺ສ ຍຖາທສ຺ສິເຕນ ອຕ຺ຖທ຺ວເຍນ ຍຖາຣຫໍ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ, ນ ຍຖາສງ຺ຂຍໍ. ອຕ຺ຕໂນ ສກາເວເນວ ຫີ ເອສ ຣາຊາ ສທ຺ຊມ຺ມວິມ຺ໂຂ, ປ໌າປ໌ມິຕ຺ເຕນ ປ໌ນ ເທວທຕ຺ເຕນ ປີຕ຺ໝາຕາທີສຸ ອຸຍ຺ໂຍຊິຕຕ຺ຕາ ອສທ຺ຊມ຺ເມ ປ໌ຕິໂຕຕິ. ວຸຍ຺ຖາເປນ຺ເຕນ ກຄວຕາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຊ.

''ກສ຺ສປ໌ສ຺ສ ກຄວໂຕ''ຕິອາທີນາ ຕທາ ຣລ຺ຌາ ອວຸຕ຺ຕສ຺ສາປີ ອຕ຺ຖາປ໌ຕ຺ຕິມຕ຺ຕທສ຺ສນໍ. ກາມລ຺ຈ ກາມຈ຺ຉນ຺ທາທໂຍປີ ປ໌ຜິຈ຺ຉາທກາ ນິວຣຕາກາວໂຕ, ມິຈ຺ຉາທິຍ຺ຖິ ປ໌ນ ສວິເສສໍ ປ໌ຜິຈ຺ຉາທິກາ ສຕ຺ເຕ ມິຈ຺ຉາກິນິເວສວເສນາຕິ ອາໜ ''ມິຈ຺ຉາທິຍ຺ຖິຄໜນປ໌ຜິຈ຺ຉນ຺ນ''ນ຺ຕິ. ເຕນາໜ ກຄວາ ''ມິຈ຺ຉາທິຍ຺ຖິປ໌ຣມາຫໍ ກິກ຺ຂເວ ວຊ຺ຊໍ ວທາມິ''ຕິ, [ອ. ນິ. ໑.໓໑໐ (ອຕ຺ຖໂຕ ສມານໍ)] ມິຈ຺ຉາທິຍ຺ຖິສງ຺ຂາຕຄຸມ຺ພປ໌ຜິຈ຺ຉນ຺ນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ''ມິຈ຺ຉາທິຍ຺ຖິຄໜນປ໌ຜິຈ຺ຉນ຺ນໍ ສາສນໍ ວິວຣນ຺ເຕນາ''ຕິ ວທນ຺ໂຕ ສພ຺ພພຸທ຺ຊານໍ ເອກາວ ອນຸສນ຺ຊິ, ເອກໍວ ສາສນນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ກສ຺ສປ໌ສ຺ສ ກຄວໂຕ ສາສນມ຺ປີ ອິມິນາ ສທ຺ຊີ ເອກສາສນໍ ກໂຣຕິຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣຍ຺ຖກຖາທີສຸປີ ຫີ ຕຖາ ເຈວ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອວລ຺ຈ ກຕ຺ວາ ມິຈ຺ຉາທິຍ຺ຖິຄໜນປ໌ຜິຈ຺ຉນ຺ນສ຺ສ ສາສນສ຺ສ ວິວຣຕາວຈນໍ ອຸປ໌ປ໌ນ຺ນໍ ໂຫຕີຕິ.

ສພ຺ໂພ ອກຸສລຊມ຺ມສງ຺ຂາໂຕ ອປ໌າຍຄາມິມຄ຺ໂຄ ກຸມ຺ມຄ຺ໂຄ ກຸຈ຺ຉິໂຕ ມຄ຺ໂຄຕິ ກຕ຺ວາ. ສມ຺ມາທິຍ຺ຖິອາທີນໍ ອຸຊຸປ໌ຜິປ໌ກ຺ຂຕາຍ ມິຈ຺ຉາທິຍ຺ຖິອາທໂຍ ອຍ຺ຖ ມິຈ຺ຉຕ຺ຕຊມ຺ມາ ມິຈ຺ຉາມຄ຺ໂຄ ໂມກ຺ຂມຄ຺ຄໂຕ ມິຈ຺ຉາ ວິຕ໌ໂຖ ມຄ຺ໂຄຕິ ກຕ຺ວາ. ເຕເນວ ຫີ ຕທຸກຍສ຺ສ ປ໌ຜິປ໌ກ຺ຂຕໍ ສນ຺ຊາຍ ''ສຄ຺ຄໂມກ຺ຂມຄ຺ຄໍ ອາວິກໂຣນ຺ເຕນາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ສພ຺ໂພ ຫີ ກຸສລຊມ຺ໂມ ສຄ຺ຄມຄ຺ໂຄ. ສມ຺ມາທິຍ຺ຖິອາທໂຍ ອຍ຺ຖ ສມ຺ມຕ຺ຕຊມ຺ມາ ໂມກ຺ຂມຄ຺ໂຄ. ສປ໌ປີອາທິສນ຺ນິສ຺ສໂຍ ປ໌ທີໂປ໌ ນ ຕຖາ ອຸຊ຺ຊໂລ, ຍຖາ ເຕລສນ຺ນິສ຺ສໂຍຕິ ເຕລປ໌ຊ຺ໂຊຕຄ຺ຄໜໍ. ຊາເຣຍ຺ຍາຕິ ຊເຣຍ຺ຍ, ສມາໜເຣຍ຺ຍ ສມາທເໜຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ພຸທ຺ຊາທິຣຕນຣູປ໌ານີຕິ ພຸທ຺ຊາທີນໍ ຕີຕ຺ຕໍ ຣຕນານໍ ວຕ຺ຕາຍຕນານີ. ເຕສໍ ພຸທ຺ຊາທິຣຕນຣູປ໌ານໍ ປ໌ຜິຈ຺ຉາທກສ຺ສ ໂມໜນ຺ຊກາຣສ຺ສ ວິທ຺ຊໍສກໍ ຕຖາ. ເທສນາສງ຺ຂາຕໍ ປ໌ຊ຺ໂຊຕໍ ຕຖາ. ຕທຸກຍໍ ຕຸລ຺ຍາຊິກຣຕາວເສນ ວິຍູທິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຊາຣໂກ ສມາທໜໂກຕິ ອຕ຺ເຖນ ''ຕປ໌ປ໌ຜິຈ຺ຉາທກໂມໜນ຺ຊກາຣວິທ຺ຊໍສກເທສນາປ໌ຊ຺ໂຊຕຊາຣເກນາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອເຕຫິ ປ໌ຣິຍາເຍຫີຕິ ຍຖາວຸຕ຺ເຕຫິ ນິກ຺ກຸຊ຺ຊິຕຸກ຺ກຸຊ຺ຊນປ໌ຜິຈ຺ຉນ຺ນວິວຣຕມຄ຺ຄາຈິກ຺ຂຕາເຕລປ໌ຊ຺ໂຊຕຊາຣຕາ ສງ຺ຂາເຕ ຈຕຸພ຺ພິໂຊປ໌ໂມປ໌ມິຕພ຺ພປ໌ປ໌ກາເຣຫີ, ຍຖາວຸຕ຺ເຕຫິ ວາ ນານາວິຊກ຺ໜນລປ໌ນາທີມິຈ຺ຉາຊີວວິຊມນາທິວິກາວນປ໌ຣິຍາເຍຫີ. ເຕນາໜ ''ອເນກປ໌ຣິຍາເຍນ ຊມ຺ໂມ ປ໌ກາສິໂຕ''ຕິ.

''ເອວ''ນ຺ຕິອາທີນາ ''ເອສາໜ''ນ຺ຕິອາທິປ໌າຖສ຺ສ ສມ຺ພນ຺ຊໍ ທສ຺ເສຕິ. ປ໌ສນ຺ນຈິຕ຺ຕຕາຍປ໌ສນ຺ນາກາຣໍ ກໂຣຕິ. ປ໌ສນ຺ນຈິຕ຺ຕຕາ ຈ ອິມໍ ເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ເອວາຕິ ອຕ຺ຖໍ ຌາເປ໌ຕຸໍ ''ອິມາຍ ເທສນາຍາ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິມາຍ ເທສນາຍ ເໜຕຸກູຕາຍ. ປ໌ສນ຺ນາກາຣນ຺ຕິ ປ໌ສນ຺ເນຫີ ສາຊຸຊເນຫີ ກຕ຺ຕພ຺ພສກ຺ກາຣໍ. ສຣຕນ຺ຕິ ປ໌ຜິສຣຕໍ. ເຕນາໜ ''ປ໌ຣາຍຕ''ນ຺ຕິ. ປ໌ຣາຍຕາຕາ ປ໌ນ ອນຕ຺ຖນິເສຊເນນ, ອຕ຺ຖສມ຺ປ໌າທເນນ ຈາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອໝສ຺ສ ຕາຕາ,ທິຕສ຺ສ ຈ ວິຊາຕາ''ຕິ. ອໝສ຺ສາຕິ ນິສ຺ສກ຺ເກ ສາມິວຈນໍ, ປ໌າປ໌ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. ທຸກ຺ຂໂຕຕິປີ ວທນ຺ຕິ ເກຈິ. ຕາຍຕິ ອວສ຺ສຍໍ ກໂຣຕີຕິ ຕາຕາ. ທິຕສ຺ສາຕິ ອຸປ໌ໂຍຄຕ຺ເຖ ສາມິວຈນໍ. ວິທໜຕິ ສໍວິຊານໍ ກໂຣຕີຕິ ວິຊາຕາ. ''ອິຕິ ອິມິນາ ອຊິປ໌ປ໌າເຍນາ''ຕິ ວທນ຺ໂຕ ''ອິຕິສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ລຸຕ຺ຕນິທ຺ທິຍ຺ໂຖ, ໂສ ຈ ອາກາຣຕ຺ໂຖ''ຕິ ທສ຺ເສຕິ. ສຣຕນ຺ຕິ ຄມນໍ. ທີຕາຊິປ໌ປ໌າເຍນ ກຊນໍ, ຊານນໍ ວາ, ເອວລ຺ຈ ກຕ຺ວາ ວິນຍຍ຺ຖກຖາທີສຸ ''ສຣຕນ຺ຕິ ຄຈ຺ຉາມີ''ຕິ ສເໜວ ອິຕິສທ຺ເທນ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕຕິ. ເອຕ຺ຖ ຫີ ນາຍໍ ຄມິ-ສທ຺ໂທ ນີ-ສທ຺ທາທໂຍ ວິຍ ທ຺ວິກມ຺ມິໂກ, ຕສ຺ມາ ຍຖາ ''ອຊໍ ຄາມໍ ເນຕີ''ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເອວໍ ''ກຄວນ຺ຕໍ ສຣຕໍ ຄຈ຺ຉາມີ''ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ''ສຣຕນ຺ຕິ ຄຈ຺ຉາມີ''ຕິ ປ໌ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ຕສ຺ມາ ເອຕ຺ຖ ອິຕິສທ຺ໂທ ລຸຕ຺ຕນິທ຺ທິຍ຺ໂຖຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ, ເອວລ຺ຈ ກຕ຺ວາ ''ໂຍ ພຸທ຺ຊໍ ສຣຕໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ໂສ ພຸທ຺ຊໍ ວາ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ ສຣຕໍ ວາ''ຕິ (ຂຸ. ປ໌າ. ອຍ຺ຖ. ໑.ຄມຕິຍທີປ໌ນາ) ຂຸທ຺ທກນິກາຍຍ຺ຖກຖາຍ ອຸທ຺ຊຍາ ໂຈທນາ ອນວກາສາ. ນ

ທີ ຄມີ-ສທທໍ ທຸທາທີນຍາທີຄຕິກໍ ກໂຣນຕີ ອກຸຂຣຈິນຕກາຕິ. ໂທຕຸ ຕາວ ຄມີ-ສທທສສ ເອກກມມກາໂວ, ຕຖາປີ "ຄຈຉ ເຕວ ປຸພພໍ ທິສໍ, ຄຈຉຕີ ປຈຈິມໍ ທິສ"ນຕິອາທີສຸ (ສໍ. ນິ. ໑.໑໔ລ; ຝ.໗ກ) ວິຍ "ກຄວນຕໍ, ສຣຕ"ນຕີ ປທທວຍສສ ສມານາຆີກຣຕຕາ ຍຸຕຕາຕີ? ນ, ຕສສ ປທທວຍສສ ສມານາຆີກຣຕກາວານຸປປຕຕິໂຕ. ຕສສ ທີ ສມານາຆີກຣຕກາເວ ອຆີປ ເປເຕ ປຆີທາຕຈິຕໂຕປີ ກຄວນຕໍ ອຸປສງກມນໂຕ ພຸທທໍ ສຣຕໍ ຄໂຕ ນາມ ສີຍາ. ຍລທີ ຕໍ "ພຸທໂຮ"ຕີ ວິເສສີຕໍ ສຣຕໍ, ຕເມ ເວສ ຄໂຕຕີ, ນ ເຈຕຖ ອນຸປປຕຕິເກນ ອຕເຖນ ອຕໂຖ, ຕສມາ "ກຄວນຕ"ນຕີ ຄມນີຍຕຖສສ ທີປນໍ, "ສຣຕ"ນຕີ ປນ ຄມ ນາການສສາຕີ ວຸຕຕນເຍນ ອີຕີໂລປວເສເນວ ອຕໂຖ ຄເຫຕພໂພຕິ. ສມມລຈ ສງຆລຈາຕີ ເອຕຖາປີ ເອເສວ ນໂຍ. ໂທນຕີ ເຈຕຖ –

"ຄມີສສ ເອກກມມຕຕາ, ອີຕີໂລປີ ວິຊານີຍາ;

ປຆີພາຕປປສງຄຕຕາ, ນ ຈ ຕລຍຕຖຕາ ສີຍາ.

ຕສມາ ຄມນີຍຕຖສສ, ປຸພພປທໍວ ໂຊຕກໍ;

ຄມນາການສສ ປຣໍ, ອີຕຍຸຕຕໍ ສຣຕຕຕເຍ"ຕີ.

"ອີຕີ ອີມິນາ ອຆີປປາເຍນ ກຄວນຕໍ ຄຈຉາມີ"ຕີ ປນ ວທນໂຕ ອເນເນວ ອຆີປປາເຍນ ກຊນໍ, ຊານນໍ ວາ ສຣຕຄມນໍ ນາມາ ຕີ ນິຍເມຕິ. ຕຕຖ "ຄຈຉາມີ"ຕິອາທີສຸ ປຸຣິມສສ ປຸຣິມສສ ປຈຈິມໍ ປຈຈິມໍ ອຕຖວຈນໍ, "ຄຈຉາມີ"ຕີ ເອຕສສ ວາ ອນລລ ສາຆາຣຕຕາທສສນວເສນ ປາຆີເຍກກເມວ ອຕຖວຈນໍ "ກຊາມີ"ຕິອາທີປທຕຕຍໍ. ກຊນລທີ ສຣຕາຆີປປາເຍນ ອຸປສງກມ ນໍ, ເສວນໍ ສນຕິກາວຈຣກາໂວ, ປຍິຣຸປາສນໍ ວຕຕປຆີວຕຕກຣເຕນ ອຸປຏຖານນຕີ ເອວໍ ສພພຖາປີ ອນລລສາຆາຣຕໍເຍວ ທສເສຕິ. ເອວໍ "ຄຈຉາມີ"ຕີ ປທສສ ຄຕິອຕຖໍ ທສເສຕວາ ພຸທທິອຕຖມປີ ທສເສຕຸໍ "ເອວໍ ວາ"ຕິອາທີມາທ, ຕຕຖ ເອວນຕີ "ກຄວາ ເມ ສຣຕ"ນຕິອາທີນາ ອຆີປປາເຍນ. ກສມາ ປນ "ຄຈຉາມີ"ຕີ ປທສສ "ພຸຊຊາມີ"ຕີ ອຍມຕໂຖ ລພກຕີຕີ ໂຈທນໍ ໂສເຊຕີ "ເຍສລທີ"ຕິອາທີນາ, ອເນນ ຈ ນິຣຸຕຕິນຍມນຕເຣນ ສກາວໂຕວ ຄມຸຆາຕຸສສ ພຸທທິອຕໂຖຕີ ທີເປຕິ. ຆາຕູນນຕີ ມູລສທທສງຂາຕານໍ ອີ, ຍາ, ກມຸ, ຄມຸອິຈຈາທີນໍ.

"ອຆີຄຕມຄຄເຄ, ສຈຈິກຕນິໂຣເຂ"ຕີ ປທທວເຍນາປີ ຜລຏຖາ ເອວ ທສສິຕາ, ນ ມຄຄຏຖາຕີ ເຕ ທສເສນໂຕ "ຍຖານຸສິຏຖໍ ປຆີປຊຊມາເນ ຈາ"ຕີ ອາທ. ນນຸ ຈ ກລຍາຕປຸຖຸຊຊໂນປີ "ຍຖານຸສິຏຖໍ ປຆີປຊຊຕີ"ຕີ ວຸຈຈຕີຕີ? ກິລຈາປີ ວຸຈຈຕີ, ນິປປຣິ ຍາເຍນ ປນ ມຄຄຏຖາ ເອວ ຕຖາ ວຕຕພພາ, ນ ອີຕໂຣ ນິຍາໂມກກມນາກາວໂຕ. ຕຖາ ທີ ເຕ ເອວ "ອປາເຍສຸ ອປຕມາເນ ຆາເຣຕີ"ຕີ ວຸຕຕາ. ສມມຕຕນິຍາໂມກກມເນນ ທີ ອປາຍວິນິມຸຕຕິສມກໂວຕິ. ເອວໍ ອເນເກທີປີ ວິນຍ- (ສາຣຕຖ. ຆີ. ໑.ເວຣລຊກຕຖາວຕຕນາ) ສຸຕຕນຕຆີກາກາເຣທີ (ທີ. ນິ. ຆີ. ໑.໘໔໐) ວຸຕຕໍ, ຕເທຕໍ ສມມຕຕນິຍາໂມກກມນວເສນ ນິປປຣິຍາຍໂຕ ອປາຍວິນິມຸຕຕເກ ສນຆາຍ ວຸຕຕໍ, ຕທນຸປປຕຕິວເສນ ປນ ປຣິຍາຍໂຕ ອປາຍວິນິມຸຕຕກໍ ກລຍາຕປຸ ຖຸຊຊນມປີ "ຍຖານຸສິຏຖໍ ປຆີປຊຊມາເນ"ຕີ ປເທນ ທສເສຕີຕີ ທຏຖພພໍ. ຕຖາ ເທສ ທກຂິຕວິກງຄສຸຕຕາທີສຸ (ມ. ນິ. ຝ.ຝກລ) ໂສຕາປຕຕິຜລສຈຈິກິຣິຍາຍ ປຆີປນນກາເວນ ວຸຕໂຕຕີ, ຉຕຕວິມາເນ (ວິ. ວ. ໗໗ຝ ອາທໂຍ) ຉຕຕມາຕວໂກ ເຈຕຖ ນິທສສນໍ. ອຆີຄຕມຄຄເຄ, ສຈຈິກຕນິໂຣເຂ ຈ ຍຖານຸສິຏຖໍ ປຆີປຊຊມາເນ ຈ ປຸຄຄເລ ອປາເຍສຸ ອປຕມາເນ ກຕວາ ຆາເຣຕີຕີ ສປາຖເສສໂຍຊນາ. ອຕີຕກາລິເກນ ທີ ປຸຣິມປທທວເຍນ ຜລຏຖານເມວ ຄຫຕໍ, ວຕຕມານກາລິເກນ ຈ ປຈຈິເມນ ປເທນ ສທ ກລຍາຕປຸຖຸຊຊເນນ ມຄຄຏຖານເມວ. "ອປຕມາເນ"ຕີ ປນ ປເທນ ຆາຣຕາການທສສນໍ ອປຕນກຣຕວເສເນວ ຆາເຣຕີຕີ, ຆາຣຕສຣູປທສສນໍ ວາ. ຆາຣຕໍ ນາມ ອປຕນກຣຕເມວາຕີ, ອປຕນກຣຕລຈ ອປາຍາທີນິພພຕຕກກິເລ ສວິທຂໍສນວເສນ ວຆຜໂຕ ນິຍຍານເມວ. "ອປາເຍສູ"ຕີ ທີ ທຸກຂພທຸລຏຖານຕາຍ ປຆານວເສນ ວຸຕຕໍ, ວຆຜທຸກຂເຂສຸ ປນ ສພເພສຸປີ ອປຕມາເນ ກຕວາ ຆາເຣຕີຕີ ອຕໂຖ ເວທິຕພໂພ. ຕຖາ ທີ ອກິຆມມຜຖກຖາຍໍ ວຸຕຕໍ "ໂສຕາປຕຕິມຄໂຄ ເຈຕຖ ອປາຍກວໂຕ ວຸຏຖາຕີ, ສກທາຄາມິມຄໂຄ ສຸຄຕິກາມກເວກເທສໂຕ, ອນາຄາມິມຄໂຄ ກາມກວໂຕ, ອຣທຕຕມຄໂຄ ຣູປາ ຣູປກວໂຕ, ສພພກເວທີປີ ວຸຏຖາຕີ ເອວາຕີ ວທນຕີ"ຕີ (ຆ. ສ. ອຏຖ. ຝ໔໐) ເອວລຈ ກຕວາ ອຣິຍມຄໂຄ ນິຍຍານິກຕາຍ, ນິພພານລຈ ຕສສ ຕທຕຖສິທຂິເທຕຸຕາຍາຕີ ອຸກຍເມວ ນິປປຣິຍາເຍນ ຆມໂມ ນາມາຕີ ສຣູປໂຕ ທສເສຕຸໍ "ໂສ ອຕຖໂຕ ອຣິຍມຄໂຄ ເຈວ ນິພພານລຈາ"ຕີ ວຸຕຕໍ. ນິພພານລທີ ອາຣມມຕໍ ລກິຕວາ ອຣິຍມຄຄສສ ຕທຕຖສິທຂີ, ສວາຍມຕໂຖ ຈ

ປາລຸອິຍາ ເອວ ສິທ຺ໂຘຕິ ອາຫ "ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຈຕ"ນ຺ຕິອາທິ. ຍາວຕາຕິ ຍຕ຺ຕກາ. ເຕສນ຺ຕິ ຕຕ຺ຕການໍ ຘມ຺ມານໍ. "ອຕ຺ໂຖ ອກ຺ຂາຍຕີ"ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ໂອ-ກາຣສ຺ສ ອ-ກາຣໍ, ມ-ກາຣາຄມຎ຺ຈ ກຕ຺ວາ "ອຕ຺ຖມກ຺ຂາຍຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. "ອກ຺ຂາຍຕີ"ຕິ ເຈຕ຺ຖ ອິຕິສທ຺ໂທ ອາທິອຕ຺ໂຖ, ປກາຣຕ຺ໂຖ ວາ, ເຕນ "ຍາວຕາ ກິຎ຺ຈເວ ຘມ຺ມາ ສງ຺ຂຕາ ວາ ອສງ຺ຂຕາ ວາ, ວິຣາໂຄ ເຕສໍ ອຕ຺ຖມກ຺ຂາຍຕີ"ຕິອາທິ (ອິຕິວຸ. ໙໐; ອ. ນິ. ໔.໓໔) ສຸຕ຺ຕປທໍ ສງ຺ຄຓ຺ຫາຕິ, "ວິຕ຺ຖາໂຣ"ຕິ ອິມິນາ ວາ ຕທວເສສສງ຺ຄໂຫ.

ຍສ຺ມາ ປນ ອຣິຍຜລານໍ "ຕາຍ ສທ຺ຘາຍ ອວູປສນ຺ຕາຍາ"ຕິອາທິ ວຈນໂຕ ມຄ຺ເຄນ ສມຸຈ຺ຉິນ຺ນານໍ ກິເລສານໍ ປຏິປ຺ປສ຺ສທ຺ຘິປ຺ປຫານກິຈ຺ຈຕາຍ ນິຍ຺ຍານານຸຄຸຓຕາ, ນິຍ຺ຍານປຣິໂຍສານຕາ ຈ, ປຣິຍຕ຺ຕິຍາ ປນ ນິຍ຺ຍານສມ຺ມສມຘິຄມເຫຕຸຕາຍ ນິຍ຺ຍານານຸຄຸຓຕາຕິ ອິມິນາ ປຣິຍາເຍນ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ຘມ຺ມກາໂວ ລພ຺ຠຕິ, ຕສ຺ມາ ຕທຸຠຍມ຺ປິ ສງ຺ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ "ນ ເກວລຎ຺ຈາ"ຕິອາທິມາຫ. ສວາຍມຕ຺ໂຖ ຈ ປາຄາຣຸລ຺ໂຫ ເອວາຕິ ທສ຺ເສຕິ "ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕ"ນ຺ຕິອາທິນາ. ຕຕ຺ຖ ຉຕ຺ຕມາຓວກວິມາເນຕິ ຉຕ຺ໂຕ ກິຣ ນາມ ເສຕພ຺ຍາຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓມາຓວໂກ, ໂສ ອຸກ຺ກຏ຺ຖາຍໍ ໂປກ຺ຂຣສາຕິພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ "ຄຣຸທກ຺ຂິຓໍ ທສ຺ສາມີ"ຕິ ອຸກ຺ກຏ຺ຖາກິມ຺ຸໂຂ ຄຈ຺ຉຕິ, ອຖສ຺ສ ຠຄວາ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ໂຈຣນ຺ຕຣາຍໍ, ຕາວຕີສຠວເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕມານຎ຺ຈ ທິສ຺ວາ ຄາຖາພນ຺ຘວເສນ ສຣຓຄມນວິຘິໍ ເທເສສິ, ຕສ຺ສ ຕາວຕີສຠວນຸປ຺ຄສ຺ສ ຕີສໂຍຊນິກໍ ວິມານໍ ຉຕ຺ຕມາຓວກວິມານໍ. ເທວໂລເກປິ ຫິ ຕສ຺ສ ມນຸສ຺ສກາເລ ສມຎ຺ຎາ ຍຖາ "ມຕ຺ຊູໂກ ເທວປຸຕ຺ໂຕ, (ວິ. ວ. ໘໔໘ ອາທໂຍ) ກຸເວໂຣ ເທວຣາຊາ"ຕິ, ອິຘ ປນ ຉຕ຺ຕມາຓວກວິມານໍ ວຕ຺ຖຸ ການຣຓໍ ເອຕສ຺ສາຕິ ກຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣປທໂລເປນ "ນ ຕຖາ ຕປຕິ ນເຠ ສູຣິໂຍ, ຈນ຺ໂທ ຈ ນ ຠາສຕິ ນ ຜຸສ຺ໂສ, ຍຖາ"ຕິອາທິກາ (ວິ. ວ. ໘໘໙) ເທສນາ "ຉຕ຺ຕມາຓວກວິມານ"ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕຕ຺ຣາຍໍ ຄາຖາ ປຣິຍາປນ຺ນາ, ຕສ຺ມາ ຉຕ຺ຕມາຓວກວິມານວຕ຺ຖຸເທສນາຍນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ.

ກາມຣາໂຄ ຠວຣາໂຄຕິ ເອວມາທິເຠໂທ ອນາທິກາລວິຠາວິໂຕ ສພ຺ໂພປິ ຣາໂຄ ວິຣຊ຺ຊຕິ ປຫີຍຕິ ເອເຕນາຕິ ຣາຄວິຣາໂຄ, ມຄ຺ໂຄ. ເອຊາສງ຺ຂາຕາຍ ຕຓ຺ຫາຍ, ອນ຺ໂຕນິຊ຺ຊານລກ຺ຂຓສ຺ສ ຈ ໂສກສ຺ສ ຕທຸປ຺ປຕ຺ຕິຍໍ ສພ຺ພໂສ ປຣິກ຺ຂີຓຕ຺ຕາ ນຕ຺ຖິ ເອຊາ, ໂສໂກ ຈ ເອຕສ຺ມິນ຺ຕິ ອເນຊໍ, ອໂສກຎ຺ຈ, ຜລໍ. ຕທຏ຺ຐກຖາຍໍ (ວິ. ວ. ອຏ຺ຐ. ໘໘໗) ປນ "ຕຓ຺ຫາວສິຏ຺ຐານໍ ໂສກນິມິຕ຺ຕານໍ ກິເລສານໍ ປຏິປ຺ປສ຺ສມ຺ຠນໂຕ ອໂສກ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຘມ຺ມສງ຺ຂຕນ຺ຕິ ສມ຺ປຊ຺ຊ ສມ຺ຠູຍ ປຈ຺ຈເຍຫິ ອປ຺ປຏິສງ຺ຂຕຕ຺ຕາ ອສງ຺ຂຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ສຠາວຘາຣຓໂຕ ປຣມຕ຺ຖຘມ຺ມຠູຕໍ ນິພ຺ພານໍ. ຕທຏ຺ຐກຖາຍໍ ປນ "ຘມ຺ມນ຺ຕິ ສຠາວຘມ຺ມໍ. ສຠາວໂຕ ຄເຫຕພ຺ພຘມ຺ໂມ ເຫສ, ຍທິທໍ ມຄ຺ຄຜລນິພ຺ພານານິ, ນ ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ໂມ ວິຍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕິຘມ຺ມວເສນາ"ຕິ (ວິ. ວ. ອຏ຺ຐ. ໘໘໗) ວຸຕ຺ຕໍ, ເອວໍ ສຕິ ຘມ຺ມສທ຺ໂທ ຕີສຸປິ ຐາເນສຸ ໂຍເຊຕພ຺ໂພ. ອປ຺ປຏິກູລສທ຺ເທນ ຈ ຕຕ຺ຖ ນິພ຺ພານເມວ ຄຫິຕໍ "ນຕ຺ຖິ ເອຕ຺ຖ ກິຎ຺ຈິປິ ປຏິກູລ"ນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ, ອປ຺ປຏິກູລນ຺ຕິ ຈ ອວິໂຣຘທີປນໂຕ ກິຎ຺ຈິ ອວິຣຸທ຺ຘໍ, ອິຏ຺ຐໍ ປຓີຕນ຺ຕິ ວາ ອຕ຺ໂຖ. ປຄຸຓຣູເປນ ປວຕ຺ຕິຕຕ຺ຕາ, ປກຏ຺ຐຄຸຓວິຠາວນໂຕ ວາ ປຄຸຓໍ. ຍຖາຫ "ວິຫິງສສຎ຺ຎີ ປຄຸຓໍ ນ ຠາສິ, ຘມ຺ມໍ ປຓີຕໍ ມນຸເຊສຸ ພ຺ຣຫ຺ເມ"ຕິ (ມ. ນິ. ໑.໒໘໓; ໒.໓໓໙; ມຫາວ. ໙).

ຘມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘາ ກຖິຕາຕິ ໂຍຊນາ. ເອວໍ ອິຘ ຈຕູຫິປິ ປເທຫິ ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ໂມເຍວ ຄຫິໂຕ, ຕທຏ຺ຐກຖາຍໍ ປນ "ສວນເວລາຍໍ, ອຸປປຣິກ຺ຂຓເວລາຍໍ, ປຏິປຊ຺ຊນເວລາຍນ຺ຕິ ສພ຺ພທາປິ ອິຏ຺ຐເມວາຕິ ມຘຸຣໍ, ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓສມ຺ປິສ຺ສຍາຍ ປຏິການສມ຺ປທາຍ ປວຕ຺ຕິຕຕ຺ຕາ ສຸປ຺ປວຕ຺ຕິຠາວໂຕ, ນິປຸຓຠາວໂຕ ຈ ປຄຸຓໍ, ວິຠຊິຕພ຺ພສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ຂນ຺ຘາທິວເສນ, ກຸສລາທິວເສນ, ອຸທ຺ເທສາທິວເສນ ຈ ສຸຏ຺ຐຸ ວິຠຊນໂຕ ສຸວິຠຕ຺ຕນ຺ຕິ ຕີຫິປິ ປເທຫິ ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ມເມວ ວທຕີ"ຕິ (ວິ. ວ. ອຏ຺ຐ. ໘໘໗) ວຸຕ຺ຕໍ. ອາປາຖກາເລ ວິຍ ມຊ຺ຊນກາເລປິ, ຠຓນ຺ຕສ຺ສ ວິຍ ສຸຓນ຺ຕສ຺ສາປິ ສມ຺ມຸຂີຠາວໂຕ ອຸຠໂຕປຈ຺ຈກ຺ຂຕາທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອິເຘວ "ອິມ"ນ຺ຕິ ອາສນ຺ນປຈ຺ຈກ຺ຂວຈນມາຫ. ປຸນ "ຘມ຺ມ"ນ຺ຕິ ອິທໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕສ຺ສ ຈຕຸພ຺ພິຘສ຺ສາປິ ຘມ຺ມສ຺ສ ສາຘາຣຓວຈນໍ. ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ໂມປິ ຫິ ສຣເຓສຸ ຈ ສີເລສຸ ຈ ປຕິຏ຺ຐານມຕ຺ຕາຍປິ ຍາຖາວປຏິປຕ຺ຕິຍາ ອປາຍປຕນໂຕ ຘາເຣຕິ, ອິມສ຺ສ ຈ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອິທເມວ ຉຕ຺ຕມາຓວກວິມານໍ ສາຘກນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ. ສາຘາຣຓຠາເວນ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ຘມ຺ມໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂໍ ກຕ຺ວາ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ປຸນ "ອິມ"ນ຺ຕິ ອາຫ. ຍສ຺ມາ ເຈສາ ຠ-ກາຣຕ຺ຕເຍນ ຈ ປຏິມຕ຺ຘິຕາ ໂທຘກຄາຖາ, ຕສ຺ມາ ຕຕິຍປາເທ ມຘຸຣສທ຺ເທ ມ-ກາໂຣ ອຘິໂກປິ ອຣິຍຈຣິຍາທິປເທຫິ ວິຍ ອເນກກ຺ຂຣປເທນ ຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອນຸປວຊ຺ໂຊຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ.

ທິຏ຺ຐິສີລສງ຺ຆາເຕນາຕິ "ຍາຍໍ ທິຏ຺ຐິ ອຣິຍາ ນິຍ຺ຍານິກາ ນິຍ຺ຍາຕິ ຕກ຺ກຣສ຺ສ ສມ຺ມາ ທຸກ຺ຂກ຺ຂຍາຍ, ຕຖາຣູປາຍ ທິຏ຺ຐິຍາ ທິຏ຺ຐິສາມຎ຺ຎຄໂຕ ວິຫຣຕີ"ຕິ (ທີ. ນິ. ໓.໓໒໔, ໓໔໖; ອ. ນິ. ໖.໑໑; ປຣິ. ໒໗໔) ເອວໍ ວຸຕ຺ຕາຍ ທິຏ຺ຐິຍາ ເຈວ "ຍານິ ຕານິ ສີລານິ ອຂຓ຺ຑານິ ອຈ຺ຉິທ຺ທານິ ອສພລານິ ອກມ຺ມາສານິ ຠຸຊິສ຺ສານິ ວິຎ຺ຎຸປ຺ປສຕ຺ຖານິ ອປຣາມຏ຺ຐານິ ສມາຘິສໍວຕ຺ຕ

ນິກາຍີ, ຕຖາຣູປໍຫີ ສີເລຫີ ສີລສາມຍ຺ຍຄໂຕ ວິຫຣຕີ''ຕິ (ທີ ນີ ໓໑໘, ໓໕໓; ມ ນີ ໑໔໙໘; ໓໔໕; ອ ນີ ໖໗໘; ປະຣິ ໔໗໔) ເອວໍ ວຸຕ຺ຕານໍ ສີລານຍ຺ຈ ສໍຫຕກາເວນ, ທິຍ຺ຖິສີລສາມຍ຺ເຍນາຕິ ອຕ຺ໂຖ ສໍຫໂຕຕີ ສງ຺ຄຕ຺ໂຕ, ສເມໂຕຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ ອຣິຍປ຺ຸຄ຺ຄລາ ຫິ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈີ ທູເຣ ຖິຕາປີ ອຕ຺ຕໂນ ຄຸຕສາມຄ຺ຄີຍາ ສໍຫຕາ ເອວ ''ວຸຕ຺ຕລ຺ເຫຕ''ນ຺ຕິອາທີນາ ອາຫຈ຺ຈປາເຖນ ສມຕ຺ເຖຕິ

ຍຕ຺ຖາຕິ ຍສ຺ມີ ສງ຺ເຜ ທີນ຺ນນ຺ຕິ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕໍ ອນ຺ນາທີເທຍ຺ຍທມ຺ມໍ, ຄາຖາພນ຺ທຕ຺ຕາ ເຈຕ຺ຖ ອນຸນາສິກໂລໂປ ໂຫຕກາຄາຖາ ເຫສາ ມຫປ຺ຜລມາຫູຕີ ''ມຫປ຺ຜລ''ນ຺ຕິ ພຸທ຺ທາທໂຍ ອາຫຸ ຈຕູສູຕິ ເຈຕ຺ຖ ຈ-ກາໂຣ ອນີໂກປີ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອນຸປວຊ໌ໂຊ ອຈ຺ຈນ຺ຕເມວ ກິເລສາສຸຈິໂຕ ວິສຸທ຺ທຕ຺ຕາ ສຸຈີສຸ ''ໂສຕາປນ຺ໂນ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລສຈ຺ຈິກິຣິຍາຍ ປຕິປນ຺ໂນ''ຕິອາທີນາ (ສໍ ນີ ໕໔໘໗) ວຸຕ຺ເຕສຸ ຈຕູສຸ ປຸຣິສຍຸເຄສຸ ຈຕຸສຈ຺ຈທມ຺ມສ຺ສ, ນິພ຺ພານທມ຺ມສ຺ສ ຈ ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ທສ຺ສເນນ, ອຣິຍທມ຺ມສ຺ສ ປຈ຺ຈກ຺ຂທສ຺ສາວິຕາຍ ວາ ທມ຺ມທສາ ເຕ ປ຺ຸຄ຺ຄລາ ມຄ຺ຄຍ຺ຖຜລຍ຺ເຖ ຍຸຄເລ ອກຕ຺ວາ ວິສໍ ວິສໍ ປ຺ຸຄ຺ຄລຄເຕນ ອຍ຺ຖ ຈ ໂຫນ຺ຕີ ອິມໍ ສງ຺ຄໍ ສຣຕຕ຺ຖໍ ສຣຕາຍ ປຣາຍຕາຍ ອປາຍທຸກ຺ຂວຍ຺ຍທຸກ຺ຂປຣິຕາຕາຍ ອຸເປຫີ ອຸປຄຈ຺ຉ ກຊ ເສວ, ເອວໍ ວາ ຊານາຫີ ພຸຊ຺ຊສ຺ສູຕິ ສຫ ໂຍຊນາຍ ອຕ຺ໂຖ ຍຕ຺ຖ ເຍສຸ ສຸຈີສຸ ຈຕູສຸ ປຸຣິສຍຸເຄສຸ ທີນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລມາຫຸ, ທມ຺ມທສາ ເຕ ປ຺ຸຄ຺ຄລາ ອຍ຺ຖ ຈ, ອິມໍ ສງ຺ຄໍ ສຣຕຕ຺ຖມຸເປຫີຕິ ວາ ສມ຺ພນ຺ໂທ ເອວມ຺ປີ ຫິ ປຕິນິທ຺ເທໂສ ຍຸຕ຺ໂຕ ເອວ ອຕ຺ຖໂຕ ອກິນ຺ນຕ຺ຕາຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ ຄາຖາສຸຂຕ຺ຖລ຺ເຈຕ຺ຖ ປຸຣິສປເທ ອິກາຣໍ, ປ຺ຸຄ຺ຄລາປເທ ຈ ຣສ຺ສໍ ກຕ຺ວາ ນິທ຺ເທໂສ

ເອຕ຺ຕາວຕາຕິ ''ເອສາຫ''ນ຺ຕິອາທິວຈນກ຺ກເມນ ຕິກິ ວຕ຺ຖຸນີ ''ສຣຕ''ນ຺ຕິ ຄມນານີ, ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸ ວາ ''ສຣຕ''ນ຺ຕິ ຄມນານີຕິ ສຣຕຄມນານີ ປຕິເວເທສີຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຫທຍຄຕໍ ວາຈາຍ ປເວເທສີ

ສຣຕຄມນກຖາວຕ຺ຕນາ

ສຣຕຄມນສ຺ສ ວິສຍປ຺ປເກທຜລສໍກິເລສເກທານໍ ວິຍ, ກຕ຺ຕຸ ຈ ວິກາວນາ ຕຕ຺ຖ ໂກສລ຺ລາຍ ໂຫຕິ ເຍວາຕິ ສຫ ກຕ຺ຕຸນາ ຕໍ ວິຊີ ທສ຺ເສຕຸ ''ອິທານີ ເຕສຸ ສຣຕຄມເນສຸ ໂກສລ຺ລຕ຺ຖໍ...ເປ... ເວທິຕພ຺ໂພ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ໂຍ ຈ ສຣຕໍ ຄຈ຺ຉຕິ''ຕິ ອິມິນາ ຫິ ກຕ຺ຕາຣໍ ວິກາເວຕິ ເຕນ ວິນາ ສຣຕຄມນສ຺ເສວ ອສມ຺ກວໂຕ, ''ສຣຕຄມນ''ນ຺ຕິ ອິມິນາ ຈ ສຣຕຄມນເມວ, ''ສຣຕ''ນ຺ຕິ ອາທີທີ ປນ ຍຖາກ຺ກມໍ ວິສຍາທໂຍ ກສ຺ມາ ປເນຕ຺ຖ ໂວທານໍ ນ ຄຫິຕໍ, ນນຸ ໂວທານວິກາວນາປີ ຕຕ຺ຖ ໂກສລ຺ລາຍ ໂຫຕີຕິ? ສຈ຺ຈເມຕໍ, ຕໍ ປນ ສໍກິເລສຄ຺ຄຫເຕເນວ ອຕ຺ຖໂຕ ວິກາວິຕໍ ໂຫຕີຕິ ນ ຄຫິຕໍ ຍານີ ຫິ ເນສໍ ສໍກິເລສກາຣຕານີ ອຍ຺ຍາຕາ ທີນີ, ເຕສໍ ສພ຺ເພນ ສພ຺ພໍ ອນຸປ຺ປນ຺ນານໍ ອນຸປ຺ປາທເນນ, ອຸປ຺ປນ຺ນານຍ຺ຈ ປຫາເນນ ໂວທານໍ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ຖໂຕຕິ ສຣຕສທ຺ທຕ຺ຖໂຕ, ''ສຣຕຕ຺ຖໂຕ''ຕິປີ ປາໂຖ, ອຍເມວຕ຺ໂຖ ຫິສຕ຺ຖສ຺ສ ສຣສທ຺ທສ຺ສ ວເສເນຕໍ ສິທ຺ທນ຺ຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ທາຕ຺ວຕ຺ຖວເສນ ''ຫິສຕີຕິ ສຣຕ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ປນ ຫິສນໍ ເກສໍ, ກຖໍ, ກສ຺ສ ວາຕິ ໂຈທນໍ ໂສເທຕິ ''ສຣຕຄຕານ''ນ຺ຕິອາທີນາ ເກສນ຺ຕິ ຫິ ສຣຕຄຕານໍ ກຖນ຺ຕິ ເຕເນວ ສຣຕຄມເນນ ກສ຺ສາຕິ ກຍາທີນນ຺ຕິ ຍຖາກ຺ກມໍ ໂສທນາ ຕຕ຺ຖ ສຣຕຄ ຕານນ຺ຕິ ''ສຣຕ''ນ຺ຕິ ຄຕານໍ ສຣຕຄມເນນາຕິ ''ສຣຕ''ນ຺ຕິ ຄມເນນ ກຸສລທມ຺ເມນ ກຍນ຺ຕິ ວຍ຺ຍກຍໍ ສນ຺ຕາສນ຺ຕິ ຈິຕ຺ຕຸຕ຺ຣາສໍ ເຕເນວ ເຈຕສິກທຸກ຺ຂສ຺ສ ສງ຺ຄຫິຕຕ຺ຕາ ທຸກ຺ຂນ຺ຕິ ກາຍິກທຸກ຺ຂຄ຺ຄຫຕໍ ທຸຄ຺ຄຕິປຣິກິເລສນ຺ຕິ ທຸຄ຺ຄຕິປຣິຍາປນ຺ນໍ ສພ຺ພມ຺ປີ ທຸກ຺ຂໍ ''ທຸຄ຺ຄຕິຍໍ ປຣິກິລິສ຺ສນໍ ສໍວິພາທນໍ, ສມຸປຕາປນໍ ວາ''ຕິ ກຕ຺ວາ, ຕຍິທໍ ສພ຺ພໍ ປຣໂຕ ຜລກຖາຍໍ ອາວິ ກວິສ຺ສຕີ ຫິສນຍ຺ເຈຕ຺ຖ ວິນາສນເມວ, ນ ປນ ສຕ຺ຕຫິສນມິວາຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ຫນຕິ ວິນາເສຕີ''ຕິ ອິມິນາ ເອຕນ຺ຕິ ສຣຕປທໍ ອນິວຈນນ຺ຕິ ນາມໍ, ປສີທ຺ທວຈນໍ ວາ, ຍຖາກ຺ຈ຺ຈໍ ວາ ຄຸຕໍ ອນິກິຈ຺ຈ ປວຕ຺ຕວຈນໍ ເຕນາຫ ''ຣຕນຕ຺ຕຍສ຺ເສ ວາ''ຕິ

ເອວໍ ຫິສນຕ຺ຖວເສນ ອວິເສສໂຕ ສຣຕສທ຺ທຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານີ ຕທຕ຺ຖວເສເນວ ວິເສສໂຕ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ອຖ ວາ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ ຣຕນຕ຺ຕຍສ຺ສ ປຈ຺ເຈກໍ ຫິສນກາຣຕທສ຺ສນເມວ ຫິ ປຸຣິມນຍໂຕ ອິມສ຺ສ ວິເສໂສຕິ ຕຕ຺ຖ ຫິເຕ ປວຕ຺ຕເນນາຕິ ''ສມ຺ປນ຺ນສີລາ ກິກ຺ຂເວ ວິຫຣຖາ''ຕິອາທີນາ (ມ ນີ ໑໖໙, ໖໙) ອຕ຺ເຖ ສຕ຺ຕານໍ ນິໂຍຊເນນ ອຫິຕາ ຈ ນິວຕ຺ຕເນນາຕິ ''ປາຕາຕິປາຕສ຺ສ ໂຂ ປາປໂກ ວິປາໂກ, ປາປກໍ ອກິສມ຺ປຣາຍ''ນ຺ຕິອາທີນາ ອາທີນວທສ຺ສນາທິມຸເຂນ ອນຕ຺ຖໂຕ ຈ ສຕ຺ຕານໍ ນິວຕ຺ຕເນນ ກຍໍ ຫິສຕີຕິ ຫິຕາຫິເຕສຸ ອປ຺ປວຕ຺ຕິປວຕ຺ຕິເຫຕຸກໍ ພ຺ຍສນໍ ອປ຺ປວຕ຺ຕິກຣເຕນ ວິນາເສຕິ ກວກນ຺ຕາຣາ ອຸຕ຺ຕາຣເຕນ ມຄ຺ຄສງ຺ຂາໂຕ ທມ຺ໂມ, ຜລນິພ຺ພານສງ຺ຂາໂຕ ປນ ອສ຺ສາສທາເນນ ສຕ຺ຕານໍ ກຍໍ ຫິສຕີຕິ ໂຍຊນາ ກາຣານນ຺ຕິ ທານວເສນ, ປູຊາວເສນ ຈ ອຸປ຺ນີຕານໍ ສກ຺ກາຣານໍ ອນຸປ຺ສຄ຺ໂຄປີ ຫິ ສທ຺ໂທ ເສົາປສຄ຺ໂຄ ວິຍ ອຕ຺ຖວິເສສວາຈໂກ

“ອປ຺ປກມ຺ປິ ກຕໍ ການໍ, ປຸຎ຺ຎໍ ໂຫຕິ ມຫປ຺ຜລ”ນ຺ຕິອາທີສຸ ວິຍຯ ອນຸຕ຺ຕຣທກ຺ຂິເຓຍ຺ຍພາວໂຕ ວິປຸລຜລປຏິລາພການເຓນ ສຕ຺ ຕານໍ ກາຍໍ ຫີ ສຕິຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ ອິມິນາປີ ປຣິຍາເຍນາຕິ ຣຕນຕ຺ຕຍສ຺ສ ປຈ຺ເຈກໍ ທີປກພາວການຕທສ຺ສນວເສນ ວິພຊິຕ຺ວາ ວຸຕ຺ເຕນ ອິມິນາປີ ການເຓນຯ ຍສ຺ມາ ປນິທໍ ສຣຓປ຺ທໍ ນາຖປ຺ທໍ ວິຍ ສຸທ຺ຘນາມປທຕ຺ຕາ ຎາຕ຺ວຕ຺ຖໍ ອນ຺ໂຕນີຕໍ ກຕ຺ວາ ສງ ເກຕຕ຺ຖມ຺ປິ ວທຕິ, ຕສ຺ມາ ເຫຏ຺ຐາ ສຣຓໍ ປຣາຍຓນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ

ເອວໍ ສຣຓຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ສຣຓຄມນຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ຕປ຺ປສາທາ”ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ “ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ພ ຄວາ, ສ຺ວາກ຺ຂາໂຕ ຘມ຺ໂມ, ສຸປ຺ປຏິປນ຺ໂນ ສງ຺ໂຄ”ຕິ ເອວມາທິນາ ຕສ຺ມິໍ ຣຕນຕ຺ຕເຍ ປສາໂທ ຕປ຺ປສາໂທ, ຕເທວ ຣຕນຕ຺ຕ ຍໍ ຄຣຸ ເອຕສ຺ສາຕິ ຕຄ຺ຄຣຸ, ຕສ຺ສ ພາໂວ ຕຄ຺ຄຣຸຕາ, ຕປ຺ປສາໂທ ຈ ຕຄ຺ຄຣຸຕາ ຈ ຕປ຺ປສາທຕຄ຺ຄຣຸຕາ, ຕາຫິຯ ວິຫຕກິເລໂສ ວິຘຸຕວິຈິກິຈ຺ຉາສມ຺ໂມຫາສທ຺ຘິຍາທິປາປຘມ຺ມຕ຺ຕາ, ຕເທວ ຣຕນຕ຺ຕຍໍ ປຣາຍຓໍ ປຣາຄຕິ ຕາຓໍ ເລຓໍ ເອຕສ຺ສາຕິ ຕປ຺ປຣາຍໂຓ, ຕສ຺ສ ພາໂວ ຕປ຺ປຣາຍຓຕາ, ສາເຍວ ອາກາໂຣ ຕປ຺ປຣາຍຓຕາກາໂຣ, ເຕນ ປວຕ຺ໂຕ ຕປ຺ປຣາຍຓຕາ ກາຣປ຺ປວຕ຺ໂຕຯ ເອຕ຺ຖ ຈ ປສາທຄ຺ຄຫເຓນ ໂລກິຍໍ ສຣຓຄມນມາຫຯ ຕຎ຺ຫິ ສທ຺ຘາປຘານໍ, ນ ຎາຓປຘານໍ, ຄຣຸ ຕາຄຫເຓນ ປນ ໂລກຸຕ຺ຕຣໍຯ ອຣິຍາ ຫິ ຣຕນຕ຺ຕຍໍ ຄຸຓາພິຎ຺ຎຕາຍ ປາສາຓຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ວິຍ ຄຣຸໍ ກຕ຺ວາ ປສ຺ສນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຕປ຺ປສາເທນ ຕທງ຺ຄປ຺ປຫານວເສນ ວິຫຕກິເລໂສ, ຕຄ຺ຄຣຸຕາຍ ຈ ອຄາຣວກຣຓເຫຕູນໍ ສມຸຈ຺ເຉທວເສນາຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ ຕປ຺ປຣາຍຓຕາ ປເນຕ຺ຖ ຕຄ຺ຄຕິກຕາຕິ ຕາຍ ຈຕຸພ຺ພິຘມ຺ປິ ວກ຺ຂມານໍ ສຣຓຄມນໍ ຄຫິຕນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ອວິເສເສນ ວາ ປ ສາທຄຣຸຕາ ໂຊຕິຕາຕິ ປສາທຄ຺ຄຫເຓນ ອນເວຈ຺ຈປ຺ປສາທສ຺ສ ໂລກິຍສ຺ສ, ອເວຈ຺ຈປ຺ປສາທສ຺ສ ຈ ໂລກຸຕ຺ຕຣສ຺ສ ຄຫຓໍ, ຕຖາ ຄຣຸຕາຄຫເຓນ ໂລກິຍສ຺ສ ຄຣຸກຣຓສ຺ສ, ໂລກຸຕ຺ຕຣສ຺ສ ຈາຕິ ອຸພເຍນປິ ປເທນ ອຸພຍມ຺ປິ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣສຣຓຄມນໍ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ຈິຕ຺ຕເມເຕນາຕິ ອຸປ຺ປາໂທ, ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຘມ຺ມສມູໂຫ, ຈິຕ຺ຕຎ຺ຈ ຕໍ ອຸປ຺ປາໂທ ຈາຕິ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາໂທຯ ສ ມາຫາຣທ຺ວຍ຺ເຫປີ ຫິ ກຕ຺ຖຈິ ປຸລ຺ລິງ຺ຄມິຈ຺ຉນ຺ຕິ ສທ຺ທວິທູ, ຕທາກາຣປ຺ປວຕ຺ຕໍ ສທ຺ຘາປຎ຺ຎາທິສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຘມ຺ມສຫິຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ສຣຓຄມນໍ ນາມ “ສຣຓນ຺ຕິ ຄຈ຺ຉຕິ ເອເຕນາຕິ ກຕ຺ວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ “ຕໍສມງ຺ຄີ”ຕິອາທິ ກຕ຺ຕຸວິພາວນາຯ ເຕນ ຍຖາວຸຕ຺ຕຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາເທນ ສມງ຺ຄີຕິ ຕໍສມງ຺ຄີຯ ເຕນາຫ “ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາເຣນຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາເທນາ”ຕິ ຯ ອຸເປຕີຕິ ພຊຕິ ເສວຕິ ປຍິຣຸ ປາສຕິ, ຊານາຕິ ວາ, ພຸຊ຺ຌຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ໂລກຸຕ຺ຕຣໍ ສຣຓຄມນໍ ເກສນ຺ຕິ ອາຫ “ທິຏ຺ຐສຈ຺ຈານ”ນ຺ຕິ, ອຏ຺ຐນ຺ນໍ ອຣິຍປຸຄ຺ຄລານນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ກທາ ຕໍ ອິຊ຺ຌຕີຕິ ອາຫ “ມຄ຺ຄກ຺ຂເຓ”ຕິ, “ອິຊ຺ຌຕີ”ຕິ ປເທນ ເຈຕສ຺ສ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ມຄ຺ຄກ຺ຂເຓ ອິຊ຺ຌມາເນເນວ ຫິ ຈຕຸສຈ຺ຈາທິຄເມນ ຜລຏ຺ຐານມ຺ປິ ສຣຓຄຕາ ສິຊ຺ຌຕິ ໂລກຸຕ຺ຕຣສຣຓຄມນສ຺ສ ເພທາພາວໂຕ, ເຕສຎ຺ຈ ເອກສນ຺ຕານຕ຺ຕາຯ ກຖໍ ຕໍ ອິຊ຺ຌຕີ ຕິ ອາຫ “ສຣຓຄມນຸປ຺ກ຺ກິເລສສມຸຈ຺ເຉເທນາ”ຕິອາທິ, ອຸປ຺ກ຺ກິເລສສມຸຈ຺ເຉທໂຕ, ອາຣມ຺ມຓໂຕ, ກິຈ຺ຈໂຕ ຈ ສກເລປິ ຣຕນຕ຺ຕເຍ ອິຊ຺ຌຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ສຣຓຄມນຸປ຺ກ຺ກິເລສສມຸຈ຺ເຉເທນາຕິ ເຈຕ຺ຖ ປຫານາພິສມຍໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ອາຣມ຺ມຓ ໂຕຕິ ສຈ຺ຉິກິຣິຍາພິສມຍໍຯ ນິພ຺ພານາຣມ຺ມຓໍ ຫຸຕ຺ວາ ອາຣມ຺ມຓໂຕ ອິຊ຺ຌຕີຕິ ຫິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ, ຕ຺ວາ-ສທ຺ໂທ ຈ ເຫຕ຺ວຕ຺ຖວາຈ ໂກ ຍຖາ “ສ຺ໂກ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ”ຕິ (ຘຯ ປຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໔ຯ໔໙)ຯ ອປິຈ “ອາຣມ຺ມຓໂຕ”ຕິ ວຸຕ຺ຕເມວຕ຺ຖໍ ສຣູປໂຕ ນິຍເມຕິ “ນິພ຺ພານາຣມ຺ມຓໍ ຫຸຕ຺ວາ”ຕິ ອິມິນາຯ “ກິຈ຺ຈໂຕ”ຕິ ຕທວເສສໍ ພາວນາພິສມຍໍ ປຣິຎ຺ຎາພິສມຍຎ຺ຈ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ “ອາຣມ຺ມຓໂຕ ນິພ຺ພານາຣມ຺ມຓໍ ຫຸຕ຺ວາ”ຕິ ເອເຕນ ວາ ມຄ຺ຄກ຺ຂຓານຸຣູປໍ ເອກາຣມ຺ມຓຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ “ກິຈ຺ຈໂຕ”ຕິ ອິມິ ນາ ປຫານໂຕ ອວເສສໍ ກິຈ຺ຈຕ຺ຕຍໍ ທສ຺ສິຕນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ “ມຄ຺ຄກ຺ຂເຓ, ນິພ຺ພານາຣມ຺ມຓໍ ຫຸຕ຺ວາ”ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຕ຺ຖ ໂຕ ມຄ຺ຄຎາຓສງ຺ຂາໂຕ ຈຕຸສຈ຺ຈາທິຄໂມ ເອວ ໂລກຸຕ຺ຕຣສຣຓຄມນນ຺ຕິ ວິຎ຺ຎາຍຕິຯ ຕຕ຺ຖ ຫິ ຈຕຸສຈ຺ຈາທິຄເມນ ສຣຓຄມນຸປ຺ກ຺ກິເລສສ຺ສ ປຫານາພິສມຍວເສນ ສມຸຈ຺ຉິນ຺ທນໍ ພວຕິ, ນິພ຺ພານຘມ຺ໂມ ປນ ສຈ຺ຉິກິຣິຍາພິສມຍວເສນ, ມຄ຺ຄຘມ຺ໂມ ຈ ພາວນາພິສມຍວເສນ ປຏິວິຊ຺ຌິຍມາໂນເຍວ ສຣຓຄມນຕ຺ຖໍ ສາເຘຕິ, ພຸທ຺ຘຄຸຓາ ປນ ສາວກໂຄຈຣພູຕາ ປຣິຎ຺ຎາພິສມຍວເສນ ປຏິວິຊ຺ຌິຍມານາ ສຣຓຄມນຕ຺ຖໍ ສາເຘນ຺ຕິ, ຕຖາ ອຣິຍສງ຺ຆຄຸຓາຯ ເຕນາຫ “ສກເລປິ ຣຕນຕ຺ຕເຍ ອິຊ຺ຌຕີ”ຕິຯ

ຜລປຣິຍຕ຺ຕິນ຺ມປ຺ເປຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ມຄ຺ຄານຸຄຸຓປ຺ປວຕ຺ຕິຍາ ຄຫຓໍ, ອປ຺ປຣິຎ຺ເຎຍ຺ຍພູຕານຎ຺ຈ ພຸທ຺ຘສງ຺ຆຄຸຓານໍ ຕຄ຺ຄຸຓ ສາມຎ຺ຎຕາຍາຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ເອວຎ຺ຫິ ສກລພາວວິສິຏ຺ຐວຈນໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂຫຕີຕິຯ ອິຊ຺ຌນ຺ຕຎ຺ຈ ສເຫວ ອິຊ຺ຌຕິ, ນ ໂລກິຍໍ ວິຍ ປຏິປາຏິຍາ ອສມ຺ໂມຫປຏິເວເຘນ ປຏິວິທ຺ຘຕ຺ຕາຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ ປທີປສ຺ສ ວິຍ ຫິ ເອກກ຺ຂເຓເຍວ ມຄ຺ຄສ຺ສ ຈຕຸກິຈ຺ຈສາຘນນ຺ ຕີຯ ເຍ ປນ ວທນ຺ຕິ “ສຣຓຄມນໍ ນິພ຺ພານາຣມ຺ມຓໍ ຫຸຕ຺ວາ ນ ປວຕ຺ຕຕິ, ມຄ຺ຄສ຺ສ ອຘິຄຕຕ຺ຕາ ປນ ອຘິຄຕເມວ ຕໍ ໂຫຕິ ເອກຈ຺ຈານໍ ເຕວິຊ຺ຊາທີນໍ ໂລກິຍວິຊ຺ຊາທໂຍ ວິຍາ”ຕິ, ເຕສໍ ປນ ວຈເນ ໂລກິຍເມວ ສຣຓຄມນໍ ສິຍາ, ນ ໂລກຸຕ຺ຕຣໍ, ຕຎ຺ຈ

ອຍຸຕ຺ຕເມວ ທຸວິຘສ຺ສາປິ ຕສ຺ສ ອິຈ຺ຉິຕພ຺ພຕ຺ຕາຯ ຕທງ຺ຄປ຺ປຫາເນນ ສຣຓຄມນຸປກ຺ກິເລສວິກ຺ຂມ຺ຠນໍຯ ອາຣມ຺ມຓໂຕ ພຸທ຺ຘາທິຄຸຓາຣມ຺ມຓໍ ຫຸຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖາປິ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຕ຺ໂຖ, ສຣຓຄມນຸປກ຺ກິເລສວິກ຺ຂມ຺ຠນໂຕ, ອາຣມ຺ມຓໂຕ ຈ ສກເລປິ ຣຕນຕ຺ຕເຍ ອິຊ຺ຌຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ

ຕນ຺ຕິ ໂລກິຍສຣຓຄມນໍຯ "ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ຠຄວາ"ຕິອາທິນາ ສທ຺ຘາປຏິລາໂຠຯ ສທ຺ຘາມູລິກາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕສທ຺ຘາປຸພ຺ພງ຺ຄມາຯ ສຫຊາຕວເສນ ປຸພ຺ພງ຺ຄມຕາເຍວ ຫິ ຕມ຺ມູລິກຕາ ສທ຺ຘາວິຣຫິຕສ຺ສ ພຸທ຺ຘາທີສຸ ສມ຺ມາທສ຺ສນສ຺ສ ອສມ຺ຠວໂຕຯ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ນາມ ພຸທ຺ຘສຸພຸທ຺ຘຕໍ, ຘມ຺ມສຸຘມ຺ມຕໍ ສງ຺ຆສຸປ຺ປຏິປນ຺ນຕຍ຺ຈ ໂລກິຍາວໂພຘວເສນ ສມ຺ມາ ຎາເຍນ ທສ຺ສນໂຕຯ "ສທ຺ຘາປຏິລາໂຠ"ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິວິຣຫິຕາປິ ສທ຺ຘາ ໂລກິຍສຣຓຄມນນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ, "ສທ຺ຘາມູລິກາ ຈ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐີ"ຕິ ປນ ເອເຕນ ສທ຺ຘູປນິສ຺ສຍາ ຍຖາວຸຕ຺ຕາ ປຎ຺ຎາຕິຯ ໂລກິຍມ຺ປິ ຫິ ສຣຓຄມນໍ ທຸວິຘໍ ຎາຓສມ຺ປຍຸຕ຺ຕໍ, ຎາຓວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕຍ຺ຈຯ ຕຕ຺ຖ ປຐເມນ ປເທນ ມາຕາທີຫິ ອຸສ຺ສາຫິຕທາຣກາທີນໍ ວິຍ ຎາຓວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕໍ ສຣຓຄມນໍ ຄຫິຕໍ, ທຸຕິເຍນ ປນ ຎາຓສມ຺ປຍຸຕ຺ຕໍຯ ຕທຸຠຍເມວ ປຸຎ຺ຎກິຣິຍວຕ຺ຖຸ ວິເສສຠາເວນ ທສ຺ເສຕຸໍ "ທສສຸ ປຸຎ຺ຎກິຣິຍວຕ຺ຖູສຸ ທິຏ຺ຐິຊຸກມ຺ມນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ"ຕິ ອາຫຯ ທິຏ຺ຐິ ເອວ ອຕ຺ຕໂນ ປຈ຺ຈເຍຫິ ອຸຊຸໍ ກຣີຍຕີຕິ ຫິ ອຕ຺ເຖນ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິຍາ ທິຏ຺ຐິຊຸກມ຺ມຠາໂວ, ທິຏ຺ຐິ ອຸຊຸໍ ກຣີຍຕິ ເອເຕນາຕິ ອຕ຺ເຖນ ປນ ສທ຺ຘາຍປິຯ ສທ຺ຘາສມ຺ມາທິຏ຺ຐິຄ຺ຄຫເຓນ ເຈຕ຺ຖ ຕປ຺ປຘານສ຺ສາປິ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທສ຺ສ ຄຫຓໍ, ທິຏ຺ຐິຊຸກມ຺ມປເທນ ຈ ຍຖາວຸຕ຺ເຕນ ກຣຓສາຘເນນ, ເອວຎ຺ຈ ກຕ຺ວາ "ຕປ຺ປຣາຍຓຕາກາຣປ຺ປວຕ຺ໂຕ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາໂທ"ຕິ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ຕວຈນໍ ສມຕ຺ຖິຕໍ ໂຫຕິ, ສທ຺ຘາສມ຺ມາທິຏ຺ຐີນໍ ປນ ວິສຸໍ ຄຫຓໍ ຕໍສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທສ຺ສ ຕປ຺ປຘານຕາຍາຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ

ຕຍິທນ຺ຕິ ໂລກິຍໍ ສຣຓຄມນເມວ ປຈ຺ຈາມສຕິ ໂລກຸຕ຺ຕຣສ຺ສ ຕຖາ ເຠທາຠາວໂຕຯ ຕສ຺ສ ຫິ ມຄ຺ຄກ຺ຂເຓເຍວ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອິຊ຺ຌນໂຕ ຕຖາວິຘສ຺ສ ສມາທານສ຺ສ ອວິຊ຺ຊມານຕ຺ຕາ ເອສ ເຠໂທ ນ ສມ຺ຠວຕີຕິຯ ອຕ຺ຕາ ສນ຺ນິຍ຺ຍາຕີຍຕິ ອປ຺ປີຍຕິ ປຣິຈ຺ຈຊີຍຕິ ເອເຕນາຕິ ອຕ຺ຕສນ຺ນິຍ຺ຍາຕນໍ, ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ສຣຓຄມນສງ຺ຂາຕໍ ທິຏ຺ຐິຊຸກມ຺ມໍຯ ຕໍ ຣຕນຕ຺ຕຍໍ ປຣາຍຓໍ ປຏິສຣຓເມຕສ຺ສາຕິ ຕປ຺ປຣາຍໂຓ, ປຸຄ຺ຄໂລ, ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາໂທ ວາ, ຕສ຺ສ ຠາໂວ ຕປ຺ປຣາຍຓຕາ, ຕເທວ ທິຏ຺ຐິຊຸກມ຺ມໍຯ "ສຣຓ"ນ຺ຕິ ອທິປ຺ປາເຍນ ສິສ຺ສຠາວໍ ອນ຺ເຕວາສິກຠາວສງ຺ຂາຕໍ ວຕ຺ຕປຏິວຕ຺ຕາທິກຣຓໍ ອຸປຄຈ຺ຉຕິ ເອເຕນາຕິ ສິສ຺ສຠາວູປຄມນໍຯ ສຣຓຄມນາທິປ຺ປາເຍເນວ ປຓິປຕຕິ ເອເຕນາຕິ ປຓິປາໂຕ, ປຓິປຕນຍ຺ເຈຕ຺ຖ ອຠິວາທນປຈ຺ຈຸຏ຺ຐານອຎ຺ຊລິກມ຺ມສາມີຈິກມ຺ມເມວ, ສພ຺ພຕ຺ຖ ຈ ອຕ຺ຖໂຕ ຍຖາວຸຕ຺ຕທິຏ຺ຐິຊຸກມ຺ມເມວ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ສໍສາຣທຸກ຺ຂນິຕ຺ຖຣຓຕ຺ຖໍ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕຠາວສ຺ສ ປຣິຈ຺ຈຊນໍ ອຕ຺ຕປຣິຈ຺ຈຊນໍຯ ຕປ຺ປຣາຍຓຕາທີສຸປິ ເອເສວ ນໂຍຯ ທີໂຕປເທສກຖາປຣິຍາເຍນ ຘມ຺ມສ຺ສາປິ ອາຈຣິຍຠາໂວ ສມຸທາຈຣິຍຕິ "ຜໂລ ອມ຺ໂພ ອຜໂລ ຈ, ເຕ ສຕ຺ຖາໂຣ ອຸໂຠ ມມາ"ຕິອາທີສຸ ວິຍາຕິ ອາຫ "ຘມ຺ມສ຺ສ ອນ຺ເຕວາສິໂກ"ຕິຯ "ອຠິວາທນາ"ຕິອາທິ ປຓິປາຕສ຺ສ ອຕ຺ຖທສ຺ສນໍຯ ພຸທ຺ຘາທີນໍເຍວາຕິ ອວຘາຣຓສ຺ສ ອຕ຺ຕສນ຺ນິຍ຺ຍາຕນາທີສຸປິ ສີຫຄຕິກວເສນ ອຘິກາໂຣ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ເອວຎ຺ຫິ ຕທຎ຺ຎນິວຕ຺ຕນໍ ກຕໍ ໂຫຕີຕິຯ "ອິເມສຎ຺ຫີ"ຕິອາທິ ຈຕຸຘາ ປວຕ຺ຕນສ຺ສ ສມຕ຺ຖນໍ, ກາຣຓທສ຺ສນໍ ວາຯ

ເອວໍ ອຕ຺ຕສນ຺ນິຍ຺ຍາຕນາທີນິ ເອເກນ ປກາເຣນ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ອປເຣຫິປິ ປກາເຣຫິ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອປິຈາ"ຕິອາທິ ອາຣທ຺ຘໍ, ເອເຕນ ອຕ຺ຕສນ຺ນິຍ຺ຍາຕນຕປ຺ປຣາຍຓຕາທີນໍ ຈຕຸນ຺ນໍ ປຣິຍາຍນ຺ຕເຣຫິປິ ອຕ຺ຕສນ຺ນິຍ຺ຍາຕນຕປ຺ປຣາຍຓຕາທິ ກຕເມວ ໂຫຕິ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອຠິນ຺ນຕ຺ຕາ ຍຖາ ຕໍ "ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂານອຠູຕາໂຣຈນານີ"ຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ຊີວິຕປຣິຍນ຺ຕິກນ຺ຕິ ຠາວນປຸໍສກວຈນໍ, ຍາວຊີວໍ ຄຈ຺ຉາມີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ມຫາກສ຺ສໂປ ກິຣ ສຍເມວ ປພ຺ພຊິຕເວສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມຫາຕິຕ຺ຖພ຺ຣາຫ຺ມຓຄາມໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕິຄາວຸຕມຄ຺ຄໍ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ຄຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣາ ຈ ຣາຊຄຫໍ, ອນ຺ຕຣາ ຈ ນາລນ຺ທໍ ພຫຸປຸຕ຺ຕກນິໂຄ຺ຣຘຣຸກ຺ຂມູເລ ເອກກເມວ ນິສິນ຺ນໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາ "ອຍໍ ຠຄວາ ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ"ຕິ ອຊານນ຺ໂຕເຍວ "ສຕ຺ຖາຣຎ຺ຈ ວຕາຫໍ ປສ຺ເສຍ຺ຍໍ, ຠຄວນ຺ຕເມວ ປສ຺ເສຍ຺ຍ"ນ຺ຕິອາທິນາ (ສໍຯ ນິຯ ໒ຯ໑໕໔) ສຣຓຄມນມກາສິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ມຫາກສ຺ສປສ຺ສ ສຣຓຄມນໍ ວິຍາ"ຕິຯ ວິຕ຺ຖາໂຣ ກສ຺ສປສໍຍຸຕ຺ຕຏ຺ຐກຖາຍໍ (ສໍຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໒ຯ໒ຯ໑໕໔) ຄເຫຕພ຺ໂພຯ ຕຕ຺ຖ ສຕ຺ຖາຣຎ຺ຈວຕາຫໍ ປສ຺ເສຍ຺ຍໍ, ຠຄວນ຺ຕເມວ ປສ຺ເສຍ຺ຍນ຺ຕິ ສເຈ ອຫໍ ສຕ຺ຖາຣໍ ປສ຺ເສຍ຺ຍໍ, ອິມໍ ຠຄວນ຺ຕໍເຍວ ປສ຺ເສຍ຺ຍໍຯ ນ ຫິ ເມ ອິໂຕ ອຎ຺ເຎນ ສຕ຺ຖາຣາ ຠວິຕຸໍ ສກ຺ກາຯ ສຸຄຕຎ຺ຈ ວຕາຫໍ ປສ຺ເສຍ຺ຍໍ, ຠຄວນ຺ຕເມວ ປສ຺ເສຍ຺ຍນ຺ຕິ ສເຈ ອຫໍ ສມ຺ມາປຏິປຕ຺ຕິຍາ ສຸຏ຺ຐຸ ຄຕຕ຺ຕາ ສຸຄຕໍ ນາມ ປສ຺ເສຍ຺ຍໍ, ອິມໍ ຠຄວນ຺ຕໍເຍວ ປສ຺ເສຍ຺ຍໍຯ ນ ຫິ ເມ ອິໂຕ ອຎ຺ເຎນ ສຸຄເຕນ ຠວິຕຸໍ ສກ຺ກາຯ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘຎ຺ຈ ວຕາຫໍ ປສ຺ເສຍ຺ຍໍ, ຠຄວນ຺ຕເມວ ປສ຺ເສຍ຺ຍນ຺ຕິ ສເຈ ອຫໍ ສມ຺ມາ ສາມຎ຺ຈ ສຈ຺ຈານິ

ພຸທ຺ຘຕ຺ຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘໍ ນາມ ປ຺ເສຍ຺ຍໍ, ອິມໍ ກຄວນ຺ຕໍເຍວ ປ຺ເສຍ຺ຍໍ, ນ ຫິ ເມ ອິໂຕ ອຠ຺ເຠນ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘນ ກວິຕຸໍ ສກ຺ກາຕີ ອຍເມຕ຺ຖ ອຜ຺ຖກາຖາຯ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຈ-ສທ຺ໂທ, ວຕ-ສທ຺ໂທ ຈ ປທປູຣຓມຕ຺ຕໍ, ເຈ-ສທ຺ເທນ ວາ ກວິຕພ຺ພໍ "ສເຈ"ຕິ ອຜ຺ຖກາຖາຍໍ (ສໍຯ ນິຯ ອຜ຺ຖຯ ໔ຯ໔ຯ໑໘໔) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ວຕ-ສທ຺ໂທ ຈ ປ຺ສິຕຸການຕາຍ ເອກໍສຕ຺ຖໍ ທີເປຕິຕິປີ ຍຸຊ຺ຊ ຕິຯ

'ໂສ ອຫ'ນ຺ຕິອາທີ ສຸຕ຺ຕນິປາເຕ ອາລຸວກສຸຕ຺ເຕຯ ຕຕ຺ຖ ກິຠ຺ຈາປິ ມຄ຺ເຄເນວ ຕສ຺ສ ສຣຓຄມນມາຄຕໍ, ໂສ ຕາປນ຺ນກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ, ປນ ປ຺ສາທານຸຣູປທສ຺ສນຕ຺ຖຠ຺ຈ ເອວໍ ວາຈໍ ກິນ຺ທຕິຕິ ຕທຜ຺ຖກາຖາຍໍ (ສຸຯ ນິຯ ອຜ຺ຖຯ ໑ຯ໑໙໑) ວຸຕ຺ຕໍຯ ຄາມາ ຄາມນ຺ຕິ ອຠ຺ຠສ຺ມາ ເທວຄາມາ ອຠ຺ຠໍ ເທວຄາມໍ, ເທວຕານໍ ວາ ຊຸທ຺ທກໍ, ມໜນ຺ຕຠ຺ຈ ຄາມນ຺ຕິປີ ອຕ຺ໂຖຯ ປຸຣາ ປຸຣນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ເອເສວ ນໂຍຯ ຘມ຺ມສ຺ສ ຈ ສຸຘມ຺ມຕນ຺ຕິ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສຸພຸທ຺ຘຕໍ, ຘມ຺ມສ຺ສ ສຸຘມ຺ມຕໍ, ສງ຺ຆສ຺ສ ສຸປ຺ປຝິປນ຺ນຕຠ຺ຈ ອກິຕ຺ຖວິຕ຺ວາຕິ ສຫ ສມ຺ຈຸຈເຍນ, ປາຖເສເສນ ຈ ອຕ຺ໂຖ, ສມ຺ພຸທ຺ຘໍ ນມສ຺ສມາໂນ ຘມ຺ມໂພສໂກ ຫຸຕ຺ວາ ວິຈຣິສ຺ສາມິຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ

ອາລຸວກາທີນນ຺ຕິ ອາທິ-ສທ຺ເທນ ສາຕາຄິຣເໜມວຕາທີນມ຺ປີ ສງ຺ຄໂຫຯ ນນຸ ຈ ເອເຕ ອາລຸວກາທໂຍ ອຘິຄຕມຄ຺ຄຕ຺ຕາ ມຄ຺ເຄເນວ ອາຄຕສຣຓຄມນາ, ກສ຺ມາ ເຕສໍ ຕປ຺ປຣາຍຓຕາສຣຓຄມນໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ? ມຄ຺ເຄນາຄຕສຣຓຄມເນທີປີ ເຕຫີ ຕປ຺ປຣາຍຓຕາກາຣສ຺ສ ປເວທິຕຕ຺ຕາຯ 'ໂສ ອຫໍ ວິຈຣິສ຺ສາມິ…ເປ… ສຸຘມ຺ມຕໍ, (ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໘໔໖; ສຸຯ ນິຯ ໑໙໔) ເຕ ມຍໍ ວິຈຣິສ຺ສາມ, ຄາມາ ຄາມໍ ນຄາ ນຄໍ…ເປ… ສຸຘມ຺ມຕ'ນ຺ຕິ (ສຸຯ ນິຯ ໑໗໘) ຈ ຫິ ເອເຕຫີ ຕປ຺ປຣາຍຓຕາກາໂຣ ປເວທິໂຕຯ ຕສ຺ມາ ສຣຓຄມນວິເສສມນເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ປເວທນາກາຣມຕ຺ຕໍ ອຸປທິສນ຺ເຕນ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຜ຺ຖພ຺ພໍຯ ອຖາຕິ "ກຖໍ ໂຂ ພ຺ຣາໜ຺ມໂຓ ໂຫຕິ"ຕິອາທີນາ ປຸຜ຺ຖສ຺ສ ອຜ຺ຖວິຘປຠ຺ຫສ຺ສ "ປຸພ຺ເພນິວາສໍ ໂຍ ເວທີ"ຕິອາທີນາ ພ຺ຍາກຣຓປຣິໂຍສານກາເລຯ ອິທຠ຺ຫິ ມຊ຺ຊິມປຓ຺ຓາສເກ ພ຺ຣໜ຺ມາຍຸສຸຕ຺ເຕ (ມຯ ນິຯ ໔ຯ໖໙໔) ປຣິຈຸມ຺ພຕິຕິ ປຣິຝຸສຕິ ຯ ປຣິສມ຺ພາຫຕິຕິ ປຣິມຊ຺ຊຕິຯ ເອວມ຺ປີ ປຕິປາໂຕ ທຜ຺ຖພ຺ໂພຕິ ເອວມ຺ປີ ປຣມນິປ຺ຈຈກາເຣນ ປຕິປາໂຕ ທຜ຺ຖພ຺ໂພຯ

ໂສ ປເນສາຕິ ປຕິປາໂຕຯ ຓາຕິ…ເປ… ວເສນາຕິ ເອຕ຺ຖ ຓາຕິວເສນ, ກຍວເສນ, ອາຈຣິຍວເສນ, ທກ຺ຂິເຓຍ຺ຍວເສນາຕິ ປຈ຺ເຈກໍ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ ທ຺ວນ຺ທປຣໂຕ ສຸຍ຺ຍມານຕ຺ຕາຯ ຕຕ຺ຖ ຓາຕິວເສນາຕິ ຓາຕິກາວວເສນຯ ກາວປ຺ປຘານນິທ຺ເທໂສ ຫິ ອຍໍ, ກາວໂລປນິທ຺ເທໂສ ວາ ຕພ຺ກາວສ຺ເສວ ອຘິປ຺ເປຕຕ຺ຕາຯ ເອວໍ ເສເສສຸປີ ປຕິປາຕປເທນ ເຈເຕສໍ ສມ຺ພນ຺ໂຘ ຕພ຺ພເສນ ປຕິປາຕສ຺ສ ຈຕຸພ຺ພິຘຕ຺ຕາຯ ເຕນາຫ "ທກ຺ຂິເຓຍ຺ຍປຕິປາເຕນາ"ຕິ, ທກ຺ຂິເຓຍ຺ຍຕາເຫຕຸເກນ ປຕິປາເຕເນວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອິຕເຣຫີຕິ ຓາຕິກາວາທິເຫຕຸເກຫິ ປຕິປາເຕຫິຯ "ເສຜ຺ຖວເສເນວາ"ຕິອາທິ ຕສ຺ເສວຕ຺ຖສ຺ສ ສມຕ຺ຖນໍ ຯ ອິທານີ "ນ ອິຕເຣຫີ"ຕິອາທີນາ ວຸຕ຺ຕເມວ ອຕ຺ຖຕ຺ຕຍໍ ຍຖາກ຺ກມໍ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ທສ຺ເສຕຸໍ "ຕສ຺ມາ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ "ສາກິໂຍ ວາ"ຕິ ປິຕຸປກ຺ຂໂຕ ຓາຕິກຸລທສ຺ສນໍ, 'ໂກລິໂຍ ວາ'ຕິ ປນ ມາຕຸປກ຺ຂໂຕຯ ວນ຺ທຕິຕິ ປຕິປາຕສ຺ສ ອຸປລກ຺ຂຓວຈນໍຯ ຣາຊປູຊິໂຕຕິ ຣາຊູຫິ, ຣາຊູນໍ ວາ ປູຊິໂຕ ຍຖາ "ຄາມປູຊິໂຕ"ຕິຯ ປູຊາວຈນປໂຍເຄ ຫິ ກຕ຺ຕຣິ ສາມິວຈນມິຈ຺ຉນ຺ຕິ ສທ຺ທວິທູຯ ກຄວໂຕຕິ ໂພຘິສຕ຺ຕກູຕສ຺ສ, ພຸທ຺ຘກູຕສ຺ສ ວາ ກຄວໂຕຯ ອຸຄ຺ຄຫິຕນ຺ຕິ ສິກ຺ຂິຕສິປ຺ປໍຯ

"ຈຕຸຘາ"ຕິອາທິ ສິງຄາໂລວາທສຸຕ຺ເຕ (ທີຯ ນິຯ ໓ຯ໒໖໕) ໝຣມາວສນ຺ຕິ ໝເຣ ວສນ຺ໂຕ, ກມ຺ມປ຺ປວຈນິຍໂຍຄໂຕ ເຈຕ຺ຖ ກຸມ຺ມຕ຺ເຖ ອຸປໂຍຄວຈນໍຯ ກມ຺ມໍ ປໂຍຊເຍຕິ ກສິວາຕິຊ຺ຊາທິກມ຺ມໍ ປໂຍເຊຍ຺ຍຯ ກຸລານຠ຺ຫິ ນ ສພ຺ພກາລໍ ເອກສທິສໍ ວຕ຺ຕຕິ, ກທາຈິ ຣາຊາທິວເສນ ອາປທາປີ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ "ອາປທາສຸ ອຸປ຺ປນ຺ນາສຸ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ ເອວໍ ມນສິ ກຕ຺ວາ ນິຘາເປຍ຺ຍາ ຕິ ອາຫ "ອາປທາສຸ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິຯ ອິເມສຸ ປນ ຈຕູສຸ ໂກຜ຺ຖາເສສຸ "ເອເກນ ໂກເຄ ກຸຠ຺ເຊຍ຺ຍາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໂກຜ຺ຖາສໂຕເຍວ ຄເຫຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູນມ຺ປີ ກປຓທ຺ຘິກາທີນມ຺ປີ ທານໍ ທາຕພ຺ພໍ, ເປສກາຣນ຺ຫາປິຕກາທີນມ຺ປີ ເວຕນໍ ທາຕພ຺ພນ຺ຕິ ອຍໍ ໂກຄປຣິຄ຺ຄຫຓານຸສາສນີ, ເອວຣູປໍ ອນຸສາສນີ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອິທຠ຺ຫິ ທິຜ຺ຖຘມ຺ມິກໍເຍວ ສນ຺ຘາຍ ວທຕິ, ສມ຺ປຣາຍິກໍ, ປນ ນິຍ຺ຍານິກໍ ວາ ອນຸສາສນີ ປຈ຺ຈາສີສນ຺ໂຕປີ ທກ຺ຂິເຓຍ຺ຍປຕິປາຕເມວ ກໂຣຕິ ນາມາຕິ ທຜ຺ຖພ຺ພໍຯ 'ໂຍ ປນາ'ຕິອາທິ "ເສຜ຺ຖວເສເນວ…ເປ… ຄຕ຺ຫາຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ວິຕ຺ຖາຣວຈນໍຯ

"ເອວ"ນ຺ຕິອາທິ ປນ "ເສຜ຺ຖວເສນ ຈ ກິຊ຺ຊຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ພ຺ຍຕິເຣກທສ຺ສນໍຯ ອຕ຺ຖວສາ ລິງຄວິກຕ຺ຕິວິປຣິຓາໂມຕິ ກຕ຺ວາ ຄຫິຕສຣຓາຍ ອຸປາສິກາຍ ວາຕິປີ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ ເອວມິທີເສສຸຯ ປພ຺ພຊິຕມ຺ປີຕິ ປີ-ສທ຺ໂທ ສມ຺ກາວນຕ຺ໂຖຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ປເຄວ ອປພ຺ພຊິຕ"ນ຺ຕິຯ ສຣຓຄມນໍ ນ ກິຊ຺ຊຕີ ເສຜ຺ຖວເສນ ອວນ຺ທິຕຕ຺ຕາຯ ຕຖາຕິ ອນຸກຫ຺ຒນຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ "ສຣຓຄມນໍ ນ

ກິຈ຺ຉຕີ''ຕິ. ຘມ຺ມປູຊິຕຕ຺ຕາຕິ ຘມ຺ເມ, ຘມ຺ມວາສີນໍ ວາ ປູຊິຕຕ຺ຕາ. ຕຍິທໍ ກາຍວເສນ ວນ຺ທິຕພ຺ພຠາວສ຺ເສວ ສມຕ຺ຖນໍ, ນ ຕຸ ອເຠທສ຺ສ ກາຣຓທສ຺ສນໍ, ຕສ຺ສ ປນ ກາຣຓໍ ເສຏ຺ຐວເສນ ອວນ຺ທິຕຕ຺ຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ວຸຕ຺ຕຎ຺ຫິ ''ເສຏ຺ຐວເສນ ຈ ກິຈ຺ຉຕີ''ຕິ. ເສຏ຺ຐວເສນາຕິ ໂລເກ ອຄ຺ຄທກ຺ຂິເຓຍ຺ຍຕາຍ ເສຏ຺ຐຠາວເສນາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເຕນາຫ ''ອຍໍ ໂລເກ ອຄ຺ຄທກ຺ຂິເຓຍ຺ໂຍຕິ ວນ຺ທຕີ''ຕິ. ຕິຕ຺ຖິຍມ຺ປິ ວນ຺ທໂຕ ນ ກິຈ຺ຉຕິ, ປເຄວ ອິຕເຣ. ສຣຓຄມນປ຺ປເຠໂທຕິ ສຣຓຄມນວິຠາໂຄ, ຕພ຺ພິຠາຄສມ຺ພນ຺ຘໂຕ ເຈຕ຺ຖ ສກ຺ກາ ອເຠໂທປິ ສຸເຂນ ທສ຺ເສຕຸນ຺ຕິ ອເຠທທສ຺ສນໍ ກຕໍ.

ອຣິຍມຄ຺ໂຄ ເອວ ໂລກຸຕ຺ຕຣສຣຓຄມນນ຺ຕິ ຈຕ຺ຕາຣິ ສາມຎ຺ຎຜລານິ ວິປາກຜລຠາເວນ ວຸຕ຺ຕານິ. ສພ຺ພທຸກ຺ຂກ຺ຂໂຍຕິ ສກລສ຺ສ ວຏ຺ຏທຸກ຺ຂສ຺ສ ອນຸປ຺ປາທນິໂຣໂຘ ນິພ຺ພານໍ. ເອຕ຺ຖ ຈ ກມ຺ມສທິສໍ ວິປາກຜລໍ, ຕພ຺ພິປຣີຕໍ ອານິສໍສຜລນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ. ຍຖາ ຫິ ສາລິພີຊາທີນໍ ຜລານິ ຕໍສທິສານິ ວິປກ຺ການິ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ, ວິປາກນິຣຸຕ຺ຕິຎ຺ຈ ລຠນ຺ຕິ, ນ ມູລງ຺ກຸຣປຕ຺ຕກ຺ຂນ຺ຘນາຬາທີນິ, ເອວໍ ກຸສລາກຸສລານໍ ຜລານິ ອຣູປຘມ຺ມຠາເວນ, ສາຣມ຺ມຓຠາເວນ ຈ ສທິສານິ ວິປກ຺ການິ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ, ວິປາກນິຣຸຕ຺ຕິຎ຺ຈ ລຠນ຺ຕິ, ນ ຕທຎ຺ຎານິ ກມ຺ມນິພ຺ພຕ຺ຕານິປິ ກມ຺ມອສທິສານິ, ຕານິ ປນ ອານິສໍສານິ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ, ອານິສໍສນິຣຸຕ຺ຕິມຕ຺ຕຎ຺ຈ ລຠນ຺ຕີຕິ. ''ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕ''ນ຺ຕິອາທິນາ ຘມ຺ມປເທ ອຄ຺ຄິທຕ຺ຕພ຺ຣາຫ຺ມຓວຕ຺ຖຸປາຬິມາຫຣິຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕິ.

ໂຍ ຈາຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ-ສທ຺ໂທ ພ຺ຍຕິເຣເກ, ໂຍ ປນາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕຕ຺ຣາຍມຘິປ຺ປາໂຍ – ພ຺ຍຕິເຣກຕ຺ຖທີປເນ ຍທິ ''ພຫຸໍ ເວ ສຣຓໍ ຍນ຺ຕິ, ປພ຺ພຕານິ ວນານິ ຈາ''ຕິອາທິນາ (ຂ. ປ. ໑໘໘) ວຸຕ຺ຕໍ ເຂມໍ ສຣຓໍ ນ ໂຫຕິ, ນ ອຸຕ຺ຕມໍ ສຣຓໍ, ເອຕຎ຺ຈ ສຣຓມາຄມ຺ມ ສພ຺ພທຸກ຺ຂາ ນ ປມຸຈ຺ຈຕິ, ເອວໍ ສຕິ ກິໍ ນາມ ວຕ຺ຖຸ ເຂມໍ ສຣຓໍ ໂຫຕິ, ອຸຕ຺ຕມໍ ສຣຓໍ, ກິໍ ນາມ ວຕ຺ຖຸໍ ສຣຓມາຄມ຺ມ ສພ຺ພທຸກ຺ຂາ ປມຸຈ຺ຈຕີຕິ ເຈ?

ໂຍ ຈ ພຸທ຺ຘຎ຺ຈ ຘມ຺ມຎ຺ຈ, ສງ຺ຆຎ຺ຈ ສຣຓໍ ຄໂຕ…ເປ…

ເອຕໍ ໂຂ ສຣຓໍ ເຂມໍ, ເອຕໍ ສຣຓມຸຕ຺ຕມໍ;

ເອຕໍ ສຣຓມາຄມ຺ມ, ສພ຺ພທຸກ຺ຂາ ປມຸຈ຺ຈຕີຕິ. (ຂ. ປ. ໑໙໐-໙໒);

ເອວມາທີສຸ. ໂລກິຍສ຺ສ ສຣຓຄມນສ຺ສ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍາວນ຺ທນາທິນາ ກຸປ຺ປນໂຕ, ຈລນໂຕ ຈ ອກຸປ຺ປໍ ອຈລໍ ໂລກຸຕ຺ຕຣເມວ ສຣຓຄມນໍ ປກາເສຕຸໍ ''ຈຕ຺ຕາຣິ ອຣິຍສຈ຺ຈານິ, ສມ຺ມປ຺ປຎ຺ຎາຍ ປສ຺ສຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ວາຈາສິລິຏ຺ຐຕ຺ຖຎ຺ເຈຕ຺ຖ ສມ຺ມາສທ຺ທສ຺ສ ຣສ຺ສຕ຺ຕໍ. ''ທຸກ຺ຂ''ນ຺ຕິອາທິ ''ຈຕ຺ຕາຣິ ອຣິຍສຈ຺ຈານີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ສຣູປທສ຺ສນໍ. ທຸກ຺ຂສ຺ສ ຈ ອຕິກ຺ກມນ຺ຕິ ທຸກ຺ຂນິໂຣຘໍ. ທຸກ຺ຂູປສມຄາມິນນ຺ຕິ ທຸກ຺ຂນິໂຣຘຄາມີໍ. ''ເອຕ''ນ຺ຕິ ''ຈຕ຺ຕາຣິ…ເປ… ປສ຺ສຕີ''ຕິ (ຂ. ປ. ໑໙໐) ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂລກຸຕ຺ຕຣສຣຓຄມນສງ຺ຂາຕໍ ອຣິຍສຈ຺ຈທສ຺ສນໍ. ໂຂ-ສທ຺ໂທ ອວຘາຣຓຕ຺ໂຖ ປທຕ຺ຕເຍປິ ໂຍເຊຕພ຺ໂພ.

ນິຈ຺ຈໂຕ ອນຸປຄມນາທິວເສນາຕິ ''ນິຈ຺ຈ''ນ຺ຕິ ອຄ຺ຄຫຓາທິວເສນ, ອິມິນາ ນິທ຺ທິສິຕພ຺ເພຫິ ໂຕ-ສທ຺ທມິຈ຺ຉນ຺ຕິ ສທ຺ທວິທູ. ''ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕ''ນ຺ຕິອາທິນາ ຎາຓວິຠງ຺ຄາທີສຸ (ມ. ນິ. ໓.໑໒໖; ອ. ນິ. ໑.໒໖໘) ອາຄຕໍ ປາຬິໍ ສາຘກຠາເວນ ອາຫຣຕິ. ອຏ຺ຐານນ຺ຕິ ເຫຕຸປຏິກ຺ເຂໂປ. ອນວກາໂສຕິ ປຈ຺ຈຍເຫຕຸປຏິກ຺ເຂໂປ. ອຸຠເຍນາປິ ກາຣຓເມວ ປຏິກ຺ຂິປຕິ. ຍນ຺ຕິ ເຍນ ກາຣເຓນ. ທິຏ຺ຐິສມ຺ປນ຺ໂນຕິ ມຄ຺ຄທິຏ຺ຐິຍາ ສມ຺ປນ຺ໂນ ໂສຕາປນ຺ໂນ. ກຎ຺ຈິ ສງ຺ຂາຣນ຺ຕິ ຈຕຸຠູມເກສຸ ສງ຺ຂຕສງ຺ຂາເຣສຸ ເອກມ຺ປິ ສງ຺ຂາຣໍ. ນິຈ຺ຈໂຕ ອຸປຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຕິ ''ນິຈ຺ໂຈ''ຕິ ຄເຓຫ຺ຍ. ສຸຂໂຕ ອຸປຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຕິ ''ເອກນ຺ຕສຸຂີ ອຕ຺ຕາ ໂຫຕິ ອໂຣໂຄ ປຣໍ ມຣຓາ''ຕິ (ທີ. ນິ. ໑.໗໖) ເອວໍ ອຕ຺ຕທິຏ຺ຐິວເສນ ''ສຸໂຂ''ຕິ ຄເຓຫ຺ຍ, ທິຏ຺ຐິວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕຈິຕ຺ເຕນ ປນ ອຣິຍສາວໂກ ປຣິຬາຫວູປສມຕ຺ຖໍ ມຕ຺ຕຫຕ຺ຖິປຣິຕ຺ຕາສິໂຕ ໂຈກ຺ຂພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ວິຍ ອຸກ຺ກາຣຠູມິໍ ກຎ຺ຈິ ສງ຺ຂາຣໍ ສຸຂໂຕ ອຸປຄຈ຺ຉຕິ. ອຕ຺ຕວາເຣ ກສິຓາທິປຓ຺ຓຕ຺ຕິສງ຺ຄຫຓຕ຺ຖໍ ''ສງ຺ຂາຣ''ນ຺ຕິ ອວຕ຺ວາ ''ຘມ຺ມ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຍຖາຫ ປຣິວາເຣ –

''ອນິຈ຺ຈາ ສພ຺ເພ ສງ຺ຂາຣາ, ທຸກ຺ຂານຕ຺ຕາ ຈ ສງ຺ຂຕາ;

ນິພ຺ພານຎ຺ເຈວ ປຎ຺ຎຕ຺ຕິ, ອນຕ຺ຕາ ອິຕິ ນິຈ຺ຉຍາ''ຕິ. (ປຣິ. ໒໕໗);

ອິເມສຸ ປນ ຕີສຸປິ ວາເຣສຸ ອຣິຍສາວກສ຺ສ ຈຕຸກູມກເສເນວ ປຣິຈ຺ເຊໂທ ເວທິຕພ຺ໂພ, ເຕກູມກເສເນວ ວາ. ຍໍ ຍຍ຺ຫິ ປຸຖຊ຺ຊໂນ ''ນິຈ຺ຈໍ ສຸຂໍ ອຕ຺ຕາ''ຕິ ຄາຫໍ ຄຕ຺ຫາຕິ, ຕໍ ຕໍ ອຣິຍສາວໂກ ''ອນິຈ຺ຈໍ ທຸກ຺ຂໍ ອນຕ຺ຕາ''ຕິ ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ຄາຫໍ ວິນິເວເຖຕິ.

''ມາຕຣ''ນ຺ຕິອາທີສຸ ຊນິກາ ມາຕາ, ຊນໂກ ປິຕາ, ມນຸສ຺ສກູໂຕ ຊິຕາສໂວ ອຣຫາຕິ ອຘິປ຺ເປໂຕ. ກີ ປນ ອຣິຍສາວໂກ ເຕຫິ ອຍ຺ຍມ຺ປິ ປາຕໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຍ຺ຍາຕິ? ເອຕມ຺ປິ ອຍ຺ຖານເມວ. ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣຊ຺ຊສກຊີວິຕເຫຕຸປິ ຫິ ໂສ ຕໍ ຊີວິຕາ ນ ໂວໂຣ ເປຍ຺ຍ, ຕຖາປິ ປຸຖຊ຺ຊນກາວສ຺ສ ມຫາສາວຊ຺ຊຕາທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອຣິຍກາວສ຺ສ ຈ ພລວຕາປກາສນຕ຺ຖໍ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. ປທຸຍ຺ຖຈິຕ຺ໂຕຕິ ວຘກຈິຕ຺ເຕນ ປທູສນຈິຕ຺ໂຕ, ປທູສິຕຈິຕ຺ໂຕ ວາ. ໂລຫິຕໍ ອຸປ຺ປາເທຍ຺ຍາຕິ ຊີວມານກສຣີເຣ ຂຸທ຺ທກມກ຺ຂິກາຍ ປິວນມຕ຺ຕມ຺ປິ ໂລຫິຕໍ ອຸປ຺ປາເທຍ຺ຍ. ສງ຺ຆໍ ກິນ຺ເທຍ຺ຍາຕິ ສມານສໍວາສກໍ ສມານສີມາຍໍ ຖິຕໍ ສງ຺ຆໍ ປຍ຺ຈຫິ ກາຣເຕຫິ ກິນ຺ເທຍ຺ຍ, ວຸຕ຺ຕຍ຺ເຫຕໍ ''ປຍ຺ຈຫຸປາລິ ອາກາເຣຫິ ສງ຺ໂຆ ກິຊ຺ຊຕິ ກມ຺ເມນ, ອຸທ຺ເທເສນ, ໂວຫຣນ຺ໂຕ, ອນຸສ຺ສາວເນນ, ສລາກຄ຺ຄາເຫນາ''ຕິ (ປຣິ. ໔໕໗) ອຍ຺ຍໍ ສຕ຺ຖາຣນ຺ຕິ ອິໂຕ ອຍ຺ຍໍ ຕິຕ຺ຖກຣໍ ''ອຍໍ ເມ ສຕ຺ຖາ''ຕິ ເອວໍ ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍ, ເນຕໍ ຖານໍ ວິຊ຺ຊຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກາວສມ຺ປທາຕິ ສຸຄຕິກເວນ ສມ຺ປທາ, ອິທໍ ວິປາກຜລໍ. ໂກຄສມ຺ປທາຕິ ມນຸສ຺ສໂກຄເທວໂກເຄຫິ ສມ຺ປທາ, ອິທໍ ປນ ອານິສໍສຜລໍ. ''ວຸຕ຺ຕຍ຺ເຫຕ''ນ຺ຕິອາທີນາ ເທວຕາສໍຍຸຕ຺ຕາທີປາລຸອີ (ສໍ. ນິ. ໑.ໜິກ) ສາຘກກາເວນ ທສ຺ເສຕິ.

ຄຕາເສຕີ ເອຕ຺ຖ ເສ-ອິຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ. ນ ເຕ ຄມິສ຺ສນ຺ຕີ ອປາຍກູມິນ຺ຕິ ເຕ ພຸທ຺ຘໍ ສຣຕໍ ຄຕາ ຕນ຺ນິມິຕ຺ຕໍ ອປາຍໍ ນ ຄມິສ຺ສນ຺ຕີ. ມານຸສນ຺ຕິ ຈ ຄາຖາພນ຺ຘວເສນ ວິສຍ຺ໂຍຄນິທ຺ເທໂສ, ມນຸສ຺ເສສຸ ຊາຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເທວກາຍນ຺ຕິ ເທວສງ຺ຆໍ, ເທວປຸຣໍ ວາ ''ເທວານໍ ກາໂຍ ສມູໂຫ ເອຕ຺ຖາ''ຕິ ກຕ຺ວາ.

''ອປ຺ຣມ຺ປີ''ຕິອາທີນາ ສລຸອາຍຕນວຄ຺ເຄ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານສໍຍຸຕ຺ເຕ (ສໍ. ນິ. ໔.ໜ໔໑) ອາຄຕໍ ອຍ຺ຍມ຺ປີ ຜລມາຫ, ອປ຺ຣມ຺ປີ ຜລໍ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຍ຺ເຍ ເທເວຕິ ອສຣຕຽຄເຕ ເທເວ. ທສຫິ ຖາເນຫີຕິ ທສຫິ ກາຣເຕຫິ. ''ທິພ຺ເພນາ''ຕິອາທິ ຕສ຺ສຣູປທສ຺ສນໍ. ອຘິຄຕ຺ຫນ຺ຕີຕິ ອກິກວນ຺ຕິ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຕິຍ຺ຖນ຺ຕີ. ''ເອສ ນໂຍ''ຕີ ອິມິນາ ''ສາຘຸ ໂຂ ເທວານມິນ຺ທ ຘມ຺ມສຣຕຄມນໍ ໂຫຕີ''ຕິ (ສໍ. ນິ. ໔.ໜ໔໑) ສຸຕ຺ຕປທໍ ອຕິທິສຕິ. ເວລາມສຸຕ຺ຕໍ ນາມ ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣນິກາເຍ ນວນິປາເຕ ຊາຕິໂຄຕ຺ຕຣູປໂກຄສທ຺ຘາປຍ຺ຍາທີຫິ ມຣິຍາທເວລາຕິກ຺ກນ຺ເຕຫິ ອຸລຸອາເຣຫິ ຄຸເຕຫິ ສມນ຺ນາຄຕຕ຺ຕາ ເວລາມ ນາມກສ຺ສ ໂພຘິສຕ຺ຕກູຕສ຺ສ ຈຕຸຣາສີຕິສຫສ຺ສຣາຊູນໍ ອາຈຣິຍພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ທານກຖາປຜິສຍ຺ຍຸຕ຺ຕໍ ສຸຕ຺ຕໍ (ອ. ນິ. ໙.໒໐) ຕຕ຺ຖ ຫິ ກຣິສສ຺ສ ຈຕ຺ຕຖກາຄປ຺ປມາຕານໍ ຈຕຸຣາສີຕິສຫສ຺ສສງຂຍານໍ ສຸວຕ຺ຕປາຕີຣູປິຍປາຕິກໍສປາຕີນໍ ຍຖາກ຺ກມໍ ຣູປິຍສຸວຕ຺ຕ ຫິຣຍ຺ຍປູຣານໍ, ສພ຺ພາລງ຺ການປຜິມຕ຺ທິຕານໍ, ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ຫຕ຺ຖິສຫສ຺ສານໍ ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ອສ຺ສສຫສ຺ສານໍ, ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ຣຖສຫສ຺ສານໍ, ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ຘເນຸສຫສ຺ສານໍ, ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ກຍ຺ຍາສຫສ຺ສານໍ, ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ປລ຺ລງ຺ກສຫສ຺ສານໍ, ຈຕຸຣາສີຕິຍາ ວຕ຺ຖໂກຜິສຫສ຺ສານໍ, ອປ຺ຣິມາຕສ຺ສ ຈ ຂຊ຺ຊໂກຊ຺ຊາທິເກທສ຺ສ ອາຫາຣສ຺ສ ປຣິຈ຺ຈຊນວເສນ ສຕ຺ຕມາສາຘິການິ ສຕ຺ຕສໍວຈ຺ຉຣານິ ນິຣນ຺ຕຣໍ ປວຕ຺ຕເວລາມມຫາທານໂຕ ເອກສ຺ສ ໂສຕາປນ຺ນສ຺ສ ທິນ຺ນ ທານໍ ມຫປ຺ຜລຕຣໍ, ຕໂຕ ສຕໍໂສຕາປນ຺ນານໍ ທິນ຺ນທານໂຕ ເອກສ຺ສ ສກທາຄາມິໂນ, ຕໂຕ ເອກສ຺ສ ອນາຄາມິໂນ, ຕໂຕ ເອກສ຺ສ ອຣຫໂຕ, ຕໂຕ ເອກສ຺ສ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ, ຕໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ, ຕໂຕ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ສງ຺ຆສ຺ສ ທິນ຺ນທານໍ ມຫປ຺ຜລຕຣໍ, ຕໂຕ ຈາຕຸທ຺ທິສໍ ສງ຺ຆໍ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ວິຫາຣກຣຕໍ, ຕໂຕ ສຣຕຄມນໍ ມຫປ຺ຜລຕຣນ຺ຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ປກາສິໂຕ. ວຸຕ຺ຕຍ຺ເຫຕໍ –

''ຍໍ ຄຫປຕິ ເວລາໂມ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ທານໍ ອທາສິ ມຫາທານໍ, ໂຍ ເຈກໍ ທິຍ຺ຖິສມ຺ປນ຺ນໍ ໂກເຊຍ຺ຍ, ອິທໍ ຕໂຕ ມຫປ຺ຜລຕຣໍ, ໂຍ ຈ ສຕໍ ທິຍ຺ຖິສມ຺ປນ຺ນານໍ ໂກເຊຍ຺ຍ, ໂຍ ເຈກໍ ສກທາຄາມິ ໂກເຊຍ຺ຍ, ອິທໍ ຕໂຕ ມຫປ຺ຜລຕຣ''ນ຺ຕິອາທິ (ອ. ນິ. ໙.໒໐).

ອິມິນາ ຈ ອຸກ຺ກຍ຺ຖປຣິຈ຺ເຊທໂຕ ໂລກຸຕ຺ຕຣສ຺ເສວ ສຣຕຄມນສ຺ສ ຜລໍ ທສ຺ສິຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຕຖາ ຫິ ເວລາມ ສຸຕ຺ຕຍ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສຣຕໍ ຄຈ຺ເຊຍ຺ຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ມຄ຺ເຄນາຄຕໍ ອນິວຕ຺ຕນສຣຕໍ ອຘິປ຺ເປຕໍ, ອປ຺ເຣ ປນາຫຸ 'ອຕ຺ຕານໍ ນິຍ຺ຍາເຕຕ຺ວາ ທິນ຺ນຕ຺ຕາ ສຣຕຄມນໍ ຕໂຕ ມຫປ຺ຜລຕຣ'ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ (ອ. ນິ. ອຍ຺ຖ. ໜ.໙.໒໐) ກູຍທນ຺ຕສຸຕ຺ຕຍ຺ຖກຖາຍໍ ປນ ວກ຺ຂຕິ ''ຍສ຺ມາ ຈ ສຣຕຄມນໍ ນາມ ຕິຕ຺ຕໍ ຣຕນານໍ ຊີວິຕປຣິຈ຺ຈາຄມຍໍ ປຸຍ຺ຍກມ຺ມໍ ສຄ຺ຄສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ເທຕິ, ຕສ຺ມາ

ມຫປ຺ຜລຕຣຸຈ ມຫານິສໍສຕຣຸຈາຕິ ເວທິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ (ທີຯ ນິຯ ອຎ຺ຐຯ ໑ຯ໓໕໐, ໓໕໑) ອິມິນາ ປນ ນເຍນ ໂລກິຍສ຺ສາປີ ສຣຓຄມນສ຺ສ ຜລໍ ອິຊ ທສ຺ສິຕເມວາຕິ ຄເທຕພ຺ພໍຯ ອາຈຣິຍຊມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນປີ (ທີຯ ນີຯ ຏີຯ ໑ຯ໔໕໐) ທີ ອຍເມວຕ຺ໂຖ ອິຈ຺ຉິໂຕຕິ ວິຌ຺ຌາຍຕິ ອິຊ ເຈວ ອຌ຺ຌາສ຺ ຈ ມຊ຺ຌິມາຄມຏີກາທີສ຺ ອວິເສສໂຕເຍວ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣ ນາປີ ອຍມຕ຺ໂຖ ອກິມໂຕ ສີຍາ ສາຣຕ຺ຖທີປ຺ນີຍໍ, (ສາຣຕ຺ຖຯ ຏີຯ ເວຣຌ຺ຊກອຕ຺ໍຖວຕ຺ຓນາຯໜ) ອງຄຸຕ຺ຕຣຏີກາຍຌ຺ຈ ຓຫຸກາຍສາຊາຣຓວຈນໂຕຯ ອປເຣ ປນ ວທນ຺ຕິ ''ກູຍທນ຺ຕສຸຕ຺ຕຎ຺ຐກຖາຍມ຺ປີ (ທີຯ ນີຯ ຏີຯ ໑ຯ໔໕໙) ໂລກຸຕ຺ຕຣສ຺ເສວ ສຣຓຄມນສ຺ສ ຜລໍ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ, ຓທຍຸຕ຺ຕເມວ ຕຖາ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ''ຍສ຺ມາ...ເປ... ເທຕີ''ຕິ ທີ ຓຫຸກາຍສາຊາຣຓ ກາຣຓາວເສນ ຓຫຸກາຍສ຺ສາປີ ຜລໍ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕີຯ ເວລາມສຸຕ຺ຕາທີນນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອາທີສທ຺ເທນ (ອຯ ນີຯ ໕ຯ໓໘; ອິຕິວຸຯ ໙໐) ອຄ຺ຄປ຺ປສາທສຸຕ຺ຕຉຕ຺ຕມາຓາວກວິມານາທີນໍ (ວິຯ ວຯ ໘໘໖ ອາທໂຍ) ສງຄໂຫ ທຎ຺ຐພ຺ໂພຯ

ອຌ຺ຌາຓໍ ນາມ ວຕ຺ຖຸຕ຺ຕຍສ຺ສ ຄຸຓານມຊານນໍ ຕຕ຺ຖ ສມ຺ໂມໂຫຯ ສໍສໂຍ ນາມ ''ພຸທ຺ໂຊ ນຸ ໂຂ, ນ ນຸ ໂຂ''ຕິອາທິນາ (ທີຯ ນີຯ ອຎ຺ຐຯ ໔ຯ໑໖) ວິຈິກິຈ຺ຉາຯ ມິຈ຺ຉາຌາຓໍ ນາມ ວຕ຺ຖຸຕ຺ຕຍສ຺ສ ຄຸຓານໍ ອຄຸຓກາວປຣິກປ຺ປເນນ ວິປຣີຕຄ຺ຄາໂຫຯ ອາທີສທ຺ເທນ ອນາທຣາຄາຣວາທີນໍ ສງຄໂຫຯ ສໍກິລິສ຺ສຕີຕິ ສໍກິລິຎ຺ຐໍ ມລີນໍ ກວຕີຯ ນ ມຫາຊຸຕິກນ຺ຕິອາທີປີ ສໍກິເລສປຣິຍາໂຍ ເອວຯ ຕຕ຺ຖ ນ ມຫາຊຸຕິກນ຺ຕີ ນ ມທຸຊຊລໍ, ອປຣິສຸທ຺ຊໍ ອປຣິໂຍທາຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ນ ມຫາວິປ຺ຜາຣນ຺ຕິ ນ ມຫານຸກາວໍ, ອປ຺ຕິຕໍ ອນຸລຸອາຣນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສາວຊ຺ໂຊຕິ ຕຕ຺ຫາທິຎ຺ຐາທິວເສນ ສໂທໂສຯ ຕເທວ ຜລວເສນ ວິກາເວຕຸໍ ''ອນິຎ຺ຐຜໂລ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ສາວຊ຺ຊຕ຺ຕາ ອກນ຺ຕິຜໂລ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ໂລກິຍສຣຓຄມນໍ ສິກ຺ຂາສມາທານໍ ວິຍ ອຄຫິຕກາລປຣິຈ຺ເຉທໍ ຊີວິຕປຣິຍນ຺ຕ ເມວ ໂຫຕີ, ຕສ຺ມາ ຕສ຺ສ ຂນ຺ຊເກເທນ ເກໂທ, ໂສ ຈ ຕຕ຺ຫາທິຎ຺ຐາທິວິຣຫິຕຕ຺ຕາ ອໂທໂສຕີ ອາຫ ''ອນວຊ຺ໂຊ ກາລກິຣິຍາຍ ໂຫຕີ''ຕີຯ ໂສຕີ ອນວຊ຺ໂຊ ສຣຓຄມນເກໂທຯ ສຕິປີ ອນວຊ຺ຊຕ຺ເຕ ອິຎ຺ຐຜໂລປີ ນ ໂຫຕີ, ປເຄວ ອນິຎ຺ຐຜໂລ ອວິປາກຕ຺ຕາຯ ນ ທິ ຕໍ ອກຸສລໍ ໂຫຕີ, ອຖ ໂຂ ເກທນມຕ຺ຕນ຺ຕີ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ ກວນ຺ຕເຣປີຕີ ອຌ຺ຌສ຺ມິມ຺ປີ ກເວຯ

ຊຣສທ຺ທສ຺ສ ທ຺ວິກມ຺ມິກຕ຺ຕາ ''ອຸປາສກ''ນ຺ຕິ ອິທມ຺ປີ ກມ຺ມເມວ, ຕຌ຺ຈ ໂຂ ອາກາຣຎ຺ຐາເນຕິ ອຕ຺ຖມຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ອຸປາສໂກ ອຍນ຺ຕິ ເອວໍຊາເຣຕູ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຊາເຣຕູຕິ ຈ ອຸປຊາເຣຕູຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຸປຊາຣຓຌ຺ເຈຕ຺ຖ ຊານນເມວາຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ຊານາຕູ''ຕິ ອິມິນາຯ ອຸປາສກວິຘິໂກສລ຺ລຕ຺ຖນ຺ຕິ ອຸປາສກກາວວິຘານໂກສລ຺ລຕ຺ຖໍຯ ໂກ ອຸປາສໂກຕິ ສຣູປປຸຈ຺ຉາ, ກີ ລກ຺ຂໂຓ ອຸປາສໂກ ນາມາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີຯ ກສ຺ມາຕິ ເຫຕຸປຸຈ຺ຉາ, ເກນ ປວຕ຺ຕິນິມິຕ຺ເຕນ ອຸປາສກສທ຺ໂທ ຕສ຺ມີ ປຸຄ຺ຄເລ ນິຣຸລ຺ໂຫຕີຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ ເຕນາຫ ''ກສ຺ມາ ອຸປາສໂກຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ''ຕີຯ ສທ຺ທສ຺ສ ທິ ອກິເຊຍ຺ເຍ ປວຕ຺ຕິນິມິຕ຺ຕເມວ ຕທຕ຺ຖສ຺ສ ຕພ຺ກາວກາຣຓໍຯ ກິມສ຺ສ ສີລນ຺ຕິ ວຕສມາທານປຸຈ຺ຉາ, ກີທິສໍ ອສ຺ສ ອຸປາສກສ຺ສ ສີລໍ, ກິຕ຺ຕເກນ ວຕສມາທາເນນາຍໍ ສີລສມ຺ປນ຺ໂນ ນາມ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ໂກ ອາຊີໂວຕິ ກມ຺ມສມາທານປຸຈ຺ຉາ, ໂກ ອສ຺ສ ສມ຺ມາອາຊີໂວ, ເກນ ກມ຺ມສມາທາເນນ ອສ຺ສ ອາຊີໂວ ສມ຺ກວຕີຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ, ໂສ ປນ ມິຈ຺ຉາຊີວສ຺ສ ປຣິວຊ຺ຊເນນ ໂຫຕີຕິ ມິຈ຺ຉາຊີໂວປີ ວິກຊິຍຕີຯ ກາ ວິປຕ຺ຕີຕິ ຓຫຸກເຍສໍ ວິປ຺ປຏິປຕ຺ຕິປຸຈ຺ຉາ, ກາ ອສ຺ສ ອຸປາສກສ຺ສ ສີລສ຺ສ, ອາຊີວສ຺ສ ຈ ວິປຕ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສາມຌ຺ຌນິທ຺ທິເຎ ທີ ສຕິ ອນນ຺ຕຣສ຺ເສວ ວິຘິ ວາ ປຏິເສໂຊ ວາຕິ ອນນ຺ຕຣສ຺ສ ຄຫຓໍຯ ກາ ສມ຺ປຕ຺ຕີຕິ ຓຫຸກເຍສເມວ ສມ຺ມາປຏິປຕ຺ຕິປຸຈ຺ຉາ, ກາ ອສ຺ສ ອຸປາສກສ຺ສ ສີລສ຺ສ, ອາຊີວສ຺ສ ຈ ສມ຺ປຕ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຕ຺ໂຖຯ ສຣູປວຈນຕ຺ຖາທີສງຂາເຕນ ປກາເຣນ ກິຣຕີຕິ ປກິຕ຺ຕໍ, ຕເທວ ປກິຕ຺ຕກໍ, ອເນກາກາເຣນ ປວຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖວິນິຈ຺ຉຍນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ໂຍ ໂກຈີຕິ ຂຕ຺ຕິຍພ຺ຣາຫ຺ມຓາທີສຸ ໂຍ ໂກຈິ, ອິມິນາ ປເທນ ອກາຣຓເມຕ຺ຖ ຊາຕິອາທິວິເສໂສຕິ ທສ຺ເສຕິ, ''ສຣຓຄໂຕ''ຕິ ອິມິນາ ປນ ສຣຓຄມນເມເວຕ຺ຖ ປມາຓນ຺ຕີຯ ''ຄຫຎ຺ໂຐ''ຕິ ຈ ອິມິນາ ອາຄາຣິເກສ຺ເວວ ອຸປາສກສທ຺ໂທ ນິຣຸລ຺ໂຫ, ນ ປພ຺ພຊຸປຄເຕສູຕີຯ ຕມຕ຺ຖໍ ມຫາວຄ຺ຄສໍຍຸຕ຺ເຕ ມຫານາມສຸຕ຺ເຕນ (ສໍຯ ນີຯ ໕ຯ໑໐໓໓) ສາຊນ຺ໂຕ ''ວຸຕ຺ຕຌ຺ເຫຕ''ນ຺ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ຍໂຕຕິ ພຸທ຺ຊາທີສຣຓຄມນໂຕຯ ມຫານາມາຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຈູລຸອປີຕຸໂນ ສຸກ຺ໂກທນສ຺ສ ປຸຕ຺ຕໍ ມຫານາມໍ ນາມ ສກ຺ຍຣາຊານໍ ກຄວາ ອາລປຕີຯ ເອຕ຺ຕາວຕາຕິ ເອຕ຺ຕເກນ ພຸທ຺ຊາທີສຣຓຄມເນນ ອຸປາສໂກ ນາມ ໂຫຕີ, ນ ຊາຕິອາທີທີ ກາຣເຓຫີຕີ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ ກາມຌ຺ຈ ຕປຸສ຺ສກລ຺ລິການໍ ວິຍ ທ຺ເວວາຈິເກົາປາສກກາໂວປີ ອຕ຺ຖິ, ໂສ ປນ ຕທາ ວຕ຺ຖຸຕ຺ຕຍາກາວໂຕ ກທາຈິເຍວ ໂຫຕີຕິ ສພ຺ພທາ ປວຕ຺ຕໍ ເຕວາຈິເກົາປາສກກາວໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ສຣຓຄໂຕ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕປີ ທີ ປຈ຺ຉາ ຕີສຣຓຄຕາ ເອວ, ນ ເຈຕ຺ຖ ສມ຺ກວຕີ ອຌ຺ຌໍ ປຏິກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ເອກໍ ວາ ທ຺ເວ ວາ ສຣຓຄໂຕ ອຸປາສໂກ ນາມາຕິ ອິມມຕ຺ຖມ຺ປີ ຌາເປຕຸໍ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຎ຺ຐພ຺ພໍຯ

ອຸປາສນໂຕຕິ ເຕເນວ ສຣຓຄມເນນ, ຕຕ຺ຖ ຈ ສກ຺ກຈ຺ຈກາຣິຕາຍ ຄາຣວພຫຸມານາທິໂຍເຄນ ປຍິຣຸປາສນໂຕ, ອິມິນາ

ກຕ຺ວຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ. ເຕນາຫ ‘‘ໂສ ທີ’’ຕິອາທິ.

ເວຣມຕີໂຍຕິ ເອຕ຺ຖ ເວຣំ ວុច្ចຕິ ປາຕາຕິປາຕາທິທຸສ຺ສີລ຺ຍំ, ຕສ຺ສ ມຕນໂຕ ໜນໂຕ ວິນາສນໂຕ ເວຣມຕີໂຍ ນາມ, ປຎ຺ຈ ວິຣຕິໂຍ ວິຣຕິປ຺ຘານຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ສີລສ຺ສ. ຕຖາ ຫີ ອຸທາຫເຍ ມຫານາມສຸຕ຺ເຕ ວຸຕ຺ຕំ ‘‘ປາຕາຕິປາຕາ ປຝິວິຣໂຕ ໂຫຕີ’’ຕິ ອາທີ (ສំ. ນິ. ໕.໑໐໓໓) ‘‘ຍຖາຫາ’’ຕິອາທີນາ ສາຘກំ, ສຣູປຎ຺ຈ ທສ຺ເສຕິ ຍຖາ ຕំ ອຸຍ຺ຍານປາລສ຺ສ ເອເກເນວ ອຸທກປ຺ຕິຍ຺ຖານປໂຍເຄນ ອມ຺ພເສຈນំ, ຄຣຸສິນານຎ຺ຈ. ຍຖາຫ ອມ຺ພວິມາເນ (ວິ. ວ. ໑໑໕໑ ອາທໂຍ) –

‘‘ອມ຺ໂພ ຈ ສິຕ຺ໂຕ ສມໂຕ ຈ ນ຺ຫາປີໂຕ,

ມຍາ ຈ ປຸຎ຺ຎំ ປສຸຕំ ອນປ຺ປກំ;

ອິຕິ ໂສ ປີຕິຍາ ກາຍំ, ສພ຺ພំ ຜຣຕິ ອຕ຺ຕໂນ’’ຕິ.

[‘‘ອມ຺ໂພ ຈ ສິຎ຺ຈໂຕ ອາສិ, ສມໂຕ ຈ ນຫາປີໂຕ;

ພຫຸຎ຺ຈ ປຸຎ຺ຎំ ປສຸຕំ, ອໂຫ ສຜລំ ຊີວິຕ’’ນ຺ຕິ. (ອິຘ ຝີກາຍំ ມູລປາໂຖ)]

ເອວມີທີເສສຸ. ເອຕ຺ຕາວຕາຕິ ເອຕ຺ຕເກນ ປຎ຺ຈເວຣວິຣຕິມຕ຺ເຕນ.

ມິຈ຺ឆາວາຕີຊ຺ຊາຕິ ອຍຸຕ຺ຕວາຕີຊ຺ຊາ, ນ ສມ຺ມາວາຕີຊ຺ຊາ, ອສາຣຸປ຺ປວາຕີຊ຺ຊກມ຺ມານີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປຫາຍາຕິ ອກຣເຕເນວ ປຊ຺ຫິຕ຺ວາ. ຘມ຺ເມນາຕິ ຘມ຺ມໂຕ ອນເປເຕນ, ເຕນ ມິຈ຺ឆາວາຕີຊ຺ຊກມ຺ເມນ ອາຊີວນໂຕ ອຎ຺ຎມ຺ປີ ອຘມ຺ມິກំ ອາຊີວំ ປຝິກ຺ຂິປ຺ຕິ. ສເມນາຕິ ອວິສເມນ, ເຕນ ກາຍວິສມາທິທຸຈ຺ຈຣິຕំ ວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ກາຍສມາທີນາ ສຸຈຣິເຕນ ອາຊີວំ ທສ຺ເສຕິ. ‘‘ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕ’’ນ຺ຕິອາທີນາ ປຎ຺ຈງຸຕ຺ຕຣປາລຸອິມາຫຣິຕ຺ວາ ສາຘກំ, ສຣູປຎ຺ຈ ທສ຺ເສຕິ. ວາຕີຊານំ ອຍນ຺ຕິ ວຕີຊ຺ຊາ, ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ວິກ຺ກໂຍ, ອິຕ຺ຖີລິງ຺ຄປທເມຕំ. ສຕ຺ຖວາຕີຊ຺ຊາຕິ ອາວຸຘກຕ຺ຫំ ກຕ຺ວາ ວາ ການເຣຕ຺ວາ ວາ ຍຖາກຕំ ປຝິລກິຕ຺ວາ ວາ ຕສ຺ສ ວິກ຺ກໂຍ. ສຕ຺ຕວາຕີຊ຺ຊາຕິ ມນຸສ຺ສວິກ຺ກໂຍ. ມំສວາຕີຊ຺ຊາຕິ ສູນກາຣາທໂຍ ວິຍ ມິຄສູກຣາທິເກ ໂປເສຕ຺ວາ ມំສំ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ວິກ຺ກໂຍ. ມຊ຺ຊວາຕີຊ຺ຊາຕິ ຍំ ກິຎ຺ຈິ ມຊ຺ຊំ ໂຍເຊຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ວິກ຺ກໂຍ. ວິສວາຕີຊ຺ຊາຕິ ວິສំ ໂຍເຊຕ຺ວາ, ສງ຺ຄເຫຕ຺ວາ ວາ ຕສ຺ສ ວິກ຺ກໂຍ. ຕຕ຺ຖ ສຕ຺ຖວາຕີຊ຺ຊາ ປໂຣປໂຣຘນິມິຕ຺ຕຕາຍ ອກຣຕີຍາຕິ ວຸຕ຺ຕາ, ສຕ຺ຕວາຕີຊ຺ຊາ ອກ຺ຊິສ຺ສກາວກຣຕາໂຕ, ມំສວາຕີຊ຺ຊາ ວຘເຫຕຸໂຕ, ມຊ຺ຊວາຕີຊ຺ຊາ ປມາທຝ຺ຖານໂຕ, ວິສວາຕີຊ຺ຊາ ປຣູປຘາຕກາຣຕາໂຕ.

ຕສ຺ເສວາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຎ຺ຈເວຣມຕີລກ຺ຂຕສ຺ສ ສີລສ຺ສ ເຈວ ປຎ຺ຈມິຈ຺ឆາວາຕີຊ຺ຊາທິປ຺ປຫານລກ຺ຂຕສ຺ສ ອາຊີວສ຺ສ ຈ ປຝິນິທ຺ເທໂສ. ວິປຕ຺ຕິຕິ ເກໂທ, ປໂກໂປ ຈ . ເອວំ ສີລອາຊີວວິປຕ຺ຕິວເສນ ອຸປາສກສ຺ສ ວິປຕ຺ຕឹ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອສ຺ສທ຺ຘິຍາທິວເສນປີ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ອປີຈາ’’ຕິອາທິມາຫ. ຍາຍາຕິ ອສ຺ສທ຺ຘິຍາທິວິປ຺ປຝິປຕ຺ຕິຍາ. ຈຕ຺ຫາໂລຕິ ນິຈຘມ຺ມຊາຕິກຝ຺ເຄນ ອຸປາສກຈຕ຺ຫາໂລ. ມລນ຺ຕິ ມລິນຝ຺ເຄນ ອຸປາສກມລំ. ປຕິກິຝ຺ໂຖຕິ ລາມກຝ຺ເຄນ ອຸປາສກນິຫີໂນ. ສາປີສ຺ສາຕິ ສາປີ ອສ຺ສທ຺ຘິຍາທິວິປ຺ປຝິປຕ຺ຕິ ອສ຺ສ ອຸປາສກສ຺ສ ວິປຕ຺ຕິຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ກາ ປນາຍນ຺ຕີ ວຸຕ຺ຕំ ‘‘ເຕ ຈາ’’ຕິອາທີ. ອຸປາສກຈຕ຺ຫາລສຸຕ຺ຕំ, (ອ. ນິ. ໕.໑໗໕) ອຸປາສກຣຕນສຸຕ຺ຕຎ຺ຈ ປຎ຺ຈງຸຕ຺ຕເຣ. ຕຕ຺ຖ ພຸທ຺ຘາທີສຸ, ກມ຺ມກມ຺ມຜເລສຸ ຈ ສທ຺ຘາວິປຣີຍາໂຍ ມິຈ຺ឆາວິໂມກ຺ໂຂ ອສ຺ສທ຺ຘິຍំ, ເຕນ ສມນ຺ນາຄໂຕ ອສ຺ສທ຺ໂຘ. ຍຖາວຸຕ຺ຕສີລວິປຕ຺ຕິອາຊີວວິປຕ຺ຕິວເສນ ທຸສ຺ສີໂລ. ‘‘ອິມິນາ ທິຝ຺ຖາທີນາ ອິທំ ນາມ ມງ຺ຄລំ ໂຫຕີ’’ຕິ ເອວំ ພາລຊນປຣິກປ຺ປິເຕນ ໂກຕູຫລສງ຺ຂາເຕນ ທິຝ຺ຖ ສຸຕມຸຕມງ຺ຄເລນ ສມນ຺ນາຄໂຕ ໂກຕູຫລມງ຺ຄລິໂກ. ມງ຺ຄລំ ປຈ຺ເຈຕີຕິ ທິຝ຺ຖມງ຺ຄລາທິເກທំ ມງ຺ຄລເມວ ປຕ຺ຕິຍາຍຕິ ໂນ ກມ຺ມນ຺ຕິ ກມ຺ມສ຺ສກຕំ ໂນ ປຕ຺ຕິຍາຍຕິ. ອິໂຕ ຈ ພຫິທ຺ຘາຕິ ອິໂຕ ສພ຺ພຎ຺ຎຸພຸທ຺ຘສາສນໂຕ ພຫິທ຺ຘາ ພາຫິຣກສມເຍ. ຈ- ສທ຺ໂທ ອຝ຺ຖານປຍຸຕ຺ໂຕ, ສພ຺ພຕ຺ຖ ‘‘ອສ຺ສທ຺ໂຘ’’ຕິອາທີສຸ ໂຍເຊຕພ຺ໂພ. ທກ຺ຂິເຕຍ຺ຍំ ປຣິເຍສຕີຕິ ທຸປ຺ປຝິປນ຺ນំ ທກ຺ຂິຕາຣຫສຎ຺ຎີ ຄເວສຕິ. ຕຕ຺ຖາຕິ ພຫິທ຺ຘາ ພາຫິຣກສມເຍ. ປຸພ຺ພការំ ກໂຣຕີຕິ ປຖມຕຣំ ທານມານນາທິກំ ກຸສລກິຣິຍំ ກໂຣຕິ, ພາຫິຣກສມເຍ ປຖມຕຣំ ກຸສລກິຣິຍំ ກຕ຺ວາ ປຈ຺ឆາ ສາສເນ ກໂຣຕີຕິ ວຸຕ຺ຕំ ໂຫຕີຕິ . ຕຕ຺ຖາຕິ ວາ ເຕສំ ພາຫິຣການំ ຕິຕ຺ຖິຍານນ຺ຕິປີ ວທນ຺ຕິ. ເອຕ຺ຖ ຈ ທກ຺ຂິເຕຍ຺ຍປຣິເຍສນປຸພ຺ພກາເຣ ເອກំ ກຕ຺ວາ ປຎ຺ຈ ຘມ຺ມາ ເວທິຕພ຺ພາ.

ອສ຺ສາຕິ ອຸປາສກສ຺ສ ສີລສມ຺ປທາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ເຕນ ປຼ຺ຈເວຣມຕີລກ຺ຂເຕນ ສີເລນ ສມ຺ປທາ ອາຊີວສມ຺ປທາຕິ ປຼ຺ຈ ມິຈ຺ຉາວຕີຊ຺ຊາທິປ຺ປຫານລກ຺ຂເຕນ ອາຊີເວນ ສມ຺ປທາ ເອວໍ ສີລສມ຺ປທາອາຊີວສມ຺ປທາວເສນ ອຸປາສກສ຺ສ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສທ຺ຘາທິວເສນປິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ເຍ ຈສ຺ສາ"ຕິອາທິມາຫ ເຍ ຈ ປຼ຺ຈ ຘມ຺ມາ, ເຕປິ ອສ຺ສ ສມ຺ປຕ຺ຕິຕິ ໂຍຊນາ ຘມ຺ເມຫີຕິ ຄຸເຓຫິ ຈຕ຺ນ຺ນໍ ປຣິສານໍ ຣຕິຊນນຏ຺ເຘນ ອຸປາສໂກວ ຣຕນໍ ອຸປາສກຣຕນໍ ຄຸຓໂສກາກິຕ຺ຕິສທ຺ທສ຺ຄນ຺ຘຕາທີຫີ ອຸປາສໂກວ ປທຸມໍ ອຸປາສກປທຸມໍ ຕຖາ ອຸປາສກປຸຓ຺ຑຣີກໍ ເສສໍ ວິປ຺ຕິຍໍ ວຸຕ຺ຕວິປຣິຍາເຍນ ເວທິຕພ຺ພໍ

ນິຄຕ຺ຖີນ຺ຕິ ນິຄຕ຺ຖສມຕີນໍ ອາທິມ຺ຫີຕິ ປຖມຕ຺ເຖ ອຸຈ຺ຉຄ຺ຄນ຺ຕິ ອຸຈ຺ຉຸອຄ຺ຄໍ ອຸຈ຺ຉຸໂກຜິ ຕຖາ ເວລຸອຄ຺ຄນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາປິ ໂກຜີຍນ຺ຕິ ປຣີຍນ຺ຕໂກຜີຍໍ, ປຣີຍນ຺ຕຕ຺ເຖຕິ ອຕ຺ໂຖ ອມ຺ພິລຄ຺ຄນ຺ຕິ ອມ຺ພິລໂກຏ຺ຖາສໍ ຕຖາ ຕິຕ຺ຕກຄ຺ຄນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາປິ ວິ ຫາຣຄ຺ເຄນາຕິ ໂອວຣກໂກຏ຺ຖາເສນ "ອິມສ຺ມິ ຄພ຺ເພ ວສນ຺ຕານໍ ອິທໍ ນາມ ຜລໍ ປາປຸຓາຕີ"ຕິອາທິນາ ຕໍຕໍວສນຏ຺ຖານ ໂກຏ຺ຖາເສນາຕິ ອຕ຺ໂຖ ປຣິເວຓຄ຺ເຄນາຕິ ເອຕ຺ຖາປິ ເອເສວ ນເຍ ອຄ຺ເຄຕິ ເອຕ຺ຖ ອຸປໂຍຄວຈນສ຺ສ ເອກາຣາເທໂສ, ວຈນວິປລ຺ລາໂສ ວາ, ກຕ຺ວາ-ສທ຺ໂທ ຈ ເສໂສຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ອາທີ ກຕ຺ວາ"ຕິ ການຕ຺ເຖ ຕາ-ສທ຺ໂທຕິ ທສ຺ເສຕິ "ອຊ຺ຊກາວ"ນ຺ຕິ ອິມິນາ, ອຊ຺ຊກາໂວ ຈ ນາມ ຕສ຺ມິ ຘມ຺ມສ຺ສວນສມເຍ ຘຣມານກຕາປາປຸຓກກາໂວ ຕທາ ຫິ ຕໍ ນິສ຺ສຍວເສນ ຘຣມານຕໍ ນິມິຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ຕໍທິວສນິສ຺ສິຕອຣຸຕ຺ຄຄ຺ຄມນໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ຍາວ ປຸນ ອຣຸຕ຺ຄຄ຺ຄມນາ ເອຕ຺ຖນ຺ຕເຣ ອຊ຺ຊສທ຺ໂທ ປວຕ຺ຕຕິ, ຕສ຺ມາ ຕສ຺ມິ ສມເຍ ຘຣມານກຕາສງ຺ຂາຕໍ ອຊ຺ຊກາວໍ ອາທີ ກຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ ທຏ຺ຖພ຺ໂພ ອຊ຺ຊຕນ຺ຕິ ວາ ອຊ຺ໄຊຈ຺ເຈວ ອຕ຺ໂຖ ຕາ-ສທ຺ທສ຺ສ ສກຕ຺ຖວຸຕ຺ຕິໂຕ ຍຖາ "ເທວຕາ"ຕິ, ອຍໍ ອາຈຣິຍານໍ ມຕິ ເອວໍ ປຖມກ຺ຂເຣນ ທິສ຺ສມານປາຖານຸຣູປໍ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ຕຕິຍກ຺ຂເຣນ ທິສ຺ສມານປາຖານຸຣູປໍ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອຊ຺ຊທຄ຺ເຄຕິ ວາ ປາໂຖ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ ອາຄມມຕ຺ຕຕ຺ຕາ ທກາໂຣ ປທສນ຺ຘິກໂຣ ອຊ຺ຊາຕິ ຫິ ເນປາຕິກມິທໍ ປທໍ ເຕນາຫ "ອຊ຺ຊ ອຄ຺ຄນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ"ຕິ

"ປາໂຓ"ຕິ ອິທໍ ປຣມຕ຺ຖໂຕ ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິເຍ ເອວ, "ປາຕຸເປຕ"ນ຺ຕິ ຈ ກຣຓຕ຺ເຖເນວ ສມາໂສຕິ ຌາເປຕຸໍ "ຍາວ ເມ ຊີວິຕໍ ປວຕ຺ຕຕິ, ຕາເວ໋າເປຕ"ນ຺ຕິ ອາຫ ອຸເປຕິ ອຸປຄຈ຺ຉຕີຕິ ຫິ ອຸເປໂຕ, ປາເຓຫິ ກຣຓພູເຕຫິ ອຸເປໂຕ ປາຕຸເປໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ ອາຈຣິເຍຫິ ອກິມໂຕ ອິມິນາ ຈ "ປາຕຸເປຕນ຺ຕິ ອິທໍ ປທໍ ຕສ຺ສ ສຣຓຄມນສ຺ສ ອາປາຓໂກຜິກຕາທສ຺ສນ"ນ຺ຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ວິກາເວຕິ "ປາຕຸເປຕ"ນ຺ຕິ ຫິ ອິມິນາ ຍາວ ເມ ປາຓາ ຘຣນ຺ຕິ, ຕາວ ສຣຓໍ ອຸເປໂຕ, ອຸເປນ຺ໂຕ ຈ ນ ວາຈາມຕ຺ເຕນ, ນ ຈ ເອກວາຣໍ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທມຕ຺ເຕນ, ອຖ ໂຂ ປາຓານໍ ປຣິຈ຺ຈຊນວເສນ ຍາວຊີວໍ ອຸເປໂຕຕິ ອາປາຓໂກຜິກຕາ ທສ຺ສິຕາ "ຕິທີ… ເປ… ຄເຕ"ນ຺ຕິ ອິທໍ "ສຣຓໍ ຄເຕ"ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖວຈນໍ "ອນຼ຺ຌສຕ຺ຖຸກ"ນ຺ຕິ ອິທໍ ປນ ອນ຺ໂຕຄຘາວຘາຣເຕນ, ອຼ຺ຌຕ຺ຖາໂປຫເນນ ຈ ນິວຕ຺ເຕຕພ຺ພຕ຺ຖທສ຺ສນໍ ເອກຈ຺ໂຈ ກປ຺ປີຍກາຣກສທ຺ທສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ ອຸປາສກສທ຺ທສ຺ສ ວຈນີໂຍປີ ກວ ຕີຕີ ວຸຕ຺ຕໍ "ອຸປາສກໍ ກປ຺ປີຍກາຣກ"ນ຺ຕິ, ອຕ຺ຕສນ຺ນິຍ຺ຍາຕນສຣຓຄມນໍ ວາ ສນ຺ຘາຍ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຏ຺ຖພ຺ພໍ ເອວໍ "ປາຕຸເປຕ"ນ຺ຕິ ອິມິນາ ນິຕຕ຺ຖໂຕ ທສ຺ສິຕໍ ຕສ຺ສ ສຣຓຄມນສ຺ສ ອາປາຓໂກຜິກຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ເອວໍ ວທນ຺ໂຕ ປເນສ ຣາຊາ "ຊີວິເຕນ ສຫ ວຕ຺ຖຸຕ຺ຕຍໍ ປຜິປູເຊນ຺ໂຕ ສຣຓຄມນໍ ຣກ຺ຂາມີ"ຕິ ອພິປ຺ປາຍໍ ວິກາເວຕີຕິ ເນຍ຺ຍຕ຺ຖໂຕ ວິກາວິຕໍ ຕສ຺ສ ຣຼ຺ໂຌ ອພິປ຺ປາຍໍ ວິກາເວນ຺ໂຕ "ອຫຼ຺ຫີ"ຕິອາທິມາຫ ຕຕ຺ຖ ຫີ-ສທ຺ໂທ ສມຕ຺ຖເນ, ກາຣຓຕ຺ເຖ ວາ, ເຕນ ອິມາຍ ຍຸຕ຺ຕິຍາ, ອິມິນາ ວາ ກາຣເຕນ ອຸປາສກໍ ມໍ ກຄວາ ຘາເຣຕູຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ປການິໂຕ

ອຈ຺ຈຍນ຺ຕິ ສາຘຸມຣິຍາທໍ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ມທ຺ທິຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕນໍ ອຈ຺ຈໂຍ, ກາຍິກາທິອຊ຺ຊາຈາຣສງ຺ຂາໂຕ ໂທໂສຕິ ອາຫ "ອປຣາໂຘ"ຕິ, ອຈ຺ເຈຕິ ອກິກວິຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕຕິ ເອເຕນາຕິ ວາ ອຈ຺ຈໂຍ, ກາຍິກາທິວີຕິກ຺ກມສ຺ສ ປວຕ຺ຕນໂກ ອກຸສລຘມ຺ມສງ຺ ຂາໂຕ ໂທໂສ ເອວ, ໂສ ຈ ອປຣຊ຺ຈຕິ ເອເຕນາຕິ ອປຣາໂຘຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ ໂສ ຫິ ອປຣຊ຺ຊນ຺ຕໍ ປຸຣິສໍ ອກິກວິຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕຕິ ເຕ ນາຫ "ອຕິກ຺ກມ຺ມ ອກິກວິຕ຺ວາ ປວຕ຺ໂຕ"ຕິ ຘມ຺ມນ຺ຕິ ທສຣາຊຘມ຺ມໍ ວິຕ຺ຖາໂຣ ປເນຕສ຺ສ ມຫາຫໍສຊາຕກາທີຫິ ວິກາເວຕພ຺ໂພ ຈຣຕີຕິ ອາຈຣຕິ ກໂຣຕິ ຘມ຺ເມເນວາຕິ ຘມ຺ມໂຕ ອນເປເຕເນວ, ອນເປຕກຸສລຘມ຺ເມເນວາຕິ ອຕ຺ໂຖ ເຕ ນາຫ "ນ ປິຕຸຌາຕນາທິນາ ອຘມ຺ເມນາ"ຕິ "ປຜິຄ຺ຄຕ຺ຫາຕູ"ຕິ ເອຕສ຺ສ ອພິວາສນໍ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉຕູຕິ ສທ຺ທໂຕ ອຕ຺ໂຖ, ອພິປ຺ ປາຍໂຕ ປນ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ຂມຕູ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ປຸນ ອກຣຓເມຕ຺ຖ ສໍວໂຣຕີ ທສ຺ເສຕິ "ປຸນ ເອວຣູປສ຺ສາ"ຕິອາທິນາ "ອປຣາຘສ຺ສາ"ຕິອາທິ ອຼ຺ຌມຼ຺ຌໍ ເວວຈນໍ

໘໔໑"ຍຖາຘມ຺ໂມ ກິໂຕ, ຕເຖວາ"ຕິ ອິມິນາປິ ຍຖາ-ສທ຺ທສ຺ສ ອນຸຣູປຕ຺ຖມາຫ, ສາຘຸສມາຈິຓ຺ຓກຸສລຘມ຺ມານຸຣູປນ຺ຕິ ອຕ຺ ໂຖ ປຜິສທ຺ທສ຺ສ ອນຕ຺ຖກຕໍ ທສ຺ເສຕິ "ກໂຣສີ"ຕິ ອິມິນາ ປຜິກມ຺ມໍ ກໂຣສີຕິປິ ວທນ຺ຕິ ຍຖາຘມ຺ມໍ ປຜິກຣຕໍ ນາມ ກຕາ

ປຣາຌສຸສ ຂມາປນເນວາຕິ ອາຫ ‘‘ຂມາເປສີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ’’ຕິ຺ ‘‘ປ຺ຝິຄ຺ຄຌຫາມາ’’ຕິ ເອຕສຸສ ອຘິວາສນໍ ສມ຺ປ຺ຝິຈ຺ຉາມາຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ຂມາມາ’’ຕິ ອິມິນາ຺ ວຸທ຺ຘ ເຫສາຕິ ເອຕ຺ຖ ຫ-ກາໂຣ ປທສິລິຌ຺ຄຕາຍ ອາຄໂມ, ທີ-ສທ຺ໂທ ວາ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ຺ ເອສາຕິ ຍຖາຘມ຺ມໍ ປ຺ຝິກິຣິຍາ, ອາຍຕີ ສໍວຣາປ຺ຊ຺ຊນາ ຈ຺ ເຕນາຫ ‘ໂຍ ອຈ຺ຈຍໍ…ເປ… ອາປ຺ຊ຺ຊຕີ’’ຕິ຺ ສເທວເກນ ໂລເກນ ‘‘ສຣຓ’’ນ຺ຕິ ອຣຕີຍໂຕ ອຸປ຺ຄນ຺ຕພ຺ພໂຕ ຕຖາຄໂຕ ອຣິໂຍ ນາມາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ພຸທ຺ຘສຸສ ກຄວໂຕ’’ຕິ຺ ວິເນຕິ ສຕ຺ເຕ ເອເຕນາຕິ ວິນໂຍ, ສາສນໍ຺ ວທ຺ຘຕິ ສຄ຺ຄໂມກ຺ຂສມ຺ປຕ຺ຕິ ເອຕາຍາຕິ ວຸທ຺ຘິ຺ ກຕມາ ປນ ສາ, ຍາ ‘‘ເອສາ’’ຕິ ນິທ຺ທິຌ຺ຄາ ວຸທ຺ຘີຕິ ໂຈທນມປ຺ເນຕຸໍ ‘ໂຍ ອຈ຺ຈຍ’’ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ຘໍ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ກຕມາ’’ຕິອາທິນາ, ຍາ ອຍໍ ສໍວຣາປ຺ຊ຺ຊນາ, ສາ ‘‘ເອສາ’’ຕິ ນິທ຺ທິຌ຺ຄາ ວຸທ຺ຘິ ນາມາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ‘‘ຍຖາຘມ຺ມໍ ປ຺ຝິກໂຣຕີ’’ຕິ ອິທໍ ອາຍຕີ ສໍວຣາປ຺ຊ຺ຊນາຍ ປ຺ຸພ຺ພກິຣິຍາທສ຺ສນນ຺ຕິ ວິຌ຺ຌາປນຕ຺ຖໍ ‘‘ຍຖາຘມ຺ມໍ ປ຺ຝິກຣິຕ຺ວາ ອາຍຕີ ສໍວຣາປ຺ຊ຺ຊນາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ເອສາ ຫິ ອາຈຣິຍານໍ ປກະຕິ, ຍທິທໍ ເຍນ ເກນຈິ ປ຺ກາເຣນ ອຘິປ຺ປາຍນ຺ຕຣວິຌ຺ຌາປນໍ, ເອຕປ຺ເທນ ປນ ຕສ຺ສາປີ ປ຺ຝິນິທ຺ເທໂສ ສມ຺ກວຕິ ‘‘ຍຖາຘມ຺ມໍ ປ຺ຝິກໂຣຕີ’’ ຕິປີ ປ຺ຝິນິທ຺ທິສິຕພ຺ພສ຺ສ ທສ຺ສນໂຕ຺ ເກຈິ ປນ ‘‘ຍຖາຘມ຺ມໍ ປ຺ຝິກໂຣຕີ’ຕິ ອິທໍ ປ຺ຸພ຺ພກິຣິຍາມຕ຺ຕສ຺ເສວ ທສ຺ສນໍ, ນ ປ຺ຝິນິທ຺ທິສິຕພ຺ພສ຺ສ຺ ‘ອາຍຕິຌ຺ຈ ສໍວຣໍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີ’ຕິ ອິທໍ ປນ ປ຺ຝິນິທ຺ທິສິຕພ຺ພສ຺ເສວາຕິ ວິຌ຺ຌາປນຕ຺ຖໍ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕທຍຸຕ຺ຕເມວ ຂມາປນສ຺ສາປີ ວຸທ຺ຘິເຫຕຸກາເວນ ອຣິຍູປວາເທ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ຺ ອິຕຣຖາ ຫິ ຂມາປນາກາເວປີ ອາຍຕີ ສໍວຣາປ຺ຊ຺ຊນາຍ ເອວ ອຣິຍູປວາທາປຄມນໍ ວຸຕ຺ຕໍ ສິຍາ, ນ ຈ ປນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຕິ຺

ກສ຺ມາ ປນ ‘‘ຍາຍ’’ນ຺ຕິອາທິນາ ຘມ຺ມນິທ຺ເທໂສ ທສ຺ສິໂຕ, ນນຸ ປາລຸອິຍໍ ‘ໂຍ ອຈ຺ຈຍ’’ນ຺ຕິອາທິນາ ປຸຄ຺ຄລນິທ຺ເທໂສ ກໂຕຕີ ໂຈທນໍ ໂສເຘຕຸໍ ‘‘ເທສນໍ ປນາ’’ຕິອາທິ ອາຣທ຺ຘໍ຺ ປຸຄ຺ຄລາຘິຌ຺ຄານໍ ກໂຣນ຺ໂຕຕິ ປຸຄ຺ຄລາຘິຌ຺ຄານຘມ຺ມເທສນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ຺ ປຸຄ຺ຄລາຘິຌ຺ຄານາປີ ຫິ ປຸຄ຺ຄລາຘິຌ຺ຄານຘມ຺ມເທສນາ, ປຸຄ຺ຄລາຘິຌ຺ຄານປຸຄ຺ຄລເທສນາຕິ ທຸວິຘາ ໂຫຕິ຺ ອຍເມຕ຺ຖາຘິປ຺ປາໂຍ – ກິຌ຺ຈາປີ ‘‘ວຸທ຺ຘິ ເຫສາ’’ຕິອາທິນາ ຘມ຺ມາຘິຌ຺ຄານເທສນາ ອາຣທ຺ຘາ, ຕຖາປີ ປຸນ ປຸຄ຺ຄລາຘິຌ຺ຄານໍ ກໂຣນ຺ເຕນ ‘ໂຍ ອຈ຺ຈຍ’’ນ຺ຕິອາທິນາ ປຸຄ຺ຄລາຘິຌ຺ຄານເທສນາ ອາຣທ຺ຘາ ເທສນາວິລາສວເສນ, ເວເນຍ຺ຍຊ຺ຌາສຍວເສນ ຈາຕິ຺ ຕທຸກຍວເສເນວ ຫິ ຘມ຺ມາຘິຌ຺ຄານາທິເກເທນ ຈຕຸພ຺ພິຘາ ເທສນາ຺

໔໕໔຺ວຈສາຍຕ຺ເຕຕິ ວຈສາ ອາຍຕ຺ເຕ຺ ວາຈາປ຺ຝິພນ຺ຘຕ຺ເຕຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ‘ໂສ ທີ’’ຕິອາທິນາ ວິຣຸທ຺ຘໍ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ຺ ວຈສາຍຕ຺ເຖຕິ ປນ ວາຈາປຣິໂຍສານຕ຺ເຖຕິ ອຕ຺ໂຖ ຍຸຕ຺ໂຕ ໂອສານກຣຓຕ຺ຖສ຺ສ ສາສທ຺ທສ຺ສ ວເສນ ສາຍສທ຺ທນິປ຺ຝຕ຺ຕິໂຕ ຍຖາ ‘‘ທາໂຍ’’ຕິ຺ ເອວຌ຺ຫິ ສມຕ຺ຖນວຈນມ຺ປີ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂຫຕິ຺ ຄມນາຍ ກຕໍ ວາຈາປຣິໂຍສານໍ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕສ຺ມີເຍວ ອຕ຺ເຖ ວຕ຺ຕຕີຕິ຺ ທນ຺ທສທ຺ທຌ຺ຫິ ໂຈທນຕ຺ເຖ, ວຈສຄ຺ຄຕ຺ເຖ ຈ ອິຈ຺ຉນ຺ຕິ຺ ‘‘ທນ຺ທ ທານິ ກິກ຺ຂເວ ອາມນ຺ຕຍາມິ’’ຕິອາທີສຸ (ທີ຺ ນິ຺ ໒຺໑໘໑; ສໍ຺ ນິ຺ ໑຺໑໘໖) ຫິ ໂຈທນຕ຺ເຖ, ‘‘ທນ຺ທ ທານິ ອປາຍາມິ’’ຕິອາທີສຸ (ຊາ຺ ໒຺໔໔຺໘໕) ວຈສຄ຺ຄຕ຺ເຖ, ວຈສຄ຺ໂຄ ຈ ນາມ ວາຈາວິສ຺ສຊ຺ຊນໍ, ຕຌ຺ຈ ວາຈາປຣິໂຍສານເມວາຕິ ທຌ຺ຄພ຺ພໍ຺ ທຸກ຺ກຣກິຈ຺ຈວເສນ ພຫຸກິຈ຺ຈຕາຕິ ອາຫ ‘‘ພລວກິຈ຺ຈາ’’ຕິ຺ ‘‘ອວສ຺ສໍ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ກິຈ຺ຈໍ, ອິຕຣໍ ກຣຓີຍໍ຺ ປຄ຺ມໍ ວາ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ກິຈ຺ຈໍ, ປຈ຺ຉາ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ກຣຓີຍໍ຺ ຂຸທ຺ທກໍ ວາ ກິຈ຺ຈໍ, ມທນ຺ຕໍ ກຣຓີຍ’’ນ຺ຕິປີ ອຸທານຌ຺ຄກຖາທີສຸ (ອຸທາ຺ ອຌ຺ຄ຺ ໑໔) ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຍໍ-ຕໍ-ສທ຺ທານໍ ນິຈ຺ຈສມ຺ພນ຺ຘຕ຺ຕາ, ຄມນກາລຊານນໂຕ, ອຌ຺ຌກິຣິຍາຍ ຈ ອນຸປ຺ຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ‘‘ຕສ຺ສ ກາລໍ ຕ຺ວເມວ ຊານາສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ ‘‘ຕຍາ ຌາຕໍ ຄມນກາລໍ ຕ຺ວເມວ ຌຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉາຫີ’’ຕິ຺ ອຖ ວາ ຍຖາ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈນິໂຍຊເນ ‘‘ອິມໍ ຊານ, ອິມໍ ເທຫີ, ອິມໍ ອາຫຣາ’’ຕິ (ປາຈິ຺ ໘໘, ໕໖) ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາ ອິຘາປີ ຕຍາ ຌາຕໍ ກາລໍ ຕ຺ວເມວ ຊານາສີ, ຄມນວເສນ ກໂຣຫີຕິ ຄມເນ ນິໂຍເຊຕີຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ຕ຺ວເມວ ຊານາສີ’’ຕິ ປາຄເສໂສ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ທຌ຺ຄພ຺ພໍ຺ ‘‘ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ’’ຕິອາທິ ຍຖາສມາຈິຕ຺ຕໍ ປກຣຓາຘິຄຕມຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຕຕ຺ຖ ປທກ຺ຂິຓນ຺ຕິ ປກາຣໂຕ ກຕໍ ທກ຺ຂິຓໍ຺ ເຕນາຫ ‘‘ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸ’’ນ຺ຕິ຺ ທສນຂສ ໂມຘານສມ຺ຊ຺ຊລນ຺ຕິ ທ຺ວິສຸ ຫຕ຺ເຖສຸ ຊາຕານໍ ທສນ຺ນໍ ນຂານໍ ສໂມຘາເນນ ເອກີກາເວນ ສມ຺ຊ຺ຊລນ຺ຕໍ, ເຕນ ທ຺ວິນ຺ນໍ ກຣຕລານໍ ສມຌ຺ຄປນໍ ທສ຺ເສຕິ຺ ອຌ຺ຊລິນ຺ຕິ ຫຕ຺ຖປຸຝໍ຺ ອຌ຺ຊຕິ ພ຺ຍຕ຺ຕີ ປກາເສຕິ ເອຕາຍາຕິ ອຌ຺ຊລິ຺ ອຌ຺ຊ-ສທ຺ທຌ຺ຫິ ພ຺ຍຕ຺ຕິຍໍ, ອລິປ຺ຈ຺ຈຍຌ຺ຈ ອິຈ຺ຉນ຺ຕິ ສທ຺ທວິທ຺ູ ອກິມຸໂຂວາຕິ ສມ຺ມຸໂຂ ເອວ, ນ ກຄວໂຕ ປິຝ຺ຄີ ທສ຺ເສຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ປຌ຺ຈປ຺ປ຺ ຕິຝ຺ຄິຕວນ຺ທນາໂຍ ວຸຕ຺ໂຕ ເອວ຺

໔໕໖຺ ອິມສ຺ມີເຍວ ອຕ຺ຕກາເວ ວິປ຺ຈ຺ຈນການໍ ອຕ຺ຕໂນ ປ຺ຸພ຺ເພ ກຕກຸສລມູລານໍ ຂຓເນນ ຂໂຕ, ເຕສເມວ ອຸປ຺ຫນເນນ ອຸປ຺ຫໂຕ, ປທທ຺ວເຍນປີ ຕສ຺ສ ກມ຺ມາປຣາຘເມວ ທສ຺ເສຕິ ປຣິຍາຍວຈນຕ຺ຕາ ປທທ຺ວຍສ຺ສ຺ ກຸສລມູລສງ຺ຂາຕປ຺ຕິຝ຺ຄາເກທເນນ ຂຕູປ຺ຫຕກາວໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ກິນ຺ນປ຺ຕິຝ຺ໂຄ ຊາໂຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ປ຺ຕິຝ຺ຄາ, ມູລນ຺ຕິ ຈ ອຕ຺ຖໂຕ ເອກໍ຺ ປ຺ຕິຝ຺ຄຫຕິ ສມ຺ມຕ຺ຕນິຍາ ໂມກ຺ກມນໍ ເອຕາຍາຕິ ຫິ ປ຺ຕິຝ຺ຄາ, ຕສ຺ສ ກຸສລູປນິສ຺ສຍສມ຺ປທາ, ສາ ກິຣິຍາປຣາຘເນ ກິນ຺ນາ ວິນາສິຕາ ເອເຕນາຕິ ກິນ຺ນປ

ຕິຍຸໂຖ຺ ຕເທວ ວິຕຸຖາເຣນ຺ໂຕ ‘‘ຕຖາ’’ຕິອາທິມາຫ຺ ຍຖາ ກຸສລມູລສງ຺ຂາຕາ ອຕ຺ຕໂນ ປຕິຍຸຖານຊາຕາ, ຕຖາ ອເນນ ຣສຸສາ ອຕ຺ຕນາວ ອຕ຺ຕາ ຂໂຕ ຂນິໂຕຕິ ໂຍຊນາ຺ ຂໂຕຕິ ຫິ ອິທໍ ອິຘ ກມ຺ມວເສນ ສິທ຺ຘໍ, ປາລຸອິຍໍ ປນ ກຕ຺ຕຸວເສນາຕິ ທຍຸຖພ຺ພໍ຺ ປທທ຺ວຍສ຺ສ ປຣິຍາຍຕ຺ຕາ ‘‘ອຸປ຺ຫໂຕ’’ຕິ ອິຘ ນ ວຸຕ຺ຕໍ຺

‘‘ຣາໂຄ ຣໂຊ ນ ຈ ປນ ເຣຕຸ ວຸຈ຺ຈຕິ’’ຕິອາທິ (ມຫານິ຺ ໒໐໙; ຈູລຸອນິ຺ ໗໔) ວຈນໂຕ ຣາຄໂທສໂມຫາວ ອິຘ ຣໂຊ ນາມາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຣາຄຣຊາທິວິຣຫິຕ’’ນ຺ຕິ຺ ວິຕສທ຺ທສ຺ສ ວິຄຕປຣິຍາຍຕໍ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ວິຄຕຕ຺ຕາ’’ຕິ ອິມິນາ຺ ຘມ຺ເມສຸ ຈກ຺ຂຸນ຺ຕິ ຈຕຸສຈ຺ຈຘມ຺ເມສຸ ປວຕ຺ຕໍ ເຕສໍ ທສ຺ສນຍຸເຖນ ຈກ຺ຂ຺ຸ ຘມ຺ເມສູຕິ ວາ ເຫຍຸຖິເມສຸ ຕິສຸ ມຄ຺ຄຘມ຺ເມສ຺ຸ ຈກ຺ຂຸນ຺ຕິ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄສງ຺ຂາຕໍ ເອກໍ ຈກ຺ຂຸ, ສມຸທາເຍກເທສວເສນ ອາສາຣຕ຺ຖສມາໂສຍໍ, ນ ຕຸ ນິທ຺ສາຣຕາຕ຺ຖສມາໂສ຺ ໂສ ຫິ ສາສນຄນ຺ເຖສຸ, ສກ຺ກຕຄນ຺ເຖສຸ ຈ ສພ຺ພຕ຺ຖ ປຍິສິທ຺ໂຘຕິ຺ ຘມ຺ມມຍນ຺ຕິ ສມຖວິປ຺ສ຺ສນາຘມ຺ເມນ ນິພ຺ພຕ຺ຕໍ, ອິມິນາ ‘‘ຘມ຺ເມນ ນິພ຺ພຕ຺ຕໍ ຈກ຺ຂຸ ຘມ຺ມຈກ຺ຂູ’’ຕິ ອຕ຺ຖມາຫ຺ ອປິຈ ຘມ຺ມມຍນ຺ຕິ ສີລາທິຕິວິຘຘມ຺ມກ຺ຂນ຺ໂຘເຍວ ມຍ-ສທ຺ທສ຺ສ ສກຕ຺ເຖ ປວຕ຺ຕນໂຕ, ອເນນ ‘‘ຘມ຺ໂມເຍວ ຈກ຺ຂຸ ຘມ຺ມຈກ຺ຂູ’’ຕິ ອຕ຺ຖມາຫ຺ ອຍຸເສສຸ ຖາເນສູຕິ ອຍຸເສສຸ ສຸຕ຺ຕປເທເສສຸ, ເອເຕນ ຍຖາປາຖໍ ຕິວິຊຕ຺ຖຕໍ ທສ຺ເສຕິ຺ ອິຘ ປນ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄສ຺ເສເວຕໍ ອຘິວຈນໍ, ຕສ຺ມິມ຺ປີ ອນຄິຄເຕ ອຍຸເສສໍ ວຕ຺ຕພ຺ພຕາເຍວ ອກາວໂຕ ຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍ຺

ອິທານິ ‘‘ຂຕາຍໍ ກິກ຺ຂເວ ຣາຊາ’’ຕິອາທິປາຖສ຺ສ ສຸວິຍຸເຍຍ຺ຍມຘິປ຺ປາຍໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ’’ຕິອາທິມາຫ຺ ຕຕ຺ຖ ນາກວິສ຺ສາຕິ ສເຈ ນ ອກວິສ຺ສຖ, ເອວໍ ສຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ອຕີເຕ ຫິ ອິທໍ ກາລາຕິປຕ຺ຕິວຈນໍ, ນ ອນາຄເຕຕິ ທຍຸຖພ຺ພໍ຺ ເອສ ນໂຍ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄໍ ປຕ຺ໂຕ ອກວິສ຺ສາຕິ ເອຕ຺ຖາປີ຺ ນນຸ ຈ ມຄ຺ຄປາປຸຕນວຈນໍ ກວິສ຺ສມານຕ຺ຕາ ອນາຄຕກາລິກນ຺ຕິ? ສຈ຺ຈໍ ອນິຍມິເຕ, ອິຘ ປນ ‘‘ອິເຘວາສເນ ນິສິນ຺ໂນ’’ຕິ ນິຍມິຕຕ຺ຕາ ອຕີຕກາລິກເມວາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ຺ ອິທຍຸຫິ ກຄວາ ຣຍຸໂຍ ອາສນາ ວຸຍຸຖາຍ ອຈິຣປກ຺ກນ຺ຕສ຺ເສວ ອໂວຈາຕິ຺ ປາປມິຕ຺ຕສໍສຄ຺ເຄນາຕິ ເທວທຕ຺ເຕນ, ເທວທຕ຺ຕປຣິສາສງ຺ຂາເຕນ ຈ ປາປມິຕ຺ເຕນ ສໍສຄ຺ຄໂຕ຺ ອສ຺ສາຕິ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄສ຺ສ຺ ‘‘ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ’’ຕິອາທິນາ ປາຖານາຣຸລ຺ຫໍ ວຈນາວເສສໍ ທສ຺ເສຕິ຺ ຕສ຺ມາຕິ ສຣຕໍ ຄຕຕ຺ຕາ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ຺ ‘‘ມມ ຈ ສາສນມຫນ຺ຕຕາຍາ’’ຕິ ປາໂຖ ຍຸຕ຺ໂຕ, ກຕ຺ຖຈິ ປນ ຈ-ສທ຺ໂທ ນ ທິສ຺ສຕິ, ຕຕ຺ຖ ໂສ ລຸຕ຺ຕນິທ຺ທິຍຸໂຖຕິ ທຍຸຖພ຺ພໍ຺ ນ ເກວລໍ ສຣຕໍ ຄຕຕ຺ຕາເຍວ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສຕິ, ອຖ ໂຂ ຍຕ຺ຖ ເອສ ປສນ຺ໂນ, ປສນ຺ນາກາຣຍຸຈ ກໂຣຕິ, ຕສ຺ສ ຈ ຕິວິຘສ຺ສປີ ສາສນສ຺ສ ອຸຕ຺ຕມຕາຍາຕິ ຫິ ສທ຺ ສມຸຈ຺ຈເຍນ ອຕ຺ໂຖ ອຘິປ຺ເປໂຕຕິ຺

‘‘ຍຖາ ນາມາ’’ຕິອາທິ ທຸກ຺ກຣກມ຺ມວິປາກໂຕ ສຸກເຣນ ມຸຈ຺ຈເນນ ອຸປມາທສ຺ສນໍ຺ ໂກຈິຕິ ໂກຈິ ປຸຣິໂສ຺ ກສ຺ສຈິຕິ ກສ຺ສຈິ ປຸຣິສສ຺ສ, ‘‘ວຘ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ກາວໂຍເຄ ກມ຺ມຕ຺ເຖ ສາມິວຈນໍ຺ ປຸປ຺ຜມຸຍຸຖິມຕ຺ເຕນ ທຕຸເຫນາຕິ ປຸປ຺ຜມຸຍຸຖິມຕ຺ຕສງ຺ຂາເຕນ ຘນທຕຸເຫນ຺ ມຸຈ຺ເຈຍ຺ຍາຕິ ວຘກມ຺ມທຕຸຫໂຕ ມຸຈ຺ເຈຍ຺ຍ, ທຕຸເຫນາຕິ ວາ ນິສ຺ສກ຺ກຕ຺ເຖ ກຣຕວຈນໍ ‘‘ສຸມຸຕ຺ຕາ ມຍໍ ເຕນ ມຫາສມເຕນາ’’ຕິອາທີສຸ (ທີ຺ ນິ຺ ໒໗໘໖໒; ຈູລຸອວ຺ ໒໖໗) ວິຍ, ປຸປ຺ຜມຸຍຸຖິມຕ຺ເຕນ ຘນທຕຸຫໂຕ, ວຘທຕຸຫໂຕ ຈ ມຸຈ຺ເຈຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ໂລຫກຸມ຺ກີຍນ຺ຕິ ໂລຫກຸມ຺ກິນຣເກ຺ ຕຕ຺ຖ ຫິ ຕທນຸກວນການໍ ສຕ຺ຕານໍ ກມ຺ມພເລນ ໂລຫມຍາ ມຫາຕີ ກຸມ຺ກີ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ‘‘ໂລຫກຸມ຺ກີ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ຺ ອຸປຣິມຕລໂຕ ອໂຘ ປຕນ຺ໂຕ, ເຫຍຸຖິມຕລໂຕ ອຸທ຺ຘໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ, ອຸກຍຖາ ປນ ສຍຸຖິວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ໂຫນ຺ຕິ຺ ວຸຕ຺ຕຍຸຈ –

‘‘ສຍຸຖິວສ຺ສສຫສ຺ສານິ, ປຣິປຸຕ຺ຕານິ ສພ຺ພໂສ;

ນິຣເຍ ປຈ຺ຈມານານໍ, ກທາ ອນ຺ໂຕ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ຺ (ເປ຺ ວ຺ ໘໐໔; ຊາ຺ ໑຺໔຺໕໔);

‘‘ເຫຍຸຖິມຕລໍ ປຕ຺ວາ, ອຸປຣິມຕລໍ ປາປຸຕິຕ຺ວາ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສຕີ’’ຕິ ວທນ຺ໂຕ ອິມມຕ຺ຖໍ ທີເປຕິ – ຍຖາ ອຍຸໂຍ ເສຍຸຖິປຸຕ຺ຕາທໂຍ ອປຣາປຣໍ ອໂຘ ປຕນ຺ຕາ, ອຸທ຺ຘໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ຈ ອເນການິ ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສານິ ຕຕ຺ຖ ປຈ຺ຈນ຺ຕິ, ນ ຕຖາ ອຍໍ, ອຍໍ ປນ ຣາຊາ ຍຖາວຸຕ຺ຕກາຣເຕນ ເອກວາຣເມວ ອໂຘ ປຕນ຺ໂຕ, ອຸທ຺ຘຍຸຈ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ສຍຸຖິວສ຺ສສຫສ຺ສານິເຍວ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສຕີຕິ຺ ອຍໍ ປນ ອຕ຺ໂຖ ກຸໂຕ ລທ຺ໂຘຕິ ອນຸໂຍຄໍ ປຣິຫຣນ຺ໂຕ ‘‘ອິທມ຺ປີ ກິຣ ກຄວຕາ ວຸຕ຺ຕເມວາ’’ຕິ ອາຫ຺ ກິຣສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ອນຸສ຺ສວນຕ຺ໂຖ, ເຕນ ກຄວຕາ ວຸຕ຺ຕກາວສ຺ສ ອາຈຣິຍປຣມ຺ປຣໂຕ ສຸຍ຺ຍມານຕໍ, ອິມສ຺ສ ຈ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອາຈຣິຍປຣມ຺ປຣາກຕກາວໍ ທີເປຕິ຺ ອຖ ປາລຸອິຍໍ ສງ຺ຄີຕໍ ສີຍາຕິ ໂຈທນມປເນຕິ ‘‘ປາລຸອິຍໍ ປນ ນ ອາຣຸລ຺ຫ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ, ປກິຕ຺ຕກເທສນາກາເວນ ປາລຸອິຍມນາຣຸລ຺ຫຕ຺ຕາ ປາຖກາເວນ ນ ສງ຺ຄີຕນ຺ຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍ຺ ປກິຕ຺ຕກເທສນາ ຫິ ປາລຸອິຍມນາຣຸລ຺ຫາຕິ ອຍຸຖກຖາສຸ ວຸຕ຺ຕໍ຺

ຍທິ ອນນ຺ຕເຣ ອຕ຺ຕຠາເວ ນຣເກ ປຈ຺ຈຕິ, ເອວໍ ສຕິ ອິມໍ ເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ໂກ ຣຎ຺ໂຎ ອານິສໍໂສ ລທ຺ໂຘຕິ ກສ຺ສຈິ ອາສງ຺ກາ ສິຍາຕິ ຕທາສງ຺ການິວຕ຺ຕນຕ຺ຖໍ ໂຈທນໍ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ປຣິຫຣິຕຸໍ ''ອິທໍ ປນ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ''ອຍຎ຺ຫີ''ຕິອາທີນາ ນິທ຺ທາລາຠາທິກໍ ທິຏ຺ຐທມ຺ມິກສມ຺ປຣາຍິກໍ ອເນກວິຘໍ ມຫານິສໍສໍ ສຣູປໂຕ ນິຍເມຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕິຯ ເອຕ຺ຖ ຫິ ''ອຍໍ...ເປ... ນິທ຺ທໍ ລຠຕີ''ຕິ ອິມິນາ ນິທ຺ທາລາຠໍ ທສ຺ເສຕິ, ຕທາ ກາຍິກເຈຕສິກທຸກ຺ຂາປຄຕຠາວຎ຺ຈ ນິທ຺ທາລາຠສີເສນ, ''ຕິຓ຺ຓໍ...ເປ... ອກາສີ''ຕິ ອິມິນາ ຕິຓ຺ຓໍ ຣຕນານໍ ມຫາສກ຺ກາຣກິຣິຍໍ, ''ໂປຖຸຊ຺ຊນິກາຍ...ເປ... ນາໂຫສີ''ຕິ ອິມິນາ ສາຕິສຍໍ ໂປຖຸຊ຺ຊນິກສທ຺ຘາປຏິລາຠໍ ທສ຺ເສຕີຕິ ເອວມາທິ ທິຏ຺ຐທມ຺ມິໂກ, ''ອນາຄເຕ...ເປ... ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສຕີ''ຕິ ອິມິນາ ປນ ອຸກ຺ກໍສໂຕ ສມ຺ປຣາຍິໂກ ທສ຺ສິໂຕ, ອນວເສສໂຕ ປນ ອປຣາປເຣສຸ ຠເວສຸ ອປຣິມາໂຓເຍວ ສມ຺ປຣາຍິໂກ ເວທິຕພ຺ໂພຯ

ຕຕ຺ຖ ມຘຸຣາຍາຕິ ມຘຸຣຣສຠູຕາຍຯ ໂອຊວນ຺ຕິຍາຕິ ມຘຸຣຣສສ຺ສາປິ ສາຣຠູຕາຍ ໂອຊາຍ ໂອຊວຕິຍາຯ ປຸຖຸຊ຺ຊເນ ຠວາ ໂປຖຸຊ຺ຊນິກາຯ ປຎ຺ຈ ມາເຣ ວິເສສໂຕ ຊິຕວາຕິ ວິຊິຕາວີ, ປຣູປເທສວິຣຫິຕາ ເຈຕ຺ຖ ວິເສສຠາໂວຯ ປຈ຺ເຈກໍ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ໂຘຕິ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ, ອນາຈຣິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ສາມຎ຺ເຎວ ສມ຺ໂພຘີ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ໂຘຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕຖາ ຫິ ''ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘາ ສຍເມວ ພຸຊ຺ຌນ຺ຕິ, ນ ປເຣ ໂພເຘນ຺ຕິ, ອຕ຺ຖຣສເມວ ປຏິວິຊ຺ຌນ຺ຕິ, ນ ຘມ຺ມຣສໍຯ ນ ຫິ ເຕ ໂລກຸຕ຺ຕຣຘມ຺ມໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕິໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ເທເສຕຸໍ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ, ມູເຄນ ທິຏ຺ຐສຸປິໂນ ວິຍ, ວນຈຣເກນ ນຄເຣ ສາຍິຕພ຺ຍຎ຺ຊນຣໂສ ວິຍ ຈ ເນສໍ ຘມ຺ມາຠິສມໂຍ ໂຫຕິ, ສພ຺ພໍ ອິທ຺ຘິສມາປຕ຺ຕິປຏິສມ຺ຠິທາປເຠທໍ ປາປຸຓນ຺ຕີ''ຕິ (ສຸຯ ນິຯ ອຏ຺ຐ຺ຯ ໑ຯຂຄ຺ຄວິສາຓສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ; ອປຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໙໐, ໙໑) ອຏ຺ຐກຖາສຸ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ເອຕ຺ຖາຫ – ຍທິ ຣຎ຺ໂຎ ກມ຺ມນ຺ຕຣາຍາຠາເວ ຕສ຺ມິເຍວ ອາສເນ ຘມ຺ມຈກ຺ຂຸ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຖ, ອຖ ກຖໍ ອນາຄເຕ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສຕິຯ ຍທິ ຈ ອນາຄເຕ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສຕິ, ອຖ ກຖໍ ຕສ຺ມິເຍວ ອາສເນ ຘມ຺ມຈກ຺ຂຸ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຖ, ນນຸ ອິເມ ສາວກໂພຘິປຈ຺ເຈກໂພຘິອຸປນິສ຺ສຍາ ຠິນ຺ນນິສ຺ສຍາ ທ຺ວິນ຺ນໍ ໂພຘີນໍ ອສາຘາຣຓຠາວໂຕຯ ອສາຘາຣຓາ ຫິ ເອຕາ ທ຺ເວ ຍຖາກ຺ກມໍ ປຎ຺ຈງ຺ຄທ຺ວຍງ຺ຄສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ, ອຠິນີຫາຣສມິທ຺ຘິວເສນ, ປາຣມີສມ຺ຠຣຓກາລວເສນ, ອຠິສມ຺ພຸຊ຺ຌນວເສນ ຈາຕິ? ນາຍໍ ວິໂຣໂຘ ອິໂຕ ປເຣໂຕເຍວສ຺ສ ປຈ຺ເຈກໂພຘິສມ຺ຠາຣານໍ ສມ຺ຠຣຓີຍຕ຺ຕາຯ ສາວກໂພຘິຍາ ພຸຊ຺ຌນກສ຺ສາປິ ຫິ ອສຕິ ຕສ຺ສາ ສມວາເຍ ກາລນ຺ຕເຣ ປຈ຺ເຈກໂພຘິຍາ ພຸຊ຺ຌິສ຺ສນ຺ຕິ ຕຖາຠິນີຫາຣສ຺ສ ສມ຺ຠວໂຕຯ ອປເຣ ປນ ຠຓນ຺ຕິ – ''ປຈ຺ເຈກໂພຘິຍາເຍວາຍໍ ຣາຊາ ກຕາຠິນີຫາໂຣຯ ກຕາຠິນີຫາຣາປິ ຫິ ຕຕ຺ຖ ນິຍຕິໍ ອປ຺ປຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ຎາຓສ຺ສ ປຣິປາກໍ ອນຸປຄຕຕ຺ຕາ ສຕ຺ຖຸ ສມ຺ມຸຂີຠາເວ ສາວກໂພຘິ ປາປຸຓິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ຠຄວາ ‘ສຈາຍໍ ຠິກ຺ຂເວ ຣາຊາ’ຕິອາທິມໂວຈ, ມຫາໂພຘິສຕ຺ຕານເມວ ຈ ອານນ຺ຕຣິຍປຣິມຸຕ຺ຕິ ໂຫຕິ, ນ ອິຕເຣສໍ ໂພຘິສຕ຺ຕານໍຯ ຕຖາ ຫິ ປຈ຺ເຈກໂພຘິຍໍ ນິຍໂຕ ສມາໂນ ເທວທຕ຺ໂຕ ຈິຣກາລສມ຺ຠູເຕນ ໂລກນາເຖ ອາຆາເຕນ ຄຣຸຕຣານິ ອານນ຺ຕຣິຍກມ຺ມານິ ປສວິ, ຕສ຺ມາ ກມ຺ມນ຺ຕຣາເຍນ ອຍໍ ອິທານິ ອສມເວຕທສ຺ສນາຠິສມໂຍ ຣາຊາ ປຈ຺ເຈກໂພຘິນິຍາເມນ ອນາຄເຕ ວິຊິຕາວີ ນາມ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສຕີ''ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ, ຍຸຕ຺ຕຕຣເມຕ຺ຖ ວີມໍສິຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ

ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ປາຬິເມວ ສໍວຓ຺ຓນາຍ ນິຄມວເສນ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ອິທມໂວຈາ''ຕິອາທິມາຫຯ ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ ຫິ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ໂຕຕິຯ ອປິຈ ປາຬິຍມນາຣູຬ຺ຫມ຺ປິ ອຕ຺ຖໍ ສງ຺ຄເຫຕ຺ວາ ''ອິທມໂວຈາ''ຕິອາທີນາ ນິຄມນໍ ກໂຣຕີຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ

ອິຕິ ສຸມງ຺ຄລວິລາສິນິຍາ ທີຆນິກາຍຏ຺ຐກຖາຍ ປຣມສຸຂຸມຄມ຺ຠີຣທຸຣນຸໂພຘຕ຺ຖປຣິທີປນາຍ ສຸວິມລວິປຸລປຎ຺ຎາເວຍ຺ຍຕ຺ຕິຍຊນນາຍ ອຊ຺ຊວມທ຺ທວໂສຣຈ຺ຈສທ຺ຘາສຕິຘິຕິພຸທ຺ຘິຂນ຺ຕິວີຣິຍາທິຘມ຺ມສມງ຺ຄິນາ ສາຏ຺ຐກເຖ ປີຏກຕ຺ຕເຍ ອສໍຫີຣວິສາຣທຎາຓຈາຣິນາ ອເນກປ຺ປເຠທສກສມຍສມຍນ຺ຕຣຄຫນຊ຺ໂຌຄາຫິນາ ມຫາຄຓິນາ ມຫາເວຍ຺ຍາກຣເຓນ ຎາຓາຠິວໍສຘມ຺ມເສນາປຕິນາມເຖເຣນ ມຫາຘມ຺ມຣາຊາທິຣາຊຄຣຸນາ ກຕາຍ ສາຘຸວິລາສິນິຍາ ນາມ ລີນຕ຺ຖປ຺ປກາສນິຍາ ສາມຎ຺ຎຜລສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາຍ ລີນຕ຺ຖປ຺ປກາສນາຯ

ສາມຎ຺ຎຜລສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໓. ອມ຺ພຏ຺ຐສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ

ອທ຺ຘານຄມນວຓ຺ຓນາ

໒໕໒. ເອວໍ ສາມຎ຺ຎຜລສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຓ຺ເຓຕ຺ວາ ອິທານິ ອມ຺ພຏ຺ຐສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຓ຺ເຓນ຺ໂຕ ຍຖານຸປຸພ຺ພໍ ສໍວຓ຺ໂຓກາສສ຺ສ ປຕ຺ຕກາວໍ ວິກາເວຕຸໍ, ສາມຎ຺ຎຜລສຸຕ຺ຕສ຺ສານນ຺ຕຣໍ ສງ຺ຄີຕສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ອມ຺ພຏ຺ຐສຸຕ຺ຕກາວໍ ປກາເສຕຸໍ “ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ… ເປ… ໂກສເລສູຕິ ອມ຺ພຏ຺ຐສຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ອາຫ. ເອວມີທິເສສຸ. ອິຕິສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ອາທິອຕ຺ໂຖ, ປທຕ຺ຖວິປລ຺ລາສໂຊຕໂກ ປນ ອິຕິສທ຺ໂທ ລຸຕ຺ຕນິທ຺ທິຏ຺ໂຐ, ອາທິສທ຺ທໂລໂປ ວາ ເອສ, ອຸປລກ຺ຂຓນິທ຺ເທໂສ ວາ. ອປຸພ຺ພປທວຓ຺ຓນາ ນາມ ເຫຏ຺ຐາ ອຄ຺ຄຫີຕຕາຍ ອປຸພ຺ພສ຺ສ ປທສ຺ສ ອຕ຺ຖວິພຊນາ. “ທິຕ຺ວາ ປຸນປ຺ປຸນາຄຕ-ມຕ຺ຖໍ ອຕ຺ຖໍ ປກາສຍິສ຺ສາມີ”ຕິ (ທີ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໑.ຄນ຺ຖາຣມ຺ພກຖາ) ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ, “ອນຸປຸພ຺ພປທວຓ຺ຓນາ”ຕິ ກຕ຺ຖຈິ ປາໂຐ, ໂສ ອຍຸຕ຺ໂຕວ ຏີກາຍ ອນຸທ຺ຘຏ຺ຕາ, ຕຖາ ອສໍວຓ຺ຓິຕຕ຺ຕາ ຈ.

“ຣາຊກຸມາຣາ ໂຄຕ຺ຕເວສນ ໂກສລາ ນາມາ”ຕິ (ທີ. ນິ. ຏີ. ໑.໒໕໒) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ. ອກ຺ຂຣຈິນ຺ຕກາ ປນ ວທນ຺ຕິ “ໂກສໍ ລນ຺ຕິ ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ, ກຸສລໍ ວາ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕີຕິ ໂກສລາ”ຕິ. ຊນປທິໂນຕິ ຊນປທວນ຺ໂຕ, ຊນປທສ຺ສ ວາ ອິສ຺ສຣາ. “ໂກສລາ ນາມ ຣາຊກຸມາຣາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕເຍວ ສິທ຺ເຘປີ “ຊນປທິໂນ”ຕິ ວຈນໍ ສນ຺ເຕສຸປີ ອຎ຺ເຎສຸ ຕໍຕໍນາມປຎ຺ຎາເຕສຸ ຕຕ຺ຖ ນິວສນ຺ເຕສຸ ຊນປທິກາວໂຕ ເຕສເມວ ນິວສນມຸປາທາຍ ຊນປທສ຺ສາປິ ສມຎ຺ຎາຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ. “ເຕສໍ ນິວາໂສ”ຕິ ອິມິນາ “ໂກສລານໍ ນິວາສາ ໂກສລາ”ຕິ ຕທ຺ຘິຕໍ ທສ຺ເສຕິ. “ເອໂກປີ ຊນປໂທ”ຕິ ອິມິນາ ປນ ສທ຺ທໂຕເຍເວຕໍ ປຸຖຸວຈນໍ, ອຕ຺ຖໂຕ ປເນສ ເອໂກ ເອວາຕິ ວິກາເວຕິ. ອປີ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ອນຸຄ຺ຄເຫ, ເຕນ ກາມໍ ເອໂກເຍເວສ ຊນປໂທ, ຕຖາປີ ອິມິນາ ກາຣເຓນ ປຸຖຸວຈນມຸປ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ ອນຸຄ຺ຄຕ຺ຫາຕີຕິ. ຍທິ ເອໂກວ ຊນປໂທ, ກຖໍ ຕຕ຺ຖ ພຫຸວຈນນ຺ຕິ ອາຫ “ຣຸລ຺ຫິສທ຺ເທນາ”ຕິອາທິ, ຣຸລ຺ຫິສທ຺ທຕ຺ຕາ ພຫຸວຈນມຸປ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ນິສ຺ສິເຕສຸ ປຍຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຸຖຸວຈນສ຺ສ, ປຸຖຸກາວສ຺ສ ວາ ນິສ຺ສເຍ ອກິນິເວສປ຺ປວຕ຺ຕິ ອີທິ ຣຸລ຺ຫີ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ອາຈຣິເຍນ ອີທິ ເຈວ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ຈ ມຊ຺ຌິມາຄມຏີກາທີສຸ “ອກ຺ຂຣຈິນ຺ຕກາ ຫິ ອີທິເສສຸ ຄາເນສຸ ຍຸຕ຺ເຕ ວິຍ ອີທິສລິງ຺ຄວຈນານິ ອິຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອຍເມຕ຺ຖ ຣຸລ຺ຫີ ຍຖາ ‘ອຎ຺ຎຕ຺ຖາປິ ກຸຣູສຸ ວິຫຣຕິ, ອງ຺ເຄສຸ ວິຫຣຕີ’ຕິ ຈາ”ຕິ. ເກຈິ ປນ ໂກສລນາມາກິນິເວສປ຺ປວຕ຺ຕິມິຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອຍຸຕ຺ຕເມຕໍ ປຸຖຸວຈນສ຺ສ ອປ຺ປຍຸຊ຺ຊິຕພ຺ພຕ຺ຕາ. ນາມາກິນິເວສປ຺ປນາຍ ຫິ ເອກວຈນມ຺ປີ ກວຕິ ຍຖາ “ສີໂຫ ຄາຍຕີ”ຕິ. ຕພ຺ພິເສສິເຕປີ ຊນປທສທ຺ເທ ຊາຕິສທ຺ທຕ຺ຕາ ເອກວຈນເມວ. ເຕນາຫ “ຕສ຺ມີ ໂກສເລສຸ ຊນປເທ”ຕິ, ໂກສລນາມເກ ຕສ຺ມີ ຊນປເທຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອກູຕໂຕ ຫິ ໂວຫາຣມຕ຺ຕໍ ຣຸລ຺ຫີ, ກູຕໂຕເຍວ ອຕ຺ໂຖ ວິນິຈ຺ຌິຕພ຺ໂພ. ຍຖາ ຫິ –

“ສນ຺ຕິ ປຸຕ຺ຕາ ວິເທຫານໍ, ທີຆາວຸ ຣຏ຺ຐວຑ຺ຒໂນ;

ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາຣຍິສ຺ສນ຺ຕິ, ມິຖິລາຍໍ ປຊາປຕີ”ຕິ. (ຊາ. ໒.໒໒.໒໗໖) ອາທີສຸ –

ຕໍປຸຕ຺ຕສງ຺ຂາຕສ຺ສ ເອກຕ຺ຖສ຺ສ ຣຸລ຺ຫີວເສນ “ປຸຕ຺ຕາ”ຕິ ພຫຸວຈນປ຺ປໂຍໂຄ, ຕຖາ ອີທາປີ ຕນ຺ນິວາສສງ຺ຂາຕສ຺ສ ເອກຕ຺ຖສ຺ສ ຣຸລ຺ຫີວເສນ “ໂກສເລສູ”ຕິ ພຫຸວຈນປ຺ປໂຍໂຄ ໂຫຕິ. ຍຖາ ຈ “ປາຕໍ ນ ຫຎ຺ເຎ, ນ ຈ’ທິນ຺ນມາທິເຍ”ຕິອາທີສຸ (ອ. ນິ. ໓.໔໘, ໔໓, ໔໕) ຊາຕິວເສນ ພຫ຺ວຕ຺ຖານເມກວຈນປ຺ປໂຍໂຄ, ຕຖາ ອີທາປີ ຊາຕິວເສນ ອວຍວປ຺ປເກເທນ ພຫ຺ວຕ຺ຖສ຺ສ “ຊນປເທ”ຕິ ເອກວຈນປ຺ປໂຍໂຄ ໂຫຕິ. ວຸຕ຺ຕຎ຺ຈ ອາຈຣິເຍນ ມຊ຺ຌິມາຄມຏີກາຍໍ “ຕພ຺ພິເສສເນປີ ຊນປທສທ຺ເທ ຊາຕິສທ຺ເທ ເອກວຈນເມວ. ເຕນາຫ ‘ຕສ຺ມີ ອງ຺ເຄສຸ ຊນປເທ’ຕີ”ຕິ.

ເອວໍ ຣຸລ຺ຫີວເສນ ພຫຸມ຺ຫິ ວິຍ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ພຫຸວຈນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ພຫ຺ວຕ຺ຖວເສນ ພຫຸມ຺ປີ ເອວ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ພຫຸວຈນໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ໂປຣາຓາ ປນາຫູ”ຕິອາທິມາຫ. ປນ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ວິເສສຕ຺ຖໂຊຕໂນ, ເຕນ ປຸຖຸອຕ຺ຖວິສຍຕາຍ ເອເວຕໍ ປຸຖຸວຈນໍ, ນ ຣຸລ຺ຫີວເສນາຕິ ວກ຺ຂມານໍ ວິເສສໍ ໂຊເຕຕິ. ໂສ ຫິ ປເທໂສ ຕີໂຍຊນສຕປຣິມາຓຕາຍ ພຫຸປ຺ປເກໂທຕິ, ອິມສ຺ມີ ປນ ນເຍ ເຕສຸ ໂກສເລສຸ ຊນປເທສູຕິ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ. ມຫາປນາທນ຺ຕິ ມຫາປນາທຊາຕເກ (ຊາ. ໑.໓.໔໐, ໔໑, ໔໘) ສຸຣຸຈິຊາຕ

ເກສຸ (ຊາ። ໑።໑໘።໑໐໘ ອາທໂຍ) ອາຄຕໍ ສຸຣຸຈິໂນ ນາມ ວິເທຫຣຌ‍ໂໝ ປຸຕ‍ຕໍ ມຫາປນາທນາມກໍ ຣາຊກຸມາຣໍ። ນານານາຍ ການິຕິ ກຕ‍ຫຸກຕ‍ຫປຕ‍ຫຸກຕ‍ຫປມຸຂານິ ຉສຕສຫສ‍ສານິ ນານາວິຌນາຍການິ, ກຕ‍ຖຈິ ປນ ອາທິສທ‍ໂທປີ ທິຍ‍ໂຖ, ໂສ ຊາຕກຍ‍ຖກຖາຍໍ ນ ທິສ‍ສຕິ, ຍທິ ຈ ທິສ‍ສຕິ, ເຕນ ນຍລຽຆກາທີນໍ ສຽຄໂຫ ຫຍ‍ຖພ‍ໂພ። ສິຕມຕ‍ຕມ‍ປີຕິ ນິທີຕມຕ‍ຕມ‍ປີ። ຕສ‍ສ ກິຣ ທິພ‍ພນາຍການໍ ອນນ‍ຕຣາເວເຍວ ທິຍ‍ຖຕ‍ຕາ ມນຸສ‍ສນາຍການໍ ນຈ‍ຈໍ ອມນຸຌ‍ຌໍ ອໂຫສິ። ນຽຄລານິປີ ຉຫ‍ເຫຕ‍ວາຕິ ກສິກມ‍ມປ‍ປຫານວເສນ ນຽຄລານີ ປຫາຍ, ນິທສ‍ສນມຕ‍ຕຌ‍ເຈຕໍ። ນ ທີ ເກວລໍ ກສ‍ສກາ ເອວ, ອຖ ໂຂ ອຌ‍ເຌປີ ອຸກຍຣຍ‍ຖວາສິໂນ ມນຸສ‍ສາ ອຕ‍ຕໂນ ອຕ‍ຕໂນ ກິຈ‍ຈໍ ປຫາຍ ຕສ‍ມີ ມຽຄລຍ‍ຖາເນ ສນ‍ນິປ‍ຕິສຸ። ຕທາ ກິຣ ມຫາປນາທກຸມາຣສ‍ສ ປາສາທມຽຄລໍ, ຉຕ‍ຕມຽຄລໍ, ອາວາຫມຽຄລນ‍ຕິ ຕີຕີ ມຽຄລານີ ເອກໂຕ ອກໍສຸ, ກາສິວິເທຫຣຍ‍ຖວາສິໂນປີ ຕຕ‍ຖ ສນ‍ນິປ‍ຕິຕ‍ວາ ອຕິເຣກສຕ‍ຕວສ‍ສານິ ຉຕມນຸກວີສູຕິ, ອຌຸນາ ປນ "ນຽຄລາທີນີ"ຕິ ປາໂຖ ທິສ‍ສຕິ, ໂສ ນ ໂປຣາຕປາໂຖ ຍິກາຍມນຸທ‍ຌຍຕ‍ຕາ።

ມຫາຊນກາເຍ ສນ‍ນິປ‍ຕິເຕຕິ ເກຈິ "ປຫໍສນວິຌີ ທສ‍ເສຕ‍ວາ ຣາຊກຸມາຣໍ ຫາສາເປສ‍ສາມາ"ຕິ, ເກຈິ "ຕໍ ກີລຸອນໍ ປສ‍ສິສ‍ສາມາ"ຕິ ເອວໍ ມຫາຊນສມູເຫ ສນ‍ນິປ‍ຕິເຕ። ອຕຸລມ‍ພາກິຣຸຫນທາຣຸຈິຕກປເວສນາທີ ນານາກີລຸອາໂຍ ທສ‍ເສຕ‍ວາ። ສກ‍ກເປສິໂຕ ກິຣ ທິພ‍ພນາຍໂກ ຣາຊຽຄເຕ ອາກາເສ ຖຕ‍ວາ ອຸປຫ‍ຌກາຄໍ ນາມ ທສ‍ເສຕິ, ເອໂກວ ຫຕ‍ໂຖ, ເອໂກ ປາໂທ, ເອກໍ ອກ‍ຂິ, ເອກາ ທາຖາ ນຈ‍ຈຕິ ຈລຕິ, ອຸປຫ‍ຌໍ ຜນ‍ທຕິ, ເສສໍ ນິຈ‍ຈລມໂຫສິ, ຕໍ ທິສ‍ວາ ມຫາປນາໂທ ໂຖກໍ ຫສິຕມກາສິ, ອິມມຕ‍ຖໍ ສນ‍ຌາຍ "ໂສ ທິພ‍ພນາຍກໍ ທສ‍ເສຕ‍ວາ ຫສາເປສີ"ຕິ ວຸຕ‍ຕໍ። ສຸຫຊຊາ ນາມ ວິສ‍ສາສິກາ "ສຸຍ‍ຖຸ ຫທຍເມເຕສ"ນ‍ຕິ ກຕ‍ວາ። ອາທິສທ‍ເທນ ຌາຕກປຣິຊນາທີນໍ ສຽຄໂຫ። ຕສ‍ມາຕິ ຕຖາ ວຈນໂຕ። ຕໍ ກຸສລນ‍ຕິ ວຈນໍ ອຸປາທາຍາຕິ ເອຕ‍ຖ "ກຈ‍ຈິ ກຸສລໍ? ອາມ ກຸສລ"ນ‍ຕິ ວຈນປຍິວຈນວເສນ ປວຕ‍ຕກຸສລວາທີຕາຍ ເຕ ມນຸສ‍ສາ ອາທິໂຕ "ກຸສລາ"ຕິ ສມຌ‍ຌໍ ລກີສຸ, ເຕສໍ ກຸສລານໍ ອິສ‍ສຣາຕິ ຣາຊກຸມາຣາ ໂກສລາ ນາມ ຊາຕາ, ເຕສໍ ນິວາສຍ‍ຖານຕາຍ ປນ ປເທໂສ ໂກສລາຕິ ປຸພ‍ເພ ວຸຕ‍ຕນຍເມວ። ເຕນາຫ 'ໂສ ປເທໂສ ໂກສລາຕິ ວຸຈ‍ຈຕີ"ຕິ። ເອວໍ ມຊ‍ຊິມາຄມຍິກາຍໍ ອາຈຣິເຍເນວ ວຸຕ‍ຕໍ። ຕຕ‍ຣາຍມຣິປ‍ປາໂຍ ສິຍາ – 'ໂສ ປເທໂສ ໂກສລາຕິ ວຸຈ‍ຈຕີ"ຕິ ສຌ‍ຌິສຌ‍ຌາ ຍຖາກ‍ກມໍ ເອກວຈນພຫຸວຈນວເສນ ວຸຕ‍ຕຕ‍ຕາ ປຸຣິມນເຍ ວິຍ ອິຌາປີ ຣຸລ‍ຫີວເສເນວ ພຫຸວຈນໍ ໂຫຕິ። ຣາຊກຸມາຣານໍ ນາມລາກເຫຕຸມຕ‍ຕຌ‍ເຫຕ‍ຖ ວິເສໂສຕິ። ອິຌ ປນ ອາຈຣິເຍນ ເອວໍ ວຸຕ‍ຕໍ ໂສ ປເທໂສຕິ ປເທສສາມຌ‍ຌໂຕ ວຸຕ‍ຕໍ, ວຈນວິປ‍ລ‍ລາເສນ ວາ, ເຕ ປເທສາຕິ ອຕ‍ໂຖ። ໂກສລາຕິ ວຸຈ‍ຈຕີ ກຸສລາ ເອວ ໂກສລາຕິ ກຕ‍ວາ"ຕິ (ທີ። ນີ። ຍີ። ໑።໘໕໘) ຕຕ‍ຣາຍມຣິປ‍ປາໂຍ ສິຍາ – ໂສ ປເທໂສຕິ ຊາຕິສທ‍ທວເສນ, ວຈນວິປ‍ລ‍ລາເສນ ວາ ວຸຕ‍ຕຕ‍ຕາ ປຸຖຸອຕ‍ຖວິສຍຕາຍ ເອວ ພຫຸວຈນໍ ໂຫຕິ። ປເທສສ‍ສ ນາມລາກເຫຕຸ ເຫຕ‍ຖ ວິເສໂສຕິ። "ກຸສລ"ນ‍ຕິ ຫີ ວຈນມຸປາທາຍ ຣຸລ‍ຫີນາມວເສນ ວຸຕ‍ຕນເຍນ ໂກສລາ ຍຖາ "ເຍວາປນກໍ, ນຕຸມ‍ຫາກວຄ‍ໂຄ"ຕີ። ອປີຈ ວຈນປຍິວຈນວເສນ "ກຸສລ"ນ‍ຕິ ວທນ‍ຕິ ເອຕ‍ຖາຕິ ໂກສລາ። ວິຈິຕ‍ຣາ ຫີ ຕທ‍ຌິຕວຸຕ‍ຕິຕີ። ກຸສລນ‍ຕິ ຈ ອາໂຣຄ‍ຍໍ "ກຈ‍ຈິ ນຸ ໂກໂຕ ກຸສລໍ, ກຈ‍ຈິ ໂກໂຕ ອນາມຍ"ນ‍ຕິອາທີສຸ (ຊາ። ໑።໑໕።໑໘໕; ຊາ። ໔።໔໐።໑໘໙) ວິຍ, ກຈ‍ຈິ ຕຸມ‍ຫາກໍ ອາໂຣຄ‍ຍໍ ໂຫຕີຕິ ອຕ‍ໂຖ, ເຌກໍ ວາ "ກຸສລານຈ‍ຈຄີຕສ‍ສ , ສິກ‍ຂິຕາ ຈາຕຸຣິຕ‍ຖິໂຍ"ຕິອາທີສຸ (ຊາ። ໔።໘໔።໙໘) ວິຍ, ກຈ‍ຈິ ເຕສໍ ນາຍການໍ ເຌກຕາ ໂຫຕີຕິ ອຕ‍ໂຖ።

ຈຣຕໍ ຈາຣິກາ, ຈຣຕໍ ວາ ຈາໂຣ, ໂສ ເອວ ຈາຣິກາ, ຕຍິທໍ ມຄ‍ຄຄມນເມວ ອິຌາຣິປ‍ເປຕໍ, ນ ຈຸຕ‍ຕິກຄມນມຕ‍ຕນ‍ຕິ ທສ‍ເສຕຸໍ "ອທ‍ຌານຄມນ"ນ‍ຕິ ວຸຕ‍ຕໍ, ກາວນປຸ໌ສກຌ‍ເຈຕໍ, ອທ‍ຌານຄມນສຽຂາຕາຍ ຈາຣິກາຍ ຈຣມາໂນຕິ ວຸຕ‍ຕໍ ໂຫຕິ, ອເກເທປີ ວາ ເກທໂວຫາເຣນ ວຸຕ‍ຕໍ ຍຖາ "ທິວາວິຫາຣໍ ນິສີທີ"ຕິ, (ມ። ນີ። ໑።໘໕໖) ອທ‍ຌານຄມນສຽຂາຕໍ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ, ຈຣຕໍ ກໂຣນ‍ໂຕຕິ ອຕ‍ໂຖ። ສພ‍ພຕ‍ຖໂກ ຫີ ກຣກູຌາຕູນມຕ‍ໂຖຕີ። "ອທ‍ຌານມຄ‍ຄ"ນ‍ຕິປີ ກຕ‍ຖຈິ ປາໂຖ, ໂສ ນ ສຸນ‍ທໂຣ። ນ ຫີ ຈາຣິກາສທ‍ໂທ ມຄ‍ຄວາຈໂກຕີ። ອິທານີ ຕໍ ວິກາເຄນ ທສ‍ເສຕ‍ວາ ອິຌາຣິປ‍ເປຕໍ ນິຍເມນ‍ໂຕ "ຈາຣິກາ ຈ ນາເມສາ"ຕິອາທິມາຫ። ສາວການມ‍ປີ ຣຸລ‍ຫີວເສນ ຈາຣິກາຍ ສມ‍ກວໂຕ ຕໂຕ ວິເສເສຕິ "ກຄວໂຕ"ຕິ ອິມິນາ። ຕຖາ ຫີ ມຊ‍ຊິມາຄມຍ‍ຖກຖາຍໍ ວຸຕ‍ຕໍ "ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນຕິ ເອຕ‍ຖ ກິຌ‍ຈາປີ ອຍໍ ຈາຣິກາ ນາມ ມຫາຊນສຽຄຫຕ‍ຖໍ ພຸທ‍ຌານໍເຍວ ລພ‍ກຕິ, ພຸທ‍ເຌ ອຸປາທາຍ ປນ ຣຸລ‍ຫີສທ‍ເທນ ສາວການມ‍ປີ ວຸຈ‍ຈຕິ ກີລຌ‍ຊາທິທີ ກຕພິຊນິປີ ຕາລວຕ‍ຍໍ ວິຍາ"ຕີ። ທູເຣປີຕິ ເອຕ‍ຖ ປີ-ສທ‍ເທນ, ອປີ-ສທ‍ເທນ ວາ ນາຕິທູເຣປີຕິ ສມ‍ປີຕ‍ຫນໍ ຕຕ‍ຖາປີ ຈາຣິກາສມ‍ກວໂຕ። ໂພຌເນຍ‍ຍປຸຄ‍ຄລນ‍ຕິ ຈຕຸສຈ‍ຈປຍິເວຌວເສນ ໂພຌນາຣຫປຸຄ‍ຄລໍ። ສຫສາ ຄມນນ‍ຕິ ສີຆຄມນໍ። "ມຫາກສ‍ສປສ‍ສ ປຈ‍ຈຸຄ‍ຄມນາທີສູ"ຕິ ວຸຕ‍ຕເມວ ສຣູປໂຕ ທສ‍ເສຕິ "ກຄວາ ຫີ"ຕິອາທິນາ። ປຈ‍ຈຸຄ‍ຄຈ‍ຉນ‍ໂຕຕິ ປຍິມຸຂໍ ຄຈ‍ຉນ‍ໂຕ, ປຈ‍ຈຸຍ‍ຖຫນ‍ໂຕຕິ ອຕ‍ໂຖ። "ຕຖາ"ຕິ ອິມິນາ "ຕີສໂຍຊນ"ນ‍ຕິ ປທມນຸກຫ‍ຌຕີ። ປກ‍ກຸສາຕິ ນາມ ຄນ‍ຌາຣຣາຊາ። ມຫາກປ‍ປິໂນ ນາມ ກຸກ‍ກຸຍວຕີຣາຊາ። ຌນິໂຍ ນາມ ໂກຣຕ‍ຫເສຍ‍ຖິປຸຕ‍ໂຕ ໂຄໂປ።

ເອວໍ ຘມ຺ມຄຣຸຕາກິຕ຺ຕນມຸເຂນ ມຫາກສ຺ສປປ຺ຈຸຄ຺ຄມນາທີນີ (ສໍຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໔ຯ໑໕໔) ເອກເທເສນ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ວນວາສິຕິສ຺ສສາມເຓຣສ຺ສ ວຕ຺ຖຸໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ຈາຣິກໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ເອກທິວສ"ນ຺ຕິອາທິ ອາຣທ຺ຘໍຯ ໂກ ປເນສ ຕິສ຺ສສາມເຓໂຣ ນາມ? ສາວຕ຺ຖິຍໍ ຘມ຺ມເສນາປຕິໂນ ອຸປ຺ຏ຺ຐາກກຸເລ ຊາໂຕ ມຫາປຸຎ຺ໂຎ "ປິຓ຺ຑປາຕທາຍກຕິສ຺ໂສ, ກມ຺ພລທາຍກຕິສ຺ໂສ"ຕິ ຈ ປຸພ຺ເພ ລທ຺ຘນາໂມ ປຈ຺ຉາ "ວນວາສິຕິສ຺ໂສ"ຕິ ປາກໂຏ ຂີຓາສວສາມເຓໂຣຯ ວິຕ຺ຖາໂຣ ຘມ຺ມປເທ (ຘຯ ປຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯກ໔ ວນວາສິຕິສ຺ສສາມເຓຣວຕ຺ຖຸ)ຯ ອາກາສຄາມີຫີ ສທ຺ຘິ ອາກາເສເນວ ຄນ຺ຕຸກາໂມ ຠຄວາ "ຉຬຠິຎ຺ຎານໍ ອາໂຣເຈຫີ"ຕິ ອໂວຈຯ ຕສ຺ສາຕິ ຕິສ຺ສສາມເຓຣສ຺ສຯ ຕນ຺ຕິ ຠຄວນ຺ຕໍ ສທ຺ຘິ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນ ຈີວຣໍ ປາຣຸປນ຺ຕໍຯ ໂນ ເຖໂຣ ໂນ ໂອຣມຕ຺ຕໂກ ວຕາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ, ຖຸເຓນ ລາມກປ຺ປມາຓິໂກ ໂນ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ອຕ຺ຕໂນປຕ຺ຕາສເນຕິ ຠິກ຺ຂູນໍ ອາສນປຣິຍນ຺ເຕຯ ເຕສໍ ຄາມິການໍ ທານປຏິສໍຍຸຕ຺ຕໍ ມງ຺ຄລໍ ວຕ຺ວາຯ ກສ຺ມາ ປນ ສເທວກສ຺ສ ໂລກສ຺ສ ມຄ຺ຄເທສໂກປິ ສມາໂນ ຠຄວາ ເອວມາຫາຕິ ໂຈທນໍ ໂສເຘຕຸໍ "ຠຄວາ ກິຣາ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ມຄ຺ຄເທສໂກຕິ ນິພ຺ພານມຄ຺ຄສ຺ສ, ສຸຄຕິມຄ຺ຄສ຺ສ ວາ ເທສໂກຯ

ຕາຍາຕິ ອຣຸລສຸລາຍຯ ສງ຺ຆກມ຺ມວເສນ ສິຊ຺ຌມານາປີ ອຸປສມ຺ປທາ ສຕ຺ຖຸ ອາຓາວເສນ ສິຊ຺ຌນ຺ໂຕ "ພຸທ຺ຘທາຍຊ຺ຊໍ ເຕ ທສ຺ສາມີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ອປເຣ ປນ "ອປຣິປຸຓ຺ຓວີສຕິວສ຺ສສ຺ເສວ ຕສ຺ສ ອຸປສມ຺ປທໍ ອນຸຊານນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ 'ພຸທ຺ຘທາຍຊ຺ຊໍ ເຕ ທສ຺ສາມີ'ຕິ ອໂວຈາ"ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ຘມ຺ມເສນາປຕິນາ ອຸປ຺ຊ຺ຌາເຍນ ອຸປສມ຺ປາເທຕ຺ວາ, ຕໂຕເຍເວສ ຘມ຺ມເສນາປຕິໂນ ສທ຺ຘິວິຫາຣິໂກຕິ ອຏ຺ຐກຖາສຸ ວຸຕ຺ໂຕຯ ຘມ຺ມປທຏ຺ຐກຖາຍໍ ປນ ຘມ຺ມເສນາປຕິອາທີເຖຣານໍ ຈຕ຺ຕາລີສຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສປຣິວາຣານໍ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິວາເຣຫິ ສທ຺ຘິ ປຈ຺ເຈກໍ ຄມນໍ, ຠຄວໂຕ ຈ ເອກກສ຺ເສວ ຄມນໍ ຂຸທ຺ທກຠາຓການໍ ມເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ, ອິຘ, ປນ ມຊ຺ຌິມາຄມຏ຺ຐກຖາຍຎ຺ຈ (ມຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໔ຯ໖໕) ອຎ຺ຎຖາ ຄມນໍ ທີຆຠາຓກມຊ຺ຌິມຠາຓການໍ ມເຕນາຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ອຍນ຺ຕິ ມຫາກສ຺ສປາທີນມຕ຺ຖາຍ ຈາຣິກາຯ ຍໍ ປນ ອນຸຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ຄມນໍ, ອຍໍ ອຕຸຣິຕຈາຣິກາ ນາມາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ

ອິມໍປນ ຈາຣິກນ຺ຕິ ອຕຸຣິຕຈາຣິກໍຯ ມຫາມຓ຺ຑລນ຺ຕິ ມຊ຺ຌິມເທສປຣິຍາປນ຺ເນເນວ ພາຫິຣິເຍນ ປມາເຓນ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ນຕ຺ຕາ ມຫນ຺ຕຕຣໍ ມຓ຺ຑລໍຯ ມຊ຺ຌິມມຓ຺ຑລນ຺ຕິ ອິຕເຣສໍ ອຸຠິນ຺ນໍ ເວມຊ຺ເຌ ປວຕ຺ຕໍ ມຓ຺ຑລໍຯ ອນ຺ໂຕມຓ຺ຑລນ຺ຕິ ອິຕເຣຫິ ຂຸທ຺ທກໍ ມຓ຺ຑລໍ, ອິຕເຣສໍ ວາ ອນ຺ໂຕຄຕ຺ຕາ ອນ຺ຕິມໍ ມຓ຺ຑລໍ, ອພ຺ຠນ຺ຕຣິມໍ ມຓ຺ຑລນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ກີ ປນິເມສໍ ປມາຓນ຺ຕິ ອາຫ "ກຕ຺ຖາ"ຕິອາທິຯ ຕຕ຺ຖ ນວໂຍຊນສຕິກາ ມຊ຺ຌິມເທສປຣິຍາປນ຺ນວເສເນວ ຄເຫຕພ຺ພາ ຕໂຕ ປຣໍ ອຕຸຣິຕຈາຣິກາຍ ອຄມນໂຕຯ ຕທຸຕ຺ຕຣິ ຫິ ຕຸຣິຕຈາຣິກາຍ ເອວ ຕຖາຄໂຕ ຄຈ຺ຉຕິ, ນ ອຕຸຣິຕຈາຣິກາຍຯ ປວາເຣຕ຺ວາວ ຈາຣິກາຈຣຓໍ ພຸທ຺ຘາຈິຓ຺ຓນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ມຫາປວາຣຓາຍ ປວາເຣຕ຺ວາ"ຕິອາທິຯ ປາຏິປທທິວເສຕິ ປຖມກຕ຺ຕິກປຸຓ຺ຓມິຍາ ອນນ຺ຕເຣ ປາຏິປທວເສຯ ສມນ຺ຕາຕິ ຄຕຄຕຏ຺ຐານສ຺ສ ຈຕູສຸ ປສ຺ເສສຸ ສມນ຺ຕໂຕຯ ມຫາຊນກາຍສ຺ສ ສນ຺ນິປຕນ຺ໂຕ ປຸຣິມໍ ປຸຣິມໍ ອາຄຕາ ນິມນ຺ເຕຕຸໍ ລຠນ຺ຕິຯ ຕຖາ ສນ຺ນິປຕນເມວ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອິຕເຣສູ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສມຖວິປສ຺ສນາ ຕຣຸຓາ ໂຫນ຺ຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ສມຖສ຺ສ ຕຣຸຓກາໂວ ອຸປຈາຣສມາຘິວເສນ, ວິປສ຺ສນາຍ ປນ ສງ຺ຂາຣປຣິຈ຺ເຉທຎາຓໍ, ກງ຺ຂາວິຕຣຓຎາຓໍ, ສມ຺ມສນຎາຓໍ, ມຄ຺ຄາມຄ຺ຄຎາຓນ຺ຕິ ຈຕຸນ຺ນໍ ຎາຓານໍ ວເສນ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ຕຣຸຓວິປສ຺ສນາຕິ ຫິ ເຕສໍ ຈຕຸນ຺ນໍ ຎາຓານມຘິວຈນໍຯ ປ ວາຣຓາສງ຺ຄຫໍ ທຕ຺ວາຕິ ອນຸມຕິທານວເສນ ທຕ຺ວາຯ ກຕ຺ຕິກປຸຓ຺ຓມາຍນ຺ຕິ ປຈ຺ຉິມກຕ຺ຕິກປຸຓ຺ຓມິຍໍຯ "ມິຄສິຣສ຺ສ ປຖມປາຏິປທທິວເສ"ຕິ ອິທໍ ມຊ຺ຌິມເທສໂວຫາຣວເສນ ມິຄສິຣມາສສ຺ສ ປຖມໍ ປາຏິປທທິວສໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອຕຣຫິ ປວຕ຺ຕໂວຫາຣວເສນ ປນ ປຈ຺ຉິມກຕ຺ຕິກມາສສ຺ສ ກາລປກ຺ຂປາຏິປທທິວໂສ ເວທິຕພ຺ໂພຯ

ອຎ຺ເຎນປີ ກາຣເຓນາຕິ ຠິກ຺ຂູນໍ ສມຖວິປສ຺ສນາຕຣຸຓກາວໂຕ ອຎ຺ເຎນປີ ມຊ຺ຌິມມຓ຺ຑເລ ເວເນຍ຺ຍານໍ ຎາຓປຣິປາກາທິ ກາຣເຓນຯ ຈຕຸມາສນ຺ຕິ ອາສາຬ຺ຫີປຸຓ຺ຓມິຍາ ປາຏິປທໂຕ ຍາວ ປຈ຺ຉິມກຕ຺ຕິກປຸຓ຺ຓມີ, ຕາວ ຈຕຸມາສໍຯ "ສມນ຺ຕາ ໂຍຊນສຕ"ນ຺ຕິອາທີນາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວຯ ວສນໍ ວສ຺ສໍ, ວສນກິຣິຍາ, ວຸຕ຺ຖໍ ວສິຕໍ ວສ຺ສມສ຺ສາຕິ ວຸຕ຺ຖວສ຺ໂສ, ຕສ຺ສຯ ຕຖາຄເຕນ ວິເນຕພ຺ພຕ຺ຕາ "ຠຄວໂຕ ເວເນຍ຺ຍສຕ຺ຕາ"ຕິ ສາມິນິທ຺ເທໂສ ວຸຕ຺ໂຕ, ກຕ຺ຕຸນິທ຺ເທໂສ ວາ ເອສຯ ເວເນຍ຺ຍສຕ຺ຕາຕິ ຈ ຈຣິຕານຸຣູປໍ ວິເນຕພ຺ພສຕ຺ຕາຯ ອິນ຺ທ຺ຣິຍປຣິປາກໍ ອາຄມຍມາໂນຕິ ສທ຺ຘາທິອິນ຺ທ຺ຣິຍານໍ ວິມຸຕ຺ຕິປຣິປາຈນກາເວນ ປຣິປກ຺ກໍ ປຏິມາເນນ຺ໂຕຯ ຜຸສ຺ສມາຄຜຄ຺ຄຸຓຈິຕ຺ຕມາສານໍ ອຎ຺ຎຕຣມາສສ຺ສ ປຖມທິວເສ ນິກ຺ຂມນ຺ໂຕ ມາສນິຍໂມ ເອຕ຺ຖ ນ ກໂຕຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ເຕນາຫ "ເອກມາສໍ ວາ ທ຺ວິຕິຈຕຸມາສໍ ວາ ຕຕ຺ເຖວ ວສິຕ຺ວາ"ຕິຯ ຕຕ຺ເຖວາຕິ ວສ຺ສູປຄມນຏ຺ຐາເນ ເອວຯ "ສຕ຺ຕ ຫີ ວາ"ຕິອາທີ "ເອກມາສໍ ວາ"ຕິອາທີນາ ຍຖາກ຺ກມໍ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ – ຍທິ ອປຣມ຺ປິ ເອກມາສໍ ຕຕ຺ເຖວ ວສຕິ, ສຕ຺ຕທິ ມາເສຫິ

ຈາຣິກໍ ປ຺ຣິໂຍສາເປຕີ. ຍທິ ທ຺ວິມາສໍ ລທິ, ຍທິ ຕີມາສໍ ປ຺ຍ຺ຈທິ, ຍທິ ຈຕຸມາສໍ ຕ຺ເຖວ ວສຕິ, ຈຕູທິ ມາເສທິ ຈາຣິກໍ ປ຺ຣິໂຍສາເປຕີຕິ. ກສ຺ມາ ປນ ຈາຣິກາຄມນນ຺ຕິ ອາສງ຺ການິວຕ຺ຕນຕ຺ຖໍ "ອິຕິ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຕິເຣກໍ ຊຣາທຸພ຺ພໂລ ພາລ຺ທ
ຊິຕ຺ໂຕ. ເຕ ກທາ ປສ຺ສິສ຺ສນ຺ຕິ, ນ ປສ຺ສິສ຺ສນ຺ຕິ ເອວ. ໂລການຸກມ຺ປກາຍາຕິ ໂລການຸກມ຺ປກາຍ ເອວ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ນ
ຈິວຣາທິເຫຕູ"ຕິ.

ຊງ຺ຆວິຫາຣວເສນາຕິ ຊງ຺ຆາທິ ວິຈຣຕາວເສນ, ຊງ຺ຆາທິ ວິຈຣິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ກຕິປາຫໍ ນິວສນວເສນ ວາ. ສພ຺ພິຣິຍາປຖ
ສາຊາຣຕຍ຺ທີ ວິຫາຣວຈນໍ. ສຣີຣຜາສຸກຕ຺ຖາຍາຕິ ເອກສ຺ມິເຍວ ຖາເນ ນິພທ຺ຊວາສວເສນ ອຸສ຺ສນ຺ນຊາຕຸກສ຺ສ ສຣີຣສ຺ສ
ວິຈຣເຕນ ຜາສຸກາວຕ຺ຖາຍ. ອຍ຺ຖຸປ຺ປ຺ຕິກາລາກິກ຺ງຂນຕ຺ຖາຍາຕິ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ໂຊປມສຸຕ຺ຕ (ອ. ນິ. ກ.ກ຺໘) ມຆເທວຊາຕ
ກາທີ (ຊາ. ໑.໑.໗) ເທສນານໍ ວິຍ ຊມ຺ມເທສນາຍ ອກິກ຺ງຂິຕພ຺ພອຍ຺ຖຸປ຺ປ຺ຕິກາລຕ຺ຖາຍ, ອຍ຺ຖຸປ຺ປ຺ຕິກາລສ຺ສ ວາ
ອກິກ຺ງຂນຕ຺ຖາຍ, ອຍ຺ຖຸປ຺ປ຺ຕິກາເລ ຊມ຺ມເທສນຕ຺ຖາຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ສິກ຺ຂາປທປ຺ຍ຺ຍາປນຕ຺ຖາຍາຕິ ສຸຣາປານສິກ຺ຂາປ
ທາທີ (ປາຈິ. ຝ໘ກ, ຝ໘໑, ຝ໘໗) ປ຺ຍ຺ຍາປເນ ວິຍ ສິກ຺ຂາປທານໍ ປ຺ຍ຺ຍາປນຕ຺ຖາຍ. ໂພຊນຕ຺ຖາຍາຕິ ອງ຺ຄຸລິມາລາທໂຍ
(ມ. ນິ. ໘.ຝ໘ກ) ວິຍ ໂພຊເນຍ຺ຍສຕ຺ເຕ ຈຕຸສຈ຺ຈໂພຊນຕ຺ຖາຍ. ມທາຕິ ມທຕິຍາ. ກຍ຺ຈິ, ກຕິປເຍ ວາ ປຸຄ຺ຄເລ ອຸທ຺ທິສ຺ສ
ຈາຣິກາ ນິພທ຺ຊຈາຣິກາ. ຕທຍ຺ຍາ ສມ຺ພຫຸເລ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ຄາມນິຄມນຄຣປຝິປາຝິຍາ ຈາຣິກາ ອນິພທ຺ຊຈາຣິກາ. ເຕນາຫ
"ຕຕ຺ຖາ"ຕິອາທິ. ຍໍ ຈຣຕີຕິ ກິຣິຍາປຣາມສນໍ.

"ເອສາ ອິຊ ອນິປ຺ເປຕາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕເມວ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ທສ຺ເສຕຸໍ "ຕທາ ກິຣາ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ທສສຫສ຺ສີໂລກຊາຕຸຍາຕິ ຊາຕິກ຺
ເຂຕ຺ຕກູຕໍ ທສສຫສ຺ສຈກ຺ກວາລຸອໍ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ກສ຺ມາຕິ ເຈ? ຕຕ຺ເຖວ ກພ຺ພສຕ຺ຕານໍ ສມ຺ກວໂຕ. ຕຕ຺ຖ ທີ ສຕ຺ເຕ ກພ຺
ເພ ປ຺ຣິປກ຺ກິນ຺ທ຺ຣິເຍ ປສ຺ສິຕຸໍ ພຸທ຺ຊຍາຕໍ ອກິນິຫຣິຕ຺ວາ ກິໂຕ ກຄວາ ຍາຕຊາລໍ ປຕ຺ຖຣຕີຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ອິທຍ຺ຈ ເທວພ຺ຣຫ຺ມາ
ນໍ ວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ. ມນຸສ຺ສາ ປນ ອິມສ຺ມິເຍວ ຈກ຺ກວາລຸເອ, ອິມສ຺ມິເຍວ ຈ ສປ຺ຣິວາເຣ ຊມ຺ພຸທີເປ ໂພຊເນຍ຺ຍາ ໂຫນ຺ຕິ. ໂພຊ
ເນຍ຺ຍພນ຺ຊເວຕິ ໂພຊເນຍ຺ຍສຕ຺ຕສງ຺ຂາເຕ ກຄວໂຕ ພນ຺ຊເວ. ໂຄຕ຺ຕາທິສມ຺ພນ຺ຊາ ວິຍ ທີ ສຈ຺ຈປຝິເວຊສມ຺ພນ຺ຊາ ເວເນຍ຺
ຍາ ກຄວໂຕ ພນ຺ຊວາ ນາມາຕີ. ໂຄຈຣກາວູປຄມນໍ ສນ຺ຊາຍ "ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຕຊາລສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ປວິຍ຺ໂຖ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ກ
ຄວາ ກິຣ ມຫາກຣຸຕາສມາປຕ຺ຕີ ສມາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຕໂຕ ວຸຍ຺ຖາຍ "ເຍ ສຕ຺ຕາ ກພ຺ພາ ປ຺ຣິປກ຺ກຍາຕາ, ເຕ ມຍ຺ຫໍ ຍາຕສ຺ສ
ອຸປຍ຺ຖຫນ຺ຕູ"ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ອຊິຍ຺ຖາຍ ສມນ຺ນາຫຣຕິ, ຕສ຺ສ ສຫສມນ຺ນາຫາຣາ ເອໂກ ວາ ທ຺ເວ ວາ ສມ຺ພຫຸລາ ວາ ຕທາ ວິນຍູປ
ຄາ ເວເນຍ຺ຍາ ຍາຕສ຺ສ ອາປາຖມາຄຈ຺ຊນ຺ຕິ, ອຍເມຕ຺ຖ ພຸທ຺ຊານຸກາໂວ. ເອວມາປາຖຄຕານໍ ປນ ເນສໍ ອຸປນິສ຺ສຍໍ ປຸພ຺ພຈຣິ
ຍໍ, ປຸພ຺ພເຫຕຸໍ, ສມ຺ປຕິ ວຕ຺ຕມານຍ຺ຈ ປຝິປຕ຺ຕີ ໂອໂລເກຕິ. ເວເນຍ຺ຍສຕ຺ຕປ຺ຣິຄ຺ຄຕ຺ຫນຕ຺ຖຍ຺ທີ ສມນ຺ນາຫາເຣ ກເຕ ປຖມໍ
ເນສໍ ເວເນຍ຺ຍກາເວນ ອຸປຍ຺ຖານໍ ໂຫຕິ, ອຖ "ກີ ນຸ ໂຂ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ ສຣຕຄມນາທິວເສນ ກຍ຺ຈິ ນິປ຺ຜຕ຺ຕີ ວິມໍສມາໂນ ປຸພ຺
ພູປນິສ຺ສຍາທີນິ ໂອໂລເກຕີ. ເຕນາຫ "ອຖ ກຄວາ"ຕິອາທິ. ໂສຕິ ອມ຺ພຍ຺ໂຖ. ວາທປຝິວາທໍ ກຕ຺ວາຕິ "ເອວໍ ນຸ ເຕ
ອມ຺ພຍ຺ຖາ"ຕິອາທິນາ (ທີ. ນິ. ໑.໘ຝ໘) ມຍາ ວຸຕ຺ຕວຈນສ຺ສ "ເຍ ຈ ໂຂ ເຕ ໂກ ໂຄຕມ ມຸຕ຺ຫກາ ສມຕາກາ"ຕິອາທິນາ (ທີ.
ນິ. ໑.໘ຝຝ) ປຝິວຈນໍ ທຕ຺ວາ, ອສພ຺ກິວາກ຺ຍນ຺ຕິ ອສປ຺ປຸຣິສວາຈໍ, ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ອິພ຺ກວາທນິປາຕນວເສນ ນານປ຺ປກາຣໍ
ສາຊສກາວາຍ ວາຈາຍ ວຕ຺ຕຸມຍຸຕ຺ຕໍ ວາກ຺ຍໍ ວກ຺ຂຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ນິພ຺ພິເສວນນ຺ຕິ ວິຄຕຕ຺ທນໍ, ມານທປ຺ປວເສນ
ອປຄຕປ຺ຣິນິປ຺ຜນ຺ທນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ອວສຣິຕພ຺ພນ຺ຕິ ອຸປຄນ຺ຕພ຺ພໍ. ຕສ຺ສ ຄາມສ຺ສ ອິທໍ ນາມມຕ຺ຕໍ, ກິເມຕ຺ຖ ອຕ຺ຖປ຺ຣິເຍສນາຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ອິຊຊານງ຺ຄລນ຺ຕິປີ
ປາໂຖ"ຕິ. "ເຍນ ທິສາກາເຄນາ"ຕິ ກຣຕນິທ຺ເທສານຸຣູປໍ ກຣຕຕ຺ເຖ ອຸປໂຍຄວຈນນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ "ເຕນ ອວສຣີ"ຕິ ອິມິນາ.
"ຍສ຺ມີ ປເທເສ"ຕິ ປນ ກຸມ຺ມນິທ຺ເທສານຸຣູປໍ "ຕໍ ວາ ອວສຣີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕທຸກຍເມວຕ຺ຖໍ ວິວຣຕິ "ເຕນ ທິສາກາເຄນາ"ຕິອາ
ທີນາ. ຄໂຕຕິ ອຸປຄໂຕ, ອຄມາສີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປຸນ ຄໂຕຕິ ສມ຺ປຕ຺ໂຕ, ສມ຺ປາປຸຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. "ອິຈ຺ຉານງ຺ຄເລ"ຕິ ອິທໍ ຕທາ
ກຄວໂຕ ໂຄຈຣຄາມນິທສ຺ສນໍ, ສມີປຕ຺ເຖ ເຈຕໍ ກຸມ຺ມໍ. "ອິຈ຺ຉານງ຺ຄລວນສຕ຺ເຫ"ຕິ ອິທໍ ປນ ນິວາສຍ຺ຖານທສ຺ສນໍ, ນິປ຺ປ຺ຣິ
ຍາຍໂຕ ອຊິກຣເຕ ເຈຕໍ ກຸມ຺ມນ຺ຕິ ຕທຸກຍມ຺ປີ ປທໍ ວິເສສຕ຺ຖທສ຺ສເນນ ວິວຣນ຺ໂຕ "ອິຈ຺ຉານງ຺ຄລໍ ອຸປນິສ຺ສາຍາ"ຕິອາທິ
ມາຫ. "ສີລຂນ຺ຊາວາຣ"ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ເວເນຍ຺ຍທິຕສມເປກ຺ຂນວເສເນວ ກຄວໂຕ ວິຫາຣທສ຺ສນໍ. ຕຕ຺ຖ
ຊມ຺ມຣາຊສ຺ສ ກຄວໂຕ ສພ຺ພໂສ ອຊມ຺ມນິຄ຺ຄຕ຺ຫນປຣາ ເອວ ປຝິປຕ຺ຕີ, ສາ ຈ ສີລສມາຊິປ຺ຍ຺ຍາວເສນາຕິ ສີລາ
ທິຕ຺ຕຍສ຺ເສວ ຄຫຕໍ. ສີລຂນ຺ຊາວາຣນ຺ຕິ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣຍ຺ໂຍ ທາຣຸອິຍ຺ຖກາທີກຕໍ ຂນ຺ຊາວາຣສທິສໍ ສີລສງ຺ຂາຕໍ ຂນ຺ຊາວາຣໍ
ພນ຺ຊິຕ຺ວາ ວິຫຣຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຊ. ທາຣຸກ຺ຂນ຺ຊາທີທີ ອາສມນ຺ຕໂຕ ວຣນ຺ຕິ ປ຺ຣິກ຺ຂິປນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ທີ ຂນ຺ຊາວາໂຣ ອ-
ກາຣສ຺ສ ທີຄໍ ກຕ຺ວາ, ຣາຊູນໍ ອຈິຣນິວາສຍ຺ຖານໍ. ຕຕ຺ຖ ປນ ກຄວໂຕ ອຈິຣນິວສນກິຣິຍາສມ຺ພນ຺ຊມຕ຺ເຕນ ກຍນິ

ວາຣຕ຺ຍ຺ເຣນ ຕໍສທິສຕາຍ ສີລມ຺ປິ ຕຖາ ວຸຈ຺ຈຕິ. ສມາສໂກນ຺ຕນ຺ຕິ ສມ຺ມາສມາສິສງ຺ຂາຕໍ ມງ຺ຄລສຕ຺ຕິ. ສພ຺ພລ຺ຸຕລ຺ຸສາຕປ຺ທນ຺ຕິ ສພ຺ພລ຺ຸຕລ຺ຸສາຕສງ຺ຂາຕໍ ຊຍມນ຺ຕປ຺ທໍ. ປ຺ຣິວຕ຺ຕຍມາໂນຕິ ປ຺ຣິຊປ຺ປ຺ມາໂນ. ''ສພ຺ພລ຺ຸຕລ຺ຸສາຕສຣ''ນ຺ຕິປິ ປາໂຖ, ສພ຺ພລ຺ຸຕລ຺ຸສາຕວຊິຣຄ຺ຸຄສໍ ອປ຺ຣາປ຺ຣໍ ສມ຺ປ຺ຣິວຕ຺ຕມາໂນຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຍຖາກິຣຸຈິເຕນ ວິຫາເຣນາຕິ ສພ຺ພວິຫາຣສາຊາຣຕຫສ຺ສນໍ, ທິພ຺ພວິຫາຣາທີສຸ ເຍນ ເຍນ ອຕ຺ຕນາ ອກິຣຸຈິເຕນ ວິຫາເຣນ ວິຫຣຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ໂປ຺ກ຺ຂຣສາຕິວຕ຺ຖຸວຕ຺ຕນາ

໘໕໕. ມນ຺ເຕຕິ ອິຣຸເວທາທີມນ຺ຕສຕ຺ເຖ. ອິຣຸເວທາທໂຍ ຫິ ຄ຺ຸຕ຺ຕກາສິຕພ຺ພຍ຺ເຖນ ''ມນ຺ຕາ''ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ. ອຕ-ສທ຺ໂທ ສທ຺ເທຕິ ອາຫ ''ສຊ຺ຊາຍຕິ''ຕິ. ໂລກິຍາ ປນ ວທນ຺ຕິ ''ພ຺ຣຫ຺ມຸໂນ ອປ຺ຈ຺ຸຈໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ, ນາຄໂມ, ຕຕ຺ຕໍ, ທີຆາທີ''ຕິ. ກສ຺ມາ ອຍເມວ ວຈນຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ອາຫ ''ອິທເມວາ''ຕິອາທີ. ອຖ ເກສໍ ອິຕໂຣ ວຈນຕ຺ໂຖຕິ ໂຈທນມປ຺ເນຕິ ''ອຣິຍາ ປນາ''ຕິອາທີນາ. ອຖ ວາ ຍໍ ໂລກິຍາ ວທນ຺ຕິ ''ພ຺ຣຫ຺ມຸນາ ຊາໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ''ຕິອາທີນິຣຸຕ຺ຕິ, ຕໍ ປຝິກ຺ຂິປີຕຸໍ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ອິທເມວາ''ຕິ ຫິ ອວຊາຣເຕນ ຕໍ ປຝິກ຺ຂິປ຺ຕິ. ''ຊາຕິພ຺ຣາຫ຺ມຕານ''ນ຺ຕິ ປນ ອິມິນາ ສທ຺ທນ຺ຕເຣນ ທສ຺ສິເຕສຸ ຊາຕິພ຺ຣາຫ຺ມຕາວິສຸທ຺ຂິພ຺ຣາຫ຺ມຕາວເສນ ທຸວິເຊສຸ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕສຸ ວິສຸທ຺ຂິພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ນິຣຸຕ຺ຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ອຣິຍາ ປນາ''ຕິອາທີມາຫ. ພຫນ຺ຕິ ປາເປ ພທີ ກໂຣນ຺ຕີຕິ ຫິ ອຣິຍາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ. ''ຕສ຺ສ ກິຣ ກາໂຍ ເສຕໂປ຺ກ຺ຂຣສທິໂສ''ຕິ ອິທເມວສ຺ສ ນາມລາກເຫຕຸທສ຺ສນໍ, ເສສໍ ປນ ຕປ຺ປ຺ສງ຺ເຄນ ຍຖາວິຊ຺ຊມານວິເສສທສ຺ສນເມວ. ເຕນາຫ ''ອິຕິ ນໍ ໂປ຺ກ຺ຂຣສທິສຕ຺ຕາ ໂປ຺ກ຺ຂຣສາຕີຕິ ສລ຺ຊານນ຺ຕີ''ຕິ. ໂປ຺ກ຺ຂເຣນ ສທິໂສ ກາໂຍ ຍສ຺ສາຕິ ຫິ ໂປ຺ກ຺ຂຣສາຕິ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ ຯ ສາຕສທ຺ໂທ ວາ ສທິສຕ຺ໂຖ, ໂປ຺ກ຺ຂເຣນ ສາໂຕ ສທິໂສ ກາໂຍ ຕຖາ, ໂສ ຍສ຺ສາຕິ ໂປ຺ກ຺ຂຣສາຕິ. ເສຕໂປ຺ກ຺ຂຣສທິໂສຕິ ເສຕປທຸມວຕ຺ໂຕ. ເທວນຄເຣຕິ ອາລກມນ຺ທາທີເທວປຸເຣ. ອຸສ຺ສາປີຕຣຊຕໂຕຣຕນ຺ຕິ ຄມ຺ກີຣເນມິຂາຕໍ ອຈ຺ຈຸຄ຺ຄຕໍ ຣຊຕມຍໍ ອິນ຺ທຂີລໍ ຯ ກາລຸອເມຆຣາຊີຕິ ກທາຈິ ທີສ຺ສມານາ ກາລຸອອພ຺ກເລຂາ. ຣຊຕປ຺ນາລຸອິກາຕິ ຣຊຕມຍຕຸມ຺ພໍ. ສຸວຍ຺ຜິຕາຕິ ວຍ຺ຍກາວສ຺ສ ຍຸຕ຺ຕຍ຺ຖາເນ ສຸຍ຺ຖຸ ວຍ຺ຍຸລາ. ກາລຸອວງ຺ຄຕິລກາທີນມກາເວນ ສຸປ຺ຣິສຸທ຺ຊາ.''ອຣາຊເກ''ຕິອາທີນາປີ ໂສກຄ຺ຄປ຺ປ຺ຕ຺ຕກາວເມວ ນິທສ຺ເສຕິ.

ອິທານິ ອປ຺ຣມ຺ປິ ຕສ຺ສ ນາມລາກເຫຕຸໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ອຍໍ ປນາ''ຕິອາທີມາຫ. ຕຕ຺ຖ ຈ ''ທິມວນ຺ຕປ຺ເທເສ ມຫາສເຣ ປທຸມຄພ຺ເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ''ຕິ ອິທເມວສ຺ສ ນາມລາກເຫຕຸທສ຺ສນໍ. ເສສໍ ປນ ຕປ຺ປ຺ສງ຺ເຄນ ຕຖາປວຕ຺ຕາກາຣທສ຺ສນເມວ. ເຕນາຫ ''ອິຕິ ນໍ ໂປ຺ກ຺ຂເຣ ສຍິຕຕ຺ຕາ ໂປ຺ກ຺ຂຣສາຕີຕິ ສລ຺ຊານນ຺ຕີ''ຕິ. ໂປ຺ກ຺ຂເຣ ກມເລ ສຍຕີຕິ ຫິ ໂປ຺ກ຺ຂຣສາຕິ, ສາຕໍ ວາ ວຸຈ຺ຈຕິ ສມສຕ຺ຖານໍ, ໂປ຺ກ຺ຂເຣ ຊາຕໍ ສມສຕ຺ຖານໍ ຕຖາ, ຕມສ຺ສຕ຺ຖີຕິປິ ໂປ຺ກ຺ຂຣສາຕິ. ຍໍ ປນ ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອິມສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ກິທິໂສ ປຸພ຺ພໂຍໂຄ, ເຍນ ນໍ ກຄວາ ອນຸຄ຺ຄຕ຺ທີຕຸໍ ຕໍ ຖານໍ ອຸປ຺ຄໂຕຕິ ອາຫາ''ຕິ, (ທີ. ນິ. ຝີ. ໑.໘໕໕) ຕເທຕໍ ''ອຍໍ ປນາ''ຕິອາທີວຈນໍ ເອກເທສເມວ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ໂສ ຕໂຕ ມນຸສ຺ສໂລກ''ນ຺ຕິອາທີວຈນໂຕ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ອປ຺ຣາປ຺ຣໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ ເອວ ວຸຕ຺ຕາຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. ຕຖາຣູເປນ ກມ຺ເມນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິເມວ ສນ຺ຊາຍ ''ມາຕຸກຸຈ຺ຊິວາສໍ ຊິຄຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ປທຸມຄພ຺ເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ''ຕິ ອິມິນາ ສໍເສທໂຊເຍວ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕີຕິ ທສ຺ເສຕິ. ນ ປຸປ຺ຜີຕິຕິ ນ ວິກສຕິ. ເຕນາຕິ ຕາປ຺ເສນ. ນາລຸອໂຕຕິ ປຸປ຺ຜທຕ຺ຫໂຕ. ສຸວຕ຺ຕຈຸຕ຺ເຕທິ ປີລ຺ຸຊຣໍ ເຫມວຕ຺ໂຕ ຍສ຺ສາຕິ ສຸວຕ຺ຕຈຸຕ຺ຕປີລ຺ຸຊໂຣ, ຕໍ, ສຸວຕ຺ຕຈຸຕ຺ເຕທິ ວິກິຕ຺ຕກາເວນ ເຫມວຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປີລ຺ຸຊຣສທ຺ໂທ ຫິ ເຫມວຕ຺ຕປ຺ຣິຍາໂຍຕິ ສາຣຕ຺ຖທີປ຺ນີຍໍ (ສາຣຕ຺ຖ. ຝີ. ໑.໘໔) ວຸຕ຺ຕໍ. ເອສ ນໂຍ ປທຸມເຣຕຸປີລ຺ຸຊຣນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາປີ. ຣຊຕພິມ຺ພກນ຺ຕິ ຣູປີຍມຍຣູປກໍ. ປຝິຊຄ຺ຄາມິຕິ ໂປເສມິ. ປາຣນ຺ຕິ ປ຺ຣິໂຍສານໍ, ນິປ຺ຜຕ຺ຕິ ວາ ວຸຈ຺ຈຕິ ນທິສມຸທ຺ທາທີນໍ ປ຺ຣິໂຍສານກູຕໍ ປາຣໍ ວິຍາຕິ ກຕ຺ວາ. ປຝິສນ຺ພິປ຺ລ຺ຸສາສງ຺ຂາເຕນ ສກາວລາເຕນ ປຕ຺ສິໂຕ. ອິຕິ ກຕ຺ຕພ຺ເພສຸ, ເວເທສຸ ວາ ວິສາຣທປ຺ລ຺ຸສາສງ຺ຂາເຕນ ເວຍ຺ຍຕ຺ຕິເຍນ ພ຺ຍຕ຺ໂຕ. ອຄ຺ຄພ຺ຣາຫ຺ມໂຕຕິ ທີສາປາໂມກ຺ຂພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ. ສິປ຺ປນ຺ຕິ ເວທສິປ຺ປໍ ຕສ຺ເສວ ປກຣຕານິຄຕຕ຺ຕາ. ພ຺ຣຫ຺ມເທຍ຺ຍໍ ອທາສີຕິ ວກ຺ຂມານນເຍນ ພ຺ຣຫ຺ມເທຍ຺ຍໍ ກຕ຺ວາ ອທາສີ.

''ອຊ຺ຊາວສຕີ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ອທີ-ສທ຺ໂທ, ອາ-ສທ຺ໂທ ຈ ອຸປ຺ສຄ຺ຄມຕ຺ຕໍ, ຕໂຕ ''ອຸກ຺ກຍ຺ຖ''ນ຺ຕິ ອິທໍ ອຊ຺ຊາປຸພ຺ພວສໂຍເຄ ກຸມ຺ມຕ຺ເຖ ອຸປໂຍຄວຈນໍ. ອທີ-ສທ຺ໂທ ວາ ອິສ຺ສຣິຍຕ຺ໂຖ, ອາ-ສທ຺ໂທ ມຣິຍາທຕ຺ໂຖ ຕໂຕ ''ອຸກ຺ກຍ຺ຖ''ນ຺ຕິ ອິທໍ ກມ຺ມປ຺ປວຈນີຍໂຍເຄ ກຸມ຺ມຕ຺ເຖ ອຸປໂຍຄວຈນນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ອຸກ຺ກຍ຺ຖນາມເກ''ຕິອາທີນາ. ຕເທວຕ຺ຖໍ ວິວຣິຕຸໍ ''ຕສ຺ສາ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ຕສ຺ສ ນຄຣສ຺ສ ສາມິໂກ ຫຸຕ຺ວາ''ຕິ ຫິ ''ອກິກວິຕ຺ວາ''ຕິ ເອຕສ຺ສຕ຺ຖວິວຣຕໍ, ເຕເນຕໍ ທີເປຕິ ''ສາມິກາໂວ ອກິກວນ''ນ຺ຕິ. ''ຍາຍ

ມຣິຍາທາຍາ’’ຕິອາທິ ປນ ອາ-ສທ຺ທສຸສຕ຺ຖວິວຣຓໍ, ເຕເນຕໍ ທີເປຕິ ‘‘ອາສທ຺ໂທ ມຣິຍາທຕ຺ໂຖ, ມຣິຍາທາ ຈ ນາມ ຍາຍ ຕຕ຺ຖ ວສິຕພ຺ພໍ, ສາເຍວ ອປຣາຊິນຕາ’’ຕິ຺ ຍາຍ ມຣິຍາທາຍາຕິ ທີ ຍາຍ ອປຣາຊິນຕາສງ຺ຂາຕາຍ ອນລ຺ລສາຊາຣຕາຍ ອວຕ຺ຖາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ‘‘ອຸປສຄ຺ຄວເສນາ’’ຕິອາທິ ປນ ‘‘ອຸກ຺ກຍ຺ຖນາມເກ’’ຕິ ເອຕສຸສຕ຺ຖວິວຣຓໍ, ເຕເນຕໍ ທີເປຕິ ‘‘ສຕິປີ ກຸມ຺ມວຈນປ຺ປສງ຺ເຄ ຊາຕ຺ວຕ຺ຖານຸວຕ຺ຕກວິເສສກຸເຕທີ ທຸວິເຊທີປີ ອຸປສຄ຺ເຄທີ ຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຸປໂຍຄວຈນເມເວຕ຺ຖ ວິທິຕ’’ນ຺ຕິ຺ ‘‘ຕສຸສ ກິຣາ’’ຕິອາທີ ປນ ອຕ຺ຖານຸຄຕສມລ຺ລາປຣິທີປນໍ຺ ວຕ຺ຖຸ ນາມ ນຄຣມາປນາຣຫກູມິປ຺ປເທໂສ ‘‘ອາຣາມວຕ຺ຖຸ, ວິຫາຣວຕ຺ຖູ’’ຕິອາທີສຸ ວິຍ຺

ອຸກ຺ກາຕິ ທຕ຺ຫທີປີກາ຺ ອຄ຺ຄເທສຸນ຺ຕິ ‘‘ອຊ຺ຊ ມງ຺ຄລທິວໂສ, ຕສ຺ມາ ສຸນກ຺ຂຕ຺ຕໍ, ຕຕ຺ຖາປີ ອຍໍ ສຸຂໂຕ ມາ ອຕິກ຺ກມີ’’ຕິ ຣຕ຺ຕິວິກາຍນໍ ອນຸຣກ຺ຂນ຺ຕາ, ຣຕ຺ຕິຍໍ ອາໂລກກຣຕຕ຺ຖາຍ ອຸກ຺ກາ ຄເປຕ຺ວາ ອຸກ຺ກາສຸ ຊລມານາສຸ ນຄຣສຸສ ວຕ຺ຖໍ ອຄ຺ຄເທສໍ, ເຕເນຕໍ ທີເປຕິ – ອຸກ຺ກາສຸ ຄິຕາຕິ ອຸກ຺ກຍ຺ຖາ຺ ມູລວິກ຺ຊາທິ ອາກຕິຄຕປກ຺ເຂເປນ, ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ ວາ ອຸກ຺ກາສຸ ວິຊ ໂຊຕຍນ຺ຕີສຸ ຄິຕາຕິ ອຸກ຺ກຍ຺ຖາ, ຕຖາ ອຸກ຺ກາສຸ ຄິຕາສຸ ຄິຕາ ອາສີຕິປີ ອຸກ຺ກຍ຺ຖາຕິ຺ ມຊ຺ຊິມາຄມຍ຺ຖກຖາຍໍ ປນ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຕລ຺ຈ ນຄຣໍ ‘ມງ຺ຄລທິວໂສ ສຸຂໂຕ, ສຸນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ມາ ອຕິກ຺ກມີ’ຕິ ຣຕ຺ຕິມ຺ປີ ອຸກ຺ກາສຸ ຄິຕາສຸ ມາປິຕຕ຺ຕາ ອຸກ຺ກຍ຺ຖາຕິປີ ວຸຈ຺ຈຕິ, ທຕ຺ຫທີປີກາສຸ ຊາເລຕ຺ວາ ຊາຣິຍມານາສຸ ມາປິຕຕ຺ຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ’’ຕິ, (ມ຺ ນິ຺ ອຍ຺ຖ຺ ໑຺ມູລປຣິຍາຍ ສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາ) ຕທປິມິນາ ສໍສນ຺ທຕິ ເຈວ ສເມຕິ ຈ ນຄຣວຕ຺ຖຸປຣິຄ຺ຄຫສຸສປີ ນຄຣມາປນປຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ຺ ອປເຣ ປນ ກຕນ຺ຕິ ‘‘ກູມິກາຄສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ, ອຸປກຣຕສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ, ມນຸສ຺ສສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຈ ຕໍ ນຄຣໍ ອຸກ຺ກຍ຺ຄຄຸຕໂຍຄໂຕ ອຸກ຺ກຍ຺ຖາຕິ ນາມໍ ລກຕິ’’ຕິ຺ ໂລກິຍາ ປນ ວທນ຺ຕິ ‘‘ອຸກ຺ກາ ຊາຣິຍຕິ ເອຕສຸສ ມາປິຕກາເລຕິ ອຸກ຺ກຍ຺ຖາ, ວຕ຺ຕວິກາໂຣຍ’’ນ຺ຕິ, ອິຕ຺ຖິລິງ຺ຄວເສນ ຈາຍໍ ສມລ຺ລາ, ເຕເນວິຊ ປໂຍໂຄ ທິສຸສຕິ ‘‘ຍຖາ ຈ ກວໍ ໂຄຕໂມ ອຸກ຺ກຍ຺ຖາຍ ອລ຺ລານິ ອຸປາສກກຸລານິ ອຸປສງ຺ກມຕີ’’ຕິ (ທີ຺ ນິ຺ ໑຺໘ລລ) ມູລປຣິຍາຍສຸຕ຺ຕາທີສຸ (ມ຺ ນິ຺ ໑຺໑) ຈ ‘‘ເອກໍ ສມຍໍ ກຄວາ ອຸກ຺ກຍ຺ຖາຍໍ ວິຫຣຕິ ສຸກຄວເນ ສາລຣາຊມູເລ’’ຕິອາທີ຺ ເອວເມຕ຺ຖ ໂຫຕຸ ອຸປສຄ຺ຄວເສນ ອຸປໂຍຄວຈນໍ, ກຖໍ ປເນຕໍ ເສສປເທສຸ ສິຍາຕິ ອນຸໂຍເຄ ນາຫ ‘‘ຕສຸສ ອນຸປໂຍຄຕ຺ຕາ ເສສປເທສູ’’ຕິ຺ ຕຕ຺ຖ ຕສຸສາຕິ ອຸປສຄ຺ຄວເສນ ອຸປໂຍຄສລ຺ລຸຕ຺ຕສຸສ ‘‘ອຸກ຺ກຍ຺ຖ’’ນ຺ຕິ ປທສຸສ຺ ອນຸປໂຍຄຕ຺ຕາຕິ ວິເສສນກາເວນ ອນຸປຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ຺ ເສສປເທສູຕິ ‘‘ສຕ຺ຕຸສຸສທ’’ນ຺ຕິອາທີສຸ ສຕ຺ຕສຸ ປເທສ຺ຸ

ກີ ນຸ ຂ຺ວາຍໍ ສທ຺ທປໂຍໂຄ ສທ຺ທລກ຺ຂຕານຸຄໂຕຕິ ໂຈທນມປເນຕິ ‘‘ຕຕ຺ຖ…ເປ… ປຣິເຍສິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ຺ ຕຕ຺ຖາຕິ ອຸປສຄ຺ຄວເສນ, ອນຸປໂຍຄວເສນ ຈ ອຸປໂຍຄວຈນນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ທຸພ຺ພິເຊປີ ວິຊາເນ຺ ລກ຺ຂຕນ຺ຕິ ຄຫຕູປາຍລາຍກູຕໍ ສທ຺ທລກ຺ຂຕໍ, ສຸຕ຺ຕໍ ວາ຺ ປຣິເຍສິຕພ຺ພນ຺ຕິ ສທ຺ທສຕ຺ເຖສຸ ວິຊ຺ຊມານຕ຺ຕາ ລາເຕນ ຄເວສິຕພ຺ພໍ, ຄເຫຕພ຺ພນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ຺ ເອເຕນ ທີ ສທ຺ທລກ຺ຂຕານຸຄໂຕວາຍໍ ສທ຺ທປໂຍໂຄຕິ ທສ຺ເສຕິ, ສທ຺ທວິທູ ຈ ອິຈ຺ຊນ຺ຕິ ‘‘ອຸປອນຸອຊິອາອິຈ຺ຈາທິປ຺ຸພພວສໂຍເຄ ສຕ຺ຕມິຍຕ຺ເຖ ອຸປໂຍຄວຈນໍ ປາປຸຕາຕິ, ວິເສສິຕພ຺ພປເທ ຈ ຍຖາວິຊິມນຸປໂຍໂຄ ວິເສສນປທານໍ ສມານາຊິກຣຕກູຕານ’’ນ຺ຕິ຺ ຕຕ຺ຣ ຍທາ ອຊິ-ສທ຺ໂທ, ອາ-ສທ຺ໂທ ຈ ອຸປສຄ຺ຄມຕ຺ຕໍ, ຕທາ ‘‘ຕຕິຍາສຕ຺ຕມີນລ຺ຈາ’’ຕິ ລກ຺ຂເຕນ ອຊ຺ຊາປ຺ຸພພວສໂຍເຄ ອຸປໂຍຄວຈນໍ຺ ຕຖາ ທີ ວທນ຺ຕິ ‘‘ສຕ຺ຕມິຍຕ຺ເຖ ກາລທີສາສຸ ອຸປານ຺ວຊ຺ຊາວສໂຍເຄ, ອຊິປ຺ຸພພສີຄາວສານໍ ປໂຍເຄ, ຕປ຺ປານຈາເຣສຸ ຈ ທຸຕິຍາ຺ ກາເລ ປ຺ຸພພຕ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ, ເອກໍ ສມຍໍ ກຄວາ, ກລ຺ຈິ ກາລໍ ປຸເຣຊາຕປຈ຺ຈເຍນ ປຈ຺ຈໂຍ, ອິມໍ ຣຕ຺ຕິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາຣາຊາໂນ຺ ທີສາຍໍ ປຸຣິມໍ ທີສໍ ຊຕຣຍ຺ໂຖ຺ ອຸປາທີປ຺ຸພພວສໂຍເຄ ຄາມໍ ອຸປວສຕິ, ຄາມໍ ອນຸວສຕິ, ຄາມໍ ອາວສຕິ, ອຄາຣໍ ອຊ຺ຊາວສຕິ, ອຊິປ຺ຸພພສີຄາວສານໍ ປໂຍເຄ ປຖວິ ອຊິເສສ຺ສຕິ, ຄາມໍ ອຊິຕິຍ຺ຖຕິ, ຄາມໍ ອຊ຺ຊາວສຕິ຺ ຕປ຺ປານຈາເຣສຸ ນທີ ປິວຕິ, ຄາມໍ ຈຣຕິ ອິຈ຺ຈາທີຕິ຺

ຍທາ ປນ ອຊິ-ສທ຺ໂທ ອິສ຺ສຣິຍຕ຺ໂຖ, ອາ-ສທ຺ໂທ ຈ ມຣິຍາທຕ຺ໂຖ, ຕທາ ‘‘ກມ຺ມປ຺ປວຈນີຍຍຸຕ຺ເຕ’’ຕິ ລກ຺ຂເຕນ ກມ຺ມປ຺ປວຈນີຍໂຍເຄ ອຸປໂຍຄວຈນໍ຺ ຕຖາ ທີ ວທນ຺ຕິ ‘‘ອນຸອາທໂຍ ອຸປສຄ຺ຄາ, ຊິອາທໂຍ ນິປາຕາ ຈ ກມ຺ມປ຺ປວຈນີຍສລ຺ລາ ໂຫນ຺ຕິ ກິຣິຍາສງ຺ຂາຕໍ ກມ຺ມໍ ປວຈນີຍໍ ເຍສໍ ເຕ ກມ຺ມປ຺ປວຈນີຍາ’’ຕິ຺ ເສສປທານໍ ປນ ຍຖາວິຊິມນຸປໂຍເຄ ກຕເຣນ ລກ຺ຂເຕນ ອຸປໂຍຄວຈນນ຺ຕິ? ຍຖາວຸຕ຺ຕລກ຺ຂເຕເນວ຺ ຍຊ຺ເຊວໍ ເຕສມ຺ປີ ອາຊາຣກາວໂຕ ນານາຊາຣຕາ ສິຍາຕິ? ນ, ພຫູນມ຺ປີ ປທານໍ ນຄຣວເສນ ເອກຕ຺ຖກາວໂຕ຺ ສກຕ຺ຖມຕ຺ຕລ຺ທີ ເຕສໍ ນານາກຣຕນ຺ຕິ຺ ອລ຺ເລ ປນ ສທ຺ທວິທູ ເອວມິຈ຺ຊນ຺ຕິ ‘‘ສມານາຊິກຣຕປທານໍ ປຈ຺ເຈກໍ ກິຣິຍາສມ຺ພນ຺ຊເນນ ວິເສສິຕພ຺ພປເທນ ສມານວຈນຕາ ຍຖາ ‘ກຍໍ ກໂຣຕິ, ວິປຸລໍ, ທສ຺ສນີຍ’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ‘ກຍໍ ກໂຣຕິ, ວິປຸລໍ ກໂຣຕິ, ທສ຺ສນີຍໍ ກໂຣຕີ’ຕິ ປຈ຺ເຈກໍ ກິຣິຍາສມ຺ພນ຺ຊເນນ ກມ຺ມຕ຺ເຖເຍວ ທຸຕິຍາ’’ຕິ, ຕເທຕໍ ວິຈາເຣຕພ຺ພໍ ວິເສສນປທານໍ ສມານາຊິກຣຕານໍ ກິຣິຍາສມ຺ພຊ຺ຊນາກາວໂຕ຺ ຍທາ ທີ ກິຣິຍາສມ຺ພຊ຺ຊນໍ, ຕທາ ວິເສສນເມວ ນ ໂຫຕີຕິ຺

ອຸສ຺ສທຕາ ນາເມຕ຺ຖ ພຫຸລຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ພຫຸຊນ’’ນ຺ຕິຯ ຕໍ ປນ ພຫຸລຕໍ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ອາກິຓ຺ຓມນຸສ຺ສ’’ນ຺ຕິອາທິນາຯ ອຣຎ຺ຎາ
ທີສຸ ຄເຫຕ຺ວາ ໂປເສຕພ຺ພາ ໂປສາວນິຍາ, ເອເຕນ ເຕສໍ ຘມ຺ມຠາວໍ ທສ຺ເສຕິຯ ອາວິຊ຺ຌິຕ຺ວາຕິ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາຯ ຂຓິຕ຺ວາ ກຕາ
ໂປກ຺ຂຣຓີ, ອາພນ຺ຘິຕ຺ວາ ກຕໍ ຕຬາກໍຯ ອຈ຺ຉິນ຺ນູທກຏ຺ຐາເນເຍວ ຊລຊກຸສຸມານິ ຊາຕານີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຸທກສ຺ສ ນິຈ຺ຈຠຣິຕາ
ເນວາ’’ຕິຯ ອຸທກສ຺ສາຕິ ຈ ປູຣຓກິຣິຍາໂຍເຄ ກຣຓຕ຺ເຖ ສາມິວຈນໍ ‘‘ມຫນ຺ເຕ ມຫນ຺ເຕ ສາຓິປສິພ຺ພເກ ກາຣາເປຕ຺ວາ
ຫິຣຎ຺ຎສຸວຓ຺ຓສ຺ສ ປູຣາເປຕ຺ວາ’’ຕິອາທີສຸ (ປາຣາຯ ໓໒) ວິຍຯ ສຫ ຘຎ຺ເຎນາຕິ ສຘຎ຺ຎນ຺ຕິ ນຄຣສທ຺ທາເປກ຺ຂາຍ ນປຸໍສກ
ລິງ຺ເຄນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຍຖາວາກ຺ຍໍ ວາ ອຸປໂຍຄວຈເນນຯ ເອວໍ ສພ຺ພຕ຺ຖຯ ປຸພ຺ພຓ຺ຓາປຣຓ຺ຓາທິເກຫິ ພຫຸຘຎ຺ຎສນ຺ນິຈຍນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ
ອາທິສທ຺ເທນ ຕທຸຠຍວິນິມຸຕ຺ຕໍ ອລາພຸກຸມ຺ຠຓ຺ຑາທິສູເປຍ຺ຍໍ ສງ຺ຄຓ຺ຫາຕິຯ ເຕນາຍມຕ຺ໂຖ ວິຎ຺ຎາຍຕິ – ນຍິຘ ຘຎ຺ຎສທ຺ໂທ
ສາລິອາທິຘຎ຺ຎວິເສສວາຈໂກ, ໂປສເນ ສາຘຸຕ຺ຕມຕ຺ເຕນ ປນ ນິຣວເສສປຸພ຺ພຓ຺ຓາປຣຓ຺ຓສູເປຍ຺ຍວາຈໂກ, ວິຣູ
ເປກເສສວເສນ ວາ ປຍຸຕ຺ໂຕຕິຯ ເອຕ຺ຕາວຕາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕປທຕ຺ຕເຍນຯ ຣາຊລີລາຍາຕິ ຣາຊູນໍ ວິລາເສນຯ ສມິທ຺ຘິຍາ
ອຸປໂຠຄປຣິໂຠຄສມ຺ປຸຓ຺ຓຠາເວນ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ສມິທ຺ຘິສມ຺ປຕ຺ຕິຯ

‘‘ຣາຊໂຠຄ຺ຄ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ເກນ ທິນ຺ນ’’ນ຺ຕິ ອວສ຺ສໍ ປຸຈ຺ຉິຕພ຺ພໂຕ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ເກນາ’’ຕິອາທິນາຯ ຣຎ຺ຎາ ວິຍ
ຠຸຎ຺ຊິຕພ຺ພນ຺ຕິ ວາ ຣາຊໂຠຄ຺ຄນ຺ຕິ ອຏ຺ຐກຖາໂຕ ອປໂຣ ນໂຍຯ ຍາວ ປຸຕ຺ຕນຕ຺ຕປນຕ຺ຕປຣມ຺ປຣາ ກຸລສນ຺ຕກຠາເວນ ຣາຊ
ໂຕ ລທ຺ຘຕ຺ຕາ ‘‘ຣຎ຺ໂຎ ທາຍຠູຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ຘມ຺ມທາຍາທາ ເມ ຠິກ຺ຂເວ ຠວຖາ’’ຕິອາທີສຸ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໒໙) ວິຍ ຈ ທາຍ
ສທ຺ໂທ ທາຍຊ຺ຊປຣິຍາໂຍຕິ ອາຫ ‘‘ທາຍຊ຺ຊນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິຯ ກຖໍ ທິນ຺ນຕ຺ຕາ ພ຺ຣຫ຺ມເທຍ຺ຍໍ ນາມາຕິ ໂຈທນໍ ປຣິຫຣຕິ ‘‘ຉຕ຺
ຕໍ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ’’ຕິອາທິນາຯ ຣາຊນີຫາເຣນ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕພ຺ພໂຕ ຫິ ອຸທ຺ຘໍ ປຣິໂຠຄລາຠສ຺ສ ພ຺ຣຫ຺ມເທຍ຺ຍຕາ ນາມ ນຕ຺ຖິ,
ອິທຎ຺ຈ ຕຖາ ທິນ຺ນເມວ, ຕສ຺ມາ ພ຺ຣຫ຺ມເທຍ຺ຍໍ ນາມາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ເຉຊ຺ຊເຠຊ຺ຊນ຺ຕິ ສຣີຣທຓ຺ຑຘນທຓ຺ຑາທິເກຫິ
ທຓ຺ຑມາຫາຯ ນທີຕິຕ຺ຖປພ຺ພຕາທີສູຕິ ນທີຕິຕ຺ຖປພ຺ພຕປາທຄາມທ຺ວາຣອຏວິມຸຂາທີສຸຯ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕຄ຺ຄຫເຓນ
ເສສຣາຊກກຸຘຠຓ຺ຑມ຺ປິ ຄຫິຕໍ ຕປ຺ປມຸຂຕ຺ຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ‘‘ຣຎ຺ຎາ ຠຸຎ຺ຊິຕພ຺ພ’’ນ຺ເຕວ ວຸຕ຺ເຕ ອິຘາຘິປ຺ເປຕ຺ໂຕ ນ
ປາກໂຏຕິ ຫຸຕ຺ວາ-ສທ຺ທຄ຺ຄຫຓໍ ກຕໍຯ ຕຎ຺ຫິ ໂສ ຣາຊກຸລໂຕ ອສມ຺ທາຄໂຕປີ ຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ຠຸຎ຺ຊິຕຸໍ ລຠຕີຕິ ອຍມິຘາຘິປ຺
ເປໂຕ ອຕ຺ໂຖຯ ທາຕພ຺ພນ຺ຕິ ທາຍໍ, ‘‘ຣາຊທາຍ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາວ ຣຎ຺ຎາ ທິນ຺ນຠາເວ ສິທ຺ເຘ ‘‘ຣຎ຺ຎາ ປເສນທິນາ ໂກສເລນ
ທິນ຺ນ’’ນ຺ຕິ ປຸນ ຈ ວຈນໍ ກິມຕ຺ຖິຍນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ທາຍກຣາຊທີປນຕ຺ຖ’’ນ຺ຕິອາທິຯ ອສຸເກນ ຣຎ຺ຎາ ທິນ຺ນນ຺ຕິ ທາຍກຣາຊສ຺ສ ອ
ທີປິຕຕ຺ຕາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ ເອຕ຺ຖ ຈ ປຖມນເຍ ‘‘ຣາຊໂຠຄ຺ຄ’’ນ຺ຕິ ປເທ ປຸຈ຺ຉາສມ຺ຠວໂຕ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ທຸຕິຍນເຍ
ປນ ‘‘ຣາຊທາຍ’’ນ຺ຕິ ປເທຕິ ອຍມ຺ປິ ວິເສໂສ ທຏ຺ຐພ຺ໂພຯ ຕຕ຺ຖ ອຕິພຫຸລຕາຍ ປຸຣໂຕ ຐປໂນກາສາຠາວໂຕ ປສ຺ເສນປິ ໂອຫນ
ສູປພ຺ຍຎ຺ຊນາທີ ທີຍຕີ ເອຕສ຺ສາຕິ ປເສນທິ, ອລຸຕ຺ຕສມາສວເສນຯ ໂສ ຫິ ຣາຊາ ຕຓ຺ຑຸລໂທຓສ຺ສ ໂອທນມ຺ປິ ຕທຸປິເຍນ
ສູປພ຺ຍຎ຺ຊເນນ ຠຸຎ຺ຊຕິຯ ຕຖາ ຫິ ນໍ ຠຸຕ຺ຕປາຕຣາສກາເລ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກມາຄນ຺ຕ຺ວາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ສມ຺ປຣິວຕ຺ຕນ຺ຕໍ ນິທ຺
ທາຍ ອຠິຠຸຍ຺ຍມານໍ ອຸຊຸກໍ ນິສີທິຕຸມສກ຺ໂກນ຺ຕໍ ຠຄວາ –

‘‘ມິທ຺ຘີ ຍທາ ໂຫຕິ ມຫຄ຺ຆໂສ ຈ,

ນິທ຺ທາຍິຕາ ສມ຺ປຣິວຕ຺ຕສາຍີ;

ມຫາວຣາໂຫວ ນິວາປປຸຏ຺ໂຐ,

ປຸນປ຺ປຸນໍ ຄພ຺ຠມຸເປຕິ ມນ຺ໂທ’’ຕິຯ (ຘຯ ປຯ ໓໒໕; ເນຕ຺ຕິຯ ໒໖, ໙໐);

ອິມາຍ ຄາຖາຍ ໂອວທິຯ ຠາຄິເນຍ຺ຍຎ຺ຈ ໂສ ສຸທສ຺ສນໍ ນາມ ມາຓວໍ –

‘‘ມນຸຊສ຺ສ ສທາ ສຕີມໂຕ,

ມຕ຺ຕໍ ຊານໂຕ ລທ຺ຘໂຠຊເນ;

ຕນ຺ກສ຺ສ ກວນ຺ຕິ ເວທນາ,

ສຕິກໍ ຊີຣຕິ ອາຍຸປາລຍ''ນ຺ຕິ຺ (ສໍ຺ ນິ຺ ໑຺໘໔) –

ອິມໍ ຄາຖໍ ກຄວໂຕ ສນ຺ຕິເກ ອຸຄ຺ຄຫາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ກຸລ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ໂອສານປີຕ຺ຫກາເລ ເທວສິກໍ ກຕາເປຕິ, ໂສ ອປເຣນ ສມເຍນ ຕສ຺ສາ ຄາຖາຍ ອຕ຺ຖໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ໂອສານປີຕ຺ຫປຣິຫຣເຕນ ນາລຸອິໂກທນມຕ຺ຕາຍ ສຕ຺ຄຫິຕ຺ວາ ຕນ຺ສຣີໂຣ ພລວາ ສຸຂປ຺ປຕ຺ໂຕ ອໂຫສິຕິ຺ ອຸທານຍ຺ຄກຖາຍໍ (ອຸທາ຺ ອຍ຺ຄ຺ ໑໘) ປນ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ ''ປຈ຺ຈາມິຕ຺ຕໍ ປຣເສນໍ ຊີນາ ຕິຕິ ປເສນທິ''ຕິ຺ ສທ຺ທວິທູປີ ທີ ຊ-ກາຣສ຺ສ ທ-ກາເຣ ອິທມຸທາຫຣນ຺ຕິ຺ ໂສ ທີ ອຕ຺ຕໂນ ກາຄິເນຍ຺ຍໍ ອຊາຕສຕ຺ຕຸຣາຊານໍ, ປຄ຺ຈໂຈຣສຕາທີນິ ຈ ອວຣຸທ຺ຣການິ ຊີນາຕິຕິ຺ ໂກສລຣຍ຺ຄສ຺ສາຣິປຕິກາວໂຕ ໂກສໂລ, ຕສ຺ມາ ໂກສລາຣິປຕິນາ ປເສນທິ ນາມເກນ ຣຄ຺ຄາ ທີນ຺ນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ຺ ນິສ຺ສຍ຺ຄປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕຕາສງຂາເຕນ ປຸນ ອຄ຺ຄເຫຕພ຺ພກາເວເນວ ທີນ຺ນຕ຺ຕາ ອິສ ພ຺ຣຫ຺ມເທຍ຺ຍໍ ນາມ, ນ ຕຸ ປຸຣິມນເຍ ວິຍ ຣາຊສງເຂເປນ ປຣິກຸລ຺ຊິຕພ຺ພກາເວນ ທີນ຺ນຕ຺ຕາຕິ ອາຫ ''ຍຖາ''ຕິອາທິ຺ ນິສ຺ສຍ຺ຄໍ ທຸຕ຺ວາ, ນິສ຺ສຍ຺ຄກາເວນ ວາ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສຍ຺ຄປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕໍ, ມຸຕ຺ຕຈາຄວເສນ ຈຊິຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ຺

ສວນໍ ອຸປລພ຺ໂກຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ອຸປລກີ''ຕິ ອິມິນາ, ໂສ ຈາຍມຸປລພ຺ໂກ ສວນວເສເນວ ຊານນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ 'ໂສຕທ຺ ວາຣສມ຺ປຕ຺ຕວຈນນິຄ຺ໂພສານຸສາເຣນ ອຄ຺ຄາສີ''ຕິ຺ ໂສຕທ຺ວາຣານຸສາຣວິຄ຺ຄາຕວີຖິວເສນ ຊານເມວ ທີ ອິສ ສວນໍ ເຕ ເນວ ''ສມໂຕ ຂລຸ ໂກ ໂຄຕໂມ''ຕິອາທີນາ ວຸຕ຺ຕສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ອຣິຄຕຕ຺ຕາ, ນ ປນ ໂສຕທ຺ວາຣວີຖິວເສນ ສຸຕມຕ຺ຕໍ ເຕນ ຕທຕ຺ຖສ຺ສ ອນຣິຄຕຕ຺ຕາ຺ ອວຣາຣຕຜລຕ຺ຕາ ສທ຺ທປໂຍຄສ຺ສ ສພ຺ພມ຺ປີ ວາກ຺ຍໍ ອນ຺ໂຕຄຣາວຣາຣຕໍ຺ ຕສ຺ມາ ຕທຕ຺ຖ ໂຊຕກສທ຺ເທນ ວິນາປີ ອຄ຺ຄຕ຺ຖາໂປໜນວເສນ ອສ຺ໂສສີ ເອວ, ນາສ຺ສ ໂກຈິ ສວນ຺ຕຣາໂຍ ອໂຫສິຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ວິຄ຺ຄາຍຕິຕິ ອາຫ ''ປທປູຣຕມຕ຺ເຕ ນິປາໂຕ''ຕິ, ອນ຺ໂຕຄຣາວຣາຣເຕປີ ຈ ສພ຺ພສ຺ມີ ວາກ຺ເຍ ນິຕຕ຺ຖໂຕ ອວຣາຣຕຕ຺ຖໍ ໂຂ-ສທ຺ທຄ຺ຄຫຕໍ ''ເອວາ''ຕິ ສາມຕ຺ຖິຍາ ສາຕິສຍໍ ເອຕທຕ຺ຖສ຺ສ ວິຄ຺ຄາຍມານຕ຺ຕາຕິ ປຄມວິກປ຺ໂປ ວຸຕ຺ໂຕ, ນິຕຕ຺ຖໂຕ ອວຣາຣເຕນ ໂກ ອຕ຺ໂຖ ເອກນ຺ຕິໂກ ກໂຕ, ອວຣາຣິໂຕ ຈາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຕຕ຺ຖາ''ຕິອາທິ຺ ອຖ ປທປູຣຕມຕ຺ເຕນ ໂຂ-ສທ຺ເທນ ກີ ປໂຍຊນນ຺ຕິ ໂຈທນມປເນຕິ ''ປທປູຣເຕນາ''ຕິອາທີນາ, ອກ຺ຂຣສມູຫປທສ຺ສ, ປທສມູຫວາກ຺ຍສ຺ສ ຈ ສິລິຍ຺ຄຕາປໂຍຊນມຕ຺ຕ ເມວາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ''ອສ຺ໂສສີ''ຕິ ທີທໍ ປທໍ ໂຂ-ສທ຺ເທ ຄທີເຕ ເຕນ ຜຸລ຺ລິຕໍ ມຕ຺ທິຕໍ ວິກູສິຕໍ ວິຍ ໂຫນ຺ຕໍ ປູຣິຕໍ ນາມ ໂຫຕິ, ເຕນ ຈ ປຸຣິມປຈ຺ຈິມປທານິ ສຸຂຸຈ຺ຈາຣຕາວເສນ ສິລິຍ຺ຄານິ ໂຫນ຺ຕິ, ນ ຕສ຺ມີ ອຄ຺ຄທີເຕ, ຕສ຺ມາ ປທປູຣຕມຕ຺ຕມ຺ປີ ປທພ຺ຍຄ຺ຊນສິລິຍ຺ຄຕາປໂຍຊນນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ຺ ມຕ຺ຕສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ວິເສສນິວຕ຺ຕິອຕ຺ໂຖ, ເຕນສ຺ສ ອນຕ຺ຖນ຺ຕຣທີປນຕາ ທສ຺ສິຕາ, ເອວ-ສທ຺ເທນ ປນ ປທພ຺ຍຄ຺ຊນສິລິຍ຺ຄຕາຍ ເອກນ຺ຕິກຕາ຺

''ສມໂຕ ຂລູ''ຕິອາທີ ຍຖາສຸຕຕ຺ຖນິທສ຺ສນນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ອິທານີ''ຕິອາທີນາ຺ ສມິຕປາປຕ຺ຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ອຈ຺ຈນ຺ຕໍ ອນວເສສ ໂຕ ສວາສນໍ ສມິຕປາປຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ຺ ເອວຄ຺ທີ ພາທິຣກວິຕຣາຄເສກ຺ຂາເສກ຺ຂປາປສມນໂຕ ກຄວໂຕ ປາປສມ ນໍ ຍຖາຣຫໍ ວິເສສິຕໍ ໂຫຕິ຺ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ກຄວາ ຈ ອນຸຕ຺ຕເຣນ ອຣິຍມຄ຺ເຄນ ສມິຕປາໂປ''ຕິ຺ ຕເທວຕ຺ຖໍ ນິທ຺ເທສປາເຄນ ສາເຜຕຸໍ ''ວຸຕ຺ຕຄ຺ເຫຕ''ນ຺ຕິອາທິມາຫ຺ ອສ຺ສາຕິ ອເນນ ກິກ຺ຂຸນາ, ກຄວຕາ ວາ຺ ສມິຕາຕິ ສມາປີຕາ, ສມກາວໍ ວາ ອາ ປາທຍິຕາ, ອສ຺ສ ວາ ສມ຺ປທານກູຕສ຺ສ ສນ຺ຕາ ໂຫນ຺ຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ອຕ຺ຖານຸຄຕາ ຈາຍໍ ກຄວຕິ ສມຄ຺ຄາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ກຄວາ ຈາ''ຕິອາທິ຺ ເຕນາຕິ ຕຖາ ສມິຕປາປຕ຺ຕາ຺ ຍຖາກູຕໍ ປວຕ຺ໂຕ ຍຖາກຸຈ຺ຈໍ, ຕເທວ ຄຸໂຕ, ເຕນ ອຣິຄຕໍ ຕຖາ຺ ''ຂລູ''ຕິ ອິທໍ ເນປາຕິກໍ ຂລຸປຈ຺ຉາກຕ຺ຕິກປເທ (ມີ຺ ປ຺ ໔຺໑຺໗) ວິຍ, ນ ນາມໍ, ອເນກຕ຺ຖຕ຺ຕາ ຈ ນິປາຕານໍ ອນຸສ຺ສວນຕ຺ໂຖວ ອິຣາຣິປ຺ ເປໂຕຕິ ອາຫ ''ອນຸສ຺ສວນຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ''ຕິ, ປຣມ຺ປຣສວນຄ຺ເຈຕ຺ຖ ອນຸສ຺ສວໍ຺ ພ຺ຣາຫ຺ມຕຊາຕິສມຸທາຄຕນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕ ຊາຕິຍາ ອາຄຕໍ, ຊາຕິສິທ຺ຣນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ຺ ອາລປນມຕ຺ຕນ຺ຕິ ປີຍາລປນວຈນມຕ຺ຕໍ, ນ ຕທ຺ຕຕຣິ ອຕ຺ຖປຣິທີປນໍ຺ ປີຍສມຸ ທາຫາຣາ ເຫເຕ 'ໂກ''ຕິ ວາ ''ອາວຸໂສ''ຕິ ວາ ''ເທວານໍ ປີຍາ''ຕິ ວາ຺ ຣມ຺ມປເທ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາວຕ຺ຖຸປາເຄນ, (ຣ຺ ປ຺ ໒໑໕ ອາທໂຍ) ສຸຕ຺ຕນິປາເຕ ຈ ວາເສຍ຺ຄສຸຕ຺ຕປເທນ ພ຺ຣາຫ຺ມຕຊາຕິສມຸທາຄຕາລປນກາວໍ ສມຕ຺ເຖຕຸໍ ''ວຸຕ຺ຕມ຺ປີ ເຈຕ''ນ຺ຕິອາທິ ມາຫ຺

ຕຕ຺ຣາຍມຕ຺ໂຖ – ສເຈ ຣາຄາທີກິຄ຺ຈເນຫິ ສກິຄ຺ຈໂນ ອສ຺ສ, ໂສ ອາມນ຺ຕນາທີສຸ 'ໂກ ໂກ''ຕິ ວທນ຺ໂຕ ທຸຕ຺ວາ ວິຈຣຕາໂຕ ໂກວາທີເຍວ ນາມ ໂຫຕິ, ນ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ຺ ''ອກິຄ຺ຈນໍ ອນາທານໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕ''ນ຺ຕິ (ຣ຺ ປ຺ ໒໒໖, ສ຺ຸ ນິ຺ ໖໒໐) ເສສຄາຖາປທໍ຺ ຕຕ຺ຖ ຣາຄາທໂຍ ສຕ຺ເຕ ກິຄ຺ຈນ຺ຕິ ມທ຺ທນ຺ຕິ ປລິພ຺ທ຺ຣນ຺ຕິຕິ ກິຄ຺ຈນານິ຺ ມນຸສ຺ສາ ກີຣ ໂຄເຕຫິ ຂລໍ

ມຫທາເປນຸຕາ ‘‘ກິລຸເຈຫີ ກປີລ, ກິລຸເຈຫີ ກາລຸອກາ’’ຕິ ວທນຸຕິ, ຕສຸມາ ກິລຸຈນສທໂທ ມຫທນຕໂຖ ເວທິຕພໂພ។ ຍຖາຫ ນິທເທເສ ‘‘ອກິລຸຈນນຸຕິ ຣາຄກິລຸຈນໍ, ໂທສ, ໂມຫ, ມານ, ທິຢຸຖິ, ກິເລສກິລຸຈນໍ, ທຸຈຸຈຣິຕກິລຸຈນໍ, ຍສຸເສເຕ ກິລຸຈນາ ປ ຫີນາ ສມຸຈຸຣິນຸນາ ວູປສນຸຕາ ປຝິປຸປສຸສທຸສາ ອກາພຸພຸປຸປຕຸຕິກາ ລາຕາຄຸຄິນາ ທທຸຒາ, ໂສ ວຸຈຸຈຕິ ອກິລຸຈໂນ’’ຕິ (ຈູລຸອນິ។ ໔໑, ໓໔, ໖໐, ໖໓)។ ໂຄຕໂມຕິ ໂຄຕຸຕວເສນ ປຣິກິຕຸຕນໍ, ຍໍ ‘‘ອາທິຈຸຈໂຄຕຸຕ’’ນຸຕິປີ ໂລເກ ວທນຸຕິ, ສກຸຍປຸຕຸໂຕຕິ ປນ ຊາ ຕິວເສນ ສາກິໂຍຕິ ຈ ຕສຸເສວ ເວວຈນໍ។ ວຸຕຸຕລຸເຫຕໍ ປພຸພຊຸຊາສຸຕຸເຕ –

‘‘ອາທິຈຸຈາ ນາມ ໂຄຕຸເຕນ, ສາກິຍາ ນາມ ຊາຕິຍາ;

ຕມຸຫາ ກຸລາ ປພຸພຊິໂຕມຸຫີ, ນ ກາເມ ອກິປຕຸຖຍ’’ນຸຕິ។ (ສຸ។ ນິ។ ໔໒໔);

ຕຖາ ຈາຫ ‘ໂຄຕໂມຕິ ກຄວນຸຕໍ ໂຄຕຸຕວເສນ ປຣິກິຕຸເຕຕິ’’ຕິອາທິ។ ຕຕຸຖ ຄໍ ຕາຍຕີຕິ ໂຄຕຸຕໍ, ‘ໂຄຕໂມ’’ຕິ ປວຕຸຕມານໍ ອກິສານໍ, ພຸທຸຣິລຸຈ ເອກໍສິກວິສຍຕາຍ ຣກຸຂຕີຕິ ອຕຸໂຖ។ ຍຖາ ຫີ ພຸທຸຣິ ອາຣມຸມຕາກູເຕນ ອຕຸເຖນ ວິນາ ນ ວຕຸຕຕີ, ເອວໍ ອກິສານໍ ອກິເຮຍຸຍກູເຕນ, ຕສຸມາ ໂສ ໂຄຕຸຕສງຂາໂຕ ອຕຸໂຖ ຕານິ ຣກຸຂຕີຕິ ວຸຈຸຈຕິ, ໂຄ-ສທໂທ ເຈຕຸຖ ອກິສາເນ, ພຸທຸຣິຍລຸຈ ວຕຸຕຕິ។ ຕຖາ ຫີ ວທນຸຕິ –

‘ໂຄ ໂຄເຕາ ເຈນຸທຸຣິເຍ ກຸມຸຍໍ, ວຈເນ ເຈວ ພຸທຸຣິຍໍ;

ອາທິຈຸເຈ ຣສຸມິຍລຸເຈວ, ປານີເຍປີ ຈ ວຕຸຕເຕ;

ເຕສຸ ອຕຸເຖສຸ ໂຄເຕາ ຖີ, ປຸມາ ຈ ອິຕເຣ ປຸມາ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ‘‘ໂຄສຸ ທຸຍຸໜມານາສຸ ຄໂຕ, ໂຄປລຸຈໂມ’’ຕິອາທິສຸ ໂຄສທໂທ ໂຄເຕາ ວຕຸຕຕິ។ ‘‘ໂຄຈໂຣ’’ຕິອາທິສຸ ອິນຸທຸຣິເຍ។ ‘‘ໂຄຣກຸຂ’’ນຸຕິອາທິສຸ ກູມິຍໍ។ ຕຖາ ຫີ ສຸຕຸຕນິປາຕຢຸຄກຖາຍ ວາເສຢຸຄສຸຕຸຕສໍວຕຸຕນາຍໍ ວຸຕຸຕໍ ‘‘ໂຄຣກຸຂນຸຕິ ເຂຕຸຕຣກຸຂໍ, ກສິກມຸມນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕີ។ ປຖວີ ຫິ ‘ໂຄ’ຕິ ວຸຈຸຈຕິ, ຕປຸປເກໂທ ຈ ‘‘ເຂຕຸຕ’’ນຸຕິ (ສຸ។ ນິ។ ອຢຸຄ។ ໔។໖໑໙-໖໒໖)។ ‘‘ໂຄຕຸຕໍ ນາມ ທເວ ໂຄຕຸຕານິ ຫີນລຸຈ ໂຄຕຸຕໍ, ອຸກຸກຢຸຄລຸຈ ໂຄຕຸຕ’’ນຸຕິອາທິສຸ (ປາຈິ។ ໑໕) ວຈເນ, ພຸທຸຣິຍລຸຈ ວຕຸຕຕິ។ ‘ໂຄໂຄຕຸ ຕໍ ໂຄຕມໍ ນເມ’’ຕິ ໂປຣາຕາກວິຣຈນາຍ ອາທິຈຸເຈ, ອາທິຈຸຈພນຸຊໍ ໂຄຕມໍ ສມຸມາສມຸພຸທຸຊໍ ນມາມີຕິ ຫີ ອຕຸໂຖ, ‘‘ອຸຕຸຫຄູ’’ຕິ ອາທິສຸ ຣສຸມິຍໍ, ອຸຕຸຫາ ຄາໂວ ຣສຸມິໂຍ ເອຕສຸສາຕີ ຫີ ອຸຕຸຫຄຸ, ສູຣິໂຍ។ ‘ໂຄສີຕຈນຸທນ’’ນຸຕິອາທິສຸ (ອ។ ນິ។ ຝິ។ ໑។໔໙) ປານີເຍ , ໂຄສງຂາຕໍ ປານີຍໍ ວິຍ ສີຕໍ, ຕເທວ ຈນຸທນໍ ຕຖາ។ ຕສຸມິລຸຫີ ອຸທຸຂນໂຕ ອຸທຸຂຣິຕປກຸກຸຖິຕເຕລສຸມິ ປກຸຂິຕຸເຕ ຕງຂຕລຸເລວ ຕໍ ເຕລໍ ສີຕລໍ ໂຫຕີຕີ។ ເອເຕສຸ ປນ ອຕຸເຖສຸ ໂຄເຕາ ວຕຸຕມາໂນ ໂຄ-ສທໂທ ຍຖາຣຫໍ ອິຕຸຖີລິງໂຄ ເຈວ ປຸລຸລິງ ໂຄ ຈ, ເສເສສຸ ປນ ປຸລຸລິງໂຄເຍວ។

ກີ ປເນຕໍ ໂຄຕຸຕໍ ນາມາຕີ? ອພຸພກຸລປຣມຸປຣາຍ ອສາທາຣຕໍ ຕສຸສ ກຸລສຸສ ອາທິປຸຣິສສມຸທາຄຕໍ ຕໍກຸລປຣິຍາປນຸນ ສາທາຣຕໍ ສາມລຸຍຣູປນຸຕິ ທພຸຖພໍ។ ສາທາຣຕາເມວ ຫີ ອິທໍ ຕໍກຸລປຣິຍາປນຸນານໍ ສາທາຣຕາໂຕ ຈ ສາມລຸຍຣູປໍ។ ຕຖາ ຫີ ຕໍກຸເລ ຊາຕາ ສຸທຸໂຣທນມຫາຣາຊາທໂຍປີ ‘‘ໂຄຕໂມ’’ ຕຸເວວ ວຸຈຸຈນຸຕີ, ເຕເນວ ກຄວາ ອຕຸຕໂນ ປິຕຣໍ ສຸທຸໂຣທນມຫາ ຣາຊານໍ ‘‘ອຕິກຸກນຸຕວຣາ ໂຂ ໂຄຕມ ຕຖາຄຕາ’’ຕິ (ມຫາວ។ ໑໐໕) ອໂວຈ, ເວສສວໂຕປີ ມຫາຣາຊາ ກຄວນຸຕໍ ‘‘ວິຊ ຊາຈຣຕສມຸປນຸນໍ, ພຸທຸຊໍ ວນຸທາມ ໂຄຕມ’’ນຸຕິ, (ທີ។ ນິ។ ໓។໒໗໗) ອາຍສຸມາປີ ວງຄີໂສ ອາຍສຸມນຸຕໍ ອານນຸທໍ ‘‘ສາຣຸ ນິພຸ ພາປນໍ ພຣູຫີ, ອນຸກມຸປາຍ ໂຄຕມາ’’ຕິ (ສໍ។ ນິ។ ໑។໒໑໘)។ ອິຣ ປນ ກຄວນຸຕເມວ។ ເຕນາຫ ‘‘ກຄວນຸຕໍ ໂຄຕຸຕວເສນ ປຣິກິຕຸເຕຕີ’’ຕີ។ ຕສຸມາຕິ ຍຖາວຸຕຸຕມຕຸຖຸຕຕຍໍ ປຈຸຈາມສຕີ។ ເອຕຸຖ ຈ ‘‘ສມໂຕ’’ຕິ ອິມິນາ ສຣິກຸຂກຊເນຫີ ກຄວໂຕ ພຫຸມຕກາໂວ ທສຸສິໂຕ ຕພຸພິສຍສມິຕປາປຕາປຣິກິຕຸຕນໂຕ, ‘ໂຄຕໂມ’’ຕິ ອິມິນາ ໂລກິຍຊເນຫີ ຕພຸພິສເຍາລຸ ອາຣໂຄຕຸຕສມຸກູຕຕາປຣິກິຕຸຕນໂຕ។

ສກຸຍສຸສ ສຸທຸໂຣທນມຫາຣາຊສຸສ ປຸຕຸໂຕ ສກຸຍປຸຕຸໂຕ, ອິມິນາ ປນ ອຸຈຸຈາກຸລປຣິທີປນໍ ອຸທິໂຕທິຕວິປຸລຂຕຸຕິຍກຸລສມຸກູຕ ຕາປຣິກິຕຸຕນໂຕ។ ສພຸພຂຕຸຕິຍານລຸຫີ ອາທິກູຕມຫາສມຸມຕມຫາຣາຊໂຕ ປຢຸຖາຍ ອສມຸກິນຸນໍ ອຸລຸອາຣຕມໍ ສກຸຍຣາຊກຸລໍ។

ຍຖາຫ –

‘‘ມຫາສມ္မຕຣາຊສ္ສ, ວံສໂຊ ຫິ ມຫາມຸນີ;

ກປ္ປາທິສ္မິໍ ທິ ຣາຊາສີ, ມຫາສມ္မຕນາມໂກ’’ຕິ. (ມຫາວံເສ ທຸຕິຍປຣິຈ္ເຊເທ ປຖມຄາຖາ);

ກາຖັ ສຫຸສາປພ္ພຊິຕກາວປຣິທີປນນຸຕິ ອາຫ ‘‘ເກນຈິ’’ຕິອາທີ. ປຣິຊີຍນ໌ ປຣິຫາຍນ໌ ປາຣິຊຸລຸ້ນ໌, ປຣິຊີຣຕີຕິ ວາ ປຣິຊີຕຸໂຕ, ຕສ໌ສ ກາໂວ ປາຣິຊຸລຸ້ນ໌, ເຕນ. ລາຕິປາຣິຊຸລຸ້ລໂກຄປາຣິຊຸລຸ້ລາທີນາ ເກນຈິ ປາຣິຊຸລຸ້ເລນ ປຣິຫານິຍາ ອນກິກູໂຕ ອນຊໂຊຕຸຖໂຍ ຫຸຕວາ ປພ္ພຊິໂຕຕິ ອຕຸໂຖ. ຕເທວ ປຣິຍາຍນຸຕເຣນ ວິກາເວຕຸ ‘‘ອປຣິກຸຊີຕ໌ເຍວ ຕ໌ ກຸລໍ ປຫາຍາ’’ຕິ ວຸຕຸຕັ. ອປຣິກຸຊີຕນຸຕິ ຫິ ລາຕິປາຣິຊຸລຸ້ລໂກຄປາຣິຊຸລຸ້ລາທີນາ ເກນຈິ ປາຣິຊຸລຸ້ເລນ ອປຣິກຸຂຍ໌. ສຫຸສາຍ ປພ္ພຊິໂຕຕິ ສຫຸສາຍ ເອວ ປພ້ພຊິໂຕ. ເອວລຸທິ ‘‘ເກນຈິ’’ຕິອາທີນາ ນິວຕຸຕິຕວຈນ໌ ສູປປນນ໌ ໂຫຕິ. ນນຸ ຈ ‘‘ສກຸຍກຸລາ ປພ໌ພຊິໂຕ’’ຕິ ອິທໍ ອຸຈຸຈາກຸລາ ປພ໌ພຊິຕກາວປຣິທີປນເມວ ສິຍາ ຕທຕຸຖສ໌ເສວ ວິລຸ້ລາຍມານຕຸຕາ, ນ ສຫຸສາປພ໌ພຊິຕກາວປຣິທີປນ໌ ຕທຕຸຖສ໌ສ ອວິລຸ້ລາຍມານຕຸຕາຕິ? ນ ໂຂ ປເນວ໌ ທຍຸຖພໍພ໌ ມຫນຸຕ໌ ລາຕິປຣິວຍ໌, ມຫນຸຕລຸ້ຈ ໂກຄກຸຂນຸຂ໌ ປຫາຍ ສຫຸສາປພ໌ພຊິຕກາວສ໌ສ ອຕຸຖໂຕ ສິທຸສຕຸຕາ. ຕຖາ ຫິ ໂລກນາຖສ໌ສ ອກິຊາຕິຍ໌ ຕສ໌ສ ກຸລສ໌ສ ນ ກິລຸ້ຈິ ປາຣິຊຸລຸ້ນ໌, ອຖ ໂຂ ວຸທຸຒິເຍວ, ຕໂຕ ຕສ໌ສ ສມິທຸສຕມກາໂວ ໂລເກ ປາກໂຍ ປລຸ້ລາໂຕ ໂຫຕິ, ຕສຸມາ ‘‘ສກຸຍກຸລາ ປພ໌ພຊິໂຕ’’ຕິ ເອຕຸຕເກເຍວ ວຸຕຸເຕ ຕຖາ ສມິທຸສຕມ໌ ກຸລໍ ປຫາຍ ສຫຸສາປພ໌ພຊິຕກາໂວ ສິທຸໂສເຍວາຕິ, ອິມ໌ ປຣິຫາຣໍ ‘‘ເກນຈິ ປາຣິຊຸລຸ້ເລນາ’’ຕິອາທີນາ ວິກາເວຕີຕິ ທຍຸຖພໍພ໌. ຕໂຕ ປຣນຸຕິ ‘‘ໂກສເລສຸ ຈາຣິກ໌ ຈຣມາໂນ’’ຕິອາທິວຈນ໌.

‘‘ສາຂຸ ສມ္မຣຸຈິ ຣາຊາ, ສາຂຸ ປລຸ້ລາຕວາ ນໂຣ;

ສາຂຸ ມິຕຸຕານມທຸພຸໂກ, ປາປສ໌ສາກຣຕ໌ ສຸຂ’’ນຸຕິ. ອາທີສຸ –

ວິຍ ສາຂຸສທໂທ ອິສ ສຸນຸທຣຕຸໂຖຕິ ອາຫ ‘‘ສຸນຸທຣໍ ໂຂ ປນາ’’ຕິ. ໂຂຕິ ອວສາຣຕາຕຸເຖ ນິປາໂຕ, ປນາຕິ ປກຸຂນຸຕຣຕຸເຖ. ເອວ໌ ສາຕຸຖກຕາວິລຸ້ລາປນຕຸຖລຸທິ ສ໌ວຕຸຕາມາຍເມເຕສ໌ ຄຫຕ໌. ສຸນຸທຣນຸຕິ ຈ ກທຸທກ໌, ກທຸທກຕາ ຈ ປສ໌ສນຸຕານ໌ ຫິຕສຸຂາວຫກາເວນາຕິ ວຸຕຸຕ໌ ‘‘ອຕຸຖາວຫ໌ ສຸຂາວຫ’’ນຸຕິ. ອຕຸໂຖ ເຈຕຸຖ ທິຍຸຖສມ္ມິກສມ໌ປຣາຍິກປຣມຕຸຖວເສນ ຕິວິຂ໌ ຫິຕ໌ ສຸຂມ໌ປິ ຕເຖວ ຕິວິຂ໌ ສຸຂ໌.

ຕຖາຣູປານນຸຕິ ຕາທິສານ໌, ອຍ໌ ສທຸທໂຕ ອຕຸໂຖ. ອຕຸຖມຕຸຕ໌ ປນ ທສ໌ເສຕຸ ‘‘ເອວຣູປານ’’ນຸຕິ ວຸຕຸຕ໌. ຍາທິເສທິ ຈ ຄຸເຕທິ ກຄວາ ສມນຸນາຄໂຕ ຈຕຸປ໌ປມາຕິກສ໌ສ ໂລກສ໌ສ ສພ໌ພກາລມ໌ປິ-ອຈຸຈນຸຕາຍ-ສຫຸສາຍ-ປສາທນີໂຍ ເຕສ໌ ຍຖາກູຕສກາວຕຸຕາ, ຕາທິເສທິ ຄຸເຕທິ ສມນຸນາຄຕກາວ໌ ສນຸສາຍ ‘‘ຕຖາຣູປານ໌ ອຣຫຕ’’ນຸຕິ ວຸຕຸຕນຸຕິ ທສ໌ເສນຸໂຕ ‘‘ຍຖາຣູໂປ’’ຕິອາທິມາຫ. ລທຸຂສທຸສານນຸຕິ ລທຸຂສທຸທຫານ໌, ປຣຊນສ໌ສ ສທຸຂ໌ ປຜິລາກນຸຕານນຸຕິ ວຸຕຸຕ໌ ໂຫຕິ. ລທຸຂສທຸທານນຸຕິ ວາ ປຜິລທຸຂກິຕຸຕິສທຸທານ໌, ເອເຕນ ‘‘ອຣຫຕ’’ນຸຕິ ປທສ໌ສ ອຣຫນຸຕານນຸຕິ ອຕຸໂຖ, ອຣຫນຸຕສມລຸ້ລາຍ ຈ ປາກຍກາໂວ ທສ໌ສິໂຕ, ອປິຈ ‘‘ຍຖາຣູໂປ ໂສ ກວ໌ ໂຄຕໂມ’’ຕິ ອິມິນາ ‘‘ຕຖາຣູປານ’’ນຸຕິ ປທສ໌ສ ອນິຍມວເສນ ອຕຸຖ໌ ທສ໌ເສຕຸວາ ສຣູປນິຍມວເສນປິ ທສ໌ເສຕຸ ‘‘ຍຖາກຸຈຸຈຄຸຕາສິຄເມນ ໂລເກ ອຣຫນຸໂຕຕິ ລທຸຂສທຸສານ’’ນຸຕິ ວຸຕຸຕ໌, ອິທມ໌ປິ ຫິ ‘‘ຕຖາຣູປານ’’ນຸຕິ ປທສ໌ເສວ ອຕຸຖທສ໌ສນ໌, ອຍເມວ ຈ ນໂຍ ອາຈຣິເຍທິ ອສິປຸເປໂຕ ອິສ ຜີກາຍ໌, (ທີ. ນີ. ຜີ. ໑໔໘໔) ສາຣຕຸຖ ທີປນີຍລຸ້ຈ ຕເຖວ ວຸຕຸຕຕຸຕາ. ‘‘ຍຖາຣູປາ ເຕ ກວນຸໂຕ ອຣຫນຸໂຕ’’ຕິ ອວຕຸວາ ‘‘ຍຖາຣູໂປ ໂສ ກວ໌ ໂຄຕໂມ’’ຕິ ວຈນ໌ ກຄວ ຕີເຍວ ຄຣຸຄາຣວວເສນ ‘‘ຕຖາຣູປານ໌ ອຣຫຕ’’ນຸຕິ ປຸຖຸວຈນນິທຸທິຍຸຖກາວວິລຸ້ລາປນຕຸຖ໌ . ອຕຸຕນິ, ຄຣູສຸ ຈ ທິ ພຫຸວຈນ໌ ອິຈຸຈນຸຕິ ສທຸທວິທູ. ‘‘ຍຖາກຸຈຸຈ…ເປ… ອຣຫຕ’’ນຸຕິ ອິມິນາ ຈ ສມ္မປປມາຕານ໌, ລູຂປປມາຕານລຸ້ຈ ສຕຸຕານ໌ ກຄວໂຕ ປສາທາວຫຕ໌ ຍຖາຣຸຕໂຕ ທສ໌ເສຕິ ອຣຫນຸຕກາວສ໌ສ ເຕສລຸ້ເລວ ຍຖາຣທ໌ ວິສຍຕຸຕາ, ຕ໌ທສ໌ສເນນ ປນ ອິຕເຣສມ໌ປິ ຣູປປປມາຕໂຍສປປມາຕານ໌ ປສາທາວຫຕາ ທສ໌ສິຕາເຍວ ຕທວິນາກາວໂຕຕິ ທຍຸຖພໍພ໌.

ປສາທໂສມ္မານິຕິ ປສນຸນານິ, ສີຕລານິ ຈ, ປສາທວເສນ ວາ ສີຕລານິ, ອເນນ ປສນຸນມນຕ໌ ທສ໌ເສຕິ. ‘‘ທສ໌ສນ’’ນຸຕິ ວຸຕຸເຕປິ ຕທຸຕຸຕຣິ ກຕຸຕພ໌ພຕາສມ္ມກວໂຕ ອຍ໌ ສມກາວນຕຸໂຖ ລພ໌ກຕີຕິ ອາຫ ‘‘ທສ໌ສນມຕຸຕມ໌ປິ ສາຂຸ ໂຫຕີ’’ຕິ. ອິຕຣຖາ ຫິ

‘‘ທສ຺ສນຄ຺ເລວ ສາຊຸ, ນ ຕທຸຕ຺ຕຣິ ກຣຕ’’ນ຺ຕິ ອນຓິປ຺ເປຕ຺ໂຖ ອາປ຺ຊຊຕິ, ສມ຺ກາວນຕ຺ໂຖ ເຈຕ຺ຖ ປີ-ສທ຺ໂທ, ອປີ-ສທ຺ໂທ ວາ ລຸຕ຺ຕນິທ຺ທິຍ຺ໂຖ຺ ‘‘ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ປ຺ກາເສຕິ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ອິຕິ-ສທ຺ໂທ ‘‘ອພ຺ກຸຄ຺ຄໂຕ’’ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ພນ຺ຌມຸປ຺ຄໂຕ, ຕສ຺ມາ ອຍໍ ‘‘ສາຊຸ ໂຫຕິ’’ຕິ ອິຌ ອິຕິ-ສທ຺ໂທ ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ໂປ຺ກ຺ຂຣສາຕິ ອມ຺ພຍ຺ຄໍ ມາຓວໍ ອາມນ຺ເຕສີ’’ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ພຊ຺ຊີຕພ຺ໂພ, ‘‘ອຊ຺ຊາສຍໍ ກຕ຺ວາ’’ຕິ ຈ ປ່າຖເສໂສ ຕທຕ຺ຖສ຺ສ ວິຄ຺ຌາຍມານຕ຺ຕາ຺ ຍສ຺ສ ຫິ ອຕ຺ໂຖ ວິຄ຺ຌາຍຕິ, ສທ຺ໂທ ນ ປຍຸຊ຺ຊຕິ, ໂສ ‘‘ປ່າຖເສໂສ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ອິມມຕ຺ຖໍ ວິກາເວນ຺ໂຕ ອາຫ ‘‘ທສ຺ສນມຕ຺ຕມ຺ປີ ສາຊຸ ໂຫຕີຕິ ເອວໍ ອຊ຺ຊາສຍໍ ກຕ຺ວາ’’ຕີ຺ ມູລປຕ຺ຕາສເກ ຈູລຸອສີຫນາທສຸຕ຺ຕຍ຺ຖກຖາຍ (ມ຺ ນິ຺ ອຍ຺ຖ຺ ໑຺໑໔໘) ອາຄຕໍ ໂກສິຍສກຸຓວຕ຺ຖຸ ເຈຕ຺ຖ ກເຖຕພ຺ພໍ຺

ອມ຺ພຍ຺ຖມາຓວກຖາວຕ຺ຓນາ

໘໕໖຺ ‘‘ອຊ຺ຊາຍໂກ’’ຕິ ອິທໍ ປຖມປກຕິຍາ ຄຣຫາວຈນເມວ, ທຸຕິຍປກຕິຍາ ປສໍສາວຈນໍ ກຕ຺ວາ ໂວຫຣນ຺ຕິ ຍຖາ ຕໍ ‘‘ປ຺ຣິໂສ ນໂຣ’’ຕິ ທສ຺ເສຕ຺ຸ ອຄ຺ຄຄ຺ຄສຸຕ຺ຕປທ (ທີ຺ ນິ຺ ໓຺໑໓໘) ມຸທາຫຍໍ຺ ຕຕ຺ຖ ອິເມຕິ ຊາຍກນາເມນ ສມຄ຺ຄິຕາ ຊນາ຺ ນ ຊາຍນ຺ຕີຕິ ປຕ຺ຕກຸຍິສຸ ຊານໍ ນ ອປ຺ເປນ຺ຕິ ນ ນິປ຺ຜາເທນ຺ຕິ, ຄາມນິຄມສາມນ຺ຕໍ ໂອສຣິຕ຺ວາ ເວທຄນ຺ເຖ ກໂຣນ຺ຕາວ ອຈ຺ຉນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ຕໍ ປເນຕສໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓຊາຍກສ຺ງຂາຕໍ ປຖມທຸຕິຍນາມໍ ອຸປ່າທາຍ ຕຕິຍເມວ ຊາຕນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ອຊ຺ຊາຍ ກາຕ຺ເວວ ຕຕິຍໍ ອກ຺ຂຣໍ ອຸປນິພ຺ພຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ, ອກ຺ຂຣນ຺ຕິ ຈ ນິຣຸຕ຺ຕິ ສມຄ຺ຄາ຺ ສາ ຫິ ຕສ຺ມີເຍວ ນິຣຸລຸຫກາເວນ ອຄ຺ຄຕ຺ຖ ອສຄ຺ຈຣຓໂຕ ‘‘ອກ຺ຂຣ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ຺ ມນ຺ເຕ ປຣິວຕ຺ເຕຕີຕິ ເວເທ ສຊ຺ຊາຍຕິ, ປຣິຍາປ຺ຸຓາຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ອິຌ ຫິ ອຌີອາປ຺ພ຺ໄພ-ສທ຺ທວເສນ ປທສນ຺ຌິ, ອິຕຣຕ຺ຖ ປນ ເຊ-ສທ຺ທວເສນ຺ ມນ຺ເຕ ຌາເຣຕີຕິ ຍຖາອຌິເຕ ມນ຺ເຕ ອສມ຺ມູລຸເຫ ກຕ຺ວາ ຫທເຍ ຖເປຕີ຺

ອາຖພ຺ພຓເວໂທ ປຣູປຆາຕກຣຕ຺ຕາ ສາຌູນມປຣິໂກໂຄຕິ ກຕ຺ວາ ‘‘ອິຣຸເວທຍຊຸເວທສາມເວທານ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຕຕ຺ຖ ອິຈ຺ຈນ຺ເຕ ໂຖມິຍນ຺ເຕ ເທວາ ເອຕາຍາຕິ ອິຣຸ ອິຈ-ຌາຕຸວເສນ ຈ-ກາຣສ຺ສ ຣ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ, ອິຕ຺ຖິລິງ຺ໂຄຍໍ ຺ ຍຊ຺ຊນ຺ເຕ ປ຺ຊຊນ຺ເຕ ເທວາ ອເນນາຕິ ຍຊຸ ປ຺ນ຺ນປຸ໊ສກລິງຄວເສນ຺ ໂສຍນ຺ຕິ ອນ຺ຕໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ສາຍນ຺ຕິ ວາ ຕນ຺ຸ ກໂຣນ຺ຕິ ປ່າປມເນນາຕິ ສາມໍ ໂສ-ຌາຕຸປກ຺ເຂ ໂອ-ກາຣສ຺ສ ອາ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ຺ ວິທນ຺ຕິ ຌມ຺ມໍ, ກມ຺ມໍ ວາ ເອເຕຫີຕິ ເວທາ, ເຕ ເອວ ມນ຺ຕາ ‘‘ສຸຄຕິໂຍປີ ມຸນນ຺ຕິ, ສຸຍ຺ຍນ຺ຕິ ຈ ເອເຕຫີ’’ຕິ ກຕ຺ວາ຺ ປຫຣຕໍ ສ຺ງຆຍ຺ຍນໍ ປຫຕໍ, ໂອຍ຺ຖານໍ ປຫຕໍ ຕຖາ, ຕສ຺ສ ກຣຓວເສນ, ໂອຍ຺ຖານິ ຈາເລຕ຺ວາ ປຄຸຓກາວກຣຓວເສນ ປ່າຣໍ ຄໂຕ, ນ ອຕ຺ຖວິກາວນວເສນາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ຺ ປ່າຣຄູຕິ ຈ ນິຈ຺ຈສາເປກ຺ຂຕາຍ ກິຕນ຺ຕສມາໂສ຺

‘‘ສຫ ນິຆຕ຺ຍຸນາ’’ຕິອາທີນາ ຍຖາວາກ຺ຍໍ ວິກຕ຺ຍນ຺ຕວເສນ ນິພ຺ພຈນທສ຺ສນໍ຺ ນິຆຕ຺ຍຸຣຸກ຺ຂາທີນນ຺ຕິ ນິຆຕ຺ຍຸ ນາມ ຣຸກ຺ ຂວິເສໂສ, ຕທາທີການມຕ຺ຖານນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ, ເອເຕນ ນິຆຕ຺ຍຸຣຸກ຺ຂປຣິຍາຍໍ ອາທີ ກຕ຺ວາ ຕປ຺ປມຸເຂນ ເສສປຣິຍານໍ ຕຕ຺ຖ ທສ຺ສິຕຕ຺ຕາ ໂສ ຄນ຺ໂຖ ນິຆຕ຺ຍຸ ນາມ ຍຖາ ຕໍ ‘‘ປ່າຣາຊິກກຕ຺ໂຫ, ກຸສລຕ຺ຕິໂກ’’ຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ທສ຺ສິໂຕ ອິມິນາ ຍຖາຣຸຕ ເມວ ຕທຕ຺ຖສ຺ສ ອຌິຄຕຕ຺ຕາ຺ ອາຈຣິຍາ ປນ ເອວໍ ວທນ຺ຕິ ‘‘ວຈນິຍວາຈກກາເວນ ອຕ຺ຖໍ, ສທ຺ທຄ຺ຈ ນິຂຫຕິ ກີນ຺ທຕິ ວິກຊ຺ຊ ທສ຺ເສຕີຕິ ນິຂຕ຺ທຸ, ໂສ ເອວ ຂ-ກາຣສ຺ສ ຆ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ‘ນິຆຕ຺ທູ’ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ (ທີ຺ ນິ຺ ຍີ຺ ໑຺໘໕໖), ຕເທຕໍ ອຍ຺ຖກຖານຍໂຕ ອຄ຺ຄນຍທສ຺ສນນ຺ຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍ຺ ອິຕຣຖາ ຫິ ໂສ ອຍ຺ຖກຖາຍ ວິໂຣໂຌ ສິຍາ, ວິຈາເຣຕພ຺ພເມຕໍ຺ ອກ຺ຂຣຈິນ຺ຕກາ ປນ ເອວມິຈ຺ຉນ຺ຕິ ‘‘ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖາຄຕານິ ນາມານິ ນິສ຺ເສສໂຕ ຆເຍນ຺ຕິ ຣາສີ ກໂຣນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ນິຆຕ຺ຍຸ ນິຄ຺ຄຫີຕາຄເມນາ’’ຕີ຺ ເວວຈນປ຺ປກາສກນ຺ຕິ ປຣິຍາຍສທ຺ທທີປກໍ, ເອເກກສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອເນກປຣິຍາຍວຈນວິກາວກນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕຄ຺ເຈຕໍ ອເນເກສມ຺ປີ ອຕ຺ຖານໍ ເອກສທ຺ທວຈນິຍຕາວິກາວນວເສນປີ ຕສ຺ສ ຄນ຺ຖສ຺ສ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ຺ ໂກ ປເນໂສຕິ? ເອຕຣຫິ ນາມລິງຄານຸສາສນຣຕນມາລາກີຌານປ຺ປທີປີກາທີ຺ ວຈີເກທາທິລກ຺ຂຓາ ກີຣິຍາ ກປ຺ປີຍຕິ ເອເຕນາຕິ ກີຣິຍາກປ຺ໂປ, ຕເຖວ ວິວິຌໍ ກປ຺ປີຍຕິ ເອເຕນາຕິ ວິກປ຺ໂປ, ກີຣິຍາກປ຺ໂປ ຈ ໂສ ວິກປ຺ໂປ ຈາຕິ ກີຣິຍາກປ຺ປວິກປ຺ໂປ຺ ໂສ ຫິ ວຕ຺ຕປທສມ຺ພນ຺ຌປທຕ຺ຖາທີວິກາຄໂຕ ພຫຸວິກປ຺ໂປຕິ ກຕ຺ວາ ‘‘ກີຣິຍາກປ຺ປວິກປ຺ໂປ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ໂສ ຈ ຄນ຺ຖວິເສໂສເຍວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ກວີນໍ ອຸປກາຣາວຫໍ ສຕ຺ຖ’’ນ຺ຕິ, ຈຕຸນ຺ນມ຺ປີ ກວີນໍ ກວິກາວສມ຺ປທາໂກຄສມ຺ປທາທີປໂຍຊນວເສນ ອຸປກາຣາວໂຫ ຄນ຺ໂຖຕິ ອຕ຺ໂຖ ຺ ໂກ ປເນໂສຕິ? ກພ຺ຍພນ຺ຌນວິຌີວິຌາຍໂກ ກພ຺ຍາລງ຺ກາຣຄີຕາສຸໂພຌາລງ຺ກາຣາທີ຺ ອິທໍ ປນ ມູລກີຣິຍາກ ປ຺ປຄນ຺ຖໍ ສນ຺ຌາຍ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ໂສ ຫິ ມຫາວິສໂຍ ສຕສຫສ຺ສຄາຖາປຣິມາໂຓ, ຍໍ ‘‘ນຍຈຣິຍາທີປກຣຓ’’ນ຺ຕິປີ ວທນ຺ຕີ຺ ວຈນຕ຺ຖ ໂຕ ປນ ກີຍຍຕິ ຄເມຕິ ລາເປຕິ ກີຣິຍາທີວິກາຄນ຺ຕິ ເກຍ຺ກໍ ກີຍ-ຌາຕຸໂຕ ອກປ຺ຈ຺ຈຍວເສນ, ອ-ກາຣສ຺ສ ຈ ອຸກາໂຣ຺ ອຖ ວາ ກີຣິຍາທີວິກາຄໍ ອນວເສສປຣິຍາທານໂຕ ກີເຍນ຺ໂຕ ຄມນ຺ໂຕ ໂອເກຕີ ປູເຣຕີຕິ ເກຍ຺ກໍ ກີຍ-ສທ຺ທູປປເທີ ກຌາຕຸວເສນ຺ ອປີຈ ກີຍນ຺ຕິ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ກວໂຍ ພນ຺ເຌສຸ ໂກສລຸລເມເຕນາຕິ ເກຍ຺ກໍ, ປຸຣິມນເຍເນເວຕ຺ຖ ປທສິທ຺ຌິ຺ ຖານກຣຓາທີວິກາຄໂຕ,

ນິພ຺ພຈນວິກາຄໂຕ ຈ ອກ຺ຂຣາ ປເກາທິຍນ຺ຕິ ເອເຕນາຕິ ອກ຺ຂຣປ຺ປເກໂທ, ຕໍ ປນ ລສ຺ ເວທງ຺ເຄສ຺ ປຣິຍາປນ຺ນໍ ປກຣຓທ຺ວຍເມ ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ສິກ຺ຂາ ຈ ນິຣຸຕ຺ຕິ ຈາ"ຕິ. ຕຕ຺ຖ ສິກ຺ຂນ຺ຕິ ອກ຺ຂຣສມຍເມຕາຍາຕິ ສິກ຺ຂາ, ອກາຣາທິວຕ຺ຕານໍ ຖານກຣຓປ຺ຍຕນປ຺ຜິປາທກສຕ຺ຖໍ. ນິຈ຺ຉເຍນ, ນິສ຺ເສສໂຕ ວາ ອຸຕ຺ຕິ ນິຣຸຕ຺ຕິ, ວຕ຺ຕາຄມວຕ຺ຕວິປ຺ຣິຍາຍາທິລກ຺ຂຕໍ. ວຸຕ຺ຕລ຺ຈ –

"ວຕ຺ຕາຄໂມ ວຕ຺ຕວິປ຺ຣິຍາໂຍ,

ທ຺ເວ ຈາປເຣ ວຕ຺ຕວິກາຣນາສາ;

ຬາຕຸສ຺ສ ອຕ຺ຖາຕິສເຍນ ໂຍໂຄ,

ຕທຸຈ຺ຈເຕ ປລ຺ຈວິຬາ ນິຣຸຕ຺ຕິ"ຕິ. (ປາຣາ. ອຏ຺ຖ. ໑.ເວຣລ຺ຊກຕ຺ຫວຕ຺ຓນາ; ວິສຸທ຺ຬິ. ໑.໑໘໔; ມຫານິ. ອຏ຺ຖ. ໑.໕໐);

ອິຬ ປນ ຕພ຺ພເສນ ອເນກຬາ ນິພ຺ພຈນປ຺ຣິທີປກໍ ສຕ຺ຖໍ ອຸຕ຺ຕຣປທໂລເປນ "ນິຣຸຕ຺ຕິ"ຕິ ອຬິປ຺ເປຕໍ ນິພ຺ພຈນວິກາຄໂຕປິ ອກ຺ຂຣປເກທກາວສ຺ສ ອາຈຣິເຍຫິ (ທີ. ນິ. ຜີ. ໑.໘໕໖) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ຕມນ຺ຕເຣນ ນິພ຺ພຈນວິກາຄສ຺ສ ຈ ພ຺ຍາກຣຓງ຺ເຄນ ສງ຺ຄຫິຕຕ຺ຕາ. ພ຺ຍາກຣຓໍ, ນິຣຸຕ຺ຕິ ຈ ຫິ ປຈ຺ເຈກເມວ ເວທງ຺ຄໍ ຍຖາຫຸ –

"ກປ຺ໂປ ພ຺ຍາກຣຓໍ ໂຊຕິ-ສຕ຺ຖໍ ສິກ຺ຂາ ນິຣຸຕ຺ຕິ ຈ;

ຉນ຺ໂທວິຈິຕິ ເຈຕານິ, ເວທງ຺ຄານິ ວທນ຺ຕິ ຉາ"ຕິ.

ຕສ຺ມາ ພ຺ຍາກຣຓງ຺ເຄນ ອສງ຺ກຣພູຕເມວ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ ນິພ຺ພຈນມິຬາຬິປ຺ເປຕໍ, ນ ລສ຺ ພ຺ຍລ຺ຊນປ຺ເທສ຺ ວິຍ ຕທຸກຍ ສາຬາຣຓນິພ຺ພຈນໍ ເວທງ຺ຄວິສຍຕ຺ຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ມຫານິທ຺ເທສຏ຺ຖກຖາຍ (ມຫານິ. ອຏ຺ຖ. ໕໐) ອາຄຕນິຣຸຕ຺ຕິນຍວິນິຈ຺ຉໂຍ ฯ ຕຕ຺ຖ ຫິ "ນກ຺ຂຕ຺ຕຣາຊາຣິວ ຕາຣການ"ນ຺ຕິ (ຊາ. ໑.໑.໑໑, ໘໕) ເອຕ຺ຖ ຣ-ກາຣາຄໂມ ວິຍ ອວິຊ຺ຊມານສ຺ສ ອກ຺ຂຣສ຺ສ ອາຄໂມ ວຕ຺ຕາຄໂມ ນາມ. ຫິສນ຺ຕາ "ຫິໂສ"ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ "ສີໂຫ"ຕິ ປ຺ຣິວຕ຺ຕນໍ ວິຍ ວິຊ຺ຊມາ ນານມກ຺ຂຣານໍ ເຫຏ຺ຖຸປ຺ຣິຍວເສນ ປ຺ຣິວຕ຺ຕນໍ ວຕ຺ຕວິປ຺ຣິຍາໂຍ ນາມ. "ນວຉນ຺ນເກທານິ ທິຍ຺ຍຕີ"ຕິ (ຊາ. ໑.໖.໑໑) ເອຕ຺ຖ ອ-ກາຣສ຺ສ ເອ-ກາຣາປ຺ຊ຺ຊນໍ ວິຍ ອລ຺ລກ຺ຂຣສ຺ສ ອລ຺ລກ຺ຂຣາປ຺ຊ຺ຊນໍ ວຕ຺ຕວິກາໂຣ ນາມ. "ຊີວນສ຺ສ ມູໂຕ ຊີວນມູ ໂຕ"ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ "ຊີມູໂຕ"ຕິ ວ-ກາຣ ນ-ກາຣານໍ ວິນາໂສ ວິຍ ວິຊ຺ຊມານກ຺ຂຣານໍ ວິນາໂສ ວຕ຺ຕວິນາໂສ ນາມ. "ຜຣຸສາຫິ ວາຈາຫິ ປກ຺ພ຺ພມາໂນ, ອາສຊ຺ຊ ມໍ ຕ຺ວໍ ວທເສ ກຸມາຣາ"ຕິ (ຊາ. ໑.໑໐.໑໘) ເອຕ຺ຖ "ປກ຺ພ຺ພມາໂນ"ຕິ ປທສ຺ສ ອກິກວມາ ໂນຕິ ອຕ຺ຖປ຺ຜິປາທນໍ ວິຍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຍຖາໂຍຄໍ ວິເສສຕ຺ຖປ຺ຜິປາທນໍ ຬາຕູນມຕ຺ຖາຕິສເຍນ ໂຍໂຄ ນາມາຕິ.

ຍຖາວຸຕ຺ຕປ຺ປເກທານໍ ຕິຓ຺ຓໍ ເວທານໍ ອຍໍ ຈຕຸຕ຺ໂຖເຍວ ສິຍາ, ອຖ ເກນ ສທ຺ຬີ ປລ຺ຈໂມຕິ ອາຫ "ອາຖພ຺ພຓເວທໍ ຈຕຸຕ຺ຖໍ ກຕ຺ວາ"ຕິ. ອາຖພ຺ພຓເວໂທ ນາມ ອາຖພ຺ພຓເວທິເກຫິ ວິຫິໂຕ ປ຺ຣູປ຺ຜາຕກໂຣ ມນ຺ໂຕ, ໂສ ປນ ອິຕິຫາສປລ຺ຈມກາວປ຺ປ ກາສນຕ຺ຖໍ ຄຕິຕຕາມຕ຺ເຕນ ຄຫິໂຕ, ນ ສຣູປວເສນ, ເອວລ຺ຈ ກຕ຺ວາ "ເອເຕສ"ນ຺ຕິ ປທສ຺ສ ເຕສໍ ຕິຓ຺ຓໍ ເວທານນ຺ຕ຺ເວວ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ. ຕລ຺ຫີ "ຕິຓ຺ຓໍ ເວທານ"ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ ວິເສສນນ຺ຕິ. ອິຕິຫ ອສາຕິ ເອວໍ ອິຬ ໂລເກ ອໂຫສີ "ອາສາ"ຕິປິ ກຕ຺ຖຈິ ປາໂຖ, ໂສເຍວຕ຺ໂຖ. ອິຫ ຖາເນ ອິຕິ ເອວໍ, ອິທໍ ວາ ກມ຺ມໍ, ວຕ຺ຖໍ ວາ ອາສ ອິຈ຺ຈາຫີຕິປີ ອຕ຺ໂຖ. ຕສ຺ສ ຄນ຺ຖສ຺ສ ມ ຫາວິສຍຕາທີປນຕ຺ຖລ຺ເຈຕ຺ຖ ວິຈ຺ຉາວຈນໍ, ອິມິນາ "ອິຕິຫາສາ"ຕິ ວຈເນນ ປ຺ຜິສໍຍຸຕ຺ໂຕ ອິຕິຫາໂສ ຕທ຺ຬິຕວເສນາຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ. ອິຕິຫ ອາສ, ອິຕິຫ ອາສາ"ຕິ ອີທິສວຈນປ຺ຜິສໍຍຸຕ຺ໂຕ ອິຕິຫາໂສ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນາຕິ ອຕ຺ຖທສ຺ສນນ຺ຕິປີ ວທນ຺ຕິ. ອກ຺ຂຣຈິນ຺ຕກາ ປນ ເອວມິຈ຺ຉນ຺ຕິ "ອິຕິຫ-ສທ຺ໂທ ປາຣມ຺ປ຺ຣິໂຍປເທເສ ເອໂກວ ນິປາໂຕ, ອສຕິ ວິຊ຺ຊຕີຕິ ອໂສ, ອິຕິຫ ອໂສ ເອຕສ຺ມິນ຺ຕິ ອິຕິຫາໂສ ສມາສວເສນາ"ຕິ, ເຕສໍ ມເຕ "ອິຕິຫ ອສາ"ຕິ ເອຕ຺ຖ ເອວໍ ປາຣມ຺ປ຺ຣິໂຍປເທໂສ ອສ ວິຊ຺ຊມາໂນ ອໂຫ ສີຕິ ອຕ຺ໂຖ. "ປຸຣາຓກຖາສງ຺ຂາໂຕ"ຕິ ອິມິນາ ຕສ຺ສ ຄນ຺ຖວິເສສກາວມາຫ, ກາຣຕນາມການໍ ທ຺ເວກາຕິກຣາຊູນໍ ຍຸທ຺ຬກຖາ, ຣາມຣລ຺ໂລ ສີຕາຫຣຓກຖາ, ນຣສີຫຣາຊຸປ຺ປຕ຺ຕິກຖາຕິ ເອວມາທີປຸຣາຓກຖາສງ຺ຂາໂຕ ກາຣຕປຸຣາຓຣາມ ປຸຣາຓນຣສີຫປຸຣາຓາທິຄນ຺ໂຖ ອິຕິຫາໂສ ນາມາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. "ເຕສໍ ອິຕິຫາສປລ຺ຈມານໍ ເວທານ"ນ຺ຕິ ອິມິນາ ຍຖາວາກ຺ຍໍ

‘‘ຕິຕ຺ຕံ ເວທານ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິເສສນກາວໍ ທສ຺ເສຕິ ฯ

ປ຺ຊຊຕິ ອຕ຺ໂຖ ເອເຕນາຕິ ປ຺ທໍ, ນາມາຂ຺ຍາໂຕປ຺ສຄ຺ຄນິປາຕາທິວເສນ ອເນກວິກາຄໍ ວິກຕ຺ຕິຍນ຺ຕປ຺ທໍ ฯ ຕທປິ ພ຺ຍາກຣເຕ ອາຄຕເມວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຕທວເສສ’’ນ຺ຕິ, ປ຺ທໂຕ ອວເສສໍ ປ຺ກຕິປ຺ຈ຺ຈຍາທິສທ຺ທລກ຺ຂຓກູຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ฯ ຕໍ ຕໍ ສທ຺ທໍ, ຕທຕ຺ຖຍ຺ຈ ພ຺ຍາກໂຣຕິ ພ຺ຍາຈິກ຺ຂຕິ ເອເຕນາຕິ ພ຺ຍາກຣຓໍ, ວິເສເສນ ວາ ອາກຣີຍນ຺ເຕ ປ຺ກຕິປ຺ຈ຺ຈຍາທໂຍ ອກິນິປ຺ຜາທິຍນ຺ເຕ ເອເຕຖ, ອເນນາຕິ ວາ ພ຺ຍາກຣຓໍ, ສາຣຸສທ຺ທານມນ຺ວາຂ຺ຍາຍກໍ ມຸທ຺ຣໂພຣພ຺ຍາກຣຓ ສາຣສ຺ສຕພ຺ຍາກຣຓ ປາຕິນິພ຺ຍາກຣຓຈນ຺ທ຺ຣພ຺ຍາກຣຓາທິ ອຣຸນາປິ ວິຊ຺ຊມານສຕ຺ຖໍ ฯ ອຣີຍຕິຕິ ອຊ຺ຊາຍຕິ ฯ ເວເທຕິຕິ ປ຺ເວຣໍ ວາເຈຕິ ฯ ຈ-ສທ຺ໂທ ອຕ຺ຖທ຺ວຍສມ຺ຈ຺ຈິນຕ຺ໂຖ, ວິກປ຺ປນຕ຺ໂຖ ວາ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣສ຺ສ ວິກປ຺ປີຕຕ຺ຕາ ฯ ວິຈິຕ຺ຣາ ຫິ ຕທ຺ຣີຕວຸຕ຺ຕິ ฯ ປທໂກຕິ ພ຺ຍາກຣເຕສຸ ອາຄຕປທໂກສລ຺ລໍ ສນ຺ຣາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ເວຍ຺ຍາກຣໂຓຕິ ຕທວສິຍ຺ຄປ຺ກຕິປ຺ຈ຺ຈຍາທິສທ຺ທວິຣິໂກສລ຺ລນ຺ຕິ ອິມສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ວິຍ຺ຍາປນຕ຺ຖໍ ປທທ຺ວຍສ຺ສ ເອກໂຕ ອຕ຺ຖວຈນໍ ฯ ເອສາ ຫິ ອາຈຣິຍານໍ ປ຺ກຕິ, ຍທິທໍ ເຍນ ເກນຈິ ປ຺ກາເຣນ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣວິຍ຺ຍາປນໍ ฯ ອຍໍ ອຍ຺ຄກຖາໂຕ ອປໂຣ ນໂຍ – ເຕ ເອວ ເວເທ ປທໂສ ກາຍຕິຕິ ປທໂກຕິ ฯ ຕຕ຺ຖ ປທໂສຕິ ຄຊ຺ຊພນ຺ຣປຊ຺ຊພນ຺ຣປ຺ເທນ ฯ ກາຍຕິຕິ ກເຖຕິ ຍຖາ ‘‘ຊາຕກ’’ນ຺ຕິ, ອິມີນາ ເວທກາຣກສມຕ຺ຖຕໍ ທສ຺ເສຕິ ฯ ເອວຍ຺ຫິ ‘‘ອຊ຺ຊາຍໂກ’’ຕິອາທີຫິ ອິມສ຺ສ ວິເສໂສ ປາກໂຍ ໂຫຕິຕິ ฯ

ອາຍຕິ ທິຕໍ ພາລຊນສງ຺ຂາໂຕ ໂລໂກ ນ ຍຕຕິ ນ ອີຫຕິ ອເນນາຕິ ໂລກາຍຕໍ ฯ ຕຍ຺ຫິ ຄນ຺ຖໍ ນິສ຺ສາຍ ສຕ຺ຕາ ປຸຍ຺ຍກິຣິຍາຍ ຈິຕ຺ຕມ຺ປີ ນ ອຸປ຺ປາເທນ຺ຕິ, ໂລກາ ວາ ພາລຊນາ ອາຍຕນ຺ຕິ ອຸສ຺ສຫນ຺ຕິ ວາທສ຺ສາເທນ ເອຕ຺ຖາຕິ ໂລກາຍຕໍ ฯ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍວິຣຸທ຺ຣໍ, ສຄ຺ຄໂມກ຺ຂວິຣຸທ຺ຣໍ ວາ ຕໂນນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ວິຕຕ຺ໂທ ຫ-ປ຺ຈ຺ຈຍວເສນ, ນ-ກາຣສ຺ສ ຈ ຓ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ, ວິຣຸທ຺ເຣນ ວາທທຕ຺ເທນ ຕາລຸເອນ຺ຕິ ວາທິໂນ ເອຕ຺ຖາຕິ ວິຕຕ຺ໂທ ຕທິ-ຣາຕຸວເສນ, ນິຄ຺ຄຫີຕາຄມຍ຺ຈ ກຕ຺ວາ ฯ ອເທສມ຺ປິ ຍໍ ນິສ຺ສາຍ ວາທິນໍ ວາໂທ ປວຕ຺ໂຕ, ຕໍ ເຕສໍ ເທສໂຕປີ ອຸປ຺ຈາຣວເສນ ວຸຈ຺ຈຕິ ຍຖາ ‘‘ຈກ຺ຂຸໍ ໂລເກ ປີຍຣູປໍ ສາຕຣູປໍ, ເອຕ຺ເຖ ສາ ຕຕ຺ຫາ ປຫີຍມານາ ປຫີຍຕິ, ເອຕ຺ຖ ນິຣຸຊ຺ຊມານາ ນິຣຸຊ຺ຊຕິ’’ຕິ, (ທີ ฯ ນິ ฯ ໔໐໑; ມ ฯ ນິ ฯ ໑໑໓໓; ວິກ ฯ ໔໐໔) ວິເສເສນ ວາ ປຕ຺ທິຕານໍ ມນໍ ຕເທນ຺ຕິ ຈາເລນ຺ຕິ ເອເຕນາຕິ ວິຕຕ຺ໂທ, ຕໍ ວທນ຺ຕິ, ໂສ ວາໂທ ວາ ເອເຕສນ຺ຕິ ວິຕຕ຺ຫວາທາ, ເຕສໍ ສຕ຺ຖໍ ຕຖາ ฯ ລກ຺ຂຓທີປກສຕ຺ຖໍ ອຸຕ຺ຕຣປທໂລເປນ, ຕທ຺ຣີຕວເສນ ວາ ລກ຺ຂຓນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ລກ຺ຂຓທີປກ’’ນ຺ຕິ ອາທິນາ ฯ ລກ຺ຂີຍຕິ ພຸທ຺ຣກາວາທີ ອເນນາຕິ ລກ຺ຂຓໍ, ນິຄ຺ໂຣຣພິມ຺ພຕາທີ ฯ ເຕນາຫ ‘‘ເຍສໍ ວເສນາ’’ຕິອາທີ ฯ ທ຺ວາທສສຫສ຺ສຄນ຺ຖປ຺ມາຓນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ກາຓວາຣປ຺ປ຺ມາຓາທີສຸ ວິຍ ພາຕ຺ຕີສກ຺ຂຣຄນ຺ໂຖວ ອຣີປ຺ເປໂຕ ฯ ວຸຕ຺ຕຍ຺ຫິ –

‘‘ອຍ຺ຄກ຺ຂຣາ ເອກປ຺ທໍ, ເອກາ ຄາຖາ ຈຕຸປ຺ປ຺ທໍ;

ຄາຖາ ເຈກາ ມໂຕ ຄນ຺ໂຖ, ຄນ຺ໂຖ ພາຕ຺ຕີສຕກ຺ຂໂຣ’’ຕິ ฯ

ທ຺ວາທສຫິ ຄຸຓິຕສຫສ຺ສພາຕ຺ຕີສກ຺ຂຣຄນ຺ຖປ຺ປ຺ມາຓນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ฯ ຍຕ຺ຖາຕິ ຍສ຺ມີ ລກ຺ຂຓສຕ຺ເຖ, ອາຣາເຣ ເຈຕໍ ກຸມ຺ມໍ ຍຖາ ‘‘ຣຸກ຺ເຂ ສາຂາ’’ຕິ ฯ ໂສລຸອສ ຈ ສຫສ຺ສຍ຺ຈ ໂສລຸອສສຫສ຺ສໍ, ໂສລຸອສາຣິກສຫສ຺ສຄາຖາປຣິມາຓາຕິ ອຕ຺ໂຖ ฯ ເອວຍ຺ຫິ ອາຣາຣາເຣຍ຺ຍວຈນໍ ສູປ຺ປນ຺ນໍ ໂຫຕິຕິ ฯ ປຣານວເສນ ພຸທ຺ຣານໍ ລກ຺ຂຓທີປນໂຕ ພຸທ຺ຣມນ຺ຕາ ນາມ ฯ ປ຺ຈ຺ເຈກພຸທ຺ຣາທີນມ຺ປີ ຫິ ລກ຺ຂຓໍ ຕຕ຺ຖ ທີປີຕເມວ ฯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ເຍສໍ ວເສນາ’’ຕິອາທີ ฯ

‘‘ອນູໂນປຣິປູຣກາຣີ’’ຕິ ອຕ຺ຖມຕ຺ຕທສ຺ສນໍ, ສທ຺ທໂຕ ປນ ອຣີຄຕມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ອວໂຍ ນ ໂຫຕິ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ฯ ໂກ ປເນສ ອວໂຍຕິ ອນຸໂຍຄມປ຺ເນຕິ ‘‘ອວໂຍ ນາມາ’’ຕິອາທີນາ ฯ ອຍເມຕ຺ຕາຣິປ຺ປາໂຍ – ໂຍ ຕານິ ສນ຺ຣາເຣຕຸໍ ສກ຺ໂກຕິ, ໂສ ‘‘ວໂຍ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ ฯ ໂຍ ປນ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ໂສ ອວໂຍ ນາມ ฯ ໂຍ ຈ ອວໂຍ ນ ໂຫຕິ, ໂສ ‘‘ທ຺ເວ ປຜິເສຣາ ປ຺ກຕິຍຕ຺ຖຄມກາ’’ຕິ ຍາເຍນ ວໂຍ ເອວາຕິ ฯ ວຍຕິຕິ ຫິ ວໂຍ, ອາທິມຊ຺ຊປຣິໂຍສາເນສຸ ກຕ຺ຖຈິປິ ອປຣິກິລມນ຺ໂຕ ອວິຕ຺ຖາຍນ຺ໂຕ ເຕ ຄນ຺ເຖ ສນ຺ຕາເນ ປເຓຕິ ພ຺ຍວຫຣຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ ฯ ອຍໍ ປນ ວິນຍຍ຺ຄກຖານໂຍ (ປາຣາ ฯ ໓໔) – ອນວໂຍຕິ ອນຸ ອວໂຍ, ສນ຺ຣິວເສນ ອຸ-ກາຣໂລໂປ, ອນຸ ອນຸ ອວໂຍ ອນູໂນ, ປຣິປຸຕ຺ຓສິປ຺ໂປຕິ ອຕ຺ໂຖ ฯ ວໂຍຕິ ຫິ ຫານີ ‘‘ອາຍວໂຍ’’ຕິອາທີສຸ ວິຍ, ນຕ຺ຖິ ເອຕສ຺ສ ຍຖາວຸຕ຺ຕຄນ຺ເຖສຸ ວໂຍ ອູນຕາຕິ ອວໂຍ, ອນຸ ອນຸ ອວໂຍ ອນວໂຍຕິ ฯ

‘‘ອນຸຍ຺ຍາໂຕ’’ຕິ ປທສ຺ສ ກມ຺ມສາຣນວເສນ, ‘‘ປຜິຍ຺ຍາໂຕ’’ຕິ ປທສ຺ສ ຈ ກຕ຺ຕຸສາຣນວເສນ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ອາຈຣິເຍ

ນາ''ຕິອາທິມາຫ຺. ອສ຺ສາຕິ ອມ຺ພຍ຺ຄສ຺ສ຺ ປາລຸອິຍ໌ ''ຍມຫ໌ ຊານາມິ, ຕ໌ ຕ຺ວ໌ ຊານາສີ''ຕິ ອິທ໌ ອນຸຊານນາກາຣທສ຺ສນ໌, ''ຍ໌ ຕ຺ວ໌ ຊານາສິ, ຕມຫ໌ ຊານາມີ''ຕິ ອິທ໌ ປນ ປຟິຊານນາກາຣທສ຺ສນນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ຍ໌ ອຫ''ນ຺ຕິອາທິນາ຺. ''ອາມ ອາຈຣິຍາ''ຕິ ທີ ຍຖາຄຕ໌ ປຟິຊານນວຈນເມວ ອຕ຺ຖວເສນ ວຸຕ຺ຕ໌຺. ຍນ຺ຕິ ເຕວິຊ຺ຊກ໌ ປາວຈນ໌຺. ຕສ຺ສາຕິ ອາຈຣິຍສ຺ສ຺. ປຟິວຈນທານເມວ ປຟິຍ຺ຍາ ຕຖາ, ຕາຍ ສຍເມວ ປຟິຍ຺ຍາໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ''ສເກ''ຕິອາທິ ອນຸຊານນປຟິຊານນານິກາຣທສ຺ສນ໌຺. ອເທສສ຺ສປີ ເທສມິວ ກປ຺ປນາມຕ຺ເຕນາຕິ ວຸຕ຺ຕ໌ ''ກຕຣສ຺ມີ''ນ຺ຕິອາທີ຺. ສສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກ໌ ສກ໌຺. ອາຈຣິຍານ໌ ປຣມ຺ປຣໂຕ, ປຣມ຺ປຣກູເຕທີ ວາ ອາຈຣິເຍທີ ອາຄຕ໌ ອາຈຣິຍກ໌຺. ຕິສ຺ໂສ ວິຊ຺ຊາ, ຕາສ໌ ສມູໂຫ ເຕວິຊ຺ຊກ໌, ເວທຕ຺ຕຍ໌຺. ປຣານ໌ ວຈນ໌, ປາກຍ຺ຄານ໌ ວາ ອຍ຺ຄກາທີນ໌ ວຈນ໌ ປາວຈນ໌຺.

໘໕໗຺. ອິທານິ ເຍນາຣິປ຺ປາເຍນ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ໂປກ຺ຂຣສາຕິ ອມ຺ພຍ຺ຄ໌ ມາຕວ໌ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ''ອຍ໌ ຕາຕາ''ຕິອາທິວຈນມພ຺ຣວິ, ຕທຣິປ຺ປາຍ໌ ວິກາເວນ຺ໂຕ ''ເອສ ກິຣາ''ຕິອາທິມາຫ຺. ຕຕ຺ຖ ອຸຄ຺ຄຕສ຺ສາຕິ ປຸພ຺ເພ ປາກຍສ຺ສ ກິຕ຺ຕິມໂຕ ໂປ຺ຣາຕຊນສ຺ສ຺. ພຫູ ຊນາຕິ ປູຣຕກສ຺ສປາທໂຍ ສນ຺ຮາຍ ວຸຕ຺ຕ໌຺. ເອກຈ຺ຈນ຺ຕິ ຂຕ຺ຕິຍາທິຊາຕິມນ຺ຕ໌, ໂລກສມ຺ມຕ໌ ວາ ຊນ໌຺. ຄຣູຕິ ກາຣິຍ໌, ອຕ຺ຕານ໌ ຕໂຕ ໂມເຈຕ຺ວາ ອປ຺ຄມນມຕ຺ຕມ຺ປີ ທຸກ຺ກຣ໌ ໂຫຕິ, ປເຄວ ຕທຸຕ຺ຕຣິ ກຣຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕ໌ ໂຫຕິ຺. ອນຕ຺ໂຖ ນາມ ຕຖາປ຺ຄມນາທິນາ ນິນ຺ທາພ຺ຍາໂຣເສົາປາຣມ຺ກາທີ຺.

''ອພ຺ກຸຄ຺ຄໂຕ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ອກິສທ຺ທໂຍເຄນ ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕາຂ຺ຍານຕ຺ຖວເສເນວ 'ໂຄຕມ''ນ຺ຕິ ອຸປໂຍຄວຈນ໌຺. ''ຕ໌ ກວນ຺ຕ໌, ຕຖາ ສນ຺ຕ໌ເຍວາ''ຕິ ປເທສຸປີ ຕສ຺ສ ອນຸປໂຍຄຕ຺ຕາ ຕທຕ຺ຖວເສເນວາຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ຕສ຺ສ ໂກໂຕ''ຕິອາທິນາ຺. ເຕນາຫ ''ອິຮາປີ''ຕິ ອາທີ຺. ຕຖາ ສໂຕເຍວາຕິ ເຍນາກາເຣນ ອຣຫຕາທິນາ ສທ຺ໂທ ອພ຺ກຸຄ຺ຄໂຕ, ເຕນາກາເຣນ ສນ຺ຕສ຺ສ ກູຕສ຺ສ ເອວ ຕສ຺ສ ກວໂຕ ໂຄຕມສ຺ສ ສທ຺ໂທ ຍທີ ວາ ອພ຺ກຸຄ຺ຄໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ອປີຈ ຕ໌ ກວນ຺ຕ໌ ໂຄຕມ໌ ຕຖາ ສນ຺ຕ໌ເຍວາຕິ ເອກສ຺ສປີ ອຕ຺ຖສ຺ສ ທ຺ວິກ຺ຂຕ຺ຕ໌ ສມ຺ພນ຺ຮກາເວນ ວຈນ໌ ສາມຍ຺ຍວິສິຍ຺ຄຕາປຣິກປ຺ປເນນ ອຕ຺ຖວິເສສວິຍ຺ຍາປນຕ຺ຖ໌, ຕສ຺ມາ ''ຕສ຺ສ ໂກໂຕ ໂຄຕມສ຺ສາ''ຕິ ສາມຍ຺ຍສມ຺ພນ຺ຮກາເວນ ວິຈ຺ຊິນ຺ທິຕ຺ວາ ''ຕຖາ ສໂຕເຍວາ''ຕິ ວິເສສສມ຺ພນ຺ຮກາເວນ ໂຍເຊຕພ຺ພ໌຺. ຍທິ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ສ໌ສຍຕ຺ໂຖ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປີ ອຕ຺ຖານ໌ ສ໌ສຍິຕພ຺ພຕ຺ຕາ຺. ວາ-ສທ຺ໂທ ຈ ວິກປ຺ປນຕ຺ໂຖ ເຕສ຺ ເອກສ຺ສ ວິກປ຺ເປຕພ຺ພຕ຺ຕາ຺. ສທ຺ທວິທູ ປນ ເອວ໌ ວທນ຺ຕິ – ''ອິມສ຺ສ ວຈນ໌ ສຈ຺ຈ໌ ວາ ຍທິ ວາ ມຸສາ''ຕິອາທີສຸ ວິຍ ຍທິ-ສທ຺ໂທ ວາ-ສທ຺ໂທ ຈ ອຸໂກປີ ວິກປ຺ປຕ຺ຖາເຍວ຺. ຍທິ-ສທ຺ໂທປີ ທີ ''ຍ໌ ຍເທວ ປຣິສ໌ ອຸປສງ຺ກມຕິ ຍທິ ຂຕ຺ຕິຍປຣິສ໌ ຍທິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕປຣິສ''ນ຺ຕິອາທີສຸ (ອ຺. ນິ຺. ໘຺໖໘) ວາ-ສທ຺ທຕ຺ໂຖ ທິສ຺ສຕິ຺. ''ອປ຺ປ໌ ວສ຺ສສຕ໌ ອາຍຸ, ອິທາເນຕຣທິ ວິຊ຺ຊຕີ''ຕິອາທີສຸ ວິຍ ຈ ອິຮ ສມານຕ຺ຖສທ຺ທປໂຍໂຄຕິ຺. ປາລຸອິຍ໌ ''ຍທິ ວາ ໂນ ຕຖາ''ຕິ ອິທມ຺ປີ ''ສນ຺ຕ໌ເຍວ ສທ຺ໂທ ອພ຺ກຸຄ຺ຄໂຕ''ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ພຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ໂຍເຊຕພ຺ພ໌຺. ນນຸ 'ໂຄຕມ''ນ຺ຕິ ປເທເຍວ ອຸປໂຍຄວຈນ໌ ສິຍາ, ນ ເອຕ຺ຖາຕິ ໂຈທນາຍ ''ອິຮາປີ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕ໌, ຕສ຺ສ ອນຸປໂຍຄຕ຺ຕາ, ວິຈ຺ຊິນ຺ທິຕ຺ວາ ສມ຺ພນ຺ຮວິເສສກາເວນ ໂຍເຊຕພ຺ພຕ຺ຕາ ວາ ອິຮາປີ ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕາຂ຺ຍານຕ຺ຖວເສເນ ອຸປໂຍຄວຈນ໌ ນາມາຕິ ວຸຕ຺ຕ໌ ໂຫຕິ຺. ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕາຂ຺ຍານ໌ ອຕ຺ໂຖ ຍສ຺ສ ຕຖາ, ອກິສທ຺ໂທ, ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕາຂ຺ຍານເມວ ວາ ອຕ຺ໂຖ ຕຖາ, ໂສເຍວຕ຺ໂຖ຺. ຍທຄ຺ເຄນ ທີ ສທ຺ທໂຍໂຄ ໂຫຕິ, ຕທຄ຺ເຄນ ອຕ຺ຖໂຍໂຄປີຕິ຺.

໘໕໘຺ໂກຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອາຈຣິຍ໌ ອາລປຕິ຺. ຍຖາ-ສທ຺ທ໌ ສາຕ຺ຖກ໌ ກຕ຺ວາ ສຫ ປາຄເສເສນ ໂຍເຊຕ຺ຸ ''ຍຖາ ສກ຺ກາ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕ໌຺. ໂສຕິ ກຄວາ຺. ປຸຣິມນເຍ ອາກາຣຕ຺ຖໄຊຕນຍຖາ-ສທ຺ທໂຍຄ຺ຍໂຕ ກຖນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉາມຕ຺ຕ໌, ອິຮ ປນ ຕທໂຍຄ຺ຍໂຕ ''ອາກາຣປຸຈ຺ຉາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕ໌຺. ພາທີຣກສມເຍ ອາຈຣິຍມ຺ທີ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍສມຸທາຈາໂຣຕິ ອາຫ ''ອຖ ນ໌ ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ''ຕິ, ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍສຍ຺ຍິໂຕ ອາຈຣິຍພ຺ຣາຫ຺ມໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ຺.

ກາມຍ຺ຈ ມນ຺ໂຕ, ພ຺ຣຫ຺ມ໌, ກປ຺ໂປຕິ ຕິພ຺ພິໂຮ ເວໂທ, ຕຖາປີ ອຍ຺ຄກາທີ ວຸຕ຺ຕ໌ ປຮານກູຕ໌ ມູລ໌ ມນ຺ໂຕ, ຕທຕ຺ຖວິວຣຕມຕ຺ຖ໌ ພ຺ຣຫ຺ມ໌, ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ຍຍ຺ຍກິຣິຍາວິຮານ໌ ກປ຺ໂປຕິ ມນ຺ຕສ຺ເສວ ປຮານກາວໂຕ, ອິຕເຣສຍ຺ຈ ຕນ຺ນິສ຺ສເຍເນວ ຊາຕຕ຺ຕາ ມນ຺ຕຄ຺ຄຫເຕນ ພ຺ຣຫ຺ມກປ຺ປານມ຺ປີ ຄຫຕ໌ ສິທ຺ຮເມວາຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ຕີສຸ ເວເທສູ''ຕິ ອິມິນາ຺. ມນ຺ໂຕຕິ ທີ ອຍ຺ຄກາທີທີ ອິສີທີ ວຸຕ຺ຕມູລເວທສ຺ເສວ ນາມ໌, ເວໂທຕິ ສພ຺ພສ຺ສ, ຕສ຺ມາ ''ເວເທສູ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສພ຺ເພສມ຺ປີ ຄຫຕ໌ ສິຊ຺ຊຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພ໌຺. ລກ຺ຂຕານີຕິ ລກ຺ຂຕທີປການີ ມນ຺ຕປທານິ຺. ປຊ຺ຊຄຊ຺ຊພນ຺ຮປເວສນວເສນ ປກ຺ຂິປີຕ຺ວາ຺. ພ຺ຣາຫ຺ມຕເວເສເນວາຕິ ເວທວາຈກພ຺ຣາຫ຺ມຕລິງ຺ເຄເນວ຺. ເວເທຕິ ມຫາປຸຣິສລກ຺ຂຕມນ຺ເຕ຺. ມເຫສກ຺ຂາ ສຕ຺ຕາຕິ ມຫາປຸຍ຺ຍວນ຺ໂຕ ປຕ຺ທິຕສຕ຺ຕາ຺. ຊານິສ຺ສນ຺ຕິ ອິຕິ ມນສິ ກຕ຺ວາ ວາເຈນ຺ຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຮ຺. ເຕນາຕິ ຕຖາ ວາຈນໂຕ຺. ປຸພ຺ເພຕິ ''ຕຖາຄໂຕ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕີ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພກາລໂຕ ປກ຺ຕິ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຮຣມານກາເລ຺. ອຊ຺ຊາຍິຕພ຺ພວາເຈຕພ຺ພກາເວນ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ປາກຍາ ກວນ຺ຕິ຺. ເອກ

ຄາຖາທຸວິຄາຖາທິວເສນ ອນຸກ຺ກເມນ ອນຸຕຣສາຍນ຺ຕີ. ນ ເກວລໍ ລກ຺ຂຓມນ຺ຕາເຍວ, ອຖ ໂຂ ອຄ຺ເຄປີ ເວທາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ອຄ຺ຄາຕກາເວນ ອນຸກ຺ກເມນ ອນຸຕຣສາຍນ຺ຕິ ເອວາຕິ ອາຈຣິເຍນ (ທີ. ນິ. ຓີ. ໑.໒໕໗) ວຸຕ຺ຕໍ.

ພຸທ຺ສກາວປຕ຺ຖນາ ປຕິຊິ, ປາຣມີສມ຺ກຣຕໍ ສມາທານໍ, ກນຸມສ຺ສກຕາທິປ຺ຄ຺ຄາ ລາຕໍ. ''ປຕິຊິມຫາໂຕ ສມາທານມຫາໂຕຕີ ອາທີນາ ປຈ຺ເຈກໍ ມຫນ຺ຕສທ຺ໂທ ໂຍເຊຕພ຺ໂພ''ຕິ (ທີ. ນິ. ຓີ. ໑.໒໕໗) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອວຄ຺ຈ ສຕິ ກຣຸຓາ ອາທີ ເຍສໍ ສທ຺ທາສີລາທີນໍ ເຕ ກຣຸຓາທໂຍ, ເຕ ເອວ ຄຸຓາ ກຣຸຓາທິຄຸຓາ, ປຕິຊິ ຈ ສມາທານຄ຺ຈ ລາຕຄ຺ຈ ກຣຸຓາທິຄຸຓາ ຈ, ເຕຫິ ມຫນ຺ໂຕ ປຕິຊິສມາທານລາຕກຣຸຓາທິຄຸຓມຫນ຺ໂຕຕີ ນິພ຺ພຈນໍ ກາຕພ຺ພໍ. ເອວຄ຺ຫິ ທ຺ວນ຺ທໂຕປຣຕ຺ຕາ ມຫນ຺ຕສທ຺ໂທ ປຈ຺ເຈກໍ ໂຍຊິຍຕີຕິ. ອປິຈ ປຕິຊິ ຈ ສມາທານຄ຺ຈ ລາຕຄ຺ຈ ກຣຸຓາ ຈ, ຕມາທີ ເຍສໍ ເຕ ຕຖາ, ເຕເຍວ ຄຸຓາ, ເຕຫິ ມຫນ຺ໂຕຕີ ນິພ຺ພຈເນນປີ ອຕ຺ໂຖ ສູປປນ຺ໂນ ໂຫຕິ, ປຕິຊິມຫນ຺ຕຕາທິ ຈສ຺ສ ພຸທ຺ຂວໍສ (ພຸ. ວໍ. ໑ ອາທໂຍ) ຈຣິຍາປີຍກາທີ (ຈຣິຍາ. ໑ ອາທໂຍ) ວເສນ ເວທິຕພ຺ໂພ. ມຫາປທານສຸຕ຺ຕຍຸກຖາຍໍ ປນ ''ມຫາປຸຣິສສ຺ສາຕິ ຊາຕິໂຄຕ຺ຕກຸລປເທສາທິວເສນ ມຫນ຺ຕສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສາ''ຕິ (ທີ. ນິ. ອຍ຺ຖ. ໒.໓໓) ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ''ຂຕ຺ຕິໂຍ, ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ''ຕິ ເອວມາທີ ຊາຕິ. ''ໂກຕ຺ຫຄ຺ໂຄ, ໂຄຕໂມ''ຕິ ເອວມາທີ ໂຄຕ຺ຕໍ. ''ໂປ໌ກ຺ກາ, ຈິກ຺ຂລຸລິກາ, ສາກິຍາ, ໂກລິຍາ''ຕິ ເອວມາທີ ກຸລປເທໂສ, ຕເທຕໍ ສພ຺ພມ຺ປີ ອິສ ອາທິສທ຺ເທນ ສງຄຫິຕນ຺ຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. ເອວຄ຺ຫິ ສຕິ ''ທ຺ເວເຍວ ຄຕິໂຍ ກວນ຺ຕີ''ຕິ ອຸກິນ຺ນໍ ສາສາຣຕາວຈນໍ ສມຕ຺ຖິຕໍ ໂຫຕີຕິ.

ນິຍ຺ຖາຕິ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິໂຍ ສິທ຺ຂິໂຍ. ນນ຺ວາຍໍ ຄຕີ-ສທ຺ໂທ ອເນກຕ຺ໂຖ, ກສ຺ມາ ນິຍ຺ຖາຍເມວ ວຸຕ຺ໂຕຕີ ອາຫ''ກາມຄ຺ຈາຍ''ນ຺ຕິອາທີ. ກວເກເທຕີ ນິຣຍາທິກວວິເສເສ. ໂສ ຫີ ສຸຈຣິຕທຸຈ຺ຈຣິຕກມ຺ເມນ ສຕ຺ເຕຫີ ອຸປປ຺ຊ຺ຊນວເສນ ຄນ຺ຕພ຺ພາຕີ ຄຕີ. ຄຈ຺ຉຕີ ປວຕ຺ຕຕີ ເອຕ຺ຖາຕີ ຄຕີ, ນິວາສຍ຺ຖານໍ. ຄມຕີ ຍຖາສກາວໍ ຊານາຕີຕີ ຄຕີ. ປຄ຺ຄາ, ຄມນໍ ພຍາປນໍ ຄຕີ, ວິສຸສຍກາໂວ, ໂສ ປນ ອິໂຕ ຈ ເອຕ຺ໂຕ ຈ ພຍາເປຕ຺ວາ ຖິຕຕາວ. ຄມນໍ ນິປ຺ຜຕ຺ຕນໍ ຄຕີ, ນິຍ຺ຖາ , ອຊ຺ຊາສຍປຍິສຣຕາຕ຺ຖາປີ ນິທສ຺ສນເຍນ ຄທິຕາ. ຕຖາ ເຫສ ''ອິເມສໍ ໂຂ ອຫໍ ກິກ຺ຂູນໍ ສີລວນ຺ຕານໍ ກລຍາຕສມ຺ມານໍ ເນວ ຊານາມີ ອາຄຕີ ວາ ຄຕີ ວາ''ຕິ (ມ. ນິ. ໑.໕໐໗) ເອຕ຺ຖ ອຊ຺ຊາສເຍ ວຕ຺ຕຕີ, ''ນິພ຺ພານໍ ອຣຫໂຕ ຄຕີ''ຕິ (ປຣິ. ໓໓໙) ເອຕ຺ຖ ປຍິສຣເຕ, ປຣາຍເຕ ອປສ຺ສເຍຕີ ອຕ຺ໂຖ. ຄຈ຺ຉຕີ ຍຖາຣຸຈິ ປວຕ຺ຕຕີຕີ ຄຕີ, ອຊ຺ຊາສໂຍ. ຄຈ຺ຉຕີ ອວຈຣຕີ, ອວຈຣຕາວເສນ ວາ ປວຕ຺ຕຕີ ເອຕ຺ຖາຕີ ຄຕີ, ປຍິສຣຕໍ. ສພ຺ພສງຂຕວິສຄ຺ຄຸຕ຺ຕສ຺ສ ຫີ ອຣຫໂຕ ນິພ຺ພານເມວ ປຍິສຣຕໍ, ອິສ ປນ ນິຍ຺ຖາຍໍ ວຕ຺ຕຕີຕີ ເວທິຕພ຺ໂພ ຕທຄ຺ເຄສມວິສຍຕ຺ຕາ.

ນນ຺ ທ຺ວິນ຺ນໍ ນິປ຺ຜຕ຺ຕີນໍ ນິມິຕ຺ຕກູຕານີ ລກ຺ຂຕານິ ວິສທິສາເນວ, ອຖ ກສ຺ມາ ''ເຍຫີ ສມນ຺ນາຄຕສ຺ສາ''ຕິອາທິນາ ເຕສໍ ສທິສກາໂວ ວຸຕ຺ໂຕຕີ ໂຈທນາເລສໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ໂສເສນ຺ໂຕ ''ຕຕ຺ຖ ກິຄ຺ຈາປີ''ຕິອາທິມາຫ. ສມາເນປີ ນິຄ຺ໂຣສພິມ຺ພຕາທິ ລກ຺ຂຕກາເວ ອຕ຺ເຖວ ໂກຈິ ເນສໍ ວິເສໂສຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ນ ເຕເຫວ ພຸທ຺ໂສ ໂຫຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ຍຖາ ຫິ ພຸທ຺ທານໍ ລກ຺ຂຕານິ ສຸວິສທານິ, ສຸປຣິພ຺ຍຕ຺ຕານິ, ປຣິປຸຕ຺ຕານິ ຈ ໂຫນ຺ຕິ, ນ ເອວໍ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີນ''ນ຺ຕິ ອຍໍ ປນ ວິເສໂສ ອາຈຣິຍສມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ (ທີ. ນິ. ຓີ. ໑.໒໕໗) ປກາສິໂຕ. ຊາຍນ຺ຕີ ກິນ຺ເນສ຺ປີ ອຕ຺ເຖສຸ ອກິນ຺ນສິສທ຺ທາ ເອຕາຍາຕີ ຊາຕີ, ລກ຺ຂຕກາວມຕ຺ຕໍ. ວຸຕ຺ຕຄ຺ຫິ –

''ສພລາທີສຸ ກິນ຺ເນສຸ, ຍາຍ ວຕ຺ຕນ຺ຕຸກິນ຺ນສີ;

ສທ຺ທາ ສາ ຊາຕິເຣສາ ຈ, ມາລາສຸຕ຺ຕມີວນ຺ວິຕາ''ຕີ.

ຕສ຺ມາ ລກ຺ຂຕຕາມຕ຺ເຕນ ສມານກາວໂຕ ວິສທິສານິປີ ຕານິເຍວ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີນິປ຺ຜຕ຺ຕີນິມິຕ຺ຕກູຕານິ ລກ຺ຂຕານີ ສທິສານີ ວິຍ ກຕ຺ວາ ຕານີ ພຸທ຺ສນິປ຺ຜຕ຺ຕີນິມິຕ຺ຕກູຕານີ ລກ຺ຂຕານີ ນາມາຕີ ອິທໍ ວຈນໍ ວຸຈ຺ຈຕີຕີ ອຕ຺ໂຖ. ອສິອາປຸພ຺ພວສໂຍເຄ ກຸມ຺ມຕ຺ເຖ ອຸປໂຍຄວຈນນ຺ຕີ ອາຫ ''ອຄາເຣ ວສຕີ''ຕິ ຈຕູຫີ ອຈ຺ຉຣິຍສມ຺ເມຫີຕີ ອກິຣູປຕາ, ທີຆາຍຸກຕາ, ອປ຺ປາພາສຕາ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓຄຫປຕິການໍ ປີຍມນາປຕາຕີ ອິເມຫີ ຈຕູຫີ ອຈ຺ຉຣິຍສກາວກູຕາຫີ ອິທ຺ຂີຫີ. ຍຖາຫ –

''ຣາຊາ ອານນ຺ທ, ມຫາສຸທສ຺ສໂນ ຈຕູຫີ ອິທ຺ຂີຫີ ສມນ຺ນາຄໂຕ ອໂຫສິ. ກຕມາຫິ ຈຕູຫີ ອິທ຺ຂີຫີ? ອິທານນ຺ທ, ຣາຊາ ມຫາສຸທສ຺ສໂນ ອກິຣູໂປ ອໂຫສິ ທສ຺ສນີໂຍ ປາສາທິໂກ''ຕິອາທີ (ທີ. ນິ. ໒.໒໔໘).

ເຈຕິຍຊາຕເກ (ຊາ຿ ອຎ຺ຌ຿ ໑຿໗຿໘໔) ອາຄຕນຍໍ ຄເໜຕ຺ວາປີ ເອວໍ ວທນ຺ຕິ "ສຣີຣໂຕ ຈນ຺ທນຄນ຺ໂຘ ວາຍຕິ, ອຍໍ ເອກາ ອິທ຺ຆີ຿ ມ຺ຂໂຕ ອຸປ຺ປລຄນ຺ໂຘ ວາຍຕິ, ອຍໍ ທຸຕິຍາ຿ ຈຕ຺ຕາໂຣ ເທວປຸຕ຺ຕາ ຈຕູສຸ ທິສາສຸ ສພ຺ພກາລໍ ຂຄ຺ຄຫຕ຺ຖາ ອາຣກ຺ຂໍ ຄຕ຺ໜນ຺ຕິ, ອຍໍ ຕຕິຍາ຿ ອາກາເສນ ວິຈຣຕິ, ອຍໍ ຈຕຸຕ຺ຖີ"ຕິ຿ ອນາຄຕວໍສສໍວຕ຺ຓນາຍໍ ປນ "ອກິຣູປກາໂວ ເອກາ ອິທ຺ຆີ, ສເມເວປາກິນິຍາ ຄຫຕີຍາ ສມນ຺ນາຄຕກາໂວ ທຸຕິຍາ, ຍາວຕາຍຸກມ຺ປີ ສກລໂລກສ຺ສ ທສ຺ສນາຕິຕ຺ຕິກກາໂວ ຕຕິຍາ, ອາກາສ ຈາຣິກາໂວ ຈຕຸຕ຺ຖີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຿ ຕຕ຺ຖ ສເມເວປາກິນິຍາ ຄຫຕີຍາ ສມນ຺ນາຄຕກາໂວຕິ ສມວິປາຈນິຍາ ກມ຺ມຊເຕໂຊຘາຕຸຍາ ສມ຺ປນ຺ນຕາ຿ ຍສ຺ສ ຫິ ກຸຕ຺ຕມຕ຺ໂຕວ ອາຫາໂຣ ຊີຣຕິ, ຍສ຺ສ ວາ ປນ ປຸຜກຕ຺ຕໍ ວິຍ ຕເຖວ ຕິຎ຺ຌຕິ, ອຸໂກເປເຕ ນ ສເມເວປາກິນິຍາ ສມນ຺ນາຄຕາ຿ ຍສ຺ສ ປນ ປຸນ ກຕ຺ຕກາເລ ກຕ຺ຕຈ຺ຉນ຺ໂທ ອຸປ຺ປຊ຺ຊເຕວ, ອຍໍ ສເມເວປາກິນິຍາ ສມນ຺ນາຄໂຕ ນາມ, ຕຖາຣູປຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ຿ ສງ຺ຄຫວຕ຺ຖູຫິຕິ ທານໍ, ປິຍວຈນໍ, ອຕ຺ຖຈຣິຍາ, ສມານຕ຺ຕຕາຕິ ອິເມຫິ ສງ຺ໂຄຫປາເຍຫິ຿ ຍຖາຫ –

"ທານຌ຺ຈ ເປຍ຺ຍວຊ຺ຊຌ຺ຈ, ອຕ຺ຖຈຣິຍາ ຈ ຍາ ອິຘ;

ສມານຕ຺ຕຕາ ຈ ຘມ຺ເມສຸ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຍຖາຣຫໍ;

ເອເຕ ໂຂ ສງ຺ຄຫາ ໂລເກ, ຣຖສ຺ສາຕີວ ຍາຍໂຕ຿

ເອເຕ ຈ ສງ຺ຄຫາ ນາສ຺ສຸ, ນ ມາຕາ ປຸຕ຺ຕກາຣຓາ;

ລເພຖ ມານໍ ປູຊໍ ວາ, ປິຕາ ວາ ປຸຕ຺ຕກາຣຓາ຿

ຍສ຺ມາ ຈ ສງ຺ຄຫາ ເອເຕ, ສມເປກ຺ຂນ຺ຕິ ປຓ຺ທິຕາ;

ຕສ຺ມາ ມຫຕ຺ຕໍ ປປ຺ໂປນ຺ຕິ, ປາສໍສາ ຈ ກວນ຺ຕິ ເຕ"ຕິ຿ (ທີ຿ ນິ຿ ໓຿໒໗໓);

ຣຌ຺ຊນໂຕຕິ ປີຕິໂສມນສ຺ສວເສນ ຣຌ຺ຊນໂຕ, ນ ຣາຄວເສນ, ປີຕິໂສມນສ຺ສານໍ ຊນນໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ຿ ຈຕູຫິ ສງ຺ຄຫວຕ຺ຖູຫິ ຣຌ຺ຊນຎ຺ເຌນ ຣາຊາຕິ ປນ ສພ຺ເພສໍ ຣາຊູນໍ ສມ຺ຌາ ຕຖາ ອກໂຣນ຺ຕານມ຺ປີ ວິລີວພິຊນາທີສຸ ຕາລວຕ຺ຜໂວຫາໂຣ ວິຍ ຣຸລ຺ຫີວເສນ ປວຕ຺ຕິໂຕ, ຕສ຺ມາ "ອຈ຺ຉຣິຍຘມ຺ເມຫີ"ຕິ ອສາຘາຣຓນິພ຺ພຈນໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຎ຺ຌພ຺ພໍ຿

ສທ຺ທສາມຕ຺ຖິຍໂຕ ອເນກຘາ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິສທ຺ທສ຺ສ ວຈນຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ປຘານກູຕໍ ວຈນຕ຺ຖໍ ປຖມໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ຈກ຺ກຣຕນ"ນ຺ຕິອາທິມາຫ຿ ອິທເມວ ຫິ ປຘານໍ ຈກ຺ກຣຕນສ຺ສ ປວຕ຺ຕນມນ຺ຕເຣນ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິກາວານາປຕ຺ຕິໂຕ຿ ຕຖາ ຫິ ອຎ຺ຌກຖາສຸ ວຸຕ຺ຕໍ "ກິຕ຺ຕາວຕາ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີ ໂຫຕິຕິ? ເອກງ຺ຄຸລທ຺ວງ຺ຄຸລມຕ຺ຕມ຺ປີ ຈກ຺ກຣຕເນ ອາກາສໍ ອພ຺ກຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ປວຕ຺ເຕ"ຕິ (ທີ຿ ນິ຿ ອຎ຺ຌ຿ ໔຿໘໔໑; ມ຿ ນິ຿ ອຎ຺ຌ຿ ໑຿໘໕໖)຿ ຍສ຺ມາ ປນ ຣາຊາ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີ ເອກໍສໍ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄໍ ກຣິຕ຺ວາ ວາມຫຕ຺ເຖນ ຫຕ຺ຖິໂສຕ຺ຓສທິສປນາລຸອີ ສຸວຕ຺ຕກິງ຺ການ຺ຣໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ທກ຺ຂິຓຫຕ຺ເຖນ ຈກ຺ກຣຕນໍ ອຸທເກນ ອພ຺ກຸກ຺ກິຣິຕ຺ວາ "ປວຕ຺ຕຕຸ ກວໍ ຈກ຺ກຣຕນໍ, ອກິວິຊິນາຕຸ ກວໍ ຈກ຺ກຣຕນ"ນ຺ຕິ (ທີ຿ ນິ຿ ໔຿໘໔໔) ວຈເນນ ຈກ຺ກຣຕນໍ ເວຫາສໍ ອພ຺ກຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ປວຕ຺ເຕສິ, ຕສ຺ມາ ຕາທິສໍ ປວຕ຺ຕາປນໍ ສນ຺ຘາຍ "ຈກ຺ກຣຕນໍ ວຕ຺ເຕຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຿ ຍຖາຫ "ອຖ ໂຂ ອານນ຺ທ ຣາຊາ ມຫາສຸທສ຺ສໂນ ອຸຎ຺ຌາຍາສນາ...ເປ... ຈກ຺ກຣຕນໍ ອພ຺ກຸກ຺ກິຣິ 'ປວຕ຺ຕຕຸ ກວໍ ຈກ຺ກຣຕນ'ນ຺ຕິ"ອາທິ (ທີ຿ ນິ຿ ໔຿໘໔໔)຿ ນ ເກວລຌ຺ຈ ຈກ຺ກສທ຺ໂທ ຈກ຺ກຣຕເນເຍວ ວຕ຺ຕຕິ ອຖ ໂຂ ສມ຺ປຕ຺ຕິຈກ຺ກາທີສຸປິ, ຕສ຺ມາ ຕໍຕທຕ຺ຖ ວາຈກສທ຺ທສາມຕ຺ຖິຍໂຕປິ ວຈນຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ "ສມ຺ປຕ຺ຕິຈກ຺ເກຫີ"ຕິອາທິນາ຿ ຕຕ຺ຖ ສມ຺ປຕ຺ຕິຈກ຺ເກຫີຕິ –

"ປຕິຣູເປ ວເສ ເທເສ, ອຣິຍມິຕ຺ຕກໂຣ ສິຍາ;

ສມ຺ມາປຕິຘິສມ຺ປນ຺ໂນ, ປຸພ຺ເພ ປຸຌ຺ຌກໂຕ ນໂຣ;

ຄລຸຄໍ ຄມໍ ຍເສ ກິຕຸຕິ, ສຸຂລຸເຈຕໍຣິວຕຸຕຕີ''ຕີ។ (ອ។ ນິ។ ៤។ឡ១) –

ວຸຕຸເຕທີ ປຕິຣູປເທສວາສາທິສມຸປຕຸຕິຈກຸເກທີ។ ວຕຸຕຕີຕິ ປວຕຸຕຕີ ສມຸປຊຸຊຕິ, ອຸປຣູປຣິ ກຸສລຄມຸມໍ ວາ ປຜິປຊຸຊຕີ។ ເຕທີຕິ ສມຸປຕຸຕິຈກຸເກທີ។ ປຣນຸຕິ ສຕຸຕນິກາຍໍ, ຍຖາ ສຍໍສຫໂທ ສຸທຸຄກຕຸຕຸຕຸຖຸສຸສ ໂຊຕໂກ, ຕຖາ ປຣໍສຫໂທປີ ເທາຕຸກຕຸຕຸຕຸຖຸສຸສາຕິ ເວທິຕພຸພໍ។ ວຕຸເຕຕີຕິ ປວຕຸເຕຕີ ສມຸປາເທຕິ, ອຸປຣູປຣິ ກຸສລຄມຸມໍ ວາ ປຜິປຊຸຊາເປຕີ។ ຍຖາຫ –

''ຣາຊາ ມຫາສຸທສຸສໂນ ເອວມາຫ 'ປາໂຕ ນ ຫນຸຕພຸໂພ, ອທິນຸນໍ ນ ອາທາຕພຸພໍ, ກາເມສຸ ມິຈຸລາ ນ ຈຣິຕພຸພາ, ມຸສາ ນ ກເກິຕພຸພາ, ມຊຸຊໍ ນ ປາຕພຸພໍ, ຍຖາກຸຕຸຕລຸຈ ກຸລຸຊຖາ'ຕີ។ ເຍ ໂຂ ປນານນຸທ ປຸຣຕຸຖິມາຍ ທິສາຍ ປຜິຣາຊາໂນ, ເຕ ຣລຸໂລ ມຫາສຸທສຸສນສຸສ ອນຸຍນຸຕາ ອເທສຸ''ນຸຕິອາທີ (ທີ។ ນິ។ ៤។៤៤)។

ອິຣິຍາປຖຈກຸການນຸຕິ ອິຣິຍາປຖກູຕານໍ ຈກຸການໍ។ ອິຣິຍາປໂຖປີ ທີ ''ຈກຸກ''ນຸຕິ ວຸຈຸຈຕິ ''ຈຕຸຈກຸກໍ ນວທຸວາຣ''ນຸຕິອາທີສຸ (ສໍ។ ນິ។ ១។៤ល, ១០ល)។ ຍຖາຫ –

''ຣຖຸເຄ ລກຸຂເຕ ຄມຸໂມ-ຣຈກຸເກສຸວິຣິຍາປເຖ;

ຈກຸກໍ ສມຸປຕຸຕິຍໍ ຈກຸກ-ຣຕເນ ມຕຸຫເລ ພເລ;

ກຸລາລກາຕຸເຫ ອາຕາຍ-ມາຍຸເຄ ທານຣາສີສູ''ຕີ។

ວຕຸໂຕຕິ ປວຕຸຕນໍ ອຸປຸປຊຸຊນໍ, ອິມິນາວ ອິຣິຍາປຖຈກຸກໍ ວຕຸເຕຕິ ປຣທີຕາຍ ອຸປຸປາເທຕີຕິ ນິພຸພຈນມຸປີ ທສຸເສຕິ ອຕຸຖໂຕ ສມານຕຸຕາ។ ຕຖາ ຈາຫ –

''ອຖ ໂຂ ຕໍ ອານນຸທ ຈກຸກຣຕນໍ ປຸຣຕຸຖິມໍ ທິສໍ ປວຕຸຕີ, ອນຸວເທວ ຣາຊາ ມຫາສຸທສຸສໂນ ສທຸຄີ ຈຕຸຣງຄິນິຍາ ເສນາຍ។ ຍສຸມີ ໂຂ ປນານນຸທ, ປເທເສ ຈກຸກຣຕນໍ ປຕິຜຸຖາສີ, ຕຕຸຖ ຣາຊາ ມຫາສຸທສຸສໂນ ວາສໍ ອຸປຄຈຸລີ ສທຸຄີ ຈຕຸຣງຄິນິຍາ ເສນາຍາ''ຕິອາທີ (ທີ។ ນິ។ ៤។៤៤)។

ອຍໍ ອຜຸຖກຖາໂຕ ອປໂຣ ນໂຍ – ອປຸປຜິຫຕໍ ອາຕາສງຂາຕໍ ຈກຸກໍ ວຕຸເຕຕີຕິ ຈກຸກວຕຸຕີ។ ຕຖາ ທີ ວຸຕຸຕໍ –

''ປລຸຈທີ ກິກຸຂເວ ຄມຸເມທີ ສມນຸນາຄໂຕ ຣາຊາ ຈກຸກວຕຸຕີ ຄມຸເມເນວ ຈກຸກໍ ວຕຸເຕຕີ, ຕໍ ໂທຕິ ຈກຸກໍ ອປຸປຜິວຕຸຕິຍໍ ເກນຈິ ມນຸສຸສກູເຕນ ປຈຸຈຕຸຖິເກນ ປາເກີນາ។ ກຕເມທີ ປລຸຈທີ? ອິຄ ກິກຸຂເວ ຣາຊາ ຈກຸກວຕຸຕີ ອຕຸຖລຸລູ ຈ ໂທຕິ, ຄມຸມລຸລູ ຈ ມຕຸຕລຸລູ, ຈ ກາລລຸລູ ຈ ປຣິສລຸລູ ຈ។ ອິເມທີ ໂຂ...ເປ... ປາເກີນາ''ຕິອາທີ (ອ។ ນິ។ ៥។១ឡ១)។

ຂຕຸຕິຍມຕຸຫລາທິສລຸລິຕໍ ຈກຸກໍ ສມູທໍ ອຕຸຕໂນ ວເສ ວຕຸເຕຕິ ອນຸວຕຸເຕຕີຕິປີ ຈກຸກວຕຸຕີ។ ວຸຕຸຕລຸທີ ''ເຍ ໂຂ ປນານນຸທ ປຸຣຕຸຖິມາຍ ທິສາຍ ປຜິຣາຊາໂນ, ເຕ ຣລຸໂລ ມຫາສຸທສຸສນສຸສ ອນຸຍນຸຕາ ອເທສຸ''ນຸຕິອາທີ (ທີ។ ນິ។ ៤។៤៤)។ ຈກຸກລກຸຂຕໍ ວຕຸຕຕິ ເອຕສຸສາຕີປີ ຈກຸກວຕຸຕີ។ ເຕນາຫ ''ອິມສຸສ ເທວ ກຸມາຣສຸສ ເທຸຜຸຖາ ປາທຕເລສຸ ຈກຸການິ ຊາຕານີ ສຫສຸສາຣານິ ສເນມິການິ ສນາກິການິ ສພຸພາກາຣປຣິປູຣານີ''ຕິອາທີ (ທີ។ ນິ។ ៤។ឡ៥)។ ຈກຸກໍ ມຫນຸຕໍ ກາຍພລໍ ວຕຸຕຕິ ເອຕສຸສາຕີປີ ຈກຸກວຕຸຕີ។ ວຸຕຸຕລຸເທຕໍ ''ອຍລຸທີ ເທວ ກຸມາໂຣ ສຕຸຕຸສຸສໂທ...ເປ... ອຍລຸທີ ເທວ ກຸມາໂຣ ສີຫປຸພຸພທຸຄກາໂຍ''ຕິອາທີ (ທີ។ ນິ។ ៤។ឡ៥)។ ເຕນ ທີສຸສ ລກຸຂເຕນ ມຫພຸພລກາໂວ ວິລຸລາຍຕີ។ ຈກຸກໍ ທສວິຄໍ, ທຸວາທສວິຄໍ ວາ ວຕຸຕຄມຸມໍ ວຕຸຕຕິ ປຜິປຊຸຊຕີຕິ ຈກຸກວຕຸຕີ។ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ ''ນ ທີ ເຕ ຕາຕ ທິພຸພໍ ຈກຸກຣຕນໍ ເປຕຸຕິກໍ ທາຍຊຸຊໍ , ອິງຂ ຕຸວໍ ຕາຕ ອຣິເຍ ຈກຸກວຕຸຕິວຕຸເຕ ວຕຸຕາທີ''ຕິອາທີ (ທີ។ ນິ។ ឡ។ໞឡ)។ ຈກຸກໍ ມຫນຸຕໍ ທານໍ ວຕຸເຕຕິ ປວຕຸເຕຕີຕິປີ ຈກຸກວຕຸຕີ។ ວຸຕຸຕລຸຈ –

''ປຜຸຖເປສີ ໂຂ ອານນຸທ ຣາຊາ ມຫາສຸທສຸສໂນ ຕາສໍ ໂປກຸຂຣເກີນໍ ຕີເຣ ເອວຣູປໍ ທານໍ ອນຸນໍ ອນຸນຕຸຖິກສຸສ, ປານໍ ປານ

ຕຖິກສຸສ, ວຕຸຖໍ ວຕຸຖຕຸຖິກສຸສ, ຍານໍ ຍານຕຸຖິກສຸສ, ສຍນໍ ສຍນຕຸຖິກສຸສ, ອິຕຸຖີ ອິຕຸຖິຕຸຖິກສຸສ, ຫິຣຸລຸໍ ຫິຣຸລຸຕຸຖິກສຸສ, ສຸວຕຸຕໍ ສຸວຕຸຕຕຸຖິກສຸສາ''ຕິອາທິ (ທີ. ນິ. ໔.໔໘໔)ฯ

ຣາຊາຕິ ສາມຸລໍ ຕຫຸລສາສາຣຕໂຕฯ ຈກຸກວຕຸຕິຕິ ວິເສສໍ ອນຸລສາສາຣຕໂຕฯ ສມຸມສທຸໂທ ສາເຍ, ສໂມ ເອວ ຈ ສາໂຍ ນາມາຕິ ອາຫ ''ສາເຍນ ສເມນາ''ຕິฯ ວຕຸຕຕິ ອຸປຸປຊຸຊຕິ, ປຜິປຊຸຊຕິຕິ ວາ ອຕຸໂຖฯ ''ອິທໍ ນາມ ຈຣຕິ''ຕິ ອວຸຕຸເຕປິ ສາມຸລໂຊຕນາຍ ວິເສເສ ອວຕິຖານໂຕ, ວິເສສຕຸຖິນາ ຈ ວິເສສສຸສ ປຍຸຊຸຊິຕພຸພຕຸຕາ ''ສຫຕຸຖປຣຕຸເຖ''ຕິ ໂຍຊິຍຕິฯ ປເທສຕຸຄຫເຕ ທິ ອສຕິ ຄເຫຕພຸພສຸສ ນິປຸປເທສຕາ ວິລຸລາຍຕິ ຍຖາ ''ທິກຸຊິໂຕ ນ ທຫາຕິ''ຕິฯ ຍສຸມາ ຈກຸກວຕຸຕິຣາຊາ ສມຸເມເນວ ຣຊຸຊມສິຄຈຸສຕິ, ນ ອສມຸເມນ ປຣູປພາຕາທິນາฯ ຕສຸມາ ວຸຕຸຕໍ ''ສມຸເມນ ຣຊຸຊໍ ລກິຕຸວາ''ຕິອາທິ, ສມຸເມນາຕິ ຈ ສາເຍນ, ກຸສລສມຸເມນ ວາฯ ຣລຸໂລ ກາໂວ ຣຊຸຊໍ, ອິສຸສຣິຍໍฯ

ປເຣສໍ ທິໂຕປາຍກູຕໍ ສມຸມໍ ກໂຣຕິ, ຈຣຕີຕິ ວາ ສມຸມິໂກฯ ອຕຸຕໂນ ທິໂຕປາຍກູຕສຸສ ສມຸມສຸສ ກາຣໂກ, ຈຣໂກ ວາ ຣາຊາຕິ ສມຸມຣາຊາຕິ ອິມໍ ສວິເສສໍ ອຕຸຖໍ ທສຸເສຕິ ''ປຣທິຕສມຸມກຣເນນ ວາ''ຕິອາທິນາฯ ອຍໍ ປນ ມຫາປທານຜຸຖກຖານໂຍ – ທສວິເສ ກຸສລສມຸເມ, ອຄຕິຣທິເຕ ວາ ຣາຊສມຸເມ ນິຍຸຕຸໂຕຕິ ສມຸມິໂກ; ເຕເນວ ສມຸເມນ ໂລກໍ ຣລຸເຊຕິຕິ ສມຸມຣາຊາฯ ປຣິຍາຍວຈນເມວ ທິ ອິທໍ ປທທຸວຍນຸຕິฯ ອາຈຣິເຍນ ປນ ເອວໍ ວຸຕຸຕໍ ''ຈກຸກວຕຸຕິວຕຸຕສງຂາຕໍ ສມຸມໍ ຈຣຕິ, ຈກຸກວຕຸຕິວຕຸຕສງຂາໂຕ ວາ ສມຸໂມ ເອຕສຸສ, ເອຕສຸມີ ວາ ອຕຸຖິຕິ ສມຸມິໂກ, ສມຸມໂຕ ອນເປຕຕຸຕາ ສມຸໂມ ຈ ໂສ ຣລຸຊນຜຸເຖນ ຣາຊາ ຈາຕິ ສມຸມຣາຊາ''ຕິ (ທີ. ນິ. ຜີ. ໑.໔໘໗)ฯ ''ຣາຊາ ໂຫຕິ ຈກຸກວຕຸຕີ''ຕິ ວຈນໂຕ ''ຈາຕຸຣນຸໂຕ''ຕິ ອິທໍ ຈຕຸທີປິສຸສຣຕໍ ວິກາເວຕີຕິ ອາຫ ''ຈາຕຸຣນຸຕາຍາ''ຕິອາທີฯ ຈຕຸຕາໂຣ ສມຸທຸທາ ອນຸຕາ ປຣິໂຍສານາ ເອຕິສຸສາຕິ ຈາຕຸຣນຸຕາ, ປຖວີฯ ສາ ທິ ຈຕູສຸ ທິສາສຸ ປຸຣຕຸຖິມສມຸທຸທາທິຈຕຸສມຸທຸທປຣິໂຍສານຕຸຕາ ເອວໍ ວຸຈຸຈຕິฯ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ ''ຈຕຸສມຸທຸທ ອນຸຕາ ຍາ''ຕິ, ສາ ປນ ອວຍວກູເຕທິ ຈຕຸພຸພິເສທິ ທີເປທິ ວິກູສິຕາ ເອກໂລກສາຕຸປຣິຍາປນຸນາ ປຖວີເຍວາຕິ ທສຸເສຕິ ''ຈຕຸພຸພິສທີປວິກູສິຕາຍ ປຖວິຍາ''ຕິ ອິມິນາฯ ຍຖາຫ –

''ຍາວຕາ ຈນຸທິມສູຣິຍາ, ປຣິຫຣນຸຕິ ທິສາ ກນຸຕິ ວິໂຣຈນາ;

ສພຸເພວ ທາສາ ມນຸສາຕຸ, ເຍ ຈ ປາຕາ ປຖວິສຸສິຕາ''ຕິฯ

ເອຕຸຖ ຈ ''ຈຕຸທີປວິກູສິຕາຍາ''ຕິ ອວຕຸວາ ຈຕຸພຸພິສທີປວິກູສິຕາຍາຕິ ວິສສທຸທຄຸຄຫຕໍ ປຈຸເຈກໍ ປລຸຈສຕປຣິຕຸຕທີປານມຸປີ ມຫາທີເປເຍວ ສງຄຫຕຸຖໍ ສທຸທາຕິຣິຕຸເຕນ ອຕຸຖາຕິຣິຕຸຕສຸສ ວິລຸລາຍມານຕຸຕາ, ໂກຜຸຖາສວາຈເກນ ວາ ວິສສທຸເທນ ສມານກາຄານໍ ຄທິຕຕຸຕາຕິ ທຜຸຖພຸພໍฯ ໂກປາທີປຈຸຈຕຸຖິເກຕິ ເອຕຸຖ ອາທິສທຸເທນ ການໂມຫມານມຫາທີເກ ສງຄຕຸຫາຕິฯ ວິເຊຕີຕິ ຕໍກາລາເປກຸຂາຍ ວຕຸຕມານວຈນໍ, ວິຊິຕວາຕິ ອຕຸໂຖฯ ສທຸທວິທູ ທິ ອຕິເຕ ຕາວິສທຸທມິຈຸສນຸຕິฯ ''ສພຸພຣາຊາໂນ ວິເຊຕີ''ຕິ ວທນຸໂຕ ກາມໍ ຈກຸກວຕຸຕີໂນ ເກນຈິ ຍຸທຸສໍ ນາມ ນຕຸຖິ, ຍຸທຸເສນ ປນ ສາເສຕພຸພສຸສ ວິຊຍສຸສ ສິທຸສິຍາ ''ວິຊິຕສງຄາໂມ'' ຕຸເວວ ວຸຕຸໂຕຕິ ທສຸເສຕິฯ

ຖາວຣສຸສ ສຸວສຸສ ກາໂວ ຖາວຣິຍໍ, ຍຖາ ຊນປເທ ຖາວຣິຍໍ ປຕຸໂຕ, ຕໍ ທສຸເສຕຸໍ ''ນ ສກຸກາ ເກນຈິ''ຕິອາທິ ວຸຕຸຕໍ, ອິມິນາ ເກນຈິ ອກມຸປິຍຜຸເຖນ ຊນປເທ ຖາວຣິຍປຸປຕຸໂຕຕິ ຕປຸປຸຣິສສມາສໍ ທສຸເສຕິ, ອິຕເຣນ ຈ ທລຸຫກຕຸຕິກາວໂຕ ຊນປໂທ ຖາວຣິຍປຸປຕຸໂຕ ເອຕສຸມິນຸຕິ ອລຸລປທຕຸຖສມາສໍฯ ຕມຸທີຕິ ອສຸມີ ຣາຊິນິฯ ຍຖາ ຊນປໂທ ຕສຸມີ ຖາວຣິຍໍ ປຕຸໂຕ, ຕທາ ວິກໂຣນຸໂຕ ''ອນຸຍຸຕຸໂຕ''ຕິອາທິມາຫฯ ຕຕຸຖ ອນຸຍຸຕຸໂຕຕິ ນິຈຸຈປຍຸຕຸໂຕฯ ສກມຸມນິຣໂຕຕິ ຈກຸກວຕຸຕີໂນ ຣຊຸຊກມຸເມ ສທາ ປວຕຸໂຕ ฯ ອຈໂລ ອສມຸປເວສີຕິ ປຣິຍາຍວຈນເມຕໍ, ໂຈຣານໍ ວາ ວິໂລປນມຕຸເຕນ ອຈໂລ, ທາມຣິກຕຸເຕນ ອສມຸປເວສີฯ ໂຈເຣທິ ວາ ອຈໂລ, ປຜິຣາຊູທິ ອສມຸປເວສີฯ ອນຕິມຸທຸກາເວນ ວາ ອຈໂລ, ອນຕິຈຕຸຫກາເວນ ອສມຸປເວສີฯ ຕຖາ ທິ ອ ຕິຈຕຸຫສຸສ ຣລຸໂລ ພລິຂຕຸຫາທີທິ ໂລກໍ ປີລຸອຍໂຕ ມນຸສຸສາ ມຊຸຊິມຊນປທໍ ສທຸເຫຕຸວາ ປພຸພຕສມຸທຸທຕີຣາທີນິ ນິສຸສາຍ ປຈຸຈນຸເຕ ວາສໍ ກປຸເປນຸຕິ, ອຕິມຸທຸກສຸສ ຈ ຣລຸໂລ ໂຈຣສາຫສິກຊນວິໂລປປີລຸອິຕາ ມນຸສຸສາ ປຈຸຈນຸຕໍ ປຫາຍ ຊນປທມຊຸເຊ ວາສໍ ກປຸເປນຸຕິ, ອິຕິ ເອວຣູເປ ຣາຊິນິ ຊນປໂທ ຖາວຣກາວໍ ນ ປາປຸຕາຕິฯ ເອຕສຸມີ ປນ ຕທຸກຍວິຣທິເຕ ສຸວຕຸຕຕຸລາ ວິຍ ສມກາວປຸປຕຸເຕ ຣາຊິນິ ຣຊຸຊໍ ກາຣຍມາເນ ຊນປໂທ ປາສາຕປີຜຸຖິຍໍ ຖເປຕຸວາ ອໂຍປຜຸເຜນ ປຣິກຸຂິຕຸໂຕ ວິຍ ອຈໂລ ອສມຸປເວສີ ຖາວຣິຍປຸປຕຸໂຕຕິฯ

ເສຍ຺ຍຖິຫນ຺ຕິ ເອໂກວ ນິປາໂຕ, ‘‘ໂສ ກຕໂມ, ຕໍ ກຕມໍ, ສາ ກຕມາ’’ຕິອາທິນາ ຍຖາຣຫໍ ລິງ຺ຄວິກຕ຺ຕິວຈນວເສນ ປໂຍຊິຍມາໂນວ ໂຫຕິ, ອິຜ ຕານິ ກຕມານີຕິ ປຍຸຕ຺ໂຕຕິ ອາຫ ‘‘ຕສ຺ສ ເຈຕານີ’’ຕິອາທິ។ ຈຈຕິ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິໂນ ຍຖາຣຸຈິ ອາກາສາທິຄມນາຍ ປຣິພ຺ການຕີຕິ ຈກ຺ກໍ។ ຈກ຺ກຣຕນລ຺ຫີ ອນ຺ໂຕສມຸທ຺ທົຕວາໂຍຂາຕຸວເສນ ຣລ຺ໂລ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິສ຺ສ ວຈນສມນນ຺ຕຣເມວ ປວຕ຺ຕຕິ, ນ ຈນ຺ທສູຣິຍວິມານາທິ ວິຍ ພຫິສມຸທ຺ທົຕວາໂຍຂາຕຸວເສນາຕິ ວິມານຜ຺ຖກຖາຍໍ (ວິ។ ວ។ ອຜ຺ຖ។ ໑។ປໂຖມປິ໊ຖວິມານວຕ຺ຕນາ) ວຸຕ຺ຕໍ។ ຣຕິຊນນຜ຺ເຖນາຕິ ປີຕິໂສມນສ຺ສຸປ຺ປາທນຜ຺ເຖນ។ ຕລ຺ຫີ ປສ຺ສນ຺ຕສ຺ສ, ສຸຕນ຺ຕສ຺ສ ຈ ອນປ຺ປກໍ ປີຕິໂສມນສ຺ສໍ ອຸປ຺ປ຺ຊຊຕິ ອຈ຺ຉຣິຍຂມ຺ມຕ຺ຕາ។ ວຈນຕ຺ຖໂຕ ປນ ຣເມຕິ ຣຕື ກໂຣຕີຕິ ຣຕນໍ, ຣມນໍ ວາ ຣຕໍ, ຕໍ ເນຕີຕິ ຣຕນໍ, ຣຕໍ ວາ ຊເນຕີຕິ ຣຕນໍ ຊ-ກາຣໂລປວເສນາຕິປີ ເນຣຸຕ຺ຕິກາ។ ສພ຺ພຕ຺ຖາຕິ ຫຕ຺ຖິຣຕນາທິສຸ។

ຈິຕ຺ຕີກຕກາວາທິນາປີ ຈກ຺ກສ຺ສ ຣຕນຜ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ, ໂສ ປນ ຣຕິຊນນຜ຺ເຖເນວ ເອກສງ຺ຄຫຕາຍ ວິສຸໍ ນ ຄຫິໂຕ។ ກສ຺ມາ ເອກສງ຺ຄໂຫຕິ ເຈ? ຈິຕ຺ຕີກຕາທິກາວສ຺ສປີ ຣຕິນິມິຕ຺ຕຕ຺ຕາ។ ອຖ ວາ ຄນ຺ຖພ຺ຍາສໍ ປຣິຫຣິຕ຺ກາເມນ ຈິຕ຺ຕີກຕາທິກາໂວ ນ ຄຫິໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ອລ຺ລາສຸ ປນ ອຜ຺ຖກຖາສຸ (ທີ។ ນີ។ ອຜ຺ຖ។ ໔។໓໓; ສໍ។ ນີ។ ອຜ຺ຖ។ ໓។໕។໔໔໓; ຂຸ។ ປາ។ ອຜ຺ຖ។ ໖។໓។ ຍານິຂາຕິຄາຖາວຕ຺ຕນາ; ສຸ។ ນິ។ ອຜ຺ຖ។ ໑។໔໔໖; ມຫານີ។ ອຜ຺ຖ។ ໑໕໖) ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ຣຕິຊນນຜ຺ເຖນ ຣຕນໍ។ ອປິຈ –

ຈິຕ຺ຕີກຕໍ ມຫຄ຺ຆລ຺ຈ, ອຕຸລໍ ທຸລ຺ລກທສ຺ສນໍ;

ອໂນມສຕ຺ຕປຣິໂກຄໍ, ຣຕນໍ ເຕນ ວຸຈ຺ຈຕິ។

‘‘ຈກ຺ກຣຕນສ຺ສ ຈ ນິພ຺ພຕ຺ຕກາລໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ອລ຺ລໍ ເທວຜ຺ຖານໍ ນາມ ນ ໂຫຕິ, ສພ຺ເພປີ ຄນ຺ຂປຸປ຺ຜາທີຫີ ຕສ຺ເສວ ປູຊລ຺ຈ ອກິວາທນາທີນິ ຈ ກໂຣນ຺ຕີຕິ ຈິຕ຺ຕີກຕຜ຺ເຖນ ຣຕນໍ។ ຈກ຺ກຣຕນສ຺ສ ຈ ເອຕ຺ຕກໍ ນາມ ຂນໍ ອຄ຺ຆຕີຕິ ອຄ຺ໂຆ ນຕ຺ຖິ, ອິຕິ ມຫຄ຺ຆຜ຺ເຖນປີ ຣຕນໍ។ ຈກ຺ກຣຕນລ຺ຈ ອລ຺ເລຫິ ໂລເກ ວິຊ຺ຊມານຣຕເນຫິ ອສທິສນ຺ຕິ ອຕຸລຜ຺ເຖນ ຣຕນໍ។ ຍສ຺ມາ ປນ ຍສ຺ມີ ກປ຺ເປ ພຸທ຺ຂາ ອຸປ຺ປ຺ຊຊນ຺ຕິ, ຕສ຺ມີເຍວ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິໂນ ອຸປ຺ປ຺ຊຊນ຺ຕິ, ພຸທ຺ຂາ ຈ ກທາຈິ ກຣຫຈິ ອຸປ຺ປ຺ຊຊນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ທຸລ຺ລກທສ຺ສນຜ຺ເຖນປີ ຣຕນໍ។ ຕເທຕໍ ຊາຕິຣູປກຸໂລສ຺ສຣິຍາທີຫີ ອໂນມສ຺ສ ອຸລຸອາຣສຕ຺ຕສ຺ເສວ ອຸປ຺ປ຺ຊຊຕິ, ນ ອລ຺ລສ຺ສາຕິ ອໂນມສຕ຺ຕປຣິໂກຄຜ຺ເຖນປີ ຣຕນໍ។ ຍຖາ ຈ ຈກ຺ກຣຕນໍ, ເອວໍ ເສສານິປີ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຣາຍໍ ຕຜ຺ຜິກາຍ, ອລ຺ລຕ຺ຖ ຈ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຕ຺ຖວິກາວນາ – ອິທລ຺ຫີ ‘‘ຈິຕ຺ຕີກຕ’’ນ຺ຕິອາທິວຈນໍ ນິພ຺ພຈນຕ຺ຖວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ ນ ໂຫຕິ, ອຖ ກິນ຺ຕິ ເຈ? ໂລເກ ‘‘ຣຕນ’’ນ຺ຕິ ສມ຺ມຕສ຺ສ ວຕ຺ຖໂນ ຄຣຸກາຕພ຺ພກາເວນ ວຸຕ຺ຕໍ។ ສຣູປໂຕ ປເນຕໍ ໂລກິຍມຫາຊເນນ ສມ຺ມຕໍ ທິຣລ຺ລສຸວຕ຺ຕາທິກໍ, ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣລ຺ໂລ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ຈກ຺ກຣຕນາທິກໍ, ກຕລ຺ລຸກຕເວທິປຸຄ຺ຄລາທິກໍ, ສພ຺ພຸກ຺ກຜ຺ຖປຣິຈ຺ເຉທວເສນ ພຸທ຺ຂາທິສຣຕຕ຺ຕຍລ຺ຈ ທຜ຺ຖພ຺ພໍ។ ‘‘ອໂຫ ມໂນຫຣ’’ນ຺ຕິ ຈິຕ຺ເຕ ກຕ຺ຕພ຺ພຕາຍ ຈິຕ຺ຕີກຕໍ, ສ຺ວາຍໍ ຈິຕ຺ຕີກາໂຣ ຕສ຺ສ ປູຊນີຍຕາຍາຕິ ກຕ຺ວາ ປູຊນີຍນ຺ຕິ ອຕ຺ຖໍ ວທນ຺ຕິ។ ເກຈິ ປນ ‘‘ວິຈິຕ຺ຣກຕຜ຺ເຖນ ຈິຕ຺ຕີກຕ’’ນ຺ຕິ ກຕນ຺ຕິ, ຕໍ ນ ຄເຫຕພ຺ພໍ ອິຜ ຈິຕ຺ຕສທ຺ທສ຺ສ ຫທຍວາຈກຕ຺ຕາ ‘‘ຈິຕ຺ຕີກຕ຺ວາ ສຸຕາຖ ເມ’’ຕິ (ພຸ។ ວໍ។ ໑។໗໐) ອາຫຈ຺ຈກາສິຕປາລຸອິຍໍ ວິຍ។ ຕຖາ ຈາຫຸ ‘‘ຍຖາຣຫມິວຕ຺ຕາຄໂມ ກູກເຣສູ’’ຕິ។ ‘‘ປສ຺ສ ຈິຕ຺ຕີກຕໍ ຣູປໍ, ມທີນາ ກຸຕ຺ຫເລນ ຈາ’’ຕິອາທິສຸ (ມ។ ນີ។ ໔។໓໐໔) ປນ ປຸພ຺ເພ ອວິຈິຕ຺ຣໍ ອິທານິ ວິຈິຕ຺ຣໍ ກຕນ຺ຕິ ຈິຕ຺ຕີກຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ ຕຕ຺ຖ ຈິຕ຺ຕສທ຺ທສ຺ສ ວິຈິຕ຺ຣວາຈກຕ຺ຕາ។ ມຫນ຺ຕໍ ວິປຸລໍ ອປຣິມິຕໍ ອຄ຺ຆຕີຕິ ມຫຄ຺ຆໍ។ ນຕ຺ຖິ ເອຕສ຺ສ ຕຸລາ ອຸປມາ, ຕຸລໍ ວາ ສທິສນ຺ຕິ ອຕຸລໍ។ ກທາຈິເທວ ອຸປ຺ປ຺ຊຊນໂຕ ທຸກ຺ເຂນ ລທ຺ຂພ຺ພທສ຺ສນຕ຺ຕາ ທຸລ຺ລກທສ຺ສນໍ។ ອໂນເມຫີ ອຸລຸອາຣຄຸເຕເຫວ ສຕ຺ເຕຫີ ປຣິກຸລ຺ຊິຕພ຺ພໂຕ ອໂນມສຕ຺ຕປຣິໂກຄໍ។

ອິທານິ ເນສໍ ຈິຕ຺ຕີກຕາທິອຕ຺ຖານໍ ສວິເສສໍ ຈກ຺ກຣຕເນ ລພ຺ການນຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິຕເຣສຸປີ ເຕ ອຕິທິສິຕຸໍ ‘‘ຍຖາ ຈ ຈກ຺ກຣຕນ’’ນ຺ຕິອາທິ ອາຣທ຺ຂໍ។ ຕຕ຺ຖ ອລ຺ລໍ ເທວຜ຺ຖານໍ ນາມ ນ ໂຫຕິ ຣລ຺ໂລ ອນລ຺ລສາຂາຣຕິສ຺ສຣິຍາທິສມ຺ປຕ຺ຕິປຜິລາກເຫຕຸໂຕ, ອລ຺ເລສໍ ສຕ຺ຕານໍ ຍຖິຈ຺ຊິຕຕ຺ຖປຜິລາກເຫຕຸໂຕ ຈ។ ອຄ຺ໂຆ ນຕ຺ຖິ ອຕິວິຍ ອຸລຸອາຣສມຸຊ຺ຊລຣຕນຕ຺ຕາ, ອຈ຺ຉຣິຍພ຺ກຸຕຂມ຺ມຕາຍ ຈ។ ຍທຄ຺ເຄນ ຈ ມຫຄ຺ຆໍ, ຕທຄ຺ເຄນ ອຕຸລໍ។ ສຕ຺ຕານໍ ປາປຊິຄ຺ຈ຺ຉເນນ ວິຄຕກາລຸອໂກ ປຸລ຺ລປ

ສຸຕຕາຍ ມຕ຺ຫກູໂຕ ຍາທິໂສ ກາໂລ ພຸທ຺ຸປ຺ປາທາຣໂຫ, ຕາທິເສ ເອວ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິນມ຺ປິ ສມ຺ກໂວຕິ ອາຫ ‘‘ຍສ຺ມາ ປນາ’’ຕິ ອາທິ຺ ກທາຈິ ກຣຫຈິຕິ ປຣິຍາຍວຈນໍ, ‘‘ກທາຈິ’’ຕິ ວາ ຍຖາວຸຕ຺ຕກາລໍ ສນ຺ຮາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ‘‘ກຣຫຈິ’’ຕິ ຊມ຺ພຸສິຣິທີປສງຂາຕໍ ເທສໍ຺ ເຕນາຫ –

‘‘ກາລໍ ທີປຍ຺ຈ ເທສຍ຺ຈ, ກຸລໍ ມາຕຣເມວ ຈ;

ອິເມ ປຍ຺ຈ ວິໂລເກຕ຺ວາ, ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ມຫາຍໂສ’’ຕິ຺ (ຩ຺ ປ຺ ອຍ຺ຖ຺ ໑຺໑຺໑໐);

ອຸປມາວເສນ ເຈຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ອຸປໂມປເມຍຸຍານຍ຺ຈ ນ ອຈ຺ຈນ຺ຕເມວ ສທິສຕາ, ຕສ຺ມາ ຍຖາ ພຸທ຺ຮາ ກທາຈິ ກຣຫຈິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ນ ຕຖາ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິໂນ, ຈກ຺ກວຕ຺ຕິໂນ ປນ ອເນກທາປິ ພຸທ຺ຮຸປ຺ປາທກປ຺ເປ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ຺ ເອວໍ ສນ຺ເຕປິ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິວຕ຺ຕປູຣຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຣກາວໂຕ ທຸລ຺ລກຸປ຺ປາໂທເຍວາຕິ ອິມິນາ ທຸລ຺ລກຸປ຺ປາທຕາສາມຍ຺ເຍນ ເຕສໍ ທຸລ຺ລກທສ຺ສນຕາ ວຸຕ຺ຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ຺ ກາມໍ ຈກ຺ກຣຕນານຸກາເວນ ສມິຊ຺ຊມາໂນ ຄຸໂຓ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິປຣິວາຣຊນສາຮາຣໂຓ, ຕຖາປິ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີ ເອວ ນໍ ສາມິກາເວນ ວິສວິຕາຍ ປຣິກຸຍ຺ຊຕີຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພຕໍ ອຣຫຕິ ຕທຕ຺ຖເມວ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນໂຕຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ຕເທຕ’’ນ຺ຕິອາທິມາຫ຺ ຍຖາວຸຕ຺ຕານໍ ປຍ຺ຈນ຺ນໍ, ຉນ຺ນມ຺ປິ ວາ ອຕ຺ຖານໍ ເສສຣຕເນສຸປິ ລພ຺ກນໂຕ ‘‘ເອວໍ ເສສານິປີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺

ອິເມຫິ ປນ ຣຕເນຫິ ຣາຊາ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີ ກິມຕ຺ຖໍ ປຈ຺ຈນຸໂກຕິ, ນນຸ ວິນາປິ ເຕສຸ ເກນຈິ ຣຍ຺ຍາ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິນາ ກວິຕພ຺ພນ຺ຕິ ໂຈທນາຍ ຕສ຺ສ ເຕຫິ ຫຖາຣຫມຕ຺ຖປຈ຺ຈນຸກວນທສ຺ສເນນ ເກນຈິປິ ອວິນາກາວິຕໍ ວິກາເວຕ຺ຸ ‘‘ອິເມສຸ ປນາ’’ຕິອາທິ ອາຣທ຺ຮໍ຺ ອຊິຕໍ ປຸຣຕ຺ຖິມາທິທິສາຍ ຂຕ຺ຕິຍມຕ຺ຫລໍ ຊິນາຕິ ມເຫສກ຺ຂຕາສໍວຕ຺ຕນິຍກມ຺ມນິສ຺ສນ຺ທກາວໂຕ຺ ຍຖາສຸຂໍ ອນຸວິຈຣຕິ ຫຕ຺ຖິຣຕນໍ, ອສ຺ສຣຕນຍ຺ຈ ອກິຣຸຫິຕ຺ວາ ເຕສໍ ອານຸກາເວນ ອນ຺ໂຕປາຕຣາສໍເຍວ ສມ຺ທ຺ທປຣິຍນ຺ຕໍ ປຖວິ ອນຸປຣິຍາຍິຕ຺ວາ ຣາຊຮານິຍາ ເອວ ປຈ຺ຈາຄມນໂຕ຺ ປຣິຕາຍກຣຕເນນ ວິຊິຕມນຸຣກ຺ຂຕິ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈສໍວິທຫນໂຕ຺ ອວເສເສຫິ ມຕິຣຕໍເນຕ຺ຖິຣຕນຄຫປຕິຣຕເນຫິ ອຸປກຸຍ຺ຊເນນ ປວຕ຺ຕໍ ອຸປໂກຄສຸຂໍ ອນຸກວຕິ ຍຖາຣທໍ ເຕຫິ ຕຖານຸກວນສິທ຺ຮິໂຕ຺ ໂສ ຫິ ມຕິຣຕເນນ ໂຍຊນປ຺ປມາເຓ ປເທເສ ອນ຺ຮກາຣໍ ວິຮເມຕ຺ວາ ອາໂລກທສ຺ສນາທິນາ ສຸຂມນຸກວຕິ, ອິຕ຺ຖິຣຕເນນ ອຕິກ຺ກນ຺ຕມານຸສກຣູປທສ຺ສນາທິວເສນ, ຄຫປຕິຣຕເນນ ອິຈ຺ຉິຕິຈ຺ຉິຕມຕິການກຣຊຕາທິຮນປຝິລາກວເສນ ສຸຂມນຸກວຕິ຺

ອິທານິ ສຕ຺ຕິຍາ, ສຕ຺ຕິພເລນ ຈ ຍຖາວຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ວິກາເວຕ຺ຸ ‘‘ປຖເມນາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຕິວິຮາ ຫິ ສຕ຺ຕິໂຍ ‘‘ສກ຺ໂກນ຺ຕິ ສມຕ຺ເຖນ຺ຕິ ຣາຊາໂນ ເອຕາຍາ’’ຕິ ກຕ຺ວາ຺ ຍຖາຫຸ –

‘‘ປກາວຸສ຺ສາຫມນ຺ຕານໍ, ວສາ ຕິສ຺ໂສ ຫິ ສຕ຺ຕິໂຍ;

ປກາໂວ ທຕ຺ຫໂຊ ເຕໂຊ, ປຕາໂປ ຕຸ ຈ ໂກສໂຊ຺

ມນ຺ໂຕ ຈ ມນ຺ຕນໍ ໂສ ຕຸ, ຈຕຸກ຺ກຕ຺ໂຓ ທ຺ວິໂຄຈໂຣ;

ຕິໂຄຈໂຣ ຕຸ ຉກ຺ກຕ຺ໂຓ, ຣຫສ຺ສໍ ຄຸຍ຺ຫມຸຈ຺ຈເຕ’’ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ວິຣິຍພລໍ ອຸສ຺ສາຫສຕ຺ຕິ຺ ປຖເມນ ຈສ຺ສ ຈກ຺ກຣຕເນນ ຕທນຸໂຍໂຄ ປຣິປຸຓ຺ໂຓ ໂຫຕິ຺ ກສ຺ມາຕິ ເຈ? ເຕນ ອຸສ຺ສາຫສຕ຺ຕິຍາ ປວຕ຺ເຕຕພ຺ພສ຺ສ ອປ຺ປຝິຫຕາຕາຈກ຺ກກາວສ຺ສ ສິທ຺ຮິໂຕ຺ ປຍ຺ຍາພລໍ ມນ຺ຕສຕ຺ຕິ຺ ປຈ຺ຉິເມນ ຈສ຺ສ ປຣິຕາຍກຣຕເນນ ຕທນຸໂຍໂຄ຺ ກສ຺ມາຕິ ເຈ ? ຕສ຺ສ ສພ຺ພຣາຊກິຈ຺ເຈສຸ ກຸສລກາເວນ ມນ຺ຕສຕ຺ຕິຍາ ວິຍ ອວິຣຊ຺ຊນປໂຍຄຕ຺ຕາ຺ ທມເນນ, ຮເນນ ຈ ປກຸຕ຺ຕໍ ປກູສຕ຺ຕິ຺ ຫຕ຺ຖິອສ຺ສຄຫປຕິຣຕເນຫິ ຈສ຺ສ ຕທນຸໂຍໂຄ ປຣິປຸຓ຺ໂຓ ໂຫຕິ຺ ກສ຺ມາຕິ ເຈ? ຫຕ຺ຖິອສ຺ສຣຕນານໍ ມຫານຸກາວຕາຍ, ຄຫປຕິຣຕນໂຕ ປຝິລທ຺ຮໂກສສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຈ ປກາວສຕ຺ຕິຍາ ວິຍ ປກາວສມິທ຺ຮິສິທ຺ຮິໂຕ຺ ອິຕ຺ຖິມຕິຣຕເນຫິ ຕິວິຮສຕ຺ຕິໂຍຄຜລໍ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ໂຫຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຮ, ຍຖາວຸຕ຺ຕາຫິ ຕິວິຮາຫິ ສຕ຺ຕີ

ທີ ປຍຸຊ຺ຊນໂຕ ຍໍ ຜລໍ ລທ຺ທພ຺ພໍ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ເທທີ ປຣິປຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກສ຺ມາຕິ ເຈ? ເທໂວ ອຸປໂພຄສຸຂສ຺ສ ສິຊ຺ຊນ ໂຕ.

ທຸວິຊສຸຂວເສນປີ ຍຖາວຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ວິພາເວຕຸໍ "ໂສ ອິຕ຺ຖິມຕີຣຕເນຫີ"ຕິອາທີ ກຖິຕໍ. ໂພຄສຸຂນ຺ຕິ ສມ຺ເປ ກຕ຺ວາ ປຣິໂພຄວເສນ ປວຕ຺ຕສຸຂໍ. ເສເສຫີຕິ ຕທວເສເສຫີ ຈກ຺ກາທິປຍ຺ຈຣຕເນຫີ. ອປ຺ຈ຺ຈຕ຺ຖິກຕາວເສນ ປວຕ຺ຕສຸຂໍ ອິສ຺ສຣິຍສຸຂໍ. ອິທານິ ເຕສໍ ສມ຺ປນ຺ນເຫຕຸວເສນປີ ເກນຈິ ອວິນາການິຕເມວ ວິພາເວຕຸໍ "ວິເສສໂຕ"ຕິອາທິມາຫ. ອໂທສກຸສລມູລຊນິຕກມ຺ມານຸກາເວນາຕິ ອໂທສສ຺ງຂາເຕນ ກຸສລມູເລນ ສຫຊາຕາທິປ຺ຈ຺ຈຍວເສນ ອຸປ຺ປາທິຕກມ຺ມສ຺ສ ອານຸກາເວນ ສມ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ ໂສມ຺ມຕຣຣຕນຊາຕິກຕ຺ຕາ. ກມ຺ມຜລຍ຺ຫິ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ກມ຺ມສຣິກ຺ຂໍ. ມຊິມານິ ມຕິອິຕ຺ຖິຄຫປຕິຣຕນານິ ອໂລກກຸສລມູລຊນິຕກມ຺ມານຸກາເວນ ສມ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ ອຸລຸອາຣຜນສ຺ສ, ອຸລຸອາຣຜນປຜິລາກກາຣຕາສ຺ສ ຈ ປຣິຈ຺ຈາຄສມ຺ປທາ ເຫຕຸກຕ຺ຕາ. ປຈ຺ຊິມໍ ປຣິຕາຍກຣຕນໍ ອໂມຫກຸສລມູລຊນິຕກມ຺ມານຸກາເວນ ສມ຺ປຊ຺ຊຕິ ມຫາປຍ຺ເຍເນວ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣາຊກິຈ຺ຈສ຺ສ ປຣິເນຕພ຺ພຕ຺ຕາ, ມຫາປຍ຺ຍກາວສ຺ສ ຈ ອໂມຫກຸສລມູລຊນິຕກມ຺ມນິສ຺ສນ຺ທກາວໂຕ. ໂພຊ຺ຊງຄສໍຍຸຕ຺ເຕຕິ ມຫາວຄ຺ເຄ ທຸຕິເຍ ໂພຊ຺ຊງຄສໍຍຸຕ຺ເຕ (ສໍ. ນິ. ໕.໒໒໓). ຣຕນສຸຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ຕຕ຺ຖ ປຍ຺ຈມວຄ຺ເຄ ສ຺ງຄີຕສ຺ສ ທຸຕິຍສ຺ສ ຣຕນສຸຕ຺ຕສ຺ສ (ສໍ. ນິ. ໕.໒໒໓). ອຸປເທໂສ ນາມ ສວິເສສໍ ສຕ຺ຕນ຺ນໍ ຣຕນານໍ ວິຈາຣຕາວເສນ ປວຕ຺ໂຕ ນໂຍ.

ສຣຕໂຕ ປຜິປກ຺ຂວິຜມນໂຕ ສູຣາ ສຕ຺ຕິວນ຺ໂຕ, ນິພ຺ກຍາວຫາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເຕນາຫ "ອກີຣຸກຊາຕິກາ"ຕິ. ອສຸເຣ ວິຊິນິຕ຺ວາ ຖິຕຕ຺ຕາ ສກ຺ໂກ ເທວານມິນ຺ໂທ ສີໂຣ ນາມ, ຕສ຺ສ ເສນງຄກາວໂຕ ເທວປຸຕ຺ໂຕ "ອງຄ"ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ສີຣສ຺ສ ອງຄໍ, ຕສ຺ສ ຣູປມິວ ຣູປໍ ເຍສໍ ເຕ ສີຣງຄຣູປາ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ເທວປຸຕ຺ຕສທິສກາຍາ"ຕິ. ເອເກຕິ ສາຣສມາສນາມກາ ອາຈຣິຍາ, ຕທກ຺ຂມນ຺ໂຕ ອາຫ "ອຍໍ ປເນຕ຺ຖາ"ຕິອາທິ. ສກາໂວຕິ ສກາວກູໂຕ ອຕ຺ໂຖ. ອຸຕ຺ຕມສູຣາຕິ ອຸຕ຺ຕມໂຍຜາ. ສູຣສທ຺ໂທ ທີ ອິຜ ໂຍຜຕ຺ໂຖ. ເອວຍ຺ຫິ ປຸຣິມນຍໂຕ ອິມສ຺ສ ວິເສສຕາ ໂຫຕິ, "ອຸຕ຺ຕມຕ຺ໂຖ ສູຣສທ຺ໂທ"ຕິປີ ວທນ຺ຕິ, "ອຸຕ຺ຕມາ ສູຣາ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ"ຕິປີ ທີ ປາໂຖ ທິສ຺ສຕິ. ວີຣານນ຺ຕິ ວີຣິຍວນ຺ຕານໍ. ອງຄນ຺ຕິ ກາຣຕໍ "ອງຄີຍຕິ ຍາຍຕິ ຜລເມເຕນາ"ຕິ ກຕ຺ວາ. ເຍນ ວີຣິເຍນ "ສີຣາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ຕເທວ ສີຣງຄໍ ນາມາຕິ ອາຫ "ວີຣິຍນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ"ຕິ. ຣູປນ຺ຕິ ສຣີຣໍ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ວີຣິຍມຍສຣີຣາ ວິຍາ"ຕິ. ວີຣິຍເມວ ວີຣິຍມຍໍ ຍຖາ "ທານມຍ"ນ຺ຕິ, (ທີ. ນິ. ໓.໓໐໕; ອິຕິວຸ. ໖໐; ເນຕ຺ຕິ. ໓໔) ຕສ຺ມາ ວີຣິຍສ຺ງຂາຕສຣີຣາ ວິຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ວີຣິຍໍ ປນ ນ ເອກນ຺ຕຣູປນ຺ຕິ ວິຍ-ສທ຺ທຄ຺ຄຫຕໍ ກຕໍ. ອປີຈ ສີຣງເຄນ ນິພ຺ພຕ຺ຕໍ ສີຣງຄນ຺ຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ວີຣິຍມຍສຣີຣາ ວິຍາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອວມ຺ປີ ວີຣິຍໂຕ ຣູປໍ ນ ເອກນ຺ຕໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິ ວິຍ-ສທ຺ເທນ ທສ຺ເສຕິ. ອຖ ວາ ຣູປໍ ສຣີຣກູຕໍ ສີຣງຄໍ ວີຣິຍເມເຕສນ຺ຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ, ຕຖາປີ ວີຣິຍໍ ນາມ ກິຍ຺ຈິ ສວິຄ຺ຄຫໍ ນ ໂຫຕີຕິ ທີເປຕິ "ວີຣິຍມຍສຣີຣາ ວິຍາ"ຕິ ອິມິນາ, ອິຜາປີ ມຍສທ຺ໂທ ສກຕ຺ເຖເຍວ ທຜ຺ຖພ຺ໂພ, ຕສ຺ມາ ສວິຄ຺ຄຫວີຣິຍສທິສາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ສວິຄ຺ຄຫໍ ເຈ ວີຣິຍໍ ນາມ ສິຍາ, ເຕ ຈສ຺ສ ປຸຕ຺ຕາ ຕໍສທິສາເຍວ ກເວຍ຺ຍຸນ຺ຕິ ອຍເມວ ຈຕ຺ໂຖ ອາຈຣິເຍນ (ທີ. ນິ. ຜີ. ໑.໒໕໗) ອນຸມໂຕ. ມຫາປທານຜ຺ຖກຖາຍໍ ປນ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ "ສີຣງຄໍ ຣູປເມເຕສນ຺ຕິ ສີຣງຄຣູປາ, ວີຣິຍຊາຕິກາ ວີຣິຍສກາວາ ວີຣິຍມຍາ ອກີລາສຸໂນ ອເທສຸໍ, ທິວສມ຺ປີ ຍຸຊ຺ຊນ຺ຕາ ນ ກິລມນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ"ຕິ, (ທີ. ນິ. ອຜ຺ຖ. ໒.໓໔) ຕ ເທຕໍ ຣູປສທ຺ທສ຺ສ ສກາວຕ຺ຖຕໍ ສນ຺ຜາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຜ຺ຖພ຺ພໍ. ອິຜ ເຈວ ອຍ຺ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ "ສີຕງຄຣູປາ"ຕິ ປາໂຖ ທິສ຺ສຕິ. ວີຣິຍຕ຺ໂຖປີ ທີ ສີຕສທ຺ໂທ ໂຫຕິ "ສຈ຺ຈໍ ຜມ຺ໂມ ສີຕິ ຈາໂຄ, ທິຜ຺ຖໍ ໂສ ອຕິວຕ຺ຕຕີ"ຕິອາທີສຸ (ຊາ. ໑.໑.໕໗) ສີຕສທ຺ໂທ ວິຍ. ກຕ຺ຖຈິ ປນ "ວີຣງຄ"ນ຺ຕິ ປາໂຖວ ທິຜ຺ໂຖ. ຍຖາ ຣຸຈ຺ຈຕິ, ຕຖາ ຄເຫຕພ຺ພໍ.

ນນຸ ຈ ຣຍ຺ໂຍ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິສ຺ສ ປຜິເສນາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຍ'ມສ຺ສ ປຸຕ຺ຕາ ປມທ຺ເທຍ຺ຍຸໍ, ອຖ ກສ຺ມາ "ປຣເສນປ຺ປມທ຺ທນາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ໂຈທນໍ ໂສເຜນ຺ໂຕ "ສເຈ"ຕິອາທິມາຫ, ປຣເສນາ ໂຫຕຸ ວາ, ມາ ວາ, "ສເຈ ປນ ກເວຍ຺ຍາ"ຕິ ປຣິກປ຺ປນາມຕ຺ເຕນ ເຕສໍ ເອວມານຸກາວຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອທິປ຺ປາໂຍ, "ປຣເສນປ຺ປມທ຺ທນາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕປີ ປຣເສນໍ ປມທ຺ທິຕຸໍ ສມຕ຺ຖາຕິ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ ປກຣຕໂຕປີ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣສ຺ສ ວິຍ຺ຍາຍມານຕ຺ຕາ, ຍຖາ "ສິກ຺ຂມາເນນ ກິກ຺ຂເວ ກິກ຺ຂຸນາ ອຍ຺ຍາຕພ຺ພໍ ປຣິປຸຈ຺ຊິຕພ຺ພໍ ປຣິປຍ຺ຫິຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ (ປາຈິ. ໔໓໔) ເອຕສ຺ສ ປທກາຊນິເຍ (ປາຈິ. ໔໓໖) "ສິກ຺ຂິຕຸກາເມນາ"ຕິ ອຕ຺ຖຄ຺ຄຫຕມ຺ຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ຕໍ ປຣິມທ຺ທິຕຸໍ ສມຕ຺ຖາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ນ ທີ ເຕ ປຣເສນໍ ປມທ຺ທນ຺ຕາ ຕິຜ຺ຖນ຺ຕິ, ອຖ ໂຂ ປມທ຺ທນສມຕ຺ຖາ ເອວ ໂຫນ຺ຕິ. ເອວມຍ຺ຍຕ຺ຣປີ ຍຖາຣຫໍ. ປຣເສນໍ ປມທ຺ທນາຍ ສມຕ຺ເຖນ຺ຕີຕິ ປຣເສນປ຺ປມທ຺ທນາຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕີຕິປີ ວທນ຺ຕິ.

ປຸພ຺ເພ ກຕູປຈິຕສ຺ສ ເອຕຣຫິ ວິປ຺ຈ຺ຈມານກສ຺ສ ປຸຍ຺ຍຜມ຺ມສ຺ສ ຈິຣຕຣໍ ວິປ຺ຈ຺ຈິຕຸໍ ປ຺ຈ຺ຈຍກູຕໍ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິວຕ຺ຕສມຸທາຄຕໍ

ປໂຍຄສມ຺ປຕ຺ຕິສງ຺ຂາຕໍ ຘມ຺ມໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ຘມ຺ເມນາ”ຕິ ປທສ຺ສ “ປາໂຓນ ຫນ຺ຕພ຺ໂພຕິອາທິນາ ປຎ຺ຈສີລຘມ຺ເມນາ”ຕິ ອຕ຺ຖມາຫຯ ອຍຎ຺ຫິ ອຕ຺ໂຖ “ເຍ ໂຂ ປນານນ຺ທ ປຸຣຕ຺ຖິມາຍ ທິສາຍ ປຏິຣາຊາໂນ, ເຕ ຣາຊານໍ ມຫາສຸທສ຺ສນໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເອວມາຫໍສຸ ‘ເອຫິ ໂຂ ມຫາຣາຊ, ສ຺ວາຄຕໍ ເຕ ມຫາຣາຊ, ສກໍ ເຕ ມຫາຣາຊ, ອນຸສາສ ມຫາຣາຊາ’ຕິຯ ຣາຊາ ມຫາສຸທສ຺ສໂນ ເອວມາຫ ‘ປາໂຓ ນ ຫນ຺ຕພ຺ໂພ, ອທິນ຺ນໍ ນ ອາທາຕພ຺ພໍ, ກາເມສຸ ມິຈ຺ຉາ ນ ຈຣິຕພ຺ພາ, ມຸສາ ນ ຠາສິຕພ຺ພາ, ມຊ຺ຊໍ ນ ປາຕພ຺ພໍ, ຍຖາຠຸຕ຺ຕຎ຺ຈ ຠຸຎ຺ຊຖາ’ຕິຯ ເຍ ໂຂ ປນານນ຺ທ ປຸຣຕ຺ຖິມາຍ ທິສາຍ ປຏິຣາຊາໂນ, ເຕ ຣຎ຺ໂຎ ມຫາສຸທສ຺ສນສ຺ສ ອນຸຍນ຺ຕາ ອເຫສຸ”ນ຺ຕິອາທິນາ (ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໒໒໔) ອາຄຕໍ ຣຎ຺ໂຎ ໂອວາທຘມ຺ມໍ ສນ຺ທາຍ ວຸຕ຺ໂຕຯ ເອວຎ຺ຫິ “ອທຓ຺ເຑນ ອສຕ຺ເຖນາ”ຕິ ອິທມ຺ປິ ວິເສສນວຈນໍ ສຸສມຕ຺ຖິຕໍ ໂຫຕິຯ ອຎ຺ຎາສຸປິ ສຸຕ຺ຕນິປາຕຏ຺ຐກຖາທີສຸ (ສຸຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໒໒໖; ຊຸຯ ປາຯ ອຏ຺ຐຯ ໖ຯ໓; ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໒ຯ໓໓; ສໍຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໓ຯ໒໒໓) ອຍເມວຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕຯ

ມຫາປທານຏ຺ຐກຖາຍໍ ປນ “ອທຓ຺ເຑນາຕິ ເຍ ກຕາປຣາເຘ ສຕ຺ເຕ ສຕມ຺ປິ ສຫສ຺ສມ຺ປິ ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ, ເຕ ຘນທຓ຺ເຑນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ຕິ ນາມ, ເຍ ເຉຊ຺ຊເຠຊ຺ຊໍ ອນຸສາສນ຺ຕິ, ເຕ ສຕ຺ຖທຓ຺ເຑນຯ ອຍໍ ປນ ທຸວິຘມ຺ປິ ທຓ຺ຑໍ ປຫາຍ ອທຓ຺ເຑນ ອຊ຺ຌາວສຕິຯ ອສຕ຺ເຖນາຕິ ເຍ ເອກໂຕຘາຣາທິນາ ສຕ຺ເຖນ ປເຣ ວິເຫສນ຺ຕິ, ເຕ ສຕ຺ເຖນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ຕິ ນາມຯ ອຍໍ ປນ ສຕ຺ເຖນ ຂຸທ຺ທກມກ຺ຂິກາຍປິ ປີວນມຕ຺ຕໍ ໂລຫິຕໍ ກສ຺ສຈິ ອນຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ຘມ຺ເມເນວ, ‘ເອຫິ ໂຂ ມຫາຣາຊາ’ຕິ ເອວໍ ປຏິຣາຊູຫິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕາຄມໂນ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣໍ ປຖວີ ອຠິວິຊິນິຕ຺ວາ ອຊ຺ຌາວສຕີ ອຠິຠວິຕ຺ວາ ສາມີ ຫຸຕ຺ວາ ວສຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ”ຕິ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໒ຯ໓໔) ວຸຕ຺ຕໍ, ຕເທຕໍ “ຘມ຺ເມນາ”ຕິ ປທສ຺ສ “ປຸພ຺ເພ ກຕູປຈິເຕນ ເອຕຣຫິ ວິປ຺ຈມານເກນ ເຍນ ເກນຈິ ປຸຎ຺ຎຘມ຺ເມນາ”ຕິ ອຕ຺ຖໍ ສນ຺ທາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕເນວ ຫິ “ຘມ຺ເມນ ປຏິຣາຊູຫິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕາຄມໂນ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣໍ ປຖວີ ອຠິວິຊິນິຕ຺ວາ ອຊ຺ຌາວສຕີ”ຕິຯ ອາຈຣິເຍນປິ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໒໔໗) ວຸຕ຺ຕໍ ຘມ຺ເມນາຕິ ກຕູປຈິເຕນ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຎ຺ຎຘມ຺ເມນຯ ເຕນ ຫິ ສຎ຺ໂຈທິຕາ ປຖວິຍໍ ສພ຺ພຣາຊາໂນ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ “ສ຺ວາຄຕໍ ເຕ ມຫາຣາຊາ”ຕິອາທີນິ ວຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຣຊ຺ຊໍ ຣຎ຺ໂຎ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິສ຺ສ ນິຍ຺ຍາເທນ຺ຕິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘ໂສ ອິມໍ ປຖວີ ສາຄຣປຣິຍນ຺ຕໍ ອທຓ຺ເຑນ ອສຕ຺ເຖນ ຘມ຺ເມນ ອຠິວິຊິຍ ອຊ຺ຌາວສຕີ”ຕິ, ເຕນປິ ຍຖາວຸຕ຺ຕເມວຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ, ຕສ຺ມາ ອຸຠຍຖາປິ ເອຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ ຍຸຕ຺ໂຕ ເອວາຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິວຕ຺ຕປູຣຓາທິປໂຍຄສມ຺ປຕ຺ຕິມນ຺ຕເຣນ ຫິ ປຸພ຺ເພ ກຕູປຈິຕກມ຺ເມເນວ ເອວມຊ຺ຌາວສນໍ ນ ສມ຺ຠວຕິ, ຕຖາ ປຸພ຺ເພ ກຕູປຈິຕກມ຺ມມນ຺ຕເຣນ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິວຕ຺ຕປູຣຓາທິປໂຍຄສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ເອວາຕິຯ

ເອວໍ ເອກໍ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິໍ ກເຖຕ຺ວາ ທຸຕິຍໍ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິໍ ກເຖຕຸໍ ຍເທຕໍ “ສເຈ ໂຂ ປນາ”ຕິອາທິວຈນໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຕ຺ຖ ອນຸຕ຺ຕານມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ອຣຫໍ…ເປ… ວິວຏ຺ຏຈ຺ຉໂທຕິ ເອຕ຺ຖາ”ຕິອາທິມາຫ ຯ ຍສ຺ມາ ຣາຄາທໂຍ ສຕ຺ຕ ປາປຘມ຺ມາ ໂລເກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານາ ຈ ເຕ ສຕ຺ຕສນ຺ຕານໍ ຉາເທຕ຺ວາ ປຣິໂຍນນ຺ຘິຕ຺ວາ ກຸສລປ຺ປວຕ຺ຕິໍ ນິວາເຣນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ເຕ ອິຘ ຉທສທ຺ເທນ ວຸຕ຺ຕາຕິ ທສ຺ເສຕິ “ຣາຄໂທສາ”ຕິອາທິນາຯ ທຸຈ຺ຈຣິຕນ຺ຕິ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິໂຕ ອຎ຺ເຎນ ມໂນທຸຈ຺ຈຣິເຕນ ສຫ ຕີຓີ ທຸຈ຺ຈຣິຕານິ, ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິ ປນ ວິເສເສນ ສຕ຺ຕານໍ ຉທນໂຕ, ປຣມສາວຊ຺ຊຕ຺ຕາ ຈ ວິສຸໍ ຄຫິຕາຯ ວຸຕ຺ຕຎ຺ຈ “ສພ຺ເພ ເຕ ອິເມເຫວ ທ຺ວາສຏ຺ຐິຍາ ວຕ຺ຖູຫິ ອນ຺ໂຕຊາລິກຕາ, ເອຕ຺ຖ ສິຕາວ ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊມານາ ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊນ຺ຕີ”ຕິອາທິ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໑໔໖)ຯ ຕຖາ ມຸຍ຺ຫນຏ຺ເຐນ ໂມໂຫ, ອວິທິຕກຣຓຏ຺ເຐນ ອວິຊ຺ຊາຕິ ປວຕ຺ຕິອາກາຣເຠເທນ ອຎ຺ຎຕເມວ ທ຺ວິຘາ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຖາ ທີສ຺ສ ທ຺ວິຘາປິ ຉທນຕ຺ໂຖ ກຖິໂຕ “ອນ຺ຘຕມໍ ຕທາ ໂຫຕິ, ຍໍ ໂມໂຫ ສຫເຕ ນຣ”ນ຺ຕິ, (ມຫານິຯ ໔, ໑໔໖, ໑໘໔) “ອວິຊ຺ຊາຍ ນິວຸໂຕ ໂລໂກ, ເວວິຈ຺ຉາ ປມາທາ ນປ຺ປກາສຕີ”ຕິ (ສຸຯ ນິຯ ໑໐໓໘; ຈູຬນິຯ ປາຣາຍນວຄ຺ຄຯ໒) ຈຯ ເອວໍ ຣາຄໂທສາທີນມ຺ປິ ຉທນຕ຺ໂຖ ວຕ຺ຕພ຺ໂພຯ ມຫາປທານຏ຺ຐກຖາຍໍ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໒ຯ໓໓) ປນ ຣາຄໂທສໂມຫມານທິຏ຺ຐິກິເລສຕຓ຺ຫາວເສນ ສຕ຺ຕ ປາປຘມ຺ມາ ຄຫິຕາຯ ຕຕ຺ຣ ຣຎ຺ຊນຏ຺ເຐນ ຣາໂຄ, ຕຓ຺ຫາຍນຏ຺ເຐນ ຕຓ຺ຫາຕິ ປວຕ຺ຕິອາກາຣເຠເທນ ໂລໂຠ ເອວ ທ຺ວິຘາ ວຸຕ຺ໂຕຯ ຕຖາ ທີສ຺ສ ທ຺ວິຘາປິ ຉທນຕ຺ໂຖ ເອກນ຺ຕິໂກວຯ ຍຖາຫ “ອນ຺ຘຕມໍ ຕທາ ໂຫຕິ, ຍໍ ຣາໂຄ ສຫເຕ ນຣ”ນ຺ຕິ, “ກາມນ຺ຘາ ຊາລສຎ຺ຉນ຺ນາ, ຕຓ຺ຫາຉທນຉາທິຕາ”ຕິ (ອຸທາຯ ໘໔) ຈ, ກິເລສຄ຺ຄຫເຓນ ຈ ວຸຕ຺ຕາວສິຏ຺ຐາ ວິຈິກິຈ຺ຉາທໂຍ ວຸຕ຺ຕາຯ

ສຕ຺ຕຫິ ປຏິຈ຺ຉນ຺ເນຕິ ເຫຕຸຄພ຺ຠວຈນໍ, ສຕ຺ຕຫິ ປາປຘມ຺ເມຫິ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນຕ຺ຕາ ກິເລສວເສນ ອນ຺ຘກາເຣ ໂລເກຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕໍ ຉທນນ຺ຕິ ສຕ຺ຕປາປຘມ຺ມສງ຺ຂາຕໍ ຉທນໍຯ ວິວຏ຺ເຏຕ຺ວາຕິ ວິວຏ຺ຏໍ ກຕ຺ວາ ວິຄເມຕ຺ວາຯ ຕເທວ ປຣິຍາຍນ຺ຕເຣນ ວຸຕ຺ຕໍ “ສມນ຺ຕໂຕ ສຎ຺ຊາຕາໂລໂກ ຫຸຕ຺ວາ”ຕິຯ ກິເລສຉທນວິຄໂມ ເອວ ຫິ ອາໂລໂກ, ເຕນ ວິວຏ຺ຏິຕພ຺ໂພ ວິຄເມຕພ຺ໂພຕິ ວິວຏ຺ໂຏ, ຉາເທຕິ ປຏິຈ຺ຉາເທຕີຕິ ຉໂທ, ວິວຏ຺ໂຏ ຉໂທ ອເນນາຕິ ວິວຏ຺ຏຈ຺ຉທາ,ວິວຏ຺ຏຈ຺ຉໂທ ວາຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິຯ ອຍຎ຺ຫິ ວິວຏ຺ຏຈ຺ຉທສທ຺ໂທ ທລ຺ຫຘມ຺ມປຈ຺ຈກ຺ຂຘມ຺ມສທ຺ທາທໂຍ ວິຍ ປຸລ຺ລິງ຺ຄວເສນ ອາກາຣນ຺ໂຕ, ໂອກາຣນ຺ໂຕ ຈ ໂຫຕິຯ ຕຖາ

ທີ ມຫາປທານຍຸຄກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ “ຣາຄໂທສໂມຫມານທິຍຸຖິກິເລສຕຕ຺ຫາສງຂາຕໍ ລຫນໍ ອາວຣຕໍ ວິວຍໍ ວິທຸສໍສິຕໍ ວິວຍກໍ ເອເຕນາຕິ ວິວຍຈ຺ຉໂທ, ‘ວິວຍ຺ຍຈ຺ຉທາ’ຕິປີ ປາໂຖ, ອຍເມວຕ຺ໂຖ”ຕິ, (ທີ. ນີ. ອຍຸຖ. ໔.໓໓) ຕສ຺ສາ ລີນຕ຺ຖປ຺ປກາສນິຍມ຺ປີ ວຸຕ຺ຕໍ “ວິວຍ຺ຍຈ຺ຉທາຕິ ໂອກາຣສ຺ສ ອາກາຣໍ ກຕ຺ວາ ນິທ຺ເທໂສ”ຕິ. ສທ຺ທວິທູ ປນ “ອາຂນ຺ວາທິໂຕຕິ ລກ຺ຂເຕນ ສ ມາສນ຺ຕຄເຕທີ ຂນ຺ສທ຺ທາທີທີ ກ຺ວຈິ ອາປ຺ຈ຺ຈໂຍ”ຕິ ວຕ຺ວາ “ກຕ຺ທິວຂນ຺ວາ, ປ຺ຈ຺ຈກ຺ຂຂມ຺ມາ, ວິວຍ຺ຍຈ຺ຉທາ”ຕິ ປໂຍຄມ຺ ທາຫຣນ຺ຕິ.

ກສ຺ມາ ປທຕ຺ຕຍເມຕໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອນຸໂຍຄໍ ເຫຕາລງກາຣນເຍນ ປຣິຫຣນ຺ໂຕ “ຕຕ຺ຖາ”ຕິອາທິມາຫ, ຕຕ຺ຖາຕິ ຈ ຕິສຸ ປເທສູຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປູຊາວິເສສໍ ປຝິຄ຺ຄຕ຺ຫີຕຸໍ ອຣຫຕີຕິ ອຣຫນ຺ຕິ ອຕ຺ເຖນ ປູຊາຣຫຕາ ວຸຕ຺ຕາ. ຍສ຺ມາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ, ຕສ຺ມາ ປູ ຊາຣຫຕາຕິ ຕສ຺ສາ ປູຊາຣຫຕາຍ ເຫຕຸ ວຸຕ຺ໂຕ. ສວາສນສພ຺ພກິເລສປ຺ປຫານປຸພ຺ພກຕ຺ຕາ ພຸທ຺ຘກາວສ຺ສ ພຸທ຺ຘຕ຺ຕເຫຕຸກູ ຕາ ວິວຍ຺ຍຈ຺ຉທຕາ ວຸຕ຺ຕາ. ກມ຺ມາທິວເສນ ຕິວິຂໍ ວຍ຺ຍລ຺ຈ ຣາຄາທິວເສນ ສຕ຺ຕວິໂຂ ຉໂທ ຈ ວຍ຺ຍຈ຺ຉທາ, ວຍ຺ຍຈ຺ຉເທ ທີ ວິຄໂຕ, ວິຄຕາ ວາ ວຍ຺ຍຈ຺ຉທາ ຍສ຺ສາຕິ ວິວຍ຺ຍຈ຺ຉໂທ,ວິວຍ຺ຍຈ຺ຉທາ ວາ, ທ຺ວນ຺ທປຸພ຺ພໂຄ ປນ ວິ-ສທ຺ໂທ ອຸກຍຕ຺ຖ ໂຍ ເຊຕພ຺ໂພຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ວິວຍ຺ໂຍ ຈ ວິຈ຺ຉໂທ ຈາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອວມ຺ປີ ວທນ຺ຕິ “ວິວຍ຺ໂຍ ຈ ໂສ ວິຈ຺ຉໂທ ຈາຕິ ວິວຍ຺ຍຈ຺ຉໂທ, ອຸຕ຺ຕຣປເທ ປຸພ຺ພປທໂລໂປ”ຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ”ຕິ. “ອຣທໍ ວຍ຺ຍາກາເວນາ”ຕິ ອິທໍ ກິເລເສທີ ອາຣກຕ຺ຕາ, ກິ ເລສາຣີນໍ ສໍສາຣຈກ຺ກສ຺ສາຣານລ຺ຈ ທຕຕ຺ຕາ, ປາປກຣເຄ ຈ ຣຫາກາວາຕິ ອຕ຺ຖໍ ສນ຺ຂາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິທລ຺ທີ ຜເລນ ເຫຕານຸມ ານທສ຺ສນໍ – ຍຖາ ຕໍ ຮູເມນ ອຄ຺ຄິສ຺ສ, ອຸທໂກເຟນ ອຸປ຺ຣິ ວຸຍ຺ຖິຍາ, ເອເຕນ ຈ ອຕ຺ເຖນ ອຣທກາໂວ ເຫຕຸ, ວຍ຺ຍາກາໂວ ຜລນ຺ຕິ ອຍໍ ອາຈຣິຍມຕິ. “ປ຺ຈ຺ຈຍາທີນໍ, ປູຊາວິເສສສ຺ສ ຈ ອຣທຕ຺ຕາ”ຕິ ປນ ເຫຕຸນາ ຜລານຸມານທສ຺ສນມ຺ປີ ສິຍາ ຍຖາ ຕໍ ອຄ຺ຄິນາ ຮູມສ຺ສ, ອຸປ຺ຣິ ວຸຍ຺ຖິຍາ ອຸທໂກຊສ຺ສ. “ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ຉທນາກາເວນາ”ຕິ ອິທໍ ປນ ເຫຕຸນາ ຜລານຸມານທສ຺ສນໍ ສວາສນສພ຺ພກິເລສຈ຺ຉທນາກາວປຸພ຺ພກຕ຺ຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘກາວສ຺ສ. ອຣທຕ຺ຕມຄ຺ເຄນ ທີ ວິຈ຺ຉທຕາ, ສພ຺ພລ຺ລຸຕລ຺ລາເຕນ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘກາໂວ. “ວິວຍ຺ໂຍ ຈ ວິຈ຺ຉໂທ ຈາ”ຕິ ອິທໍ ເຫຕຸທ຺ວຍໍ. ກາມລ຺ຈ ອາຈຣິຍມຕິຍາ ຜ ເລນ ເຫຕຸອນຸມານທສ຺ສເນ ວິວຍ຺ຍຕາ ຜລເມວ ໂຫຕິ, ເຫຕຸອນຸມານທສ຺ສນສ຺ສ, ປນ ຕຖາລາຕສ຺ສ ຈ ເຫຕຸກາວໂຕ ເຫຕຸເຍວ ນາມາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ເອວໍ ປທຕ຺ຕຍວຈເນ ເຫຕາລງກາຣນເຍນ ປໂຍຊນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ຈຕຸເວສາຣຊ຺ຊວເສນປີ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ທຸຕິເຍນາ”ຕິອາ ທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ທຸຕິເຍນ ເວສາຣຊ຺ເຊນາຕິ “ຈຕ຺ຕາຣິມານິ ກິກ຺ຂເວ ຕຖາຄຕສ຺ສ ເວສາຣຊ຺ຊານິ, ເຍທີ ເວສາຣຊ຺ເຊທີ ສມນ຺ ນາຄໂຕ ຕຖາຄໂຕ ອາສກໍ ຖານໍ ປຝິຊານາຕິ, ປຣິສາສຸ ສີຫນາທໍ ນທຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມຈກ຺ກໍ ປວຕ຺ເຕຕິ”ຕິອາທິນາ (ອ. ນີ. ໔.໗; ມ. ນີ. ໑.໑໕໐) ກຄວຕາ ວຸຕ຺ຕກ຺ກເມນ ທຸຕິຍກູເຕນ “ຂີຕາສວສ຺ສ ເຕ ປຝິຊານໂຕ ‘ອິເມ ອາສວາ ອປ຺ຣິກ຺ຂີຕາ’ຕິ, ຕຕ຺ຣ ວຕ ມໍ ສມໂຕ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ວາ ເທໂວ ວາ ມາໂຣ ວາ ພ຺ຣຫ຺ມາ ວາ ໂກຈິ ວາ ໂລກສ຺ມິ ສຫ ຂມ຺ເມນ ປຝິໂຈເທສ຺ສຕີຕິ ນິ ມິຕ຺ຕເມຕໍ ກິກ຺ຂເວ ນ ສມນຸປ຺ສ຺ສາມິ, ເອຕມ຺ທໍ ກິກ຺ຂເວ ນິມິຕ຺ຕໍ ອສມນຸປ຺ສ຺ສນ຺ໂຕ ເຂມປ຺ປຕ຺ໂຕ ອກຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ເວ ສາຣຊ຺ຊປ຺ປຕ຺ໂຕ ວິຫຣາມິ”ຕິ ປຣິທີປິເຕນ ເວສາຣຊ຺ເຊນ. ປຸຣິມສິທ຺ຘີຕິ ປຸຣິມສ຺ສ “ອຣທ”ນ຺ຕິ ປທສ຺ສ ອຕ຺ຖສິທ຺ຘີ ອຣທຕ຺ຕສິທ຺ຘີ, ທຸຕິຍເວສາຣຊ຺ຊສ຺ສ ຕທຕ຺ຖກາວໂຕ ເຕນ ເວສາຣຊ຺ເຊນ ຕທຕ຺ຖສິທ຺ຘີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. “ຂີຕາສວສ຺ສ ເຕ ປຝິຊານໂຕ ‘ອິເມ ອາສວາ ອປ຺ຣິກ຺ຂີຕາ’ ຕິ”ອາທິນາ ວຸຕ຺ຕເມວ ທີ ທຸຕິຍເວສາຣຊ຺ຊໍ “ກິເລເສທີ ອາຣກຕ຺ຕາ”ຕິອາທິນາ ວຸຕ຺ໂຕ “ອຣທ”ນ຺ຕິ ປທສ຺ສ ອຕ຺ໂຖຕິ . ຕໂຕ ຈ ວິລ຺ລາຍຕິ “ຍຖາ ທຸຕິເຍນ ເວສາຣຊ຺ເຊນ ປຸຣິມສິທ຺ຘີ, ເອວໍ ປຸຣິເມນປີ ອຕ຺ເຖນ ທຸຕິຍເວສາຣຊ຺ຊສິທ຺ຘີ”ຕິ. ເອວລ຺ຈ ກຕ຺ວາ ອິມິນາ ນເຍນ ຈຕຸເວສາຣຊ຺ຊວເສນ ປທຕ຺ຕຍວຈເນ ປໂຍຊນທສ຺ສນໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂຫຕິ. ອິຕຣຖາ ທີ ກິລ຺ຈິປໂຍຊນາກາວໂຕ ອິທໍເຍວ ວຈນໍ ອິຂ ອວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິຍາຕິ. ເອສ ນໂຍ ເສເສສຸປີ.

ປຖເມນາຕິ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ປຖມກູເຕນ “ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ ເຕ ປຝິຊານໂຕ ‘ອິເມ ຂມ຺ມາ ອນກິສມ຺ພຸທ຺ຘາ’ຕິ, ຕຕ຺ຣ…ເປ… ວິຫຣາມິ”ຕິ ປຣິທີປິເຕນ ເວສາຣຊ຺ເຊນ. ທຸຕິຍສິທ຺ຘີຕິ ທຸຕິຍສ຺ສ “ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ”ຕິ ປທສ຺ສ ອຕ຺ຖສິທ຺ຘີ ພຸທ຺ຘຕ຺ຕສິທ຺ຘີ ຕສ຺ສ ຕທຕ຺ຖກາວໂຕ. ຕຕິຍຈຕຸຕ຺ເຖທີຕິ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ຕຕິຍຈຕຸຕ຺ຖກູເຕທີ “ເຍ ໂຂ ປນ ເຕ ອນ຺ຕຣາຍິກາ ຂມ຺ມາ ວຸຕ຺ຕາ, ເຕ ປຝິເສວໂຕ ນາລໍ ອນ຺ຕຣາຍາຍາຕິ, ຕຕ຺ຣ…ເປ… ວິຫຣາມິ”ຕິ ຈ “ຍສ຺ສ ໂຂ ປນ ເຕ ອຕ຺ຖາຍ ຂມ຺ໂມ ເທສິໂຕ, ໂສ ນ ນິຍ຺ ຍາຕິ ຕກ຺ກຣສ຺ສ ສມ຺ມາ ທຸກ຺ຂກ຺ຂຍາຍາຕິ, ຕຕ຺ຣ…ເປ… ວິຫຣາມິ”ຕິ (ອ. ນີ. ໔.໗; ມ. ນີ. ໑.໑໕໐) ຈ ປຣິທີປິເຕທີ ເວ ສາຣຊ຺ເຊທີ. ຕຕິຍສິທ຺ຘີຕິ ຕຕິຍສ຺ສ “ວິວຍ຺ຍຈ຺ຉທາ”ຕິ ປທສ຺ສ ອຕ຺ຖສິທ຺ຘີ ວິວຍ຺ຍຈ຺ຉທຕ຺ຖສິທ຺ຘີ ເຕທີ ຕສ຺ສ ປາກຍກາວ ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. “ຍາຖາວໂຕ ອນ຺ຕຣາຍິກນິຍ຺ຍານິກຂມ຺ມາປເທເສນ ທີ ສຕ຺ຖຸ ວິວຍ຺ຍຈ຺ຉທກາໂວ ໂລເກ ປາກໂຍ ອໂຫສີ”ຕິ (ທີ. ນີ. ຝີ. ໑.໔໕໗) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ, ວິວຍ຺ຍຈ຺ຉທກາເວເນວ ອນ຺ຕຣາຍິກນິຍ຺ຍານິກຂມ຺ມເທສນາສິທ຺ຘີໂຕ “ຕຕິເຍນ ຕ

ຕິຍຈ຺ຕຸຕ຺ຖສິທ຺ຘີ''ຕິປິ ວຕ຺ຕຸໍ ຍຸຊ຺ຊຕິຯ

ເອວໍ ປທຕ຺ຕຍວຈເນ ຈຕຸເວສາຣຊ຺ຊວເສນ ປໂຍຊນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ຈກ຺ຂຸຕ຺ຕຍວເສນປິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ປຸຣິມຌ຺ຈາ''ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ຈ-ສທ຺ໂທ ອຸປ຺ນ຺ຍາສຕ຺ໂຖຯ ປຸຣິມໍ ''ອຣຫ''ນ຺ຕິ ປທໍ ຠຄວໂຕ ເຫຎ຺ຐິມມຄ຺ຄຜລຕ຺ຕຍຌາຕສງ຺ຂາຕໍ ຌມ຺ມຈກ຺ຂຸໍ ສາເຘຕິ ກິເລສາຣີນໍ, ສໍສາຣຈກ຺ກສ຺ສ ອຣານຌ຺ຈ ຫຕຠາວທີປນໂຕຯ ທຸຕິຍໍ ''ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ''ຕິ ປທໍ ອາສຍານຸສໄຍນ຺ທ຺ຣິຍປໂຣປຣິຍຕ຺ຕຌາຕສງ຺ຂາຕໍ ພຸທ຺ຘຈກ຺ຂຸໍ ສາເຘຕິ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ເສວ ຕໍສມ຺ຠວໂຕຯ ຕເທຕຌ຺ຫີ ຌາຕທ຺ວຍໍ ສາວກປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘານໍ ນ ສມ຺ຠວຕິຯ ຕຕິຍໍ ''ວິວຎ຺ຎຈ຺ຉທາ''ຕິ ປທໍ ສພ຺ພຌ຺ຌຸຕຌ຺ຌາຕສງ຺ຂາຕໍ ສມນ຺ຕຈກ຺ຂຸໍ ສາເຘຕິ ສວາສນສພ຺ພກິເລສປ຺ປຫານທີປນໂຕຯ ''ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ''ຕິ ຫິ ວຕ຺ວາ ''ວິວຎ຺ຎຈ຺ຉທາ''ຕິ ວຈນໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘຠາວາຍ ສວາສນສພ຺ພກິເລສປ຺ປຫານໍ ວິຠາເວຕີຕິຯ ''ອຫໍ ໂຂ ປນ ຕາຕ ອມ຺ພຎ຺ຐ ມນ຺ຕານໍ ທາຕາ''ຕິ ອິທໍ ອປ຺ປຘານໍ, ''ຕ຺ວໍ ມນ຺ຕານໍ ປຎິຄ຺ຄເຫຕາ''ຕິ ອິທເມວ ປຘານໍ ສມຸຕ຺ເຕຊນາວຈນນ຺ຕິ ສນ຺ຘາຍ ''ຕ຺ວໍ ມນ຺ຕານໍ ປຎິຄ຺ຄເຫຕາຕິ ອິມິນາ'ສ຺ສ ມນ຺ເຕສຸ ສູຣຠາວໍ ຐເປຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ລກ຺ຂຓວິຠາວເນ ວິສທຌາຕຕາສງ຺ຂາຕໍ ສູຣຠາວໍ ຐເປຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

໘໕໙ຯເອວໍໂຠຕິ ເອຕ຺ຖ ເອວໍ-ສທ຺ໂທ ວຈນສມ຺ປຎິຈ຺ຉເນ ນິປາໂຕ, ວຈນສມ຺ປຎິຈ຺ຉນຌ຺ເຈຕ຺ຖ ຕຖາ ມຍໍ ຕໍ ຠວນ຺ຕໍ ໂຄຕມໍ ເວທິສ຺ສາມ, ຕ຺ວໍ ມນ຺ຕານໍ ປຎິຄ຺ຄເຫຕາຕິ ຈ ເອວໍ ປວຕ຺ຕສ຺ສ ໂປກ຺ຂຣສາຕິໂນ ວຈນສ຺ສ ສມ຺ປຎິຄ຺ຄໂຫຯ ''ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ''ຕິອາທິນາປິ ຫິ ຕເທວຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິຯ ຕຖາ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ ''ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ໂປກ຺ຂຣສາຕິສ຺ສ ປຎິສ຺ສຸຕ຺ວາ''ຕິ, ຕໍ ປເນສ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສມຸຕ຺ເຕຊນາຍ ລກ຺ຂເຓສຸ ວິຄຕສມ຺ໂມຫຠາເວນ ພຸທ຺ຘມນ຺ເຕ ສມ຺ປສ຺ສມາໂນຕ຺ຕາ ວທຕີຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ໂສປີ''ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ''ຕາຍາຕິ ຕາຍ ຍຖາວຸຕ຺ຕາຍ ສມຸຕ຺ເຕຊນາຍາ''ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຎີຯ ໑ຯ໘໕໙) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຌ຺ຌາ ປນ ໂປຕ຺ຖເກສຸ ''ຕາຍ ອາຈຣິຍກຖາຍາ''ຕິ ປາໂຐ ທິສ຺ສຕິຯ ອຕ຺ໂຖ ເຈສ ອວິຣຸທ຺ໂຘເຍວຯ ມນ຺ເຕສຸ ສຕິສມຸປ຺ປາທິກາ ຫິ ກຖາ ສມຸຕ຺ເຕຊນາຕິຯ

ອຍານຠູມິນ຺ຕິ ຍານສ຺ສ ອຠູມີ, ຍາເນນ ຍາຕຸມສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍຎ຺ຐານຠູຕໍ, ທ຺ວາຣໂກຎ຺ຐກາສມ຺ປີ ຄນ຺ຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ອວິເສເສນ ວຸຕ຺ຕສ຺ສປິ ວຈນສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ ອຍ຺ຍກຖາປ຺ປມາຓໂຕ ວິເສເສນ ຄເຫຕພ຺ໂພຕິ ອາຫ ''ກິຕມຊ຺ຊນ຺ຫິກສມເຍ''ຕິຯ ສພ຺ເພສມາຈິຕ຺ຕາວເສນ ປຐມນຍໍ ວຕ຺ວາ ປຘານິການເມວ ອາເວຕິກາຈິຕ຺ຕາວເສນ ທຸຕິຍນໂຍ ວຸຕ຺ໂຕຯ ທີວາປຘານິກາຕີ ທີວາປຘານານຸຍຸຌ຺ຊນກາ, ທີວສຠາເຄ ສມຓສມ຺ມກຣຓຕ຺ຖໍ ເຕ ເອວໍ ຈງ຺ກມນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີຯ ເຕນາຫ ''ຕາທິສານຌ຺ຫີ''ຕິອາທິຯ ''ປຣິເວຓໂຕ ປຣິເວຓມາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປປຌ຺ໂຈ ໂຫຕິ, ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາວ ປວິສິສ຺ສາມິ''ຕິ ອມ຺ພຎ຺ຐສ຺ສ ຕທຸປສງ຺ກມນາຣິປ຺ປາຍໍ ວິຠາເວນ຺ໂຕ ''ໂສ ກິຣາ''ຕິອາທິມາຫຯ

໘໖໐ຯ ອຠິຌ຺ຌາຕກຸເລ ຊາໂຕ ອຠິຌ຺ຌາຕໂກລຌ຺ໂຌຯ ກາມຌ຺ຈ ວກ຺ຂມານນເຍນ ປຸພ຺ເພ ອມ຺ພຎ຺ຐກຸລມ຺ປຌ຺ຌາຕໍ, ຕທາ ປນ ປຌ຺ຌາຕນ຺ຕິ ອາຫ ''ຕທາ ກິຣາ''ຕິອາທິຯ ຣູປ຺ຊາຕິມນ຺ຕກຸລາປເທເສທີຕິ ''ອຍມິທິໂສ''ຕິ ອປທິສນເຫຕຸຠູເຕທິ ຈຕູຫິ ຣູປ຺ຊາຕິມນ຺ຕກຸເລຫິຯ ເຍນ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ຈິນ຺ຕຍີສຸ, ຕທນຸປ຺ປາຍໍ ອາວິ ກາຕຸໍ ''ໂຍ ຫີ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອວິເສສໂຕ ວຸຕ຺ຕມ຺ປິ ວິເສສໂຕ ວິຌ຺ຌາຍມານຕ຺ຖໍ ສນ຺ຘາຍ ຠາສິຕວຈນນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ຄນ຺ຘກຸຍີ ສນ຺ຘາຍາ''ຕິ ອິມິນາຯ ເອວມີທິເສສຸຯ

ອຕຸຣິໂຕຕິ ອເວຄາຍນ຺ໂຕ, ''ອຕຸຣນ຺ໂຕ''ຕິປິ ປາໂຐ, ໂສເຍວຕ຺ໂຖຯ ກຖໍ ປວິສນ຺ໂຕ ອຕຣມາໂນ ປວິສຕິ ນາມາຕິ ອາຫ ''ສຕິກ''ນ຺ຕິອາທິຯ ຕຕ຺ຖ ປທປ຺ປມາຓຍ຺ຍາເນຕິ ທ຺ວິນ຺ນໍ ປທານໍ ອນ຺ຕເຣ ມຸຍ຺ຄິຣຕນປ຺ປມາຓຍ຺ຍາເນຯ ສິນ຺ທຸວາໂຣ ນາມ ເອໂກ ປຸປ຺ຜູປຄຣກ຺ໂຂ, ຍສ຺ສ ເສຕໍ ປຸປ຺ຜໍ ໂຫຕິ, ໂຍ ''ນິຄ຺ຄຸຕ຺ທີ'' ຕິປິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ປມຸຂນ຺ຕິ ຄນ຺ຘກຸຎິຄພ຺ຠປມຸຂໍຯ ''ກຸຌ຺ຈິກ ຈ຺ຉິທ຺ທສມ຺ເປ''ຕິ ວຸຕ຺ຕວຈນໍ ສມຕ຺ເຖຕຸໍ ''ທ຺ວາຣໍ ກິຣາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

໘໖໑ຯ''ທານໍ ທທມາເນທີ''ຕິ ອິມິນາ ປາຣມິຕານຸຠາເວນ ສຍເມວ ທ຺ວາຣວິວຣຓໍ ທສ຺ເສຕິຯ

ຠຄວຕາ ສທ຺ຘິ ສມ຺ໂມທີສູຕິ ເອຕ຺ຖ ສມຕ຺ເຖນ ສໍ-ສທ຺ເທນ ວິຌ຺ຌາຍມານໍ ຠຄວໂຕ ເຕທິ ສທ຺ຘິ ປຏມໍ ປວຕ຺ຕໂມທຕາສງ຺ຂາຕໍ ເນຍ຺ຍຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ຍຖາ''ຕິອາທິມາຫຯ ຠຄວາປິ ຫິ ''ກຈ຺ຈິ ໂກ ມາຓວາ ຂມນີຍໍ, ກຈ຺ຈິ ຍາປນີຍ''ນ຺ຕິອາທິນາ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເຕທິ ມາຓເວທິ ສທ຺ຘິ ປຸພ຺ພຠາສິຕາຍ ປຏມຌ຺ເຌວ ປວຕ຺ຕໂມໂທ ອໂຫສີຯ ສມ຺ປວຕ຺ຕໂມທາຕິ ຠຄວໂຕ ຕທນຸກຣເຓນ ສມໍ ປວຕ຺ຕສໍສນ຺ທນາຯ ຕທຕ຺ຖໍ ສຫ ອຸປມາຍ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ສີໂຕທກໍ ວິຍາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ປຣມນິພ຺ພຸຕກິເລສທຣຖຕາຍ

ກຄວໂຕ ສີໂຕທກາສທິສຕາ, ອນິພ຺ພຸຕກິເລສທຣຖຕາຍ ຈ ມາຕາວານໍ ອຸຕ຺ໂຫທກາສທິສຕາ ທພ຺ຄພ຺ພາ។ ສມ຺ໂມທິຕນ຺ຕິ
ສໍສນ຺ທິຕໍ។ ມຸທສຫ຺ໂທ ເຫຕ຺ຖ ສໍສນ຺ທເນເຍວ, ນ ປາໂມຊ຺ເຊ, ເອວຄ຺ທິ ຍຖາວຸຕ຺ເຕົາປ໌ມາວຈນໍ ສມຕ຺ຖິຕໍ ໂຫຕິ។ ຕຖາ ທິ ວຸຕ຺
ຕໍ “ເອກີກາວ”ນ຺ຕິ, ສມ຺ໂມທນກິຣິຍາຍ ສມານຕໍ ເອກຣູປຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ຂມນີຍນ຺ຕິ “ຈຕ຺ຈກ຺ກໍ ນວທ຺ວາຣໍ ສຣີຣຍນ຺ຕໍ ທຸກ຺ຂພຫຸລຕາຍ ສກາວໂຕ ທຸສ຺ສຫໍ ກຈ຺ຈິ ຂມິຕຸໍ ສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍ”ນ຺ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຊນ຺ຕິ,
ຍາປນີຍນ຺ຕິ ອາຫາຣາທິປຈ຺ຈຍປຜິພທ຺ຜວຸຕ຺ຕິກໍ ຈິຣປ຺ປພນ຺ຜສ຺ງຂາຕາຍ ຍາປນາຍ ກຈ຺ຈິ ຍາເປຕຸໍ ສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍໍ, ສີສໂຣຄາທິ
ອາພາຜາກາເວນ ກຈ຺ຈິ ອປ຺ປາພາຜໍ, ທຸກ຺ຂຊີວິກາກາເວນ ກຈ຺ຈິ ອປ຺ປາຕງ຺ກໍ, ຕໍຕໍກິຈ຺ຈກຣເຕ ອຸຜ຺ຖານສຸຂຕາຍ ກຈ຺ຈິ
ລຫຸຜ຺ຖານໍ, ຕທນຸຣູປພລໂຍຄໂຕ ກຈ຺ຈິ ພລໍ, ສຸຂວິຫາຣຜລສພ຺ກາເວນ ກຈ຺ຈິຜາສຸວິຫາໂຣ ອຕ຺ຖິຕິ ສພ຺ພຕ຺ຖ ກຈ຺ຈິ-ສທ຺ທໍ ໂຍ
ເຊຕ຺ວາ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ។ ພລປ຺ປຕ຺ຕາ ປີຕິ ປີຕິເຍວ។ ຕຣຸຕາ ປີຕິ ປາໂມຊ຺ຊໍ។ ສມ຺ໂມທນໍ ຊເນຕິ ກໂຣຕີຕິ ສມ຺ໂມທນີກໍ,
ຕເທວ ສມ຺ໂມທນີຍໍ ກ-ກາຣສ຺ສ ຍ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ។ ສມ຺ໂມເທຕພ຺ພໂຕ ສມ຺ໂມທນີຍນ຺ຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ “ສມ຺ໂມທິຕຸໍ
ຍຸຕ຺ຕກາວໂຕ”ຕິ ອິມິນາ។ ເອວໍ ອາຈຣິເຍຫີ ວຸຕ຺ຕໍ។ ສມ຺ໂມທິຕຸໍ ອຣຫຕີຕິ ສມ຺ໂມທນີກໍ, ຕເທວ ສມ຺ໂມທນີຍໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍ
ນາຕິ ອິມມຕ຺ຖມ຺ປິ ທສ຺ເສຕີຕິ ທພ຺ຄພ຺ພໍ។ “ສາເຣຕຸ”ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ “ນີຣນ຺ຕຣໍ ປວຕ຺ເຕຕຸ”ນ຺ຕິ ອຕ຺ຖວຈນໍ។ ສຣີຕພ຺ພກາວໂຕ
ຕິ ອນຸສ຺ສຣີຕພ຺ພກາວໂຕ។ “ສາເຣຕຸໍ ອຣຫຕີ”ຕິ ອຕ຺ເຖ ຍຖາປທໍ ທີເຜນ “ສາຣຕີຍ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ “ສຣີຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ອຕ຺ເຖ ປນ
“ສຣຕີຍ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ທີຜໍ ກຕ຺ວາ “ສາຣຕີຍ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ເອວໍ ສທ຺ທໂຕ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ
ອຕ຺ຖມຕ຺ຕໂຕ ທສ຺ເສຕຸໍ “ສຸຍ຺ຍມານສຸຂໂຕ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຕຕ຺ຖ ສຸຍ຺ຍມານສຸຂໂຕຕິ ອາປາຖມຜຸຣຕ຺ຕມາຫ, ອນຸສ຺ສຣີຍມານ
ສຸຂໂຕຕິ ວິມທ຺ທຣມຕີຍຕ຺ຕໍ។ ພ຺ຍຄ຺ຊນປຣິສຸທ຺ຜຕາຍາຕິ ສກາວນິຣຸຕ຺ຕິກາເວນ ຕສ຺ສາ ກຖາຍ ວຈນຈາຕຸຣິຍໍ, ອຕ຺ຖປຣິ
ສຸທ຺ຜຕາຍາຕິ ອຕ຺ຖສ຺ສ ນິຣຸປກ຺ກິເລສຕ຺ຕໍ។ ອເນເກຫິ ປຣິຍາເຍຫີຕິ ອເນເກຫິ ກາຣເຕຫີ។

ອປ໌ສາເທສ຺ສາມີຕິ ມງ຺ກຸໍ ກຣິສ຺ສາມິ។ ອຸໂກສຸ ຂນ຺ເຜສຸ ສາຍກໍ ອາສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ກຕ຺ເຖ ໂອລມ຺ພນໍ ສນ຺ຜາຍ “ກຕ຺ເຖ ໂອລມ຺ພິຕ຺
ວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ທຸສ຺ສກຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາຕິ ນິວຕ຺ຖສາຍກສ຺ສ ໂກຜີ ເອເກນ ຫຕ຺ເຖນ ຄເຫຕ຺ວາ។ ຈງ຺ກມິຕຸມາຣຸຫນໍ ສນ຺ຜາຍ
“ຈງ຺ກມໍ ອກິຣຸທິຕ຺ວາ”ຕິ ອາຫ។ ຜາຕຸສມຕາຕິ ຣສາທິຜາຕູນໍ ສມາວຕ຺ຖຕາ, ອໂຣຄຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ປາສາທິກຕ຺ຖນ຺ຕິ ປ
ສາທຊນກຕ຺ຖໍ “ຄຕຄຕຜ຺ຖາເນ”ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ພນ຺ໂຜ។ “ປາສາທິກຕ຺ຕາ”ຕິປີ ປາໂຖ, ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ອງ຺ຄປຈ຺ຈງ຺ຄານໍ ປສາ
ທາວຫຕ຺ຕາຕິ, “ອຸປ຺ປນ຺ນພຫຸມານາ”ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ພນ຺ໂຜ។ ອຸປ຺ປຕ຺ໜນກຖນ຺ຕິ ອວຫສິຕພ຺ພຕາຍຸຕ຺ຕກຖໍ។ “ອນາຈາຣກາວ
ສາຣຕີຍ”ນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ວິເສສນໍ, ອນາຈາຣກາເວນ ສາຣຕີຍໍ “ອນາຈາໂຣ ວຕາຍ”ນ຺ຕິ ສຣີຕພ຺ພກນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ។

໔໖໔។ ກາຕຸໍ ທຸກ຺ກຣມສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍໍ ກິຈ຺ຈມຍໍ ອາຣກີຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ “ກວຄ຺ຄໍ ຄເຫຕ຺ວາໂມ ວິຍາ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ។
ອສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍຄ຺ເຫຕໍ ສເທວເກນປີ ໂລເກນ, ຍທິທໍ ກຄວໂຕ ອປ໌ສາທນໍ។ ເຕນາຫ “ອຜ຺ຖາເນ ວາຍມຕີ”ຕີ។ ໜນ຺ທ ເຕນ ສທ຺ຜີ
ມນ຺ເຕມີຕິ ເອວໍ ອຜ຺ຖາເນ ວາຍມນ຺ໂຕປີ ອຍໍ ພາໂລ “ມຍິ ກິຄ຺ຈິ ອກເຖນ຺ເຕ ມຍາ ສທ຺ຜີ ອຸຕ຺ຕຣິ ກເຖຕຸມ຺ປີ ນ ວິສຫຕີ”ຕິ
ມານເມວ ປຄ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສຕິ, ກເຖນ຺ເຕ ປນ ກຖາປສ຺ງເຄນສ຺ສ ຊາຕິໂຄຕ຺ເຕ ວິກາວິເຕ ມານນິຄ຺ຄໂຫ ກວິສ຺ສຕິ, “ໜນ຺ທ ເຕນ
ສທ຺ຜີ ມນ຺ເຕມີ”ຕິ ກຄວາ ອມ຺ພຜ຺ຖໍ ມາຕາວໍ ເອຕທໂວຈາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອາຈາຣສມາຈາຣສິກ຺ຂາປເນນ ອາຈຣິຍາ, ເຕສໍ ປນ
ອາຈຣິຍານໍ ປກຜ຺ຖາ ອາຈຣິຍາຕິ ປາຈຣິຍາ ຍຖາ “ປປີຕາມໂຫ”ຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ອາຈຣິເຍຫີ ຈ ເຕສໍ ອາຈຣິເຍຫີ ຈາ”ຕິ
ວຸຕ຺ຕໍ។

ປຄໄມພ຺ກວາທວຕ຺ຕນາ

໔໖໖។ ກິຄ຺ຈາປີ “ສຍາໂນ ວາ”ຕິອາທິວຈນໍ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ມານວເສນ ປນ ຍຸຄຄ຺ຄາຫໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ວທຕີຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ການໍ
ຕີສູ”ຕິອາທິມາຫ។ ຕຕ຺ຖ ຕີສຸ ອິຣິຍາປເຖສູຕິ ຖານຄມນນິສຊ຺ຊາສຸ។ ເຕສ຺ເວວ ທີ ອາຈຣິເຍນ ສທ຺ຜີ ສລ຺ລປີຕຸມຣຫຕິ, ນ ຕຸ
ສຍເນ ຄຣຸກຣຕີຍານໍ ສຍານານມ຺ປີ ສມ຺ມຸຂາ ຄຣຸກາເຣຫີ ສຍນສ຺ສ ອກຕ຺ຕພ຺ພກາວໂຕ។ ກຖາສລ຺ລາປນ຺ຕິ ກຖາວເສນ ຍຸຄຄ຺
ຄາຫກຣຕ຺ຖໍ ສລ຺ລປນໍ។ ສຍາເນນ ທີ ອາຈຣິເຍນ ສທ຺ຜີ ສຍານສ຺ສ ກຖາ ນາມ ອາຈາໂຣ ນ ໂຫຕິ, ຕຖາເປຕໍ ອິຕເຣຫີ ສທິສໍ
ກຕ຺ວາ ກຖນໍ ອິຜ ກຖາສລ຺ລາໂປ។

ຍໍ ປເນຕໍ “ສຍາໂນ ວາ ທີ ໂກ ໂຄຕມ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ສຍາເນນ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕນ ສທ຺ຜີ ສລ຺ລປີຕຸມຣຫຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ສລ຺ລາປສ຺ສ
ອນາຈາຣກາວວິກາວນໍ ສຕ຺ຖາຣາ ອມ຺ພຜ຺ເຖນ ສທ຺ຜີ ກເຖນ຺ເຕນ ກຕໍ, ຕໍ ປາລຸອິວເສນ ສງ຺ຄີຕິມນາຣຸລ຺ຫມ຺ປີ ອຄຣຫີຕາຍ

ອາຈຣິຍປຣມ຺ປຣາຍ ຍາວຊ຺ຊຕນາ ສມາກຕນ຺ຕິ "ເຍ ຈ ໂຂ ເຕ ໂກ ໂຄຕມາ"ຕິອາທິກາຍ ອຸປຣິປາລຸອິຍາ ສມ຺ພນ຺ຣກາເວນ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ຕໂຕ ກິຣາ"ຕິອາທິມາຫ. ໂຄຣູປນ຺ຕິ ໂຄ ນູນ ຣູປກາວເສນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ຣູປສທ຺ທສ຺ສ ຈ ຕພ຺ກາວວຸຕ຺ຕິໂຕ. ຍທິ ອທິລຸເອນ຺ໂຕ ກເວຍ຺ຍ, "ມຸຕ຺ຫາ ສມຕາ"ຕິ ວເທຍ຺ຍ, ທີລຸເອນ຺ໂຕ ປນ ຄຣຫຕ຺ເຖນ ກ-ສທ຺ເທນ ປທໍ ວທ຺ເຒຕ຺ວາ "ມຸຕ຺ຫກາ ສມຕກາ"ຕິ ວທຕິຕິ ທສ຺ເສຕ຺ຸ "ມຸຕ຺ເຫ ມຸຕ຺ຫາ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິພ຺ກາຕິ ຄຫປຕິກາຕິ ອຕ຺ຖມຕ຺ຕວຈນໍ, ສທ຺ທໂຕ ປນ ອິກສ຺ສ ປໂຍໂຄ ອິໂກ ອຸຕ຺ຕຣປທໂລເປນ, ຕໍ ອິກໍ ອຣຫນ຺ຕີຕິ ອິພ຺ກາ ທຸວິຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ. ກີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ໂສການໍ ຄມນ ໂຕ ອິກສ຺ຂາໂຕ ຫຕ຺ຖີວາຫນກູໂຕ ປຣສ຺ສ ວເສນ ປວຕ຺ຕຕິ, ນ ອຕ຺ຕໂນ, ເອວເມເຕປີ ພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ສຸສ຺ສູສກາ ສຸທ຺ທາ ປຣສ຺ສ ວເສນ ປວຕ຺ຕນ຺ຕິ, ນ ອຕ຺ຕໂນ, ຕສ຺ມາ ອິກສທິສປໂຍຄຕາຍ ອິພ຺ກາຕິ. ເຕ ປນ ກຸຍ຺ມຸພິກຕາຍ ຆຣວາສີໂນ ຆຣສາມິ ກາ ໂຫນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ຖມຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕິ "ຄຫປຕິກາ"ຕິ ອິມິນາ.

ກຕ຺ຫາຕິ ກຕ຺ຫຊາຕິກາ. ທຸວິຊາ ເອວ ທີ ສຸທ຺ຣຊາຕິກາ, ນ ອິຕເຣຕິ ຕສ຺ສາຣີປ຺ປາໂຍ. ເຕນາຫ "ກາລຸອກາ"ຕິ. ປີຕາມຫກາ ເວນ ລາຕິພນ຺ຣວຕ຺ຕາ ພນ຺ຣຸ. ເຕນາຫ "ປີຕາມໂຫຕິ ໂວຫຣນ຺ຕີ"ຕິ. ອປຈ຺ຈາຕິ ປຸຕ຺ຕາ. ມຸຂໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕາຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ປຸພ຺ພປຸຣິສາ ພ຺ຣຫ຺ມຸໂນ ມຸຂໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕາ, ອຍໍ ເຕສໍ ປຖມຸປ຺ປຕ຺ຕີຕິ ອຣີປ຺ປາໂຍ. ເສສປເທສຸປີ ເອເສວ ນໂຍ. ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ວິເສໂສ – "ອິພ຺ກາ ກຕ຺ຫາ"ຕິ ວຕ຺ວາ "ພນ຺ຣຸປາທາປຈ຺ຈາ"ຕິ ວທນ຺ໂຕ ກຸລວເສນ ສມຕາ ເວສ຺ສກຸລປຣິຍາປນ຺ນາ, ປຖມຸປ຺ປຕ຺ຕິວເສນ ປນ ພ຺ຣຫ຺ມຸໂນ ປີຍ຺ຖິປາທໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕາ, ນ ປກາຕິເວສ຺ສາ ວິຍ ນາກີໂຕຕິ ທສ຺ເສຕີຕິ, ອິທໍ ປນສ຺ສ "ມຸຂ ໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕາ"ຕິອາທິວຈນໂຕປີ ອຕິວິຍ ອສມເວກ຺ຂິຕປຸພ຺ພວຈນໍ ຈຕຸວຕ຺ຕຳປຣິຍາປນ຺ນສ຺ເສວ ສມຕກາວສມ຺ກາວໂຕ. ອນິຍ ເມຕ຺ວາຕິ ອວິເສເສຕ຺ວາ, ອນຸທ຺ເທສິກກາເວນາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ມານເມວ ນິສ຺ສາຍ ກເຖສີຕິ ມານເມວາປສ຺ສຍໍ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ ອຸກ຺ກໍເສນ຺ໂຕ, ປເຣ ຈ ວມ຺ເກນ຺ໂຕ "ມຸຕ຺ຫກາ ສມຕກາ"ຕິ ອາທິວຈນໍ ກເຖສີ. ຊານາເປສ຺ສາມີຕິ ອຕ຺ຕໂນ ໂຄຕ຺ຕປມາຕໍ ຍາຖາວໂຕ ວິກາວເນນ ວິລ຺ລາເປສ຺ສາມິ. ອຕ຺ໂຖຕິ ທີຕໍ, ອິຈ຺ລິຕວຕ຺ຖຸ ວາ, ຕໍ ປນ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈເມວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈສ຺ຂາໂຕ ອຕ຺ໂຖ"ຕິ, ໂສ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕິ ອຕ຺ຖີກໍ ຍຖາ "ທຕ຺ທີໂກ"ຕິ. ທຸຕິຍສ຺ສປີ ປຸຄ຺ຄລວາຈກສ຺ສ ຕທສ຺ສຕ຺ຖີປຈ຺ຈຍສ຺ສ ວິຊ຺ຊມານຕ຺ຕາ ປຖເມນ ຕ ທາຣມ຺ມຄິກຈິຕ຺ຕເມວ ວິລ຺ລາຍຕີຕິ ອາຫ "ຕສ຺ສ ມາຕາວສ຺ສ ຈິຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ. ອຕ຺ຖີກມສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕິ ອຕ຺ຖີກວາ ຍຖາ "ຄຸຕ ວາ"ຕິ.

"ຍາເຍວ ໂຂ ປນຕ຺ຖາຍາ"ຕິ ລິງຄວິປລ຺ລາສວເສນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ "ເຍເນວ ໂຂ ປນຕ຺ເຖນາ"ຕິ ອິມິນາ. ເຕເນວາຫ "ຕ ເມວ ອຕ຺ຖນ຺ຕິ ອິທໍ ປຸຣິສລິງຄວເສເນວ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ. ຕຕ຺ຖ ທີ ສາກາວິກລິງຄຕາທສ຺ສເນນ ອິທ ອສາກາວິກລິງຄຕາສິທ຺ຣີຕິ. ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອຜຸຖກຖາໂຕ ອປໂຣ ນໂຍ – ຍາຍ ອຕ຺ຖາຍາຕິ ປຸລ຺ລິງຄວເສເນວ ຕທຕ຺ເຖ ສມ຺ປທານວຈນໍ, ຍສ຺ສ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈສ຺ຂາຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອຕ຺ຖາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖຕິ. ອສ຺ສາຕິ ອມ຺ພຜຸຖສ຺ສ ທສ຺ເສຕ຺ວາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຣ. ອລ຺ເລສໍ ສນ຺ຕິ ກໍ ອາຄຕານນ຺ຕິ ຄຣຸຜຸຖານິຍານໍ ສນ຺ຕິກມຸປຄຕານໍ ສາຣຸຣູປາມໍ ວຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຕສໍ ສມາຈິຕ຺ຕໍ. ປກາຣຕາໂຕເຍວ "ອາຈຣິຍກຸ ເລ"ຕິ ອຕ຺ໂຖ ວິລ຺ລາຍຕີ, "ອວຸສິຕວາ"ຕິ ຈ ອສິກ຺ຂິຕກາໂວເຍວ ໂວຫາຣວເສນ ວຸຕ຺ໂຕ ຍຖາ ຕໍ ຈີວຣທານໍ ຕີຈີວເຣນ ອຈ຺ລາ ເທສີຕິ. ເຕນາຫ "ອາຈຣິຍກຸເລ ອວຸສິຕວາ ອສິກ຺ຂິໂຕ"ຕິ. ອສິກ຺ຂິຕຕ຺ຕາ ເອວ ອປ຺ປສ຺ສຸໂຕ, "ວຸສິຕມານີ"ຕິ ຈ ປທາເປກ຺ຂາຍ ອປຣິໂຍສິຕວຈນຕ຺ຕາ ສມາໂນຕິ ປາຄເສໂສຕິ ທສ຺ເສຕິ "ອປ຺ປສ຺ສຸໂຕວ ສມາໂນ"ຕິ ອິມິນາ. ພາຫຸສຈ຺ຈລ຺ທີ ນາມ ຍາວເທວ ອຸປສມຕ຺ຖໍ ອິຈ຺ລິຕພ຺ພໍ, ຕທກາວໂຕ ປນາຍໍ ອມ຺ພຜ຺ໂຖ ອວຸສິຕວາ ອສິກ຺ຂິໂຕ ອປ຺ປສ຺ສຸໂຕຕິ ວິລ຺ລາຍຕີຕິ ເອວມ຺ປີ ອຕ຺ຖາປຕ຺ ຕິໂຕ ກາຣຕໍ ວິກາເວນ຺ໂຕ ອາຫ "ກິມລ຺ລຕ຺ຣ ອວຸສິຕຕ຺ຕາ"ຕິ. ອິມມ຺ປີ ສມ຺ພນ຺ຣໍ ທີເປຕີ "ເອຕສ຺ສ ທີ"ຕິອາທີນາ. ຍຖາຣຸຕ ໂຕ ປນ ຜຣຸສວຈນສມຸທາຈາເຣນ ອນຸປສມກາຣຕາທສ຺ສນເມຕໍ. ຕຕ຺ຣາຍໍ ໂຍຊນາ – "ກິມລ຺ລຕ຺ຣ ອວຸສິຕຕ຺ຕາ"ຕິ ອິທໍ ກາຣຕໍ ເອຕສ຺ສ ອມ຺ພຜຸຖສ຺ສ ຜຣຸສວຈນສມຸທາຈາເຣ ກາຣຕນ຺ຕິ. "ຜຣຸສວຈນສມຸທາຈາເຣນາ"ຕິປີ ປາໂຖ, ຕຖາ ສມຸທາ ຈາຣວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ ກາຣຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອວມ຺ປີ ໂຍເຊນ຺ຕິ – ອວຸສິຕຕ຺ຕາ ອວຸສິຕກາວໍ ອລ຺ລຕ຺ຣ ຖເປຕ຺ວາ ເອຕສ຺ສ ເອວໍ ຜຣຸສວຈນສມຸທາຈາເຣ ກາຣຕໍ ກິມລ຺ລໍ ອຕ຺ຖີຕິ. ປຸຣິມໂຍຊນາເວຕ຺ຖ ຍຸຕ຺ຕຕຣາ ຍຖາປາຖໍ ໂຍເຊຕພ຺ພໂຕ. "ອລ຺ລຕ຺ຣາ"ຕິ ນິປາຕໂຍຄໂຕ ອວຸສິຕຕ຺ຕາຕິ ອຸປໂຍຄຕ຺ເຖ ນິສ຺ສກ຺ກວຈນໍ. ຕເທວ ກາຣຕໍ ສມຕ຺ເຖຕິ "ອາຈຣິຍກຸເລ"ຕິອາທິນາ.

໒໒໒. ໂກຣສ຺ຂາຕສ຺ສ ປຣສ຺ສ ວສານຸຄຕຈິຕ຺ຕຕາຍ ອສການໂນ. ມານນິມ຺ມທນຕ຺ຖນ຺ຕິ ມານສ຺ສ ນິມ຺ມທນຕ຺ຖໍ ອກິມທ຺ທນຕ຺ຖໍ, ອມທນຕ຺ຖໍ ວາ, ມານມທວິຣຫຕ຺ຖນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂທສໍ ອຸຕ຺ຕິລເຕຕ຺ວາຕິ ສີເນຫປາເນນ ກິລິນ຺ນໍ ວາຕປິຕ຺ຕເສມ຺ຫໂທສໍ ອຸພ຺ພມນໍ ກຕ຺ວາ. ໂຄຕ຺ເຕນ ໂຄຕ຺ຕນ຺ຕິ ອມ຺ພຜຸເຖນ ກຄວຕາ ປຸຜ຺ເຖນ ວຸຕ຺ເຕນ ສາວຊ຺ເຊນ

ປຸຣາຕນໂຄຕຸເຕນ ອຆຸນາ ອນວຊຊສຄຸຄິຕໍ ໂຄຕຸຕໍ໌ ກຸລາປເທເສນ ກຸລາປເທສນຸຕິ ເອຕຸຖາປີ ເອເສວ ນໂຍ໌ ອຸຄຸຄາເປຕຸວາຕິ ສາວຊຊໂຕ ອຸຄຸຄຫນໍ ກຕຸວາ, ອຸທຸຆຣິຕຸວາຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ໌ ໂຄຕຸຕຄຸເຈຕຸຖ ອາທິປຸຣິສວເສນ, ກຸລາປເທໂສ ປນ ຕທນຸວເຍ ອຸປຸປນຸນາກິຄຸຄາຕປຸຣິສວເສນ ຄເຫຕພຸໂພ ຍຖາ "ອາທິຈຸໂຈ ມາໝໂວ"ຕິ໌ ສາກິຍານຄຸທິ ອາທິຈຸຈໂຄຕຸຕໍ ອທິຕິຍາ ນາມ ເທວທິຕາຍ ປຸຕຸຕກູຕໍ ອາທິປຸຣິສໍ ປຕິ ໂຫຕິ, ຕໍ "ໂຄຕມໂຄຕຸຕ"ນຸຕິປີ ວທນຸຕິ໌ ຍຖາຫ ປພຸພຊຊາສຸຕຸເຕ –

"ອາທິຈຸຈາ ນາມ ໂຄຕຸເຕນ, ສາກິຍາ ນາມ ຊາຕິຍາ;

ຕມຸຫາ ກຸລາ ປພຸພຊິໂຕມຸຫິ, ນ ກາເມ ອກິປຕຸຖຍ"ນຸຕິ໌ (ສຸ໌ ນິ໌ ໔໒໕);

ມາໝວກຸລໍ ປນ ຕທນຸວເຍ ອກິຄຸຄາຕໍ ມຈລຄາມິກປຸຣິສໍ ປຕິ ໂຫຕິຕິ໌ ໂຄຕຸຕມູລສຸສ ຄາຣຍຸຫຕາຍ ອມານວຕຸຖກາວປເວທນໂຕ "ມານທຸຆຊໍ ມູເລ ເຂຕຸວາ ນິປາເຕສຸສາມິ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ໌ ພຄຸເຜນຸໂຕຕິ ຊາຕິໂຄຕຸຕວເສນ ໂອມສນຸໂຕ໌ ຫີລຸເອນຸໂຕຕິ ຫີລຸອນໍ ຄຣຫໍ ກໂຣນຸໂຕ໌ "ຈຕຸຫາ ໂກ ໂຄຕມ ສກຸຍຊາຕີ"ຕິອາທິນາ ສາກິເຍສຸ ຈຕຸຫກາວາທິໂທສໍ ປາປີເຕສຸ ສມໂຕາປີ ໂຄຕໂມ ປາປີໂຕ ກວິສຸສຕີຕິ ອຆິປຸປາໂຍ໌

ຍສຸມີ ມານຸສສຍໂກຆຸສຸສຍາ ອຄຸຄມຄຸຄູປຕຸຖທຸຆາ, ໂສ "ຈຕຸໂຫ"ຕິ ວຸຈຸຈຕີຕີ ທສຸເສຕິ "ມານນິສຸສິຕໂກຆຍຸຕຸຕາ"ຕິ ອິມິນາ, ປກຕູປນິສຸສຍາຣມຸມຕາວເສນ ເຈຕຸຖ ນິສຸສິຕການໍ, ນ ສຫຊາຕາທິວເສນ໌ ຂຣາຕີ ຈິຕຸເຕນ, ວາຈາຍ ຈ ກກຸຂລຸອາ໌ ລຫຸກາຕີ ຕຣຸຕາ ອວຸທຸຆກມຸມາ໌ ເຕນາຫ "ອປຸປເກເນວາ"ຕິອາທີ໌ ອລາພຸກຍາທນຸຕິ ລາພຸຜລສຸສ ອເກຊຊກປາລໍ໌ ອຄຸຄກຖາມຸຕຸຕກນຍໍ ທສຸເສຕຸໍ "ກສຸສາຕິ ສາຫສິກາຕິ ເກຈິ ວທນຸຕິ, ສາຣມຸກກາຕິ ອປເຣ"ຕິ (ທີ໌ ນິ໌ ຍີ໌ ໑໌໔໒໔) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕຸຕໍ໌ ສມານາຕີ ໂຫນຸຕາ ກວມານາຕີ ອສສທຸທວເສນຕຸໂຖຕີ ອາຫ "ສນຸຕາຕີ ປຸຣິມປທສຸເສວ ເວວຈນ"ນຸຕິ໌ ນ ສກຸກໂຣນຸຕີຕີ ສກຸການໍ ນ ກໂຣນຸຕີຕີ ອຕຸຖເມວ ວິຄຸຄາເປຕິ "ນ ພຸຣາຫຸມຕານ"ນຸຕິອາທິນາ໌ ອປິຈິຕິກມຸມນຸຕິ ປຕິປາຕກມຸມໍ໌ "ຍທິເມ ສກຸຍາ"ຕິ ປຈຸອິມວາກຸເຍ ຍ-ສທຸທສຸສ ກິຣິຍາປຣາມສນສຸສ ອນິຍມສຸສ "ຕຍິທໍ ໂກ ໂຄຕມາ"ຕິ ປຸຣິມວາກຸເຍ ຕ-ສທຸເທນ ນິຍມນໍ ເວທິຕພຸພນຸຕິ ອາຫ "ຍໍ ອິເມ ສກຸຍາ"ຕິອາທີ໌ ນານຸໂລມນຸຕິ ອຕຸຕໂນ ຊາຕິຍາ ນ ອນຸຈຸອວິກໍ໌

ທຸຕິໄຍພຸກວາທວຕຸຕນາ

໔໒໔໌ ສນຸຆາຄາຣປທນິພຸພຈນໍ ເຫຄຸຖາ ວຸຕຸຕເມວ໌ ຕທາ ອກິສິຕຸຕສກຸຍຣາຊູນມຸປີ ພຫຸຕໍ ສນຸຆາຍາຫ "ອກິສິຕຸຕສກຸຍຣາຊາໂນ"ຕິ໌ ກາມຄຸທິ ສກຸຍຣາຊກຸເລ ໂຍ ສພຸເພສໍ ວຸທຸຆຕໂຣ, ສມຕຸໂຖ ຈ, ໂສ ເອວ ອກິເສກໍ ລກຕິ ໌ ເອກຈຸໂຈ ປນ ອກິສິຕຸໂຕ ສມາໂນ "ອິທໍ ຣຊຊໍ ນາມ ພຫຸກິຈຸຈໍ ພຫຸພຸຍາປາຣ"ນຸຕິ ຕໂຕ ນິພຸພິຊຊ ຣຊຊໍ ວຍສາ ອນນຸຕຣສຸສ ນິຍຸຍາເຕຕິ, ກທາຈິ ໂສປີ ອຄຸຄສຸສາຕິ ເອວໍ ປຣມຸປຣານິຍຸຍາຕນວເສນ ຕທາ ພຫູ ອກິສິຕຸຕປຸພຸພາ ສກຸຍຣາຊາໂນ ໂຫນຸຕີຕີ ອິທໍ ອາຈຣິຍສຸສາກິມຕໍ (ທີ໌ ນິ໌ ຍີ໌ ໑໌໔໒໔)໌ ອປິຈ ຍຖາຣທໍ ຄານນຸຕເຣສຸ ອກິສິຕຸຕສກຸຍຣາຊູນມຸປີ ພຫຸຕໍ ສນຸຆາຍ ເອວມາຫາຕິປີ ຍຸຊຊຕິ໌ ເຕ ຫິ "ຣາຊາໂນ"ຕິ ວຸຈຸຈນຸຕິ໌ ຍຖາຫ –

"ຣາຊາໂນ ນາມ ປຖພຸຍາຣາຊາ, ປເທສຣາຊາ, ມຕຸທລິກາ, ອນຸຕຣໂກຄິກາ, ອກຸຂທສຸສາ, ມຫາມຕຸຕາ, ເຍ ວາ ປນ ເຂຊຊເກຊຊໍ ກໂຣນຸຕາ ອນຸສາສນຸຕິ, ເອເຕ ຣາຊາໂນ ນາມາ"ຕິ (ປາຣາ໌ ໙໒)໌

ສໍຫາຣິເມຫິ ວາລຸອຣູເປຫິ ກໂຕ ປລຸລງໂກ, ກທຸທປີຄໍ ເວຕຸຕາສນໍ໌ ມິທິຕມຕຸຕໍ ຫສິຕມຕຸຕໍ໌ ອນຸຫສນຸຕີຕີ ມມຸທຸເທສິກໍ ມຫາຫສິຕໍ ກໂຣນຸຕິ, ອິທຄຸທິ "ອນຸຊຄຸຆນຸຕາ"ຕິ ເອຕສຸສ ສໍວຕຸຕນາປທໍ໌ ຊຄຸຆສທຸໂທ ຈ ມຫາຫສເນ ປວຕຸຕຕິ "ນ ອຸຊຊຄຸຆິກາຍ ອນຸຕຣພເຣ ຄມິສຸສາມີ"ຕິອາທີສຸ (ປາຈິ໌ ໕໑໒) ວິຍ໌

ກຕຸຫາຍນໂຕ ປຄຸຄາຍ ປຣມຸປຣາຄຕໍ ກຸລວໍສໍ ອນຸສຸສວວເສນ ຊານນຸຕິ໌ ກຸລາກີມານິໂນ ຫິ ເຍກຸຍເຍນ ປເຣສໍ ອຸຈຸຈາວຈໍ ກຸລໍ ຕຖາ ຕຖາ ອຸທາຫຣນຸຕິ, ອຕຸຕໂນ ຈ ກຸລວໍສໍ ຊານນຸຕິ, ເອວໍ ອມຸພຄຸໂຖປີ, ຕຖາ ເຫສ ປຣໂຕ ກຄວຕາ ປຸຈຸອິໂຕ ວຊິຣປາຕິກເຍນ ອຕຸຕໂນ ກຸລວໍສໍ ຍາຖາວໂຕ ກເຖສີຕິ໌ ໂອລມຸເພຕຸວາຕີ ຫຕຸຖິໂສຕຸຫສຕຸຄານາທິນາ ສາຍກໍ ອວລມຸເພຕຸວາ໌ ຕໂຕຕີ ຕຖາຊານນໂຕ, ຄມນໂຕ ຈ໌ ມມຄຸເລວ ມຄຸເລຕີ ມມເມວ ອນຸຊຄຸຆນຸຕາ ມຄຸເລ໌

ຕຕິໄຍພ຺ກວາທວຕ຺ຕນາ

໔໖໖. ເຂຕ຺ຕເລຫ຺ຫູນນ຺ຕິ ເຂຕ຺ເຕ ກສນວເສນ ອຸຜ຺ຖາປີຕມຕ຺ຕິກາຂຕ຺ຫານໍ. ເລຫ຺ຫຸການມນ຺ຕເຣ ນິວາສິຕຕ຺ຕາ ''ເລຫ຺ຫຸກິກາ'' ອິຈ຺ເຈວ (ທີ. ນິ. ຜີ. ໑໔໖໖) ສລ຺ລາຕາ ຊຸທ຺ທກສກ຺ກິກາ. ມຊ຺ຊິມປຕ຺ຕາສເກ ເລຫ຺ຫຸກິໂກປມສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍໍ ''ຈາຕກສກ຺ກິກາ''ຕິ (ມ. ນິ. ອຜ຺ຖ. ໓໑໘໐) ວຸຕ຺ຕາ, ນິຒຕ຺ຜຸສຕ຺ເຖສຸ ປນ ຕໍ ''ລາປສກ຺ກິກາ''ຕິ ວທນ຺ຕິ. ໂກສວເສນ ລຄ຺ຄິຕຸນ຺ຕິ ອຸປ຺ນຍ຺ຫິຕຸໍ, ອາຒາຕໍ ພນ຺ສິຕຸນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ.

''ອມ຺ເຫ ຫໍສໂກລ຺ຈໂມຣສເມ ກໂຣຕີ''ຕິ ວທນ຺ໂຕ ເຫຜ຺ຖາ ຄຫິຕໍ ''ນ ຕໍ ໂກຈິ ຫໍໂສ ວາ ໂກລ຺ໂຈ ວາ ໂມໂຣ ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກີຕ຺ວໍ ລປ຺ສີຕິ ນິເສເຜຕີ''ຕິ ອິທມ຺ປີ ວຈນໍ ສງ຺ຄິຕິມນາຣຸລ຺ຫໍ ຕທາ ກຄວຕາ ວຸຕ຺ຕເມວາຕິ ທສ຺ເສຕິ. ຕທາ ວທນ຺ໂຕເຍວ ຫິ ເອວໍ ກໂຣຕີຕິ ວຕ຺ຕຸມຣຫຕິ. ''ເອວໍ ນຸ ເຕ''ຕິອາທິວຈນໍ, ''ອວຸສິຕວາເຍວາ''ຕິອາທິວຈນລ຺ຈ ມານວເສນ ສມເຕນ ໂຄຕເມນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອມ຺ພຜ຺ໂຖ ມລ຺ລຕີຕີ ອສີປ຺ປາເຍນາຫ ''ນິມ຺ມາໂນ ທານິ ຊາໂຕຕີ ມລ຺ລມາໂນ''ຕິ.

ທາສິປ຺ຸຕ຺ຕວາທວຕ຺ຕນາ

໔໖໗. ນິມ຺ມາເທຕີຕີ ອ-ກາຣສ຺ສ ອາ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ນິທ຺ເທໂສ ອຸມ຺ມາເທ ມທສທ຺ເທນ ນິປ຺ຜນ຺ນຕ຺ຕາຕີ ທສ຺ເສຕີ ''ນິມ຺ມເທຕີ''ຕິ ອິມິນາ. ນິມ຺ມາເນຕີ ວິຄຕມາເນ. ຍທິ ປນາຫໍ ໂຄຕ຺ຕໍ ປ຺ຸຈ຺ເຊຍ຺ຍໍ ສາຊຸ ວຕາຕີ ອຕ຺ໂຖ. ປາກຜໍ ກາຕ຺ກາມ຺ຍຕາຍ ຕີກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ມຫາສທ຺ເທນ ອໂວຈ. ກສ຺ມາ ອໂວຈາຕິ ປນ ອສຸທ຺ສກາວໍ ຊານນ຺ຕສ຺ສາປີ ຕຖາວຈເນ ກາຣຕປ຺ຸຈ຺ສາ. ໂຄຕ຺ຕກູຕໍ ນາມເມວ ອສີປ຺ເປຕໍ, ນ ວິສຸໍ ໂຄຕ຺ຕນ຺ຕີ ອາຫ ''ມາຕາເປຕ຺ຕິກນ຺ຕິ ມາຕາປີຕູນໍ ສນ຺ຕກ''ນ຺ຕີ. ໂຄຕ຺ຕລ຺ຫີ ປີຕິໂຕ ລທ຺ສພ຺ພໍ ເປຕ຺ຕິກເມວ, ນ ມາຕາເປຕ຺ຕິກໍ. ນ ຫີ ພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ສໂຄຕ຺ຕາຍ ເອວ ອາວາຫວິວາໂຫ ອິຈ຺ສິໂຕ, ໂຄຕ຺ຕນາມໍ ປນ ຊາຕິ ສິທ຺ສໍ, ນ ກິຕ຺ຕິມໍ, ນ ຄຸຕນາມໍ ວາ, ຊາຕິ ຈ ອຸກຍສມ຺ພນ຺ສິນີຕີ ມາຕາເປຕ຺ຕິກເມວ, ນ ເປຕ຺ຕິກມຕ຺ຕໍ. ນາມໂຄຕ຺ຕນ຺ຕີ ໂຄຕ຺ຕກູຕໍ ນາມໍ, ນ ກິຕ຺ຕິມໍ, ນ ຄຸຕນາມໍ ວາ ວິເສສນປຣນິປາຕວເສນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຍຖາ ''ອຄ຺ຍາຫິໂຕ''ຕີ. ນາມລ຺ຈ ຕເທວ ປເວຕີວເສນ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ໂຄຕ຺ຕລ຺ຈາຕີ ຫີ ນາມໂຄຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ຍາ ''ກຕ຺ຫາຍໂນ''ຕີ ນາມປຕ຺ຕຕ຺ຕິ ນິຣຸລ຺ຫາ, ຕໍ ສນ຺ສາຍາຫ ''ປຕ຺ຕຕ຺ຕິວເສນ ນາມ''ນ຺ຕີ. ຕໍ ປເນຕໍ ນາມໍ ກຕ຺ໄຫສີໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ຕສ຺ມິ ກຸລປຣມ຺ປຣາວເສນ ອາຄຕໍ, ນ ເອຕສ຺ມີເຍວ ນິຣຸລ຺ຫນ຺ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ''ປເວຕີວເສນ ໂຄຕ຺ຕ''ນ຺ຕີ. ໂຄຕ຺ຕປທສ຺ສ ວຈນຕ຺ໂຖ ເຫຜ຺ຖາ ວຸຕ຺ໂຕເຍວ.

''ອນຸສ຺ສຣໂຕ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ນ ເກວລໍ ອນຸສ຺ສຣຕມຕ຺ຕໍ ອສີປ຺ເປຕໍ, ອຖ ໂຂ ກຸລສຸທ຺ສິວິມໍສນວເສເນວາຕິ ອາຫ ''ກຸລໂກຜີ ໂສເຜນ຺ຕສ຺ສາ''ຕິ, ກຸລຄ຺ຄໍ ວິໂສເຜນ຺ຕສ຺ສາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ''ອຍ຺ຍປ຺ຸຕ຺ຕາ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ອຍ຺ຍສທ຺ໂທ ອຍ຺ຍິຣເກຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສາມິໂນ ປ຺ຸຕ຺ຕາ''ຕີ. ຈຕູສ຺ ທາສີສຸ ທີສາ ໂອກ຺ກາກຣລ຺ໂລ ອນ຺ໂຕຊາຕທາສີ. ເຕນາຫ ''ຒຣທາສີຍາ ປ຺ຸຕ຺ໂຕ''ຕີ. ເອຕ຺ຖ ຈ ຍສ຺ມາ ອມ຺ພຜ຺ໂຖ ຊາຕີ ນິສ຺ສາຍ ມານຖທ຺ໂສ, ນ ຈ ຕສ຺ສ ຍາຖາວໂຕ ຊາຕີຍາ ອວິກາວິຕາຍ ມານນິຄ຺ຄໂຫ ກຣີຍຕີ, ອກເຕ ຈ ມານນິຄ຺ຄເຫ ມານວເສນ ຣຕນຕ຺ຕຍໍ ອປຣຊ຺ຊິສ຺ສຕີ, ກເຕ ປນ ມານນິຄ຺ຄເຫ ອປຣາກາເຄ ຣຕນຕ຺ຕເຍ ປສີທິສ຺ສຕີ, ນ ເຈທິສີ ວາຈາ ຜຣຸສວາຈາ ນາມ ໂຫຕິ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ສຕ຺ຫກາວໂຕ. ມຊ຺ຊິມປຕ຺ຕາສເກ ອກຍສຸຕ຺ຕລ຺ຈ (ມ. ນິ. ໔.໘໓) ເອຕ຺ຖ ນິທສ຺ສນໍ . ເກຈິ ຈ ຊນາ ກກ຺ຂລຸອາຍ ວາຈາຍ ວຸຕ຺ຕາ ອຄ຺ຄິນາ ວິຍ ໂລຫາທໂຍ ມຸທ຺ກາວໍ ຄຈ຺ສນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ກຄວາ ອມ຺ພຜ຺ຄໍ ນິພ຺ພິເສວນໍ ກຕ຺ຕຸກາໂມ ''ອຍ຺ຍປ຺ຸຕ຺ຕາ ສກ຺ຍາ ກວນ຺ຕິ, ທາສິປ຺ຸຕ຺ໂຕ ຕ຺ວມສິ ສກ຺ຍານ''ນ຺ຕິ ອໂວຈ.

''ອິເສກຈ຺ໂຈ ປາປກິກ຺ຂຸ ຕຖາຄຕປ຺ປເວທິຕໍ ສມ຺ມວິນຍໍ ປຣິຍາປ຺ຸຕິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ທຫຕີ''ຕິອາທີສຸ (ປາຣາ. ໑໘໘) ວິຍ ທຫສທ຺ໂທ ສາຣຕຕ຺ໂຖ, ສາຣຕລ຺ເຈຕ຺ຖ ປ຺ຸພ຺ພປ຺ຸຣິສວເສນ ສລ຺ລາປນນ຺ຕິ ອາຫ ''ໂອກ຺ກາໂກ ໂນ ປ຺ຸພ຺ພປ຺ຸຣິໂສ''ຕິອາທີ. ທຫສທ຺ທລ຺ຫີ ກສ຺ມິກຣເຕ, ສາຣເຕ ຈ ອິຈ຺ສນ຺ຕິ ສທ຺ທວິທູ. ປກາ ນິຈ຺ສຣຕີຕີ ປກາສ຺ສຣໍ ຫຸຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມຕີ ຕຖາຣູເປນ ປ຺ຸລ຺ລກມ຺ເມນ ທນ຺ຕານໍ ປກາສ຺ສຣກາວໂຕ.

ເຕຕິ ເຊຜ຺ຖກຸມາເຣ. ປຖມກປ຺ປິການນ຺ຕິ ປຖມກປ຺ປສ຺ສ ອາທິກາເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕານໍ. ກິຣສທ຺ເທນ ເຈຕ຺ຖ ອນຸສ຺ສວຕ຺ເຖນ, ໂຍ ວຸຈ຺ຈມານາຍ ຣາຊປຣມ຺ປຣາຍ ເກສລ຺ຈິ ມຕິເກໂທ, ຕໍ ຊຸລ຺ລິງ຺ເຄຕີ. ອນຸສ຺ສວວຈເນເນວ ຫີ ອນນຸສ຺ສຸໂຕ ອຸຕ຺ຕຣວິຫາຣວາສີ ອາທີນໍ ມຕິເກໂທ ນິຣາກຣີຍຕີຕີ. ມຫາສມ຺ມຕສ຺ສາຕີ ອຄ຺ຄລ຺ລສຸຕ຺ເຕ ວກ຺ຂມານນເຍນ ''ອຍໍ ໂນ ຣາຊາ''ຕິ ມຫາຊເນນ

ສມ຺ມນຸນິຕ຺ວາ ຖປິຕຕ຺ຕາ ‘‘ມຫາສມ຺ມໂຕ’’ຕິ ເອວໍ ສມ຺ມຕສ຺ສ໗ ຍໍ ສນ຺ຣາຍ ວທນ຺ຕິ –

‘‘ອາທິຈ຺ຈກຸລສມ຺ກູໂຕ, ສຸວິສຸທ຺ຣຄຸຕາກໂຣ;

ມຫານຸກາໂວ ຣາຊາສີ, ມຫາສມ຺ມຕນາມໂກ໗

ໂຍ ຈກ຺ຊກູໂຕ ໂລກສ຺ສ, ຄຸຕຣໍສີສມຸຊ຺ຊໂລ;

ຕໂມນຸໂທ ວິໂຣຈິຕ຺ຖ, ທຸຕິໂຍ ວິຍ ກາຕຸມາ໗

ຖປິຕາ ເຍນ ມຣິຍາທາ, ໂລເກ ໂລກຫິເຕສີນາ;

ວວຕ຺ຖິຕາ ສກ຺ກຸຕນ຺ຕິ, ນ ວິລງ຺ຆຍິຕຸ ຊນາ໗

ຍສສ຺ສີນໍ ເຕຊສ຺ສີນໍ, ໂລກສີມານຸຣກ຺ຂກໍ;

ອາທິກູຕໍ ມຫາວີຣໍ, ກຖຍນ຺ຕິ ‘ມນູ’ຕິ ຍ’’ນ຺ຕິ໗ (ທີ໗ ນິ໗ ຜີ໗ ໑໗໘ຜິກ);

ຕສ຺ສ ຈ ປຸຕ຺ຕປ຺ປຸຕ຺ຕປ຺ຣມ຺ປຣໍ ສນ຺ຣາຍ ເອວໍ ວທນ຺ຕິ –

‘‘ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ມຫາເຕໂຊ, ໂຣໂຊ ນາມ ມຫີປ຺ຕິ;

ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ວຣໂຣໂຊ, ປ຺ວໂຣ ຣາຊມຕ຺ຫເລ໗

ຕສ຺ສາສີ ກລ຺ຍາຕຄຸໂຕ, ກລ຺ຍາໂຕ ນາມ ອຕ຺ຣໂຊ;

ຣາຊາ ຕສ຺ສາສີ ຕນໂຍ, ວຣກລ຺ຍາຕນາມໂກ໗

ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ມຫາວີໂຣ, ມນ຺ຣາຕາ ກາມໂກຄີນໍ;

ອຄ຺ຄກູໂຕ ມຫີນ຺ເທນ, ອທ຺ຌຣຊ຺ເຊນ ປູຊິໂຕ໗

ຕສ຺ສ ສູນຸ ມຫາເຕໂຊ, ວຣມນ຺ຣາຕ຺ນາມໂກ;

‘ອຸໂປສໂຖ’ຕິ ນາເມນ, ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ມຫາຍໂສ໗

ວໂຣ ນາມ ມຫາເຕໂຊ, ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ມຫາວໂຣ;

ຕສ຺ສາສີ ອຸປ຺ວໂຣຕິ, ປຸຕ຺ໂຕ ຣາຊາ ມຫາພໂລ໗

ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ມຆເທໂວ, ເທວຕຸລ຺ໂຍ ມຫີປ຺ຕິ;

ຈຕຸຣາສີຕິ ສຫສ຺ສານິ, ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ຕປ຺ຣມ຺ປຣາ໗

ເຕສໍ ປຈ្ឆិມໂກ ຣາຊາ, 'ໂອກ្កាកោ'ອិតិ វិស្សុតោ;

ມຫាយໂສ ມហាតេជោ, ខឆ្ឆុហោ ຣາຊມព្ទលេ''ຕິ។ (ទីៗ និៗ ដីៗ ១៕៨ឆិក);

ອິທំ ອព្ភកថាឃុប្បិទេនវចនំ។ យំ បន ទិប្បំវំសេ វុត្តំ –

''ປຖມាភិសិត្តោ ຣາຊາ, ភូមិប្បាលោ ຊុតិម្ឆនេ;

ມຫາສម្មតោ ນາເມນ, ຣឆ្ជំ ការេសិ ខត្តិយោ។

ຕស្ស ປុត្តោ ໂຣໂຊ ນາມ, ວຣໂຣໂຊ ຈ ຂຕ្តិយោ;

ກລ្យាណោ វរកល្យាណោ, ອុបោសថោ ມហិស្សរោ។

ມន្ធាតា សត្តមោ ເຕសំ, ຈតុទិប្បម្ហិ ឥស្សរោ;

ວໂຣ ອុប្បវោຣ ຣາຊາ, ເຈຕິໂຍ ຈ ມហិស្សរោ''តិອາទិ។

ຍញ្ច ມហាវំសាទីសុ វុត្តំ –

''ມហាសម្មតរាជស្ស, វំសជោ ហិ មហាមុនិ;

ກប្បាទិស្មឹ ຣາຊាសិ, ມហាសម្មតនាមកោ។

ໂຣໂຊ ຈ ວຣໂຣໂຊ ຈ, ຕថា ກល្យាណកា ទុវេ;

ອុបោសថោ ຈ ມន្ធាតា, ວຣកោ ປວຣា ទុវេ''តិອາទិ។

ສព្ពមេតំ ເຍភុយ្យតោ ອព្ភកថាវិរោធវចនំ។ ອព្ភកថាយញ្ហិ ມនុញ្ញាតុຣាຊា ឆព្ភេ វុត្តោ, ມឃទេវរាជា ເອកាទសមោ, ຕស្ស ຈ ປុត្តបរម្បរាយ ຈតុរាសីតិសហស្សរាជូនំ ປច្ឆិមកោ ໂອក្កាករាជា, ເຕສុ ປນ ມន្ធាតុរាជា សត្តមោ វុត្តោ, ມឃទេវរាជា ອនេកេសំ ຣាជសហស្សានំ ປច្ឆិមកោ, ຕស្ស ຈ ປុត្តបរម្បរាយ ອនេករាជសហស្សានំ ປច្ឆិមកោ ໂອក្កាក ຣາຊាតិ ເອວມាទិនា ອនេកធា វិរោធវចនំ ອព្ភកថាយំ និរាករោតិ។ ນនុ ອវោចុម្ហ ''កិំសហេន ເຈតេន ອនុស្សវតេន, ໂຍ វុច្ចមានាយ ຣាជបរម្បរាយ ເភសញ្ចិ ມតិភេទោ, តំ ອុល្លិង្គេតិ''តិ។ ເຕសំ ປច្ឆតោតិ ມឃទេវបរម្បរាភូតានំ ກលអារជនកប្បរិយោសានានំ ຈតុរាសីតិខត្តិយសហស្សានំ ອປរភាគេតិ ຍថានុស្សុតំ ອាចរិយេន វុត្តំ។ ទិប្បំវំសាទីសុ ປន ''ກលអារជនកទញ្ញោ ປុត្តបរម្បរាយ ອនេកខត្តិយសហស្សានំ ປច្ឆិមកោ ຣາຊາ សុជាតោ ນាម, ຕស្ស ປុត្តោ ໂອក្កាកោ ຣາຊາ''តិ វុត្តំ។ ມឃទេវបរម្បរាយ ອនេកសហស្សរាជូនំ ອប្បរភាគេ ປឋមោ ໂອក្កាកោ ນាម ຣາຊា ອហោសិ, ຕស្ស ປរម្បរាភូតានំ ປន ອនេកសហស្សរាជូនំ ອប្បរភាគេ ទុតិយោ ໂອក្កាកោ ນាម ຣາຊា ອហោសិ, ຕស្សបិ ປរម្បរាយ ອនេកសហស្សរាជូនំ ອប្បរភាគេ តតិយោ ໂອក្កាកោ ນាម ຣາຊា ອហោសិ។ តំ សន្ធាយាហ ''តយោ ໂອក្កាកវំសា ອហេសុ''ន្តិອាទិ។

ຊាតិយា ປញ្ចមហិវសេ ນាមករណមាទិមង្គលំ ໂລកាចិត្តាន្តិ វុត្តំ ''ປញ្ចមហិវសេ ອលង្ករិត្វា''តិ។ ສហសា វរំ ອហាសិន្តិ ປុត្តហស្សេន ພលវោសោមនស្សប្បត្តោ តុរិតំ ອវិមំសិត្វា តុដ្ឋិហាយវេសេន វរំ ອទាសិ ''យំ ឥច្ឆសិ, តំ គណ្ហាហិ''តិ។

ສາຕິ ຊນ຺ຕຸກຸມາຣມາຕາ຺ ຣຊ຺ຊໍ ປ໌ຣິຕາເມຕຸໍ ອິຈ຺ຉຕີຕິ ມມ ວຣທານໍ ອນ຺ຕຣໍ ກຕ຺ວາ ອິມໍ ຣຊ຺ຊໍ ປ໌ຣິຕາເມຕຸໍ ອິຈ຺ຉຕິ຺

ຣຊ຺ຊໍກາເຣສ຺ສນ຺ຕີຕິ ຣາຊກາວໍ ມຫາຊເນນ ມຫາຊນໍ ວາ ກາຣາເປ໌ສ຺ສນ຺ຕີ຺ ນປ຺ປ໌ສເຫຍ຺ຍາຕິ ນິວາສຕ຺ຖາຍ ປ໌ຣິຍຕ຺ໂຕ ນ ກເວຍ຺ຍ຺

ກລ຺ອາຣວຕ຺ຕຕາຍ ກປິລພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ນາມ ອໂຫສີ຺ ນິກ຺ຂມ຺ມາຕິ ພຣາວາສໂຕ ກາເມຫິ ຈ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ຺ ສາໂກ ນາມ ສພ຺ພ ສາຣມໂຍ ຣຸກ຺ຂວິເສໂສ, ເຍນ ປາສາທາທີ ກຣີຍເຕ, ຕໍສມ຺ຫາຍກ຺ເຕ ວນສຕ຺ເຫຕີ ອຕ຺ໂຖ຺ ກູມິຍາ ປ໌ວຕ຺ຕໍ ກຸມ຺ມໍ, ຕໍ ຄ຺ຕໂຫ ສໍ ຊາເລຕິ ໂຊເຕຕິ, ຕໍ ວາ ຊລຕິ ໂຊຕຕິ ປາກຍໍ ກວຕິ ເອຕາຍາຕິ ກຸມ຺ມຊາລາ຺ ເທຍ຺ຄາ ຈາຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ-ສທ຺ເທນ ‘‘ອສີ ຕິຫຕ຺ເຖ’’ຕິ ອິທມນ຺ກຫ຺ຌຕີ຺ ເອຕສ຺ມີ ປ໌ເທເສຕິ ສາກວນສຕ຺ຫມາຫ຺ ຂນ຺ຌປນ຺ຕິວເສນ ທກ຺ຂິຕາວຍ຺ຍາ຺ ສາຂາປນ຺ ຕິວເສນ ປາຈີນາກິມຸຂາ຺ ເຕຫີຕິ ມິຄສູກເຣຫີ, ມຕ຺ຫູກມູສິເກຫີ ຈ຺ ເຕຕີ ສີຫພ຺ຍຄ຺ພາທໂຍ ສປ຺ປ໌ພິລ຺ອາຣາ ຈ຺

ເອຕ຺ຖາຕິ ເອວໍ ມາປີຍມາເນ ນຄເຣ຺ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປ໌ຣິເສສ຺ ປ໌ຣິຍາປນ຺ນໍ ເອເກກມ຺ປີ ປ໌ຣິສໍ ປ໌ຈ຺ຈຕ຺ຖິກກ຺ຕໍ ອລ຺ລໍ ປ໌ຣິສສຕມ຺ປີ ປ໌ຣິສສຫສ຺ສມ຺ປີ ອກິກວິຕ຺ໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຕີຕິ ໂຍຊນາ຺ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິພເລນາຕິ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິພລກາເວນ຺ ອຕິເສຍ຺ໂຍຕິ ອຕິວິຍ ອຸຕ຺ຕໂມ ກເວຍ຺ຍ຺ ກປິລສ຺ສ ອິສີໂນ ວສນຍ຺ຄານຕ຺ຕາ ກປິລວຕ຺ຖ຺

ເນສໍ ສນ຺ຕິເກ ກເວຍ຺ຍາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຌ຺ ອສຫິສສໍໂຍເຄຕິ ຊາຕິຍາ ອສຫິສານໍ ພຣາວາສປໂຍເຄ ເທຕ຺ກູເຕ຺ ອວເສສາຫິ ອຕ຺ຕ ໂນ ອຕ຺ຕໂນ ກຕິຍ຺ຄາຫີ຺

ວທ຺ຌມານານນ຺ຕິ ອນາທເຣ ສາມິວຈນໍ, ອນນ຺ຕຣາຍິກາຍ ປຸຕ຺ຕນີຕ຺ວທ຺ຌນາຍ ວທ຺ຌມາເນສ຺ ເອວ ອຸທປາທີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ໂລ ຫິຕກຕາຍ ໂກວິລ຺ອາຣປຸປ຺ຜສຫິສານີ຺ ກຸຍ຺ຄໂຣໂຄ ນາມ ສາສມສູຣີໂຣຄາ ວິຍ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ສ຺ງກມນສກາໂວຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຍໍ ໂຣໂຄ ສ຺ງກມຕີ’’ຕີ຺ ອຸປ໌ຣີ ປ໌ທເຣນ ປ໌ຜິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ປໍສ຺ ຣາສິກຣເຕນ ທຕ຺ວາ຺ ນາຍກິຕ຺ຖິໂຍ ນາມ ນຈ຺ຈນ຺ຕິໂຍ຺ ຣາຊກຣິ ຍາໂຍ ໂອໂຣຌາ ນາມ຺ ຕສ຺ສາຕິ ສຸສິຣສ຺ສ຺ ມິຄສກຸຕາຫິນນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອາທິສທ຺ເທນ ວນຈຣກເປ໌ຕາທີເກ ສ຺ງຄຕ຺ຫາຕີ຺

ຕສ຺ມີ ຣາມຣຌ຺ເຌ ນິສີນ຺ເນຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຌ຺ ປ໌ທເຣຕິ ທາຣຸຜລເກ຺ ຂຕ຺ຕິຍມາຍາໂຣຈເນນ ອຕ຺ຕໂນ ຂຕ຺ຕິຍກາວໍ ຊານາເປຕ຺ ວາ຺

ມາຕິກນ຺ຕິ ມາຕິໂຕ ອາຄຕໍ຺ ປາກຕນ຺ຕິ ມູລກຕ຺ໜໍ, ປ໌ຕ຺ຕາກາໂຣ ວາ຺ ຣລ຺ໂລຕິ ຣາມຣາຊສ຺ສ ເຊຍ຺ຄປຸຕ຺ຕກູຕສ຺ສ ພາ ຣາຕາສິຣລ຺ໂລ຺ ຕຕ຺ຖາຕິ ພາຣາຕາສີຍໍ຺ ອິເຌວາຕິ ທີມວນ຺ຕປ໌ສ຺ເສເຍວ຺ ນຄຣນ຺ຕິ ຣາຊຌານິກ຺ຕໍ ມຫານຄຣໍ຺ ໂກລຣຸກ຺ໂຂ ນາມ ກຸຍ຺ຄເກລຊ຺ຊຸປ໌ໂຄ ເອໂກ ຣຸກ຺ຂວິເສໂສ຺ ພ຺ຍຄ຺ພປ໌ເຖຕິ ພ຺ຍຄ຺ພມຄ຺ເຄ຺

ມາຕຸລາຕິ ມາຕຸ ກາຕໂຣ຺ ເກສຄ຺ຄຫຕນ຺ຕິ ເກສເວຕິພນ຺ຌນໍ຺ ທຸສ຺ສຄ຺ຄຫຕນ຺ຕິ ວຕ຺ຖສ຺ສ ນິວສນາກາໂຣ຺ ນ຺ຫານຕິຕ຺ຖນ຺ຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕາຍ ໂປກ຺ຂຣຕີຍາ ອຸທກນ຺ຫານຕິຕ຺ຖໍ຺ ອິທານິປີ ເຕສໍ ຊາຕິສມ຺ເກທາກາວໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ເອວໍ ເຕສ’’ນ຺ຕິອາທິມາຫ຺ ອາວາໂຫ ທາຣິກາຫຣຕໍ຺ ວິວາໂຫ ທາຣິກາທານໍ຺ ຕຕ຺ຖາຕິ ເຕສ຺ ສກ຺ຍໂກລິເຍສ຺ ຌາຕຸສທ຺ທານມເນກຕ຺ຖຕ຺ຕາ ສມ຺ສທ຺ໂທ ນິວາສຕ຺ໂຖຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ວສນ຺ຕີ’’ຕີ຺ ອຄ຺ເຄຕິ ອຸປ໌ໂຍຄຕ຺ເຖ ກຸມ຺ມວຈນໍ, ອາທ຺ຍຕ຺ເຖ ຈ ອຄ຺ຄສທ຺ໂທ, ກິຣິຍາວິເສໂສຕິ ຈ ທສ຺ເສ ຕິ ‘‘ຕໍ ອຄ຺ຄ’’ນ຺ຕິອາທິນາ຺ ຍເທຕ຺ຖ ກຄວຕາ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຖ ໂຂ ອມ຺ພຍ຺ຄ ຣາຊາ ໂອກ຺ກາໂກ ອຸທານໍ ອຸທາເນສີ ‘ສກ຺ຍາ ວຕ ໂກ ກຸມາຣາ, ປ໌ຣມສກ຺ຍາ ວຕ ໂກ ກຸມາຣາ’ຕິ, ຕທຄ຺ເຄ ໂຂ ປ໌ນ ອມ຺ພຍ຺ຄ ສກ຺ຍາ ປ໌ລ຺ລາຍນ຺ຕີ’’ຕິ, ຕເທຕໍ ສທ຺ທໂຕ, ອຕ຺ຖໂຕ ຈ ສາກາວິກນິພ຺ພຈນນິທສ຺ສນໍ ‘‘ສກາຫິ ກຄິນີຫິປີ ສທ຺ຌີ ສໍວາສວເສນ ຊາຕິສມ຺ເກທມກຕ຺ວາ ກຸລວໍສໍ ອນຸຣກ຺ຂິຕຸໍ ສກ຺ກຸຕນ຺ຕິ ສມຕ຺ເຖນ຺ຕີຕິ ສກ຺ຍາ’’ຕິ ເຕເຍວ ສທ຺ທຣຈນາວິເສເສນ ສາກິຍາ຺ ຍໍ ປ໌ເນຕໍ ສກ຺ກຕນິພຕ຺ຍຸສຕ຺ເຖສ຺ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ສາກຣຸກ຺ຂປ໌ຜິຈ຺ຉນ຺ນໍ, ວາສໍ ຍສ຺ມາ ປ໌ຣາກໍສ຺;

ຕສ຺ມາ ທີຍ຺ຄາ ວໍສຊາເຕ, ກຸວິ ‘ສກ຺ຍາ’ຕິ ວິສ຺ສຸຕາ’’ຕີ຺

ຕເທຕໍ ສທ຺ທມຕ຺ຕໍ ປຕິ ອສາກາວິກນິພ຺ພຈນນິທສ຺ສນໍ “ກປິລມຸນິໂນ ວສນຏ຺ຐາເນ ສາກວເນ ວສນ຺ຕິຕິ ສກ຺ຍາ,ສາກິຍາ”ຕິ ຈຯ

ກາລຸອວຕ຺ຕຕາຍ ກຕ຺ໂທ ນາມາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ກາລຸອວຕ຺ຕ”ນ຺ຕິອາທິຯ ໜນຸຍໍ ຊາຕາ ມສ຺ສູ, ອຸຕ຺ຕໂຣຏ຺ຐສ຺ສ ອຸໂກສຸ ປສ຺ເສສຸ ທາຐາກາເຣນ ຊາຕາ ທາຄິກາຯ ອິທຎ຺ຈ ອຕ຺ຖມຕ຺ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕທ຺ນິຕວເສນ ປນ ຍຖາ ເອຕຣຫິ ຍກ຺ເຂ “ປິສາໂຈ”ຕິ ສມຎ຺ຎາ, ເອວໍ ຕທາ “ກຕ຺ໂທ”ຕິ, ຕສ຺ມາ ຊາຕມຕ຺ເຕເຍວ ສພ຺ຍາໜຣເຕນ ປິສາຈສທິສຕາຍ ກຕ຺ໂທຕິຯ ຕຖາຫິ ວຸຕ຺ຕໍ “ຍຖາ ໂຂ ປນ ອມ຺ພຏ຺ຐ ເອຕຣຫິ ມນຸສ຺ສາ ປິສາເຈ ທິສ຺ວາ ‘ປິສາຈາ’ຕິ ສຎ຺ຊານນ຺ຕິ, ເອວເມວ ໂຂ ອມ຺ພຏ຺ຐ ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ມນຸສ຺ສາ ປິສາເຈ ‘ກຕ຺ຫາ’ຕິ ສຎ຺ຊານນ຺ຕິ”ຕິອາທິຯ ຕຕ຺ຖ ປິສາໂຈ ຊາໂຕຕິ ອິທານິ ປາກຏນາເມນ ສຸວິຎ຺ຎາປນຕ຺ຖໍ ປຸຣິມປທສ຺ເສວ ເວວຈນໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ “ນ ສກພລຸເອນ ມຸເຂນ ພ຺ຍາຫຣິສ຺ສາມີ”ຕິອາທີສຸ (ປາຈີຯ ໖໑໘) ວິຍ ອຸປ໌ສຄ຺ຄວເສນ ສທ຺ທກຣຕຕ຺ໂຖ ຫຣສທ຺ໂທ, ປຸນ ທຸຕິໂຍປສຄ຺ເຄນ ຍຸຕ຺ໂຕ ອຸຈ຺ຈາສທ຺ທກຣເຕ ວຕ຺ຕຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ອຸຈ຺ຈາສທ຺ທມກາສີ”ຕິຯ

໒໖໗ຯ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປາຣມ຺ກໂມຈນຕ຺ຖາຍາຕິ ອາຈຣິເຍນ, ອມ຺ພຏ຺ເຐນ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປຣີ ປາເປຕພ຺ໂພປວາທສ຺ສ ອປນຍນຕ຺ຖໍຯ “ອຕ຺ຕໂນ”ຕິ ເຫຕໍ ວິຈ຺ຊາໂລປວຈນໍຯ ປຣິກິນ຺ທິສ຺ສຕີຕິ ອນຕ຺ຖກາມຕາປເວທເນນ ປຣິເກທໍ ກຣິສ຺ສຕິ, ເປ ສຸຎ຺ຎໍ ອຸປສໍຫຣິສ຺ສຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ອຕ຺ຖວິຎ຺ຎາປເນ ສາຘນຕາຍ ວາຈາ ເອວ ກຣຕໍ ວາກ຺ກຣຕໍ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ, ຕໍ ກລ຺ຍາຕມສ຺ສາຕິ ກລ຺ຍາຕວາກ຺ກຣໂຕຯ ອສ຺ມິ ວຈເນຕິ ເອຕ຺ຖ ຕສ຺ເທນ ກາມໍ “ຈຕ຺ຕາໂຣເມ ໂກ ໂຄຕມ ວຕ຺ຕາ”ຕິອາທີນາ (ທີຯ ນິຯ ໑໔໒໖) ອມ຺ພຏ຺ເຐນ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ໂຕ ຊາຕິວາໂທ ປຣາມສິຕພ຺ໂພ ໂຫຕິ, ຕຖາເປສ ຊາຕິວາໂທ ເວເທ ວຸຕ຺ຕວິນີນາ ເຍວ ເຕນ ປຕິມນ຺ເຕຕພ຺ໂພ, ຕສ຺ມາ ປຕິມນ຺ຕນເຫຕຸກາເວນ ປສິທ຺ຘໍ ເວທຕ຺ຕຍວຈນເມວ ປຣາມສິຕພ຺ພນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ວຸຕ຺ຕໍ “ອຕ຺ຕນາ ອຸຄ຺ຄຫີເຕ ເວທຕ຺ຕຍວຈເນ”ຕິຯ ອິທານິ “ໂປຣາຕໍ ໂຂ ປນ ເຕ ອມ຺ພຏ຺ຐ ມາຕາເປຕ຺ຕິກ”ນ຺ຕິອາທີນາ ກຄວຕາ ວຸຕ຺ຕວຈນສ຺ສປິ ປຣາມສນໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ເອຕສ຺ມິ ວາ ທາສິປຸຕ຺ຕວຈເນ”ຕິ ອາຫຯ ອປີຈ ປຕິມນ຺ເຕຕຸນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ປຕິມນ຺ຕນາ ນາມ ປຎ຺ຫາວິສ຺ສຊ຺ຊນາ, ອຸຕ຺ຕຣີກຖນາ ວາ, ຕສ຺ມາ ອຕ຺ຖທ຺ວຍານຸຣູປໍ ຕພ຺ພິສຍສ຺ສ ຕ-ສທ຺ເທນ ປຣາມສນໍ ທສ຺ເສຕີຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ

໒໖໘ຯ ຕາວາຕິ ມນ຺ຕນາຍ ປຖມເມວ, ອກຕາຍ ເອວ ມນ຺ຕນາຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ທຸຊ຺ຊານາຕິ ທຸພ຺ພິຎ຺ເຎຍ຺ຍາ, ປຖມເມວ ສີສມຸກ຺ຂິປີຕຸໍ ອສມຕ຺ຖນ຺ໂຕ , ຊາຕິຍາ ຈ ທຸພ຺ພິຎ຺ເຎຍ຺ຍຕ຺ຕາ, ອຏ຺ຐສ຺ສ ຈ ທຸກ຺ກຣຕາໂຕ ອມ຺ພຏ຺ໂຐ ສຍເມວ ໂມເຈຕູຕິ ອຜິປ຺ປາໂຍຯ ອຕ຺ຕນາວ ສກ຺ເຍສຸ ອິພ຺ກວາທນິປາຕເນນ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປຣີ ປາປຸຕນໍ ສນ຺ຘາຍ “ອຕ຺ຕນາ ພທ຺ຘໍ ປຸຜກ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຕ຺ຕນາວ ພທ຺ຘໍ ປຸໂຜລຸອິນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

໒໗໐ຯ ຘມ຺ໂມ ນາມ ກາຣຕໍ “ຘມ຺ມປຕິສມ຺ກິທາ”ຕິອາທີສຸ (ວິກຯ ໗໑໗ ອາທໂຍ) ວິຍ, ຘມ຺ເມນ ສຫ ວຕ຺ຕຕີຕິ ສຫຘມ຺ໂມ, ໂສ ເອວ ສຫຘມ຺ມິໂກຕິ ອາຫ “ສເຫຕຸໂກ”ຕິອາທິ, ປຣິຍາຍວຈນເມຕໍຯ ຊນໂກ ວາ ເຫຕຸ, ອຸປຕ຺ຖມ຺ກໂກ ກາຣຕໍຯ ອຎ຺ເຎນ ອຏ຺ຐານຄເຕນ ອຎ຺ຎໍ ອຏ຺ຐານຄຕໍ ວຈນໍຯ ເຕນາຫ “ໂຍ ທີ”ຕິອາທີຯ

ຕໂຕຕິ ທ຺ວິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ໂຈທນາໂຕ ປຣໍ, ຕຕິຍໂຈທນາຍ ອນາຄຕາຍ ເອວ ປກ຺ກມິສ຺ສາມີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ

໒໗໑ຯ ປູຊິຕພ຺ພໂຕ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ຍກ຺ໂຂ ນາມຯ ໂຍ ອຄ຺ຄິສ຺ສ ປກຕິວຕ຺ໂຕ, ເຕນ ສມນ຺ນາຄຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ອາທິຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຄ຺ຄິວຕ຺ຕ”ນ຺ຕິຯ ກນ຺ທໂລ ນາມ ປຸປ຺ຜູປຄຣຸກ຺ຂວິເສໂສ, ຍສ຺ສ ເສຕໍ ປຸປ຺ຜໍ ປຸປ຺ຜຕິ, ມກຸລຸອມ຺ປີສ຺ສ ເສຕວຕ຺ຕໍ ທາຐາກາຣໍ ໂຫຕິຯ ວິຣູປຣູປນ຺ຕິ ວິປຣີຕຣູປສຕ຺ຖານໍຯ

ອຏ຺ຐມສຕ຺ຕາເທ ອຊປາລນິຄ຺ໂຣຘມູເລ ນິສິນ຺ນສ຺ສ ສພ຺ພພຸທ຺ຘສ຺ສ ອາຈິຕ຺ຕສມາຈິຕ຺ຕໍ ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ກຕໍ ສນ຺ຘາຍ “ອຫຎ຺ເຈ ວາ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອວຕ຺ຕມາເນຕິ ອປ຺ປຕິປຊ຺ຊມາເນ, ອນນຸວຕ຺ຕມາເນ ວາຯ ຕສ຺ມາຕິ ຕທາ ຕຖາປຕິຎ຺ຎາຕຕ຺ຕາຯ ຕາ ເສຕ຺ວາ ປຎ຺ຫໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊາເປສ຺ສາມີຕິ ອາຄໂຕ ຍຖາ ຕໍ ມູລປຕ຺ຕາສເກ ອາຄຕສ຺ສ ສຈ຺ຈກປຣິພ຺ພາຊກສ຺ສ ສມາຄເມ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໓໘໗)ຯ

“ກຄວາ ເຈວ ປສ຺ສຕິ ອມ຺ພຏ຺ໂຐ ຈາ”ຕິ ເອຕ຺ຖ ອິຕເຣສມທສ຺ສເນ ທ຺ວິຘມ຺ປີ ກາຣຕໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ຍທິ ຫີ”ຕິອາທິມາຫຯ ຫີ-

ສຫ຺ໂທ ກາຣຕ຺ເຖ ນິປ຺າໂຕ. ຍສ຺ມາ ອຄຣຸ, ຍສ຺ມາ ຈ ວເທຍ຺ຍຸ໌, ຕສ຺ມາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ອຄ຺ເລສມ຺ປີ ສາຊາຣຕ຺ໂຕ ອຄຣຸ ອກາຣີຍໍ. ອາວາເຫຕ຺ວາຕິ ມນ຺ຕພເລນ ອວ຺ຫາຍໍ ກຕ຺ວາ. ຕສ຺ສາຕິ ອມ຺ພຍ຺ຖສ຺ສ. ອນ຺ໂຕກຸຈ຺ຈິ ອນ຺ຕອນ຺ຕຄຸຕາທິໂກ. ວາທສ຺ຖຍ຺ເຍຕິ ວາຈາສ຺ຖຍ຺ຍເນ. ມລ຺ລມາໂນຕິ ມລ຺ລນ຺ໂຕ. ສມ຺ພນ຺ຊທສ຺ສນລ຺ເຫຕໍ.

໔໗໔.ຕາຕໍ ຄເວສມາໂນຕິ "ອຍເມວ ສມໂຕ ໂຄຕໂມ ອິໂຕ ກຍໂຕ ມມ ຕາຍໂກ"ຕິ ກຄວນ຺ຕໍເຍວ "ຕາຕ"ນ຺ຕິ ປ຺ຣິເຍສນ຺ໂຕ , ອຸປ຺ຄຈ຺ຈນ຺ໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ເສສປ຺ທທ຺ວເຍປີ ເອເສວ ນໂຍ. ຕາຍຕີຕີ ຍຖ຺ປຍ຺ຖີຕກາຍໂຕ ປ຺າເລຕິ. ເຕນາຫ "ຣກ຺ຂຕີ"ຕີ, ກຕ຺ຕຸສາຊນເມຕໍ. ນິລີຍຕີຕີ ຍຖ຺ປຍ຺ຖີເຕເນວ ກເຍນ ອຸປ຺ທ຺ທຸໂຕ ນິລີໂນ ໂຫຕິ, ອຊິກຣຕາສາຊນເມຕໍ. ສຣສຫ຺ໂທ ທີ່ສເນ, ຕລ຺ຈ ວິຫ຺ສໍສນເມວ ອຊິປ຺ເປ຺ຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ກຍໍ ທີ່ສຕິ ວິຫ຺ສໍເສຕີ"ຕີ, ກຕ຺ຕຸສາຊນເມຕໍ.

ອມ຺ພຍ຺ຖວໍສກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໗໕.ຄຖຄາຍ ທກ຺ຂິຕໂຕຕິ ຄຖຄາຍ ນາມ ນທີຍາ ທກ຺ຂິຕທິສາກາເຄ. ພ຺ຣາຫ຺ມຕາຕາປ຺ສາຕິ ພ຺ຣຫ຺ມກຸລີໂນ ຕາປ຺ສາ. ສຣໍ ວາ ສຕ຺ຕິອາທໂຍ ວາ ປ຺ຣສ຺ສ ອຸປ຺ຣີ ຂິປີຕ຺ການສ຺ສ ມນ຺ຕານຸກາເວນ ທຕ຺ຖໍ ນ ປ຺ຣິວຕ຺ຕຕີ, ທຕ຺ເຖ ປ຺ນ ອປ຺ຣິວຕ຺ຕນ຺ເຕ ກຸໂຕ ອາວຸຊໍ ປ຺ຣິວຕ຺ຕິສ຺ສຕີຕີ ຕຖາ ອປ຺ຣິວຕ຺ຕນໍ ສນ຺ຊາຍ "ອາວຸຊໍ ນ ປ຺ຣິວຕ຺ຕຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ກຫ຺ຣໍ ໂກຕີ ສມ຺ປ຺ຜິຈ຺ຈນໍ, ສາຊູຕີ ອຕ຺ໂຖ. ຊນ຺ນາ ຂິຕ຺ຕສເຣນ ອຄມນີຍໍ ສສມ຺ກາຣກຖານເຍນ "ຊນ຺ ອຄມນີຍ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ຍຖາ "ຊນ຺ນາ ວິຊ຺ຊຕີ, ຈກ຺ຂຸນາ ປ຺ສ຺ສຕີ"ຕີ. ອມ຺ພຍ຺ຖໍ ນາມ ວິຊ຺ຊນ຺ຕິ ສຕ຺ຕານໍ ສຣີເຣ ອພ຺ກຖຄໍ ຖເປ຺ຕີຕີ ອມ຺ພຍ຺ຖາ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ, ເອວໍລທ຺ຊນາມໍ ມນ຺ຕວິຊ຺ຊນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຍໂຕ ອມ຺ພຍ຺ຖາ ວິຊ຺ຊາ ເອຕສ຺ມີ ອຕ຺ຖີຕີ ກຕ຺ວາ ກຕ຺ໂທ ອິສີ "ອມ຺ພຍ຺ໂຖ"ຕິ ປ຺ລ຺ລາຍິຕ຺ຖ, ຕພ຺ພໍສ ຊາຕຕາຍ ປ຺ນາຍໍ ມາຕໂວ "ອມ຺ພຍ຺ໂຖ"ຕິ ໂວຫຣິຍຕີ. ໂສ ກິຣ "ກຖໍ ນາມາທໍ ທິສາຍ ທາສິຍາ ກຸຈ຺ຈິມ຺ທີ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ"ຕິ ຕໍ ຫີນໍ ຊາຕິ ຂີຄຸຈ຺ຈນ຺ໂຕ "ທນ຺ທາທໍ ຍຖາ ຕຖາ ອິມໍ ຊາຕິ ໂສເຊສ຺ສາມີ"ຕິ ນິຄ຺ຄໂຕ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ອິທານິ ເມ ມໂນຣຖໍ ປູເຣສ຺ສາມີ"ຕີ. ອຍລ຺ທີສ຺ສ ມໂນຣໂຖ – ວິຊ຺ຊາພເລນ ຣາຊານໍ ຕາເສຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຊີຕຣໍ ລທ຺ຊກາລໂຕ ປ຺ຍ຺ຖາຍ ມ຺ຍາຍໍ ທາສຊາຕິ ໂສຊິຕາ ກວິສ຺ສຕີຕີ.

ເສຍ຺ຖມນ຺ເຕຕິ ເສຍ຺ຖກູເຕ ເວທມນ຺ເຕ. ໂກ ນຸ ກໍ ກາຣຕາ ທາສິປຸຕ຺ໂຕ ສມາໂນ ມທ຺ທຣູປີ ຊີຕຣໍ ຍາຈຕີຕີ ອຕ຺ໂຖ. ຂຸຣຕີ ຊິນ຺ທຕີ, ຂຸຣໍ ວາ ປາຕີ ປີວຕີຕີ ຂຸຣປ຺ໂປ, ຂຸຣມສ຺ສ ອຄ຺ເຄ ອປ຺ປີຍຕີ ຖປີຍຕີຕີ ວາ ຂຸຣປ຺ໂປ, ສໂຣ. ມນ຺ຕານຸກາເວນ ຣລ຺ໂລ ພາທຸກ຺ຂມ຺ກມຕ຺ຕໍ ຊາຕໍ, ເຕນ ປ຺ນ ພາທຸກ຺ຂມ຺ເກນ 'ໂກ ຊານາຕິ, ກໍ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ ຣາຊາ ກີໂຕ ອຸສ຺ສງ຺ກີ ອຸຕ຺ຣສ຺ໂຕ ອໂຫສິ. ຕຖາ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ "ກເຍນ ເວຊມາໂນ ອຍ຺ຖາສີ"ຕີ.

ສຣກ຺ຄຊາຕເກ (ຊາ. ໔.໑໗.໔໔) ອາຄຕານໍ ທຕ຺ຫກີຣາຊາທີນໍ ປ຺ຈ຺ຈາ ໂອກ຺ກາກຣາຊາ ອໂຫສິ, ເຕສໍ ປ຺ວຕ຺ຕິ ຈ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຈີຣກາລໍ ປ຺າກຍາຕິ ອາຫ "ທຕ຺ຫກີຣລ຺ໂລ"ຕິອາທີ. ອປ຺ຣທ຺ຊສ຺ສ ທຕ຺ຫກີຣລ຺ໂລ, ອປ຺ຣທ຺ໂຊ ນາລຸອິເກໂຣ, ອຊ຺ຊໂນ ຈາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ສຕີປີ ວາລຸກາທິວສ຺ເສ ອາວຸຊວສ຺ເສເນວ ວິນາໂສຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ອາວຸຊວຸຍ຺ຖີຍາ"ຕີ. "ອຍມ຺ປີ ອິທີໂສ ມຫານຸກາໂວ"ຕິ ມລ຺ລມານາ ເອວໍ ຈິນ຺ຕຍນ຺ຕາ ກເຍນ ອໂວຈຸນ຺ຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ.

ອຸນ຺ທ຺ຣິຍິສ຺ສຕີຕີ ກິນ຺ທິຍິສ຺ສຕີ. ກມ຺ມຣູປ຺ລ຺ເຫຕໍ "ປ຺ຖວີ"ຕິ ກມ຺ມກຕ຺ຕຸວເສນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຍຖາ "ກຸສ຺ໂລ ກິຊ຺ຊຕີ"ຕີ. ເຕນາຫ "ກິຊ຺ຊິສ຺ສຕີ"ຕີ. ຖຸສມ຺ຍ຺ຖີຕີ ປ຺ລາສມ຺ຍ຺ຖີ, ກຸສມ຺ຍ຺ຖີ ວາ. ກສ຺ມາຕິ ອາຫ "ສຣສນ຺ຖມ຺ກນມຕ຺ເຕ"ຕິອາທີ.

ກີຕຕສິຕາ ກຍວເສນ ຊມ຺ກີຕສຣີຣາ ອຸທ຺ຊຄ຺ຄໂລມາ ໂຫນ຺ຕີ ທຍ຺ຖໂລມາ, ອກີຕຕສິຕາ ປ຺ນ ກຍປ຺ທ຺ທວາກາວໂຕ ອຈ຺ຈມ຺ກີຕສຣີຣາ ປ຺ຕີຕໂລມາ ໂຫນ຺ຕີ ອທຍ຺ຖໂລມາ, ເຂເມນ ໂສຕ຺ຖີນາ ຕິຍ຺ຖນ຺ຕິ, ຕາຍ ປ຺ນ ປ຺ຕີຕໂລມຕາຍ ຕສ຺ສ ໂສຕ຺ຖີກາໂວ ປ຺າກໂຍ ໂຫຕີຕີ ຜເລນ ກາຣຕໍ ວິກາເວຕຸໍ ປ຺າລຸອິຍໍ "ປ຺ລ຺ໂລໂມ'ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ "ປ຺ນ຺ນໂລໂມ"ຕິອາທິນາ. ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ ປ຺ທສິທ຺ຊິ ຍຖາ ຕໍ ກຍເກຣວສຸຕ຺ເຕ "ກີຍ຺ໂຍ ປ຺ລ຺ໂລມມາປ຺າທີ ອຣລ຺ເລ ວິຫາຣາຍາ"ຕິ (ມ. ນີ. ໑.໕໒ ອາທໂຍ). ອິທນ຺ຕິ ໂອສານວຈນໍ. "ສເຈ ເມ ຣາຊາ ຕໍ ທາຣິກໍ ທສ຺ເສຕິ, ກຸມາໂຣ ໂສຕ຺ຖີ ປ຺ລ຺ໂລໂມ ກວິສ຺ສຕີ"ຕີ ປ຺ຜິລ຺ລາກຣຕໍ ປ຺ກຣຕໂຕເຍວ ປ຺າກຍໍ. ເຕນາຕິ ກຕ຺ເທນ. ມນ຺ເຕຕິ ພາທຸກ຺ຂມ຺ກາມນ຺ຕສ຺ສ ປ຺ຜິປ຺ປ຺ສ຺ສມ຺ກກວິຊ຺ຊາສ຺ຖຂາເຕ ມນ຺ເຕ. ເອວຣູປານລ຺ທີ ກຍຸປ຺ທ຺ທວກຣານໍ ມນ຺ຕານໍ ເອກໍເສເນວ ປ຺ຜິປ຺ປ຺ສ຺ສມ຺ກາມນ຺ຕາໂຫນ຺ຕີ ຍຖາ ຕໍ ກຸສຸມາຣກວິຊ຺ຊາ ທີນໍ. ປ຺ຣິວຕ຺ຕິເຕຕິ ປ຺ຊປ຺ປີເຕ. ອຕ຺ຕໂນ ຊີຕຸຍາ ອປ຺ວາທໂມຈນຕ຺ຖໍ ຕໍ ອທາສໍ ກຸຊິສ຺ສໍ ກໂຣຕິ. ຕສ຺ສາ ອນຸຣູເປ ອິສ຺ສຣີເຍ

ຄປັນຕຸຖໍ ອຸລຸອາເຣ ຈ ນໍ ຄາເນ ຄເປ໌ສີ. ເອເກນ ປົກເຂນາຕິ ມາຕຸປົກເຂນ. ກຣຸຕາຍນຸໂຕ ສມສຸສາສນຕຸຖໍ ອາຫ, ນ ປນ ອຸຈຸ ຈາກຸລີນກາວທສຸສນຕຸຖໍ. ເຕນາຫ "ອຖ ໂຂ ກຄວາ"ຕິອາທິ.

ຂຕຸຕິຍເສຍຸຄກາວວຕຸຕນາ

໔໗໔. ພຸຣາຫຸມເຕສູຕິ ໂວຫາຣມຕຸຕໍ, ພຸຣາຫຸມຕານໍ ສມີເປ ພຸຣາຫຸມເຕຫິ ລທຸຣພຸພານີ ອາສນາທີນີ ລເກຖາຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ. ເຕນ ວຸຕຸຕໍ "ພຸຣາຫຸມຕານໍອນຸຕເຣ"ຕິ. ເກວລໍ ເວທສຕຸຖານຸຣູປໍ ປຣໂລກຄເຕ ສທຸຣາຍ ເອວ ກາຕພຸພໍ, ນ ຕທລຸລໍ ກິລຸຈິ ອກິປຕຸເຖນຸເຕນາຕິ ສທຸຣນຸຕິ ນິພຸພຈນໍ ທສຸເສຕຸໍ "ມຕເກ ອຸທຸທິສຸສ ກຕກຕຸເຕ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ມງຄລາທິກຕຸເຕຕິ ເອຕຸຖ ອາ ທິສທຸເທນ ອຸສຸສວເທວຕາຣາຣນາທິກຕຸເຕ ສງຄຕຸຫາຕິ. ຍລຸລກຕຸເຕຕິ ປາປ໌ສລຸລມາທິວເສນ ກຕກຕຸເຕ. "ປາປ໌ສລຸລ ມາທິກຕຸໂຕ ກວິສຸສຕິ"ຕິອາທິນາ ຫິ ອຕຸຄິໂຫໂມ ອິຣ ຍລຸລໍ. ປາຫຸນການນຸຕິ ອຕິຖີນໍ. ອນາຄນຸຕຸການມຸປີ ປາເຫາຕກຕຸຕໍ "ປາຫຸນ"ນຸຕຸເວວ ວຸຈຸຈຕີຕິ ອາຫ "ປຕຸຕາກາຣກຕຸເຕ ວາ"ຕິ. ອາວຜໍ ນິວາຣຕໍ. ອນາວຜໍ ອນິວາຣຕໍ. ຂຕຸຕິຍກາວໍ ອປຸປຕຸ ໂຕ ອຸກໂຕສຸຊາຕາກາວໂຕ. ເຕນາຫ "ອປ໌ຣິສຸທຸໂຣ"ຕິ.

໔໗໕. ອິຕຸຖິຍາ ວາ ອິຕຸຖີ ກຣິຕຸວາຕິ ເອຕຸຖ ກຣຕໍ ນາມ ກິຣິຍາສາມລຸລວິສຍໍ ກຣກູຣາຕູນໍ ອຕຸຖວເສນ ສພຸພຣາຕຸວນຸ ໂຕຄຣຕຸຕາຕິ ອາຫ "ປ໌ຣິເຍສິຕຸວາ"ຕິ. ຂຕຸຕິຍກຸມາຣສຸສ ກຣິຍາກູຕໍ ພຸຣາຫຸມຕາກລຸລໍ ອິຕຸຖີ ປ໌ຣິເຍສິຕຸວາ ຄເຫຕຸວາ ພຸຣາຫຸມຕານໍ ອິຕຸຖິຍາ ວາ ຂຕຸຕິຍາວ ເສຍຸຄາ, "ຫີນາ ພຸຣາຫຸມຕາ"ຕິ ປາລຸອິມຸທາຫຣິຕຸວາ ໂຍເຊຕພຸພໍ. "ປຸຣິເສນ ວາ ປຸຣິ ສໍ ກຣິຕຸວາຕິ ເອຕຸຖາປີ ເອເສວ ນໂຍ"ຕິ (ທີ. ນີ. ຜີ. ໑໗໔໕) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕຸຕໍ. ຕຕຸຖາປີ ຫິ ຂຕຸຕິຍກລຸລາຍ ປຕິກູຕໍ ພຸຣາຫຸມຕາກຸມາຣໍ ປຸຣິສໍ ປ໌ຣິເຍສິຕຸວາ ຄເຫຕຸວາ ພຸຣາຫຸມຕານໍ ປຸຣິເສນ ວາ ຂຕຸຕິຍາວ ເສຍຸຄາ, ຫີນາ ພຸຣາຫຸມຕາຕິ ໂຍຊ ນາ. ກິສຸມິລຸຈິເທວ ປກຣເຕຕິ ເອຕຸຖ ປກຣຕໍ ນາມ ກາຣຕໍ "ເອຕສຸມິ ນິທາເນ ເອຕສຸມິ ປກຣເຕ"ຕິອາທີສຸ (ປາຈິ. ໔໔, ໙໐) ວິຍ, ຕສຸມາ ຣາຄາທິວເສນ ປກຸຂລິເຕ ຄາເນ ເຫຕຸກູເຕຕິ ອຕຸໂຖ, ຕໍ ປນ ອຕຸຖໂຕ ອປຣາໂຣວ, ໂສ ຈ ອກຕຸຕພຸພກຣຕນຸຕິ ອາຫ "ກິສຸມິລຸຈິເທວ ໂທເສ"ຕິອາທິ. ກສຸສສທຸໂທ ກສຸມປ໌ຣິຍາໂຍ. ກສີຍຕິ ນິຣຕຸຖກກາເວນ ຂິປີຍຕີຕິ ຫິ ກສຸສໍ, ຉາຣິກາ. "ວຊິຕຸວາ"ຕິ ເອຕສຸສ ອຕຸຖວຈນໍ "ໂອກິຣິຕຸວາ"ຕິ.

໔໗໗. ກມຸມກິເລເສຫິ ຊເນຕພຸໂພ, ເຕຫິ ວາ ຊາຍຕີຕິ ຊນິໂຕ, ສຸເວວ ຊເນໂຕ, ມນຸສຸໂສວ ໆ ຕຖາ ຫິ ວຸຕຸຕໍ "ເຍ ໂຄຕຸຕປ໌ຜິສາ ຣີໂນ"ຕິ. ຕເທຕໍ ປຊາວຈນໍ ວິຍ ຊາຕິສທຸທວເສນ ພຫຸມຸຫີ ເອກວຈນນຸຕິ ອາຫ "ປຊາຍາຕິ ອຕຸໂຖ"ຕິ. ເອຕສຸມີ ຊເນຕິປີ ຍຸຊຸຊຕິ. ປຜິສຣນຸຕີຕິ ໂຄຕຸຕໍ ປຜິຈຸຈ "ອຫໍ ໂຄຕໂມ, ອຫໍ ກສຸສໂປ"ຕິອາທິນາ ສຣຕໍ ກໂຣນຸຕິ ວິຈິນນຸຕິ.

ປຖມກາຕວາຣວຕຸຕນາ ນິຍຸຖິຕາ.

ວິຊຸຊາຈຣຕກຖາວຕຸຕນາ

໔໗໘. ອິມສຸມີ ປນ ສີໂລເກ ອາຫຣິຍມາເນ ພຸຣຫຸມຄຣຸກາ ສທຸເຣຍຸຍຕໍ ອາປ໌ຊຸຊິສຸສນຸຕິ, ອມຸພຍຸໂຄ ຈ "ວິຊຸຊາຈຣຕສມຸປນຸ ໂນ"ຕິ ປທໍ ສຸຕຸວາ ວິຊຸຊາຈຣຕໍ ປຸຈຸຈິສຸສຕິ, ເອວມຍໍ ວິຊຸຊາຈຣຕປ໌ຣິທີປນີ ເທສນາ ມຫາຊນສຸສ ສາຕຸຖິກາ ກວິສຸສຕີຕິ ປສຸສິຕຸວາ ໂລກນາໂຖ ອິມໍ ສີໂລກໍ ສນງກຸມາຣກາສິຕໍ ອາຫຣີຕິ ອິມມຕຸຖມຸປີ ວິກາເວນຸໂຕ "ອິມາຍ ປນ ຄາຖາຍາ"ຕິອາທິ ມາຫ. ອິຕຣຖາ ຫີ ກຄວາປີ ອສພຸພລຸລູ ປຣາວສຸສໂຍ ກເວຍຸຍ, ນ ຈ ຍຸຊຸຊຕິ ກຄວໂຕ ປຣາວສຸສຍຕາ ສມຸມາສມຸພຸທຸຣກາວ ໂຕ. ເຕນາຫ "ອຫມຸປີ ຫີ, ອມຸພຍຸຄ, ເອວໍ ວທາມີ"ຕິອາທິ. ພຸຣາຫຸມຕາສມເຍ ສິທຸຣນຸຕິ ພຸຣາຫຸມຕາລທຸຣິຍາ ປາກຜໍ. ວກຸຂ ມານນເຍນ ຊາຕິວາທາທິປຜິສໍຍຸຕຸຕໍ."ສໍສນຸທິຕຸວາຕິ ໝເຜຕຸວາ, ອວິຣຸທຸຣໍ ກຕຸວາຕິ ອຕຸໂຖ"ຕິ (ທີ. ນີ. ຜີ. ໑໗໔໗) ອາຈຣິເຍນວຸຕຸຕໍ. ອິທານີ ປນ ໂປຕຸຖເກສຸ "ປຜິກຸຂິປີຕຸວາ"ຕິ ປາໂຄ ທິສຸສຕິ, ໂສ ອຍຸຕຸໂຕວ. ກສຸມາຕິ ເຈ? ນ ຫີ ປາລຸອິຍໍ ພຸຣາຫຸມຕາສມຍສິທຸຣໍ ວິຊຸຊາຈຣຕໍ ປຜິກຸຂິປຕິ, ຕເທວ ອມຸພຍຸເຄນ ຈິນຸຕິຕໍ ວິຊຸຊາຈຣຕໍ ໝເຜຕຸວາ ອວິຣຸທຸຣໍ ກຕຸວາ ອນຸຕຸຕຣໍ ວິຊຸຊາຈຣຕໍ ເທເສຕີຕິ.

ວາໂທຕິ ລທຸຣີ, ວຈີເກໂທ ວາ. ເຕນາຫ "ພຸຣາຫຸມຕ...ເປ...ອາທີວຈນ"ນຸຕິ. ລທຸຣີປີ ຫີ ວຕຸຕພຸພຕຸຕາ ວຈນເມວ. ອິທນຸຕິ ອຊຸເຊນຊຸຊາປນຍຊນຍາຊນາທິກມຸມໍ, ນ ເວສຸສສຸສ, ນ ຂຕຸຕິຍສຸສ, ນ ຕທລຸເລສນຸຕິ ອຕຸໂຖ ອາທິສທຸເທນ ສງຄຕຸຫາຕິ.

ສພ຺ພຕ຺ຖາຕິ ໂຄຕ຺ຕວາທມານວາເທສຸ ຕຕ຺ຖາປີ ທີ ໂຄຕ຺ຕວາໂທຕິ ໂຄຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ภ ວາໂທ, ກສ຺ສປສ຺ເສວິທໍ ວທ຺ທຕິ, ນ ໂກສິຍສ຺ສາຕິອາທິວຈນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ມານວາໂທຕິ ມານໍ ອາຣພ຺ภ ອຕ຺ຕຸກ຺ກໍສນປຣວມ຺ກາມວເສນ ວາໂທ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ເສວິທໍ ວທ຺ທຕິ, ນ ສຸທ຺ທສ຺ສາຕິອາທິວຈນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຊາຕິວາເທ ວິນິພທ຺ທາຕິ ຊາຕິສນ຺ນິສ຺ສິຕວາເທ ປຕິພທ຺ທາ. ສພ຺ພຕ຺ຖາຕິ ໂຄຕ຺ຕວາທວິນິພທ຺ທາທິສຸ ໂຄຕ຺ຕວາທວິນິພທ຺ທາຕິ ທີ ໂຄຕ຺ຕວາເທ ວິນິພທ຺ທາ. ມານວາທວິນິພທ຺ທາຕິ ມານວາເທ ວິນິພທ຺ທາ, ເຍ ທີ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ເສວ ອຊ຺ເຊນຊ຺ຊາປນຍຊ຺ນຍາຊ຺ນາທໂຍຕິ ເອວໍ ອຕ຺ຕຸກ຺ກໍສນປຣວມ຺ກາມວເສນ ປວຕ຺ຕາ, ເຕ ມານວາທວິນິພທ຺ທາ ຈ ໂຫນ຺ຕິ. ອາວາຫວິວາຫວິນິພທ຺ທາຕິ ອາວາຫວິວາເຫສຸ ວິນິພທ຺ທາ. ເຍ ທີ ວິນິພທ຺ທຕ຺ຕຍວເສນ "ອຣຫສິ ວາ ມໍ ຕ຺ວໍ, ນ ວາ ມໍ ຕ຺ວໍ ອຣຫສີ"ຕິ ເອວໍ ປວຕ຺ຕນກາ, ເຕ ອາວາຫວິວາຫວິນິພທ຺ທາ ຈ ໂຫນ຺ຕີຕິ ອິມມຕ຺ຖເສສໍ ສນ຺ທາຍ "ເອສ ນໂຍ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອາວາຫວິວາຫວິນິພທ຺ທກາວວິກາວນຕ຺ຖລຸທີ "ອຣຫສິ ວາ ມໍ ຕ຺ວໍ, ນ ວາ ມໍ ຕ຺ວໍ ອຣຫສີ"ຕິ ປາລຸອິຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕເທຕໍ ຊາຕິວາທາທິທີ ຕີທີ ປເທຫີ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ. ອາວຸຕ຺ຕິອາທິນເຍນ ທີ ຊາຕິວາທາທໂຍ ທ຺ວິກ຺ຂຕ຺ຕຸມຕ຺ຖ ທິປກາ. ຕຖາ ທີ ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ "ເຍ ປນ ອາວາຫວິວາຫວິນິພທ຺ທາ, ເຕ ເອວ ສມ຺ພນ຺ທຕ຺ຕຍວເສນ 'ອຣຫສິ ວາ ມໍ ຕ຺ວໍ, ນ ວາ ມໍ ຕ຺ວໍ ອຣຫສີ'ຕິ ເອວໍ ປວຕ຺ຕນກາ"ຕິ (ທີ. ນີ. ຕີ. ໑.໒໘໙)*.

ນນ຺ ປຸພ຺ເພ ວິຊ຺ຊາຈຣຕໍ ປຸຖ຺ຖໍ, ກສ຺ມາ ຕໍ ປຸນ ປຸຈ຺ຈຸຕີຕີ ໂຈທນໍ ໂສເຜນ຺ໂຕ "ຕໂຕ ອມ຺ພຕ຺ໂຖ"ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ຍຕ຺ຖາຕິ ຍສ຺ສໍ ວິຊ຺ຊາຈຣຕສມ຺ປຕ຺ຕິຍໍ. ພ຺ຣາຫ຺ມຕສມຍສິທ຺ທໍ ສນ຺ທາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ລຄ຺ຄຕິສ຺ສາມາຕິ ໂອລຄ຺ຄາ ອນ຺ໂຕຄສາ ກວິສ຺ສາມ. ຕ ໂຕຕິ ຕາຍ ວິຊ຺ຊາຈຣຕສມ຺ປທາຍ. ອວກ຺ຂິປີຕິ ອວຈາສີ. ປຣມຕ຺ຖໂຕ ອວິຊ຺ຊາຈຣຕານິເຍວ "ວິຊ຺ຊາຈຣຕານີ"ຕິ ຄເຫຕ຺ວາ ຖິໂຕ ທີ ປຣມຕ຺ຖໂຕ ວິຊ຺ຊາຈຣເຕສຸ ວິກຊິຍມາເນສຸ ໂສ ຕໂຕ ທູຣໂຕ ອປນີໂຕ ນາມ ໂຫຕີ. ຍຕ຺ຖາຕິ ຍສ຺ສໍ ປນ ວິຊ຺ຊາຈຣຕສມ຺ປຕ຺ຕິຍໍ. ອນ຺ຕຕຣວິຊ຺ຊາຈຣຕໍ ສນ຺ທາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ຊານນກິຣິຍາໂຍເຄ ກມ຺ມມ຺ປີ ຍຸຊ຺ຊນກິຣິຍາໂຍເຄ ກຕ຺ຕາເຍວ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ. ປສານກິຣິຍາເປກ຺ຂາ ທີ ກາຣກາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ອຍໍ ໂນ ວິຊ຺ຊາຈຣຕສມ຺ປທາ ຜາຕຸໍ ວທ຺ທຕີ"ຕິ. ເອວມິທີເສສຸ. ສມຸທາຄມໂຕຕິ ອາທິສມຸທ຺ຖານໂຕ.

໒໙໙. ກາມໍ ຈຣຕປຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ ຈຣຕວເສນ ນິຍ຺ຍາເຕຕຸໍ ວທ຺ທຕິ, ອມ຺ພຕ຺ຖສ຺ສ ປນ ອສມ຺ປຖຄມນໍ ນິວາເຣນ຺ໂຕ ສີລວເສເນວ ນິຍ຺ຍາເຕຕີຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ວິກາເວຕຸໍ "ຈຣຕປຣິຍາປນ຺ນມ຺ປີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ພ຺ຣຫ຺ມຊາເລ (ທີ. ນີ. ໑.໗, ໑໑, ໒໑) ວຸຕ຺ຕນເຍນ ຂຸທ຺ທກາທິເກທໍ ຕິວິທໍ ສີລໍ. ສີລວເສເນວາຕິ ສີລປຣິຍາຍວເສເນວ. ກິຍ຺ຈິ ກິຍ຺ຈິ ສີລນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ຊາຕິສິທ຺ທໍ ອທີສນາທິຍມນິຍມລກ຺ຂຕໍ ອປ຺ປມຕ຺ຕກໍ ສີລໍ. ຕສ຺ມາຕິ ຕຖາ ວິຊ຺ຊມານຕ຺ຕາ, ອຕ຺ຕນິ ວິຊ຺ຊມານໍ ສີລມຕ຺ຕມ຺ປີ ນິສ຺ສາຍ ລຄ຺ເຄຍ຺ຍາຕິ ອທິປ຺ປາໂຍ. "ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ ລຄ຺ເຄຍ຺ຍາຕິ ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມີເຍວ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສມຍສິທ຺ເທ ສີລມຕ຺ເຕ 'ຈຣຕ'ນ຺ຕິ ລຄ຺ເຄຍ຺ຍາ"ຕິ (ທີ. ນີ. ຕີ. ໑.໒໙໙) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕເທຕໍ ອທ຺ທກຖາຍເມວ ສາກາຣວຈນສ຺ສ ວຸຕ຺ຕຕຕ຺ຕາ ວິຈາເຣຕພ຺ພໍ, ອທິປ຺ປາຍມຕ຺ຕທສ຺ສນໍ ວາ ເອຕໍ. ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ – ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ ລຄ຺ເຄຍ຺ຍາຕິ ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມີເຍວ ອຕ຺ຕນິ ວິຊ຺ຊມານສີລມຕ຺ຕປຕິສໍຍຸຕ຺ຕທ຺ຖາເນ "ມຍມ຺ປີ ຈຣຕສມ຺ປນ຺ນາ"ຕິ ລຄ຺ເຄຍ຺ຍ, ຕສ຺ມາ ສີລວເສເນວ ນິຍ຺ຍາເຕຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຊ. ຕຖາປສ຺ຊຄາກາວໂຕ ປນ ອຸປຣີ ຈຣຕວເສເນວ ນິຍ຺ຍາເຕຕີຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ຍໍ ປນາ"ຕິອາທິມາຫ. ຣູປາວຈຣຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານນິທ຺ເທເສເນວ ອຣູປາວຈຣຊ຺ຊານາມ຺ປີ ນິທ຺ທິຕ຺ຖກາວາປຕ຺ຕິໂຕ "ອຕ຺ຖປີ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ 'ຈຣຕ'ນ຺ຕິ ນິຍ຺ຍາຕິຕາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕານິປີ ທີ ອງຄສມຕາຍ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານາເນວາຕີ. ນິຍ຺ຍາຕິຕາຕິ ຈ ອເສສໂຕ ນິຫຣິຕ຺ວາ ຄທິຕາ, ນິທສ຺ສິຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ວິປ຺ສ຺ສນາຜາຕໂຕ ປນາຕິ 'ໂສ ເອວໍ ສມາຫິເຕ ຈິຕ຺ເຕ ປຣິສຸທ຺ເທ ປຣິໂຍທາເຕ ອນ຺ຄເຕ ວິຄຕູປກ຺ກິເລເສ ມຸທຸກູເຕ ກມ຺ມນິເຍ ຖິເຕ ອາເນຊ຺ຊປ຺ປຕ຺ເຕ ຜາຕທສ຺ສນາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ອກິນິຫຣຕິ ອກິນິນ຺ນາເມຕີ"ຕິອາທິນາ ນເຍນ ວິປ຺ສ຺ສນາຜາຕໂຕ ປຕ຺ຖາຍ.

ຈຕຸອປາຍມຸຂກຖາວຕ຺ຕນາ

໒໙໐.ອສມ຺ປາປຸຕນ຺ໂຕຕິ ອາຣກິຕ຺ວາປີ ສມ຺ປຊ຺ຊິຕຸມສກ຺ໂກນ຺ໂຕ. ອວິສຫມາໂນຕິ ອາຣກິຕ຺ເມວ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ. "ຂາຣີ"ຕິ ຕາປສປຣິກ຺ຂາຣສ຺ເສຕໍ ອທິວຈນໍ, ໂສ ຈ ອເນກເກໂທຕິ ວິກຊິຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອຣຕີ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ອຣຕີຕິ ເທຍ຺ທິມຸປຣິມວເສນ ອຄ຺ຄິຫມນກໍ ອຣຕີທ຺ວຍໍ. ກມຕ຺ຫລູຕີ ກຸຕ຺ທິກາ. ສຸຊາຕີ ໂຫມທພ຺ພີ. ສຸຊາສທ຺ໂທ ທີ ໂຫມກມ຺ມນິຫພ຺ພນ຺ນາທີນມ຺ທ຺ທຣຕ຺ຕຖໍ ກຕທພ຺ພິຍໍ ວຕ຺ຕຕິ ຍຖາ ຕໍ ກູຍທນ຺ຕສ຺ຕ຺ເຕ "ປຄ຺ໂຄ ວາ ທ຺ຕິໂຍ ວາ ສຸຊໍ ປຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕານ"ນ຺ຕິ (ທີ. ນີ. ໑.໓໒໑). ຕຖາ ທີ ອິມສ຺ມີເຍວ ຖາເນ ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ "ສຸຊາຕີ ທພ຺ພີ"ຕິ (ທີ. ນີ. ຕີ. ໑.໒໙໐). ຫພ຺ພນ຺ນາທີນໍ ສຸຂຄ຺ຄຫຕຕ຺ຖໍ ຊາຍຕີຕີ ທີ ສຸຊາ. ເກຈິ ປນ ອິມມຕ຺ຖມວິຈາເຣຕ຺ວາ ຕຸນ຺ນມຕ຺ຖເມວ ຄເຫຕ຺ວາ "ສູຈີ"ຕິ ປຄນ຺ຕິ, ຕທຍຸຕ຺ຕ

ເມວ ອາຈຣິເຍນ ຕຖາ ອວຕຸຕິຕຸຕາ။ ຈມຕິ ອຫຕິຕິ ຈມໂຣ, ມິຄວິເສໂສ, ຕສຸສ ວາເລນ ກຕາ ພີຊນີ ຈາມຣາ။ ອາທິສທຸເທນ ຕິຫຕຸຖຕິຆຜິກາທີນີ ສງຄຕຸຫາຕີ။ ກຸຈຸຊິເຕນ ວງກາກາເຣນ ຊາຍຕີຕິ ກາໂຊ ຍຖາ "ກາລວຕ"ນຸຕິ; ກຈຕິ ກາຣໍ ພນຸຂຕິ ເອຕຸຖາຕິ ວາ ກາໂຈ។ ທຸວິຂມຸປີ ຫີ ປຫມິຈຸຉນຸຕິ ສທຸທວິທູ។ ຂາຣິກຣິຕນຸຕິ ຂາຣິທີ ປຣິປຸຕຸຕໍ។ ເອເກນ ວິ-ກາເຣນ ປທໍ ວឌຸເຒຕຸວາ "ຂາຣິວິວິຂ"ນຸຕິ ປຖນຸຕານໍ ວາເທ ສມຸຈຸຈຍສມາເສນ ອຕຸຖໍ ທສຸເສນຸໂຕ "ເຍ ປນາ"ຕິອາທິມາຫ។

ນນຸ ອຸປສມຸປນຸນສຸສ ກິກຸຂຸໂນ ສາສນີໂກປີ ໂຍ ໂກຈິ ອນຸປສມຸປນຸໂນ ອຕຸຖໂຕ ປຣິຈາຣໂກວ ໂຫຕິ ອປີ ຂີຕາສວສາມເຕໂຣ, ກີມງຄໍ ປນ ພາຫີຣກປພຸພຊິເຕຕິ ອນຸໂຍຄໍ ປຕິ ຕຕຸຖ ວິເສສໍ ທສຸເສຕຸໍ "ກາມຄຸຈາ"ຕິອາທິ ວຸຕຸຕໍ។ ວຸຕຸຕນເຍນາຕິ "ກປຸປີຍ…ເປ… ວຕຸຕກຣຕາວເສນາ"ຕິ ເອວໍ ວຸຕຸຕນເຍນ។ ອເນກສຕສຫສຸສສໍວຣວິນຍສມາທານວເສນ ອຸປສມຸປນຸນກາວສຸສ ວິສີຜຸຖກາວໂຕ ຂີຕາສວສາມເຕໂຣປີ ປຸຖຸຊຊນກິກຸຂຸໂນ ປຣິຈາຣໂກຕິ ວຸຕຸໂຕ។

"ນວໂກຜິສຫສຸສານີ, ອສີຕິສຕໂກຜິໂຍ;

ປຄຸຄາສສຕສຫສຸສານີ, ຉຕຸຕີສ ຈ ປຸນາປເຣ;

ເອເຕ ສໍວຣວິນຍາ, ສມຸພຸທຸເຣນ ປກາສິຕາ;

ເປຍຸຍາລມຸເຂນ ນິທຸທິຜຸຖາ, ສິກຸຂາ ວິນຍສໍວເຣ"ຕີ។ (ວິສຸທຸຮີ។ ໑។໒໐; ອປ។ ອຜຸຖ។ ໒។໕໕; ປຜິ។ ມ។ ອຜຸຖ។ ໑។໒។ຜິກ);

ເອວໍ ວຸຕຸຕປຸປເກທານໍ ອເນກສຕສຫສຸສານໍ ສໍວຣວິນຍານໍ ສມາທາຍ ສິກຸຂເນນ ອຸປຣິກູຕາ ອຄຸຄກູຕາ ສມຸປທາຕິ ຫີ ອຸປສມຸປທາ, ຕາຍ ເຈສ ອຸປສມຸປທາຍ ປຸຖຸຊຊນກິກຸຂຸ ອຸປສມຸປນຸໂນຕີ។

ອຍໍ ປນາຕິ ຍຖາວຸຕຸຕລກຸຂໂຕ ຕາປໂສ។ ຕາປສາ ຫີ ກມຸມວາທີກິຣິຍວາທີໂນ, ນ ສາສນສຸສ ປຜາຕີກູຕາ, ຍໂຕ ເນສໍ ປພຸພຊິຕຸມາຄຕານໍ ວິນາວ ຕິຕຸຖິຍປຣິວາເສນ ຂນຸຂເກ ປພຸພຊຊາ ອນຸຄຸຄາຕາ។ ຕໂປ ເອເຕສມຕຸຖີຕີ ຕາປສາ ຕ-ກາຣສຸສ ທີຟໍ ກຕຸວາ។ "ໂລມສາ"ຕິອາທີສຸ ວິຍ ຫີ ສ-ປຈຸຈຍມິຈຸຉນຸຕິ ສທຸທວິທູ។ ອິທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ – ກາມໍ ຂີຕາສໂວປີ ສາມເຕໂຣ ປຸຖຸຊຊນສຸສ ກິກຸຂຸໂນ ອຕຸຖໂຕ ປຣິຈາຣໂກວ ໂຫຕິ, ໂສ ປນ ວຕຸຕກຣຕມຕຸເຕເນວ ປຣິຈາຣໂກ, ນ ລາມກກາເວເນ។ ຕາປໂສ ຕຸຄຸຕາວເສນ ເຈວ ເວຍຸຍາວຈຸຈກຣຕາວເສນ ຈ ລາມກກາເວເນວ ປຣິຈາຣໂກ, ນ ວຕຸຕກຣຕມຕຸເຕນ, ເອວມິເມສໍ ນານາກຣຕໍ ສນຸຂາຍ ຕາປສສຸເສວ ປຣິຈາຣກຕາ ວຸຕຸຕາຕີ។

"ກສຸມາ"ຕິອາທີນາ ໂຈທໂກ ກາຣຕໍ ໂຈເທຕີ។ "ຍສຸມາ"ຕິອາທີນາ ອາຈຣິໂຍ ກາຣຕໍ ທສຸເສຕຸວາ ປຣິຫຣຕີ។ ເອວໍ ສງເຂປໂຕ ປຣິຫຣິຕມຕຸຖໍ ວິວຣິຕຸໍ "ອິມສຸມິຄຸຫີ"ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ។ ອສກຸໂກນຸຕນຸຕີ ອສມຕຸຖເນນ ວິປຸປຜິປຊຊນຸຕໍ ອລຊຊີ។ ຂຸຣຂາຣູປມນຸຕີ ຂຸຣຂາຣານໍ ມຕຸຖເກເນວ ອກຸກມິຕຸວາ ຄມນູປມໍ។ ພຫຸຊນສມຸມຕາຕີ ມຫາຊເນນ ເສຜຸຖສມຸມຕາ។ ອຄຸເຄຕີ ອປເຣ ກິກຸຂູ។ ອິຂາຕິ ຕາປສປພຸພຊຊາຍ។ ຉນຸເທນ ສທ ຈຣນຸຕີຕີ ສຉນຸທຈາຣີໂນ, ຍຖາກາມໍ ປຜິປນຸນກາຕີ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕີ។ ອນຸສິກຸຂນຸໂຕຕີ ທີຜຸຖານຸຄຕິຍາ ສິກຸຂນຸໂຕ។ ຕາປສາວ ພຫຸກາ ໂຫນຸຕີ, ນ ກິກຸຂູ។

ກຸທາລປີຜການໍ ນິພຸພຈນໍ ເທຜຸຖາ ວຸຕຸຕເມວ។ ພຫຸຊນກຸຫາປນຕຸຖນຸຕີ ພຫຸໂນ ຊນສຸສ ວິມຸຫາປນຕຸຖໍ ។ ອຄຸຄິສາລນຸຕີ ອຄຸຄິຫຸຕຸຕສາລໍ។ ນານາທາຣູທີຕີ ປລາສຣຸກຸຂທຕຸຫາທີທີ ນານາວິຂສມິຂາທາຣູທີ។ ໂຫມກຣຕາວເສນາຕີ ຍຄຸຄກຣຕາວເສນ។

ອຸທກາວເສເນຕຸຖ ປານາຄາຣໍ។ ເຕນາຫ "ປານີຍໍ ອຸປຜຸຖເປຕຸວາ"ຕິອາທີ។ ຍໍ ກຕຸຕປຸຜໍ ວາ ຍານີ ຕຕຸຫຸລາທີນີ ວາຕີ ສມຸພນຸໂຂ។ ອມຸພິລຍາຄຸ ນາມ ຕກຸກາທີອມຸພິລສໍຍຸຕຸຕາ ຍາຄຸ។ ຕຕຸຫາທີຫີ ອາມສີຕພຸພໂຕ ຈີວຣາທີ ອາມີສໍ ນາມ។ ວឌຸເມຍາຕີ ທີຄຸຕິຄຸຕາທີວឌຸເມີຍາ។ ກຸຜຸມຸພໍ ສຕຸຖເປຕີຕີ ຂນໍ ປຕິຜຸຖາເປຕີ។ ຍຖາວຸຕຸຕມຕຸຖໍ ປາລຸອີຍໍ ນິທສຸສນມຕຸເຕນ ວຸຕຸຕນຸຕີ ອາຫ "ອິທໍ ປນສຸສ ປຜິປຕຸຕິມຸຂ"ນຸຕີ, ອິທໍ ປນ ປາລຸອີວຈນໍ ອສຸສ ຈຕຸຕຸຖສຸສ ປຸຄຸຄລສຸສ ໂກຫຄຸຄປຜິປຕຸຕິຍາ ມຸຂມຕຸຕນຸຕີ ອຕຸໂຖ។ ກສຸມາຕີ ເຈ? ໂສ ຫີ ນານາວິເຂນ ໂກຫຄຸເຄນ ໂລກໍ ວິມຸຫາປຍນຸໂຕ ຕຕຸຖ ອຈຸຉຕີ។ ເຕນາຫ "ອິມິນາ ຫີ"ຕິອາທີ។ ເອວນຸຕີ "ຕຕຸຖ ປານີຍໍ ອຸປຜຸຖເປຕຸວາ"ຕິອາທີນາ ວຸຕຸຕນເຍນ។

‘‘ສພ຺ພາປີ ຕາປສປ຺ພ຺ພຊ຺ຊາ ນິທ຺ທິຍ຺ຄາ’’ຕິ ສມ຺ມາສິຍ຺ຄານນເຍນ ຫສ຺ສິຕເມວ ປຸຄ຺ຄລາສິຍ຺ຄານນເຍນ ວິວຣິຕຸ໌ ‘‘ອຍ຺ຄວິສາ ທີ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ໌ ຂລາທີສຸ ມນຸສ຺ສານໍ ສນ຺ຕິເກ ອຸປຕິຍ຺ຖິຕ຺ວາ ວິທິມຸຄ຺ຄມາສຕິລາທີນິ ກິກ຺ຂາຈຣິຍນິຍາເມນ ສງ຺ກາຫ຺ເນິຕ຺ວາ ອຸລ຺ລໍຜນໍ ອຸລ຺ລາ, ສາ ເອວ ຈຣິຍາ ວຸຕ຺ຕິ ເອເຕສນ຺ຕິ ອຸລ຺ລາຈຣິຍາຯ ອຄ຺ຄິປກ຺ກິກາຍ ກຕ຺ຕກິກ຺ຂາຍ ຊີວນ຺ຕີຕິ ອຄ຺ຄິປກ຺ກິກາ, ນ ອຄ຺ຄິປກ຺ກິກາ ອນຄ຺ຄິປກ຺ກິກາ, ຕຕ຺ຫຸລກິກ຺ຂາຍ ເອວ ຊີວິກາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ອຸລ຺ລາຈຣິຍາ ທີ ຂລາທີນິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸປ ຕິຍ຺ຖິຕ຺ວາ ມນຸສ຺ເສຫີ ທິຍ຺ຍມານໍ ຂລຄ຺ຄໍ ນາມ ສລ຺ລໍ ປຝິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ, ອນຄ຺ຄິປກ຺ກິກາ ປນ ຕາທິສມປຝິຄ຺ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຫຸລເມວ ປຝິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕີຕິ ອຍເມເຕສໍ ວິເສໂສຯ ນ ສຍໍ ປຈນ຺ຕີຕິ ອສາມປາກາ, ປກ຺ກກິກ຺ຂາຍ ເອວ ຊີວິກາຯ ອໂຍ ວິຍ ກຍ຺ຖິໂນ ມຸຍ຺ຖິປ຺ປມາໂຕ ປາສາໂຕ ອຍມຸຍ຺ຖິ ນາມ, ເຕນ ວຕ຺ຕນ຺ຕີຕິ ອຍມຸຍ຺ຖິກາຯ ທນ຺ເຕນ ອຸປ຺ປາຝິຕໍ ວກ຺ກລໍ ຣຸກ຺ຂຕ຺ຕໂຈ ທນ຺ຕວກ຺ກລໍ, ເຕນ ວຕ຺ຕນ຺ຕີຕິ ທນ຺ຕວກ຺ກລິກາຯ ປວຕ຺ຕໍ ຣຸກ຺ຂາທີໂຕ ປາຕາປີຕໍ ຜລໍ ກຸລ຺ຊນ຺ຕິ ສີເລນາຕິ ປວຕ຺ຕຜລໂກຊີ ໂນຯ ປຕ຺ຫຸປລາສສທ຺ທສ຺ສ ເອກເສສນເຍນ ທ຺ວິສາ ອຕ຺ໂຖ, ຊີຕ຺ຕຕາຍ ປຕ຺ຫຸກ຺ກູຕໍ ປລາສລ຺ເຈວ ຊີຕ຺ຕປກ຺ກກາເວນ ຕໍສທິ ສໍ ປຸປ຺ຜຜລາທີ ຈາຕິຯ ເຕນ ວກ຺ຂຕິ ‘‘ສຍໍ ປຕິຕາເນວ ປຸປ຺ຜຜລປຕ຺ຫຸປລາສາທີນິ ຂາທນ຺ຕາ ຍາເປນ຺ຕີ’’ຕິ, (ທີຯ ນິຯ ອຍ຺ຄຯ ໑໗໘໐) ເຕນ ວຕ຺ຕນ຺ຕີຕິ ປຕ຺ຫຸປລາສິກາ, ສຍໍປຕິຕປຕ຺ຕປຸປ຺ຜຜລໂກຊີໂນຯ ອິທານິ ເຕ ອຍ຺ຄວິເສປີ ສຣູປໂຕ ທສ຺ເສຕຸ໌ ‘‘ຕຕ຺ຖາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເກຕີຍຊຝິລວຕ຺ຖຸ ຂນ຺ສກວຕ຺ຕນາຍ (ມຫາວຯ ອຍ຺ຄຯ ໓໐໐) ຄເຫຕພ຺ພໍຯ

ສງ຺ກາຫ຺ເນິຕ຺ວາຕິ ກິກ຺ຂາຈຣິຍາວເສນ ເອກຊ຺ຊໍ ກຕ຺ວາຯ

ຕຕ຺ຫຸລກິກ຺ຂນ຺ຕິ ຕຕ຺ຫຸລເມວ ກິກ຺ຂໍຯ ກິກ຺ຂິຕພ຺ພາ ຍາຈິຕພ຺ພາ, ກິກ຺ຂູນໍ ອຍນ຺ຕິ ວາ ກິກ຺ຂາຕິ ທີ ກິກ຺ຂາສທ຺ໂທ ຕຕ຺ຫຸລາທີ ສຸປີ ນິຣຸລ຺ໂຫຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ປຈິຕ຺ວາ ປຣິກ຺ລ຺ຸຊນ຺ຕີ’’ຕິຯ

ກິກ຺ຂາປຣິເຍຍ຺ຖິ ນາມ ທຸກ຺ຂາຕິ ປເຣສໍ ເຄຫໂຕ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກິກ຺ຂາຍ ປຣິເຍສນາ ນາມ ທີນວຸຕ຺ຕິກາເວນ ທຸກ຺ຂາຯ

ເຍ ປນ ‘‘ປາສາຕສ຺ສ ປຣິຄ຺ຄໂຫ ນາມ ທຸກ຺ໂຂ ປພ຺ພຊິຕສ຺ສາ’’ຕິ ທນ຺ເຕເຫວ ອຸປ຺ປາເຜຕ຺ວາ ຂາທນ຺ຕິ, ເຕ ທນ຺ຕວກ຺ກລິກາ ນາມາຕິ ອຍໍ ອຍ຺ຄກຖາມຸຕ຺ຕກນໂຍຯ

ປຕ຺ຫຸປລາສສທ຺ໂທ ປຸປ຺ຜຜລວິສໂຍປີ ສທິສຕາກປ຺ປເນນາຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ປຸປ຺ຜຜລປຕ຺ຫຸປລາສາທີນິ’’ຕິ ອິມິນາຯ

ເຕຕິ ປຕ຺ຫຸປລາສິກາຯ ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕເມຕໍ ອລ຺ເລສມ຺ປີ ຕຖາ ເກທສມ຺ກວໂຕຯ ປາປຸຕນຍ຺ຄາເນຕິ ຄເຫຕຸ໌ ສມ຺ປາປຸຕນຍ຺ຄາ ເນຯ ເອກຣຸກ຺ຂໂຕຕິ ປຖມໍ ອຸປຄຕຣຸກ຺ຂໂຕຯ

ກຖເມຕ຺ຕາວຕາ ສພ຺ພາປີ ຕາປສປ຺ພ຺ພຊ຺ຊາ ນິທ຺ທິຍ຺ຄາຕິ ໂຈທນາຯ ນ ຕາວ ວິໂສສິຕາຕິ ອາຫ ‘‘ອິມາ ປນາ’’ຕິອາທີຯ ຈຕູທິເຍ ວາຕິ ‘‘ຂາຣິວິສມາທາຍາ’’ຕິອາທີນາ ວຸຕ຺ຕາທີ ປວຕ຺ຕຜລໂກຊນິກາ, ກນ຺ທມູລຜລໂກຊນິກາ, ອຄ຺ຍາຄາຣິກາ, ອາຄາຣິກາ ເຈຕິ ຈຕູທີ ເອວ ຕາປສປ຺ພ຺ພຊ຺ຊາທີຯ ອຄາຣໍ ກຊນ຺ຕີຕິ ອຄາຣໍ ນິວາສກາເວນ ອຸປຄຈ຺ຜນ຺ຕິຯ ອິມິນາ ທີ ‘‘ຈຕຸທ຺ວາຣໍ ອຄາຣໍ ກຣິຕ຺ວາ ອຈ຺ຜຕີ’’ຕິອາທີນາ ອິສ ວຸຕ຺ຕາຍ ຈຕຸຕ຺ຖາຍ ຕາປສປ຺ພ຺ພຊ຺ຊາຍ ເຕສມວໂຣສຕໍ ທສ຺ເສຕິຯ ເອວມິຕເຣສຸປີ ປຝິໂລມໂຕ ໂຍຊນາ ເວທິຕພ຺ພາຯ ອຄ຺ຄິປຣິຈຣຕວເສນ ອຄ຺ຍາຄາຣໍ ກຊນ຺ຕິຯ ເອວໍ ປນ ເຕສມວໂຣສຕໍ ວທນ຺ໂຕ ຕທນ຺ຣູປີ ອິເມສມ຺ປີ ປຈ຺ເຈກໍ ທ຺ວິສຕໍ ທສ຺ເສຕີຕິ ທຍ຺ຄພ຺ພໍຯ

໘໗໑ຯ ອາຈຣິເຍນ ໂປກ຺ຂຣສາຕິນາ ສທ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ສາຈຣິຍໂກ, ຕສ຺ສຯ ອປາຍມຸຂມ຺ປີຕິ ວິນາສການຕມ຺ປີຯ ປເຄວ ວິຊ຺ ຊາຈຣຕສມ຺ປທາຍ ສນ຺ທິສ຺ສເນຕິ ປີ-ສທ຺ໂທ ຄຣຫາຍໍຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອປີ ນຸ ຕ຺ວໍ ອິມາຍ ອນຸຕ຺ຕຣາຍ ວິຊ຺ຊາຈຣຕສມ຺ປທາຍ ສນ຺ທິສ຺ສສິ ສາຈຣິຍໂກ’’ຕິອາທີຯ ຕຕ຺ຣາຍມຍ຺ຄກຖາມຸຕ຺ຕກນໂຍ – ‘‘ໂນ ທີທໍ ໂກ ໂຄຕມາ’’ຕິ ສນ຺ທິສ຺ສນໍ ປຝິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອສນ຺ທິສ຺ສນາການເມວ ວິກາເວຕຸ໌ ‘‘ໂກ ຈາຫ’’ນ຺ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສາຈຣິຍໂກ ອທໍ ໂກ ຈ ກິທີໂສ ທຸຕ຺ວາ ອນຸຕ຺ຕຣາຍ ວິຊ຺ ຊາຈຣຕສມ຺ປທາຍ ສນ຺ທິສ຺ສາມິ, ອນຸຕ຺ຕຣາ ວິຊ຺ຊາຈຣຕສມ຺ປທາ ກາ ຈ ກິທີສາ ທຸຕ຺ວາ ສາຈຣິຍເກ ມຍິ ສນ຺ທິສ຺ສຕິ, ອາຣ ກາ ອທໍ…ເປ… ສາຈຣິຍໂກຕິ ສທ ປາຄເສເສນ ໂຍຊນາຯ

໔໗໔ຯ ອປາເຍ ວິນາສນ຺ປາເຍ ນິຍຸຕ຺ໂຕ ອາປາຍິໂກຯ ຕພ຺ກາວໍ ນ ປຣິປູເຣຕິ ປຣິປູເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕີຕິ ອປຣິປູຣມາໂນ, ຕພ຺ກາເວນ ອປຣິປຸຕ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຕ຺ຕນາ ອາປາຍິເກນ ໂຫນ຺ເຕນາປິ ຕພ຺ກາວໍ ອປຣິປູຣມາເນນ ໂປ຺ກ຺ຂຣສາຕິນາ ເອສາ ວາຈາ ກາສິຕາຕິ ອຕ຺ຖໂຕ ສມ຺ພນ຺ຘຕ຺ຕາ ກຕ຺ວຕ຺ເຖ ເຈຕໍ ປຈ຺ຈຕ຺ຕວຈນນ຺ຕິ ອາຫ "ອາປາຍິເກນາປີ ອປຣິປູຣມາເນນາ"ຕິຯ ອປິຈ ອຕ຺ຕນາ ອປຣິປູຣມາເນນ ອາປາຍິເກນາປີ ສຍໍ ອປຣິປູຣມານາປາຍິເກນ ຫຸຕ຺ວາປີ ໂປ຺ກ຺ຂຣສາຕິນາ ເອສາ ວາຈາ ກາສິຕາຕິ ອຕ຺ຖຍຸຕ຺ຕິໂຕ ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕລກ຺ຂເຓ ເຈຕໍ ປຈ຺ຈຕ຺ຕວຈນນ຺ຕິປີ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຌ຺ໂຌ ຫີ ສທ຺ທກ຺ໂກ, ອຌ຺ໂຌ ອຕ຺ຖກ຺ໂກເມຕິຯ ເກຈິ ປນ "ກຣຓຕ຺ຖເມວ ທສ຺ເສຕຸໍ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕທຍຸຕ຺ຕເມວ ປທທ຺ວຍສ຺ສ ກຕ຺ຕຸປເທນ ສມານຕ຺ຖຕ຺ຕາ, ສມານຕ຺ຖານຌ຺ຈ ປທານໍ ອຌ຺ຌມຌ຺ຌໍ ກຣຓກາວານຸປປ຺ຕິໂຕ, ອລມຕິປປຌ຺ເຈນຯ

ປຸພ຺ພໂກສິກາວານຸໂຍຄວຓ຺ຓນາ

໔໗໕ຯ ທິຍເຕຕິ ທຕ຺ຕິ, ສາ ເອວ ທຕ຺ຕິກນ຺ຕິ ອາຫ "ທິນ຺ນກ"ນ຺ຕິຯ ອທາຕຸກາມມ຺ປີ ທາຕຸກາມໍ ກຕ຺ວາ ສມ຺ມຸຂາ ປຣ ມາວຌ຺ເຌຕິ ສມ຺ມູລຸຫໍ ກໂຣຕິ ເອຕາຍາຕິ ສມ຺ມຸຂາວຌ຺ຌນີຯ ເຕນາຫ "ນ ເທມີຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕີ"ຕິຯ ປຸນ ຕສ຺ສາຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສຯ ກາຣຓານຸຣູປໍ ຣາຊູນໍ ປຸຕ຺ຕປຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ "ກສ຺ມາ ເມທິນ຺ໂນ"ຕິຯ ສງ຺ຂປລິຕກ຺ຌຄນ຺ຕິ ໂຂຕສງ຺ຂມິວ ເສຕກ຺ຌຄໍຯ ເສຕໂປ຺ກ຺ຂຣຣຊຕໂຕ ຄຸຕສມານກາຍຕ຺ຕາ ເອວມາຫຯ ອນ຺ຄຈ຺ຉຕີຕິ ປຣມ຺ມຸພນ຺ຘຕິຯ

ຍທິ ທຸວິເຌນປິ ກາຣເຓນ ຣາຊາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ສມ຺ມຸຂາກາວໍ ນ ເທຕິ, ອຖ ກສ຺ມາ ຕທຸປສງ຺ກມນໍ ນ ປຌິກ຺ຂິຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ "ຍສ຺ມາ ປນາ"ຕິອາທິຯ "ເຂຕ຺ຕວິຊ຺ຊາຍາຕີ ນີຕິສຕ຺ເຖ"ຕີ (ທີ. ນີ. ຜີ. ໑໔໗໕) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຫຌ຺ຄາປີ ພ຺ຣຫ຺ມຊາ ລວຓ຺ຓນາຍໍ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ "ເຂຕ຺ຕວິຊ຺ຊາຕີ ອພ຺ເກຍ຺ຍມາສ຺ຣກ຺ຂຣາຊສຕ຺ຖາທິນີຕິສຕ຺ຖ"ນ຺ຕີຯ (ທີ. ນີ. ອຌ຺ຄ. ໑໔໔໑) ທຸສ຺ສ ເມຕ຺ຖ ຕີໂຣກຣຕີຍໍຯ ເຕນາຫ "ສາຕິປາກາຣສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ຄຕ຺ວາ"ຕີຯ ອນ຺ຕສ຺ຫເທນ ປນ ຕພ຺ກາເວນ ປເທ ວຫ຺ຌມີຍມາເນ ທຸສ຺ສນ຺ຕໍ ຍຖາ "ວນນ຺ໂຕ"ຕີຯ "ປຍາຕນ຺ຕີ ສຫ຺ຌໍ, ສສ຺ສຕີກໍ ວາຯ ເຕນາຫ ອກິຫຣິຕ຺ວາ ທິນ຺ນ"ນ຺ຕີ ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ມຕກກຕ຺ຕສງ຺ເຂເປນ ວາ ນິຈ຺ຈກຕ຺ຕສງ຺ເຂເປນ ວາ ອກິຫຣິຕ຺ວາ ທິນ຺ນໍ ກິກ຺ຂນ຺ຕີ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຯ "ອຍໍ ປນາ"ຕີ ອາທິ ອຕ຺ຖາປຕ຺ຕິວຈນໍຯ ນິຌ຺ຄນ຺ຕີ ນິຈ຺ຉຍໍຯ ກສ຺ມາ ປນ ກຄວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ເອວຣູປໍ ອມນາປໍ ມມ຺ມວຈນໍ ອໂວຈາຕີ ໂຈທ ນໍ ກາຣຓໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ໂສເທຕຸໍ "ອິທໍ ປນາ"ຕີອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຣຫສ຺ສມ຺ປີ ປຌິຈ຺ຉນ຺ນມ຺ປີ ມມ຺ມວຈນໍ ປກາເສສີຕີ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ

໔໗໖ຯ ຣາຊາສນໍ ນາມ ຫຕ຺ຖີກ຺ຂນ຺ຘປເທສໍ ສນ຺ຘາຍ "ຫຕ຺ຖີຄີວາຍ ວາ ນິສິນ຺ໂນ"ຕີ ປາລຸອິຍໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຣຖູປຕ຺ຖເຣຕີ ຣຖສ຺ສ ອຸປຣີ ອຕ຺ຖຣິຕປເທເສຯ ເຕນາຫ "ຣຖມ຺ຫີ"ຕີອາທີຯ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຄເຕຫີຕີ ອຸຄ຺ຄຕານມຕິສເຍນ ອຸຄ຺ຄເຕຫີຯ ນ ຫີ ວິຈ຺ຉາສມາໂສ ໂລກິເກຫີ ອກິມໂຕຕີຯ ຣຌ຺ໂຌ ອປຈ຺ຈໍ ຣາຊຌ຺ໂຌ, ພຫຸກຕ຺ຕໍ ປຕີ, ເອກເສສນເຍນ ວາ "ຣາຊຌ຺ເຌຫີ"ຕີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປາກ ຜມນ຺ຕນ຺ຕີ ປກາສກູຕໍ ມນ຺ຕນໍຯ ຕເທວິຌາສິປ຺ເປຕໍ, ນ ຣຫສ຺ສມນ຺ຕນໍ ສຸຫ຺ທາທີຫີປີ ສຸຍ຺ຍມານສ຺ສ ອິຈ຺ຉິຕຕ຺ຕາຯ ເຕນ ວຸຕ຺ ຕໍ "ອຖ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ ສຸຫ຺ໂທ ວາ ສຸຫ຺ທທາໂສ ວາ"ຕີອາທີຯ ຕາທິເສທີເຍວາຕີ ຣຌ຺ໂຌ ອາກາຣສທີເສເຫວຯ ຕສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ສາຌນສມຕ຺ຖໍ ວຈນໍ ຣຌ຺ຌາ ກຕີຕໍ ຍຖາ, ຕຖາ ໂສປີ ຕສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ສາຌນສມຕ຺ຖເມວ ກຕີຕໍ ວຈນໍ ອປີນ຺ ກຓີຕີ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ

໔໗໗ຯ"ປວຕ຺ຕາໂຣ"ຕີ ເອຕສ຺ສ ປາວຈນກາເວນ ວຕ຺ຕາໂຣຕີ ສທ຺ທໂຕ ອຕ຺ໂຖຯ ຍສ຺ມາ ປນ ເຕ ຕຖາກູຕາ ມນ຺ຕານໍ ປວຕ຺ຕ ກາ ນາມ, ຕສ຺ມາ ອສີປ຺ປາຍໂຕ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ປວຕ຺ຕຍິຕາໂຣ"ຕີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ວທສ຺ທເທນ, ຫີ ຕຸປຈ຺ຈເຍນ ຈ "ວຕ຺ຕາໂຣ"ຕີ ປທສິທ຺ຌີ, ຕຖາ ວຕຸສ຺ທເທນ "ປວຕ຺ຕຍິຕາໂຣ"ຕີຯ ອິທໍ ອາຈຣິຍສ຺ສ (ທີ. ນີ. ຜີ. ໑໔໗໔) ຈ ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ຈ ມຕໍຯ ວຕຸສ຺ທເທເນວ "ປວຕ຺ຕາໂຣ"ຕີ ປທສິທ຺ຌີ ທສ຺ເສຕີຕີປີ ເກຈີ ວທນ຺ຕີຯ ປທທ຺ວຍສ຺ສ ຕຸລ຺ຍາຌິກຣຓຕ຺ຕາ "ມນ຺ຕເມ ວາ"ຕີ ວຸຕ຺ຕໍຯ "ສຸຫ຺ເທ ພຫີ ກຕ຺ວາ ຣໂຫ ກາສິຕພ຺ພຌ຺ເຄນ ມນ຺ຕາ ເອວ ຕໍ ຕໍ ອຕ຺ຖປຜິປຕ຺ຕິເຫຕຸຕາຍ ປທ"ນ຺ຕີ ຫີ ຕຸລ຺ ຍາຌິກຣຓໍ ໂຫຕີ, ອນ຺ປນີຕາສາຌາຣຓຕາຍ ຣຫສ຺ສກາເວນ ວຕ຺ຕພ຺ພາຍ ມນ຺ຕນກີຣິຍາຍ ປທມຌິຄມ຺ປາຍນ຺ຕີປີ ມນ຺ຕປທນ຺ ຕີ ອຌ຺ຄກຖາມຸຕ຺ຕໂກ ນໂຍຯ ຄີຕນ຺ຕີ ຄາຍນວເສນ ສຊ຺ຊາຍິຕໍ, ຄາຍນມ຺ປີຌ ອຸທຕ຺ຕານຸທຕ຺ຕາທີສຣສມ຺ປາທນວເສເນວ ອສີປ຺ເປຕນ຺ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ "ສຣສມ຺ປຕ຺ຕິວເສນາ"ຕີຯ ປາວຈນກາເວນ ອຌ຺ເຌສໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕມຌ຺ເຌສໍ ວາທາປນວເສນ ວາຈິຕໍຯ ສງ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອຸປຣູປຣີ ສຌ຺ຌູລຸຫາວເສນ ສມ຺ປພ຺ຍູລຸຫໍຯ ອິຣຸເວທຍຊຸເວທສາມເວທາທີວເສນ, ຕຕ຺ຖາປີ ປຈ຺ເຈກໍ ມນ຺ຕພ຺ຣຫ຺ ມາທີວເສນ, ອຊ຺ຊາຍານຸວາກາທີວເສນ ຈ ຣາສິກຕໍຯ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ປີຕ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ຄປີຕໍຯ ອຌ຺ເຌສໍ ວາຈິຕໍ ອນຸວາເຈນ຺ ຕີຕີ ອຌ຺ເຌສໍ ກມ຺ມກູຕານໍ ເຕຫີ ວາຈາປີຕໍ ມນ຺ຕປທໍ ເອຕຣຫີ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ອຌ຺ເຌສໍ ອນຸວາຈາເປນ຺ຕີຯ

ເຕສນ຺ຕິ ມນ຺ຕກຕ຺ຕູນ໌ໆ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸປ໌ຣິກຕ຺ທ໌ ຍຖາກມ຺ມູປ໌ຄລາຕ໌, ປ໌ຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ທສ຺ສນຍ຺ເຖນ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸສທິສຍ຺ຈ ປ຺ພ຺ເພນິ ວາສານຸສ຺ສຕິລາຕ໌ ສນ຺ສາຍ "ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕ໌ໆ ອໂຕ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸປ໌ຣິກຕ຺ເທນ ຍຖາກມ຺ມູປ໌ຄລາເຕນ ສຕ຺ຕານ໌ ກມ຺ມສ຺ສກຕາທີນີ ເຈວ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸສທິເສນ ປ຺ພ຺ເພນິວາສານຸສ຺ສຕິລາເຕນ ອຕີຕກປ຺ເປ ພ຺ຣາຫ຺ມຕານ໌ ມນ຺ຕຊ຺ເຊນວິສິຍ຺ຈ ໂອໂລເກຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ ຄເທຕພ຺ໂພໆ ຣູປ໌ເມວ ຫິ ປ໌ຈ຺ຈຸປ໌ປ໌ນ຺ນ໌ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸສ຺ສ ອາຣມ຺ມຕນ຺ຕິ ຕມິສ ອຍ຺ຖານຄຕ໌ ໂຫຕິໆ ປ໌າວຈ ເນນ ສທ ສໍສນ຺ທິຕ຺ວາຕິ ຍໍ ກສ຺ສປ໌ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຣນ ວຸຕ຺ຕ໌ ວຍ຺ຍສນ຺ນິສ຺ສິຕ໌ ວຈນ໌, ເຕນ ສທ ສໍສນ຺ທິຕ຺ວາ ອວິຣຸທ຺ຣ໌ ກຕ຺ ວາໆ ນ ຫິ ເຕສໍ ວິວຍ຺ຍສນ຺ນິສ຺ສິໂຕ ອຕ຺ໂຖ ປ໌ຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ໂຫຕິໆ ຄນ຺ຖີສູຕິ ປ໌ຊ຺ຊຄຊ຺ຊພນ຺ຣວເສນ ສກ຺ກຕການາຍ ພນ຺ຣີສຸໆ ອປ໌ຣາ ປ໌ເຣຕິ ອຍ຺ຖກາທີທີ ອປ໌ຣາ ອຍ຺ເລປີ ປ໌ເຣ ປ໌ຈ຺ຈິມາ ໂອກ຺ກາກຣາຊກາລາທີສຸ ອຸປ໌ປ໌ນ຺ນາໆ ປ໌າຕາຕິປ໌າຕາທີນີ ປ໌ກ຺ຂິປີຕ຺ ວາຕິ ອຍ຺ຖກາທີທີ ຄນ຺ຖິຕມນ຺ຕປ໌ເທສ຺ເວວ ປ໌າຕາຕິປ໌າຕາທີກິເລສສນ຺ນິສ຺ສິຕປ໌ທານ໌ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ປ໌ກ຺ຂິປ໌ນ໌ ກຕ຺ວາໆ ວິຣຸທ຺ເຣ ອກໍສູຕິ ສຸຕ຺ຕນິປ໌າເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຕຣມ຺ມິກສຸຕ຺ຕາທີສຸ (ສຸໆ ນິໆ ພ຺ຣາຫ຺ມຕຣມ຺ມິກສຸຕ຺ຕ) ອາຄຕນເຍນ ສໍກິເລສິກຕ຺ຖ ທີປ໌ນໂຕ ປ໌ຈ຺ຈນີກກູເຕ ອກໍສຸໆ ອິສີຕິ ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕ໌ໆ "ອິສີ ວາ ອິສີຕ຺ຖາຍ ປ໌ຜິປ໌ນ຺ໂນ ວາ"ຕິ ຫິ ວຕ຺ຕພ຺ພ໌ໆ ກສ຺ມາ ປ໌ເນຕ຺ຖ ປ໌ຜິຍ຺ຍາຄຫຕາວເສນ ເທສນາໂສຕປ໌ຕິຕ໌ ນ ກໂຣຕີຕິ ອາຫ "ອິສ ກຄວາ"ຕິອາທິໆ ອິສາຕິ "ຕ຺ຍາທ໌ ມນ຺ເຕ ອຮີຍາມິ, 'ສາຈຣິຍ ໂກ'ຕິ ຕ຺ວໍ ມຍ຺ລສີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕຍ຺ຖາເນໆ ປ໌ຜິຍ຺ລໍ ອຄ຺ຄເທຕ຺ວາຕິ ຍຖາ ເທຍ຺ຖາ ປ໌ຜິຍ຺ລາ ຄທີຕາ, ຕຖາ "ຕໍ ກີ ມຍ຺ລສິ ອມ຺ພຍ຺ຖ, ຕາວຕາ ຕ຺ວໍ ກວິສ຺ສສິ ອິສີ ວາ ອິສີຕ຺ຖາຍ ວາ ປ໌ຜິປ໌ນ຺ໂນ ສາຈຣິຍໂກຕິ, ໂນ ຫິທໍ ໂກ ໂຄຕມາ"ຕິ ເອວໍ ອິສ ປ໌ຜິຍ຺ລໍ ອຄ຺ຄເທຕ຺ວາໆ

໔໗ຝໆນິຣາມຄນ຺ຮາຕິ ກິເລສາສຸຈິວເສນ ວິສ຺ສຄນ຺ຮຣທີຕາໆ ອນິຕ຺ຖິຄນ຺ຮາຕິ ອິຕ຺ຖີນ໌ ຄນ຺ຮມຕ຺ຕສ຺ສປີ ອວິສທເນນ ອິຕ຺ຖີຄນ຺ຮຣທີຕາໆ ຣໂຊຊລ຺ລຮຣາຕິ ປ໌ກຕິຣຊເສທາທີຊລ຺ລຮຣາໆ ປ໌າກາຣປ໌ຸຣິສຄຸຕ຺ຕິຕີ ປ໌າກາຣາວຣຕ໌, ປ໌ຸຣິສາວຣຕຍ຺ຈໆ ເອຕ຺ຖ ປ໌ນ "ນິຣາມຄນ຺ຮາ"ຕິ ເອເຕນ ເຕສໍ ທສນ຺ນ໌ ພ຺ຣາຫ຺ມຕານ໌ ວິກ຺ຂມ຺ກິຕກິເລສຕ໌ ທສ຺ເສຕິ, "ອນິຕ຺ຖິຄນ຺ຮາ, ພ຺ຣຫ຺ມຈາ ຣິໂນ"ຕິ ຈ ເອເຕນ ເອກວິທາຣິຕ໌, "ຣໂຊຊລ຺ລຮຣາ"ຕິ ເອເຕນ ມຕ຺ທນວິກູສນາກາວໍ, "ອຣຍ຺ຍາຍຕເນ ປ໌ພ຺ພຕປ໌າເທສຸ ວສີ ສູ"ຕິ ເອເຕນ ມນຸສ຺ສູປ໌ຈາຣໍ ປ໌ຫາຍ ວິວິຕ຺ຕວາສໍ, "ວນມູລຜລາຫາຣາ ວສີສູ"ຕິ ເອເຕນ ສາລິມໍໂສທນາທີປ໌ຕີຕາຫາຣ ປ໌ຜິກ຺ເຂປ໌, "ຍທາ"ຕິອາທິນາ ຍານວາຫນປ໌ຜິກ຺ເຂປ໌, "ສພ຺ພທິສາສູ"ຕິອາທິນາ ຣກ຺ຂາວຣຕປ໌ຜິກ຺ເຂປ໌ໆ ເອວຍ຺ຈ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ມິຈ຺ຈາປ໌ຜິປ໌ທາປ໌ກ຺ຂິກໍ ສາຈຣິຍກສ຺ສ ອມ຺ພຍ຺ຖສ຺ສ ວຸຕ຺ຕີ ອຸປ໌າທາຍ ສມ຺ມາປ໌ຜິປ໌ທາປ໌ກ຺ຂິກາປີ ເຕສໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕານ໌ ວຸຕ຺ຕິ ອຣິຍວິນເຍ ສມ຺ມາປ໌ຜິປ໌ຕ຺ຕີ ອຸປ໌າທາຍ ມິຈ຺ຈາປ໌ຜິປ໌ທາເຍວໆ ກຖຍ຺ຫິ ນາມ ເຕ ກວິສ຺ສຕິ ສລ຺ເລຂປ໌ຜິປ໌ຕ຺ຕິຍຸຕ຺ຕຕາຕິໆ "ເອວໍ ສ຺ ເຕ"ຕິອາທິນາ ກຄວາ ອມ຺ພຍ຺ຖໍ ສນ຺ຕຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ນິຄ຺ຄຕ຺ຫາຕີຕິປີ ວິກາເວຕິໆ ອິທຍ຺ຫິ ວກ຺ຂມານາຍ ປ໌າລຸອິຍາ ປີຕ຺ທຕ຺ຖທສ຺ສນນ຺ຕິໆ

ທຸສ຺ສປ໌ຍ຺ຍິກາ ທຸສ຺ສປ໌ຍ຺ຍໍໆ ທຸສ຺ສກລາໂປ ທຸສ຺ສເວຕີໆ ເວຖເກທີຕິ ເວຖກປ໌ຍ຺ຍເກທີ, ທຸສ຺ເສທີ ສໍເວເຖຕ຺ວາ ກຕນມິຕຍາສຸກາ ທີຕິ ວຸຕ຺ຕ໌ ໂຫຕິໆ ກປ຺ເປຕຸນ຺ຕິ ກຕ຺ຕຣິກາຍ ຊິນ຺ທິຕຸ໌ໆ ກປ໌ປີຕວາເລທີຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ເອເສວ ນໂຍໆ "ນ ກິກ຺ຂເວ ມສ຺ສຸ ກປ຺ປ໌າ ເປຕພ຺ພ"ນ຺ຕິອາທີສຸ (ຈູລຸອວໆ ໔໗໔) ວິຍ ຫິ ກປ຺ສທ຺ໂທ ເຊທເນ ວຕ຺ຕຕິໆ ຍຸຕ຺ຕຍ຺ຖາເນສູຕິ ຄີວາສີສວາລຣີສຸໆ ວາລາຕິ ເຕສຸ ຖາເນສຸ ຊາຍມານາ ໂລມາໆ ສທຈຣຕາວເສນ, ຖານີນາເມນ ວາ "ກຸຕ຺ຕວາລາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕາໆ ເກຈິ ປ໌ນ "ວາລຸອຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ"ຕິ ປ໌າຖໍ ກປ຺ເປຕ຺ວາ ວາລຸອຣູປ໌ຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ຖໍ ວທນ຺ຕິ, ປ໌າລຸອິຍານເປກ຺ຂນເມວ ເຕສໍ ໂທໂສໆ "ກຸຕ຺ຕວາເລທີ ວລຸອວາຣ ເຖທີ"ຕິ ປ໌າລຸອິຍໍ ວຸຕ຺ຕ໌ໆ ສມນ຺ຕານຄຣນ຺ຕິ ນຄຣສ຺ສ ສມນ຺ຕໂຕໆ ປ໌າກາຣສ຺ສ ອໂຣກາເຄ ກຕສຸຮາກມ຺ມໍ ຖານ໌ ນຄຣສ຺ສ ສມີ ເປ ກຕ຺ຕພ຺ພໂຕ, ອຸປ໌ກາຣກຣຕໂຕ ຈ "ອຸປ໌ກາຣິກາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິໆ ນຄຣສ຺ສ ອຸປ໌ກາຣິກາ ເອຕາສນ຺ຕິ ນຄຣູປ໌ກາຣິກາໂຍ, ຣາຊຮານີອເປກ຺ຂາຍ ອິຕ຺ຖີລີງຄນິທ຺ເທໂສໆ ເຕນາຫ "ອິສ ປ໌ນາ"ຕິອາທິໆ ມຕີຕິ ວິຈິກິຈ຺ຈາວເສນ ອເນກໍສິກຊານນາໆ ອຸປ໌ຣິ ເທສນາຍ ອວຫ຺ຜກາຣຕ໌ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ອິທໍ ກຄວາ"ຕິອາທິມາຫໆ ປ໌າລຸອິຍໍ ໂສ ມໍ ປ໌ຍ຺ເທນາຕິ ໂສ ຊໂນ ມໍ ປ໌ຸຈ຺ຈາວເສນ ໂສເຮຍ຺ຍໆ ອທໍ ເວຍ຺ຍາກຣເຕນ ໂສເຮສ຺ສາມີຕິ ອທມ຺ປີມໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊນາວເສນ ໂສເຮສ຺ສາມີຕິ ຍຖາຣທມຣີກາຣວເສນ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພໆ

ທ຺ເວລກ຺ຂຕທສ຺ສນວຕ຺ຕນາ

໔໗໗ໆ"ນິສິນ຺ນານ"ນ຺ຕິອາທີ ອນາທເຣ ສາມິວຈນ໌, ວິເສສນ໌ ວາໆ ສງ຺ກຸຈິເຕ ອິຣິຍາປ໌ເຖ ອນວເສສໂຕ ລກ຺ຂຕານ໌ ທຸພ຺ພິກາວນໂຕ "ນ ສກ຺ໂກຕິ"ຕິ ວຸຕ຺ຕ໌, ຕຖາ ສຸວິກາວນໂຕ ປ໌ນ "ສກ຺ໂກຕິ"ຕິໆ ປ໌ຣິເຍສນສຸຂຕ຺ຖເມວ ຕທາຈິຕ຺ຕຕາ ທຍ຺ຖພ຺

ພາ¯ ເຕນາຕິ ທຸວິເສນປີ ກາຣເຕນ¯

ຄເວສີຕິ ຌາເຕນ ປຣິເຍສນມກາສີ¯ ຄເຕຍນ຺ໂຕຕິ ຌາເຕເນວ ສງກລຍນ຺ໂຕ¯ ສມານຍິຕິ ສມ຺ມາ ອານຍິ ສມາຫຣີ¯ "ກງຂຕີ"ຕິ ປທສ຺ສ ອາກງຂຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຕິ ອາຫ "ອໂຫ ວຕາ"ຕິອາທີ¯ ອນຸປສຄ຺ຄມ຺ປີ ຫິ ປທໍ ກຕ຺ຖຈິ ເສົາປສຄ຺ຄມິວ ອຕ຺ຖວິເສສວາຈກໍ ຍຖາ "ໂຄຕ຺ຣພູ"ຕິ¯ ຕໂຕ ຕໂຕ ສຣີຣປ຺ປເທສໂຕ¯ ກິຈ຺ຉຕີຕີ ກິລມຕີ¯ ເຕນາຫ "ນ ສກ຺ໂກຕິ ທຍ຺ຫ຺"ນ຺ຕີ¯ ຕາຍາຕິ "ວິຈິນນ຺ໂຕ ກິຈ຺ຉຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕາຍ ວິຈິກິຈ຺ຉາຍ¯ ຕໂຕຕິ ສນ຺ນິຍ຺ຖານໍ ອຄມນໂຕ¯ ເອວໍ "ກງຂຕີ"ຕິ ປທສ຺ສ ອາສີສນຕ຺ຖຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ສໍສຍຕ຺ຖຕໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ກງຂາຍ ວາ"ຕິອາທິມາຫ¯ ຕຕ຺ຖ ກງຂາຍາຕິ "ກງຂຕີ"ຕິ ປເທນ ວຸຕ຺ຕາຍ ກງຂາຍ¯ ອສຕ຺ວປ຺ສານຌ຺ຫີ ອາຂຸຍາຕີກໍ¯ ເອສ ນໂຍ ເສເສສຸປີ¯ ອວຕ຺ຖາປເກທຄຕາ ວິມຕີ ເອວ "ຕີຫີ ຌມ຺ເມຫີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕາ, ຕີປ຺ປກາເຣຫີ ສໍສຍຌມ຺ເມຫີຕີ ອຕ຺ໂຖ¯ ກາລຸສິຍກາໂວຕິ ອປ຺ປສນ຺ນຕາຍ ເຫຕ຺ກູໂຕ ອາວິລກາໂວ¯

ວຕ຺ຖິໂກເສນາຕິ ນາກິຍາ ອໂຌກາຄສງຂາເຕ ວຕ຺ຖິມ຺ຫີ ຊາເຕນ ລິງຄປສິພ຺ພເກນ¯ "ອຕ຺ຆໂກໂສ"ຕິອາທີສຸ (ມ¯ ນິ¯ ໑¯໑໘໔, ໑໙໒; ໔¯໔໗; ອ¯ ນິ¯ ໗¯໗໑; ປາຣາ¯ ໑໑) ວິຍ ຫິ ໂກສສທ຺ໂທ ປຣິເວຖກປສິພ຺ພເກ ວຕ຺ຕຕີ¯ ວຕ຺ເຖນ ຄຸຫິຕພ຺ພຕ຺ຕາ ວຕ຺ຖຄຸຍ຺ຫໍ¯ ຍສ຺ມາ ກຄວໂຕ ໂກໂສຫິຕໍ ວຕ຺ຖຄຸຍ຺ຫໍ ສພ຺ພພຸທ຺ຌາເວຕິກໍ ອລ຺ເລຫິ ອສາຌາຣຕໍ ສຸວິສຸທ຺ຌກລ຺ຈນມຕ຺ຆລສນ຺ນິກໍ, ອຕ຺ຕໂນ ສຕ຺ຖານສນ຺ນິເວສສຸນ຺ທຣຕາຍ ອາຊາເນຍ຺ຍຄນ຺ຌຫຕ຺ຖິໂນ ວຣງຄປຣມຈາຣຸກາວໍ, ວິກສມານຕປ຺ນິຍາຣວິນ຺ທສມ຺ຊຊລເກສຣາວຕ຺ຕວິລາສໍ, ສລ຺ຊາປການ຺ຣລ຺ຊິຕຊລວນ຺ຕຣາກິລກ຺ຂິຕສມ຺ປຸຕ຺ຕຈນ຺ທມຕ຺ຆລໂສກລ຺ຈ ອຕ຺ຕໂນ ສີຣິຍາ ອກິກຸຍ຺ຍ ວິຣາຊຕີ, ຍໍ ພາຫີຣພ຺ກນ຺ຕຣມເລຫີ ອນຸປກ຺ກິລິຍ຺ຖຕາຍ, ຈິຣກາລປຣິຈິຕພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍາຌິກາຣຕາຍ, ສຕ຺ກິຕສຕ຺ຖານສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຈ ໂກປີນມ຺ປີ ສມານໍ ອໂກປີນເມວ ຊາຕໍ¯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ກຄວໂຕ ຫີ"ຕິອາທີ¯ ວຣວາຣຕສ຺ເສວາຕິ ວຣຄນ຺ຌຫຕ຺ຖິໂນ ອິວ¯ ປຫູຕກາວນ຺ຕິ ປຸຖຸລກາວໍ¯ ເອຕ຺ເຖວ ຫິ ຕສ຺ສ ສໍສໂຍ¯ ຕນຸມຸທຸສຸກຸມາຣາທີສຸ ປນສ຺ສ ຄຸເຕສຸ ວິຈາຣຕາ ເອວ ນາໂຫສີ¯

໔໙໙¯ "ຕຖາຣູປ"ນ຺ຕິ ອິທໍ ສມາສປທນ຺ຕິ ອາຫ "ຕໍຣູປ"ນ຺ຕີ¯ ເອຕ຺ຖາຕິ ຍຖາ ອມ຺ພຍ຺ໂຖ ໂກໂສຫິຕໍ ວຕ຺ຖຄຸຍ຺ຫມທ຺ທສ຺ສ, ຕຖາ ອິທ຺ຌາກິສງຂາຣມກິສງຂຣເຕ¯ ອິມິນາ ຫິ "ຕຖາຣູປໍ ອິທ຺ຌາກິສງຂາຣໍ ອກິສງຂຣີ"ຕິອາທິປາລຸອິປ຺ຣາມສນໍ, ອໂຕ ເຈຕ຺ຖ ສທ ອິທ຺ຌາກິສງຂາຣນເຍນ ວຕ຺ຖຄຸຍ຺ຫທສ຺ສນກາຣຕໍ ມິລິນ຺ທປລ຺ຫາປາເຖນ (ມິ¯ ປ¯ ໓¯໓) ວິກາວິຕໍ ໂຫຕີ¯ ເກຈິ ປນ "ວຕ຺ຖຄຸຍ຺ຫທສ຺ສເນ"ຕິ ປຣາມສນ຺ຕິ, ຕທຍຸຕ຺ຕເມວ¯ ນ ຫິ ຕໍ ປາລຸອິຍໍ, ອຍ຺ຖກາຖາຍລ຺ຈ ອຕ຺ຖິ, ຍໍ ເອວໍ ປຣາມສິຕພ຺ພໍ ສິຍາ, ອິທ຺ຌາກິສງຂາຣນໂຍ ຈ ອວິກາວິໂຕ ໂຫຕີ¯ ກິເມຕ຺ຖ ອລ຺ເລນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ຈຕຸປ຺ຜິສມ຺ກິທາປຕ຺ເຕນ ຉລຸອກິລ຺ເລນ ວາຫິວເຣນ ກທນ຺ຕນາຄເສນຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ສມ຺ປ຺ຜິຈ຺ຉິຕພ຺ພຕ຺ຕາ¯ ຫີຣີ ກຣີຍເຕ ເອຕ຺ຖາຕິ ຫີຣິກຣຕໍ, ຕເທວ ໂອກາໂສ ຕຖາ, ຫີຣິຍິຕພ຺ພຍ຺ຖານໍ¯ ອຸຕ຺ຕຣສ຺ສາຕິ ສຸຕ຺ຕນິປາເຕ ອາຄຕສ຺ສ ອຸຕ຺ຕຣມາຕາວສ຺ສ (ມ¯ ນິ¯ ໔¯໓໙໔)¯ ສພ຺ເພສມ຺ປີ ເຈເຕສໍ ວຕ຺ຖຸ ສຸຕ຺ຕນິປາຕໂຕ ຄເຫຕພ຺ພໍ¯

ຉາຍນ຺ຕິ ປ຺ຜິພິມ຺ພໍ¯ ກາຖໍ ທສ຺ເສສິ, ກີທິສໍ ວາຕິ ອາຫ "ອິທ຺ຌິຍາ"ຕິອາທີ¯ ຉາຍາຣູປກມຕ຺ຕນ຺ຕິ ກຄວໂຕ ປ຺ຜິພິມ຺ພຣູປກເມວ, ນ ປກຕິວຕ຺ຖຄຸຍ຺ຫໍ, ຕລ຺ຈ ພຸທ຺ຌສນ຺ຕານໂຕ ວິນິມຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຣູປກມຕ຺ຕໍ ກຄວຕາ ສທິສວຕ຺ຕສຕ຺ຖານາວຍວໍ ອິທ຺ຌິມຍໍ ພິມ຺ພກເມວ ໂຫຕິ, ເອວລ຺ຈ ກຕ຺ວາ ອປ຺ປກຕ຺ເຖນ ກ-ກາເຣນ ວິເສສິຕວຈນໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂຫຕີ¯ ຉາຍາຣູປກມຕ຺ຕໍ ອິທ຺ຌິຍາ ອກິສງຂຣິຕ຺ວາ ທສ຺ເສສີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຌ¯ "ຕໍ ປນ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ກຄວາ ຍຖາ ອຕ຺ຕໂນ ພຸທ຺ຌຣູປໍ ນ ທິສ຺ສຕີ, ຕຖາ ກຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕີ"ຕິ (ທີ¯ ນິ¯ ຝີ¯ ໑¯໔໙໙) ອາຈຣິຍາ ວທນ຺ຕີ¯ ຕເທຕໍ ກທນ຺ຕນາຄເສນຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ເຕນ ອິທ຺ຌາກິສງຂຕຉາຍາຣູປກມຕ຺ຕທສ຺ສນວຈເນນ ສໍສນ຺ທຕິ ເຈວ ສເມຕິ ຈ ຍຖາ ຕໍ "ຊີເຣນ ຊີຣໍ, ຄງໂຄທເກນ ຍມ຺ໂນທກ"ນ຺ຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ¯ ຕຖາວຈເນເນວ ຫິ ເສສພຸທ຺ຌຣູປສ຺ສ ຕງຂເຕ ອທສ຺ສິຕກາໂວ ອຕ຺ຖໂຕ ອາປນ຺ໂນ ໂຫຕີ¯ ນິວາສນນິວຕ຺ຖຕາທິວຈເນນ ປເນຕ຺ຖ ພຸທ຺ຌສນ຺ຕານໂຕ ວິນິມຸຕ຺ຕສ຺ສປີ ຉາຍາຣູປກສ຺ສ ນິວາສນາທິອພທິຄຕກາໂວ ທສ຺ສິໂຕ, ນ ຈ ໂຈເທຕພ຺ພໍ "ກາຖໍ ນິວາສນາທິອນ຺ຕຣຄຕໍ ຉາຍາຣູປກໍ ກຄວາ ທສ຺ເສຕິ, ກຖລ຺ຈ ອມ຺ພຍ຺ໂຖ ປສ຺ສຕີ"ຕິ¯ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ໂຍ ຫິ ອິທ຺ຌິວິສໂຍຕີ¯ ຉາຍໍ ທິຍ຺ເຖຕິ ຉາຍາຍ ທິຍ຺ຖາຍ¯ ເອຕນ຺ຕິ ຉາຍາຣູປກໍ¯ ພຸຊ຺ຌເກ ສຕິ ຊີວິຕນິມິຕ຺ຕມ຺ປີ ຫຫຍມໍສໍ ທສ຺ເສຍ຺ຍາຕີ ອຌິປ຺ປາໂຍ¯ ນິນ຺ເນຕ຺ວາຕິ ນີຫຣິຕ຺ວາ¯ ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ¯ ກລຸໂລສີຕິ ວິສ຺ສຊ຺ຊເນ ຕ຺ວໍ ກຸສໂລ ເຉໂກ ອສີ, ຍຖາວຸຕ຺ໂຕ ວາ ວິສ຺ສຊ຺ຊນາມຄ຺ໂຄ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ ຍຸຕ຺ໂຕ ອສີຕີ ອຕ຺ໂຖ¯ "ກຸສໂລ"ຕິ ເກຈິ ປຖນ຺ຕິ, ອຍຸຕ຺ຕເມຕໍ¯ ມິລິນ຺ທປລ຺ເຫ ຫິ ສພ຺ພຕ຺ຖ ວິສ຺ສຊ຺ຊນາວສາເນ "ກລຸໂລ" ອິຈ຺ເຈວ ທິຍ຺ໂຖຕີ¯

ນິນຸນາເມຕຸວາຕິ ມຸຂໂຕ ນິຫຣຕາວເສນ ກຕຸຕາໂສຕາທິອກິມຸຂໍ ປ໌ຕາເມຕຸວາ, ອຮິປຸ໌ປ໌າຍເມວ ທສຸເສຕຸ໌ "ນິຫຣິຕຸວາ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ໌ฯ
ກຖິນສູຈີ ວິຍາຕິ ພນສຸຂຸມກາວາປ໌າຫເນນ ກກຸຂລຸອສູຈິມິວ ກຕຸວາฯ ຕຖາກຣເຕນາຕິ ກຖິນສູຈີ ວິຍ ກຣເຕນฯ ເອຕຸຖາຕິ ປ໌
ຫູຕຊີວຸຫາຍฯ ມຸທຸກາໂວ, ທິພກາໂວ, ຕນຸກາໂວ ຈ ທສຸສີໂຕ ອມຸທຸໂນ ພນສຸຂຸມກາວາປ໌າຫນຕຸຖມສກຸກຸເຕຍຸຍຕຸຕາຕິ
ອາຈຣິເຍນ (ທີฯ ນີฯ ຜີฯ ໑ฯ໔໙໗) ວຸຕຸຕໍ໌ฯ ຕຕຸຣາຍມຮິປຸ໌ປ໌າໂຍ – ຍສຸມາ ມຸທຸເມວ ພນສຸຂຸມກາວາປ໌າຫນຕຸຖໍ໌ ສກຸໂກຕິ, ຕສຸ
ມາ ຕຖາກຣເຕນ ມຸທຸກາໂວ ທສຸສີໂຕ ອຄຸຄິ ວິຍ ຊູເມນฯ ຍສຸມາ ຈ ມຸທຸເຍວ ພນສຸຂຸມກາວາປ໌ຊຸຊເນນ ທິພຄາມີ, ຕສຸມາ
ກຕຸຕາໂສຕານຸມສເນນ ທິພກາໂວ ທສຸສີໂຕฯ ຍສຸມາ ປ໌ນ ມຸທຸ ເອວ ພນສຸຂຸມກາວາປ໌ຊຸຊເນນ ຕນຸ ໂຫຕິ, ຕສຸມາ ນາສິກາໂສ
ຕານຸມສເນນ ຕນຸກາໂວ ທສຸສີໂຕຕິฯ ອປຸ໌ຖຸລສຸສ ຕຖາປ໌ຜິຈຸຉາຫນຕຸຖມສກຸກຸເຕຍຸຍຕຸຕາ ນລາຜຈຸຉາຫເນນ ປຸ໌ຖຸລກາໂວ
ທສຸສີໂຕฯ

໔໗໙ฯ ປ໌ຕຸເຖນຸໂຕ ທຸຕຸວາ ອຸທິກຸຂນຸໂຕຕິ ໂຍເຊຕພຸພໍ໌ฯ

໔໘໐ฯ ມູລວຈນໍ ກຖາฯ ປ໌ຜິວຈນໍ ສລຸລາໂປ໌ฯ

໔໘໑ฯ "ອຸທຸຊຸມາຕກ"ນຸຕິອາທີສຸ (ສໍ໌ฯ ນີฯ ໕ฯ໔໔໔; ວິສຸທຸຮີฯ ໑ฯ໑໐໔) ວິຍ ກ-ສທຸໂທ ຊີຄຸຈຸຉນຕຸໂຖຕິ ວຸຕຸຕໍ "ຕເມວ ຊີ
ຄຸຈຸຉນຸໂຕ"ຕິฯ ຕເມວາຕິ ປ໌ຕຸທິຕກາວເມວ, ອມຸພຜຸຖເມວາຕິປີ ອຕຸໂຖฯ ອມຸພຜຸຖລຸທີ ສນຸຊາຍ ເອວມາຫฯ ຕຖາ ທີ ປ໌າລຸອິຍໍ
ວຸຕຸຕໍ "ເອວໍ...ເປ໌... ອມຸພຜຸຖໍ ມາຕາວໍ ເອຕທໂວຈາ"ຕິฯ ກາມຄຸຈ ອມຸພຜຸຖໍ ສນຸຊາຍ ເອວໍ ວຸຕຸຕໍ, ນາມໂຄຕຸຕວເສນ ປ໌ນ
ອນິຍມໍ ກຕຸວາ ຄຣຫນຸໂຕ ປຸ໌ຖຸວຈເນນ ວທຕິຕິ ເວທິຕພຸພໍ໌ฯ "ຍເທວ ໂຂ ຕຸວ"ນຸຕິ ເອຕສຸສ ອນິຍມວຈນສຸສ "ເອວຣູເປ໌ນາ"ຕິ
ອິທໍ ນິຍມວຈນນຸຕິ ທສຸເສຕິ "ຍາທິໂສ"ຕິອາທິນາฯ ກາເວນກາວລກຸຂເຕ ກຸມຸມວຈນຕຸເຖ ກຣຕາວຈນນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ "ເອທິເສ
ອຕຸຖຈຣເກ"ຕິฯ ນ ອຄຸຄຕຸຣາຕິ ນ ອຄຸຄຕຸຖ ສຸຄຕິຍໍฯ ເອຕຸຖ ປ໌ນ "ອຕຸຖຈຣເກນາ"ຕິ ອິມິນາ ພຸຍຕິເຣກມຸເຂນ ອນຕຸຖຈຣກ
ຕໍເຍວ ວິກາເວຕີຕິ ທຜຸຖພຸພໍ໌ฯ "ອຸປ໌ເນຍຸຍ ອຸປ໌ເນຍຸຍາ"ຕິ ອິທໍ ຕຸວາທຸຍນຸຕໍ ວິຈຸຉາວຈນນຸຕິ ອາຫ "ພຸຣາຫຸມໂຕ ໂຂ ປ໌ນາ"ຕິ
ອາທີฯ ເອວໍ ອຸປ໌ເນຕຸວາ ອຸປ໌ເນຕຸວາຕິ ຕໍ ຕໍ ໂທສໍ ອຸປ໌ນີຍ ອຸປ໌ນີຍฯ ເຕນາຫ "ສຸຜຸຖຸ ທາສາທິກາວໍ ອາໂຣເປ໌ຕຸວາ"ຕິฯ ປ໌າເຕສີ
ຕິ ປ໌ວຜຸຜນວເສນ ປ໌າເຕສິฯ ຍຄຸຈ ອຄມາສິ, ຕມຸປີ ອສຸສ ຕຖາຄມນສງຂາຕໍ ຖານໍ ອຈຸລິນຸທິຕຸວາຕິ ໂຍຊນາฯ

ໂປ໌ກຸຂຣສາຕິພຸທຸຊູປ໌ສງກມນວຕຸຕນາ

໔໘໔-໖-໖ฯ ກິຕຸຕໂກ ປ໌ນ ໂສຕິ ວຸຕຸຕໍ "ສມຸໂມທນີຍກຖາຍປີ ກາໂລ ນຕຸຖີ"ຕິฯ ອາຄມາ ນູຕິ ອາຄໂຕ ນຸฯ ໂຂຕິ ນິປ໌າຕມຕຸຕໍ໌ฯ
ອິຮາຕິ ເອຕຸຖ, ຕຸມຸຫາກໍ ສນຸຕິກນຸຕິ ອຕຸໂຖฯ ອຮິວາເສຕູຕິ ສາທິຍຕຸ, ຕໍ ປ໌ນ ສາທິຍນໍ ອິຮ ມນສາວ ສມຸປ໌ຜິຄຸຄໂຫ, ນ ກາຍ
ວາຈາທີຕິ ອາຫ "ສມຸປ໌ຜິຈຸຉຕູ"ຕິฯ ອຊຸຊ ປ໌ວຕຸຕມານໍ ອຊຸຊຕນໍ, ປຸ໌ຄຸລໍ, ປີຕິປ໌າໂມຊຸຊຄຸຈ, ອິມມຕຸຖໍ ທສຸເສຕຸ໌ "ຍໍ ເມ"ຕິ
ອາທີ ວຸຕຸຕໍ໌ฯ ກາຣນຸຕິ ອຸປ໌ກາຣໍ, ສກຸກາຣໍ ວາฯ ອໂຈເປ໌ຕຸວາຕິ ອຈາເລຕຸວາฯ

໔໘ກฯ"ສຫຕຸຖາ"ຕິ ອິທໍ ກຣຕຕຸເຖ ນິສຸສກຸກວຈນໍฯ ເຕນາຫ "ສຫຕຸເຖນາ"ຕິฯ ສຸທີຕນຸຕິ ຊາຕໍ, ຊີພຈຸຉາທຸກຸຂາກາເວນ ວາ
ສຸຂິຕໍ໌ฯ ຍາວທຕຸຖນຸຕິ ຍາວ ອຕຸໂຖ, ຕາວ ໂກຊເນນ ຕທາ ກຕໍ໌ฯ ປ໌ຜິກຸເຂປ໌ປ໌ວາຣຕາເວຕຸຖ ອຮິປຸ໌ເປ໌ຕາ, ນ ນິມມນຸຕນປ໌
ວາຣຕາຕິ ອາຫ "ອລ"ນຸຕິອາທີฯ "ຫຕຸຖສຄຸຄຳຍາ"ຕິ ນິທສຸສນມຕຸຕໍ ອຄຸຄຕຸຖ ມຸຂວິກາເຣນ, ວຈີເກເທນ ຈ ປ໌ຜິກຸເຂປ໌ສຸສ
ວຸຕຸຕຕຸຕາ , ເອກກຸຂເຕປີ ຈ ຕຖາປ໌ຜິກຸເຂປ໌ສຸສ ລພຸການໂຕฯ ໂອນິຕາ ປ໌ຕຸຕໂຕ ປ໌າຕີ ເອຕສຸສາຕິ ໂອນິຕປ໌ຕຸຕປ໌າຕີຕິ ກິນຸ
ນາຮິກຣຕວິສໂຍ ຕິປ໌ໂທ ພາຫິຣຕຸຖສມາໂສฯ ມຸທຸຊຊຕ-ກາເຣນ, ປ໌ນ ສຄຸໂຄຄຕ-ກາເຣນ ຈ ໂອຕີຕຸຕສທຸໂທ ວິນາກູເຕຕິ
ທສຸເສຕິ 'ໂອຕີຕຸຕປ໌ຕຸຕປ໌າຕີນຸຕິປີ ປ໌າໂຖ'ຕິອາທີນາฯ ສຸຈິກຣຕຕຸເຖ ວາ ໂອຕີຕຸຕສທຸໂທฯ ໂອຕີຕຸຕໍ ອາມິສາປ໌ນຍເນນ ສຸ
ຈິກຕໍ ປ໌ຕຸຕໍ ປ໌າຕີ ຈ ອສຸສາຕິ ທີ ໂອຕີຕຸຕປ໌ຕຸຕປ໌າຕີฯ ເຕນາຫ "ຫຕຸເຖ ຈ ປ໌ຕຸຕຄຸຈ ໂຊວິຕຸວາ"ຕິฯ 'ໂອຕີຕຸຕໍ ນານາກູຕໍ
ວິນາກູຕໍ, ອາມິສາປ໌ນຍເນນ ວາ ສຸຈິກຕໍ ປ໌ຕຸຕໍ ປ໌າຕີໂຕ ອສຸສາຕິ ໂອຕີຕຸຕປ໌ຕຸຕປ໌າຕີ"ຕິ (ສາຣຕຸຖฯ ຜີฯ ໑ฯ໔໖) ສາຣຕຸຖ
ທີປ໌ນີຍໍ ວຸຕຸຕໍ໌ฯ ຕຕຸຖ ປ໌ຈຸລິມວຈນໍ "ຫຕຸເຖ ຈ ປ໌ຕຸຕຄຸຈ ໂຊວິຕຸວາ"ຕິ ອິມິນາ ອສໍສນຸທນໂຕ ວິຈາເຣຕພຸພໍ໌ฯ ເອວໍກູຕນຸຕິ
"ກຸຕຸຕາວີ ໂອນິຕປ໌ຕຸຕປ໌າຕີ"ນຸຕິ ວຸຕຸຕປຸ໌ປ໌ກາເຣນ ກູຕໍ໌ฯ

໔໘໗ฯອນຸປຸ໌ພຸພີ ກຖນຸຕິ ອນຸປຸ໌ພຸພໍ ກເຖຕພຸພໍ ກຖໍ໌ฯ ເຕນາຫ "ອນຸປ໌ຜິປ໌າຜິກຖ"ນຸຕິฯ ກາ ປ໌ນ ສາຕິ ອາຫ "ທານານນຸຕຣໍ
ສີລ"ນຸຕິອາທີ, ເຕນາຍມຕຸໂຖ ໂພຮິໂຕ ໂຫຕິ – ທານກຖາ ຕາວ ປ໌ຈຸຣຊເນສຸປີ ປ໌ວຕຸຕິຍາ ສພຸພສາຮາຣຕຕຸຕາ, ສຸກຣຕຸຕາ,

ສີເລ ປຕິຍຸຖານສຸສ ອຸປາຍການໂຕ ຈ ອາທີໂຕ ກເຖຕພຸພາ ຯ ປຣິຈຸຈາຄສີໂລ ທີ ປຸຄຸຄໂລ ປຣິຄຸຄຫວຕຸຖູສຸ ວິນິສຸສຍການໂຕ ສຸເຂເນວ ສີລານີ ສມາທິຍຕີ, ຕຕຸຖ ຈ ສຸປຸປຕິຍຸຖິໂຕ ໂຫຕິ, ສີເລນ ທາຍກປຜິຄຸຄາຫກສຸທຸສິໂຕ ປຣານຸຄຸຄຫໍ ວຕຸວາ ປຣປີລ ອານິວຕຸຕິວຈນໂຕ, ກີຣິຍສມຸຄໍ ວຕຸວາ ອກີຣິຍສມຸມວຈນໂຕ, ໂກຄສມຸປຕຸຕິເຫຕຸ ວຕຸວາ ກວສມຸປຕຸຕິເຫຕຸວຈນໂຕ ຈ ທານກຖານນຸຕຣໍ ສີລກຖາ ກເຖຕພຸພາ ຯ ຕລຸເຈ ທານສີລໍ ວຍຸຜນີສຸສິຕໍ, ອຍໍ ກວສມຸປຕຸຕິ ຕສຸສ ຜລນຸຕິ ທສຸສນຕຸຖໍ ສີລກຖານນຸຕຣໍ ສຄຸຄກຖາ ຯ ຕາຍ ທີ ເອວໍ ທສຸສິຕໍ ໂຫຕິ "ອິເມທິ ທານສີລເມເຍທີ, ປຕິຕປຕິຕຕຣາທີເກທກິນຸເປທີ ຈ ປຸລຸຍກີຣິຍວຕຸຖູທີ ເອຕາ ຈາຕຸມຫາຣາຊິກາທີສຸ ປຕິຕປຕິຕຕຣາທີເກທກິນຸນາ ອປຣິເມຍຸຍາ ທິພຸພສມຸປຕຸຕິໂຍ ລທຸສພຸພາ"ຕິ ຯ ສຸວາຍໍ ສຄຸໂຄ ຣາຄາທີທີ ອຸປກຸກິລິຍຸໂຄ, ສພຸພຖາ ປນ ເຕທີ ອນຸປກຸກິລິຍຸໂຄ ອຣິຍມຄຸໂຄຕີ ທສຸສນຕຸຖໍ ສຄຸຄກຖານນຸຕຣໍ ມຄຸຄກຖາ ຯ ມຄຸຄລຸຈ ກເຖນຸເຕນ ຕທທິຄມຸປາຍທສຸສນຕຸຖໍ ກາມານໍ ອາທີນໂວ, ໂອກາໂຣ, ສໍກິເລໂສ, ເນກຸຂມຸເມ ອານິສໍໂສ ຈ ກເຖຕພຸໂພ ຯ ສຄຸຄປຣິຍາປນຸນາປີ ທີ ສພຸເພ ກາມາ ນາມ ພຫຸວາທີນວາ ອນິຈຸຈາ ອທຸລຸວາ ວິປຣິຕາມສມຸມາ, ປເຄວ ອິຕເຣຕິ ອາທີນໂວ, ສພຸເພປີ ກາມາ ທີນາ ຄມຸມາ ໂປຖຸຊຊນິກາ ອນຣິຍາ ອນຕຸຖສໍທິຕາຕີ ລາມກການໂວ ໂອກາໂຣ, ສພຸເພປີ ກວາ ກິເລສານໍ ວຕຸຖຸກູຕາຕີ ສໍກິເລໂສ, ສພຸພສໍກິເລສວິປຸປຍຸຕຸຕໍ ນິພຸພານນຸຕິ ເນກຸຂມຸເມ ອານິສໍໂສ ຈ ກເຖຕພຸໂພຕິ ຯ ອຍມຸປີ ອຕຸໂຖ ໂພທິໂຕຕິ ເວທິຕພຸໂພ ຯ ມຄຸໂຄຕີ ທີ ເອຕຸຖ ອິຕິ-ສທຸເທນ ອາທຍຕຸເຖນ ກາມາທີນວາທີນມຸປີ ສງຄໂຫຕີ ອຍມຕຸຖວຕຸຕາພາ ກຕາ ຯ ເຕນາຫ "ເສຍຸຍຖີທໍ – ທານກຖໍ ສີລກຖໍ ສຄຸຄກຖໍ ກາມານໍ ອາທີນວໍ ໂອກາຣໍ ສໍກິເລສໍ ເນກຸຂມຸເມ ອານິສໍສໍ ປກາເສຕິ"ຕິ ຯ ວິຕຸຖາໂຣ ສາຣຕຸຖທີປນິຍໍ (ສາຣຕຸຖ ຯ ຜີ ຯ ໑ ຯ ໘໖) ຄເຫຕພຸໂພ ຯ

ກສີ-ສທຸໂທ ລາເຕນ ຄທເຕຕິ ອາຫ "ຄທີຕາ"ຕິອາທີ ຯ ສາມໍສທຸເທນ ນິວຕຸເຕຕພຸພມຕຸຖໍ ທສຸເສຕິ "ອສາຣາຣຕາ ອລຸເລສ"ນຸຕິ ອິມິນາ, ໂລກຸຕຸຕຣສມຸມາສິຄເມ ປຣູປເທສວິຄຕຕຸຕາ, ເອເກເນວ ໂລເກ ປຄຸມໍ ອນຸຕຸຕຣາຍ ສມຸມາສມຸໂພສິຍາ ອກິສມຸພຸທຸສຕຸຕາ ຈ ອລຸເລສມສາຣາຣຕາຕີ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ ຯ ສມຸມຈກຸຂນຸຕິ ເອຕຸຖ ໂສຕາປຕຸຕິມຄຸໂຄວ ອລິປຸເປໂຕ, ນ ພຣຫຸມາຍຸສຸຕຸເຕ (ມ ຯ ນິ ຯ ໔ ຯ ໓໘໓ ອາທໂຍ) ວິຍ ເຫຍຸຖິມາ ຕໂຍ ມຄຸຄາ, ນ ຈ ຈູລອຣາຫຸໂລວາທສຸຕຸເຕ (ມ ຯ ນິ ຯ ໓ ຯ ໔໑໖) ວິຍ ອາສວກຸຂໂຍ ຯ "ຕສຸສ ອຸປຸປຕຸຕິອາກາຣທສຸສນຕຸຖ"ນຸຕິ ກສຸມາ ວຸຕຸຕໍ, ນນຸ ມຄຸຄລາຄໍ ອສງຂຕສມຸມາຣມຸມຕເມວ, ນ ສງຂຕສມຸມາຣມຸມຕນຸຕິ ໂຈທນໍ ໂສເຂນຸໂຕ "ຕລຸທີ"ຕິອາທີມາຫ ຯ ກິຈຸຈວເສນາຕີ ອສມຸໂມຫປຜິເວຂກິຈຸຈວເສນ ຯ

ໂປກຸຂຣສາຕິອຸປາສກຕຸຕປຜິເວທນາກຖາວຕຸຕາມາ

໘໙໙ ຯ ປາລຸອິຍໍ "ທິຍຸຖສມຸໂມ"ຕິອາທີສຸ ທສຸສນໍ ນາມ ລາຕາໂຕ ອລຸລມຸປີ ຈກຸຂາທີທສຸສນໍ ອຕຸຖິຕິ ຕນຸນິວຕຸຕນຕຸຖໍ "ປຕຸຕສມຸໂມ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ ຯ ປຕຸຕີ ຈ ລາຕປຕຸຕິໂຕ ອລຸລາປີ ກາຍຄມນາທິປຕຸຕິ ວິຊຊຕີຕິ ຕໂຕ ວິເສສທສຸສນຕຸຖໍ "ວິທິຕສມຸໂມ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ ຯ ສາ ປເນສາ ວິທິຕສມຸມຕາ ເອກເທສໂຕປີ ໂຫຕິຕິ ນິປຸປເທສໂຕ ວິທິຕສມຸມຕໍ ທສຸເສຕຸໍ "ປຣິໂຍຄາລຸຫສມຸໂມ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ເຕນສຸສ ສຈຸຈາກິສມຸໂພສເມວ ທີເປຕິ ຯ ມຄຸຄລາຕລຸທີ ເອກາກິສມຍວເສນ ປຣິລຸລາທິຈຕຸກິຈຸຈໍ ສາເສນຸຕໍ ນິປຸປເທເສນ ຈຕຸສຈຸຈສມຸມໍ ສມນຸຕໂຕ ໂອຄາລຸຫໍ ນາມ ໂຫຕິ ຯ ເຕນາຫ "ທິຍຸໂຖ ອຣິຍສຈຸຈສມຸໂມ ເອເຕນາຕິ ທິຍຸຖສມຸໂມ"ຕິ ຯ "ກຖໍ ປນ ເອກເມວ ລາຕໍ ເອກສຸມີ ຂເຕ ຈຕຸຕາຣີ ກິຈຸຈານີ ສາເສນຸຕໍ ປວຕຸຕຕີ ຯ ນ ທີ ຕາທີສໍ ໂລເກ ທິຍຸຖໍ, ນ ອາຄໂມ ວາ ຕາທີໂສ ອຕຸຖີ"ຕິ ນ ວຕຸຕພຸພໍ ຯ ຍຖາ ທີ ປທີໂປ ເອກສຸມີເຍວ ຂເຕ ວຍຸຜີ ທຫຕິ, ສຸເນຫໍ ປຣິຍາທີຍຕິ, ອນຸທກາຣໍ ວິຮມຕິ, ອາໂລກລຸຈາປີ ທສຸເສຕິ, ເອວເມຕໍ ລາຕນຸຕິ ທຍຸຖພຸພໍ ຯ "ມຄຸຄສມງຄິສຸສ ລາຕໍ ທຸກຸເຂເປຕໍ ລາຕໍ, ທຸກຸຂສມຸທເຍເປຕໍ ລາຕໍ, ທຸກຸຂນິໂຣເຂເປຕໍ ລາຕໍ, ທຸກຸຂນິໂຣຂຄາມິນີຍາ ປຜິປທາຍເປຕໍ ລາຕ"ນຸຕິ (ວິກ ຯ ໗໙໔) ສຸຕຸຕປທມຸເປຕຸຖ ອຸທາຫຣິຕພຸພນຸຕິ ຯ

ຕິຕຸຕາ ວິຈິກິຈຸຂາຕິ ສປຸປຕິກຍກນຸຕາຣສທີສາ ໂສລຸອສວຕຸຖຸກາ, ອຍຸຖວຕຸຖຸກາ ຈ ວິຈິກິຈຸຂາ ອເນນ ວິຕິຕຸຕາ ຯ ວິຄຕາ ກຖໍກຖາຕິ ປວຕຸຕິອາທີສຸ "ເອວໍ ນຸ ໂຂ, ນ ນຸ ໂຂ"ຕິ ເອວໍ ປວຕຸຕິກາ ກຖໍກຖາ ອສຸສ ວິຄຕາ ສມຸຈຸສິນຸນາ ຯ ວິສາຣທກາວໍ ປຕຸໂຕຕິ ສາຣຊຊກຣານໍ ປາປທສມຸມານໍ ປທີນຕຸຕາ, ຕປຸປຜິປກຸເຂສຸ ຈ ສີລາທີຄຸເຕສຸ ສຸປຸປຕິຍຸຖິຕຕຸຕາ ວິສາຣທກາວໍ ເວຍຸຍຕຸຕິຍໍ ປຕຸໂຕ ອທິຄໂຕ ຯ ສາຍໍ ເວສາຣຊຊປຸປຕຸຕິ ສຸປຸປຕິຍຸຖິຕຕາ ກຕຸຖາຕິ ໂຈທນາຍ "ສຕຸຖຸສາສເນ"ຕິ ວຸຕຸຕນຸຕິ ທສຸເສນຸໂຕ "ກຕຸຖ? ສຕຸຖຸສາສເນ"ຕິ ອາຫ ຯ ອຕຸຕນາວ ປຈຸຈກຸຂໂຕ ທິຍຸຖຕຸຕາ, ອສິຄຕຕຸຕາ ຈ ນ ອສຸສ ປຈຸຈໂຍ ປຈຸເຈຕພຸໂພ ປໂຣ ອຕຸຖີຕິ ອຕຸໂຖ ຯ ຕຕຸຖາສິປຸປາຍມາຫ "ນ ປຣສຸສາ"ຕິອາທີນາ ຯ ນ ວຕຸຕຕີຕິ ນ ປວຕຸຕຕິ, ນ ປຜິປຊຊຕິ ວາ, ນ ປຣໍ ປຈຸເຈຕິ ປຕຸຕິຍາຍຕີຕິ ອປຣປຸປຈຸຈໂຍຕິປີ ຍຸຊຊຕີ ຯ ຍໍ ປເນຕຸຖ ວຕຸຕພຸພມຸປີ ອວຸຕຸຕໍ, ຕເທຕໍ ປຸພຸເພ ວຸຕຸຕຕຸຕາ, ປຣໂຕ ວຸຈຸຈມານຕຸຕາ ຈ ອວຸຕຸຕນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ ຯ

ອິຕິ ສຸມງ຺ຄລວິລາສິນິຍາ ທີຆນິກາຍຏ຺ຐກຖາຍ ປຣມສຸຂຸມຄມ຺ຠີຣທຸຣນຸໂພຘຕ຺ຖປຣິທີປນາຍ ສຸວິມລວິປຸລປຎ຺ຎາເວຍ຺ຍຕ຺ຕິຍຊນນາຍ ອຊ຺ຊວມທ຺ທວໂສຣຈ຺ຈສທ຺ຘາສຕິຘິຕິພຸທ຺ຘິຂນ຺ຕິວິຣິຍາທິຘມ຺ມສມງ຺ຄິນາ ສາຏ຺ຐກເຖ ປິຏກຕ຺ຕເຍ ອສງ຺ຄາສໍຫີຣວິສາຣທຎາຓຈາຣິນາ ອເນກປ຺ປເຠທສກສມຍສມຍນ຺ຕຣຄຫນຊ຺ໂຌຄາຫິນາ ມຫາຄຓິນາ ມຫາເວຍ຺ຍາກຣເຓນ ຎາຓາຠິວໍສຘມ຺ມເສນາປຕິນາມຕ຺ເຖເຣນ ມຫາຘມ຺ມຣາຊາຘິຣາຊຄຣຸນາ ກຕາຍ ສາຘຸວິລາສິນິຍາ ນາມ ລີນຕ຺ຖປກາສນິຍາ ອມ຺ພຏ຺ຐສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາຍ ລີນຕ຺ຖປກາສນາຯ

ອມ຺ພຏ຺ຐສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໘ຯ ໂສຕາທຕ຺ຫສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາ

໓໐໐ຯ ເອວໍ ອມ຺ພຍ຺ຖສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອິທານິ ໂສຕາທຕ຺ຫສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຕ຺ເຕນ຺ໂຕ ຍຖານຸປຸພ຺ພໍ ສໍວຕ຺ຕໂນກາສສ຺ສ ປ຺ຕ຺ຕກາວໍ ວິກາເວຕ຺ຸ, ອມ຺ພຍ຺ຖສຸຕ຺ຕສ຺ສານນ຺ຕຣໍ ສ຺ງຄິຕສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ໂສຕາທຕ຺ຫສຸຕ຺ຕກາວໍ ວາ ປກາເສຕ຺ຸ ‘‘ເອວໍ ເມ ສຸ ຕໍ…ເປ… ອ຺ງເຄສູຕິ ໂສຕາທຕ຺ຫສຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ສຸນ຺ທຣາເວນ ສາຕິສຍານິ ອ຺ງຄານິ ເອເຕສມ຺ຕ຺ຖິຕິ ອ຺ງຄາຯ ຕທ຺ນິຕປ຺ຈຍສ຺ສ ອຕິສຍວິສິຍ຺ເຖ ອຕ຺ຖິຕາອຕ຺ເຖ ປ຺ວຕ຺ຕິໂຕ, ປ຺ຣານໂຕ ຣາຊກຸມາຣາ, ຣຸລຸທິວເສນ ປ຺ນ ຊນປ຺ໂທຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອ຺ງຄາ ນາມາ’’ຕິອາທິຯ ອິຣາປີ ອຣິປ຺ເປ຺ຕາ, ນ ອມ຺ພຍ຺ຖສຸຕ຺ເຕ ເອວຯ ‘‘ຕທາ ກິຣາ’’ຕິອາທິ ຕສ຺ສາ ຈາຣິກາຍ ກາຣຕາວຈນໍຯ ອາຄມເນ ອາທິນວໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຍິກ຺ຂິປ຺ນວເສນ ອາຄນ຺ຕຸ໌ ນ ທສ຺ສນ຺ຕິ, ນານຸຊານິສ຺ສນ຺ຕິຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍຯ

ນິລາໂສກາຕິການໂກວິລຸອາຣກຸນ຺ທຣາຊຣຸກ຺ຂາທິສມ຺ມິສ຺ສຕາຍ ຕໍ ຈມ຺ປກວນໍ ນິລາທິປ຺ລ຺ຈວຕ຺ຕກຸສຸມປ຺ຍິມຕ຺ທິຕໍ, ນ ຈມ຺ປກຣຸກ຺ຂານລ຺ເລວ ນິລາທິປ຺ລ຺ຈວຕ຺ຕກຸສຸມຕາຍາຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕຖາຣູປາຍ ປ຺ນ ຣາຕຸຍາ ຈມ຺ປກຣຸກ຺ຂາວ ນິລາ ທິປ຺ລ຺ຈວຕ຺ຕມ຺ປີ ກຸສຸມໍ ປຸປ຺ພນ຺ຕິຯ ອິທານິປີ ທີ ກຕ຺ຖຈິ ເທເສ ທິສ຺ສນ຺ຕິ, ເອວລ຺ຈ ຍຖາຣຸຕມ຺ປີ ອຍ຺ຖກາຖາວຈນໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂທ ຕິຯ ກຸສຸມຄນ຺ຣສຸຄນ຺ເຣຕິ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ສມ຺ມິສ຺ສການໍ, ສຸທ຺ຣຈມ຺ປການໍ ວາ ກຸສຸມານໍ ຄນ຺ເຣທິ ສຸຄນ຺ເຣຯ ເອວໍ ປ຺ນ ວທນ຺ໂຕ ນ ມາປນກາເລເຍວ ຕສ຺ມີ ນຄເຣ ຈມ຺ປກຣຸກ຺ຂາ ອຸສ຺ສນ຺ນາ, ອຖ ໂຂ ອປຣາກເຄປີຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ມາປນກາເລ ທີ ຈມ຺ປກຣຸກ຺ ຂານມຸສ຺ສນ຺ນຕາຍ ຕໍ ນຄຣໍ ‘‘ຈມ຺ປາ’’ຕິ ນາມໍ ລກີຯ ອິສ຺ສຣຕ຺ຕາຕິ ອຣິປ຺ຕິກາວໂຕຯ ເສນາ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖິຕິ ເສນິໂກ, ສ຺ເວວ ເສນິໂຍຯ ພທຸກາວວິສິຍ຺ຖາ ເຈຕ຺ຖ ອຕ຺ຖິຕາ ຕທ຺ນິຕປ຺ຈ຺ເຍນ ໂຊຕິຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ມທຕິຍາ ເສນາຍ ສມນ຺ນາຄຕ຺ຕາ’’ຕິຯ ສາຣສຸວຕ຺ຕສທິສຕາຍາຕິ ອຸຕ຺ຕມຊາຕິສຸວຕ຺ຕສທິສຕາຍຯ ຈູລຸອທຸກ຺ຂກ຺ຂນ຺ຣສຸຕ຺ຕຍ຺ຖກາຖາຍໍ ປ຺ນ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ເສນິໂຍ’’ຕິ ຕສ຺ສ ນາມໍ, ພິມ຺ພິຕິ ອຕ຺ຕກາວສ຺ສ ນາມໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ໂສ ຕສ຺ສ ສາຣກູໂຕ ທສ຺ສນີໂຍ ປາສາທິໂກ ອຕ຺ຕກາວສມິທ຺ຣິຍາ ພິມ຺ພິ ສາໂຣຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ’’ຕິ (ມຯ ນິຯ ອຍ຺ຖຯ ໑ຯ໑໗໐)ຯ

໓໐໑-໔ຯສໍຫຕາຕິ ສນ຺ນິປ຺ຕນວເສນ ສ຺ງຜິຕາ, ສນ຺ນິປ຺ຕິຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂທຕິຯ ເອເກາກິສ຺ສາຍ ທິສາຍາຕິ ເອເກາກາຍ ປ຺ເທສກູ ຕາຍ ທິສາຍຯ ປາລຸອິຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕຄຫປ຺ຕິການມຣິປ຺ເປ຺ຕຕ຺ຕາ ‘‘ສ຺ງຜິໂນ’’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ‘‘ສ຺ງຜີ’’ຕິ ປຸຖ຺ຕ຺ເຕ ເອກວຈນໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ເອເຕສ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາຯ ເອວໍ ອາຈຣິເຍນ (ທີຯ ນີຯ ຍີຯ ໑ຯ໓໐໑, ໓໐໘) ວຸຕ຺ຕໍ, ສ຺ງຜີຕິ ປ຺ນ ທີພວເສນ ພທຸວຈນມ຺ປີ ທິສ຺ສຕິຯ ອຄຕາຕິ ອສມູຫກູຕາ ອຄຕພນ຺ຣາ, ‘‘ອຄຕນາ’’ຕິປີ ປາໂຖ, ອຍເມວຕ຺ໂຖ, ສ຺ງຂ຺ຍາຕ຺ຖສ຺ສ ອຍຸຕ຺ຕຕ຺ ຕາຯ ນ ທີ ເຕສໍ ສ຺ງຂ຺ຍາ ອຕ຺ຖິຕິຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂທຕິ – ປຸພ຺ເພ ອນ຺ໂຕນຄເຣ ອຄຕາປີ ປ຺ຈ຺ຉາ ພທິນຄເຣ ຄຕໍ ກູຕາ ປຕ຺ຕາຕິ ຄຕີກູຕາຕິຯ ອກູຕຕພ຺ກາເວ ທີ ກຣາສກູໂຍເຄ ອ-ກາຣສ຺ສ ອີ-ກາຣາເທໂສ, ອິປ຺ຈ຺ຈໂຍ ວາຯ ຣາຊຣາຊລ຺ລາທີນໍ ທຕ຺ຫຣໂຣ ປຸຣິໂສວ ຕໂຕ ຕໂຕ ຂຕ຺ຕິຍານໍ ຕາຍນໂຕ ຣກ຺ຂຕໂຕ ຂຕ຺ຕາ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນຯ ໂສ ທີ ຍຕ຺ຖ ເຕທິ ເປສິໂຕ, ຕຕ຺ຖ ເຕສໍ ໂທສໍ ປຣິຫຣນ຺ໂຕ ຍຸຕ຺ຕປ຺ຕ຺ຕວເສນ ປຸຈ຺ຈິຕມຕ຺ຖໍ ກເຖຕິຯ ເຕນາຫ ‘‘ປຸຈ຺ຈິຕປ຺ລ຺ເຫ ພ຺ຍາກຣຕສມຕ຺ໂຖ’’ຕິຯ ກຸລາປ຺ເທສາທີນາ ມທ ຕິ ມຕ຺ຕາ ປ຺ມາຕເມຕສ຺ສາຕິ ມທາມຕ຺ໂຕຯ

ໂສຕາທຕ຺ຫຄຸຕກາຖາວຕ຺ຕນາ

໓໐໓ຯ ເອກສ຺ສ ຣລ຺ໂລ ອາຕາປ຺ວຕ຺ຕິຍ຺ຖານານິ ຣຊ຺ຊານິ ນາມ, ວິສິຍ຺ຖານິ ຣຊ຺ຊານິ ວິຣຊ຺ຊານິ, ຕາເນວ ເວຣຊ຺ຊານິ, ນາ ນາວິຣານິ ເວຣຊ຺ຊານິ ຕຖາ, ເຕສຸ ຊາຕາຕິອາທີນາ ຕີຣາ ຕທ຺ນິຕນິພ຺ພຈນໍຯ ວິຈິຕ຺ຣາ ທີ ຕທ຺ນິຕວຸຕ຺ຕິຕິຯ ຍລ຺ລານຸກວນຕ຺ຖນ຺ຕິ ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ຍລ຺ລສ຺ສ ອນຸກວນຕ຺ຖໍຯ ເຕຕິ ນານາເວຣຊ຺ຊກາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາຯ ຕສ຺ສາຕິ ໂສຕາທຕ຺ຫພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສຯ ອຸຕ຺ຕມພ຺ຣາຫ຺ມໂຕຕິ ອກິຊນສມ຺ປ຺ຕ຺ຕິຍາ, ວິຕ຺ຕສມ຺ປ຺ຕ຺ຕິຍາ, ວິຊ຺ຊາສມ຺ປ຺ຕ຺ຕິຍາ ຈ ອຸຄ຺ຄຕຕໂຣ, ອຸລຸອາໂຣ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕຯ ອາວຍ຺ຍນິມາຍາ ວຸຕ຺ຕາວຯ ລາກມຈ຺ເລເຣນ ນິປ຺ປີລຸອິຕຕາຍ ອສນ຺ນິປາໂຕ ກວິສ຺ສ ຕີຯ

ອ຺ງເຄຕິ ຄເມຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຜລໍ ລາເປຕິ, ສຍໍ ວາ ອ຺ງຄີຍຕິ ຄມີຍຕິ ລາຍຕີຕິ ອ຺ງຄໍ, ເຫຕຸຯ ເຕນາຫ ‘‘ກາຣເຕນາ’’ຕິຯ ໂລກ ຣມ຺ມຕານຸສ຺ສຣເຕນ ອປ຺ຣານິປີ ກາຣຕານິ ອາຫໍສູຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ເອວ’’ນ຺ຕິອາທິມາຫຯ

ທຸວິທີ ປກຸເຂທີຕິ ມາຕຸປກຸເຂນ, ປິຕຸປກຸເຂນ ຈາຕິ ທຸວິທີ ລາຕິປກຸເຂທີ។ ''ອຸກາໂຕ ສຸຊາໂຕ''ຕິ ທີ ເອຕຸຖເກເຍວ ວຸຕຸເຕ ເຍທີ ເກທີຈິ ທຸວິທີ ກາເຄທີ ສຸຊາຕຕຸຕໍ ວິຊາເນຍຸຍ, ສຸຊາຕສທຸໂທ ຈ ''ສຸຊາໂຕ ຈາຣຸທສຸສໂນ''ຕິອາທີສຸ (ມ។ ນິ។ ໔។ຝັລລ) ອາ ໂຣຫສມຸປຕຸຕິປຣິຍາໂຍປີ ໂຫຕິຕິ ຊາຕິວເສເນວ ສຸຊາຕຕຸຕໍ ວິກາເວຕຸໍ ''ມາຕິໂຕ ຈ ປີຕິໂຕ ຈາ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ເຕນາຫ ''ໂກໂຕ ມາ ຕາ ພຸຣາຫຸມຕີ''ຕິອາທີ។ ເອວນຸຕິ ວຸຕຸຕປຸປກາເຣນ, ມາຕຸປກຸຂໂຕ ຈ ປີຕຸປກຸຂໂຕ ຈ ປຈຸເຈກໍ ຕິວິເຣນ ລາຕິປຣິວຸຜເຍນາຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ។ ''ສໍສຸທຸຣຄຫທີໂກ''ຕິ ອິມິນາປີ ''ມາຕິໂຕ ຈ ປີຕິໂຕ ຈາ''ຕິ ວຸຕຸຕເມວຕຸຖໍ ສມຕຸເຖຕິຕິ ອາຫ ''ສໍສຸທຸຣາ ເຕ ມາ ຕຸຄຫທີ''ຕິ, ສໍສຸທຸຮາວ ອນລຸຄປຸຣິສສາຮາຣຕາຕິ ອຕຸໂຖ។ ອໂນຣສປຸຕຸຕວເສນາປີ ທີ ໂລເກ ມາຕາປີຕຸສມລຸລາ ທີສຸສຕິ, ອິຣ ປນສຸສ ໂອຣສປຸຕຸຕວເສເນວ ອິຈຸຊິຕາຕິ ທສຸເສຕຸໍ ''ສໍສຸທຸຣຄຫທີໂກ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ຄພຸກໍ ຄຕຸຫາຕິ ຮາເຣຕິຕິ ຄຫທີ, ຕຕິ ຍາວຜຸຜສງຂາໂຕ ຄພຸກາສຍສລຸລິໂຕ ມາຕຸກຸຈຸຊິປເທໂສ ສມເວປາກິນິຍາຕິ ສມວິປາຈນິຍາ។ ເອຕຸຖາຕິ ມຫາສຸທສຸສນສຸຕຸ ເຕ។ ຍຖາກຸຕຸຕມາຫາຣໍ ວິປາຈນວເສນ ຄຕຸຫາຕິ ນ ລທຸເທຕິຕິ ຄຫທີ, ກມຸມຊເຕໂຊຮາຕຸ, ຍາ ''ອຸທຣຄຸຄິ''ຕິ ໂລເກ ປລຸລາຍຕິ។

ປີຕຸປີຕາຕິ ປີຕຸໂນ ປີຕາ។ ປີຕາມໂຫຕິ ອາມຫ-ປຈຸຈເຍນ ຕທຸຣິຕສິທຸຣິ។ ''ຈຕຸຍຸຄ''ນຸຕິອາທີສຸ ວິຍ ຕໍ ຕທຕຸເຖ ຍຸຊຸຊີຕພຸພໂຕ ກາລວິເສໂສ ຍຸຄໍ ນາມ។ ເອຕໍ ຍຸຄສທຸເທນ ອາຍຸປຸປມາຕາວຈນໍ ອກິລາປມຕຸຕໍ ໂລກໂວຫາຣວຈນມຕຸຕເມວ, ອຮີປຸເປຕຸຕຸຖໂຕ ປນ ປີຕາມໂຫເຍວ ປີຕາມຫຍຸຄສທຸເທນ ວຸຕຸໂຕ ຕສຸເສວ ປຮານກາເວນ ອຮີປຸເປຕຸຕາຕິ ອຮີປຸປາໂຍ។ ຕໂຕ ອຸທຸຣນຸຕິ ປີ ຕາມຫໂຕ ອຸປຣິ។ ເຕນາຫ ''ປຸພຸພປຸຣິສາ''ຕິ, ຕທວເສສາ ປຸພຸພກາ ລ ປຸຣິສາຕິ ອຕຸໂຖ។ ປຸຣິສຄຸຄຫຕລຸເຈຕຸຖ ອຸກຸກຍຸຄນິທຸເທ ເສນ ກຕນຸຕິ ທຍຸຄພຸພໍ។ ເອວລຸທີ ''ມາຕິໂຕ''ຕິ ປາລຸອິວຈນໍ ສມຕຸຖິຕໍ ໂຫຕິ។

ຕຕຸຣາຍມຍຸຖກຖາມຸຕຸຕກນໂຍ – ມາຕາ ຈ ປີຕາ ຈ ປີຕໂຣ, ປີຕູນໍ ປີຕໂຣ ປີຕາມຫາ, ເຕສໍ ຍຸໂຄ ທຸວນຸໂທ ປີຕາມຫຍຸໂຄ, ຕສຸ ມາ, ຍາວ ສຕຸຕມາ ປີຕາມຫຍຸຄາ ປີຕາມຫທຸວນຸທາຕິ ອຕຸໂຖ ເວທິຕພຸໂພ, ເອວລຸຈ ປີຕາມຫຄຸຄຫເຕເນເວ ມາຕາມໂຫປີ ຄທີ ໂຕ។ ຍຸຄສທຸໂທ ເຈຕຸຖ ເອກເສໂສ ''ຍຸໂຄ ຈ ຍຸໂຄ ຈ ຍຸໂຄ''ຕິ, ອໂຕ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ລາຕິປຣິວຸຜເຍ ປີຕາມຫທຸວນຸທໍ ຄທີຕໍ ໂຫຕິ ຕີ។

''ຍາວ ສຕຸຕມາ ປີຕາມຫຍຸຄາ''ຕິ ອິທໍ ກາກາເປກຸຂນມິວ ອຸກຍຕຸຖ ສມຸພນຸຣຄຕນຸຕິ ອາຫ ''ເອວ''ນຸຕິອາທີ។ ຍາວ ສຕຸຕໂມ ປຸຣິໂສ, ຕາວ ອກຸຂິຕໂຕ ອນຸປກຸຜຸໂຄ ຊາຕິວາເທນາຕິ ສມຸພນຸໂຣ។ ອກຸຂິຕໂຕຕິ ອປຸປຕຸຕເຂໂປ។ ອນວກຸຂິຕໂຕຕິ ສທຸຣຖາລິ ປາກາທີສຸ ນ ລທຸທີໂຕ។ ນ ອຸປກຸຜຸໂຄຕິ ນ ອຸປກຸໂກສິໂຕ។ ''ຊາຕິວາເທນາ''ຕິ ອິທໍ ເຫຕຸມຸທີ ກຣຕາວຈນນຸຕິ ທສຸເສຕຸໍ ''ເກນ ກາຣເຕນາ''ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ។ ອິຕິປີຕິ ອິມິນາປີ ກາຣເຕນ។ ເອຕຸຖ ຈ ''ອຸກາໂຕ...ເປ... ຍຸຄາ''ຕິ ເອເຕນ ພຸຣາຫຸມຕສຸສ ໂຍນິໂທ ສາກາໂວ ທສຸສິໂຕ ສໍສຸທຸຣຄຫທີກກາວກິຕຸຕນໂຕ, ''ອກຸຂິຕໂຕ''ຕິ ເອເຕນ ກິຣິຍາປຣາຮາກາໂວ។ ກິຣິຍາປຣາເຣນ ທີ ສຕຸຕາ ເຂປໍ ປາປຸຕນຸຕິ។ ''ອນຸປກຸຜຸໂຄ''ຕິ ເອເຕນ ອຍຸຕຸຕສໍສຄຸຄາກາໂວ។ ອຍຸຕຸຕສໍສຄຸຄລຸທີ ປຜິຈຸຈ ສຕຸຕາ ອກຸໂກສໍ ລກນຸຕິຕີ។

ອິສຸສໂຣຕິ ອາຮິປເຕຍຸຍສໍວຕຸຕນິຍກມຸມພເລນ ອີສນສີໂລ, ສາ ປນສຸສ ອິສຸສຣຕາ ວິກວສມຸປຕຸຕິປຈຸຈຍາ ປາກຍາ ຊາຕາ, ຕສຸມາ ອທຸຌກາວປຣິຍາເຍນ ທສຸເສນຸໂຕ ''ອທຸໂຌຕິ ອິສຸສໂຣ''ຕິ ອາຫ។ ມຫນຸຕໍ ຮນມສຸສ ກູມິຄຕໍ, ເວຫາສຄຕລຸຈາຕິ ມຫທຸຮໂນ។ ຕສຸສາຕິ ຕສຸສ ຕສຸສ ຄຸຕາສຸສ, ອຍເມວ ຈ ປາໂຖ ອຣຸນາ ທີສຸສຕີ។ ອຄຸຄໍເຍວ ທສຸເສມາຕິ ອນຸວຍໂຕ ຕສຸສ ຄຸຕໍ ວຕຸວາ ພຸຍຕິເຣກໂຕ ກຄວໂຕ ອນຸປສງກມນກາຣຕໍ ອຄຸຄເມວ ທສຸເສມ។

ອຮີກຣູໂປຕິ ວິສິຜຸຄຣູໂປ ອຸຕຸຕມສຣີໂຣ។ ທສຸສນໍ ອຣຫຕິຕິ ທສຸສນີໂຍຕິ ອາຫ ''ທສຸສນໂຍຄຸໂຄ''ຕີ។ ປສາທໍ ອາວຫຕິຕິ ປາສາ ທີໂກ។ ເຕນາຫ ''ປສາທຊນນໂຕ''ຕີ។ ໂປກຸຂຣສທຸໂທ ອິຣ ສຸນຸທຣຕຸເຖ, ສຣີຣຕຸເຖ ຈ ນິຣຸລຸໂທ។ ວຕຸຕສຸສາຕິ ວຕຸຕຮາຕຸ ຍາ។ ປາກາສນິເຍນ ປຣິສຸທຸຮນິມິຕຸເຕນ ວຕຸຕສທຸທສຸສ ວຕຸຕຮາຕຸຍໍ ປວຕຸຕນໂຕ ຕນຸນິມິຕຸຕເມວ ວຕຸຕຕາ, ສາ ຈ ວຕຸຕນິສຸສິຕາຕິ ອເກທວເສນ ວຸຕຸຕໍ ''ອຸຕຸຕເມນ ປຣິສຸທຸເຣນ ວຕຸເຕນາ''ຕີ។ ສຣີຣໍ ປນ ສນຸນິເວສວິສິຜຸຄໍ ກຣຈຣຕາຄີວາສີ ສາທີສມຸທາຍໍ, ຕລຸຈ ອວຍວກູເຕນ ສຕຸຖານນິມິຕຸເຕນ ຄຍຸຫຕິ, ຕສຸມາ ຕນຸນິມິຕຸຕເມວ ໂປກຸຂຣຕາຕິ ວຸຕຸຕໍ ''ສຣີຣສຕຸຖານສມຸປຕຸຕິຍາ''ຕິ, ອຸຕຸຕມາຍ ສຣີຣສຕຸຖານສມຸປຕຸຕິຍາຕິປີ ໂຍເຊຕພຸພໍ។ ອຕຸຖວສາ ທີ ລິງຄວິກຕຸຕິວິປຣິຕາ ໂມ។ ສພຸເພສຸ ວຕຸເຕສຸ ສຸວຕຸຕວຕຸໂຕວ ອຸຕຸຕໂມຕິ ອາຫ ''ປຣິສຸທຸຮວຕຸເຕສຸປີ ເສຜຸເຖນ ສຸວຕຸຕວຕຸເຕນ ສມນຸນາຄ ໂຕ''ຕີ។ ຕຖາ ທີ ພຸທຸຮາ, ຈກຸກວຕຸຕິໂນ ຈ ສຸວຕຸຕວຕຸຕາວ ໂຫນຸຕີ។ ຍສຸມາ ປນ ວຈຸຊສສທຸໂທ ສຣີຣາເກ ປວຕຸຕຕິ, ຕສຸ

ມາ ພຸຣຫຸມວຈຸລສີຕິ ອຸຕຸຕມສຣີຣາໂກ, ສຸວຕຸຕາໂກ ອິຈຸເຈວ ອຕຸໂຖ។ ອິມເມວ ທີ ອຕຸຖໍ ສນຸທາຍ ''ມຫາພຸຣຫຸມຸໂນ ສຣີຣສທີ ເສເນວ ສຣີເຣນ ສມນຸນາຄໂຕ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ນ ພຸຣຫຸມຸຊຄຕຸຕຕໍ។ ໂອກາໂສຕິ ສພຸພງຄປຈຸຈງຄຍຸຖານໍ។ ອາໂຣຫປຣິຕາຫສມຸປຕຸ ຕິຍາ, ອວຍວປາຣິປູຣິຍາ ຈ ທສຸສນສຸສ ໂອກາໂສ ນ ຊຸທຸທໂກຕິ ອຕຸໂຖ។ ເຕນາຫ ''ສພຸພາເນວາ''ຕິອາທິ។

ສີລນຸຕິ ຍມນິຍມລກຸຂຕໍ ສີລໍ, ຕໍ ປນສຸສ ຣຕຸຕລຸລຸຕາຍ ວຸທຸທໍ ວທຸຂີຕນຸຕິ ວິເສສໂຕ ''ວຸທຸທສີລີ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ວຸທຸທສີເລນາຕິ ສພຸພທາ ສມຸມາໂຍຄໂຕ ວຸທຸເສນ ສຸວສີເລນ។ ເອວລຸຈ ກຕຸວາ ປທຕຸຕຍມຸເປຕໍ ອສີປຸເປຕຸຖຸໂຕ ວິສີຍຸຖໍ ໂຫຕິ, ສທຸທຕຸຖມຕຸ ຕໍ ປນ ສນຸທາຍ ''ອີທໍ ວຸທຸທສີລີປທສຸເສວ ເວວຈນ''ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ປລຸຈສີລໂຕ ປຣໍ ຕຕຸຖ ສີລສຸສ ອກາວໂຕ, ເຕສມຊານນໂຕ ຈ ''ປລຸຈສີລມຕຸຕເມວາ''ຕິ ອາຫ។

ວາຈາຍ ປຣິມຕຸຫລປທພຸຍລຸຊນຕາ ເອວ ສຸນຸທຣາໂວຕິ ວຸຕຸຕໍ ''ສຸນຸທຣາ ປຣິມຕຸຫລປທພຸຍລຸຊນາ''ຕິ។ ຖານກຣຕສມຸປຕຸຕິຍາ, ສີກຸຂາສມຸປຕຸຕິຍາ ຈ ກສຸສຈິປີ ອນູນຕາຍ ປຣິມຕຸຫລປທານີ ພຸຍລຸຊນານີ ອກຸຂຣານີ ເອຕິສຸສາຕິ ປຣິມຕຸຫລປທພຸຍລຸຊນາ។ ອກຸຂຣເມວ ທີ ຕໍຕທຕຸຖວາຈກກາເວນ ປຣິຈຸລິນຸນໍ ປທໍ។ ອຖ ວາ ປທເມວ ອຕຸຖສຸສ ພຸຍລຸຊກຕຸ ຕາ ພຸຍລຸຊນໍ, ສິຖິລສນິຕາທິອກຸຂຣປາຣິປູຣິຍາ ຈ ປທພຸຍລຸຊນສຸສ ປຣິມຕຸຫລຕາ, ປຣິມຕຸຫລໍ ປທພຸຍລຸຊນເມຕິສຸສາຕິ ຕຖາ។ ອປີຈ ປຊຊຕິ ອຕຸໂຖ ເອເຕນາຕິ ປທໍ, ນາມາທິ, ຍຖາທິປຸເປຕມຕຸຖໍ ພຸຍລຸເຊຕີຕິ ພຸຍລຸຊນໍ, ວາກຸຍໍ, ເຕສໍ ປຣິປຸຕຸຕາ ຕາຍ ປຣິມຕຸຫລປທພຸຍລຸຊນາ។ ອຕຸຖວິລຸລາປເນ ສາສນຕາຍ ວາຈາວ ກຣຕໍ ວາກຸກຣຕນຸຕິ ຕຸລຸຍາສິກຣຕາຕໍ ທສຸເສຕຸ ''ອຸ ທາຫຣຕາໂຟໂສ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ວຈີເກທສທຸໂທຕິ ອຕຸໂຖ។ ຕສຸສ ພຸຣາຫຸມຕາສຸສ, ເຕນ ວາ ກາສິຕພຸພສຸສ ອຕຸຖສຸສ ຄຸຕປຣິປຸຕຸຕາກາເວນ ປູເຣ ຄຸເຕາທີ ປຣິປຸຕຸຕາກາເວ ກວາຕິ ໂປຣີ។ ປຸນ ປຸເຣຕິ ຣາຊຊານີມຫານຄເຣ។ ກວຕຸຕາຕິ ສໍວທຸໝຕຸ ຕາ។ ສຸຂຸມາລຕຸຕເນນາຕິ ສຸຂຸມາລກາເວນ, ອິມິນາ ຕສຸສາ ວາຈາຍ ມຸທຸສຕຸຫຕຸຕມາຫ។ ອປລິພຸທຸທາຍາຕິ ປີຕຸຕເສມຸຫາທີທີ ອປຣິໂຍນທຸທາຍ, ເທຕຸຄພຸກປທເມຕໍ។ ຕໂຕ ເອວ ທີ ຍຖາວຸຕຸຕໂທສາກາໂວຕິ។ ທໍເສຕຸວາ ວິຍ ເອກເທສກຖນໍ ສນຸທິຍຸຖໍ, ສຕີກໍ ຈີຣາຍິຕຸວາ ກຖນໍ ວິລມຸພີຕໍ, ''ສນຸນິທຸທວິລມຸພີຕາທີ''ຕິປີ ປາໂຖ។ ສທຸເທນ ອຊນກໍ ວຈີນໍ, ມມຸມກສງຂາຕໍ ວາ ເອກ ກຸຂຣເມວ ທຸວຕຸຕິກຸຂຕຸຕຸມຸຈຸຈາຣຕໍ ສນຸນິທຸສໍ។ ອາທີສທຸເທນ ທຸກຸຂລີຕານຸກຫຸໝິຕາທີນີ ສງຄຕຸຫາຕີ។ ເອລຸອາຄລຸເອນາຕິ ເອລຸອາປຄຸໝຣເຕນ។ ''ເອລຸອາ ຄລຸອນຸຕິ''ຕິ ວຸຕຸຕສຸເສວ ທຸວິສາ ອຕຸຖໍ ທສຸເສຕຸ ''ລາລາ ວາ ປຄຸໝຣນຸຕິ''ຕິອາທິ ວຸຕຸຕໍ។ ''ປສຸເສ'ລຸອມູຄໍ ອຸຣຄໍ ທຸຊິວຸຫ''ນຸຕິອາທີສຸ (ຊາ។ ໑។ກ។໔ລ) ວິຍ ທີ ເອລຸອາສທຸໂທ ລາລາຍ, ເຂລຸເອ ຈ ປວຕຸຕຕີ។ ເຂລຸອຟຸສີ ຕານີຕິ ເຂລຸອພິນຸທູນີ។

ຕຕຸຣາຍມຍຸຖກຖາມຸຕຸຕກນໂຍ – ເອລນຸຕິ ໂທໂສ ວຸຈຸຈຕິ ''ຍາ ສາ ວາຈາ ເນລາ ກຕຸຕສຸຂາ''ຕິອາທີສຸ (ທີ។ ນີ។ ໑។ຊ, ໑ລ໔) ວິຍ។ ທຸປຸປລຸລາ ຈ ສໂທສເມວ ກາຖໍ ກເຖນຸຕາ ເອລໍ ປຄຸໝຣາເປນຸຕິ, ຕສຸມາ ເຕສໍ ວາຈາ ເອລຄລຸອາ ນາມ ໂຫຕິ, ຕພຸ ພິປຣີຕາຍາຕິ ອຕຸໂຖ។ ''ອາທິມຊຊປຣິໂຍສານໍ ປາກຕໍ ກຕຸວາ''ຕິ ອິມິນາ ຕສຸສາ ວາຈາຍ ອຕຸຖປາຣິປູຣີ ວທຕີ។ ວິລຸລາປນສທຸເທນ ເອຕສຸສ ສມຸພນຸໂທ។

ຊຣາຊິຕຸຕາຕາຍ ຊີຕຸໂຕາຕິ ຂຕຸທີຈຸຈປາລີຈຸຈາທີກາວມາປາທີໂຕ។ ວຸທຸສິມຣິຍາທປຸປຕຸໂຕຕິ ວຸທຸສິຍາ ປຣິຈຸເຂທໍ ປຣິຍນຸຕໍ ປຕຸໂຕ។ ຊາຕິມຫລຸລກາຕາຍາຕິ ອຸປປຕຸຕິຍາ ມຫລຸລກກາເວນ។ ເຕນາຫ ''ຈີຣກາລປຸປສຸໂຕ''ຕິ។ ອທຸສສທຸໂທ ອທຸສານປຣິ ຍາໂຍ ທີພກາລວາຈໂກ។ ກີຕຸຕໂກ ປນ ໂສຕິ ອາຫ ''ທຸເວ ຕໂຍ ຣາຊປຣິວຍເຍ''ຕິ, ທຸວິນຸນໍ ຕິຕຸຕໍ ຣາຊູນໍ ຣຊຊປສາສນປຜິ ປາຜິໂຍຕິ ອຕຸໂຖ។ ''ອທຸສຄໂຕ''ຕິ ວຕຸວາປີ ກຕໍ ວໂຍຄຫຕໍ ໂອສານວຍາເປກຸຂນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ ''ປຈຸລິມວຍໍ ສມຸປຕຸໂຕ''ຕິ។ ປຈຸລິ ໂມ ຕຕິຍກາໂຄຕິ ວສຸສສຕສຸສ ຕິສາ ກເຕສຸ ກາເຄສຸ ຕຕິໂຍ ໂອສານກາໂຄ។ ປຈຸເຈກໍ ເຕຕຸຕີສວສຸສໂຕ ຈ ອສິກມາສປກຸຂາ ທີປີ ວິກຊິຍຕີ, ຕສຸມາ ສຕຸຕສຍຸກິເມ ວສຸເສ ຍຖາຣທໍ ລພຸກມານມາສປກຸຂທິວສໂຕ ປຍຸຖາຍ ປຈຸລິມວໂຍ ເວທິຕພຸໂພ។ ອາຈຣິຍສາຣີປຸຕຸຕຕຸເຖເຣນປີ ທີ ອິມເມວຕຸຖໍ ສນຸທາຍ ''ສຕຸຕສຍຸກິວສຸສໂຕ ປຍຸຖາຍ ປຈຸລິມວໂຍ ໂກຍຸຖາໂສ''ຕິ (ສາຣຕຸຖ។ ຜີ។ ໑។ເວຣລຸຊກຕຸທວຕຸຕນາ) ວຸຕຸຕໍ។ ອິຕຣຖາ ທີ ''ປຈຸລິມວໂຍ ນາມ ວສຸສສຕສຸສ ປຈຸລິໂມ ຕຕິຍກາໂຄ''ຕິ ອຍຸຖກຖາວຈ ເນນ ວິໂຣໂທ ກເວຍຸຍາຕີ។

ເອວໍ ເກວລຊາຕິວເສນ ປຖມວິກປຸປໍ ວຕຸວາ ຄຸຕມິສຸສກວເສນປີ ທຸຕິຍວິກປຸປໍ ວທນຸເຕນ ''ອປີຈາ''ຕິອາທີ ອາຣທຸສໍ។ ຕຕຸຖ ນາຍໍ ຊີຕຸຕາຕາ ວໂຍມຕຸເຕນ, ອຖ ໂຂ ກຸລປຣິວຍຸເຍນ ປຸຣາຕາຕາຕິ ອາຫ ''ຊີຕຸໂຕາຕິ ໂປຣາໂຕ''ຕິອາທີ។ ຈີຣ ກາລປຸປວຕຸຕກຸລນຸວໂຍຕິ ຈີຣກາລໍ ປວຕຸຕກຸລປຣິວຍຸໂຍ, ເຕນາສຸສ ກຸລວເສນ ອຸທິໂຕທິຕກາວມາຫ។ ''ວໂຍອນຸປຸປຕຸໂຕ''ຕິ

ອິມິນາ ຊາຕິວຸທ຺ຘິຍາ ວກ຺ຂມານຕ຺ຕາ, ຣຸຕວຸທ຺ຘິຍາ ຈ ຕໂຕ ສາຕິສຍຕ຺ຕາ ''ວຸທ຺ໂຘຕິ ສີລາຈາຣາທີຣຸຕວຸທ຺ຘິຍາ ຍຸຕ຺ໂຕ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ວກ຺ຂມານໍ ປຕິ ປາຣິເສສຣຸຄຫາຕລ຺ເຫຕໍ. ຕຖາ ຊາຕິມຫລ຺ລກາຍປີ ເຕເນວ ປເທນ ວກ຺ຂມານຕ຺ຕາ, ວິກາວມຫຕ຺ຕ ກາຍ ຈ ອນວເສສິຕຕ຺ຕາ ''ມຫລ຺ລໂກຕິ ວິກາວມຫນ຺ຕກາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕ''ຕິ ອາຫ. ມຣຸຄປຜິປນ຺ໂນຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ຍຸຕ຺ຕປຜິປຕ຺ຕິວິຖີ ອໂວກ຺ກມ຺ມ ຈຣຕາວເສນ ອຸປຄໂຕຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ ''ພ຺ຣາຫ຺ມຕານ''ນ຺ຕິອາທິນາ. ຊາຕິ ວຸທ຺ຘກາວມນຸປ຺ປຕ຺ໂຕ, ຕມ຺ປີ ອນ຺ຕິມວຍໍ ປຈ຺ຉິມວຍເມວ ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕຕິ ສານິປ຺ປາຍໂຍຊນາ. ອິມິນາ ທີ ປຈ຺ຉິມວຍວເສນ ຊາ ຕິວຸທ຺ຘກາວໍ ທສ຺ເສຕິຕິ.

ພຸທ຺ຘຣຸຕາກຖາວຕ຺ຕນາ

໓໐໔. ຕາທິເສທີ ມຫານຸກາເວທີ ສທ຺ຘີ ຍຸຄຣຸຄາຫວເສນ ຄປ຺ປມ຺ປີ ນ ມາທິສານໍ ປຕ຺ທີຕຊາຕີນມນຸຈ຺ຉວິກໍ, ກຸໂຕ ປນ ອຸກ຺ກໍ ສວເສນ ຄປ຺ປນ຺ຕິ ອິທໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາສ຺ສ ນ ຍຸຕ຺ຕຣູປນ຺ຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ນ ໄຂ ປນ ເມຕ''ນ຺ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ເຍປີ ຣຸຕາ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸເຕທີ ສທິສາ, ເຕປີ ຣຸເຕ ອຸຕ຺ຕຣິຕເຣເຍວ ມລ຺ຄມາໂນ ປກາເສຕິຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ສທິສາຕິ ຈ ເອກເທເສນ ສທິສາ. ນ ທີ ພຸທ຺ຘານໍ ຣຸເຕທີ ສພ຺ພຖາ ສທິສາ ເກຈິປີ ຣຸຕາ ອລ຺ເລສຸ ລພ຺ການ຺ຕິ. 'ໂກ ຈາຫ''ນ຺ຕິອາທີ ອຸຕ຺ຕຣິຕຣາກາຣທສ຺ສນໍ. ອຫລ຺ຈ ກິທິໂສ ນາມ ຫຸຕ຺ວາ ສທິໂສ ກວິສ຺ສາມິ, ສມຕສ຺ສ...ເປ... ຣຸຕາ ຈ ກີທິສາ ນາມ ຫຸຕ຺ວາ ສທິສາ ກວິສ຺ສນ຺ຕິຕິ ສານິປ຺ປາຍໂຍຊນາ. ເກຈິ ນວໍ ປາຄໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ອຍເມວ ມູລປາໂຄ ຍຖາ ຕໍ ອມ຺ພຜ຺ຄສຸຕ຺ເຕ 'ໂກ ຈາຫໍ ໂກ ໂຄຕມ ສາຈຣິຍໂກ, ກາ ຈ ອນຸຕ຺ຕຣາ ວິຊ຺ຊາຈຣຕສມ຺ປທາ''ຕິ. ອິຕເຣຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸເຕທີ ອສທິເສ ຣຸເຕ, ''ປກາເສຕິ''ຕິ ອິມິນາວ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ເອກນ຺ເຕເນວາຕິ ສທິສຣຸຕານໍ ວິຍ ປສງຄາການເວນ.

ເອວໍ ນິຍາເມນ຺ໂຕ ໂສຕຫຕ຺ໂຫ ອິທໍ ອຕ຺ຖຊາຕໍ ທີເປຕິ. ຍຖາ ທີຕິ ເອຕ຺ຖ ທີ-ສທ຺ໂທ ກາຣເຕ. ເຕນາຫ ''ຕສ຺ມາ ມຍເມວ ອຣຫາມາ''ຕິ. ໂຄປທການ຺ຕິ ຄາວິຍາ ຂຸຣຜ຺ຄາເນ ກິເຕົາທກໍ. ຣຸເຕຕິ ສທິສຣຸເຕປີ, ປເຄວ ອສທິສຣຸເຕ.

ສຜ຺ກີກຸລສຕສຫສ຺ສນ຺ຕິ ສຜ຺ກີສຫສ຺ສານິກໍ ກຸລສຕສຫສ຺ສໍ. ຆມ຺ມປທຜ຺ຄກຖາທີສຸ (ຆ. ປ. ອຜ຺ຄ. ໑໖) ປນ ກຕ຺ຖຈິ ກຄວໂຕ ອສີຕິກຸລສຫສ຺ສຕາວຈນໍ ເອເກກປກ຺ຂເມວ ສນ຺ຆາຍາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ສຸຆາມຜ຺ຄໂປກ຺ຂຣຕີໂຍຕິ ສຸຆາຍ ປຣິກມ຺ມກຕາ ໂປກ຺ຂຣຕີໂຍ. ສຕ຺ຕຣຕນານນ຺ຕິ ສຕ຺ຕທີ ຣຕເນທີ. ປູຣໂຍເຄ ທີ ກຣຕຕ຺ເຖ ພຫຸລໍ ລຜ຺ກີວຈນໍ. ປາສາທນິຍູຫາທໂຍຕິ ອຸປຣິປາສາເທ ກິຕຕຸລາສີສາທໂຍ. ''ສຕ຺ຕຣຕນານ''ນ຺ຕິ ອນິການໂຣ, ອເກເຫປີ ເກຫໂວຫາໂຣ ເອສ. ກຸລປຣິຍາເຍນາຕິ ສຸທ຺ໂຘທນມຫາຣາຊສ຺ສ ອສມ຺ກີນ຺ນຂຕ຺ຕິຍກຸລານຸກ຺ກເມນ. ເຕສຸປີຕິ ຈຕູສຸ ນິຆີສຸປີ. ຄທີຕໍ ຄທີຕໍ ຄານໍ ປູຣຕິເຍວ ຆເນນ ປາກຕິກເມວ ໂຫຕິ, ນ ອູນໍ.

ກທ຺ທເກນາຕິ ສຸນ຺ທເຣນ. ປຈ຺ຉິມວເຍ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ປຄມວໂຍ ເວທິຕພ຺ໂພ. ມາຕາປີຕູນໍ ອນິຈ຺ຉາຍ ປພ຺ພຊ຺ຊາວ ອນາທໂຣ ເຕນ ຍຸຕ຺ເຕ ອຕ຺ເຖ ສາມິວຈນນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ເອເຕສນ຺ຕິ ມາຕາປີຕູນໍ. ກນ຺ທິຕ຺ວາຕິ ''ກຫໍ ປີຍປຸຕ຺ຕກາ''ຕິອາທິນາ ປຣິເທ ວິຕ຺ວາ.

ອປຣິມາໂຕເຍວາຕິ ''ເອຕ຺ຕໂກ ເອໂສ''ຕິ ເກນຈິ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ທິຕຸມສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍຕາຍ ອປຣິຈ຺ຉິນ຺ໂນເຍວ. ທ຺ເວ ເວລຸອູ ອໂຄກຜິມຕ຺ຕກເມວ ໂຫນ຺ຕີຕິ ອາຫ ''ທ຺ວິນ຺ນໍ ເວລຸອູນໍ ອຸປຣິ ກຜິມຕ຺ຕເມວາ''ຕິ. ປາຣມິຕານຸກາເວນ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາສ຺ສ ເອວ ປລ຺ຄາຍຕິ, ກຄວາ ປນ ຕທາ ປກຕິປ຺ປມາໂຕວາຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ປລ຺ຄາຍມາໂນ''ຕິ ວຸຕ຺ຕມິວ ທີສ຺ສຕິ, ວີມໍສິຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍ. ''ນ ທີ''ຕິອາທິນາ ປາຣມິຕາພເລເນວ ເອວໍ ອປຣິມາຕຕາ, ນ ອິທ຺ຘິພເລນາຕິ ທສ຺ເສຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕິ. ອຕ຺ໂລຕິ ອສທິໂສ. ''ຆມ຺ມປເທ ຄາຖມາຫາ''ຕິ ກຕ຺ຖຈິ ປາໂຄ ອຍຸຕ຺ໂຕວ. ນ ທີ ຆມ຺ມປເທ ອຍໍ ຄາຖາ ທີສ຺ສຕິ. ສຸຆາປີຕ຺ທີຍຕ຺ເຖຣາປທານາທີສຸ (ອປ. ໑.໑໐.ສຸຆາປີຕ຺ທີຍຕ຺ເຖຣາປທານ) ປນາຍໍ ຄາຖາ ອາຄຕາ, ສາ ຈ ໂຂ ອລ຺ຄວຕ຺ຖຸສ຺ມີ ເອວ, ນ ອິມສ຺ມີ ວຕ຺ຖຸມ຺ທີ, ຕສ຺ມາ ປາລຸອິວເສນ ສງຄີຕິມນາຣຸລ຺ຫາ ປກິຕ຺ຕກເທສນາເຍວາຍໍ ຄາຖາຕິ ຫຜ຺ຄພ຺ພໍ.

ຕຕ຺ຖ ເຕ ຕາທິເສຕິ ປຣິຍາຍວຈນເມຕໍ ''ອປ຺ປໍ ວສ຺ສສຕໍ ອາຍຸ, ອິທາເນຕຣທີ ວິຊ຺ຊຕີ''ຕິອາທີສຸ (ພຸ. ວໍ. ໔໗.໔໑) ວິຍ, ''ເອ ຕາທິເສ''ຕິປີ ປຄນ຺ຕິ, ຕທສ຺ນ຺ທຣໍ ອປທານາທີສຸ ຕຖາ ອທີສ຺ສນໂຕ. ກິເລສປຣິນິພ຺ພາເນນ ປຣິນິພ຺ພຸເຕ ກຸໂຕຈິປີ ອກເຍ ເຕ

ຕາທິເສ ປູຊຍໂຕ ເຂຕ຺ຕ ອິທໍ ປຸລ຺ລໍ ເກນຈິ ມຫານຸກາເວນ ອປິ ສງ຺ຂາຕຸໍ ນ ສກ຺ກາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ພາຫນ຺ຕຣນ຺ຕິ ທ຺ວິນ຺ນໍ ພາຫູນມນ຺ຕຣໍຯ ທ຺ວາທສ ໂຍຊນສຕານີຕິ ທ຺ວາທສາຜິການິ ໂຍຊນສຕານິຯ ພຫລນ຺ຕເຣນາຕິ ສມນ຺ຕາ ສຣີຣປ຺ຣິຓາຫປ຺ປມາເຓນຯ ປຸຖຸລໂຕຕິ ວິຕ຺ຖາຣໂຕຯ ອງ຺ຄຸລິປ຺ພ຺ພານີຕິ ເອເກການິ ອງ຺ຄຸລິປ຺ພ຺ພານິຯ ກມ຺ກນ຺ຕຣນ຺ຕິ ທ຺ວິນ຺ນໍ ກມ຺ການມນ຺ຕຣໍຯ ມຸຂໍ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ທ຺ວິໂຍຊນສຕໍ ປຣິມຕ຺ຫລໂຕ ວີສໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ‘‘ເອທິໂສ ກຄວາ’’ຕິ ຍາ ປເຣຫິ ວຸຕ຺ຕາ ກຖາ, ຕສ຺ສາ ອນຸຣູປນ຺ຕິ ຍຖາກຖໍ, ອິມິນາ ອລ຺ເລຫິ ວຸຕ຺ຕໍ ກຄວໂຕ ວຓ຺ຓກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ໂອໂລເກຕຸການຕາຍ ອາຄໂຕຕິ ທສ຺ເສຕິ, ຍຖາກຖນ຺ຕິ ວາ ກີທິສໍຯ ‘‘ຍຖາກຖໍ ປນ ຕຸມ຺ເຫ ກິກ຺ຂເວ ສມຄ຺ຄາ ສມ຺ໂມທມານາ ອວິວທມານາ ຜາສຸກໍ ວສ຺ສໍ ວສິຕ຺ຖາ’’ຕິອາທີສຸ (ປາຣາຯ ໑໙໔) ວິຍ ຫິ ປຸຈ຺ຉາຍໍ ເອສ ນິປາຕສມຸທາໂຍ, ເອໂກ ວາ ນິປາໂຕຯ

ຄນ຺ຊກຸຜິປ຺ປິເວເຕຕິ ຄນ຺ຊກຸຜິຍາ ປິເວເຕ, ຄນ຺ຊກຸຜິໂຕ ພຫິ ປິເວຕພ຺ກນ຺ຕເຣຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ມລ຺ຈເກຯ ‘‘ສີຫເສຍ຺ຍໍ ກປ຺ເປສີ’’ຕິ ຍຖາ ຣາຫຸ ອສຸຣິນ຺ໂທ ອາຍາມໂຕ, ວິຕ຺ຖາຣໂຕ, ອຸພ຺ເພທໂຕ ຈ ກຄວໂຕ ຣູປກາຍສ຺ສ ປຣິຈ຺ເຉທໍ ຄເຫຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ຕຖາ ຣູປໍ ອິທ຺ທາກິສງ຺ຂາຣໍ ອກິສງ຺ຂໂຣນ຺ໂຕ ສີຫເສຍ຺ຍໍ ກປ຺ເປສີ’’ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຜີຯ ໑ຯ໒໐໘) ເອວໍ ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ, ‘‘ຕເຫ ຕໍ ‘ນ ມຍາ ອສຸຣິນ຺ທ ອໂຜມຸເຂນ ປາຣມິໂຍ ປູຣິຕາ, ອຸທ຺ທຄ຺ຄເມວ ກຕ຺ວາ ທານໍ ທິນ຺ນ’’ນ຺ຕິ ອຜຸຖກຖາວຈເນນ ອຈ຺ຈນ຺ຕເມວ ວິຣຸທ຺ທໍ ໂຫຕິຯ ເອຕລ຺ຫິ ຄນ຺ຊກຸຜິທ຺ວາຣວິວຣຕາທີສຸ ວິຍ ປາຣມິຕານຸກາວສິທ຺ຜິທສ຺ສນໍ, ອລ຺ລຖາ ຕເທວ ວຈນໍ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ກເວຍ຺ຍາ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ, ວີມໍສິຕ຺ວາ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉິຕພ຺ພໍຯ ອໂຜມຸເຂນາຕິ ໂອສກ຺ກິຕວີຣິຍຕໍ ສນ຺ທາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຸທ຺ທຄ຺ຄເມວາຕິ ອ ໂນສກ຺ກິຕວີຣິຍຕໍ, ອຸພ຺ກໂຄຜິກໍ ກຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕທາ ຣາຫຸ ອຸປາສກກາວໍ ປຜິເວເທສີຕິ ອາຫ ‘‘ຕໍ ທິວສ’’ນ຺ຕິອາທິຯ

ກິເລເສຫິ ອາຣກຕ຺ຕາ ອຣິຍໍ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ, ອໂຕເຍວ ອຸຕ຺ຕມຕາ ປຣິສຸທ຺ທຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຸຕ຺ຕມໍ ປຣິສຸທ຺ທ’’ນ຺ຕິຯ ອນວຊ຺ຊຜ຺ເຖນ ກຸສລໍ, ນ ສຸຂວິປາກຜ຺ເຖນ ຕສ຺ສ ອຣຫຕມສມ຺ກວໂຕຯ ກຸສລສີເລນາຕິ ອນວຊ຺ເຊເນວ ວິທ຺ທສຸຕສວາສນກິເລເສນ ສີເລນຯ ເອວລ຺ຈ ກຕ຺ວາ ປທຈຕຸກ຺ກມ຺ເປຕໍ ອທິປ຺ເປຕຕ຺ຖໂຕ ວິສີຜ຺ຖໍ ໂຫຕີ, ສທ຺ທຕ຺ຖມຕ຺ຕໍ ປນ ສນ຺ທາຍ ‘‘ອິທມສ຺ສ ເວວຈນ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ກຕ຺ຖຈິ ຈຕຸຣາສີຕິປາຕສຫສ຺ສານິ, ກຕ຺ຖຈິ ອປ຺ປມາຕາປິ ເທວມນຸສ຺ສາຕິ ອຕ຺ຖໍ ສນ຺ທາຍ ‘‘ກຄວໂຕເອເກກາຍ ທມ຺ມເທສນາຍາ’’ຕິອາທິມາຫຯ ມຫາສມຍສຸຕ຺ຕ (ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໓໓໑ ອາທໂຍ) ມງ຺ຄລສຸຕ຺ຕ- (ຂຸຯ ປາຯ ໕ຯ໑ ອາທໂຍ; ສຸຯ ນິຯ ໒໖໑ ອາທໂຍ) ເທສນາທີສຸ ຫິ ຈຕຸວີສຕິຍາ ຖາເນສຸ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍາ ອປ຺ປເມຍ຺ຍາ ເທວມນຸສ຺ສາ ມຄ຺ຄຜລາມຕໍ ປິວິສຸຯ ໂກຜິສຕສຫສ຺ສາທິປ຺ປມາເຕນປິ ພຫູ ເອວ, ນິທສ຺ສນວເສນ ປເນວໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕສ຺ມາ ອນຸຕ຺ຕຣສິກ຺ຂາປກກາເວນ ກຄວາ ພຫູນໍ ອາຈຣິໂຍ, ເຕສໍ ອາຈຣິຍກູຕານໍ ສາວການມາຈຣິຍກາເວນ ສາວກເວເນຍ຺ຍານໍ ປາຈຣິໂຍຯ ກຄວຕາ ຫິ ທິນ຺ນນເຍ ຖຕ຺ວາ ສາວກາ ເວເນຍ຺ຍໍ ວິເນນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ກຄວາວ ເຕສໍ ປທາໂນ ອາຈຣິໂຍຕິຯ

ວທນ຺ຕສ຺ສາສິປ຺ເປໂຕວ ອຕ຺ໂຖ ປມາຕໍ, ນ ລກ຺ຂຕຫາຣາທິວິສໂຍຕິ ອາຫ ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ປນາ’’ຕິອາທິຯ ‘‘ອິມສ຺ສ ວາ ປູຕິກາຍສ຺ສາ’’ຕິ ປາຖາວສາເນ ເປຍ຺ຍາລໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ເກລນາ ປຜິເກລນາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຍລ຺ຫິ ຂຸທ຺ທກວຕ຺ຖຸວິກງ຺ຄປາລຸອິ (ວິກຯ ໘໔໘) ‘‘ພາຫີຣານໍ ວາ ປຣິກ຺ຂາຣານໍ ມຕ຺ໝນາ’’ຕິອາທິ ເປຍ຺ຍາລວເສນ ຄຍ຺ຫຕິຯ ຕຕ຺ຖ ອິມສ຺ສ ວາ ປູຕິກາຍສ຺ສາຕິ ອິມສ຺ສ ວາ ມນຸສ຺ສສຣີຣສ຺ສຯ ຍຖາ ຫິ ຕທຫຸຊາໂຕປິ ສິງ຺ຄາໂລ ‘‘ຊຣສິງ຺ຄາໂລ’’ ຕ຺ເວວ, ອູຣຸປ຺ປມາຕາປິ ຈ ຄໂລຈີລຕາ ‘‘ປູຕິລຕາ’’ ຕ຺ເວວ ສງ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ເອວໍ ສຸວຕ຺ຕວຕ຺ໂຕປິ ມນຸສ຺ສສຣີໂຣ ‘‘ປູຕິກາໂຍ’’ ຕ຺ເວວ, ຕສ຺ສ ມຕ຺ໝນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເກລນາຕິ ກີລຸອນາຯ ‘‘ເກລາຍນາ’’ຕິປິ ປຖນ຺ຕິຯ ປຜິເກລນາຕິ ປຜິກີລຸອນາຯ ຈປລສ຺ສ ກາໂວ ຈາປລ຺ຍໍ, ຈາປລ຺ລໍ ວາ, ເຍນ ສມນ຺ນາຄໂຕ ປຸຄ຺ຄໂລ ວສ຺ສສຕິໂກປິ ສມາໂນ ຕທຫຸຊາຕທາຣໂກ ວິຍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ເສທມ຺ຜິວຈນນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ອປາເປ ປຸເຣ ກໂຣຕິ, ນ ວາ ປາປໍ ປຸເຣ ກໂຣຕີຕິ ອປາປປຸເຣກ຺ຂາໂຣຕິ ຍຸຕ຺ຕາຍຸຕ຺ຕສມາເສນ ທ຺ວິຜມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ອປາເປ ນວໂລກຸຕ຺ຕຣທມ຺ເມ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອປາເປຕິ ຈ ປາປປຜິປກ຺ເຂ, ປາປວິຣຫິເຕ ວາຯ ພ຺ຣຫ຺ມນິ ເສຜ຺ເຖ ກຄວຕິ ກວາ ຕສ຺ສ ທມ຺ມເທສນາວເສນ ອຣິຍາຍ ຊາຕິຍາ ຊາຕຕ຺ຕາ, ພ຺ຣຫ຺ມຸໂນ ວາ ກຄວໂຕ ອປ຺ຈ຺ຈໍ ຄຣຸກຣຕາທີນາ, ຍຖານຸສິຜ຺ຖໍ ປຜິປຕ຺ຕິຍາ ຈ, ພ຺ຣຫ຺ມໍ ວາ ເສຜ຺ຖໍ ອຣິຍມຄ຺ຄໍ ຊານາຕີຕິ ພ຺ຣຫ຺ມລ຺ລາ, ອຣິຍສາວກສງ຺ຂາຕາ ປຊາຯ ເຕນາຫ ‘‘ສາຣິປຸຕ຺ຕໂມຄ຺ຄລ຺ລານາ’’ຕິອາທິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາປຊາຍາຕິ ພຫິຕປາປປຊາຍຯ ‘‘ອປາປປຸເຣກ຺ຂາໂຣ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ‘‘ປຸເຣກ຺ຂາໂຣ’’ຕິ ປທມຜິກາໂຣຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ເອຕິສ຺ສາຍຈ ປຊາຍ ປຸເຣກ຺ຂາໂຣ’’ຕິ ອິມິນາຯ ຈ-ສທ຺ໂທ ສມຸຈ຺ຈຍຕ຺ໂຖ ‘‘ນ ເກວລໍ ອປາປປຸເຣກ຺ຂາໂຣ ເອວ, ອຖ ໂຂ

ພ຺ຣຫ຺ມຄ຺ລາຍ ຈ ປ຺ຊາຍ ສມ຺ພນ຺ຘກູຕາຍ ປຸເຣກ຺ຂາໂຣ''ຕິຯ ''ອຍຄ຺ທີ''ຕິອາຫ ອນິປ຺ປາຍມຕ຺ຕທສ຺ສນំຯ ''ອປ຺ປປຸເຣກ຺ຂາໂຣ''ຕິ ອິທំ ''ພ຺ຣຫ຺ມຄ຺ລາຍ ປ຺ຊາຍາ''ຕິ ອິມິນາວ ສມ຺ພນ຺ຘິຕພ຺ພំ, ນ ຈ ປຈ຺ເຈກມຕ຺ຖທີປກំ, ປກຕິພ຺ຣາຫ຺ມຓຊາຕິວເສເນວ ເຈຕສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ອປີຈາ''ຕິອາທິມາຫຯ ອຍຸຕ຺ຕສມາໂສ ຈາຍំຯ ປາປນ຺ຕິ ປາປກມ຺ມំ, ອຫິຕំ ທຸກ຺ຂນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕສ຺ສ ສມ຺ພນ຺ຘິເປກ຺ຂຕ຺ຕາ ກສ຺ສາ ອປ຺ປປຸເຣກ຺ຂາໂຣຕິ ປຈ຺ຈາຍ ເອວມາຫາຕິ ທສ຺ເສຕុំ ''ກສ຺ສາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕំຯ ''ອຕ຺ຕນາ''ຕິອາທີ ຕທຕ຺ຖວິວຣຓំຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຓປ຺ຊາຍາຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓຊາຕິປ຺ຊາຍຯ

ຣຄ຺ຊນ຺ຕິ ອຍ຺ຍំ ກຊນ຺ຕິ ຣາຊາໂນ ເອເຕນາຕິ ຣຍ຺ຄំ, ເອກສ຺ສ ຣຄ຺ໂຄ ຣຊ຺ຊກູຕກາສິໂກສລາທິມຫາຊນປທາຯ ຊນາ ປຊ຺ຊນ຺ຕິ ສຸຂຊີວິກំ ປາປຸຓນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ຊນປໂທ, ເອກສ຺ສ ຣຄ຺ໂຄ ຣຊ຺ເຊ ເອເກກໂກຍ຺ຄາສກູຕາ ອຸຕ຺ຕຣປຖທກ຺ຂິຓປຖາທິຊຸທ຺ທກຊນປທາຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕາຖ ອາຄເຕສຸຯ ປຈ຺ຈາຍາຕິ ອຕ຺ຕນາ ອກິສງ຺ຂຕາຍ ປຈ຺ຈາຍຯ ວິສ຺ສຊ຺ຊນາສມ຺ປຜິຈ຺ຉເນຕິ ວິສ຺ສຊ຺ຊນາຍ ອຕ຺ຕໂນ ຓາເຓນ ສມ຺ປຜິຄ຺ຄຫເຓຯ ເກສຄ຺ຈີ ອຸປນິສ຺ສຍສມ຺ປຕ຺ຕິ, ຓາຓປຣິປາກំ, ຈິຕ຺ຕາຈາຣຄ຺ຈ ຄຕ຺ວາ ກຄວາວ ປຈ຺ຈາຍ ອຸສ຺ສາຫំ ຊເນຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕິຕິ ອນິປ຺ປາໂຍຯ

''ຕຕ຺ຖ ກຕມំ ສາຂລ຺ຍ''ນ຺ຕິອາທີ ນິກ຺ເຂປກຕ຺ຫປາລຸອີ (ຘຯ ສຯ ໑໖໕໐)ຯ ອທ຺ຘານທຣຖນ຺ຕິ ທີຘມຄ຺ຄາຄມນປຣິສ຺ສມំຯ ອສ຺ສາຕິ ກຄວໂຕ, ມຸຂປທ຺ມນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ພາລາຕປສມ຺ຜສ຺ສເນເນວາຕິ ອກິນວຸຄ຺ຄຕສູຣິຍຣំສິສມ຺ຜສ຺ສເນນ ອິວຯ ຕຖາ ຫິ ສູຣິໂຍ ''ປທ຺ມພນ຺ຘູ''ຕິ ໂລເກ ປາກໂຜ, ຈນ຺ໂທ ປນ ''ກຸມຸທພນ຺ຘູ''ຕິຯ ປຸຕ຺ຓຈນ຺ທສ຺ສ ສິຣີຍາ ສມານາ ສິຣີ ເອຕສ຺ສາຕິ ປຸຕ຺ຓຈນ຺ທສສ຺ສິຣີກំຯ ກຖំ ນິກ຺ກຸຊ຺ຊິຕສທິສຕາຕິ ອາຫ ''ສມ຺ປຕ຺ຕາຍາ''ຕິອາທີຯ ເອຕ຺ຖ ປນ ''ເອຫີ ສ຺ວາຄຕວາທີ''ຕິ ອິມິນາ ສຸຂສມ຺ກາສປ຺ພ຺ພກំ ປີຍວາທິຕំ ທສ຺ເສຕິ, ''ສຂິໂລ''ຕິ ອິມິນາ ສຕ຺ຫວາຈຕំ, ''ສມ຺ໂມທໂກ''ຕິ ອິມິນາ ປຜິສນ຺ຘາຣກຸສລຕំ, ''ອພ຺ກາກຸຜິໂກ''ຕິ ອິມິນາ ສພ຺ພຕ຺ເຖວ ວິປ຺ປສນ຺ນມຸຂຕំ, ''ອຸຕ຺ຕານມຸໂຂ''ຕິ ອິມິນາ ສຸຂສລ຺ລາປຕំ, ''ປຸພ຺ພກາສີ''ຕິ ອິມິນາ ຘມ຺ມານຸຄ຺ຄຫສ຺ສ ໂອກາສກຣເຓນ ຫິຕຊ຺ຊາສຍຕំ ທສ຺ເສຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພំຯ

ຍຕ຺ຖກິຣາຕິ ເອຕ຺ຖ ກິຣ-ສທ຺ໂທ ອຣຸຈິສູຈເນ –

''ຂຓວຕ຺ຖຸປຣິຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ອາປາຖំ ນ ວຊນ຺ຕິ ເຍ;

ເຕ ຘມ຺ມາຣມ຺ມຓາ ນາມ, ເຍ'ສំ ຣູປາທໂຍ ກິຣາ''ຕິຯ –

ອາທີສຸ (ອກິຘມ຺ມາວຕາຣ-ອຍ຺ຄກຖາຍំ ອາຣມ຺ມຓວິກາເຄ ຉຍ຺ຄອນຸຈ຺ເຉເທ – ກກ) ວິຍ, ເຕນ ກຄວຕາ ອນິວຸຕ຺ຖປ຺ເທເສ ນ ເທວຕານຸກາເວນ ມນຸສ຺ສານំ ອນຸປທ຺ທວຕາ, ອຖ ໂຂ ພຸທ຺ຘານຸກາເວນາຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ພຸທ຺ຘານຸກາເວເນວ ຫິ ຕາ ອາຣກ຺ຂំ ຄຕ຺ຫນ຺ຕິຯ ປໍສຸປີສາຈກາທໂຍຕິ ປໍສຸນິສ຺ສິຕປີສາຈກາທໂຍ ຯ ອາທີສທ຺ເທນ ກູຕຣກ຺ຂສາທີນំ ຄຫຓំຯ ອິທານິ ພຸທ຺ຘານຸກາວເມວ ປາກຍំ ກຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕុំ ''ອປີຈາ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕំຯ

ອນຸສາສິຕພ຺ໂພ ສງ຺ໂຄ ນາມ ສພ຺ໂພປິ ເວເນຍ຺ຍຊນສມູໂຫຯ ສຍំ ອຸປ຺ປາທິໂຕ ສງ຺ໂຄ ນາມ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕອຣິຍປຸຄ຺ຄລສມູໂຫຯ ''ຕາທິໂສ''ຕິ ອິມິນາ ''ສຍំ ວາ ອຸປ຺ປາທິໂຕ''ຕິ ວຸຕ຺ຕວິກປ຺ໂປ ເອວ ປຈ຺ຈາມຍ຺ໂຄ ອນນ຺ຕຣສ຺ສ ວິຘິ ປຜິເສໂຘວາຕິ ກຕ຺ວາ, ຕສ຺ມາ ''ປຸຣິມປທສ຺ເສວ ວາ''ຕິ ວິກປ຺ປນ຺ຕຣຄຫຓນ຺ຕິ ອາຈຣິເຍນ (ທີຯ ນິຯ ຜີຯ ໑ຯ໖໐໔) ວຸຕ຺ຕំຯ ຕຕ຺ຣາຍມຘິປ຺ປາໂຍ – ກາມំ ''ຄຕີ''ຕິ ອິທំ ''ສງ຺ຆີ''ຕິ ປທສ຺ເສວ ເວວຈນំ, ອຕ຺ຖມຕ຺ຕំ ປນ ທສ຺ເສຕុំ ຍຖາວຸຕ຺ຕວິກປ຺ປທ຺ວເຍ ທຸຕິຍວິກປ຺ປເມວ ປຈ຺ຈາມສິຕ຺ວາ ''ຕາທິໂສວສ຺ສ ຄໂຓ ອຕ຺ຖີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອວສິຍ຺ຄສ຺ສປີ ປຖມວິກປ຺ປສ຺ສ ສງ຺ຄຫຓຕ຺ຖំ ''ປຸຣິມປທສ຺ເສວ ວາ ເວວຈນເມຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິຯ ເອວມ຺ປີ ວທນ຺ຕິ – ຘມ຺ມເສນາປຕິຕ຺ເຖຣາທີນំ ປຈ຺ເຈກຄຕີນំ ຄຓំ, ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິກາທີຄຓំ ວາ ສນ຺ຘາຍ ''ຕາທິໂສ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕំຯ ຕຕ຺ຖາປີ ຫິ ສພ຺ໂພວ ກິກ຺ຂຸຄໂຓ ອນຸສາສິຕພ຺ໂພ ນາມ, ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕອຣິຍຄໂຓ ປນ ສຍំ ອຸປ຺ປາທິໂຕ ນາມ, ຕສ຺ມາ ''ຕາທິໂສ''ຕິ ອິມິນາ ວິກປ຺ປທ຺ວຍສ຺ສາປີ ປຈ຺ຈາມສនំ ອຸປປນ຺ນំ ໂທຕິຯ ເອວំ ປທທ຺ວຍສ຺ສ ວິເສສຕ຺ຖຕំ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສພ຺ພຖາ ສມານຕ຺ຖຕំ ທສ຺ເສຕុំ ''ປຸຣິມປທສ຺ເສວາ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິຯ ປູຣຓມກ຺ຂລິອາທີນំ ພຫູນំ ຕິຕ຺ຖກຣານំ, ນິທ຺ຘາຣເຓ ເຈຕំ ສາມິວຈນំຯ ອເຈລກາທິມຕ຺ຕເກນປີ ກາຣເຓນາຕິ ນິຈ຺ໂຈລຸອຕາທິມຕ຺ຕເກນປີ ອປ຺ປີຈ຺ຉສນ຺ຕຸຍ຺ຄຕາທິສມາໂຣປນລກ຺ຂເຓນ ກາຣເຓນຯ

ນວກາຕິ ອກິນວາ຺ ປາຫຸນກາຕິ ປເຫຕກໍ ປຜິຄຸຄຄຸທິຕຸມນຸຈຸຉວິກາ, ເອເຕນ ທຸວິເສສຸ ອາຄນຸຕຸເກສຸ ປຸເຣຕຣມາຄຕວເສນ ອິຘ ອຕິຖິໂນ, ນ ໂກຊນເວລາຍມາຄຕວເສນ ອພຸກາຄຕາຕິ ທສຸເສຕິ຺ ປຣິຍາປຸຕາມິຕິ ປຣິຈຸຉິນຸທິຕຸໍ ຊານາມິ, ສາຕຸວຕຸຖມຕຸ ຕໍ ປນ ທສຸເສຕຸໍ “ຊານາມີ”ຕິ ວຸຕຸຕໍ຺

ກປຸປມຸປີຕິ ອາຍຸກປຸປມຸປີ, ກເຕຍຸຍ ເຈຕິ ສມຸພນຸໂຘ຺ ຈິຣໍ ຈິຣກາເລ ກປຸໂປ ຊີເຍຖ, ທີ຃ມນຸຕເຣ ທີ຃ກາລນຸຕເຣປີ ຕຖາຄຕສຸສ ວຕຸໂຕ ນ ຊີເຍຖາຕິ ໂຍຊນາ຺ “ຈິຣ”ນຸຕິ ເຈຕຸຖ ວຕຸຕພຸເພປີ ຉນຸທຫານິກາຍາ ຣສຸສຕຸຖໍ ນິຄຸຄຫີຕໂລໂປ, ອຕິທີ຃ກາລໍ ວາ ສນຸຘາຍ “ຈິຣທີ຃ມນຸຕເຣ”ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ອຸກາຍຕຸຖ ສມຸພນຸຘິຕພຸພເມຕໍ, ກິຣິຍາຣຫາທີໂຍເຄ ວິຍ ຈ ອນຸຕຣໂຍເຄ ອຘິກາກຸຂຣປາໂທ ອນຸປວຊໂຊ, ອຍຍຸຈ ຄາຖາ ອກູຕປຣິກປຸປນາວເສນ ອຜຸຄຸກຖາສຸ (ທີ຺ ນິ຺ ອຜຸຄ຺ຸ ໑຺໓໐໔; ໓຺໑໔໑; ມ຺ ນິ຺ ອຜຸຄ຺ຸ ໒຺໔໒໕; ອຸທາ຺ ອຜຸຄ຺ຸ ໕໓; ພ຺ຸ ວໍ຺ ອຜຸຄ຺ຸ ໔຺໔; ຈຣິຍາ຺ ອຜຸຄ຺ຸ ນິທານກຖາ, ປກິຕຸຕກກຖາ; ອປ຺ ອຜຸຄ຺ຸ ໒຺໗຺໒໐) ວຸຕຸຕາ ຕຖາ ກາສມານສຸສ ອກາວໂຕ຺

໓໐໔຺ນນຸຕິ ອາຈຣິຍໍ຺ ອລໍ-ສທຸໂທ ອິຘ ອຣຫຕຸໂຖ “ອລເມວ ນິພຸພິນຸທິຕຸ”ນຸຕິອາທີສຸ (ທີ຺ ນິ຺ ໒຺໒໗໒; ສໍ຺ ນິ຺ ໒຺໑໓໔, ໑໔໓) ວິຍາຕິ ອາຫ “ຍຸຕຸຕເມວາ”ຕິ຺ ປຸເຜນ ເນຕຸວາ ອສິຕພຸພໂຕ ປຣິກຸລຸຊິຕພຸພໂຕ ປຸໂຜສໍ ວຸຈຸຈຕິ ປາເຖຍຸຍໍ຺ ອິຕຸຖມຸກູຕ ລກຸຂເຕ ກຣຕາວຈນໍ ທສຸເສຕິ “ຕໍ ຄເຫຕຸວາ”ຕິ ອິມິນາ຺ ປາລຸອິຍໍ ປຸຜໍເສນປີ ກຸລປຸຕຸເຕນາຕິ ສມຸພນຸຘໍ ທສຸເສຕຸໍ “ເຕນ ປຸຜໍເສນາ”ຕິ ວຸຕຸຕໍ຺ “ອໍເສນາ”ຕິອາທີ ອຘິປຸປາຍມຕຸຕທສຸສນໍ, ວຫນຸເຕນ ກຸລປຸຕຸເຕນ ອຸປສງກມິຕຸໍ ອລເມວາຕິ ອຕຸໂຖ຺

ໂສຕາທຕຸຫປຣິວິຕກຸກວຕຸຕນາ

໓໐໖-໗຺ ນ ອິຘ ຕິໂຣ-ສທຸໂທ “ຕິໂຣກຸຫຸເຫ ວາ ຕິໂຣປາກາເຣ ວາ ຉຫຸເທຍຸຍ ວາ ຉຫຸທາເປຍຸຍ ວາ”ຕິອາທີສຸ (ປາຈິ຺ ໘໔໕) ວິຍ ພຫີອຕຸໂຖຕິ ອາຫ “ອນຸໂຕວນສຕຸເທ ຄຕສຸສາ”ຕິ຺ ຕຕຸຖ ວິຫາໂຣປີ ວນສຕຸຫປຣິຍາປນຸໂນຕິ ທສຸເສຕິ “ວິຫາຣພຸກນຸຕຣໍ ປວິຜຸຄຸສຸສາ”ຕິ ອິມິນາ຺ ເອເຕ ອລຸຊລີ ປຕາເມຕຸວາ ນິສິນຸນາ ມິຈຸຉາທິຜຸຄິວເສນ ອຸກໂຕປກຸຂິກາ, “ອິຕເຣ ປນ ສມຸມາທິຜຸຄິວເສນ ເອກໂຕປກຸຂິກາ”ຕິ ອຕຸຖໂຕ ອາປນຸໂນ ໂຫຕິ຺ ທລິທຸທຕຸຕາ, ໜາຕິປາຣິຊຸລຸໜາທີນາ ຊິຕຸຕຕຸຕາ ຈ ນາມໂຄຕຸຕວເສນ ອປາກຜາ ທຸຕຸວາ ປາກຜາ ກວິຕຸກາມາ ເອວມກໍສູຕິ ອຘິປຸປາໂຍ຺ ເກຣາຜິກາຕິ ສຄ຺ຸ ຕຕຸຖາຕິ ທຸວິສຸ ຊເນສ຺ຸ ຕໂຕຕິ ວິສຸສາສໂຕ, ທານໂຕ ວາ຺

ພຸຣາຫຸມຕປລຸລຕຸຕິວຕຸຕນາ

໓໐໙຺ ອໂນນຕກາຍວເສນ ຖທຸຘຄຕຸໂຕ, ນ ມານວເສນ຺ ເຕນ ປາລຸອິຍໍ ວກຸຂຕິ “ອພຸກຸນຸນາເມຕຸວາ”ຕິ຺ ເຈໂຕວິຕກຸກໍ ສນຸຘາຍ ຈິຕຸຕສີເສນ “ຈິຕຸຕໍ ອລຸໜາສີ”ຕິ ວຸຕຸຕໍ຺ ວິ຃າຕນຸຕິ ຈິຕຸຕທຸກຸຂໍ຺

໓໑໑຺ສກາສເຍຕິ ພຸຣາຫຸມຕລທຸສີຍໍ຺ ມິຍມາໂນຕິ ມຣິຍມາໂນ຺ ທິຜຸຖິສລຸຊານເນເນວາຕິ ອຕຸຕໂນ ລທຸຘິສລຸຊານເນເນວ຺ ສຸຊນຸຕິ ໂຫມທພຸພີ, ນິພຸພຈນໍ ວຸຕຸຕເມວ຺ ຄຕຸຫນຸເຕສູຕິ ຊຸຫນຕຸຖໍ ຄຕຸຫນເກສຸ, ອິຣຸວິຊເຊສູຕິ ອຕຸໂຖ຺ ອິຣຸເວທວເສນ ໂຫມກຣຕໂຕ ທີ ຍລຸລຍຊກາ “ອິຣຸວິຊຊາ”ຕິ ວຸຈຸຈນຸຕິ຺ ປຄຸໂມ ວາຕິ ຕຕຸຖ ສນຸນິປຕິເຕສຸ ສຸຊາກິຣິຍາຍໍ ສພຸພປຘາໂນ ວາ຺ ທຸຕິໂຍວາຕິ ຕທນນຸຕຣິໂກ ວາ຺ “ສຸຊ”ນຸຕິ ອິທໍ ກຣຕຸເຖ ອຸປໂຍຄວຈນນຸຕິ ອາຫ “ສຸຊາຍາ”ຕິ຺ ອຄຸຄິຫຸຕຸຕມຸຂຕາຍ ຍລຸລສຸສ ຍລຸເລ ທີຍຸຍມານໍ ສຸຊາມຸເຂນ ທີຍຸຍຕິ຺ ວຸຕຸຕລຸຈ “ອຄຸຄິຫຸຕຸຕມຸຂາ ຍລຸລາ, ສາວິຕຸຕີ ຉນຸທໂສ ມຸຂ”ນຸຕິ (ມ຺ ນິ຺ ໒຺໔໐໐)຺ ຕສຸມາ “ທີຍຸຍມານ”ນຸຕິ ອຍໍ ປາຄເສໂສ ວິລຸລາຍຕິຕິ ອາຈຣິເຍນ (ທີ຺ ນິ຺ ຝີ຺ ໑຺໓໑໑) ວຸຕຸຕໍ຺ ອປີຈ ສຸຊາຍ ທີຍຸຍມານໍ ສຸຊນຸຕິ ຕທຸຘິຕວເສນ ອຕຸຖໍ ທສຸເສຕຸໍ ເອວມາຫ຺ ໂປຣາຕາຕິ ອຜຸຄຸກຖາຈຣິຍາ຺ ປຸຣິມວາເທ ເຈຕຸຖ ທານວເສນ ປຄຸໂມ ວາ ທຸຕິໂຍ ວາ, ປຈຸຉິມວາເທ ອາທານວເສນາຕິ ອຍເມເຕສໍ ວິເສໂສ຺ ວິເສສໂຕຕິ ວິຊຊາຈຣຕວິເສສໂຕ, ນ ພຸຣາຫຸມເຕທີ ອິຈຸຉິຕວິຊຊາຈຣຕມຕຸຕໂຕ຺ ອຸຕຸຕມພຸຣາຫຸມຕສຸສາຕິ ອນຸຕຸຕຣທກຸຂິເຕຍຸຍຕາຍ ອຸກຸກຜຸຄພຸຣາຫຸມຕສຸສ຺ ຍຖານິປຸເປຕສຸສ ທີ ວິຊຊາຈຣຕວິເສສທີປກສຸສ “ກຕມໍ ປນ ຕໍ ພຸຣາຫຸມຕສີລໍ, ກຕມາ ສາ ປລຸລາ”ຕິອາທິວຈນສຸສ ໂອກາສກຣຕຕຸຖເມວ “ອິເມສໍ ປນ ພຸຣາຫຸມຕ ປລຸຈນຸນໍ ອງຄານ”ນຸຕິອາທິວຈນໍ ກຄວາ ອໂວຈ, ຕສຸມາ ປຘານວຈນານຸຮູປມນຸສນຸຘີ ທສຸເສຕຸໍ “ກຄວາ ປນາ”ຕິອາທີ ວຸຕຸຕນຸຕິ ທຜຸຄພຸພໍ຺

໓໑໓ຯອປ໌ວທຕິຕິ ວຓຸຒາທີນີ ອປ໌ເນຕ຺ວາ ວທຕິ, ອຕ຺ຖມຕ຺ຕໍ ປນ ທສ຺ເສຕຸ໌ "ປ໌ຜິກ຺ຊິປ໌ຕິ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອິທນ຺ຕິ "ມາ ກວໍ ໂສຓທຕ຺ໂທ ເອວໍ ອວຈາ"ຕິອາທິວຈນໍຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສມຍນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສິທ຺ຘນ຺ຕໍຯ ມາ ກິນ຺ທິຕິ ມາ ວິນາເສສິຯ

໓໑໖ຯ ສໂມເຍວ ຫຸຕ຺ວາ ສໂມຕິ ສມສໂມ, ສພ຺ພຖາ ສໂມຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປ໌ຣິຍາຍທ຺ວຍລ຺ຫິ ອຕິສຍຕ຺ຖທີປ໌ກໍ ຍຖາ "ທ຺ກ຺ຂທ຺ກ຺ຂໍ, ຣູປ໌ຣູປ໌"ນ຺ຕິຯ ເອກເທສມຕ຺ຕໂຕ ປນ ອ຺ຽຄເກນ ມາຓເວນ ເຕສໍ ສມກາວໂຕ ຕໍ ນິວຕ຺ເຕນ຺ໂຕ "ຖເປ໌ຕ຺ວາ ເອກເທສມຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ອາທິມາຫຯ ກຸລໂກຜິປ໌ຣິທີປ໌ນນ຺ຕິ ກຸລສ຺ສ ອາທິປ໌ຣິທີປ໌ນໍຯ ຍສ຺ມາ ອຕ຺ຕໂນ ກຄິນິຍາ...ເປ໌... ນ ຊານິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ມາ ນ ຕສ຺ສ ມາຕາປິຕ຺ມຕ຺ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວທຕິ, ກຸລໂກຜິປ໌ຣິທີປ໌ນໍ ປນ ສນ຺ຘາຍ ວທຕິຕິ ອຘິປ໌ປ໌າໂຍຯ "ອຕ຺ຖກລ຺ຊນກ"ນ຺ຕິ ອິມິນາ ກມ຺ມປຖປ໌ຕ຺ຕໍ ວທຕິຯ ຄຸເຓຕິ ຍຖາວຸຕ຺ເຕ ປ໌ລ຺ຈສີເລຯ ອຖາປິ ສິຍາຕິ ຍທິປິ ຕຸມ຺ຫາກໍ ເອວໍ ປ໌ຣິວິຕກ຺ໂກ ສິຍາ, ກິນ຺ນສີລສ຺ສາປິ ປຸນ ປ໌ກຕິສີເລ ຖິຕສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓກາວໍ ວຓຸຒາທໂຍ ສາເຘນ຺ຕິຕິ ເອວໍ ສິຍາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ "ສາເຘຕີ"ຕິ ປ໌າເຖ "ວຓຸໂຒ"ຕິ ກຕ຺ວາ ອາຈຣິເຍນ (ທີຯ ນິຯ ຜິຯ ໑ຯ໓໑໖) ອຊຊາຫໂຜ, ນິທສ຺ສນລ຺ເຈຕໍຯ ມນ຺ຕຊາຕິສ຺ປິ ທີ ເອເສວ ນໂຍຯ ສີລເມວາຕິ ປຸນ ປ໌ກຕິກູຕໍ ສີລເມວ ພ຺ຣາຫ຺ມຓກາວໍ ສາເຘສ຺ສຕິ, ກສ຺ມາຕິ ເຈ "ຕສ຺ມິ ທີ...ເປ໌... ວຓຸຒາທໂຍ"ຕີຯ ຕຕ຺ຖ ສມ຺ໂມຫມຕ຺ຕໍ ວຓຸຒາທໂຍຕິ ວຓຸຓມນ຺ຕຊາຕິໂຍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓກາວສ຺ສ ອ຺ຽຄນ຺ຕິ ສມ຺ໂມຫມຕ຺ຕເມຕໍ, ອສມເວກ຺ຂິຕ຺ວາ ກຖິຕມິທໍຯ

ສີລປ໌ລ຺ຒາກຖາວຓ຺ຓນາ

໓໑໗ຯກຖິໂຕພ຺ຣາຫ຺ມເຓນ ປ໌ລ຺ໂຫຕິ "ສີລວາ ຈ ໂຫຕິ"ຕິອາທິນາ ທ຺ວິນ຺ນເມວ ອ຺ຽຄານໍ ວເສນ ຍຖາປຸ໌ຈ຺ຊິໂຕ ປ໌ລ຺ໂຫ ຍາຖາວ ໂຕ ວິສ຺ສຊ຺ຊິໂຕຯ ເອຕ຺ຖາຕິ ຍຖາວິສ຺ສຊ຺ຊິເຕ ອຕ຺ເຖ, ອ຺ຽຄທ຺ວເຍ ວາຯ ຕສ຺ສາຕິ ໂສຓທຕ຺ຫສ຺ສຯ ຍທີ ເອກມ຺ຽຄໍ ຖເປ໌ຍ຺ຍ, ອຖ ປ໌ຕິຜ຺ຖາຕຸ໌ ນ ສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍຯ ຍທີ ປນ ນ ຖເປ໌ຍ຺ຍ, ອຖ ສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍ, ກີ ປເນສ ຕຖາ ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ, ໂນຕິ ວິມໍສນຕ຺ຖ ເມວ ເອວມາຫ, ນ ຕຸ ເອກສ຺ສ ອ຺ຽຄສ຺ສ ຖປ໌ນີຍຕ຺ຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ຕຖາ ຈາຫ "ເອວເມຕໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ"ຕິອາທິຯ ໂຘວິຕຕ຺ຕາວ ປ໌ຣິສຸຊ຺ຊນ຺ຕິ ອາຫ "ສີລປ໌ຣິສຸທ຺ຘາ"ຕິ, ສີລສມ຺ປ໌ຕ຺ຕິຍາ ສພ຺ພໂສ ສຸທ຺ຘາ ອນຸປ໌ກ຺ກິລິຜ຺ຖາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ກຸໂຕ ທຸສ຺ສີເລ ປ໌ລ຺ຒາ ອສມາຫິຕຕ຺ຕາ ຕສ຺ສຯ ກຸໂຕ ວາ ປ໌ລ຺ຒາຣຫິເຕ ຊລຸເອ ເອລຸອມູເຄ ສີລໍ ສີລວິກາຄສ຺ສ, ສີລປ໌ຣິໂສຘນູປ໌າຍສ຺ສ ຈ ອ ຊານນໂຕຯ ເອລຸອາ ມຸເຂ ຄລຸອຕີ ຍສ຺ສາຕິ ເອລຸອມູໂຄ ຂ-ກາຣສ຺ສ ຄ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ, ເອລມ຺ໂຂ, ເອລມູໂກ ວາຯ ອິຕິ ພຫ຺ຘາ ປ໌າໂຖຕິ ກຍເກາຣວສຸຕ຺ຕຜ຺ຖກຖາຍໍ (ມຯ ນິຯ ອຜ຺ຖຯ ໑ຯ໔໗) ວຸຕ຺ໂຕຯ ປ໌ກຜ຺ຖໍ ອຸກ຺ກຜ຺ຖໍ ຒາຓໍ ປ໌ລ຺ຒາຓນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ປ໌າກຕິກໍ ຒາຓໍ ນິວຕ຺ເຕຕຸ໌ "ປ໌ລ຺ຒາຓ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ວິປ໌ສ຺ສນາທີຒາຓລ຺ຫິ ອິຘາຘິປ໌ເປ໌ຕໍ, ຕເທຕໍ ປ໌ກາເຣຫິ ຊານນໂຕ ປ໌ລ຺ຒາວາຕິ ອາຫ "ປ໌ລ຺ຒາເຍວາ"ຕີຯ

ຈຕຸປ໌າຣິສຸທ຺ຘິສີເລນໂຘຕາຕິ ສມາຘິປທຜ຺ຖາເນນ ຈຕຸປ໌າຣິສຸທ຺ຘິສີເລນ ສກລສໍກິເລສມລວິສຸທ຺ຘິຍາ ໂຘວິຕາ ວິສຸທ຺ຘາຯ ເຕ ນາຫ "ກຖໍ ປນາ"ຕິອາທິຯ ຕຕ຺ຖ ໂຘວຕິຕິ ສຸຊ຺ຊຕິຯ ສຜ຺ຖິອສີຕິວສ຺ສານີຕິ ສຜ຺ຖິວສ຺ສານີ ວາ ອສີຕິວສ຺ສານີ ວາຯ ມຣຓກາ ເລປີ, ປເຄວ ອລ຺ລສ຺ມິ ກາເລຯ ມຫາສຜ຺ຖິວສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ວິຍາຕິ ສຜ຺ຖິວສ຺ສມຫາເຖໂຣ ວິຍຯ ເວທນາປ໌ຣິຄ຺ຄຫມຕ຺ຕມ຺ປີຕິ ເອຕ຺ຖ ເວທນາປ໌ຣິຄ຺ຄໂຫ ນາມ ຍຖາອຸປ຺ປນ຺ນໍ ເວທນໍ ສກາວສຣສໂຕ ອຸປ໌ຘາເຣຕ຺ວາ ປຸນ ປທຜ຺ຖານໂຕ "ອຍໍ ເວທນາ ຜສ຺ສໍ ປ໌ຜິຈ຺ຈ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ໂສ ຈ ຜສ຺ໂສ ອນິຈ຺ໂຈ ທຸກ຺ໂຂ ວິປ໌ຣິຓາມຘມ຺ໂມ"ຕິ ລກ຺ຂຓຕ຺ຕຍໍ ອາໂຣເປ໌ຕ຺ວາ ປ໌ວຕ຺ຕິຕວິປ໌ສ຺ສນາຯ ເອວໍ ປ໌ສ຺ສນ຺ເຕນ ທີ ສຸເຂນ ສກ຺ກາ ສາ ເວທນາ ອຘິວາເສຕຸ໌ "ເວທນາ ເອວ ເວທຍຕີ"ຕີຯ ເວທນໍ ວິກ຺ຂມ຺ເກຕ຺ວາຕິ ຍຖາອຸປ຺ປນ຺ນໍ ທຸກ຺ຂເວທນໍ ອນຸວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວິປ໌ສ຺ສນໍ ອາຣກິຕ຺ວາ ວີຖິປ໌ຜິປ໌ນ຺ນາຍ ວິປ໌ສ຺ສນາຍ ຕໍ ວິໂນເທຕ຺ວາຯ ສໍສຸມາຣປ໌ຕິ ເຕນາຕິ ກຸມ຺ກີເລນ ວິຍ ກູມິຍໍ ອຸເຣນ ນິປ໌ຊ຺ຊມາເນນຯ "ນາຫ"ນ຺ຕິອາທີ ຕຖາ ສີລຣກ຺ຂຓເມວ ທຸກ຺ກຣນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ວທຕິຯ ສີ ເລ ປ໌ຕິຜ຺ຖິຕສ຺ສ ທີ ອຣຫຕ຺ຕໍ ຫຕ຺ຖຄຕໍເຍວຯ ຍຖາຫ "ສີເລ ປ໌ຕິຜ຺ຖາຍ...ເປ໌... ວິຊຜເຍ ຊຜ"ນ຺ຕິ (ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໒໓, ໑໒໔; ເປ໌ຜໂກຯ ໔໔; ມິຯ ປ໌ຯ ໔ຯ໙) ຈຕູສຸ ປຸຄ຺ຄເລສຸ ອຸຄ຺ຆາຜິຕລ຺ລຸໂນ ເອວາຍໍ ວິສໂຍຕິ ອາຫ "ອຸຄ຺ຆາຜິຕລ຺ລຸຕາຍາ"ຕີຯ ປ໌ລ຺ຒາຍ ສີລໍ ໂຘວິຕ຺ວາຕິ ສີລໍ ອາທິມຊ຺ຊປ໌ຣິໂຍສາເນສຸ ອຂຓ຺ຒາທິກາວາປ໌າທເນນ ປ໌ລ຺ຒາຍ ສຸວິໂສຘິຕໍ ກຕ຺ວາຯ ສນ຺ຕຕິມຫາມ ຕ຺ຕວຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມປເທ (ຘຯ ປ໌ຯ ອຜ຺ຖຯ ໔ຯສນ຺ຕຕິມຫາມຕ຺ຕວຕ຺ຖຸ)ຯ

໓໑໘ຯ"ກສ຺ມາ ອາຫາ"ຕິ ອຸປ໌ຣິເທສນາຍ ກາຣຓໍ ປຸ໌ຈ຺ຉຕິຯ ລຊ຺ຊາ ນາມ "ສີລສ຺ສ ຈ ຊາຕິຍາ ຈ ຄຸຓໂທສປ໌ປ໌ກາສເນນ ສມເຓນ ໂຄຕເມນ ປຸ໌ຈ຺ຊິຕປ໌ລ຺ຫໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສີ"ຕິ ປ໌ຣິສາຍ ປ໌ລ຺ຒາຕຕາ, ສາ ຕຖາ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕຸມສມຕ຺ຖຕາຍ ກິຊ຺ຊິສ຺ສຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ, ປ໌ຖມໍ ອລຊ຺ຊມາໂນປີ ອິທານີ ລຊ຺ຊິສ຺ສາມີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ປ໌ຣມນ຺ຕິ ປ໌ມາຓໍຯ "ເອຕ຺ຕກປ໌ຣມາ ມຍ"ນ຺ຕິ ປ໌ທານໍ ຕຸລ຺ ຍາຘິກຣຓຕໍ ທສ຺ເສຕຸ໌ "ເຕ ມຍ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – "ສີລປ໌ລ຺ຒາຓ"ນ຺ຕິ ວຈນເມວ ອມ຺ຫາກໍ ປ໌ຣມໍ, ຕທຕ຺ຖກູ

ຕານີ ປ຺ຍ຺ຈສີລານີ, ເວທຕ຺ຕຍວີກາວນໍ ປ຺ຍ຺ຌຍ຺ຈ ລກ຺ຂຓາທີໂຕ ນິທ຺ສາເຣຕ຺ວາ ຊານນໍ ນຕ຺ຖິ, ເກວລໍ ຕຕ຺ຖ ວຈີປຣມາວ ມຍນ຺ຕີ។ ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອຜ຺ຖກາຖາມຸຕ຺ຕກນໂຍ – ເອຕ຺ຕກປຣມາຕິ ເອຕ຺ຕເກົາກ຺ກໍສໂກຜິກາ, ປຖມໍ ປ຺ຍ຺ຫາວິສ຺ຸສຊ຺ຊນາວ ອມ຺ຫາກໍ ອຸກ຺ກໍສໂກຜິຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ເຕນາຫ "ມຍາ ສກສມຍວເສນ ປ຺ຍ຺ໂຫ ວິສ຺ຸສຊ຺ຊິໂຕ"ຕີ។ ປຣນ຺ຕິ ອຕິເຣກໍ។ ກາສິຕສ຺ຸສາຕິ ວຈນສ຺ຸສ ສທ຺ທສ຺ຸສ។

ອຍໍ ປນ ວິເສໂສຕິ ສີລນິທ຺ເທເສ ນິຍ຺ຍາຕນມຕ຺ຕໍ ອເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເຕນາຫ "ສີລນິຈ຺ເຈວ ນິຍ຺ຍາຕິຕ"ນ຺ຕີ។ ສາມຍ຺ຌຜລສຸຕ຺ເຕ (ທີ។ ນີ។ ໑໑໘໐) ຫິ ສີລໍ ນິຍ຺ຍາເຕຕ຺ວາປີ ປຸນ ສາມຍ຺ຌຜລມິຈ຺ເຈວ ນິຍ຺ຍາຕີຕໍ។ ສພ຺ເພສມ຺ປີ ມຫາຄຸຄຕຈິຕ຺ຕານໍ ຌາຕສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ຊານານຍ຺ຈ ຕໍ ສມ຺ປໂຍຄໂຕ "ອຕ຺ຖໂຕ ປ຺ຍ຺ຌາສມ຺ປທາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ປ຺ຍ຺ຌານິທ຺ເທເສ ຫິ ຊານປ຺ຍ຺ຌໍ ອສິຜ຺ຖານໍ ກຕ຺ວາ ປຖມໍ ວິປ຺ສ຺ສນາປ຺ຍ຺ຌາ ນິຍ຺ຍາຕິຕາ។ ເຕນາຫ "ວິປ຺ສ຺ສນາປ຺ຍ຺ຌາຍາ"ຕິອາທີ។

ໂສຕາທຕ຺ເຫົາປາສກຕ຺ຕປຜິເວທນາກຖາວຕ຺ຕນາ

໓໘໑។ທທໂຣ ຍຸວາຕິ ເອຕ຺ຖ ທຫຣວຈເນນ ປຖມໂຍພ຺ພນກາວໍ ທສ຺ເສຕີ។ ປຖມໂຍພ຺ພນການຄໂຕ ຫິ "ທທໂຣ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ។ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ນຕ຺ຕາ ນາມ។ ນປ຺ປໂຫຕີຕີ ນ ສມ຺ປຊ຺ຊຕິ, ປຸຕ຺ຕນຕ຺ຕປ຺ປມາໂຕປີ ນ ໂຫຕີຕີ ອຕ຺ໂຖ។ "ອາສນາ ເມ ຕໍ ວຸຜ຺ຖານ"ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖາປຕ຺ຕີ ທສ຺ເສຕຸໍ "ມມ ອຄາຣເວນາ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເອຕນ຺ຕິ ອຍ຺ຊລິປຄ຺ຄຫຕໍ។ ອຍຍ຺ຫີ ຍຖາ ຕຖາ ອຕ຺ຕໂນ ມຫາຊນສ຺ສ ສມ຺ກາວນໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ໂກຫຍ຺ເຍນ ປເຣ ວິມ຺ຫາເປຕ຺ວາ ລາກຸປ຺ປາທນໍ ນິຊີຄີສນ຺ໂຕ ວິຈຣຕິ, ຕສ຺ມາສ຺ສ ອຕິວິຍ ກຸຫກກາວໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ອິມິນາ ກິຣາ"ຕິອາທີ ວທຕິ ។ ອຄາຣວໍ ນາມ ນຕ຺ຖີຕິ ອຄາຣວວຈນໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ນາຍໍ ກຄວຕິ ອຄາຣເວນ "ອຫຍ຺ເຈວ ໂຂ ປນາ"ຕິອາທີມາຫ, ອຖ ໂຂ ອຕ຺ຕໂນ ລາກປຣິຫານິກເຍເນວາຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ។

໓໘໔។ຕ຺ວຂຕານຸຣູປາຍາຕິ ຍາທິສີ ຕທາ ຕສ຺ສ ອຊ຺ຊາສຍປ຺ປວຕ຺ຕີ, ຕທນຸຣູປາຍາຕິ ມຊ຺ເຊປທໂລເປນ ອຕ຺ໂຖ។ ຕທາ ຕສ຺ສ ວິວຜ຺ຜສນ຺ນິສ຺ສິຕສ຺ສ ຕາທິສສ຺ສ ຌາຕປຣິປາກສ຺ສ ອກາວໂຕ ເກວລໍ ອພ຺ກຸທຍສນ຺ນິສ຺ສິໂຕ ເອວ ອຕ຺ໂຖ ທສ຺ສິໂຕຕິ ອາຫ "ທິຜ຺ຖຌມ຺ມິກສມ຺ປຣາຍິກໍ ອຕ຺ຖໍ ສນ຺ທສ຺ເສຕ຺ວາ"ຕີ, ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ວິກາເວຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ກຸສເລ ຌມ຺ເມຕິ ເຕກູມເກ ກຸສລຌມ຺ເມ, ອຍເມຕ຺ຖ ນິປ຺ປຣິຍາຍໂຕ ອຕ຺ໂຖ។ ປຣິຍາຍໂຕ ປນ "ຈຕຸກູມເກ"ຕິປີ ວຕ຺ຕຸໍ ວຜ຺ຜຕິ ໂລກຸຕ຺ຕຣກຸສລສ຺ສປີ ອາຍຕຶ ລພ຺ກມານຕ຺ຕາ។ ຕຖາ ຫີ ວກ຺ຂຕິ "ອາຍຕຶ ນິພ຺ພານຕ຺ຖາຍ, ວາສນາກາຄິຍາຍ ວາ"ຕີ។ ຕຕ຺ຖາຕິ ກຸສເລ ຌມ຺ເມ ຍຖາສມາທປີເຕ។ ນນ຺ຕິ ໂສຕາທຕ຺ຫພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ។ ສມຸຕ຺ເຕຊຕ຺ວາຕິ ສມ຺ມເທວ ອຸປ຺ຣູປ຺ຣີ ນິສາເນຕ຺ວາ ປຸຍ຺ຌກິຣິຍາຍ ຕິກ຺ຂວິສທກາວມາປາເທຕ຺ວາ។ ຕໍ ປນ ອຕ຺ຖໂຕ ຕຕ຺ຖ ອຸສ຺ສາຫຊນນເມວ ໂຫຕີຕິ ອາຫ "ເສົາສ຺ສາຫໍ ກຕ຺ວາ"ຕີ។ ຕາຍ ຈ ເສົາສ຺ສາຫຕາຍາຕິ ເອວໍ ປຸຍ຺ຌກິຣິຍາຍ ເສົາສ຺ສາຫຕາ ນິຍມໂຕ ທິຜ຺ຖຌມ຺ມິກາທິອຕ຺ຖສມ຺ປາທນີຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕາຍ ເສົາສ຺ສາຫຕາຍ ຈ ສມ຺ປຫໍເສຕ຺ວາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຌ។ ອຍ຺ເຍຫີ ຈ ວິຊ຺ຊມານຄຸເຕຫີຕິ ເອວຣູປາ ເຕ ຄຸຕາສມ຺ງຄີຕາ ຈ ເອກນ຺ເຕນ ທິຜ຺ຖຌມ຺ມິກາທິອຕ຺ຖນິປ຺ຜາທນີຕິ ຕສ຺ມີ ວິຊ຺ຊມາເນຫີ, ອຍ຺ເຍຫີ ຈ ຄຸເຕຫີ ສມ຺ປຫໍເສຕ຺ວາ ສມ຺ມເທວ ຫຜ຺ຖຕຸຜ຺ຖກາວມາປາເທຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ຍທິ ກຄວາ ຌມ຺ມຣຕນວສ຺ສໍ ວສ຺ສີ, ອຖ ກສ຺ມາ ໂສ ວິເສສໍ ນາຌີຄຈ຺ຉີຕິ ໂຈທນໍ ໂສເຌຕຸໍ "ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ປນາ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ។ ກຸຫກຕາຍາຕິ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ໂກຫຍ຺ຌກຕ຺ຕາ, ອິມິນາ ປໂຍຄສມ຺ປຕ຺ຕິອກາວໍ ທສ຺ເສຕີ។ ຍຊ຺ເຊວໍ ກສ຺ມາ ກຄວາ ຕສ຺ສ ຕຖາ ຌມ຺ມຣຕນວສ຺ສໍ ວສ຺ສີຕິ ປຜິໂຈທນມ຺ປີ ໂສເຌນ຺ໂຕ "ເກວລມສ຺ສາ"ຕິອາທີມາຫ។ ຕຕ຺ຖ ເກວລນ຺ຕິ ນິພ຺ເພຌາເສກ຺ຂກາຄິເຍນ ອສມ຺ມິສ຺ສໍ។ ນິພ຺ພານຕ຺ຖາຍາຕິ ນິພ຺ພານາຌິຄມຕ຺ຖາຍ, ປຣິນິພ຺ພານຕ຺ຖາຍ ວາ។ ອາຍຕຶ ວິເສສາຌິຄມນູປາຍກູຕາ ປຸຍ຺ຌກິຣິຍາສຸ ປຣິຈຍສງ຺ຂາຕາ ວາສນາ ເອວ ກາໂຄ, ຕສ຺ມີ ອຸປາຍກາເວນ ປວຕ຺ຕາຕິ ວາສນາກາຄິຍາ។ ນ ຫີ ກຄວໂຕ ນິຣຕ຺ຖກາ ຈຕຸປ຺ປທິກຄາຖາມຕ຺ຕາປີ ຌມ຺ມເທສນາ ອຕ຺ຖິ។ ເຕນາຫ "ສພ຺ພາ ປຸຣິມປຈ຺ຉິມກຖາ"ຕີ។ ອາທີໂຕ ເຈຕ຺ຖ ປກ຺ຕິ ຍາວ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ວິສ຺ສຊ຺ຊນາປຣິໂຍສານໍ, ຕາວ ປຸຣິມກຖາ, ກຄວໂຕ ປນ ສີລປ຺ຍ຺ຌາວິສ຺ສຊ຺ຊນາ ປຈ຺ຉິມກຖາ។ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕນ ວຸຕ຺ຕາປີ ຫິ ພຸທ຺ຌຄຸຕາທິປຜິສຍ຺ຍຸຕ຺ຕາ ກຖາ ອາຍຕຶ ນິພ຺ພານຕ຺ຖາຍ ວາສນາກາຄິຍາ ເອວາຕີ។ ເສສໍ ສຸວິຍ຺ເຍຍ຺ຍເມວ។

ອິຕິ ສຸມງ຺ຄລວິລາສີນິຍາ ທີຆນິກາຍຜ຺ຖກຖາຍ ປຣມສຸຂຸມຄມ຺ກີຣທຸຣນຸໂພຌຕ຺ຖປຣິທີປນາຍ ສຸວິມລວິປຸລປ຺ຍ຺ຌາເວຍ຺ຍຕ຺ຕິຍຊນນາຍ ສາຌຸວິລາສີນິຍາ ນາມ ລີນຕ຺ຖປ຺ປກາສນິຍາ ໂສຕາທຕ຺ຫສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍ ລີນຕ຺ຖປ຺ປກາສນາ។

ໂສຕາທຕ຺ຫສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ຖິຕາ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໔໗ ກູຍຫນ຺ຕສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ

໓໔໓໗ ເອວໍ ໂສຕາຫຕ຺ຫສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຓ຺ເຓຕ຺ວາ ອິຫານິ ກູຍຫນ຺ຕສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຓ຺ເຓນ຺ໂຕ ຍຖານຸປ຺ຸພ຺ພໍ ສໍວຓ຺ຓໂນກາສສ຺ສ ປ຺ຕ຺ຕກາວໍ ວິກາເວຕຸໍ, ໂສຕາຫຕ຺ຫ ສຸຕ຺ຕສ຺ສານນ຺ຕຣໍ ສງ຺ຄີຕສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ກູຍຫນ຺ຕສຸຕ຺ຕກາວໍ ວາ ປກາເສຕຸໍ "ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ…ເປ… ມຄເຜສູຕິ ກູຍຫນ຺ຕສຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ອາຫ໗ "ມຄຜາ ນາມ ຊນປ຺ທິໂນ ຣາຊກຸມາຣາ"ຕິອາທີສຸ ອມ຺ພຎ຺ຄສຸຕ຺ເຕ ໂກສລຊນປ຺ທວຓ຺ຓນາຍໍ ອມ຺ເຫທິ ວຸຕ຺ຕນໂຍ ຍຖາຣຫໍ ເນຕພ຺ໂພ໗ ອຍໍ ປ຺ເນຕ຺ຖ ວິເສໂສ – ມເຄນ ສຫ຺ຜີ ຜາວນ຺ຕິຕິ ມຄຜາ, ຣາຊກຸມາຣາ, ມໍເສສຸ ວາ ຄິຊ຺ຊນ຺ຕິຕິ ມຄຜາ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ໗ ຣຸລ຺ຫີໂຕ, ປ຺ຈ຺ຈຍໂລປໂຕ ຈ ເຕສໍ ນິວາສກູເຕປິ ຊນປ຺ເທ ວຸທ຺ຜິ ນ ໂຫຕິຕິ ເນຣຸຕ຺ຕິກາ໗ ຊນປ຺ທນາເມເຍວ ພຫຸວຈນໍ, ນ ຊນປ຺ທສຫ຺ເທ ຊາຕິສຫ຺ທຕ຺ຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ຕສ຺ມີ ມຄເຜສຸ ຊນປ຺ເທ"ຕິ໗ ອິໂຕ ປຣນ຺ຕິ "ມຄເຜສູ"ຕິ ປ຺ທໂຕ ປຣໍ "ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ"ຕິອາທີວຈນໍ໗ ປຸຣິມສຸຕ຺ຕຫ຺ວເຍຕິ ອມ຺ພຎ຺ຄໂສຕາຫຕ຺ຫ ສຸຕ຺ຕຫ຺ວເຍ໗ ວຸຕ຺ຕນຍເມວາຕິ ຍໍ ຕຕ຺ຖ ອາຄຕສທີສໍ ອິຜາຄຕໍ, ຕໍ ອຕ຺ຖວຓ຺ຓນາໂຕ ວຸຕ຺ຕນຍເມວ, ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ໗ "ຕຣຸໂຓ ອມ຺ພຣຸກ຺ເຂ ອມ຺ພລຎ຺ຄິກາ"ຕິ ພ຺ຣຫ຺ມຊາລສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາຍໍ (ທີ໗ ນິ໗ ອຎ຺ຄ໗ ໑໗໔) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ "ອມ຺ພລຎ຺ຄິກາ ພ຺ຣຫ຺ມຊາເລ ວຸຕ຺ຕສທິສາວາ"ຕິ ອາຫ໗

ຍຄ຺ຄາວາຜໍ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ມຫາຍຄ຺ຄໍ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ສວິຄ຺ຄາຕການິ, ອວິຄ຺ຄາຕການິ ຈ ຍຄ຺ຄູປກຣຓານິ ອຸປ຺ຎ຺ຄປິຕານິຕິ ອຕ຺ຖໍ ສນ຺ຜາຍ "ມຫາຍຄ຺ໂຄ ອຸປ຺ກ຺ຂໂຜ"ຕິ ປາລຸອິຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ປ຺ເນຕໍ ອຸປ຺ກຣຓໍ ເຕສໍ ຕຖາ ສຊ຺ຊນເມວາຕິ ທສ຺ເສຕິ "ສຊ຺ຊິໂຕ"ຕິ ອິມິນາ໗ ວຈ຺ຉຕຣສຕານິຕິ ຍຸວກາວປ຺ປ຺ຕານິ ພລວວຈ຺ຉສຕານິ໗ ວຈ຺ຉານໍ ວິເສສາຕິ ທີ ວຈ຺ຉຕຣາ, ເຕ ປນ ວຈ຺ຉາ ເອວ ໂຫນ຺ຕິ, ນ ທມ຺ມາ, ນ ຈ ພລີພທ຺ທາຕິ ອາຫ "ວຈ຺ຉສຕານີ"ຕິ໗ ອຍໍ ອາຈຣິຍມຕິ (ທີ໗ ນິ໗ ຜີ໗ ໑໗໓໔໓)໗ ຕຣ-ສທ຺ໂທ ວາ ອນຕ຺ຖໂກຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ວຈ຺ຉສຕານີ"ຕິ໗ ເອວຄ຺ຫີ ສພ຺ໂພປິ ວຈ຺ຉປ຺ປ຺ເກໂທ ສງ຺ຄຫີໂຕ ໂຫຕິ໗ ເອເຕຕິ ອຸສກາທໂຍ ອຸຣພ຺ກປ຺ຣິໂຍສານາ໗ ອເນເກສນ຺ຕິ ອເນກຊາຕິການໍ໗ ມິຄປກ຺ຂີນນ຺ຕິ ມທີສຣຸຣຸປສທກຸຣຸງ຺ຄໂຄກຓ຺ຓມິຄານຄ຺ເຈວ ໂມຣກປິຄ຺ຊຣວຎ຺ຍກຕິຕ຺ຕິຣ ລາປາທີປກ຺ຂີນຄ຺ຈ໗ ສງ຺ຂຍາວເສນ ອເນກໍ ສຕ຺ຕສຕຄ຺ຄໜເຓນ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ທິຕຸໍ "ສຕ຺ຕສຕ຺ຕສຕານີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ສຕ຺ຕສຕານີ, ສຕ຺ຕສຕານີ ຈາຕິ ອຕ຺ໂຖ໗ ຖູຓນ຺ຕິ ຍຄ຺ໂຄປກຣຓານໍ ມິຄປກ຺ຂີນໍ ພນ຺ຜນຕ຺ຖມ຺ກໍ໗ ຍູໂປຕິປິ ຕສ຺ສ ນາມໍ໗ ເຕນາຫ "ຍູປສງ຺ຂາຕ"ນ຺ຕິ໗

໓໔໕໗ວິຜາຕິ ວິປ຺ປ຺ຜິສາຣວິໂນທນາ໗ ໂຍ ທີ ຍຄ຺ຄສງ຺ຂາຕສ຺ສ ປຸຄ຺ຄສ຺ສ ອຸປ຺ກ຺ກິເລໂສ, ຕສ຺ສ ວິຜມນໂຕ ນິວາຣຓໂຕ ນິໂຣຜນໂຕ ວິຜາ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ວິປ຺ປ຺ຜິສາຣວິໂນທນາ, ຕາ ເອວ ປຸຄ຺ຄາກິສນ຺ທໍ ອວິຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຄເປນ຺ຕິຕິ "ຄປ຺ນາ"ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕາ໗ ອວິປ຺ປ຺ຜິສາຣໂຕ ເອວ ທີ ອຸປ຺ຣູປ຺ຣິ ປຸຄ຺ຄາກິສນ຺ທປ຺ປ຺ວຕ຺ຕິຕິ໗ ຄປ຺ນາ ເຈຕາ ຍຄ຺ຄສ຺ສ ອາທິມຊ຺ຊປ຺ຣິໂຍສານວເສນ ຕີສຸ ກາເລສຸ ປ຺ວຕ຺ຕິຍາ ຕິປ຺ປ຺ກາຣາຕິ ອາຫ "ຕິຎ຺ຄປ຺ປ"ນ຺ຕິ໗ ປຣິກ຺ຂາຣສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ປຣິວາຣປ຺ຣິຍາໂຍ "ປຣິກໂຣນ຺ຕິ ຍຄ຺ຄໍ ອກິສງ຺ຂໂຣນ຺ຕີ"ຕິ ກຕ຺ວາ໗ ເຕນາຫ "ໂສລອສປຣິວາຣ"ນ຺ຕິ໗

ມຫາວິຊິຕຣາຊຍຄ຺ຄກຖາວຓ຺ຓນາ

໓໓໖໗ ປ຺ຸພ຺ເພ ກູຕໍ ກູຕປ຺ຸພ຺ພໍ ຍຖາ "ທິຎ຺ຄປ຺ຸພ຺ພ"ນ຺ຕິ ອາຫ "ປ຺ຸພ຺ພຈຣິຕ"ນ຺ຕິ, ອຕ຺ຕໂນ ປຸຣິມຊາຕິສມ຺ກູຕໍ ໂພຜິສມ຺ກາຣກູຕໍ ປຸຄ຺ຄຈຣິຍນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ໗ ຕຖາ ທີ ຕສ຺ສ ອນຸຄາມິນິຜິສ຺ສ ຖາວຣນິຜີນາ ນິທສ຺ສນໍ ອຸປ຺ປ຺ນ຺ນໍ ໂຫຕິ໗ ສທ຺ທວິທູ ປນ ວທນ຺ຕິ "ກູຕປ຺ຸພ຺ພນ຺ຕິ ອິທໍ ກາລສຕ຺ຕມີຍາ ເນປາຕິກປ຺ທ"ນ຺ຕິ໗ ອຕີຕກາເລຕິ ທີ ເຕສໍ ມເຕນ ອຕ຺ໂຖ໗ ອສ຺ສາຕິ ອເນນ໗ ມຫນ຺ຕໍ ປ຺ຖ ວິມຕ຺ຫລໍ ວິຊິຕນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຜ໗ ມຫນ຺ຕໍ ວາ ວິຊິຕໍ ປ຺ຖວິມຕ຺ຫລມສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕິ ອຕ຺ໂຖ໗ "ອນ຺ໂຕຣຎ຺ເຄຕິ ຍສ຺ສ ວິຊິເຕ ວິຫຣຕິ, ຕສ຺ສ ຣຎ຺ເຄ"ຕິອາທີສຸ ວິຍ ທີ ວິຊິຕສທ຺ໂທ ຣຊ຺ເຊ ປ຺ວຕ຺ຕຕິ, ອິມິນາ ຕສ຺ສ ເອກຣາຊກາວໍ ທີເປຕິ, ນ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣາຊກາວໍ ສຕ຺ຕຣຕນສມ຺ປນ຺ນຕາອວຈນໂຕ໗ ປາລຸອິຍໍ ນ ເຍນ ເກນຈິ ສນ຺ຕກມ຺ເຕນ ອຫ຺ຒຕາຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອຫ຺ໂຒ"ຕິ ວຕ຺ວາ "ມຫທ຺ຜໂນ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໗ ເຕນາຫ "ໂຍ ໂກຈິ"ຕິອາທີ໗ ອຫ຺ຒຕາ ທີ ນາມ ວິກວສມ຺ປນ຺ນຕ຺ຕາ ສາ ຈ ຕໍ ຕທຸປາທາຍ ວຸຈ຺ຈຕີ໗ ຕຖາ ມຫທ຺ຜນຕາປີຕິ ຕໍ ຖາມປ຺ປ຺ຕໍ ອຸກ຺ກໍສຄຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອປຣິມາຓສງ຺ຂເຍນາ"ຕິ ອາຫ໗ ກຸຄ຺ຊິຕພ຺ພຎ຺ເຄນ ວິເສສໂຕ ກາມາ ອິຜ ໂກຄາ ນາມາຕິ ທສ຺ເສຕິ໗ "ປຄ຺ຈກາມຄຸຓວເສນາ"ຕິ ອິມິນາ໗ ປີຓ຺ຫປີຓ຺ຫວເສນາຕິ ກາຊນາລງ຺ການາຣາ ທີວິກາຄໍ ອຫຸຕ຺ວາ ເກວລໍ ຂຓ຺ຫຂຓ຺ຫວເສນ໗

ຣູປີ ອປ຺ເປ຺ຕ຺ວາ, ອນປ຺ເປ຺ຕ຺ວາ ວາ ມາສປ຺ປ຺ມາເຕນ ກໂຕ ມາສໂກຯ ອາທິສທ຺ເທນ ຖາລກາທີນິ ສງ຺ຄຕ຺ຫາຕິຯ ອເນກ ໂກຍິສງ຺ຂ຺ເຍນາຕິ ກຫາປຓານໍ ໂກຍິສຕາທິປ຺ປ຺ມາຓໍ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍ ເຫຍ຺ຖິມນ຺ເຕນ ໂກຍິສຕປ຺ປ຺ມາເຓເນວ ຂຕ຺ຕິຍມຫາ ສາລກາວປ຺ປ຺ຕ຺ຕິໂຕຯ

ຕຸຍ຺ຖິຕິ ສຸມນຕາຯ ອຸປ຺ກຣຓສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ກາຣຓປ຺ຣິຍາໂຍຯ ກິ ປນ ຕນ຺ຕິ ອາຫ "ນານາວິຊາລງ຺ກາຣສຸວຕ຺ຓຣຊຕກາຊນາ ທີເກຫ"ນ຺ຕິຯ ອາທິສທ຺ເທນ ວຕ຺ຖເສຍ຺ຍາວສຖາທີນິ ສງ຺ຄຍ຺ຫນ຺ຕິ, ສຸວຕ຺ຓຣຊຕມຓິມຸຕ຺ຕາເວລຸຣຸຣິຍວຊີຣປ຺ວາລອານິ ສຕ຺ຕ ຣຕນານິຕິ ວທນ຺ຕິຯ ຍຖາຫຸ –

"ສຸວຕ຺ຓໍ ຣຊຕໍ ມຸຕ຺ຕາ, ມຓິເວລຸຣຸຣິຍານິ ຈ;

ວຊີຣຍ຺ຈ ປ຺ວາລອນ຺ຕິ, ສຕ຺ຕາຫຸ ຣຕນານິເມ"ຕິຯ

ສາລິວີຫີອາທິ ສຕ຺ຕຊຍ຺ຍໍ ສານຸໂລມໍ ປຸພ຺ພນ຺ນໍ ນາມ ປຸເຣກ຺ຂຕໍ ສສ຺ສຜລນ຺ຕິ ກຕ຺ວາຯ ຕພ຺ພິປ຺ຣີຍາຍໂຕ ມຸຄ຺ຄມາສາທີ ຕທວເສສໍ ອປ຺ຣນ຺ນໍ ນາມຯ ອປ຺ຣນ຺ນໂຕ ປຸພ຺ເພ ປ຺ວຕ຺ຕມນ຺ນໍ ປຸພ຺ພນ຺ນໍ, ຕໂຕ ອປ຺ຣສ຺ມິ ປ຺ວຕ຺ຕມນ຺ນໍ ອປ຺ຣນ຺ນໍຯ ນ຺ນ-ກາຣສ຺ສ ປນ ຓຓ-ກາເຣ ກເຕ ປຸພ຺ພຓ຺ຓໍ, ອປ຺ຣຓ຺ຓຍ຺ຈາຕິ ເນຣຸຕ຺ຕິກາຯ ປຸພ຺ພາປ຺ຣກາໂວ ປ຺ເນເຕສໍ ອາທິກປ຺ເປ ສມ຺ກ ວາສມ຺ກວວເສນ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ປຸຣິມໍ "ອຑ຺ໂຍ ມຫທ຺ຊໂນ ປ຺ຫູຕຊາຕຣູປ຺ຣຊໂຕ"ຕິ ວຈນໍ ເທວສິກໍ ປ຺ຣິພ຺ພຍທານຄຫຓາທິວ ເສນ, ປ຺ຣິວຕ຺ຕນຊນຊຍ຺ຍວເສນ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ, ອິທໍ ປນ "ປ຺ຫູຕຊນຊຍ຺ໂຍ"ຕິ ວຈນໍ ນິຊານຄຕຊນວເສນ, ສງ຺ຄຫິຕຊຍ຺ຍວເສນ ຈາຕິ ອິມໍ ວິເສສໍ ສນ຺ຊາຍ ອຍໍ ນໂຍ ທສ຺ສິໂຕຯ ວິສກຫາປຓມ຺ພຓາທິເທວສິກວລອຍ຺ຊນມ຺ປີ ທີ ມຫາສາລລກ຺ຂຓໍຯ

ອິທານິ ຕພ຺ພິປ຺ຣີຕວເສນ ວິເສສໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອຖ ວາ"ຕິອາທີນາ ທຸຕິຍນໂຍ ອາຣທ຺ໂຊຯ ອິມິນາ ເອວ ທີ ປຸຣິມວຈນໍ ນິຊານຄຕຊນວເສນ, ສງ຺ຄຫິຕຊຍ຺ຍວເສນ ຈ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ຖໂຕ ສິທ຺ຊໍ ໂຫຕິຯ ຕຕ຺ຖ ອິທນ຺ຕິ "ປ຺ຫູຕຊນຊຍ຺ໂຍ"ຕິ ວຈນໍຯ ອສ຺ສາຕິ ມຫາວິຊິຕຣຍ຺ໂຍຯ ທິວເສ ທິວເສ ປ຺ຣິກຸຍ຺ຊິຕພ຺ພໍ ເທວສິກໍ, ກາວນປຸ໌ສກເມຕໍຯ ທາສກມ຺ມກຣໂປ຺ຣິສາທີນໍ ເວຕ຺ຕ ນານຸປ຺ປທານໍ ປ຺ຣິພ຺ພຍທານໍຯ ອິຕໂຣຊນາທິວເສນ ຊນຊຍ຺ຍານມາທານໍ ຄຫຓໍຯ ອາທິສທ຺ເທນ ອິຓທານາທີນໍ ສງ຺ຄໂຫຯ ປ຺ຣິວຕ຺ຕນຊນຊຍ຺ຍວເສນາຕິ ກຍວິກ຺ກຍກຣເຕນ ປ຺ຣິວຕ຺ຕິຕພ຺ພານໍ ຊນຊຍ຺ຍານໍ ວເສນຯ ກຕ຺ຖຈິ ປນ ສມ຺ຈຍ຺ຈຍວິຣທິຕ ປາໂຖ ທິສ຺ສຕິຯ ຕຕ຺ຖ "ປ຺ຣິພ຺ພຍທານຄ຺ຄຫຓາທິວເສນາ"ຕິ ອິທໍ ປ຺ຣິວຕ຺ຕນປ຺ເທນ ສມ຺ພນ຺ຊໍ ກຕ຺ວາ ຕາທິເສນ ວິຊິນາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ປ຺ຣິວຕ຺ເຕຕພ຺ພານໍ ຊນຊຍ຺ຍານໍ ວເສນາຕິ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຯ

ໂກຍ຺ຖໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ຊຍ຺ຍຍ຺ຖປ຺ນຍ຺ຖານໍ, ຕເທວ ອຄາຣໍ ຕຖາຯ ເຕນາຫ "ຊຍ຺ເຍນ ປ຺ຣິປຸຕ຺ຓໂກຍ຺ຖາຄາໂຣ"ຕິຯ ເອວໍ ສາຣຄພ຺ກໍ ໂກໂສ, ຊຍ຺ຍຍ຺ຖປ຺ນຍ຺ຖານໍ ໂກຍ຺ຖາຄາຣນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ຕໂຕ ອຍ຺ຍຖາປີ ຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອຖ ວາ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ຍຖາ ອສິໂນ ຕິກ຺ຂກາວປ຺ຣິຫາຣໂຕ ປ຺ຣິຈ຺ຆໂທ "ໂກໂສ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເອວໍ ຣຍ຺ໂຍ ຕິກ຺ຂກາວປ຺ຣິຫາຣກຕ຺ຕາ ຈຕຸຣງ຺ຄິນີ ເສນາ "ໂກໂສ"ຕິ ອາຫ "ຈຕຸພ຺ພິໂຊ ໂກໂສ"ຕິອາທີຯ "ທ຺ວາທສປຸຣິໂສ ຫຕ຺ຖີ"ຕິອາທີນາ (ປາຈິຯ ໓໑໔) ວຸຕ຺ຕລກ຺ຂເຕນ ເຈຕ຺ຖ ຫຕ຺ຖີອາທໂຍ ຄເຫຕພ຺ພາຯ ວຕ຺ຖໂກຍ຺ຖາຄາຣຄ຺ຄຫເຕເນວ ສພ຺ພສ຺ສປີ ກຸປ຺ປກຓ຺ຑຍ຺ຖປ຺ນຍ຺ຖານສ຺ສ ຄຫິຕຕ຺ຕາ "ໂກຍ຺ຖາ ຄາຣໍ ຕິວິຊ"ນ຺ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຊາຕຣູປ຺ຣຊຕໂຕ ທີ ອຍ຺ຍໍ ໂລຫອຍທາຣຸວິສາຓາວຕ຺ຖາທິກມ຺ສາຣທພ຺ພໍ ໂຄເປຕພ຺ພໂຕ ຄ-ກາຣສ຺ສ ກ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ກຸປ຺ປີ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ຊາຕຣູປ຺ຣຊຕນິຊານໍ ຊນໂກຍ຺ຖາຄາຣໍຯ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຣຕນໍ ວິໂລເກຕ຺ວາ ຈຣຕໍ ຣຕນວິໂລກນຈາຣິກາຯ ກາມໍ ຕມຕ຺ຖໍ ຣາຊາ ຊານາຕິ, ກຕ຺ຑາຄາຣິເກນ ປນ ກຖາເປຕ຺ວາ ປ຺ຣິສາຍ ນິສ຺ສທ຺ທກາວ ປາທນຕ຺ຖເມວ ເອວໍ ປຸຈ຺ຆຕິຯ ຕຖາ ກຖາປເນ ທີ ອສຕິ ປ຺ຣິສາ ສທ຺ທໍ ກຣິສ຺ສຕິ "ກສ຺ມາ ຣາຊາ ປຣມ຺ປຣາຄຕໍ ກຸລຊນໍ ວິນ າເສຕີ"ຕິ, ຕໂຕ ຈ ປກຕິກ຺ໂຂໂກ ກວິສ຺ສຕິ, ສຕິ ປນ ຕຖາ ກຖາປເນ "ເອຕໍກາຣຓາ ຕໍ ຉຑ຺ເຑຕີ"ຕິ ນິສ຺ສທ຺ທກາວມາປ຺ຊ ຊິສ຺ສຕິຯ ຕໂຕ ຈ ປກຕິກ຺ໂຂໂກ ນ ກວິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ມາ ຕຖາ ປຸຈ຺ຆຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ມຣຓາວສນ຺ຕິ ມຣຓສ຺ສ, ມຣຓສງ຺ຂາຕໍ ວາ ວິສຍໍຯ

໓໓໗ຯ ປາລອິຍໍ "ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ"ຕິ ເອຕສ຺ສ ມນ຺ຕິຕ຺ກາໂມ ຫຸຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ຖໍ ວິຍ຺ຍາເປຕຸໍ "ເອເກນ ປ຺ຓ຺ຑິເຕນ ສທ຺ຊິ ມນ຺ເຕຕ຺ ວາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຊາຕ຺ວຕ຺ຖານຸວຕ຺ຕໂກ ເຫຕ຺ຖ ອຸປ຺ສຄ຺ໂຄ, ປ຺ກຣຓາຊິຄໂຕ ຈ ກຕ຺ຖຈິ ອຕ຺ຖວິເສໂສ ຍຖາ "ສິກ຺ຂມາເນນ

ຠິກ຺ຂເວ ຠິກ຺ຂຸນາ ອຎ຺ຎາຕພ຺ພໍ ປຣິປຸຈ຺ຉິຕພ຺ພໍ ປຣິປຎ຺ຫິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ (ປາຈິ. ໘໒໘)ຯ ຕຖາ ຫິສ຺ສ ປທຠາຊເນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສິກ຺ຂມາ
ເນນາຕິ ສິກ຺ຂິຕຸກາເມນຯ ອຎ຺ຎາຕພ຺ພນ຺ຕິ ຊານິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິອາທີ (ປາຈິ. ໘໒໙)ຯ ອາມນ຺ເຕສີຕິ ມນ຺ຕິຕຸກາໂມສິຯ ຊນປທສ຺ສ
ອນຸປທ຺ທວຕ຺ຖໍ, ຍສສ຺ສ ຈ ຈິຣານປ຺ປວຕ຺ຕນຕ຺ຖໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຈິນ຺ເຕສີຕິ ອາຫ ''ອຍໍ ຣາຊາ''ຕິອາທີຯ ອາຫຣນ຺ຕານໍ ມນຸສ຺
ສານໍ ເຄຫານີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ, ອນາທເຣ ວາ ເອຕໍ ສາມິວຈນໍຯ

໒໒໗ຯ ສຕ຺ຕານໍ ຫິຕສຸຂສ຺ສ ວິທູສນໂຕ, ອຫິຕທຸກ຺ຂສ຺ສ ຈ ອາວຫນໂຕ ກຓ຺ຏກສທິສຕ຺ຕາ ໂຈຣາ ເອວ ອິຘ ''ກຓ຺ຏກາ''ຕິ
ວຸຕ຺ຕໍ ''ໂຈຣກຓ຺ຏເກຫິ ສກຓ຺ຏໂກ''ຕິຯ ຍຖາ ຄາມວາສີນໍ ຆາຕກາ ຄາມຆາຕກາ ອເກຫວເສນ, ອຸປຈາເຣນ ຈ ນິສ຺ສຍນາມ
ສ຺ສ ນິສ຺ສິເຕປິ ປວຕ຺ຕນໂຕ, ເອວໍ ປນ຺ຖິການໍ ທູຫນາ ພາຘນາ ປນ຺ຖທູຫາຯ ຘມ຺ມໂຕ ອເປຕສ຺ສ ອຍຸຕ຺ຕສ຺ສ ກຣຓາສີໂລ
ອຘມ຺ມກາຣີ, ໂຍ ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວິຊິເຕ ຊນປທາທີນໍ ຕໂຕ ຕໂຕ ອນຕ຺ຖໂຕ ຕາຍເນນ ຂຕ຺ຕິເຍນ ກຕ຺ຕພ຺ພຘມ຺ໂມ, ຕສ຺ສ
ອກຣຓສີໂລຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ທສ຺ສູຕິ ໂຈຣານເມຕໍ ອຘິວຈນໍຯ ທໍເສນ຺ຕິ ວິທໍເສນ຺ຕີຕິ ທີ ທສ຺ສໂວ ນິຄ຺ຄຫີຕໂລເປນ, ເຕ ເອວ
ຂິລສທິສຕ຺ຕາ ຂິລນ຺ຕິ ທສ຺ສຸຂິລໍຯ ຍຖາ ຫິ ເຂຕ຺ເຕ ຂິລໍ ກສນາທີນໍ ສຸຂປ຺ປວຕ຺ຕິ, ມູລສນ຺ຕາເນນ ສສ຺ສປຣິພຸທ຺ຘິຍາ ຈ ວິພນ຺ຘ
ຕິ, ເອວໍ ທສ຺ສໂວປິ ຣຊ຺ເຊ ຣາຊາຓາຍ ສຸຂປ຺ປວຕ຺ຕິ, ມູລວິຣຸລ຺ຫິຍາ ຊນປທປຣິພຸທ຺ຘິຍາ ຈ ວິພນ຺ຘນ຺ຕີຯ ປາຓຈາຄໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ
''ນາຣເຘນາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຫີສນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ''ໂກຍ຺ຍເນນາ''ຕິຯ ວຘສທ຺ໂທ ຫິ ຫີສນຕ຺ໂຖປີ ໂຫຕິ ''ວຘຕິ ນ ໂຣທຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺
ກຏສ຺ສາ''ຕິອາທີສຸ (ປາຈິ. ໗໗໐) ວິຍ, ກປ຺ປຣາທີຫິ ໂປຖເນນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອທ຺ທຸ ນາມ ທາຣຸກ຺ຂນ຺ເຘນ ກໂຕ ພນ຺ຘ
ໂນປກຣຓວິເສໂສ, ເຕນ ພນ຺ຘນໍ ຕຖາຯ ອາທິສທ຺ເທນ ຣຊ຺ຊຸພນ຺ຘນສງ຺ຂລິກພນ຺ຘນຆຣພນ຺ຘນາທີນິ ສງ຺ຄຕ຺ຫາຕີຯ ຫາ-ຘາຕຸ
ຍາ ຊານິປ຺ປທນິປ຺ຜຕ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ຫານິຍາ''ຕິ ອິມິນາ, ສາ ຈ ຘນຫາຍນເມວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສຕໍ ຄຕ຺ຫຖາ''ຕິອາທີຯ

ປຎ຺ຈສິຂມຕ຺ຕໍ ຖເປຕ຺ວາ ມຸຕ຺ຫາປນໍ ປຎ຺ຈສິຂມຸຕ຺ຫກຣຓໍຯ ຕໍ ''ກາກປກ຺ຂກຣຓ''ນ຺ຕິປີ ໂວຫຣນ຺ຕີຯ ສີເສ ຉກໂຓທກາວເສຈ
ນໍ ໂຄມຍສິຎ຺ຈນໍຯ ກຸທຕ຺ຫໂກ ນາມ ຈຕ຺ຫຕ຺ຖໂຕ ອູໂນ ຣສ຺ສທຕ຺ຫໂກ, ໂຍ ''ຄທ຺ທຸໂລ''ຕິປີ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເຕນ ພນ຺ຘນໍ
ກຸທຕ຺ຫກພນ຺ຘນໍຯ ອາທິສທ຺ເທນ ຂຸຣມຸຕ຺ຫໍ ກຣິຕ຺ວາ ກສ຺ມປ຺ຜວຘນາທີນໍ ສງ຺ຄໂຫຯ ສມ຺ມາສທ຺ໂທ ລາຍຕ຺ໂຖຕິ ອາຫ ''ເທຕຸ
ນາ''ຕິອາທີ, ປຣິຍາຍວຈນເມຕໍຯ ອູຫນິສ຺ສາມີຕິ ອຸທ຺ຘຣິສ຺ສາມິ, ອປເນສ຺ສາມີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປຸພ຺ເພ ວຕ຺ຕ ກຕປຣິຈ຺ຈຍາ ອຸສ຺ສາ
ຫໍ ກໂຣນ຺ຕີຯ ''ອນຸປ຺ປເທຕ຺ວູ''ຕິ ເອຕສ຺ສ ອນຸ ອນຸ ປເທຕູຕິ ອຕ຺ໂຖ ສນ຺ຘາຍ ''ທີນ຺ເນ ອປ຺ປໂຫນ຺ເຕ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ
ກສິອຸປກຣຓກຕ຺ຫໍ ຜາລປາຊນຍຸຄນງ຺ຄລາທີ, ອິມິນາ ປາລຸອິຍໍ ພີຊກຕ຺ຕເມວ ນິທສ຺ສນວເສນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕີຯ
ສກ຺ຂິກຣຓປຕ຺ຕາໂຣປນນິພນ຺ຘນໍ ວຫ຺ຌິຍາ ສຫ ວາ ວິນາ ວາ ປຸນ ຄເຫຕຸກາມສ຺ສ ຫາເນ ໂຫຕິ, ອິຘ ປນ ຕທຸກຍມ຺ປີ ນຕ຺ຖິ
ປຸນ ອຄ຺ຄເຫຕຸກາມຕ຺ຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສກ຺ຂີ ອກຕ຺ວາ''ຕິອາທີຯ ເຕນາຫ ''ມູລຈ຺ເຉຊ຺ຊວເສນາ''ຕິຯ ສກ຺ຂິນ຺ຕິ ຕຫາ ປຈ຺ຈກ຺ຂກຊ
ນໍຯ ປຕ຺ເຕ ອນາໂຣເປຕ຺ວາຕິ ຕາລາທິປຕ຺ເຕ ຍຖາຈິຕ຺ຕໍ ລິຂນວເສນ ອນາໂຣເປຕ຺ວາຯ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ປຕ຺ຕາກາເຣປີ
ປາກຕສທ຺ໂທ, ອິຘ ປນ ກຕ຺ຫມູເລເຍວາຕິ ອາຫ ''ກຕ຺ຫມູລສ຺ສາ''ຕິອາທີຯ ກຕ຺ຫມູລຎ຺ຫິ ປກາຣໂຕ ອຸທຍກຕ຺ຫານີ ອາກຣ
ຕິ ສໍຫຣຕິ ເອເຕນາຕິ ປາກຕໍຯ ອຸທຍຘນໂຕ ປເຄວ ອາກຕໍ ປາກຕນ຺ຕິ ສທ຺ທວິທູ, ປຕ຺ຕາກາໂຣ ປນ ຕໍ ຕທຕ຺ຖໍ ປຕ຺ເຖນ຺ເຕ
ຫີ ອາກຣີຍເຕຕິ ປາກຕໍຯ ປຕ຺ຖນຕ຺ໂຖເຊຕໂກ ທີ ອຍໍ ປ-ສທ຺ໂທຯ

''ຍຖາຫາ''ຕິອາທີນາ ປາກຕສທ຺ທສ຺ສ ມູລກຕ຺ຫຕ຺ຖໍ ຈູລ຺ອເສຍ຺ຖິຊາຕກປາເຖນ (ຊາ. ໑໔໑໔) ສາເຘຕີຯ
ຕຕ຺ຣາຍມຍ຺ຖກຖາ (ຊາ. ອຍ຺ຖ. ໑໔໑໔) ''ອປ຺ປເກນປີຕິ ໂຖເກນປີ ປຣິຕ຺ຕເກນປີຯ ເມຘາວີຕິ ປຎ຺ຎວາຯ ປາກເຕນາຕິ
ກຕ຺ຫມູເລນຯ ວິຈກ຺ຂໂຓຕິ ໂວຫາຣກຸສໂລຯ ສມຸຍ຺ຖາເປຕິ ອຕ຺ຕານນ຺ຕິ ມຫນ຺ຕໍ ຘນຎ຺ຈ ຍສຎ຺ຈ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ອຕ຺
ຕານໍ ສຕ຺ຖາເປຕີ ປຕິຍ຺ຖາເປຕີຯ ຍຖາ ກີ? ອຕ຺ຕໍ ອຄ຺ຄີວ ສນ຺ຘມໍ, ຍຖາ ປຕ຺ຫິຕປ຺ຣິໂສ ປຣິຕ຺ຕໍ ອຄ຺ຄີ ອນຸກ຺ກເມນ ໂຄມຍ
ຈຸຕ຺ຓາທີນິ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ມຸຂວາເຕນ ຘມນ຺ໂຕ ສມຸຍ຺ຖາເປຕິ ວຫ຺ເຌຕິ ມຫນ຺ຕໍ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ຘໍ ກໂຣຕິ, ເອວເມວ ປຕ຺ຫິໂຕ
ໂຖກມ຺ປີ ປາກຕໍ ລກິຕ຺ວາ ນານາອຸປາເຍຫິ ປໂຍເຊຕ຺ວາ ຘນຎ຺ຈ ຍສຎ຺ຈ ວຫ຺ເຌຕິ, ວຫ຺ເຌຕ຺ວາ ຈ ປນ ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຕານໍ ປ
ຕິຍ຺ຖາເປຕິ, ຕາຍ ເອວ ວາ ປນ ຘນຍສມຫນ຺ຕຕາຍ ອຕ຺ຕານໍ ສມຸຍ຺ຖາເປຕິ, ອຠິຎ຺ຎາຕໍ ປາກຍໍ ກໂຣຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ''ຕິຯ

ທິວເສ ທິວເສ ຫາຕພ຺ພໍ ເທວສິກໍຯ ມາເສ ມາເສ ທາຕພ຺ພໍ ມາສິກໍຯ ອາທິສທ຺ເທນ ອນຸໂປສຖິກາທີນິ ສງ຺ຄຕ຺ຫາຕີຯ ຕສ຺ສ
ຕສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສຯ ກຸລລານຸຣູເປນ, ກມ຺ມານຸຣູເປນ ສູຣກາວານຸຣູເປນາຕິ ທ຺ວນ຺ທໂຕ ປຣໍ ສຸຍ຺ຍມາໂນ ອນຸຣູປສທ຺ໂທ ປຈ຺ເຈກໍ ໂຍ
ເຊຕພ຺ໂພຯ ເຉກກາວານຸຣູປຕາ ເຈຕ຺ຖ ກຸສລານຸຣູປີຯ ກຕ຺ຖຈິ ກຸລສທ຺ໂທ ທີສ຺ສຕິ, ໂສ ຈ ຊາຕ຺ໂສຕິອາທີກຸລານມິວ ກຸລານຸ
ຣູປມ຺ປີ ທາຕພ຺ພໂຕ ຍຸຊ຺ຊເຕວຯ ເສນາປຈ຺ຈາທີ ຖານນ຺ຕຣໍ, ອິມິນາ ກຕ຺ຕເວຕນໍ ນິທ຺ທິຍ຺ຖມຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕີຯ ສກກມ຺ມປ
ສຸຕ຺ຕາ, ອນຸປທ຺ທວຕ຺ຕາ ຈ ຘນຘຎ຺ຎານໍ ຣາສີໂກ ຣາສິກາຣກູໂຕຯ ເຂເມນ ຖິຕາຕິ ອນຸປທ຺ທເວນ ປວຕ຺ຕາຯ ເຕນາຫ ''ອກ

ຍາ''ຕິ, ກຸໂຕຈິປີ ກາຍຣຫິຕາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ໂມຫາ ໂມຫມານາຕິ ໂມຫາຍ ໂມຫມານາ, ໂສມນສ຺ເສເນວ ໂມຫມານາ, ນ ສໍສນ຺ຫນມຕ຺ເຕນາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ''ກຄວຕາ ສຫ຺ສີ ສມ຺ໂມຫີ''ຕິອາທີສຸ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໓໒໑) ຫິ ມຸຫສຫ຺ໂທ ສໍສນ຺ຫເນປີ ປວຕ຺ຕຕິ, ອຍ຺ເລ ໂມຫາ ໜຸຕ຺ວາ ອປ໌ເຣປີ ໂມຫມານາ ວິຫຣນ຺ຕີຕິ ວາ ອຕ຺ໂຖຯ ເຕນາຫ ''ອຍ຺ຍມຍ຺ຍໍ ປມຸທິຕຈິຕ຺ຕາຕິ, ອສຍ຺ໂຍເຄປີ ວຕ຺ຕິຈ຺ຉາເຍວ ວຸທ຺ຊິຕິ ທ຺ວິຊາ ປາໂຄ ວຸຕ຺ໂຕຯ ອິທ຺ຊຜີຕກາວນ຺ຕິ ສມິທ຺ຊເວປຸລ຺ລກາວໍຯ

ຈຕຸປຣິກ຺ຂາຣວຕ຺ຕນາ

໓໓໙ຯ ຕສ຺ມິ ຕສ຺ມິ ກິຈ຺ເຈ ອນຸຍນ຺ຕິ ອນຸວຕ຺ຕນ຺ຕີຕິ ອນຸຍນ຺ຕາຯ ເຕເຍວ ອານຸຍນ຺ຕາ ຍຖາ ''ອນຸກາໂວ ເອວ ອານຸກາໂວ''ຕິ, ''ອານຸຍຸຕ຺ຕາ''ຕິປີ ປາໂຄ, ຕສ຺ມິ ຕສ຺ມິ ກິຈ຺ເຈ ອນຸຍຸຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ຫິ ອານຸຍຸຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕນເຍນຯ ອສ຺ສາຕິ ຣຍ຺ໂຍຯ ເຕຕິ ອານຸຍນ຺ຕຂຕ຺ຕິຍາຫໂຍຯ ''ອມ຺ເຫ ເອຕ຺ຖ ພທິ ກໂຣຕີ''ຕິ ອຕ຺ຕມນາ ນ ກວິສ຺ສນ຺ຕີຯ ''ນິພນ຺ຊວິປຸລາຍາຄໂມ ຄາໂມ ນິຄໂມຯ ວິວຫຸຌິຕມຫາອາໂຍ ມຫາຄາໂມ''ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຍີຯ ໑ຯ໓໓໒) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ''ອປ໌າກາຣປຣິກ຺ເຂໂປ ສາປໂຕ ນິຄໂມ, ສປາກາຣາປຕໍ ນຄຣໍ, ຕໍ ຕພ຺ພິປ໌ຣີໂຕ ຄາໂມ''ຕິ (ກ຺ງຂາວິຕຣຕີ ອກິນວຍິກາຍໍ ສ຺ງຈາທິເສສກຕ຺ເຫ ກຸລທູສກສິກ຺ຂາປເທປສ຺ສິຕພ຺ພໍ) ວິນຍຍິກາສ຺ຯ ຄສນ຺ຕິ ມຫນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ຄາໂມ, ສ຺ເວວ ປາກໂຍ ເຈ, ນິຄໂມ ນາມ ອຕິເຣໂກ ຄາໂມຕິ ກຕ຺ວາຯ ກຸສຕ຺ໂຖ ເຫຕ຺ຖ ນິ-ສຫ຺ໂທ, ສຍ຺ລາສຫ຺ທຕ຺ຕາ ຈ ຣສ຺ໂສຕິ ສຫ຺ທວິທູຯ ຊນປ໌ທຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕວຯ ''ສາມ຺ຍາມຈ຺ໂຈ ສຂາ ໂກໂສ, ທຸຄ຺ຄຍ຺ຈ ວິຊິຕໍ ພລ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕາສ຺ ສຕ຺ຕສ຺ ຣາຊປ໌ກຕີສ຺ ຣຍ຺ໂຍ ຕທວເສສານໍ ຉນ຺ນໍ ວເສນ ທິຕສ຺ຂາຕິວຸທ຺ຊິ, ຕເທກເທສາ ຈ ອານຸຍນ຺ຕາຫໂຍຕິ ອາຫ ''ຍໍ ຕຸມ຺ຫາກ''ນ຺ຕິອາທີຯ

ຕໍຕໍກິຈ຺ເຈສ຺ ຣຍ຺ຍາ ອມາ ສຫ ກວນ຺ຕີຕິ ອມຈ຺ຈາຯ ''ອມາວາສີ''ຕິອາທີສຸ ວິຍ ຫິ ສມກິຣິຍາຍ ອມາຕິ ອພ຺ຍຍປທໍ, ຈ-ປ໌ຈ຺ຈເຍນ ຕທ຺ຊິຕສິທ຺ຊິຕິ ເນຣຸຕ຺ຕິກາຯ ຣຊ຺ຊກິຈ຺ຈໂວສາສນກາເລ ປ໌ນ ເຕ ຣຍ຺ຍາ ປີຍາ, ສຫປວຕ຺ຕນກາ ຈ ກວນ຺ຕີຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ປີຍສຫາຍກາ''ຕິ ອິມິນາຯ ຣຍ຺ໂຍ ປຣິສຕິ ກວາ ''ປາຣິສຊ຺ຊາຯ ເກ ປ໌ນ ເຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ເສສາ ອາຕຕ຺ຕິກາຣກາ''ຕິ , ຍຖາວຸຕ຺ຕານຸຍຸຕ຺ຕຂຕ຺ຕິຍາທິຫິ ອວເສສາ ຣຍ຺ໂຍ ອາຕາກຣາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສຕິປີ ເທຍ຺ຍຊມ຺ເມ ອານຸກາວສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ, ປຣິວາຣສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຈ ອກາເວ ຕາທິສໍ ທາຕຸໍ ນ ສກ຺ກາຯ ວຸທ຺ຊກາເລ ຈ ຕາທິສານມ຺ປີ ຣາຊູນໍ ຕທຸກຍໍ ຫາຍເຕວ, ເທຍ຺ຍຊມ຺ເມ ປ໌ນ ອສຕິ ປເຄວາຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ເທຍ຺ຍຊມ຺ມສ຺ມິຍ຺ທີ''ຕິອາທິມາຫຯ ເທຍ຺ຍຊມ຺ມສ຺ມີ ອສຕິ ຈ ມຫລ຺ລກກາເລ ຈ ທາຕຸໍ ນ ສກ຺ກາຕິ ໂຍຊນາຯ ເອເຕນາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕກາຣຕທ຺ວເຍນຯ ອນຸມຕິຍາຕິ ອນຸຊານເນນຯ ປກ຺ຂາຕິ ສປກ຺ຂາ ຍຍ຺ຍສ຺ສ ອງຄກູຕາຯ ຍຍ຺ຍໍ ປຣິກໂຣນ຺ຕີຕິ ປຣິກ຺ຂາຣາ, ສມ຺ກາຣາ, ເຕ ຈ ຕສ຺ສ ຍຍ຺ຍສ຺ສ ອງຄກູຕຕ຺ຕາ ປຣິວາຣາ ວິຍ ໂຫນ຺ຕີຕິ ອາຫ ''ປຣິວາຣາ ກວນ຺ຕີ''ຕິຯ ''ຣໂຖ''ຕິອາທິນາ ອິສານຣິປ໌ເປຕມຕ຺ຖໍ ນິເສເຊຕິຯ

''ຣໂຖ ເສຕປຣິກ຺ຂາໂຣ, ຊານກ຺ໂຂ ຈກ຺ກວິຣິໂຍ;

ອຸເປກ຺ຂາ ຊຸຣສມາຊິ, ອນິຈ຺ຉາ ປຣິວາຣຕ''ນ຺ຕິຯ (ສໍຯ ນິຯ ໔ຯ໔);

ຫິ ສໍຍຸຕ຺ຕມຫາວຄ຺ຄປາລຸອີຯ ຕຕ຺ຖ ຣໂຖຕິ ພ຺ຣຫ຺ມຍານສຍ຺ຍິໂຕ ອຍ຺ຄ຺ງຄິກມຄ຺ຄຣໂຖຯ ເສຕປຣິກ຺ຂາໂຣຕິ ຈຕຸປາຣິສຸທ຺ຊິສີລາລງກາໂຣຯ ''ສີລປຣິກ຺ຂາໂຣ''ຕິປີ ປາໂຄຯ ຊານກ຺ໂຂຕິ ວິປສ຺ສນາສມ຺ປຍຸຕ຺ຕານໍ ປຍ຺ຈນ຺ນໍ ຊານງຄານໍ ວເສນ ຊານມຍອກ຺ໂຂຯ ຈກ຺ກວິຣິໂຍຕິ ວີຣິຍຈກ຺ໂກຯ ອຸເປກ຺ຂາ ຊຸຣສມາຊິຕິ ອຸເປກ຺ຂາ ທ຺ວິນ຺ນໍ ຊຸຣານໍ ສມຕາຯ ອນິຈ຺ຉາ ປຣິວາຣຕນ຺ຕິ ອໂລໂກ ສີຫຊມ຺ມາທີນີ ວິຍ ປຣິວາຣຕໍຯ

ອຍ຺ຄປຣິກ຺ຂາຣວຕ຺ຕນາ

໓໔໐ຯອຸກໂຕ ສຸຊາຕາທີຫິ ວຸຈ຺ຈມາເນຫີຯ ຍສສາຕິ ປຍ຺ຈວິເຊນ ອານຸກາເວນຯ ເຕນາຫ ''ອາຕາຄປ໌ນສມຕ຺ຖຕາຍາ''ຕິຯ ''ສຫ຺ໂຊ''ຕິ ເອຕສ຺ສ ''ທາຕາທານສ຺ສ ຜລໍ ປ໌ຈ຺ຈນຸໂກຕິ ປຕ຺ຕິຍາຍຕີ''ຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ທານສ຺ສາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ທາເນ ສູໂຣຕິ ທານສູໂຣ, ເທຍ຺ຍຊມ຺ເມ ອິສກມ຺ປີ ສງຄໍ ອກຕ຺ວາ ມຸຕ຺ຕຈາໂຄ, ຕພ຺ກາໂວ ປ໌ນ ກມ຺ມສ຺ສກຕາຍາຕສ຺ສ ຕິກ຺ຂວິສທກາເວນ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ຕສ຺ສ ຫິ ຕິກ຺ຂວິສທກາວໍ ວິກາເວຕຸໍ ''ສຫ຺ໂທ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ທານສູໂຣ''ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຍ຺ຄພ຺ພໍຯ ເຕນາຫ ''ນ ສຫ຺ຊາມຕ຺ຕເກນາ''ຕິອາທິຯ ຍສ຺ສ ຫິ ກມ຺ມສ຺ສກຕາ ປ໌ຈ຺ຈກ຺ຂມິວ ອຸປ໌ຍຄາຕິ, ໂສ ເອວໍ ວຸຕ຺ໂຕຯ ຍໍ ທານໍ ເທຕີຕິ ຍໍ ເທຍ຺ຍຊມ຺

ມໍ ປຣສ຺ສ ເທຕິ໚ ຕສ຺ສ ປ໌ຕິ ທຸຕ຺ວາຕິ ຕພ຺ພິສຍໍ ໂລກໍ ສຸຍ຺ຸຄຸມກິກວນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ອສິປ໌ຕິ ທຸຕ຺ວາ ເທຕີ໚ ກາຣໂຕປ໌
ຈາຣວຈນຍ຺ຸເທຕໍ໚ ປ໌ຣໂຕປີ ເອເສວ ນໂຍ໚ ຕພ຺ພິສເຍນ ໂລເກນ ອນາກຫ຺ຸໝນີຍຕ຺ຕາ ນ ທາໂສ, ນ ສຫາໂຍ໚

ຕເທວຕ຺ຖໍ ພ຺ຍຕິເຣກໂຕ, ອນ຺ວຍໂຕ ຈ ວິວຣິຕ຺ວາ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ໂຍ ທີ"ຕິອາທິມາຫ໚ ອິສານສິປ຺ເປຕສ຺ສ ທີ ທາສາທິທ຺ວຍສ຺ສ
ພ຺ຍຕິເຣກໂຕ ທສ຺ສນໍ໚ ຂາທນີຍໂກຊນີຍາທີສຸ ມສຸຣສ຺ເສວ ປ໌ກິຕຕ຺ຕາ "ມສຸຣໍ ກຸຍ຺ຊຕິ"ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ, ນີທສ຺ສນມຕ຺ຕໍ ວາ ເອຕໍ,
ປ໌ກິຕໍ ປ໌ຣິກຸຍ຺ຊຕີຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂທຕິ໚ ທາໂສ ທຸຕ຺ວາ ເທຕິ ຕຕ຺ທາຍ ທາສພ຺ຍຕໍ ອຸປ໌ຄຕຕ຺ຕາ໚ ສທາໂຍ ທຸຕ຺ວາ ເທຕິ ຕສ຺ສ
ປີຍກາວານິສ຺ສຊ຺ຸຊນໂຕ໚ ສາມີ ທຸຕ຺ວາ ເທຕິ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ທາທາສພ຺ຍໂຕ ອຕ຺ຕານໍ ໂມເຈຕ຺ວາ ອກິກຸຍ຺ຍ ປ໌ວຕ຺ຕນໂຕ໚ ຍໍ ປ໌ເນ
ຕໍ ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ "ສາມິປ໌ຣິໂກຄສທິສາ"ຕິ, (ທີ໚ ນີ໚ ຝີ໚ ໑໚໖໔໐) ຕໍ ຕຕ຺ທາທາສພ຺ຍມຕິກ຺ກນ຺ຕຕາສາມຍ຺ຍໍ ສນ຺ຊາຍ
ວຸຕ຺ຕໍ໚ ນ ທີ ອິຕາສວສ຺ສ ປ໌ຣິໂກໂຄ ສາມີປ໌ຣິໂກໂຄ ວິຍ ອິຕາສວສ຺ເສວ ທານໍ ທານສາມິຕິ ອຕ຺ໂຖ ອຸປ໌ປນ຺ໂນ ໂທຕິ, ປ໌ຈ຺ຊາ
ວາ ປ໌ມາທລິອິຕເມຕໍ໚ ຕາທີໂສຕິ ທານສາມີສກາໂວ໚

ສມິຕປ໌າປ໌ສມຕພາຫິຕປ໌າປ໌ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ອຸກ຺ກຍ຺ຸຄນິທ຺ເທເສເນຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕາ, ປ໌ພ຺ພຊ຺ຊາມຕ຺ຕສມຕຊາຕິມຕ຺ຕພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ວາ
ກປ໌ຕາທີຄ຺ຄທເຕນ ຄທີຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ໚ ທຸຄ຺ຄຕາຕິ ທຸກ຺ກຣໍ ຊີວິກມຸປ໌ຄຕາ ກສີຣວຸຕ຺ຕິກາ໚ ເຕນາຫ "ທລິທ຺ທມນຸສ຺
ສາ"ຕິ໚ ປ໌ຖາວິໂນຕິ ມຄ຺ຄຄາມີໂນ໚ ວຕິພ຺ພກາຕິ ທາຍການໍ ຄຸຕກິຕ຺ຕນວເສນ, ກມ຺ມຜລກິຕ຺ຕນມຸເຂນ ຈ ຍາຈນກາ ເສຍ຺
ຍຖາປີ ນຄ຺ຄຈຣິຍາທໂຍຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ໍ "ເຍ ອິຍ຺ຄໍ ທີນ຺ນ"ນ຺ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ຕທຸກເຍເນວ ທີ ທານສ຺ສ ວຕ຺ຕໂຖມນາ
ສມ຺ກວຕິ໚ ເຍ ວິຈຣນ຺ຕິ, ເຕ ວຕິພ຺ພກາ ນາມາຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ໚ ປ໌ສຕມຕ຺ຕນ຺ຕິ ວິທີຕຕ຺ຫຸລາທີວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ສຣາວມຕ຺ຕນ຺ຕິ
ຍາຄຸກຕ຺ຕາທີວເສນ໚ ໂອປ໌ານໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ໂອຄາເຫຕ຺ວາ ປ໌າຕພ຺ພໂຕ ນທີຕລຸອາກາທີນໍ ສພ຺ພສາສາຣຕໍ ຕີຕ຺ຖໍ, ໂອປ໌ານມິວກູໂຕ
ຕິ ໂອປ໌ານກູໂຕ໚ ເຕນາຫ "ອຸທປ໌ານກູໂຕ"ຕິອາທີ໚ ທຸຕ຺ວາຕິ ກາວໂຕ໚ ສຸຕເມວ ສຸຕຊາຕນ຺ຕິ ຊາຕສທ຺ທສ຺ສ ອນຕ຺ຖນ຺ຕຣ
ວາຈກຕ຺ຕມາຫ ຍຖາ "ໂກສຊາຕ"ນ຺ຕິ໚

ອຕິຕາທີອຕ຺ຖຈິນ຺ຕນສມຕ຺ຖຕາ ນາມ ຕສ຺ສ ຣຍ຺ໂຍ ອນຸມານວເສນ, ອິຕິກຕ຺ຕພ຺ພຕາວເສນ ຈ ເວທິຕພ຺ພາ, ນ ພຸທ຺ສານໍ
ວິຍ ຕຕ຺ຖ ປ໌ຈ຺ຈກ຺ຂທສ຺ສິຕາຍາຕິ ທສ຺ເສຕ຺ໍ "ອຕິເຕ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ປ຺ຸຍ຺ຍາປ຺ຸຍ຺ຍານີສໍສຈິນ຺ຕນຍ຺ຸເຈຕ຺ຖ
ປ໌ກຣຕາສິຄຕວເສນ ເວທິຕພ຺ພໍ໚ ປ຺ຸຍ຺ຍສ຺ສາຕິ ຍຍ຺ຍປ຺ຸຍ຺ຍສ຺ສ໚ ທາຍກຈິຕ຺ຕມ຺ປີຕິ ທາຍການໍ, ທາຍກໍ ວາ ຈິຕ຺ຕມ຺ປີ, ທາ
ຕຸກມ຺ຍຕາຈິຕ຺ຕມ຺ປີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂທຕິ໚ ອິເມສຸ ປ໌ນ ອຍ຺ຄສຸ ອງເຄສຸ ອຫ຺ຸໝຕາທໂຍ ປ໌ຍ຺ຈ ຍຍ຺ຍສ຺ສ ຕາວ ປ໌ຣິກ຺ຂາຣາ ໂທນ຺ຕຸ ເຕ
ທີ ວິນາ ຕສ຺ສ ອສິຊ຺ຊນໂຕ , ສຸຊາຕຕາ, ປ໌ນ ສູຣູປ໌ຕາ ຈ ກຖໍ ຍຍ຺ຍສ຺ສ ປ໌ຣິກ຺ຂາໂຣ ສິຍາ ຕທຸກເຍນ ວິນາປີ ຕສ຺ສ ສິຊ຺ຊນໂຕ
ຕິ ໂຈທນາຍ ສພ຺ເພສມ຺ປີ ອຍ຺ຄນ຺ນມງຄານໍ ປ໌ຣິກ຺ຂາຣກາວໍ ອນ຺ວຍໂຕ, ພ຺ຍຕິເຣກໂຕ ຈ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ເອເຕ ທີ ກິຣາ"ຕິອາທີ
ມາຫ໚ ເອຕ຺ຖ ຈ ເກຈິ ເອວໍ ວທນ຺ຕິ "ຍຖາ ອຫ຺ຸໝຕາທໂຍ ປ໌ຍ຺ຈ ຍຍ຺ຍສ຺ສ ເອກໍສໂຕວ ອງຄານີ, ນ ເອວໍ ສຸຊາຕຕາ, ສຸຣູປ໌ຕາ
ຈ, ຕທຸກຍໍ ປ໌ນ ອເນກໍສໂຕວ ອງຄນ຺ຕິ ທີເປ໌ຕ຺ໍ ອຣຸຈິສູຈກສ຺ສ ກິຣສທ຺ທສ຺ສ ຄຫຕໍ ກຕ"ນ຺ຕິ໚ ເຕ ທີ "ອຍໍ ທຸຊ຺ຊາໂຕຕິອາທີວ
ຈນສ຺ສ ອເນກໍສິກຕໍ ມຍ຺ຍມານາ ຕຖາ ວທນ຺ຕິ, ຕຍິທໍ ອສາຣໍ໚ ສພ຺ພສາສາຣຕາວເສນ ເຫຕໍ ພ຺ຍຕິເຣກໂຕ ຍຍ຺ຍສ຺ສ
ອງຄກາວທສ຺ສນໍ ຕຕ຺ຖ ສິຍາ ເກສຍ຺ຈິ ຕຖາ ປ໌ຣິວິຕກ຺ໂກ"ຕິ ຕສ຺ສາປີ ອວກາສາກາວທສ຺ສນຕ຺ຖເມວ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ,
ຕທຸກຍສາສາຣຕາວເສເນວ ອເນກໍສໂຕ ອງຄກາວສ຺ສ ອທສ຺ສນໂຕ ຈ໚ ກິຣສທ຺ໂທ ປ໌ເນຕ຺ຖ ຕທາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ຈິນ຺ຕິຕາ
ກາຣສູຈນຕ຺ໂຖ ທຍ຺ຄພ຺ໂພ໚ ເອວມເນນ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ "ອິມານິປີ ອຍ຺ຄງຄານິ ຕສ຺ເສວ ຍຍ຺ຍສ຺ສ ປ໌ຣິກ຺ຂາຣາ ກວນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺
ຕານີ"ຕິ ກິຣສທ຺ເທນ ຕສ຺ສ ຈິນ຺ຕິຕາກາໂຣ ສູຈິໂຕ ໂທຕິ໚ ເອວມາທີນີຕິ ເອຕ຺ຖ ອາທີສທ຺ເທນ "ອຍໍ ວິຣູໂປ໌ ກິຕ຺ຕກໍ...ເປ໌...
ອຸປ໌ຈ຺ຊິນ຺ທິສ຺ສຕິ, ອຍໍ ທລິທ຺ໂທ, ອປ໌ເປ໌ສກ຺ໂຂ, ອສ຺ສທ຺ໂຮ, ອປ໌ປ໌ສ຺ສຸໂຕ, ນ ອຕ຺ຖຍ຺ຍູ, ນ ເມຮາວີ ກິຕ຺ຕກໍ...ເປ໌...
ອຸປ໌ຈ຺ຊິນ຺ທິສ຺ສຕີ"ຕິ ເອເຕສໍ ສງຄໂທ ເວທິຕພ຺ໂພ໚

ຈຕຸປ໌ຣິກ຺ຂາຣາທິວຕ຺ຕນາ

໖໔໑໚ "ສຸຊໍ ປ໌ຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕານ"ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ໂສຕທຕ຺ຫສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍໍ (ທີ໚ ນີ໚ ອຍ຺ຄ໚ ໑໚໖໑໑-໖໑໖) ວຸຕ຺ເຕສຸ ທ຺ວິສຸ
ວິກປ຺ເປ໌ສຸ ທຸຕິຍວິກປ຺ປ໌ ນິເສເຮນ຺ໂຕ "ມຫາຍາຄ"ນ຺ຕິອາທີມາຫ, ເຕນ ຈ ປ໌ຸໂຣທີຕສ຺ສ ສຍເມວ ກຍຈ຺ຊຄ຺ຄຫຕໂຊຕເນນ ເອວໍ
ສທຕ຺ຖາ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ທາເນ ຍຸຕ຺ຕປ໌ຍຸຕ຺ຕຕາ ອິຈ຺ຊິຕພ຺ພາຕິ ທສ຺ເສຕິ໚ ເອວໍ ທຸຊ຺ຊາຕສ຺ສາຕິ ເອຕ຺ຖາປີ "ສຸຊາຕຕາຍ ອເນກໍສ
ໂຕ ອງຄກາວທສ຺ສນເມວິທ"ນ຺ຕິ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ເຫຍ຺ຄາ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ສພ຺ພສາສາຣຕາວເສເນວ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ໚ ອາທີສທ຺
ເທນ ທີ "ເອວໍ ອນຊ຺ຊາຍກສ຺ສ...ເປ໌... ທຸສ຺ສີລສ຺ສ...ເປ໌... ທຸປ຺ປ໌ຍ຺ຍສ຺ສ ສໍວິຮາເນນ ປ໌ວຕ຺ຕທານໍ ກິຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ປ໌ວຕ຺ຕິສ຺ສ

ຕີ’’ຕິ ເອເຕສໍ ສງ຺ຄໂຫ ທຏ຺ຐພ຺ໂພ. ຕສ຺ມາຕິ ຕທຸກາຍກາຣຓາໂຕ.

ຕິສ຺ໂສວິສາວຕ຺ຕນາ

໓໔໔.ຕິຕ຺ຕໍ ຄານນ຺ຕິ ທານສ຺ສ ອາທິມຊ຺ຌປຣິໂຍສານສງ຺ຂາຕານໍ ຕິສ຺ສນ຺ນໍ ກູມີນໍ, ອວຕ຺ຖານນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຈລນ຺ຕີຕິ ກມ຺ປນ຺ຕິ ປຸຣິມາກາເຣນ ນ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕີ. ກຣຕ຺ເຖຕິ ຕຕິຍາວິກຕ຺ຕິອຕ຺ເຖ. ກຣຕີຍສທ຺ທາເປກ຺ຂາຍ ທິ ກຕ຺ຕຣີ ເອວ ເອຕໍ ສາມິວຈນໍ, ນ ກຣເຕ. ເຍກ຺ຍເຍນ ທິ ກຣຕ຺ໂຊຕກວຈນສ຺ສ ອຕ຺ຖກາວໂຕ ອນ຺ຕ຺ຕກຕ຺ຕາວ ກຣຕ຺ໂຖຕີ ອິສາສິປ຺ເປໂຕ. ປຈ຺ຉານ຺ຕາປ຺ສ຺ສ ອກຣຕ຺ຕູປາຍໍ ທສ຺ເສຕ຺ນ ‘‘ປຸພ຺ພ…ເປ… ປຕິຏ຺ຐເປຕພ຺ພາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ອຈລາຕິ ທລ຺ຫາ ເກນຈິ ອສໍຫີຣາ. ປຕິຏ຺ຐເປຕພ຺ພາຕິ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕາ ກາຕພ຺ພາ. ຕຖາ ປຕິຏ຺ຐາປນູປາຍມ຺ປີ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ເອວລ຺ຫິ’’ຕິອາທິມາຫ. ຕຖາ ປຕິຏ຺ຐາປເນນ ທິ ຍຖາ ຕໍ ທານໍ ສມ຺ປຕິ ຍຖາສິປ຺ປາຍໍ ນິປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ, ເອວໍ ອາຍຕິມ຺ປີ ວິປຸລຜລຕາຍ ມຫປ຺ຜລໍ ໂຫຕີ ວິປ຺ປຜິສາເຣນ ອນຸປກ຺ກິລິຏ຺ຐກາວໂຕ. ທ຺ວິສຸ ຄາເນສູຕິ ຍຊມານຍິຏ຺ຐຏ຺ຐາເນສຸ. ວິປ຺ປຜິສາໂຣ…ເປ… ນ ກຕ຺ຕພ຺ໂພຕິ ອຕ຺ຖໍ ສນ຺ສາຍ ‘‘ເອເສວ ນໂຍ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ມຸລ຺ຈເຈຕນາຕິ ປຣິຈ຺ຈາຄເຈຕນາ, ຕສ຺ສາ ນິຈ຺ຈລກາໂວ ນາມ ມຸຕ຺ຕຈາຄຕາ ປຸພ຺ພາກິສງ຺ຂາຣວເສນ ອຸລຸອາຣກາໂວ. ປຈ຺ຉາສມນຸສ຺ສຣຕເຈຕນາຕິ ປຣເຈຕນາ, ຕສ຺ສາ ປນ ນິຈ຺ຈລກາໂວ ‘‘ອໂຫ ມຍາ ທານໍ ທິນ຺ນໍ ສາສຸ ສຸຏ຺ຐູ’’ຕິ ທານສ຺ສ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາວເສນ ເວທິຕພ຺ໂພ. ຕທຸກາຍເຈຕນານໍ ນິຈ຺ຈລກຣຕ຺ຕູປາຍໍ ພ຺ຍຕິເຣກໂຕ ທສ຺ເສຕ຺ນ ‘‘ຕຖາ…ເປ… ໂຫຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ຕຖາ ອກໂຣນ຺ຕສ຺ສາຕິ ມຸລ຺ຈເຈຕນໍ, ປຈ຺ຉາສມນຸສ຺ສຣຕເຈຕນລ຺ຈ ນິຈ຺ຈລມກໂຣນ຺ຕສ຺ສ, ວິປ຺ປຜິສາຣໍ, ອຸປ຺ປາເທນ຺ຕສ຺ສາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ. ‘‘ນາປີ ອຸລຸອາເຣສຸ ໂກເຄສຸ ຈິຕ຺ຕໍ ນມຕີ’’ຕິ ອິທໍ ປນ ປຈ຺ຉາສມນຸສ຺ສຣຕເຈຕນາຍ ເອວ ພ຺ຍຕິເຣກໂຕ ນິຈ຺ຈລກຣຕ຺ຕູປາຍທສ຺ສນໍ. ເອວລ຺ຫິ ຍຖານິທ຺ທິຏ຺ຐນິທສ຺ສນໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂຫຕີ. ຕຕ຺ຖ ອຸລຸອາເຣສຸ ໂກເຄສູຕິ ເຂຕ຺ຕວິເສເສ ປຣິຈ຺ຈາຄສ຺ສ ກຕຕ຺ຕາ ລທ຺ເສສຸປີ ອຸລຸອາເຣສຸ ໂກເຄສຸ. ນາປີ ຈິຕ຺ຕໍ ນມຕີ ປຈ຺ຉາ ວິປ຺ປຜິສາເຣນ ອຸປກ຺ກິລິຏ຺ຐກາວໂຕ. ຍຖາ ກຖນ຺ຕິ ອາທ ‘‘ມຫາໂຣຣຸວ’’ນ຺ຕິອາທິ. ຕສ຺ສ ທິ ເສຏ຺ຐິສ຺ສ ຄຫປຕິໂນ ວຕ຺ຖຸ ໂກສລສໍຍຸຕ຺ເຕ, (ສໍ. ນິ. ໑.໑໓໑) ມຍ຺ຫກຊາຕເກ (ຊາ. ອຏ຺ຐ. ໓.໕.ມຍ຺ຫກຊາຕກວຕ຺ຕນາ) ຈ ອາຄຕໍ. ຕຖາ ທີ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ກູຕປຸພ຺ພໍ ໂສ ມຫາຣາຊ ເສຏ຺ຐີ ຄຫປຕິ ຕຄຣສິຂີ ນາມ ປຈ຺ເຈກສມ຺ພຸທ຺ທໍ ປິຓ຺ຑປາເຕນ ປຜິປາເທສິ, ‘ເທຖ ສມຓສ຺ສ ປິຓ຺ຑປາຕ’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ປກ຺ການິ, ທຕ຺ວາ ຈ ປນ ປຈ຺ຉາ ວິປ຺ປຜິສາຣີ ອໂຫສິ ‘‘ວຣເມຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ທາສາ ວາ ກມ຺ມກຣາ ວາ ກຸລ຺ເຊຍ຺ຍຸ’’’ນ຺ຕິອາທິ.

ໂສ ກິຣ ອລ຺ເລສຸປີ ທິວເສສຸ ຕໍ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ທໍ ປສ຺ສຕິ, ທາຕຸ ປນສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມີ ປນ ທິວເສ ອຍໍ ປທຸມວຕິຍາ ເທວິຍາ ຕຕິຍປຸຕ຺ໂຕ ຕຄຣສິຂີ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂສ ຄນ຺ສມາທນປພ຺ພເຕ ຜລສມາປຕ຺ຕິສຸເຂນ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ປຸພ຺ພຕ຺ຫສມເຍ ວຸຏ຺ຐາຍ ອໂນຕຕ຺ຕທເທ ມຸຂໍ ໂສວິຕ຺ວາ ມໂນສິລາຕເລ ນິວາເສຕ຺ວາ ກາຍພນ຺ສນໍ ພນ຺ສິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ອກິລ຺ລາປາທກໍ ຊານໍ ສມາປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອິທ຺ສິຍາ ເວທາສໍ ອພ຺ກຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ນຄຣທ຺ວາເຣ ໂອຣຸຍ຺ຫ ຈີວຣໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕມາທາຍ ນຄຣວາສີນໍ ພຣທ຺ວາເຣສຸ ສຫສ຺ສກຕ຺ທີກໍ ຄເປນ຺ໂຕ ວິຍ ປາສາທິເກທີ ອກິກ຺ກມນາທີທີ ອນຸປຸພ຺ເພນ ເສຏ຺ຐິໂນ ພຣທ຺ວາຣໍ ສມ຺ປຕ຺ໂຕ, ຕໍ ທິວສລ຺ຈ ເສຏ຺ຐີ ປາໂຕວ ອຸຏ຺ຐາຍ ປຕີຕໍ ໂກຊນໍ ກຸລ຺ຊິຕ຺ວາ ພຣທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກ ອາສນໍ ປລ຺ລເປຕ຺ວາ ທນ຺ຕນ຺ຕຣານິ ໂສເສນ຺ໂຕ ນີສິນ຺ໂນ ໂຫຕີ. ໂສ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ທໍ ທິສ຺ວາ ຕໍ ທິວສໍ ປາໂຕວ ກຸຕ຺ວາ ນິສີນ຺ນຕ຺ຕາ ທານຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ກຣິຍໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ອິມສ຺ສ ສມຓສ຺ສ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ເທທີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຣາຊປຏ຺ຐານຕ຺ຖໍ ປກ຺ການິ. ເສຏ຺ຐີກຣິຍາ ສມ຺ປຊ຺ລຊາຕິກາ ຈິນ຺ເຕສີ ‘‘ມຍາ ເອຕ຺ຕເກນ ກາເລນ ອິມສ຺ສ ‘ເທຖາ’ຕິ ວຈນໍ ນ ສຸຕປຸພ຺ພໍ, ທາເປນ຺ໂຕປີ ຈ ອຊ຺ຊ ນ ຍສ຺ສ ວາ ຕສ຺ສ ວາ ທາເປຕິ, ວີຕຣາຄໂທສໂມຫສ຺ສ ວນ຺ຕກິເລສສ຺ສ ໂອຫິຕການສ຺ສ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ທສ຺ສ ທາເປຕິ, ຍໍ ວາ ຕໍ ວາ ອທຕ຺ວາ ປຓີຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ພຣາ ນິກ຺ຂມ຺ມ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ທໍ ປລ຺ຈປຕິຏ຺ຐິເຕນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ອນ຺ໂຕນິເວສເນ ປລ຺ລຕ຺ຕາສເນ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ສຸປຣິສຸທ຺ເທທີ ສາລິຕຕ຺ຑຸເລທີ ກຕ຺ຕໍ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ຕທນຸຣູປໍ ຂາທນີຍໍ, ພ຺ຍລ຺ຊນໍ, ສູເປຍ຺ຍລ຺ຈ ອກິສງ຺ຂຣິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ປູເຣຕ຺ວາ ພທີ ຄນ຺ເທທີ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ທສ຺ສ ຫຕ຺ເຖສຸ ປຕິຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ວນ຺ທີ. ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂສ ‘‘ອລ຺ເລສມ຺ປີ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ທານໍ ສງ຺ຄຫໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອປຣິກຸລ຺ຊິຕ຺ວາວ ອນຸໂມທນໍ ວຕ຺ວາ ປກ຺ການິ. ໂສປີ ໂຂ ເສຏ຺ຐີ ຣາຊປຏ຺ຐານໍ ກຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ທໍ ທິສ຺ວາ ອາທ ‘‘ມຍໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ເທຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກນ຺ຕາ, ອປີ ໂວ ລທ຺ໂສ ປິຓ຺ຑປາໂຕ’’ຕິ? ອາມ, ເສຏ຺ຐີ ລທ຺ໂສຕິ. ‘‘ປສ຺ສາມາ’’ຕິ ຄີວໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ໂອໂລເກສິ , ອຖສ຺ສ ປິຓ຺ຑປາຕຄນ຺ໂສ ອຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ນາສປຸຜໍ ປຫຣີ. ໂສ ຈິຕ຺ຕໍ ສໍຍເມຕຸ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ປຈ຺ຉາ ວິປ຺ປຜິສາຣີ ອໂຫສິ, ຕສ຺ສ

ປນ ວິປ຺ປຏິສາຣສ຺ສ ອຸປ຺ປນ຺ນາກາໂຣ ‘‘ວຣເມຕ’’ນ຺ຕິອາທິນາ ປາຬິຍໍ ວຸຕ຺ໂຕເຍວຯ ປິຓ຺ຑປາຕທາເນນ ປເນສ ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ສຸຄຕິໍ ສຄ຺ຄໍ ໂລກໍ ອຸປປນ຺ໂນ, ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸເມວ ຈ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ເສຏ຺ຐິກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ, ອຍຎ຺ຈສ຺ສ ສຕ຺ຕໂມ ຠໂວ, ປຈ຺ຉາ ວິປ຺ປຏິສາເຣນ ປນ ນາປິ ອຸຬາເຣສຸ ໂຠເຄສຸ ຈິຕ຺ຕໍ ນມຕິຯ ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ ສໍຍຸຕ຺ຕວຣລຎ຺ຉເກ –

‘‘ຍໍ ໂຂ ໂສ ມຫາຣາຊ ເສຏ຺ຐິ ຄຫປຕິ ທຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ວິປ຺ປຏິສາຣີ ອໂຫສິ ‘ວຣເມຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ທາສາ ວາ ກມ຺ມກຣາ ວາ ຠຸຎ຺ເຊຍ຺ຍຸ’ນ຺ຕິ, ຕສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ວິປາເກນ ນາສ຺ສຸຬາຣາຍ ຠຕ຺ຕໂຠຄາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ນມຕິ, ນາສ຺ສຸຬາຣາຍ ວຕ຺ຖໂຠຄາຍ, ນາສ຺ສຸຬາຣາຍ ຍານໂຠຄາຍ, ນາສ຺ສຸຬາຣານໍ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ກາມຄຸຓານໍ ໂຠຄາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ນມຕີ’’ຕິ (ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໑໓໑)ຯ

ມຍ຺ຫກຊາຕເກປິ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ອິຕິ ມຫາຣາຊ ອາຄນ຺ຕຸກເສຏ຺ຐິ ຕຄຣສິຂິປ຺ຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ທິນ຺ນປຈ຺ຈເຍນ ພຫຸໍ ຘນໍ ລຠິ , ທຕ຺ວາ ອປຣເຈຕນໍ ປຓີຕໍ ກາຕຸໍ ອສມຕ຺ຖຕາຍ ປຓີເຕ ໂຠເຄ ຠຸຎ຺ຊິຕຸໍ ນາສກ຺ຂີ’’ຕິ (ຊາຯ ອຏ຺ຐຯ ໓ຯ໓ຯມຍ຺ຫກຊາຕກວຓ຺ຓນາ)ຯ

ຠາຕຸ ປເນສ ເອກໍ ປຸຕ຺ຕໍ (ສຯ ປຯ ອຏ຺ຐຯ ໔ຯ໓໘໔) ສາປເຕຍ຺ຍສ຺ສ ກາຣຓາ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປສິ, ເຕນ ກມ຺ເມນ ພຫູນິ ວສ຺ສານິ ນິຣເຍ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ, ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸຎ຺ຈ ອປຸຕ຺ຕໂກ ຊາໂຕ, ອິທາປິ ເຕເນວ ກມ຺ເມນ ມຫາໂຣຣຸວໍ ອຸປປນ຺ໂນຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ມຫາໂຣຣຸວໍ ອຸປປນ຺ນສ຺ສ ເສຏ຺ຐິຄຫປຕິໂນ ວິຍາ’’ຕິ, ປຸຣິມປຈ຺ຉິມເຈຕນາວເສນ ເຈຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ເອກາ ຫິ ເຈຕນາ ທ຺ເວ ປຏິສນ຺ຘິໂຍ ນ ເທຕີຕິຯ

ທສອາກາຣວຓ຺ຓນາ

໓໔໓ຯ ອາກາໂຣຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອນຸຣູປຕາຍ ສມຣິຍາທປຣິຈ຺ເຉທໍ ຜລໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕີຕິ ອາກາໂຣ, ກາຣຓນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ທສຫິ ກາຣເຓຫີ’’ຕິຯ ມຣິຍາທຕ຺ໂຖ ເຫຕ຺ຖ ອາ-ສທ຺ໂທຯ ນ ທຸສ຺ສີເລສ຺ເວວ, ອຖ ໂຂ ສີລວນ຺ເຕສຸປິ ວິປ຺ປຏິສາຣໍ ອຸປ຺ປາເທສ຺ສຕີຯ ຕທຸຠເຍປິ ນ ອຸປ຺ປາເທຕພ຺ໂພຕິ ຫິ ທສ຺ເສຕຸໍ ອປີ-ສທ຺ເທນ, ປີ-ສທ຺ເທນ ວາ ສມ຺ປິຓ຺ຑນໍ ກໂຣຕີຯ ປຏິຄ຺ຄາຫກໂຕວ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີຕິ ພລວຕຣໍ ວິປ຺ປຏິສາຣໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ທຸພ຺ພໂລ ປນ ເທຍ຺ຍສມ຺ມໂຕ, ປຣິວາຣຊນໂຕປິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊເຕວຯ ອຸປ຺ປຊ຺ຊີຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນາຣຫໍຯ ວິປ຺ປຏິສາຣມ຺ປິ ວິໂນເທສີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ເຕສໍເຍວາຕິ ປາຓາຕິປາຕີນເມວຯ ຍຊນໍ ນາເມຕ຺ຖ ທານເມວາຘິປ຺ເປຕໍ, ນ ອຄ຺ຄິຊຸຫນນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ເທຕຸ ຠວ’’ນ຺ຕິຯ ວິສ຺ສຊ຺ຊຕູຕິ ມຸຕ຺ຕຈາຄວເສນ ຈຊຕຸຯ ອພ຺ຠນ຺ຕຣນ຺ຕິ ອຊ຺ຊຕ຺ຕໍ ສກສນ຺ຕາເນຯ

ໂສຬສາກາຣວຓ຺ຓນາ

໓໔໔ຯ ອນຸມຕິປກ຺ຂາທໂຍ ເອວ ເຫຏ຺ຐາ ຍຎ຺ຎສ຺ສ ວຕ຺ຖຸໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ໂສຬສປຣິກ຺ຂາຣາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕາ, ອິຘ ປນ ສນ຺ທສ຺ສນາທີວເສນ ອນຸໂມທນາຍ ອາຣທ຺ຘຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ໂສຬສຫິ ອາກາເຣຫີ’’ຕິຯ ທສ຺ເສຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ຕໂນ ເທສນານຸຠາເວນ ປຈ຺ຈກ຺ຂມິວ ຜລໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ, ອເນກວາຣໍ ປນ ທສ຺ສນໂຕ ‘‘ທສ຺ເສຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕ຺ວາ’’ຕິ ພ຺ຍາປນວຈນໍ, ຕເທວ ອາກຸໂລ ເມໜນຍ຺ເຍນ ອາເມຑິຕວຈນນ຺ຕິ ອາຈຣິເຍນ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໓໔໘) ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ສມາທເປຕ຺ວາ ສມາທເປຕ຺ວາ’’ຕິອາທີສຸປິ ເອເສວ ນໂຍຯ ຕມຕ຺ຖນ຺ຕິ ທານຜລວເສນ ກມ຺ມຜລສມ຺ພນ຺ຘມຕ຺ຖໍຯ ສມາທເປຕ຺ວາຕິ ສຸຕມຕ຺ຕໍ ອກຕ຺ວາ ຍຖາ ຣາຊາ ຕມຕ຺ຖໍ ສມ຺ມເທວ ອາທິຍຕິ ຈິຕ຺ເຕ ກໂຣນ຺ໂຕ ສຸຄ຺ຄຫີຕໍ ກຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫາຕິ, ຕຖາ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ອາທາເປຕ຺ວາຯ

‘‘ວິປ຺ປຏິສາຣວິໂນທເນນາ’’ຕິ ອິທໍ ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕໍຯ ໂລຠໂທສໂມຫິສ຺ສາມຈ຺ຉຣິຍມານາທໂຍປິ ຫິ ທານຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປກ຺ກິເລສາ, ເຕສໍ ວິໂນທເນນປິ ຕໍ ໂວທາປິຕໍ ສມຸຕ຺ເຕຊິຕໍ ນາມ ໂຫຕິ ຕິກ຺ຂວິສທຠາວາປຕ຺ຕິໂຕ, ອາສນ຺ນຕຣຠາວໂຕ ປນ ວິປ຺ປຏິສາຣວິໂນທນເມວ ຄຫິຕໍຯ ປວຕ຺ຕິເຕ ຫິ ທາເນ ຕສ຺ສ ສມ຺ຠໂວຕິຯ ຍາຖາວໂຕ ວິຊ຺ຊມາເນຫິ ຄຸເຓຫິ ຫຍ຺ຄປຫຍ຺ຄຠາວາປາທນໍ ສມ຺ປຫໍສນນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ສຸນ຺ທຣ’’ນ຺ຕິອາທີຯ ຘມ຺ມໂຕຕິ ສຈ຺ຈໂຕຯ ຕທຕ຺ຖເມວ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ຘມ຺ເມນ ສເມນ ກາຣເຓນາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສຈ຺ຈຎ຺ຫິ ຘມ຺ມໂຕ ອນເປຕຕ຺ຕາ ຘມ຺ມໍ, ອຸປສມຈຣິຍຠາວໂຕ ສມໍ, ຍຸຕ຺ຕຠາເວນ ກາຣຓນ຺ຕິ ຈ ວຸຈ຺ຈຕິຯ

໑໘໕ຯ ຕສ຺ມິ ຍຄ຺ເຄ ຣຸກ຺ຂຕິຓຈ຺ເຉໂຫປິ ນາມ ນາໂຫສິ, ກຸໂຕ ປາຓວໂຌຕິ ປາຓວຌາກາວສ຺ເສວ ທລຸຫີກຣຓຕ຺ຖໍ, ສພ຺ພໂສ ວິປ຺ຣິຕຄ຺ຄາເຫຫີ ອວິທູສິຕຕາທສ຺ສນຕ຺ຖລ຺ຈ ປາລຸອິຍໍ ‘‘ເນວ ຄາໂວ ຫລ຺ລີສູ’’ຕິອາທີນິ ວຕ຺ວາປີ ‘‘ນ ຣຸກ຺ຂາ ຌິຊ຺ຊີສູ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ເຍ ຍູປ຺ນາມເກ’’ຕິອາທິມາຫຯ ພຣິຫິສຕ຺ຖາຍາຕິ ປ຺ຣິຈ຺ເຉທຕ຺ຖາຍຯ ວນມາລາສຽ຺ເຂເປ຺ນາຕິ ວນປ຺ປ຺ເຜຫີ ຄນ຺ຌິຕມາລານິຍາເມນຯ ເອວໍ ອາຈຣິເຍນ (ທີຯ ນີຯ ຏີຯ ໑ຯ໑໘໕) ວຸຕ຺ຕໍ, ວນປ຺ນ຺ຕິອາກາເຣນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ກູມິຍໍ ວາ ປຕ຺ຖຣນ຺ຕີຕິ ເວທິກູມື ປ຺ຣິກ຺ຂິປ຺ນ຺ຕາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ປຕ຺ຖຣນ຺ຕີຯ ມນ຺ຕາທີນາ ຫີ ປ຺ຣິສຽ຺ຂຕາ ກູມິ ວິນ຺ທຕິ ອສ຺ສ ລາກສກ຺ກາເຣຕິ ກຕ຺ວາ ‘‘ເວທີ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຯ ເຕປີ ຣຸກ຺ຂາ ເຕປີ ທພ຺ພາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຌ, ກມ຺ມກຕ຺ຕາ ເຈຕໍ ທຸວຍໍ, ອກີຫີຕກມ຺ມໍ ວາຯ ວຕ຺ຕິຈ຺ຌາຍ ຫີ ຍຖາສຕ຺ຕິ ກາຣກາ ກວນ຺ຕີຯ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ປາຓວຌາກາວສ຺ສ ທລຸຫີກຣຓຕ຺ຖໍ, ວິປ຺ຣິຕຄ຺ຄາເຫນ ອວິທູສິຕກາວທສ຺ສນຕ຺ຖລ຺ເຈຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ກີ ປ຺ນາ’’ຕິອາທິນາຯ ອນ຺ໂຕເຄຫທາໂສ ອນ຺ໂຕຊາໂຕຯ ອາທິສທ຺ເທນ ຌນກ຺ກີຕກຣມຣານີຕສາມໍທາສພ຺ພູປ຺ຄຕານໍ ສຽ຺ຄໂຫຯ ປຸ໌ພ຺ພເມວາຕິ ກຕິກຣຓໂຕ ປ຺ເຄວຯ ຌນໍ ຄເຫຕ຺ວາຕິ ທີວເສ ທີວເສ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄເຫຕ຺ວາຯ ກຕ຺ຕເວຕນນ຺ຕິ ເທວສິກໍ ກຕ຺ຕລ຺ເຈວ ມາສິກາທິປ຺ຣິພ຺ພຍລ຺ຈຯ ວຸຕ຺ໂຕວາຍມຕ຺ໂຖຯ ຕຊ຺ຊິຕາຕິ ສນ຺ຕຊ຺ຊິຕາຯ ປ຺ຣິກມ຺ມານີຕິ ສພ຺ພກາຄິຍານິ ກມ຺ມານິ, ອຸຈ຺ຈາວຈານິ ກມ຺ມານີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປີຍສມ຺ທາຈາເຣເນວາຕິ ອິຍ຺ຖວຈເນເນວຯ ຍຖານາມວເສເນວາຕິ ປາກຍນາມານຸຣູເປເນວຯ ສປ຺ປີເຕລນວນີຕທຌິມຌຸຜາຄິເຕນ ເຈວາຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ-ສທ຺ໂທ ອວຸຕ຺ຕສມ຺ຈ຺ຈຍຕ຺ໂຖ, ເຕນ ປ຺ຄິຕປ຺ຄິຕານໍ ນານປ຺ປ຺ກາຣານໍ ຂາທນີຍໂກຊນີຍາທີນລ຺ເຈວ ວຕ຺ຖຍານມາລາຄນ຺ຌວິເລປ຺ນເສຍ຺ຍາວສຖາທີນລ຺ຈ ສຽ຺ຄໂຫ ທຍ຺ຖພ຺ໂພ, ເຕນາຫ ‘‘ປ຺ຄິເຕຫີ ສປ຺ປີເຕລາທີສມ຺ມິສ຺ເສເຫວາ’’ຕິອາທິຯ ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ກາລສ຺ສ ອນຸຣູເປຫີ ຍາຄຸ…ເປ… ປານກາທີຫີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຌຯ ສປ຺ປີອາທີນນ຺ຕິ ສປ຺ປີອາທີຫີຯ

໑໘໖ຯ ປ຺ຍິສາເມຕພ຺ພໂຕ, ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກກາວໂຕ ຈ ສໍ ນາມ ຌນໍ ວຸຈ຺ຈຕີ, ຕສ຺ສ ປ຺ຕີຕີ ສປ຺ຕີ ນິຄ຺ຄຫີຕໂລເປ຺ນ, ຌນວາ, ທີຍ຺ຖຌມ຺ມິກສມ຺ປ຺ຣາຍິກຫີຕາວຫຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ຫີຕນ຺ຕິ ສາປ຺ເຕຍ຺ຍໍ, ຕເທວ ຌນໍຯ ເຕນາຫ ‘‘ປ຺ທູຕໍ ຌນ’’ນ຺ຕີຯ ອກ຺ຂຍຌມ຺ມເມວາຕິ ອຂຍສກາວເມວຯ ຄາມກາເຄນາຕິ ສໍກິຕ຺ຕນວເສນ ຄາເມ ວາ ຄເຫຕພ຺ພກາເຄນ, ເອວໍ ອາຈຣິເຍນ (ທີຯ ນີຯ ຏີຯ ໑ຯ໑໘໖) ວຸຕ຺ຕໍ, ປ຺ຈ຺ເຈກໍ ສກາຄຄາມໂກຍ຺ຖາເສນາຕິປີ ອຕ຺ໂຖຯ ເສເສສຸປີ ເອເສວ ນໂຍຯ

໑໘໗ຯຍລ຺ລາວາໂຍຕິ ຂຄິຕາວາຍສ຺ສ ອສ຺ສເມຌາທີຍລ຺ລຍຊນຍ຺ຖານສ຺ເສຕໍ ອຌິວຈນໍ, ຕພ຺ໂພຫາເຣນ ປນ ອິຌ ທານສາລາຍ ເອວ, ຕາຍ ຈ ປຸ໌ຣຕ຺ຖິມນຄຣທ຺ວາເຣ ກຕາຍ ປຸ໌ຣຕ຺ຖິມກາເຄ ເອວາຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ປຸ໌ຣຕ຺ຖິມໂຕ ນຄຣທ຺ວາເຣ’’ຕິອາທິນາຯ ຕໍ ປນ ຖານໍ ຣລ຺ໂລ ທານສາລາຍ ນາຕິທູເຣ ເອວາຕິ ອາຫ ‘‘ຍຖາ’’ຕິອາທິຯ ຍໂຕ ຕຕ຺ຖ ປາຕຣາສໍ ກຸລ຺ຊິຕ຺ວາ ອກິລນ຺ຕຣູປາເຍວ ສາຍນ຺ເທ ຣລ຺ໂລ ທານສາລໍ ສມ຺ປາປຸຕນ຺ຕີຯ ‘‘ທກ຺ຂິເຕນ ຍລ຺ລາວາຍສ຺ສາ’’ຕິອາທີສຸປີ ເອເສວ ນໂຍຯ ຍາຄຸ໌ ປີວິຕ຺ວາຕິ ຫີ ຍາຄຸສີເສນ ປາຕຣາສໂກຊນມາຫຯ

໑໘໘ຯມຌຸຣນ຺ຕິ ສາທຸຣສໍຯ ອຸປ຺ຣີ ວຕ຺ຕພ຺ພມຕ຺ຖນ຺ຕິ ‘‘ອປີຈ ເມ ໂກ ເອວໍ ໂຫຕີ’’ຕິອາທິນາ ວຸຈ຺ຈມານມຕ຺ຖໍຯ ປ຺ຣິຫາເຣນາຕິ ກຄວນ຺ຕໍ ຄຣຸໍ ກຕ຺ວາ ອຄາຣວປ຺ຣິຫາເຣນ, ອຸຊ຺ກກາວາປ຺ນຍເນນ ວາ, ອຸຊ຺ກວຸຕ຺ຕີ ປ຺ຣິຫຣິຕ຺ວາ ວຽ຺ກວຸຕ຺ຕີຍາວ ຍຖາຈິນ຺ຕິຕມຕ຺ຖໍ ປຸ໌ຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເອວມາຫາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີຯ ເຕນາຫ ‘‘ອຸຊ຺ກເມວ ປຸ໌ຈ຺ຉຍມາໂນ ອຄາຣໂວ ວິຍ ໂຫຕີ’’ຕີຯ

ນິຈ຺ຈທານອນຸກຸລຍລ຺ລວຕ຺ຕນາ

໑໘໙ຯອຸຍ຺ຖາຍາຕິ ທາເນ ອຸຍ຺ຖານວິຣິຍມາຫ, ສມຸຍ຺ຖາຍາຕິ ຕສ຺ສ ສາຕຈ຺ຈກິຣິຍໍຯ ກສິວາຄິຊ຺ຊາທິກມ຺ມານິ ອກໂຣນ຺ໂຕ ທລິທ຺ທິຍາທີອນຕ຺ຖາປຕ຺ຕີຍາ ນສ຺ສິສ຺ສຕີຕິ ອຌິປ຺ປາໂຍຯ ອປ຺ປສມ຺ກາຣຕໂຣ ເຈວ ມຫປ຺ຜລຕໂຣ ຈາຕິ ສຽ຺ເຂປໂຕ ອຍ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ໂຕ ປາລຸອິຍໍ ປນ ‘‘ອປ຺ປຕ຺ຖຕໂຣ ຈ ອປ຺ປສມາຣມ຺ກຕໂຣ ຈ ມຫປ຺ຜລຕໂຣ ຈ ມຫານິສໍສຕໂຣ ຈາ’’ຕິ ປາໂຖຯ ຕຕ຺ຖ ອປ຺ປສມ຺ກາຣຕໂຣຕິ ອຕິວິຍ ປ຺ຣິຕ຺ຕສມ຺ກາໂຣ, ອສມາຣພ຺ກິຍສມ຺ກາໂຣຯ ອປ຺ປຕ຺ຖຕໂຣຕິ ປນ ອຕິວິຍ ອປ຺ປກິຈ຺ໂຈ, ອຕ຺ໂຖ ເຈຕ຺ຖ ກິຈ຺ຈໍ, ຕ຺ຖ-ກາຣສ຺ສ ຍ຺ຖ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ອປ຺ປຍ຺ຖຕໂຣ’’ຕິປີ ປາໂຖຯ ສມ຺ມາ ອາຣກີຍຕີ ຍລ຺ໂລ ເອເຕນາຕິ ສມາຣມ຺ໂກ, ສມ຺ກາຣສມ຺ກຣຓວເສນ ປວຕ຺ຕສຕ຺ຕປີລຸອາ, ອປ຺ໂປ ສມາຣມ຺ໂກ ເອຕສ຺ສາຕິ ຕຖາ, ອຍໍ ປນາຕິສເຍນາຕິ ອປ຺ປສມາຣມ຺ກຕໂຣຯ ວິປາກສລ຺ລິຕໍ ມຫນ຺ຕໍ ສທິສໍ ຜລເມຕສ຺ສາຕິ ມຫປ຺ຜໂລ, ອຍໍ ປນາຕິສເຍນາຕິ ມຫປ຺ຜລຕໂຣຯ ອຸທຍສລ຺ລິຕໍ ມຫນ຺ຕໍ ນິສ຺ສນ຺ທາທີຜລເມຕສ຺ສາຕິ ມຫານິສໍໂສ, ອຍໍ ປນາຕິສເຍນາຕິ ມຫານິສໍສຕໂຣຯຌຸວທານານີຕິ ຌຸວານິ ຖິຣານິ ອວິຈ຺ຉິນ຺ນານິ ກຕ຺ວາ ທາຕພ຺ພທານານິຯ ນິຈ຺ຈກຕ຺ຕານີຕິ ເອຕ຺ຖ ກຕ຺ຕສີເສນ ຈຕຸປ຺ຈ຺ຈຍຄ຺ຄຫຄໍຯ ອນຸກຸລຍລ຺ລານີຕິ ອນຸກຸລໍ ກຸລານຸກ຺ກມໍ ອຸປາທາຍ ທາຕພ຺ພທານານິ ຯ ເຕນາຫ ‘‘ອມ຺ຫາກ’’ນ຺ຕິອາທິຯ ຍານິ ປວຕ຺ເຕຕພ຺ພານິ, ຕານິ ອນຸກຸລຍລ຺ລານິ

ນາມາຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ຺ ນິພທ຺ສທານານີຕິ ນິພນ຺ເສຕ຺ວາ ນິຍເມຕ຺ວາ ປເວຕີວເສນ ປວຕ຺ຕິຕທານານີ຺

ຫຕ຺ຖິທນ຺ເຕນ ກຕາ ທນ຺ຕມຍສລາກາ, ຍຕ຺ຖ ທາຍການໍ ນາມໍ ອຽກນ຺ຕິ, ອິມິນາ ຕໍ ນິຈ຺ຈກຕ຺ຕໍ ສລາກທານວເສນາຕິ ທສ຺ເສຕິ຺ ຕໍ ກ຺ລນ຺ຕິ ອນາຖປິຕ຺ທິກກ຺ລໍ຺ ທາລິທ຺ທິເຍນາຕິ ທລິທ຺ທກາເວນ຺ ''ເອກສລາກໂຕ ອ຺ທ຺ສໍ ທາຕ຺ໍ ນາສກ຺ຂີ''ຕິ ອິມິນາ ເອເກນປິ ສລາກທາເນນ ນິພທ຺ສທານໍ ອ຺ປຈ຺ຊິນ຺ທິຕ຺ມທຕ຺ວາ ອນ຺ຣກ຺ຂຕມາຫ຺ ຣຄ຺ໂຄຕິ ເສຕວາຫນຣຄ຺ໂຄ຺

ອາທີນີ ວຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ອາທິສທ຺ເທນ ''ກສ຺ມາ ເສໂນ ວິຍ ມໍສເປສິ ປກ຺ຂນ຺ທິຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫາສີ''ຕິ ເອວມາທີນໍ ສມສມທາເນ ອ຺ສ຺ສຸກ຺ກນວຈນານໍ ສງຄໂຫ຺ ຄລຄ຺ຄາຫາຕິ ຄລຄ຺ຄຫຕາ຺ ''ກມ຺ມຈ຺ເຈທວເສນາ''ຕິ ອິມິນາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ກມ຺ໂມກາສາ ທານມ຺ປີ ປີລ຺ອາເຍວາຕິ ທສ຺ເສຕິ຺ ສມາຣມ຺ກສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ປີລ຺ອນຕ຺ໂຖຕິ ອາຫ ''ປີລ຺ອາສງຂາໂຕ ສມາຣມ຺ໂກ''ຕິ຺ ປ຺ພ຺ພເຈຕນາມ຺ຄ຺ຈເຈຕນາອປຣເຈຕນາສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ທາຍກວເສນ ຕີຕີ ອຽຄານິ, ວິຕຣາຄຕາວິຕໂທສຕາວິຕໂມຫຕາປຜິປຕ຺ຕິຍາ ທກ຺ຂິເຕຍ຺ຍວເສນ ຈ ຕີຕີຕິ ເອວໍ ຉລ຺ອງຄສມນ຺ນາຄຕາ ໂຫຕິ ທກ຺ຂິຕາ, ຉລ຺ອງຄຸຕ຺ຕເຣ ນນ຺ທມາຕາສ຺ຕ຺ຕລ຺ຈ (ອ຺ ນິ຺ ຉ຺ຌິກ) ຕສ຺ສຕ຺ຖ຺ສ ສາຣກໍ຺ ອປຣາປຣໍ ອ຺ປ຺ປຊ຺ຊນກເຈຕນາວເສນ ມຫານທີ ວິຍ, ມໂຫໂຜ ວິຍ ຈ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ອກິສນ຺ທິຕ຺ວາ ປກ຺ຂນ຺ທິຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕິໂຕ ປ຺ຄ຺ຄເມວ ປ຺ຄ຺ຄາກິສນ຺ໂທ຺ ຕຖາວິສນ຺ຕິ ປມາຕສ຺ສ ກາຕ຺ໍ ອສ຺ກຣຕ຺ຕມາຫ຺ ກາຣຕມຫຕ຺ເຕນ ຜລມຫຕ຺ຕມ຺ປີ ເວທິຕພ຺ພໍ ອ຺ປຣິ ນຊ຺ຊາ ວ຺ຍ຺ຖິຍາ ມໂຫໂຜ ວິຍາຕິ ວ຺ຕ຺ຕໍ ''ຕສ຺ມາ''ຕິອາທີ຺

ຌ໔໐຺ນວນໂວຕິ ສພ຺ພທາ ອກິນໂວ, ທິວເສ ທິວເສ ທາຍກສ຺ສ ພ຺ຍາປາຣາປຊ຺ຊນໂຕ ກິຈ຺ຈປຣິໂຍສານໍ ນຕ຺ຖິຕິ ວ຺ຕ຺ຕໍ ''ເອເກນາ''ຕິອາທີ຺ ຍຖາຣທ຺ສສ຺ສ ອາວາສສ຺ສ ກຕິປເຍນາປີ ກາເລນ ປຣິສມາເປຕພ຺ພໂຕ ກິຈ຺ຈປຣິໂຍສານໍ ອຕ຺ຖິຕິ ອາຫ ''ປຕ຺ຕສາລ''ນ຺ຕິອາທີ຺ ມຫາວິຫາເຣປີ ກິຈ຺ຈປຣິໂຍສານສ຺ສ ອຕ຺ຖິຕາອ຺ປາຍໍ ທສ຺ເສຕ຺ໍ ''ເອກວາຣໍ ສນປຣິຈ຺ຈາຄໍ ກຕ຺ວາ''ຕິ ວ຺ຕ຺ຕໍ຺ ສ຺ຕ຺ຕນ຺ຕປຣິຍາເຍນາຕິ ສພ຺ພາສວສ຺ຕ຺ຕນ຺ຕາທິປາລ຺ອິນເຍນ຺ ນວານິສໍສາຕິ ສີຕປຜິຆາຕາທໂຍ ປຜິສລ຺ລານາຣາມປຣິໂຍສານາ ຍຖາປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕໍ ຄຕີຕາ ນວ ອ຺ທຍາ, ອປ຺ປມຕ຺ຕຕາຍ ເຈເຕ ວ຺ຕ຺ຕາ຺

ຍສ຺ມາ ປນ ອາວາສໍ ເທນ຺ເຕນ ນາມ ສພ຺ພມ຺ປີ ປຈ຺ຈຍຊາຕໍ ທິນ຺ນເມວ ໂຫຕິ຺ ຍຖາຫ ສໍຍ຺ຕ຺ຕາຄມວຣລ຺ຉເກ 'ໂສ ຈ ສພ຺ພທໂທ ໂຫຕິ ໂຍ ທທາຕິ ອ຺ປສ຺ສຍ''ນ຺ຕິ (ສໍ຺ ນິ຺ ໑຺໔໘), ສທາ ປ຺ຄ຺ຄປວທ຺ຒນູປາຍຄ຺ຈ ເອຕໍ຺ ວ຺ຕ຺ຕຄ຺ຫີ ຕຕ຺ເຖວ ''ເຍ ທທນ຺ຕິ ອ຺ປສ຺ສຍໍ, ເຕສໍ ທິວາ ຈ ຣຕ຺ໂຕ ຈ, ສທາ ປ຺ຄ຺ຄໍ ປວທ຺ຒຕີ''ຕິ (ສໍ຺ ນິ຺ ໑຺໔ກ) ຕຖາ ຫິ ທ຺ເວ ຕໂຍ ຄາເມ ປີຕ຺ຫາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ກິຄ຺ຈິ ອລທ຺ສາ ອາຄຕສ຺ສາປີ ຉາຍູທກສມ຺ປນ຺ນໍ ອາຣາມໍ ປວິສິຕ຺ວາ ນຫາຍິຕ຺ວາ ປຕິສ຺ສເຍ ມ຺ຫ຺ຕ຺ຕໍ ນິປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອ຺ຒ຺ຖາຍ ນິສິນ຺ນສ຺ສ ກາເຍ ພລໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ປກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ວິຍ ໂຫຕິ຺ ພຫິ ວິຈຣນ຺ຕສ຺ສ ຈ ກາເຍ ວຕ຺ຕສາຕ຺ ວາຕາຕເປຫິ ກິລມຕິ, ປຕິສ຺ສຍໍ ປວິສິຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ປີສາຍ ມ຺ຫ຺ຕ຺ຕໍ ນິປນ຺ນສ຺ສ ວິສກາຄສນ຺ຕຕິ ວູປສມ຺ມຕິ, ສກາຄສນ຺ຕຕິ ປຕິຍ຺ຖາຕິ, ວຕ຺ຕສາຕ຺ ອາຫຣິຕ຺ວາ ປກ຺ຂິຕ຺ຕາ ວິຍ ໂຫຕິ຺ ພຫິ ວິຈຣນ຺ຕສ຺ສ ຈ ປາເທ ກຕ຺ຜໂກ ວິຊ຺ຊຕິ, ຂາຕ຺ ປຫຣຕິ, ສຣີສປາ ທີປຣິສ຺ສຍາ ເຈວ ໂຈຣກາຍຄ຺ຈ ອ຺ປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ປຕິສ຺ສຍໍ ປວິສິຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ປີສາຍ ນິປນ຺ນສ຺ສ ສພ຺ເພ ເຕ ປຣິສ຺ສຍາ ນ ໂຫນ຺ຕິ, ສຊ຺ຊາຍນ຺ຕສ຺ສ ສມ຺ມປີຕິສ຺ຂໍ, ກມ຺ມຍ຺ຖານໍ ມນສິ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ອ຺ປສມສ຺ຂຄ຺ຈ ອ຺ປ຺ປຊ຺ຊຕິ ພຫິທ຺ສາ ວິກ຺ເຂປາກາວໂຕ຺ ພຫິ ວິຈຣນ຺ຕສ຺ສ ຈ ກາເຍ ເສທາ ມ຺ຈ຺ຈນ຺ຕິ ອກ຺ຂີນິ ຜນ຺ທນ຺ຕິ, ເສນາສນໍ ປວິສນກ຺ຂເຕ ມຄ຺ຈປີຖາທີນິ ນ ປຄ຺ຄາຍນ຺ຕິ, ມ຺ຫ຺ຕ຺ຕໍ ນິປນ຺ນສ຺ສ ປນ ອກ຺ຂິປສາໂທ ອາຫຣິຕ຺ວາ ປກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ວິຍ ໂຫຕິ, ທ຺ວາຣວາຕປານມຄ຺ຈປີຖາທີນີ ປຄ຺ຄາຍນ຺ຕິ຺ ເອຕສ຺ມິຄ຺ຈ ອາວາເສ ວສນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ມນ຺ສ຺ສາ ຈຕູຫິ ປຈ຺ຈເຍຫິ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ອ຺ປຍ຺ຖຫນ຺ຕິ຺ ເຕນ ວ຺ຕ຺ຕໍ ''ອາວາສໍ ເທນ຺ເຕນ…ເປ… ໂຫຕິ''ຕິ ''ສທາ ປ຺ຄ຺ຄປວທ຺ຒນູປາຍຄ຺ຈ ເອຕ''ນ຺ຕິ ຈ, ຕສ຺ມາ ເອເຕ ຍຖາວ຺ຕ຺ຕາ ສພ຺ເພປີ ອານິສໍສາ ເວທິຕພ຺ພາ຺

ຂນ຺ສກປຣິຍາເຍນາຕິ ເສນາສນກ຺ຂນ຺ສເກ (ຈູລ຺ອວ຺ ໘໒໔) ອາຄຕວິນຍປາລ຺ອິນເຍນ຺ ຕຕ຺ຖ ຫິ ອາຄຕາ –

''ສີຕໍ ອ຺ຕ຺ຫໍ ປຜິຫນ຺ຕິ, ຕໂຕ ວາລ຺ອມິຄານິ ຈ;

ສຣີສເປ ຈ ມກເສ, ສີສິເຣ ຈາປີ ວ຺ຍ຺ຖິໂຍ຺

ຕໂຕ ວາຕາຕໂປ ໂຆໂຣ, ສຄ຺ຊາໂຕ ປຜິຫຄ຺ຄຕິ;

ເລຓາຕຸຖລຸຈ ສຸຂຕຸຖລຸຈ, ຊາຍິຕຸລຸຈ ວິປັສຸສິຕຸ໌ໍ.

ວິຫາຣທານໍ ສງຆສຸສ, ອຄຸຄໍ ພຸທຸເຘນ ວຓຸຓິຕໍ;

ຕສຸມາ ຫິ ປຓຸທິໂຕ ໂປໂສ, ສມຸປັສຸສໍ ອຕຸຖມຕຸຕໂນ.

ວິຫາເຣ ການເຍ ຣມຸເມ, ວາສເຍຕຸຖ ພຫຸສຸສຸເຕ;

ເຕສໍ ອນຸນລຸຈ ປານລຸຈ, ວຕຸຖເສນາສນານິ ຈ.

ທເທຍຸຍ ອຸຊຸກູເຕສຸ, ວິປຸປັສນຸເນນ ເຈຕສາ;

ເຕ ຕສຸສ ຘມຸມໍ ເທເສນຸຕິ, ສພຸພທຸກຸຂປນູທນໍ;

ຍໍ ໂສ ຘມຸມໍ ອິຘລຸລາຍ, ປຣິນິພຸພາຕິ ອນາສໂວ’’ຕິ. –

ຣາຊຄຫເສຎຸຖາທີນໍ ວິຫາຣທາເນນ ອນຸໂມທນາຄາຖາໂຍ ເປຍຸຍາລວເສນ ທສຸສິຕາ. ຕຕຸຖ ສີຕໍ ອຸຕຸຫນຸຕີ ອຸຕຸວິສການາວເສນ ວຸຕຸຕໍ. ສີສິເຣ ຈາປີ ວຸຎຸຖິໂຍຕິ ເອຕຸຖ ສີສີໂຣຕິ ສມຸຜຸສິຕກວາໂຕ ວຸຈຸຈຕິ. ວຸຎຸຖິໂຍຕິ ອຸຊຸກເມຆວຸຎຸຖິໂຍ ເອວ. ເອຕານິ ສພຸພານິ ‘‘ປຎິຫນຸຕີ’’ຕິ ອິມິນາວ ປເທນ ໂຍເຊຕພຸພານິ.

ປຎິຫລຸລຕີຕິ ວິຫາເຣນ ປຎິຫລຸລຕິ. ເລຓາຕຸຖນຸຕິ ນິລີຍນຕຸຖໍ. ສຸຂຕຸຖນຸຕິ ສີຕາທິປຣິສຸສຍາການເວນ ສຸຂວິຫາຣຕຸຖໍ. ‘‘ຊາຍິຕຸລຸຈ ວິປັສຸສິຕຸ’’ນຸຕິ ອິທມຸປີ ປທທວຍໍ ‘‘ສຸຂຕຸຖລຸຈາ’’ຕິ ອິມິນາວ ປເທນ ໂຍເຊຕພຸພໍ. ອິທລຸຫິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ – ສຸຂຕຸຖລຸຈ ວິຫາຣທານໍ, ກຕມສຸຂຕຸຖໍ? ຊາຍິຕຸໍ, ວິປັສຸສິຕຸລຸຈ ຍໍ ສຸຂໍ ຕທຕຸຖໍ. ອຖ ວາ ປຣປເທນປີ ໂຍເຊຕພຸພໍ – ຊາຍິຕຸລຸຈ ວິປັສຸສິຕຸລຸຈ ວິຫາຣທານໍ, ‘‘ອິຘ ຊາຍິສຸສຕິ ວິປັສຸສິສຸສຕີ’’ຕິ ທທໂຕ ວິຫາຣທານໍ ສງຆສຸສ ອຄຸຄໍ ພຸທຸເຘນ ວຓຸຓິຕໍ. ວຸຕຸຕລຸເຫຕໍ ‘‘ໂສ ຈ ສພຸພທໂທ ໂຫຕິ, ໂຍ ທທາຕິ ອຸປັສຸສຍ’’ນຸຕິ (ສໍ. ນິ. ໑.໔໒).

ຍສຸມາ ຈ ອຄຸຄໍ ວຓຸຓິຕໍ, ຕສຸມາ ຫິ ປຓຸທິໂຕ ໂປໂສຕິ ຄາຖາ. ວາສເຍຕຸຖ ພຫຸສຸສຸເຕຕິ ເອຕຸຖ ວິຫາເຣ ປຣິຍຕຸຕິພຫຸສຸສຸເຕ ຈ ປຎິເວຘພຫຸສຸສຸເຕ ຈ ວາເສຍຸຍ. ເຕສໍ ອນຸນລຸຈາຕິ ຍໍ ເຕສໍ ອນຸຈຸຉວິກໍ ອນຸນລຸຈ ປານລຸຈ ວຕຸຖານິ ຈ ມລຸຈປີຖາທິເສນາສນານິ ຈ, ຕໍ ສພຸພໍ ເຕສຸ ອຸຊຸກູເຕສຸ ອກຸຎິລຈິຕຸເຕສຸ. ທເທຍຸຍາຕິ ນິທເທຍຸຍ. ຕລຸຈ ໂຂ ວິປຸປັສນຸເນນ ເຈຕສາ, ນ ຈິຕຸຕປຸປັສາທໍ ວິຣາເຘຕຸວາ. ເອວໍ ວິປຸປັສນຸນຈິຕຸຕສຸສ ຫິ ເຕ ຕສຸສ ຘມຸມໍ ເທເສນຸຕິ...ເປ... ປຣິນິພຸພາຕີ ອນາສໂວຕິ ອຍເມຕຸຖ ອຎຸຖກຖານໂຍ.

ອຍໍ ປນ ອາຈຣິຍຘມຸມປາລຕຸເຖເຣນ (ທີ. ນີ. ຎີ. ໑.໓໔໐) ເຈວ ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖເຣນ (ສາຣຕຸຖ. ຎີ. ໓.໔໒໔) ຈ ສໍວຓຸຓິໂຕ ຎີການໂຍ – ສີຕນຸຕິ ອຊຸຊຕຸຕໍ ຘາຕຸກຸໂຂກວເສນ ວາ ພທິທຘາ ອຸຕຸວິປຣິຓາມວເສນ ວາ ອຸປຸປຊຸຊນກສີຕໍ. ອຸຕຸຫນຸຕີ ອຄຸຄິສນຸຕາປໍ, ຕສຸສ ວນທາຫາທີສຸ ສມຸກວໍ ທຎຸຖພຸໂພ. ປຎິຫນຸຕີຕິ ປຎິພາຘຕິ ຍຖາ ຕທຸກາຍວເສນ ກາຍຈິຕຸຕານໍ ພາຘນໍ ນ ໂຫຕິ, ເອວໍ ກໂຣຕີ. ສີຕຸຕຸຫພຸການາເຕ ຫິ ສຣີເຣ ວິກຸຂິຕຸຕຈິຕຸໂຕ ກິກຸຂຸ ໂຍນິໂສ ປທຫິຕຸໍ ນ ສກຸໂກຕິ, ວາລອມິຄານີຕີ ສີຫພຸຍຄຸພາທິຈຕຸຫມິເຄ . ຄຸຕຸຕເສນາສນລຸຫິ ອາຣລຸລກມຸປີ ປວິສິຕຸວາ ທຸວາຣໍ ປີຘາຍ ນິສິນຸນສຸສ ເຕ ປຣິສຸສຍາ ນ ໂຫນຸຕີ. ສຣີສເປຕິ ເຍ ເກຈິ ສຣນຸເຕ ຄຈຸຉນຸເຕ ທີຆຊາຕິເກ ສປຸປາທິເກ. ມກເສຕິ ນິທສຸສນມຕຸຕເມຕໍ, ຍໍສາທີນມຸປີ ເອເຕເນວ ສງຄໂຫ ທຎຸຖພຸໂພ. ສີສິເຣຕິ ສີສິຣການາວເສນ, ສຕຸຕາຫວທຸທລິກາທີວເສນ ຈ ອຸປຸປນຸເນ ສີສິຣສມຸຜສຸເສ. ວຸຎຸຖິໂຍຕິ ຍທາ ຕທາ ອຸປຸປນຸນາ ວສຸສວຸຎຸຖິໂຍ ປຎິຫນຸຕີຕິ ໂຍຊນາ.

ວາຕາຕໂປ ໂຄໂຣຕິ ຣຸກຸຂຄຈຸຉາທີນໍ ອຸມຸມູລກາລຸຊນາທີວເສນ ປວຕຸຕິຍາ ໂຄໂຣ ສຣຊອຣຊາທິເກໂທ ວາໂຕ ເຈວ ຄິມຸຫປຣິລຸອາຫສມເຍສຸ ອຸປຸປຕຸຕິຍາ ໂຄໂຣ ສູຣິຍາຕໂປ ຈ ປຎິຫລຸລຕິ ປຎິພາທິຍຕິ. ເລຓາຕຸຖນຸຕິ ນານາຣມຸມຓາໂຕ ຈິຕຸຕໍ ນິວຕຸເຕຕຸ

ວາ ປຏິສລ຺ລານາຣາມຕ຺ຖໍ. ສຸຂຕ຺ຖນ຺ຕິ ອຸຕຸປຣິສ຺ສຍາຠາເວນ ຜາສຸວິຫາຣຕ຺ຖໍ. ຌາຍິຕຸນ຺ຕິ ອຏ຺ຐຕິໍສາຍ ອາຣມ຺ມເຓສຸ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປນິພນ຺ຘິຕ຺ວາ ອຸປນິຊ຺ຌາຍິຕຸໍ. ວິປ຺ສິຕຸນ຺ຕິ ອນິຈ຺ຈາທິໂຕ ສງ຺ຂາເຣ ສມ຺ມສິຕຸໍ.

ວິຫາເຣຕິ ປຕິສ຺ສເຍ. ກາຣເຍຕິ ກາຣາເປຍ຺ຍ. ຣມ຺ເມຕິ ມໂນຣເມ ນິວາສສຸເຂ. ວາສເຍຕ຺ຖ ພຫຸສ຺ສຸເຕຕິ ກາເຣຕ຺ວາ ປນ ເອຕ຺ຖ ວິຫາເຣ ພຫຸສ຺ສຸເຕ ສີລວນ຺ເຕ ກລ຺ຍາຓຘມ຺ເມ ນິວາເສຍ຺ຍ, ເຕ ນິວາເສນ຺ໂຕ ປນ ເຕສໍ ພຫຸສ຺ສຸຕານໍ ຍຖາ ປຈ຺ຈເຍຫິ ກິລມໂຖ ນ ໂຫຕິ, ເອວໍ ອນ຺ນຎ຺ຈ ປານຎ຺ຈ ວຕ຺ຖເສນາສນານິ ຈ ທເທຍ຺ຍ ອຸຊ຺ຊຸກູເຕສຸ ອຊ຺ຌາສຍສມ຺ປນ຺ເນສຸ ກມ຺ມກມ຺ມຜລານໍ, ຣຕນຕ຺ຕຍຄຸຓານຎ຺ຈ ສທ຺ທຫເນນ ວິປ຺ປສນ຺ເນນ ເຈຕສາ.

ອິທານິ ຄຫຏ຺ຐປພ຺ພຊິຕານໍ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎູປກາຣິຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ເຕ ຕສ຺ສາ''ຕິ ຄາຖມາຫ. ຕຕ຺ຖ ເຕຕິ ພຫຸສ຺ສຸຕາ. ຕສ຺ສາຕິ ອຸປາສກສ຺ສ. ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ຕີຕິ ສກລວຏ຺ຏທຸກ຺ຂປ຺ປນູທນໍ ສທ຺ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ຕິ. ຍໍ ໂສ ຘມ຺ມໍ ອິຘຎ຺ຎາຍາຕິ ໂສ ອຸປາສໂກ ຍໍ ສທ຺ຘມ຺ມໍ ອິມສ຺ມິໍ ສາສເນ ສມ຺ມາປຏິປຊ຺ຊເນນ ຊານິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄາຘິຄມເນນ ອນາສໂວ ຫຸຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພາຕິ ເອກາທສຄ຺ຄິວູປສເມນ ສີຕິ ຠວຕີຕິ.

ສີຕປຏິຆາຕາທິກາ ວິປ຺ສສນາວສານາ ເຕຣສ, ອນ຺ນາທິລາໂຠ, ຘມ຺ມສ຺ສວນໍ, ຘມ຺ມາວໂພໂຘ, ປຣິນິພ຺ພານນ຺ຕິ ເອວເມຕ຺ຖ ສຕ຺ຕຣສ ອານິສໍສາ ວຸຕ຺ຕາ.

ປຏິຄ຺ຄຫຓການໍ ວິຫາຣວເສນ ອຸປ຺ປນ຺ນຜລານຸຣູປມ຺ປິ ທາຍການໍ ວິຫາຣທານຜລໍ ເວທິຕພ຺ພໍ. ເຍຠຸຍ຺ເຍນ ຫິ ກມ຺ມສຣິກ຺ຂກຜລໍ ລຠນ຺ຕີຕິ ອາຫ ''ຕສ຺ມາ''ຕິອາທິ. ''ສງ຺ຆສ຺ສ ປນ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕຕ຺ຕາ''ຕິ ອິມິນາ ສງ຺ຆິກວິຫາຣເມວ ປຘານວເສນ ວທຕິ, ສງ຺ຆິກວິຫາໂຣ ນາເມສ ຈາຕຸທ຺ທິສໍ ສງ຺ຆໍ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ກຕວິຫາໂຣ, ຍໍ ສນ຺ຘາຍ ປທຠາຊນີຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສງ຺ຆິໂກ ນາມ ວິຫາໂຣ ສງ຺ຆສ຺ສ ທິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ໂຕ''ຕິ. ຍຕ຺ຖ ຫິ ເຈຕິຍໍ ປຕິຏ຺ຐິຕໍ ໂຫຕິ, ຘມ຺ມສ຺ສວນໍ ກຣີຍຕິ, ຈຕູຫິ ທິສາຫິ ຠິກ຺ຂູ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອປ຺ປຏິປ຺ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາເຍວ ປາເທ ໂຘວິຕ຺ວາ ກຸຎ຺ຈິກາຍ ທ຺ວາຣໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ເສນາສນໍ ປຏິຊຄ຺ຄິຕ຺ວາ ຍຖາຜາສຸກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ໂສ ອນ຺ຕມໂສ ຈຕຸຣຕນິກາປິ ປຓ຺ຓສາລາ ໂຫຕຸ, ຈາຕຸທ຺ທິສໍ ສງ຺ຆໍ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ກຕວິຫາໂຣຕ຺ເວວ ວຸຈ຺ຈຕິ.

໓໕໑. ໂລກໍ ນິຄ຺ຄຓ຺ຫິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕສ຺ສ ທຸປ຺ປຣິຈ຺ຈຊາ. ''ເອກຠິກ຺ຂຸສ຺ສ ວາ'ຕິອາທິ ອຸປາສການໍ ຕຖາ ສມາທາເນ ອາຈິຓ຺ຓໍ, ທລ຺ຫຕຣໍ ສມາທານຎ຺ຈ ທສ຺ເສຕຸໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ສຣຓໍ ປນ ເຕສໍ ສາມໍ ສມາທິນ຺ນມ຺ປິ ສມາທິນ຺ນເມວ ໂຫຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕິ. ສງ຺ຆສ຺ສ ວາ ຄຓສ຺ສ ວາ ສນ຺ຕິເກຕິ ໂຍຊນາ. ຕຕ຺ຖາຕິ ຍຖາຄຫິເຕ ສຣເຓ, ''ຕສ຺ສາ''ຕິປິ ປາໂຘ, ຍຖາຄຫິຕສຣຓສ຺ສາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ນຕ຺ຖິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ກຕ຺ຕພ຺ພຕາຕິ ວິຎ຺ຎູຊາຕິເກ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ວິຎ຺ຎູຊາຕິການເມວ ຫິ ສຣຓາທິອຕ຺ຖໂກສລ຺ລານໍ ສຸວຕ຺ຕພເຍ ສີຫວສາ ວິຍ ອກຸປ຺ປໍ ສຣຓຄມນໍ ຕິຏ຺ຐຕິ. ''ຊີວິຕປຣິຈ຺ຈາຄມຍໍ ປຸຎ຺ຎ''ນ຺ຕິ ຈ ອິທໍ ''ສເຈ ຕ຺ວໍ ຍຖາຄຫິຕໍ ສຣຓໍ ນ ຠິນ຺ທິສ຺ສຕິ, ເອວາຫໍ ຕໍ ມາເຣມີ''ຕິ ກາມໍ ໂກຈິ ຕິຓ຺ເຫນ ສຕ຺ເຖນ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຍ຺ຍ, ຕຖາປິ ''ເນວາຫໍ ພຸທ຺ຘໍ 'ນ ພຸທ຺ໂຘ'ຕິ, ຘມ຺ມໍ 'ນ ຘມ຺ໂມ'ຕິ, ສງ຺ຆໍ 'ນ ສງ຺ໂຆ'ຕິ ວທາມີ''ຕິ ທລ຺ຫຕຣໍ ກຕ຺ວາ ຄຫິຕສຣຓສ຺ສ ວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ສຄ຺ຄສມ຺ປຕ຺ຕີ ເຫຕີ''ຕິ ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕເມຕໍ. ຜລານິສໍສານິ ປນສ຺ສ ສຣຓຄມນວຓ຺ຓນາຍໍ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໔໕໐ ສຣຓຄມນກຖາ) ວຸຕ຺ຕາເນວ.

໓໕໔ຯ ວກ຺ຂມານນເຍນ ເວຣເຫຕຸຕາຍ ເວຣໍ ວຸຈ຺ຈຕີ ປາຓາຕິປາຕາທິປາປຘມ຺ໂມ, ຕໍ ມຓຕີ ''ມຍິ ອິຘ ຐິຕາຍ ກຖມາຄຈ຺ຉສີ''ຕິ ຕຊ຺ເຊນ຺ຕີ ວິຍ ນິວາເຣຕີຕິ ເວຣມຓີ, ຕໂຕ ວາ ປາປຘມ຺ມໂຕ ວິຣມຕີ ເອຕາຍາຕິ ''ວິຣມຓີ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ ອິ-ກາຣສ຺ສ ເອ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ''ເວຣມຓີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຂຸທ຺ທກປາຐຏ຺ຐກຖາຍໍ ປນາຫ ''ເວຣມຓີສິກ຺ຂາປທໍ, ວິຣມຓີສິກ຺ຂາປທນ຺ຕິ ທ຺ວິຘາສຊ຺ຌາຍໍ ກໂຣນ຺ຕີ''ຕິ (ຂຸຯ ປາຯ ອຏ຺ຐຯ ສາຘາຣຓວິຠາວນາ) ກຸສລຈິຕ຺ຕສມ຺ປຍຸຕ຺ຕາເວຕ຺ຖ ວິຣຕິ ອຘິປ຺ເປຕາ, ນ ຜລສມ຺ປຍຸຕ຺ຕາ ຍຎ຺ຎາສິກຣຓໂຕ. ອສມາທິນ຺ນສີລສ຺ສ ສມ຺ປຕ຺ຕໂຕ ຍຖາປຏ຺ຐິຕວີຕິກ຺ກມິຕພ຺ພວຕ຺ຖຸໂຕ ວິຣຕິ ສມ຺ປຕ຺ຕວິຣຕິ. ສມາທານວເສນ ອຸປ຺ປນ຺ນາ ວິຣຕິ ສມາທານວິຣຕີ. ເສຕຸ ວຸຈ຺ຈຕິ ອຣິຍມຄ຺ໂຄ, ຕປ຺ປຣິຍາປນ຺ນາ ຫຸຕ຺ວາ ປາປຘມ຺ມານໍ ສມຸຈ຺ເຉທວເສນ ຆາຕນປ຺ປວຕ຺ຕາ ວິຣຕິ ເສຕຸຆາຕວິຣຕີ. ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ''ສມຸຈ຺ເຉທວິຣຕີ''ຕິປິ ວຸຕ຺ຕາ. ອິທານິ ຕາ ສຣູປໂຕ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ຕຕ຺ຖາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຊາຕິ...ເປ... ທີນີຕິ ອປທິສິຕພ຺ພຊາຕິໂຄຕ຺ຕກຸລາທີນີ. ອາທິສທ຺ເທນ ວຍພາຫຸສຈ຺ຈາທີນໍ ສງ຺ຄໂຫ ຯ ປຣິຫຣຕີຕິ ອວີຕິກ຺ກມວເສນ ປຣິວຊ຺ເຊຕິ, ສີຫລທີເປ ຈກ຺ກໂນປາສກສ຺ສ ວິຍ ສມ຺ປຕ຺ຕວິຣຕີ ເວທິຕພ຺ພາ.

‘‘ປາຕໍ ນ ຫນາມີ’’ຕິອາທີສຸ ອາທຍຕຸເຖນ ອິຕິ-ສທຸເທນ, ວິກປຸປຕຸເຖນ ວາ-ສທຸເທນ ວາ ‘‘ອຫິນຸນໍ ນາທີຍາມີ, ອຫິນຸນາທາ ນາ ວິຣມາມີ, ເວຣມຕື ສມາທີຍາມີ’’ຕິ ເອວມາທີນໍ ປຈຸເຈກມຕຸຖານໍ ສງຄໂຫ ທພຸຄພຸໂພ. ເອວລຸຈ ກຕຸວາ ‘‘ສິກຸຂາປທ’’ ມິຈຸເຈວ ອວຕຸວາ ‘‘ສິກຸຂາປທານີ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ປາຕາຕິປາຕາ ເວຣມຕີນຸຕິ ສມຸພນຸໂທ. ສມາທີຍາມີຕິ ສມຸມາ ອາທີຍາມີ, ອວິຕິກຸກມາສີປຸປາເຍນ, ອຂຕຸຫາ’ ລີທຸທາ’ ກມຸມາສາ’ ສພລກາຣີຕາຍ ຈ ຄຕຸຫາມີຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ. ອຸຕຸຕຣວຫຸໝມານປພຸພຕ ວາສີອຸປາສກສຸສ (ມ. ນີ. ອຜຸຄ. ໑.ໜຼ ກຸສລກມຸມປຖວຕຸຕນາ; ສໍ. ນີ. ອຜຸຄ. ໔.໔.໑໐໙-໑໑; ສ. ສ. ອຜຸຄ. ກຸສ ລກມຸມປຖວຕຸຕນາ) ວິຍ ສມາທານວິຣຕິ ເວທິຕພຸພາ.

ມຄຸຄສມຸປຍຸຕຸຕາຕິ ສມຸມາທິຜຸຖິຍາທີມຄຸຄສມຸປຍຸຕຸຕາ. ອິທານີ ຕຕຸຖາ ຕຕຸຖາຄເຕສຸ ຂມຸມໂຕ, ໂກຜຸຖາສໂຕ, ອາຣມຸມຕາ ໂຕ, ເວທນາໂຕ, ມູລໂຕ, ອາຫານໂຕ, ເກຫໂຕຕິອາທີນາ ອເນກສາ ວິນິຈຸຊເຍສຸ ສງເຂເປເນວ ອາຣມຸມຕໂຕ ວິນິຈຸຊຍໍ ທສຸເສຕຸ ‘‘ຕຕຸຖາ’’ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ. ປຸຣິມາ ທຸເວຕິ ສມຸປຕຸຕສມາທານວິຣຕິໂຍ. ‘‘ຊີວິຕິນຸທຸຣີຍາທິວຕຸຖູ’’ຕິ ປຣມຕຸຖໂຕ ປາໂຕ ວຸຕຸໂຕ, ປລຸລຕຸຕິໂຕ ປນ ‘‘ສຕຸຕາທິວຕຸຖູ’’ຕິ ວຕຸຕພຸພໍ, ເອວລຸຫິ ‘‘ສຕຸເຕເຍວ ອາຣກິຕຸວາ ປາຕາຕິປາຕາ, ອພຸຣຫຸມຈຣິຍາ ຈ ວິຣມຕີ’’ຕິ (ຂຸ. ປາ. ອຜຸຄ. ເອກຕານາມຕາທິວິນິຈຸຊຍ) ຂຸທຸທກາຄມຜຸຖກຖາວຈເນນ ສໍສນຸທຕິ ສເມຕິ ຕິ. ອາທີສທຸເທນ ເຈຕຸຖ ສຕຸຕສງຂາຣວເສນ ອທິນຸນວຕຸຖຸ, ຕຖາ ໂພຜຸຄພຸພວຕຸຖຸ, ວິຕຖວຕຸຖຸ, ສງຂາຣວເສເນວ ສຸຣາ ເມຣຍວຕຸຖູຕິ ເອເຕສໍ ສງຄໂຫ ທພຸຄພຸໂພ. ຕໍ ອາຣມຸມຕໍ ກຕຸວາ ປວຕຸຕນຸຕິຕິ ຍຖາວຸຕຸຕໍ ວິຕິກຸກມວຕຸຖຸໍ ອາລມຸພິຕຸວາ ວິ ຕິກຸກມນເຈຕນາສງຂາຕວິຣມິຕພຸພວຕຸຖຸໂຕ ວິຣມຕາວເສນ ປວຕຸຕນຸຕິ. ປຈຸລິມາຕິ ເສຕຸພາຕວິຣຕິ. ນິພຸພານາຣມຸມຕາວ ຕຖາປີ ກິຈຸຈສາຂນໂຕ. ອິມິນາ ປນ ຕຕຸເຖວ ອາຄເຕສຸ ຕິສຸ ອາຈຣິຍວາເທສຸ ທຸເວ ປຜິພາທິຕຸວາ ເອກສຸເສວານຸຊານນໍ ເວທິຕພຸພໍ.

‘‘ສມຸປຕຸຕວິຣຕິ, ທີ ສມາທານວິຣຕິ ຈ ຍເທວ ປຊຫຕິ, ຕໍ ອຕຸຕໂນ ປາຕາຕິປາຕາທິອກຸສລເມວາຣມຸມຕໍ ກຕຸວາ ປວຕຸຕ ຕີ’’ຕິ ເກຈິ ວທນຸຕິ. ‘‘ສມາທານວິຣຕິ ຍໂຕ ວິຣມຕິ, ຕໍ ອຕຸຕໂນ ວາ ປເຣສໍ ວາ ປາຕາຕິປາຕາທິອກຸສລເມວາລມຸພຕໍ ກຕຸ ວາ ປວຕຸຕຕິ. ສມຸປຕຸຕວິຣຕິ ປນ ຍໂຕ ວິຣມຕິ, ເຕສໍ ປາຕາຕິປາຕາທີນໍ ອາລມຸພຕາເນວ ອາຣມຸມຕໍ ກຕຸວາ ປວຕຸຕຕີ’’ຕິ ອປເຣ. ‘‘ທຸວຍມຸປີ ເຈຕໍ ຍໂຕ ປາຕາຕິປາຕາທິອກຸສລໂຕ ວິຣມຕິ, ເຕສມາຣມຸມຕາກູຕໍ ວິຕິກຸກມິຕພຸພວຕຸຖຸເມວາລມຸພຕໍ ກຕຸວາ ປວຕຸຕຕິ. ປຸຣິມປຸຣິມປທຕຸຖລຸຫີ ວິຕິກຸກມວຕຸຖຸມາລມຸພຕໍ ກຕຸວາ ປຈຸລິມປຈຸລິມປທຕຸຖໂຕ ວິຣມິຕພຸພວຕຸຖຸໂຕ ວິຣມຕີ’’ຕິ ອລຸເລ. ປຖມວາໂທ ເຈຕຸຖ ອຍຸຕຸໂຕເຍວ. ກສຸມາ? ຕສຸສ ອຕຸຕໂນ ປາຕາຕິປາຕາທິອກຸສລສຸສ ປຈຸຈຸປຸປນຸ ນາກາວໂຕ, ອພຫິທຸສາກາວໂຕ ຈ. ສິກຸຂາປທວິກງເຄ ທີ ປລຸຈນຸນໍ ສິກຸຂາປທານໍ ປຈຸຈຸປຸປນຸນາຣມຸມຕາຕາ, ພ ຫິທຸສາຣມຸມຕາຕາ ຈ ວຸຕຸຕາ. ຕຖາ ທຸຕິຍວາໂທປີ ອຍຸຕຸໂຕເຍວ. ກສຸມາ? ປຸຣິມວາເທນ ສມຸມິສຸສຕຸຕາ, ປເຣສໍ ປາຕາຕິປາ ຕາທິອກຸສລາຣມຸມຕາກາເວ ຈ ອເນກນຸຕິ ກຕຸຕາ, ທຸວິນຸນໍ ອາລມຸພຕາປຸປເກທວຈນໂຕ ຈ. ຕຕິຍວາໂທ ປນ ຍຸຕຸໂຕ ສພຸພກາຕາການມກິມໂຕ, ຕສຸມາ ຕເທວ ອນຸຊານາຕີຕິ ທພຸຄພຸພໍ. ເຕນ ວຸຕຸຕໍ ‘‘ຕິສຸ ອາຈຣິຍວາເທສຸ ທຸເວ ປຜິພາທິຕຸວາ ເອກສຸເສວານຸຊານນໍ ເວທິຕພຸພ’’ນຸຕິ.

ເອຕຸຖາຫ – ຍຊເຊຕໍ ວິຣຕິທຸວຍໍ ຊີວິຕິນຸທຸຣີຍາທິວິຕິກຸກມິຕພຸພວຕຸຖຸເມວາລມຸພຕໍ ກຕຸວາ ປວຕຸເຕຍຍ, ເອວໍ ສຕິ ອລຸລໍ ຈິນຸເຕນຸໂຕ ອລຸລໍ ກເຣຍຍ, ຍລຸຈ ປຊຫຕິ, ຕໍ ນ ຊາເນຍຍາຕິ ອຍ’ມນຣີປຸເປໂຕ ອຕຸໂຖ ອາປຊຸຊຕີຕິ? ວຸຈຸຈເຕ – ນ ທີ ກິຈຸຈ ສາຂນວເສນ ປວຕຸເຕນຸໂຕ ‘‘ອລຸລໍ ຈິນຸເຕນຸໂຕ ອລຸລໍ ກໂຣຕີ’’ຕິ ວາ ‘‘ຍລຸຈ ປຊຫຕິ, ຕໍ ນ ຊານາຕີ’’ຕິ ວາ ວຸຈຸຈຕິ. ຍຖາ ປນ ອຣິຍມຄຸໂຄ ນິພຸພານາຣມຸມໂຕວ ກິເລເສ ປຊຫຕິ, ເອວໍ ຊີວິຕິນຸທຸຣີຍາທິວຕຸຖາຣມຸມຕາມຸເປຕໍ ວິຣຕິທຸວຍໍ ປາຕາຕິປາຕາ ທີນີ ທຸສຸສີລຸຍານີ ປຊຫຕີ. ເຕນາຫຸ ໂປຣາຕາ –

‘‘ອາຣກິຕຸວານ ອມຕໍ, ຊຫນຸໂຕ ສພຸພປາປເກ;

ນິທສຸສນລຸເຈຕຸຖ ກເວ, ມຄຸຄພຸໂຄຣີຍປຸຄຸຄໂລ’’ຕິ. (ຂຸ. ປາ. ອຜຸຄ. ເອກຕານາມຕາວິນິຈຸຊຍ);

ອິທານີ ສງເຂເປເນວ ອາຫານໂຕ, ເກຫໂຕ ວາ ວິນິຈຸຊຍໍ ທສຸເສຕຸ ‘‘ເອຕຸຖາ’’ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ. ‘‘ປລຸຈງຄສມນຸນາຄຕໍ ສີລໍ ສມາ ທີຍາມີ’’ຕິອາທີນາ ເອກໂຕ ເອກຊໍ ຄຕຸຫາຕີ. ເອວມຸປີ ທີ ກິຈຸຈວເສນ ເອຕາສໍ ປລຸຈວິຂຕາ ວິລຸລາຍຕິ. ສພຸພານິປີ ກິນຸ ນານີ ໂຫນຸຕິ ເອກຊໍ ສມາທິນຸນຕຸຕາ. ນ ທີ ຕທາ ປລຸຈງຄິກຕຸຕໍ ສີລສຸສ ສມຸປຊຸຊຕີ. ຍໍ ຕຸ ວິຕິກຸກນຸຕໍ, ເຕເນວ

ກມ຺ມພຖ໌ໂຮ຺ ‘‘ປາຕາຕິປາຕາ ເວຣມຕີສິກ຺ຂາປທ໌ ສມາທິຍາມິ’’ຕິອາທິນາ ເອເກກ໌ ວິສຸ໌ ວິສຸ໌ ຄຖ໌ຫາຕີ຺ ‘‘ເວຣມຕີສິກ຺ຂາປທ’’ນ຺ຕິ ຈ ອິທ໌ ສມາສກາເວນ ຊຸທ຺ທກປາຄຸຜຸກາຖາຍໍ (ຊ຺ຸ ປາ຺ ອຜຸຄ຺ ສາຮາຣຕວິກາວນາ) ວຸຕ຺ຕໍ, ປາລຸອິໂປ໌ຖເກສຸ ປນ ‘‘ເວຣມຕີ’’ນ຺ຕິ ນິຄຸຄຫິຕນ຺ຕເມວ ພ຺ຍາສກາເວນ ທິສ຺ສຕີ຺ ຄຫຜຸຖວເສນ ເຈຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ສາມເຕຣານໍ ປນ ຍຖາ ຕຖາ ວາ ສມາທາເນ ເອກສ຺ມີ ກີນ຺ເນ ສພ຺ພານິປີ ກີນ຺ນານີ ໂຫນ຺ຕິ ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕີໂຕ຺ ອິຕີ ເອກຊ຺ຊໍ, ປຈ຺ເຈກຄຸຈ ສມາທາເນ ວິເສໂສ ອິຮ ວຸຕ຺ໂຕ, ຊຸທ຺ທກາຄມຜຸກາຖາຍໍ ປນ ‘‘ເອກຊ຺ຊໍ ສມາທິຍໂຕ ເອກາເຍວ ວິຣຕິ ເອກາວ ເຈຕນາ ໂຫຕິ, ກິຈ຺ຈວເສນ ປເນຕາສໍ ປຄຸຈວິຮຕ຺ຕໍ ວິຄຸຄາຍຕີ຺ ປຈ຺ເຈກໍ ສມາທິຍໂຕ ປນ ປຄຸເຈວ ວິຣຕີໂຍ, ປຄຸຈ ຈ ເຈຕນາ ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິ (ຊ຺ຸ ປາ຺ ອຜຸຄ຺ ເອກຕານານຕາທິວິນິຈ຺ຊຍ) ອຍໍ ວິເສໂສ ວຸຕ຺ໂຕ຺ ເກເຫປີ ‘‘ຍຖາ ຕຖາ ວາ ສມາທິຍນ຺ຕຸ, ສາມເຕຣານໍ ເອກສ຺ມີ ກີນ຺ເນ ສພ຺ພານິປີ ກີນ຺ນານີ ໂຫນ຺ຕີ຺ ປາຣາຊິກຜຸຄານີຍານີ ຫີ ຕານີ ເຕສໍ຺ ຍໍ ຕຸ ວີຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ເຕເນວ ກມ຺ມພຖ໌ໂຮ຺ ຄຫຜຸຖານໍ ປນ ເອກສ຺ມີ ກີນ຺ເນ ເອກເມວ ກີນ຺ນໍ ໂຫຕິ, ຍໂຕ ເຕສໍ ຕໍສມາທາເນເນວ ປຸນ ປຄຸຈງຄີກຕ຺ຕໍ ສີລສ຺ສ ສມ຺ປຊ຺ຊຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຍຖາວຸຕ຺ໂຕປີ ທີພກາຕາການໍ ວາໂທ ອປ໌ເຣວາໂທ ນາມ ຕຖ຺ຖ ກໂຕ຺

ເສຕຸພາຕວິຣຕິຍາ ປນ ເກໂຫ ນາມ ນຕ຺ຖີ ປຜິປກ຺ຂສມຸຈ຺ຈິນ຺ທເນນ ອກຸປ຺ປສກາວຕ຺ຕາ຺ ຕເທວຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ເຕນ ‘‘ກວນ຺ຕເຣປີ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຕຕ຺ຖ ‘‘ກວນ຺ຕເຣປີ’’ຕິ ອິມິນາ ອຕ຺ຕໂນ ອຣິຍກາວໍ ອຊານນ຺ໂຕປີຕິ ອຕ຺ຖໍ ວິຄຸຄາເປຕີ຺ ຊີວິຕເຫຕຸປີ, ປເຄວ ອຄຸຄເຫຕ຺ຸ ‘‘ເນວ ປາຕໍ ຫນຕິ, ນ ສຸຣໍ ປີວຕີ’’ຕິ ອິທໍ ມຊ຺ເຊປ຺ຍາລນິທ຺ທິຜຸຖໍ, ມິຄປທວລຸອຄຸຊນເຍນ ວາ ວຸຕ຺ຕໍ ຺ ສຸຣນ຺ຕິ ຈ ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕໍ຺ ສພ຺ພມ຺ປີ ຫີ ສຸຣາເມຣຍມຊ຺ຊປ໌ມາທຜຸຖານານຸໂຍຄໍ ນ ກໂຣຕີ຺ ‘‘ມຊ຺ຊນ຺ຕິ ຕເທວ ອຸກຍໍ, ຍໍ ວາ ປນຄຸຄມ຺ປີ ສຸຣາສວວິນິມຸຕ຺ຕໍ ມທນີຍ’’ນ຺ຕິ (ສໍ຺ ນີ຺ ອຜຸຄ຺ ໒຺໔຺໑໑໒໔) ສໍຍຸຕ຺ຕມຫາວຄຸຄຜຸກາຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຊຸທ຺ທກປາຄຸຜຸກາຖາຍຄຸຈ ‘‘ຕທຸກຍເມວ ມທນີຍຜຸເຖນ ມຊ຺ຊໍ, ຍໍ ວາ ປນຄຸຄມ຺ປີ ກິຄຸຈິ ອຕ຺ຖີ ມທນີຍໍ, ເຍນ ປີເຕນ ມຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ ປມຕ຺ໂຕ, ອິທໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ມຊ຺ຊ’’ນ຺ຕິ (ຊ຺ຸ ປາ຺ ອຜຸຄ຺ ປຸຣິມປຄຸຈສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ) ‘‘ສເຈ ປີສ຺ສາ’’ຕິອາທິນາ ຕຕ຺ເຖວ ວິເສສທສ຺ສນໍ, ອຊານນ຺ຕສ຺ສປີ ຂີຣເມວ ມຸຂໍ ປວິສຕິ,ນ ສຸຣາ, ປເຄວ ຊານນ຺ຕສ຺ສ຺ ໂກຄຸຈສກຸຕານນ຺ຕິ ກຸນ຺ຕສກຸຕານໍ຺ ສເຈປີ ມຸເຂ ຂີຣມິສ຺ສເກ ອຸທເກ ປກ຺ຂິປນ຺ຕີຕີ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ຺ ‘‘ນ ເຈຕ຺ຖ ອຸປໂມປເມຍ຺ຍານໍ ສມ຺ພທ຺ຮຕາ ສີຍາ ໂກຄຸຈສກຸຕານໍ ໂຍນິສີທ຺ຮຕ຺ຕາ’’ຕິ ໂກຈິ ວເທຍ຺ຍາຕິ ອາຫ ‘‘ອິທ’’ນ຺ຕິອາທີ຺ ໂຍນິສີທ຺ຮນ຺ຕິ ມນຸສ຺ສຕິຣຈ຺ຉານານໍ ອຸທ຺ຮໍ ຕິຣິຍເມວ ທີພຕາວີຍ, ພການໍ ເມພສທ຺ເທນ, ກຸກ຺ກຸຜີນໍ ວາເຕນ ຄພ຺ກຄຸຄຫຕໍ ວີຍ ຈ ຊາຕິສີທ຺ຮໍ, ອິຕີ ໂກຈິ ວເທຍ຺ຍ ເຈຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ‘‘ເຈວາ’’ຕິປີ ປາຖໍ ວຕ຺ວາ ສມຸຈ຺ຈຍຕ຺ຖມິຈ຺ຉນ຺ຕິ ເກຈິ຺ ຮມ຺ມຕາສີທ຺ຮນ຺ຕິ ໂພຮິສຕ຺ເຕ ກຸຈ຺ຉິຄເຕ ໂພຮິສຕ຺ຕມາຕຸ ສີລໍ ວີຍ, ວິຊາເຕ ຕສ຺ສາ ທີວງຄມນໍ ວີຍ ຈ ສກາເວນ ສີທ຺ຮໍ, ມຄຸຄຮມ຺ມຕາຍ ວາ ອຣີຍມຄຸຄານຸກາເວນ ສີທ຺ຮນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພນ຺ຕິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺

ທີຜຸຖິຊ຺ຊກຣຕໍ ນາມ ກາຣີຍໍ ທຸກ຺ກຣໍ, ຕສ຺ມາ ສຣຕຄມນໍ ສິກ຺ຂາປທສມາທານໂຕ ມຫຜຸຄຕຣເມວ, ນ ອປ຺ປຜຸຄຕຣນ຺ຕິ ອຣີປ຺ປາໂຍ຺ ເອຕນ຺ຕິ ສິກ຺ຂາປທໍ຺ ຍຖາ ວາ ຕຖາ ວາ ຄຕ຺ຫນ຺ຕສ຺ສາປີຕິ ອາທຣໍ ຄາຣວມກຕ຺ວາ ສມາທິຍນ຺ຕສ຺ສາປີ຺ ສາຮຸກໍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕສ຺ສາປີຕິ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ສີລານິ ສມາທິຍນ຺ຕສ຺ສາປີ ອປ຺ປຜຸຄຕຣເມວ, ອປ຺ປສມາຣມ຺ກຕຣຄຸຈ, ນ ທີຄຸຕໍ ອຸສ຺ສາໂຫ ກຣຕີໂຍຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ຺ ສີລໍ ອິຮ ອກາຍທານຕາຍ ທານໍ, ອນວເສສໍ ວາ ສຕ຺ຕນິກາຍໍ ທຍຕີ ຣກ຺ຂຕີຕິ ທານໍ຺ ອຍເມຕ຺ຖ ອຜຸກາຖາມຸຕ຺ຕກນໂຍ – ສຣຕໍ ອຸປຄເຕນ ກາຍວາຈາຈິຕ຺ເຕຫີ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ວຕ຺ຖຸຕ຺ຕຍປູຊາ ກາຕພ຺ພາ, ຕຕ຺ຖ ຈ ສໍກິເລໂສ ສາຮຸກໍ ປຣິຫຣິຕພ຺ໂພ, ສິກ຺ຂາປທານີ ປນ ສມາທານມຕ຺ຕໍ, ສມ຺ປຕ຺ຕວຕ຺ຖຸໂຕ ວິຣມຕມຕ຺ຕຄຸຈາຕີ ສຣຕຄມນໂຕ ສີລສ຺ສ ອປ຺ປຜຸຄຕຣຕາ, ອປ຺ປສມາຣມ຺ກຕຣຕາ ຈ ເວທິຕພ຺ພາ຺ ສພ຺ເພສໍ ສຕ຺ຕານໍ ຊີວິຕທານາທິນາ ທຕ຺ຫນິຮານໂຕ, ສກລໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣ ຄຸຕານິຜຸຖານໂຕ ຈສ຺ສ ມຫປ຺ຜລຕຣຕາ, ມຫານິສໍສຕຣຕາ ຈ ທຜຸຖພ຺ພາຕີ຺

ຕມຕ຺ຖໍ ປາລຸອິຍາ ສາເຮນ຺ໂຕ ‘‘ວຸຕ຺ຕຄຸເຫຕ’’ນ຺ຕິອາທິມາຫ຺ ຕຕ຺ຖ ‘‘ອຄຸຄານີ’’ຕິ ຄາຕຕ຺ຕາ ອຄຸຄຄຸຄານີ຺ ຈີຣຕ຺ຕຕາຍ ຄາຕຕ຺ຕາ ຣຕ຺ຕຄຸຄານີ຺ ‘‘ອຣີຍານໍ ສາຮູນໍ ວໍສານີ’’ຕິ ຄາຕຕ຺ຕາ ວໍສຄຸຄານີ຺ ປຸຣິມການໍ ອາທິປຸຣິສານໍ ເອຕານີຕິ ໂປຣາຕານີ຺ ສພ຺ພໂສ ເກນຈິປີ ປກາເຣນ ສາຮູຫີ ນ ກິຕ຺ຕານີ ນ ຉຑ຺ຫິຕານີຕິ ອສໍກິຕ຺ຕານີ຺ ອຍຄຸຈ ນໂຍ ເນສໍ ຍຖາ ອຕີເຕ, ເອວໍ ເອຕຣຫິ, ອນາຄເຕ ຈາຕິ ອາຫ ‘‘ອສໍກິຕ຺ຕປຸພ຺ພານີ’’ຕິອາທີ຺ ອຕີເຕ ຫີ ກາເລ ອສໍກິຕ຺ຕກາວສ຺ສ ‘‘ອສໍກິຕ຺ຕປຸພ຺ພານີ’’ຕິ ນິທສ຺ສນໍ, ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ເນ ‘‘ນ ສງກີຍນ຺ຕີ’’ຕິ, ອນາຄເຕ ‘‘ນ ສງກີຍິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕີ຺ ອໂຕເຍວ ອປ຺ປຜິກຸຜຸຖານີ ນ ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕານີ຺ ນ ຫີ ກທາຈິປີ ວິຄຸຄູ ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ຫີສາທີປາປຮມ຺ມໍ ອນຸຊານນ຺ຕີ຺ ອປ໌ຣິມາຕານໍ ສຕ຺ຕານໍ ອກຍໍ ເທຕີຕິ ສພ຺ເພສຸ ກູເຕສຸ ນິຫິຕທຕ຺ຫຕ຺ຕາ ສກລສ຺ສປີ ສຕ຺ຕນິກາຍສ຺ສ ກຍາກາວໍ ເທຕີ຺ ນ ຫີ ອຣິຍສາວກໂຕ ກສ຺ສຈິ ກຍໍ ໂຫຕີ຺ ອເວຣນ຺ຕິ ເວຣາກາວໍ຺ ອພ຺ຍາປຊ຺ຊນ຺ຕິ ນິທ຺ທຸກ຺ຂຕໍ຺ ‘‘ອປ໌ຣິມາຕານໍ ສຕ຺ຕານໍ ອກຍໍ ທຕ຺ວາ’’ຕິອາທິ ອານິສໍສທສ຺ສນໍ,

ເຫຕຸມ຺ປີ ເຈຕ຺ຖ ຕ຺ວາ-ສທ຺ໂທ ຍຖາ ‘‘ມາຕຣໍ ສຣິຕ຺ວາ ໂຣທຕີ’’ຕິ.

ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ຈຊນລກ຺ຂຕໍ, ສພ຺ພໍ ຕໍ ຍຍ຺ໂຍຕີ ອາຫ ‘‘ອິທຍ຺ຈ ປນາ’’ຕິອາທິ. ນ ນຸ ຈ ປຍ຺ຈສີລໍ ສພ຺ພກາລິກໍ. ອພຸທ຺ຮຸປ຺ປາທກາເລປີ ຫິ ວິຍ຺ຍູ ຕໍ ສມາທິຍນ຺ຕິ, ນ ຈ ເອກນ຺ຕໂຕ ວິມຸຕ຺ຕາຍຕນໍ ພາຫິຣການມ຺ປີ ສມາທິນ຺ນຕ຺ຕາ. ສຣຕາຄມນໍ ປນ ພຸທ຺ຮຸປ຺ປາທເຫຕຸກໍ, ເອກນ຺ຕໂຕ ຈ ວິມຸຕ຺ຕາຍຕນໍ, ກຖໍ ຕຕ຺ຖ ສຣຕາຄມນໂຕ ປຍ຺ຈສີລສ຺ສ ມຫປ຺ຜລຕາຕິ ອາຫ ‘‘ກິຍ຺ຈາປີ’’ຕິອາທິ. ເຊຍ຺ຖນ຺ຕິ ມຫປ຺ຜລກາເວນ ອຸຕ຺ຕມໍ. ‘‘ສຣຕາຄມເນເຍວ ປຕິຍ຺ຖາຍາ’’ຕິ ອິມິນາ ຕສ຺ສ ສີລສ຺ສ ສຣຕາຄມເນນ ອກິສງ຺ຂຕຕ຺ຕາ ຕໂຕ ມຫປ຺ຜລຕໍ, ຕຖາ ອນກິສງ຺ຂຕສ຺ສ ຈ ສີລສ຺ສ ອປ຺ປຜລຕໍ ທສ຺ເສຕິ.

໓໔໓. ອິທິສເມວາຕິ ເອວໍ ສໍກິເລສປຜິປກ຺ຂເມວ ຫຸຕ຺ວາ. ນນຸ ຈ ປຖມຊ຺ຊານາທິຍຍ຺ຍາເຍວ ເທເສຕພ຺ພາ, ກສ຺ມາ ພຸທ຺ຮຸປ຺ປາທໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ເທສນມາຣກຕີຕິ ອນຸໂຍຄໍ ປຣິຫຣິຕຸໍ ‘‘ຕິວິຣ…ເປ… ທສ຺ເສຕຸກາໂມ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕິວິຣສີລປາຣິປູຣິຍໍ ກິຕສ຺ສ ຫິ ເນສໍ ຍຍ຺ຍານໍ ອປ຺ປຍ຺ຖຕຣຕາ, ມຫປ຺ຜລຕຣຕາ ຈ ໂຫຕີ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ທສ຺ເສຕຸກາມຕ຺ຕາ ພຸທ຺ຮຸປ຺ປາທໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ເທສນໍ ອາຣກຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ເຕນາຫ ‘‘ຕຕ຺ຖາ’’ຕິອາທິ. ເຫຍ຺ຖາວຸຕ຺ເຕຫີ ຄຸເຕຫີຕິ ເອຕ຺ຖ ‘‘ໂສ ຕໍ ຣມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ຕຖາຄເຕ ສທ຺ຣໍ ປຜິລກຕີ’’ຕິອາທິນາ (ທີ. ນິ. ໑.໑໙໑) ເຫຍ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕາ ສຣຕາຄມນໍ, ສີລສມ຺ປທາ, ອິນ຺ທ຺ຣິເຍສຸ ຄຸຕ຺ຕທ຺ວາຣຕາຕິ ເອວ ມາທໂຍ ຄຸຕາ ເວທິຕພ຺ພາ. ປຖມໍ ຊານໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕນ຺ໂຕ ນ ກິລມຕີຕິ ໂຍຊນາ. ຕານີຕິ ປຖມຊ຺ຊານາທີນິ. ‘‘ປຖມໍ ຊານ’’ນ຺ຕິ ອາທິນາ ປາລຸອິຍໍ ປຕີຕານເມວ ຊານານໍ ອຸກ຺ກຍ຺ຖນິທ຺ເທໂສ ກໂຕຕິ ມນ຺ຕວາ ‘‘ເອກໍ ກປ຺ປໍ, ອຍ຺ຖ ກປ຺ເປ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ, ມຫາກປ຺ປວເສນ ເຈຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ. ຫີນໍ ປນ ປຖມໍ ຊານໍ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍກປ຺ປສ຺ສ ຕຕິຍກາຄໍ ອາຍຸໍ ເທຕິ. ມຊ຺ຊິມໍ ອຸປ຺ຫ຺ຒກປ຺ປໍ. ຫີນໍ ທຸຕິຍໍ ຊານໍ ທ຺ເວ ກປ຺ປານິ, ມຊ຺ຊິມໍ ຈຕ຺ຕາຣີຕິອາທິນາ ອຕ຺ໂຖ ເນຕພ຺ໂພ. ອປິຈ ຍສ຺ມາ ປຕີຕານິເຍເວຕ຺ຖ ຊານານິ ອຣິປ຺ເປຕານີ ມຫປ຺ຜລຕຣກາວທສ຺ສນປຣຕ຺ຕາ ເທສນາຍ, ຕສ຺ມາ ‘‘ປຖມໍ ຊານໍ ເອກໍ ກປ຺ປ’’ນ຺ຕິອາທິນາ ປຕີຕາເນວ ຊານານີ ນິທ຺ທິຍ຺ຖານີຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ.

ຕເທວາຕິ ຈຕ຺ຕ຺ຖຊ຺ຊານເມວ. ຈຕຸກ຺ກນເຍນ ຫີ ເທສນາ ອາຄຕາ. ຍທິ ເອວໍ ກຖໍ ອາຣຸປ຺ປຕາຕິ ອາຫ ‘‘ອາກາສານຍ຺ຈາຍຕນາທິສມາປຕ຺ຕິວເສນ ກາວິຕ’’ນ຺ຕິ, ຕຖາ ກາວິຕຕ຺ຕາ ຈຕ຺ຕ຺ຖຊ຺ຊານເມວ ອາຣຸປ຺ປໍ ຫຸຕ຺ວາ ວີສຕິກປ຺ປສຫສ຺ສາທີນິ ອາຍຸໍ ເທຕີຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍ. ອຍໍ ອາຈຣິຍສ຺ສ ມຕິ. ອຖ ວາ ຕເທວາຕິ ອາຣຸປ຺ປສງ຺ຂາຕໍ ຈຕ຺ຕ຺ຖຊ຺ຊານເມວ, ຕໍ ປນ ກສ຺ມາ ວີສຕິກປ຺ປສຫສ຺ສາທີນີ ອາຍຸໍ ເທຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອາກາສານຍ຺ຈາຍຕນາທິສມາປຕ຺ຕິວເສນ ກາວິຕ’’ນ຺ຕິ, ຕຖາ ກາວິຕຕ຺ຕາ ເອວໍ ເທຕີຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍ. ອປໂຣ ນໂຍ ‘‘ຕເທວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຣູປາວຈຣຈຕ຺ຕ຺ຖຊ຺ຊານເມວາຕິ ອຕ຺ໂຖ ອາປຊ຺ເຊຍ຺ຍາຕິ ຕໍ ນິວຕ຺ເຕຕຸໍ ‘‘ອາກາສານຍ຺ຈາຍຕນາທິສມາປຕ຺ຕິວເສນ ກາວິຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫ, ຕຖາ ກາວິຕໍ ອງ຺ຄສມຕາຍ ຈຕ຺ຕ຺ຖຊ຺ຊານສງ຺ຂາຕໍ ອາຣຸປ຺ປຊ຺ຊານເມວາຣິປ຺ເປຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ.

ສມ຺ມເທວ ນິຈ຺ຈສຍ຺ຍາທິປຜິປກ຺ຂວິຣມນວເສນ ປວຕ຺ຕມານາ ປຸພ຺ພກາຄິເຍ ເອວ ໂພຣິປກ຺ຂິຍຣມ຺ເມ ສມາເນນ຺ຕິ ວິປສ຺ສນາ ວິປສ຺ສກປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອນປ຺ປກໍ ປີຕິໂສມນສ຺ສໍ ສມາວຫຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ວິປສ຺ສນາສຸຂສທິສສ຺ສ ປນ ສຸຂສ຺ສ ອກາວາ ມຫປ຺ຜລ’’ນ຺ຕິ. ຍຖາຫ ຣມ຺ມຣາຊາ ຣມ຺ມປເທ –

‘‘ຍໂຕ ຍໂຕ ສມ຺ມສຕິ, ຂນ຺ຣານໍ ອຸທຍພ຺ພຍໍ;

ລກຕີ ປີຕິປາໂມຊ຺ຊໍ, ອມຕໍ ຕໍ ວິຊານຕ’’ນ຺ຕິ. (ຣ. ປ. ໓໗໔);

ຍສ຺ມາ ປນາຍໍ ເທສນາ ອິມິນາ ອນຸກ຺ກເມນ ອິມານີ ຍາຕານີ ນິພ຺ພຕ຺ເຕນ຺ຕສ຺ສ ວເສນ ປວຕ຺ຕິຕາ, ຕສ຺ມາ ‘‘ວິປສ຺ສນາຍາເຕ ປຕິຍ຺ຖາຍາ’’ຕິອາທິນາ ເຫຍ຺ຖິມໍ ເຫຍ຺ຖິມໍ ອຸປຣິມສ຺ສ ອຸປຣິມສ຺ສ ປຕິຍ຺ຖາກູຕໍ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ. ສມານຣູປນິມ຺ມານໍ ນາມ ມໂນມຍິທ຺ຣິຍາ ອຍ຺ເຍຫີ ອສາຣາຣຕກິຈ຺ຈນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ…ເປ… ມຫປ຺ຜລາ’’ຕິ. ຫຕ຺ຖິອສ຺ສາທິວິວິຣຣູປກຣຕໍ ວິກຸພ຺ພນໍ, ຕສ຺ສ ທສ຺ສນສມຕ຺ຖຕາຍ. ອິຈ຺ຈິຕິຈ຺ຈິຕຍ຺ຖານໍ ນາມ ປຸຣິມຊາຕີສຸ ອິຈ຺ຈິຕິຈ຺ຈິໂຕ ຂນ຺ຣປເທໂສ. ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ເຄເນວ ມຄ຺ຄສຸຂໍ ນິຍ຺ຖິຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຕິ…ເປ… ມຫປ຺ຜລ’’ນ຺ຕິ. ສມາເປນ຺ໂຕຕິ ປຣິໂຍສາເປນ຺ໂຕ.

ກູຍທນ຺ເຕົາປາສກຕ຺ຕປຜິເວທນາທິກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໔໔-໙ຯ“ອກິກ຺ການ຺ຕໍ ໂກ ໂຄຕມາ”ຕິອາທິ ເທສນາຍ ປສາທວຈນໍ, “ເອສາຫໍ ກວນ຺ຕ”ນ຺ຕິອາທິ ປນ ສຣຕາຄມນວຈນນ຺ຕິ ຕທຸກາຍສມ຺ພນ຺ຜໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ເທສນາຍາ”ຕິອາທິມາຫຯ ຕນູຕິ ມນ຺ໂທ ກາຍິກເຈຕສິກສຸຂສມຸປ຺ພຸຍູຫໂຕຯ ສພ຺ເພ ເຕ ປ່າຕໂຍຕິ “ສຕ຺ຕ ຈ ອຸສກາສຕານິ”ຕິອາທິນາ ວຸຕ຺ເຕ ສພ຺ເພ ເຕ ປ່າຕິໂນຯ ຕໍ ປ໋ວຕ຺ຕິນ຺ຕິ ເຕສໍ ປ່າຕີນໍ ໂມຈນາກາຣໍຯ ອາກຸລກາໂວຕິ ກຄວໂຕ ສນ຺ຕິເກ ຆມ຺ມສ຺ສ ສຸຕຕ຺ຕາ ປ່າຕິສຸ ອນຸທ຺ທຍໍ ອຸປ຺ຜ຺ຄເປ໋ຕ຺ວາ ກິຕສ຺ສ “ກຄຸຄ຺ທີ ນາມ ມຍາ ຕາວ ພຫູ ປ່າຕິໂນ ມາຣຕາຕ຺ຖາຍ ພນ຺ສາປີຕາ”ຕິ ຈິຕ຺ເຕ ປຣິພ຺ຍາກຸລກາໂວ, ຍສ຺ມາ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ນ ເທເສຕິຕິ ໂຍຊນາ, “ອຸທປ່າທີ”ຕິປີ ປ່າໂຖຯ ສຸຕ຺ວາຕິ “ມຸຕ຺ຕາ ໂກ ເຕ ປ່າຕໂຍ”ຕິ ອາໂຣຈິຕວຈນໍ ສຸຕ຺ວາຯ ຈິຕ຺ຕຈາໂຣຕິ ຈິຕ຺ຕປ຺ປ໋ວຕ຺ຕິຯ “ກລ຺ລຈິຕ຺ຕໍ ມຸທຸຈິຕ຺ຕໍ ວິນີວຣຕາຈິຕ຺ຕໍ ອຸທຄ຺ຄຈິຕ຺ຕໍ ປສນ຺ນຈິຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ອິທໍ ປທປ຺ຍຈກໍ ສນ຺ສາຍ“ກລ຺ລຈິຕ຺ຕນ຺ຕິອາທີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ “ທານກຖໍ ສີລກຖ”ນ຺ຕິອາທິນາ ວຸຕ຺ຕາຍ ອນຸປ຺ຸພ຺ພິກຖາຍ ອານຸກາເວນຯ ກາມຈ຺ຈນ຺ທວິຄເມນ ກລ຺ລຈິຕ຺ຕຕາ ອໂຣຄຈິຕ຺ຕຕາ, ພ຺ຍາປ່າທວິຄເມນ ເມຕ຺ຕາວເສນ ມຸທຸຈິຕ຺ຕຕາ ອກຖິນຈິຕ຺ຕຕາ, ອຸທ຺ສຈ຺ຈກຸກ຺ກຸຈ຺ຈວິຄເມນ ວິກ຺ເຂປ່າກາວໂຕ ວິນີວຣຕາຈິຕ຺ຕຕາ ເຕຫິ ອມລິນຈິຕ຺ຕຕາ, ຖີນມິທ຺ສວິຄເມນ ສມ຺ປຄ຺ຄຫາວເສນ ອຸທຄ຺ຄຈິຕ຺ຕຕາ ອມລິນຈິຕ຺ຕຕາ, ວິຈິກິຈ຺ຉາວິຄເມນ ສມ຺ມາປຜິປຕ຺ຕິຍາ ອວິມຸຕ຺ຕຕາຍ ປສນ຺ນຈິຕ຺ຕຕາ ອນາວິລຈິຕ຺ຕຕາ ຈ ໂຫຕີຕິ ອາຫ “ອນຸປ຺ຸພ຺ພິກຖານຸກາເວນ ວິກ຺ຂມ຺ກິຕນີວຣຕາໍ ສນ຺ສາຍ ວຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິຯ ຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອຕ຺ຖໂຕ ອວິກຕ຺ຕໍ, ຕໍ ສຸວິຍ຺ເຍຍ຺ຍເມວຯ

ອິຕິ ສຸມງຄລວິລາສິນີຍາ ທີຆນິກາຍຜ຺ຄກຖາຍ ປຣມສຸຂຸມຄມ຺ກີຣທຸຣນຸໂພສຕ຺ຖປຣິທີປນາຍ ສຸວິມລວິປຸລປ຺ຍ຺ຍາເວຍ຺ຍຕ຺ຕິຍຊນນາຍ ສາຊຸວິລາສິນີຍາ ນາມ ລີນຕ຺ຖປ຺ກາສນີຍາ ກູຜທນ຺ຕສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍ ລີນຕ຺ຖປ຺ກາສນາຯ

ກູຜທນ຺ຕສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ຖິຕາຯ

໖ຯ ມຫາລິສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ

ພ຺ຣາຫ຺ມຓທູຕວຕ຺ຖຸວຓ຺ຓນາ

໓໕໙ຯ ເອວໍ ກູຏທນ຺ຕສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຓ຺ເຓຕ຺ວາ ອິທານິ ມຫາລິສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຓ຺ເຓນ຺ໂຕ ຍຖານຸປຸພ຺ພໍ ສໍວຓ຺ຓໂນກາສສ຺ສ ປຕ຺ຕຠາວໍ ວິຠາເວຕຸໍ, ກູຏທນ຺ຕສຸຕ຺ຕສ຺ສານນ຺ຕຣໍ ສງ຺ຄີຕສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ມຫາລິສຸຕ຺ຕຠາວໍ ວາ ປກາເສຕຸໍ “ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ…ເປ… ເວສາລິຍນ຺ຕິ ມຫາລິສຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ອາຫຯ ປຸນປ຺ປຸນໍ ວິສາລຠາວູປຄມນໂຕຕິ ເອຕ຺ຖາຍໍ ສງ຺ເຂໂປ – ພາຣາຓສີຣຎ຺ໂຎ ກິຣ ອຄ຺ຄມເຫສີຍາ ມໍສເປສິຄພ຺ເຠາ ຫຸເວ ທາຣກາ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ ຘີຕາ ຈ ປຸຕ຺ໂຕ ຈ, ເຕສໍ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ວິວາເຫນ ໂສຬສກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປຸຕ຺ຕຘີຕຸວເສນ ຫຸເວ ຫຸເວ ທາຣກາ ວິຊາຕາຯ ຕໂຕ ເຕສໍ ທາຣການໍ ຍຖາກ຺ກມໍ ວຑ຺ເຒນ຺ຕານໍ ປຈ຺ເຈກໍ ສປຣິວາຣານໍ ອາຣາມຸຍ຺ຍານນິວາສຏ຺ຐານປຣິວາຣສມ຺ປຕ຺ຕີ ຄເຫຕຸໍ ອປ຺ປໂຫນກຕາຍ ນຄຣໍ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ຄາວຸຕນ຺ຕເຣນ ຄາວຸຕນ຺ຕເຣນ ປຣິກ຺ຂິປິສຸ, ເອວໍ ຕສ຺ສ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຕິປາກາຣປຣິກ຺ເຂເປນ ວິສາລຠາວມຸປຄຕຕ຺ຕາ “ເວສາລີ”ຕ຺ເວວ ນາມໍ ຊາຕໍຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ປຸນປ຺ປຸນໍ ວິສາລຠາວູປຄມນໂຕ ເວສາລີຕິ ລທ຺ຘນາມເກ ນຄເຣ”ຕິຯ ວິຕ຺ຖາຣກຖາ ເຈຕ຺ຖ ມຫາສີຫນາທສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາຍ, (ມຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໑໕໖) ຣຕນສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາຍ (ຂຸຯ ປາຯ ອຏ຺ຐຯ ເວສາລິວຕ຺ຖຸ; ສຸຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯຣຕນສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ) ຈ ຄເຫຕພ຺ພາຯ ພຫີນຄເຣຕິ ນຄຣໂຕ ພຫິ, ນ ອມ຺ພປາລິວນໍ ວິຍ ອນ຺ໂຕນຄຣສ຺ມິໍຯ ສຍໍຊາຕນ຺ຕິ ສຍເມວ ຊາຕໍ ອໂຣປິມໍຯ ມຫນ຺ຕຠາເວນາຕິ ຣຸກ຺ຂຄຈ຺ຉານໍ, ກິໂຕກາສສ຺ສ ຈ ມຫນ຺ຕຠາເວນຯ ເຕເນວາຫ “ຫິມວນ຺ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ເອກາພທ຺ຘໍ ຫຸຕ຺ວາ”ຕິຯ ຍໍ ປນ ເວນຍິການໍ ມເຕນ ວິນຍຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ –

“ຕຕ຺ຖ ມຫາວນໍ ນາມ ສຍໍຊາຕໍ ອໂຣປິມໍ ສປຣິຈ຺ເຉທໍ ມຫນ຺ຕໍ ວນໍຯ ກປິລວຕ຺ຖຸສາມນ຺ຕາ ປນ ມຫາວນໍ ຫິມວນ຺ເຕນ ສຫ ເອກາພທ຺ຘໍ ອປຣິຈ຺ເຉທໍ ຫຸຕ຺ວາ ມຫາສມຸທ຺ທໍ ອາຫຈ຺ຈ ຐິຕໍ, ອິທໍ ຕາທິສໍ ນ ໂຫຕີ”ຕິ (ປາຣາຯ ອຏ຺ຐຯ ໔ຯ໑໖໔)ຯ

ຕໍ ມຊ຺ຌິມຠາຓກສໍຍຸຕ຺ຕຠາຓການມ຺ປິ ສມານກຖາຯ ມຊ຺ຌິມຏ຺ຐກຖາຍຎ຺ຫິ (ມຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໔ຯ໓໕໔) ສໍຍຸຕ຺ຕຏ຺ຐກຖາຍຎ຺ຈ (ສໍຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໓໗) ຕເຖວ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອິຘ ປນ ທີຆຠາຓການໍ ມເຕນ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ຍທິ ຈ “ອຫຸຕ຺ວາ”ຕິ ກຕ຺ຖຈິ ປາໂຐ ທິສ຺ສຕິ, ເອວໍ ສຕິ ສພ຺ເພສມ຺ປີ ສມານວາໂທ ສິຍາຕິຯ ກູຏາຄາຣສາລາສງ຺ເຂເປນາຕິ ຫໍສມຓ຺ຑລາກາຣສງ຺ຂາຕຫໍສວຏ຺ຏກຈ຺ຉນ຺ເນນ ກູຏາຄາຣສາລານິຍາເມນ, ຕຖາ ກຕຕ຺ຕາ ປາສາໂທເຍວ “ກູຏາຄາຣສາລາ”ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕພ຺ໂພຫາເຣນ ປນ ສກໂລປິ ສງ຺ຆາຣາໂມຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ວິນຍຏ຺ຐກຖາຍໍ (ປາຣາຯ ອຏ຺ຐຯ ໔ຯ໑໖໔) ຕຸ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ –

“ກູຏາຄາຣສາລາ ປນ ມຫາວນໍ ນິສ຺ສາຍ ກເຕ ອາຣາເມ ກູຏາຄາຣໍ ອນ຺ໂຕກຕ຺ວາ ຫໍສວຏ຺ຏກຈ຺ຉນ຺ເນນ ກຕາ ສພ຺ພາກາຣສມ຺ປນ຺ນາ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຠຄວໂຕ ຄນ຺ຘກຸຏິ ເວທິຕພ຺ພາ”ຕິຯ

ໂກສເລສຸ ຊາຕາ, ຠວາ, ເຕ ວາ ນິວາໂສ ເອເຕສນ຺ຕິ ໂກສລກາຯ ເອວໍ ມາຄຘກາຯ ຊນປທວາຈີໂນ ຫິ ປາຍໂຕ ປຸລ຺ລິງ຺ຄປຸຖຸວຈນາຯ ຍສ຺ສ ອກາເຣາ ປຸຄ຺ຄໂລ ມຫາຊານິໂຍ ໂຫຕິ, ຕໍ ກຣຓໍ ອຣຫຕີຕິ ກຣຓີຍນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ເຕນາຫ “ອວສ຺ສໍ ກຕ຺ຕພ຺ພກມ຺ເມນາ”ຕິຯ ອກາຕຸມ຺ປີ ວຏ຺ຏຕິ ອສຕິ ສມວາເຍ, ຕສ຺ມາ ສມວາເຍ ສຕິ ກຕ຺ຕພ຺ພໂຕ ຕໍ ກິຈ຺ຈນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ

໓໖໐ຯ ຍາ ພຸທ຺ຘານໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນາຣຫາ ນານຕ຺ຕສຎ຺ຎາ, ຕາສໍ ວເສນ “ນານາຣມ຺ມຓຈາຣໂຕ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ນານາຣມ຺ມຓປ຺ປວຕ຺ຕິໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສມ຺ຠວນ຺ຕສ຺ເສວ ຫິ ປຏິເສໂຘ, ນ ອສມ຺ຠວນ຺ຕສ຺ສຯ ປຏິກ຺ກມ຺ມາຕິ ນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຕຖາ ຈິຕ຺ຕໍ ອນຸປ຺ປາເທຕ຺ວາຯ ສລ຺ລີໂນຕິ ຊານສມາປຕ຺ຕິຍາ ເອກຕ຺ຕາຣມ຺ມເຓ ອລ຺ລີໂນຯ ນິລີໂນຕິ ຕສ຺ເສວ ເວວຈນໍຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ເອກີຠາວ”ນ຺ຕິອາທິຯ ສປຣິວາຣຕ຺ຕາ ອເນໂກປິ ຕທາ ເອໂກ ວິຍ ຠວຕີຕິ ເອກີຠາໂວ, ຕໍ ເອກີຠາວໍຯ ເຍນາຍສ຺ມາ ນາຄິໂຕ, ຕໍ ສນ຺ຘາຍ “ຕສ຺ມາ ຐານາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ໂອຏ຺ຐທ຺ຘລິຈ຺ຉວິວຕ຺ຖຸວຓ຺ຓນາ

໓໖໑ຯອຫຸໂຣຸຍຸຕາຍາຕິ ອຸປ໌ຫຸໂຍູຍຸຕາຍຯ ຕສຸສ ກິຣ ອຸຕຸຕໂຣຍຸຕສຸສ ອປຸປ໌ກຕາຍ ຕິຣິຍໍ ພາເລຕຸວາ ອຫຸຌມປ໌ນິຕໍ ວິຍ ຂາຍຕິ ຈຕຸຕາໂຣ ຫນຸເຕ, ທຸເວ ຈ ທາຖາ ນ ລາເທຕິ, ເຕນ ນໍ "ໂອຍຸຕຫຸໂຣ"ຕິ ໂວຫຣຕິຯ ເກຈິ ປນ "ອໂຣ-ສຫຸເທນ ປາກໍ ປຣິກປຸເປຕຸວາ ເຫຍຸຖາ ໂອຍຸຕສຸສ ໂອລມຸພກຕາຍ "ໂອຍຸຕາໂຣ"ຕິ ອຕຸຖໍ ວທນຸຕິ, ຕທຍຸຕຸຕເມວ ຕຖາ ປາຕສຸສ ອທິສຸສນໂຕ, ອາຈຣິເຍນ (ທີຯ ນິຯ ຝີຯ ໑ຯ໓໖໑) ຈ ອວຕຸຕິຕຕຸຕາຯ ອຍໍ ກິຣ ອຸໂປສຖິໂກ ທາຍໂກ ທານປຕິ ສຫຸໂຣ ປສນຸໂນ ພຸທຸຌມາມໂກ ຌມຸມສງຆມາມໂກຯ ເຕນາຫ "ປຸເຣາຕຸຕ"ນຸຕິອາທິຯ ຂນຸຌເກ, (ມຫາວຯ ໔໗໙) ມຫາປຣິນິພຸພານສຸຕຸເຕ (ທີຯ ນິຯ ໔ຯ໑໖໑) ຈ ອາຄຕນເຍນ "ນິລປີຕາທິ...ເປ... ຕາວຕິສປຣິສສປຸປ໌ຝິກາຄາຍາ"ຕິ ວຸຕຸຕໍຯ ອຍໍ ປນ ເວສາລີ ກຄວໂຕ ກາເລ ອິທຸຌາ ເຈວ ເວປຸລຸລປຸປຕຸຕາ ຈ ອໂຫສິຯ ຕຕຸຖ ທີ ຣາຊູນເມວ ສຕຸຕ ສຫສຸສານິ, ສຕຸຕ ສຕານິ, ສຕຸຕ ຈ ຣາຊາໂນ ອເຫສຸໍ, ຕຖາ ຍຸວຣາຊ ເສນາປຕິກຕຸຫາຄາຣິກປກຸຕິນມຸປີ, ປາສາທກູຍາຄາຣອາຣາມໂປກຸຂຣຕິອາທໂຍປີ ຕປຸປຣິມາຕາເຍວ, ພຫຸຊນາ, ອາກິ ຕຸຕມນຸສຸສາ, ສຸກິກຸຂາ ຈຯ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ "ມຫຕີຍາ ລິຈຸຉວີປຣິສາຍາ"ຕິຯ ຕສຸສ ປນ ກຸລສຸສ ອາທິກູຕານໍ ຍຖາວຸຕຸຕານໍ ມໍສ ເປສິຍາ ນິພຸພຕຸຕທາຣການໍ ຕາປເສນ ປາຍິຕໍ ຍໍ ຂີຣໍ ອຸທຣໍ ປວິສຕິ, ສພຸພໍ ຕໍ ມຕິກາຊນຄຕໍ ວິຍ ທິສຸສຕິ, ຈຣິມກາເວ ໂພຣິສຕຸເຕ ກຸຈຸຊິຄເຕ ໂພຣິສຕຸຕມາຕຸ ວິຍ ອຸທຣຈຸຉວິຍາ ອຕິວິປຸປສນຸນຕາຍ ເຕ ນິຈຸຉວີ ອເຫສຸໍຯ ອປເຣ ປນາຫຸ "ສິພຸເພຕຸວາ ຖປີຕາ ວິຍ ເນສໍ ອຍຸຍມຍຸຍໍ ລີນາ ຉວີ ອໂຫສີ"ຕິຯ ເອວໍ ເຕ ນິຈຸຉວິຕາຍ ວາ ລີນຈຸຉວິຕາຍ ວາ ລິຈຸຉວີຕິ ປຍຸຍາຍີສຸ, ນິຣຸຕຸ ຕິນເຍນ ເຈຕຸຖ ປທສິທຸຌິ, ຕພຸພໍເສ ອຸປຸປນຸນາ ສພຸເພປີ ລິຈຸຉວໂຍ ນາມ ຊາຕາຯ ເຕນາຫ "ລິຈຸຉວີປຣິສາຍາ"ຕິ, ລິຈຸຉວີຣາຊູ ນໍ, ລິຈຸຉວີວໍສກູຕາຍ ວາ ປຣິສາຍາຕິ ອຕຸໂຖຯ ມຫນຸຕໍ ຍສໍ ລາຕິ ຄຕຸຫາຕີຕິ ມຫາລີ ຍຖາ "ກທຸທາລີ"ຕິຯ ມູລນາມນຸຕິ ມາ ຕາປີຕູທີ ກຕນາມໍຯ

໓໖໔ຯສາສເນ ຍຸຕຸຕປຍຸຕຸໂຕຕິ ກາວນມນຸຍຸຕຸໂຕຯ ສພຸພຕຸຖ ສີຫສມານວຸຕຸຕິໂນປີ ກຄວໂຕ ປຣິສາຍ ມຫຕຸເຕ ສຕິ ຕທຊຸຊາສຍານຸຣູປໍ ປວຕຸຕີຍມານາຍ ຌມຸມເທສນາຍ ວິເສໂສ ໂຫຕີຕິ ອາຫ "ມຫນຸເຕນ ອຸສຸສາເຫນ ຌມຸມໍ ເທເສສຸສຕີ"ຕິຯ

"ວິສຸສາສິໂກ"ຕິ ວຕຸວາ ຕມສຸສ ວິສຸສາສິກກາວໍ ວິກາເວຕຸໍ "ອຍຍຸຫີ"ຕິອາທິ ວຸຕຸຕໍຯ ຖູລສຣີໂຣຕິ ວກຣສຣີໂຣຯ ເຖຣສຸສ ຊີຕາສວກາວໂຕ "ອາລສິຍກາໂວ ອປຸປຫີໂນ"ຕິ ນ ວຕຸຕພຸໂພ, ວາສນາເລສໍ ປນ ອຸປາທາຍ "ອີສກໍ ອປຸປຫີໂນ ວິຍ ໂຫຕີ"ຕິ ວຸຕຸຕໍຯ ນ ຫີ ສາວການໍ ພຸທຸຌານມິວ ສວາສນາ ກິເລສາ ປຫີຍນຸຕິຯ ຍຖາວຸຕຸຕໍ ປາສາທເມວ ສນຸຌາຍ "ກູຍາຄາຣມຫາ ເຄຫາ"ຕິ ວຸຕຸຕໍຯ ປາຈີນມຸຂາຕິ ປາຈີນປມຸຂາຯ

໓໖໖ຯ ວິເນຍຸຍຊນານຸປໂຣເຌນ ພຸທຸຌານໍ ກຄວນຸຕານໍ ປຝິຫາຣິຍວິຊມຸການໍ ໂຫຕີຕິ ອາຫ "ອຖ ໂຂ"ຕິອາທິຯ ຄນຸຌກຸຝິໂຕ ນິກຸ ຂມນເວລາຍຍຸຫິ ຉພຸພຕຸຕາ ພຸທຸຌຣສຸມິໂຍ ອາເວລຸອາເວລຸອາ ຍມລາ ຍມລາ ຫຸຕຸວາ ສວິເສສໍ ປກາສຸສຣາ ວິນິຈຸຉຣີສຸຯ ຕາຫິ "ກຄວາ ນິກຸຂມຕີ"ຕິ ສມາໂຣຈິຕມິວ ນິກຸຂມນໍ ສຍຸຊານີສຸຯ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ "ສໍສູຈິຕນິກຸຂມໂນ"ຕິຯ

໓໖໔ຯ "ອຊຸຊາ"ຕິ ວຸຕຸຕທິວສໂຕ ອຕີຕມນນຸຕຣໍ ຫິຍຸໂຍທິວສໍ ປຸຣິມໍ ນາມ, ຕຖາ "ຫີຍຸໂຍ"ຕິ ວຸຕຸຕທິວສໂຕ ປຣໍ ປຸຣິມຕຣໍ ອ ຕິສເຍນ ປຸຣິມຕຸຕາຯ ອິຕີ ອິເມສຸ ທຸວີສຸ ທິວເສສຸ ວວຕຸຖິໂຕ ຍຖາກຸກມໍ ປຸຣິມປຸຣິມຕຣກາໂວຯ ເອວໍ ສນຸເຕປີ ຍເທຕຸຖ "ປຸຣິມຕຣ"ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ, ຕໂຕ ປກຸຕິ ຍໍ ຍໍ ໂອຣໍ, ຕໍ ຕໍ ປຸຣິມໍຯ ຍໍ ຍໍ ປຣໍ, ຕໍ ຕໍ ປຸຣິມຕຣນຸຕິ ທສຸເສນຸໂຕ "ຕໂຕ ປຍຸຖາຍາ"ຕິອາ ທິມາຫຯ ໂອຣປາຣກາວສຸສ ວິຍ, ທີ ທີສາວິທິສາກາວສຸສ ວິຍ ຈ ປຸຣິມປຸຣິມຕຣກາວສຸສ ອເປກຸຂາສິທຸຌິຯ ມູລທິວສໂຕຕິອາທິ ທິວສໂຕຯ ອຄຸເຄຕິ ອຸປໂຍຄຕຸເຖ ກຸມຸມວຈນໍ, ອຸປໂຍຄວຈນສຸສ ວາ ເອ-ກາຣາເທໂສຕິ ທສຸເສຕິ "ອຄຸຄ"ນຸຕິ ອິມິນາ, ປຖມນຸຕິ ອຕຸໂຖຯ ຕໍ ປເນຕຸຖ ປຣາ ອຕີຕາ ໂກຝິເຍວາຕິ ອາຫ "ປຣໂກຝີ ກຕຸວາ"ຕິຯ ຍໍ-ສທຸໂທ ປຣິຈຸເຉເທ ນິປາໂຕ, ຕປຸປໂຍເຄນ ຈາຍໍ "ວິຫຣາມິ"ຕິ ວຕຸຕມານປໂຍໂຄ, ອຕຸໂຖ ປນ ອຕີຕວເສນ ເວທິຕພຸໂພຕິ ທສຸເສຕຸໍ "ຍາວ ວິຫາສິ"ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍຯ ຕສຸສາຕິ ທິວ ສສຸສຯ ປຖມວິກປຸເປ "ວິຫຣາມິ"ຕິ ອິມສຸສ "ຍທຄຸເຄ"ຕິ ອິມິນາ ອຸຊຸກໍ ຕາວ ສມຸພນຸຌິຕຸວາ ປຈຸຉາ "ນຈິຣໍ ຕິຕິ ວສຸສານິ"ຕິ ປມາຕວຈນໍ ໂຍເຊຕພຸພໍຯ ທຸຕິຍວິກປຸເປ ປນ "ນຈິຣໍ ຕີຕິ ວສຸສານີ"ຕິ ອິເມຫິປີ ກຸຝິລໍ ສມຸພນຸໂຌ ກຕຸຕພຸໂພຯ ນຈິຣນຸຕິ ເຈຕໍ ກາວນປຸໍສກໍ, ອຈຸຈນຸຕສຍຸໂຍຄໍ ວາຯ ຕຍຸຫີ ປມາຕໂຕ ວິເສເສຕຸໍ "ຕີຕິ ວສຸສານີ"ຕິ ວທຕິຯ ເຕນາຫ "ນຈິຣໍ ວິຫາສີ ຕິຕິເຍວ ວສຸສານີ"ຕິຯ

ອຍນຸຕິ ສຸນກຸຂຕຸໂຕຯ ປີຍຊາຕິການີຕິ ອິຍຸຖສກາວານີຯ ສາຕຊາຕິການີຕິ ມຌຸຣສກາວານີຯ ມຌຸຣສທິສຕາຍ ຫີ "ມຌຸຣ"ນຸຕິ ມໂນຣມໍ ວຸຈຸຈຕິຯ ອາຣມຸມຕໍ ກໂຣນຸເຕນ ກາເມນ ອຸປສໍຫິຕານີຕິ ການູປສໍຫິຕານີ, ກາມນີຍານີຯ ເຕນາຫ "ການສຸສາທຍຸຕຸ ຕານີ"ຕິ, ອາຣມຸມຕິເກນ ການສງຂາເຕນ ອສຸສາເທນ ສຍຸຍຸຕຸຕານີ, ການສງຂາຕສຸສ ວາ ອສຸສາທສຸສ ໂຍຄຸຍານີຕິ ອຕຸໂຖຯ

ສຣີຣສຕຸຖາເນຕີ ສຣີຣພົມຸເພ, ອາສາເຣ ເຈຕໍ ກຸມຸມໍ. ຕສຸມາ ສຫຸເຫນາຕີ ຕໍ ນິສຸສາຍ ຕໂຕ ອຸປຸປນຸເນນ ສຫຸເຫນາຕີ ອຕຸໂຖ. ອປີຈ ວິນາ ປາຄເສສໍ ກວີຕພຸພປເທເນວ ສມຸພນຸຌິຕພຸພໍ. ມຌຸເຣນາຕີ ອິຌຸເຌນ ສາເຕນ. ກຕຸຕສກຸຂລີຍນຸຕີ ກຕຸຕປຌຸຌິກາຍໍ.

ເອຕຸຕາວຕາຕີ ທິພຸພໂສຕຌາຕປຣີກມຸມສຸສ ອກຖນມຕຸເຕນ. "ອຕຸຕນາ ຌາຕມຸປີ ນ ກເຖຕີ, ກຶ ອິມສຸສ ສາສເນ ອຌິຌຸຖາເນນາ"ຕີ ກຸຊຸຊນຸໂຕ ກຄວຕີ ອາຆາຕໍ ພນຸຌິຕຸວາ, ສທ ກຸຊຸຊເນເນວ ເຈສ ຌານາກິຌຸຌາ ປຣີຫາຍີ. ຈິນຸເຕສີຕີ "ກສຸມາ ນຸ ໂຂ ໂສ ມຍຸຫໍ ຕໍ ປຣີກມຸມໍ ນ ກເຖສີ"ຕີ ປຣີວິຈາເຣນຸໂຕ ອໂຍນິໂສ ອຸມຸມຸຊຸຊນວເສນ ຈິນຸເຕສີ. ອນຸກຸກເມນາຕີ ປາຖິກສຸຕຸເຕ, (ທີ. ນີ. ໓.໓ ອາທໂຍ) ມຫາສີຫນາທສຸຕຸເຕ (ທີ. ນີ. ໑.໓໘໑) ຈ ອາຄຕນເຍນ ຕໍ ຕໍ ອຍຸຕຸຕເມວ ຈິນຸເຕນຸໂຕ, ກາສນຸໂຕ, ກໂຣນຸໂຕ ຈ ອນຸກຸກເມນ ກຄວຕີ ພທຸຌາຆາຕຕາຍ ສາສເນ ປຕິຌຸຖໍ ອລກນຸໂຕ ຄິຫີກາວໍ ປຕຸວາ ຕມຕຸຖໍ ກເຖຕີ.

ເອກໍສກາວິຕສມາຌິວຕຸຕນາ

໓໒໒-໓໗໑.ເອກໍສາຍາຕີ ຕທຕຸເຖ ຈຕຸຕຸຖີວຈນໍ, ເອກໍສຕຸຖນຸຕີ ອຕຸໂຖ. ອໍສສທຸໂທ ເຈຕຸຖ ໂກຌຸຖາສປຣີຍາໂຍ, ໂສ ຈ ອຌິກາຣໂຕ ທິພຸພຣູປທສຸສນທິພຸພສທຸທສວນວເສນ ເວທິຕພຸໂພຕີ ອາຫ "ເອກໂກຌຸຖາສາຍາ"ຕິອາທີ. ວາ-ສທຸໂທ ເຈຕຸຖ ວິກປຸປເນ ເອກໍສສຸເສວາຌິປຸເປຕຕຸຕາ. ອນຸທິສາຍາຕີ ປຸຣຕຸຖິມທກຸຂິຕາທີເກທາຍ ຈຕຸພຸພິຌາຍ ອນຸທິສາຍ. ອຸກຍໂກຌຸຖາສາຍາຕີ ທິພຸພຣູປທສຸສນຕຸຖໍ, ທິພຸພສທຸທສວນຕຸຖຌຸຈ. ກາວິໂຕຕີ ຍຖາ ທິພຸພຈກຸຂຸຌາຕໍ, ທິພຸພໂສຕຌາຕຌຸຈ ສມຌິຄຕໍ ໂຫຕີ, ເອວໍ ກາວິໂຕ. ຕຍິທໍ ວິສຸໍ ວິສຸໍ ປຣີກມຸມກຣເຕນ ອິຊຸຊນຸຕີສຸ ວຕຸຕພຸພໍ ນຕຸຖິ, ເອກຊຸຊໍ ອິຊຸຊນຸຕີສຸປີ ກເມເນວ ກິຈຸຈສິທຸຌີ ກວຕີ ເອກຊຸຊໍ ກິຈຸຈສິທຸຌີຍາ ອສມຸກວໂຕ. ປາລິຍມຸປີ ທີ "ທິພຸພານຌຸຈ ຣູປານໍ ທສຸສນາຍ, ທິພຸພານຌຸຈ ສທຸທານໍ ສວນາຍາ"ຕີ ອິທໍ ເອກສຸສ ອຸກຍສມຕຸຖຕາສນຸທສຸສນເມວ, ນ ເອກຊຸຊໍ ກິຈຸຈສິທຸຌີສມຸກວສນຸທສຸສນໍ. "ເອກໍສກາວິໂຕ ສມາຌີ ເຫຕູ"ຕີ ອິມິນາ ສຸນກຸຂຕຸໂຕ ທິພຸພຈກຸຂຸຌາຕາຍ ເອວ ປຣີກມຸມສຸສ ກຕຕຸຕາ ວິຊຸຊມານມຸປີ ທິພຸພສທຸທໍ ນາສຸໂສສີຕີ ທສຸເສຕີ.

໓໗໔. ທິພຸພຈກຸຂຸຌາຕໂຕ ທິພຸພໂສຕຌາຕເມວ ເສຌຸຖນຸຕີ ມຌຸຌມາໂນ ມຫາລີ ເອຕມຕຸຖໍ ປຸຈຸຉຕີຕີ ອາຫ "ອິທໍ ທິພຸພໂສເຕນ...ເປ... ມຌຸເຌ"ຕີ. ອປຕຸຕກນຸຕີ ອວິຣຊຸຊນກໍ, ອນວຊຸຊໍ ວາ. ສມາຌີເຍວ ກາເວຕພຸພຕຸເຖນ ສມາຌີກາວນາ. "ທິພຸພໂສຕຌາຕໍ ເສຌຸຖ"ນຸຕີ ມຌຸຌມາເນນ ຈ ເຕນ ທິພຸພຈກຸຂຸຌາຕມຸປີ ທິພຸພໂສເຕເນວ ສທ ຄເຫຕຸວາ "ເອຕາສໍ ນູນ ກນຸເຕ"ຕິອາທິນາ ປຸຖຸວຈເນນ ປຸຈຸຉິຕນຸຕີ ທສຸເສຕຸໍ "ອຸກຍໍສກາວິຕານໍ ສມາຌີນ"ນຸຕີ ວຸຕຸຕໍ. ພາທີຣາ ເອຕາ ສມາຌີກາວນາ ອນິຍຸຍານິກຕຸຕາ. ຕາ ທີ ອິໂຕ ພາທີຣການມຸປີ ອິຊຸຊນຸຕີ. ນ ອຊຸຊຕຸຕິກາ ກຄວຕາ ສາມຸກຸກໍສິກກາເວນ ອປຸປເວທິຕຕຸຕາ. ນ ທີ ເຕ ສຈຸຈານີ ວິຍ ສາມຸກຸກໍສິກາ. ຍທຕຸຖນຸຕີ ເຍສໍ ອຕຸຖາຍ, ອເກເທປີ ເກທວຈນເມຕໍ, ຍສຸສ ວາ ວິເສສນກູຕສຸສ ອຕຸຖາຍ. ເຕຕີ ອຣີຍຜລຌມຸເມ. "ຕ"ນຸຕິປີ ອຌຸນາ ປາໂຖ. ເຕ ທີ ສຈຸຉິກາຕພຸພາ, "ອຕຸຖິ ໂຂ ມຫາລີ ອຌຸເຌວ ຌມຸມາ...ເປ... ເຍສໍ ສຈຸຉິກິຣິຍາເຫຕຸ ກິກຸຂູ ມຍິ ພຸຣຫຸມຈຣີຍໍ ຈຣນຸຕີ"ຕີ ສຈຸຉິກາຕພຸພຌມຸມາ ຈ ອິຌ ວຸຕຸຕາ.

ຈຕຸອຣີຍຜລວຕຸຕນາ

໓໗໓.ສໍໂຍເຊນຸຕີຕີ ພນຸເຌນຸຕີ. ຕສຸມາຕີ ຍສຸມາ ວຌຸຌທຸກຸຂກເຍ ສໍໂຍຊນໂຕ ຕຕຸຖ ສຕຸເຕ ສໍໂຍເຊນຸຕີ ນາມ, ຕສຸມາ. ກຕຸຖຈິ "ວຌຸຌທຸກຸຂມເຍ ຣເຖ"ຕີ ປາໂຖ, ນ ໂປຣາໂຕ ຕຖາ ອາຈຣີເຍນ ອວຕຸຕິຕຕຸຕາ. ມຄຸຄໂສຕໍ ອາປນຸໂນ, ນ ປສາທາທິໂສຕໍ. 'ໂສໂຕຕີ ກິກຸຂເວ ອຣີຍມຄຸຄສຸເສຕໍ ອຌິວຈນ"ນຸຕີ ທີ ວຸຕຸຕໍ. ອາປນຸໂນຕີ ຈ ອາທິໂຕ ປຕຸໂຕຕີ ອຕຸໂຖ ອາ-ອຸປສຄຸຄສຸສ ອາທິກມຸມນີ ປວຕຸຕນໂຕ, ອິທໍ ປນ ຜລຌຸຖວເສນ ວທຕີ. ອຕີຕກາລວຈນຌຸເຫຕໍ, ມຄຸຄກຸຂເຕ ປນ ມຄຸຄໂສຕໍ ອາປຊຸຊຕີ ນາມ. ເຕເນວາຫ ທກຸຂິຕວິກງເຄ 'ໂສຕາປນຸເນ ທານໍ ເທຕີ, ໂສຕາປຕຸຕິຜລສຈຸຉິກິຣິຍາຍ ປຌິປນຸເນ ທານໍ ເທຕີ"ຕີ (ມ. ນີ. ໓.໓໗ລ) ອປຕນຌມຸໂມຕີ ອນຸປປຊຸຊນສກາໂວ. ຌມຸມນິຍາເມນາຕີ ອຸປຣີມຄຸຄຌມຸມນິຍາເມນ. ເຫຌຸຖິມນຸເຕນ ສຕຸຕມກວໂຕ ອຸປຣີ ອນຸປປຊຸຊນຌມຸມຕາຍ ວາ ນິຍໂຕຕີ ອຌຸຖກຖາມຸຕຸຕກນໂຍ. ປຣໍ ອຍນໍ ປຣາຄຕີ ອສຸສ ອຕຸຖີຕີ ອຕຸໂຖ. ອເນນາຕີ ປຸນ ຕຕິຍສມາສວຈນໍ, ວາ-ສທຸໂທ ເຈຕຸຖ ລຸຕຸຕນິທຸທິຌຸໂຖ.

ຕນຸຕຸຕໍ ນາມ ປວຕຸຕິຍາ ມນຸທຕາ, ວິຣລຸອຕາ ຈາຕີ ວຸຕຸຕໍ "ຕນຸຕຸຕາ"ຕິອາທີ. ກຣຫາຈີຕີ ນິປາຕມຕຸຕໍ, ປຣີຍາຍວຈນໍ ວາ.

‘‘ໂອເຣນ ເຈ ມາໂສ ເສໂສ ຄິມ຺ຫານ຺ຕິ ວສ຺ສິກສາຏິກຈີວຣໍ ປຣິເຍເສຍ຺ຍາ’’ຕິອາທີສຸ (ປາຣາຯ ໓໒໘) ວິຍ ໂອຣ-ສທ຺ໂທ ນ ອຕິເຣກຕ຺ໂຖຕິ ອາຫ ‘‘ເຫຏ຺ຐາຠາຄິຍານ’’ນ຺ຕິ, ເຫຏ຺ຐາຠາຄສ຺ສ ກາມຠວສ຺ສ ປຈ຺ຈຍຠາເວນ ຫິຕານນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ‘‘ສຸທ຺ຘາວາສຠູມິຍ’’ນ຺ຕິ ເຕສໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຏ຺ຐານທສ຺ສນໍຯ ໂອປປາຕິໂກຕິ ອຸປປາຕິໂກ ອຸປປາຕເນ ສາຘຸກາຣີຯ ເຕນາຫ ‘‘ເສສໂຍນິປຏິກ຺ເຂປວຈນເມຕ’’ນ຺ຕິ ປຣິນິພ຺ພານຘມ຺ໂມຕິ ອນຸປາທິເສສາຍ ນິພ຺ພານຘາຕຸຍາ ປຣິນິພ຺ພານສຠາໂວຯ ວິມຸຈ຺ຈຕີຕິ ວິມຸຕ຺ຕິ, ຈິຕ຺ຕເມວ ວິມຸຕ຺ຕິ ເຈໂຕວິມຸຕ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຈິຕ຺ຕວິສຸທ຺ຘິ’’ນ຺ຕິອາທິຯ ຈິຕ຺ຕສີເສນ ເຈຕ຺ຖ ສມາຘິ ຄຫິໂຕ ‘‘ສີເລ ປຕິຏ຺ຐາຍ ນໂຣ ສປຎ຺ໂຎ, ຈິຕ຺ຕໍ ປຎ຺ຎຎ຺ຈ ຠາວຍ’’ນ຺ຕິອາທີສຸ (ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໒໓, ໑໙໒; ເປຏໂກຯ ໒໒; ມິຯ ປຯ ໑ຯ໑ຯ໙) ວິຍຯ ປຎ຺ຎາວິມຸຕ຺ຕິນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາປິ ເອເສວ ນໂຍຯ ເຕນາຫ ‘‘ອຣຫຕ຺ຕຜລປຎ຺ຎາວ ປຎ຺ຎາວິມຸຕ຺ຕີ’’ຕິຯ ສາມນ຺ຕິ ອຕ຺ຕນາວ, ອປຣປ຺ປຈ຺ຈເຍນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ‘‘ອຠິຎ຺ຎານິຕ຺ວາ’’ຕິ ອິມິນາ ຕ຺ວາທິປຈ຺ຈຍກາຣິຍສ຺ສ ຍ-ກາຣສ຺ສ ໂລໂປ ທສ຺ສິໂຕຯ ‘‘ອຠິຎ຺ຎາຍາ’’ຕິ ອິມິນາ ປນ ນາ-ວຈນ ກາຣິຍສ຺ສາຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ສຈ຺ຈິຕິ ປຈ຺ຈກ຺ຂຕ຺ເຖ ເນປາຕິກໍຯ ປຈ຺ຈກ຺ຂກຣຓໍ ນາມ ອນຸສ຺ສວາກາຣປຣິວິຕ຺ກາທີເກ ມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາ ສຣູປໂຕ ອາຣມ຺ມຓກຣຓໍຯ

ອຣິຍອຏ຺ຐງ຺ຄິກມຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ

໓໗໒-໒ຯ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາຕິ ອາກາສມຄ຺ເຄນ ເຫຕ຺ວາຯ ປຏິປຊ຺ຊຕີ ອຣິຍາສາວໂກ ນິພ຺ພານໍ, ອຣິຍຜລຎ຺ຈ ເອຕາຍາຕິ ປຏິປທາ, ສາ ຈ ຕສ຺ສ ປຸພ຺ພຠາໂຄ ເອວາຕິ ອຣິຍມຄ຺ໂຄ ປຸພ຺ພຠາຄປຏິປທານາເມນ ອິຘ ວຸຕ຺ໂຕຯ ອາຕຕວິຕຕາທີວເສນ ປຎ຺ຈງ຺ຄິກໍຯ ທີ ສາວິທີສານິວິຍ຺ຖປ຺ເທເສນ ອຏ຺ຐງ຺ຄິໂກຯ ອຏ຺ຐງ຺ຄໂຕ ມຸຕ຺ໂຕ ອຎ຺ໂຎ ໂກຈິ ອຏ຺ຐງ຺ຄິໂກ ນາມ ມຄ຺ໂຄ ນຕ຺ຖີຕິ ອາຫ ‘‘ອຏ຺ຐງ຺ຄມຕ຺ໂຕເຍວາ’’ຕິອາທິນາຯ ນ ຫິ ອວຍວວິນິມຸຕ຺ໂຕ ສມຸທາໂຍ ນາມ ໂກຈິ ອຕ຺ຖີຕິຯ ຕສ຺ມາ ‘‘ອຏ຺ຐ ອງ຺ຄານິ ອສ຺ສາຕິ ອຎ຺ຎປທຕ຺ຖສມາສໍ ອກຕ຺ວາ ‘ອຏ຺ຐ ອງ຺ຄານິ ອຏ຺ຐງ຺ຄານິ, ຕານິ ອສ຺ສ ສນ຺ຕີຕິ ອຏ຺ຐງ຺ຄິໂກ’ຕິ ສມາສຕພ຺ຠຕທ຺ຘິຕວເສນ ປທສິທ຺ຘິ ກາຕພ຺ພາ’’ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໓໗໒, ໓໗໒) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຘິປ຺ປາໂຍ ເຈຕ຺ຖ ຈິນ຺ເຕຕພ຺ໂພຯ ອຎ຺ຎປທຕ຺ຖສມາເສ ຫິ ກເຕ ນ ສກ຺ກາ ອຏ຺ຐງ຺ຄອຏ຺ຐງ຺ຄິການໍ ເຠໂທ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ວິປ຺ປຣິຍາຍໍ ກຕ຺ວາປິ ນິຍເມຕຸໍ ພ຺ຍາເສ ອຸຠຍປທຕ຺ຖປຣຠາເວນ ສເທວ ສງ຺ຂ຺ຍາປຣິຈ຺ເຈເທນ ອຕ຺ຖາປຕ຺ຕິໂຕຯ ສມາສຕພ຺ເຠ ປນ ຕທ຺ຘິເຕ ກເຕ ສກ຺ກາ ເອວ ເຕສໍ ເຠໂທ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ວິປ຺ປຣິຍາຍໍ ກຕ຺ວາ ນິຍເມຕຸໍ ສມາເສ ອຸຕ຺ຕຣປທຕ຺ຖປຣຠາເວນ ວິນາວ ສງ຺ຂ຺ຍາປຣິຈ຺ເຈເທນ ອຕ຺ຖາປຕ຺ຕິໂຕຯ ເອກຕ຺ຖີຠາວລກ຺ຂໂຓ ຫິ ສມາໂສຕິຯ ຘມ຺ມທາຍາທສຸຕ຺ຕນ຺ຕຏີກາຍໍ ປນ ອາຈຣິເຍເນວ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຍສ຺ມາ ມຄ຺ຄງ຺ຄສມຸທາເຍ ມຄ຺ຄໂວຫາໂຣ ໂຫຕິ, ສມຸທາໂຍ ຈ ສມຸທາຍີຫິ ສມນ຺ນາຄໂຕ, ຕສ຺ມາ ອຕ຺ຕໂນ ອວຍວຠູຕານິ ອຏ຺ຐ ອງ຺ຄານິ ເອຕສ຺ສ ສນ຺ຕີຕິ ອຏ຺ຐງ຺ຄິໂກ’’ຕິຯ ປຖມນເຍ ເຈຕ຺ຖ ອງ຺ຄີນາ ອງ຺ຄສ຺ສ ອຏ຺ຐງ຺ຄິກຠາໂວ ວຸຕ຺ໂຕ, ທຸຕິຍນເຍ ປນ ອງ຺ເຄນ ອງ຺ຄີໂນຕິ ອຍເມເຕສໍ ວິເສໂສຯ

ອິທານິ ອຏ຺ຐງ຺ຄິກມຄ຺ເຄ ລກ຺ຂຓາໂຕ, ກິຈ຺ຈຂຓາຣມ຺ມຓເຠທກມໂຕ ຈ ວິນິຈ຺ຈຍໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ຕຕ຺ຖາ’’ຕິອາທິມາຫຯ ສມ຺ມາທສ຺ສນລກ຺ຂຓາຕິ ອວິປຣີຕໍ ຍາຖາວໂຕ ຈຕຸນ຺ນໍ ອຣິຍສຈ຺ຈານໍ ປຈ຺ຈກ຺ເຂເນວ ທສ຺ສນສຠາວາຯ ສມ຺ມາ ອຠິນິໂຣປນລກ຺ຂໂຓຕິ ນິພ຺ພານາຣມ຺ມເຓ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອວິປຣີຕມຠິນິໂຣປນສຠາໂວຯ ສມ຺ມາ ປຣິຄ຺ຄຫຓລກ຺ຂຓາຕິ ຈຕຸຣງ຺ຄສມນ຺ນາຄຕາ ວາຈາ ຊເນ ສງ຺ຄຕ຺ຫາຕີຕິ ຕພ຺ພິປກ຺ຂໂຕ ວິຣຕິສຠາວາ ສມ຺ມາວາຈາ ເຠທກຣມິຈ຺ຉາວາຈປ຺ປຫາເນນ ຊເນ, ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຘມ຺ເມ ຈ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນກິຈ຺ຈວຕີ ໂຫຕິ, ເອວໍ ອວິປຣີຕໍ ປຣິຄ຺ຄຫຓສຠາວາຯ ສມ຺ມາ ສມຸຏ຺ຐາປນລກ຺ຂໂຓຕິ ຍຖາ ຈີວຣກມ຺ມາທີໂກ ກມ຺ມນ຺ໂຕ ເອກໍ ກາຕພ຺ພໍ ສມຸຏ຺ຐາເປຕິ, ຕໍຕໍກິຣິຍານິປ຺ຜາທໂກ ວາ ເຈຕນາສງ຺ຂາໂຕ ກມ຺ມນ຺ໂຕ ຫຕ຺ຖປາທຈລນາທິກໍ ກິຣິຍໍ ສມຸຏ຺ຐາເປຕິ, ເອວໍ ສາວຊ຺ຊກຕ຺ຕພ຺ພກິຣິຍາສມຸຏ຺ຐາປກມິຈ຺ຉາກມ຺ມນ຺ຕປ຺ປຫາເນນ ສມ຺ມາກມ຺ມນ຺ໂຕ ນິຣວຊ຺ຊສມຸຏ຺ຐາປນກິຈ຺ຈວາ ໂຫຕິ, ສມ຺ປຍຸຕ຺ເຕ ຈ ສມຸຏ຺ຐາເປນ຺ໂຕ ເອວ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ອວິປຣີຕໍ ສມຸຏ຺ຐາປນສຠາໂວຯ ສມ຺ມາ ໂວທາປນລກ຺ຂໂຓຕິ ກາຍວາຈານໍ, ຂນ຺ຘສນ຺ຕານສ຺ສ ຈ ສໍກິເລສຠູຕມິຈ຺ຉາອາຊີວປ຺ປຫາເນນ ອວິປຣີຕໍ ໂວທາປນສຠາໂວຯ ສມ຺ມາ ປຄ຺ຄຫລກ຺ຂໂຓຕິ ສສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຘມ຺ມສ຺ສ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ສໍກິເລສປກ຺ເຂ ປຕິຕຸມທຕ຺ວາ ອວິປຣີຕໍ ປຄ຺ຄຫຓສຠາໂວຯ ສມ຺ມາ ອຸປຏ຺ຐານລກ຺ຂຓາຕິ ຕາທິຠາວລກ຺ເຂເນນ ອວິປຣີຕໍ ຕຕ຺ຖ ອຸປຏ຺ຐານສຠາໂວຯ ສມ຺ມາ ສມາຘານລກ຺ຂໂຓຕິ ວິກ຺ເຂປວິທ຺ຘໍສເນນ ອວິປຣີຕໍ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ສມາທຫນສຠາໂວຯ

ສຫເຊກຏ຺ຐຕາຍ ທິຏ຺ເຐກຏ຺ຐາ ອວິຊ຺ຊາທໂຍ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິໂຕ ອຎ຺ເຎ ອຕ຺ຕໂນ ປຈ຺ຈນີກກິເລສາ ນາມຯ ປສ຺ສຕີຕິ ປກາເສຕິ ກິຈ຺ຈປຏິເວເຘນ ປຏິວິຊ຺ຊຕີຕິຯ ເຕນາຫ ‘‘ຕປ຺ປຏິ…ເປ… ອສມ຺ໂມຫໂຕ’’ຕິຯ ອິທຎ຺ຫິ ຕສ຺ສາ ປສ຺ສນາກາຣທສ຺ສນໍຯ ເຕເນວ ຫິ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິສງ຺ຂາເຕນ ອງ຺ເຄນ ຕຕ຺ຖ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາ ປວຕ຺ຕຕີຕິຯ ປຸຣິມານິ ທ຺ເວ ກິຈ຺ຈານິ ສພ຺ເພສເມວ ສາຘາຣຓານີຕິ ອາຫ

“ສມ຺ມາສງ຺ກປ຺ປາຫໂຍປີ”ຕິອາທີຯ “ຕເຖວາ”ຕິ ອິມິນາ “ອຕ຺ຕໂນ ປຈ຺ຈນີກກິເລເສຫິ ສທ຺ຘິ”ນ຺ຕິ ອິທມນຸກຑ຺ຒຕິຯ

ປຸພ຺ພກາເຄຕິ ອຸປຈາຣກ຺ຂເຓຯ ອຸປຈາຣກາວນາວເສນ ອເນກວາຣໍ ປວຕ຺ຕຈິຕ຺ຕກ຺ຂຕິກຕ຺ຕາ ນານກ຺ຂຓາຯ ອນິຈ຺ຈາທິລກ຺ຂຓວິສຍຕ຺ຕາ ນານາຣມ຺ມຓາຯ ມຄ຺ຄສ຺ສ ເອກຈິຕ຺ຕກ຺ຂຕິກຕ຺ຕາ ເອກກ຺ຂຓາຯ ນິພ຺ພານາຣມ຺ມຓຕ຺ຕາ ເອກາຣມ຺ມຓາຯ ກິຈ຺ຈໂຕຕິ ປຸພ຺ພກາເຄ ທຸກ຺ຂາທີສຸ ຓາເຓຫິ ກຕ຺ຕພ຺ເພນ ອິຘ ສາຕິສຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕນ ກິຈ຺ເຈນ, ອິມສ຺ເສວ ວາ ຓາຓສ຺ສ ທຸກ຺ຂາທິປ຺ປກາສນກິຈ຺ເຈນຯ ຈຕ຺ຕາຣີ ນາມານິ ລພຕິ ຈຕູສຸ ສຈ຺ເຈສຸ ກາຕພ຺ພກິຈ຺ຈ ນິພ຺ພຕ຺ຕິໂຕຯຕິຕິ ນາມານິ ລພຕິ ກາມສງ຺ກປ຺ປາທິປ຺ປຫານນິພ຺ພຕ຺ຕິໂຕຯ ສິກ຺ຂາປທວິພງ຺ເຄ “ວິຣຕິເຈຕນາ, ສພ຺ເພ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຘມ຺ມາ ຈ ສິກ຺ຂາປທານີ”ຕິ (ວິພຯ ໗໐໔) ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິຯ ຕຕ຺ຖ ປນ ປຘານານໍ ວິຣຕິເຈຕນານໍ ວເສນ “ວິຣຕິໂຍປີ ໂຫນ຺ຕິ ເຈຕນາໂຍປີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ມຸສາວາທາທີຫິ ວິຣມຓກາເລ ວາ ວິຣຕິໂຍ, ສຸກາສິຕາທິວາຈາກາສນາທິກາເລ ເຈຕນາໂຍ ໂຫນ຺ຕີຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພາຯ ເຈຕນານໍ ອມຄ຺ຄງ຺ຄຕ຺ຕາ “ມຄ຺ຄກ຺ຂເຓ ປນ ວິຣຕິໂຍວາ”ຕິ ອາຫຯ ເອກສ຺ເສວ ຓາຓສ຺ສ ທຸກ຺ຂາທິຓາຓຕາ ວິຍ, ເອກາເຍວ ວິຣຕິຍາ ມຸສາວາທາທິວິຣຕິກາໂວ ວິຍ ຈ ເອກາຍ ເອວ ເຈຕນາຍ ສມ຺ມາວາຈາທິກິຈ຺ຈຕ຺ຕຍສາຘນາສມ຺ກເວນ ສມ຺ມາວາຈາທິກາວາສິທ຺ຘິໂຕ, ຕໍ ສິທ຺ຘິຍຓ຺ຈ ອງ຺ຄຕ຺ຕຍຕ຺ຕາສິທ຺ຘິໂຕ ຈ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິປີ ທຎ຺ຖພ຺ພໍຯ ອິມິນາ ເຈຕາສໍ ທຸວິຘຕໍ, ອເກທຕຓ຺ຈ ທສ຺ເສຕິຯ ສມ຺ມປ຺ປຘານສຕິປຎ຺ຖານວເສນາຕິ ຈຕຸສມ຺ມປ຺ປຘານຈຕຸສຕິປຎ຺ຖານກາວວເສນຯ

ຍທິປີ ສມາຘິອຸປກາຣການໍ ອກິນິໂຣປນາ ນຸມຊ຺ຊນສມ຺ປີຍາຍນຸ ປພ຺ຣູຫນສມ຺ຕານໍ ວິຕກ຺ກວິຈາຣປີຕິສຸໂຂເປກ຺ຂານໍ ວເສນ ຈຕູຫິ ຌາເນຫິ ສມ຺ມາສມາຘິ ວິກຕ຺ໂຕ, ຕຖາປີ ວາຍາໂມ ວິຍ ອນຸປ຺ປນ຺ນາກຸສລານຸປ຺ປາທນາທິຈຕຸວາຍາມກິຈ຺ຈໍ, ສຕິ ວິຍ ຈ ອສຸກາສຸຂານິຈ຺ຈານຕ຺ຕກູເຕສຸ ກາຍາທີສຸ ສຸກາທິສຓ຺ຓາປຫານຈຕຸສຕິກິຈ຺ຈໍ ເອໂກວ ສມາຘິ ຈຕຸກ຺ກຊ຺ຌານສມາຘິກິຈ຺ຈໍ ນສາເຘຕິຯ ຕສ຺ມາ ປຸພ຺ພກາເຄປີ ປຖມຊ຺ຌານສມາຘິ ປຖມຊ຺ຌານສມາຘິ ເອວຯ ຕຖາ ມຄ຺ຄກ຺ຂເຓປີ ປຸພ຺ພກາເຄປີ ທຸຕິຍຊ຺ຌານສມາຘິ ທຸຕິຍຊ຺ຌານສມາຘິ ເອວຯ ຕຖາ ມຄ຺ຄກ຺ຂເຓປີ ປຸພ຺ພກາເຄປີ ຕຕິຍຊ຺ຌານສມາຘິ ຕຕິຍຊ຺ຌານສມາຘິ ເອວຯ ຕຖາ ມຄ຺ຄກ຺ຂເຓປີ ປຸພ຺ພກາເຄປີ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຌານສມາຘິ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຌານສມາຘິ ເອວຯ ຕຖາ ມຄ຺ຄກ຺ຂເຓປີຕິ ອາຫ “ປຸພ຺ພກາເຄປີ ມຄ຺ຄກ຺ຂເຓປີ ສມ຺ມາສມາຘິເຍວາ”ຕິຯ

ຕສ຺ມາຕິ ປຓ຺ຓາປຊ຺ໂຊຕຕ຺ຕາ ອວິຊ຺ຊານຸຘການໍ ວິຘມິຕ຺ວາ ປຓ຺ຓາສຕ຺ຖຕ຺ຕາ ກິເລສໂຈເຣ ຆາເຕນ຺ໂຕຕິ ຍຖາຣຫໍ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ ຍສ຺ມາ ປນ ອນາທິມຕິ ສໍສາເຣ ອິມິນາ ໂຍຄິນາ ກທາຈິປີ ອສມຸຄ຺ຆາຜິຕປຸພ຺ໂພ ກິເລສຄໂຓ , ຕສ຺ສ ສມຸຄ຺ຆາຜໂກ ຈ ອຣິຍມຄ຺ໂຄຯ ອຍຓ຺ເຈຕ຺ຖ ສມ຺ມາທິຎ຺ຖິ ປຣິຓ຺ຓາກິສມຍາທິວເສນ ປວຕ຺ຕິຍາ ປຸພ຺ພງ຺ຄມາ ໂຫຕິ ພຫູປກາຣາ, ຕສ຺ມາຯ ຕເທວ ພຫູປກາຣຕໍ ກາຣຓກາເວນ ທສ຺ເສຕຸໍ “ໂຍຄິໂນ ພຫູປກາຣຕ຺ຕາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ຕສ຺ສາຕິ ສມ຺ມາທິຎ຺ຖິຍາຯ “ພຫູປກາໂຣ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ພຫູປກາຣຕໍ ອຸປມາຍ ວິກາເວນ຺ໂຕ “ຍຖາ ຫີ”ຕິອາທິມາຫຯ ອຍໍ ຕມ຺ພກໍສາທິມຍຕ຺ຕາ ກູໂຜຯ ຕໍປຣິຫຣຓໂຕ ມຫາສາຣຕາຍ ເຆໂກຯ ເອວນ຺ຕິ ຍຖາ ເຫຣຓ຺ຓິກສ຺ສ ຈກ຺ຂຸນາ ທິສ຺ວາ ກຫາປຓວິກາຄຌານເນ ກິຣິຍາສາຘກຕມກາເວນ ກຣຓນ຺ຕຣໍ ພຫຸການໍ ຍທິທໍ ຫຕ຺ໂຖ, ເອວໍ ໂຍຄິໂນ ປຓ຺ຓາຍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຘມ຺ມວິກາຄຌານເນ ປຸພ຺ພຈາຣີກາເວນ ຘມ຺ມນ຺ຕຣໍ ພຫຸການໍ ຍທິທໍ ວິຕກ຺ໂກ ວິຕກ຺ເກຕ຺ວາວ ປຓ຺ຓາຍ ຕທວໂພຘໂຕຯ ຕສ຺ມາ ສມ຺ມາສງ຺ກປ຺ໂປ ສມ຺ມາທິຎ຺ຖິຍາ ພຫຸກາໂຣຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ ທຸຕິເຍາປມາຍໍ ເອວນ຺ຕິ ຍຖາ ຕຈ຺ຆໂກ ປເຣນ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ທິນ຺ນໍ ທພ຺ພສມ຺ການໍ ວາສິຍາ ຕຈ຺ເຆຕ຺ວາ ເຄຫາທິກຣຓກມ຺ເມ ອຸປເນຕິ, ເອວໍ ໂຍຄີ ວິຕກ຺ເກນ ລກ຺ຂຓາທິໂຕ ວິຕກ຺ເກຕ຺ວາ ທິນ຺ນຘມ຺ເມ ຍາຖາວໂຕ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ປຣິຓ຺ຓາກິສມຍາທິກມ຺ເມ ອຸປເນຕີຕິ ໂຍຊນາຯ ວຈີເກທສ຺ສ ອຸປກາຣໂກ ວິຕກ຺ໂກ ສາວຊ຺ຊານວຊ຺ຊວຈີເກເທ ນິວຕ຺ຕນປວຕ຺ຕນກຣາຍ ສມ຺ມາວາຈາຍປີ ອຸປກາຣໂກວາຕິ ອາຫ “ສ຺ວາຍ”ນ຺ຕິອາທີຯ “ຍຖາຫາ”ຕິອາທິນາ ຘມ຺ມທິນ຺ນາຍ ກິກ຺ຂຸນິຍາ ວິສາຂສ຺ສ ນາມ ຄຫປຕິໂນ ວຸຕ຺ຕໍ ຈູລເວທລ຺ລສຸຕ຺ຕປທໍ (ມຯ ນິຯ ໑໔໘໖໔) ສາຘກາເວນ ທສ຺ເສຕິຯ ກິນ຺ທຕີຕິ ນິຈ຺ຉາເຣຕິຯ

ວຈີເກທນິຍາມິກາ ວາຈາ ກາຍິກກິຣິຍານິຍາມກສ຺ສ ກມ຺ມນ຺ຕສ຺ສ ອຸປກາຣິກາຕິ ຕທຕ຺ຖໍ ໂລກໂຕ ປາກຍໍ ກາຕຸໍ “ຍສ຺ມາ ປນາ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຸກຍໍ ສຸຈຣິຕນ຺ຕິ ກາຍສຸຈຣິຕໍ, ວຈີສຸຈຣິຕຓ຺ຈຯ ອາຊີວຎ຺ຖມກສີລໍ ນາມ ຈຕຸພ຺ພິຘວຈີສຸຈຣິຕຕິວິຘກາຍສຸຈຣິເຕຫິ ສທ຺ຘິ ສມ຺ມາອາຊີວໍ ອຎ຺ຖມໍ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ ອາທິພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍກສີລໍຯ ຍຓ຺ຫິ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ “ປຸພ຺ເພວ ໂຂ ປນສ຺ສ ກາຍກມ຺ມໍ ວຈີກມ຺ມໍ ອາຊີໂວ ສຸປຣິສຸທ຺ໂຘ ໂຫຕີ”ຕິຯ ຕທຸກຍານນ຺ຕຣນ຺ຕິ ທຸຈ຺ຈຣິຕທ຺ວຍປ຺ປຫາຍກສ຺ສ ສຸຈຣິຕທ຺ວຍປາຣິປູຣິເຫຕຸກູຕສ຺ສ ສມ຺ມາວາຈາສມ຺ມາກມ຺ມນ຺ຕທ຺ວຍສ຺ສ ອນນ຺ຕຣໍຯ ສຸຕ຺ຕປມຕ຺ເຕນາຕິ ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ກໍ ສຸຕ຺ເຕນ, ປມຕ຺ເຕນ ຈຯ

ອິທໍ ວິຣິຍນ຺ຕິ ຈຕຸພ຺ພິຘໍ ສມ຺ມປ຺ປຘານວິຣິຍໍ. ກາຍາທີສູຕິ ກາຍເວທນາຈິຕ຺ຕຘມ຺ເມສຸ. ອິນ຺ທ຺ຣິຍສມຕາທໂຍ ສມາຘິສ຺ສ ອຸປ຺ກາຣກາ. ຕພ຺ພິຘຸຣາ ຘມ຺ມາ ອນຸປກາຣກາ. ຄຕິໂຍຕິ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິໂຍ, ກິຈ຺ຈາທິສກາເວ ວາ. ສມນ຺ເວສິຕ຺ວາຕິ ອຸປ຺ຘາເຣຕ຺ວາ, ເຫຕຸມ຺ຫິ ຈາຍໍ ຕ຺ວາປ຺ຈ຺ຈໂຍ.

ທ຺ເວປພ຺ພຊິຕວຕ຺ຖຸວຓ຺ຓນາ

໘໗໔-໗. ກສ຺ມາ ອາຣທ຺ຘນ຺ຕິ ອນຸສນ຺ຘິກາຣຓໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕຸໍ ''ອຍໍ ກິຣາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເຕນ ອຊ຺ຌາສຍານຸສນ຺ຘິວເສນາຍໍ ອຸປຣິ ເທສນາ ປວຕ຺ຕາຕິ ທສ຺ເສຕິ. ເຕນາຕິ ຕຖາລທ຺ຘິກຕ຺ຕາ. ອສ຺ສາຕິ ລິຈ຺ຉວິຣຎ຺ໂຎ. ເທສນາຍນ຺ຕິ ສຕ຺ຫສຸຊຸມາຍ ສຸຍ຺ຍຕປຜິສຍ຺ຍຸຕ຺ຕາຍ ຍຖາເທສິຕເທສນາຍ. ນາຘິມຸຈ຺ຈຕີຕິ ນ ສທ຺ທຫຕິ ນ ປຕ຺ຕີຍຕິ. ຕນ຺ຕິຘມ຺ມໍ ນາມ ກເຖນ຺ໂຕຕິ ເຍສໍ ອຕ຺ຖາຍ ຘມ຺ໂມ ກຖີຍຕິ, ຕຕ຺ຖ ເຕສໍ ອສຕິປີ ມຄ຺ຄປ຺ຜິເວເຘ ເກວລໍ ສາສເນ ປເວຕີກູຕໍ, ປຣິຍຕ຺ຕິກູຕໍ ວາ ຕນ຺ຕິຘມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ກເຖນ຺ໂຕ, ເຕນ ຕທາ ເຕສໍ ມຄ຺ຄປ຺ຜິເວຘາກາວໍ ທສ຺ເສຕິ. ເອວຣູປ຺ສ຺ສາຕິ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘຕ຺ຕາ ອວິປຣີຕເທສນຕາຍ ເອວໍປາກຜສມ຺ມກາຍສ຺ສ ສຕ຺ຖຸໂນ. ອສ຺ສາຕິ ປຖມຊ຺ຌານາທິສມຘິຄເມນ ສມາຫິຕຈິຕ຺ຕສ຺ສ ກຸລປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເອຕໍ ''ຕໍ ຊີວ''ນ຺ຕິອາທິນາ ອຸຈ຺ເຉທາທິຄຫຓໍ ອປິ ນຸ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ, ລທ຺ຘິຍາ ປນ ຊານານິຄມນຕ຺ເຕນ ນ ຕາວ ວິເວຈິຕຕ຺ຕາ ''ຍຸຕ຺ຕມສ຺ເສຕ''ນ຺ຕິ ເຕຫິ ວຸຕ຺ເຕ ຊານລາກີໂນປເປຕໍ ຄຫຓໍ ອຍຸຕ຺ຕເມວາຕິ ຕໍ ອຸຈ຺ເຉທວາທໍ, ສສ຺ສຕວາທໍ ວາ ''ອຫໍ ໂຂ...ເປ... ນ ວທາມີ''ຕິອາທິນາ ປຜິກ຺ຂິປີຕ຺ວາຕິ ສາຘິປ຺ປາຍຕ຺ໂຖ. ເອຕນ຺ຕິ ປຖມຊ຺ຌານາທິກໍ. ເອວນ຺ຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນ. ອຖ ຈ ປນາຕິ ເອວໍ ຊານນ຺ໂຕ, ປສ຺ສນ຺ໂຕ ຈ. ກາມໍ ວິປ຺ສ຺ສກາທີທສ຺ສນມ຺ປີ ປາລຸອິຍໍ ກຕໍ, ອຣຫຕ຺ຕກູເຜນ ປນ ເທສນາ ນິຜ຺ຖາປີຕາຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ອຸຕ຺ຕຣີ ຂີຓາສວໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເຕ ຫິ ທ຺ເວ ປພ຺ພຊິຕາ ວິປ຺ສ຺ສກາໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ''ນ ກລ຺ລໍ ຕສ຺ເສຕໍ ວຈນາຍາ''ຕິ ອໂວຈຸໍ. ອິມສ຺ສາຕິ ຂີຓາສວສ຺ສ. ກິຍ຺ຈາປີ ''ອຕ຺ຕມນາ ອເທາສຸ''ນ຺ຕິ ປາລຸອິຍໍ ນ ວຸຕ຺ຕໍ, ''ນ ກລ຺ລ''ນ຺ຕິອາທິນາ ປນ ວິສ຺ສຊ຺ຊນາວຈເນເນວ ເຕສໍ ອຕ຺ຕມນຕາ ເວທິຕພ຺ພາຕິ ອາຫ ''ເຕ ມນາ''ຕິອາທິ. ຕຕ຺ຖ ຍສ຺ມາ ຂີຓາສໂວ ວິຄຕສມ຺ໂມໂຫ ຕິຓ຺ຓວິຈິກິຈ຺ໂຉ, ຕສ຺ມາ ຕສ຺ສ ຕຖາ ວຕ຺ຕຸມຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນນິຈ຺ຉຍຕາຍ ຕໍ ມມ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ອຕ຺ຕມນາ ອເທາສຸນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂສປີ ໂຂ ລິຈ຺ຉວິ ຣາຊາ ເຕ ວິຍ ຕຖາສຍ຺ຊາຕນິຈ຺ຉຍຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕມໂນ ອໂຫສີ. ເຕນາຫ ''ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ໂສປີ ອຕ຺ຕມໂນ ອໂຫສີ''ຕິ. ຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອຕ຺ຖໂຕ ອວິພຕ຺ຕໍ, ຕໍ ສຸວິຍ຺ເຍຍ຺ຍເມວ.

ອິຕິ ສຸມງ຺ຄລວິລາສິນິຍາ ທີຄນິກາຍຜ຺ຖກຖາຍ ປຣມສຸຂຸມຄມ຺ພີຣທຸຣນຸໂພຘຕ຺ຖປຣິທີປນາຍ ສຸວິມລວິປຸລປຍ຺ຍາເວຍ຺ຍຕ຺ຕິຍຊນນາຍ ສາຘຸວິລາສິນິຍາ ນາມ ລີນຕ຺ຖປ຺ປກາສນິຍາ ມຫາລິສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາຍ ລີນຕ຺ຖປ຺ປກາສນາ.

ມຫາລິສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ ນິຜ຺ຖິຕາ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໗ຯ ຊາລິຍສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ

ທ຺ເວປ຺ພຊິຕວຕ຺ຖຸວຓ຺ຓນາ

໓໗໘ຯ ເອວໍ ມຫາລິສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຓ຺ເຓຕ຺ວາ ອິທານິ ຊາລິຍສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຓ຺ເຓນ຺ໂຕ ຍຖານຸປຸພ຺ພໍ ສໍວຓ຺ຓໂນກາສສ຺ສ ປຕ຺ຕຠາວໍ ວິຠາເວຕຸໍ, ມຫາລິສຸຕ຺ຕສ຺ສານນ຺ຕຣໍ ສງ຺ຄີຕສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ຊາລິຍສຸຕ຺ຕຠາວໍ ວາ ປກາເສຕຸໍ ‘‘ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ…ເປ… ໂກສມ຺ພິຍນ຺ຕິ ຊາລິຍສຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ‘ໂຆສິເຕນາ’’ຕິອາທີນາ ມຊ຺ເຊໂລປສມາສໍ ທສ຺ເສຕິ, ໂຆສິຕສ຺ສ ອາຣາໂມຕິປິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍຯ ເອວມ຺ປິ ຫິ ‘‘ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ’’ຕິອາທີສຸ (ປາຣາຯ ໘໓໔) ວິຍ ທາຍກກິຕ຺ຕນໍ ໂຫຕິ, ເອວໍ ປນ ກິຕ຺ເຕນ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ອຎ຺ເຎສມ຺ປິ ຕສ຺ສ ທິຏ຺ຐານຸຄຕິອາປຊ຺ຊເນ ນິໂຍເຊຕີຕິ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ໂກຍໍ ໂຆສິຕເສຏ຺ຐີ ນາມ, ກຖໍ ຈາເນນ ອາຣາໂມ ກາຣິໂຕ, ກຖໍ ປນ ຕຕ຺ຖ ພຄວາ ວິຫາສີຕິ ປຸຈ຺ຉາຍ ສພ຺ພໍ ຕໍ ວິສຸທ຺ຘຊນໍ ສມຸທາຄມໂຕ ປຎ຺ຎາຍ ສງ຺ເຂປໂຕວ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ປຸພ຺ເພ ກິຣາ’’ຕິອາທິມາຫຯ ອລ຺ລກປ຺ປຣຏ຺ຐນ຺ຕິ ພຫູສຸ ໂປຕ຺ຖເກສຸ ທິສ຺ສຕິ, ກຕ຺ຖຈິ ປນ ‘‘ອທ຺ທິລຣຏ຺ຐ’’ນ຺ຕິ ຈ ‘‘ຫມິລ຺ລຣຏ຺ຐ’’ນ຺ຕິ ຈ ລິຂິຕໍຯ ຕໂຕຕິ ອລ຺ລກປ຺ປຣຏ຺ຐໂຕຯ ‘‘ປຸຕ຺ຕໍ…ເປ… ອທ຺ທສາສີ’’ຕິ ອິທມ຺ປິ ‘‘ຕສ຺ເສຕໍ ກມ຺ມ’’ນ຺ຕິ ຎາເປຕຸໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕທາຕິ ເຕສໍ ຄາມໍ ປວິສນກາເລຯ ພລວປາຍາສນ຺ຕິ ຄຣຸຕຣໍ ພຫຸປາຍາສໍຯ ຊີຣາເປຕຸນ຺ຕິ ສມເວປາກີນິຍາ ຄຫຕີຍາ ປກ຺ກາເປຕຸໍຯ ອສນ຺ນິຫິເຕຕິ ເຄຫໂຕ ພຫິ ອຄ຺ຄໍ ຄເຕຯ ກຸສ຺ສຕີຕິ ນທຕິ, ‘‘ກຸກ຺ກຸ’’ອິຕິ ສຸນຂສທ຺ທໍ ກໂຣຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອິທມ຺ປິສ຺ສ ເອກໍ ກມ຺ມໍຯ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຘ ປນ ຈີວຣກມ຺ມຕ຺ຖາຍ ອຄ຺ຄໍ ຄາມໍ ຄເຕ ສຸນຂສ຺ສ ທທຍໍ ຜາລິຕໍຯ ຕິຣຈ຺ຉານາ ນາເມເຕ ອຸຊ຺ຊຸຊາຕິກາ ໂຫນ຺ຕິ ອກຸຏິລາ, ມນຸສ຺ສາ ປນ ອຄ຺ຄໍ ທທເຍນ ຈິນ຺ເຕຕິ, ອຄ຺ຄໍ ມຸເຂນ ກເຖນ຺ຕີຯ ເຕເນວາຫ ‘‘ຄຫນຎ຺ເຫຕໍ ກນ຺ເຕ ຍທິທໍ ມນຸສ຺ສາ, ອຸຕ຺ຕານກຎ຺ເຫຕໍ ກນ຺ເຕ ຍທິທໍ ປສໂວ’’ຕິ (ມຯ ນິຯ ໘໗໓)ຯ

ອິຕິ ໂສ ຕາຍ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຘ ສິເນຫວເສນ ອຸຊ຺ຊຸທິຏ຺ຐິຕາຍ ອກຸຏິລຕາຍ ກາລງ຺ກຕ຺ວາ ຕາວຕິໍສກາເຍ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕຯ ຕໍ ສນ຺ຘາຍາຫ ‘‘ໂສ…ເປ… ນິພ຺ພຕ຺ຕີ’’ຕິຯ ຕສ຺ສ ປນ ກຓ຺ຓມູເລ ກເຖນ຺ຕສ຺ສ ສທ຺ໂທ ໂສລສໂຍຊນມຏ຺ຐານໍ ຜຣຕິ, ປກຕິກຖາສທ຺ໂທ ປນ ສກລໍ ທສໂຍຊນສຫສ຺ສໍ ເທວນຄຣໍ, ເອວໍ ສຣໂຆສສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ‘ໂຆສກເທວປຸຕ຺ໂຕ’’ ຕ຺ເວວ ນາມໍ ອໂຫສິຯ ອຍມ຺ສ຺ສ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຘ ສິເນເຫນ ກຸກ຺ກຸຣສທ຺ທສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ໂທຯ ຈວິຕ຺ວາຕິ ອາຫາຣກ຺ຂເຍນ ຈວິຕ຺ວາຯ ເທວໂລກໂຕ ຫິ ເທວປຸຕ຺ຕາ ອາຍຸກ຺ຂເຍນ, ປຸຎ຺ຎກ຺ຂເຍນ, ອາຫາຣກ຺ຂເຍນ, ໂກເປນາຕິ ຈຕູຫິ ກາຣເຓຫິ ຈວນ຺ຕິຯ ອິມສ຺ສ ປນ ກາມຄຸເຓ ປຣິຠຸຎ຺ຊໂຕ ມຸຏ຺ຐສ຺ສຕິສ຺ສ ອາຫາຣກ຺ຂເຍນ ຈວນໍ ໂຫຕິຯ ໂສ ໂກສມ຺ພິຍໍ ນຄຣໂສຠິນິຍາ ກຸຈ຺ຉິສ຺ມິໍ ປຏິສນ຺ຘິໍ ຄຓ຺ຫີຯ ນຄຣໂສຠິນິໂຍ ຫິຣ ຘີຕຣໍ ປຏິຊຄ຺ຄນ຺ຕິ, ນ ປຸຕ຺ຕໍຯ ຘີຕໂຣ ຫິ ຕາສໍ ປເວຓິໍ ຆຏ຺ເຏນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ສາປິ ຕໍ ສງ຺ກາຣກູເຏ ຉຑ຺ຑາເປຕິຯ ອຍມ຺ສ຺ສ ປຸພ຺ເພ ປຸຕ຺ຕຉຑ຺ຑນກມ຺ມສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ໂທຯ ປາປກມ຺ມຎ຺ຫິ ນາເມຕໍ ‘‘ອປ຺ປກ’’ນ຺ຕິ ນາວມຎ຺ຎິຕພ຺ພໍຯ ຕເມໂກ ມນຸສ຺ໂສ ກາກສຸນຂປຣິວາຣິຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ປຸຕ຺ໂຕ ເມ ລທ຺ໂຘ’’ຕິ ເຄຫໍ ເນສິ, ຕສ຺ສ ປນ ຫຕ຺ຖໂຕ ໂກສມ຺ພກເສຏ຺ຐີ ກຫາປຓສຫສ຺ສໍ ທຕ຺ວາ ອຄ຺ຄເຫສິ, ຕມຕ຺ຖໍ ສນ຺ຘາຍ ‘ໂກສມ຺ພິຍໍ ເອກສ຺ສ ກຸລສ຺ສ ຆເຣ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ຆາຕາປນຕ຺ຖໍ ອຸປກ຺ກມກຣຓມ຺ປິ ປຸຕ຺ຕຉຑ຺ຑນກມ຺ມສ຺ເສວ ນິສ຺ສນ຺ໂທຯ ເສຏ຺ຐິນິຕາຍາຕິ ຊນປທເສຏ຺ຐິໂນ ນິຕາຍຯ ເວຍ຺ຍຕ຺ຕິເຍນາຕິ ປຎ຺ຎາເວຍ຺ຍຕ຺ຕິເຍນຯ ສາ ຫິ ຕສ຺ສ ປີຕຣາ ເປສິຕໍ ມາຣາປນປຓ຺ຓໍ ຜາເລຕ຺ວາ ວິວາຫປຓ຺ຓໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຊີວິຕລາຠໍ ກໂຣຕີຯ ຕາເຍວ ສຣສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ໂຆສິຕເສຏ຺ຐີ ນາມ ຊາໂຕຯ

ສຣີຣສນ຺ຕປ຺ປນຕ຺ຖນ຺ຕິ ຫິມວນ຺ເຕ ມູລຜລາຫາຣຕາຍ ກິລນ຺ຕສຣີຣສ຺ສ ໂລຓມ຺ພິລເສວເນນ ປີນນຕ຺ຖໍຯ ຕສິຕາຕິ ປິປາສິຕາຯ ກິລນ຺ຕາຕິ ປຣິສ຺ສນ຺ຕກາຍາຯ ວຏຣກ຺ຂນ຺ຕິ ມຫານິຄ຺ໂຣຘຣກ຺ຂໍຯ ເຕ ກິຣ ຕໍ ປຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ມູເລ ນິສີທິໍສຸຯ ອຖ ເຊຏ຺ຐກຕາປໂສ ນິຄ຺ໂຣຘຣກ຺ຂສ຺ສ ໂສຠາສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ‘‘ມຫານຸຠາໂວ ມຎ຺ເຎ ເອຕ຺ຖ ອຘິວຸຕ຺ຖາ ເທວຕາຯ ສາຘຸ ວຕາຍໍ ເທວຕາ ອິສິຄຓສ຺ສ ປານີຍາທິທາເນນ ອທ຺ຘານປຣິສ຺ສມໍ ວິໂນເທຍ຺ຍາ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິຯ ເທວຕາປິ ຕຖາ ຈິນ຺ຕິຕໍ ຍຕ຺ວາ ອິສິຄຓສ຺ສ ປານີຍນ຺ຫານກໂຠຊນານິ ອທາສິຯ ເຕນາຫ ‘‘ຕຕ຺ຖາ’’ຕິອາທິຯ ເຊຏ຺ຐກຕາປສສ຺ສ ປນ ຕຖາ ຈິນ຺ຕນໍ ອວິເສສໂຕ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ‘‘ສງ຺ຄຫໍ ປຈ຺ຈາສີສນ຺ຕາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣຕ຺ວາ’’ຕິ ອິມິນາ ຫຕ຺ຖປ຺ປສາຣຓມຕ຺ເຕນ ຕສ຺ສາ ຍທິຈ຺ຉິຕນິປ຺ຜຕ຺ຕີ ທສ຺ເສຕິຯ ເທວຕາ ອາຫາຕິ ສາ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຎ຺ຎສ຺ສ ປຣິຕ຺ຕກຕ຺ຕາ ລຊ຺ຊາຍ ກເຖຕຸໍ ອວິສຫນ຺ຕີປິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ນິປ຺ປີລິຍມານາ ເອວມາຫຯ ໂສຕິ ອນາຖປິຓ຺ຑິໂກ ຄຫປຕິຯ ກຕກາລນ຺ຕິ ກຕິຍາ ເວຍ຺ຍາວຈ຺ຈໍ ກໂຣນ຺ຕານໍ ທາສເປສກມ຺ມກຣານໍຯ ປກຕິກຕ຺ຕເວຕນເມວາຕິ ປກຕິຍາ ທາຕພ຺ພກຕ຺ຕເວຕນເມວຯ ຕທາ ອຸໂປສຖິກຕ຺ຕາ ກມ຺ມໍ ອກໂຣນ຺ຕານ

ມຸປີ ກມຸມກຣຕທິວເສ ທາຕພຸພກຕຸຕເວຕນເມວ, ນ ຕໂຕ ອູນນຸຕິ ອຕຸໂຖ຺ ຆມຸມປທຍຸຖກຖາຍໍ ຊຸທຸທກກາຕການໍ ມເຕນ ''ສາຍມາສຕຸຖາຍ ອາຄໂຕ''ຕິ (ຆ຺ ປ຺ ອຍຸຖ຺ ໑໗໔຺ສາມາວຕີວຕຸຖຸ) ວຸຕຸຕໍ, ອິຆ ປນ ທີໝກາຕການໍ ມເຕນ ''ມຊຸຊນຸທິເກ ປາຕຣາສຕຸຖາຍ ອາຄໂຕ''ຕິ຺ ກລຸຈິຕິ ກລຸຈິປີ ກຕກໍ, ກິລຸຈິປີ ກຕກກມຸມນຸຕິ ວາ ສມຸພນຸໂຆ຺ ມຊຸຊນຸທິກກາລຕຸຕາ ''ອຸປຫຸຌທິວໂສ ຄໂຕ''ຕິ ອາທ, ເຕນ ອຸປຫຸຌທິວສເມວ ສມາທິນຸນຕຸຕາ ''ອຸປຫຸຌູໂປສໂຖ''ຕິ ຕໍ ໂວທຣນຸຕິຕິ ທສຸເສຕິ຺ ຆມຸມປທຍຸຖກຖາຍໍ (ຆ຺ ປ຺ ອຍຸຖ຺ ໑໗໔ ສາມາວຕີວຕຸຖຸ) ຣຕຸຕິກາເຄນ ອຸປຫຸຌູໂປສໂຖ ວຸຕຸໂຕ, ອິຆ ປນ ມຊຸຊນຸທິກໂຕ ປຍຸຖາຍ ທິວສກາເຄເນວ, ຕທວເສສທິວສຣຕຸຕິກາເຄນ ວາ຺ ອສເມປີ ທີ ກາເຄ ອຸປຫຸຌສທຸໂທ ປວຕຸຕຕິ຺ ຕທເທວາຕິ ອຣຸຕຸຄຸຄມນກາລໍ ສນຸຆາຍ ວຸຕຸຕໍ຺

''ໂໝໂສປີ ໂຂ ທຸລຸລໂກ ໂລກສຸມີ ຍທິທໍ ພຸທຸໂຆ''ຕິ ສລຸຊາຕປີຕິປາໂມຊໂຊ຺ ຕທເທວາຕິ ໂກສມຸພີ ປຕຸຕທິວສໂຕ ທຸຕິຍທິວເສເຍວ຺ ຕຸຣິຕາຕຸຖາຕິ ຕຸຣິຕາ ອຕຸຖ, ສີໝຍາຍິໂນ ກວຖາຕິ ອຕຸໂຖ຺ ເອທີກິກຸຂຸປພຸພຊຊໍ ສນຸຆາຍ ''ປພຸພຊິຕຸວາ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ຺ ອຣຫຕຸຕນຸຕິ ຈຕຸປຜິສມຸກິທາສມລງກຕໍ ອຣຫນຸຕກາວໍ຺ ຕປີ ເສຍຸກິໂນ ໂສຕາປຕຸຕິຜເລ ປຕິຍຸຖາຍ ອຫຸຌມາສມຕຸຕໍ ທາ ນານິ ທຕຸວາ ປຈຸຈາຄມຸມ ຕໂຍ ວິຫາເຣ ກາເຣສຸໍ຺ ກຄວາ ປນ ເທວສິກໍ ເອເກກສຸມີ ວິຫາເຣ ວສຕິ຺ ຍສຸສ ຈ ວິຫາເຣ ວຸຕຸໂຖ, ຕສຸເສວ ໝເຣ ປິຕຸໝາຍ ຈຣຕິ, ຕທາ ປນ ໂໝສິຕສຸສ ວິຫາເຣ ວິຫຣຕິ຺ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ 'ໂກສມຸພິຍໍ ວິຫຣຕິ ໂໝສິຕາຣາເມ''ຕິ຺

ພາທິຣສມຍມຕຸເຕນ ອຸປຊຊາໂຍ, ນ ສາສເນ ວິຍ ອຸປຊຊາຍລກຸຂເຕນ຺ ອຸເປຈຸຈ ປຣສຸສ ວາຈາຍ ອາຣມຸການໍ ພາຆນໍ ອຸ ປາຣມຸໂກ, ໂທສທສຸສນວເສນ ໝຍຸຜນຸຕິ ອຕຸໂຖ຺ ເຕນາຫ ''ວາທໍ ອາໂຣເປຕຸກາມາ ທຸຕຸວາ''ຕິ຺ ວທນຸຕິ ນີນຸທາວເສນ ກ ເຖນຸຕິ ເອເຕນາຕິ ທີ ວາໂທ, ໂທໂສ, ຕມາໂຣເປຕຸກາມາ ອຸປຣີ ປຕິຍຸຖເປຕຸກາມາ ທຸຕຸວາຕິ ອຕຸໂຖ຺ ກຖມາໂຣເປຕຸກາມາຕິ ອາຫ ''ອິຕິ ກິຣາ''ຕິອາທີ຺ ຕໍ ຊີວໍ ຕໍ ສຣີຣນຸຕິ ຍໍ ວຕຸຖຸ ຊີວສລຸຄິຕໍ, ຕເທວ ສຣີຣສລຸຄິຕໍ຺ ອິທລຸທີ ''ຣູປໍ ອຕຸຕໂຕ ສມນຸປສຸສຕີ''ຕິ ວຸຕຸຕວາທໍ ຄເທຕຸວາ ວທນຸຕິ຺ ຣູປລຸຈ ອຕຸຕານລຸຈ ອທຸວຍໍ ເອກີກາວໍ ກຕຸວາ ສມນຸປສຸສນວເສນ, ''ສຕຸ ໂຕ''ຕິ ວາ ພາທິຣາປຣິກປຸປິຕໍ ອຕຸຕານໍ ສນຸຆາຍ ວທນຸຕິ຺ ຕຖາ ທີ ວຸຕຸຕໍ ''ອິເຆວ ສຕຸໂຕ ກິຊຊຕິ''ຕິ຺ ອສຸສາຕິ ສມຕາສຸສ ໂຄຕມສຸສ຺ ກິຊຊຕິຕິ ນິຣຸທຍວິນາສວເສນ ວິນສຸສຕິ຺ ເຕນ ຊີວິຕສຣີຣານໍ ອນລຸລຕຸຕານຸຊານນໂຕ, ສຣີຣສຸສ ຈ ເກທທສຸສນໂຕ຺ ນ ເທຕຸຖ ຍຖາ ທິຍຸຖເກທວຕາ ສຣີຣໂຕ ອນລຸລຕຸຕາ ອທິຍຸໂຖປີ ຊີວສຸສ ເກໂທ ວຸຕຸໂຕ, ເອວໍ ອທິຍຸຖເກທວຕາ ຊີວໂຕ ອນລຸລຕຸຕາ ສຣີຣສຸສາປີ ອເກໂທຕິ ສກຸກາ ວຕຸຕຸໍ ຕສຸສ ເກທສຸສ ປຈຸຈກຸຂສິທຸຆຕຸຕາ, ກູຕຸປາ ທາຍຣູປວິນີມຸຕຸຕສຸສ ຈ ສຣີຣສຸສ ອກາວໂຕຕິ ອິມີນາ ອຆິປຸປາເຍນາຫ ''ອຸຈຸເຆທວາໂທ ໂທຕິ''ຕິ຺

ອລຸລໍ ຊີວໍ ອລຸລໍ ສຣີຣນຸຕິ ອລຸລເທວ ວຕຸຖຸ ຊີວສລຸຄິຕໍ, ອລຸລໍ ສຣີຣສລຸຄິຕໍ຺ ອິທລຸທີ ''ຣູປວນຸຕໍ ອຕຸຕານໍ ສມນຸປສຸສ ຕີ''ຕິອາທິນຍປວຕຸຕວາທໍ ຄເທຕຸວາ ວທນຸຕິ຺ ຣູປເກທສຸເສວ ທິຍຸຖຕຸຕາ , ອຕຸຕນີ ຈ ຕທກາວໂຕ ''ອຕຸຕາ ນິຈຸໂຈ''ຕິ ອຍມຕຸໂຖ ອາປນຸໂນ ວາຕິ ອິມີນາ ອຆິປຸປາເຍນາຫ ''ສຕຸໂຕ ສສຸສໂຕ ອາປຊຊຕິ''ຕິ຺

໓໑໙-໓໒໐຺ ຕຍິທໍ ເນສໍ ວລຸຊາປຸຕຸຕສຸສ ທີໝຣສຸສຕາທິປຣິກປຸປນສທິສໍ, ຕສຸມາຍໍ ປລຸໂຫ ຖປນີໂຍ຺ ນ ເຫສ ອຕຸຖນິສຸສິໂຕ, ນ ຆມຸມນິສຸສິໂຕ, ນາທິພຸຣຫຸມຈຣິຍໂກ, ນ ນິພຸພິທາທິອຕຸຖາຍ ສໍວຕຸຕຕິ຺ ໂປຍຸຖປາຫສຸຕຸຕລຸເຈຕຸຖ ນິທສຸສນໍ຺ ຕໍ ຕຕຸຖ ຣາຊນີມິລນໍ ກຕຸວາ ''ເຕນ ຫາວຸໂສສຸຕາຖາ''ຕິອາທິນາ ສຕຸຖາ ເນສໍ ອຸປຣີ ຆມຸມເທສນມາຣກິຕິ ອາຫ ''ອຖ ກຄວາ''ຕິອາທີ຺ ສສຸສຕຸຈຸເຆທທິຍຸກິໂຍ ທຸເວ ອນຸຕາ຺ ອຣິຍມຄຸໂຄ ມຊຊີມາ ປຜິປທາ຺ ຕສຸສາເຍວ ປຜິປທາຍາຕິ ມິຈຸຉາປຜິປທາຍ ເອວ຺

ສທຸຆາປພຸພຊິຕສຸສາຕິ ສທຸຆາຍ ປພຸພຊິຕສຸສ ''ເອວມທໍ ອິໂຕ ວຍຸຜທຸກຸຂໂຕ ນິສຸສຣິສຸສາມິ''ຕິ ປພຸພຊຊມຸປຄຕສຸສ, ຕທນຸຣູປລຸຈ ສີລໍ ປູເຣຕຸວາ ປຖມຊຊາເນນ ສມາທິຕຈິຕຸຕສຸສ຺ ເອຕນຸຕິ ກິເລສວຍຸຜປຣິວຸທຸຆິທີປນໍ ''ຕໍ ຊີວໍ ຕໍ ສຣີຣ''ນຸຕິ ອາທິກໍ ທິຍຸກິສໍກິເລສນິສຸສິຕວຈນໍ຺ ນິພຸພິຈິກິຈຸໂຉ ນ ໂທຕິຕິ ຆມຸເມສຸ ຕິຕຸຕວິຈິກິຈຸໂຉ ນ ໂທຕິ, ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ອາສປຸປນປຣິສປຸປນວເສນ ປວຕຸຕຕິຕິ ອຕຸໂຖ຺

ເອຕເມວໍຊານາມິຕິ ເຍນ ໂສ ກິກຸຂຸ ປຖມໍ ຊານໍ ອຸປສມຸປຊຊ ວິຫຣຕິ, ເອຕໍ ສສມຸປຍຸຕຸຕໍ ຆມຸມໍ ''ມຫຄຸຄຕຈິຕຸຕ''ນຸຕິ ເອວໍ ຊານາມິ຺ ຕຖາ ທີ ວຸຕຸຕໍ ''ມຫຄຸຄຕຈິຕຸຕເມຕນຸຕິ ສລຸລໍ ຖເປສີ''ນຸຕິ຺ ໂນ ຈ ເອວໍ ວທາມິຕິ ຍຖາ ທິຍຸກິຄຕິກາ ຕໍ ຆມຸມຊາ ຕໍ ສນິສຸສຍໍ ອເກທໂຕ ຄຕຸຫນຸຕາ ''ຕໍ ຊີວໍ ຕໍ ສຣີຣ''ນຸຕິ, ຕທຸກາຍໍ ວາ ເກທໂຕ ຄຕຸຫນຸຕາ ''ອລຸລໍ ຊີວໍ ອລຸລ ສຣີຣ''ນຸຕິ ອຕຸຕໂນ ມິຈຸຉາຄາຫໍ ປເວເທນຸຕິ, ເອວມທໍ ນ ວທາມິ ຕສຸສ ຆມຸມສຸສ ສຸປຣິລຸລາຕຕຸຕາ຺ ເຕນາຫ ''ອຖ ໂຂ''ຕິອາທີ຺ ພາທິຣ

ກາ ເຍກຸຍຸເຍນ ກສິຕຊຸຊານານິ ເອວ ນິພຸພຕຸເຕນຸຕິຕິ ວຸຕຸຕໍ ‘‘ກສິຕປຣິກມຸມໍ ກາເວນຸຕສຸສາ’’ຕິ។ ຍສຸມາ ກາວນານຸກາເວນ ຊານາສິຕໂມ, ກາວນາ ຈ ປຖວິກສິຕາທິສຸຊານນມຸເຂນ ໂຫຕີຕິ ກຕຸວາ ສຸເຍາສີເສນ ນິທຸທິສີຍຕິ, ຕສຸມາ ‘‘ສຸເຍາພເລນ ຂຸປຸປນຸນ’’ນຸຕິ ອາຫ។ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ ‘‘ປຖວິກສິຕເມໂກ ສຸຊານາຕີ’’ຕີອາທິ។ ຍສຸມາ ປນ ກຄວຕາ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ວາເຣ ‘‘ອຖ ຈ ປນາຫໍ ນ ວທາມີ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ກຄວໂຕ ວຈນມຸປເທສໍ ກຕຸວາ ນ ວຕຸຕພຸພໍ ກິເຣຕໍ ເກວລີນາ ຂຸຕຸຕມປຸຣິເສນາຕີ ອສິປຸ ປາເຍນ ‘‘ນ ກລຸລໍ ຕສຸເສຕ’’ນຸຕິ ອາຫໍສຸ, ນ ສຍໍ ປຜີກາເນນາຕີ ທສຸເສຕຸໍ ‘‘ມສຸສມານາ ວທນຸຕີ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ເສສໍ ອນນຸຕຣ ສຸຕຸເຕ ວຸຕຸຕນຍຕຸຕາ, ປາກຍຕຸຕາ ຈ ສຸວິສຸເຍຍຸຍເມວ។

ອິຕິ ສຸມງຄລວິລາສິນິຍາ ທີຆນິກາຍຍຸຖກຖາຍ ປຣມສຸຂຸມຄມຸກີຣທຸຣນຸໂພຂຕຸຖປຣິທີປນາຍ ສຸວິມລວິປຸລປສຸເຍາເວຍຸຍຕຸ ຕິຍຊນນາຍ ສາຊຸວິລາສິນິຍາ ນາມ ລີນຕຸຖປກາສນິຍາ ຊາລີຍສຸຕຸຕວຕຸຕນາຍ ລີນຕຸຖປກາສນາ។

ຊາລີຍສຸຕຸຕວຕຸຕນາ ນິຍຸຖິຕາ។

໒ຯ ມຫາສີຫນາທສຸຕ຺ຕວຏ຺ຏນາ

ອເຈລກສ຺ສປວຕ຺ຖຸວຏ຺ຏນາ

໙໒໑ຯ ເອວໍ ຊາລິຍສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຏ຺ເຏຕ຺ວາ ອິທານິ ມຫາສີຫນາທສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຏ຺ເຏນ຺ໂຕ ຍຖານຸປຸພ຺ພໍ ສໍວຏ຺ຏໂນກາສສ຺ສ ປຕ຺ຕກາວໍ ວິກາເວຕ຺ວາ, ຊາລິຍສຸຕ຺ຕສ຺ສານນ຺ຕຣໍ ສງ຺ຄີຕສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ມຫາສີຫນາທສຸຕ຺ຕກາວໍ ວາ ປກາເສຕຸໍ "ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ…ເປ… ອຸຮຸລ຺ຸລາຍໍ ວິຫຣຕີຕິ ມຫາສີຫນາທສຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ອາຫ. ເອຕເທວ ນາມນ຺ຕິ ຍສ຺ມິ ຣຏ຺ເຍ ຕໍ ນຄຣໍ, ຕສ຺ສ ຣຏ຺ຖສ຺ສປິ ຍສ຺ມິ ນຄເຣ ກຄວາ ວິຫາສິ, ຕສ຺ສ ນຄຣສ຺ສປິ "ອຸຮຸລ຺ຸລາ"ຕ຺ເວວ ນາມໍ, ຕສ຺ມາ ອຸຮຸລ຺ຸລາຍນ຺ຕິ ອຸຮຸລ຺ຸລານາມ ຊນປເທ ອຸຮຸລ຺ຸລານາມນຄເຣຕິ ອາວຸຕ຺ຕິອາທິນເຍນ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ. ອິມິນາ ອິມມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ – ນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ນິຍຕປຸລ຺ລິງ຺ຄປຸຖຸວຈນາວ ຊນປທວາຈີ ສທ຺ທາ, ກຕ຺ຖຈິ ອນິຍຕປຸລ຺ລິງ຺ຄປຸຖຸວຈນາປີ ຍຖາ "ອາລຸອວິຍໍ ວິຫຣຕີ"ຕິ (ປາຈິ. ໒໔, ໒໕) ເກຈິ ຊນປທເມວຕ຺ຖໍ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ອປເນຕຸໍ "ກຄວາ ທີ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ. ຣມຕີໂຍຕິ ມໂນຫຣກູມິກາຄຕາຍ, ຉາຍູທກສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ, ຊນວິວິຕ຺ຕຕາຍ ຈ ມໂນຣໂມ. ມິຄານໍ ອກຍໍ ເທຕີ ເອຕ຺ຖາຕິ ມິຄທາໂຍ. ເຕນາຫ 'ໂສ'ຕິອາທິ. ເຈລໍ ວຕ຺ຖໍ, ຕໍ ນຕ຺ຖິ ອສ຺ສາຕິ ອເຈໂລຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ນຄ຺ຄປຣິພ຺ພາຊໂກ"ຕິ. ນາມນ຺ຕິ ໂຄຕ຺ຕນາມໍ. ຕປນໍ ສນ຺ຕປນໍ ກາຍສ຺ສ ເຂທນໍ ຕໂປ, ໂສ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕິ ຕປສ຺ສີ. ຍສ຺ມາ ຕຖາກູໂຕ ຕປໍ ນິສ຺ສິໂຕ, ຕໂປ ຈ ຕໍ ນິສ຺ສິໂຕ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ "ຕປນິສ຺ສິຕກ"ນ຺ຕິ ອາຫ. ມຸຕ຺ຕາຈາຣາທີຕິ ເອຕ຺ຖ ອາທິສທ຺ເທນ ປຣໂຕ ປາລຸອິຍ (ທີ. ນິ. ໑.໙໕໗) ມາຄຕາ ຫຕ຺ຖາປເລຂນາທໂຍ ສງ຺ຄຫິຕາ. ລູຂໍ ຜຣຸສໍ ສາຜສມ຺ມຕາຈາຣວິຣຫໂຕ ອປສາທນີຍໍ ອາຊີວຕີ ວຕ຺ຕຕີຕິ ລູຂາຊີວີຕິ ອຏ຺ຖກຖາມຸຕ຺ຕກນໂຍ. ອຸປ຺ປຏ຺ເຫຕີຕິ ອຸຫສນວເສນ ປຣິກາສຕີ. ອຸປວທຕີຕິ ອວຏ຺ຏາປຸພ຺ພກໍ ອປວທຕິ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ທີລຸເອຕິ ວມ຺ເກຕີ"ຕິ. "ເຫຕຸມ຺ທີ ຎາຕໍ ຌມ຺ມປຜິສມ຺ກິທາ"ຕິອາທີສຸ ວິຍ ຌມ຺ມສທ຺ໂທ ເຫຕຸປຣິຍາໂຍຕິ ອາຫ "ກາຣຕສ຺ສ ອນຸກາຣຕ"ນ຺ຕິ. ຕຖາວຸຕ຺ຕສທ຺ທຕ຺ໂຖ ເຍເວຕ຺ຖ ກາຣຕສທ຺ທສ຺ສ ເຫຕຸກາວໂຕ. ອຕ຺ຖວສາ ປຍຸຕ຺ໂຕ ທີ ສທ຺ທປ຺ໂຍໂຄ. ໂສເຍວ ຈ ສທ຺ທຕ຺ໂຖ ປເຣທີ ວຸຈ຺ຈມາໂນ ອນຸກາຣຕໍ ຕທນຸຣູປໍ ຕສ຺ສທີສໍ ວາ ຕໂຕ ປຈ຺ຉາ ວາ ວຸຕ຺ຕກາຣຕກາວໂຕ. ປເຣທີຕິ ເຍສໍ ຕຸມ຺ເຫທີ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕທີ ປເຣທີ. ວຸຕ຺ຕກາຣເຏນາຕິ ຍຖາ ເຕທີ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາ ເຈ ຕຸມ຺ເຫທີ ນ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອວໍ ສຕິ ເຕທີ ວຸຕ຺ຕກາຣເຏນ ສກາຣໂຏ ຫຸຕ຺ວາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ວາໂທ ວາ ຕໂຕ ປຣໍ ຕສ຺ສ ອນຸວາໂທ ວາ ໂກຈິ ອປ຺ປມຕ຺ຕໂກປິ ວິຏ຺ຏູທີ ຄຣຫິຕພ຺ພໍ ກາຣຕໍ ຄານໍ ນາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ກິເມວໍ ນາຄຈ຺ຉຕີຕິ ໂຍຊນາ. "ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ"ຕິອາທີນາ ຕເທວຕ຺ຖໍ ສງ຺ເຂປໂຕ ທສ຺ເສຕິ.

໙໒໔ຯ ອິທານິ ຍໍ ວິກຊ຺ຊວາທໍ ສນ຺ຌາຍ ກຄວຕາ "ນ ເມເຕ ວຸຕ຺ຕວາທີໂນ"ຕິ ສງ຺ເຂເປນ ວຕ຺ວາ ຕໍ ວິກຊິຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອິຌາຫໍ ກສ຺ສປາ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ວິກາເຄນ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ອິເຌກຈ຺ໂຈ"ຕິອາທີມາຫ. ກຄວາ ທີ ນິຣຕ຺ຖກໍ ອນຸປສມສໍວຕ຺ຕນິກໍ ກາຍກິລມຖໍ "ອຕ຺ຕກິລມຖານຸໂຍໂຄ ທຸກ຺ໂຂ ອນຣິໂຍ ອນຕ຺ຖສໍທິໂຕ"ຕິອາທີນາ (ສໍ. ນິ. ໕.໑໐໒໑; ມຫາວ. ໑໓). ຄຣຫຕິ, ສາຕ຺ຖກໍ ປນ ອຸປສມສໍວຕ຺ຕນິກໍ ກາຍກິລມຖໍ "ອາຣຏ຺ຏິໂກ ໂຫຕີ, ປໍສຸກູລິໂກ ໂຫຕີ"ຕິອາທີນາ (ອ. ນິ. ໕.໑໒໑, ໑໒໔; ປຣິ. ໓໔໕) ວຏ຺ເຏຕິ. ອປ຺ປປຸຏ຺ຏຕາຍາຕິ ອປຸຏ຺ຏຕາຍ. ອປ຺ປສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ "ທຸວຕ຺ຕິໍສທນສ຺ສ ປຣິຍາຍໍ ອປ຺ປຫຣິເຕ ກິເຕນ ອສີຍຸຄາຕພ຺ພ"ນ຺ຕິອາທີສຸ (ປາຈິ. ໑໓໕) ວິຍ ອກາວຕ຺ໂຖ. ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຖິກາວໂຕ ກມ຺ມຜລໍ ປຜິກ຺ຂິປນ຺ເຕນ "ນຕ຺ຖິ ທິນ຺ນ"ນ຺ຕິອາທີນາ (ທີ. ນິ. ໑.໑໗໑; ມ. ນິ. ໑.໔໔໕; ໔.໙໔, ໔໔໕; ໓.໙໑, ໑໑໖, ໑໓໖; ສໍ. ນິ. ໓.໔໑໐; ອ. ນິ. ໓.໑໑໒; ໑໐.໑໗໖; ຌ. ສ. ໑໔໔໑; ວິກ. ໙໐໗) ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຖີ ປຸຣກ຺ຂຕ຺ວາ ຊີວິຕວຸຕ຺ຕິເຫຕຸ ຕຖາ ຕຖາ ທຸຈ຺ຈຣິຕປູຣຕໍ ສນ຺ຌາຍ "ຕີຕິ ທຸຈ຺ຈຣິຕານິ ປູເຣຕ຺ວາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

ກິຍ຺ໂຍໂສມຕ຺ຕາຍາຕິ ມຕ຺ຕໂຕ ອຕິເຣກໍ. "ກິຍ຺ໂຍໂສ"ຕິ ທີ ອິທໍ ກິຍ຺ໂຍສທ຺ເທນ ສມານຕ຺ຖໍ ເນປາຕິກໍ. ອເນສນວເສນາຕິ ໂກຫຏ຺ເຏ ຖຕ຺ວາ ອສນ຺ຕຄຸຏສມ຺ກາວນິຈ຺ຉາຍ ຍຖາ ຕຖາ ຕປໍ ກຕ຺ວາ ອເນສິຕພ຺ພເມສນາວເສນ ມິຈ຺ຉາຊີເວນາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນ ຊີວິຕວຸຕ຺ຕິເຫຕຸ ຕີຕິ ທຸຈ຺ຈຣິຕານິ ປູເຣຕ຺ວາ.ອິເມ ທ຺ເວຕິ "ອປ຺ປປຸຏ຺ໂຏ, ປຸຏ຺ຏວາ"ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ ທຸຈ຺ຈຣິຕກາຣິໂນ ທ຺ເວ ປຸຄ຺ຄເລ.

ທຸຕິຍນເຍ ອິເມ ທ຺ເວຕິ "ອປ຺ປປຸຏ຺ໂຏ, ປຸຏ຺ຏວາ"ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ ສຸຈຣິຕກາຣິໂນ ທ຺ເວ ປຸຄ຺ຄເລ.

ປ໌ຖມທຸຕິຍນເຍສຸ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ຕຕິຍຈຕຸຕ຺ຖນເຍສຸປິ ຍຖາກ຺ກມໍ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ຺. ປ໌ຖມຕຕິຍນເຍສຸ ເຈຕ຺ຖ ອເຫຕຸກອກິ ຣິຍວາທິໂນ຺. ທຸຕິຍຈຕຸຕ຺ຖນເຍສຸ ປນ ກມ຺ມກິຣິຍວາທິໂນຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ຺. ອປ຺ປທຸກ຺ຂວິຫາຣີຕິ ອປ຺ປກໍ ທຸກ຺ເຂນ ວິຫາຣີ຺. ພາຫິຣ ກາຈາຣຍຸຕ຺ໂຕຕິ ສາສນາຈາຣໂຕ ພາຫິຣເກນ ຕິຕ຺ຖິຍາຈາເຣນ ຍຸຕ຺ໂຕ຺. ອຕ຺ຕານໍ ສຸເຂຕ຺ວາຕິ ອຌມ຺ມິເກນ ອເນສນາຍ ລທ຺ຌປ຺ຈຍນິມິຕ຺ເຕນ ສຸເຂນ ອຕ຺ຕານໍ ສຸເຂຕ຺ວາ ສຸຂໍ ກຕ຺ວາ, “ສຸເຂ ຖເປຕ຺ວາ”ຕິ ອຌຸນາ ປາໂຖ຺.

“ນ ທານິ ມຍາ ສທິໂສ ອຕ຺ຖີ”ຕິອາທິນາ ຕຕ຺ຫາມານທິຍ຺ຖິສງ຺ຂາຕານໍ ຕິສ຺ສນ຺ນໍ ມລ຺ລນານໍ ວເສນ ທຸຈ຺ຈຣິຕປູຣຕມາທ຺. ລາກສກ຺ການໍ ວາ ອຸປ຺ປາເທນ຺ໂຕ ຕີຕິ ທຸຈ຺ຈຣິຕານິ ປູເຣຕ຺ວາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຌ຺. ມິຈ຺ຉາທິຍ຺ຖິວເສນາຕິ “ນຕ຺ຖິ ກາເມສຸ ໂທໂສ”ຕິ ເອວໍ ປວຕ຺ຕມິຈ຺ຉາທິຍ຺ຖິວເສນ຺. ປຣິພ຺ພາຊິກາຍາຕິ ພາຫິຣປ຺ພ຺ພຊ຺ຊມຸປຄຕາຍ ຕາປສທາຣິກາຍ, ຉນ຺ນປຣິພ຺ພາຊິກາຍ ຈ຺. “ອປເຣ”ຕິ ເອຕ຺ຖາປິ ທີ “ຕາປເສ ວາ ຉນ຺ນປຣິພ຺ພາຊເກ ວາ”ຕິ ອຌິກາໂຣ຺. ທຫຣາຍາຕິ ຕຣຸຓາຍ຺. ມຸທຸກາຍາຕິ ສຸຂຸມາລາຍ຺. ໂລມສາຍາຕິ ຕນຸຕມ຺ພໂລມຕາຍ ອປ຺ປໂລມວຕິຍາ຺. ໂລມໍ ເອຕິສ຺ສາ ອຕ຺ຖີຕິ ໂລມສາ຺. ລິງ຺ຄຕ຺ຕເຍປິ ທີ ສ-ປ຺ຈ຺ຈເຍນ ປທສິທ຺ຌິມິຈ຺ຉນ຺ຕິ ສທ຺ທວິທ຺ູ. ກາເມສູຕິ ວຕ຺ຖຸກາເມສ຺ຸ. ປາຕພ຺ພຕນ຺ຕິ ປຣິກ຺ລ຺ຊິຕພ຺ພໍ຺. ປຣິໂພຄຕ຺ໂຖ ເຫຕ຺ຖ ປາ-ສທ຺ໂທ, ຕພ຺ພສທ຺ໂທ ຈ ກາວສາຌໂນ຺. ຕາ-ສທ຺ໂທ ປນ ສກຕ຺ເຖ ຍຖາ “ເທວຕາ”ຕິ, ປາຕພ຺ພຕນ຺ຕິ ວາ ປຣິກ຺ລ຺ຊນກຕໍ, ກຕ຺ຕຸສາຌ ໂນ ເຈຕ຺ຖ ຕພ຺ພສທ຺ໂທ ຍຖາ ອຸປຣິປຕ຺ຕາສເກ ປລ຺ຈຕ຺ຕຍສຸຕ຺ເຕ “ເຍ ທີ ເກຈິ ກິກ຺ຂເວ ສມຓາ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ວາ ທິຍ຺ຖ ສຸຕມຸຕວິລ຺ລາຕພ຺ພສງ຺ຂາຣມຕ຺ເຕນ ເອຕສ຺ສ ອາຍຕນສ຺ສ ອຸປສມ຺ປທໍ ປລ຺ລເປນ຺ຕີ”ຕິ (ມ຺. ນິ຺. ໓຺໘໔) ຕຖາ ທີ ຕທຍ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ “ວິຊານາຕີຕິ ວິລ຺ລາຕພ຺ພໍ, ທິຍ຺ຖສຸຕມຸຕວິລ຺ລາຕມຕ຺ເຕນ ປລ຺ຈທ຺ວາຣິກສລ຺ລາປວຕ຺ຕິມຕ຺ເຕນາຕິ ອຍລ຺ທີ ເອຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ”ຕິ, (ມ຺. ນິ຺. ອຍ຺ຖ຺. ໓຺໘໔) ຕຍ຺ຍິກາຍລ຺ຈ “ຍຖາ ນິຍ຺ຍນ຺ຕີຕິ ນິຍ຺ຍານິກາຕິ ພຫຸລໍ ວຈນໂຕ ກຕ຺ຕຸ ສາຌໂນ ນິຍ຺ຍານິກສທ຺ໂທ, ເອວໍ ອິຌ ວິລ຺ລາຕພ຺ພສທ຺ໂທຕິ ອາຫ ‘ວິຊານາຕີຕິ ວິລ຺ລາຕພ຺ພ’ນ຺ຕິ,” ຕາ-ສທ຺ໂທ ປນ ກາເວ຺. ອສ຺ສາທິຍມານປກ຺ເຂ ກິໂຕ ກິເລສກາໂມປິ ວຕ຺ຖຸກາມປຣິຍາປນ຺ໂນເຍວ, ຕສ຺ມາ ເຕສຸ ຍຖາຣຸຈິ ປຣິກ຺ລ຺ຊນ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ຺.

ອິທນ຺ຕິ ນຍຈຕຸກ຺ກວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖປ຺ປເກທວິກ຺ຊນໍ຺. “ຕິຕ຺ຖິຍວເສນ ອາຄຕໍ ອຍ຺ຖກຖາຍໍ ຕຖາ ວິກຕ຺ຕຕ຺ຕາ”ຕິ (ທີ຺. ນິ຺. ຍີ຺. ໑຺໓໑໘) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາເຍວ ປນ ປາລຸອິຍມ຺ປິ ວິກຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ຺. ສາສເນປີຕິ ອິມສ຺ມິ ສາສເນປີ຺.

ກາຖໍ ລພ຺ກາຕີຕິ ອາຫ “ເອກຈ຺ໂຈ ທີ”ຕິອາທິ຺. ຍສ຺ມາ ນ ລກາຕິ, ຕສ຺ມາ ອເນສນໍ ກຕ຺ວາຕິອາທິນາ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ຺. ອຣຫຕ຺ຕໍ ວາ ອຕ຺ຕນິ ອສນ຺ຕໍ “ອຕ຺ຖິ ເມ”ຕິ ຍຖາຣຸຕໍ ປຍິຊານິຕ຺ວາ຺. ສາມນ຺ຕຊປ຺ປນປ຺ຈ຺ຈຍປຍິເສວໂນຣິຍາປຖສນ຺ນິສ຺ສິຕສງ຺ຂາຕານິ ຕີຕິ ວາ ກຸຫນວຕ຺ຖູນິ ປຍິເສວິຕ຺ວາ຺.

ຕາທິໂສວາຕິ ສຸຕງ຺ຄ (ວິສຸທ຺ຌິ຺. ໑຺໘໘; ເຖຣຄາ຺. ອຍ຺ຖ຺. ໔຺໑໘໔ ອາທໂຍ) ສມາທານວເສນ ລູຂາຊີວີ ເອວ຺. ອເນສນວເສນາ ຕິ ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕໍ຺. “ອຣຫຕ຺ຕປຍິຊານເນນາ”ຕິອາທິປິ ທີ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ຺.

ທຸລ຺ລກາສຸໂຂ ກວິສ຺ສາມິ ທຸຄ຺ຄຕີສຸ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາຕິ ອຌິປ຺ປາໂຍ຺. ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ອນ຺ຕສທ຺ໂທ ກາວລກ຺ຂເຓ, ອສກ຺ກຸຓມາເນ ສຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺.

໓໑໓຺ອສຸກຍ຺ຖານໂຕຕິ ອສຸກາວໂຕ຺. ອາຄຕາຕິ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິວເສນ ອິຌາຄຕາ຺. ອິທານິ ຄນ຺ຕພ຺ພຍ຺ຖານລ຺ຈາຕິ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິວ ເສເນວ ອາຍຕິ ຄມິຕພ຺ພກາວລ຺ຈ຺. ຕໂຕຕິ ອຕີຕກາວໂຕ຺. ປຸນ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິນ຺ຕິ ອາຍຕິ ອນນ຺ຕຣກາເວ ປຸນ ອຸປ຺ປຕ຺ຕີ, ຕໂຕ ອນນ຺ຕຣກາເວປີ ປຸນ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິນ຺ຕິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ຺. ເກນ ກາຣເຓນ ຄຣທິສ຺ສາມີຕິ ເອຕ຺ຖ ຍຖາກູຕມຊານນ຺ໂຕ ອິຈ຺ຉາໂທ ສວເສນ ຍໍ ກິລ຺ຈິ ຄຣເຫຍ຺ຍ, ນ ຕຖາ ຈາຫໍ, ອຫໍ ປນ ຍຖາກູຕໍ ຊານນ຺ໂຕ ສພ຺ພມ຺ເປຕໍ ເກນ ກາຣເຓນ ຄຣທິສ຺ສາມິ, ສພ຺ພສ຺ສເປຕສ຺ສ ຕປສ຺ສ ຄຣຫາຍ ກາຣຓໍ ນຕ຺ຖີຕິ ອິມມຌິປ຺ປາຍໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ຄຣທິຕພ຺ພເມວາ”ຕິອາທິມາຫ຺. ກຕ຺ຊີກນ຺ຕິ ປຸຍກຕ຺ຊີກໍ຺. ອຸປ຺ມາປກ຺ເຂ ປຣິສຸທ຺ຌຕາຍ ໂຌຕໍ, ຕຖາ ອໂຌຕລ຺ຈ, ອຸປ຺ເມຍ຺ຍປກ຺ເຂ ປນ ປສໍສິຕພ຺ພຄຸຓຕາຍ ໂຌຕໍ ປຣິສຸທ຺ຌໍ, ຕຖາ ອໂຌຕລ຺ຈາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ຕມຕ຺ຖນ຺ຕິ ຄຣທິຕພ຺ພສ຺ສ ເຈວ ຄຣຫຓໍ, ປສໍສິຕພ຺ພສ຺ສ ຈ ປສໍສນໍ຺.

໓໑໔຺ ທິຍ຺ຖຌມ຺ມິກສ຺ສ, ສມ຺ປຣາຍິກສ຺ສ ຈ ອຕ຺ຖສ຺ສ ສາຌນວເສນ ປວຕ຺ຕິຍາ ຄຣຸກຕ຺ຕາ ນ ໂກຈິ ນ ສາຌູຕິ ວທຕິ຺. ປລ຺ຈວິຌໍ ເວຣນ຺ຕິ ປາຓາຕິປາຕາທິປລ຺ຈວິຌເວຣໍ຺. ຕລ຺ທີ ປລ຺ຈວິຌສ຺ສ ສີລສ຺ສ ປຍິປກ຺ຂກາວໂຕ, ສຕ຺ຕານໍ ເວຣເຫຕຸຕາຍ ຈ “ເວຣ”ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕໂຕ ເອວ ຈ ຕໍ ນ ໂກຈິ “ສາຌູ”ຕິ ວທຕິ ຕຖາ ທິຍ຺ຖຌມ຺ມິກາທິອຕ຺ຖານມສາຌນໂຕ, ສຕ຺ຕານໍ

ສານຸກາວສຸສ ທູສນໂຕ ຈ຿ ນ ນິຣຸນຸຒິຕພຸພນຸຕິ ຣູປຄຸຄຫເຓ ນ ນິວາເຣຕພຸພໍ຿ ທສຸສນິຍທສຸສນຕຸໂຖ ຫິ ຈກຸຂຸປຜິລາໂກຕິ ເຕສມຜິປຸປໍາໂຍ຿ ອຍເມວ ນໂຍ ໂສຕາທີສຸປີ຿ ຍທຄຸເຄນ ເຕສໍ ປຌຸຈທຸວາເຣ ອສໍວໂຣ ສາຘຸ, ຕທຄຸເຄນ ຕຕຸຖ ສໍວໂຣ ນ ສາຘູ ຕິ ອຜິປຸປາໂຍ ໂຫຕີຕິ ອາຫ “ປຸນ…ເປ… ອສໍວຣ”ນຸຕິ຿

ອຍເມຕຸຖ ອຜຸຄກາຖາໂຕ ອປໂຣ ນໂຍ – ຍໍ ເຕ ເອກຈຸຈໍ ວທນຸຕິ “ສາຘູ”ຕິ ເຕ “ເອເກ ສມຕພຸຣາຫຸມຕາ”ຕິ ວຸຕຸຕາ ຕິຕຸຖິຍາ ຍໍ ອຕຸຕກິລມຖານຸໂຍຄາທີ “ສາຘູ”ຕິ ວທນຸຕິ, ຕໍ ມຍໍ ນ “ສາຘູ”ຕິ ວທາມ຿ ຍໍ ເຕ…ເປ… “ນ ສາຘູ”ຕິ ຍໍ ປນ ເຕ ອນວຊຸຊປຈຸຈຍປຣິໂພຄໍ, ສຸນິວຕຸຖສຸປາຣຸຕາທີສມຸມາປຜິປຕຸຕິຌຸຈ “ນ ສາຘູ”ຕິ ວທນຸຕິ, ຕໍ ມຍໍ “ສາຘູ”ຕິ ວທາມາຕິ຿

ອິຕິ ຍໍ ປຣວາທມູລກໍ ຈຕຸກຸກໍ ທສຸສິຕໍ, ຕເທວ ປຸນ ສກວາທມູລກໍ ຈຕຸກຸກໍ ກຕຸວາ ທສຸສິຕນຸຕິ ວິຌຸຌາເປຕຸໍ “ເອວ”ນຸຕິອາທິ ວຸຕຸຕໍ຿ ຍຌຸຫິ ກິຌຸຈິ ເກນຈິ ສມານໍ, ເຕນປີ ຕໍ ສມານເມວ຿ ຍຌຸຈ ກິຌຸຈິ ເກນຈິ ອສມານໍ, ເຕນປີ ຕໍ ອສມານເມວາຕິ ອາຫ “ສມານາສມານຕ”ນຸຕິ຿ ເອຕຸຖ ຈ ສມານຕນຸຕິ ສມານຕາມຕຸຕໍ຿ ອນວເສສໂຕ ຫິ ປຫາຕພຸພຘມຸມານໍ ປຫານໍ, ອຸປສມຸປາເທຕພຸພຘມຸມານໍ ອຸປສມຸປາທນຌຸຈ ສກວາເທວ ທິສຸສຕິ, ນ ປຣວາເທ຿ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ “ຕຸຍາຫໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ເອວໍ ວທາມິ”ຕິອາທິ຿ ສກວາທປຣວາທານຸຣູປໍ ວຸຕຸຕນເຍນ ປຌຸຈສີລາທີວເສເນວ ອຕຸໂຖ ເວທິຕພຸໂພ຿

ສມນຸຍຸຌຸຊາປນກຖາວຕຸຕນາ

໖໑໘຿ອນຸຕມີຕິ ອາຕຕຸຕິຍໍ ປຌຸຈມີອຕຸຕໂນປທໍ຿ ລທຸຘີ ປຸຈຸຉນຸໂຕຕິ “ກີ ສມໂຕ ໂຄຕໂມ ສໍກິເລສຘມຸເມ ອນວເສສໍ ປຫາຍ ວຕຸຕຕິ, ອຸທາຫຸ ປເຣ ຄຓາຈຣິຍາ, ເອຕຸຖ ຕາວ ອຕຸຕໂນ ລທຸຘີ ວເທທີ”ຕິ ເອວໍ ປຜິຌຸຌາຕໍ ສິທຸຘນຸຕໍ ປຸຈຸຉນຸໂຕ຿ ການຓໍ ປຸຈຸຉນຸໂຕຕິ “ສມໂຓວ ໂຄຕໂມ ສໍກິເລສຘມຸເມ ອນວເສສໍ ປຫາຍ ວຕຸຕຕີ”ຕິ ວຸຕຸເຕ “ການເຓນປີ ເອຕມຕຸຖໍ ຄາຫຍາ”ຕິ ເອວໍ ເຫຕຸໍ ປຸຈຸຉນຸໂຕ຿ ອຸກຍໍ ປຸຈຸຉນຸໂຕຕິ “ອິທໍ ນາເມຕຸຖ ການຓ”ນຸຕິ ການຓໍ ວຕຸວາ ປຜິຌຸຌາເຕ ອຕຸເຖ ສານິຍມາເນ ອນຸວຍໂຕ, ພຸຍຕິເຣກໂຕ ຈ ການຓໍ ສມຕຸເຖຕຸໍ ສທິສາສທິສປຸປເກທໍ ອຸປໂມທາຫຣຓທຸວຍໍ ປຸຈຸຉນຸໂຕ຿ ອປິຈ ເຫຕຸປໂມທາຫຣຓວເສນ ຕິລກຸຂຓສມຸປຕຸຕິຍາ ຍຖາປຜິຌຸຌາເຕ ອຕຸເຖ ສານິເຕ ສມຸມເທວ ອນຸ ປຈຸຉາ ກາສນຸໂຕ ນິຄເມນຸໂຕປີ ສມນຸກາສຕິ ນາມາຕິ ເວທິຕພຸພໍ຿ “ອຸປສໍຫຣິຕຸວາ”ຕິ ປາຄເສໂສ຿ “ກີ ເຕ”ຕິອາທິ ອຸປສໍຫຣຓາການທສຸສນໍ ຿ ທຸຕິຍປເທປີຕິ “ສງເຒນ ວາ ສງຒ”ນຸຕິ ປເທປີ຿ ວຈນເສສໍ, ອຸປສໍຫຣຓາການຌຸຈ ສນຸຘາຍ “ເອເສວ ນໂຍ”ຕິ ວຸຕຸຕໍ຿

ຕມຕຸຖນຸຕິ ຕໍ ປຫາຕພຸພຘມຸມານໍ ອນວເສສໍ ປຫາຍ ວຕຸຕນສງຂາຕໍ, ສມາທາຕພຸພຘມຸມານໍ ອນວເສສໍ ສມາທາຍ ວຕຸຕນສງຂາຕຌຸຈ ອຕຸຖໍ຿ ໂຍເຊຕຸວາຕິ ອກຸສລາທິປເທຫິ ໂຍເຊຕຸວາ຿ ອໂກສລຸລສມຸກູຕາທີອຕຸເຖນ ອກຸສລາ ເຈວ ຕໂຕເຍວ ອກຸສລາຕິ ຈ ສງຂາຕາ,ສງຂາຕສທຸໂທ ເຈຕຸຖ ຌາຕຕຸໂຖ, ໂກຜຸຄາສຕຸໂຖ ຈ ຍຸຊຸຊຕີຕິ ອາຫ “ຌາຕາ, ໂກຜຸຄາສໍ ວາ ກຕຸວາ ຄປີຕາ”ຕິ, ປຸຣິເມນ ເຈຕຸຖ ປເທນ ເອກນຸຕາກຸສເລ ວທຕິ, ປຈຸຉິເມນ ຕໍ ສທຄເຕ, ຕປຸປຜິປກຸຂິເຍ ຈ຿ ເອວຌຸຫິ ໂກຜຸຄາສກຣເຓນ ຄປນໍ ອຸປປນຸນໍ ໂຫຕິ຿ ອກຸສລປກຸຂິກກາເວນ ຫິ ວວຕຸຖາປນໍ ໂກຜຸຄາສກຣຓໍ຿ ອວຊຸຊສທຸໂທ ໂທສຕຸໂຖ ຄາຣຍຸຫປຣິຍາຍຕຸຕາ, ອ-ສທຸທສຸສ ຈ ຕພຸກາວວຸຕຸຕິໂຕຕິ ອາຫ “ສໂທສາ”ຕິ຿ ອຣິຍາ ນາມ ນິທຸໂທສາ຿ ອິເມ ປນ ອກຸສລາ ກຖຌຸຈິປີ ນິທຸໂທສາ ນ ໂຫນຸຕີຕິ ນິທຸໂທສຜຸເຄນ ອຣິຍາ ກວິຕຸໍ ນາລໍ ອສມຕຸຖາ຿

໖໑໖-໖໑໘຿“ຍ”ນຸຕິ ເອຕໍ ການເຓ ປຈຸຈຕຸຕວຈນນຸຕິ ທສຸເສຕິ “ເຍນາ”ຕິ ອິມິນາ຿ ຍໍ ວາ ປນາຕິ ອສມຸກາວນາວຈນເມຕໍ, ຍໍ ວາ ປນ ກິຌຸຈີຕິ ອຕຸໂຖ຿ ປຫາຍ ວຕຸຕນຸຕີຕິ ຈ ອຕຸຖວສາ ປຸຖຸວຈນວິປຣິຓາໂມຕິ ວຸຕຸຕໍ “ຍໍ ວາ ຕໍ ວາ ອປຸປມຕຸຕກໍ ປຫາຍ ວຕຸຕນຸຕີ”ຕິ຿ ຄຓາຈຣິຍາ ເຈຕຸຖ ປູຣຓມກຸຂລີອາທໂຍ຿ ສຕຸຖຸປກາວຕຸຕາ ສງຒສຸສ ສງຒສມຸປຕຸຕິຍາປີ ສຕຸຖຸສມຸປຕຸຕິ ວິກາວິຍຕີຕິ ອາຫ “ສງຒ…ເປ… ສີຫຸນິໂຕ”ຕິ, ສາ ປນ ປສໍສາ ປສາທເຫຕຸກາຕິ ປສາທມຸເຂນ ຕໍ ທສຸເສຕຸໍ “ປສີທມານາປີ”ຕິ ອາທິ ວຸຕຸຕໍ຿ ຕຕຸຖ ສມຸປີຕຸຫນຕຸເຖນ ປີ-ສທຸເທນ ອປຸປສີທມານາປີ ເອວເມວ ນ ປສີທນຸຕີຕິ ສມຸປີຕຸເຫຕິ຿ ຍຖາ ຫິ ອນຸວຍ ໂຕ ສຕຸຖຸສມຸປຕຸຕິຍາ ສາວເກສຸ, ສາວກສມຸປຕຸຕິຍາ ຈ ສຕຸຖຸຣິ ປສາໂທ ສມຸຈຸຈິຍຕິ, ເອວໍ ພຸຍຕິເຣກໂຕ ສຕຸຖຸວິປຕຸຕິຍາ ສາວເກສຸ, ສາວກວິປຕຸຕິຍາ ຈ ສຕຸຖຸຣິອປຸປສາໂທຕິ ທຜຸຄພຸພໍ຿ “ຕຖາ ຫີ”ຕິອາທິ ຕພຸພິວຣຓໍ຿ ສຣີຣສມຸປຕຸຕິນຸຕິ ຣູປສມຸປຕຸຕີ, ຣູປກາຍປາຣິປູຣິນຸຕິ ອຕຸໂຖ຿ ຣູປປຸປມາເຓ ສຕຸເຕ ສນຸຘາຍ ອິທໍ ວຸຕຸຕໍ, “ຘມຸມເທສນໍ ວາ ສຸຕຸວາ”ຕິ ອິທນຸຕຸ ໂຒສປຸປມາເຓ, ຘມຸມປຸປມາເຓ ຈ, “ກິກຸຂູນໍ ປນາຈາຣໂຄຈຣ”ນຸຕິອາທີ ປນ ຘມຸມປຸປມາເຓ, ລູຂປຸປມາເຓ ຈ຿ ອາຈາຣໂຄຈຣາທີຫີ ຘມຸໂມ, ສມຸມາປຜິປຕຸຕິຍາ ລູໂຂ ຈ ໂຫຕິ ຿ ຕສຸມາ “ກວນຸຕິ ວຕຸຕາໂຣ”ຕິ ປຄມປເທ ຣູປປຸປມາຓາ, ໂຒສປຸປມາຓາ, ຘມຸມປຸປມາຓາ

ຈ, ທຸຕິຍປເທ ສມ຺ມປ຺ປມາຕາວ ໂຍເຊຕພ຺ພາຯ ກີວຣູໂປຕິ ກິຕ຺ຕກຊາຕິໂກຯ ຍາ ສງ຺ຆສ຺ສ ປສໍສາຕິ ອາເນຕ຺ວາ ສມ຺ພນ຺ໂຘ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖຯ

ຕຕ຺ຖ ຍາ ພຸທ຺ຘານໍ, ພຸທ຺ຘສາວການເມວ ຈ ປາສໍສຕາ, ອຎ຺ເຎສຸຈ ຕທກາໂວ ໂຊຕິໂຕ, ຕໍ ວິຣຕິປ຺ປຫານສໍວຣຸທ຺ເທສວເສນ ນິທ຺ທິຕ຺ວາ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ອຍມຊິປ຺ປາໂຍ"ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ເສຕຸພາຕວິຣຕິຍາ ອຣິຍມຄ຺ຄສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ "ສພ຺ເພນ ສພ຺ພໍ ນຕ຺ຖີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຎ຺ຎສມາປຕ຺ຕິວເສນ ວິກ຺ຂມ຺ພນປ຺ປຫານມຕ຺ຕໍ, ວິປ຺ສ຺ສນາມຕ຺ຕວເສນ ຕທງ຺ຄປ຺ປຫານມຕ຺ຕນ຺ຕິ ຍຖາ ລາພໍ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ ວິປ຺ສ຺ສນາມຕ຺ຕວເສນາຕິ ຈ "ອນິຈ຺ຈ"ນ຺ຕິ ວາ "ທຸກ຺ຂ"ນ຺ຕິ ວາ ວິວິຘໍ ທສ຺ສນມຕ຺ຕວເສນ, ນ ປນ ນາມ ຣູປວວຕ຺ຖານປຈ຺ຈຍປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫນປ຺ພ຺ພພໍ ລກ຺ຂຓຕ຺ຕຍໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ສງ຺ຂາຣານໍ ສມ຺ມສນວເສນຯ ນາມຣູປປຣິຈ຺ເຈໂທ, ທີ ອນຕ຺ຕານຸປ຺ສ຺ສນາ ຈ ພາຫີຣການໍ ນຕ຺ຖີຯ ອິຕຣານິ ສມຸຈ຺ເຈທປ຺ປະປ຺ປສ຺ສທ຺ຘິນິສ຺ສຣຓປ຺ປຫານານິ ຕິຕີ ສພ຺ເພນ ສພ຺ພໍ ນຕ຺ຖີ ມຄ຺ຄຜລນິພ຺ພານຕ຺ຕາຯ ໂລກິຍປຎ຺ຈສີລໂຕ ອຎ຺ໂຎ ສພ຺ໂພປິ ສີລສໍວໂຣ, "ຂໂມ ໂຫຕິ ສີຕສ຺ສ ອຸຕ຺ຫສ຺ສາ"ຕິອາທິນາ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໘໔; ໓ຯ໑໕໙; ອຯ ນິຯ ໔ຯ໑໑໔) ວຸຕ຺ໂຕ ສຸປຣິສຸທ຺ໂຘ ຂນ຺ຕິສໍວໂຣ, "ປຎ຺ຎາເຍເຕ ປີຘີຍ຺ຍເຣ"ຕິອາທິນາ (ສຸຯ ນິຯ ໑໐໔໑; ຈູລຸອນິຯ ໖໐) ວຸຕ຺ໂຕ ກິເລສານໍ ສມຸຈ຺ເຈທໂກ ມຄ຺ຄຎາຓສງ຺ຂາໂຕ ຎາຓສໍວໂຣ, ມນຈ຺ອຎ຺ຎານໍ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານໍ ປີທຫນວເສນ ປວຕ຺ໂຕ ສຸປຣິສຸທ຺ໂຘ ອິນ຺ທ຺ຣິຍສໍວໂຣ, "ອນຸປ຺ປນ຺ນານໍ ປາປການໍ ອກຸສລານໍ ຘມ຺ມານໍ ອນຸປ຺ປາທາຍາ"ຕິອາທິນາ (ທີຯ ນິຯ ໘ຯ໔໐໓; ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໓໕; ສໍຯ ນິຯ ໕ຯ໘; ວິກຯ ໘໐໕) ວຸຕ຺ໂຕ ສມ຺ມປ຺ປຘານສງ຺ຂາໂຕ ວີຣິຍສໍວໂຣຕິ ອິມໍ ສໍວຣປຎ຺ຈກໍ ສນ຺ຘາຍ "ເສສໍ ສພ຺ເພນ ສພ຺ພໍ ນຕ຺ຖີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

"ປຎ຺ຈ ໂຂ ປນິເມ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສາ"ຕິອາທິນາ ຍຖາວຸຕ຺ຕສີລສ຺ເສວ ປຸນ ຄຫຓໍ ສາສເນ ສີລສ຺ສ ພຫຸກາວໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຕ ເທກເທເສ ເອວ ປເຣສໍ ອວຄ຺ຄານທສ຺ສນຕ຺ຖໍຯ "ອຸໂປສຖຸທ຺ເທສາ"ຕິ ອຘຸນາ ປາໂຖຯ ປຎ຺ຎາຍຕີຕິ ປຕິຄ຺ຄິຕກາເວນ ປາກໂຜ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ມຍາ ທີ…ເປ… ນຕ຺ຖີຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ ສີຫນາທນ຺ຕິ ເສຄ຺ຖນາທໍ, ອກີຕນາທໍ ເກນຈິ ອປ຺ປະວຕ຺ຕິຍວາທໍຯ ຍໍ ປນ ວທນ຺ຕິ –

"ອຸຕ຺ຕຣສ຺ມີ ປເທ ພ຺ຍຄ຺ຆ-ປຸງ຺ຄໂວສກກຸຎ຺ຊຣ;

ສີຫສທ຺ທູລນາຄາທ຺ຍາ, ປຸເມ ເສຄ຺ຖຕ຺ຖໂຄຈຣາ"ຕິຯ

ຕໍ ເຍກຸຍ຺ຍວເສນາຕິ ທຄ຺ຄພ຺ພໍຯ

ອຣິຍອຄ຺ຄງ຺ຄິກມຄ຺ຄວຕ຺ຓນາ

໓໙໓ຯ "ອຍໍ ປນ ຍຖາວຸຕ຺ໂຕ ມມ ວາໂທ ອວິປ຺ຣີໂຕວ, ຕສ຺ເສວໍ ອວິປ຺ຣີຕກາໂວ ອິມໍ ມຄ຺ຄໍ ປະປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອປ຺ຣປ຺ປຈ຺ຈຍໂຕ ຊານິຕພ຺ໂພ"ຕິ ເອວໍ ອວິປ຺ຣີຕກາວາວໂພຘນຕ຺ຖໍຯ ປາລຸອິຍໍ "ອຕ຺ຖີ ກສ຺ສປາ"ຕິອາທິສຸ ອຍໍ ໂຍຊນາ – ຍໍ ມຄ຺ຄໍ ປະປ຺ປນ຺ໂນ ສາ ມໍເຍວ ອຕ຺ຕປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ເອວໍ ຎສ຺ສຕິ ທກ຺ຂຕິ "ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ວທນ຺ໂຕ ຍຸຕ຺ຕປຕ຺ຕກາເລ ຕຖກາວໂຕ ກູຕໍ, ເອກໍເສນ ທີ ຕາວຫາກາວໂຕ ອຕ຺ຖໍ, ຘມ຺ມໂຕ ອນເປຕຕ຺ຕາ ຘມ຺ມໍ, ວິນຍໂຍຄໂຕ, ປເຣສຎ຺ຈ ວິນຍນໂຕ ວິນຍໍ ວທຕີ"ຕີ, ໂສ ມຍາ ສຍໍ ອກິຎ຺ຎາ ສຈ຺ຊິກຕ຺ວາ ປເວທິໂຕ ສກລວຄ຺ຄທຸກ຺ຂນິສ຺ສຣຓກູໂຕ ອຕ຺ຖີ ກສ຺ສປ ມຄ຺ໂຄ, ຕສ຺ສ ຈ ອຘິຄມູປາຍກູຕາ ປຸພ຺ພກາຄປະປທາຕິ, ເຕນ "ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ອິເມ ຘມ຺ເມ ອນວເສສໍ ປຫາຍ ວຕ຺ຕຕີ"ຕິອາທີ ນຍປ຺ປວຕ຺ໂຕ ວາໂທ ເກນຈິ ອສມ຺ປກມ຺ປິໂຕ ຍຖາກູຕ ສີຫນາໂທຕີ ທສ຺ເສຕີຯ ທກ຺ຂຕີຕີ ເຈຕ຺ຖ ສຸສຕີ-ສທ຺ເທນ ປທສິທ຺ຘີ "ຍຕ຺ຣ ທີ ນາມ ສາວໂກ ເອວຣູປໍ ຎສ຺ສຕີ ວາ ທກ຺ຂຕີ ວາ ສກ຺ຂີ ກຣິສ຺ສຕີ"ຕິອາທີສຸ ວິຍຯ

"ເອວເມຕໍ ຍຖາກູຕໍ ສມ຺ມປ຺ປຎ຺ຎາຍ ປສ຺ສຕີ"ຕິອາທີ ສຸຕ຺ຕປເທສຸ (ອຯ ນິຯ ໓ຯ໑໓໔) ວິຍ ຈ ມຄ຺ຄຎ຺ຈ ປະປທຎ຺ຈ ເອກໂຕ ກຕ຺ວາ ທສ຺ເສນ຺ໂຕຯ "ອຍເມວາ"ຕິ ສາວຘາຣຓາວຈນໍ ມຄ຺ຄສ຺ສ ປຸຄ຺ຄກາວປະກ຺ເຂປຕ຺ຖໍ, ສພ຺ພອຣິຍສາຘາຣຓກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ, ສາສເນ ປາກຍກາວທສ຺ສນຕ຺ຖຎ຺ຈຯ ເຕນາຫ "ເອກາຍໂນ ອຍໍ ກິກ຺ຂເວ ມຄ຺ໂຄ ສຕ຺ຕານໍ ວິສຸທ຺ຘິຍາ"ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໘ຯ໓໗໓; ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໐໖; ສໍຯ ນິຯ ໕ຯ໓໖໗, ໓໘໔)ຯ

‘‘ເອເສວ ມຄ຺ໂຄ ນຕ຺ຖຌ຺ໂຌ, ທສ຺ສນສ຺ສ ວິສຸທ຺ຘິຍາ’’ຕິ, (ຘ. ປ. ໒໗໔) –

‘‘ເອກາຍນໍ ຊາຕິຂຍນ຺ຕທສ຺ສີ,

ມຄ຺ຄໍ ປຊານາຕິ ຫິຕານຸກມ຺ປີ;

ເອເຕນ ມຄ຺ເຄນ ອຕຣຶ ສຸ ປຸພ຺ເພ,

ຕຣິສ຺ສນ຺ຕິ ເຍ ຈ ຕຣນ຺ຕິ ໂອຆ’’ນ຺ຕິ. (ສໍ. ນິ. ໕.໓໘໔, ໔໐໙; ຈູຬນິ. ໑໐໗, ໔໑໑; ເນຕ຺ຕິ. ໑໗໐) ຈ –

ສພ຺ເພສຸ ເຈວ ສຸຕ຺ຕປເທເສສຸ, ອຠິຘມ຺ມປເທເສສຸ (ວິຠ. ໓໔໕) ຈ ເອໂກວາຍໍ ມຄ຺ໂຄ ປາກໂຏຕິ.

ຕໂປປກ຺ກມກຖາວຕ຺ຕນາ

໓໙໔. ຕໂປເຍວ ອຸປກ຺ກມິຕພ຺ພໂຕ, ອາຣພິຕພ຺ພໂຕ ຕໂປປກ຺ກມາຕິ ອາຫ ‘‘ຕປາຣມ຺ກາ’’ຕິ, ອາຣມ຺ການຌ຺ເຈຕ຺ຖ ຕປກຣຓເມວາຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ຕໂປກມ຺ມານີ’’ຕິ ອິມິນາ. ສມຓກມ຺ມສຌ຺ຌາຕາຕິ ສມເຓຫິ ກຕ຺ຕພ຺ພກມ຺ມສຌ຺ຌິຕາ. ພ຺ຣາຫ຺ມຓກມ຺ມສຌ຺ຌາຕາຕິ ເອຕ຺ຖາປິ ເອເສວ ນໂຍ. ນິຈ຺ໂຈໂລຕິ ນິສ຺ສຏ຺ໂຈໂລ ສພ຺ເພນ ສພ຺ພໍ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕໂຈໂລ. ເຈລໍ, ໂຈໂລຕິ ຈ ປຣິຍາຍວຈນໍ. ໂກຈິ ຓິນ຺ນກິນ຺ນປຏປິໂລຕິກຂໂຓປີ ທສນ຺ຕຍຸຕ຺ຕສ຺ສ ວຕ຺ຖສ຺ສ ອຠາວໂຕ ‘‘ນິຈ຺ໂຈໂລ’’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພຕໍ ລເຠຍ຺ຍາຕິ ຕໍ ນິວຕ຺ເຕຕຸໍ ‘‘ນຄ຺ໂຄ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ນຄ຺ຄິຍວຕສມາທາເນນ ສພ຺ພຖາ ນຄ຺ໂຄຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂລກິຍກຸລປຸຕ຺ຕາຈາຣວິຣຫິຕຕາຍ ວິສ຺ສຏ຺ຏາຈາຣຕາຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ອຸຈ຺ຈາຣກມ຺ມາທີສູ’’ຕິອາທິນາ. ກາຍໍ ວິຣຫິໂຕຕິ ອາຫ ‘‘ຖິໂຕວາ’’ຕິອາທິ, ອິທຌ຺ຈ ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕໍ ວ ມິຕ຺ວາ ມຸຂວິກ຺ຂາລນາທິອາຈາຣສ຺ສປິ ເຕນ ວິສ຺ສຏ຺ຏຕ຺ຕາ. ອປລິຂຕີຕິ ອຸທເກນ ອໂຘວນ຺ໂຕ ອປລິຫຕີ. ໂສ ກິຣ ທຕ຺ຫາກໍ ‘‘ສຕ຺ໂຕ’’ຕິ ປຌ຺ຌເປຕິ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ປຏິປຫໍ ປູເຣນ຺ໂຕ ເອວໍ ກໂຣຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຸຈ຺ຈາຣໍ ວາ’’ຕິອາທີ. ຕຕ຺ຖ ອປລິຂຕີຕິ ອປກາສຕີ.

‘‘ເອຫິ ກທນ຺ໂຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອຸປຄມນສຌ຺ຌາໂຕ ວິຘີ ເອຫິກທ຺ທນ຺ໂຕ, ຕໍ ຈຣຕີຕິ ເອຫິກທ຺ທນ຺ຕິໂກ, ຣຸລ຺ຫິສທ຺ເທນ ເຈຕ຺ຖ ຕທ຺ຘິຕສິທ຺ຘີ ຍຖາ ‘‘ເອຫິປສ຺ສິໂກ’’ຕິ, (ມ. ນິ. ໑.໗໔) ຕປ຺ປຏິກ຺ເຂເປນ ນເອຫິກທ຺ທນ຺ຕິໂກ, ຕເທວຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ກິກ຺ຂາຄຫຓຕ຺ຖ’’ນ຺ຕິອາທີນາ. ນ ເອຕີຕິ ນ ອາຄຈ຺ຉຕິ. ເອວໍ ນຕິຏ຺ຖກທ຺ທນ຺ຕິໂກຕິ ເອຕ຺ຖາປີ. ສມເຓນ ນາມ ສຍໍວຈນກເຣເນວ ກວິຕພ຺ພໍ, ນ ປເຣວຈນກເຣນາຕິ ອຘິປ຺ປາເຍນ ຕທຸກຍມ຺ປີ...ເປ... ນ ກໂຣຕີ. ປຸເຣຕຣນ຺ຕິ ຕໍ ຄາມໍ ອຕ຺ຕນາ ອຸປຄມນ ໂຕ ປຄມຕຣໍ, ຕໍ ກິຣ ໂສ ‘‘ກິກ຺ຂຸນາ ນາມ ຍາທິຈ຺ຉກິ ເອວ ກິກ຺ຂາ ຄເຫຕພ຺ພາ’’ຕິ ອຘິປ຺ປາເຍນ ນ ຄຓ຺ຫາຕີ. ອຸທ຺ທິສ຺ສກຕໍ ປນ ‘‘ມມ ນິມິຕ຺ຕກາເວນ ພຫູ ຂຸທ຺ທກາ ປາຓາ ສຌ຺ຆາຏມາປາທິຕາ’’ຕິ ອຘິປ຺ປາເຍນ ນາຘິວາເສຕີ. ນິມນ຺ຕນມ຺ປີ ‘‘ເອວໍ ເຕ ສໍ ວຈນໍ ກຕໍ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອຘິປ຺ປາເຍນ ນ ສາທິຍຕີ. ກຸມ຺ກີຕິ ປກ຺ກກິກ຺ຂາປກ຺ຂິຕ຺ຕກຸມ຺ໂກ. ອຸກ຺ຂລີຕິ ກິກ຺ຂາປຈນກຸມ຺ໂກ. ປຈ຺ຉີຕິ ກິກ຺ຂາປກ຺ຂິຕ຺ຕປິຏກໍ. ຕໂຕປີຕິ ກຸມ຺ກີກລ຺ໂອປີໂຕປີ. ກຸມ຺ກີອາທີສຸປິ ໂສ ສຕ຺ຕສຌ຺ຌີຕິ ອາຫ ‘‘ກຸມ຺ກີກລ຺ໂອປີໂຍ’’ຕິອາທີ. ‘‘ອຍໍ ມ’’ນ຺ຕິອາທີສຸປິ ເອເສວ ນໂຍ. ອນ຺ຕຣນ຺ຕິ ອຸກິນ຺ນມນ຺ຕຣາລຸອໍ.

ກພລຸອນ຺ຕຣາໂຍຕິ ອາໂລປສ຺ສ ອນ຺ຕຣາໂຍ. ເອຕ຺ຖາປິ ໂສ ສຕ຺ຕສຌ຺ຌີ. ປຸຣິສນ຺ຕຣຄຕາຍາຕິ ປຸຣິສສມີປຄຕາຍ. ຣ ຕິອນ຺ຕຣາໂຍຕິ ກາມຣຕິຍາ ອນ຺ຕຣາໂຍ. ຄາມສກາຄາທິວເສນ ສຌ຺ຄມ຺ມ ກິຕ຺ເຕນ຺ຕີ ເອຕິສ຺ສາຕິ ສໍກິຕ຺ຕີ. ຕຖາ ສໍຫຏຕ຺ຫຸ ລາທິສຌ຺ຈໂຍ ເຕນ ກຕກຕ຺ຕມິຘານິປ຺ເປຕນ຺ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສໍກິຕ຺ເຕຕ຺ວາ ກຕກຕ຺ເຕສູ’’ຕິ. ມຊ຺ຊິມນິກາເຍ ມຫາສີຫນາທ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕຏີກາຍໍ ປນ ອາຈຣິເຍເນວ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສໍກິຕ຺ຕຍນ຺ຕີ ເອຕາຍາຕິ ສໍກິຕ຺ຕີ, ຄາມວາສີຫິ ສມຸທາຍວເສນ ກິຣິຍມານ ກິຣິຍາ, ເອຕ຺ຖ ປນ ກຕ຺ຕສໍກິຕ຺ຕີ ອຘິປ຺ເປຕາຕິ ອາຫ ‘ສໍກິຕ຺ເຕຕ຺ວາ ກຕກຕ຺ເຕສູ’ຕິ’’. ອິທໍ ປນ ຕສ຺ສ ອຸກ຺ກຏ຺ຖປຏິປທາຕີ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ອຸກ຺ກຏ຺ໂຖ’’ຕິອາທີນາ. ຍຖາ ເຈຕ຺ຖ, ເອວໍ ‘‘ນເອຫິກທ຺ທນ຺ຕິໂກ’’ຕິອາທີສຸປິ ອຸກ຺ກຏ຺ຖປຏິປທາທສ຺ສນໍ ເວທິຕພ຺ພໍ. ສາສທ຺ໂທ ສຸນຂປຣິຍາໂຍ. ຕສ຺ສາຕີ ສຸນຂສ຺ສ. ຕຕ຺ຖາຕີ ຕສ຺ມິໍ ຄາເມ. ສມູຫສມູຫຈາຣິນີຕີ ສຌ຺ຆສຌ຺ຆຈາຣີນີ. ມນຸສ຺ສາຕີ ເວຍ຺ຍາວຈ຺ຈກຣມນຸສ຺ສາ.

ໂສວິຣການ຺ຕິ ກຄ຺ຊິກໍ. ‘‘ໂລຕໂສວິຣກ’’ນ຺ຕິ ເກຈິ, ຕຫຍຸຕ຺ຕເມວ, ‘‘ສພ຺ພສສ຺ສສມ຺ກາເຣຫີ ກຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ໂລຕໂສວິຣກຄ຺ຫີ ສພ຺ພມຈ຺ຉມໍສປ຺ປ຺ພຜລາທິສມ຺ກາຣກຕໍ. ສຸຣາປານເມວາຕິ ມຊ຺ຊລກ຺ຂຕປ຺ປ຺ຕາຍ ສຸຣາຍ ປານເມວ. ເມຣຍມ຺ເປຕ຺ຖ ສງ຺ຄຫິຕໍ ລກ຺ຂຕຫາເຣນ, ເອກເສສນເຍນ ວາ. ສພ຺ເພສຸປີຕິ ສາວຊ຺ຊານວຊ຺ເຊສຸປິ ກຄ຺ຊິກສຸຣາທີສຸ. ເອກາຄາຣເມວ ກິກ຺ຂາຈຣິຍາຍ ອຸປ຺ຄຈ຺ຉຕີຕິ ເອກາຄາຣິໂກ. ນິວຕ຺ຕຕີຕິ ປ຺ຈຈາຄຈ຺ຉຕິ, ສຕິ ກິກ຺ຂາລາເກ ຕຫຸຕ຺ຕຣິ ນ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ. ເອກາໂລເປເນວ ວຕ຺ຕຕີຕິ ເອກາໂລປິໂກ. ທີຍຕິ ເອຕາຍາຕິ ທຕ຺ຕິ, ທ຺ວຕ຺ຕິອາໂລປມຕ຺ຕຄ຺ຄາຫີ ຊຸທ຺ທກໍ ກິກ຺ຂາທານກາຊນໍ. ເຕນາຫ ‘‘ຊຸທ຺ທກປາຕີ’’ຕິ. ອຄ຺ຄກິກ຺ຂນ຺ຕິ ອນາມຝ຺ຖກິກ຺ຂໍ , ສມາກິສງ຺ຂຕຕາຍ ວາ ອຸຕ຺ຕມກິກ຺ຂໍ.
ອກ຺ຄຸຊນວເສນ ເອໂກ ໂຫ ເອຕສ຺ສາຕິ ເອກາທິໂກ, ອາຫາໂຣ, ຕໍ ອາຫາຣໍ ອາຫາເຣຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂສ ປນ ອຕ຺ຖໂຕ ເອກທິວ ສລງ຺ຈໂກຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ເອກທິວສນ຺ຕຣິກ’’ນ຺ຕີ. ເອສ ນໂຍ ‘‘ທ຺ວາທິກ’’ນ຺ຕິອາທີສຸປີ. ອປິຈ ເອກາຫໍ ອກ຺ຄຸຊິຕ຺ວາ ເອກາຫໍ ກຸຄ຺ຊນໍ, ເອກາຫວາໂຣ ວາ ເອກາທິກໍ. ທ຺ວິຫໍ ອກ຺ຄຸຊິຕ຺ວາ ທ຺ວິຫໍ ກຸຄ຺ຊນໍ, ທ຺ວິຫວາໂຣ ວາ ທ຺ວາທິກໍ. ເສສທ຺ວເຍປິ ອຍໍ ນໂຍ. ອຸກ຺ກຍ຺ໂຖ ຫິ ປຣິຍາຍກຕ຺ຕໂກຊນິໂກ ທ຺ວິຫໍ ອກ຺ຄຸຊິຕ຺ວາ ເອກາຫເມວ ກຸຄ຺ຊຕີ. ເອວໍ ເສສທ຺ວເຍປີ. ມຊ຺ຊິມາຄມພິກາຍໍ ປນ ‘‘ເອກາຫໍ ອນ຺ຕຣກູຕໍ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕິ ເອກາທິກໍ. ເສສປເທສຸປີ ເອສ ນໂຍ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ‘‘ເຖຣາ ກິກ຺ຂູ ກິກ຺ຂຸນີໂຍ ໂອວທນ຺ຕິ ປຣິຍາເຍນາ’’ຕິອາທີສຸ ວິຍ ວາຣຕ຺ໂຖ ປຣິຍາຍ ສທ຺ໂທ. ເອກາຫວາເຣນາຕິ ເອກາທິກວາເຣນ. ‘‘ເອກາທິກ’’ນ຺ຕິອາທິນາ ວຸຕ຺ຕວິນິເມວ ປຝິປາຝິຍາ ປວຕ຺ຕກາເວນ ທສ຺ເສຕຸ໌ ປາລຸອິຍໍ ‘‘ອິຕິ ເອວຣູປ’’ນ຺ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຝ຺ຖພ຺ພໍ.

໓໙໔.ສາມາໂກ ນາມ ໂຄສ຺ໂມ. ສຍໍຊາຕາ ວີຫິຊາຕີຕິ ອໂຣປິມວີຫິຊາຕີ. ຍເທວ ‘‘ວີຫີ’’ຕິ ວທນ຺ຕີ. ລິຂິຕ຺ວາຕິ ກສິຕ຺ວາ. ສີເລໂສປີຕິ ກຕິກາຣາທີຣຸກ຺ຂນິຍ຺ຍາໂສປີ. ກຸຕ຺ໝກນ຺ຕິ ຕນ຺ຕຣໍ ຕຕ຺ໝຸລສກລໍ, ຕຕ຺ໝຸລຂຕ຺ໝກນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂອທເນນ ກຕໍ ກຄ຺ຊິຍໍ ໂອທນກຄ຺ຊິຍໍ. ‘‘ວາສິຕເກນ ປີຄ຺ຍາເກນ ນຫາເຍຍ຺ຍາ’’ຕິອາທີສຸ (ປາຈິ. ໑໘໐໓) ວິຍ ປີຄ຺ຍາກ ສທ຺ໂທ ຕິລປີຝ຺ຖປຣິຍາໂຍ. ຍຖາຫ ‘‘ປີຄ຺ຍາກໍ ນາມ ຕິລປີຝ຺ຖໍ ວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕີ. ‘‘ຕຣຸຕກາທລິກ຺ຂນ຺ຂເມວ ປີຄ຺ຍາກ’’ນ຺ຕິ ເກຈິ, ນ ຄເຫຕພ຺ພເມຕໍ ກຕ຺ຖຈິປິ ຕຖາ ອວຈນໂຕ.

໓໙໕. ສເຕຫິ ສຕາວາເກຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕານິ ສາຕານິ, ອຄ຺ເລຫິ ມິສ຺ສການິ ສາຕານິ ເອວ ມສາຕານິ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ, ນ ວຈິວຣປຣິຍາປນ຺ນານິ ກງ຺ຄານິ. ເກຈິ ປນ ‘‘ມສາຕານິ ນາມ ໂຈລຸອວິເສສານີຕິ ປຣິກປ຺ເປຕ຺ວາ ມສ຺ສກໂຈລຸອານີ’’ຕິ ປຖນ຺ຕິ, ຕຫຍຸຕ຺ຕເມວ ໂປຣາເຕຫິ ຕຖາ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ເອຣກຕິຕາທີນີຕິ ເອຕ຺ຖ ອາທີສທ຺ເທນ ອກ຺ກມກຈິກທລິວາກາທີນໍ ສງ຺ຄໂຫ, ເອຣກາທີຫິ ກຕານິ ຫິ ຈວານິ ລາມການິ ທຸສ຺ສານີຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພຕໍ ລກນ຺ຕີ. ຈວສທ຺ໂທ ເຫຕ຺ຖ ທີນວາຈໂກ, ປຸຣິມວິກປ຺ເປ ປນ ມຕສຣີຣວາຈໂກ. ຈທ຺ທິຕນນ຺ຕການີຕິ ຈທ຺ທິຕປີໂລຕິການິ. ອຊິນສ຺ເສທນ຺ຕິ ອຊິນໍ, ປກຕິອຊິນມິຄຈມ຺ມໍ, ຕເທວ ມຊ຺ເຊ ຜາລິຕກຄ຺ເຈ, ອຊິນສ຺ສ ຂິປີ ຜາລິຕມ຺ປທ຺ຍນ຺ຕິ ອຊິນກ຺ຂິປໍ. ‘‘ສຂຸຣກນ຺ຕິປີ ວທນ຺ຕີ’’ຕິ (ມ. ນິ. ອຝ຺ຖ. ໑.໑໕໔) ປປ຺ຄ຺ຈສູທນິຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ທ຺ວິນ຺ນໍ ຕີຕ຺ຕໍ ວາ ສມ຺ຫິຕຄ຺ເຈ, ອຊິນກ຺ຂິປນ຺ຕິ ເຕສມ຺ສິປ຺ປາໂຍ. ວິນຍສໍວຕ຺ຕນາສຸ ປນ ‘‘ອຊິນເມວ ອເກທໂຕ ອຊິນກ຺ຂິປ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ກນ຺ທິຕ຺ວາຕິ ຊຸຊ຺ຊວຸຊ຺ຊເວນ ກນ຺ທິຕ຺ວາ. ‘‘ຄນ຺ເຖຕ຺ວາ’’ຕິປີ ປາໂຖ, ວຝ຺ເຝຕ຺ວາ ພນ຺ນິຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອວລ຺ຫີ ຜລກຈີເຣ ນິທສ຺ສນໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂຫຕີ. ຍໍ ສນ຺ໝາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຊິຕວາທສ຺ສ ປຝິກິຝ຺ຖຕຣກາເວ ອຸປມາທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ຍເທວ ເກສກມ຺ພລໍ ສນ຺ໝາຍ ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣາຄເມ (ອ. ນິ. ໓.໑໓໗) ວຸຕ຺ຕໍ.

ຕນ຺ຕາວຸຕານີຕິ ຕນ຺ຕໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ວີຕານິ. ປຝິກິຝ຺ໂຖຕິ ຫີໂນ. ກສ຺ມາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ເກສກມ຺ພໂລ’’ຕິອາທີ. ປາລຸອິຍໍ ອຸພ຺ກຝ຺ຖໂກ’’ຕິ ເອຕສ຺ສ ‘‘ອຸທ຺ທໍ ກິຕໂກ’’ຕິ ອຕ຺ໂຖ ມຊ຺ຊິມາຄມຝ຺ຖກຖາຍໍ ມຫາສີຫນາທສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍໍ (ມ. ນິ. ອຝ຺ຖ. ໑.໘໑໔) ວຸຕ຺ໂຕ. ອຸພ຺ກສທ຺ໂທ ຫິ ອຸປຣິອຕ຺ເຖ ເນປາຕິໂກ ຍຖາ ‘‘ອຸພ຺ກຊາຕຸມຕ຺ຫລ’’ນ຺ຕີ. ອເນກປຣິມາຕາ, ທີ ນິປາຕາ, ອເນກຕ຺ຖາ ຈ.

ມິຈ຺ຉາວາຍາມວເສເນວ ອຸກ຺ກຸຝິກວຕານຸໂຍໂຄຕິ ອາຫ ‘‘ອຸກ຺ກຸຝິກວີຣິຍໍ ອນຸຍຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ. ນ ເກວລໍ ນິສີນ຺ໂນເຍວ ອຸກ຺ກຸຝິໂກ, ອຖ ໂຂ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕປີ...ເປ... ຄຈ຺ຉຕີ. ອຍກຕ຺ຝເກຕິ ອໂຍມຍກຕ຺ຝເກ. ປກຕິກຕ຺ຝເກຕິ ສລາກກຕ຺ຝເກ. ອຸຈ຺ຈກູມິຍໍ ຖຕ຺ຫິລສທ຺ໂທຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຸຈ຺ເຈ ກູມິຝ຺ຖາເນ’’ຕີ. ອຍໍ ອຝ຺ຖກຖາໂຕ ອປໂຣ ນໂຍ – ຖຕ຺ຫິລນ຺ຕິ ສມາປກຕິກູມິ ວຸຈ຺ຈຕີ ‘‘ປຕ຺ຖຕ຺ຫິເລ ປາຕຸຣໂຫສີ’’ຕິອາທີສຸ ວິຍ. ອມຣໂກເສປີ ຫີ ນິຄຕ຺ຝຸສຕ຺ເຖ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ເວທີ ປຣິກ຺ຂຕາ ກູມີ, ສເມ ຖຕ຺ຫິລໍ ຈາຕ຺ເຣ’’ຕິ (ສຕ຺ຕຣສມວຄ຺ເຄ ໑໗ ຄາຖາຍໍ) ຕສ຺ມາ ຖຕ຺ຫິເລ ອນນ຺ຕຣຫິຕາຍ ປກຕິກູມິຍໍ ເສຍ຺ຍມ຺ປີ ກປ຺ເປຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຍໍ ສນ຺ໝາຍ ຕຕ຺ເຖວ ນິຄຕ຺ຝຸສຕ຺ເຖ ວຸຕ຺ຕໍ ‘ໂຍ ຖຕ຺ຫິເລ ວຕ ວສາ, ເສເຕ ຖຕ຺ຫິລສາຍິ ໂສ’’ຕິ (ສຕ຺ຕຣສມວຄ຺ເຄ ໔໔ ຄາຖາຍໍ) ຣໂຊ ເອວ ຊລ຺ລໍ ມລິນໍ ຣໂຊຊລ຺ລໍ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສຣີຣ’’ນ຺ຕິອາທີ. ລທ຺ທໍ ອາສນນ຺ຕິ ນິສີທິຕຸ໌ ຍຖາລທ຺ໝມາສນໍ. ອໂກເປຕ຺ວາ

ຕິ ອລຸຄຕຸຖ ອນຸປຄນຸຕຸວາ។ ຕຖາ ຈາຫ ‘‘ຕຕຸເຖວ ນິສີທນສີໂລ’’ຕິ។ ເອວໍ ນິສີທນຸໂຕ ທີ ຕໍ ອໂກເປນຸໂຕ ນາມ ໂຫຕິ។ ຈຕູສຸ ມຫາວິກເຜສຸ ຄູຖເມວິສາສິປຸເປຕນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ ‘‘ຄູຖໍ ວຸຈຸຈຕິ’’ຕິ។ ຕລຸທີ ອາສຍວເສນ ວິຣູປໍ ກຍຕຸຕາ ‘‘ວິກຍ’’ນຸຕິ ວຸຈຸຈຕິ។ ສາ ຍໍ ຕຕິຍນຸຕິ ສາຍນຸຫສມຍສງຂາຕໍ ຕຕິຍສມຍໍ។ ອສຸສາຕິ ອຸທໂກໂຣຫນານຸໂຍຄສຸສ។ ປາໂຕປທມໍວ ສາຍໍປທໍ ເນປາຕິກໍ ។ ອນຸ ສາຣໂລເປນ ປນ ‘‘ສາຍຕຕິຍກ’’ນຸຕິປິ ປາໂຖ ທິສຸສຕິ។

ເອຕຸຖ ຈ ‘‘ອເຈລໂກ ໂຫຕິ’’ຕິອາທີນິ ຍາວ ‘‘ຖຸໂສທກໍ ປິວຕິ’’ຕິ ເອຕານິ ວຕປທານິ ເອກວາຣານິ, ‘‘ເອກາຄາຣິໂກ ວາ ໂຫຕິ’’ຕິ ອາທີນິ ປນ ນານາວາຣານິ, ນານາກາລິການິ ວາ។ ຕຖາ ‘‘ສາກກກຸໂຂ ວາ ໂຫຕິ’’ຕິອາທີນິ, ‘‘ສາຕານິປິ ຣາເຣຕິ, ມສາຕານິປິ ຣາເຣຕິ’’ຕິອາທີນິ ຈ។ ຕຖາ ເຫຕຸຖ ວາ-ສທຸທຄຸຄຫຕໍ, ປິ-ສທຸທຄຸຄຫຕລຸຈ ກຕໍ។ ປິ-ສທໂທປິ ອິຣ ວິກປຸປຕຸໂຖ ເອວ ທຜຸຖພຸ ໂພ។ ປຸຣິເມສຸ ປນ ວຕປເທສຸ ຕທຸກຍມຸປິ ນ ກຕໍ, ເອວລຸຈ ກຕຸວາ ‘‘ອເຈລໂກ ໂຫຕິ’’ຕິ ວຕຸວາ ‘‘ສາຕານິປິ ຣາເຣຕິ’’ຕິອາທິວ ຈນສຸສ, ‘‘ຣໂຊຊລຸລຣໂຣປິ ໂຫຕິ’’ຕິ ວຕຸວາ ‘‘ອຸທໂກໂຣຫນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕຸໂຕ ວິຫຣຕິ’’ຕິ ວຈນສຸສ ຈ ອວິໂຣໂຣ ສິທຸໂຣ ໂຫຕິ។ ອຖ ວາ ກິເມຕຸຖ ອວິໂຣຣຈິນຸຕາຍ។ ອຸມຸມຕຸຕກປຈຸລິສທິໂສ ທີ ຕິຕຸຖິຍວາໂທ។ ອປິຈ ‘‘ອເຈລໂກ ໂຫຕິ’’ຕິ ອາຣກິຕຸວາ ຕປຸປສງເຄນ ສພຸພມຸປິ ອລຸຄມລຸຄວິໂຣຣເມວ ອຕຸຕກິລມຖານຸໂຍຄໍ ທສຸເສນຸເຕນ ເຕນ ອເຈລກສຸສເປນ ‘‘ສາຕານິປິ ຣາເຣ ຕິ’’ຕິອາທິ ວຸຕຸຕນຸຕິ ທຜຸຖພຸພໍ។

ຕໂປປກຸກມນິຣຕຸຖກຕາວຕຸຕນາ

ຟໍລາ໗ສີລສມຸປທາທີຫີຕິ ສີລສມຸປທາ, ສມາຣິສມຸປທາ, ປລຸລາສມຸປທາຕິ ອິມາທີ ໂລກຸຕຸຕຣາທີ ສມຸປທາທີ។ ວິນາຕິ ວິຣ ທີຕຕຸຕາ, ວິນາ ວາ ຕາທີ ນ ກທາຈິປິ ສາມລຸລໍ ວາ ພຸຣຫຸມລຸລໍ ວາ ສມຸກວຕິ, ຕສຸມາ ເຕສໍ ຕໂປປກຸກມານໍ ນິຣຕຸຖກຕໍ ທສຸເສນຸໂຕຕິ ສປາຖເສສໂຍຊນາ។ ໂທສເວຣວິຣທິຕນຸຕິ ໂທສສງຂາຕເວຣໂຕ ວິຣທິຕໍ។ ອິທລຸທີ ໂທສສຸສ ເມຕຸຕາຍ ອຸຊຸປຜິປກຸຂໂຕ ວຸຕຸຕໍ។ ຍໍ ປນ ອາຈຣິເຍນ ວຸຕຸຕໍ ‘‘ໂທສຄຸຄຫເຕນ ວາ ສພຸເພປິ ຊານປຜິປກຸຂາ ສໍກິເລສຣມຸມາ ຄຫິຕາ។ ເວຣຄຸຄຫເຕນ ປຈຸຈຕຸຖິກກູຕາ ສຕຸຕາ។ ຍທຄຸເຄນ ທີ ໂທສຣທິຕໍ, ຕທຄຸເຄນ ເວຣຣທິຕ’’ນຸຕິ (ທີ។ ນິ។ ຜີ។ ໑។ຟໍລາ), ຕເທ ຕໍ ປາລຸອິຍໍ ເວຣສທຸທສເວ ວິຊຊມານຕຸຕາ, ອຜຸຖກຖາຍລຸຈ ຕທຕຸຖເມວ ທສຸເສຕຸໍ ໂທສສທຸທສຸສ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ວິຈາເຣຕພຸ ພໍ។

ຟໍລຊ໗ເອຕຸຕາມຕຸຕນຸຕິ ນຄຸຄຈຣິຍາທິມຕຸຕໍ។ ປາກຜກາເວນ ກາຍຕິ ອຕຸຖໍ ຄເມຕິຕິ ປາກຕິ, ໂລກສິທຸຣວາໂທ។ ເຕນາຫ ‘‘ປາກ ຕິກາຖາ ເອສາ’’ຕິ។ ‘‘ມຕຸຕາ ສຸຂປຣິຈຸຈາຄາ’’ຕິອາທີສຸ (ຣ។ ປ។ ໒໙໐) ວິຍ ມຕຸຕາສທໂທ ອປຸປຕຸຕໍ ອນຸໂຕນິຕໍ ກຕຸວາ ປມາຕາ ວາຈໂກຕິ ອາຫ ‘‘ອິມິນາ’’ຕິອາທີ។ ເຕນ ປນ ປມາເຕນ ປຫາຕພຸໂພ ເອວ ປຜິປຕຸຕິກຸກໂມ ປກຣຕາປຸປຕຸໂຕ។ ອິມິນາ ‘‘ຕ ໂປປກຸກເມນາ’’ຕິ ສທຸທນຸຕເຣນ ວາ ອຣິຄໂຕຕິ ທສຸເສຕິ ‘‘ປຜິປຕຸຕິກຸກເມນາ’’ຕິ ອິມິນາ។ ຕໂຕຕິ ຕສຸມາ ສາມ ລຸລພຸຣຫຸມລຸລສຸສ ອປຸປມຕຸຕເກເນວ ປຜິປຕຸຕິກຸກເມນ ສຸທຸກຸກຣກາວໂຕ។ ອິມໍ ເຫຕຸສມຸພນຸຣໍ ສນຸຣາຍ ‘‘ປທສມຸພນຸເຣນ ສທຸຣິ’’ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ສພຸພຕຸຖາຕິ ສພຸພວາເຣສຸ។

ຟໍລລ໗ອລຸຄຖາຕິ ຍທີ ອເຈລກກາວາທີນາ ສາມລຸລໍ ວາ ພຸຣຫຸມລຸລໍ ວາ ອກວິສຸສ, ເອວໍ ສຕິ ສຸວິຊາໂນວ ສມໂຕ, ສຸວິຊາ ໂນ ພຸຣາຫຸມໂຕ។ ຍສຸມາ ປນ ຕຸມເຫ ອິໂຕ ອລຸຄຖາວ ສາມລຸລໍ, ອລຸຄຖາ ພຸຣຫຸມລຸລໍ ວທຖ, ຕສຸມາ ທຸຊຊາໂນວ ສມໂຕ ທຸຊຊາໂນ ພຸຣາຫຸມໂຕຕິ ອຕຸໂຖ។ ເຕນາຫ ‘‘ອິທໍ ສນຸຣາຍາຫາ’’ຕິ។ ຕໍ ປາກຕິວາທໍ ປຜິກຸຂິປິຕຸວາຕິ ຍໍ ປຸພຸເພ ປາກຕິກໍ ສາມ ລຸລໍ, ພຸຣຫຸມລຸລລຸຈ ຫທເຍ ຖເປຕຸວາ ເຕນ ອເຈລກສຸສເປນ ‘‘ທຸກຸກຣໍ ສຸທຸກຸກຣ’’ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ, ກຄວຕາ ຈ ຕເມວ ສນຸຣາຍ ‘‘ປາກຕິ ໂຂ ເອສາ’’ຕິອາທີ ກາສິຕໍ, ຕເມວ ອິຣ ປາກຕິກສາມລຸລພຸຣຫຸມລຸລວິສຍໍ ກາຖໍ ປຜິສໍຫຣິຕຸວາ។ ສກາວໂຕວ ປຣມຕຸຖ ໂຕ ເອວ ສມຕາສຸສ, ພຸຣາຫຸມຕາສຸສ ຈ ທຸຊຊານກາວໍ ອາວິກໂຣນຸໂຕ ປຸນປິ ‘‘ປາກຕິ ໂຂ’’ຕິອາທິມາຫ។ ຕຕຸຣາປີຕິ ສມຕາພຸຣາຫຸມຕາວາເທປິ។ ປທສມຸພນຸຣນຸຕິ ເຫຕຸປເທນ ສທຸຣິ ປຸພຸພາປຣວາກຍສມຸພນຸຣໍ។

ສີລສມາຣິປລຸລາສມຸປທາວຕຸຕນາ

໒໐໐-໑໗ປຕຸທີໂຕຕິ ເຫຕຸສມຸປຕຸຕິສິທຸເຣນ ປຕຸທີຈຸເຈນ ສມນຸນາຄໂຕ។ ກາຖໍ ອຸຄຸຄເຫສີຕິ ປຣິປກຸກລາຕຕຸຕາ ໝເຍ ປທີເປນ ວິຍ ອພຸການຸຕເຣ ສມຸຊຊລນຸເຕນ ປລຸລາເວຍຍຕຸຕິເຍນ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ກຄວຕາ ເທສິຕມຕຸຖໍ ປຣິຄຸຄຫນຸໂຕ ຕໍ ເທສນໍ

ອຸປຘາເຣສິຯ ຍສ຺ມາ ອຸຄ຺ຄເຫສິ, ຕສ຺ມາ...ເປ... ວິຫິຕ຺ວາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ຕສ຺ສ ຈາຕິ ໂຍ ອເຈລໂກ ໂຫຕິ, ຍາວ ອຸທໂກໂຣຫ ນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ ວິຫຣຕິ, ຕສ຺ສ ຈຯ ຕສ຺ສ ເຈຕິ ວາ ປທຈ຺ເຉໂທ, ອກາວິຕາ ອສຈ຺ຈິກາຕາ ໂຫຕິ ເຈຕິ ໂຍຊນາຯ ຕາ ສມ຺ປຕ຺ຕິໂຍ ປຸຈ຺ຉາມິ, ຍາຫິ ສມໂຓ ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຈ ໂຫຕີຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ ສີລສມ຺ປທາທິວິຊານນຕ຺ຖນ຺ຕິ ສີລສມ຺ປທາທິວິຊານນເຫຕຸຯ “ກສ຺ມາ ປຸຈ຺ຉຕີ”ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ຕັຯ ອຖ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ກາຣເຓຯ ເອວມິທິເສສຸຯ ສີລສມ຺ປທາຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ອິຕິສທ຺ໂທ ອາທິອຕ຺ໂຖ, ອຸປລກ຺ຂຓນິທ຺ເທໂສ ວາຍັ, ເຕນ “ຈິຕ຺ຕສມ຺ປທາຍ, ປຎ຺ຎາສມ຺ປທາຍາ”ຕິ ປທທ຺ວຍັ ສງ຺ຄຓ຺ຫາຕິຯ ເຕນາຫ “ສີລຈິຕ຺ຕປຎ຺ຎາສມ຺ປທາຫິ ອຎ຺ຎາ”ຕິຯ ອິເມຫິ ຈ ອເສກ຺ຂສີລາທິກ຺ຂນ຺ຘຕ຺ຕຍັ ສງ຺ຄຫີຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕັ “ອຣຫຕ຺ຕຜລເມວາ”ຕິຯ ຕຕ຺ຖ ກາຣຓັ ທສ຺ເສຕິ “ອຣຫຕ຺ຕຜລປຣິໂຍສານ”ນ຺ຕິອາທິນາຯ ອິທຎ຺ຫິ ກາໂກໂລກນມິວ ອຸກ຺ຍາເປກ຺ຂວຈນັຯ

ສີຫນາທກຖາວຓ຺ຓນາ

໔໐໔ຯອນຸຕ຺ຕຣນ຺ຕິ ອນຎ຺ຎສາຘາຣຓຕາຍ, ອນຎ຺ຎສາຘາຣຓຕ຺ຖວິສຍຕາຍ ຈ ອນຸຕ຺ຕຣັຯ ມຫາສີຫນາທນ຺ຕິ ມຫນ຺ຕັ ພຸທ຺ຘສີຫນາທັຯ ອຕິວິຍ ອຈ຺ຈນ຺ຕວິສຸທ຺ຘຕາຍ ປຣມວິສຸທ຺ຘັຯ “ປຣມນ຺ຕິ ອຸກ຺ກຎ຺ຄັຯ ເຕນາຫ ‘ອຸຕ຺ຕມ’ນ຺ຕິ” ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕັ, ອຸກ຺ກຎ຺ຄປຣິຍາໂຍ ຈ ປຣມສທ຺ໂທ ອຕ຺ຖີຕິ ຕສ຺ສາຘິປ຺ປາໂຍຯ ສີລເມວາຕິ ໂລກິຍສີລມຕ຺ຕຕ຺ຕາ ສີລສາມຎ຺ຎເມວຯ ຍຖາ ອນຎ຺ຎສາຘາຣຓັ ກຄວໂຕ ໂລກຸຕ຺ຕຣສີລັ ສວາສນປ຺ປຝິປກ຺ຂສມຸມ຺ວິທ຺ຘັສນ຺ໂຕ, ເອວັ ໂລກິຍສີລມ຺ປິ ອນຎ຺ຎສາຘາຣຓເມວ ຕທນຸຈ຺ຉວິກກາເວນ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ເອວຎ຺ຫິ “ນາຫັ ຕຕ຺ຖາ”ຕິ ປາລຸອິວຈນັ ອຸປ຺ປນ຺ນັ ໂຫຕິຯ “ຍາວຕາ ກສ຺ສປ ອຣິຍັ ປຣມັ ສີລ”ນ຺ຕິ ອິທັ “ສີລສ຺ສ ວຓ຺ຓັ ກາສນ຺ຕີ”ຕິ ເອຕ຺ຖ ອາກາຣທສ຺ສນັຯ “ຍທິທັ ອຘິສີລ”ນ຺ຕິ ອິທັ ປນ “ຕຕ຺ຖາ”ຕິ ປທທ຺ວເຍ ອນິຍມວຈນັ ຯ “ຍທິທັ ອຘິສີລ”ນ຺ຕິ ຈ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣວເສນ ທຸວິຘມ຺ປິ ພຸທ຺ຘສີລັ ເອກຊ຺ຊັ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕັ, ຕສ຺ມາ ຕ-ສທ຺ເທນປິ ອຸກຍສ຺ເສວ ປຣາມສນນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕຸັ “ຕຕ຺ຖ ສີເລປີ ປຣມສີເລປີ”ຕິອາທິມາຫຯ ສມສມນ຺ຕິ ສເມນ ວິເສສນກູເຕນ ສີເລນ ສມນ຺ຕິ ອຕ຺ຖັ ວິຎ຺ຎາເປຕຸັ “ມມ ສີລສເມນ ສີເລນ ມຍາ ສມ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕັຯ ຕສ຺ມີ ສີເລຕິ ທຸວິເຘປີ ສີເລຯ ອິຕິ ອິມນ຺ຕິ ເອວັ ອິມັ ສີລວິສຍັຯ ປຖມນ຺ຕິ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິກ຺ກມໂຕ ປຖມັ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປຖມກູຕັຯ

ຕປຕີຕິ ກິເລເສ ສນ຺ຕປ຺ປຕິ, ວິຘມຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ “ຕເທວາ”ຕິ ອິມິນາ ຕຸລ຺ຍາຘິກຣຓສມາສມາຫຯ ຊິຄຸຈ຺ຉຕີຕິ ຫີລຸເອຕິ ລາມກໂຕ ຄເປຕິຯ ອາຣກາ ກິເລເສຫີຕິ ກຕ຺ວາ ນິທ຺ໂທສຕ຺ຕາ ອຣິຍາຯ ອາຣມ຺ກວຕ຺ຖຸວເສນາຕິ ອຎ຺ຄາຣມ຺ກວຕ຺ຖຸວເສນຯ ວິປ຺ສ຺ສນາວິຣິຍສງ຺ຂາຕາຕິ ວິປ຺ສ຺ສນາສມ຺ປຍຸຕ຺ຕວິຣິຍສງ຺ຂາຕາຯ ໂລກິຍມຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕໂປຊິຄຸຈ຺ຉາວຯ ມຄ຺ຄຜລສມ຺ປຍຸຕ຺ຕາ ວິຣິຍສງ຺ຂາຕາ ຕໂປຊິຄຸຈ຺ຉາຕິ ອຘິກາຣວເສນ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ສພ຺ພຸກ຺ກຎ຺ຄກາວໂຕ ປຣມາ ນາມຯ ຍຖາ ຍຸວິໂນ ກາໂວ ໂຍພ຺ພນັ, ເອວັ ຊິຄຸຈ຺ຉິໂນ ກາໂວ ເຊຄຸຈ຺ຉັຯ ຍທິທັ ອຘິເຊຄຸຈ຺ຉນ຺ຕິ ສີເລ ວິຍ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣວເສນ ທຸວິຘມ຺ປິ ພຸທ຺ຘເຊຄຸຈ຺ຉັຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ເຊຄຸຈ຺ເຉປີ ອຘິເຊຄຸຈ຺ເຉປີຯ ກມ຺ມສ຺ສກຕາປຎ຺ຎາຕິ “ອຕ຺ຖິ ທິນ຺ນັ, ອຕ຺ຖິ ຍິຕ຺ຄ”ນ຺ຕິອາທີ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໔໔໑; ວິກຯ ກຓ໖) ນຍປ຺ປວຕ຺ຕັ ຎາຓັຯ ຍຖາຫ ວິກ຺ເຄ –

“ຕຕ຺ຖ ກຕຣັ ກມ຺ມສ຺ສກຕາຎາຓັ, ອຕ຺ຖິ ທິນ຺ນັ, ອຕ຺ຖິ ຍິຕ຺ຄັ, ອຕ຺ຖິ ຫຸຕັ, ອຕ຺ຖິ ສຸກຕທຸກ຺ກຕານັ ກມ຺ມານັ ຜລັ ວິປາໂກ... ເປ... ຄເປຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານຸໂລມິກັ ຎາຓັ ສພ຺ພາປີ ສາສວາ ກຸສລາ ປຎ຺ຎາ ກມ຺ມສ຺ສກຕາຎາຓ”ນ຺ຕິ (ວິກຯ ກຓ໖)ຯ

ສພ຺ພມ຺ປີ ຫິ ອກຸສລັ ອຕ຺ຕໂນ ວາ ໂຫຕຸ, ປຣສ຺ສ ວາ, ນ ສກັ ນາມຯ ກສ຺ມາ? ອຕ຺ຖກຎ຺ຊນໂຕ, ອນຕ຺ຖຊນນໂຕ ຈຯ ຕຖາ ສພ຺ພມ຺ປີ ກຸສລັ ສກັ ນາມຯ ກສ຺ມາ? ອນຕ຺ຖກຎ຺ຊນໂຕ, ອຕ຺ຖຊນນໂຕ ຈຯ ເອວັ ກມ຺ມສ຺ສກກາເວ ປວຕ຺ຕາ ປຎ຺ຎາ ກມ຺ມສ຺ສກຕາປຎ຺ຎາ ນາມຯ ວິປ຺ສ຺ສນາປຎ຺ຎາຕິ ມຄ຺ຄສຈ຺ຈສ຺ສ, ປຣມຕ຺ຖສຈ຺ຈສ຺ສ ຈ ອນຸໂລມນໂຕ ສຈ຺ຈານຸໂລມິກສຎ຺ຎິຕາ ວິປ຺ສ຺ສນາປຎ຺ຎາ, ໂລກິຍມຕ຺ຕໂຕ ປຎ຺ຎາວຯ ອິຕ຺ຖີລິງ຺ຄສ຺ສ ນປຸໍສກລິງ຺ຄວິປຣິຍາໂຍ ອິຘ ລິງ຺ຄວິປ຺ລ຺ລາໂສຯ ຍາຍັ ອຘິປຎ຺ຎາຕິ ສີເລ ວິຍ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣວເສນ ທຸວິຘາປີ ພຸທ຺ຘປຎ຺ຎາຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ປຎ຺ຎາຍປີ ອຘິປຎ຺ຎາຍປີຯ ຍຖາຣຫັ ປຣິຕ຺ຕມຫຄ຺ຄຕກາວໂຕ ວິມຸຕ຺ຕິເຍວ ນາມຯ ມຄ຺ຄຜລວເສນ ກິເລສານັ ສມຸຈ຺ເຉທປ຺ປຝິປ຺ປ຺ສ຺ສມ຺ກນານິ ສມຸຈ຺ເຉທປ຺ປຝິປ຺ປ຺ສ຺ສທ຺ຘິວິມຸຕ຺ຕິໂຍຯ ອຖ ວາ ສມ຺ມາວາຈາທິວິຣຕິຍັ ອຘິສີລຄ຺ຄຫເຓນ, ສມ຺ມາວາຍາມສ຺ສ ອຘິເຊຄຸຈ຺ຉຄ຺ຄຫເຓນ, ສມ຺ມາທິຕ຺ຖິຍາ ອຘິປຎ຺ຎາຄ຺ຄຫເຓນ ຄຫິຕຕ຺ຕາ ອຄ຺ຄຫິຕຄ຺ຄຫເຓນ ສມ຺ມາສງ຺ກປ຺ປສຕິສມາຘໂຍ ມຄ຺ຄຜລປຣິຍາປນ຺ນາ ສມຸຈ຺ເຉທປ຺ປຝິປ຺ປ຺ສ຺ສທ຺ຘິວິມຸຕ຺ຕິໂຍ ທຎ຺ຄພ຺ພາຯ ນິສ຺ສຣຓວິມຸຕ຺ຕິ ປນ ນິພ຺ພານເມວຯ ຍາ ອຍັ ອຘິວິມຸຕ຺ຕີຕິ ສີເລ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ທຸວິຘາປີ ອຘິວິມຸຕ຺ຕິຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ວິມຸຕ຺ຕິຍາປີ ອຘິວິມຸຕ຺ຕິຍາປີຯ

໘໐໓໋ ຍໍ ກິຣຸຈິ ຊນວິວິຕຸຕຜຸຄານໍ ສຸຣຸຜາຄາຣມີສາສິປຸເປຕໍ໋ ຕຕຸຖ ນທນຸເຕນ ວິນາ ອຸຣຸໂຜ ຊໂນ ນຕຸຖີຕິ ທສຸເສຕຸໍ "ເອກ
ໂກວາ"ຕິອາທິ ວຸຕຸຕໍ໋ ອຸຜຸຄສຸ ປຣິສາສູຕິ ຂຕຸຕິຍປຣິສາ, ພຸຣາຫຸມຕາຄຫປຕິສມຕາຈາຕຸມຫາຣາຊິກຕາວຕຶສມາຣພຸຣຫຸມປຣິ
ສາຕິ ອິມາສຸ ອຸຜຸຄສຸ ປຣິສາສຸ໋

ຕທຕຸຖໍ ມຊຸຊິມາຄມວເຣ ມຫາສີຫນາທສຸຕຸຕປເທນ (ມ໋ ນິ໋ ໑໋໑໘໐) ສາເສນຸໂຕ "ຈຕຸຕາຣີມານີ"ຕິອາທິມາຫ໋ ຕຕຸຖ ເວ
ສາຣຊຸຊານີຕິ ວິສາຣທກາວາ, ຜາຕປຸປຫານອນຸຕຣາຍິກນີຍຸຍານິກສຸມເທສນານິມິຕຸຕໍ ກຸໂຕຈິປິ ອສນຸຕສຸສນກາວາ
ນິພຸກຍກາວາຕິ ອຕຸໂຖ໋ "ເວສາຣຊຸຊ"ນຸຕິ ຫີ ຈຕູສຸ ຄາເນສຸ ສາຣຊຸຊາກາວໍ ປຈຸຈເວກຸຂນຸຕສຸສ ອຸປຸປນຸນໂສມ
ນສຸສມຍຜາຕສຸເສຕໍ ນາມໍ໋ ອຸຣຸເລຫີ ປນ ອສາສາຣຕາຕໍ ທສຸເສຕຸໍ "ຕຖາຄຕສຸສ ຕຖາຄຕເວສາຣຊຸຊານີ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ໋ "ຍຖາ
ວາ ປຸພຸພພຸທຸສານໍ ເວສາຣຊຸຊານີ ປຸຸຸຸສຸສຍສມຸປຕຸຕິຍາ ອາຄຕານີ, ຕຖາ ອາຄຕເວສາຣຊຸຊານີ"ຕິ ວາ ທຸຕິຍສຸສ
ຕຖາຄຕສທຸທສຸສ ຕຸລຍາສິກຣຕາຕຸຕາ ເອວໍ ວຸຕຸຕໍ໋ ອຍໍ ອຸຜຸຄກາຖານໂຍ໋ ເນຣຸຕຸຕິກາ ປນ ວທນຸຕິ "ສມາເສ ສິທຸເສ ສາມ
ຜຸຜຕຸຕາ, ສຜຸຜາສທຸທຕຸຕາ ຈ ຕຖາ ວຸຕຸຕ"ນຸຕິ໋ ອາສກໍ ຄານນຸຕິ ເສຜຸຄຜຸຄານໍ ອຸຕຸຕມຜຸຄານໍ໋ ສພຸພຜຸຜຸຕໍ ປຜິຊານ
ນວເສນ ອກິມຸຂໍ ຄຈຸຉນຸຕິ, ອຸຜຸຄປຣິສໍ ອຸປສງກມນຸຕີຕິ ວາ ອາສກາ, ພຸທຸສາ, ເຕສໍ ຄານນຸຕິປິ ອຕຸໂຖ໋

ອປີຈ ຕໂຍ ປຸງຄວາ – ຄວສຕເຊຜຸຄໂກ ອຸສໂກ, ຄວສຫສຸສເຊຜຸຄໂກ ວສໂກ໋ ວຊສຕເຊຜຸຄໂກ ວາ ອຸສໂກ, ວຊສຫສຸສເຊຜຸຄ
ໂກ ວສໂກ໋ ເອກຄາມເຂຕຸເຕ ວາ ເຊຜຸໂຄ ອຸສໂກ, ທຸວິສຸ ຄາມເຂຕຸເຕສຸ ເຊຜຸໂຄ ວສໂກ, ສພຸພຄວເສຜຸໂຄ ສພຸພຕຸຖ ເຊຜຸໂຄ
ສພຸພປຣິສຸສຍສໂຫ ເສໂຕ ປາສາທິໂກ ມຫາກາຣວໂຫ ອສນິສຕສທຸເທຫິປິ ອກມຸປນີໂຍ ນິສໂກຕິ໋ ນິສໂກວ ອິສ "ອຸສໂກ"ຕິ
ອສິປຸເປໂຕ໋ ອິທມຸປີ ຫິ ຕສຸສ ປຣິຍາຍວຈນໍ໋ ອຸສກາສຸສ ອິທນຸຕິ ອາສກໍ, ອິທໍ ປນ ອາສກໍ ວິຍາຕິ ອາສກໍ໋ ຍເຖວ ຫິ ນິສກສງ
ຂາໂຕ ອຸສໂກ ອຸສກພເລນ ສມນຸນາຄໂຕ ຈຕູຫິ ປາເທຫິ ປຖວີ ອຸປຸປີລຸເອຕຸວາ ອຈລຜຸຄາເນນ ຕິຜຸຄຕິ, ເອວໍ ຕຖາຄໂຕປິ
ທສຕຖາຄຕພເລນ ສມນຸນາຄໂຕ ຈຕູຫິ ເວສາຣຊຸຊປາເທຫິ ອຸຜຸຄປຣິສາປຖວີ ອຸປຸປີລຸເອຕຸວາ ສເທວເກ ໂລເກ ເກນຈິ
ປຈຸຈຕຸຖິເກນ ປຈຸຈາມິຕຸເຕນ ອກມຸປີໂຍ ອຈລຜຸຄາເນນ ຕິຜຸຄຕິ໋ ເອວໍ ຕິຜຸຄມາໂນວ ຕໍ ອາສກໍ ຄານໍ ປຜິວິຊານາຕິ ອຸປຄຈຸຉ
ຕິ ນ ປຈຸຈກຸຂາຕິ ອຕຸຕນິ ອາໂຣເປຕິ໋ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ "ອາສກໍ ຄານໍ ປຜິຊານາຕີ"ຕິ໋

ສີຫນາທໍນທຕີຕິ "ເສຜຸຄນາທໍ ອກີຕນາທໍ ນທຕີ"ຕິ ວຸຕຸໂຕວາຍມຕຸໂຖ໋ ອຖ ວາ ສີຫນາທສທິສໍ ນາທໍ ນທຕິ໋ ອຍມຕຸໂຖ
ຂນຸສວຄຸຄສໍຍຸຕຸເຕ ອາຄເຕນ ສີຫນາທສຸຕຸເຕນ (ສໍ໋ ນິ໋ ໓໋໗໘) ທີເປຕພຸໂພ໋ ຍຖາ ວາ ສີໂຫ ມິຄຣາຊາ ປຣິສຸສຍານໍ ສຫນ
ໂຕ, ໂຄຕມຫີ ສມຕຸຕວາຣຕາທີນໍ ຫນນໂຕ ຈ "ສີໂຫ"ຕິ ວຸຈຸຈຕິ, ເອວໍ ຕຖາຄໂຕ ມຸນິຣາຊາ ໂລກສຸມານໍ ສຫນໂຕ, ປຣປຸປ
ວາທານໍ ຫນນໂຕ ຈ "ສີໂຫ"ຕິ ວຸຈຸຈຕິ໋ ເອວໍ ວຸຕຸຕສຸສ ສີຫສຸສ ນາທໍ ນທຕິ໋ ຕຕຸຖ ຍຖາ ມິຄສີໂຫ ສີຫພເລນ ສມນຸນາຄໂຕ
ສພຸພຕຸຖ ວິສາຣໂທ ວິຄຕໂລມຫໍໂສ ສີຫນາທໍ ນທຕິ, ເອວໍ ຕຖາຄຕສີໂຫ ທສຕຖາຄຕພເລນ ສມນຸນາຄໂຕ ອຸຜຸຄສຸ ປຣິສາສຸ
ວິສາຣໂທ ວິຄຕໂລມຫໍໂສ "ອິຕິ ຣູປ"ນຸຕິອາທິນາ (ສໍ໋ ນິ໋ ໓໋໗໘; ອ໋ ນິ໋ ໗໋໘) ນເຍນ ນານາວິສເທສນາວິລາສສມຸປນຸນໍ
ສີຫນາທໍ ນທຕິ໋ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ "ປຣິສາສຸ ສີຫນາທໍ ນທຕີ"ຕິ໋

ປຜຸທໍ ອກິສງຂຣິຕຸວາຕິ ຜາຕຸມິຈຸຉິຕໍ ອຕຸຖໍ ອຕຸຕໂນ ຜາຕພລານຸຣູປໍ ອກິສງຂຣິຕຸວາ໋ ຕງຂຕຜຸເຜວາຕິ ປຸຈຸຉິຕກຸຂເຕເຍວ
ຄານຸປຸປຕຸຕິກປຜິກາເນນ ວິສຸສຊຸເຊຕິ໋ ອຊຸຊາສຍານຸຣູປໍ, ອຕຸຖສມຸມານຸຣູປຜຸຈ ວິສຸສຊຸຊນໂຕ ຈິຕຸຕໍ ປຣິໂຕເສຕິເຍວ໋ ອສຸ
ສາຕິ ສມຕສຸສ ໂຄຕມສຸສ໋ ໂສຕພຸພໍ ມຜຸຜນຸຕີຕິ ອຸຜຸຄກຸຂຕາວຊຸຊິເຕນ ນວເຍນ ຂເຕນ ລພຸກມານຕຸຕາ "ຍໍ ໂນ ສຕຸຖາ
ສາສຕິ, ຕໍ ມຍໍ ໂສສຸສາມາ"ຕິ ອາທຣກາວຊາຕາ ມຫນຸເຕເນວ ອຸສຸສາເຫນ ໂສຕພຸພໍ ສມຸປຜິຈຸຉິຕພຸພໍ ມຜຸຜຕິ໋ ກລຸລຈິຕຸຕາ
ມຸທຸຈິຕຸຕາຕິ ປສາທາກິວຸທຸສິຍາ ວິຄຕຸປກຸກິເລສຕາຍ ກລຸລຈິຕຸຕາ ມຸທຸຈິຕຸຕາ ໂຫນຸຕິ໋ ມຸທຸສປຸປສນຸນາຕິ ຕຸຈຸຉປຸປສນຸນາ
ນິຣຕຸຖກປຸປສນຸນາ໋ ປສນຸນາກາໂຣ ນາມ ປສນຸເນຫິ ກາຕພຸພສກຸກາໂຣ, ໂສ ທຸວິໂສ ສມຸມາມິສປູຊາວເສນ, ຕຕຸຖ ອາມິສປູຊໍ
ທສຸເສນຸໂຕ "ປຕີຕານີ"ຕິອາທິມາຫ໋ ສມຸມປູຊາ ປນ ປາລຸອິຍເມວ "ຕຖຸຕາຍ ປຜິປຊຸຊນຸຕີ"ຕິ ອິມິນາ ທສຸສິຕາ໋ ຕຖາກາ
ວາຍາຕິ ຍຖາກາວາຍ ຍສຸສ ວຜຸຜທຸກຸຂນິສຸສຣຕາສຸສ ອຕຸຖາຍ ສມຸໂມ ເທສິໂຕ, ຕຖາກາວາຍ໋ ຕເທວຕຸຖໍ ທສຸເສຕຸໍ "ສມຸ
ມານຸສມຸມປຜິປຕຸຕິປູຣຕາຕຸຖາຍາ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ໋ ສມຸມານຸສມຸມປຜິປຕຸຕິ ຫີ ວຜຸຜທຸກຸຂນິສຸສຣຕາປຣິໂຍສານາ, ສາ ຈ ສມຸມານຸ
ສມຸມປຜິປຕຸຕິ ຍາຍ ອນຸປຸພຸພິຍາ ປຜິປຊຸຊິຕພຸພາ, ປຜິປຊຸຊນຸຕານຜຸຈ ສຕິ ອຊຸຊຕຸຕິກງຄສມວາເຍ ເອກໍສິກາ ຕສຸສາ ປາຣິປູ
ຣີຕິ ຕໍ ອນຸປຸພຸພີ ທສຸເສນຸໂຕ "ເກຈິ ສຣເຕສູ"ຕິອາທິມາຫ໋ ຍຖາ ປູເຣນຸຕາ ປູເຣຕຸໍ ສກຸໂກຕິ ນາມ, ຕຖາ ປູຣຕໍ ທສຸເສຕຸໍ
"ສພຸພາກາເຣນ ປນ ປູເຣນຸຕີ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ໋

ອິມສຸມີ ປໂຍກາເສຕິ ‘‘ປຜິປນ຺ນາ ຈ ອາຣາເຜນ຺ຕິ’’ຕິ ສິຫນາຫກິຈ຺ຈປາຣິປູຣິຍ຺ຖປເນ ປາລຸອິປເທເສ຺ ສໂມສາເນຕພ຺ພາຕິ ສຽກລຍິຕພ຺ພາ຺ ເອກຈ຺ຈໍ…ເປ… ປສ຺ສາມິຕິ ກຄວໂຕ ເອໂກ ສິຫນາໂທ ອສາສາຣໂດ ອຍ຺ເລທິ ອປ຺ປຜິວຕ຺ຕິໂຍ ເສຍ຺ຖນາໂທ ອກິຕນາໂທຕິ ກຕ຺ວາ຺ ເອສ ນໂຍ ເສເສສຸປີ຺ ອປຣໍ ຕປສ຺ສີນ຺ຕິ ອສິກາໂຣ຺ ປຸຣິມານໍ ທສນ຺ນນ຺ຕິ ‘‘ເອກຈ຺ຈໍ ຕປສ຺ສີ ນິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕໍ ປສ຺ສາມິ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕສິຫນາທໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຍາວ ‘‘ວິມຸຕ຺ຕິຍາ ມຍ຺ທໍ ສທິໂສ ນຕ຺ຖິ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕສິຫນາທາ ປຸຣິມການໍ ທສນ຺ນໍ ສິຫນາທານໍ, ນິທ຺ສາຣເຕ ເຈຕໍ ສາມິວຈນໍ຺ ເຕນາຫ ‘‘ເອເກກສ຺ສາ’’ຕິ຺ ‘‘ປຣິສາສຸ ຈ ນທຕີ’’ຕິ ອາທໂຍ ‘‘ປຜິປນ຺ນາ ຈ ມໍ ອາຣາເຜນ຺ຕິ’’ຕິ ປຣິໂຍສານາ ທສ ທສ ສິຫນາທາ ປຣິວາຣາ຺ ‘‘ເອກຈ຺ຈໍ ຕປສ຺ສີ ນິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕໍ ປສ຺ສາມິ’’ຕິ ຫິ ສິຫນາທໍ ນທນ຺ໂຕ ກຄວາ ປຣິສາສຸ ນທຕິ ວິສາຣໂທ ຫຸຕ຺ວາ ນທຕິ, ຕຕ຺ຖ ຈ ປຍ຺ທໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕິ, ປຍ຺ທໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕິ, ວິສ຺ສຊ຺ຊເນນ ປຣສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ອາຣາເຜຕິ, ສຸຕ຺ວາ ໂສຕພ຺ພໍ ມຍ຺ຍນ຺ຕິ, ສຸຕ຺ວາ ຈ ກຄວໂຕ ປສີທນ຺ຕິ, ປສນ຺ນາ ຈ ປສນ຺ນາກາຣໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ຍໍ ປຜິປຕ຺ຕີ ເທເສຕິ, ຕຖຕ຺ຕາຍ ປຜິປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ປຜິປນ຺ນາ ຈ ມໍ ອາຣາເຜນ຺ຕິຕິ ເອວໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ອຕ຺ຖໂຍຊນາ ສມ຺ກວຕິ຺ ອຍເມວ ນໂຍ ເສເສສຸປີ ນວສ຺ຸ

‘‘ເອວ’’ນ຺ຕິອາທິນາ ຍຖາວຸຕ຺ຕານໍ ສິຫນາທານໍ ສຽກລຍິຕ຺ວາ ທສ຺ສນໍ຺ ເຕ ທສາຕິ ‘‘ປຣິສາສຸ ຈ ນທຕີ’’ຕິ ອາທໂຍ ທສ ສິຫ ນາທາ຺ ປຸຣິມານໍ ທສນ຺ນນ຺ຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕານໍ ມູລກູຕານໍ ປຸຣິມການໍ ທສສິຫນາທານໍ຺ ປຣິວາຣວເສນາຕິ ມູລີ ກຕ຺ວາ ປຈ຺ເຈກໍ ປຣິວາຣວເສນ ໂຍຊິຍມານາ ສຕໍ ສິຫນາທາ຺ ປຸຣິມາ ຈ ທສາຕິ ມູລມູລິໂຍ ກຕ຺ວາ ປຣິວາຣວເສນ ອໂຍຊິຍມານາ ປຸຣິມກາ ຈ ທສາຕິ ເອວໍ ທສາສິກໍ ສິຫນາທສຕໍ ໂຫຕິ຺ ອຍ຺ລສ຺ມີ ປນ ສຸຕ຺ເຕຕິ ມຊ຺ຊິມາຄມຈູລຸອສິຫນາທສຸຕ຺ຕາທິມ຺ຫິ (ມ຺ ນິ຺ ໑຺໑ລ໓) ເຕນາຕິ ສຽຂຍາມຫຕ຺ເຕນ຺ ມຫາສິຫນາທຕ຺ຕາ ອິທໍ ສຸຕ຺ຕໍ ‘‘ມຫາສິຫນາທ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ນ ປນ ມຊ຺ຊິມນິກາເຍ ມຫາສິຫນາທສຸຕ຺ຕມິວ ຈູລຸອສິຫນາທສຸຕ຺ຕມຸປາທາຍາຕິ ອສິປ຺ປາໂຍ຺

ຕິຕ຺ຖິຍປຣິວາສກຖາວຕ຺ຕນາ

໘໐໘຺ປຜິເສເສຕ຺ວາຕິ ຕຖາ ກາວາກາວທສ຺ສເນນ ປຜິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ຺ ຍໍ ກຄວາ ປາຖິກວຕ຺ເຄ ອຸທຸມ຺ພຣິກສຸຕ຺ເຕ (ທີ຺ ນິ຺ ໓຺໘ກ) ‘‘ອິສ ນິຄ຺ໂຣສ ຕປສ຺ສີ’’ຕິອາທິນາ ອຸປກ຺ກິເລສວິກາຄໍ, ປາຣິສຸທ຺ຂິວິກາຄຍ຺ຈ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ສປຣິສ຺ສ ນິຄ຺ໂຣສປຣິພ຺ ພາຊກສ຺ສ ປຸຣໂຕ ສິຫນາທໍ ນທຕິ, ຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ອິທານິ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ນທິຕປຸພ຺ພນ຺ຕິ ອຸທຸມ຺ພຣິກສຸຕ຺ເຕ ອາຄຕນເຍນ ປຸພ຺ເພ ນິຄ຺ໂຣສປຣິພ຺ພາຊກສ຺ສ ນທິຕໍ ຺ ຕປພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີຕິ ອຸຕ຺ຕມຕປຈາຣີ, ຕເປນ ວາ ວິຣິເຍນ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີ຺ ອິທນ຺ຕິ ‘‘ຣາຊຄເຫ…ເປ… ປຍ຺ທໍ ອປຸຈ຺ຉີ’’ຕິ ປາລຸອິຍໍ ອາຄຕວຈນໍ຺ ອາຈຣິເຍນ (ທີ຺ ນິ຺ ຜີ຺ ໑຺໘໐໓) ປນ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ອຍ຺ຖກຖາວຈນເມວ ປຈ຺ຈາມຍ຺ຖໍ຺ ເອຕ຺ຖ ຈ ການໍ ຍທາ ນິຄ຺ໂຣໂສ ປຍ຺ຫມປຸຈ຺ຉີ, ກຄວາ ຈສ຺ສ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສີ, ນ ຕທາ ກຄວາ ຄິຊ຺ຊກູເຜ ປພ຺ພເຕ ວິຫຣຕິ, ຣາຊຄຫສມີເປເຍວ ອຸທຸມ຺ພຣິກາຍ ເທວິຍາ ອຸຍ຺ຍາເນ ວິຫຣຕິ ຕຕ຺ເຖວ ຕຖາ ປຸຈ຺ຉິຕຕ຺ຕາ, ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕຕ຺ຕາ ຈ, ຕຖາປີ ຄິຊ຺ຊກູເຜ ປພ຺ພເຕ ກຄວໂຕ ວິຫາໂຣ ນ ຕາວ ວິຈ຺ຉິນ຺ໂນ, ຕສ຺ມາ ປາລຸອິຍໍ ‘‘ຕຕ຺ຣ ມ’’ນ຺ຕິອາທິວຈນໍ, ອຍ຺ຖກຖາຍຍ຺ຈ ‘‘ຕຕ຺ຣ ຣາຊຄເຫ ຄິຊ຺ຊກູເຜ ປພ຺ພເຕ ວິຫຣນ຺ຕໍ ມ’’ນ຺ຕິອາທິວຈນໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອິມມຕ຺ຖມ຺ປີ ‘‘ຍໍ ຕໍ ກ ຄວາ’’ຕິອາທິນາ ວິຍ຺ຍາເປຕິຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ຺ ‘‘ຄິຊ຺ຊກູເຜ ປພ຺ພເຕ’’ຕິ ອິທໍ ຕຕ຺ຖ ກຕວິຫາຣໍ ສນ຺ສາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ຄິຊ຺ຊກູເຜ ມຫາວິຫາເຣ’’ຕິ ອິມິນາ຺ ອຸທຸມ຺ພຣິກາຍາຕິ ຕນ຺ນາມິກາຍ຺ ອຸຍ຺ຍາເນຕິ ຕຕ຺ຖ ກຕປຣິພ຺ພາຊກາຣາມໍ ສນ຺ສາຍ ວທຕິ຺ ນິຄ຺ໂຣໂສ ນາມ ຉນ຺ນປຣິພ຺ພາຊໂກ຺ ສນ຺ສາໂນ ນາມ ປຍ຺ເຈົາປາສກາສຕປຣິວາໂຣ ອນາຄາມິອຸປາສໂກ຺ ກຖາສລ຺ລາປນ຺ ຕິ ‘‘ຍຄ຺ເຂ ຄຫປຕິ ຊາເນຍ຺ຍາສິ, ເກນ ສມໂຕ ໂຄຕໂມ ສທ຺ຂີ ສລ຺ລປຕີ’’ຕິອາທິນາ (ທີ຺ ນິ຺ ໓຺໘໓) ສລ຺ລາປກຖໍ຺ ປຣນ຺ຕິ ອ ຕິສຍຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ຺ ວິຍາຕິ ປທປູຣຕມຕ຺ເຕ ຍຖາ ຕໍ ‘‘ອຕິວິຍາ’’ຕິ຺ ອນ຺ສພາລນ຺ຕິ ປຍ຺ຍາຈກ຺ຂຸນາ ອນ຺ສໍ ພາລຊນໍ຺ ໂຍເຄຕິ ນເຍ, ທຸກ຺ຂນິສ຺ສຣຕູປາເຍຕິ ອຕ຺ໂຖ຺

໘໐໘຺ອເນນາຕິ ກຄວຕາ຺ ຂນ຺ສເກຕິ ມຫາວຕ຺ເຄ ປພ຺ພຊ຺ຊຂນ຺ສເກ (ມຫາວ຺ ລ໖) ຍໍ ປຣິວາສໍ ປຣິວສຕີຕິ ໂຍຊນາ຺ ‘‘ປຸພ຺ເພ ອຍ຺ລຕິຕ຺ຖິໂຍ ກູໂຕຕິ ອຍ຺ລຕິຕ຺ຖິຍປຸພ຺ໂພ’’ຕິ (ສາຣຕ຺ຖ຺ ຜີ຺ ກ໖) ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ປຖມໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຄເຫຕ຺ວາວ ປຣິວສຕີຕິ ອາຫ ‘‘ສາມເຕຣກູມິຍໍ ຖິໂຕ’’ຕິ຺ ຕນ຺ຕິ ທ຺ວິທີ ອາກາເຣທິ ວຸຕ຺ຕໍ ປຣິວາສໍ຺ ປພ຺ພຊ຺ຊນ຺ຕິ ‘‘ອາກຽຂຕິ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ, ອາກຽຂຕິ ອຸປສມ຺ປທ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕໍ ປພ຺ພຊ຺ຊຄ຺ຄຫຄໍ຺ ‘‘ອຸຕ຺ຕຣິທິຣຕ຺ຕຕິຣຕ຺ຕໍ ສຫເສຍ຺ຍໍ ກປ຺ເປຍ຺ຍາ’’ຕິ (ປາ ຈິ຺ ໘໑) ເອຕ຺ຖ ທິຣຕ຺ຕຄ຺ຄຫຄໍ ວິຍ ວຈນສິລິຍ຺ຖຕາວເສເນວ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຍສ຺ມາ ປນ ສາມເຕຣກູມິຍໍ ຖິເຕເນວ ປຣິວສິຕພ຺ພໍ, ນ ຄິຫິກູເຕນ, ຕສ຺ມາ ອປຣິວສິຕ຺ວາເຍວ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ລກຕິ຺ ນ ຄາມປ຺ປເວສນາທີນີຕິ ເອຕ຺ຖ ອາທິສທ຺ເທນ ນເວສິຍາວິສວາຖຸລ຺ ລກ຺ມາຣິກປຕ຺ຫກກິກ຺ຂຸນີໂຄຈຣຕາ, ສພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີນໍ ກີ ກຣຕີເຍສຸ ທກ຺ຂານລສາທິຕາ, ອຸທ຺ເທສປຣິປຸຈ຺ຉາທີສຸ ຕິພ຺ພຈ຺ຉນ຺ທ

ຕາ, ຍສ຺ສ ຕິຕ຺ຖາຍຕນໂຕ ອິຮາຄໂຕ, ຕສ຺ສ ອວຕ຺ຕາກາຕເນ ອຕ຺ຕມນຕາ, ພຸທ຺ຮາທີນໍ ອວຕ຺ຕາກາຕເນ ອນຕ຺ຕມນຕາ, ຍສ຺ສ ຕິຕ຺ຖາຍຕນໂຕ ອິຮາຄໂຕ, ຕສ຺ສ ວຕ຺ຕາກາຕເນ ອນຕ຺ຕມນຕາ, ພຸທ຺ຮາທີນໍ ວຕ຺ຕາກາຕເນ ອຕ຺ຕມນຕາຕິ ອິເມສໍ ສຕ຺ຕວຕ຺ ຕານໍ ສງ຺ຄໂຫ ເວທິຕພ຺ໂພ. ປູເຣນ຺ເຕນ ປຣິວສິຕພ຺ພນ຺ຕິ ຍທາ ປຣິວສຕິ, ຕທາ ປູຣມາເນນ ປຣິວສິຕພ຺ພໍ. ອຍ຺ຖວຕ຺ຕປູຣເຕາ ນາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕານໍ ອຍ຺ຖນ຺ນໍ ວຕ຺ຕານໍ ປູຣເຕານ. ເອຕ຺ຖາຕິ ປຣິວາເສ, ອຸປສມ຺ປທາຍ ວາ. ໝໍສິຕ຺ວາ ໂກຍ຺ເຍຕ຺ວາຕິ ອຊ຺ຊາສຍວິມໍສນວເສນ ສຸວຕ຺ຕໍ ວິຍ ໝໍສິຕ຺ວາ ໂກຍ຺ເຍຕ຺ວາ. ປພ຺ພຊ຺ຊາຍາຕິ ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕໍ. ອຸປສມ຺ປທາປິ ທິ ເຕນ ສງ຺ຄຍ຺ຫຕິ.

‘‘ຄຕມຊ຺ເຊ ນິສີທິຕ຺ວາຕິ ອຸປສມ຺ປທາກມ຺ມສ຺ສ ຄຕປ຺ປໂຫນການໍ ກິກ຺ຂູນໍ ມຊ຺ເຊ ສງ຺ໝຕ຺ເຖໂຣ ວິຍ ຕສ຺ສ ອນຸຄ຺ຄຫຕ຺ຖໍ ນິສີ ທິຕ຺ວາ’’ຕິ (ທີ. ນິ. ຍີ. ໑໔໐໘) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ, ອິທານິ ປນ ພຫູສຸປິ ໂປຕ຺ຖເກສຸ ‘‘ຕໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ’’ຕິ ກາຣິຕວເສນ ປາໂຖ ທິສ຺ສຕິ. ອຈີຣມຸປສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ອສ຺ສາຕິ ອຈິຣູປສມ຺ປນ຺ໂນ, ອຕ຺ຖມຕ຺ຕໍ ປນ ທສ຺ເສຕ຺ຸ ‘‘ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ຫຸຕ຺ວາ ນຈິຣເມ ວາ’’ຕິ ອາຫ. ກາຍຈິຕ຺ຕວິເວກາວ ອິຮາສິປ຺ເປຕາ ອຸປທິວິເວກຕ຺ຖໍ ປຍິປຊ຺ຊນາສິການຕ຺ຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ກາເຍນ ເຈວ ຈິຕ຺ເຕນ ຈາ’’ຕິ. ວູປກຍ຺ໂຖຕິ ວິວິຕ຺ໂຕ. ຕາທິສສ຺ສ ສີລວິໂສຮເນ ອປ຺ປມາໂທ ອວຸຕ຺ຕສິທ຺ໂຮຕິ ກມ຺ມຍ຺ຖາເນ ອປ຺ປມາທເມວ ທສ຺ເສ ຕິ. ເປສິຕຈິຕ຺ໂຕຕິ ນິພ຺ພານໍ ປຕິ ເປສິຕຈິຕ຺ໂຕ, ຕນ຺ນິນ຺ໂນ ຕປ຺ໂປໂຕ ຕປ຺ປພ຺ກາໂຣຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ເອວໍກູໂຕ ຈ ຕຖາ ອນ ເປກ຺ຂຕາຍ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕກາໂຍ ນາມາຕິ ອສິປ຺ປາຍມາວິກາຕ຺ຸ ‘‘ວິສ຺ສຍ຺ຖອຕ຺ຕກາໂວ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຕ຺ຕາຕິ ເຈຕ຺ຖ ຈິຕ຺ຕໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ຣູປກາຍສ຺ສ ອວິສຍຕ຺ຕາ. ຍສ຺ສາຕິ ອຣຫຕ຺ຕຜລສ຺ສ. ຊາຕິກຸລປຸຕ຺ຕາປີ ອາຈາຣສມ຺ປນ຺ນາ ເອວ ອຣຫຕ຺ຕານິຄມາຍ ປພ຺ພຊ຺ ຊາເປກ຺ຂາ ໂຫນ຺ຕີຕິ ເຕປີ ຊາຕິກຸລປຸຕ຺ເຕ ເຕເຫວ ອາຈາຣກຸລປຸຕ຺ເຕຫິ ເອກສງ຺ຄເຫ ກໂຣນ຺ໂຕ ‘‘ອາຈາຣກຸລປຸຕ຺ຕາ’’ຕິ ອາຫ. ອິມິນາ ທິ ອາຈາຣສມ຺ປນ຺ນາ ຊາຕິກຸລປຸຕ຺ຕາປີ ສງ຺ຄຫິຕາ ໂຫນ຺ຕິ. ອາຈາຣສມ຺ປນ຺ນານເມວາສິປ຺ເປຕກາໂວ ຈ ‘‘ສມ຺ມເທ ວາ’’ຕິ ສທ຺ທນ຺ຕເຣນ ວິຍ຺ຍາຍຕິ. ‘‘ໂອຕິຕ຺ໂຕມ຺ຫິ ຊາຕິຍາ’’ຕິອາທິນາ ນເຍນ ທີ ສໍເວຄປ຺ພ຺ພິກໍ ຍຖານຸສິຍ຺ຖໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ສນ຺ຮາຍ ‘‘ສມ຺ມເທວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເຕນາຫ ‘‘ເຫຕຸນາວ ການເຕເນວາ’’ຕິ. ຕຕ຺ຖ ເຫຕຸນາຕິ ນເຍນ ອຸປາເຍນ. ການເຕເນວາຕິ ຕພ຺ພິວຣຕາວຈນໍ . ຕນ຺ຕິ ອຣຫຕ຺ຕຜລໍ. ຕເທວ ທີ ‘‘ອນຸຕ຺ຕຣໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍປຣິໂຍສານ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕຸມຣຫຕິ ອລ຺ເລສໍ ຕຖາ ອກາວໂຕ. ‘‘ຍໍຕໍສທ຺ທາ ນິຈ຺ຈສມ຺ພນ຺ຮາ’’ຕິ ສທ຺ທນເຍນປີ ຕທຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ຕສ຺ສ ຫີ’’ຕິອາທິນາ. ‘‘ຍສ຺ສຕ຺ຖາຍ...ເປ... ປພ຺ພຊ຺ຊນ຺ຕີ’’ຕິ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ອຣຫຕ຺ຕຜລສ຺ສ ອຕ຺ຖາຍ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ປພ຺ພຊນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ອຣຫຕ຺ຕຜລມິຮາສິປ຺ ເປຕນ຺ຕິ ວິຍ຺ຍາຍຕີຕິ ອສິປ຺ປາໂຍ. ນຕ຺ຖິ ປໂຣ ຊໂນ ຕຖາ ສຈ຺ຈິກຣເຕ ປຈ຺ຈໂຍ ຍສ຺ສາຕິ ອປຣປ຺ປຈ຺ຈໂຍ, ຕໍ. ອຸປ-ສທ຺ໂທ ວິຍ ສໍ-ສທ຺ໂທປີ ຮາຕຸສທ຺ທານຸວຕ຺ຕໂກຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ປາປຸຕິຕ຺ວາ’’ຕິ, ປຕ຺ວາ ອຮິຄນ຺ຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຸປ-ສທ຺ໂທ ວາ ຮາຕຸສທ຺ ທານຸວຕ຺ຕໂກ, ສໍ-ສທ຺ໂທ ປນ ຮາຕຸວິເສສໂກຕິ ອາຫ ‘‘ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ’’ຕິ, ອເສກ຺ຂາ ສີລສມາຮິປຍ຺ຍາໂຍ ນິປ຺ຜາເທຕ຺ວາ, ປຣິ ປູເຣຕ຺ວາວາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ນິຍ຺ຖາເປຕ຺ວນ຺ຕິ ນິຄມນວເສນ ປຣິໂຍສາເປຕ຺ວາ. ‘‘ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍປຣິໂຍສານໍ...ເປ... ວິຫາສີ’’ຕິ ອິມິນາ ເອວ ທີ ອຣຫຕ຺ຕນິກູເຍນ ເທສນາ ປຣິໂຍສາປີຕາ, ຕໍ ປນ ນິຄເມຕ຺ຸ ‘‘ອຍ຺ຍຕໂຣ...ເປ... ອໂຫສີ’’ຕິ ຮມ຺ມສງ຺ຄາຫເກຫິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອກໂຕວ ອິຮ ອຍ຺ຍຕໂຣ, ນ ປນ ນາມໂຄຕ຺ຕາທີຫິ ອປາກໂຍໂຕ. ອຣຫນ຺ຕານນ຺ຕິ ອຸພ຺ພາຫເນ ເຈຕໍ ສາມິວຈນໍ. ຕຖາ ອຸພ຺ພາຫິຕຕ຺ຕາ ຈ ເຕສມ຺ພ຺ການ຺ຕໂຣຕິ ອຕ຺ໂຖ ອາປນ຺ໂນຕິ ອສິປ຺ປາຍໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ກຄວໂຕ’’ຕິອາທິມາຫ. ເກຈິ ປນ ເອວໍ ວທນ຺ຕິ – ອຣຫນ຺ ຕານນ຺ຕິ ເຈຕໍ ສມ຺ພນ຺ຮເຍວ ສາມິວຈນໍ, ອໂຕ ເຈຕ຺ຖ ສຫ ປາຖເສເສນ ອສິປ຺ປາຍມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ຸ ‘‘ກຄວໂຕ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕນ຺ ຕິ. ຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອຕ຺ຖໂຕ ນ ວິກຕ຺ຕໍ, ຕໍ ສຸວິຍ຺ເຍຍ຺ຍເມວ.

ອິຕິ ສຸມງ຺ຄລວິລາສິນິຍາ ທີໝນິກາຍຍ຺ຖກຖາຍ ປຣມສຸຂຸມຄມ຺ກີຣທຸຣນຸໂພຮຕ຺ຖປຣິທີປນາຍ ສຸວິມລວິປຸລປຍ຺ຍາເວຍ຺ຍຕ຺ ຕິຍຊນນາຍ ສາຮຸວິລາສິນິຍາ ນາມ ລີນຕ຺ຖປ຺ປກາສນິຍາ ມຫາສີຫນາທສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍ ລີນຕ຺ຖປກາສນາ.

ມຫາສີຫນາທສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ.

ໞ. ໂປຏ຺ຐປາທສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ

ໂປຏ຺ຐປາທປຣິພ຺ພາຊກວຕ຺ຖຸວຓ຺ຓນາ

໔໐໖. ເອວໍ ມຫາສີຫນາທສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຓ຺ເຓຕ຺ວາ ອິທານິ ໂປຏ຺ຐປາທສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຓ຺ເຓນ຺ໂຕ ຍຖານຸປຸພ຺ພໍ ສໍວຓ຺ຓໂນກາສສ຺ສ ປຕ຺ຕຠາວໍ ວິຠາເວຕຸໍ, ມຫາສີຫນາທສຸຕ຺ຕສ຺ສານນ຺ຕຣໍ ສງ຺ຄີຕສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ໂປຏ຺ຐປາທສຸຕ຺ຕຠາວໍ ວາ ປກາເສຕຸໍ ‘‘ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ…ເປ… ສາວຕ຺ຖິຍນ຺ຕິ ໂປຏ຺ຐປາທສຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫ. ‘‘ສາວຕ຺ຖິຍ’’ນ຺ຕິ ອິທໍ ສມີປຕ຺ເຖ ຠຸມ຺ມນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ສາວຕ຺ຖິໍ ອຸປນິສ຺ສາຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຈີວຣາທິປຈ຺ຈຍປຏິພທ຺ຘຕາຍ ອຸປນິສ຺ສຍໍ ກຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເຊໂຕ ນາມ ຣາຊກຸມາໂຣ, ເຕນ ໂຣປິຕຕ຺ຕາ ສໍວຑ຺ຒິຕຕ຺ຕາ ປຣິປາລິຕຕ຺ຕາ ເຊຕສ຺ສ ວນໍ ອຸປວນນ຺ຕິ ອຕ຺ຖມາຫ ‘‘ເຊຕສ຺ສ ກຸມາຣສ຺ສ ວເນ’’ຕິ. ສຸທຕ຺ໂຕ ນາມ ຄຫປຕິ ອນາຖານໍ ປິຓ຺ຑສ຺ສ ທາຍກຕ຺ຕາ ອນາຖປິຓ຺ຑິໂກ. ເຕນ ເຊຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ອຏ຺ຐາຣສຫິຣຎ຺ຎໂກຏິສນ຺ຖເຣນ ຕໍ ກີຓິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາຣສຫິຣຎ຺ຎໂກຏີເຫວ ເສນາສນໍ ກາຣາເປຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາຣສຫິຣຎ຺ຎໂກຏີເຫວ ວິຫາຣມຫໍ ນິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ເອວໍ ຈຕຸປຓ຺ຓາສຫິຣຎ຺ຎໂກຏິປຣິຈ຺ຈາເຄນ ໂສ ອາຣາໂມ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ນິຍ຺ຍາຕິໂຕ. ເຕນາຫ ‘‘ອນາຖປິຓ຺ຑິເກນ ຄຫປຕິນາ ອາຣາໂມ ກາຣິໂຕ’’ຕິ. ປຸປ຺ຜຜລປລ຺ລວາທິຄຸຓສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ, ປາຓິໂນ ນິວາສຜາສຸຕາທິນາ ວາ ວິເສເສນ ປພ຺ພຊິຕາ ຕໂຕ ຕໂຕ ອາຄມ຺ມ ຣມນ຺ຕິ ອນຸກ຺ກຓ຺ຐິຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິວສນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ອາຣາໂມ. ອຖ ວາ ຍຖາວຸຕ຺ຕຄຸຓສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຄເຕປິ ອຕ຺ຕໂນ ອພ຺ຠນ຺ຕເຣ ອາເນຕ຺ວາ ຣເມຕີຕິ ອາຣາໂມ.

ໂຜໂຏ ຍສ຺ສ ປາເທສຸ ຊາໂຕຕິ ໂປຏ຺ຐປາໂທ. ໂຜໂຏ ໂປຏ຺ໂຐຕິ ຫິ ປຣິຍາໂຍ. ປຣິພ຺ພາຊໂກ ທຸວິໂທ ຉນ຺ນປຣິພ຺ພາຊໂກ, ອຈ຺ຉນ຺ນປຣິພ຺ພາຊໂກ ຈ. ຕຕ຺ຖ ອຈ຺ຉນ຺ນປຣິພ຺ພາຊໂກປິ ອເຈລໂກ ອາຊີວໂກຕິ ທຸວິໂທ. ເຕສຸ ອເຈລໂກ ສພ຺ເພນ ສພ຺ພໍ ນຄ຺ໂຄ, ອາຊີວໂກ ປນ ອຸປຣິ ເອກເມວ ວຕ຺ຖໍ ອຸປກຈ຺ຉກນ຺ຕເຣ ປເວເສຕ຺ວາ ປຣິຫຣຕິ, ເຫຏ຺ຐາ ນຄ຺ໂຄ. ອຍໍ ປນ ທຸວິໂທເປສ ນ ໂຫຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຉນ຺ນປຣິພ຺ພາຊໂກ’’ຕິ, ວຕ຺ຖຈ຺ຉາຍາຉາທນປພ຺ພຊ຺ຊູປຄຕຕ຺ຕາ ຉນ຺ນປຣິພ຺ພາຊກສງ຺ຂ຺ຍໍ ຄໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ . ພ຺ຣາຫ຺ມຓມຫາສາໂລຕິ ມຫາວິຠວຕາຍ ມຫາສາຣຕໍ ປຕ຺ໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ. ຄຓາຈຣິໂຍຕິ ສາເປກ຺ຂຕາຍ ສມາໂສ. ສມຍນ຺ຕິ ສາມຎ຺ຎນິທ຺ເທໂສ, ເອກເສສນິທ຺ເທໂສ ວາ, ຕໍ ຕໍ ສມຍນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປວທນ຺ຕີຕິ ປກາຣໂຕ ວທນ຺ຕິ, ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ອຸຄ຺ຄຫິຕນິຍາເມນ ຍຖາ ຕຖາ ສມຍໍ ວທນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕາຣຸກ຺ໂຂຕິ ຕສ຺ສ ນາມໍ. ປກຸຕິ ສທ຺ເທນ ໂຕເທຍ຺ຍ ຊາຓຸໂສຓິໂສຓທຓ຺ຑກູຏທນ຺ຕາທິເກ ສງ຺ຄຓ຺ຫາຕິ, ອາທິສທ຺ເທນ ປນ ຉນ຺ນປຣິພ຺ພາຊກາທິເກ. ຕິນ຺ທຸໂກ ນາມ ກາຬກ຺ຂນ຺ຘຣຸກ຺ໂຂ. ຈີຣນ຺ຕິ ປນ຺ຕິ. ຕິນ຺ທຸກາ ຈີຣໍ ເອຕ຺ຖ ສນ຺ຕີຕິ ຕິນ຺ທຸກຈີໂຣ. ຕຖາ ເອກາ ສາລາ ເອຕ຺ຖາຕິ ເອກສາລໂກ. ຠູຕປຸພ຺ພຄຕິຍາ ຕມຕ຺ຖໍ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ຍສ຺ມາ’’ຕິອາທິມາຫ. ອິຕິ ກຕ຺ວາຕິ ອິມິນາ ກາຣເຓນ. ‘‘ຕສ຺ມິ’’ນ຺ຕິອາທິນາ ຍຖາປາຐໍ ວິຠຕ຺ຍນ຺ຕທສ຺ສນໍ.

ອເນກາກາຣານວເສສເຎຍ຺ຍຕ຺ຖວິຠາຄໂຕ, ອປຣາປຣຸປ຺ປຕ຺ຕິໂຕ ຈ ຠຄວໂຕ ຎາຓໍ ໂລເກ ປຕ຺ຖຏມິວ ໂຫຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓໍ ປຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ’’ຕິ, ຍໂຕ ຕສ຺ສ ຎາຓຊາລຕາ ວຸຈ຺ຈຕິ. ເວເນຍ຺ຍານໍ ຕທນ຺ໂຕຄຘຠາໂວ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ໂຕວ. ເວເນຍ຺ຍສຕ຺ຕປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນຕ຺ຖໍ ສມນ຺ນາຫາເຣ ກເຕ ປຖມໍ ເນສໍ ເວເນຍ຺ຍຠາເວເນວ ອຸປຏ຺ຐານໍ ໂຫຕິ, ອຖ ສຣຓຄມນາທິວເສນ ກິຈ຺ຈນິປ຺ຜຕ຺ຕິ ວີມໍສີຍຕີຕິ ອາຫ ‘‘ກິນ຺ນຸ ໂຂ ຠວິສ຺ສຕີຕິ ອຸປປຣິກ຺ຂນ຺ໂຕ’’ຕິ. ນິໂຣຘນ຺ຕິ ສຎ຺ຎານິໂຣຘໍ. ນິໂຣຘາ ວຸຏ຺ຐານນ຺ຕິ ຕໂຕ ນິໂຣຘໂຕ ວຸຏ຺ຐານໍ ສຎ຺ຎຸປ຺ປຕ຺ຕິໍ. ສພ຺ພພຸທ຺ຘານໍ ຎາເຓນ ສໍສນ຺ທິຕ຺ວາຕິ ຍຖາ ເຕ ນິໂຣຘໍ, ນິໂຣຘໂຕ ວຸຏ຺ຐານຎ຺ຈ ພ຺ຍາກຣີສຸ, ພ຺ຍາກຣິສ຺ສນ຺ຕິ ຈ, ຕຖາ ພ຺ຍາກຣຓວເສນ ສໍສນ຺ທິຕ຺ວາ. ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນາຕິ ທ຺ວີຫຕີຫຈ຺ຈເຍນ. ປາຬິຍເມວ ຫິ ອິມມຕ຺ຖໍ ວກ຺ຂຕິ. ສຣຓໍ ຄມິສ຺ສຕີຕິ ‘‘ສຣຓ’’ນ຺ຕິ ຄມິສ຺ສຕິ. ‘‘ຫຕ຺ຖິສາຣິປຸຕ຺ໂຕຕິ ຫຕ຺ຖິສາຣິໂນ ປຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ (ທີ. ນິ. ຏີ. ໑໔໐໖) ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຘຸນາ ປນ ‘‘ຈິຕ຺ໂຕ ຫຕ຺ຖິສາຣິປຸຕ຺ໂຕ’’ ຕ຺ເວວ ປາໂຐ ທິສ຺ສຕິ, ຈິຕ຺ໂຕ ນາມ ຫຕ຺ຖາຈຣິຍສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ສຸຣຕ຺ຕທຸປ຺ປຏ຺ຏນ຺ຕິ ຣຊເນນ ສມ຺ມາ ຣຕ຺ຕໍ ທິຄຸຓໍ ອນ຺ຕຣວາສກໍ ປຣິວຕ຺ຕນວເສນ ນິວາເສຕ຺ວາ. ‘‘ຍຸຄນ຺ຘຣປພ຺ພຕໍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ’’ຕິ ອິທໍ ປຣິກປ຺ປວຈນໍ ‘‘ຕາທິໂສ ອຕ຺ຖິ ເຈ, ຕໍ ວິຍາ’’ຕິ. ເມຆວຓ຺ຓນ຺ຕິ ຣຕ຺ຕເມຆວຓ຺ຓໍ, ສຎ຺ຊາປຠານຸຣຎ຺ຊິຕເມຆສງ຺ກາສນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປຐເມນ ເຈຕ຺ຖ ສຓ຺ຐານສມ຺ປຕ຺ຕີ ທສ຺ເສຕິ, ທຸຕິເຍນ ວຓ຺ຓສມ຺ປຕ຺ຕີ. ເອກໍສວຣຄຕນ຺ຕິ ວາ

ມໍສວຣປ຺ປວຕ຺ຕໍ຺. ຕຖາ ຫິ ສຸຕ຺ຕນິປາຕຜ຺ຕຸກຖາຍໍ ວງຄີສສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ "ເອກໍສມ຺ຕິ ຈ ວາມໍສໍ ປາຣຸປີຕ຺ວາ ກິຕສ຺ເສ ຕໍ ອສິວຈນໍ. ຍໂຕ ຍຖາ ວາມໍສໍ ປາຣຸປີຕ຺ວາ ກິຕໍ ໂຫຕິ, ຕຖາ ຈີວຣໍ ກຕ຺ວາຕິ ເອວມສ຺ສຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ"ຕິ [ສຸ. ນິ. ອຜ຺ຕຸ. ນິຄ຺ໂຣຜກປ຺ປສຸຕ຺ຕ (ວງຄີສສຸຕ຺ຕ) ວຕ຺ຕນາ] ຕຕ຺ຖ ເອຕມ຺ຕິ "ເອກໍສໍ ຈີວຣໍ ກຕ຺ວາ"ຕິ ວຈນໍ. ຍໂຕຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕວຈນສ຺ສ ປາຣຸປີຕ຺ວາ ກິຕສ຺ເສວ ອສິວຈນຕ຺ຕາ ເອວມສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຜ. ປຈ຺ຈຄ຺ຆນ຺ຕິ ເອກໍ ກຕ຺ວາ ອນຜິຜ຺ກິຕກາເລ ປາເຜກ຺ກໍ ມຫຄ຺ຆໍ, ປຈ຺ຈຄ຺ຆໍ ວາ ອກິນວໍ, ອພ຺ກຕ຺ເທ ຕງຂເຕ ນິພ຺ພຕ຺ຕມ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປ຺ຣິມລ຺ເຈຕ຺ຖ ອຕ຺ຖວິກປ຺ປີ ເກຈິ ນ ອິຈ຺ຉຕິ. ຕຖາ ຫິ ອາຈຣິເຍເນວ ອຸທານຜ຺ຕຸກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ "ປຈ຺ຈຄ຺ເຆຕິ ອກິນເວ, ປຈ຺ເຈກໍ ມຫຄ຺ຆຕາຍ ປຈ຺ຈຄ຺ເຆຕິ ເກຈິ, ຕໍ ນ ສຸນ຺ທຣໍ. ນ ຫິ ພຸທ຺ຜາ ກຄວນ຺ໂຕ ມຫຄ຺ຆໍ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ, ປຣິກ຺ລຸຊນ຺ຕິ ຈາ"ຕິ, ອິຜາປີ ເຕນ ປຈ຺ຆິໂມເຍວ ອຕ຺ຖວິກປ຺ໂປ ຄຫິໂຕ. ອກິນວຕາຍ "ປຈ຺ຈຄ຺ຆ"ນ຺ຕິ ຈ ອິທໍ ອາຫິໂຕ ຕຖາ ລທ຺ຜໂວຫາເຣນ, ອນລ຺ລປ຺ຣິໂກຄຕາຍ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາ ວາ ສຕ຺ຖຸ ອສິຜ຺ຕາເນນ ຕໍ ປຕ຺ຕໍ ສພ຺ພກາລໍ "ປຈ຺ຈຄ຺ຆ"ນ຺ຕ຺ເວວ ວຸຈ຺ຈຕິ. ເສລມຍປຕ຺ຕນ຺ຕິ ມຸຄ຺ຄວຕ຺ຕສິລາມຍໍ ຈຕຸມຫາຣາຊທຕ຺ຕິຍໍ ປຕ຺ຕໍ. ອຍເມວ ຫິ ກຄວຕາ ນິຈ຺ຈປ຺ຣິກຸຕ຺ໂຕ ປຕ຺ໂຕ ສມຈິຕ຺ຕສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາທິສຸປີ (ອ. ນິ. ອຜ຺ຕຸ. ໔.໔.ຝິກ) ຕຖາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ.

໔໐ກ.ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິວເສນ ອຊ຺ຊາສຍວເສນ, ນ ປເຣຫິ ອຸສ຺ສາຫິໂຕຕິ ອຜິປ຺ປາໂຍ. "ອຕິປ຺ປຄ຺ກາວເມວ ທິສ຺ວາ"ຕິ ຈ ອິທໍ ກູຕກຖນໍ ນ ຕາວ ກິກ຺ຂາຈຣຕເວລາ ສມ຺ປຕ຺ຕາຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ. ກຄວາ ຫິ ຕທາ ກາລສ຺ເສວ ວິຫາຣໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ "ວາສ ນາກາຄິຍາຍ ຜມ຺ມເທສນາຍ ໂປ຺ຜຸຄປາທໍ ອນຸຄ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ"ຕິ. ປາລຸອິຍໍ ອຕິປ຺ປໂຄ ໂຂຕິ ເອຕ຺ຖ "ປໂຄ"ຕິ ອິທໍ ກຈ຺ຈາຍນມ ເຕນ ປ-ອິຈ຺ຈຸປສຄ຺ຄໂຕ ໂອ-ກາຣຄ-ກາຣາຄມເນ ສິທ຺ຜໍ. ປ-ສທ຺ໂທເຍວ ປາໂຕອຕ຺ຖໍ ວທຕິ. ອລ຺ເລສໍ ປນ ສທ຺ທວິທູນໍ ມເຕນ ປາໂຕປທມິວ ເນປາຕິກໍ. ເຕເນວ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ອຜ຺ຕຸກຖາສຸ (ທີ. ນິ. ອຜ຺ຕຸ. ຝ.໑) ວຸຕ຺ຕໍ "ອຕິປ຺ປໂຄ ໂຂຕິ ອຕິວິຍ ປາໂຕ"ຕິ. ອປີຈ ປຖມໍ ຄຈ຺ຉຕິ ທິວສກາເວນ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ປໂຄຕິ ນິພ຺ພຈນໍ ອິມິນາ ທສ຺ສິຕໍ. ທຸວິໂຜ ຂລຸສທ຺ໂທ ວິຍ ຫິ ປໂຄຕິ ສທ຺ໂທ ນາມນິປາໂຕປສຄ຺ຄວເສນ ຕິວິໂຜ. ເອວລ຺ຫິ ອິຜ "ອຕິປ຺ປຄ຺ກາວເມວ ທິສ຺ວາ"ຕິ ວຈນໍ ອຸປປນ຺ນໍ ໂຫຕິ.

ຍໍນູນາຕິ ເອສ ນິປາໂຕ ອລ຺ລຕ຺ຖ ສໍສຍປ຺ຣິທີປໂນ, ອິຜ ປນ ສໍສຍປຕິຣູປກປ຺ຣິທີປໂນວ. ກສ຺ມາ "ສໍສຍປ຺ຣິທີປເນ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ນນຸ ພຸທ຺ຜານໍ ສໍສໂຍ ນຕ຺ຖີຕິ ອາຫ "ພຸທ຺ຜານລ຺ຈາ"ຕິອາທິ. ສໍສໂຍ ນາມ ນຕ຺ຖິ ໂພຜິມູເລ ເອວ ຕສ຺ສ ສມຸຄ຺ຆາຜິຕຕ຺ຕາ. ປ຺ຣິວິຕກ຺ກປຸພ຺ພກາໂຄຕິ ອສິປ຺ເປຕກິຈ຺ຈສ຺ສ ປຸພ຺ພກາເຄ ປວຕ຺ຕປ຺ຣິວິຕກ຺ໂກ. ເອສາຕິ "ກຣິສ຺ສາມ, ນ ກຣິສ຺ສາມາ"ຕິອາທິໂກ ເອສ ຈິຕ຺ຕາຈາໂຣ ສພ຺ພພຸທ຺ຜານໍ ລພ຺ກຕິ ສມ຺ກວຕິ ວິຈາຣຕາວເສເນວ ປວຕ຺ຕນໂຕ, ນ ປນ ສໍສຍວເສນ. ເຕນາຫາຕິ ເຍເນສ ສພ຺ພພຸທ຺ຜານໍ ລພ຺ກຕິ, ເຕນ ກຄວາ ເອວມາຫາຕິ ອິມເມວ ປາລຸອີ ອິມສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ສາຜກໍ ກໂຣຕີ. ອຍໍ ອຜ຺ຕຸກຖາໂຕ ອປໂຣ ນໂຍ – ຍໍນູນາຕິ ປ຺ຣິກປ຺ປເນ ນິປາໂຕ. "ອຸປສງ຺ກເມຍ຺ຍ"ນ຺ຕິ ກິຣິຍາປເທນ ວຸຈ຺ຈມາໂນເຍວ ຫິ ອຕ຺ໂຖ ອເນນ ໂຊຕິຍຕິ. ຕສ຺ມາ ອທໍ ຍໍນູນ ຍທິ ປນ ອຸປສງ຺ກເມຍ຺ຍໍ ສາຜຸ ວຕາຕິ ໂຍຊນາ. "ຍທິ ປນາ"ຕິ ອິທມ຺ປີ ເຕນ ສມານຕ຺ຖນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ຍທິ ປນາຫນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ"ຕິ.

໔໐ຆ.ອສ຺ສາຕິ ປ຺ຣິພ຺ພາຊກປ຺ຣິສາຍ. ອຸທ຺ຜໍຄມນວເສນາຕິ ອຸນ຺ນຕພທຸລຕາຍ ອຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕນວເສນ. ທິສາສຸ ປຕ຺ຖຜວເສນາຕິ ວິປຸລກາເວນ ກູຕປຣມ຺ປຣາຍ ສພ຺ພທິສາສຸ ປຕ຺ຖຣຕາວເສນ. ເອຕ຺ຖ ຈ ປາລຸອິຍໍ ຍຖາ ອຸນ຺ນຕປາໂຍ ສທ຺ໂທ ອຸນ຺ນາໂທ, ເອວໍ ວິປຸລກາເວນ ອຸປຣູປ຺ຣິ ປວຕ຺ໂຕປີ ອຸນ຺ນາໂທເຍວາຕິ ຕທຸກຍໍ ເອກຊ຺ຊໍ ກຕ຺ວາ "ອຸນ຺ນາທິນິຍາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ປຸນ ຕທຸກຍເມວ ວິກາຄໍ ກຕ຺ວາ "ອຸຈ຺ຈາສທ຺ທມຫາສທ຺ທາຍາ"ຕິ. ອໂຕ ປາລຸອິນຍານຸຣູປເມວ ອຕ຺ຖໍ ວິວຣຕີຕິ ທຜ຺ຕຸພ຺ພໍ. ອິທານິ ປ຺ຣິພ຺ພາຊກປ຺ຣິສາຍ ອຸຈ຺ຈາສທ຺ທມຫາສທ຺ທຕາກາຣຕໍ, ຕສ຺ສ ຈ ປວຕ຺ຕິອາກາຣໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ເຕສລ຺ຫີ"ຕິອາທິມາຫ. ພາລາຕເປຕິ ອກິນວຸຄ຺ຄຕສູຣິຍາຕເປ. ກາມສ຺ສາໂທ ນາມ ກາມຄຸຕສ຺ສາໂທ. ກວສ຺ສາໂທ ນາມ ກາມຣາຄາທິສຫຄ໌ໂຕ ກເວສ຺ ອສ຺ສາໂທ.

ສູຣິຍຸຄ຺ຄມເນ ຂຊ຺ໂຊປນມິວ ນິປ຺ປກາຕໍ ສນ຺ຜາຍ ວຸຕ຺ຕໍ "ຂຊ຺ໂຊປນກູປມາ ຊາຕາ"ຕິ. ລາກສກ຺ກາໂຣປີ ໂນ ປ຺ຣິຫີໂນຕິ ອຕ຺ໂຖ ພາເວຣຸຊາຕເກນ (ຊາ. ໑.໔.໑໕໔) ທີເປຕພ຺ໂພ. ປ຺ຣິສໂທໂສຕິ ປ຺ຣິສາຍ ປວຕ຺ຕໂທໂສ.

໔໐ຌ.ສຕ຺ຕຸເປສີຕິ ສລ຺ລມນວເສນ ສມ຺ມເທວ ຖເປສີ. ສຕ຺ຖປນລ຺ເຈຕ຺ຖ ຕິຣຈ຺ຉານກຖາຍ ອລ຺ລມລ຺ລສ຺ມີ ອຄາຣວສ຺ສ ຈ ຊາປນວເສນ ອາຈາຣສິກ຺ຂາປນໍ , ຍຖາວຸຕ຺ຕໂທສສ຺ສ ນິຄູຫນລ຺ຈ ໂຫຕີຕິ ອາຫ "ສິກ຺ຂາເປສີ"ຕິອາທິ. ນນ຺ຕິ ປ຺ຣິສໍ. ອປ຺ປສທ຺ທນ຺ຕິ ນິສ຺ສທ຺ທໍ ອຸຈ຺ຈາສທ຺ທມຫາສທ຺ທາກາວໍ. "ເອໂກ ນິສີທຕິ"ຕິອາທິ ອຕ຺ຖາປຕ຺ຕິທສ຺ສນໍ. ວຸທ຺ຜິນ຺ຕິ ລາກ

ຄຸຫາວຸທຸສີ່ຯ ປຕຸຖຍມາໂນຕິ ປຕຸຖຍນເຫຕຸຯ ມານນຸເຕ ທີ ລກຸຂເຕ, ເຫຕຸມຸທີ ຈ ອິຈຸຉນຸຕິ ສທຸທວິທູຯ ອິທານິ ຕມຕຸຖໍ ວິຕຸຖາເຣຕຸ ''ປຣິພຸພາຊກາ ກິຣາ''ຕິອາທິ ອາຣທຸສໍຯ ອປຣທຸສນຸຕິ ອປຣຊຸຊິຕໍຯ ນປຸປມຊຸຊນຸຕີຕິ ປມາທໍ ນ ອາປຊຸຊນຸຕິ, ນ ອ ຄາຣວໍ ກໂຣນຸຕີຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິຯ

໔໑໐ຯໂນ ອາຄເຕ ອານນຸໂທຕິ ອມຸຫາກໍ ກຄວຕິ ອາຄເຕ ອານນຸໂທ ປີຕິ ໂຫຕິຯ ''ຈິຣສຸສໍ ໂຂ ກນຸເຕ ກຄວາ ອິມໍ ປຣິຍາຍມ ກາສີ''ຕິ ວຈນໍ ປຸພຸເພປີ ຕຕຸຖ ອາຄຕປຸພຸພຕຸຕາ ວຸຕຸຕວຈນມິວ ໂຫຕີຕິ ໂຈທນໍ ສມຸຜຸຖາເປຕຸວາ ປຣິຫຣນຸໂຕ ''ກສຸມາ ອາ ທາ''ຕິອາທິມາທຯ ປີຍສມຸທາຈາຣາຕິ ປີຍາລາປາຯ ຕສຸມາຕິ ຕຖາ ປີຍສມຸທາຈາຣສຸສ ປວຕຸຕນໂຕຯ ນ ເກວລໍ ອຍເມວ, ອຖ ໂຂ ອຌຸເຌປີ ປພຸພຊິຕາ ເຍກຸຍຸເຍນ ກຄວໂຕ ອປົຈິຕິ ກໂຣນຸເຕວາຕິ ຕທຌຸເຌສມຸປີ ພາຫຸລຸລກມຸເມນ ຕທຕຸຖໍ ສາເຮຕຸ ''ກ ຄວນຸຕຌຸທີ''ຕິອາທິ ວຸຕຸຕໍຯ ຕຕຸຖ ກາຣຕມາຫ ''ອຸຈຸຈາກຸລີນຕາຍາ''ຕິ , ມຫາສມຸມຕຣາຊໂຕ ປຜຸຖາຍ ອສມຸກິນຸນຂຕຸ ຕິຍກຸລຕາຍາຕິ ອຕຸໂຖຯ ຕຖາ ທີ ໂສຕາທຕຸເຫນ ວຸຕຸຕໍ ''ສມໂຕ ຂລຸ ໂກ ໂຄຕໂມ ອຸຈຸຈາກຸລາ ປພຸພຊິໂຕ ອສມຸກິນຸນຂຕຸຕິຍກຸ ລາ''ຕິ, (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໓໐໔) ເຕນ ສາສເນ ອປຸປສນຸນານມຸປີ ກຸລຄາຣເວນ ກຄວຕິ ອປົຈິຕິ ທສຸເສຕິຯ ເອຕສຸມິ ອນຸຕເຣ ກາ ນາມ ກຖາຕິ ຍຖາວຸຕຸຕປຣິຈຸເຉທພຸກນຸຕເຣ ກີທິສາ ນາມ ກຖາຯ ວິປຸປກຕາຕິ ອາຣທຸສາ ທຸຕຸວາ ອປຣິໂຍສິຕາຯ ''ກາ ກຖາ ວິປຸປກຕາ''ຕິ ປນ ວທນຸໂຕ ອຕຸຖໂຕ ຕສຸສາ ປຣິໂຍສາປນໍ ປຜິຊານາຕິ ນາມຯ ກາ ກຖາຕິ ຈ ອວິເສສໂຈທນາ, ຕສຸມາ ຍສຸສາ ຕສຸສາ ສພຸພສຸສາປີ ກຖາຍ ປຣິໂຍສາປນໍ ປຜິຌຸຌາຕໍ ໂຫຕິ, ຕຌຸຈ ປຜິຊານນໍ ປເທສຌຸຌຸໂນ ອວິສໍຍນຸຕິ ອາຫ ''ຍາວ…ເປ… ສພຸພຌຸຌຸປວາຣຕໍ ປວາເຣສີ''ຕິຯ ເອສາຕິ ປຣິພຸພາຊກປຣິສາຍ ກຖິຕາ ຣາຊກຖາທິກາຯ ນິສຸສາຣາຕິ ນິຣຕຸຖກກາເວນ ສາຣຣ ທີຕາຯ

ອກິສຌຸຌານິໂຣຮກຖາວຕຸຕນາ

໔໑໑ຯ ''ຕິຜຸຖເຕສາ''ຕິ ເອຕສຸສ ອາປນຸນມຕຸຖໍ ທສຸເສນຸໂຕ ''ສເຈ''ຕິອາທິມາຫຯ ສຸກາຣຕານຸຕິ ສຸນຸທຣໍ ອຕຸຖາວຫໍ ທີຕາວຫໍ ກາຣຕໍຯ ຍຕຸຖາຕິ ອຌຸຌຕຣິສຸສໍ ສາລາຍໍຯ ນານາຕິຕຸຖສຽຂາຕາສຸ ລທຸຂີສຸ ນິຍຸຕຸຕາຕິ ນານາຕິຕຸຖິຍາຕິຍສທຸເທນຯ ຕິກສທຸ ເທນ ວາ ກ-ກາຣສຸສ ຍ-ກາຣໍ ກຕຸວາ ຍຖາ ''ອນຸຕິໂຍ''ຕິຯ ''ອຍໍ ກີ ວທຕິ ອຍໍ ກີ ວທຕີ''ຕິ ກຸຕູຫລໍ ໂກລາຫລເມຕຸຖ ອຕຸຖີຕິ ໂກຕູຫລາ, ສາ ເອວ ສາລາ ໂກຕູຫລສາລາຕິ ອາຫ ''ໂກຕູຫລຸປຸປຕຸຕິຜຸຖານໂຕ''ຕິຯ ອຸປສຄຸຄມຕຸຕໍ ຂາຕຸວຕຸຖານຸວຕຸຕນໂຕຯ ສຌຸຌາສີເສນາຍໍ ເທສນາ, ຕສຸມາ ສຌຸຌາສຫຄຕາ ສພຸເພປີ ຂມຸມາ ຄຍຸຫນຸຕິ, ຕຕຸຖ ປນ ຈິຕຸຕໍ ປຂານນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ ''ຈິຕຸຕນິໂຣເຂ''ຕິຯ ປທານວເສນ ປນ ອຈຸຈນຸຕນິໂຣຂສຸສ ເຕທີ ອນຂິປຸເປຕຸຕາ, ອວິສຍຕຸຕາ ຈ ''ຂຕິກນິໂຣເຂ''ຕິ ອາຫຯ ກາມໍ ໂສປີ ເຕສໍ ອວິສໂຍວ, ອຕຸຖໂຕ ປນ ນິໂຣຂກຖາ ວຸຈຸຈມານາ ຕຕຸເຖວ ຕິຜຸຖຕິ, ຕສຸມາ ອຕຸຖາປຕຸຕິມຕຸຕໍ ປຕິ ຕຖາ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍຯ ຕສຸສາຕິ ອກິສຌຸຌານິໂຣຂກຖາຍຯ ''ກິຕຸຕິໂຆໂສ''ຕິ 'ອໂທ ພຸທຸຂານຸກາໂວ, ກວນຸຕຣປຜິຈຸຉນຸນມຸປີ ກາຣຕໍ ເອວໍ ຫຕຸຖາມລກໍ ວິຍ ປຈຸຈກຸຂໂຕ ທສຸເສຕິ, ສາວເກ ຈ ເອທິເສ ສໍວຣສມາທາເນ ປຕິຜຸຖາເປຕີ'ຕິ ຖຸຕິໂຆໂສ ຍາວ ກວຄຸຄາ ປຕຸຖຣຕີຕິຯ ອາຈຣິເຍນ ວຸຕຸຕໍຯ ອິທານິ ປນ ''ສກລຊມຸພຸທີເປ ກຄວໂຕ ກຖາກິຕຸຕິໂຆໂສ ປຕຸຖຣຕີ''ຕິ ປາໂຖ ທິສຸສ ຕິຯ ປຜິກາຄກິຣິຍນຸຕິ ປລຸອາສວເສນ ປຜິກາຄກູຕໍ ປໂຍຄໍຯ ກວນຸຕຣສມຍນຸຕິ ຕຕຸຣ ຕຕຸຣ ວຸຜຸຖານສມຍໍ ອກູຕປຣິກປຸປີຕໍ ກິຌຸຈິ ອຸສຸສາຣິຍວຕຸຖໍ ອຕຸຕໂນ ສມຍໍ ກຕຸວາ ກເຖນຸຕິຯ ກິຌຸຈິເທວ ສິກຸຂາປທນຸຕິ ''ເອກມູລເກນ ກວິຕພຸພໍ, ເອຕຸຕກໍ ເວລໍ ເອກສຸມິເຍວ ຖາເນ ນິສີທິຕພຸພ''ນຸຕິ ເອວມາທິກໍ ກິຌຸຈິເທວ ກາຣຕໍ ສິກຸຂາໂກຜຸຖາສໍ ກຕຸວາ ປຌຸຌເປນຸຕິຯ ນິໂຣຂກຖນຸຕິ ນິໂຣຂສມາປຕຸຕິກຖໍຯ

ເຕສູຕິ ໂກຕູຫລສາລາຍໍ ສນຸນິປຕິເຕສຸ ນານາຕິຕຸຖິຍສມຕພຸຣາຫຸມເຕສຸຯ ເອກຈຸເຈຕິ ເອເກຯ ປຸຣິໂມຕິ ''ອເຫຕູ ອປຸປຈຸຈຍາ ປຸຣິສສຸສ ສຌຸຌາ ອຸປຸປຊຸຊນຸຕິປີ ນິຣຸຊຸຊນຸຕິປີ''ຕິອາທິນາ ວຸຕຸຕວາທີຯ ເອຕຸຖາຕິ ຈຕູສຸ ວາທີສຸຯ ຍຸວາຍໍ ອິຂ ອຸປຸປຊຸຊຕີຕິ ສມຸພນຸໂຂຯ ສມາປຕຸຕີນຸຕິ ອສຌຸຌີກວາວຫໍ ວາໂຍກສິຕປຣິກມຸມໍ, ອາກາສກສິຕປຣິກມຸມໍ ວາ ຣູປາວຈຣຈຕຸຕຸຖຊຸຊານສ ມາປຕຸຕີ, ປຌຸຈມຊຸຊານສມາປຕຸຕີ ວາຯ ນິໂຣເຂຕິ ເທຜຸຖາ ວຸຕຸຕນເຍນ ສຌຸຌານິໂຣເຂຯ ເຫຕຸ ອປສຸສນຸໂຕຕິ ເຍນ ເຫຕຸນາ ອສຌຸຌີກເວ ສຌຸຌາຍ ນິໂຣໂຂ ສພຸພໂສ ອນຸປຸປາໂທ, ເຍນ ຈ ຕໂຕ ຈຸຕສຸສ ອິຂ ປຌຸຈໂວການເວ ສຌຸຌາຍ ອຸປຸປາໂທ, ຕທຸກຍມຸປີ ເຫຕຸ ອວິສຍຕາຍ ອປສຸສນຸໂຕຯ

ທຸຕິໂຍຕິ ''ສຌຸຌາ ທີ ໂກ ປຸຣິສສຸສ ອຕຸຕາ''ຕິອາທິນາ ວຸຕຸຕວາທີຯ ນນຸຕິ ປຖມວາທີຯ ນິເສເຂຕຸວາຕິ ''ນ ໂຂ ປນ ເມຕໍ ໂກ ເອວໍ ກວິສຸສຕີ''ຕິ ເອວໍ ປຜິກຸຂິປີຕຸວາຯ ມິຄສີງຄຕາປສສຸສາຕິ ເອວໍນາມກຕາປສສຸສຯ ຕສຸສ ກິຣ ມຕຸຖເກ ມິຄສີງຄາກາເຣນ

ທ຺ເວ ຈູລຸອາ ອຸຎ຺ຆີສຸ, ''ອິສິສິງ຺ໂຄ''ຕິປິ ຕສ຺ສ ນາມໍຯ ອສລ຺ຓກາວນ຺ຕິ ມຸລ຺ຌາປ຺ຕ຺ຕິຍາ ກິຣິຍາມຍສລ຺ຓາວເສນ ວິຄຕສລ຺ຓິກາວໍຯ ວກ຺ຂຕິ ຫິ ''ວິສລ຺ຓິ ທຸຕ຺ວາ''ຕິຯ ຈຕ຺ຕາລິສນິປ໌າເຕ ອາຄຕນເຍນ ມິຄສິງ຺ຄຕາປສວຕ຺ຖໍ ສງ຺ເຂປໂຕ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ມິຄສິງ຺ຄຕາປໂສ ກິຣາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ວິກ຺ຂມ຺ກນວເສນ ກິເລສານໍ ສນ຺ຕາປນໂຕ ອຕ຺ຕນ຺ຕໂປຯ ທຸກ຺ກຣຕປຕາຍ ໂຆຣຕໂປ ຕິພ຺ພຕໂປຯ ນິພ຺ພິເສວນກາວາປ໌າທເນນ ສພ຺ພໂສ ມິລາປີຕຈກ຺ຂາທິຕິກ຺ຂິນ຺ທ຺ຣິຍຕາຍ ປຣມສິຕິນ຺ທ຺ຣິໂຍຯສກ຺ກວິ ມານນ຺ຕິ ປຕ຺ຫຸກມ຺ພລສີລາສນໍ ສນ຺ຌາຍາຫຯ ຕລ຺ທິ ຕຖາຣູປປ຺ຈ຺ຈຍາ ກທາຈິ ອຸຕ຺ທໍ, ກທາຈິ ຖທ຺ຌໍ, ກທາຈິ ຈລິຕໍ ໂທຕິຯ ''ສກ຺ກ...ເປ... ປຕ຺ເຖຕິ''ຕິ ອໂຍນິໂສ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເປເສສິຯ ກຄ຺ໂຄຕິ ກລ຺ຊິຕກຸສລຊ຺ຌາສໂຍ, ອຌຸນາ ປນ ''ລຄ຺ໂຄ''ຕິ ປ໌າກໍ ລິຂນ຺ຕິຯ ເຕນ ທິພ຺ພຜສ຺ເສນາຕິ ທຕ຺ຖຄ຺ຄທຓມຕ຺ຕທິພ຺ພຜສ຺ເສນຯ ຕນ຺ຕິ ຕຖາ ສລ຺ຓາປຜິລາກໍຯ ເອວມາທາຕິ ເອວໍ ''ສລ຺ຓາ ທິ ໂກ ປຸຣິສສ຺ສ ອຕ຺ຕາ''ຕິອາທິນາ ອາກາເຣນ ສລ຺ຓານິໂຣຌມາຫຯ ອິມິນາວ ນເຍນ ອິໂຕ ປເຣສຸປິ ທ຺ວີສຸ ຖາເນສຸ ປ໌າລຸອິມາຫຣິຕ຺ວາ ໂຍຊນາ ເວທິຕພ຺ພາຯ

ຕຕິໂຍຕິ ''ສນ຺ຕິ ທິ ໂກ ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມຕາ''ຕິອາທິນາ ວຸຕ຺ຕວາທີຯ ອາຖພ຺ພຕາປໂຍຄນ຺ຕິ ອາຖພ຺ພຕເວທວິທິຕໍ ອາຖພ຺ພຕິກາ ນໍ ວິສລ຺ຓິກາວາປ໌າທນປ຺ປໂຍຄໍຯ ອຸປກ຺ຫ຺ຓນໍ ອາຫຣຕໍຯ ອປກ຺ຫ຺ຓນໍ ອປຫຣຕໍ ຯ ອາຖພ຺ພຕໍ ປໂຍເຊຕ຺ວາຕິ ອາຖພ຺ພຕເວ ເທ ອາຄຕໍ ອຄ຺ຄິຊຸຫນປຸພ຺ພກໍ ມນ຺ຕປທໍ ປໂຍເຊຕ຺ວາ ສີສຈ຺ຌິນ຺ນຕາທິທສ຺ສເນນ ສລ຺ຓານິໂຣຌມາຫຯ ຕສ຺ສາຕິ ຍສ຺ສ ສີສຈ຺ຌິນ຺ນຕາທີ ທສ຺ສິຕໍ, ຕສ຺ສຯ

ຈຕ຺ຕ຺ໂຖຕິ ''ສນ຺ຕິ ທິ ໂກ ເທວຕາ ມທິທ຺ຌິກາ''ຕິອາທິນາ ວຸຕ຺ຕວາທີຯ ຍກ຺ຂທາສີນນ຺ຕິ ເທວທາສີນໍ, ຍາ ''ໂຍຄວຕີໂຍ''ຕິປິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ໂຍຄິນິໂຍຕິປິ ປ໌າກຍາຯ ມທນິທ຺ທນ຺ຕິ ສຸຣາມທນິມິຕ຺ຕກໍ ສຸປນໍຯ ເທວຕູປຫາຣນ຺ຕິ ນຈ຺ຈນຄາຍນາທີນາ ເທວຕານໍ ປູຊໍຯ ສຸຣາປ໌າຕິນ຺ຕິ ປ໌າຕິປຸຕ຺ຕໍ ສຸຣໍຯ ທີວາຕິ ອຕິທີວາ, ອຸສ຺ສູເຣຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕນ຺ຕິ ຕຖາ ສຸປິຕ຺ວາ ວຸຎ຺ຆທນໍຯ ສຸຕ຺ຕກາເລ ເທວຕານໍ ສລ຺ຓາປກ຺ຫ຺ຓນວເສນ ນິໂຣຌໍ ສມາປນ຺ນາ, ປພ຺ທ຺ຌກາເລ ສລ຺ຓຸປກ຺ຫ຺ຓນວເສນ ນິໂຣຌາ ວຸຎ຺ຆິຕາຕິ ມລ຺ຓມາ ໂນຕິ ອຣີປ຺ປ໌າໂຍຯ

ເອລຸອມູຄກຖາ ວິຍາຕິ ອິເມສໍ ປຕ຺ທິຕມານີນໍ ກຖາ ອນ຺ຌພາລກຖາສທິສີຯ ຈຕ຺ຕາໂຣ ນິໂຣເຌຕິ ອລ຺ຓມລ຺ຓວິຌຸເຣ ຈຕ຺ຕາ ໂຣປິ ນິໂຣເຌຯ ເອເກນ ກວິຕພ຺ພນ຺ຕິ ເອກສກາເວເນວ ກວິຕພ຺ພໍຯ ນ ພທຸນາຕິ ນ ຈ ອລ຺ຓມລ຺ຓວິຣຸທ຺ເຌນ ພທຸວິເຌນ ນາ ນາສກາເວນ ກວິຕພ຺ພໍຯ ເຕນາປີ ເອເກນາຕິ ເອກສກາວກູເຕນ ເຕນາປີ ນິໂຣເຌນຯ ອລ຺ເລເນວາຕິ ເຕທິ ວຸຕ຺ຕາກາຣໂຕ ອລ຺ຓາກາເຣເນວ ກວິຕພ຺ພໍຯ ໂສຕິ ເອກສກາວກູໂຕ ນິໂຣໂຌຯ ອລ຺ລຕ຺ຣ ສພ຺ພລ຺ລຸນາຕິ ສພ຺ພລ຺ລຸພ຺ທ຺ຌໍ ຖເປຕ຺ວາຯ ອິຌາຕິ ໂກຕູທລສາລາຍໍຯ ອຍໍ ນິໂຣໂຌ ອຍໍ ນິໂຣໂຌຕິ ທ຺ວິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ພ຺ຍາປນິຈ຺ຌາວຈນໍ ສຕ຺ຖາ ອຕ຺ຕໂນ ເທສນາວິລາເສນ ອເນກາກາຣ ໂວກາຣໍ ນິໂຣຌໍ ວິກາເວສ຺ສຕີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ກຕໍຯ ອໂທ ນູນາຕິ ເອຕ຺ຖ ອໂທຕິ ອຈ຺ຌຣິເຍ ນິປ໌າໂຕ, ນູນາຕິ ອນຸສ຺ສຣເຕຯ ຕສ຺ ມາ ອໂທ ນູນ ກຄວາຕິ ອນລ຺ລສາຌາຣຕເທສນຕ຺ຕາ ກຄວາ ນິໂຣຌມ຺ປິ ອໂທ ອຈ຺ຌຣິຍໍ ກຕ຺ວາ ອາຣາເຌຍ຺ຍ ມລ຺ເລຕິ ອຣີປ຺ ປ໌າໂຍຯ ອໂທ ນູນ ສຸຄໂຕຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ເອເສວ ນໂຍຯ ອຈ຺ຌຣິຍວິກາວນໂຕ ເອວ ເຈຕ຺ຖ ທ຺ວິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ອາເມຫິຕວຈນໍຯ ອຈ຺ຌຣິຍຕ຺ ໂຖປີ ເທສ ອໂທສທ຺ໂທ ອນຸສ຺ສຣຕມ຺ເຂເນວ ໂປຍ຺ຆປ໌າເທນ ຄທີໂຕຯ ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອນຸສ຺ສຣຕຕ຺ເຖ ນິປ໌າຕທ຺ວຍ''ນ຺ຕິຯ ເຕ ນາຕິ ອນຸສ຺ສຣຕຕ຺ຖມ຺ເຂນ ປວຕ຺ຕນໂຕຯ ''ອໂທ...ເປ... ສຸຄໂຕ''ຕິ ວຈເນນ ເອຕທໂທສິຕິ ໂຍຊນາຯ ''ຍໍຕໍສທ຺ທາ ນິຈ຺ຈສມ຺ພນ຺ຌາ''ຕິ ສານິປ຺ປ໌າຍໍ ໂຍຊນໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ໂຍ ເອເຕສ''ນ຺ຕິອາທິມາຫຯ ກາລເທສປຸຄ຺ຄລາທີວິກາເຄນ ພທຸເກທຕ຺ຕາ ອິ ເມສໍ ນິໂຣຌສມ຺ມານນ຺ຕິ ພທຸຕ຺ເຕ ສາມິວຈນໍ, ກຸສລສທ຺ທໂຍເຄ ເຈຕໍ ກຸມ຺ມຕ຺ເຖ ທຍ຺ຆພ຺ພໍຯ ກຸສໂລ ນິປຸໂຓ ເຌໂກຕິ ປຣິຍາຍ ວຈນເມຕໍຯ ອໂທ ນູນ ກເຖຍ຺ຍາຕິ ອຈ຺ຌຣິຍໍ ກຕ຺ວາ ກເຖຍ຺ຍ ມລ຺ເລຯ ໂສ ສຸຄໂຕຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຌຯ ຈິຕ຺ຕາວສີຕາຍາຕິ ນິໂຣຌສ ມາປຕ຺ຕິຍໍ ຈິຕ຺ຕາວສີກາວຕ຺ຕາຯ ສກາວໍ ຊານາຕີຕິ ນິໂຣຌສກາວໍ ຍາຖາວໂຕ ຊານາຕິຯ

ອເທຕຸກສລ຺ລຸປ຺ປ໌າທນິໂຣຌກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໑໔ຯພຣມຊ຺ເຊເຍວປກ຺ຂລິຕາຕິ ຍຖາ ພຣໂຕ ພທິ ຄນ຺ຕຸກາມາ ປຸຣິສາ ມຄ຺ຄໍ ອໂນຕຣິຕ຺ວາ ພຣວິວເຣ ສມຕເລ ວິວຍ຺ງຄເຕ ເອວ ປກ຺ຂລນ຺ຕິ ປຕ຺ຕາ, ເອວໍສມ຺ປທມິທນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອສາຌາຣໂຓ ເທຕຸ, ສາຌາຣໂຓ ປຈ຺ຈໂຍຕິ ເອວມາທີວິກາໂຄ ອລ຺ລຕ຺ຣ ວຸຕ຺ໂຕ, ອິຌ ປນ ເຕນ ວິກາເຄນ ປໂຍຊນໍ ນຕ຺ຖິ ສລ຺ຓາຍ ອກາຣຕກາວປຜິກ຺ເຂປປຣຕ຺ຕາ ໂຈທນາຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ກາຣຕສ຺ເສວ ນາມ''ນ຺ຕິຯ ຍໍ ປນ ປ໌າລຸອິຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສເທຕູ ທິ ໂປຍ຺ຆປ໌າທ ສປ຺ປຈ຺ຈຍາ ປຸຣິສສ຺ສ ສລ຺ຓາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິປິ ນິຣຸຊ຺ຌນ຺ຕິປີ''ຕິ, ຕຕ຺ຖ ສເທຕູ ສປ຺ປຈ຺ຈຍາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ອຸປ຺ປນ຺ນາ ປນ ນິຣຸຊ຺ຌນ຺ຕິເຍວ, ນ ຕິຍ຺ຆນ຺ຕີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ

‘‘ນິຣຸຊ຺ຊນ຺ຕິປີ’’ຕິ ວຈນໍ, ນ ຕຸ ນິໂຣຘສ຺ສ ສເຫຕຸສປ຺ຈ຺ຈຍຕາຫສ຺ສນຕ຺ຖໍ຺ ອຸປ຺ປາໂທເຍວ ຫິ ສເຫຕຸໂກ, ນ ນິໂຣໂຘ຺ ຍທິ ຫິ ນິໂຣໂຘປີ ສເຫຕຸໂກ ສິຍາ, ຕສ຺ສປີ ປຸນ ນິໂຣເຘນ ການິຕພ຺ພໍ ອຽກຸຣາທີນໍ ປຸນ ອຽກຸຣາທີນາ ວິຍ, ນ ຈ ຕສ຺ສ ປຸນ ນິໂຣໂຘ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ປາລຸອິຍາ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ຺ ອຍມ຺ຈ ນໂຍ ຂຓນິໂຣຘວເສນ ວຸຕ຺ໂຕ຺ ໂຍ ປນ ຍຖາປຣິຈ຺ຈິນ຺ນ ກາລວເສນ ສພ຺ພໂສ ອນຸປ຺ປາຫນິໂຣໂຘ, ໂສ ‘‘ສເຫຕຸໂກ’’ຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ ຕຖາຣູປາຍ ປຝິປຕ຺ຕິຍາ ວິນາ ອການໂຕ຺ ເຕນາຫ ກ ຄວາ ‘‘ສິກ຺ຂາ ເອກາ ສຍ຺ຍາ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ, ສິກ຺ຂາ ເອກາ ສຍ຺ຍາ ນິຣຸຊ຺ຊຕິ’’ຕິ (ທີ຺ ນີ຺ ໑຺໔໑໘) ຕໂຕ ເອວ ຈ ອຜຸຖກາຖາຍມ຺ປີ (ທີ຺ ນີ຺ ອຜ຺ຖ຺ ໑຺໔໑໓) ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສຍ຺ຍາຍ ສເຫຕຸກໍ ອຸປ຺ປາຫນິໂຣຘໍ ທີເປຕຸ’’ນ຺ຕິ຺ ເອຕຍ຺ຫິ ປາລຸອິວຈນໍ, ອຜ຺ຖກາຖາວຈນຍ຺ຈ ອນຸປ຺ປາຫນິໂຣຘໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຜ຺ຖພ຺ພໍ຺ ສິກ຺ຂາຕິ ເຫຕຸວຕ຺ເຖ ປຈ຺ຈຕ຺ຕວຈນໍ, ຍ-ກາຣໂລໂປ ວາ ‘‘ສຽຂຍາປີ ຕມ຺ຫາ ວນປ຺ຕາ ປກ຺ກມິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິອາທີສຸ (ມ຺ ນີ຺ ໑຺໑໒໘) ວິຍ຺ ເຫຕຸການໂວ ຈສ຺ສາ ອຸປ຺ຣິ ອາວິ ກວິສ຺ສຕີ຺ ເອກສຫ຺ໂທ ຈ ອຍ຺ຍປຣິຍາໂຍ, ນ ສຽຂຍາວາຈີ ‘‘ອິຕ຺ເຖເກ ສໂຕ ສຕ຺ຕສ຺ສາ’’ຕິອາທີສຸ (ທີ຺ ນີ຺ ໑຺໗໔-໒໑, ໒໔-໒໗; ມ຺ ນີ຺ ໓຺໔໑) ວິຍາຕິ ອາຫ ‘‘ສິກ຺ຂາຍ ເອກຈ຺ຈາ ສຍ຺ຍາ ຊາຍນ຺ຕີ’’ຕິ຺ ເສສປເທສຸປີ ເອເສວ ນໂຍ຺

໔໑໓຺ວິຕ຺ຖາເຣຕຸກາມ຺ຍຕາຕິ ວິຕ຺ຖາເຣຕຸກາມຕາຍ຺ ປ຺ຸຈ຺ຈຊາວເສນາຕິ ກເຖຕຸກາມ຺ຍຕາປ຺ຸຈ຺ຈຊາວເສນ, ວິຕ຺ຖາເຣຕຸກາມ຺ຍຕາ ປ຺ຸຈ຺ຈຊາວເສນາຕິ ວາ ສມາໂສ຺ ‘ໂປຜ຺ຖປາຫສ຺ເສວາຍໍ ປ຺ຸຈ຺ຈຊາ’’ຕິ ອາສຽກາຍ ‘‘ກຄວາ ອໂວຈາ’’ຕິ ປາລຸອິຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ສຍ຺ຍາຍ… ເປ… ທີເປຕຸໍ ຕາ ຫສ຺ເສນ຺ໂຕຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ ຺ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ສໍ ອຸປ຺ຣິ ວກ຺ຂມານາຍ ເທສນາຍ຺ ຕຕິຍາຕິ ອຊິປຍ຺ຍາສິກ຺ຂາ ອາຄຕາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ຺ ‘‘ອຍໍ…ເປ… ເທສິໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ສມ຺ມາທິຜ຺ຖິສມ຺ມາສຽກປ຺ປວເສນ ອາຄຕາ຺ ກສ຺ມາຕິ ເຈ? ປຣິ ຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ, ສການໂຕ, ອຸປການໂຕ ຈ ຍຖາຣຫໍ ປຍ຺ຍາກ຺ຂນ຺ເຘ ອວໂຣຘຕ຺ຕາ ສຽຄທິຕຕ຺ຕາຕິ ອຊິປ຺ປາໂຍ຺ ຕຖາ ຫິ ຈູ ລຸອເວທລ຺ລສຸຕ຺ເຕ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຍາ ຈາວຸໂສ ວິສາຂ ສມ຺ມາທິຜ຺ຖິ, ໂຍ ຈ ສມ຺ມາສຽກປ຺ໂປ , ອິເມ ຘມ຺ມາ ປຍ຺ຍາກ຺ຂນ຺ເຘ ສຽຄທີ ຕາ’’ຕິ (ມ຺ ນີ຺ ໑຺໔໖໘) ກາມຍ຺ເຈຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ຕິສ຺ໂສປີ ສິກ຺ຂາ ອາຄຕາ, ຕຖາປີ ອຊິຈິຕ຺ຕສິກ຺ຂາຍ ເອວ ອກິສຍ຺ຍານິໂຣໂຘ ທສ຺ສິໂຕ຺ ອິຕຣາ ປນ ຕສ຺ສາ ສມ຺ການກາເວນ ອານີຕາຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ປາລຸອິວເສນ ເວທິຕພ຺ໂພ຺

ປຍ຺ຈກາມຄຸຕິກຣາໂຄຕິ ປຍ຺ຈ ກາມໂກຜ຺ຖາເສ ອາຣພ຺ກ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນກຣາໂຄ຺ ອສມ຺ປ຺ປນ຺ນກາມຈາໂຣຕິ ວຕ຺ຕມານຸປ຺ປນ຺ນ ຕາວເສນ ນສມ຺ປ຺ປນ຺ໂນ ໂຍ ໂກຈິ ກາມຈາໂຣ, ຍາ ກາຈິ ໂລກຸປ຺ປຕ຺ຕີ຺ ອຊຸນາ ປນ ‘‘ອສມ຺ປ຺ປນ຺ນກາມຣາໂຄ’’ຕິ ປາໂຖ, ໂສ ອຍຸຕ຺ໂຕວ ອຕ຺ຖໂຕ ວິຣຸທ຺ຘຕ຺ຕາ຺ ກາມຣາໂຄ ເຈຕ຺ຖ ວິສຍວເສນ ນິຍມິຕຕ຺ຕາ ກາມຄຸຕາຣມ຺ມໂຕວ ໂລໂກ ທຜ຺ຖພ຺ໂພ, ກາມຈາໂຣ ປນ ຊານນິກນ຺ຕິກວຣາຄາທິປ຺ປເກໂທ ສພ຺ໂພປີ ໂລກຈາໂຣ຺ ກາມນຜ຺ເຖນ, ການເມສຸ ປວຕ຺ຕນຜ຺ເຖນ ຈ ກາມຈາ ໂຣ຺ ສພ຺ເພປີ ຫິ ເຕກູມກຘມ຺ມາ ກາມນິຍຜ຺ເຖນ ກາມາ຺ ຍສ຺ມາ ອຸກເຍສມ຺ປີ ສຫາຈຣຕາຍເຍນ ກາມສຍ຺ຍາກາໂວ ໂຫຕິ, ຕສ຺ ມາ ‘‘ກາມສຍ຺ຍາ’’ຕິ ປທຸທ຺ຘາຣໍ ກຕ຺ວາ ຕທຸກຍເມວ ນິທ຺ທິຜ຺ຖນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ຺ ‘‘ຕຕ຺ຖາ’’ຕິອາທີ ອສມ຺ປ຺ປນ຺ນກາມຈາຣໂຕ ປຍ຺ຈກາມຄຸຕິກຣາຄສ຺ສ ວິເສສທສ຺ສນໍ, ອສມ຺ປ຺ປນ຺ນກາມຈາຣສ຺ເສວ ວາ ອິຘານິປ຺ເປຕການວທສ຺ສນໍ຺ ກາມໍ ປຍ຺ຈກາມ ຄຸຕິກຣາໂຄປີ ອສມ຺ປ຺ປນ຺ໂນ ເອວ ອນາຄາມິມຄ຺ເຄນ ສມຸຄ຺ຄາຝິຍຕິ, ຕສ຺ມີ ປນ ສມຸຄ຺ຄາຝິເຕປີ ນ ສພ຺ໂພ ຣາໂຄ ສມຸຄ຺ຄາຝໍ ຄຈ຺ຊຕິ ຕສ຺ສ ອຄ຺ຄມຄ຺ເຄນ ສມຸຄ຺ຄາຝິຕຕ຺ຕາ຺ ຕສ຺ມາ ປຍ຺ຈກາມຄຸຕິກຣາຄຄ຺ຄຫເຕນ ອິຕຣສ຺ສ ສພ຺ພສ຺ສ ຄຫຕໍ ນ ໂຫຕີ ຕີ ອຸກຍຕ຺ຖສາຘາຣເຕນ ປຣິຍາເຍນ ອຸກຍເມວ ສຽຄເຫຕ຺ວາ ປາລຸອິຍໍ ກາມສຍ຺ຍາຄ຺ຄຫຕໍ ກຕໍ, ອໂຕ ຕທຸກຍໍ ສຣູປໂຕ, ວິເສສໂຕ ຈ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສພ຺ພສຽຄາຫິກການໂຕ ‘‘ອສມ຺ປ຺ປນ຺ນກາມຈາໂຣ ປນ ອິມສ຺ມີ ຖາເນ ວຜ຺ຜຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຕສ຺ມາຕິ ອສມ຺ປ຺ປນ຺ນກາມຈາຣສ຺ເສວ ອິຘ ວຜ຺ຜນໂຕ ອຍມຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຕິ ໂຍຊນາ຺ ຕສ຺ສາຕິ ປຖມຊ຺ຊານສມຽຄິໂນ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ຺ ສທິສຕ຺ຕາຕິ ກາມສຍ຺ຍາທິກາເວນ ສມານຕ຺ຕາ, ເອເຕນ ປາລຸອິຍໍ ‘‘ປຸຣິມາ’’ຕິ ອິທໍ ສທິສກປ຺ປນາວເສນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສ ຕີ຺ ອນາຄຕາ ຫິ ອິຘ ‘‘ນິຣຸຊ຺ຊຕິ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕາ ອນຸປ຺ປາທສ຺ສ ອຊິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ຺ ຕສ຺ມາ ອນາຄຕເມວ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ອນຸປ຺ປນ຺ນາວ ນຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺

ວິເວກຊປີຕິສຸຂສຽຂາຕາຕິ ວິເວກຊປີຕິສຸເຂຫິ ສຫ ອກ຺ຂາຕາ, ນ ວິເວກຊປີຕິສຸຂານີຕິ ອກ຺ຂາຕາ຺ ຕໍສມ຺ປຍຸຕ຺ຕາ ຫິ ສຍ຺ຍາເຍວ ອິຘານິປ຺ເປຕາ, ນ ວິເວກຊປີຕິສຸຂານີ຺ ອຖ ວາ ວິເວກຊປີຕິສຸຂໂກຜ຺ຖາສິກາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ສຽຂາຕສທ຺ໂທ ເຫຕ຺ຖ ໂກຜ຺ຖາສຕ຺ໂຖ ‘‘ອທິນ຺ນໍ ເຖຍ຺ຍສຽຂາຕໍ ອາທິເຍຍ຺ຍາ’’ຕິອາທີສຸ (ປາຣາ຺ ໙໒, ໒໑) ວິຍ຺ ກາມຈ຺ຊນ຺ທາທີໂອລຸອາຣິກຽຄປ຺ປ ຫານວເສນ ນານຕ຺ຖສຍ຺ຍາປຝິຆສຍ຺ຍາທີ ນິປ຺ພາຕາຍ ສຸຂຸມາ຺ ກູຕຕາຍ ສຈ຺ຈາ຺ ຕເທວຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ກູຕາ’’ຕິ ອິມິນາ຺ ສຸ ຂຸມການເວນ, ປຣມຕ຺ຖການເວນ ຈ ອວິປຣີຕສການວາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ເອວໍ ພ຺ຍາສວເສນ ຍຖາປາຖມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສມາສວເສນປີ ຍຖາປາຖເມວ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ອຖ ວາ’’ຕິອາທິມາຫ຺ ສມາສພ຺ຍາສວເສນ ຫິ ທ຺ວິຘາ ປາໂຖ ທິສ຺ສຕີ຺ ‘‘ກາມຈ຺ຊນ຺ທາທີໂອລຸອາ ຣິກຽຄປ຺ປຫານວເສນາ’’ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຘມ຺ມານໍ ການວນານຸການວສິທ຺ຘາ, ສຍ຺ຍາຍ ສຕ຺ຫສຸຂຸມຕາ

ນີວຣຓວິກ຺ຂມ຺ຠນວເສນ ວິຎ຺ຎາຍຕີຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ຠູຕຕາຍາຕິ ສຸຂຸມຠາເວນ, ປຣມຕ຺ຖຠາເວນ ຈ ອວິປຣີຕຕາຍ, ວິຊ຺ຊມານຕາຍ ວາຯ ວິເວກເຊຫີຕິ ນີວຣຓວິເວກໂຕ ຊາເຕຫີຯ ອິທານິ ຌານສມງ຺ຄີວເສນ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ທຸຕິຍປທສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ສາ ອສ຺ສາ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສພ຺ພຕ຺ຖາຕິ ສພ຺ພວາເຣສຸຯ

ສມາປ຺ຊ຺ຊນາຘິຏ຺ຐານໍ ວິຍ ວຸຏ຺ຐານມ຺ປິ ຌາເນ ປຣິຍາປນ຺ນໍ ໂຫຕິ ຍຖາ ຕໍ ຘມ຺ມານໍ ຠງ຺ຄກ຺ຂໂຓ ຘມ຺ເມສຸ, ອາວ຺ຊ຺ຊນປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂຓານິ ປນ ນ ຌານປຣິຍາປນ຺ນານິ, ຕສ຺ມາ ຌານປຣິຍາປນ຺ນເມວ ວສີກຣຓໍ ຄເຫຕ຺ວາ “ສມາປ຺ຊ຺ຊນ຺ໂຕ, ອຘິຏ຺ຐຫນ຺ໂຕ, ວຸຏ຺ຐຫນ຺ໂຕ ຈ ສິກ຺ຂຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕນ຺ຕິ ປຐມຌ຺ຌານໍຯ ເຕນ...ເປ... ຌາເນນາຕິ ອິທມ຺ປິ “ສິກ຺ຂາ”ຕິ ເອຕສ຺ສ ສໍວຓ຺ຓນາປທໍຯ ເຕນາຕິ ຈ ເຫຕຸມ຺ຫິ ກຣຓວຈນໍ, ປຐມຌ຺ຌາເນນ ເຫຕຸນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເຫຕຸຠາໂວ ເຈຕ຺ຖ ຌານສ຺ສ ວິເວກຊປີຕິສຸຂສຸຂຸມສຈ຺ຈສຎ຺ຎາຍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ສຫຊາຕາທິປ຺ຈ຺ຈຍຠາໂວຯ ກາມສຎ຺ຎາຍ ປນ ນິໂຣຘສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສຍປ຺ຈ຺ຈຍຠາໂວວຯ ໂສ ຈ ໂຂ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປຣິຍາເຍນຯ ຕຖາ ເຈວ ເຫຏ຺ຐາ ສໍວຓ຺ຓິຕໍ “ຕຖາຣູປາຍ ປຏິປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ວິນາ ອຠາວໂຕ”ຕິ ເອເຕນຸປາເຍນາຕິ ຍ຺ວາຍໍ ປຐມຌ຺ຌານຕປ຺ປຏິປກ຺ຂສຎ຺ຎາວເສນ “ສິກ຺ຂາ ເອກາ ສຎ຺ຎາ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ, ສິກ຺ຂາ ເອກາ ສຎ຺ຎາ ນິຣຸຊ຺ຌຕີ”ຕິ ເອຕ຺ຖ ນໂຍ ວຸຕ຺ໂຕ, ເອເຕນ ນເຍນຯ ສພ຺ພຕ຺ຖາຕິ ສພ຺ພວາເຣສຸຯ

໘໑໘ຯ ອິທານິ ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎາຍຕນປຣມາຍ ເອວ ສຎ຺ຎາຍ ທສ຺ສເນ ກາຣຓໍ ວິຠາເວນ຺ໂຕ “ຍສ຺ມາ ປນາ”ຕິອາທິມາຫຯ ຍສ຺ມາ ອິທຎ຺ຈ...ເປ... ອຸທ຺ຘຍນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ເກສໍ ປນິທໍ ອຄ຺ຄໂຕ ສມ຺ມສນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ອຄ຺ຄສມາປ຺ຕ຺ຕິຍາ”ຕິອາທິຯ ອຄ຺ຄໂຕຕິ ຌານຄ຺ຄໂຕຯ ອິທຎ຺ຫິ ອນຸປທສມ຺ມວິປ຺ສ຺ສນາຍ ລກ຺ຂຓວຈນໍຯ ອນຸປທສມ຺ມວິປ຺ສ຺ສນຎ຺ຫິ ກໂຣນ຺ໂຕ ສມາປ຺ຕິໍ ປຕ຺ວາ ອຄ຺ຄໂຕວ ສມ຺ມສນໍ ກໂຣຕິ, ນ ຈ ສຎ຺ຎາ ສມາປ຺ຕ຺ຕິຍາ ກິຎ຺ຈິ ອຄ຺ຄໍ ໂຫຕິຯ ອຖ ຈ ປເນຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ “ອິທຎ຺ຈ ສຎ຺ຎາ ສຎ຺ຎາຕິ ເອວໍ ອຄ຺ຄໂຕ ສມ຺ມສນໍ ອຸທ຺ຘຍ”ນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ລກ຺ຂຓວຈນເມຕໍຯ ອຄ຺ຄໂຕຕິ ວາ ອວຍວໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ, ອນຸປທສມ຺ມໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ກລາປໂຕຕິ ສມູຫໂຕຯ ຍສ຺ມາ ປເນຕ຺ຖ ສມາປ຺ຕິວເສນ ຕໍຕໍສຎ຺ຎານໍ ອຸປ຺ປາທນິໂຣເຘ ວຸຈ຺ຈມາເນ ອຄ຺ຄວເສນ ໂສ ວຸຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ “ອິທຎ຺ຈາ”ຕິອາທິນາ ອຄ຺ຄໂຕວ ສມ຺ມສນໍ ທສ຺ເສຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຕສ຺ມາຕິ ສຎ຺ຎາວເສເນວ ອຄ຺ຄໂຕ ສມ຺ມສນສ຺ສ ອຸທ຺ຘຍຕ຺ຕາຯ ຕເທວາຕິ ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎາຍຕນເມວ, ນ ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນໍ ຕຕ຺ຖ ປຏຸສຎ຺ຎາຠາວໂຕຯ

“ໂຍ”ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ “ຍໂຕ”ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ “ໂຍ ນາມາ”ຕິ ຍຖາ “ອາທິມ຺ຫີ”ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ “ອາທິໂຕ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ ອຕ຺ເຖ ປຣິຄ຺ຄຍ຺ຫມາເນ ຍຖາຍຸຕ຺ຕວິຠຕ຺ຕິຍາວ ໂຕ-ສທ຺ທສ຺ສ ລພ຺ຠນໂຕຯ ນາມ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ໂຂ-ສທ຺ໂທ ວິຍ ວາຈາສິລິຏ຺ຐຕາມຕ຺ຕໍຯ ສສ຺ເສທນ຺ຕິ ສກໍ, ອຕ຺ຕໂນ ອຘິຄຕຌານໍ, ຕສ຺ມິໍ ສຎ຺ຎາ ສກສຎ຺ຎາ, ສາ ເອຕສ຺ສຕ຺ຖີຕິ ສກສຎ຺ຎີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ອຕ຺ຕໂນ ປຐມຌ຺ຌານສຎ຺ຎາຍ ສຎ຺ຎວາ”ຕິຯ ອິກາໂຣ ເຈຕ຺ຖ ອຸປຣິ ວຸຈ຺ຈມານນິໂຣຘປາທກຕາຍ ສາຕິສຍາຍ ຌານສຎ຺ຎາຍ ອຕ຺ຖິຠາວ ໂຊຕໂກ ທຏ຺ຐພ຺ໂພຯ ເຕເນວາຫ “ອນຸປຸພ຺ເພນ ສຎ຺ຎຄ຺ຄໍ ຜຸສຕີ”ຕິອາທິຯ ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ສກສຎ຺ຎີຕາຄ຺ຄຫເຓນ ຕສ຺ມິໍ ຕສ຺ມິໍ ຌາເນ ສພ຺ພໂສ ສຸຈິຓ຺ຓວສີຠາໂວ ທີປິໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ໂລກິຍານນ຺ຕິ ນິທ຺ທາຣເຓ ສາມິວຈນໍ, ສາມິອຕ຺ເຖ ເອວ ວາຯ ຍທຄ຺ເຄນ ຫິ ຕໍ ເຕສຸ ເສຏ຺ຐໍ, ຕທຄ຺ເຄນ ເຕສມ຺ປິ ເສຏ຺ຐນ຺ຕິຯ ວິຠຕ຺ຕາວຊິຕ຺ເຖ ວາ ສາມິວຈນໍ ຯ ເອຕ຺ຖ ປນ “ໂລກິຍານ”ນ຺ຕິ ວິເສສນໍ ໂລກຸຕ຺ຕຣສມາປ຺ຕ຺ຕີຫິ ຕສ຺ສ ອເສຏ຺ຐຠາວໂຕ ກຕໍຯ ເສສໍ “ກິຈ຺ຈກາຣກສມາປ຺ຕ຺ຕີນ”ນ຺ຕິ ປນ ວິເສສນໍ ອກິຈ຺ຈກາຣກສມາປ຺ຕ຺ຕິໂຕ ຕສ຺ສ ອເສຏ຺ຐຠາວໂຕຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ອກິຈ຺ຈກາຣກຕາ ຈສ຺ສາ “ຍເຖວ ຫິ ຕຕ຺ຖ ສຎ຺ຎາ, ເອວໍ ຜສ຺ສາທໂຍປີ”ຕິ, “ຍທຄ຺ເຄນ ຫິ ຕຕ຺ຖ ຘມ຺ມາ ສງ຺ຂາຣາວເສສສຸຂຸມຠາວປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ປກຕິວິປ຺ສ຺ສການໍ ສມ຺ມສິຕຸໍ ອສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍຣູເປນ ຖິຕາ, ຕທຄ຺ເຄນ ເຫຏ຺ຐິມສມາປ຺ຕ຺ຕິຘມ຺ມາ ວິຍ ປຏຸກິຈ຺ຈກຣຓສມຕ຺ຖາປິ ນ ໂຫນ຺ຕີ”ຕິ ຈ ອຏ຺ຐກຖາສຸ (ວິສຸທ຺ຘິຯ ໒ຯ໘໗໖) ປຏຸສຎ຺ຎາກິຈ຺ຈາຠາວວຈນໂຕ ວິຎ຺ຎາຍຕິຯ ສ຺ວາຍມຕ຺ໂຖ ປຣມຕ຺ຖມຎ຺ຊູສາຍ ນາມ ວິສຸທ຺ຘິມຄ຺ຄຏີກາຍ ອາຣຸປ຺ປກຖາຍໍ (ວິສຸທ຺ຘິຯ ຏີຯ ໒ຯ໘໗໙) ອາຈຣິເຍນ ສວິເສສໍ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ເກຈິ ປນ “ຍຖາ ເຫຏ຺ຐິມາ ເຫຏ຺ຐິມາ ສມາປ຺ຕ຺ຕິໂຍ ອຸປຣິມານໍ ອຸປຣິມານໍ ສມາປ຺ຕ຺ຕີນໍ ອຘິຏ຺ຐານກິຈ຺ຈໍ ສາເຘນ຺ຕີ, ນ ເອວໍ ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນສມາປ຺ຕ຺ຕິ ກສ຺ສຈິປິ ອຘິຏ຺ຐານໍ ສາເຘຕິ, ຕສ຺ມາ ສາ ອກິຈ຺ຈກາຣິກາ ອິຕຣາ ກິຈ຺ຈກາຣິກາ”ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕທຍຸຕ຺ຕໍ ຕສ຺ສາປິ ວິປ຺ສ຺ສນາຈິຕ຺ຕປຣິທມນາທີນໍ ອຘິຏ຺ຐານກິຈ຺ຈສາຘນໂຕ, ຕສ຺ມາ ປຸຣິໂມເຍວ ອຕ຺ໂຖ ຍຸຕ຺ໂຕຯ ກສ຺ມາ ເຈຕໍ ເຕສມຄ຺ຄນ຺ຕິ ອາຫ “ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎາຍຕນສມາປ຺ຕ຺ຕິຍ”ນ຺ຕິອາທິຯ “ອິຕີ”ຕິ ວຕ຺ວາ “ໂລກິຍານໍ...ເປ... ອຄ຺ຄຕ຺ຕາ”ຕິ ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ, “ອຄ຺ຄຕ຺ຕາ”ຕິ ເອຕ຺ຖ ວາ ນິທສ຺ສນເມຕໍຯ

ປກປ຺ເປຕີຕິ ສໍວິທຫຕິຯ ຌານໍ ສມາປ຺ຊ຺ຊນ຺ໂຕ ຫິ ຌານສຸຂໍ ອຕ຺ຕນີ ສໍວິທຫຕິ ນາມຯ ອຠິສງ຺ຂໂຣຕີຕິ ອາຍູຫຕິ ສມ຺ປິຓ຺ເຫຕິຯ

ສມ຺ປິຕ຺ໜນຕ຺ໂຖ ທິ ສມຸທາຍຕ຺ໂຖ។ ຍສ຺ມາ ປນ ນິກນ຺ຕິວເສນ ເຈຕນາກິຈ຺ຈສ຺ສ ມຕ຺ຖກປ຺ປ຺ຕ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຜລູປ຺ຈາເຣນ ກາຣຕໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ນິກນ຺ຕີ…ເປ… ນາມາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອິມາ ອາກິຍ຺ຈຍ຺ຍາຍຕນສຍ຺ຍາຕິ ອິທານິ ລພ຺ກມານາ ອາກິ ຍ຺ຈຍ຺ຍາຍຕນສຍ຺ຍາ ។ ຕໍສມຕິກ຺ກເມເນວ ອຸປ຺ຣິຊານຕ຺ຖາຍ ເຈຕນາກິສງ຺ຂຣຕາສມ຺ກາວໂຕ ນິຣຸຊ຺ເຊຍ຺ຍຸໍ។ ອຍ຺ຍາຕິ ອາກິ ຍ຺ຈຍ຺ຍາຍຕນສຍ຺ຍາຫິ ອຍ຺ຍາ។ ໂອລຸອາຣິກາຕິ ຕໂຕ ຖູລຕຣາ។ ກາ ປນ ຕາຕິ ອາຫ “ກາວງ຺ຄສຍ຺ຍາ”ຕິ។ ອາກິ ຍ຺ຈຍ຺ຍາຍຕນໂຕ ວຸຍ຺ຖາຍ ເອວ ທິ ອຸປ຺ຣິຊານຕ຺ຖາຍ ເຈຕນາກິສງ຺ຂຣຕານິ ກເອຍ຺ຍຸໍ, ເອວຍ຺ຈ ອາກິຍ຺ຈຍ຺ຍາຍຕນສຍ຺ຍາ ນິຣຸຊ຺ເຊຍ຺ຍຸໍ, ວຸຍ຺ຖານຍ຺ຈ ກາວງ຺ຄວເສນ ໂຫຕິ, ຕໂຕ ປຣມ຺ປີ ຍາວ ອຸປ຺ຣິຊານສມາປ຺ຊ຺ຊນໍ, ຕາວ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ກາວງ຺ຄສຍ຺ຍາ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ເຊຍ຺ຍຸໍ, ຕາ ຈ ອາກິຍ຺ຈຍ຺ຍາຍຕນສຍ຺ຍາຫິ ໂອລຸອາຣິກາຕິ ອຊິປ຺ປາໂຍ។

ເຈເຕນ຺ໂຕວາຕິ ເນວສຍ຺ຍານາສຍ຺ຍາຍຕນຊ຺ຊານໍ ເອກໍ ທ຺ເວ ຈິຕ຺ຕວາເຣປີ ສມາປ຺ຊ຺ຊນວເສນ ປກປ຺ເປນ຺ໂຕ ເອວ។ ນ ເຈເຕຕິ ຕິ ຕຖາ ເໜຍ຺ຄິມຊາເນສຸ ວິຍ ວາ ປຸພ຺ພາໂກຄາກາວໂຕ ນ ປກປ຺ເປຕິ ນາມ។ ປຸພ຺ພາໂກຄວເສນ ທິ ຊານໍ ປກປ຺ເປນ຺ໂຕ ອິສ “ເຈ ເຕຕິ”ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ។ ອກິສງ຺ຂໂຣນ຺ໂຕວາຕິ ຕຕ຺ຖ ອປ຺ປ໌ຫີນນິກນ຺ຕິກຕາວເສນ ອາຍູຫນ຺ໂຕ ເອວ។ ນາກິສງ຺ຂໂຣຕີຕິ ຕຖາ ເໜຍ຺ຄິມຊາເນສຸ ວິຍ ວາ ປຸພ຺ພາໂກຄາກາວໂຕ ນາຍູຫຕິ ນາມ។ “ອຫເມຕໍ ຊານໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕມິ ອຸປສມ຺ປາເທມິ ສມາປ຺ຊ຺ຊາມິ”ຕິ ທີ ເອວໍ ອກິສງ຺ຂຣຕໍ ຕຕ຺ຖ ສາລຍສ຺ເສວ ໂຫຕິ, ນ ອນາລຍສ຺ສ, ຕສ຺ມາ ເອກທ຺ວິຈິຕ຺ຕກ຺ຂຕິກມ຺ປີ ຊານໍ ປວຕ຺ເຕນ຺ໂຕ ຕຕ຺ຖ ອປ຺ປ໌ຫີນນິກນ຺ຕິກຕາຍ “ອກິສງ຺ຂໂຣນ຺ໂຕ ເອວາ”ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ។ ຍສ຺ມາ ປນສ຺ສ ຕຖາ ເໜຍ຺ຄິມຊາເນສຸ ວິຍ ວາ ຕຕ຺ຖ ປຸພ຺ພາໂກໂຄ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ “ນ ອກິສງ຺ຂໂຣຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ “ອິມສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕສ຺ເສວຕ຺ຖສ຺ສ ວິວຣຕໍ។ ຕຕ຺ຖ ຍສ຺ມາ ອິມສ຺ສ…ເປ… ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ “ນ ເຈເຕຕິ, ນາກິສງ຺ຂໂຣຕີ”ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຊິປ຺ປາໂຍ។ ອາໂກຄສມນ຺ນາຫາໂຣຕິ ອາໂກຄສງ ຂາໂຕ, ອາໂກຄວເສນ ວາ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອາຣມ຺ມຕາກິມຸຂໍ, ອາຣມ຺ມຕສ຺ສ ວາ ຈິຕ຺ຕາກິມຸຂໍ ອນ຺ວາຫາໂຣ។ “ສ຺ວາຍມຕ຺ໂຖ”ຕິອາ ທີນາ ຕເທວຕ຺ຖໍ ອຸປມາຍ ປຜິປາເທຕິ។ ປຸຕ຺ຕໝຣາຈິກ຺ຂເຕນາຕິ ປຸຕ຺ຕໝຣສ຺ສ ອາໂຣຈນນເຍນ។

ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຫາຍ ອາຄຕນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຮ។ ປຈ຺ຉາກາເຄຕິ ອາສນສາລາຍ ປຈ຺ຊິມທິສາຍໍ ກິຕສ຺ສ ປີຕ຺ໝຣສ຺ສ ປຈ຺ຉາກາເຄ។ ຕ ໂຕຕິ ປຸຕ຺ຕໝຣໂຕ។ ລທ຺ຂໝຣເມວາຕິ ຍໂຕເນນ ກິກ຺ຂາ ລທ຺ສາ, ຕເມວ ໝຣໍ ປຸຕ຺ຕເຄໜເມວ។ ອາສນສາລາ ວິຍ ອາກິ ຍ຺ຈຍ຺ຍາຍຕນສມາປ຺ຕ຺ຕິ ຕໂຕ ປີຕ຺ໝຣປຸຕ຺ຕໝຣຍ຺ຖານິຍານໍ ເນວສຍ຺ຍານາສຍ຺ຍາຍຕນນິໂຣຂສມາປ຺ຕ຺ຕີນໍ ອຸປຄນ຺ຕພ຺ພ ໂຕ។ ປີຕ຺ເຄໜໍ ວິຍ ເນວສຍ຺ຍານາສຍ຺ຍາຍຕນສມາປ຺ຕ຺ຕິ ອມນສິກາຕພ຺ພໂຕ, ມຊ຺ເຊ ກິຕຕ຺ຕາ ຈ។ ປຸຕ຺ຕເຄໜໍ ວິຍ ນິໂຣຂສ ມາປ຺ຕ຺ຕິ ມນສິກາຕພ຺ພໂຕ, ປຣິຍນ຺ເຕ ກິຕຕ຺ຕາ ຈ។ ປີຕ຺ໝຣໍ ອມນສິກຣິຕ຺ວາຕິ ປວິສິຕ຺ວາ ສມຕິກ຺ກນ຺ຕມ຺ປີ ປີຕ຺ໝຣໍ ອມນສິກຣິຕ຺ວາ។ ປຸຕ຺ຕໝຣສ຺ເສວ ອາຈິກ຺ຂຕໍ ວິຍ ເອກໍ ທ຺ເວ ຈິຕ຺ຕວາເຣ ສມາປ຺ຊ຺ຊິຕພ຺ພມ຺ປີ ເນວສຍ຺ຍານາສຍ຺ຍາຍຕນໍ ອມນສິກຣິຕ຺ວາ ປຣໂຕ ນິໂຣຂສມາປ຺ຕ຺ຕຕ຺ຖາຍ ເອວ ມນສິກາໂຣ ທຍ຺ຖພ຺ໂພ។ ເອວໍ ອມນສິກາຣສາມຍ຺ເຍນ, ມນສິກາຣສາມ ຍ຺ເຍນ ຈ ອຸປໂມປເມຍ຺ຍຕາ ວຸຕ຺ຕາ ອາຈິກ຺ຂເຕນປີ ມນສິກາຣສ຺ເສວ ໂຊຕນໂຕ។ ນ ທີ ມນສິກາເຣນ ວິນາ ອາຈິກ຺ຂຕໍ ສມ຺ກາວຕິ។

ຕາຊານສຍ຺ຍາຕິ ເອກໍ ທ຺ເວ ຈິຕ຺ຕວາເຣ ປວຕ຺ຕາ ເນວສຍ຺ຍານາສຍ຺ຍາຍຕນຊານສຍ຺ຍາ។ ນິໂຣຂສມາປ຺ຕ຺ຕິຍຍ຺ຫິ ຍຖາຣທໍ ຈຕ຺ຕ຺ຖາຣຸປ຺ປ຺ກຸສລກິຣິຍຊວນໍ ທ຺ວິກ຺ຂຕ຺ຕຸເມວ ຊວຕິ, ນ ຕທຸຕ຺ຕຣິ។ ນິຣຸຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ສຣສວເສເນວ ນິຣຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ປຸພ຺ພາກິສງ ຂາຣພເລນ ປນ ອຸປ຺ຣິ ອນຸປ຺ປາໂທ។ ຍຖາ ຈ ຊານສຍ຺ຍານໍ, ເອວໍ ອິຕຣສຍ຺ຍານມ຺ປີຕິ ອາຫ “ອຍ຺ຍາ ຈາ”ຕິອາທີ។ ນຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕິ ຍຖາປຣິຈ຺ຊິນ຺ນກາລນ຺ຕິ ອຊິປ຺ປາໂຍ។ ໂສ ເອວໍ ປຜິປນ຺ໂນ ກິກ຺ຂູຕິ ຍຖາວຸຕ຺ເຕ ສຍ຺ຍຄ຺ເຄ ກິຕກາເວນ ປຜິປນ຺ໂນ ກິກ຺ຂຸ, ໂສ ຈ ໂຂ ອນາຄາມີ ວາ ອຣຫາ ວາ ທ຺ວີທີ ຜເລທີ ສມນ຺ນາຄໂມ, ຕິຕ຺ຕໍ ສງ຺ຂາຣານໍ ປຜິປ຺ປສ຺ສທ຺ຂິ, ໂສລຸອສວິຊາ ຍາຕາຈຣິຍາ, ນວວິຊາ ສມາຊິຈຣິຍາຕິ ອິເມສໍ ວເສນ ນິໂຣຂປຜິປາທນປຜິປ຺ຕ຺ຕີ ປຜິປນ຺ໂນຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອນຸປຸພ຺ພນິໂຣຂວເສນ ຈິຕ຺ຕເຈຕສິການໍ ອປ຺ປວຕ຺ຕິເຍວ ສຍ຺ຍາເວທນາສີເສນ “ສຍ຺ຍາເວທຍິຕນິໂຣຂ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕາ។ ຜຸສຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ຜຸສນໍ ນາມ ວິນ຺ທນໍ ປຜິລທ຺ຂີຕິ ທສ຺ເສຕິ “ວິນ຺ທຕິ ປຜິລກຕີ”ຕິ ອິມິນາ។ ອຕ຺ຖໂຕ ປນ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ຍຖາປຣິຈ຺ຊິນ຺ນກາລໍ ຈິຕ຺ຕເຈຕສິກາ ນໍ ສພ຺ພໂສ ອປ຺ປວຕ຺ຕິເຍວ។

ນິຣຕ຺ຖກຕາຍ ອຸປສຄ຺ຄມຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ສຍ຺ຍາ ອິຈ຺ເຈວ ອຕ຺ໂຖ។ ນິໂຣຂປເທນ ອນນ຺ຕຣິກໍ ກຕ຺ວາ ສມາປ຺ຕ຺ຕິປເທ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ເຕສໍ ທ຺ວິນ຺ນມນ຺ຕເຣ ສມ຺ປຊານປທໍ ຄປີຕນ຺ຕິ ອາຫ “ນິໂຣຂປເທນ ອນ຺ຕຣິກໍ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕີ។ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ອນຸ…ເປ… ອຕ຺ໂຖ”ຕິ, ເຕນ ອຍຸຕ຺ຕສມາໂສຍໍ ຍຖາຣຸຕປາໂຄຕິ ທສ຺ເສຕິ។ ຕຕ຺ຣາປີຕິ ຕສ຺ມີ ຍຖາປທມນຸປຸພ຺ພິຄປເນປີ ອຍໍ ວິເສສຕ຺ໂຖຕິ ໂຍຊນາ។ ສມ຺ປຊານນ຺ຕສ຺ສາຕິ ຕໍ ຕໍ ສມາປ຺ຕ຺ຕີ ສມາປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ວຸຍ຺ຖາຍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ສງ຺ຂາຣານໍ ສມ຺ມສນວເສນ ປຊານ

ນຸຕສຸສ ປຸຄຸຄລສຸສ។ ອນຸເຕຕິ ຍຖາວຸຕຸຕາຍ ນິໂຣຄປຜິປາທນປຜິປຕຸຕິຍາ ປຣິໂຍສາເນ។ ທຸຕິຍວິກປຸເປ ສມຸປຊານນຸຕສຸສາຕິ ສມຸປຊານກາຣິໂນ, ອິມິນາ ນິໂຣຄສມາປຕຸຕິສມາປຊຸຊນກສຸສ ກິກຸຂຸໂນ ອາຫິໂຕ ປຜຸຄາຍ ສພຸພປາຜິຫາຣິກປລຸລາຍ ສຫຸສີ ອຕຸຖສາລີກາ ປລຸລາ ກິຈຸຈໂຕ ທສຸສິຕາ ໂຫຕິ។ ເຕນາຫ "ປຕຸທິຕສຸສ ກິກຸຂຸໂນ"ຕິ។ ວຈນເສສາເປກຸຂາ' ນເປກຸຂຕາ ທຸວິນຸນໍ ວິກປຸປານໍ ວິເສໂສ។

ສໍວຕຸຕໂນກາສານຸປຸປຕຸຕິໂຕ ນິໂຣຄສມາປຕຸຕິກຖາ ກເຖຕພຸພາ។ ສພຸພາກາເຣນາຕິ ນິໂຣຄສມາປຕຸຕິຍາ ສຣູປວິເສໂສ, ສ ມາປຊຸຊນໂກ, ສມາປຊຸຊນຜຸຄານໍ, ສມາປຊຸຊນການຕໍ, ສມາປຊຸຊນາກາໂຣຕິ ເອວມາທິນາ ສພຸພປຸປກາເຣນ ។ ຕຕຸຖາຕິ ວິ ສຸທຸຂິມຄຸເຄ (ວິສຸທຸຂິ។ ໑។໓໐໗) ກຖິຕໂຕວາຕິ ກຖິຕຜຸຄານໂຕ ເອວ, ເຕວິສຕິມປຣິຈຸເຂທໂຕຕິ ອຕຸໂຖ, ນ ອິຊ ຕໍ ວຫາມ ປຸນຣຸຕຸຕິກາວໂຕ, ຄນຸຄຣຸກກາວໂຕ ຈາຕິ ອຂິປຸປາໂຍ។

ປາລຸອິຍໍ ເອວໍ ໂຂ ອຫນຸຕິ ເອຕຸຖ ອາກາຣຕຸໂຖ ເອວໍ-ສທຸໂທ ອຸຄຸຄທິຕາກາຣທສຸສນນຸຕິ ກຕຸວາ។ ເອວໍ ໂປຜຸຄປາທາຕິ ເອຕຸຖ ປນ ສມຸປຜິຈຸລນຕຸໂຖ ຕເຖວ ອນຸຊານນນຸຕິ ກຕຸວາ។ ເຕນາຫ "ສຸອຸຄຸຄຕິຕໍ ຕຍາ"ຕິ ອນຸຊານນຸໂຕ"ຕິ។

໔໑໔។ ສລຸລາ ອຄຸຄາ ເອຕຸຖາຕິ ສລຸລຄຸຄໍ, ອາກິລຸຈລຸລາຍຕນໍ។ ອວເສສສມາປຕຸຕິສຸປີ ສລຸລຄຸຄໍ ອຕຸຖີຕິ ເອຕຸຖ ປນ ສລຸລຄຸຄກາໂວ "ສລຸລຄຸຄ"ນຸຕິ ວຸຕຸໂຕ, ສລຸລາເຍວ ອຄຸຄນຸຕິ ຕຸລຸຍາຂິກຣຕາສມາໂສ ວາ។ "ປຸຖູ"ຕິ ອຍໍ ລິງຄວິປລຸລາໂສ, ນິກາຣໂລໂປ ວາຕິ ວຸຕຸຕໍ "ພຫູນີ"ຕິ។ "ຍຖາ"ຕິ ອິມິນາ ກຣຕາປຸປກາຣສງຂາໂຕ ປກາຣວິເສໂສ ຄຫິໂຕ, ນ ປກາຣສາມລຸລນຸຕິ ທສຸເສຕິ "ປຖວີກສິຕາທີສູ"ຕິອາທິນາ។ "ອິທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕີ"ຕິອາທິ ຕພຸພິວຣຕໍ។ ຊານານໍ ຕາວ ຍຸຕຸໂຕ ກຣຕາກາໂວ ສລຸລານິໂຣຄຜຸສນສຸສ ສາຂກຕມກາວໂຕ, ກສິຕານໍ ປນ ກຖນຸຕິ? ເຕສມຸປີ ໂສ ຍຸຕຸໂຕ ເອວ។ ຍທຄຸເຄນ ທີ ຊານານໍ ນິໂຣຄຜຸສນສຸສ ສາຂກຕມກາໂວ, ຕທຄຸເຄນ ກສິຕານມຸປີ ຕທວິນາກາວໂຕ។ ອເນກກຣຕາປີ ຈ ກິຣິຍາ ໂຫຕິເຍວ ຍຖາ "ອລຸເລນ ມຄຸເຄນ ຍາເນນ ທີປີກາຍ ຄຈຸລຕີ"ຕິ។

ເອກວາຣນຸຕິ ສກີ។ ປຸຣິມສລຸລານິໂຣຄນຸຕິ ການສລຸລານິໂຣຂໍ, ນ ປນ ນິໂຣຄສມາປຕຸຕິສລຸລິຕໍ ສລຸລານິໂຣຂໍ។ ເອກໍ ສລຸລຄຸຄນຸຕິ ເອກໍ ສລຸລາກູຕໍ ອຄຸຄໍ, ເອໂກ ສລຸລຄຸຄກາໂວ ວາ ເທຍຸຖິມາຍ ສລຸລາຍ ອຸກຸກຜຸຄກາວໂຕ។ ສລຸລາ ຈ ສາ ອຄຸຄລຸຈາຕິ ທີ ສລຸລຄຸຄໍ, ນ ສລຸລາສຸ ອຄຸຄນຸຕິ។ ຍຖາ ປນ ສລຸລາ ອຄຸໂຄ ເອຕຸຖາຕິ ສລຸລຄຸຄໍ, ອາກິລຸຈລຸລາຍຕນໍ, ເອວໍ ເສສຊານມຸປີ។ ເຍນ ຈ ນິມິຕຸເຕນ ຊານໍ "ສລຸລຄຸຄ"ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ, ຕເທວ ສລຸລາສງຂາຕໍ ນິມິຕຸຕໍ ກາວໂລເປນ, ກາວປຸປລາ ເນນ ວາ ອິລາລີປຸເປຕໍ។ ທເວ ວາເຣຕິ ທຸວິກຸຂຕຸຕໍ។ ສຕສຫສຸສໍ ສລຸລຄຸຄານີຕີ ນິຄປທວລຸອລຸຊນນິທຸເທໂສ។ ເສສກສິເຕສູຕິ ກສິຕານເມວ ຄຫຕໍ ນິໂຣຄກຖາຍ ອລີກຕຕຸຕາ, ຕໂຕ ເອວ ເຈຕຸຖ ຊານຄຸຄຫເຄນປີ ກສິຕຊຸຊານານີ ເອວ ຄທີຕານີຕີ ເວທິຕພຸພໍ។ ຍຖາ "ປຖວີກສິເຕນ ກຣຕາກູເຕນາ"ຕິ ຕທາຣມຸມຕິກໍ ຊານໍ ອນາມສິຕຸວາ ວຸຕຸຕໍ, ເອວໍ "ປຖມຊຊາເນນ ກຣຕາກູເຕນາ"ຕິ ຕທາຣມຸມຕໍ ອນາມສິຕຸວາ ວທຕີ។ "ອິຕີ"ຕິອາທິນາ ຕເທວຕຸຖໍ ສງຄເຫຕຸວາ ນິຄມນໍ ກໂຣຕີ។ ສພຸພມຸປີຕິ ເອກວາຣໍ ສມາປນຸນຊຊານສລຸລມຸປີ។ ສງຄເຫຕຸວາຕິ ສລຸຊານນລກຸຂເຄນ ຕໍສກາວານຕິວຕຸຕນໂຕ ສງຄທໍ ກຕຸວາ, ສ ມາປຊຸຊນວເສນ, ສລຸຊານນລກຸຂເຄນ ຈ ເອກຕາຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ។ ອປຣາປຣນຸຕິ ປຸນປຸປຸນໍ។ ພຫູນິ ສລຸລຄຸຄານີ ໂຫນຸຕີ។

໔໑໖។ ປຖມນເຍ ຊານປທຜຸຄານໍ ວິປສຸສນໍ ວຫຸເຍນຸຕສຸສ ປຸຄຸຄລສຸສ ວເສນ ສລຸລາລາຕານີ ທສຸສິຕານີ។ ທຸຕິຍນເຍ ປນ ຍສຸມາ ວິປສຸສນໍ ອຸສຸສຸກຸກາເປຕຸວາ ມຄຸເຄນ ພເຍນຸຕສຸສ ມຄຸຄລາຕໍ ອຸປຸປຊຊຕິ, ຕສຸມາ ວິປສຸສນາມຄຸຄວເສນ ສລຸລາລາຕານີ ທສຸສິຕານີ។ ຕຕິຍນເຍ ຈ ຍສຸມາ ປຖມນໂຍ ໂອລຸອາຣິໂກ, ທຸຕິຍນໂຍປີ ມິສຸສໂກຕິ ຕທຸກາຍໍ ອສມຸກາເວຕຸວາ ອຈຸຈນຸຕສຸຂຸມຄມຸກີຣໍ ນິພຸພຕຸຕິຕໂລກຸຕຸຕຣເມວ ທສຸເສຕຸໍ ມຄຸຄຜລວເສນ ສລຸລາລາຕານີ ທສຸສິຕານີ។ ຕໂຍເປເຕ ນຍາ ມຄຸຄໂສຂນວເສນ ທສຸສິຕາ។

"ອຍໍ ປເນຕຸຖ ສາໂຣ"ຕິ ວິກາເວຕຸໍ ຕິປີຜກມຫາສິວຕຸເຖຣວາໂທ ອາກໂຕ។ ຕຖາ ທີ "ອຣຫຕຸຕຜລສລຸລາຍ ອຸປຸປາທາ"ຕິອາທິ ນາ (ທີ។ ນີ។ ອຜຸຖ។ ໑។໔໑໖) ເຖຣວາທານຸກູລເມວ ອຸປຣິ ອຕຸໂຖ ສໍວຕຸຕິໂຕຕິ។ ອິເມ ກິກຸຂູຕິ ປຸຣິມວາທີໂນ ກິກຸຂູ។ ຕທາ ທີພນິກາຍຕນຸຕິ ປຣິວຕຸຕນຸເຕ ອິມໍ ຖານໍ ປຕຸວາ ຍຖາວຸຕຸຕປຜິປາຜິຍາ ຕໂຍ ນເຍ ກເຖນຸເຕ ກິກຸຂູ ສນຸຊາຍ ເອວໍ ເຖໂຣ ວທ ຕີ។ ນິໂຣຂໍ ປຸຈຸລິຕຸວາ ຕສຸມິ ກຖິເຕ ຕທນນຸຕຣໍ ສລຸລາລາຕຸປຸປຕຸຕີ ປຸຈຸລນຸໂຕ ອຕຸຖໂຕ ນິໂຣຊາ ວຸຜຸຄານໍ ປຸຈຸລຕີ ນາມ។ ນິໂຣຊໂຕ ຈ ວຸຜຸຄານໍ ອຣຫຕຸຕຜລຸປຸປຕຸຕິຍາ ວາ ສິຍາ, ອນາຄາມິຜລຸປຸປຕຸຕິຍາ ວາ, ຕຕຸຖ ສລຸລາ ປລຸລາ,

ຕຫນນ຺ຕຣຄ຺ຈ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຄາຓນ຺ຕິ ຕທ຺ກຍໍ ນິທ຺ສາເຣນ຺ໂຕ ເຖໂຣ “ໂປຍ຺ຄປາໂທ ເທຍ຺ຄາ”ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ກຄວາຕິ ອາລປນວຈນໍ.

ຍຖາ ມຄ຺ຄວີຖິຍໍ ມຄ຺ຄຜລຄາເຕສຸ ອຸປ຺ປນ຺ເນສຸ ນິຍມໂຕ ມຄ຺ຄຜລປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຄາຕານິ ໂຫນ຺ຕິ, ເອວໍ ຜລສມາປຕ຺ຕິວີຖິຍໍ ຜລປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຄາຓນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ປຈ຺ຉາ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຄາຓ”ນ຺ຕິ. “ອິທໍ ອຣຫຕ຺ຕຜລ”ນ຺ຕິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຄາຕສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ ຕິອາກາຣທສ຺ສນໍ. ອຍເມວ ປຈ຺ຈໂຍ ອິທປ຺ປຈ຺ຈໂຍ ມ-ກາຣສ຺ສ ທ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ. ທ-ກາເຣນປິ ປກຕິປທມິຈ຺ฉນ຺ຕິ ເກຈິ ສທ຺ທວິທູ. ໂສ ປນ ເຖຣວາເທ ນ ຜລສມາຊິສຄ຺ຄາ ເອວາຕິ ອາຫ “ຜລສມາຊິສຄ຺ຄາປຈ຺ຈຍາ”ຕິ, ອຣຫຕ຺ຕຜລສ ມາຊິສຫຄຕສຄ຺ຄາປຈ຺ຈຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກິຣາຕິ ອນຸສ຺ສຣຕຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ. ຍຖາຊິຄຕຊມ຺ມານຸສ຺ສຣຕປກ຺ຂິຍາ ຫິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາ. ສມາຊິສີເສນ ເຈຕ຺ຖ ສພ຺ພໍ ອຣຫຕ຺ຕຜລໍ ຄຫິຕໍ ສຫຈຣຕຄາເຍນ, ຕສ຺ມື ອສຕິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາຍ ອສມ຺ກໂວ ຕິ ປາລຸອິຍໍ “ອິທປ຺ປຈ຺ຈຍາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອວມິຊ ທິພກາຕການໍ ມເຕນ ຜລປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາຍ ເອການ຺ຕິກຕາ ທສ຺ສິຕາ. ຈູລຸອ ທຸກ຺ຂກ຺ຂນ຺ຊສຸຕ຺ຕຍ຺ຄກຖາຍໍ ປນ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ “ສາ ປນ ນ ສພ຺ເພສໍ ປຣິປຸຕ຺ຕາ ໂຫຕິ. ເອໂກ ຫິ ປຫີນກິເລສເມວ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂ ຕິ, ເອໂກ ອວສິຍ຺ຄກິເລສເມວ, ເອໂກ ມຄ຺ຄເມວ, ເອໂກ ຜລເມວ, ເອໂກ ນິພ຺ພານເມວ. ອິມາສຸ ປນ ປຄ຺ຈສຸ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາສຸ ເອກໍ ວາ ທ຺ເວ ວາ ໂນ ລທ຺ຊຸໍ ນ ວຍ຺ຍນ຺ຕິ”ຕິ (ມ. ນິ. ອຍ຺ຄ. ໑.໑໗໘), ຕເທຕໍ ມຊ຺ຊິມກາຕການໍ ມເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ. ອາກິຊມ຺ມິ ກາ ປນ ວທນ຺ຕິ –

“ມຄ຺ຄໍ ຜລຄ຺ຈ ນິພ຺ພານໍ, ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕິ ປຕ຺ຫິໂຕ;

ຫີເນ ກິເລເສ ເສເສ ຈ, ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕິ ວາ ນ ວາ”ຕິ. (ອກິຊມ຺ມຕ຺ຖສງ຺ຄຫຍ຺ຄກຖາຍໍ ກມ຺ມຍ຺ຄານສງ຺ຄຫວິກາເຄ ວິສຸທ຺ຊິເກ ເທ);

ສຄ຺ຄາອຕ຺ຕກຖາວຕ຺ຕນາ

໘໑໗.“ຄາມສູກໂຣ”ຕິ ອິມິນາ ວນສູກຣມປເນຕິ. ເອວຄ຺ຫິ ອຸປມາວຈນໍ ສູປປນ຺ນໍ ໂຫຕີຕິ. ເທສນາຍ ສຕ຺ຫກາເວນ ສາຣມ຺ກມກ຺ໄຂສ຺ສາທິມລວິໂສຊນໂຕ ສຸຕມຍຄາຕໍ ນ຺ຫາປິຕໍ ວິຍ, ສຸຂຸມກາເວນ ອນຸວິລິຕ຺ຕໍ ວິຍ, ຕິລກ຺ຂຕພ຺ກາຫຕຕາຍ ກຸຕ຺ຫລາທ຺ຍາລງ຺ກາຣວິກູສິຕໍ ວິຍ ຈ ໂຫຕິ. ຕທນຸປວິສໂຕ ຄາຕສ຺ສ, ຕຖາກາວາ ຕໍສມ຺ງຄິໂນ ຈ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ຕຖາກາວາປຕ຺ ຕິ, ນິໂຣຊກຖາຍ ນິເວທນຄ຺ຈສ຺ສ ສິຣິສຍເນ ປເວສນສທິສນ຺ຕິ ອາຫ “ສຕ຺ຫສຸຂຸມ…ເປ… ອາຣາປິໂຕປິ”ຕິ. ຕຕ຺ຖາຕິ ຕິສ຺ສໍ ນິໂຣຊກຖາຍໍ. ມນ຺ທພຸທ຺ຊິຕາຍ ສຸຂໍ ນ ວິນ຺ທນ຺ໂຕ ອລກນ຺ໂຕ, ອຊານນ຺ໂຕ ວາ. ມລວິທູສິຕຕາຍ ຄູຖຍ຺ຄານສທິສໍ. ອຕ຺ຕໂນ ລທ຺ຊິນ຺ຕິ ອຕ຺ຕທິຍ຺ຄີ. ອນຸມຕີ ຄເຫຕ຺ວາຕິ ອນຸຄ຺ຄໍ ຄເຫຕ຺ວາ “ເອທິໂສ ເມ ອຕ຺ຕາ”ຕິ ອນຸຊານາເປຕ຺ວາ, ອຕ຺ຕໂນ ລທ຺ຊິຍໍ ປຕິຍ຺ຄາເປຕ຺ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ.

ປາລຸອິຍໍ ກໍ ປນາຕິ ໂອລຸອາຣິໂກ, ມໂນມໂຍ, ອຣູປີຕິ ຕິຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕວາທານໍ ວເສນ ຕິວິເຊສຸ ອຕ຺ຕາເນສຸ ກຕຣໍ ອຕ຺ຕານໍ ປຈ຺ເຈ ສິຕິ ອຕ຺ໂຖ. “ເທສນາຍ ສຸກຸສໂລ”ຕິ ອິມິນາ “ອວສ຺ສໍ ເມ ກຄວາ ລທ຺ຊີ ວິທ຺ຊໍເສສ຺ສຕີ”ຕິ ຕສ຺ສ ມນສິກາຣໍ ທສ຺ເສຕິ. ປຣິຫຣນ຺ໂຕຕິ ວິທ຺ຊໍສນໂຕ ອປເນນ຺ໂຕ, ອຣູປີ ອຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ຕໂນ ລທ຺ຊີ ນິຄູຫນ຺ໂຕຕິ ອຊິປ຺ປາໂຍ. ປາລຸອິຍໍ “ໂອລຸອາຣິກໍ ໂຂ”ຕິອາທິມ຺ຫິ ປຣິພ຺ພາຊກວຈເນ ອຍມຊິປ຺ປາໂຍ – ຍສ຺ມາ ຈຕຸສນ຺ຕຕິຣູປປ຺ປພນ຺ຊໍ ເອກຕ຺ຕວເສນ ຄເຫຕ຺ວາ ຣູປີກາວໂຕ “ໂອລຸອາຣິໂກ ອຕ຺ຕາ”ຕິ ປຈ຺ເຈຕິ ອຕ຺ຕວາທີ, ອນ຺ນປາໂນປຍ຺ຄານຕຄ຺ຈສ຺ສ ປຣິກປ຺ເປຕ຺ວາ “ສສ຺ສໂຕ”ຕິ ມຄ຺ຄຕິ, ຣູປີກາວ ໂຕ ເອວ ຈ ສຄ຺ຄາຍ ອຄ຺ຄຕ຺ຕໍ ຄາຍາຄຕເມວ, ຍໍ ເວທວາທິໂນ “ອນ຺ນມໂຍ, ປານມໂຍ”ຕິ ຈ ທ຺ວິຊາ ໂວຫຣນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ປຣິພ຺ພາຊໂກ ຕໍ ອຕ຺ຕວາທິມຕໍ ອຕ຺ຕານໍ ສນ຺ຊາຍ “ໂອລຸອາຣິກໍ ໂຂ”ຕິອາທິມາຫາຕິ.

“ໂອລຸອາຣິໂກ ຈ ຫິ ເຕ ໂປຍ຺ຄປາທ ອຕ຺ຕາ ອກວິສ຺ສາ”ຕິອາທິມ຺ຫິ ກຄວໂຕ ວຈເນ ຈາຍມຊິປ຺ປາໂຍ – ຍທິ ອຕ຺ຕາ ຣູປີ ກເວຍ຺ຍ, ເອວໍ ສຕິ ຣູປີ ອຕ຺ຕາ ສິຍາ, ນ ຈ ສຄ຺ຄີ ສຄ຺ຄາຍ ອຣູປກາວໂຕ, ຣູປຊມ຺ມານຄ຺ຈ ອສຄ຺ຊານສກາວຕ຺ຕາ. ຣູປີ ຈ ສມາໂນ ຍທິ ຕວ ມເຕນ ນິຈ຺ໂຈ, ສຄ຺ຄາ ຈ ອປຣາປຣໍ ປວຕ຺ຕນໂຕ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ກິຊ຺ຊຕີຕິ ເກທສພ຺ກາວໂຕ ອນິຈ຺ຈາ , ເອວມ຺ປີ “ອຄ຺ຄາ ສຄ຺ຄາ, ອຄ຺ໂຄ ອຕ຺ຕາ”ຕິ ສຄ຺ຄາຍ ອກາວໂຕ ອເຈຕໂນວ ອຕ຺ຕາ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ເອສ ອຕ຺ຕາ ນ ກມ຺ມສ຺ສ ກາຣໂກ, ນ ຈ ຜລສ຺ສ ອຸປກຸຄ຺ຊນໂກຕິ ອາປນ຺ນເມວາຕິ ອິມໍ ໂທສໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ກຄວາ “ໂອລຸອາຣິໂກ ຈາ”ຕິອາທິ

ມາຫາຕິ។ ຕຕຸຖາຕິ ‘‘ຣູປີ ອຕຸຕາ’’ຕິ ວາເທ។ ປຈຸຈາຄຈຸລໂຕຕິ ເສສກິຣິຍາເປກຸຂາຍ ກມຸມຕຸເຖເຍວ ອຸປໂຍຄວຈນໍ, ປຈຸຈາຄຈຸລ ໂຕຕິ ຈ ປຈຸຈາຄຈຸລນຸຕສຸສ, ຊານນຸຕສຸສ, ປຜິຈຸຈ ວາເທນ ປວຕຸຕສຸສາຕິ ວາ ອຕຸໂຖ។ ‘‘ອລຸລາ ຈ ສລຸລາ ອຸປຸປຊຸຊຕິ, ອລຸລາ ຈ ສລຸລາ ນິຣຸຊຸຊນຸຕີ’’ຕິ ກສຸມາ ວຸຕຸຕໍ, ນນຸ ອຸປຸປາທປຸພຸພໂກ ນິໂຣໂຜ, ນ ຈ ອຸປຸປນຸນໍ ອນິຣຸຊຸຊນກໍ ນາມ ອຕຸຖິຕິ ໂຈທນໍ ໂສເຣຕຸໍ ‘‘ຈຕຸນຸນໍ ຂນຸສານ’’ນຸຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ។ ສຕິປີ ເບສໍ ເອກາລມຸພຕາວຕຸຖກກາເວ ອຸປຸປາທນິໂຣຜາສິການຕຸຕາ ເອກຸ ປຸປາທນິໂຣຜກາໂວວ ວຸຕຸໂຕ។ ອປຣາປຣນຸຕິ ໂປຸງຂານຸໂປຸງຂ។

໔໑໗-໔໐។ ປາລຸອິຍໍ ມໂນມຍນຸຕິ ຊານມນໂສ ວເສນ ມໂນມຍໍ។ ໂຍ ທີ ພາທິຣປຈຸຈຍນິຣເປກຸໂຂ, ໂສ ມນສາວ ນິພຸພຕຸໂຕຕິ ມໂນມໂຍ។ ຣູປໂລເກ ນິພຸພຕຸຕສຣີຣໍ ສນຸຊາຍ ວທຕິ។ ຍໍ ເວທວາທີໂນ ‘‘ອານນຸທມໂຍ , ວິລຸລາຄມໂຍ’’ຕິ ຈ ທຸວິສາ ໂວທຣນຸ ຕິ។ ຕຕຸຣາປີຕິ ‘‘ມໂນມໂຍ ອຕຸຕາ’’ຕິ ວາເທປີ។ ໂທເສ ທີນຸເນຕິ ‘‘ອລຸລາວ ສລຸລາ ກວິສຸສຕີ’’ຕິອາທິນາ ໂທເສ ທີນຸເນ ອຕຸຕ ໂນ ລທຸສີເຍວ ວທນຸໂຕ ‘‘ອຣູປີ ໂຂ’’ຕິອາທິມາຫາຕິ ສມຸພນຸໂຜ។ ອິສາປີ ປຸຣິມວາເທ ວຸຕຸຕນເຍນ ‘‘ຍທິ ອຕຸຕາ ມໂນມໂຍ ສພຸພງຄປຈຸຈງຄີ ອຫີນິນຸທຸຣິໂຍ ກເວຍຸຍ, ເອວໍ ສຕິ ຣູປີ ອຕຸຕາ ສິຍາ, ນ ຈ ສລຸລີ ສລຸລາຍ ອຣູປກາວໂຕ’’ຕິອາທີ ສພຸພໍ ໂທສທສຸສນໍ ເວທິຕພຸພໍ។ ຕມຕຸຖລຸທີ ທສຸເສນຸໂຕ ກຄວາ ‘‘ມໂນມໂຍ ຈ ທີ ເຕ ໂປຜຸຄປາທາ’’ຕິອາທິມໂວຈ។ ກສຸມາ ປນາຍໍ ປຣິພຸພາຊໂກ ປຄຸມໍ ໂອລຸອາຣິກໍ ອຕຸຕານໍ ປຜິຊານິຕຸວາ ຕໍ ລທຸສີ ວິສຸສຊເຊຕຸວາ ປຸນ ມໂນມຍໍ ອຕຸຕານໍ ປຜິຊານາຕິ? ຕມຸປີ ວິສຸສຊຊິຕຸວາ ປຸນ ອຣູປີ ອຕຸຕານໍ ປຜິຊານາຕິຕິ? ກາມລຸເຈຕຸຖ ກາຣຕໍ ‘‘ຕໂຕ ໂສ ອຣູປີ ອຕຸຕາຕິ ເອວໍລທຸສິໂກ ສມາ ໂນປີ…ເປ… ອາທິມາຫາ’’ຕິ ເທຜຸຖາ ວຸຕຸຕເມວ, ຕຖາປີ ອິເມ ຕິຕຸຖິຍາ ນາມ ອນວຜຸຖິຕຈິຕຸຕາ ຖຸສຣາສິມຸທີ ນິຂາຕຂາຕຸໂກ ວິຍ ຈລຸຈລາຕິ ກາຣຕານຸຕຣມຸປີ ທສຸເສຕຸໍ ‘‘ຍຖາ ນາມາ’’ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ។ ສລຸລາ ນປຸປຕິຜຸຖາຕິຕິ ອາຣມຸມເຕ ສລຸຊານ ນວເສນ ສລຸລາ ນ ປຕິຜຸຖາຕິ, ອາຣມຸມເຕ ສລຸລໍ ນ ກໂຣຕິຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂທຕິ។ ສລຸລາປຕິຜຸຖານກາເລຕິ ເອຕຸຖາປີ ອຍໍ ນໂຍ។

ຕຕຸຣາປີຕິ ‘‘ອຣູປີ ອຕຸຕາ’’ຕິ ວາເທປີ។ ສລຸລາຍາຕິ ປກຕິສລຸລາຍ, ເອວໍ ກທນຸຕສມຸມປາລຕຸເຖເຣນ (ທີ។ ນີ។ ຜີ។ ໑។໔໑໗-໔໐) ວຸຕຸຕໍ។ ອລຸລສຸມີ ຕິຕຸຖາຍຕເນ ອຸປຸປາທນິໂຣຜນຸຕິ ທີ ສມຸພນຸໂຜ។ ເຕນ ເວທິການໍ ມເຕນ ນານາກຸຂເຕ ອຸປຸປນຸນາຍ ນານາຣມຸມຕາຍ ສລຸລາຍ ອຸປຸປາທນິໂຣຜມິຈຸລຕີຕິ ທສຸເສຕິ។ ເກຈີ ປນ ‘‘ອາຈຣິຍສລຸລາຍາ’’ຕິ ປຄຸນຸຕີ, ຕທຍຸຕຸຕໍ ອຕຸຖສຸສ ວິຣຸທຸສຕຸຕາ, ເຖເຣນ ຈ ອນຸທຸສຜຕຸຕາ។ ອປຣາປຣໍ ປວຕຸຕາຍ ສລຸລາຍ ອຸປຸປາທວຍທສຸສນໂຕ ອຸປຸ ປາທນິໂຣຜໍ ອິຈຸລຕີ។ ຕຖາປີ ‘‘ສລຸລາ ສລຸລາ’’ຕິ ປວຕຸຕສມລຸລໍ ‘‘ອຕຸຕາ’’ຕິ ຄເທຕຸວາ ຕສຸສ ອວິຈຸເຊທໍ ປຣິກປຸເປນຸໂຕ ສສຸສຕໍ ມລຸລຕິ។ ເຕນາທ ‘‘ອຕຸຕານໍ ປນ ສສຸສຕໍ ມລຸລຕີ’’ຕິ។ ຕສຸມາຕິ ອປຣາປຣໍ ປວຕຸຕສລຸລາຍ ນາມມຕຸເຕນ ສສຸສຕໍ ມລຸລນໂຕ។ ສລຸລາຍ ອຸປຸປາທນິໂຣຜມຕຸເຕ ອຜຸຖຕຸວາ ຕທຸຕຕຣີ ສສຸສຕຄຸຄາຫສຸສ ຄຫາຕໂຕ ໂທສໍ ທສຸເສຕີຕິ ອຜິປຸປາໂຍ។ ຕເຖວາຕິ ຍຖາ ‘‘ຣູປີ ອຕຸຕາ, ມໂນມໂຍ ອຕຸຕາ’’ຕິ ຈ ວາທທຸວເຍ ອຕຸຕໂນ ອສລຸລຕາ, ເອວລຸຈສຸສ ‘‘ອເຈຕນຕາ’’ຕິອາທີ ໂທສປຸປສງໂຄ ທຸນຸນິວາໂຣ , ຕເຖວ ອິມສຸມີ ວາເທປີຕິ ອຕຸໂຖ។ ມິຈຸລາທສຸສເນນາຕິ ອຕຸຕທິຜຸຖິສງຂາເຕນ ມິຈຸລາກິນິເວເສນ។ ອກິກູຕຕຸຕາຕິ ອນາທິກາລກາວິຕກາເວນ ອຊໂຊຕຸຖຜຕຸຕາ, ນິວາຣິຕລາຄຈາຣຕຸຕາຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂທຕິ។ ເຍນ ສນຸຕິພເນນ, ສມູຫພເນນ ຈ ວລຸຈິໂຕ ພາໂລ ປພນຸຂວເສນ ປວຕຸຕມານໍ ຂມຸມສມູທໍ ມິຈຸລາຄາທວເສນ ‘‘ອຕຸຕາ’’ຕິ ຈ ‘‘ນິຈຸໂຈ’’ຕິ ຈ ອກິນິວິສຸສ ໂວທຣຕິ, ຕໍ ເອກຕຸຕສລຸລິຕໍ ສນຸຕິພນໍ, ສມູຫພນລຸຈ ວິນິກຸຊຊ ຍາຖາວໂຕ ຊານນໍ ພນວິນິ ພຸໂກໂຄ, ໂສ ຈ ສພຸເພນ ສພຸພໍ ຕິຕຸຖິຍານໍ ນຕຸຖິ។ ຕສຸມາ ອຍມຸປີ ປຣິພຸພາຊໂກ ຕາທິສສຸສ ລາຄປຣິປາກສຸສ ອກາວໂຕ ວຸຈຸຈ ມານມຸປີ ນານຕຸຕໍ ນາລຸລາສີຕິ ອາທ ‘‘ຕໍ ນານຕຸຕໍ ອຊານນຸໂຕ’’ຕີ។ ສລຸລາ ນານາຍໍ ນານາຣມຸມຕາ ນານາກຸຂເຕ ອຸປຸປຊຸຊຕິ, ເວຕີ ຈາຕິ ເວທິການໍ ມຕໍ។ ສລຸລາຍ ອຸປຸປາທນິໂຣຜໍ ປສຸສນຸໂຕປີ ສລຸລາມຍໍ ສລຸລາກູຕໍ ອຕຸຕານໍ ປຣິກປຸເປຕຸ ວາ ຍຖາວຸຕຸຕພນວິນິພຸໂກຄາກາວໂຕ ນິຈຸຈເມວ ກຕຸວາ ທິຜຸຖິມລຸລນາຍ ມລຸລຕີ។ ຕຖາກູຕສຸສ ຈ ຕສຸສ ສຕຫສຸຂຸມ ປຣມຄມຸກີຣຣມຸມຕາ ນ ລາຍເຕວາຕິ ອິທໍ ກາຣຕໍ ປສຸສນຸເຕນ ກຄວຕາ ‘‘ທຸຊຊານໍ ໂຂ’’ຕິອາທີ ວຸຕຸຕນຸຕິ ທສຸເສນຸໂຕ ‘‘ອຖສຸສ ກຄວາ’’ຕິອາທິມາຫ។

ທິຜຸຖິອາທີສຸ ‘‘ເອວເມຕ’’ນຸຕິ ທສຸສນໍ ອກິນິວິສນໍ ທິຜຸຖິ។ ຕສຸສາ ເອວ ປຸພຸພກາຄກູຕໍ ‘‘ເອວເມຕ’’ນຸຕິ ນິຊຊານວເສນ ຂມນໍ ຂນຸຕິ។ ຕຖາ ໂຣຈນໍ ຣຸຈິ។‘‘ອລຸລຖາເຍວາ’’ຕິອາທີ ເຕສໍ ທິຜຸຖິອາທີນໍ ວິກາຊຊ ທສຸສນໍ។ ຕຕຸຖ ອລຸລຖາເຍວາຕິ ຍຖາ ອຣິຍ ວິນເຍ ອນຸຕທຸວຍໍ ອນຸປຄມຸມ ມຊຊິມປຜິປທາວເສນ ທສຸສນໍ ໂທຕິ, ຕໂຕ ອລຸລຖາເຍວ។ ອລຸລເທວາຕິ ຍໍ ປຣມຕຸຖໂຕ ວິຊຊຕິ ຂນຸສາຍຕນາທີ, ຕສຸສ ຈາປີ ອນິຈຸຈຕາທີ, ຕໂຕ ອລຸລເທວ ປຣມຕຸຖໂຕ ອວິຊຊມານໍ ອຕຸຕສສຸສຕາທີກໍ ຕຍາ ຂມ ເຕ ເຈວ ຣຸຈຸຈເຕ ຈາຕິ ອຕຸໂຖ។ ອາກຸໂສ ຍຸລຸຊນໍ ອາໂຍໂຄ។ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ ‘‘ຍຸຕຸຕປຍຸຕຸຕຕາ’’ຕີ។ ປຜິປຕຸຕິຍາຕິ ປຣມຕຸຕຈິນຸຕ ນາທິປຣິພຸພາຊກປຜິປຕຸຕິຍາ។ ອາຈຣິຍສຸສ ກາໂວ ອາຈຣິຍກໍ, ຍຖາ ຕຖາ ໂອວາທານຸສາສນໍ, ຕທສຸສຕຸຖີຕິ ອາຈຣິຍໂກ ຍຖາ

“ສຫ຺ໂສ”ຕິ ອາຫ “ອລ຺ລຕ຺ຖາ”ຕິອາທິ. ອລ຺ລສ຺ມິ ຕິຕ຺ຖາຍຕເນ ຕວ ອາຈຣິຍກາໂວ ອຕ຺ຖີຕິ ໂຍຊນາ. “ເຕນາ”ຕິອາທິ ສຫ
ໂຍຊນາຍ ຍຖາວາກ຺ຍໍ ທສ຺ສນໍ. “ອຍໍ ປຣມຕ຺ໂຖ, ອຍໍ ສມ຺ມຸຕິ”ຕິ ອິມສ຺ສ ວິກາຄສ຺ສ ທຸພ຺ພິກາຄຕ຺ຕາ ທຸຊ຺ຊານໍ ເອຕໍ ນານຕ຺
ຕໍ. “ຍຊ຺ເຊຕໍ ທຸຊ຺ຊານໍ ຕາວ ຕິຍ຺ຄຕ຺, ອລ຺ລໍ ປນຕ຺ຖໍ ກຄວນ຺ຕໍ ປຸຈ຺ຉາມີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕຖາ ປຏິປນ຺ນຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ອຖ
ປຣິພ຺ພາຊໂກ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອລ຺ໂລ ວາ ສລ຺ລາໂຕຕິ ສລ຺ລາສກາວໂຕ ອລ຺ລສກາໂວ ວາ ອຕ຺ຕາ ໂຫຕູຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຊ຺ນາ
ປນ “ອລ຺ລາ ວາ ສລ຺ລາ”ຕິ ປາໂຄ ທິສ຺ສຕິ. ອສ຺ສາຕິ ອຕ຺ຕໂນ.

ໂລກິຍຕິ ທິສ຺ສຕິ, ປຕິຍ຺ຄຫຕິ ວາ ເອຕ຺ຖ ປຸລ຺ລປາປໍ, ຕພ຺ພິປາໂກ ຈາຕິ ໂລໂກ, ອຕ຺ຕາ. ໂສ ທີສ຺ສ ກາຣໂກ, ເວທໂກ ຈາຕິ
ອິຈ຺ຈິໂຕ. ທິຍ຺ຄິຄຕນ຺ຕິ “ສສ຺ສໂຕ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈາ”ຕິອາທິ (ທີ. ນິ. ໑.໓໑; ອຸທາ. ໕໕) ນຍປ຺ວຕ຺ຕໍ ທິຍ຺ຄິຄຕໍ. ນ ເຫສ
ທິຍ຺ຄາກິນິເວໂສ ທິຍ຺ຄຊມ຺ມິກາທິອຕ຺ຖນິສ຺ສິໂຕ ຕທສໍວຕ຺ຕນໂຕ. ໂຍ ຫີ ຕໍ ສໍວຕ຺ຕນໂກ, ໂສ “ຕໍ ນິສ຺ສິໂຕ”ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພຕໍ
ລເກຍ຺ຍ ຍຖາ ຕໍ ປຸລ຺ລລາຕສມ຺ກາໂຣ. ເອເຕເນວ ນເຍນ ນ ຊມ຺ມນິສ຺ສິຕຕາປີ ສໍວຕ຺ເຕຕພ຺ພາ. ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍສ຺ສ ອາທີ ອາ
ທິພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ, ຕເທວ ອາທິພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍກໍ ຍຖາ “ວິນໂຍ ເອວ ເວນຍິໂກ”ຕິ (ປາຣາ. ອຏ຺ຄ. ໑)). ເຕນາຫ “ສິກ຺ຂຕ຺ຕຍສງ
ຂາຕສ຺ສາ”ຕິອາທິ. ສພ຺ພມ຺ປີ ວາກ຺ຍໍ ອນ຺ໂຕຄຊາວຊາຣຕໍ ຕສ຺ສ ອວຊາຣຕຜລຕ຺ຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ອາທິມຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ. ຕທິຊ ອຊິ
ສີລສິກ຺ຂາວ. ສາ ຫີ ສິກ຺ຂຕ຺ຕຍສງຄຫິເຕ ສາສນພ຺ຣຫ຺ມຈຣິເຍ ອາທິກູຕາ, ນ ອລ຺ລຕ຺ຖ ວິຍ ອາຊີວຏ຺ຄມກາທິ ອາ
ທິພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍກນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ “ອຊິສີລສິກ຺ຂາມຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ອິມິນາ. ນິພ຺ພິນ຺ທນຕ຺ຖາຍາຕິ ອຸກ຺ກຕ຺ຄິຕກາວາຍ. “ອກິຊານນາ
ຍາຕິ ລາຕປຣິລ຺ລາວເສນ ອກິຊານນຕ຺ຖາຍ. ສມ຺ພຸຊ຺ຊນຕ຺ຖາຍາຕິ ຕີຣຕປຫານປຣິລ຺ລາວເສນ ສມ຺ໂພຊນຕ຺ຖາຍາ”ຕິ ວທນ຺
ຕິ. ອປິຈ ອກິຊານນາຍາຕິ ອກິລ຺ລາປລ຺ລາວເສນ ຊານນາຍ. ຕໍ ປນ ວຏ຺ຜສ຺ສ ປຈ຺ຈກ຺ຂກຣຕເມວ ໂຫຕີຕິ ອາຫ
“ປຈ຺ຈກ຺ຂກິຣິຍາຍາ”ຕິ. ສມ຺ພຸຊ຺ຊນຕ຺ຖາຍາຕິ ປຣິລ຺ລາກິສມຍວເສນ ປຏິເວຊຕ຺ຖາຍ. ທິຍ຺ຄາກິນິເວສສ຺ສ ສໍສາຣວຏ຺ເຜ ນິພ຺
ພິທາວິຣາຄນິໂຣຊຸປສມາສໍວຕ຺ຕນໍ ວຏ຺ຜນ຺ໂຕຄຊຕ຺ຕາ, ຕສ຺ສ ວຏ຺ຜສມ຺ພນ຺ຊນໂຕ ຈ. ຕຖາ ອກິລ຺ລາສມ຺ໂພຊນິພ຺ພານາ
ສໍວຕ຺ຕນລ຺ຈ ທຏ຺ຄພ຺ພໍ.

ກາມໍ ຕຕ຺ຫາປີ ທຸກ຺ຂສກາວາ ເອວ, ຕສ຺ສາ ປນ ສມ຺ທຍກາເວນ ວິສໍ ຄຫິຕຕ຺ຕາ “ຕຕ຺ຫໍ ຖເປຕ຺ວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ປກາວນໂຕຕິ
ອຸປ຺ປາທນໂຕ. ທຸກ຺ຂໍ ປກາເວນ຺ຕີປີ ຕຕ຺ຫາ ອວິຊ຺ຊາທິປ຺ຈ຺ຈຍນ຺ຕຣສຫິຕາ ເອວ ປກາເວຕິ, ນ ເກວລາຕິ ອາຫ “ສປ຺ປ຺ຈ຺ຈ
ຍາ”ຕິ. ອປ຺ປວຕ຺ຕີຕິ ອປ຺ປວຕ຺ຕິນິມິຕ຺ຕໍ. ນ ປວຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ທຸກ຺ຂສມ຺ທຍາ, ເອຕສ຺ມິ ວາ ອຊິຄເຕຕິ ຫີ ອປ຺ປວຕ຺ຕິ. ທຸກ຺
ຂນິໂຣຊໍ ນິພ຺ພານໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕທຕ຺ຖລ຺ຈ ສາ ປຏິປຊ຺ຊິຕພ຺ພາຕິ ທຸກ຺ຂນິໂຣຊຄາມິນິປຏິປທາ. ມຄ຺ຄປາຕ຺ກາໂວຕິ ມຄ຺ຄສມ຺ປ຺ປາ
ໂທ. ຜລສຈ຺ຉິກິຣິຍາຕິ ຜລສ຺ສາຊິຄມວເສນ ປຈ຺ຈກ຺ຂກຣຕໍ. ຕໍ ອາກາຣນ຺ຕິ ຕໍ ຕຸຕ຺ຫີກາວສງຂາຕໍ ຄມນລິງຄ ອາໂຣເຈນ຺ໂຕ
ວິຍ, ນ ປນ ອກິມຸຂໍ ອາໂຣເຈຕິ.

໔໔໑. ສມນ຺ຕໂຕ ນິຄ຺ຄຕ຺ຫນວເສນ ໂຕທນໍ ວິຊ຺ຊນໍ ສນ຺ນິໂຕທກໍ. ມໂນຄຕາທີນໍ ວິເສສນສ຺ສ ນປຸໍສກລິງເຄນ ນິທ຺ທິຍ຺ຄຕ຺
ຕາ “ວາຈາຍ ສນ຺ນິໂຕທເກນາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເຕນາຫ “ວຈນປໂຕທເກນາ”ຕິ. ອຖ ວາ “ວາຈາຍາ”ຕິ ອິທໍ “ສນ຺ນິໂຕທເກນາ”ຕິ
ເອຕ຺ຖ ກຣຕວຈນໍ ທຏ຺ຄພ຺ພໍ. “ວຈນປໂຕທເກນາ”ຕິ ຫີ ວຈເນນ ປໂຕທເກນາຕິ ອຕ຺ໂຖ, “ວາຈາຍາ”ຕິ ວາ ສມ຺ພນ຺ເຊ ສາ
ມິວຈນໍ. ວາຈາຍ ສນ຺ນິໂຕທນກິຣິຍາຍ ສຊ຺ຊພ຺ກຣິຕມກໍສູຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ. “ສຊ຺ຊພ຺ກຣິຕ”ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ “ສໍ ອຊິ ອກິ ອຣິກ”ນ຺
ຕິ ປທຈ຺ເຉໂທ, ສມນ຺ຕໂຕ ກຸສໍ ອຣິຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ, ສຕມຕ຺ເຕຫີ ຕຸຕ຺ຕເກຫີ ວິຍ ວິວິເຊຫີ ປຣິພ຺ພາຊກວາຈາໂຕທເນຫີ ຕຸທີ ສູຕິ
ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ຕຖາ ຫີ ວຸຕ຺ຕໍ “ອຸປ຺ຣິ ວິຊ຺ຊີສູ”ຕິ. ສກາວໂຕ ວິຊ຺ຊມານນ຺ຕິ ປຣມຕ຺ຖສກາວໂຕ ອຸປລພ຺ກມານໍ, ນ ປກຕິອາທີ
ວິຍ ອນຸປລພ຺ກມານໍ. ຕຈ຺ຉນ຺ຕິ ສຈ຺ຈໍ. ຕຖນ຺ຕິ ອວິປຣີຕໍ. ອຕ຺ຖໂຕ ເວວຈນເມວ ຕໍ ປທຕ຺ຕຍໍ. ນວໂລກ຺ຕ຺ຕຣຊມ຺ເມສູຕິ
ວິສເຍ ກຸມ຺ມໍ, ເຕ ຊມ຺ເມ ວິສຍໍ ກຕ຺ວາ. ຄິຕສກາວນ຺ຕິ ອວຏ຺ຄິຕສກາວໍ, ຕທຸປ຺ປາທກນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂລກ຺ຕ຺ຕຣຊມ຺ມນິຍາມ
ນິຍຕນ຺ຕິ ໂລກ຺ຕ຺ຕຣຊມ຺ມສມ຺ປາປນນິຍາເມນ ນິຍຕໍ. ອິທານິ ປນ ‘ໂລກ຺ຕ຺ຕຣຊມ຺ມນິຍາມຕ”ນ຺ຕິ ປາໂຄ, ໂສ ນ ໂປຣາໂຕ
ອາຈຣິເຍນ ອນຸທ຺ຊຏຕ຺ຕາ. ກສ຺ມາ ປເນສາ ປຏິປທາ ຊມ຺ມຏ຺ຄິຕຕາ ຊມ຺ມນິຍາມຕາຕິ ອາຫ “ພຸທ຺ຊານລ຺ຫີ”ຕິອາທີ. ສາຕິ
ປຏິປທາ. ເອທີສາຕິ “ຊມ຺ມຏ຺ຄິຕຕ”ນ຺ຕິອາທິນາ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣາ.

ຈິຕ຺ຕຫຕ຺ຖິສາຣິປຸຕ຺ຕໂປຏ຺ຄປາທວຕ຺ຖຸວຕ຺ຕນາ

໔໔໔. ຫຕ຺ຖີ ສາເຣຕິ ທເມຕີຕິ ຫຕ຺ຖິສາຣີ, ຫຕ຺ຖາຈຣິໂຍ. ສຸຂຸເມສຸ ອຕ຺ຖນ຺ຕເຣສູຕິ ຂນ຺ຊາຍຕນາທີສຸ ສຸຂຸມລາຕໂຄຈເຣສຸ
ຊມ຺ເມສຸ. ອກິຊມ຺ມິໂກ ກິເຣສ. ກຸສໂລຕິ ປຸພ຺ເພປີ ພຸທ຺ຊສາສເນ ກຕປຣິຈຍຕາຍ ເຉໂກ. ຕາທິເສ ຈິຕ຺ເຕຕິ ຄິຫີກາວຈິຕ຺ເຕ.

ອິຕໂຣ ປນ ຕໍ ສຸຕວາວ ນ ວິພຸກາມິ, ປພຸພຊຊາຍເມວ ອກິຣມິຕິ ອຂີປປ່າໂຍ។ ຄິທີກາເວ ອານິສໍສກາຖາຍ ກຖິຕຕຸຕາຕິ ເອຕຸຖ ສີລວນຸຕສຸສ ກິກຸຂໂນ ຕຖາ ກຖເນນ ວິພຸກາມເນ ນິໂຍຊິຕຕຸຕາ ອິທານິ ສຍມຸປີ ສີລວາ ເອວ ທຸຕວາ ລ ວາເຣ ວິພຸກາມິຕິ ອຂີປ ປ່າໂຍ ຄເທຕພຸໂພ។ ກມຸມສຣິກຸຂເກນ ທີ ກມຸມຜເລນ ກວິຕພຸພໍ។ ກເຖນຸຕານນຸຕີ ອນາທເຣ ສາມິວຈນໍ។ ມຫາສາວກສຸສ ກຖິເຕຕີ ມຫາສາວກກູເຕນ ມຫາໂກຍຸຖິກຕຸເຖເຣນ ອປສາທນວເສນ ກຖິເຕ, ກຖນມິມິຕຸຕໍ ປຕິຍຸຖໍ ລທຸຂໍ ອສກຸໂກນຸໂຕຕິ ອຕຸໂຖ។ "ວິພຸກາມິຕຸວາ ຄິທີ ຊາໂຕ"ຕິ ອິທໍ ສຕຸຕມວາຣມິວ ວຸຕຸຕໍ។ ສມຸມປທຍຸຖກຖາຍໍ (ສ។ ປ។ ອຍຸຖ។ ໑໗໖ ຈິຕຸຕຫຕຸຖຕຸເຖຣວຕຸຖຸ) ປນ ກຸທາລປຕຸທິຕຊາຕເກ (ຊາ។ ອຍຸຖ។ ໑។໑។ກ ກຸທຸທາລຊາຕກວຕຸຕນາ) ຈ ລກຸຂຕຸຕຸເມວ ວິພຸກາມນວາໂຣ ວຸຕຸໂຕ។ ຄິທີສຫາຍໂກຕີ ຄິທີກາເລ ສຫາຍໂກ។ ອປສກຸການຸໂຕປີ ນາມາຕີ ອປີ ນາມ ອປສກຸການຸໂຕ, ຄາຣຍຸຫວຈນເມຕໍ។ ປພຸພຊິຕຸໍ ວຍຸຍຕີຕິ ປພຸພຊຊາ ວຍຸຍຕີ។

໔໘໖។ປລຸລາຈກຸຂຸໂນປຕຸຖິຕາຍາຕີ ສຸວຸຕຸຕທຸຣຸຕຸຕສມວິສມທສຸສນສມຕຸຖສຸສ ປລຸລາຈກຸຂຸໂນ ອກາເວນ។ ຍາທິເສນ ຈກຸຂຸນາ ໄສ "ຈກຸຂຸມາ"ຕິ ວຸຕຸໂຕ, ຕໍ ທສຸເສຕຸໍ "ສຸກາສິຕາ"ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ។ ອຍໍ ອຍຸຖກຖາໂຕ ອປໂຣ ນໂຍ – ເອກໍສິກາຕີ ເອການຸຕິກາ, ນິພຸພານວຫກາເວນ ນິຈຸລິຕາຕີ ວຸຕຸຕໍ ໂທຕິ។ ປລຸລຕຸຕາຕີ ວວຕຸຖປິຕາ។ ນ ເອກໍສິກາຕີ ນ ເອການຸຕິກາ ນິພຸພານາວຫກາເວນ ນິຈຸລິຕາ ວຍຸຍນຸໂຕຄຣກາວໂຕຕິ ອຂີປປ່າໂຍ។ ອຍມຕຸໂຖ ທີ "ກສຸມາ ເຈເຕ ໂປຍຸຖປາທ ມຍາ ເອກໍສິກາ ສມຸມາເທສິຕາ ປລຸລຕຸຕາ, ເອເຕ ໂປຍຸຖປາທ ອຕຸຖສໍທິຕາ…ເປ… ນິພຸພານາຍ ສໍວຕຸຕນຸຕີ"ຕິອາທີສຸຕຸຕປເທທີ ສໍສນຸທຕີ ສເມຕີຕິ។

ເອກໍສິກສມຸມວຕຸຕນາ

໔໘໔។"ກສຸມາ ອາຣກີ"ຕິ ກາຣຕໍ ປຸຈຸລິຕຸວາ "ອນິຍຸຍານິກກາວທສຸສນຕຸຖ"ນຸຕີ ປໂຍຊນໍ ວິສຸສຊຊິຕໍ។ ຜເລ ທີ ສິທຸເຂ ເທຕຸປີ ສິທຸໂຂ ໂທຕີຕິ, ອຍໍ ອາຈຣິຍມຕິ (ທີ។ ນີ។ ຜີ។ ໑។໔໘໔) ອປເຣ ປນ "ເອທິເສສຸ ອຕຸຖສທຸໂທ ກາຣເກ ວຕຸຕຕິ, ເທຕຸວຕຸເຖ ຈ ປຈຸຈຕຸຕວຈນໍ, ຕສຸມາ ອນິຍຸຍານິກກາວທສຸສນນຸຕີ ເອຕຸຖ ອນິຍຸຍານິກກາວທສຸສນກາຣຕາ"ຕິ ອຕຸຖມິຈຸລນຸຕີ។ ປລຸລາປິຕນິຍຸຖາຍາຕີ ປເວທິຕວິມຸຕຸຕິມຄຄສຸສ។ ວຍຸຍທຸກຸຂປຣິໂຍສານໍ ຄຈຸລຕີ ເອຕາຍາຕີ ນິຍຸຖາຕີ ທີ ວິມຸຕຕີ ວຸຕຸຕາ "ໂຄຍຸຖາ ປຍຸຖິຕຄາໂວ"ຕິ (ມ។ ນີ។ ໑។໑໕໖) ມຫາສີຫນາທສຸຕຸຕປເທ ວິຍ ຖາ-ສທຸທສຸສ ຄຕິອຕຸເຖ ປວຕຸຕນໂຕ។ ນິຍຸຖາມຄຸໂຄ ຈ ອິຮ ອຸຕຸຕຣປທໂລເປນ "ນິຍຸຖາ"ຕິ ອຂີປຸເປໂຕ។ ຕສຸເສວ ທີ ນິຍຸຍານິກຕາ, ອນິຍຸຍານິກຕາ ຈ ວຸຈຸຈຕີ, ນ ນິຍຸຖາຍ។ ນິຍຸຍາຕີຕິ ນິຍຸຍານິກາ ຍ-ກາຣສຸສ ກ-ກາຣໍ ກຕຸວາ។ ອນິຍສທຸໂທ ທີ ພທຸລໍ ກຕຸຕຸຕຸຖາກິສາຍໂກ, ນ ນິຍຸຍານິກາ ອນິຍຸຍານິກາ, ຕສຸສາ ກາໂວ ຕຖາ។ ນິຍຸຍານໍ ວາ ນິຄຸຄມນໍ ນິສຸສຣຕໍ, ວຍຸຍທຸກຸຂສຸສ ວູປສໂມຕີ ອຕຸໂຖ, ນິຍຸຍານເມວ ນິຍຸຍານິກໍ, ນ ນິຍຸຍານິກໍ ອນິຍຸຍານິກໍ, ໄສ ເອວ ກາໂວ ສກາໂວ ອນິຍຸຍານິກກາໂວ, ຕສຸສ ທສຸສນຕຸຖນຸຕີ ໂຍເຊຕພຸພໍ។

"ສພຸເພ ທີ"ຕິອາທີ ຕທຕຸຖວິວຣຕໍ។ ອມຕໍ ນິພຸພານໍ ນິຍຸຖມິຕີ ປລຸລເປຕິ ຍຖາຕີ ສມຸພນຸໂຂ។ ໂລກຖູປີກາທິວເສນ ນິຍຸຖໍ ປລຸລເປນຸຕີຕິ "ນິພຸພານໍ ນິພຸພານ"ນຸຕີ ວຈນສາມລຸລມຕຸຕໍ ຄເທຕຸວາ ຕຖາ ປລຸລເປນຸຕີ។ ໂລກຖູປີກາ ນາມ ພຸຣຫຸມກູມິ ວຸຈຸຈຕີ ໂລກສຸສ ຖູປີກສທິສຕາປຣິກປຸປເນນ។ ເກຈີ ປນ "ເນວສລຸລານາສລຸລາຍຕນກູມີ ໂລກຖູປີກາ"ຕິ ວທນຸຕີ, ຕທຍຸຕຸຕໍ ອຍຸຖກຖາສຸ ຕຖາ ອວຈນໂຕ។ ອາທີສທຸເທນ ເຈຕຸຖ "ອລຸໂລ ປຸຣິໂສ, ອລຸລາ ປກາຕີ"ຕິ ປກາຕິປຸຣິສນຸຕຣາວໂພໄທ ໂມກຸໂຂ, ພຸທຸທິອາທີຄຸຕາວິມຸຕຸຕສຸສ ອຕຸຕໂນ ອສກຕຸຕມີ ອວຍຸຖານໍ ໂມກຸໂຂ, ກາຍວິປຕຸຕິກຕີ ຊາຕິພນຸສານໍ ອປວຊຊນວເສນ ອປຸປວຕຸໂຕ ໂມກຸໂຂ, ປເຣນ ປຸຣິເສນ ປໍໂລກຕາ ໂມກຸໂຂ, ຕໍສມິປຕາ ໂມກຸໂຂ, ຕໍສມາໂຍໂຄ ໂມກຸໂຂຕີ ເອວມາທີນໍ ສງຄໂທ ທຍຸຖພຸໂພ។ ຕສຸມີ ຕສຸມິລຸທີ ສມເຍ ນິຍຸຖໍ ອປລຸລເປນຸໂຕ ນາມ ນຕຸຖີ។ ພຸຣາຫຸມຕານໍ ປຖມຊຊານພຸຣຫຸມໂລໂກ ນິຍຸຖາ។ ຕຕຸຖ ທີ ເນສໍ ນິຈຸຈາກິນິເວໂສ ຍຖາ ຕໍ ພກສຸສ ພຸຣຫຸມຸໂນ, (ມ។ ນີ។ ໑។໕໐໑) ເວຂນສາທິຕາປສານໍ ອາກສຸສຣາ, ສລຸຈຍາທິປຣິພຸພາຊການໍ ສຸກກິຕຸຫາ, ອາຊີວການໍ "ອນນຸຕມານໂສ"ຕິ ປຣິກປຸປິໂຕ ອສລຸລິກໂວ។ ອິມສຸມີ ປນ ສາສເນ ອຣຫຕຸຕໍ ນິຍຸຖາ, ສພຸເພປີ ເຈເຕ ທິຍຸຖິວເສນ ພຸຣຫຸມໂລກາທີນິ ອຣຫຕຸຕມລຸລນາຍ "ນິພຸພານໍ ນິພຸພານ"ນຸຕີ ວຈນສາມລຸລມຕຸຕໍ ຄເທຕຸວາ ຕຖາ ປລຸລເປນຸຕີ, ນ ປນ ປຣມຕຸຖໂຕ ເນສໍສມເຍ ນິພຸພານປລຸລາປນສຸສ ລພຸການໂຕຕິ ອາທ "ສາ ຈ ນ ນິຍຸຍານິກາ"ຕິອາທີ។ ຍຖາປລຸລຕຸຕາຕີ ເຍນ ເຍນ ປກາເຣນ ປລຸລຕຸຕາ, ປລຸລຕຸຕປຸປກາຣາ ຫຸຕວາຕີ ອຕຸໂຖ។ ນ ນິຍຸຍາຕີຕິ "ເຍນາກາເຣນ ນິຍຸຖາ ປາປຸຕັພຸພາ"ຕິ ເຕທີ ປເວທິຕາ, ເຕນາກາເຣນ ຕສຸສາ ອປຕຸຕພພຕາຍ ນ ນິຍຸຍາຕີ។ ປຕຸທິເຕທີ ປຍິກຸຂິຕຸຕາຕີ "ນາຍໍ ນິຍຸຖາ ປຍິປທາ ວຍຸຍສຸສ ອນຕິກຸກມນໂຕ"ຕິ ພຸທຸສາທິທີ ປຕຸທິເຕທີ ປຍິກຸຂິຕຸຕາ។ ນິວຕຸຕຕີຕິ ປຍິກຸເຂປກາຣຕາວຈນໍ, ຍສຸມາ ເຕທີ ປລຸລຕຸຕາ ນິຍຸຖາ ປຍິປທາ ນ ນິຍຸຍາຕີ ນ ຄຈຸລຕີ, ອລຸລທຕຸຖ ຕໍສມງຄິນໍ ປຸຄຸຄລໍ ສໍສາເຣ ເອວ

ປຣິພ຺ກມາເປນ຺ຕິ ນິວຕ຺ຕຕິ, ຕສ຺ມາ ປຕ຺ທິເຕທີ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຕນ຺ຕິ ອນິຍ຺ຍານິກກາວໍ។

ຊານໍ, ປສ຺ສນ຺ຕິ ຈ ປຸຖຸວຈນວິປຣິຍາໂຍຕິ ອາຫ ‘‘ຊານນ຺ຕາ ປສ຺ສນ຺ຕາ’’ຕິ។ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາທິສຫ຺ທານຳຫິ ‘‘ຍາ ປນ ພິກ຺ຂຸນີ ຊານໍ ສພິກ຺ຂຸກໍ ອາຣາມໍ ອນາປຸຈ຺ຉາ ປວິເສຍ຺ຍາ’’ຕິອາທີສຸ (ປາຈິ។ ໑໐໘໔) ລິງ຺ຄວເສນ ວິປຣິຍາໂຍ, ຊານນ຺ຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ‘‘ຍາຈໍ ອທຫມປ຺ປີໂຍ’’ຕິອາທີສຸ (ປາຣາ។ ໓໔໖; ຊາ។ ໑។໗។໔໘) ວິກຕ຺ຕິວເສນ, ຍາຈນ຺ຕສ຺ສາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອິຘ ປນ ປຸຖຸວຈນວເສນາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ປຘານໍ ຊານນໍ ນາມ ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ຊານນໍ ຕສ຺ສ ເຊຍ຺ຄກາວໂຕ, ທສ຺ສນມປ຺ປຘານໍ ຕສ຺ສ ສໍສຍານຸພນ຺ຘຕ຺ຕາຕິ ອຍໍ ກໂມ ວຸຕ຺ໂຕ ‘‘ຊານໍ ປສ຺ສ’’ນ຺ຕິ។ ເຕເນຕ຺ຖ ຊານເນນ ທສ຺ສນໍ ວິເສເສຕິ។ ເອວຳຫິ ທິຍ຺ຄປຸພ຺ພານິ ໂຂ ຕສ຺ມີ ໂລເກ ມນຸສ຺ສານໍ ສຣີຣສຕ຺ຄານາທີນີຕິ ເອກໂຕ ອຘິປ຺ປາຍທສ຺ສນໍ ສູປປນ຺ນໍ ໂຫຕີ។ ອຍຳເຫຕ຺ຖາຘິປ຺ປາໂຍ ‘‘ກີ ຕຸມ຺ຫາກໍ ເອການ຺ຕສຸເຂ ໂລເກ ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ຌາຕທສ຺ສນໍ ອຕ຺ຖິ’’ຕິ។ ຊານນ຺ຕິ ວາ ຕສ຺ສ ໂລກສ຺ສ ອນຸມານວິສຍຕໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ປສ຺ສນ຺ຕິ ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ວິສຍຕໍ។ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ ‘‘ອປີ ຕຸມ຺ຫາກໍ ໂລໂກ ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ຌາໂຕ, ອຸທາຫຸ ອນຸມານໂຕ’’ຕິ។

ຍສ຺ມາ ປນ ໂລເກ ປຈ຺ຈກ຺ຂພູໂຕ ອຕ຺ໂຖ ອິນ຺ທ຺ຣິຍໂຄຈຣກາເວນ ປາກໂຏ, ຕສ຺ມາ ປາກເຏນ ອຕ຺ເຖນ ອຘິປ຺ປາຍໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ທິຍ຺ຄປຸພ຺ພານິ’’ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ។ ທິຍ຺ຄປເທນ ວາ ທສ຺ສນໍ, ຕທນ຺ຄຕຳຈ ຊານນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕທຸກເຍເນວ ອຕ຺ເຖນ ອຘິປ຺ປາຍໍ ວິກາເວຕຸໍ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິປີ ທຍ຺ຄພ຺ພໍ។ ທິຍ຺ຄປຸພ຺ພານີຕິ ຫີ ທສ຺ສເນນ, ຕທນ຺ຄເຕນ ຈ ຌາເຕນ ຄຫິຕປຸພ຺ພານີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ເອວຳຈ ກຕ຺ວາ ‘‘ສຣີຣສຕ຺ຄານາທີນີ’’ຕິ ສມຣິຍາທວຈນໍ ສມຕ຺ຖິຕໍ ໂຫຕິ។ ‘‘ອປ຺ປາຏິຫີຣກຕ’’ນ຺ຕິ ອຍໍ ອນຸນາສິກໂລປນິທ຺ເທ ໂສຕິ ອາຫ ‘‘ອປ຺ປາຏິຫີຣກໍ ຕ’’ນ຺ຕິ។ ຕໍ ວຈນໍ ອປ຺ປາຏິຫີຣກໍ ສມ຺ປຊ຺ຊຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ។ ອປ຺ປາຏິຫີຣປເທ ອນຸນາສິກໂລໂປ, ‘‘ກຕ’’ນ຺ຕິ ຈ ເອກໍ ປທນ຺ຕິ ເກຈິ, ຕທຍຸຕ຺ຕໍ ສມາສສມ຺ກາວໂຕ, ອນຸນາສິກໂລປສ຺ສ ຈ ອວຕ຺ຕພ຺ພຕ຺ຕາ។ ເອວເມຕ຺ຖ ວຕ຺ຕພຍນ຺ຕິ – ປຏິປກ຺ຂຫຣຕາໂຕ ປຏິຫາຣິຍໍ, ຕເທວ ປາຏິຫາຣິຍໍ។ ອຕ຺ຕນາ ອຸຕ຺ຕຣວິຣຫິຕວຈນໍ។ ປາຏິຫາຣິຍເມເວຕ຺ຖ ‘‘ປາຏິຫີຣກ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ປເຣຫິ ວຸຈ຺ຈມາເນົາຕ຺ຕເຣຫິ ເສົາຕ຺ຕຣຕ຺ຕາ, ນ ປາຏິຫີຣກນ຺ຕິ ອປ຺ປາຏິຫີຣກໍ។ ວິຣຫຕ຺ໂຖ ເຈຕ຺ຖ ອ-ສທ຺ໂທ។ ເຕນາຫ ‘‘ປຏິຫຣຕວິຣຫິຕ’’ນ຺ຕິ។ ເສົາຕ຺ຕຣຳຫິ ວຈນໍ ເຕນ ອຸຕ຺ຕຣວຈເນນ ປຏິຫຣີຍຕິ ວິປຣິວຕ຺ຕີຍຕິ, ຕສ຺ມາ ອຸຕ຺ຕຣວຈນໍ ປຏິຫຣຕໍ ນາມ, ຕໂຕ ວິຣຫິຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຕສ຺ມາ ເອວ ນິຍ຺ຍານສ຺ສ ປຏິຫຣຕມຄ຺ຄສ຺ສ ອກາວໂຕ ‘‘ອນິຍ຺ຍານິກ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພຕໍ ລກຕິ។ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອນິຍ຺ຍານິກ’’ນ຺ຕິ។

໔໒໖។ວິລາໂສ ອິຕ຺ຖິລີລ຺ຉາ, ໂຍ ‘‘ສິງ຺ຄາຣກາວຊາ ກິຣິຍາ’’ຕິປີ ວຸຈ຺ຈຕິ។ ອາກປ຺ໂປ ເກສພນ຺ຘວຕ຺ຖຄ຺ຄຫຕາທິອາກາຣວິເສໂສ, ເວສສໍວິຘານໍ ວາ។ ອາທິສທ຺ເທນ ຫາວາທີນໍ ສງ຺ຄໂຫ។ ຫາວາຕິ ຫີ ຈາຕຸຣິຍໍ ວຸຈ຺ຈຕິ។

ຕໂຍອຕ຺ຕປຏິລາກວຕ຺ຕນາ

໔໒໗។ ອາທີໂຕ ອທໍມາໂນ ເອຕ຺ຖາຕິ ອຕ຺ຕາ, ອຕ຺ຕກາໂວຕິ ອາຫ ‘‘ອຕ຺ຕກາວປຏິລາໂກ’’ຕິ។ ກຖໍ ທສ຺ເສຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘ໂອລ຺ອາຣິກຕ຺ຕກາວປຏິລາເກນາ’’ຕິອາທີ។ ກາມກວໍ ທສ຺ເສຕິ ອິຕຣກວທ຺ວຍຕ຺ຕກາວໂຕ ໂອລ຺ອາຣິກຕ຺ຕາ។ ຣູປກວໍ ທສ຺ເສຕິ ຊານມເນນ ນິພ຺ພຕ຺ຕໍ ຫຸຕ຺ວາ ຣູປີກາເວນ ອຸປລພ຺ການໂຕ។ ອຣູປກວໍ ທສ຺ເສຕິ ອຣູປີກາເວນ ອຸປລພ຺ການໂຕ។ ສໍກິເລສິກາ ຘມ຺ມາ ນາມ ທ຺ວາທສ ອກຸສລຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທາ ຕທກາເວ ກສ຺ສຈິ ສໍກິເລສສ຺ສ ອສມ຺ກາວໂຕ។ ໂວທານິຍາ ຘມ຺ມາ ນາມ ສມຖວິປສ຺ສນາ ຕາສໍ ວເສນ ສພ຺ພໂສ ຈິຕ຺ຕໂວທານສ຺ສ ສິຊ຺ຊນໂຕ។

໔໒໘។ ປຏິປກ຺ຂຘມ຺ມານໍ ອສມຸຈ຺ເຉເທ ສຕິ ນ ກທາຈິປີ ອນວຊ຺ຊຘມ຺ມານໍ ວາ ປາຣິປູຣີ, ເວປຸລ຺ລໍ ວາ ສມ຺ກວຕິ, ສມຸຈ຺ເຉເທ ປນ ສຕິ ສມ຺ກວຕີຕິ ມຄ຺ຄຜລປຌ຺ຌານເມວ ຄຫຕໍ ທຍ຺ຄພ຺ພໍ, ຕາ ຫິ ສກີ ປຣິປຸຕ຺ຕາປີ ອປຣິຫີນຘມ຺ມຕ຺ຕາ ປຣິປຸຕ຺ຕາ ເອວ ກວນ຺ຕິ។ ຕຣຸຕປີຕີຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນມຕ຺ຕາ ອລທ຺ຘາເສວນາ ທຸພ຺ພລປີຕິ។ ພລວຕຸຍ຺ຄີຕິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ລທ຺ຘາເສວນາ ອຸປຣິວິເສສາຘິຄມສ຺ສ ປຈ຺ຈຍກູຕາ ຖິຣຕຣາ ປີຕິ។ ອິທານິ ສງ຺ເຂປໂຕ ປີຕ຺ຫຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ກີ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິອາທິມາຫ ។ ຕຕ຺ຖ ຍໍ ວິຫາຣໍ ສຍໍ...ເປ... ວິຫຣິສ຺ສຕີຕິ ອໂວຈຸມ຺ຫາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ។ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍໍ ວິຫາຣໍ ‘‘ສໍກິເລສິກໂວທານິຍຘມ຺ມານໍ ປຫານາກິວຸທ຺ຘິນິບ຺ຍຄໍ ປຌ຺ຌາຍ ປາຣິປູຣິເວປຸລ຺ລກູຕໍ ອິມສ຺ມີເຍວ ອຕ຺ຕກາເວ ອປຣປ຺ປຈ຺ຈເຍນ ຌາເຕນ ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ວິຫຣິສ຺ສຕີ’’ຕິ ກຖຍິມ຺ຫາຕິ។ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມີ ວິຫາເຣ។ ຕສ຺ສາຕິ ໂອວາທກຣສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ។ ເອວໍ ວິຫຣໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາເຣນ ວິຫຣຕເຫຕຸ, ວິຫຣນ຺ຕສ຺ສ ວາ។ ຕນ຺ນິມິຕ຺ຕໍ ປາໂມຊ຺ຊໍ, ປໂມທປ຺ປກວາ ປີຕິ, ຕປ຺ປຈ຺ຈຍກູຕໍ ປສ຺ສທ຺ຘິທ຺ວຍໍ, ຕຖາ ສູປຍ຺ຄິຕາ ສຕິ, ອຸກ຺ກໍສຄຕຕາຍ ອຸຕ຺ຕມຌາຕໍ។ ສຸໂຂ ຈ ວິຫາໂຣ ກວິສ຺ສຕີຕິ ໂຍຊນາ។ ກາຍຈິຕ຺ຕປສ຺ສທ຺ຘີ ຫິ

“ປສ຺ສທ຺ຘີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕາ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຐ. “ນາມກາຍປສ຺ສທ຺ຘີ”ຕິປິ ປຐນ຺ຕິ, ຕທຍຸຕ຺ຕເມວ ປສ຺ສທ຺ຘິທ຺ວຍສ຺ສ ອວິນາຠາວ ໂຕ. ກສ຺ມາ ປເນສ ສຸຂໍ ວິຫາເຣຕີ ອາທ “ສພ຺ພວິຫາເຣສູ”ຕິອາທີ, ສພ຺ເພສຸປິ ອິຣິຍາປຖວິຫາຣາທີສຸ ສນ຺ຕປ຺ປິຕຕາຍ ອິມສ຺ເສວ ສຸຂຕ຺ຕາ “ສຸຂໍ ວິຫາເຣ”ຕີ ວຕ຺ຕພ຺ພຕໍ ອຣຫຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ກາໍ ສຸໂຂຕີ ວຸຕ຺ຕໍ “ອຸປສນ຺ໂຕ ປຣມມຘຸໂຣ”ຕີ.

ປຐມຊ຺ຈ຺ຍາເນ ປຏິລທ຺ຘມຕ຺ເຕ ທີນກາວໂຕ ປີຕິ ທຸພ຺ພລາ ປາໂມຊ຺ຊປກ຺ຂິກາ, ສຸກາວິເຕ ປນ ຕສ຺ມີ ປຄຸເຓ ສາ ປຕິຕາ ພລວກາວໂຕ ປຣິປຸຓ຺ຓກິຈ຺ຈາ ປີຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ປຐມຊ຺ຈ຺ຍາເນ ປາໂມຊ຺ຈ຺ຍາທໂຍ ຉປີ ຌມ຺ມາ ລພ຺ຠນ຺ຕີ”ຕີ. ປາໂມຊ຺ຊໍ ນິວຕ຺ຕຕີຕິ ທຸພ຺ພລປີຕິສງ຺ຂາຕໍ ປາໂມຊ຺ຊໍ ຉສຸ ຌມ຺ເມສຸ ນິວຕ຺ຕຕິ ຫາຍຕີ. ວິຕກ຺ກວິຈາຣກ຺ໂຂກວິຣຫິເຕນ ຫີ ຈຕຸກ຺ກນຍວິກຕ຺ເຕ ທຸ ຕິຍຊ຺ຈ຺ຍາເນ ສພ຺ພທາ ປີຕີ ພລວຕີ ເອວ ໂຫຕິ, ນ ປຐມຊ຺ຈ຺ຍາເນ ວິຍ ກທາຈິ ທຸພ຺ພລາຕີ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ປີຕີ ນິວຕ຺ຕຕິ ຕປ຺ປຫາ ເນເນວ ຕຕິຍຊ຺ຈ຺ຍານສ຺ສ ລພ຺ຠນໂຕ. “ສຸໂຂ ວິຫາໂຣ”ຕີ ອິມິນາ ສມາຘິ ຄຫິໂຕຕີ ອາທ “ຕຖາ ຈຕຸຕ຺ເຖ”ຕີ. ເຍ ປນ “ສຸໂຂ ວິ ຫາໂຣ’ຕີ ເອເຕນ ສຸຂໍ ຄຫິຕ”ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ເຕສໍ ມເຕນ ສນ຺ຕວຸຕ຺ຕິຕາຍ ອຸເປກ຺ຂາປິ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຈ຺ຍາເນ “ສຸຂ”ມິຈ຺ເຈວ ກາສິຕາຕີ (ວິກ. ອຓ຺ຄ. ໔໓໔; ວິສຸທ຺ຘິ. ໔.໒໔໔; ມຫານິ. ອຓ຺ຄ. ໔໗; ປຏິ. ມ. ອຓ຺ຄ. ໑໐໔) ກຕ຺ວາ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຓ຺ຄພ຺ພໍ. ອິມສ຺ມີເຍວ ທີຌນິກາເຍ (ທີ. ນິ. ໑.໔໓໔; ໓.໑໒໒, ໓໔໗) ອາຄຕໍ ອເນກທາ ເທສນານຍມຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ອິທ ເທສິຕນຍໍ ນິຍ ເມຕຸໍ “ອິເມສູ”ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ. ສຸທ຺ຘ…ເປ… ກຖິຕນ຺ຕິ ອຸປຣິມຄ຺ຄໍ ອກເຖຕ຺ວາ ເກວລໍ ວິປສ຺ສນາປາທກເມວ ຊ຺ຈ຺ຍານໍ ກຖິຕໍ. ຈຕູ ຫິ…ເປ… ກຖິຕາຕີ ວິປສ຺ສນາປາທກກາເວນ ຊ຺ຈ຺ຍານານິ ກເຖຕ຺ວາ ຕໂຕ ປຣໍ ວິປສ຺ສນາປຸພ຺ພກາ ຈຕ຺ຕາໂຣປິ ມຄ຺ຄາ ກຖິຕາ. ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຈ຺ຍານິກຜລສມາປຕ຺ຕີ ກຖິຕາຕີ ປຐມຊ຺ຈ຺ຍານິກາທີກາ ຜລສມາປຕ຺ຕີໂຍ ອກເຖຕ຺ວາ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຈ຺ຍານິກາ ເອວ ຜລສ ມາປຕ຺ຕີ ກຖິຕາ. ປີຕີເວວຈນເມວ ກຕ຺ວາຕີ ທ຺ວິນ຺ນໍ ປີຕີນໍ ເອກສ຺ມີ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາເທ ອນຸປ຺ປຊ຺ຊນໂຕ ປາໂມຊ຺ຊໍ ປີຕີເວວຈນ ເມວ ກຕ຺ວາ, ຕທຸກຍໍ ອເກທໂຕ ກຕ຺ວາຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ປີຕີສຸຂານໍ ອປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕຕ຺ຕາ, “ສຸໂຂ ວິຫາໂຣ”ຕີ ຈ ສາຕິສຍສ຺ສ ສຸ ຂວິຫາຣສ຺ສ ຄຫິຕຕ຺ຕາ “ທຸຕິຍຊ຺ຈ຺ຍານິກຜລສມາປຕ຺ຕີ ນາມກຖິຕາ”ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ. ກາມໍ ປຐມຊ຺ຈ຺ຍາເນປິ ປີຕີສຸຂານິ ລພ຺ຠນ຺ຕິ, ຕານິ ປນ ວິຕກ຺ກວິຈາຣປຣິກ຺ໂຂເຄນ ນ ຕຕ຺ຖ ສນ຺ຕປ຺ປິຕານິ, ອິທ ຈ ສນ຺ຕປ຺ປິຕາເນວ ອທິປ຺ເປຕານິ, ຕສ຺ມາ ທຸຕິຍຊ຺ຈ຺ຍານິກ າ ເອວ ຜລສມາປຕ຺ຕີ ຄຫິຕາ, ນ ປຐມຊ຺ຈ຺ຍານິກາຕີ ທຓ຺ຄພ຺ພໍ.

໔໓໔-໔໓໗. ວິກາວນຕ຺ໂຖຕີ ປກາສນຕ຺ໂຖ ສຣູປໂຕ ນິຣູປນຕ຺ໂຖ “ນ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓ ຊິຕ຺ເຕ …ເປ… ອກິວາເທ ຕີ ວາ ປຈ຺ຈຸຏ຺ເຖຕິ ວາ ອາສເນນ ວາ ນິມນ຺ເຕຕີ”ຕິອາທີສຸ (ອ. ນິ. ໗.໑໑; ປາຣາ. ໔) ວິຍ. ເຕນາທ “ອຍໍ ໂສ”ຕິອາທີ. “ອຍໍ ອຕ຺ຕປຏິລາໂກ ໂສ ເອວາ”ຕີ ເອວໍ ສຣູປໂຕ ວິກາເວຕ຺ວາ ປກາເສຕ຺ວາ. ອຍນ຺ຕິ ຫີ ກຄວຕາ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕປຏິລາກໍ ອາສນ຺ນປຈ຺ຈກ຺ຂກາເວນ ປຈ຺ຈາມສຕິ, ໂສຕິ ປນ ປເຣຫິ ປຸຈ຺ຉິຍມານໍ ປຣມ຺ມຸຂກາເວນ. ນ ນໍ ເອວໍ ວທາມາຕີ ເອຕ຺ຖ ນນ຺ຕິ ໂອລຸອາຣິກມຕ຺ຕປຏິລາກໍ. ສປ຺ປາຏິຫີຣກຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ. ປເຣຫິ ໂຈທິຕວຈນປຏິຫາຣກໍ ເສົາຕ຺ຕຣວຈນໍ ສປ຺ປາຏິຫີຣນ຺ຕິ ຫີ ອຍເມວ ວິເສໂສ. ຕຸຈ຺ໂຉຕິ ມຸສາ ອກູໂຕ. ໂສຕິ ມໂນມໂຍ, ອຣູໂປ ວາ ອຕ຺ຕປຏິລາໂກ. ສ຺ເວວາຕີ ໂສ ເອວ ໂອລຸອາຣິໂກ ອຕ຺ຕປຏິລາໂກ. ຕສ຺ມີ ສມເຍ ສຈ຺ໂຈ ໂຫຕີຕິ ຕສ຺ມີ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນສມເຍ ວິຊ຺ຊມາໂນ ໂຫຕິ. ອຕ຺ຕປຏິລາໂກຕ຺ເວວ ນິຍ຺ຍາເຕສີຕິ ອຕ຺ຕປຏິລາກສທ຺ເທນ ຕຖາ ເອວ ປຣິໂຍສາເປສິ, ນ ປນ ນໍ “ອຕ຺ຕປຏິລາໂກ”ຕີ ສງ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ປຌ຺ຌຕ຺ຕິ ສຣູປໂຕ ນິທ຺ທິຕ຺ວາ ທສ຺ເສສີຕິ ອທິປ຺ປາໂຍ. ຣູປາທໂຍ ເຈຕ຺ຖ ຌມ຺ມາຕີ ຣູປເວທນາທໂຍ ເອວ ເອຕ຺ຖ ໂລ ເກ ສກາວຌມ຺ມາ. ນາມມຕ຺ຕເມຕນ຺ຕິ ຣູປາທີເກ ປຌ຺ຈກ຺ຂນ຺ເຘ ອຸປາທາຍ ນາມປຌ຺ຌຕ຺ຕິມຕ຺ຕເມຕໍ “ອຕ຺ຕປຏິລາໂກ”ຕີ. ເອວຣູປາ ໂວຫາຣາຕີ “ໂອລຸອາຣິໂກ ອຕ຺ຕປຏິລາໂກ”ຕິອາທີໂວຫາຣາ. ນາມປຌ຺ຌຕ຺ຕິວເສນາຕີ ນາມກູຕປຌ຺ຌຕ຺ ຕິມຕ຺ຕວເສນ. “ອຕ຺ຕປຏິລາໂກ’ຕີ ສງ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕີ”ຕີ ນິຍ຺ຍາຕນ຺ຕຖໍ.

໔໓໗. ເອວລຸຈ຺ ປນ ວຕ຺ວາຕີ ຣູປາທີເກ ອຸປາທາຍ ປຌ຺ຌຕ຺ຕິມຕ຺ຕເມຕໍ ອຕ຺ຕປຏິລາໂກຕີ ອິມມຕ຺ຖໍ “ຍສ຺ມີ ຈິຕ຺ຕ ສມເຍ”ຕີ ອາທີນາ ວຕ຺ວາ. ປຏິປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາຕີ ຍຖາ ປເຣ ປຸຈ຺ເຉຍ຺ຍຸໍ, ຕຖາ ກາລວິກາຄໂຕ ປຏິປທານິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ. ວິນຍນຕ຺ຖນ຺ຕິ ຍຖາປຸຈ຺ຉິຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ຌາປນວເສນ ວິນຍນຕ຺ຖາຍ. ເຍ ເຕ ອຕີຕາ ຌມ຺ມາຕີ ອຕີຕສມເຍ ອຕີຕຕ຺ຕປຏິລາກສ຺ສ ອຸປາ ທານກູຕາ ຣູປາທໂຍ ຌມ຺ມາ. ເຕ ເອຕຣຫິ ນຕ຺ຖິ ນິຣຸທ຺ຘຕ຺ຕາ. ຕໂຕ ເອວ “ອເຫສຸ”ນ຺ຕິ ສງ຺ຂຍໍ ຄຕາ. ຕສ຺ມາຕີ ອຸປາທານ ສ຺ສ ອຕີຕສ຺ມີເຍວ ສມເຍ ລພ຺ຠນໂຕ. ໂສປີຕິ ຕທຸປາທາໂນ ເມ ອຕ຺ຕປຏິລາໂກປີ. ຕສ຺ມີເຍວ ສມເຍຕີ ອຕີເຕ ເອວ ສມເຍ. ສຈ຺ໂຈ ອໂຫສີຕິ ກູໂຕ ວິຊ຺ຊມາໂນ ວິຍ ອໂຫສິ. ອນາຄຕປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນານນ຺ຕິ ອນາຄຕານລ຺ເຈວປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນານລ຺ຈ ຣູປາທີຌມ຺ ມານໍ ອຸປາທານກູຕານໍ. ຕທາ ອກາວາຕີ ຕສ຺ມີ ອຕີຕສມເຍ ອກາວາ ອວິຊ຺ຊມານຕ຺ຕາ. ຕທຸປາທານກູໂຕ ອນາຄໂຕ, ປຈ຺ ຈຸປ຺ປນ຺ໂນ ຈ ອຕ຺ຕປຏິລາໂກ ຕສ຺ມີ ອຕີຕ ສມເຍ ໂມໂຄ ຕຸຈ຺ໂຉ ມຸສາ ນຕ຺ຖີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຕ຺ຖໂຕຕີ ປຌ຺ຌຕ຺ຕິອຕ຺ຖໂຕ. ນາມ ມຕ຺ຕເມວາຕີ ສມຌ຺ຌາມຕ຺ຕເມວ. ປຣມຕ຺ຖໂຕ ອນຸປລພ຺ຠມານຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕປຏິລາກໍ ປຏິຊານາຕີ.

‘‘ເອເສວ ນໂຍ’’ຕິ ອິມິນາ ເຍ ເຕ ອນາຄຕາ ຂມ຺ມາ, ເຕ ເອຕຣຫິ ນຕ຺ຖິ, ‘‘ກວິສຸສນ຺ຕິ’’ຕິ ປນ ສງ຺ຂຸຍໍ ຄຕາ, ຕສ຺ມາ ໂສປີ ເນ ອຕ຺ຕປ຺ຜິລາໂກ ຕສ຺ມິເຍວ ສມເຍ ສຈ຺ໂຈ ກວິສ຺ສຕີ. ອຕີຕປ຺ຈຸຈຸປ຺ປນ຺ນານໍ ປນ ຂມ຺ມານໍ ຕຫາ ອກາວາ ຕສ຺ມີ ສມເຍ ‘ໂມໂຆ ອຕີໂຕ, ໂມໂຆ ປ຺ຈຸຈຸປ຺ປນ຺ໂນ’’ຕິ ເອວໍ ອຕ຺ຖໂຕ ນາມມຕ຺ຕເມວ ອຕ຺ຕປ຺ຜິລາກໍ ປ຺ຜິຊານາຕີ. ເຍ ອິເມ ປ຺ຈຸຈຸປ຺ປນ຺ນາ ຂມ຺ມາ, ເຕ ເອຕຣຫິ ‘‘ອຕ຺ຖິ’’ຕິ ສງ຺ຂຸຍໍ ຄຕາ, ຕສ຺ມາ ຍ຺ວາຍໍ ເນ ອຕ຺ຕປ຺ຜິລາໂກ, ໂສ ອິທານິ ສຈ຺ໂຈ ໂຫຕີ. ອຕີຕານາຄຕານໍ ປນ ຂມ຺ມານໍ ອຊຸນາ ອກາວາ ເອຕຣຫີ ‘ໂມໂຆ ອຕີໂຕ, ໂມໂຆ ອນາຄໂຕ’’ຕິ ເອວໍ ອຕ຺ຖໂຕ ນາມມຕ຺ຕເມວ ອຕ຺ຕປ຺ຜິລາກໍ ປ຺ຜິຊານາ ຕີຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ອຕິທິສຕີ.

໔໓໒-໔໔໓. ສໍສນ຺ທິຕຸນ຺ຕີ ສມາເນຕຸໍ. ຄວາຕິ ຄາວິໂຕ. ຕຕ຺ຖາຕິ ຊີຣາທີສຸ ປຌ຺ຈໂຄເສສຸ. ຍສ຺ມີ ສມເຍ ຊີຣໍ ໂຫຕີຕິ ຍສ຺ມີ ກາເລ ກູຕຸປາທາຍສຌ຺ຄິຕໍ ອຸປາທານວິເສສໍ ອຸປາທາຍ ຊີຣປຌ຺ຄຕ຺ຕິ ໂຫຕີ. ນ ຕສ຺ມີ…ເປ… ຄຈ຺ສຕີ ຊີຣປຌ຺ຄຕ຺ຕິອຸປາທານສ຺ສ ກູຕຸປາທາຍຣູປ຺ສ຺ສ ທຊີອາທີປຌ຺ຄຕ຺ຕີຍາ ອນຸປາທານໂຕ. ປ຺ຜິນິຍຕວຕ຺ຖກາ ຫິ ເອຕາ ໂລກສມຌ຺ຄາ. ເຕນາຫ ‘‘ເຍ ຂມ຺ເມ ອຸປາທາຍາ’’ຕິອາທີ. ສງ຺ຂາຍຕີ ກຖີຍຕີ ເອຕາຍາຕິ ສງ຺ຂາ. ອຕ຺ຕໍ ນິຫຣິຕ຺ວາ ອຸຈ຺ຈນ຺ຕີ ວທນ຺ຕີ ເອຕາຍາຕິ ນິຣຸຕ຺ຕີ. ຕໍ ຕຫຕ຺ຖໍ ນມນ຺ຕີ ສຕ຺ຕາ ເອເຕນາຕິ ນາມໍ, ຕຖາ ໂວຫຣນ຺ຕີ ເອເຕນາຕິ ໂວຫາໂຣ, ປຌ຺ຄຕ຺ຕິເຍວ. ‘‘ຍສ຺ມີ ສມເຍ’’ຕິອາທີນາ ຊີເຣ ວຸຕ຺ຕນຍໍ ທຊີອາທີສຸປີ ‘‘ເອສ ນໂຍ ສພ຺ພຕ຺ຖາ’’ຕິ ອຕິທິສຕີ.

ສມນ຺ຊານນມຕ຺ຕການີຕິ ‘‘ອິທໍ ຊີຣໍ, ອິທໍ ທຊີ’’ຕິອາທີນາ ຕາທິເສສຸ ກູຕຸປາທາຍຣູປວິເສເສສຸ ໂລເກ ປຣມ຺ປຣາຄຕໍ ປຌ຺ຄຕ຺ຕີ ອປ຺ປ຺ຜິກ຺ຊິປິຕ຺ວາ ສມນ຺ຊານນໍ ວິຍ ປ຺ຈຈຍວິເສສວິສິຌ຺ຄໍ ຣູປາທິຂນ຺ຂສມູຫໍ ອຸປາທາຍ ‘ໂອລຸອາຣິໂກ ອຕ຺ຕປ຺ຜິລາໂກ’’ຕິ ຈ ‘‘ມ ໂນມໂຍ ອຕ຺ຕປ຺ຜິລາໂກ’’ຕິ ຈ ‘‘ອຣູໂປ ອຕ຺ຕປ຺ຜິລາໂກ’’ຕິ ຈ ຕຖາ ຕຖາ ສມນ຺ຊານນມຕ຺ຕການີ, ນ ຈ ຕພ຺ພິນິມຸຕ຺ໂຕ ອຸປາ ທານໂຕ ອຌ຺ໂຌ ໂກຈິ ປຣມຕ຺ຖໂຕ ອຕ຺ຖີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ. ນິຣຸຕ຺ຕິມຕ຺ຕການີຕິ ສທ຺ທນິຣຸຕ຺ຕີຍາ ຄຫຕູປາຍມຕ຺ຕການີ. ‘‘ສຕ຺ໂຕ ຜສ຺ໂສ’’ຕິອາທີນາ ຫິ ສທ຺ທຄ຺ຄຫຕຸຕ຺ຕຣກາລໍ ຕທນຸວິທ຺ຂປຕ຺ຕາຕ຺ຕິຄ຺ຄຫຕມຸເຂເນວ ຕທຕ຺ຖາວໂພໂຂ. ຕຖາ ຈາຫຸ –

‘‘ປຖມໍ ສທ຺ທໍ ໂສເຕນ, ຕີຕໍ ທຸຕິຍເຈຕສາ;

ນາມໍ ຕຕິຍຈິຕ຺ເຕນ, ອຕ຺ຖໍ ຈຕຸຕ຺ຖເຈຕສາ’’ຕີ. (ມຕິສາຣມຌ຺ຊູສາຜີກາຍໍ ປ຺ຈຈຍສງ຺ຄຫວິກາເຄປີ);

ວຈນປຖມຕ຺ຕການີຕິ ຕສ຺ເສວ ເວວຈນໍ. ນິຣຸຕ຺ຕິເຍວ ຫິ ອຌ຺ເຄສມ຺ປີ ທິຌ຺ຄານຸຄຕິມາປ຺ຊຊນ຺ຕານໍ ກາຣຕຌ຺ເຄນ ວຈນປ຺ໂຖ. ໂວຫາຣມຕ຺ຕການີຕິ ຕຖາ ຕຖາ ໂວຫາຣມຕ຺ຕການີ. ນາມປຕ຺ຕາຕ຺ຕິມຕ຺ຕການີຕິ ຕສ຺ເສວ ປຣິຍາໂຍ, ຕໍຕໍນາມ ປຌ຺ຄາປນມຕ຺ຕການີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສພ຺ພເມຕນ຺ຕີ ‘‘ອຕ຺ຕປ຺ຜິລາໂກ’’ຕິ ວາ ‘‘ສຕ຺ໂຕ’’ຕິ ວາ ‘ໂປໂສ’’ຕິ ວາ ສພ຺ພເມຕໍ ໂວ ຫາຣມຕ຺ຕກໍ. ກສ຺ມາຕິ ເຈ, ປຣມຕ຺ຖໂຕ ອນຸປລພ຺ການໂຕຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ຍສ຺ມາ’’ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ. ສຸຌ຺ໂຌຕິ ປຣມຕ຺ຖໂຕ ວິວິຕ຺ ໂຕ.

ຍຊ຺ເຊວໍ ກສ຺ມາ ເຈສາ ພຸທ຺ເຂຫິປີ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ໂຈທນໍ ໂສເຂນ຺ໂຕ ‘‘ພຸທ຺ຂານໍ ປນາ’’ຕິອາທີມາຫ. ສມ຺ມຸຕິຍາ ໂວຫາຣສ຺ສ ກຖນໍ ສມ຺ມຸຕິກຖາ. ປຣມຕ຺ຖສ຺ສ ສກາວຂມ຺ມສ຺ສ ກຖນໍ ປຣມຕ຺ຖກຖາ. ປຣມຕ຺ຖສນ຺ນິສ຺ສິຕກຖາກາວໂຕ ອນິຈ຺ຈາທິກຖາປີ ‘‘ປຣມຕ຺ຖກຖາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕາ. ປຣມຕ຺ຖຂມ຺ໂມເຍວ ຫິ ‘‘ອນິຈ຺ໂຈ, ທຸກ຺ໂຂ’’ຕິ ຈ ວຸຈ຺ຈຕິ, ນ ສມ຺ມຸຕິຂມ຺ໂມ.

‘‘ອນິຈ຺ຈາ ສພ຺ເພ ສງ຺ຂາຣາ, ທຸກ຺ຂານຕ຺ຕາ ຈ ສງ຺ຂຕາ;

ນິພ຺ພານຌ຺ເຈວ ປຌ຺ຄຕ຺ຕີ, ອນຕ຺ຕາ ອິຕິ ນິຈ຺ສຍາ’’ ຕີ. (ປຣິ. ໔໕໗) –

ວຈນໂຕ ປເນສ ‘‘ອນຕ຺ຕາ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຂນ຺ຂາທິປຌ຺ຄຕ຺ຕີ ປນ ຕຊ຺ຊາປຌ຺ຄຕ຺ຕີ ວິຍ ປຣມຕ຺ຖສນ຺ນິສ຺ສຍາ, ອາສນ຺ນຕຣາ ຈ, ປຸຄ຺ຄລປຌ຺ຄຕ຺ຕິອາທໂຍ ວິຍ ນ ທູເຣ , ຕສ຺ມາ ຂນ຺ຂາທິກຖາປີ ‘‘ປຣມຕ຺ຖກຖາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕາ, ຂນ຺ຂາທິສີເສນ ວາ ຕທຸປາທານ ສກາວຂມ຺ມາ ເອວ ຄຫິຕາຕິ ທຌ຺ຖພ຺ພໍ. ນນຸ ຈ ສກາວຂມ຺ມາປີ ສມ຺ມຸຕິມຸເຂເນວ ເທສນມາໂຣຫນ຺ຕີ, ນ ປຣມຕ຺ຖມຸເຂນ, ຕສ຺ ມາ ສພ຺ພາປີ ເທສນາ ສມ຺ມຸຕິກຖາວ ສິຍາຕີ? ນຍິທເມວໍ ກເຖຕພ຺ພຂມ຺ມວິກາເຄນ ກຖາວິກາຄສ຺ສ ອຂິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ, ນ ຈ ສທ຺

ໂທ ເກນຈິ ປ໌ວຕ຺ຕິນິມິຕ຺ເຕນ ວິນາ ອຕ຺ຖໍ ປ໌ກາເສຕີຕິ។

ກສ຺ມາ ເຈວໍ ທຸພ຺ພິສາ ພຸທ຺ສານໍ ກຖາ ປ໌ວຕ຺ຕຕີຕິ ອນຸໂຍຄໍ ກາຣຕາວິກາວເນນ ປ໌ຣິຫຣິຕຸໍ “ຕຕ຺ຖ ໂຍ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອຕ຺ຖໍ ວິຊານິຕຸໍ ຈຕຸສຈ຺ຈໍ ປ໌ຜິວິຊ຺ຊິຕຸໍ ວຜ຺ຜໂຕ ນິຍ຺ຍາຕຸໍ ອຣຫຕ຺ຕສ຺ຽຂາຕໍ ຊຍຄ຺ຄາຫໍ ຄເຫຕຸໍ ສກ຺ໂກຕິ។ ຍສ຺ມາ ປ໌ຣມຕ຺ຖກຖາຍ ເອວ ສຈ຺ຈສມ຺ປ໌ຜິເວໂຣ, ອຣິຍສຈ຺ຈກຖາ ຈ ສິຂາປ຺ປ໌ຕ຺ຕາ ເທສນາ, ຕສ຺ມາ ວິເນຍ຺ຍປຸຄ຺ຄລວເສນ ອາທິໂຕ ສມ຺ມຸຕິກຖໍ ກເຖນ຺ໂຕປີ ກຄວາ ປ໌ຣໂຕ ປ໌ຣມຕ຺ຖກຖໍເຍວ ກເຖຕີຕິ ອາຫ “ຕສ຺ສາ”ຕິອາທິ។ “ອາທິໂຕວ ສມ຺ມຸຕິກຖໍ ກເຖຕີ”ຕິ ຫີ ວທນ຺ໂຕ ປ໌ຣໂຕ ປ໌ຣມຕ຺ຖກຖມ຺ປີ ກເຖຕີຕິ ທີເປ໌ຕິ, ອິຕຣຕ຺ຖ ປ໌ນ “ອາທິໂຕວ ກເຖຕີ”ຕິ ອວທນ຺ໂຕ ສພ຺ພຕ຺ຖປີຕິ។ “ຕຖາ”ຕິອາທິນາ ກຖາທ຺ວຍກຖເນ ປ໌ຣິຍາຍນ຺ຕຣໍ ວິກາເວຕີ។ ໂພເຕຕ຺ວາຕິ ເວເນຍ຺ຍຊ຺ຊາສຍານຸຣູປໍ ຕຖາ ຕຖາ ເທເສຕພ຺ພມຕ຺ຖໍ ຊານາເປຕ຺ວາ, ອິມິນາ ປ໌ນ ອິມມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ – ກຕ຺ຖຈິ ສມ຺ມຸຕິກຖາປຸພ຺ພິກາ ປ໌ຣມຕ຺ຖກຖາ ໂຫຕິ ປຸຄ຺ຄລຊ຺ຊາສຍວເສນ, ກຕ຺ຖຈິ ປ໌ຣມຕ຺ຖກຖາປຸພ຺ພິກາ ສມ຺ມຸຕິກຖາ, ອິຕິ ວິເນຍ຺ຍທມ຺ມກຸສລສ຺ສ ສຕ຺ຖຸ ເວເນຍ຺ຍຊ຺ຊາສຍວເສນ ຕຖາ ຕຖາ ເທສນາ ປ໌ວຕ຺ຕຕີຕິ។ ສພ຺ພຕ຺ຖ ປ໌ນ ກຄວາ ຜມ຺ມຕໍ ອວິຊຫນ຺ໂຕ ເອວ ສມ຺ມຸຕິມນຸວຕ຺ຕຕິ, ສມ຺ມຸຕຶ ອປ໌ຣິຈ຺ຈຊນ຺ໂຕເຍວ ຜມ຺ມຕໍ ວິກາເວຕິ, ນໍ ຕຕ຺ຖ ອກິນິເວສາຕິສາວນານິ។ ວຸຕ຺ຕຍ຺ເຫຕໍ ກຄວຕາ “ຊນປ໌ທນິຣຸຕ຺ຕຶ ນາກິນິວິເສຍ຺ຍ, ສມຍ຺ຍໍ ນາຕິສາເວຍ຺ຍາ”ຕິ (ທີ។ ນີ។ ຜີ។ ໑໗໘໙ລ-໔໘໙)។

ປ໌ຖມໍ ສມ຺ມຸຕິກຖາກຖນໍ ປ໌ນ ເວເນຍ຺ຍວເສນ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ພຸທ຺ສານມາຈິຕ຺ຕນ຺ຕີ ຕໍ ກາຣເຕນ ສທ຺ຂີ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ປ໌ກຕິຍາ ປ໌ນາ”ຕິອາທິມາຫ។ ລູຂາກາຣາຕິ ເວເນຍ຺ຍານມນກິສມ຺ພຸຊ຺ຊນວເສນ ລູຂສທິສາ។ ນນຸ ຈ ສມ຺ມຸຕິ ນາມ ປ໌ຣມຕ຺ຖໂຕ ອວິຊ຺ຊ ມານຕ຺ຕາ ອກູຕາ, ຕໍ ກຖໍ ພຸທ຺ສາ ກເຖນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ສມ຺ມຸຕິກຖໍ ກເຖນ຺ຕາປີ”ຕິອາທິ។ ສຈ຺ຈເມວາຕິ ຕຖເມວ ។ ສກາວເມວາ ຕີ ສມ຺ມຸຕິກາເວນ ຕໍສກາວເມວ។ ເຕນາຫ “ອມຸສາວາ”ຕິ។ ປ໌ຣມຕ຺ຖສ຺ສ ປ໌ນ ສຈ຺ຈາທິກາເວ ວຕ຺ຕພ຺ພເມວ ນຕ຺ຖິ។

ໂກ ປ໌ນີເມສໍ ສມ຺ມຸຕິປ໌ຣມຕ຺ຖຜມ຺ມານໍ ວິເສໂສຕິ? ຍສ຺ມິ ກິນ຺ເນ, ພຸທ຺ຂິຍາ ວາ ອວຍວວິນິພ຺ໂກເຄ ກເຕ ນ ຕໍສຍ຺ຍາ, ໂສ ຆຜປ໌ຜາທິປ຺ປ໌ເກໂທ ສມ຺ມຸຕິ, ຕພ຺ພິປ໌ຣິຍາຍໂຕ ປ໌ຣມຕ຺ໂຖ។ ນ ຫີ ກກ຺ຂລຸອຟຸສນາທິສກາເວ ອຍໍ ນໂຍ ລພ຺ກຕິ។ ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ສມ຺ມຸຕິ ຈ ສຈ຺ຈສກາວາ ເອວາຕີ ອາຫ “ທ຺ເວ ສຈ຺ຈານິ ອກ຺ຂາສີ”ຕິອາທິ។ ຕຕ຺ຖ ທ຺ເວ ສຈ຺ຈານິ ອກ຺ຂາສີຕິ ນາ ນາເທສກາສາກຸສໂລ ຕິຕ຺ຕໍ ເວທານມຕ຺ຖສໍວຕ຺ຕນໂກ ອາຈຣິໂຍ ວິຍ ນານາວິຜສມ຺ມຸຕິປ໌ຣມຕ຺ຖກຸສໂລ ກຄວາ ເວ ເນຍ຺ຍຊ຺ຊາສຍານຸຣູປໍ ທ຺ເວເຍວ ສຈ຺ຈານິ ອກ຺ຂາສີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຕໍ ສຣູປໂຕ, ປ໌ຣິມາຕໂຕ ຈ ທສ຺ເສຕິ “ສມ຺ມຸຕຶ ປ໌ຣມຕ຺ຖຍ຺ຈ, ຕ ຕິຍໍ ນູປ໌ລພ຺ກຕີ”ຕິ ອິມິນາ។ ວທຕໍ ວໂຣຕິ ສພ຺ເພສໍ ວທນ຺ຕານໍ ວໂຣ។ ໂລກສ຺ເກຕມຕ຺ຕສິທ຺ສາ ສມ຺ມຸຕິ។ ປ໌ຣໂມ ອຸຕ຺ຕໂມ ອວິປ໌ຣີໂຕ ຍຖາກູຕສກາໂວ ປ໌ຣມຕ຺ໂຖ។

ອິທານີ ເນສໍ ສຈ຺ຈສກາວໍ ສຫ ກາຣເຕນ ທສ຺ເສຕຸໍ “ສ຺ເກຕວຈນ”ນ຺ຕິ ຄາຖາ ວຸຕ຺ຕາ។ ຍສ຺ມາ ໂລກສມ຺ມຸຕິກາຣຕໍ, ຕສ຺ມາ ສ຺ເກຕວຈນໍ ສຈ຺ຈໍ, ຍສ຺ມາ ຈ ຜມ຺ມານໍ ກູຕລກ຺ຂຕໍ, ຕສ຺ມາ ປ໌ຣມຕ຺ຖວຈນໍ ສຈ຺ຈນ຺ຕິ ໂຍຊນາ។ ໂລກສມ຺ມຸຕິກາຣຕນ຺ຕີ ຫີ ສ຺ເກຕວຈນສ຺ສ ສຈ຺ຈກາເວ ກາຣຕທສ຺ສນໍ, ໂລກສິທ຺ສາ ສມ຺ມຸຕິ ສ຺ເກຕວຈນສ຺ສ ອວິສໍວາທນຕາຍ ກາຣຕນ຺ຕີ ອຕ຺ໂຖ, ວິ ສໍວາທນາກາວໂຕ ສ຺ເກຕວຈນໍ ສຈ຺ຈນ຺ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ។ ຜມ຺ມານໍ ກູຕລກ຺ຂຕນ຺ຕີ ຈ ປ໌ຣມຕ຺ຖວຈນສ຺ສ ສຈ຺ຈກາເວ ກາຣຕທສ຺ສນໍ។ ສກາວຜມ຺ມານໍ ໂຍ ກູໂຕ ອວິປ໌ຣີໂຕ ສກາໂວ, ຕສ຺ສ ລກ຺ຂຕໍ ອ຺ຄນໍ ຍາປ໌ນນ຺ຕີ ອຕ຺ໂຖ, ຍາຖາວໂຕ ອວິສໍ ວາທນວເສນ ປ໌ວຕ຺ຕນໂຕ ປ໌ຣມຕ຺ຖວຈນໍ ສຈ຺ຈນ຺ຕີ ອຜິປ຺ປ໌າໂຍ។ ອນ຺ຄຕ຺ຕສຸຕ຺ຕຜິກາຍໍ ປ໌ນ ອາຈຣິເຍເນວ ນິສ຺ສກ຺ກວຈເນນ ປ໌ທມຸລ຺ລິ຺ເຄຕ຺ວາ ‘ໂລກສມ຺ມຸຕິກາຣຕາຕິ ໂລກສມຍ຺ຍໍ ນິສ຺ສາຍ ປ໌ວຕ຺ຕນໂຕ។ ຜມ຺ມານນ຺ຕີ ສກາວຜມ຺ມານໍ។ ກູຕກາຣຕາ ຕີ ຍຖາກູຕສກາວໍ ນິສ຺ສາຍ ປ໌ວຕ຺ຕນໂຕ”ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ។

ອຍ຺ຍຕ຺ຖ ປ໌ນ –

“ຕສ຺ມາ ໂວຫຣກຸສລສ຺ສ, ໂລກນາຖສ຺ສ ສຕ຺ຖຸໂນ;

ສມ຺ມຸຕຶ ໂວຫຣນ຺ຕສ຺ສ, ມຸສາວາໂທ ນ ຊາຍຕີ”ຕິ។ (ມ។ ນິ។ ອຜ຺ກ។ ໑໗໘ກ; ອ។ ນິ។ ອຜ຺ກ។ ໑໗໑ກ໐; ອິຕິວຸ។ ອຜ຺ກ។ ໔໘) –

ອຍມ຺ປີ ຄຸຕປ໌ຣິທີປ໌ນີ ຄາຖາ ທິສ຺ສຕິ។ ຕຕ຺ຖ ຕສ຺ມາຕິ ສຈ຺ຈສ຺ສ ທຸວິຜຕ຺ຕາ, ສ຺ເກຕວຈນສ຺ສ ວາ ສຈ຺ຈກາວໂຕ។ ສມ຺ມຸຕຶ

ໂວຫາຣນ຺ຕສ຺ສາຕິ ‘‘ປຸຄ຺ຄໂລ ສຕ຺ໂຕ’’ຕິອາທິນາ ໂລກສມ຺ມຸຕິໍ ກເຖນ຺ຕສ຺ສ ມຸສາວາໂທ ນາມ ນ ຊາຍຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອປີຈ ‘‘ອຍ຺ຄ ທີ ກາຣເຕທີ ກຄວາ ປຸຄ຺ຄລ ກຖໍ ກເຖຕິ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປທີປນ຺ຕໍ, ກມ຺ມສ຺ສກຕາທີປນ຺ຕໍ, ປຈ຺ຈຕ຺ຕປຸຣິສກາຣທີປນ຺ຕໍ, ອານນ຺ຕຣິຍທີປນ຺ຕໍ, ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣທີປນ຺ຕໍ, ປຸພ຺ເພນິວາສທີປນ຺ຕໍ, ທກ຺ຂິຕາວິສຸທ຺ຫີທີປນ຺ຕໍ, ໂລກສມ຺ມຸຕິຍາ ອປ຺ປຫານ຺ຕ຺ຖຸຍ຺ຈາ’’ຕິອາທິນາ (ມ. ນີ. ອຍ຺ຄ. ໑.໔ກ; ອ. ນີ. ອຍ຺ຄ. ໑.໑ກ໐; ອິຕິວຸ. ອຍ຺ຄ. ໔໔; ກຖາ. ອນຸຍີ. ໑) ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕກາຣຕມ຺ປີ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອິຮ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ.

ຍທິ ຕຖາຄໂຕ ປຣມຕ຺ຖສຈ຺ຈໍ ສມ຺ມເທວ ອກິສມ຺ພຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ກິໂຕປີ ໂລກສມ຺ມຸຕາກູຕໍ ສມ຺ມຸຕິສຈ຺ຈໍ ຄເຫຕ຺ວາວ ວທຕິ, ເອວຍ຺ເຈຕ຺ຖ ໂກ ໂລກິຍມຫາຊເນຫີ ວິເສໂສຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຍາຫີ’’ຕິອາທີ, ອຍໍ ປາລຸອິຍໍ ສມ຺ພນ຺ໂທ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ໂລກິຍມຫາຊໂນ ອປ຺ປຫີນປຣາມາສຕ຺ຕາ ‘‘ເອຕໍ ມມາ’’ຕິອາທິນາ ປຣາມສນ຺ໂຕ ໂວຫາຣຕິ. ຕຖາຄໂຕ ປນ ສພ຺ພໂສ ປຫີນປຣາມາສຕ຺ຕາ ອປຣາມສນ຺ໂຕວ ຍສ຺ມາ ໂລກສມ຺ມຸຕາຫີ ວິນາ ໂລກິໂຍ ອຕ຺ໂຖ ໂລເກນ ທຸພ຺ພິຍ຺ເຍຍ຺ໂຍ, ຕສ຺ມາ ຕາຫີ ຕໍ ໂວຫາຣຕິ. ຕຖາໂວຫຣນ຺ໂຕ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ເທສນາວິລາເສນ ເວເນຍ຺ຍສຕ຺ເຕ ປຣມຕ຺ຖສຈ຺ເຈ ປຕິຍ຺ຖາເປຕີຕິ. ເທສນໍ ວິນິວຍ຺ເຍຕ຺ວາຕິ ເທຍ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕາຍ ທິຍ຺ຖາກິນິເວສປຍິສຍ຺ຍຸຕ຺ຕາຍ ວຍ຺ຍກຖາຍ ວິນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ວິເວເຈຕ຺ວາ. ອຣຫຕ຺ຕນິກູເຍນ ນິຍ຺ຖາເປສີຕິ ‘‘ອປຣາມສ’’ນ຺ຕິ ອິມີນາ ປເທນ ຕຕ຺ຫາມານປຣາມາສປ຺ປຫານກິຕ຺ຕເນນ ຕປ຺ປຫາຍກອຣຫຕ຺ຕສງ຺ຂາຕນິກູເຍນ ເທສນໍ ປຣິໂຍສາເປສີ. ຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອຕ຺ຖໂຕ ນ ວິກຕ຺ຕໍ, ຕໍ ສຸວິຍ຺ເຍຍ຺ຍເມວ.

ອິຕິ ສຸມງ຺ຄລວິລາສິນິຍາ ທີຆນິກາຍຍ຺ຖກຖາຍ ປຣມສຸຂຸມຄມ຺ກີຣທຸຣນຸໂພຣຕ຺ຖປຣິທີປນາຍ ສຸວິມລວິປຸລປຍ຺ຍາເວຍ຺ຍຕ຺ຕິຍຊນນາຍ ສາຮຸວິລາສິນິຍາ ນາມ ລີນຕ຺ຖປກາສນິຍາ ໂປຍ຺ຖປາທສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍ ລີນຕ຺ຖປກາສນາ.

ໂປຍ຺ຖປາທສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ.

໑໐ຯ ສຸກສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາ

ສຸກມາຕາວກາວຕ຺ຖວຕ຺ຕນາ

໘໔໘ຯ ເອວໍ ໂປ໌ຍ຺ຖປ໌າທສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອິທານີ ສຸກສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຕ຺ເຕນ຺ໂຕ ຍຖານຸປຸ໌ພ຺ພໍ ສໍວຕ຺ຕໂນກາສສ຺ສ ປ໌ຕ຺ຕກາວໍ ວິກາເວຕຸ໌, ໂປ໌ຍ຺ຖປ໌າທສຸຕ຺ຕສ຺ສານນ຺ຕຣໍ ສ຺ງຄີຕສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ສຸກສຸຕ຺ຕກາວໍ ວາ ປ໌ກາເສຕຸ໌ ''ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ...ເປ໌... ສາວ ຕ຺ຖິຍນ຺ຕິ ສຸກສຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ອາຫຯ ອນຸນາສິກໂລເປ໌ນ ''ອຈິຣ ປ໌ຣິນິພ຺ພຸເຕ''ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ອຈິຣໍ ປ໌ຣິນິພ຺ພຸເຕ''ຕິ ອິມິນາ ຍຖາ ໂປ໌ຍ຺ຖປ໌າທສຸຕ຺ເຕ ''ອປຸ໌ປ໌າຜິຫິຣກ ຕໍ ກາສິຕໍ ສມ຺ປ໌ຊ຺ຊຕີ''ຕິ, ອຈິຣໍ ປ໌ຣິນິພ຺ພຸຕສ຺ສ ອສ຺ສາຕິ ວາ ອຈິຣປ໌ຣິນິພ຺ພຸໂຕ ຍຖາ ''ອຈິຣປ໌ກ຺ກນ຺ໂຕ, ມາສຊາໂຕ''ຕິຯ ອຕ຺ຖມຕ຺ຕໍ ປ໌ນ ທສ຺ເສຕຸ໌ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຈິຣປ໌ຣິນິພ຺ພຸເຕຕິ ຈ ສຕ຺ຖຸ ປ໌ຣິນິພ຺ພຸຕກາວສ຺ສ ຈິຣກາລຕາປ໌ຜິກ຺ເຂເປ໌ນ ອາສນ຺ນຕາມຕ຺ຕໍ ທສ຺ສິຕໍ, ກາລປ໌ຣິຈ຺ເຂໂທ ປ໌ນ ນ ທສ຺ສິໂຕຕິ ຕໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ປ໌ຣິນິພ຺ພານໂຕ''ຕິອາ ທິມາຫຯ ວິສາຂປຸ໌ຕ຺ຕມິໂຕ ອຸທ຺ຫໍ ຍາວ ເຊຍ຺ຖປຸ໌ຕ຺ຕມີ, ຕາວ ກາລໍ ສນ຺ຘາຍ ''ມາສມຕ຺ເຕ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ມຕ຺ຕສທ຺ເທນ ປ໌ນ ຕສ຺ສ ກາລສ຺ສ ກິລ຺ຈິ ອສມ຺ປຸ໌ຕ຺ຕຕໍ ໂຊເຕຕິຯ ຕຸທິສລ຺ລິໂຕ ຄາໂມ ນິວາໂສ ເອຕສ຺ສາຕິ ໂຕເທຍ຺ໂຍຯ ຕໍ ປ໌ເນສ ຍສ຺ມາ ໂສຕຫຕ຺ໂຂ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໖໐໐) ວິຍ ຈມ຺ປ໌ີ, ກູຜທນ຺ໂຕ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໖໘໖) ວິຍ ຈ ຂາຕ຺ຸມຕໍ ອຊ຺ຊາວສຕິ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຕສ຺ສ ອຜິປ໌ຕິຕ຺ຕາ''ຕິ, ອິສ຺ສຣກາວໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຍມ຺ປ໌ີ ທີ ຣລ຺ໂຄ ປ໌ເສນທິໂກສລສ຺ສ ປຸ໌ໂຣທິຕພ຺ຣາຫ຺ມໂຕຯ ປຸ໌ຕ຺ຕມ຺ປ໌ີ ອາ ຫາຕິ ສຸກໍ ມາຕາວມ຺ປ໌ີ ໂອວທນ຺ໂຕ ອາຫຯ

ອລ຺ຊນານນ຺ຕິ ອກ຺ຂີອລ຺ຊນຕ຺ຖາຍ ຜໍສີຕອລ຺ຊນານໍຯ ວມ຺ມິການນ຺ຕິ ກິມິສມາຫຜວມ຺ມິການໍ ສລ຺ຈຍໍ ທີສ຺ວາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ມຊູນນ຺ຕິ ມກ຺ຂິກມຊູນໍຯ ສມາຫາຣນ຺ຕິ ມກຣນ຺ທສນ຺ນິຈຍໍຯ ປ໌ຕ຺ທີໂຕ ຜຣມາວເສຕິ ຍສ຺ມາ ອປ຺ປ໌ຕຣປ຺ປ໌ຕເຣປ໌ີ ຄຍ຺ຫມາເນ ໂກຄາ ຂີຍນ຺ຕິ, ອປ຺ປ໌ຕຣປ຺ປ໌ຕເຣປ໌ີ ຈ ສລ຺ຈິຍມາເນ ວທ຺ໝນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຍຖາວຸຕ຺ຕມຸປ໌ມຕ຺ຕຍໍ ປ໌ລ຺ລາຍ ທີສ຺ວາ ວິລ຺ລຸຊາຕິໂກ ກິລ຺ຈິປ໌ີ ວຍມກຕ຺ວາ ອາຍເມວ ອຸປ຺ປ໌າເທນ຺ໂຕ ຜເຣວເສ ຜຣາວາສມນ຺ຕິຍ຺ເຖຍ຺ຍາຕິ ໂລກາເທສີຕປ໌ຜິປ໌ຕ຺ຕີ ອຸປ໌ທິສຕິຯ

ອທານເມວ ສິກ຺ຂາເປ໌ຕ຺ວາ ສິກ຺ຂາປ໌ນເທຕຸ ໂລກາກິກູຕຕາຍ ຕສ຺ມີເຍວ ຜເຣ ສຸນໂຂ ທຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ໂລກາວສິກສ຺ສ ທີ ທຸຄ຺ຄຕິ ປ໌າຜິກ຺ງຂາ , ''ຊນວສໂກ ນາມ ຍກ຺ໂຂ ທຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ''ຕິ (ທີຯ ນິຯ ອຜ຺ຖຯ ໑ຯ໑໘໐) ເອຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ປຸ໌ພ຺ພປ໌ຣິຈເຍນ ອຕິວິຍ ປ໌ີຍາຍຕິຯ ວຸຕ຺ຕລ຺ທີ ''ປຸ໌ພ຺ເພວ ສນ຺ນິວາເສນາ''ຕິອາທິ (ຊາຯ ໑ຯ໔ຯ໑໗໔)ຯ ນິກ຺ຂນ຺ເຕຕິ ເກນຈິເທວ ກຣຕີເຍນ ພທີ ນິຄ຺ຄເຕຯ ສຸກໍ ມາຕາວໍ ອນຸຄ຺ຄຕ຺ທີຕຸກາໂມ ເອກໂກວ ກຄວາ ປ໌ີຕ຺ຫາຍ ປ໌າວິສີຯ ກຸກ຺ກາຣນ຺ຕິ ''ກຸ ກູ''ຕິ ສຸນຂສທ຺ທກຣຕໍຯ ''ໂກ ໂກ''ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສມຸທາຈາເຣນ ປ໌ຣິກວິຕ຺ວາ ປ໌ຣິກວນເທຕຸຯ ''ໂກວາທີ ນາມ ໂສ ໂຫຕິ, ສເຈ ໂຫຕິ ສກິລ຺ຈໂນ''ຕິ (ຘຯ ປ໌ຯ ໖໙໖; ສຸຯ ນິຯ ໖໘໔) ທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ນນຸ ຈ ເທຍ຺ຖາ ''ອທານເມວ ສິກ຺ຂາເປ໌ຕ຺ວາ ສຸນໂຂ ທຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ''ຕິ ອາຫ, ກສ຺ມາ ປ໌ເນຕ຺ຖ ''ປຸ໌ພ຺ເພປ໌ີ ມໍ 'ໂກ ໂກ'ຕິ ປ໌ຣິກວິຕ຺ວາ ສຸນໂຂ ຊາໂຕ''ຕິ ວທຕີຕິ? ຕຖາ ນິພ຺ພຕ຺ຕີຍາ ຕທຸກຍສາຘາຣຕຜລຕ຺ຕາຯ ອານິສໍສຜລລ຺ທີ ສາຘາຣຕກມ຺ເມນປ໌ີ ຊາຕໍ, ນ ວິປ໌າກຜລໍ ວິຍ ເອກກມ຺ເມເນວາຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍຯ ອ ວິຈີ ຄມິສ຺ສສິ ກໂຕກາສສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ປ໌ຜິພາທິຕຸມສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍກາວໂຕຯ ''ຊານາຕິ ມໍ ສມໂຕ ໂຄຕໂມ''ຕິ ວິປ຺ປ໌ຜິສາຣີ ທຸຕ຺ ວາຯ ອຸທ຺ຘນນ຺ຕເຣຕິ ຈູລ຺ລິກນ຺ຕເຣຯ ນນ຺ຕິ ສຸນຂໍຯ

ຕໍ ປ໌ວຕ຺ຕິນ຺ຕິ ກຄວຕາ ຍຖາວຸຕ຺ຕກາຣຕໍຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາຈາຣິຕ຺ຕສ຺ສ ອປ໌ຣິຫາປ໌ີຕຕໍ ສນ຺ຘາຍ, ຕຖາ ປ໌ີຕຣໍ ອຸກ຺ກໍເສນ຺ໂຕ ''ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ''ຕິ ອາຫຯ ມຸຂາຣຸລ຺ທນ຺ຕິ ສຍໍປ໌ຜິການວເສນ ມຸຂມາຣຸລ຺ທໍຯ ຕໍ ປ໌ວຕ຺ຕີ ປຸ໌ຈ຺ຈິຕິ ''ສຸຕເມຕໍ ໂກ ໂຄຕມ ມຍ຺ທໍ ປ໌ີຕາ ສຸນໂຂ ທຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ''ຕິ ຕຸມ຺ເຫທີ ວຸຕ຺ຕໍ, ''ກິມິທໍ ສຈ຺ຈໍ ວາ ອສຈ຺ຈໍ ວາ''ຕິ ປຸ໌ຈ຺ຈິຯ ຕເຖວ ວຕ຺ວາຕິ ຍຖາ ປຸ໌ພ຺ ເພ ສຸນຂສ຺ສ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕເຖວ ວຕ຺ວາຯ ອວິສໍວາທນຕ຺ຖນ຺ຕິ ສຈ຺ຈາປ໌ນຕ຺ຖໍ, ''ໂຕເທຍ຺ຍພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ສຸນໂຂ ທຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ''ຕິ ວຈນສ຺ສ ອວິສໍວາທເນນ ອຕ຺ຕໂນ ອວິສໍວາທີກາວທສ຺ສນຕ຺ຖນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ອປ຺ໂປ໌ທການ຺ຕິ ອປ຺ປ໌ເກນ ອຸທເກນ ສມ຺ປ໌າທິ ຕໍຯ ມຊຸປ໌າຍາສນ຺ຕິ ສາທຸຣສໍ, ມຊຸໂຍຊິຕໍ ວາ ປ໌າຍາສໍຯ ຕຖາ ອກາສິ, ຍຖາ ກຄວຕາ ວຸຕ຺ຕໍຯ ''ສພ຺ພໍ ທສ຺ເສສີຕິ ພຸທ຺ຘານຸກາ ເວນ ໂສ ສຸນໂຂ ຕໍ ສພ຺ພໍ ເນຕ຺ວາ ທສ຺ເສສີ, ນ ຊາຕິສ຺ສຣຕາຍຯ ກຄວນ຺ຕໍ ທີສ຺ວາ ກຸກ຺ກຣຕໍ ປ໌ນ ປຸ໌ຣິມຊາຕິສິທ຺ຘວາສນາວ ເສນາ''ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຜີຯ ໑ຯ໔໘໔) ເອວໍ ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຸປ໌ຣິປ໌ຕ຺ຕາສເກ ປ໌ນ ຈູລ຺ອກມ຺ມວິກ຺ງຄສຸຕ຺ຕຍ຺ຖກຖາຍໍ ''ສຸນໂຂ 'ລາໂຕມ຺ທີ ອິມິນາ'ຕິ ໂຣທິຕ຺ວາ 'ທຸໍ ທຸ'ນ຺ຕິ ກໂຣນ຺ໂຕ ຘນນິຘານຍ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປ໌າເທນ ປ໌ຖວີ ຂຕິຕ຺ວາ ສລ຺ລໍ ອທາສີ''ຕິ

(ມ॰ ນິ॰ ອຝ຺ຖ॰ ໓॰໔໑໙) ຊາຕິສ຺ສຣາກາຣມາໜ, ວິມໍສິຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍ॰

''ກວປ຺ຜິຈ຺ຉນ຺ນໍ ນາມ ເອວຣູປໍ ສ຺ນຂປ຺ຜິສນ຺ຘິອນ຺ຕຣໍ ປາກຝໍ ສມຕສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ, ອຫ຺ຘາ ເອສ ສພ຺ພຄ຺ຄູ''ຕິ ກຄວຕິ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ॰ ອຽຄວິຊ຺ຊາປາຖໂກ ກິເຣສ॰ ເຕນສ຺ສ ເອຕທໂໜສິ ''ອິມໍ ຘມ຺ມປຕ຺ຕາກາຣໍ ກຕ຺ວາ ສມຕໍ ໂຄຕມໍ ປຄ຺ຫໍ ປ຺ຸຈ຺ຉິສ຺ສາມິ''ຕິ, ຕໂຕ ໂສ ຈຸຫ຺ທສ ປຄ຺ເຫ ອກິສຽຂຣິຕ຺ວາ ກຄວນ຺ຕໍ ປ຺ຸຈ຺ຉິ॰ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຈຸຫ຺ທສ ປຄ຺ເຫ ປ຺ຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ''ຕິ॰ ຕຕ຺ຖ ຈຸຫ຺ທສ ປຄ຺ເຫຕິ ''ທິສ຺ສນ຺ຕິ ຫິ ໂກ ໂຄຕມ ມນຸສ຺ສາ ອປ຺ປາຍຸກາ, ທິສ຺ສນ຺ຕິ ທີຆາຍຸກາ॰ ທິສ຺ສນ຺ຕິ ພວ຺ຫາພາຘາ, ອປ຺ປາພາຘາ॰ ທຸພ຺ພຕ຺ຕາ, ວຕ຺ຕວນ຺ໂຕ॰ ອປ຺ເປສກ຺ຂາ, ມເຫສກ຺ຂາ॰ ອປ຺ປໂກຄາ, ມຫາໂກຄາ॰ ນິຈກຸລີນາ, ອຸຈ຺ຈາກຸລີນາ॰ ທິສ຺ສນ຺ຕິ ທຸປ຺ປຄ຺ຄາ, ທິສ຺ສນ຺ຕິ ປຄ຺ຄວນ຺ໂຕ॰ ໂກ ນຸ ໂຂ ໂກ ໂຄຕມ ເຫຕຸ ໂກ ປຈ຺ຈໂຍ, ເຍນ ມນຸສ຺ສານໍເຍວ ສຕໍ ມນຸສ຺ສກູຕານໍ ທິສ຺ສນ຺ຕິ ຫີນປ຺ປະຕິຕາ''ຕິ (ມ॰ ນິ॰ ໓॰໔໑໙) ອິເມ ຈູລກມ຺ມວິກຽຄສຸຕ຺ເຕ ອາຄເຕ ຈຸຫ຺ທສ ປຄ຺ເຫ॰ ''ກມ຺ມສ຺ສກາ ມາຕວ ສຕ຺ຕາ ກມ຺ມທາຍາທາ''ຕິອາທິນາ (ມ॰ ນິ॰ ໓॰໔໑໙) ສຽເຂປໂຕ, ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ຈ ວິສ຺ສຊ຺ຊນປ຺ຣິໂຍສາເນ ກຄວນ຺ຕໍ ສຣຕໍ ຄໂຕ॰ ອຽຄສຸກຕາຍ ''ສຸໂກ'' ຕິສ຺ສ ນາມໍ॰ ມາຕໂວຕິ ປນ ມຫລ຺ລກກາເລປິ ຕຣຸຕໂວຫາເຣນ ນໍ ໂວຫຣຕິ॰ ອຕ຺ຕໂນ ໂກຄຄາມໂຕຕິ ຕຸທິຄາມໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຽຂຕິກໍ ວສຕິ॰ ເຕເນວ ປາລຸອິຍໍ ''ເກນຈິເທວ ກຣຕີເຍນາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ॰

໔໔໕॰''ເອກາ ຈ ເມ ກຽຂາ ອຕ຺ຖິ''ຕິ ອິມິນາ ອຸປ຺ຣິ ປ຺ຸຈ຺ຉິຍມານສ຺ສ ປຄ຺ຫສ຺ສ ປເຄວ ເຕນ ອກິສຽຂຕກາວໍ ທສ຺ເສຕິ॰ ມາຕວກນ຺ຕິ ຊຸຫ຺ທກມາຕວໍ ''ເອກປ຺ຸຕ຺ຕໂກ, (ມ॰ ນິ॰ ໔॰໔໒໖, ໓໕໓; ປາຣາ॰ ໔໖) ປີຍປ຺ຸຕ຺ຕໂກ''ຕິອາທີສຸ ວິຍ ກ-ສຫ຺ທສ຺ສ ຊຸຫ຺ທກຕ຺ເຖ ປວຕ຺ຕນໂຕ॰ ວິສກາຄເວທນາຕິ ທຸກ຺ຂເວທນາ॰ ສາ ຫິ ກຸສລກມ຺ມນິພ຺ພຕ຺ເຕ ອຕ຺ຕກາເວ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນກສຸຂເວທນາປ຺ຜິປກ຺ຂກາວໂຕ ''ວິສກາຄເວທນາ''ຕິ ຈ ກາຍໍ ຄາລ຺ຫາ ຫຸຕ຺ວາ ພາຘນໂຕ ປີລ຺ອນໂຕ ''ອາພາໂຘ''ຕິ ຈ ວຸຈ຺ຈຕິ॰ ກິທິສາ ປນ ສາຕິ ອາໜ ''ຍາ ເອກເທເສ''ຕິອາທິ॰ ເອກເທເສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ວາຕິ ສຣີເຣກເທເສ ອຸຝ຺ຖຫິຕ຺ວາປິ ອປ຺ຣິວຕ຺ຕິກາວກຣຕໂຕ ອຍປ຺ຝ຺ເຝນ ອາພນ຺ຘິຕ຺ວາ ວິຍ ຄຕ຺ຫາຕິ, ອິມິນາ ພລວໂຣໂຄ ອາພາໂຘ ນາມາຕິ ທສ຺ເສຕິ॰ ກິຈ຺ຉຊີວິຕກໂຣຕິ ອສ຺ຂຊີວິຕາວໂຫ, ອິມິນາ ທຸພ຺ພໂລ ອປ຺ປມຕ຺ຕໂກ ໂຣໂຄ ອາຕຽໂກ ນາມາຕິ ທສ຺ເສຕິ॰ ອຸຝ຺ຖານນ຺ຕິ ສຍນນິສຊ຺ຊາທີໂຕ ອຸຝ຺ຖໜໍ, ເຕນ ຍຖາ ຕຖາ ອປຣາປຣໍ ສຣີຣສ຺ສ ປຣິວຕ຺ຕນໍ ວທຕິ॰ ຄຣຸກນ຺ຕິ ກາຣິຍໍ ອກິຈ຺ຈສິຫ຺ຘິກໍ॰ ຄິລານສ຺ເສວ ກາເຍ ພລໍ ນ ໂຫຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ॰ ລຫ຺ຸຝ຺ຖາເນນ ເຈຕ຺ຖ ເຄລຄ຺ຄກາໂວ ປ຺ຸຈ຺ຉິໂຕ॰ ເຫຝ຺ຖາ ຈຕູຫິ ປເທຫິ ອຜາສຸວິຫາຣາກາວໍ ປ຺ຸຈ຺ຉິຕ຺ວາປິ ອິທານິ ປ຺ຸນ ຜາສຸວິຫາຣກາວໍ ປ຺ຸຈ຺ຉຕິ, ເຕນ ສວິເສໂສ ເອຕ຺ຖ ຜາສຸວິຫາໂຣ ປ຺ຸຈ຺ຉິໂຕຕິ ວິຄ຺ຄາຍຕິ॰ ອສຕິປີ ຫິ ອຕິສຍຕ຺ຖໂຊຕເນ ສຫ຺ເທ ອຕ຺ຖາປຕ຺ຕິໂຕ ອຕິສຍຕ຺ໂຖ ລພ຺ກເຕວ ຍຖາ ''ອກິຣູປສ຺ສ ກຄ຺ຄາ ທາຕພ຺ພາ''ຕິ॰ ເຕນາໜ ''ຄມນຝ຺ຖານາ''ຕິອາທິ॰ ປ຺ຸຣິມໍ ອາຕາປນວຈນໍ, ອິທໍ ປນ ປ຺ຸຈ຺ຉິຕພ຺ພາກາຣທສ຺ສນນ຺ຕິ ອຍມິເມສໍ ວິເສໂສຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ອຖສ຺ສາ''ຕິອາທິນາ॰

໔໔໖॰ກາໂລ ນາມ ອຸປສຽກມນສ຺ສ ຍຸຕ຺ຕປ຺ຕກາໂລ, ສມໂຍ ນາມ ຕສ຺ເສວ ປຈ຺ຈຍສາມຄ຺ຄີ, ອຕ຺ຖໂຕ ປເນສ ຕຊ຺ຊໍ ສຣີຣພລຄ຺ເຈວ ຕປ຺ປຈ຺ຈຍປ຺ຣິສ຺ສຍາກາໂວ ຈ॰ ອຸປາທານໍ ນາມ ຄາເຕນ ເຕສໍ ຄໜຕໍ ສລ຺ລກ຺ຂຕນ຺ຕິ ອາໜ ''ປຄ຺ຄາຍາ''ຕິອາທິ॰ ''ສ຺ເວ ຄມນກາໂລ ກວິສ຺ສຕິ''ຕິ ອິມິນາ ກາລໍ, ''ກາເຍ''ຕິອາທິນາ ສມຍຄ຺ຈ ສຣູປໂຕ ທສ຺ເສຕິ॰ ຜຣິສ຺ສຕີຕິ ຜຣຕວເສນ ຖສ຺ສຕິ॰

໔໔໗॰ເຈຕິຍຣຝ຺ເຖຕິ ເຈຕິຣຝ຺ເຖ॰ ຍ-ກາເຣນ ຫິ ປທໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ॰ ''ເຈຕິຣຝ຺ໂຖ ອຄ຺ຄໍ ວິສ຺ໍເຍເອກໍ ຣຝ຺ຖ''ນ຺ຕິປິ ວທນ຺ຕິ॰ ''ຍສ຺ມາ ມຣຕໍ ນາມ ຕາທິສານໍ ທສພລານໍ ໂຣຄວເສເນວ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ເຍນ ໂຣເຄນ ຕໍ ຊາຕໍ, ຕສ຺ສ ສຣູປປ຺ຸຈ຺ຉາ, ກາຣຕປ຺ຸຈ຺ຉາ, ມຣຕເຫຕຸກຈິຕ຺ຕສນ຺ຕາປປ຺ຸຈ຺ຉາ, ຕສ຺ສ ຈ ສນ຺ຕາປສ຺ສ ສພ຺ພໂລກສາຘາຣຕຕາ, ຕຖາ ມຣຕສ຺ສ ຈ ອປ຺ປຜິກຣຕຕາ''ຕິ ເອວມາທິນາ ມຣຕປ຺ຜິສຄ຺ຄຸຕ຺ຕໍ ສມ຺ໂມທນີຍໍ ກຖໍ ກເຖສີຕິ ທສ຺ເສຕ຺ໍ ''ໂກ ອານນ຺ທາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ॰ ''ໂກ ນາມາ''ຕິອາທິນາ ຫິ ໂຣຄໍ ປ຺ຸຈ຺ຉຕິ, ''ກີ ກຄວາ ປຣິກຸຄ຺ຊີ''ຕິ ອິມິນາ ກາຣຕໍ, ''ອປີຈາ''ຕິອາທິນາ ຈິຕ຺ຕສນ຺ຕາປໍ, ''ສຕ຺ຖາ ນາມາ''ຕິອາທິນາ ຕສ຺ສ ສພ຺ພໂລກສາຘາຣຕຕໍ, ''ເອກາ ທານີ''ຕິອາທິນາ ມຣຕສ຺ສ ອປ຺ປຜິກຣຕຕໍ ທສ຺ເສຕີຕິ ທຝ຺ຖພ຺ພໍ॰ ມຫາຊານີຕິ ມຫາຫານີ॰ ຍຕ຺ຣາຕິ ເຍນ ກາຣເຕນ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ, ເຕນ ໂກ ທານີ ອຄ຺ໂຄ ມຣຕາ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສຕີຕິອາທິນາ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ॰ ອິທານີຕິ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ມນສິກາຣໍ ປຕິ ໂວຫາຣມຕ຺ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ॰ ລຊ຺ຊິສ຺ສຕີຕິ ລຊ຺ຊາ ວິຍ ກວິສ຺ສຕິ, ວິຊ຺ຊິສ຺ສຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ ॰ ປີຕເກສຊ຺ຊານຸຣູປໍ ອາຫາຣໂກຊນໍ ໂປຣາຕາຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາໜ ''ປີຕ…ເປ… ທຕ຺ວາ''ຕິ॰

ຫຸຕ຺ວາຕິ ປາຖເສໂສ ສນ຺ຕິກາວຈຣກາວສ຺ສ ວິເສສນໂຕ॰ ມາໂຣ ປາປິມາ ວິຍ ນ ຣນ຺ຘຄເວສີ, ອຸຕ຺ຕຣມາຕໂວ ວິຍ ຈ ນ ວິມໍສນາຘິປ຺ປາໂຍ, ອປີ ຕຸ ຂລຸ ອຸປຝ຺ຖາໂກ ຫຸຕ຺ວາ ສນ຺ຕິກາວຈໂຣຕິ ຫິ ວິເສເສຕິ॰ ນ ຣນ຺ຘຄເວສີຕິ ນ ຉິທ຺ທຄເວສີ॰ ເຍສຸ ຘມ຺ເມສູ

ຕິ ວິໂມກຸຂຸປໍາເຍສຸ ນິຍຸຍານິກສມຸເມສຸ។ ສຣນຸຕີຕິ ອສຸນາ ຕິຍຸຖນຸຕິ, ປວຕຸຕນຸຕີຕິ ອຕຸໂຖ។

໘໘໙។ ອຕຸຖໂຕ ປຍຸຕຸຕຕາຍ ສຫຸຫປໂຍຄສຸສ ສຫຸຫປພນຸສລກຸຂຓານິ ຕິຕີ ປີຍການິ ຕຫຕຸຖກູເຕທິ ສີລາທີທິ ຕີທີ ສມຸມກຸຂນຸເສທີ ສງຄຍຸຫນຸຕີຕິ ວຸຕຸຕໍ "ຕີຕີ ປີຍການິ ຕີທີ ຂນຸເສທີ ສງຄເຫຕຸວາ"ຕິ។ ສງຂິຕຸເຕນ ກຖິຕນຸຕີ "ຕິຕຸຕໍ ໂຂ ມາຕາວ ຂນຸສານ"ນຸຕີ ເອວໍ ຄຓນໂຕ, ສາມຄຸລໂຕ ຈ ສງເຂເປເນວ ກຖິຕໍ។ "ກຕເມສໍ ຕິຕຸຕາ"ນຸຕີ ອຍໍ ອທິຍຸຖໂຊຕນາ ປຸຈຸຉາເຍວ, ນ ກເຖຕຸກມຸຍຕາປຸຈຸຉາ។ ມາຕາວສຸເສວ ຫີ ອຍໍ ປຸຈຸຉາ, ນ ເຖຣສຸສາຕິ ອາຫ "ມາຕາໂວ"ຕິອາທີ។ ອລຸລຕຸຖ ປນ ອີທີເສສຸ ຖາເນສຸ ກເຖຕຸກມຸຍຕາປຸຈຸຉາເຍວ ທີສຸສຕີ, ນ ອທິຍຸຖໂຊຕນາປຸຈຸຉາ។ ອິສ ປນ ອຍຸຖກຖາຍໍ ເອວໍ ວຸຕຸຕໍ, ຕເທຕໍ ອຍຸຖກຖາປມາຕາໂຕ ປຈຸເຈຕພຸພໍ។ ຕທາ ປວຕຸຕມານລຸທີ ປຈຸຈກຸຂໍ ກຕຸວາ ອຍຸຖກຖມຸປີ ສງຄຫມາໂຣປີສຸ។ ກເຖຕຸກມຸຍຕາ ປຸຈຸຉາກາເວ ປນສຸສ ເຖຣສຸເສວ ວຈນຕາ ສິຍາ។

ສີລກຸຂນຸສວຕຸຓນາ

໘໕໐-໘໕໓។ສີລກຸຂນຸສສຸສາຕິ ເອຕຸຖ ປທຕຸຖວິປລຸລາສກາຣີ ອີຕິສທຸໂທ ລຸຕຸໂຕ, ອຕຸຖນິທຸເທໂສ ວິຍ ສທຸທນິທຸເທໂສ ວາ, ຍຖາຣຸໂຕ ຈ ອີຕິສທຸໂທ ອາຫຸຍຕຸໂຖ, ປກາຣຕຸໂຖ ວາ, ເຕນ "ອຣິຍສຸສ ສມາສີກຸຂນຸສສຸສ...ເປ... ປຕິຍຸຖເປສີ"ຕິ ອຍໍ ປາໂຖ ຄທີໂຕຕິ ທຍຸຖພຸພໍ។ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ "ເຕສຸ ທສຸສິເຕສູ"ຕິ, ເຕສຸ ຕີສຸ ຂນຸເສສຸ ອຸທຸເທສວເສນ ທສຸສິເຕສູຕິ ອຕຸໂຖ។ ກຄວຕາ ວຸຕຸຕນເຍເນວາຕິ ສາມຄຸລຜລາທີສຸ (ທີ។ ນິ។ ໑។໑໐໘) ເທສິຕນເຍເນວ, ເຕນ ອິມສຸສ ສຸຕຸຕສຸສ ພຸທຸສກາສິຕກາວໍ ທສຸເສຕີຕິ ເວທິຕພຸພໍ។ ສາສເນ ນ ສີລເມວ ສາໂຣຕິ ອຣິຍມຄຸຄສາເຣ ກຄວໂຕ ສາສເນ ຍຖາທສຸສິຕໍ ສີລໍ ສາໂຣ ເອວ ນ ໂຫຕີ ສາຣວໂຕ ມຫໂຕ ຣຸກຸຂສຸສ ປປຜິກຍຸຖານິກຕຸຕາ ។ ອຍຸຖານປຍຸຕຸໂຕ ຫີ ເອວສທຸໂທ ຍຖາຖາເນ ນ ໂຍເຊຕພຸໂພ។ ຍຊເຊວໍ ກສຸມາ ຕມິສ ຄທີຕນຸຕີ ອາຫ "ເກວລ"ນຸຕິອາທີ។ ຊານາທີອຸຕຸຕຣິມນຸສຸສສມຸເມ ອສິຄນຸຕຸກາມສຸສ ອສິຍຸຖານມຕຸຕໍ ຕຕຸຖ ອປຸປ ຕິຍຸຖິຕສຸສ ເຕສມສມຸກວໂຕ។ ວຸຕຸຕລຸທີ "ສີເລ ປຕິຍຸຖາຍ ນໂຣ ສປຸໂລ"ຕິອາທີ (ສໍ។ ນິ។ ໑។໒໓, ໑໙໒; ເປຍໂກ។ ໒໘) ອຖ ວາ ສາສເນ ນ ສີລເມວ ສາໂຣຕິ ການລຸເຈຕຸຖ ສາສເນ ມຄຸຄຜລສີລສງຂາຕໍ ໂລກຸຕຸຕຣສີລມຸປີ ສາຣເມວ, ຕຖາປີ ນ ສີລກຸຂນຸໂສ ເອວ ສາໂຣ ໂຫຕີ, ອຖ ໂຂ ສມາສີກຸຂນຸໂສປີ ປລຸລາກຸຂນຸໂສປີ ສາໂຣ ເອວາຕີ ເອວມຸເປຕຸຖ ຍຖາປຍຸຕຸເຕນ ເອວສທຸເທນ ອຕຸໂຖ ເວທິຕພຸໂພ, ປຸຣີໂມເຍວ ປນຕຸໂຖ ຍຸຕຸຕຕໂຣ។ ຕຖາ ຫີ ວຸຕຸຕໍ "ອີໂຕ ອຸຕຸຕຣີ"ຕິອາທີ។ ອລຸລມຸປີ ກຕຸຕພຸພນຸຕີ ເສສຂນຸສທຸວຍໍ។

ສມາສີກຸຂນຸສວຕຸຓນາ

໘໕໘។ ກສຸມາ ປເນຕຸຖ ເຖໂຣ ສມາສີກຸຂນຸສໍ ປຸຍຸໂຖປີ ອີນຸທຸຣິຍສໍວຣາທີເກ ວິສຸສຊເຊສີ, ນນຸ ເອວໍ ສນຸເຕ ອລຸລໍ ປຸຍຸໂຖ ອລຸລໍ ພຸຍາກໂຣນຸໂຕ ອມຸພໍ ປຸຍຸໂຖ ລພຸຊໍ ພຸຍາກໂຣນຸໂຕ ວິຍ ໂຫຕີຕີ ອີທີສີ ໂຈທນາ ອິສ ອໂນກາສາຕີ ທສຸເສນຸໂຕ "ກຖລຸຈ...ເປ... ອາຣກີ"ຕິ ອາຫ, ເຕເນຕຸຖ ອີນຸທຸຣິຍສໍວຣາທໂຍປີ ສມາສີອຸປກາຣກຕຸ ອຸປາທາຍ ສມາສີກຸຂນຸສປກຸຂິກກາ ເວນ ອຸທຸທິຍຸຖາຕີ ທສຸເສຕີ។ ເຍ ເຕ ອີນຸທຸຣິຍສໍວຣາທໂຍຕິ ສມຸພນຸໂສ។ ຣູປາວຈຣຈຕຸຕຸຖຊຊານເທສນານນຸຕຣໍ ອກີລຸລາ ເທສນາຍ ອວສໂຣຕີ ກຕຸວາ ຣູປຊຊານາເນວ ອາຄຕານີ,ນ ອຣູປຊຊານານີ។ ຣູປາວຈຣຈຕຸຕຸຖຊຊານປາທິກາ ຫີ ສປຣິກຕຸທາ ຉປີ ອກີລຸລາໂຍ។ ຍສຸມາ ປນ ໂລກີຍາກີລຸລາໂຍ ອີຊຊມານາ ອຍຸຖສຸ ສມາປຕຸຕີສຸ ຈຸທຸທສວິເສນ ຈິຕຸຕປຣິທມເນນ ວິນາ ນ ອີຊຊນຸຕີ, ຕສຸມາ ອກີລຸລາສຸ ເທສິຍມານາສຸ ອຣູປຊຊານານີປີ ເທສິຕາເນວ ໂຫນຸຕີ ນາມນຸຕຣີກກາວໂຕ។ ເຕນາຫ "ອາເນຕຸວາ ປນ ທີເປຕພຸພານີ"ຕິ, ວຸຕຸຕນເຍນ ເທສິຕາເນວ ກຕຸວາ ສໍວຕຸຓເກທີ ປກາເສຕພຸພານີຕິ ອຕຸໂຖ។ ອຍຸຖກຖາຍໍ ປນ "ຈຕຸຕຸຖຊຊານໍ ອຸປສມຸປຊຊ ວິຫຣຕີ"ຕິ ອີມິນາວ ອຣູປຊຊານມຸປີ ສງຄທິຕນຸຕີ ທສຸເສຕຸໍ "ຈຕຸຕຸຖຊຊາເນນ ຫີ"ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ។ ຈຕຸຕຸຖຊຊານເມວ ຫີ ຣູປວິຣາຄກາວນາວເສນ ປວຕຸຕໍ "ອຣູປຊຊານ"ນຸຕີ ວຸຈຈຕີ។

໘໖໑-໘໗໐។ນ ຈິຕຸເຕກຄຸຄຕາມຕຸຕເກເນວາຕີ ເອຕຸຖ ເທຍຸຖາ ວຸຕຸຕນຍານຸສາເຣນ ຖານາຖານປຍຸຕຸຕສຸສ ເອວສທຸທສຸສານຸຣູປມຕຸໂຖ ເວທິຕພຸໂພ។ ໂລກີຍສມາສີກຸຂນຸສສຸສ ປນ ອສິປຸເປຕຕຸຕາ "ນ ຈິຕຸເຕກຄຸຄຕາ...ເປ... ອຕຸຖີ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ອຣິໂຍ ສມາສີກຸຂນຸໂສຕີ ເອຕຸຖ ຫີ ອຣິຍສທຸໂທ ສຸທຸສມຕຸຕປຣິຍາໂຍເວ, ນ ໂລກຸຕຸຕຣປຣິຍາໂຍ។ ຍຖາ ເຈຕຸຖ, ຕຖາ ອຣິໂຍ ສີລກຸຂນຸໂສຕີ ເອຕຸຖາປີ។ ອີໂຕຕີ ປລຸລາກຸຂນຸສໂຕ, ໂສ ຈ ອຸກກຍຸຖໂຕ ອຣຫຕຸຕຜລປຣິຍາປນຸໂນ ເອວາຕີ ອາຫ "ອຣຫຕຸຕປຣິໂຍສານ"ນຸຕິອາທີ។ ໂລກີຍາກີລຸລາປຜິສມຸກີທາທີ ວິນາປີ ຫີ ອຣຫຕຸເຕ ອສີຄເຕ "ນຕຸເຖວ ອຸຕຸຕຣີກຣຕີຍ"ນຸຕີ ສກຸກາ ວຕຸຕຸໍ

ຍຫຕ຺ຖໍ ກຄວຕິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ວຸສ຺ສຕິ, ຕສ຺ສ ສິທ຺ຘຕ຺ຕາ។ ອິຘ ປນ ໂລກິຍາກິລ຺ຌາໂຍປີ ອາຄຕາເຍວ។ ເສສເມຕ຺ຖ ສຸວິລ຺ເຍຍ຺ຍໍ។

ອິຕິ ສຸມງ຺ຄລວິລາສິນິຍາ ທີຆນິກາຍຎ຺ຐກຖາຍ ປ຺ຣມສຸຊຸມຄມ຺ກີຣທຸຣນຸໂພຘຕ຺ຖປ຺ຣິທີປ຺ນາຍ ສຸວິມລວິປຸລປ຺ລ຺ຌາເວຍ຺ຍຕ຺ຕິຍຊຸນນາຍ ສາຘຸວິລາສີນິຍາ ນາມ ລີນຕ຺ຖປ຺ກາສນິຍາ ສຸກສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາຍ ລີນຕ຺ຖປ຺ກາສນາ។

ສຸກສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ ນິຜ຺ຖິຕາ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໑໑. ເກວຏ຺ຏສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ

ເກວຏ຺ຏຄຫປຕິປຸຕ຺ຕວຕ຺ຖຸວຓ຺ຓນາ

໔໘໑. ເອວໍ ສຸຠສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຓ຺ເຓຕ຺ວາ ອິທານິ ເກວຏ຺ຏສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຓ຺ເຓນ຺ໂຕ ຍຖານຸປຸພ຺ພໍ ສໍວຓ຺ຓໂນກາສສ຺ສ ປ຺ຕ຺ຕຠາວໍ ວິຠາເວຕຸໍ, ສຸຠສຸຕ຺ຕສ຺ສານນ຺ຕຣໍ ສງ຺ຄີຕສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ເກວຏ຺ຏສຸຕ຺ຕຠາວໍ ວາ ປກາເສຕຸໍ ''ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ…ເປ… ນາຬນ຺ທາຍນ຺ຕິ ເກວຏ຺ຏສຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ອາຫ. ປາວາຣິກສ຺ສາຕິ ເອວໍນາມກສ຺ສ ເສຏ຺ຐິໂນ. ອມ຺ພວເນຕິ ອມ຺ພຣຸກ຺ຂພຫຸເລ ອຸຍ຺ຍາເນ. ຕໍ ກິຣ ໂສ ເສຏ຺ຐິ ຠຄວໂຕ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ຄນ຺ຘກຸຏິໍ, ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ຈ ຣຕ຺ຕິຏ຺ຐານທິວາຏ຺ຐານກຸຏິມຓ຺ຑປາທີນິ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ປາກາຣປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐກສມ຺ປນ຺ນໍ ກຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ສງ຺ຆສ຺ສ ນິຍ຺ຍາເຕສິ, ປຸຣິມໂວຫາເຣນ ປເນສ ວິຫາໂຣ ''ປາວາຣິກມ຺ພວນ''ນ຺ເຕ຺ວວ ວຸຈ຺ຈຕິ. ''ເກວຏ຺ໂຏ'' ຕິທໍ ນາມມຕ຺ຕໍ. ''ເກວຏ຺ເຏຫິ ສໍຣກ຺ຂິຕຕ຺ຕາ, ເຕສໍ ວາ ສນ຺ຕິເກ ສມ຺ພຸທ຺ຘຕ຺ຕາ''ຕິ ເກຈິ. ຄຫປຕິປຸຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ເອຕ຺ຖ ກາມຎ຺ເຈສ ຕທາ ຄຫປຕິຏ຺ຐາເນ ຐິໂຕ, ປິຕຸ ປນສ຺ສ ອຈິຣກາລກຕຕ຺ຕາຍ ປຸຣິມສມຎ຺ຎາຍ ''ຄຫປຕິປຸຕ຺ໂຕ''ຕ຺ເວວ ໂວຫຣິຍຕິ. ເຕນາຫ ''ຄຫປຕິມຫາສາໂລ''ຕິ, ມຫາວິຠວຕາຍ ມຫາສາໂຣ ຄຫປຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ, ຣ-ການສ຺ສ ປນ ລ-ການໍ ກຕ຺ວາ ''ມຫາສາໂລ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ຍຖາ ''ປລິພຸທ຺ໂຘ''ຕິ (ຈູລຸອນິ. ໑໕; ມິ. ປ. ໖.໖.໓; ຊາ. ອຏ຺ຐ. ໔.໖.໑໐໘) ສທ຺ໂຘ ປສນ຺ໂນຕິ ໂປຖຸຊ຺ຊນິກສທ຺ຘາວເສນ ຣຕນຕ຺ຕຍສທ຺ຘາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕ, ເຕເນວ ຣຕນຕ຺ຕຍປ຺ປສນ຺ໂນ. ກມ຺ມກມ຺ມຜລສທ຺ຘາຍ ວາ ສທ຺ໂຘ, ຣຕນຕ຺ຕຍປ຺ປສາທພຫຸລຕາຍ ປສນ຺ໂນ. ສທ຺ຘານິກຕ຺ຕາເຍວາຕິ ຕຖາຈິນ຺ຕາຍ ເຫຕຸວຈນໍ, ສທ຺ຘານິໂກ ຫິ ອຸມ຺ມາຫປ຺ປຕ຺ໂຕ ວິຍ ໂຫຕິ.

ສມິທ຺ຘາຕິ ສມ຺ມເທວ ອິທ຺ຘາ, ວິຠວສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ເວປຸລ຺ລປ຺ປຕ຺ຕາ ສມ຺ປຸຓ຺ຓາ, ອາກິຓ຺ຓາ ພຫູ ມນຸສ຺ສາ ເອຕ຺ຖາຕິ ອຕ຺ຖໍ ສນ຺ຘາຍ ''ອໍສກູເຍນາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ເອຫິ ຕ຺ວໍ ຠິກ຺ຂຸ ອນ຺ວທ຺ຘມາສໍ, ອນຸມາສໍ, ອນຸສໍວຈ຺ຉຣໍ ວາ ມນຸສ຺ສານໍ ປສາທາຍ ອິທ຺ຘິປາຏິຫາຣິຍໍ ກໂຣຫີ''ຕິ ເອກສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ອາຓາປນເມວ ສມາທິສນໍ, ຕໍ ປນ ຕສ຺ມິໍ ຐາເນ ຐປ຺ປໍ ນາມາຕິ ອາຫ ''ຐານນ຺ຕເຣ ຐເປຕູ''ຕິ . ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສານນ຺ຕິ ປກຕິມນຸສ຺ເສຫິ ອຸຕ຺ຕຣິຕຣານໍ ອຸຕ຺ຕມປຸຣິສານໍ ພຸທ຺ຘາທີນໍ ຊາຍິນໍ, ອຣິຍານ຺ຎ຺ຈ. ຘມ຺ມໂຕຕິ ອຘິຄມຘມ຺ມໂຕ, ຊານາຠິຎ຺ຎາມຄ຺ຄຜລຘມ຺ມໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ, ນິທ຺ຘາຣເຓ ເຈຕໍ ນິສ຺ສກ຺ກວຈນໍ. ຕໂຕ ຫິ ອິທ຺ຘິປາຏິຫາຣິຍໍ ນິທ຺ຘາເຣຕິ. ເອວໍ ອຸຕ຺ຕຣິສທ຺ທໍ ມນຸສ຺ສສທ຺ເທນ ເອກປທໍ ກຕ຺ວາ ອິທານິ ປາຏິຫາຣິຍສທ຺ເທນ ສມ຺ພຊ຺ຌິຕພ຺ພໍ ວິສຸເມວ ປທໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ''ທສກຸສລສງ຺ຂາຕໂຕ ວາ''ຕິອາທິມາຫ. ມນຸສ຺ສຘມ຺ມໂຕຕິ ປກຕິມນຸສ຺ສຘມ຺ມໂຕ. ປຊ຺ຊລິຕປ຺ປທີໂປຕິ ປຊ຺ຊລນ຺ຕປ຺ປທີໂປ. ເຕລສ຺ເນຫນ຺ຕິ ເຕລເສຈນໍ. ຣາຊຄຫເສຏ຺ຐິວຕ຺ຖຸສ຺ມິນ຺ຕິ ຣາຊຄຫເສຏ຺ຐິໂນ ຈນ຺ທນປຕ຺ຕຫານວຕ຺ຖຸມ຺ຫິ (ຈູລຸອວ. ໒໕໒). ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎເປສີຕິ ''ນ ຠິກ຺ຂເວ ຄິຫີນໍ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສຘມ຺ມໍ ອິທ຺ຘິປາຏິຫາຣິຍໍ ທສ຺ເສຕພ຺ພໍ. ໂຍ ທສ຺ເສຍ຺ຍ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາ''ຕິ (ຈູລຸອວ. ໒໕໒) ວິກຸພ຺ພນິທ຺ຘິປຏິກ຺ເຂປກໍ ອິທໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎເປສີ.

໔໘໒. ຄຸຓສມ຺ປຕ຺ຕິໂຕ ອຈາວນໍ ສນ຺ຘາຍ ເອຕໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ນ ຄຸຓວິນາສເນນາ''ຕິ ອິມິນາ. ເຕນາຫ ''ສີລເກທ''ນ຺ຕິອາທິ. ວິສຫນ຺ໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິຕິ ນິວາຣິຕຏ຺ຐາເນ ອຸສ຺ສຫນ຺ໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິ. ເອວມ຺ປິ ອິມິນາ ກາຣຓນ຺ຕເຣນາຍໍ ອຸສ຺ສຫນ຺ໂຕຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ອຍໍ ປນາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຍສ຺ມາ ວິສ຺ສາສິໂກ, ຕສ຺ມາ ວິສ຺ສາສໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາຕິ ໂຍຊນາ. ວຑ຺ເຒຕ຺ວາຕິ ຈ ພ຺ຣູເຫຕ຺ວາ, ວິຠູຕໍ ປາກຏໍ ກຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ອິທ຺ຘິປາຏິຫາຣິຍວຓ຺ຓນາ

໔໘໓-໔.ອາທີນວນ຺ຕິ ໂທສໍ. ກາຍໍ ເຕນ ກຕາ, ກຕ຺ຖ ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນາຕິ ອາຫ ''ຕຕ຺ຖ ກິຣາ''ຕິອາທິ. ເອເກນາຕິ ຄນ຺ຘາເຣນ ນາມ ອິສິນາວ. ເອວຎ຺ຫິ ປຸພ຺ເພນາປຣໍ ສໍສນ຺ທຕີຕິ. ຄນ຺ຘາຣີ ນາເມສາ ວິຊ຺ຊາ ຈູລຸອຄນ຺ຘາຣີ, ມຫາຄນ຺ຘາຣີຕິ ທຸວິຘາ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ ຈູລຸອຄນ຺ຘາຣີ ນາມ ຕິວສ຺ສໂຕ ໂອຣໍ ມຕສຕ຺ຕານໍ ອຸປ຺ປນ຺ນຏ຺ຐານຊານນາ ວິຊ຺ຊາ. ວຸຕ຺ຕິສວຕ຺ຖຸ (ສໍ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໑.໑.໒໔໐; ອ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໑.໑.໒໑໘) ເຈຕ຺ຖ ສາຘກໍ. ມຫາຄນ຺ຘາຣີ ນາມ ຕສ຺ສ ເຈວ ຊານນາ, ຕທຸຕ຺ຕຣິ ຈ ອິທ຺ຘິວິຘຎາຓກມ຺ມສ຺ສ ສາຘິກາ ວິຊ຺ຊາ. ເຍພຸຍ຺ເຍນ ຫິ ສາ ອິທ຺ຘິວິຘຎາຓກິຈ຺ຈໍ ສາເຘຕິ. ຕສ຺ສາ ກິຣ ວິຊ຺ຊາຍ ສາຘໂກ

ປຸຄ຺ຄໂລ ຕາທິເສ ເທເສ, ກາເລ ຈ ມນ຺ຸຕໍ ປຣິຊຸປຸ໌ເປຕ຺ວາ ພຫຸສາປິ ອຕ຺ຕານໍ ທສ຺ເສຕິ, ຫຕ຺ຖິອາທີນິປິ ທສ຺ເສຕິ, ອທສ຺ສນີໂຍປິ ໂຫຕິ, ອຄຸຄິຖມ຺ກມ຺ປິ ກໂຣຕິ, ຊລຖມ຺ກມ຺ປິ ກໂຣຕິ, ອາກາເສປິ ອຕ຺ຕານໍ ທສ຺ເສຕິ, ສພ຺ພໍ ອິນ຺ທຊາລສທິສໍ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. ອຍ຺ໂຍ ຕິ ທຸກ຺ຂິໂຕ ພາສິໂຕ. ເຕນາຫ "ປີລຸອິໂຕ"ຕິ.

ອາເທສນາປາຝິຫາຣິຍວຕ຺ຕນາ

໔໘໔. ກາມໍ "ເຈຕສິກ"ນ຺ຕິ ອິທໍ ເຍ ເຈຕສິ ນິຍຸຕ຺ຕາ ຈິຕ຺ເຕນ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕາ, ເຕສໍ ສາຫາຣຕາວຈນໍ, ສາຫາຣເຕ ປນ ຄທິເຕ ຈິຕ຺ຕວິເສໂສ ທສ຺ສິໂຕ ນາມ ໂຫຕີ. ສາມຄ຺ຄໂຊຕນາ ຈ ວິເສເສ ອວຕິຍ຺ຖຕິ, ຕສ຺ມາ ເຈຕສິກປທສ຺ສ ຍຖານິປຸ໌ເປຕມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ໂສມນສ຺ສໂທມນສ຺ສໍ ອທິປຸ໌ເປຕ"ນ຺ຕິ ອາຫ. ໂສມນສ຺ສຄ຺ຄຫເຕນ ເຈຕ຺ຖ ຕເທກຍ຺ຖາ ຣາຄາທໂຍ, ສທ຺ຫາທໂຍ ຈ ສມ຺ມາ ທສ຺ສິຕາ ໂຫນ຺ຕິ, ໂທມນສ຺ສຄ຺ຄຫເຕນ ໂທສາທໂຍ. ວິຕກ຺ກວິຈາຣາ ປນ ສຣູເປເນວ ທສ຺ສິຕາ. ປີ-ສທ຺ທສ຺ສ ວຕ຺ຕພ຺ພສມ຺ປິຕ຺ຫນຕ຺ໂຖ ສຸວິຄ຺ເຄຍ຺ໂຍຕິ ອາຫ "ເອວໍ ຕວ ມໂນ"ຕິ, ອິມິນາ ປກາເຣນ ຕວ ມໂນ ປວຕ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເກນ ປກາເຣນາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ໂສມນສ຺ສິໂຕ ວາ"ຕິອາທີ. "ເອວມ຺ປິ ເຕ ມໂນ"ຕິ ອິທໍ ໂສມນສ຺ສິຕຕາທິມຕ຺ຕທສ຺ສນໍ, ນ ປນ ເຍນ ໂສມນສ຺ສິໂຕ ວາ ໂທມນສ຺ສິໂຕ ວາ, ຕໍ ທສ຺ສນ຺ຕິ ຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ປາລຸອິຍໍ "ອິຕິປິ ເຕ ຈິຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິຕິສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ນິທສ຺ສນຕ຺ໂຖ "ອຕ຺ຖິຕິ ໂຂ ກຈ຺ຈານ ອຍເມໂກ ອນ຺ໂຕ"ຕິອາທີສຸ (ສໍ. ນິ. ໔.໑໘; ມ.໙໐) ວິຍ. ເຕນາຫ "ອິທຄ຺ຈິທຄ຺ຈ ອຕ຺ຖ"ນ຺ຕີ. ປີ-ສທ຺ໂທ ອິສາປີ ວຸຕ຺ຕສມ຺ປິຕ຺ຫນຕ຺ໂຖ. ປຣສ຺ສ ຈິນ຺ຕໍ ມນຕິ ຊານາຕິ ເອຕາຍາຕິ ຈິນ຺ຕາມຕີ ນ-ກາຣສ຺ສ ຕ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ, ສາ ເອວ ປຸພ຺ພປທມນ຺ຕເຣນ ມຕີກາ. ຈິນ຺ຕາ ນາມ ນ ຈິຕ຺ເຕນ ວິນາ ກວຕີຕິ ອາຫ "ປເຣສໍ ຈິຕ຺ຕໍ ຊານາ ຕີ"ຕີ. "ຕສ຺ສາ ກິຣ ວິຊ຺ຊາຍ ສາຫໂກ ປຸຄ຺ຄໂລ ຕາທິເສ ເທເສ, ກາເລ ຈ ມນ຺ຕໍ ປຣິຊຸປຸ໌ປີຕ຺ວາ ຍສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ຊານິຕຸກາໂມ, ຕສ຺ສ ທິຍ຺ຖສຸຕາທິວິເສສສຄ຺ຊານນມຸເຂນ ຈິຕ຺ຕາຈາຣໍ ອນຸມິນນ຺ໂຕ ກເຖຕີ"ຕິ ເກຈິ. "ວາຈໍ ນິຈ຺ຉຣາເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ອກ຺ຂຣສລ຺ລກ຺ຂຕາວເສນ ກເຖຕີ"ຕິ ອປເຣ. ສາ ປນ ວິຊ຺ຊາ ປທກຸສລຊາຕເກນ (ຊາ. ໑.໙.໔໙ ອາທໂຍ) ທີເປຕພ຺ພາ.

ອນຸສາສນີປາຝິຫາຣິຍວຕ຺ຕນາ

໔໘໖.ປວຕ຺ເຕນ຺ຕາຕິ ປວຕ຺ຕນກາ ຫຸຕ຺ວາ, ປວຕ຺ຕນວເສນ ວິຕກ຺ເກຖາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ. ເອວນ຺ຕິ ທີ ຍຖານຸສິຍ຺ຖາຍ ອນຸສາສນິຍາ ວິທິວເສນ, ປຝິເສທວເສນ ຈ ປວຕ຺ຕິອາກາຣປຣາມສນໍ, ສາ ຈ ອນຸສາສນີ ສມ຺ມາວິຕກ຺ການໍ, ມິຈ຺ຉາວິຕກ຺ການຄ຺ຈ ປວຕ຺ຕິອາກາຣທສ຺ສນວເສນ ຕຕ຺ຖ ອານິສໍສສ຺ສ, ອາທີນວສ຺ສ ຈ ວິກາວນຕ຺ຖໍ ປວຕ຺ຕຕີ. ອນິຈ຺ຈສຄ຺ຄເມວ, ນ ນິຈ຺ຈສຄ຺ຄໍ. ປຝິໂຍຄີນິວຕ຺ຕນຕ຺ຖຄ຺ທີ ເອວ-ກາຣຄ຺ຄຫຕໍ. ອິສາປີ ເອວໍ-ສທ຺ທສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ, ປໂຍຊນຄ຺ຈ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພໍ. ອິທໍ-ຄຫເຕປີ ເອເສວ ນໂຍ. ປຄ຺ຈກາມຄຸຕີກຣາຄນ຺ຕິ ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕໍ ຕທຄ຺ຄຣາຄສ຺ສ ເຈວ ໂທສາທີນຄ຺ຈ ປຫານສ຺ສ ອິຈ຺ຉິຕຕ຺ຕາ, ຕປ຺ປຫານສ຺ສ ຈ ຕທຄ຺ຄຣາຄາທິເຂປນສ຺ສ ອຸປາຍກາວໂຕ ທຸຍ຺ຖໂລກິຕວິໂມຈນສ຺ສ ປຸພ຺ພທຸຍ຺ຖມໍສເຂປນູປາຍຕາ ວິຍ. ໂລກຸຕ຺ຕຣສມ຺ມເມວາຕິ ອວທາຣຕໍ ປຝິປກ຺ຂກາວໂຕ ສາວຊ຺ຊສມ຺ມນິວຕ຺ຕນປຣໍ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ ຕສ຺ສາທິຄມູປາຍານິສໍສກູຕານໍ ຕທຄ຺ເຄສໍ ອນວຊ຺ຊສມ຺ມານໍ ນານ຺ຕຣີກກາວໂຕ. ອິທ຺ທິວິທໍ ອິທ຺ທິປາຝິຫາຣິຍນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ອິທ຺ທິເຍວ ປາຝິຫາຣິຍນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ. ເສສປທທ຺ວເຍປີ ເອເສວ ນໂຍ.

ປາຝິຫາຣິຍປທສ຺ສ ປນ ວຈນຕ຺ຖໍ (ອຸທາ. ອຍ຺ຖ. ປຖມໂພທິສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາ; ອິຕິວຸ. ອຍ຺ຖ. ນິທານວຕ຺ຕນາ) "ປຝິປກ຺ຂຫຣຕໂຕ, ຣາຄາທີກິເລສາປນຍນໂຕ ປາຝິຫາຣິຍ"ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ກຄວໂຕ ປນ ປຝິປກ຺ຂາ ຣາຄາທໂຍ ນ ສນ຺ຕິ ເຍ ຫຣິຕພ຺ພາ. ປຸຖຸຊ຺ຊນານມ຺ປິ ວິຄຕຸປກ຺ກິເລເສ ອຍ຺ຖງຄຄຸຕສມນ຺ນາຄເຕ ຈິຕ຺ເຕ ຫຕປຝິປກ຺ເຂ ອິທ຺ທິວິທໍ ປວຕ຺ຕຕິ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ປວຕ຺ຕໂວຫາເຣນ ຈ ນ ສກ຺ກາ ອິທ "ປາຝິຫາຣິຍ"ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ. ສເຈ ປນ ມຫາການຸຕີກສ຺ສ ກຄວໂຕ ເວເນຍ຺ຍຄຕາ ຈ ກິເລສາ ປຝິປກ຺ຂາ, ເຕສໍ ຫຣຕໂຕ "ປາຝິຫາຣິຍ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອວໍ ສຕິ ຍຸຕ຺ຕເມຕໍ. ອຖ ວາ ກຄວໂຕ ເຈວ ສາສນສ຺ສ ຈ ປຝິປກ຺ຂາ ຕິຕ຺ຖິຍາ, ເຕສໍ ຫຣຕໂຕ ປາຝິຫາຣິຍໍ. ເຕ ທີ ທິຍ຺ຖິຫຣຕາວເສນ, ທິຍ຺ຖິປຸ໌ປກາສເນ ອສມຕ຺ຖກາເວນ ຈ ອິທ຺ທິອາເທສນານຸສາສນີທີ ຫຣິຕາ ອປນີຕາ ໂຫນ຺ຕີຕິ. "ປຝິ"ຕິ ວາ ອຍໍ ສທ຺ໂທ "ປຈ຺ຉາ"ຕິ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ໂພເຕຕິ "ຕສ຺ມິ ປຝິປວິຍ຺ຖມ຺ຫີ, ອຄ຺ໂຄ ອາຄຄ຺ຉິ ພຣາຫ຺ມໂຕ"ຕິ (ສຸ. ນິ. ໙໘໔; ຈູລຸອນິ. ໔) ປາຣາຍນສຸຕ຺ຕປເທ ວິຍ, ຕສ຺ມາ ສມາຫິເຕ ຈິຕ຺ເຕ ວິຄຕຸປກ຺ກິເລເສ ຈ ກຕກິຈ຺ເຈນ ປຈ຺ຉາ ຫຣິຕພ຺ພໍ ປວຕ຺ເຕຕພ຺ພນ຺ຕິ ປຝິຫາຣິຍໍ, ອຕ຺ຕໂນ ວາ ອຸປກ຺ກິເລເສສຸ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານມຄ຺ເຄທິ ຫຣິເຕສຸ ປຈ຺ຉາ ຫຣຕໍ ປຝິຫາຣິຍໍ, ອິທ຺ທິອາເທສນານຸສາສນິໂຍ ຈ ວິຄຕຸປກ຺ກິເລເສນ ກຕກິຈ຺ເຈນ ຈ ສຕ຺ຕຫິຕຕ຺ຖໍ ປຸນ ປວຕ຺ເຕຕພ຺ພາ, ຫຣິເຕສຸ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປກ຺ກິເລເສສຸ ປຣສຕ຺ຕານໍ ອຸປກ຺ກິເລສຫຣຕານິ ໂຫນ຺ຕີຕິ ປຝິຫາຣິ

ຍານິ ນາມ ຠວນ຺ຕິ, ປຏິຫາຣິຍເມວ ປາຏິຫາຣິຍໍຯ ປຏິຫາຣິເຍ ວາ ອິທ຺ຘິອາເທສນານຸສາສນີສມຸທາເຍ ຠວໍ ເອເກກໍ ‘‘ປາຏິຫາຣິຍ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ປຏິຫາຣິຍໍ ວາ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຌານໍ, ມຄ຺ໂຄ ຈ ປຏິປກ຺ຂຫຣຓໂຕ, ຕຕ຺ຖ ຊາຕໍ, ຕສ຺ມິໍ ວາ ນິມິຕ຺ຕຠູເຕ, ຕໂຕ ວາ ອາຄຕນ຺ຕິ ປາຏິຫາຣິຍໍ, ອິທ຺ຘິອາເທສນານຸສາສນີຫິ ວາ ປຣສນ຺ຕາເນ ປສາທາທີນໍ ປຏິປກ຺ຂສ຺ສ ກິເລສສ຺ສ ຫຣຓໂຕ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ປາຏິຫາຣິຍໍຯ ສຕຕໍ ຘມ຺ມເທສນາຕິ ສພ຺ພກາລໍ ເທເສຕພ຺ພຘມ຺ມເທສນາຯ

ອິທ຺ຘິປາຏິຫາຣິເຍນາຕິ ສຫາທິໂຍເຄ ກຣຓວຈນໍ, ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ອາຈິຓ຺ຓນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອິຕຣຕ຺ຖາປິ ເອເສວ ນໂຍຯ ຘມ຺ມເສນາປຕິສ຺ສ ອາຈິຓ຺ຓນ຺ຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ ຕມຕ຺ຖໍ ຂນ຺ຘກວຕ຺ຖຸນາ ສາເຘນ຺ໂຕ ‘‘ເທວທຕ຺ເຕ’’ຕິອາທິມາຫຯ ຄຍາສີເສຕິ ຄຍາຄາມສ຺ສ ອວິທູເຣ ຄຍາສີສນາມໂກ ຫຕ຺ຖິກຸມ຺ຠສທິໂສ ປິຏ຺ຐິປາສາໂຓ ອຕ຺ຖິ, ຍຕ຺ຖ ຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສສ຺ສປິ ໂອກາໂສ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມິໍ ປິຏ຺ຐິປາສາເຓຯ ‘‘ຈິຕ຺ຕາຈາຣໍ ຎຕ຺ວາ’’ຕິ ອິມິນາ ອາເທສນາປາຏິຫາຣິຍໍ ທສ຺ເສຕິ, ‘‘ຘມ຺ມໍ ເທເສສີ’’ຕິ ອິມິນາ ອນຸສາສນີປາຏິຫາຣິຍໍ, ‘‘ວິກຸພ຺ພນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ’’ຕິ ອິມິນາ ອິທ຺ຘິປາຏິຫາຣິຍໍຯ ມຫານາຄາຕິ ມຫາຂີຓາສວາ ອຣຫນ຺ໂຕຯ ‘‘ນາໂຄ’’ຕິ ຫິ ອຣຫໂຕ ອທິວຈນໍ ນຕ຺ຖິ ອາຄຸ ປາປເມຕສ຺ສາຕິ ກຕ຺ວາຯ ຍຖາຫ ສຠິຍສຸຕ຺ເຕ –

‘‘ອາຄຸໍ ນ ກໂຣຕິ ກິຎ຺ຈິ ໂລເກ,

ສພ຺ພສໍໂຍເຄ ວິສຊ຺ຊ ພນ຺ຘນານິ;

ສພ຺ພຕ຺ຖ ນ ສຊ຺ຊຕີ ວິມຸຕ຺ໂຕ,

ນາໂຄ ຕາທິ ປວຸຈ຺ຈເຕ ຕຖຕ຺ຕາ’’ຕິຯ (ສຸຯ ນິຯ ໕໒໗; ມຫານິຯ ໙໐; ຈູຬນິຯ ໒໗, ໑໓໕);

ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ປເນຕ຺ຖ ‘‘ຘມ຺ມເສນາປຕິສ຺ສ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ປຎ຺ຈສຕາ ຠິກ຺ຂູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິໍສຸຯ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານສ຺ສ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕຜເລ’’ຕິ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໔໙໖) ວຸຕ຺ຕໍຯ ສງ຺ຆເພທກ຺ຂນ຺ຘກປາຬິຍໍ ປນ ‘‘ອຖ ໂຂ ເຕສໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ອາຍສ຺ມຕາ ສາຣິປຸຕ຺ເຕນ ອາເທສນາປາຏິຫາຣິຍານຸສາສນິຍາ, ອາຍສ຺ມຕາ ຈ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາເນນ ອິທ຺ຘິປາຏິຫາຣິຍານຸສາສນິຍາ ໂອວທິຍມານານໍ ອນຸສາສິຍມານານໍ ວິຣຊໍ ວີຕມລໍ ຘມ຺ມຈກ຺ຂຸໍ ອຸທປາທິ ‘ຍໍ ກິຎ຺ຈິ ສມຸທຍຘມ຺ມໍ, ສພ຺ພໍ ຕໍ ນິໂຣຘຘມ຺ມ’ນ຺ຕິ’’ (ຈູຬວຯ ໓໔໘) ອຸຠິນ຺ນມ຺ປິ ເຖຣານໍ ຘມ຺ມເທສນາຍ ເຕສໍ ຘມ຺ມຈກ຺ຂຸປຏິລາໂຠ ທສ຺ສິໂຕ, ຕຍິທໍ ວິສທິສວຈນໍ ທີຆຠາຓການໍ, ຂນ຺ຘກຠາຓການຎ຺ຈ ມຕິເຠເທນາຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ສງ຺ຄາຫກຠາສິຕາ ຫິ ອຍໍ ປາຬິ, ອຏ຺ຐກຖາ ຈ ເຖເຣຫິ ສງ຺ຄຫມາໂຣປິຕາ, ອປິຈ ປາຬິຍໍ ອຸປຣິມຄ຺ຄຜລມ຺ປິ ສງ຺ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ຘມ຺ມຈກ຺ຂຸໍ ອຸທປາທີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ຍຖາ ຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸສຸຕ຺ເຕ, (ມຯ ນິຯ ໒ຯ໓໘໓) ຈູຬຣາຫຸໂລວາທສຸຕ຺ເຕ (ມຯ ນິຯ ໓ຯ໔໑໖) ຈາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

‘‘ອນຸສາສນີປາຏິຫາຣິຍໍ ປນ ພຸທ຺ຘານໍ ສຕຕໍ ຘມ຺ມເທສນາ’’ຕິ ສາຕິສຍຕາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເສົາປາຣມ຺ຠານິ ຍຖາວຸຕ຺ເຕນ ປຕິຣູປເກນ ອຸປາຣມ຺ຠິຕພ຺ພໂຕຯ ສໂທສານິ ປຣາໂຣປິຕໂທສສມຸຈ຺ຉິນ຺ທນສ຺ສ ອນຸປາຍຠາວໂຕຯ ສໂທສຕ຺ຕາ ເອວ ອທ຺ຘານໍ ນ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕິ ຈິຣກາລຏ຺ຐາຍີນິ ນ ໂຫນ຺ຕີຯ ອທ຺ຘານໍ ອຕິຏ຺ຐນໂຕ ນ ນິຍ຺ຍນ຺ຕີຕິ ຜເລນ ເຫຕຸໂນ ອນຸມານໍຯ ອນິຍ຺ຍານິກຕາຍ ຫິ ຕານິ ອນທ຺ຘນິຍານິຯ ອນຸສາສນີປາຏິຫາຣິຍໍ ອນຸປາຣມ຺ຠໍ ວິສຸທ຺ຘິປ຺ປຠວໂຕ, ວິສຸທ຺ຘິນິສ຺ສຍໂຕ ຈຯ ຕໂຕເຍວ ນິທ຺ໂທສໍຯ ນ ຫິ ຕຕ຺ຖ ປຸພ຺ພາປຣວິໂຣຘາທິໂທສສມ຺ຠໂວ ອຕ຺ຖິຯ ນິທ຺ໂທສຕ຺ຕາ ເອວ ອທ຺ຘານໍ ຕິຏ຺ຐຕິ ປຣປ຺ປວາທວາເຕຫິ, ກິເລສວາເຕຫິ ຈ ອນຸປຫນ຺ຕພ຺ພໂຕຯ ອທ຺ຘານໍ ຕິຏ຺ຐນ຺ໂຕ ນິຍ຺ຍາຕີຕິ ອິທາປິ ຜເລນ ເຫຕຸໂນ ອນຸມານໍຯ ນິຍ຺ຍານິກຕາຍ ຫິ ຕໍ ອທ຺ຘນິຍໍຯ ຕສ຺ມາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕກາຣຓໂຕ, ເຕນ ຈ ອຸປາຣມ຺ຠາທີ, ອນຸປາຣມ຺ຠາທິຎ຺ຈາຕິ ອຸຠຍໍ ຍຖາກ຺ກມໍ ອຸຠຍຕ຺ຖ ຄາຣຍ຺ຫປາສໍສຠາວໍ ເຫຕຸຠາເວນ ປຈ຺ຈາມສຕິຯ

ຠູຕນິໂຣເຘສກວຕ຺ຖຸວຓ຺ຓນາ

໔໙໗ຯອນິຍ຺ຍານິກຠາວທສ຺ສນຕ຺ຖນ຺ຕິ ຍສ຺ມາ ມຫາຠູຕປຣິເຍສໂກ ຠິກ຺ຂຸ ປຸຣິເມສຸ ທ຺ວີສຸ ປາຏິຫາຣິເຍສຸ ວສິປ຺ປຕ຺ໂຕ ສຸກຸສໂລປິ ສມາໂນ ມຫາຠູຕານໍ ອປ຺ປວິເສສນິໂຣຘສງ຺ຂາຕໍ ນິພ຺ພານໍ ນາວພຸຊ຺ຌິ, ຕສ຺ມາ ຕທຸຠຍານິ ນິຍ຺ຍານາວຫຕ຺ຕາຠາວໂຕ ອນິຍ຺ຍານິການີຕິ ເຕສໍ ອນິຍ຺ຍານິກຠາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍຯ ນິຍ຺ຍານິກຠາວທສ຺ສນຕ຺ຖນ຺ຕິ ອນຸສາສນີປາຏິຫາຣິຍໍ ຕກ຺ກຣສ຺ສ ເອກ

ນ຺ໂຕ ນິຍ຺ຍານາວຫນ຺ຕິ ຕສ຺ເສວ ນິຍ຺ຍານິກຠາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍຯ

ເອວໍ ເອຕິສ຺ສາ ເທສນາຍ ມຸຂຍປໂຍຊນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ອນຸສງ຺ຄິກປໂຍຊນໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ອປິຈາ’’ຕິອາທິ ອາຣທ຺ຘໍຯ ນິຍ຺ຍານເມວ ຫິ ເອຕິສ຺ສາ ເທສນາຍ ມຸຂຍປໂຍຊນໍ ຕສ຺ສ ຕທຕ຺ຖຠາວໂຕຯ ພຸທ຺ຘານໍ ປນ ມຫນ຺ຕຠາໂວ ອນຸສງ຺ຄິກປໂຍຊນໍ ອຕ຺ຖາປຕ຺ຕິຍາວ ຄນ຺ຕພ຺ພໂຕຯ ກີທິໂສ ນາເມສ ຠິກ຺ຂູຕິ ອາຫ ‘ໂຍ ມຫາຠູເຕ’’ຕິອາທິຯ ປຣິເຍສນ຺ໂຕຕິ ອປຣິເຍສໍ ນິຣຸຊ຺ຊນວເສນ ມຫາຠູເຕ ຄເວສນ຺ໂຕ, ເຕສໍ ອນວເສສນິໂຣຘໍ ວິມໍສນ຺ໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ວິຈຣິຕ຺ວາຕິ ຘມ຺ມຕາຍ ໂຈທິຍມາໂນ ປຣິຈຣິຕ຺ວາຯ ຘມ຺ມຕາສິທ຺ຘໍ ກິເຣຕໍ, ຍທິທໍ ຕສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ຕຖາ ວິຈຣຕໍ ຍຖາ ອຠິຊາຕິຍໍ ມຫາປຖວີກມ຺ປາທີຯ ວິສ຺ສຊ຺ໂຊກາສນ຺ຕິ ວິສ຺ສຊ຺ຊຏ຺ຐານໍ, ‘‘ວິສ຺ສຊ຺ຊກໍ’’ນ຺ຕິປິ ປາໂຐ, ວິສ຺ສຊ຺ຊກນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕສ຺ມາຕິ ພຸທ຺ຘເມວ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ນິກ຺ກງ຺ຂຕ຺ຕາ, ຕສ຺ເສວ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕຸໍ ສມຕ຺ຖຕາຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ມຫນ຺ຕຠາວປ຺ປກາສນຕ຺ຖນ຺ຕິ ສເທວເກ ໂລເກ ອນຎ຺ຎສາຘາຣຓສ຺ສ ພຸທ຺ຘານໍ ມຫນ຺ຕຠາວສ຺ສ ມຫານຸຠາວຕາຍ ທີປນຕ຺ຖໍຯ ອິທຎ຺ຈ ກາຣຓນ຺ຕິ ‘‘ສພ຺ເພສມ຺ປິ ພຸທ຺ຘານໍ ສາສເນ ເອທິໂສ ເອໂກ ຠິກ຺ຂຸ ຕທານຸຠາວປ຺ປກາສໂກ ໂຫຕີ’’ຕິ ອິມມ຺ປິ ກາຣຓໍຯ

ກຕ຺ຖາຕິ ນິມິຕ຺ເຕ ຠຸມ຺ມໍ, ກສ຺ມິໍ ຐາເນ ກາຣຓຠູເຕຕິ ອຕ຺ໂຖ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ກິໍ ອາຄມ຺ມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ກິໍ ອາຣມ຺ມຓໍ ປຈ຺ຈຍຠູຕໍ ອຘິຄນ຺ຕ຺ວາ ອຘິຄມນເຫຕູຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເຕນາຫ ‘‘ກິໍ ປຕ຺ຕສ຺ສາ’’ຕິຯ ກິມາຣມ຺ມຓໍ ປຕ຺ຕສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ນິຣຸຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ, ເຫຕຸຄພ຺ຠວິເສສນເມຕໍຯ ເຕຕິ ມຫາຠູຕາຯ ອປ຺ປວຕ຺ຕິວເສນາຕິ ປຸນ ອນຸປ຺ປຊ຺ຊນວເສນຯ ສພ຺ພາກາເຣນາຕິ ວຈນຕ຺ຖລກ຺ຂຓຣສປ຺ຈ຺ຈຸປ຺ຏ຺ຐານປທຏ຺ຐານ-ສມຸຏ຺ຐານກລາປຈ຺ຈຸຓ຺ຓນານຕ຺ເຕກຕ຺ຕວິນິພ຺ໂຠຄາ- ວິນິພ຺ໂຠຄສຠາຄ-ວິສຠາຄອຊ຺ຊຕ຺ຕິກພາຫິຣສງ຺ຄຫປ຺ຈ຺ຈຍສມນ຺ນາຫາຣປ຺ຈ຺ຈຍວິຠາຄາກາຣໂຕ , ສສມ຺ຠາຣສງ຺ເຂປສສມ຺ຠາຣວິຠຕ຺ຕິສ ລກ຺ຂຓສງ຺ເຂປສລກ຺ຂຓວິຠຕ຺ຕິອາກາຣໂຕ ຈາຕິ ສພ຺ເພນ ອາກາເຣນຯ

໔໘໘ຯ ທິພ຺ພນ຺ຕີ ເອຕ຺ຖ ປຎ຺ຈຫິ ກາມຄຸເຓຫິ ສມງ຺ຄີຠູຕາ ຫຸຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ຕີ, ກີຬນ຺ຕີ, ໂຊເຕນ຺ຕີ ຈາຕິ ເທວາ, ເທວໂລກາຯ ເຕ ຍນ຺ຕີ ອຸປຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ເອເຕນາຕິ ເທວຍານີໂຍ ຍຖາ ‘‘ນິຍ຺ຍານິກາ’’ຕິ (ຘຯ ສຯ ທຸກມາຕິກາ ໙໗) ເອຕ຺ຖ ອນີຍສທ຺ໂທ ກຕ຺ວຕ຺ເຖ, ຕຖາ ອິຘ ກຣຓຕ຺ເຖຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ຕຖາ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ເຕນ ເຫສາ’’ຕິອາທິຯ ວສໍ ວຕ຺ເຕນ຺ໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ວສວຕ຺ຕນໍ ນາມ ຍຖິຈ຺ຉິຕຏ຺ຐານຄມນໍຯ ຕນ຺ຕິ ອິທ຺ຘິວິຘຎາຓໍຯ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາຣາຊາໂນ ເອເຕສໍ ອິສ຺ສຣາຕິ ຈາຕຸມຫາຣາຊິກາຯ ກສ຺ມາ ປເນສ ສມີເປ ຐິຕໍ ສເທວກໂລກປຊ຺ໂຊຕໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ອປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ທູເຣ ເທເວ ອຸປສງ຺ກມີຕິ ໂຈທນມປເນຕິ ‘‘ສມີເປ ຐິຕ’’ນ຺ຕິອາທີນາຯ ‘‘ເຍ ເທວາ ມຄ຺ຄຜລລາຠິໂນ, ເຕປິ ຕມຕ຺ຖໍ ເອກເທເສນ ຊາເນຍ຺ຍຸໍ, ພຸທ຺ຘວິສໂຍ ປນາຍໍ ປຎ຺ໂຫ ປຸຈ຺ຉິໂຕ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ນ ຊານາມາ’’ຕິ ອາຫໍສຸຯ ເຕນາຫ ‘‘ພຸທ຺ຘວິສເຍ’’ຕິອາທິຯ ນ ລພ຺ຠາຕິ ນ ສກ຺ກາ, ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຣຓໍ ນາເມຕ຺ຖ ປຸຈ຺ຉາຍ ນິພ຺ພາຘນນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ປຸນປ຺ປຸນໍ ປຸຈ຺ຉຕີ’’ຕິຯ ‘‘ຫຕ຺ໂຖ ໂນເຈສ຺ສາມາ’’ຕິ ໂວຫາຣວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຫນ຺ທ ນໍ ທູຣມປເນສ຺ສາມາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ອຠິກ຺ກນ຺ຕຕຣາຕິ ເອຕ຺ຖ ອຠິສທ຺ໂທ ອຕິສທ຺ທຕ຺ໂຖຕິ ອາຫ ‘‘ອຕິກ຺ກນ຺ຕຕຣາ’’ຕິ, ຣູປສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ເຈວ ປຎ຺ຎາປຏິຠານາທິຄຸເຓຫິ ຈ ອມ຺ເຫ ອຠິກ຺ກຍ຺ຍ ປເຣສໍ ກາມນີຍຕຣາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປຓີຕຕຣາຕິ ອຸຬາຣຕຣາຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຸຕ຺ຕມຕຣາ’’ຕິຯ

໔໙໑-໔໙໓ຯ ສຫສ຺ສກ຺ໂຂ ປນ ສກ຺ໂກ ອຠິສເມຕາວີ ອາຄຕຜໂລ ວິຎ຺ຎາຕສາສໂນ, ໂສ ກສ຺ມາ ຕໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອຸປາເຍນ ນິຍ຺ໂຍເຊສີຕິ ອນຸໂຍຄມປເນຕິ ‘‘ອຍໍ ປນ ວິເສໂສ’’ຕິອາທີນາຯ

ຂຊ຺ໂຊປນກນ຺ຕິ ຣຕ຺ຕີ ຊລນ຺ຕໍ ຂຸທ຺ທກກິມິໍຯ ຘມນ຺ໂຕ ວິຍາຕິ ມຸຂວາຕໍ ເທນ຺ໂຕ ວິຍຯ ອຕ຺ຖີ ເຈວາຕິ ເອທິໂສ ມຫາຠູຕປຣິເຍສໂກ ປຸຄ຺ຄໂລ ນາມ ວິຊ຺ຊມາໂນ ເອວ ຠເວຍ຺ຍ, ມຍາ ອເປສິໂຕເຍວ ປຈ຺ຉາ ຊານິສ຺ສຕີຕິ ອນິປ຺ປາໂຍຯ ຕໂຕຕິ ຕຖາ ຈິນ຺ຕນໂຕ ປຣໍຯ ອິທ຺ຘິວິຘຎາຓສ຺ເສວ ອນິປ຺ເປຕ຺ຕາ ເທວຍານີຍສທິໂສວຯ ‘‘ເທວຍານີຍມຄ຺ໂຄຕິ ວາ…ເປ… ອຠິຎ຺ຎາຎາຓນ຺ຕິ ວາ ສພ຺ພເມຕໍ ອິທ຺ຘິວິຘຎາຓສ຺ເສວ ນາມ’’ນ຺ຕິ ອິທໍ ປາຬິຍໍ, ອຏ຺ຐກຖາສຸ ຈ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ອາຄຕຣຸຬ຺ຫີນາມວເສນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສພ຺ພາສຸປິ ຫິ ອຠິຎ຺ຎາສຸ ເທວຍານີຍມຄ຺ຄາທິເອກຈິຕ຺ຕກ຺ຂຓິກອປ຺ປນາທີນາມໍ ຍຖາຣຫໍ ສມ຺ຠວຕີຯ

໔໙໔ຯອາຄມນປຸພ຺ພຠາເຄນິມິຕ຺ຕນ຺ຕິ ພ຺ຣຫ຺ມຸໂນ ອາຄມນສ຺ສ ປຸພ຺ພຠາເຄ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນກນິມິຕ຺ຕໍຯ ອຸທຍໂຕ ປຸພ຺ພຠາເຄຕິ ອາເນຕ຺ວາ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ອິເມຕິ ພ຺ຣຫ຺ມກາຍິກາຯ ເວຍ຺ຍາກຣເຓນາຕິ ພ຺ຍາກຣເຓນຯ ອນາຣທ຺ຘຈິຕ຺ໂຕຕິ ອນາຣາຘິຕຈິຕ຺ໂຕ ອຕຸຏ຺ຐຈິຕ຺ໂຕຯ ວາຫນ຺ຕິ ໂທສໍຯ ວິກ຺ເຂປນ຺ຕິ ວາຈາຍ ວິວິຘາ ເຂປນໍຯ

໘໒໘ຯກຸຫກຕຸຕາຕິ ວຸຕຸຕນເຍນ ອກູຕໂຕ ອລຸເລສໍ ວິມຸຫາເປຕຸການຕຸຕາຯ ‘‘ຄຸຫກຕຸຕາ’’ຕິ ປກິຕຸວາ ຄຸຍຸຫິຕຸການຕຸຕາຕິ ອຕຸຖມຸປິ ວທນຸຕິ ເກຈິຯ

ຕິຣທສຸສິສກຸຕູປມາວຕຸຕນາ

໘໒໗ຯປເທເສນາຕິ ເອກເທເສນ, ອຸປາທິນຸນເກນ ສຕຸຕສນຸຕານປຣິຍາປນຸເນນາຕິ ອຕຸໂຖຯ ອນຸປາທິນຸນເກປີຕິ ອນິນຸທຸຣິຍພທຸເຣປີຯ ນິປຸປເທສໂຕຕິ ອນວເສສໂຕຯ ຕສຸມາຕິ ຕຖາ ປຸຈຸລິຕຕຸຕາ, ປຸຈຸລາຍ ອຍຸຕຸຕກາວໂຕຕິ ອຣິປຸປາໂຍຯ ປຸຈຸລາມູລຸຫສຸສາຕິ ປຸຈຸລິຕຸມຊານນໂຕ ປຸຈຸລາຍ ສມຸມູລຸຫສຸສຯ ວິຕຖປລຸໂຫ ຫິ ‘‘ປຸຈຸລາມູລຸໂຫ’’ຕິ ວຸຈຸຈຕິ ຍຖາ ‘‘ມຄຸຄມູລຸໂຫ’’ຕິຯ ປຸຈຸລາຍ ໂທສໍ ທສຸເສຕຸວາຕິ ເຕນ ກຕປຸຈຸລາຍ ປຸຈຸລິຕາກາເຣ ໂທສໍ ວິກາເວຕຸວາຯ ປຸຈຸລາວິສຸສຊຊນນຸຕິ ຕຖາ ສິກຸຂາປີຕາຍ ອວິຕຖປຸຈຸລາຍ ວິສຸສຊຊນໍຯ ຍສຸມາ ວິສຸສຊຊນໍ ນາມ ປຸຈຸລານຸຣູປໍ, ປຸຈຸລາສກາເຄນ ວິສຸສຊເຊຕພຸພໂຕ, ນ ຈ ຕຖາຄຕາ ວິຣຊຊິຕຸວາ ກຕປຸຈຸລານຸຣູປໍ ວິຣຊຊິຕຸວາວ ວິສຸສຊເຊນຸຕິ, ອຕຸຖສກາຄຕາຍ ຈ ວິສຸສຊຊນສຸສ ປຸຈຸລກາ ຕທຕຸຖໍ ອນວພຸຊຊນຸຕາ ສມຸມຸຍຸຫນຸຕິ, ຕສຸມາ ປຸຈຸລໍ ສິກຸຂາເປຕຸວາ ອວິຕຖປຸຈຸລາຍ ວິສຸສຊຊນໍ ພຸທຸຣານມາຈິຕຸຕນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍຯ ເຕນາຫ ‘‘ກສຸມາ’’ຕິອາທິຯ ທຸວິລຸລາປໂຍຕິ ຍຖາວຸຕຸຕກາຣເຕນ ທຸວິລຸລາເປຕພຸໂພຯ

໘໒໙ຯນ ປຕິພຸຄຸາຕິຕິ ປຈຸຈຍໍ ກຕຸວາ ນ ປຕິພຸຄຸຫຕິຯ ‘‘ກຕຸຖາ’’ຕິ ອິທໍ ນິມິຕຸເຕ ກຸມຸມນຸຕິ ອາຫ ‘‘ກີ ອາຄມຸມາ’’ຕິຯ ອປຸປຕິພຸຄຸາຕິ ອປຸປຈຸຈຍາ, ສພຸເພນ ສພຸພໍ ສມຸຈຸລິນຸນກາຣຕາຕິ ອຕຸໂຖຯ ອຸປາທິນຸນໍເຍວາຕິ ອິນຸທຸຣິຍພທຸຣເມວຯ ຍສຸມາ ເອກທິສາກິມຸຂໍ ສນຸຕານວເສນ ພຫຸຣາ ສຕຸກິເຕ ຣູປປຸປພນຸເຣ ທິຟສລຸລາ, ຕມຸປາທາຍ ຕໂຕ ອປຸປກໍ ສຕຸກິເຕ ຣສຸສສລຸລາ, ຕທຸກາຍລຸຈ ວິເສສໂຕ ຣູປຄຸຄຫຕມຸເຂນ ຄຍຸຫຕິ, ຕສຸມາ ‘‘ສຕຸຖານວເສນາ’’ຕິອາທິ ວຸຕຸຕໍຯ ອປຸປປຣິມາເຕ ຣູປສງຟາເຕ ອຕຸສລຸລາ, ຕທຸປາທາຍ ຕໂຕ ມຫຕິ ຖູລສລຸລາ, ອິທມຸປິ ທຸວຍໍ ວິເສສໂຕ ຣູປຄຸຄຫຕມຸເຂນ ຄຍຸຫຕິຕິ ອາຫ ‘‘ອິມິນາປີ’’ຕິອາທິຯ ‘‘ປີ-ສທຸເທນ ເຈຕຸຖ ‘ສຕຸຖານວເສນ ອຸປາທາຣູປໍ ວຸຕຸຕ’’ນຸຕິ ເອຕຸຖາປີ ວຕຸຕມຕຸຕເມວ ກຖິຕນຸຕິ ອິມມຕຸຖໍ ສມຸຈຸຈິນາຕີ’’ຕິ ວທນຸຕິຯ ວຕຸຕສທຸໂທ ເຫຕຸຖ ຣູປາຍຕນປຣິຍາໂຍວຯ ສຸກນຸຕິ ສຸນຸທຣໍ, ອິພຸຄນຸຕິ ອຕຸໂຖ ຯ ອສຸກນຸຕິ ອສຸນຸທຣໍ, ອນິພຸຄນຸຕິ ອຕຸໂຖຯ ເຕນາຫ ‘‘ອິພຸຄານິພຸຄາຣມຸມຕໍ ປເນວໍ ກຖິຕ’’ນຸຕິຯ ທິຟໍ ຣສຸສໍ ອຕຸໍ ຖູລໍ ສຸກາສຸກນຸຕິ ຕິສຸປີ ຄາເນສຸ ຣູປາຍຕນມຸເຂນ ອຸປາທາຣູປສຸເສວ ຄຫຕໍ ກູຕຣູປານໍ ວິສໍ ຄຫິຕຕຸຕາຕິ ທຍຸຖພຸພໍຯ ‘‘ກຕຸຖ ອາໂປ ຈ ປຖວີ, ເຕໂຊ ວາໂຍ ນ ຄາຣຕີ’’ຕິ ຫິ ກູຕຣູປານິ ວິສໍ ຄຍຸຫນຸຕິຯ ນາມນຸຕິ ເວທນາທິກຸຂນຸຣຈຕຸກຸກໍຯ ຕລຸຫິ ອາຣມຸມຕາກິມຸຂໍ ນມນໂຕ, ນາມກຣຕາໂຕ ຈ ‘‘ນາມ’’ນຸຕິ ວຸຈຸຈຕິຯ ເຫຍຸຖາ ‘‘ທິຟໍ ຣສຸສ’’ນຸຕິອາທິນາ ວຸຕຸຕເມວ ອິຣ ຣຸປຸປນຍຸເຄນ ຣູປສລຸລາຍ ຄຫິຕນຸຕິ ທສຸເສຕິ ‘‘ທີຟາທິເກທ’’ນຸຕິ ອິມິນາຯ ອາທິສທຸເທນ ອາປາທິນລຸຈ ສງຄໂຫຯ ຍສຸມາ ວາ ທີຟາທິສມລຸລາ ນ ຣູປາຍຕນວຕຸຖຸກາວ, ອຖ ໂຂ ກູຕຣູປວຕຸຖຸກາປີຯ ຕຖາ ຫິ ສຕຸຖານໍ ຟຸສນມຸເຂນປີ ຄຍຸຫຕິ, ຕສຸມາ ທີຟຣສຸສາທິຄຸຄຫເຕນ ກູຕຣູປມຸປີ ຄຍຸຫເຕວາຕິ ອິມມຕຸຖໍ ວິລຸລາເປຕຸໍ ‘‘ທີຟາທິເກທໍ ຣູປ’’ ນິຈຸເຈວ ວຸຕຸຕໍຯ ກີ ອາຄມຸມາຕິ ກີ ອຣິຄນຸຕຸວາ ກິສຸສ ອຣິຄມນເຫຕຸຯ ‘‘ອຸປຣຸຊຊຕີ’’ຕິ ອິທໍ ອນຸປຸປາທນິໂຣຣໍ ສນຸຣາຍ ວຸຕຸຕໍ, ນ ຂຕນິໂຣຣນຸຕິ ອາຫ ‘‘ອເສສເມຕໍ ນປຸປວຕຸຕຕີ’’ຕິຯ

໘໒໒ຯຕຕຸຣ ເວຍຸຍາກຣຕໍ ກວຕິຕິ ອນຸສນຸຣິວຈນມຕຸຕໍ ຈຸຕຸຕິຍປາຄໍ ວຕຸວາ ເວຍຸຍາກຣຕາວຈນກູຕໍ ວິລຸລາຕນຸຕິອາທີ ສິໂລກມາຫາຕິ ອຣິປຸປາໂຍຯ ວິລຸລາຕພຸພນຸຕິ ວິສິພຸເຄນ ລາເຕນ ລາຕພຸພໍ, ສພຸພລາຕຸຕຸຕເມນ ອຣິຍມຄຸຄລາເຕນ ປຈຸຈກຸຂໂຕ ຊານິຕພຸພນຸຕິ ອຕຸໂຖຯ ເຕນາຫ ‘‘ນິພຸພານສຸເສຕໍ ນາມ’’ນຸຕິຯ ນິທສຸສິຍເຕຕິ ນິທສຸສນໍ, ຈກຸຂຸວິລຸເລຍຸຍໍ, ນ ນິທສຸສນໍ ອນິທສຸສນໍ, ອຈກຸຂຸວິລຸເລຍຸຍນຸຕິ ອຕຸຖໍ ວທນຸຕິຯ ນິທສຸສນໍ ວາ ອຸປມາ, ຕເທຕສຸສ ນຕຸຖິຕິ ອນິທສຸສນໍຯ ນ ຫິ ນິພຸພານສຸສ ນິຈຸຈສຸສ ເອກກູຕສຸສ ອຈຸຈນຸຕປຕິຕສກາວສຸສ ສທິສໍ ນິທສຸສນໍ ກຸໂຕຈິ ລພຸກຕິຕິຯ ຍໍ ອຫຸຕຸວາ ສມຸໂກຕິ, ຫຸຕຸວາ ປຕິເວຕິ, ຕໍ ສງຂຕໍ ອຸທຍວຍນຸເຕຫິ ສອນຸຕໍ, ອສງຂຕສຸສ ປນ ນິພຸພານສຸສ ນິຈຸຈສຸສ ເຕ ອຸໂກປີ ອນຸຕາ ນ ສນຸຕິ, ຕໂຕ ເອວ ນວກາວາປຄມສງຂາຕາ ຊຣຕາປີ ຕສຸສ ນຕຸຖິຕິ ວຸຕຸຕໍ ‘‘ອຸປຸປາທນຸໂຕ ວາ’’ຕິອາທິຯ ຕຕຸຖ ອຸປຸປາທນຸໂຕຕິ ອຸປຸປາທາວຕຸຖາຯ ວຍນຸໂຕຕິ ກງຄາວຕຸຖາຯ ກິຕສຸສ ອລຸລຖຕຸຕນຸໂຕຕິ ຊຣຕາ ວຸຕຸຕາຯ ອວເສສຄຸຄຫເຕນ ກິຕາວຕຸຖາ ອນຸລຸລາຕາ ໂຫຕິຯ ຕິຕຸຖສຸສາຕິ ປານຕິຕຸຖສຸສຯ ຕຕຸຖ ນິພຸພຈນໍ ທສຸເສຕິ ‘‘ຕລຸຫິ’’ຕິອາທິນາຯ ປປນຸຕິຕິ ປກາເຣນ ປີວນຸຕິຯ ຕຖາ ຫິ ອາຈຣິເຍນ ວຸຕຸຕໍ ‘‘ປປນຸຕິ ເອຕຸຖາຕິ ປປນຸຕິ ວຸຕຸຕໍຯ ເອຕຸຖ ຫິ ປປນຸຕິ ປານຕິຕຸຖ’’ນຸຕິ (ທີຯ ນີຯ ຝີຯ ໑ຯ໘໒໒) ນິຣຸຕຸຕິນເຍນ, ຍຖາຣຸຕ ລກຸຂເຕນ ວາ ປ-ກາຣສຸສ ກ-ກາໂຣ ກໂຕຯສພຸພໂຕຕິ ສພຸພກມຸມຍຸຄານມຸຂໂຕຯ ເຕນາຫ ‘‘ອຍຸຄຕີສາຍ ກມຸມຍຸຄາເນສຸ ເຍນ ເຍນ ມຸເຂນາ’’ຕິຯ ອຍໍ ອຍຸຄກຖາໂຕ ອປີໂຣ ນໂຍ – ປກາເຣນ ກາສນໍ ໂຊຕນໍ ປກາ, ສພຸພໂຕ ປກາ ອສຸສາຕິ ສພຸພໂຕປກໍ,

ເກນຈິ ອນຸປກ຺ກິລິຎ຺ຏຕາຍ ສມນ຺ຕໂຕ ປຠາສ຺ສຣໍ ວິສຸທ຺ຘນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ເອຕ຺ຖ ນິພ຺ພາເນຕິ ນິມິຕ຺ເຕ ຠຸມ຺ມໍ ທສ຺ເສຕິ “ອິທໍ ນິພ຺ພານໍ ອາຄມ຺ມາ”ຕິ ອິມິນາ។ ເຍນ ນິພ຺ພານມຘິຄຕໍ, ຕໍ ສນ຺ຕິປຣິຍາປນ຺ນານໍເຍວ ອິຘ ອນຸປ຺ປາທນິໂຣໂຘ ອຠິປ຺ເປໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ອຸປາທິນ຺ນກຂນ຺ຘຊາຕໍ ນິຣຸຊ຺ຌຕິ, ອປ຺ປວຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ”ຕິ។

ຕຕ຺ຖາຕິ ຍເທຕໍ “ວິຌ຺ຌາຒສ຺ສ ນິໂຣເຘນາ”ຕິ ປທໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມິໍ។ ວິຌ຺ຌາຒໍ ອຸທ຺ຘຣຕິ ຕສ຺ສ ວິຠຊິຕພ຺ພຕ຺ຕາ។ ຈຣິມກວິຌ຺ຌາຒນ຺ຕິ ອຣຫໂຕ ຈຸຕິຈິຕ຺ຕສງ຺ຂາຕໍ ປຣິນິພ຺ພານຈິຕ຺ຕໍ។ ອຠິສງ຺ຂາຣວິຌ຺ຌາຒນ຺ຕິ ປຸຌ຺ຌາທິອຠິສງ຺ຂາຣຈິຕ຺ຕໍ។ ເອຕ຺ເຖຕໍ ອຸປ຺ປຣຸຊ຺ຌຕີຕິ ເອຕສ຺ມິໍ ນິພ຺ພາເນ ເອຕໍ ນາມຣູປໍ ອນຸປາທິເສສາຍ ນິພ຺ພານຘາຕຸຍາ ນິຣຸຊ຺ຌຕີ។ ເຕນາຫ “ວິຌ຺ຌາຒ… ເປ… ກາວໍ ຍາຕີ”ຕີ។ ວິຌ຺ຌາຒຫິປ຺ປິຂາ ວິຍາຕີ ນິພ຺ພຸຕຫິປ຺ປິຂາ ວິຍ។ “ອຠິສງ຺ຂາຣວິຌ຺ຌາຒສ຺ສາປີ”ຕິອາທີນາ ເສົາປາທິເສສນິພ຺ພານຘາຕຸມ຺ເຂນ ອນຸປາທິເສສນິພ຺ພານຘາຕຸເມວ ວທຕີ ນາມຣູປສ຺ສ ອນວເສສໂຕ ອຸປ຺ປຣຸຊ຺ຌນສ຺ສ ອຠິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ។ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ອນຸປ຺ປາທວເສນ ອຸປ຺ປຣຸຊ຺ຌຕີ”ຕີ។ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄຌາເຕນາຕິ ກຕ຺ຕຣິ, ກຣເຒ ວາ ກຣຒວຈນໍ, ນິໂຣເຘນາຕີ ປນ ເຫຕຸມ຺ຫີ។ ເອຕ຺ຖາຕີ ນິພ຺ພາເນ។ ເສສໍ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວ។

ອິຕິ ສຸມງ຺ຄລວິລາສິນິຍາ ທີຘນິກາຍຎ຺ຐກຖາຍ ປຣມສຸຂຸມຄມ຺ພີຣທຸຣນຸໂພຘຕ຺ຖປ຺ປກາສິກາຍ ສຸວິມລວິປຸລປ຺ຌາເວຍ຺ຍຕ຺ຕິຍຊນນາຍ ສາຘຸວິລາສິນິຍາ ນາມ ລີນຕ຺ຖປ຺ປກາສນິຍາ ເກວຎ຺ຏສຸຕ຺ຕວຌ຺ຒນາຍ ລີນຕ຺ຖປ຺ປກາສນາ។

ເກວຎ຺ຏສຸຕ຺ຕວຌ຺ຒນາ ນິຎ຺ຐິຕາ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໑໒. ໂລຫິຈ຺ຈສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ

ໂລຫິຈ຺ຈພ຺ຣາຫ຺ມຓວຕ຺ຖຸວຓ຺ຓນາ

໕໐໑. ເອວໍ ເກວຏ຺ຏສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຓ຺ເຓຕ຺ວາ ອິທານິ ໂລຫິຈ຺ຈສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຓ຺ເຓນ຺ໂຕ ຍຖານຸປຸພ຺ພໍ ສໍວຓ຺ຓໂນກາສສ຺ສ ປຕ຺ຕຠາວໍ ວິຠາເວຕຸໍ, ເກວຏ຺ຏສຸຕ຺ຕສ຺ສານນ຺ຕຣໍ ສງ຺ຄີຕສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ໂລຫິຈ຺ຈສຸຕ຺ຕຠາວໍ ວາ ປກາເສຕຸໍ “ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ…ເປ… ໂກສເລສູຕິ ໂລຫິຈ຺ຈສຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ອາຫ. ສາລວຕິກາຕິ ກາຣຓນ຺ຕເຣນ ອິຕ຺ຖິລິງ຺ຄວເສນ ຕສ຺ສ ຄາມສ຺ສ ນາມໍ. ຄາມຕິກາຠາເວນາຕິ ເກຈິ. ວຕິຍາຕິ ກຓ຺ຏກສາຂາທິວຕິຍາ. ໂລຫິໂຕ ນາມ ຕສ຺ສ ກຸເລ ປຸພ຺ພປຸຣິໂສ, ຕພ຺ພໍສວເສນ ໂລຫິຕສ຺ສ ອປຈ຺ຈໍ ໂລຫິຈ຺ໂຈຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ໂຄຕ຺ຕໂຕ ອາຄຕນາມໍ.

໕໐໒. “ກິຎ຺ຫິ ປໂຣ ປຣສ຺ສ ກຣິສ຺ສຕີ”ຕິ ປຣານຸກມ຺ປາ ວິຣຫິຕຕ຺ຕາ ລາມກໍ. ນ ຕຸ ອຸຈ຺ເຉທສ຺ສຕານໍ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ສາຕິ ອາຫ “ນ ປນາ”ຕິອາທິ. ທິຏ຺ຐິຄຕນ຺ຕິ ຫິ ລທ຺ຘິມຕ຺ຕໍ ອຘິປ຺ເປຕໍ, ອຎ຺ຎຖາ ອຸຈ຺ເຉທສ຺ສຕຄ຺ຄາຫວິນິມຸຕ຺ໂຕ ໂກຈິ ທິຏ຺ຐິຄ຺ຄາໂຫ ນາມ ນຕ຺ຖີຕິ ເຕສມ຺ຎຕຣໍ ສິຍາ. “ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂຫຕີ”ຕິ ອິທໍ ມນສິ, ວຈສິ ຈ ອຸປ຺ປນ຺ນຕາສາຘາຣຓວຈນນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ “ນ ເກວລຎ຺ຈາ”ຕິອາທິນາ. ໂສ ກິຣ…ເປ… ຠາສຕິເຍວາຕິ ຈ ຕສ຺ສາ ລທ຺ຘິຍາ ໂລເກ ປາກຏຠາວໍ ວທຕິ. ຍສ຺ມາ ປນ ອຕ຺ຕໂຕ ອຎ຺ໂຎ ປໂຣ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ຍຖາ ອນຸສາສກໂຕ ອນຸສາສິຕພ຺ໂພ ປໂຣ, ເອວໍ ອນຸສາສິຕພ຺ພໂຕປິ ອນຸສາສໂກຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ “ປໂຣ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ກິໍ-ສທ຺ທາເປກ຺ຂາຍ ເຈຕ຺ຖ “ກຣິສ຺ສຕີ”ຕິ ອນາຄຕກາລວຈນໍ, ອນາຄເຕປິ ວາ ເຕນ ຕສ຺ສ ກາຕພ຺ພໍ ນຕ຺ຖີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ. ກຸສລໍ ຘມ຺ມນ຺ຕິ ອນວຊ຺ຊຘມ຺ມໍ ນິກ຺ກິເລສຘມ຺ມໍ, ວິໂມກ຺ຂຘມ຺ມນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. “ປເຣສໍ ຘມ຺ມໍ ກເຖສ຺ສາມີ”ຕິ ເຕຫິ ອຕ຺ຕານໍ ປຣິວາຣາເປຕ຺ວາ ວິຈຣຕໍ ກິມຕ຺ຖິຍໍ, ອາສຍວຸທ຺ຘສ຺ສປິ ອນຸໂຣເຘນ ວິນາ ຕໍ ນ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ອຕ຺ຕນາ…ເປ… ວິຫາຕພ຺ພນ຺ຕິ ວທຕິ. ເຕນາຫ “ເອວໍສມ຺ປທມິທໍ ປາປກໍ ໂລຠຘມ຺ມໍ ວທາມີ”ຕິ.

໕໐໕. “ອິຕ຺ຖິລິງ຺ຄວເສນາ”ຕິ ອິມິນາ ປຸລ຺ລິງ຺ຄິກສ຺ສປິ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອິຕ຺ຖິລິງ຺ຄສມ຺ຎາຕິ ທສ຺ເສຕິ. ໂສຕິ ໂລຫິຈ຺ຈພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ. ຠາໂຣຕິ ຠຄວໂຕ ປຣິສພາຫຸລ຺ລຕ຺ຕາ, ອຕ຺ຕໂນ ຈ ພຫຸກິຈ຺ຈກຣຓີຍຕ຺ຕາ ຄຣຸ ທຸກ຺ກຣໍ.

໕໐໗. ກຖາຜາສຸກຕ຺ຖນ຺ຕິ ກຖາສຸຂຕ຺ຖໍ, ສຸເຂນ ກຖໍ ກເຖຕຸຎ຺ເຈວ ໂສຕຸຎ຺ຈາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຍໍ ອຸປາສໂກຕິ ໂຣສິກນ຺ຫາປິຕໍ ອາຫ. ອປ຺ເປວ ນາມ ສິຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ປີຕິວເສນ ອາເມຑິຕໍ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ. ຕຖາ ຫິ ຕໍ “ພຸທ຺ຘຄຊ຺ຊິຕ”ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ຠຄວາ ຫິ ອີທິເສສຸ ຐາເນສຸ ວິເສສໂຕ ປີຕິໂສມນສ຺ສຊາໂຕ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ປີຕິວເສນ ປຐມໍ ຄຊ຺ຊຕິ, ທຸຕິຍມ຺ປິ ອນຸຄຊ຺ຊຕິ. ກິໍ ວິເສສໍ ຄຊ຺ຊນມນຸຄຊ຺ຊນນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ອປ”ນ຺ຕິອາທິ. ອາໂທ ຠາສນໍ ອລ຺ລາໂປ, ສຍ຺ໂຍເຄ ປເຣ ຣສ຺ໂສ. ຕທຸຕ຺ຕຣິ ສຫ ຠາສນໍ ສລ຺ລາໂປ.

ໂລຫິຈ຺ຈພ຺ຣາຫ຺ມຓານຸໂຍຄວຓ຺ຓນາ

໕໐໘. ສມຸທຍສຎ຺ຊາຕີຕິ ອາຍຸປ຺ປາໂທຕິ ອາຫ ‘ໂຠຄຸປ຺ປາໂທ’ຕິ. ຕໂຕຕິ ສາລວຕິກາຍ. ລາຠນ຺ຕຣາຍກໂຣຕິ ຘນຘຎ຺ຎລາຠສ຺ສ ອນ຺ຕຣາຍກໂຣ. ອນຸປຸພ຺ໂພ ກປີ-ສທ຺ໂທ ອາກງ຺ຂນຕ຺ໂຖຕິ ທສ຺ເສຕິ “ອິຈ຺ຉຕີ”ຕິ ອິມິນາ. ອຍໍ ອຏ຺ຐກຖາໂຕ ອປໂຣ ນໂຍ – ສາຕິສເຍນ ຫິເຕນ ອນຸກມ຺ປໂກ ອນຸຄ຺ຄຫໂກ ຫິຕານຸກມ຺ປີຕິ. ສມ຺ປຊ຺ຊຕີຕິ ອາເສວນລາເຠນ ນິປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ພລວຕີ ໂຫຕິ ອວຄ຺ຄຫາຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ນິຍຕາ ໂຫຕີ”ຕິ.

໕໑໐-໕໑໑. ທຸຕິຍໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິນ຺ຕິ “ນນຸ ຣາຊາ ປເສນທິໂກສໂລ”ຕິອາທິນາ ວຸຕ຺ຕໍ ທຸຕິຍໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕີ ຐານໍ ຍຸຕ຺ຕີ. ກາຣຓຎ຺ຫິ ຠຄວາ ອຸປມານຸເຂນ ທສ຺ເສຕິ, ອິມາຍ ຈ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຕຸມ຺ເຫ ເຈວ ອຎ຺ເຎ ຈາຕິ ໂລຫິຈ຺ຈມ຺ປິ ອນ຺ໂຕກຕ຺ວາ ສໍເວຊ຺ຊໍ ກຕໍ ໂຫຕິ. ເຍ ຈ ອິເມ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ທິພ຺ພາ ຄພ຺ຠາ ປຣິປາເຈນ຺ຕີຕິ ໂຍຊນາ. ອຸປນິສ຺ສຍສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ, ຓາຓປຣິປາກສ຺ສ ວາ ອຠາເວນ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ. ກມ຺ມປເທນ ອຕ຺ລ຺ຍາຘີກຣຓຕ຺ຕາ ປຣິປາເຈນ຺ຕິ ກິຣິຍາຍ ວິກຕ຺ຕິວິປລ຺ລາເສນ ອຸປໂຍຄຕ຺ເຖ ປຈ຺ຈຕ຺ຕວຈນໍ. ເຍ ປນ “ປຣິປຈ຺ຈນ຺ຕີ”ຕິ ກມ຺ມຣູເປນ ປຐນ຺ຕິ, ເຕສໍ ມເຕ ວິກຕ຺ຕິວິປລ຺ລາເສນ ປໂຍຊນໍ ນຕ຺ຖິ ກມ຺ມກຕ຺ຕຸຠາວໂຕ, ອຕ຺ໂຖ

ປນ຺ສ຺ ທຸຕິຍວິກປ຺ເປ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ທານາທິປ຺ຸຄ຺ຄວິເສເສ ເວທິຕພ຺ໂພ຺ ອທິຕານຸກມ຺ປາທິຕາ ຈ ຕສ຺ສ ຕໍສມງ຺ຄິສຕ຺ຕວເສນ ໂຫຕິ຺ ທິວິ ກວາຕິ ທິພ຺ພາ຺ ຄພ຺ເກນ຺ຕິ ປຣິປ຺ຈ຺ຈນວເສນ ອຕ຺ຕນິ ປພນ຺ເສນ຺ຕິຕິ ຄພ຺ກາ, ເທວໂລກາ຺ "ລນ຺ນໍ ເທວໂລການ"ນ຺ຕິ ນິທສ຺ສນວຈນເມຕໍ຺ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກສ຺ສາປີ ທີ ທິພ຺ພຄພ຺ກາກາໂວ ລພ຺ກເຕວ ທິພ຺ພວິຫາຣເຫຕຸກຕ຺ຕາ຺ ເອວລ຺ຈ ກຕ຺ວາ "ກາວ ນໍ ກາວຍມານາ"ຕິ ອິທມ຺ປີ ວຈນໍ ສມຕ຺ຖິຕໍ ໂຫຕິ ຺ "ເທວໂລກຄາມີນີ ປຜິປທໍ ປູຣຍມານາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ປຜິປທໍ ສຣູປໂຕ ທສ຺ເສຕຸໍ "ທານໍ ທທມານາ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ກວນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຍຖາຣຸຈິ ສຸຂສມ຺ປີຕາຕິ ກວາ, ວິມານານິ຺ ເທວກາວາວຫຕ຺ຕາ ທິພ຺ພາ຺ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ຄພ຺ກາ຺ທານາທໂຍ ເທວໂລກສໍວຕ຺ຕນິກາ ປ຺ຸຄ຺ຄວິເສສາ຺ ທິພ຺ພາ ກວາຕິ ອິຣ ເທວໂລກປຣິຍາປນ຺ນາ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິກວາ ອຣິປ຺ເປຕາ຺ ຕທາວໂຫ ທີ ກມ຺ມກໂວ ປຸພ຺ເພ ຄທິໂຕຕິ ອາຫ "ເທວໂລເກ ວິປາກກ຺ຂນ຺ຣາ"ຕິ຺

ຕໂຍໂຈທນາຣຫວຕ຺ຕນາ

໔໑໓຺ອນິຍາມິເຕເນວາຕິ ອນິຍມິເຕເນວ, "ຕ຺ວໍ ເອວໍ ທິຍ຺ຄິໂກ, ເອວໍ ສຕ຺ຕານໍ ອນຕ຺ຖສ຺ສ ກາຣໂກ"ຕິ ເອວໍ ອນຸທ຺ເທສິເກ ເນວ຺ ສພ຺ພໂລກປຕ຺ຖຍາຍ ລທ຺ຣິຍາ ສມຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນໂຕ ຍາວ ກວຄ຺ຄາ ອຸຄ຺ຄຕໍ຺ ມານນ຺ຕິ "ອຫເມຕໍ ຊານາມິ, ອຫເມຕໍ ປສ຺ສາມີ"ຕິ ເອວໍ ປວຕ຺ຕໍ ປຕ຺ທິຕມານໍ຺ ກິນ຺ທິຕ຺ວາຕິ ວິຣເມຕ຺ວາ, ຊຫາເປຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ຕໂຍ ສຕ຺ຖາເຣຕິ ອສມ຺ປາທິຕອຕ຺ຕ ທີໂຕ ອໂນວາທກຣສາວໂກ ຈ ອສມ຺ປາທິຕອຕ຺ຕທີໂຕ ໂອວາທກຣສາວໂກ ຈ ສມ຺ປາທິຕອຕ຺ຕທີໂຕ ອໂນວາທກຣສາວໂກ ເຈຕິ ອິເມ ຕໂຍ ສຕ຺ຖາເຣ຺ ຈຕຸຕ຺ໂຖ ປນ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຣ ນ ໂຈທນາຣໂຫ, ຕສ຺ມາ "ຕໍ ເຕນ ປ຺ຸຈ຺ລິໂຕ ເອວ ກເຖສ຺ສາມີ"ຕິ ໂຈທນາຣເຫວ ຕໂຍ ສຕ຺ຖາເຣ ປກຸມໍ ທສ຺ເສຕິ, ປ຺ຈ຺ລາ ຈຕຸຕ຺ຖໍ ສຕ຺ຖາຣໍ຺ ການລ຺ເຈຕ຺ຖ ຈຕຸຕ຺ໂຖ ສຕ຺ຖາ ເອໂກ ອທຸຕິໂຍ ອນຄ຺ຄສາຣາຣໂຕ, ຕຖາປີ ໂສ ເຍສໍ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສຣມ຺ມານໍ ວເສນ "ຣມ຺ມມໂຍ ກາໂຍ"ຕິ ວ຺ຸຈ຺ຈຕິ, ເຕສໍ ສມຸທາຍກູໂຕປີ ເຕ ຄຸຕາວຍເວ ສຕ຺ຖຸຍ຺ຄານິເຍ ກຕ຺ວາ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ກຄວາ "ອຍມ຺ປີ ໂຂ ໂລທິ຺ຈ຺ຈ ສຕ຺ຖາ"ຕິ ອກາສີ຺

ອຄ຺ຄາຕິ ຍ-ການໂລປນິທ຺ເທໂສ "ສຍໍ ອກິຄ຺ຄາ"ຕິອາທີສຸ (ທີ຺ ນີ຺ ໑຺໔໗, ໕໗; ມ຺ ນີ຺ ໑຺໑໕໔, ໔໔໔) ວິຍ, ຕທຕ຺ເຖ ເຈຕໍ ສມ຺ປທານວຈນນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ "ອຄ຺ຄາຍາ"ຕິອາທີນາ຺ ສາວກຕ຺ຕໍ ປຜິຊານິຕ຺ວາ ຄິຕຕ຺ຕາ ເອກເທເສນສ຺ສ ສາສນໍ ກໂຣນ຺ຕີຕິ ອາຫ "ນິຣນ຺ຕຣໍ ຕສ຺ສ ສາສນໍ ອກຕ຺ວາ"ຕິ຺ ອຸກ຺ກມິຕ຺ວາ ອຸກ຺ກມິຕ຺ວາຕິ ກທາຈິ ຕຖາ ກຣຕໍ, ກທາຈິ ຕຖາ ອກຣຕາລ຺ຈ ສນ຺ຣາຍ ວິຈ຺ລາວຈນໍ, ຍທິຈ຺ລິຕໍ ກໂຣນ຺ຕີຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍ ຺ ປຜິກ຺ກມນ຺ຕິຍາຕິ ອນກິຣຕິຍາ ອຄາຣເວນ ອປຄ຺ຈ຺ລນ຺ຕິຍາ຺ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ອນິຈ຺ລນ຺ຕິຍາ"ຕິອາທີ຺ ເອກາຍາຕິ ອທຸຕິຍາຍ ອິຕ຺ຖິຍາ, ສມ຺ປໂຍຄນ຺ຕິ ເມຖຸນຣມ຺ມສມາໂຍຄໍ຺ ເອໂກ ອິຈ຺ເລຍ຺ຍາຕິ ອທຸຕິໂຍ ປຸຣິໂສ ສມ຺ປໂຍຄໍ ອິຈ຺ເລຍ຺ຍາຕິ ອາເນຕ຺ວາ ສມ຺ພນ຺ໂຣ຺ ໂອສກ຺ການາທີມຸເຂນ ອິຕ຺ຖີປຸຣິສສມ຺ພນ຺ຣນິທສ຺ສນໍ ເຄຫສ຺ສິ ຕາເຄຫສ຺ສິຕອເປກ຺ຂວເສນ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຖຸໂນ ສາວເກສຸ ປຜິປຕ຺ຕິທສ຺ສນຕ຺ຖໍ຺ ອຕິວິຣຕ຺ຕກາວໂຕ ທຍ຺ຄຸມ຺ປີ ອນິຈ຺ລມານໍ ປຣມ຺ມຸຂີ ຄິຕໍ ອິຕ຺ຖີ຺ ໂລເກນາຕິ ປຣິວາຣໍ ນິສ຺ສາຍ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນກລາກສກ຺ກາຣໂລເກນ຺ ອິທີໂສຕິ ເອວໍສກາໂວ ສຕ຺ຖາ຺ ເຍນາຕິ ໂລກຣມ຺ເມນ຺ ຕຕ຺ຖ ສມ຺ປາເທທີຕິ ຕສ຺ມີ ປຜິປຕ຺ຕິຣມ຺ເມ ປຕິຍ຺ຄິຕໍ ກຕ຺ວາ ສມ຺ປາເທທີ຺ ກາຍວງ຺ກາທິວິຄເມນ ອຸຊຸໍ ກໂຣທີ຺

໔໑໔຺ສສ຺ສຣູປການີ ຕິຕານີຕິ ສສ຺ສສທິສານີ ນີວາຣາທີຕິຕານີ຺

໔໑໕຺ເອວໍ ໂຈທນໍ ອຣຫຕີຕິ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ສາວເກສຸ ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ກກາວາປາທເນ ນິໂຍຊນວເສນ ໂຈທນໍ ອຣຫຕິ, ນ ປກຸໂມ ວິຍ "ເອວຣູໂປ ຕວ ໂລກຣມ຺ໂມ"ຕິອາທີນາ, ນ ຈ ທຸຕິໂຍ ວິຍ "ອຕ຺ຕານເມວ ຕາວ ຕຕ຺ຖ ສມ຺ປາເທທີ"ຕິອາທີນາ຺ ກສ຺ມາ? ສມ຺ປາທິຕອຕ຺ຕທີຕຕາຍ ຕຕິຍສ຺ສ຺

ນໂຈທນາຣຫສຕ຺ຖຸວຕ຺ຕນາ

໔໑໖຺ນ ໂຈທນາຣໂຫຕິ ເອຕ຺ຖ ຍສ຺ມາ ໂຈທນາຣຫຕາ ນາມ ສຕ຺ຖຸວິປ຺ປຜິປຕ຺ຕິຍາ ວາ ສາວກວິປ຺ປຜິປຕ຺ຕິຍາ ວາ ອຸກຍວິປ຺ປຜິປຕ຺ຕິຍາ ວາ ໂຫຕິ, ຕຍິທໍ ສພ຺ພມ຺ປີ ອິມສ຺ມີ ສຕ຺ຖຣິ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ນ ໂຈທນາຣໂຫຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອຍຄ຺ທີ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ອສ຺ສວາຕິ ປຜິສ຺ສວາ຺

໔໑໗຺ມຍາ ຄທິຕາຍ ທິຍ຺ຄິຍາຕິ ສພ຺ພໂສ ອນວຊ຺ເຊ ອນຸປວຊ຺ເຊ ສມ຺ມາປຜິປນ຺ເນ, ປເຣສລ຺ຈ ສມ຺ມເທວ ສມ຺ມາປຜິປຕ຺ຕີ

ທສ຺ເສນ຺ເຕ ສຕ຺ຖຣິ ອຠູຕໂທສາໂຣປນວເສນ ມິຈ຺ຉາຄທິຕາຍ ນິຣຍຄາມິນິຍາ ປາປທິຏ຺ຐິຍາຯ ນຣກປປາຕນ຺ຕິ ນຣກສງ຺ຂາຕໍ ມຫາປປາຕໍຯ ປປຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ຫິ ປປາໂຕຯ ຘມ຺ມເທສນາຫຕ຺ເຖນາຕິ ຘມ຺ມເທສນາສງ຺ຂາເຕນ ຫຕ຺ເຖນຯ ສຄ຺ຄມຄ຺ຄຖເລຕິ ສຄ຺ຄຄາມິມຄ຺ຄຠູເຕ ປຸຎ຺ຎຘມ຺ມຖເລ, ຈາຕຸມຫາຣາຊິກາທິສຄ຺ຄໂສຕາປຕ຺ຕິອາທິມຄ຺ຄສງ຺ຂາເຕ ວາ ຖເລຯ ເສສໍ ສຸວິຎ຺ເຎຍ຺ຍເມວຯ

ອິຕິ ສຸມງ຺ຄລວິລາສິນິຍາ ທີຆນິກາຍຏ຺ຐກຖາຍ ປຣມສຸຂຸມຄມ຺ຠີຣທຸຣນຸໂພຘຕ຺ຖປຣິທີປນາຍ ສຸວິມລວິປຸລປຎ຺ຎາເວຍ຺ຍຕ຺ຕິຍຊນນາຍ ສາຘຸວິລາສິນິຍາ ນາມ ລີນຕ຺ຖປກາສນິຍາ ໂລຫິຈ຺ຈສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາຍ ລີນຕ຺ຖປກາສນາຯ

ໂລຫິຈ຺ຈສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໑໖. ເຕວິຊ຺ຊສຸຕ຺ຕວຌ຺ຌນາ

໔໑໗. ເອວໍ ໂລຫິຈ຺ຈສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຌ຺ເຌຕ຺ວາ ອິທານິ ເຕວິຊ຺ຊສຸຕ຺ຕໍ ສໍວຌ຺ເຌນ຺ໂຕ ຍຖານຸປຸພ຺ພໍ ສໍວຌ຺ຌໂນກາສສ຺ສ ປຕ຺ຕກາວໍ ວິກາເວຕຸໍ, ໂລຫິຈ຺ຈສຸຕ຺ຕສ຺ສານນ຺ຕຣໍ ສງ຺ຄີຕສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ເຕວິຊ຺ຊສຸຕ຺ຕກາວໍ ວາ ປກາເສຕຸໍ “ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ…ເປ… ໂກສເລສູຕິ ເຕວິຊ຺ຊສຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ອາຫ. ນາມນ຺ຕິ ນາມມຕ຺ຕໍ. ທິສາວາຈິສຫ຺ທໂຕ ປຍຸຊ຺ຊມາໂນ ເອນສທ຺ໂທ ອທຸຣຕ຺ເຖ ອິຈ຺ຈີໂຕ, ຕປ຺ປໂຍເຄນ ຈ ປຌ຺ຈມິຍຕ຺ເຖ ສາມິວຈນໍ, ຕສ຺ມາ “ອຸຕ຺ຕເຣນາ”ຕິ ປເທນ ອທູຣຕ຺ຖໂຊຕນໍ, ປຌ຺ຈມິຍຕ຺ເຖ ຈ ສາມິວຈນໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ມນສາກຝໂຕ ອວິທູເຣ ອຸຕ຺ຕຣປ຺ສ຺ເສ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. “ທິສາວາຈິສທ຺ທໂຕ ປຌ຺ຈມີວຈນສ຺ສ ອທູຣຕ຺ຖໂຊຕນໂຕ ອທູຣຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ເອນສທ຺ເທນ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ເກຈິ, ສຕ຺ຕມິຍຕ຺ເຖ ເຈຕໍ ຕຕິຍາວຈນໍ “ປຸພ຺ເພນ ຄາມໍ ຣມຕີຍ”ນ຺ຕິອາທີສຸ ວິຍ. “ອກ຺ຂຣຈິນ຺ຕກາ ປນ ເອນ-ສທ຺ທໂຍເຄ ອວຓີວາຈີນິ ປເທ ອຸປໂຍຄວຈນໍ ອິຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອຕ຺ໂຖ ປນ ສາມິວເສເນວ ອິຈ຺ຈີໂຕ, ຕສ຺ມາ ອິຘ ສາມິວຈນວເສເນວ ວຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ (ທີ. ນິ. ຝີ. ໑.໔໑໗) ອຍໍ ອາຈຣິຍມຕິ. ຕຣຸຌອມ຺ພຣຸກ຺ຂສຌ຺ເຫຕິ ຕຣຸຌມ຺ພຣຸກ຺ຂສມູເຫ. ຣຸກ຺ຂສມຸທາຍສ຺ສ ຫິ ວນສມຌ຺ຌາ.

໔໑໘.ກຸລຈາຣິຕ຺ຕາທິສມ຺ປຕ຺ຕິຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ອາທິສທ຺ເທນ ມນ຺ຕຊ຺ເຊນາກີຣູປຕາທິສມ຺ປຕ຺ຕີ ສງ຺ຄຌ຺ຫາຕິ. ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມີ ເທເສ, ກຸເລ ວາ. ເຕ ນິວາສຝ຺ຖາເນນ ວິເສເສນ຺ໂຕ “ຕຕ຺ຖາ”ຕິອາທິມາຫ. ມນ຺ຕສຊ຺ຊາຍກຣຌຕ຺ຖນ຺ຕິ ອາຖພ຺ພຌມນ຺ຕານໍ ສຊ຺ຊາຍກຣຌຕ຺ຖໍ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ອຌ຺ເຌສໍ ພຫູນໍ ປເວສນໍ ນິວາເຣຕ຺ວາ”ຕິ. ນທີຕີເຣຕິ ອຈິຣວຕິຍາ ນທິຍາ ຕີເຣ.

ມຄ຺ຄາມຄ຺ຄກຖາວຌ຺ຌນາ

໔໒໐.ຊງ຺຃ຈາຣນ຺ຕິ ຈງ຺ກເມນ, ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ວິຈຣຌໍ. ໂສ ຫິ ຊງ຺຃າສຸ ກິລມຖວິໂນທນຕ຺ຖໍ ຈຣຌ຺ໂຕ “ຊງ຺຃ວິຫາໂຣ, ຊງ຺຃ຈາໂຣ”ຕິ ຈ ວຸຕ຺ໂຕ. ເຕນາຫ ປາລຸອິຍໍ “ອນຸຈງ຺ກມມນ຺ຕານໍ ອນຸວິຈຣນ຺ຕານ”ນ຺ຕິ. ຈຸຌ຺ຌມຕ຺ຕິກາທີ ນ຺ຫານີຍສມ຺ກາໂຣ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຸໂກສຸປີ ອນຸຈງ຺ກມນານຸວິຈຣຌານໍ ລພ຺ການໂຕ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ມຄ຺ໂຄ ເຈຕ຺ຖ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກຄມນູປາຍປຝິປທາກູໂຕ ອຸຊຸມຄ຺ໂຄ. ອິຈ຺ຉິຕຝ຺ຖານໍ ອຸຊຸກໍ ມຄ຺ຄຕິ ອຸປຄຈ຺ຉຕິ ເອເຕນາຕິ ຫິ ມຄ຺ໂຄ, ຕທຌ຺ໂຌ ອມຄ຺ໂຄ, ອ-ສທ຺ໂທ ວາ ວຸທ຺ຘິອຕ຺ໂຖ ທຝ຺ຖພ຺ໂພ. ຕຖາ ຫິ “ກຕມໍ ນຸ ໂຂ”ຕິອາທິນາ ມຄ຺ຄເມວ ທສ຺ເສຕິ. ປຝິປທນ຺ຕິ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກຄາມີມຄ຺ຄສ຺ສ ປຸພ຺ພກາຄປຝິປທໍ.

ອຌ຺ຊສາຍໂນຕິ ອຸຊຸມຄ຺ຄສ຺ສ ເວວຈນໍ ປຣິຍາຍທ຺ວຍສ຺ສ ອຕິເຣກຕ຺ຖທີປນໂຕ ຍຖາ “ປທຝ຺ຖານ”ນ຺ຕິ. ທຸຕິຍວິກປ຺ເປ ອຌ຺ຊສສທ຺ໂທ ອຸຊຸກປຣິຍາໂຍ. ນິຍ຺ຍາຕີຕິ ນິຍ຺ຍານິໂຍ, ໂສ ເອວ ນິຍ຺ຍານິໂກຕິ ທສ຺ເສຕິ “ນິຍ຺ຍາຍນ຺ໂຕ”ຕິ ອິມີນາ. ນິຍ຺ຍານິໂກ ນິຍ຺ຍາຕີຕິ ຈ ເອການ຺ຕນິຍ຺ຍານໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກສ຺ມາ ມຄ຺ໂຄ “ນິຍ຺ຍາຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ, ນນ຺ເວສ ຄມເນ ອພ຺ຍາປາໂຣຕິ? ສຈ຺ຈໍ. ຍສ຺ມາ ປນສ຺ສ ນິຍ຺ຍາຕຸ-ປຸຄ຺ຄລວເສນ ນິຍ຺ຍານກາໂວ ລພ຺ກຕິ, ຕສ຺ມາ ນິຍ຺ຍາຍນ຺ຕປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ໂຍນິໂສ ປຝິປຊ຺ຊນວເສນ ນິຍ຺ຍາຍນ຺ໂຕ ມຄ຺ໂຄ “ນິຍ຺ຍາຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ. ກໂຣຕີຕິ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕາເນ ອຸປ຺ປາເທຕິ. ຕຖາ ອຸປ຺ປາເທນ຺ໂຕເຍວ ຫິ ຕໍ ປຝິປຊ຺ຊຕິ ນາມ. ສຫ ພ຺ເຍຕິ ວຕ຺ຕຕີຕິ ສຫພ຺ໂຍ, ສຫວຕ຺ຕນໂກ, ຕສ຺ສ ກາໂວ ສຫພ຺ຍຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ສຫກາວາຍາ”ຕິ. ສຫກາໂວຕິ ຈ ສໂລກຕາ, ສມີປຕາ ວາ ເວທິຕພ຺ພາ. ຕຖາ ຈາຫ “ເອກຝ຺ຖາເນ ປາຕຸກາວາຍາ”ຕິ. ສກເມວາຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອາຈຣິເຍນ ໂປກ຺ຂຣສາຕິນາ ກຖິຕເມວ. ໂຖເມຕ຺ວາຕິ “ອຍເມວ ອຸຊຸມຄ຺ໂຄ ອຍມຌ຺ຊສາຍໂນ”ຕິອາທິນາ ປສໍສິຕ຺ວາ. ຕຖາ ປຄ຺ຄຌ຺ຫິຕ຺ວາ. ກາຣທ຺ວາໄຊປີ ສກເມວ ອຕ຺ຕໂນ ອາຈຣິເຍນ ຕາຣຸກ຺ເຂນ ກຖິຕເມວ ອາຈຣິຍວາທໍ ໂຖເມຕ຺ວາ ປຄ຺ຄຌ຺ຫິຕ຺ວາ ວິຈຣຕີຕິ ໂຍຊນາ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ຍຖາ ຕຖາ ວາ ອກິນິວິຝ຺ຖກາເວນ ປາລຸອິຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ.

໔໒໑-໔໒໒.ອນິຍ຺ຍານິກາວາຕິ ອປ຺ປາຝິຫາຣິກາວ, ອຌ຺ຌມຌ຺ຌສ຺ສ ວາເທ ໂທສໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອວິປ຺ຣີຕຕ຺ຖທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອຸຕ຺ຕຣຣທີຕາ ເອວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕຸລນ຺ຕິ ມານປຕ຺ຖຕຸລໍ. ອຌ຺ຌມຌ຺ຌວາທສ຺ສ ອາທີໂຕວ ວິຣຸທ຺ຆຄ຺ຄຫຌໍ ວິຄ຺ຄໂຫ, ສ຺ເວວ ວິວທນວເສນ ອປ຺ຣາປຣໍ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ ວິວາໂທຕິ ອາຫ “ປຸພ຺ພຸປ຺ປຕ຺ຕິໂກ”ຕິອາທີ. ທຸວິໂຘປີ ເອໂສຕິ ວິຄ຺ຄໂຫ, ວິວາໂທຕິ ທ຺ວິຘາ ວຸຕ຺ໂຕປີ ເອໂສ ວິໂຣໂຘ. ນານາອາຈຣິຍານໍ ວາທໂຕຕິ ນານາຣຸຈິການໍ ອາຈຣິຍານໍ ວາທກາວໂຕ. ນານາວາໂທ ນານາວິໂຘ

ວາໂທຕິ ກຕ຺ວາ, ອສຸນາ ປນ “ນານາອາຈຣິຍານໍ ວາໂທ ນານາວາໂທ”ຕິ ປາໂຖ.

໔໘໓. ເອກສ຺ສາປີຕິ ຕຸມ຺ເຫສຸ ທ຺ວີສຸ ເອກສ຺ສາປີ. ເອກສ຺ມິນ຺ຕິ ສກວາທປຣວາເທສຸ ເອກສ຺ມິມ຺ປີ. ສໍສໂຍ ນຕ຺ຖີຕິ “ມຄ຺ໂຄ ນຸ ໂຂ, ນ ມຄ຺ໂຄ”ຕິ ວິຈິກິຈ຺ຉາ ນຕ຺ຖິ, ອຍ຺ຊສານຍ຺ຊສາກາເວ ປນ ສໍສໂຍ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ເອສ ກິຣາ”ຕິອາທິ ເອວໍ ສຕິຕິ ຍທິ ສພ຺ພຕ຺ຖ ມຄ຺ຄສຍ຺ຍິໂນ, ເອວໍ ສຕິ “ກິສ຺ມິ ໂວ ວິຄ຺ຄໂຫ”ຕິ ກຄວາ ປຸຈ຺ຉຕີ. ອິຕິສທ຺ເທນ ເຈຕ຺ຖ ອາທ຺ຍຕ຺ເຖນ ວິວາໂທ, ນານາວາໂທ ຈ ສງ຺ຄຫິໂຕ.

໔໘໔. “ອິຈ຺ຉິຕຍ຺ຖານໍ ອຸຊ຺ກໍ ມຄ຺ຄຕິ ອຸປ຺ຄຈ຺ຉຕິ ເອເຕນາຕິ ມຄ຺ໂຄ, ອຸຊ຺ມຄ຺ໂຄ. ຕທລ຺ໂລ ອມຄ຺ໂຄ, ອ-ສທ຺ໂທ ວາ ວຸທ຺ນິອຕ຺ໂຖ ທຍ຺ຖພ຺ໂພ”ຕິ ເຫຍ຺ຖາ ວຸຕ຺ໂຕວາຍມຕ຺ໂຖ. ອນຸຊ຺ມຄ຺ເຄຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ອ-ສທ຺ໂທ ວຸທ຺ນິອຕ຺ໂຖ ຈ ຍຸຊ຺ຊຕີ. ຕເມວ ວຕ຺ຖຸນ຺ຕິ ສພ຺ເພສມ຺ປີ ພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ມຄ຺ຄສ຺ສ ມຄ຺ຄກາວສງ຺ຂາຕໍ, ສກມຄ຺ຄສ຺ສ ອຸຊ຺ມຄ຺ຄກາວສງ຺ຂາຕລ຺ຈ ວຕ຺ຖຸໍ. ສພ຺ເພ ເຕຕິ ສພ຺ເພ ເຕ ນານາອາຈຣິເຍຫິ ວຸຕ຺ຕມຄ຺ຄາ, ເຍ ປາລຸອິຍໍ “ອທ຺ຌຣິຍາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ”ຕິອາທິນາ ວຸຕ຺ຕາ. ອຍເມຕ຺ຖ ປາລຸອິອຕ຺ໂຖ – ອທ຺ຌໂຣ ນາມ ຍລ຺ລວິເສໂສ, ຕທຸປໂຍຄິກາວໂຕ ອທ຺ຌຣິຍານິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ຍຊູນິ, ຕານິ ສຊ຺ຊາຍນ຺ຕີຕິ ອທ຺ຌຣິຍາ, ຍຊ຺ເວທິໂນ. ຕິຕ຺ຕິຣິນາ ນາມ ອິສິນາ ກຕາ ມນ຺ຕາຕິ ຕິຕ຺ຕິຣາ, ເຕ ສຊ຺ຊາຍນ຺ຕີຕິ ຕິຕ຺ຕິຣິຍາ, ຍຊ຺ເວທິໂນ ເອວ. ຍຊ຺ເວທສາຂາ ເຫສາ, ຍທິທໍ ຕິຕ຺ຕິຣນ຺ຕີ. ຉນ຺ໂທ ວຸຈ຺ຈຕິ ວິເສສໂຕ ສາມເວໂທ, ຕໍ ສເຣນ ກາຍນ຺ຕີຕິ ຉນ຺ໂທກາ, ສາມເວທິໂນ. “ຉນ຺ໂທຄາ”ຕິປີ ຕຕິຍກ຺ຂເຣນ ປຖນ຺ຕິ, ໂສ ເອວຕ຺ໂຖ. ພຫ຺ໂວ ອິຣິໂຍ ໂຖມນາ ເອຕ຺ຖາຕິ ພວ຺ຫາຣີ, ອິຣຸເວໂທ, ຕໍ ອຌີຍນ຺ຕີຕິ ພວ຺ຫາຣິຊ຺ຊາ.

ພຫູນີຕິ ເອຕ຺ຖາຍໍ ອຸປມາສໍສນ຺ທນາ – ຍຖາ ເຕ ນານາມຄ຺ຄາ ເອກໍສໂຕ ຕສ຺ສ ຄາມສ຺ສ ວາ ນິຄມສ຺ສ ວາ ປເວສາຍ ໂຫນ຺ຕີ, ເອວໍ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕຫິ ປລ຺ລາປີຍມານາປີ ນານາມຄ຺ຄາ ເອກໍສໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກູປຄມນາຍ ພ຺ຣຫ຺ມຸນາ ສຫພ຺ຍຕາຍ ໂຫນ຺ຕີຕີ.

໔໘໕. ປຜິຊານິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ນິຄ຺ຄຍ຺ຫມານາ ອວຊານນ຺ຕີຕິ ປຸພ຺ເພ ນິທ຺ໂທສຕໍ ສລ຺ລກ຺ຂມານາ ປຜິຊານິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ສ ໂທສກາເວນ ນິຄ຺ຄຍ຺ຫມານາ “ເນຕໍ ມມ ວຈນ”ນ຺ຕິ ອວຊານນ຺ຕິ, ນ ປຜິຊານນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

໔໘໗-໔໘໙. ເຕເຕວິຊ຺ຊາຕິ ເຕວິຊ຺ຊກາ ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ. ເອວສທ຺ເທນ ລາປີໂຕ ອຕ຺ໂຖ ອິຌ ນຕ຺ຖີຕິ ວ-ກາໂຣ ຄຫີໂຕ, ໂສ ຈ ອນຕ຺ຖໂກວາຕິ ທສ຺ເສຕິ “ອາຄມສນ຺ຌິມຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ອິມິນາ, ວຕ຺ຕາຄເມນ ປທນ຺ຕຣສນ຺ຌິມຕ຺ຕໍ ກຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອນ຺ຌປເວຕີຕິ ອນ຺ຌປນ຺ຕີ. “ປຕ຺ຕາສສຍ຺ຖິ ອນ຺ຌາ”ຕິ ອິທໍ ຕສ຺ສາ ອນ຺ຌປເວຕີຍາ ມຫໂຕ ຄຈ຺ຉຄຸມ຺ພສ຺ສ ອນຸປຣິຄມນໂຍຄ຺ຍຕາທສ຺ສນໍ. ເອວລ຺ຫິ ເຕ “ສຸຈິຣໍ ເວລໍ ມຍໍ ມຄ຺ຄໍ ຄຈ຺ຉາມາ”ຕິ ສລ຺ລິໂນ ໂຫນ຺ຕີ. ອນ຺ຌານໍ ປຣມ຺ປຣສໍສຕ຺ຕວຈເນນ ຍຍ຺ຖິຄາຫກາວິຣທ຺ຕາ ທສ຺ສິຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ຍຍ຺ຖິຄາຫເກນາ”ຕິອາທີ. ຕທຸທາຫຣຕໍ ທສ຺ເສນ຺ເຕນ “ເອໂກ ກິຣາ”ຕິອາທີ ອາຣທ຺ທໍ. ອນຸປຣິຄນ຺ຕ຺ວາຕີ ກລ຺ຈິ ກາລໍ ອນຸກ຺ກເມນ ສມນ຺ຕໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ. ກຈ຺ຉນ຺ຕີ ກຈ຺ຉພນ຺ຌທຸສ຺ສກຕ຺ຕໍ. “ກຈ຺ຉໍ ພນ຺ຌນ຺ຕີ”ຕິອາທີສຸ (ຈູລ຺ລວ. ອຍ຺ຖ. ໒໗໐; ວິ. ສງ຺ຄ. ອຍ຺ຖ. ໓໔.໔໘) ວິຍ ຫິ ກຈ຺ຉສທ຺ໂທ ນິພ຺ພສນວິເສສປ຺ຣິຍາໂຍ. ອປີຈ ກຈ຺ຉນ຺ຕິ ອຸປກຈ຺ຉກຍ຺ຖານໍ. “ສມ຺ພາໂຌ ນາມ ອຸໂກ ອຸປກຈ຺ຉກາ ມຸຕ຺ຕກຣຕ”ນ຺ຕິອາທີສຸ (ປາຈິ. ໒໐໐) ວິຍ ຫິ ກາເຍກເທສວາຈໂກ ກຈ຺ຉສທ຺ໂທ. ຈກ຺ຂຸມາຕິ ຍຍ຺ຖິຄາຫກໍ ວທຕິ. “ປຸຣິໂມ”ຕິອາທີ ຍຖາວຸຕ຺ຕກ຺ກເມນ ເວທິຕພ຺ໂພ. ນາມກລ຺ເລວາຕິ ອຕ຺ຖາກາວໂຕ ນາມມຕ຺ຕເມວ, ຕໍ ປນ ກາສິຕໍ ເຕຫິ ສາຣສລ຺ລິຕມ຺ປີ ນາມມຕ຺ຕຕາຍ ອສາຣກາວໂຕ ນິຫີນເມວາຕິ ອຕ຺ຖມຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕິ “ລາມກໍເຍວາ”ຕິ ອິມິນາ.

໔໙໐. ໂຍຕິ ພ຺ຣຫ຺ມໂລໂກ. ຍໂຕຕິ ກຸມ຺ມຕ຺ເຖ ນິສ຺ສກ຺ກວຈນໍ. ສາມລ຺ລໂຊຕນາຍ ວິເສເສ ອວຕິຍ຺ຖນ຺ໂຕ ວິເສສປ຺ຣາມສນໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ຍສ຺ມິ ກາເລ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. “ອຸຄ຺ຄມນກາເລ”ຕິອາທີນາ ປກຣຕາຌິຄຕມາຫ. ອາຍາຈນ຺ຕີຕິ ອຸຄ຺ຄມນໍ ປຕ຺ເຖນ຺ຕີ. ກສ຺ມາ? ໂລກສ຺ສ ພຫຸກາຣກາວໂຕ. ຕຖາ ໂຖມນາທີສຸ. ໂສມ຺ໂມຕິ ສີຕໂລ. ອຍໍ ກິຣ ພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ລທ຺ຌີ “ປຸພ຺ເພພ຺ຣາຫ຺ມຕານ ມາຍາຈນາຍ ຈນ຺ທິມສູຣິຍາ’ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂລເກ ໂອກາສໍ ກໂຣນ຺ຕີ”ຕີ.

໔໙໑. ອິຌ ປນ ກີ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ອິມສ຺ມີ ປນ ອປ຺ປຈ຺ຈກ຺ຂກູຕສ຺ສ ພ຺ຣຫ຺ມຸໂນ ສຫພ຺ຍຕາຍ ມຄ຺ຄເທສເນ ເຕວິຊ຺ຊານໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ກີ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ອຕ຺ຖິ, ເຍ ປຈ຺ຈກ຺ຂກູຕານມ຺ປີ ຈນ຺ທິມສູຣິຍານໍ ສຫພ຺ຍຕາຍ ມຄ຺ຄໍ ເທເສຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕີຕິ ອຌິປ຺ປາໂຍ. “ຍຕ຺ຖາ”ຕິ ອິມິນາ “ອິຌາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕເມວຕ຺ຖໍ ປຈ຺ຈາມສຕິ.

ອຈິຣວຕີນທີອຸປ໌ມາກຖາວຓຼຓນາ

໕໔໔ຯສມາກີຕາຕີ ສມຸປ໌ປຸຕຼຕາຯ ຕໂຕ ເອວ ກາກເປ຺ຍຸຍາຯ ປ໌າຣາຕີ ປ໌າຣິມຕີຣ, ອາລປ໌ນເມຕນຸຕີ ທສຸເສຕຸ໌ ''ອມ຺ໂກ''ຕີ ວຸຕຼຕຳຯ ອປ໌າຣນຸຕີ ໂອຣິມຕີຣໍຯ ເອທີຕີ ອາຄຈຸຉາທີຯ ວຕາຕີ ເອກໍເສນຯ ອຖ ຄມິສຸສສີ, ເອວໍ ສຕີ ເອທີຕີ ໂຍຊນາຯ ''ອຕຸຖິເມ''ຕິອາທີ ອວຸຫານກາຣຕຳຯ

໕໔໕ຯປ໌ລຸຈສີລ…ເປ໌… ເວທິຕພຸພາ ຍມນິຍມາທີພຸຣາຫຸມຕຸສມຸມານໍ ຕທນຸໂຕຄສກາວໂຕຯ ຕພຸພິປ໌ຣີຕາຕີ ປ໌ລຸຈສີລາທີວິປ໌ຣີຕາ ປ໌ລຸຈເວຣາທໂຍຯ ອິນຸທນຸຕີ ອິນຸທນາມກໍ ເທວປຸຕຸຕໍ, ສກຸກໍ ວາຯ ''ອຈິຣວຕີຍາ ຕີເຣ ນິສິນຸໂນ''ຕີ ອິມິນາ ຍສຸສາ ຕີເຣ ນິສິນຸໂນ, ຕເທວ ອຸປ໌ມໍ ກຕຸວາ ອາຫຣຕີ ຊມຸມຣາຊາ ຊມຸມສາຕຸຍາ ສຸປ໌ປ໌ຜິວິທຸສຕຸຕາຕີ ທສຸເສຕີຯ ''ປຸ໌ນປີ''ຕີ ວຕຸວາ ''ອປ໌ຣມຸປີ''ຕີ ວຈນໍ ອິຕຣາຍປີ ນທີອຸປ໌ມາຍ ສງຄຕຸຫນຕຸຖໍຯ

໕໔໖ຯກາມຍິຕພຸພຜຸເຄນາຕີ ກາມນີຍກາເວນຯ ພນຸສນຜຸເຄນາຕີ ກາມຍິຕພຸພໂຕ ສຕຸຕານໍ ຈິຕຸຕສຸສ ອາພນຸສນກາເວນຯ ກາມລຸຈາຍໍ ຄຸຕາສທຸໂທ ອຕຸຖນຸຕເຣສຸປີ ທີຜຸຖປ໌ໂຍໂຄ, ເຕສໍ ປ໌ເນຕຸຖ ອສມຸກວໂຕ ປ໌າຣິເສສລາເຍນ ພນຸສນຜຸໂຖເຍວ ຍຸຕຸໂຕຕີ ທສຸເສຕຸ໌ ອຍມຕຸຖຸທຸສາໂຣ ອາຣທຸໂສຯ ອຫຕານນຸຕີ ອໂສຕານໍ ອກິນວານໍຯ ເອຕຸຖາຕີ ຂນຸສກປ໌າລຸອິປ໌ເທ ປ໌ຜລຜຸໂຖຕີ ປ໌ຜລສທຸທສຸສ, ປ໌ຜລສງຂາໂຕ ວາ ອຕຸໂຖຯ ຄຸຕາຜຸໂຖຕີ ຄຸຕາສທຸທສຸສ ອຕຸໂຖ ນາມຯ ເອສ ນໂຍ ເສເສສຸປີຯ ອຈຸເຈນຸຕີຕີ ອຕີກຸກມຸມ ປ໌ວຕຸຕນຸຕີຯ ເອຕຸຖາຕີ ໂສມນສຸສຊາຕກປ໌າລຸອິປ໌ເທຯ ທກຸຂິຕາຕີ ຕີຣຈຸຉານຄເຕ ທານເຈຕນາຯ ເອຕຸຖາຕີ ທກຸຂິຕາວິກາງຄສຸຕຸຕປ໌ເທ (ມຯ ນິຯ ໓ຯ໓ໆຄ) ມາລາຄຸເຕາຕີ ມາລາທາເມຯ ເອຕຸຖາຕີ ສຕິປ໌ຜຸຖານ- (ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໓ໆ໗; ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໐໖) ສມຸມປ໌ທປ໌າລຸອິປ໌ເທສຸ, (ສຯ ປ໌ຯ ໕໓) ນິທສຸສນມຕຸຕລຸເຈຕໍ ໂກຜຸຖາສາປ໌ສານສີລາທີສຸກຸກາທີສມຸປ໌ທາຊິຍາສຸປີ ປ໌ວຕຸຕນໂຕຯ ໂທຕີ ເຈຕຸຖ –

''ຄຸໂຕ ປ໌ຜລຣາສານິສໍເສ ໂກຜຸຖາສພນຸສເນ;

ສີລສຸກຸກາທຸຍປ໌ສາເນ, ສມຸປ໌ທາຍ ຊີຍາຍ ຈາ''ຕີຯ

ເອເສວາຕີ ພນຸສນຜຸໂຖ ເອວຯ ນ ທີ ຣູປ໌າທີນໍ ກາເມຕພຸພກາເວ ວຸຈຸຈມາເນ ປ໌ຜລຜຸໂຖ ຍຸຊຸຊຕີ ຕຖາ ກາເມຕພຸພຕາຍ ອນຣີປ໌ເປ໌ຕຕຸຕາຯ ຣາສຜຸຖາທີສຸປີ ເອເສວ ນໂຍຯ ປ໌າຣິເສສໂຕ ປ໌ນ ພນຸສນຜຸໂຖວ ຍຸຊຸຊຕີຯ ຍທຄຸເຄນ ທີ ເນສໍ ກາເມຕພຸພຕາ, ຕທຄຸເຄນ ພນຸສນກາໂວຕີຯ

ໂກຜຸຖາສຜຸໂຖປີ ເຈຕຸຖ ຍຸຊຸຊເຕວ ຈກຸຂຸວິລຸເລຍຸຍາທີໂກຜຸຖາສກາເວນ ເນສໍ ກາເມຕພຸພໂຕຯ ໂກຜຸຖາເສ ຈ ຄຸຕາສທຸໂທ ທີສຸສຕີ ''ທີຄຸຕໍ ວຫຸເນຕພຸພ''ນຸຕິອາທີສຸ ວິຍຯ

''ອສງຂເຍຸຍານິ ນາມານີ, ສຄຸເຕານ ມເທສີໂນ;

ຄຸເຕານ ນາມມຸທຸເສຍຸຍໍ, ອປີ ນາມສທສຸສໂຕ''ຕີຯ (ສຯ ສຯ ອຜຸຖຯ ໑໓໑໓; ອຸທາຯ ອຜຸຖຯ ໕໓; ປ໌ຜິຯ ມຯ ອຜຸຖຯ ໑ຯ໑ຯກ໖) –

ອາທີສຸ ປ໌ນ ສມຸປ໌ທາຜຸໂຖ ຄຸຕາສທຸໂທ, ໂສປີ ອິສ ນ ຍຸຊຸຊຕີຕີ ອນຸທຸສໂຜຯ

ທສຸສນເມວ ອິສ ວິຊານນນຸຕີ ອາທ ''ປ໌ສຸສີຕພຸພາ''ຕີຯ ''ໂສຕວິລຸລາເຕານ ໂສຕພຸພາ''ຕິອາທີອຕຸຖໍ ''ເອເຕນຸປ໌າເຍນາ''ຕີ ອຕີທີສຕີຯ ຄເວສີຕາປີ ''ອິຜຸຖາ''ຕີ ວຸຈຸຈນຸຕີ, ເຕ ອິສ ນາສິປ໌ເປ໌ຕາຕີ ທສຸເສຕຸ໌ ''ປ໌ຣີຍິຜຸຖາ ວາ ໂຫນຸຕຸ ມາ ວາ''ຕີ ວຸຕຸຕໍຯ ອິຈຸສິຕາ ເອວ ທີ ອິສ ອິຜຸຖາ, ເຕນາຫ ''ອິຜຸຖາຣມຸມຕາກູຕາ''ຕີ, ສຸຂາຣມຸມຕາກູຕາຕີ ອຕຸໂຖຯ ກາມນີຍາຕີ ກາເມຕພຸພາຯ ອິຜຸຖາກາເວນ ມນໍ ອປ໌ປ໌ຍນຸຕີ ວທຸເຒນຸຕີຕີ ມນາປ໌າຯ ປີຍຊາຕິກາຕີ ປີຍສກາວາຯ ອາຣມຸມຕໍ ກຕຸວາຕີ ອຕຸຕານມາຣມຸມຕໍ ກຕຸວາຯ ກາມມກູເຕ ອາຣມຸມເຕ ສຕີ ຣາໂຄ ອຸປ໌ປ໌ຊຸຊຕີຕີ ຕໍ ກາຣຕາເວນ ນິທສຸເສນໂຕ ''ຣາຄຸປ໌ປ໌ຕຸຕິກາຣຕາກູຕາ''ຕີ ອາຫຯ

ເຕເນນາຕິ ໂລເກນຯ ອກິກູຕາ ຫຸຕ຺ວາ ປຼ຺ຈ ກາມຄຸເຓ ປຣິກຸຼ຺ຊນ຺ຕີຕິ ໂຍຊນາຯ ມຸຈ຺ຈາກາຣນ຺ຕິ ໂມຫນາການ຺ຯ ອນິໂອສນ຺ນາຕິ ອນິຄຍ຺ຫ ອຊ຺ໂຊສາຍ ອວສນ຺ນາຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ໂອຄາລຸຫາ"ຕິຯ ສານນ຺ຕິ ອວສານ຺ຯ ປຣິນິພ຺ພານປ຺ປຕ຺ຕາຕິ ຄີລິຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພາປນວເສນ ປຣິນິພ຺ພານ຺ ອຸປ຺ຍາຕາຯ ອາທີນວນ຺ຕິ ກາມປຣິໂກເຄ ສມ຺ປຕິ, ອາຍຕິຼ຺ຈ ໂທສ຺ ອປສ຺ສນ຺ຕາຯ ພາສຈ຺ຈາທນາທິສມ຺ໂກຄນິມິຕ຺ຕສ຺ກິເລສໂຕ ນິສ຺ສຣນ຺ຕິ ອປຄຈ຺ຈນ຺ຕິ ເອເຕນາຕິ ນິສ຺ສຣຕ຺, ໂຍນິໂສ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕ຺ວາ ເຕສ຺ ປຣິໂກຄປຼ຺ຍາຯ ຕທກາວໂຕ ອນິສ຺ສຣຕປຼ຺ຍາຕິ ອຕ຺ຖ຺ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ອິທເມຕ຺ຖາ"ຕິອາທິມາຫຯ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕປຣິໂກຄວິຣຫິຕາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕຼາເຕນ ປຣິໂກຄໂຕ ວິຣຫິຕາຯ

໔໔໗-໙ຯອາວຣນ຺ຕີຕິ ກຸສລຣມ຺ມຸປ຺ປຕ຺ຕິ ອາທິໂຕ ວາເຣນ຺ຕິຯ ນິວາເຣນ຺ຕີຕິ ນິຣວເສສໂຕ ວາຣຍນ຺ຕິຯ ໂອນນ຺ຣນ຺ຕີຕິ ໂອຄາຫນ຺ຕາ ວິຍ ຈາເທນ຺ຕິຯ ປຣິໂຍນນ຺ຣນ຺ຕີຕິ ສພ຺ພໂສ ຈາເທນ຺ຕິຯ ອາວຣຕາທິນ຺ ວເສນາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕານ຺ ອາວຣຕາທິອຕ຺ຖານ຺ ວເສນຯ ເຕ ຫິ ອາເສວນພລວຕາຍ ປຸຣິມປຸຣິເມຫິ ປຈ຺ຈິມປຈ຺ຈິມາ ທລ຺ຫຕຣຕມາທິກາວປ຺ປຕ຺ຕາຯ

ສ຺ສນ຺ທນກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໕໐ຯ ອິຕ຺ຖິປຣິຄ຺ຄເຫ ສຕິ ປຸຣິສສ຺ສ ປຼ຺ຈກາມຄຸຕປຣິຄ຺ຄໂຫ ປຣິປຸຕ຺ໂຕ ເອວ ໂຫຕີຕິ ວຸຕ຺ຕ຺ "ອິຕ຺ຖິປຣິຄ຺ຄເຫນ ສປຣິຄ຺ຄໂຫ"ຕິຯ "ອິຕ຺ຖິປຣິຄ຺ຄເຫນ ອປຣິຄ຺ຄໂຫ"ຕິ ຈ ອິທ຺ ເຕວິຊ຺ຊພ຺ຣາຫ຺ມເຕສຸ ທິສ຺ສມານປຣິຄ຺ຄຫານ຺ ທຸພ຺ພລລຕມປຣິຄ຺ຄຫາກາວທສ຺ສນ຺ຯ ເອວ຺ ກູຕານ຺ ເຕວິຊ຺ຊານ຺ ພ຺ຣາຫ຺ມຕານ຺ ກາ ພ຺ຣຫ຺ມຸນາ ສ຺ສນ຺ທນາ, ພ຺ຣຫ຺ມາ ປນ ສພ຺ເພນ ສພ຺ພ຺ ອປຣິຄ຺ຄໂຫຕິຯ ເວຣຈິຕ຺ເຕນ ອເວໂຣ, ກຸໂຕ ເອຕສ຺ສ ເວຣປໂຍໂຄຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍຯ ຈິຕ຺ຕເຄລຼ຺ຍສງ຺ຂາເຕນາຕິ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທເຄລຼ຺ຍສຼ຺ຍິເຕນ, ອິມິນາ ຕສ຺ສ ຣູປກາຍເຄລຼ຺ຍກາໂວ ວຸຕ຺ໂຕ ໂຫຕິຯ ພ຺ຍາປຊ຺ເຊນາຕິ ທຸກ຺ເຂນຯ ອຸທ຺ຣຈ຺ຈກຸກ຺ກຸຈ຺ຈາທີຫີຕິ ເອຕ຺ຖ ອາທິສທ຺ເທນ ຕເທກພ຺ພາ ສ຺ກິເລສຣມ຺ມາ ສງ຺ຄຍ຺ຫນ຺ຕິຯ ອໂຕເຍເວຕ຺ຖ "ອຸທ຺ຣຈ຺ຈກຸກ຺ກຸຈ຺ຈາກາວໂຕ"ຕິ ຕທຸກຍາກາວມຕ຺ຕເຫຕຸວຈນ຺ ສມຕ຺ຖິຕ຺ ໂຫຕິຯ ອປ຺ປຕິປ຺ຕິເຫຕຸກູຕາຍ ວິຈິກິຈ຺ຈາຍ ສຕິ ນ ກທາຈິ ຈິຕ຺ຕ຺ ປຸຣິສສ຺ສ ວເສ ວຕ຺ຕຕິ, ປຫີນາຍ ປນ ຕາຍ ສິຍາ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ປຸຣິສວເສ ວຕ຺ຕນນ຺ຕິ ອາຫ "ວິຈິກິຈ຺ຈາຍາ"ຕິອາທິຯ ຈິຕ຺ຕຄຕິກາຕິ ຈິຕ຺ຕວສິກາຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕ຺ "ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ວເສ ວຕ຺ຕນ຺ຕີ"ຕິຯ ນ ຕາທິໂສຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ວິຍ ນ ຈິຕ຺ຕວສິໂກ ໂຫຕິ, ອຖ ໂຂ ວສີກູຕຊານາກິຼ຺ຍຕາຍ ຈິຕ຺ຕ຺ ອຕ຺ຕໂນ ວເສ ວຕ຺ເຕຕີຕິ ວສວຕ຺ຕີຯ

໔໕໑ຯພ຺ຣຫ຺ມໂລກມຄ຺ເຄຕິ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກຄາມິມຄ຺ເຄ ປຝິປຊ຺ຊິຕພ຺ເພ, ປຼ຺ຍາເປຕພ຺ເພ ວາ, ຕ຺ ປຼ຺ຍເປນ຺ຕາຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍຯ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາຕິ ມິຈ຺ຈາປຝິປຕ຺ຕິຍາ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ, ປຝິຊານິຕ຺ວາ ວາຯ ສມຕລນ຺ຕິ ສຼ຺ຍາຍາຕິ ມຕ຺ຖເກ ເອກງ຺ຄຸລ຺ ວາ ອຸປຫ຺ຍງ຺ຄຸລ຺ ວາ ສຸກ຺ຂຕາຍ ສມຕລນ຺ຕິ ສຼ຺ຍາຍຯ ປງ຺ກ຺ ໂອຕິຕ຺ຕາ ວິຍາຕິ ອເນກໂປ໌ຣິສ຺ ມຫາປງ຺ກ຺ ໂອຕິຕ຺ຕາ ວິຍຯ ອນຸປ຺ປວິສນ຺ຕີຕິ ອປາຍມຄ຺ຄ຺ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກມຄ຺ຄສຼ຺ຍາຍ ໂອຄາຫນ຺ຕິຯ ຕໂຕ ເອວ ສ຺ສີທິຕ຺ວາ ວິສາທ຺ ປາປຸຕນ຺ຕິຯ ເອວນ຺ຕິ "ສມຕລ"ນ຺ຕິອາທິນາ ວຸຕ຺ຕນເຍນຯ ສ຺ສີທິຕ຺ວາຕິ ນິມຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຯ ມຣິຈິກາຍາຕິ ມິຄຕຕ຺ຫິກາຍ ກຕ຺ຕຸກູຕາຍຯ ວຼ຺ເຈຕ຺ວາຕິ ນທິສທິສ຺ ປກາສເນນ ວຼ຺ເຈຕ຺ວາຯ ວາຍມານາຕິ ວາຍມມານາ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖຯ ສຸກ຺ຂຕຣຕ຺ ມຼ຺ເຍ ຕຣນ຺ຕີຕິ ສຸກ຺ຂນທີຕຣຕ຺ ຕຣນ຺ຕິ ມຼ຺ເຍຯ ອກິນ຺ເນປີ ເກທວຈນເມຕ຺ຯ ຕສ຺ມາຕິ ຍສ຺ມາ ເຕວິຊ຺ຊາ ອມຄ຺ຄເມວ "ມຄ຺ໂຄ"ຕິ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ສ຺ສີທນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາຯ ຍຖາ ເຕຕິ ເຕ "ສມຕລ"ນ຺ຕິ ສຼ຺ຍາຍ ປງ຺ກ຺ ໂອຕິຕ຺ຕາ ສຕ຺ຕາ ຫຕ຺ຖປາທາທີນ຺ ສ຺ກລ຺ຸຊນ຺ ປຣິກລ຺ຸຊນ຺ ປາປຸຕນ຺ຕິ ຍຖາຯ ອິເຜວ ຈາຕິ ອິມສ຺ມິຼ຺ຈ ອຕ຺ຕກາເວຯ ສຸຂ຺ ວາ ສາຕ຺ ວາ ນ ລກນ຺ຕີຕິ ຊານສຸຂ຺ ວາ ວິປ຺ສ຺ສນາສາຕ຺ ວາ ນ ລກນ຺ຕິ, ກຸໂຕ ມຄ຺ຄສຸຂ຺ ວາ ນິພ຺ພານສາຕ຺ ວາຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍຯ ມຄ຺ຄທີປກນ຺ຕິ "ມຄ຺ຄທີປກ" ມິຈ຺ເຈວ ເຕຫິ ອກິມຕ຺ຯ ເຕ ວິຊ຺ຊກນ຺ຕິ ເຕວິຊ຺ຊຕ຺ຖຼາປກ຺ຯ ປາວຈນນ຺ຕິ ປກພ຺ພວຈນສມ຺ມຕ຺ ປາຄ຺ຯ ເຕວິຊ຺ຊານ຺ ພ຺ຣາຫ຺ມຕານນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ເຣ ສາມິວຈນ຺ຯ ອິຣິຕນ຺ຕິ ອຣຼ຺ຍານິຍາ ອິທ຺ ອຣິວຈນນ຺ຕິ ອາຫ "ອຄາມກ຺ ມຫາຣຼ຺ຍ"ນ຺ຕິຯ ອນຸປໂກຄຣຸກ຺ເຂຫີຕິ ມິຄຣຸຣຸອາທີນມ຺ປີ ອນຸປໂກຄາຣເຫຫິ ກິ໌ ປກ຺ກາທິວິສຣຸກ຺ເຂຫິຯ ຍຕ຺ຖາຕິ ຍສ຺ມິ໌ ວເນຯ ປຣິວຕ຺ຕິຕຸມ຺ປີ ນ ສກ຺ກາ ໂຫນ຺ຕິ ມຫາກຕ຺ພກຄຈ຺ຈຄຫນຕາຍຯ ຍາຕິນ຺ ພ຺ຍສນ຺ ວິນາໂສ ຍາຕິພ຺ຍສນ຺ຯ ເອວ຺ ໂກຄສີລພ຺ຍສເນສຸປີຯ ໂຣໂຄ ເອວ ພ຺ຍສຕິ ວິພາຣຕີຕິ ໂຣຄພ຺ຍສນ຺ຯ ເອວ຺ ທິພ຺ຖິພ຺ຍສເນປີຯ

໔໕໒ຯ ນນຸ ຊາຕສທ຺ເທເນວ ອຍມຕ຺ໂຖ ສິທ຺ໂຣຕິ ໂຈທນມປເນຕິ "ໂຍ ຫິ"ຕິອາທິນາຯ ຊາໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ສ຺ວທ຺ຕິໂຕ ຊາຕສ຺ວທ຺ໂຕຕິ ອາຈຣິເຍນ (ທີຯ ນິຯ ຝີຯ ໑ຯ໔໕໒) ວຸຕ຺ຕ຺, ຊາໂຕ ຈ ໂສ ສ຺ວທ຺ໂຕ ຈາຕິ ຊາຕສ຺ວທ຺ໂຕຕິ ປນ ຍຸຊ຺ຊຕິ

ວິເສສນປຣນິປ໌າຕຕ຺ຕາ. ນ ສພ຺ພໂສ ປ໌ຈ຺ຈກ຺ຂາ ໂຫນ຺ຕິ ປ໌ຣິຈຍາກາວໂຕ. ຈິຣນິກ຺ຂນ຺ໂຕຕິ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຈິຣກາໂລ. ຈິຣໍ ນິກ຺ຂນ຺ຕສ຺ສ ອສ຺ສາຕິ ຫິ ຈິຣນິກ຺ຂນ຺ໂຕ. "ຊາຕສໍວຫ຺ໂຓ"ຕິ ປ໌ທທ຺ວເຍນ ອຕ຺ຖສ຺ສ ປ໌ຣິປ຺ຕ຺ຕາກາວໂຕ "ຕເມນ"ນ຺ຕິ ກມ຺ມປ໌ ທໍ "ຕາວເທວ ອວສຍ"ນ຺ຕິ ປຸນ ວິເສເສຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ທນ຺ຊາຍິຕຕ຺ຕນ຺ຕິ ວິສ຺ສຊ຺ຊເນ ມນ຺ທຕ຺ຕໍ ສຕິກວຸຕ຺ຕິ, ຕໍ ປນ ສໍສຍວເສນ ຈິຣາຍນໍ ນາມ ໂຫຕີຕິ ອາຫ "ກງຂາວເສນ ຈິຣາຍິຕຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ. ວິຕ຺ຖາຍິຕຕ຺ຕນ຺ຕິ ສາຣຊ຺ຊິຕຕ຺ຕໍ. ອຍ຺ຖກາຖາຍໍ ປນ ວິຕ຺ຖາຍິຕຕ຺ຕໍ ນາມ ຖມ຺ກິຕຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຊິປ຺ປ໌າເຍນ "ຖທ຺ຊກາວຄ຺ຄຫຕ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອປ຺ປ໌ຝິຫຕກາວໍ ທສ຺ເສຕິ ຕສ຺ເສວ ອນາວຣຕຓາຕກາວໂຕ. ນນ຺ເວຕມ຺ປີ ອນ຺ຕຣາຍປ໌ຝິຫຕໍ ສິຍາຕິ ອາສງກໍ ປ໌ຣິຫຣຕິ "ຕສ຺ສ ຫີ"ຕິອາທີນາ. ມາຣາວຝຍ຺ຝນາ ທີວເສນາຕິ ເອຕ຺ຖ ຈກ຺ຂຸໂມຫມ຺ຈ຺ຉາກາລາທີ ສງຄຍ຺ຫຕິ. ນ ສກ຺ກາຕສ຺ສ ເກນຈິ ອນ຺ຕຣາໂຍ ກາຕ຺ຸ ຈຕູສຸ ອນນ຺ຕຣາຍິກຊມ຺ເມສຸ ປ໌ຣິຍາປນ຺ນກາວໂຕ.

໕໕໕. ອຸອິຈ຺ຈຸປ໌ສຄ຺ຄໂຍເຄ ລຸມ຺ປ໌ສທ຺ໂທ, ລຸປີສທ຺ໂທ ວາ ອຸທ຺ຊຣຕຕ຺ໂຖ ໂຫຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ອຸທ຺ຊຣຕູ"ຕິ. ອຸປ໌ສຄ຺ຄວິເສເສນ ຫິ ຊາຕຸສທ຺ທາ ອຕ຺ຖວິເສສວຸຕ຺ຕິໂນ ໂຫນ຺ຕິ ຍຖາ "ອາທານ"ນ຺ຕິ. ປ໌ຊາສທ຺ໂທ ປ໌ກຣຕານິຄຕຕ຺ຕາ ທາຣກວິສໂຍຕິ ອາຫ "ພ຺ຣາຫ຺ມຕທາຣກ"ນ຺ຕິ.

ພ຺ຣຫ຺ມໂລກມຄ຺ຄເທສນາວຕ຺ຕນາ

໕໕໖-໗. "ອປ຺ພ຺ພນ຺ຕິ ອິມິນາ ສໍວຕ຺ເຕຕພ຺ພຕາກາຣຕໍ ທີເປ໌ຕິ. ຍສ຺ສ ອຕິສເຍນ ພລໍ ອຕ຺ຖິ, ໂສ ພລວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ພລສມ຺ປ໌ນ຺ໂນ"ຕິ. ສງຂໍ ຊເມຕີຕິ ສງຂຊມໂກ, ສງຂໍ ຊມຍິຕ຺ວາ ຕໂຕ ສທ຺ທປ໌ວຕ຺ຕໂກ. "ພລວາ"ຕິອາທິວິເສສນໍ ກິມຕ຺ຖິຍນ຺ຕິ ອາຫ "ທຸພ຺ພໂລ ຫິ"ຕິອາທິ. ພລວໂຕ ປນ ສງຂສທ຺ໂທຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຊ. ອປ຺ປ໌ນາວ ວຝ຺ຝຕິ ປ໌ຝິປ໌ກ຺ຂໂຕ ສມ຺ມເທວ ເຈຕໂສ ວິມຸຕ຺ຕິກາວໂຕ, ຕສ຺ມາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຊິປ຺ປ໌າໂຍ.

ປ໌ມາຕກຕໍ ກມ຺ມໍ ນາມ ກາມາວຈຣໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ປ໌ມາຕກຣານໍ ສໍກິເລສຊມ຺ມານໍ ອວິກ຺ຂມ຺ກນໂຕ. ຕຖາ ຫິ ຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣປຸພ຺ພກາຄກູຕໍ ປ໌ມາຕໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ໂອທິສ຺ສກາໂນທິສ຺ສກທິສາຜຣຕາວເສນ ວຫ຺ເຒຕຸ໌ ນ ສກ຺ກາ. ວຸຕ຺ຕວິປ໌ຣິຍາຍໂຕ ປນ ຣູປ໌າຣູປ໌າວຈຣໍ ອປ຺ປ໌ມາຕກຕໍ ກມ຺ມໍ ນາມ. ເຕນາຫ "ຕຓ຺ຫີ"ຕິອາທິ. ຕຕ຺ຖ ອຣູປ໌າວຈເຣ ໂອທິສ຺ສກາໂນທິສ຺ສກວເສນ ຜຣຕໍ ນ ລພ຺ກຕິ, ຕຖາ ທິສາຜຣຕຓ຺ຈ. ເກຈິ ປນ "ຕໍ ອາຄມນວເສນ ລພ຺ກຕີ"ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕທຍຸຕ຺ຕໍ. ນ ຫິ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣນິສ຺ສນ຺ໂທ ອາຣຸປ຺ປ໌ໍ, ອຖ ໂຂ ກສິຕນິສ຺ສນ຺ໂທ, ຕສ຺ມາ ຍໍ ສຸກາວິຕໍ ວສີກາວໍ ປ໌າປິຕໍ ອາຣຸປ຺ປ໌ໍ, ຕໍ ອປ຺ປ໌ມາຕກຕນ຺ຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. "ຍໍ ວາ ສາຕິສຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣກາວນາຍ ອກິສງຂເຕນ ສນ຺ຕາເນນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕໍ, ຍຓ຺ຈ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣສມາປ໌ຕ຺ຕິໂຕ ວຸຝ຺ຖາຍ ສມາປ໌ນ຺ນໍ ອຣູປ໌າວຈຣຊ຺ຊານໍ, ຕໍ ອິມິນາ ປ໌ຣິຍາເຍນ ຜຣຕປ໌ມາຕວເສນ ອປ຺ປ໌ມາຕກຕ"ນ຺ຕິ ອປ໌ເຣ. ວີມໍສິຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍ.

ຣູປ໌າວຈຣາຣູປ໌າວຈຣກມ຺ເມຕິ ຣູປ໌າວຈຣກມ຺ເມ ຈ ອຣູປ໌າວຈຣກມ຺ເມ ຈ ສຕິ. ນ ໂອຫີຍຕິ ນ ຕິຝ຺ຖຕີຕິ ກຕູປ໌ຈິຕມ຺ປີ ກາມາວຈຣກມ຺ມໍ ຍຖາຊິຄເຕ ມຫຄ຺ຄຕຊ຺ຊາເນ ອປ໌ຣິຫີເນ ຕໍ ອກິກວິຕ຺ວາ ປ໌ຝິພາຫິຕ຺ວາ ສຍໍ ໂອຫີຍກໍ ຫຸຕ຺ວາ ປ໌ຝິສນ຺ຊິ ທາຕຸ໌ ສມຕ຺ຖກາເວ ນ ຕິຝ຺ຖຕິ. "ນ ອວສິສ຺ສຕີ"ຕິ ເອຕສ຺ສ ຫີ ອຕ຺ຖວຈນໍ "ນ ໂອຫີຍຕີ"ຕິ, ຕເທຕໍ "ນ ອວຕິຝ຺ຖຕີ"ຕິ ເອຕສ຺ສ ວິເສສວຈນໍ, ປ໌ຣິຍາຍວຈນໍ ວາ. ເຕນາຫ "ກິໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ"ຕິອາທິ. ລຄ຺ຄິຕຸນ຺ຕິ ອາວຣິຕຸ໌ ນິເສເຊຕຸ໌. ຖາຕຸນ຺ຕິ ປ໌ຝິພລໍ ຫຸຕ຺ວາ ປ໌ຕິຝ຺ຖາຕຸ໌. ຜຣິຕ຺ວາຕິ ປ໌ຝິຜຣິຕ຺ວາ. ປ໌ຣິຍາທິຍິຕ຺ວາຕິ ຕສ຺ສ ສາມຕ຺ຖິຍໍ ເຂເປ໌ຕ຺ວາ. ໂອກາສໍ ຄເຫຕ຺ວາຕິ ວິປ໌າກທາໂນກາສໍ ຄເຫຕ຺ວາ, ອິມິນາ "ລຄ຺ຄິຕຸ໌ ວາ ຖາຕຸ໌ ວາ"ຕິ ວຈນເມວ ວິຕ຺ຖາເຣຕີຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. "ອຖ ໂຂ"ຕິອາທິ ອຕ຺ຖາປ໌ຕ຺ຕິທສ຺ສນໍ. ກມ຺ມສ຺ສ ປ໌ຣິຍາທິຍນໍ ນາມ ຕສ຺ສ ວິປ໌າກຸປ຺ປ໌າທນໍ ນິເສເຊຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວິປ໌າກຸປ຺ປ໌າທນເມວາຕິ ອາຫ "ຕສ຺ສາ"ຕິອາທິ. ຕສ຺ສາຕິ ກາມາວຈຣກມ຺ມສ຺ສ ວິປ໌າກໍ ປ໌ຝິພາຫິຕ຺ວາ. ສຍເມວາຕິ ຣູປ໌າຣູປ໌າວຈຣກມ຺ມເມວ. ພ຺ຣຫ຺ມສຫພ຺ຍຕໍ ອຸປ໌ເນຕິ ອສຕິ ຕາທິສານໍ ເຈໂຕປ໌ຕິຊິວິເສເສຕິ ອຊິປ຺ປ໌າໂຍ. ຕິສ຺ສພ຺ຣຫ຺ມາທີນໍ ວິຍ ຫິ ມຫາປຸຓ຺ຓານໍ ເຈໂຕປ໌ຕິຊິວິເສເສນ ມຫຄ຺ຄຕກມ຺ມໍ ປ໌ຣິຕ຺ຕກມ຺ມສ຺ສ ວິປ໌າກໍ ນ ປ໌ຝິພາຫຕີຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ.

ອຖ ມຫຄ຺ຄຕສ຺ສ ຄຣຸກມ຺ມສ຺ສ ວິປ໌າກໍ ປ໌ຝິພາຫິຕ຺ວາ ປ໌ຣິຕ຺ຕໍ ລທຸກມ຺ມໍ ກຖມຕ຺ຕໂນ ວິປ໌າກສ຺ສ ໂອກາສໍ ກໂຣຕີຕິ? ຕິສ຺ປິ ກິຣ ວິນຍຄຕ຺ຖິປ໌ເທສຸ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ "ນິກນ຺ຕິພເລເນວ ຊານໍ ປ໌ຣິຫາຍຕິ, ຕໂຕ ປ໌ຣິຫີນຊານຕ຺ຕາ ປ໌ຣິຕ຺ຕກມ຺ມໍ ລທ຺ໂຊກາສ"ນ຺ຕິ. ເກຈິ ປນ ວທນ຺ຕິ "ອນິວຣຕາວຕ຺ຖາຍ ນິກນ຺ຕິຍາ ຊານສ຺ສ ປ໌ຣິຫານິ ວີມໍສິຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພາ"ຕິ. ອິທເມຕ຺ຖ ຍຸຕ຺ຕຕຣ

ກາຣຕົ – ອສຕິປິ ມຫາຄຸຄຕກມ຺ມ຺ໂນ ວິປາກປຏິພາໜນສມຕ຺ເຖ ປຣິຕ຺ຕກມ຺ເມ “ອິຊ຺ຊຕິ ກິກ຺ຂເວ ສີລວໂຕ ເຈໂຕປຕິຳີ ວິສຸທ຺ທຕ຺ຕາ ສີລສ຺ສາ”ຕິ (ທີ. ນິ. ໑.໔໐໘; ສໍ. ນິ. ໔.໓໔໘; ອ. ນິ. ໗.໓໔) ວຈນໂຕ ກາມກເວ ເຈໂຕປຕິຳີ ມຫາຄຸຄຕກມ຺ມສ຺ສ ວິປາກໍ ປຏິພາທິຕ຺ວາ ປຣິຕ຺ຕກມ຺ມ຺ໂນ ວິປາໂກກາສໍ ກໂຣຕີຕິ. ເອວໍ ເມຕ຺ຕາທິວິຫາຣີຕິ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອປ຺ປນາປຕ຺ຕານໍ ເມຕ຺ຕາທີນໍ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣານໍ ວເສນ ວິຫາຣີ.

໔໔໙. ປຄຸມມ຺ປນີສາຍ ທຸຕິຍໍ, ກີເມຕໍ, ຍມ຺ປນີສີຍຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ປຄຸມເມວາ”ຕິອາທີ. ມຊ຺ຊິມປຕ຺ຕາສເກ ສງຄີຕນ຺ຕິ ອຊ຺ຊາຫຣິຕ຺ວາ ສມ຺ພນ຺ໂທ. ປຸນປ຺ປຸນໍ ສຣຕາຄມນໍ ທລ຺ຫຕຣໍ, ມຫປ຺ຜລຕຣຍ຺ຈ, ຕສ຺ມາ ທຸຕິຍມ຺ປີ ສຣຕາຄມນໍ ກຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນາຕິ ທ຺ວິຫຕີຫຈ຺ຈເຍນ . ປພ຺ພຊິຕ຺ວາຕິ ສາມເຕຣປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຄເຫຕ຺ວາ. ອຄ຺ຄຄ຺ຄສຸຕ຺ຕມ຺ປີ (ທີ. ນີ. ໓.໑໑໘) ອນໍເຍວ ວາເສຍ຺ຄມາຣພ຺ກ ກເຖສີ, ນາຄ຺ຄນ຺ຕິ ຄາເປຕ຺ວໍ “ອຄ຺ຄຄ຺ຄສຸຕ຺ເຕ”ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ອາຄຕນເຍນ ອຸປສມ຺ປທຄ຺ເຈວ ອຣຫຕ຺ຕຄ຺ຈ ອລຕ຺ຖໍ ປຏິລກິສູຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຍເມຕ຺ຖ ອຕ຺ຖໂຕ ນ ວິກຕ຺ຕໍ, ຕເທຕໍ ສຸວິຄ຺ເຍຍ຺ຍເມວ.

ອິຕິ ສຸມງຄລວິລາສິນິຍາ ທີຍນິກາຍຄຸຄກຖາຍ ປຣມສຸຂຸມຄມ຺ກີຣທຸຣນ຺ໂພສຕ຺ຖປຣິທີປນາຍ ສຸວິມລວິປຸລປຄ຺ຍາເວຍ຺ຍຕ຺ຕິຍຊນນາຍ ອຊ຺ຊວມທຸທວໂສຣຈ຺ຈສທ຺ສາສຕິສີຕິພຸທ຺ທີຂນ຺ຕິວີຣິຍາທີສມ຺ມສມງຄິນາ ສາຍຄຸກເຖ ປີຍກຕ຺ຕເຍ ອສງຄາສໍ ທີຣວີສາຣທລາຕຈາຣີນາ ອເນກປ຺ປເກທສກສມຍສມຍນ຺ຕຣຄຫນຊ໌ໂຊຄາຫິນາ ມຫາຄຕິນາ ມຫາເວຍ຺ຍາກຣເຕນ ຄາຕາກີວໍສສມ຺ມເສນາປຕິນາມເຖເຣນ ມຫາສມ຺ມຣາຊາສີຣາຊຄຣຸນາ ກຕາຍ ສາສຸວິລາສິນິຍາ ນາມ ລີນຕ຺ຖປກາສນິຍາ ເຕວິຊ຺ຊສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍ ລີນຕ຺ຖປກາສນາ.

ເຕວິຊ຺ຊສຸຕ຺ຕສໍວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ກິຕາ.

ຕຕ຺ຣິທໍ ສາສຸວິລາສິນິຍາ ສາສຸວິລາສິນິຕ຺ຕສ຺ມີ ໂຫຕີ –

ພຸຍຄ຺ຊນຄ຺ເຈວ ອຕ຺ໂຖ ຈ, ວິນິຈ຺ຉໂຍ ຈ ສພ຺ພຖາ;

ສາສເກນ ວິນາ ວຸຕ຺ໂຕ, ນຕ຺ຖິ ເຈຕ຺ຖ ຍໂຕ ຕໂຕ.

ສມ຺ປສ຺ສຕໍ ສຸສີມຕໍ, ສາສູນໍ ຈິຕ຺ຕໂຕສນໍ;

ກໂຣຕິ ວິວິສໍ ສາຍໍ, ເຕນ ສາສຸວິລາສິນີຕິ.

ນິຄມນກຖາ

ເອຕ຺ຕາວຕາ ຈ –

ສທ຺ສມ຺ເມ ປາຍວຕ຺ຖາຍ, ສາສນສ຺ສ ຈ ວຸທ຺ສີຍາ;

ວຕ຺ຕນາ ຍາ ສມາຣທ຺ສາ, ສີລກ຺ຂນ຺ສກຖາຍ ສາ.

ສາສຸວິລາສິນີ ນາມ, ສພ຺ພໂສ ປຣິນິຍ຺ກິຕາ;

ປຕ຺ຕາສາຍ ສານີກາຍ, ກາຕວາຣປ຺ປມາຕໂຕ.

ອເນກເສຕິກິນ຺ໂທ ໂຍ, ອນນ຺ຕພລວາຫໂນ;

ສິຣິປວຣາທິນາໂມ, ຣາຊາ ນານາຣຏ຺ຐິສ຺ສໂຣຯ

ຊມ຺ພຸທີປຕເລ ຣມ຺ເມ, ມຣມ຺ມວິສເຍ ອກາ;

ຕມ຺ພທີປຣຏ຺ເຐ ປຸຣໍ, ອມຣປຸຣນາມກໍຯ

ມຓ຺ຑລາຈລສາມນ຺ຕໍ, ເອຣາວຕີນທີສ຺ສິຕໍ;

ນານາຊນານມາວາສໍ, ເຫມປາສາທລງ຺ກຕໍຯ

ຕຕ຺ຣາກິເສກປຕ຺ໂຕ ໂສ, ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ ຘມ຺ມໂຕ;

ຣາຊາຄາຣມຫາຖູປໍ, ອກາສິ ສມ຺ປສາທນໍຯ

ອຸທ຺ຘມ຺ມໍ ອຸພ຺ພິນຍຌ຺ຈ, ປຫາຍ ຊິນສາສນໍ;

ວິໂສເຘສິ ຍຖາຠູຕໍ, ສຕຕໍ ທລ຺ຫມານໂສຯ

ເຕເນວ ກາຣິເຕ ຣມ຺ເມ, ຉາຍູທກສມປ຺ປີເຕ;

ທ຺ວິປາກາຣປຣິກ຺ຂິຕ຺ເຕ, ກາວນາກິຣຕາຣເຫຯ

ມຫາມຸນິສມຌ຺ຎາ ຍາ, ສມ຺ພຸທ຺ຘສມ຺ມຸຂາ ກຕາ;

ປຏິມາ ຕໍປາສາທມ຺ຫາ, ອຸຊ຺ອາສນ຺ນທກ຺ຂິເຕຯ

ອໂສກາຣາມອາຣາເມ , ປຌ຺ຈຠູມິມຫາລເຍ;

ຣຕນຠູມິກິຕ຺ຕິ ວ຺ຫເຍ, ຘມ຺ມປາສາທລງ຺ກເຕຯ

ຕຖາ ທກ຺ຂິຓເທວິຍາ, ນຄຣສມີເປ ກເຕ;

ປຸພ຺ພຸຕ຺ຕເຣ ຊຍຠູມິ-ກິຕ຺ຕາກິຘານເກປີ ຈຯ

ຕເຖວຸຕ຺ຕຣເທວິຍາ , ນຄຣພ຺ກນ຺ຕເຣ ກເຕ;

ໂສຓ຺ຓຄຸຫຖູປນ຺ຕິເກ, ປຣິມາຓກນາມເກຯ

ຕຖາ ຈ ອຸປຣາເຊນ, ກເຕ ນຄຣປຈ຺ຉິເມ;

ມຫາຄຸຫຖູປນ຺ຕິເກ, ມງ຺ຄລາວາສນາມເກຯ

ອິຕິ ໂສຓ຺ຓວິຫາເຣສຸ, ວສໍເນເກສຸ ວາຣໂຕ;

ສກ຺ກໂຕ ສພ຺ພຣາຊູນໍ, ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ລທ຺ຘລຎ຺ຉໂນ។

ຓາຕາກິວໍສຘສມ຺ມເສນາປຕິຕິ ສຸວິຂ຺ຍາໂຕ;

ທ຺ເວວີກາງຄາທິຘາຣຕາ, ອຸປ຺ຊ຺ຊາຈຣິຍຕໍ ປຕ຺ໂຕ។

ລງກາທິປາຄຕານມ຺ປີ, ປຣທິປນິວາສິນໍ;

ຠິກ຺ຂູນໍ ວາຈໂກ ຘມ຺ມໍ, ປຏິປຕ຺ຕີ ນິໂຍຊໂກ។

ຍໍ ນິສ຺ສາຍ ວິໂສເຘສິ, ສາສນໍ ເອສ ຠູປຕິ;

ອຕ຺ຖພ຺ຍຎ຺ຊນສມ຺ປນ຺ນໍ, ໂສ'ກາສິ ວຓ຺ຓນໍ ອິມໍ។

ສມ຺ພຸທ຺ຘປຣິນິພ຺ພານາ, ປຎ຺ຈຕາລີສເກ'ທ຺ຘເກ;

ຕິສເຕ ທ຺ວິສຫສ຺ເສ ຈ, ສມ຺ປຕ຺ເຕ ສາ ສຸນິຏ຺ຐິຕາ។

ເປຍກາລງກາຣວ຺ຫຍໍ, ເນຕ຺ຕິສໍວຓ຺ຓນໍ ສຸກໍ;

ອິມຎ຺ຈ ສງຂໂຣນ຺ເຕນ, ຍໍ ປຸຎ຺ຎໍ ປສຸຕໍ ມຍາ។

ອຎ຺ຎມ຺ປີ ເຕນ ປຸຎ຺ເຎນ, ປຕ຺ວານ ໂພຘິມຸຕ຺ຕມໍ;

ຕາຣຍິຕ຺ວາ ພຫູ ສຕ຺ເຕ, ໂມເຈຍ຺ຍໍ ຠວພນ຺ຘນາ។

ສຫາ ຣກ຺ຂນ຺ຕຸ ຣາຊາໂນ, ຘມ຺ເມເນວ ປຊໍ ອິມໍ;

ນິຣຕາ ປຸຎ຺ຎກມ຺ເມສຸ, ໂຊເຕນ຺ຕຸ ຊິນສາສນໍ។

ອິເມ ຈ ປາຓິໂນ ສພ຺ເພ, ສພ຺ພທາ ນິຣຸປທ຺ທວາ;

ນິຈ຺ຈໍ ກລ຺ຍາຓສງກປ຺ປາ, ປປ຺ໂປນ຺ຕຸ ອມຕໍ ປທນ຺ຕິ។

ອິຕິ ທີຆນິກາຍຏ຺ຐກຖາຍ ສີລກ຺ຂນ຺ຘວຄ຺ຄສໍວຓ຺ຓນາຍ

ສາຘຸວິລາສິນີ ນາມ ອຠິນວຏີກາ ສມຕ຺ຕາ។

ສີລກ຺ຂນ຺ຘວຄ຺ຄອຠິນວຏີກາ ນິຏ຺ຐິຕາ។